

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

INSCRIPTII MEDIEVALE ȘI DIN EPOCA MODERNĂ A ROMÂNIEI

Județul istoric Argeș
(sec. XIV–1848)

CU O INTRODUCERE, INDICAȚII BIBLIOGRAFICE,
REPERTORIU CRONOLOGIC, NOTE EXPLICATIVE,
ANEXE ȘI INDICI

DE

CONSTANTIN BĂLAN

13.907

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
BUCUREȘTI, 1994

Inscriptions médiévales et modernes de Roumanie
Le département historique d'Argeş (XIVe siècle — 1848)

Румынские средневековые и новые надписи

Исторический уезд Арджеш (XIV-й век. — 1848)

ISBN 973—27—0309—1

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

Ro—76 117, Calea 13 Septembrie nr. 13, Bucureşti

INTRODUCERE

Volumul de față, cuprinzând sursele epigrafice existente în *județul istoric Argeș*, a fost realizat ca rod al activității desfășurate în cadrul Institutului de Istorie „N. Iorga”, pentru adunarea sistematică și editarea *Inscripțiilor medievale și din epoca modernă a României (sec. XIV — 1848)*. El se înscrie în seria *corpusului* inițiat cu câteva decenii în urmă¹ și în care urmează să vadă lumina tiparului în continuare și informația epigrafică ce se află pe teritoriul *vechilor județe*, Vilcea, Muscel, Olt și Romanați, totalizând cca 3 000 de texte².

Interesul manifestat în istoriografia românească, încă din veacul al XIX-lea, pentru investigarea izvoarelor lapidare, păstrate cu deosebire la vechile monumente³, ne apare cu atât mai justificat acum. Și aceasta deoarece, odată cu eforturile depuse de specialiști pentru înnoirea metodologiei de abordare a temelor, de corelare mai strânsă a unor date și fapte din istoria României la istoria universală, se face imperios simțită și trebuința sporirii bazei documentare, fără de care progresul, în planul general al cercetării, nu este posibil.

Preocuparea noastră de a relua — după 25 de ani de întrerupere — publicarea inscripțiilor cu acest volum, ce încorporează sursele argeșene, este pe deplin întemeiată. Ele ne aduc semnificative mesaje dintr-un spațiu românesc cu o atât de veche tradiție de locuire, cu un rol decisiv în procesul întemeierii statului și al existenței reședinței domnești de la Curtea de Argeș, cu monumentale ctitorii voievodale, care adăpostesc vestigii cu valoare de unicat⁴. Și nu numai atât, de vreme ce la o privire —

¹ Primul volum a apărut sub redacția prof. Al. Elian, *Inscripțiile medievale ale României Orașul București*, 1, 1395—1800, Buc., 1965 (= *Inscripții — București*). Relevăm că unele referințe bibliografice pe care le cităm în continuare, le vom reda prescurtat, așa cum figurează în *Bibliografia* volumului, dar și în lista lucrărilor — ajutătoare — indicată în partea de sfârșit a *Introducerii*.

² Din cele aproximativ 6 000 de inscripții detectate și adunate începând din 1959, de C. Bălan și H. Chircă, din județele Olteniei și din cele deja amintite din Muntenia. Menționăm că în vederea completării informației epigrafice din Vilcea am beneficiat din 1980 de sprijinul d-lui H. Nestorescu-Bălcești și a colectivului de la Oficiul Patrimoniului cultural județean, cu deosebire a cercetătorilor Paul Florea și Oana Iancovescu, cărora le aducem și pe această cale mulțumiri pentru relațiile comunicate cu privire la unele surse lapidare din județul istoric Argeș, existente în localități încorporate prin hotărârea din 1968 în jud. Vilcea.

³ Să se vadă în acest sens cele relevate de Al. Elian, *Introducere*, la *vol. cit.*, p. 11—39.

⁴ Așa cum rezultă și din studiile lui A. Sacerdoțeanu, *Argeș, cea mai veche reședință a Țării Românești*, în *Stud. com.*, Pitești, I (1968), p. 105—122; P. Chibaia, *Din cetățile de secol*, p. 7—34 și 131—150; Idem, *De la „Negru Vodă” la Neagoe Basarab*, p. 197—203, 209 și urm., 231 și urm.; R. Theodorescu, *Un mileniu de artă la Dunărea de jos (100—1400)*, Buc., 1976, p. 155 și urm., 175 și urm., 248 și urm.; N. Constantinescu, *Curtea de Argeș (1200—1400). Asupra începuturilor Țării Românești*, Buc., 1984; D. Barbu, *Pictura murală din Țara Românească*.

fie și sumară — în spațiul care se desfășoară de sub plaiurile carpatine în zona dealurilor și din stînga Oltului pînă către riul Doamnei și pe cursul mijlociu al Argeșului sînt cunoscute numeroase alte edificii durate de domnie, de înalți ierarhi, mari dregători și stăpînitori locali laici și clerici, de orașeni și tîrgoveți, dar și de obștile satești. Toate aceste lăcașuri conservă sute de informații epigrafice care stau mărturie atîtor activități din sfera cultural-eceziastică, a arhitecturii și artelor, legate nemijlocit de realități ale existenței argeșene, ce se interferează vieții social-economice a lumii evului de mijloc și din epoca modernă a Țării Românești, în ansamblul ei.

Fără a ne opri aici asupra problematicei complexe a celor cca 1 200 de inscripții adunate în tomul de față, care, deși inegale în ce privește valoarea informațională, se situează între cele mai vechi surse interne, constituite în deceniile de după întemeierea țării⁵, evocînd prezența și efortul depus de domnie pe calea afirmării și consolidării statului⁶, a instituției eceziastice⁷. Ele stau, de asemenea, mărturie munificenței clerului, a fruntașilor boierimii, a dregătorilor și slujitorilor din ținutul Argeșului, a negustorilor și meseriașilor, dar și a altor categorii de locuitori din centrele urbane sau a megieșilor din lumea rurală.

Așa cum rezultă din textele lapidare conservate la cele cca 220 de edificii de cult, din spațiul supus cercetării noastre, nouă sînt fundații voievodale, opt au fost clădite de clerul înalt, în timp ce marii demnitari au contribuit la înălțarea a 18 ctitorii, alte 39 fiind durate prin inițiativele unor logofeți, postelnici, șetrari, vătăfi, căpitani și alți slujbași și slujitori din aparatul administrativ local. Participarea boiernașilor, a megieșilor, a preoților și a cîtorva meseriași din habitatele rurale, la zidirea bisericilor de sat este în schimb atestată în mai bine de 85 de cazuri. În ceea ce privește orașele și tîrgurile, aici inscripțiile pun în evidență aportul unor categorii mai largi de locuitori, în rîndul cărora sînt prezenți și negustorii și meșteșugarii, și anume la cca 13 lăcașuri, la care, desigur, pentru a avea o imagine reală, trebuie adăugate și fundațiile domniei, cele arhieresti și ale marii boierimi.

Deși incomplete, datorită utilizării doar a relației epigrafice cuprinse în lucrarea de față, aprecierile cantitative comunicate mai sus reflectă în bună măsură procesele petrecute și în structurile populației din spațiul argeșan, dinspre sfîrșitul sec. al XVII-lea și din veacul următor, cînd se constată o mai amplă participare a acesteia la activitățile ctitoricești.

în veacul al XIV-lea, Buc., 1986: Elena Teodorescu, *Curtea de Argeș. Valră de cultură românească*, în Stud. com., Muzeul Curtea de Argeș, III (1990), p. 28—45; pentru alte cercetări cf. și N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 236—250.

⁵ Conservate mai ales la Biserica Domnească din Curtea de Argeș (cf. inscripțiile de sub nr. 284—290).

⁶ Cum se desprinde și din informația epigrafică aflată sub nr. 288, ce amintește de voievodul Țării Românești, Vladislav I, căruia, pentru sprijinul acordat țaratului bulgar al lui Sracimir, la 1369, i s-a conferit atributul de stăpînitor al Vidinului și al întregului ținut aparținător centrului sud-dunărean mai sus relevat (cf. și N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 42—43, care are meritul de a fi restituit integral lectura valoroasei inscripții ce însoțește efigiile domnesti).

⁷ Avem în vedere în special pe voievozii ctitori și susținători ai lăcașurilor din vechea reședință domnească de la Argeș, și anume pe Nicolae Alexandru, întemeietorul Mitropoliei, pe Vladislav I, Vlad Dracul, Neagoe Basarab, Radu de la Afumați, Radu Paisie, Petru Cercel ș.a. (să se vadă și informația epigrafică de sub nr. 231—233, 244, 269, 289 ș.a.), de asemenea, pe Mircea cel Bătrîn, ctitorul mănăstirilor Colmeana și Brădet (cf. nr. 71 și 197), pe Constantin Șerban, susținătorul Bisericii Domnesti din Pitești (cf. nr. 510), pe Grigore I Ghica, fondator al Schitului Fedelesciori (cf. nr. 359) ș.a.

Este de fapt unul din făgașurile pe care s-au păstrat și s-au amplificat raporturile dintre lumea laică românească și mediul cultural-ecleziastic al ortodoxismului, raporturi ce au condus la menținerea pe duratele lungi ale timpului a tradițiilor și obiceiurilor ce individualizează evoluția poporului nostru în contextul existenței sale în arealul sud-est european.

Pe această cale ne sînt dezvăluite însă și unele imagini din viața locuitorilor alogeni din Balcani ⁸, cei mai mulți aparținînd etniei grecești ⁹, adesea cunoscuți la noi ¹⁰, stabiliți statornie aici și care au acordat sprijin ctitoriilor argeșene ¹¹. Unii din ei s-au românizat, ocupînd funcții și desfășurînd activități în plan administrativ și social-cultural, local, cum au fost Ilie dascălul din Merișani ¹² sau Iordache Colfescu clucerul de arie ¹³, Nicolae Frunzescu postelnicul ¹⁴, Ioan Peldicari (Perticari) stolnicul ¹⁵, Ioan Mavrodolu marele căminar ¹⁶, Ștefu Nicolau — din neam grec ¹⁷ — cum singur o arată ș.a., care au temeinicit și filiații.

Încărcată de sensuri ne apare mai ales informația epigrafică ce stă mărturie raporturilor păstrate de populația din zona care ne preocupă cu românii de la nord și est de Carpați, în parte așezați în grupuri, în satele de la plai, din Loviște, ca și în alte habitate rurale ¹⁸ sau în centrele urbane ¹⁹.

⁸ Relevăm, spre pildă, prezența lui Gheorghe Serezli, marele clucer de arie, la zidirea în 1747 a bisericii m-rii Stînișoara (cf. nr. 659 și 660). Diferiți alți locuitori din lumea balcanică, stabiliți mai ales în centrele urbane argeșene, unde au deținut slujbe și au practicat activități economice, sînt atestați drept ctitori sau donatori la unele lăcașuri (cf. nr. 512, 515, 525, 533 ș.a.).

⁹ Printre locuitorii alogeni atestați în spațiul argeșan se număra la 1623 și Ion Mandul logofătul (cf. nr. 293), iar la 1634, un Guli din Dipalița, înhumat la Biserica Domnească, prin grija fratelui său Ion (cf. nr. 306). În același an își afla sfîrșitul și Dima grecul, care era înhumat la bis. Brătieni (cf. nr. 93). Sînt cunoscute apoi actele de ctitorie ale lui Nicolae Frunzescu din Peloponez, fost vâtaf de plai în Loviște (care a contribuit în 1807 la ridicarea bis. Sălătrucu — cf. nr. 633) și a lui Anastasie Ceauhrimatista, tot vâtaf la același plai (participant la zidirea bis. Racovița, în 1819—1820 — cf. nr. 579, ș.a. Pentru el cf. și V. A. Urechia, *Istoria românilor*, IX, Buc., 1896, p. 308—309; pentru N. Frunzescu, cf. *Idem*, p. 220).

¹⁰ În rîndul lor se numără și jupanii Necula Petru și Gheorghe Cucuț (Guguț) Nicotovi, cei care cu sprijinul episcopului Gheorghe din Trapezunt au ridicat la 1733 bis. Sf. Nicolae, din Cîinenii Mici — așezare din zona de vamă de la plai (cf. nr. 135, 136 și 139).

¹¹ Ne referim și la unii din negustorii aparținînd Companiei grecești de la Sibiu, și anume la jupanii Costea Vilara, Enache Vilara și Toma Vilara, sprijinitori ai bis. Sf. Nicolae Cîinenii Mici (cf. nr. 139 — inscripția din 1758). Pentru ei să se vadă și *Catalogul documentelor grecești referitoare la viața economică a Țărilor Române în sec. XVII—XIX. Documente din Arhivele Statului Sibiu*, Buc., 1966, p. 9—10.

¹² Atestat pe la 1786, acela care hotărîse ca după moartea sa să lase moșia Drăganu, cumpărată la mezat în București, sătenilor drăgăneni, pentru a-i face cuvenitele pomeniri (cf. nr. 344).

¹³ Cf. pentru el inscripțiile de sub nr. 437 și 438.

¹⁴ Cf. pentru acesta inscripțiile de sub nr. 179 și 633 (cf. și nota 9).

¹⁵ Pentru el cf. textele de sub nr. 437 și 438.

¹⁶ Cf. relațiile de sub nr. 515, 518—521 și 523.

¹⁷ Să se vadă pentru el inscripția de sub nr. 725.

¹⁸ Amintim spre pildă că un Oprea Dedulean din Sebeș figurează la 1798, alături de alții, ca donator la bis. Greblești (cf. nr. 426); ardelenii Dumitru Talmeșanu și Simion Popleșanu fac la rîndul lor o danie în 1801 pentru m-rea Văleni (cf. nr. 753). Relevăm apoi că un Achim din Sebeș, meșter, a lucrat la bis. Brad-Botoșari, din Curtea de Argeș în 1819 (cf. nr. 270) ș.a. Nume ca cel al lui Savu Dădărlan din Sălătrucu stau, de asemenea, mărturie onomasticelor specifice ținuturilor românești de la nord de Carpați (pentru el cf. nr. 752).

¹⁹ În 1761, Stan zugravul și fratele său Iacov zugravul, fiii preotului Radu din Rășinari, executau lucrări la m-rea Argeșului (cf. nr. 250). Prezența către 1682 la refacerile întreprinse tot la amintitul lăcaș de cunoscutul arhitect moldovean Gligorie Cornescu își are desigur semnificația sa în contextul raporturilor menținute statornie între cele trei state aflate de o parte și de alta a Carpaților (pentru el cf. nr. 247).

De asemenea, sînt relevante dovezile legăturilor ținutului argeșean cu locuitori ai etniei germane — în special meseriași ²⁰ — din Transilvania ²¹.

Activitatea desfășurată statornic pentru construirea de noi lăcașuri sau pentru refacerea acelor existente din vechime avea să conducă la dezvoltarea progresivă a meșteșugurilor din sfera arhitecturii și artelor, fapt vădit și de ființarea a numeroase formații de zugravi laici și clerici ²², dar și de pietrari ²³, lemnari sau cruceri ²⁴, ca și de zidari ²⁵. Lucrînd pentru îndeplinirea comenzilor fondatorilor și donatorilor de la edificiile argeșene, ei sînt aceia care ne-au transmis — în marea lor majoritate — textele strînse în volumul de față, înscrise — nu de puține ori — cu un deosebit meșteșug.

Alte inscripții le datorăm unor grămăticici și logofeți ²⁶, precum și știutorilor de carte din rîndul clericilor, dregătorilor și slujitorilor și altor locuitori, care și-au însemnat numele la diferite lăcașuri consemnînd chiar date de istorie evenimentială ²⁷ sau privind domeniul ecologiei ²⁸ etc. Astfel, sute de informații sgratitate la Biserica Domnească din Curtea de Argeș, la mănăstirile Cotmeana, Tutana, Brădet, la ctitoria din Ruda a puternicii familii a boierilor Rudeni — ca să ne referim doar la acestea — se constituie în adevărate cronicile murale, transmițînd cu deosebire mesaje ale lumii laice, prin intermediul zidurilor de cult, menite să ființeze peste vremi.

Interesul față de vechile ziduri voievodale sau ale fruntașilor boierimii s-a manifestat nu doar în rîndul populației autohtone ²⁹, ci și al călă-

---

²⁰ La 1629 U. F. Laurențiu rijnoveanul se semnează pe placajul de piatră al bisericii m-rii Argeșului (cf. nr. 245), ca de altfel și Andrei Artz . . . (?) sibianul, care își însemnează numele la 1662 (cf. nr. 246). Pe unele piese, cum este spre exemplu candelabrul din 1824 de la m-rea Văleni, sînt înscrise, de asemenea, numele celor ce le-au executat, adică Traugott Leutschadt din Sibiu, în timp ce Hanoș <Iohann Wertem> și Gheorghe Wolff — sibieni — ca și brașoveanul Iohann Wentzel, apar menționați pe clopotele turnate de ei (cf. nr. 37, 258, 260, 261, 277 și 743).

²¹ Printre transilvănenii care au avut raporturi cu locuitorii din spațiul argeșean se numără și Toma Fulk, donator în 1798 la bis. Greblești (cf. nr. 426).

²² De la renumiții meșteri din Tirgoviște, Dobromir zugravul, care a împodobit cu picturi biserica m-rii Argeșului la 1526, sau Stoica zugravul, cel ce a semnat la 1614—1615 o icoană dăruită la Schitul Brădet (cf. nr. 75), ca și Calohna zugravul, alcătuitoarea pomelnicului din 1645—1646, tot de la Schitul Brădet (cf. vol. *Inscripții — București*, p. 320—p. 319—323, nr. 282), începînd din veacul al XVIII-lea și pînă la limita superioară a cercetării noastre, și-au făcut simțită prezența mai bine de 85 zugravi, grupați în cca 18 formații. Unele dintre acestea aveau să-și exercite activitatea de-a lungul a cîțiva zeci de ani. Printre ei se numără și meșteri și echipe de lucru din alte zone ale țării, în general din cele limitrofe Argeșului.

²³ Numele unor meșteri de prestigiu, ne referim la preotul Vlad din Băjești (1647), la pietrarul Sava (1660), la pietrarul de ferestre Oprea (1686), dar și la Atanasie de la Jiblea, renumit sculptor în piatră (1702), la diaconul Oprea din Titești (1720) ș.a. sînt înscrise la diferite monumente sau pe lespezi de piatră (cf. inscripțiile de sub nr. 51, 55, 104, 359 și 367).

²⁴ Vom aminti prezența meșterului Marin crucer la biserica de lemn din Drăganu-Olteni (cf. nr. 345, 346 și 348), de asemenea a lui Marin diaconul din Opătești, al cărui nume este înscris pe numeroase cruci de cult (cf. și nr. 355, 356, 576 ș.a.).

²⁵ Cf. și inscripția de sub nr. 738, care evidențiază la 1811 echipa zidarilor Dragomir, Stancu, Matei, Radu și Mihai.

²⁶ Să se vadă informația de sub nr. 78—82, 203, 291—294, 297, 614, 616, 617, 619, 622—624, 626, 627, 716 și 717.

²⁷ Cum se desprinde din sursele aflate sub nr. 625, 630 și 631.

²⁸ Cf. inscripțiile de sub nr. 615 și 629; o relatare în legătură cu molima ciumei din Țara Românească la 1661, în textul lapidar de sub nr. 262.

²⁹ Cf. mai ales inscripțiile sgratitate la Biserica Domnească din Curtea de Argeș, la m-rea Tutana ș.a.

torilor și diplomaților străini ³⁰. Așa se explică de ce în cuprinsul lăcașului aulic de la Curtea de Argeș, înălțat de Neagoe Basarab și privit ca un simbol al dăinuirii aici a credinței lumii ortodoxe, oameni politici și de cultură din țări europene și-au însemnat numele în primele decenii ale veacului trecut ³¹.

Dacă din ansamblul inscripțiilor argeșene au putut fi desprinse diferite observații de caracter general, care privesc aspecte importante ale existenței populației din acest mediu de locuire, de-a lungul vremurilor, multiple alte informații de amănunt vor contribui la îmbogățirea cunoștințelor pe tărîmul istoriei, al culturii și artelor, al învățămîntului, genealogiei ș.a. Avem în vedere mai ales pe cele inedite sau repectate — cum este spre pildă cazul textelor funerare, din mai 1601, de la Ruda, ce deschid o nouă perspectivă asupra evenimentelor dramatice petrecute de o parte a boierilor rudenii ³², în vremea în care Mihai Viteazul se afla pe calea întoarcerii spre țară ³³.

Grupate sistematic, toate aceste surse în care sînt completate și îndreptate acum, atît lacunele cît și erorile întîlnite în lucrări precedente ³⁴, dau o mai clară perspectivă asupra lumii feudale din spațiul argeșan și a mobilității vădite în arealul social zonal, în perioada de trecere de la evul de mijloc la epoca modernă. Se desprinde în mod deosebit faptul că, treptat, de la inițiativele domniei, ale „jupanilor” ³⁵, a altor fruntași ai boierimii ³⁶ și ai clerului, preponderente în veacurile de după întemeierea statului, s-a ajuns apoi ca la actele de liberalitate ale marilor dregători și stăpînitores locali față de atîtea ctitori, să se însumeze acelea ale populației din stra-

³⁰ Menționăm că la 1707, un Stanislav Nowakowski, nobil polon — cum se recomanda el — își însemna numele la biserica m-rii Argeșului (cf. nr. 249).

³¹ Să se vadă mai ales inscripțiile de sub nr. 251, unde printre alți vizitatori ai fundației aulice a lui Neagoe Basarab, Pavel Kiselev era semnat la 1832 iunie, în timpul vizitei efectuate la monumentele și în localitățile reprezentative pentru trecutul Țării Românești.

³² Ca urmare a restituirii lecturii de pe piatra funerară datată din 1601 mai 21, de la bis. Ruda (cf. textul nostru de sub nr. 607), C. Rezachevici, *L'attitude des boyards valaques envers Michel le Brave et Simion Movilă en 1600—1601 : Nouvelles données concernant les boyards Rudeanu*, în „RRH”, XXXII (1993), nr. 3—4, p. 249—262, coroborînd acesteia informațiile dintr-o mai largă categorie de izvoare a putut aduce noi și importante precizări. El a apreciat că cei înhumați la ctitoria rudenilor pe data de 2 și 21 mai 1601, în zilele lui „Io Mihai voievod” se numărau în rîndul acelor boieri din marea familie a Rudenilor, care erau ostili față de Simion Movilă și pe care voievodul avea să-i pedepsească ca de altfel și pe alți dregători, tocmai în acea vreme cînd Mihai Viteazul își restabilise dreptul la tron și se îndrepta spre țară.

³³ Amintim că în istoriografia românească și-au făcut loc și alte opinii în legătură cu sfîrșitul dramatic al unora dintre boierii de la Ruda și anume că ei ar fi fost pedepsiți de Mihai Viteazul (să se vadă I. Ionașcu, *Biserici, chipuri și documente din Olț*, Craiova, 1934, p. 125). În legătură cu problematica vieții social-politice de atunci, cf. cu deosebire observațiile lui C. Rezachevici, *Fenomene de criză social-politică în Țara Românească în veacul al XVII-lea (Partea I. Prima jumătate a secolului al XVII-lea)*, în SMIM, IX (1978), p. 61 : să se vadă apoi unele informații comunicate de Șt. Andreescu, *Restitutio Daciae*, vol. II Buc., 1989, p. 11—14.

³⁴ Fără a ne angaja într-o discuție asupra erorilor de lectură existente în lucrările apărute mai înainte, considerînd că *errare humanum*, am semnalat acele deosebiri dintre textele redate de noi și editorii precedenți, mai ales atunci cînd starea de conservare a inscripțiilor putea conduce la interpretări diferite a unor grupuri de litere sau părți ale formularelor respective, inclusiv a siglelor cu valoare cifrică.

³⁵ Între aceștia, numele jupanului Dragomir, fiul egumenului Dragomir de la m-rea Cotmeana, este cunoscut în arealul argeșan din 1385 (cf. nr. 205), ca și al jupanului Arsenie, unul din stăpînitores locali atestați în 1647 la Budeasa Mare (cf. nr. 104) ș.a.

³⁶ Avem în vedere pe unii dregători ce-și aveau curțile în mediul rural, cum au fost Dragomir Ceparul vornicul pe la 1533 (cf. nr. 113), sau Drăghici portarul din neamul Șuiceștilor, cunoscut încă înainte de 1541, cînd era înhumat (cf. nr. 678), de asemenea boierii din puternica familie a Rudenilor, ctitori și donatori la Schitul Flămînda și la bis. Ruda (cf. inscripțiile din amintitele fonduri).

turile active, care din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea au cunoscut o mai mare amplitudine, devenind predominante în deceniile următoare ³⁷.

În acest context, definitoriu pentru evoluția structurilor socio-economice din întreaga țară, nu mai pot surprinde stăruințele depuse de unele obștii moșnenești pe lângă autoritatea domniei în scopul apărării dreptului de stăpânire a ocinilor lor ³⁸, amenințate cu cotropirea de către boierime, și nici existența atîtor lăcașuri durate de megieșii satelor, la care informația lapidară dezvăluie pe lângă numele ctitorilor și pe acela ale moșilor, înaintași ai lor ³⁹.

Observațiile noastre asupra valorii informative a inscripțiilor, care evocă atîtea aspecte din existența lumii laice ⁴⁰, reflectă numai o parte din problematica ce trebuie avută în vedere la editarea lor. Ceea ce se impune cu necesitate este readucerea în discuție a cronologiei unora din informațiile epigrafice descoperite în urma investigațiilor desfășurate din 1911, la Biserica Domnească de la Curtea de Argeș ⁴¹, cercetări reluate sistematic în deceniile trecute ⁴². Aceasta pentru că specialiști din domeniul istoriei, arhitecturii și artelor au raportat respectivele surse la etapele de zidire ⁴³ și de zugrăvire ⁴⁴ a edificiului în cauză, recomandînd însă datări diferite ⁴⁵.

³⁷ Însăși rezumatele inscripțiilor cuprinse în repertoriul cronologic din volumul de față oferă o informație concludentă sub acest aspect.

³⁸ După cum rezultă din informația lapidară înscrisă la 1741 pe o cruce de piatră de la bis. Moșoaia, atestînd hotărîrea lui Constantin Mavrocordat și a Divanului țării, ca moșnenii de aici să nu fie rumîniți de fiicele lui Ion Bălăceanu (cf. nr. 405).

³⁹ Cf. spre exemplu inscripțiile de la bisericile din Ciocănăi, Goranu și Humele, care conservă informații despre descendenții din moșu Dorobanțu, moșu Furchezi și moșu Bărbosu, dar și din neamul Antoneștilor, Dedeleștilor, din moșul Radu Ion Goran diaconul, din moșii Mihai și Constantin Duminică diaconul (cf. nr. 126, 128, 418 și 430).

⁴⁰ Deși sînt conservate în cea mai mare parte la edificiile de cult, fapt explicabil ținînd seama că acestea au putut avea — prin rosturile lor — o mai mare stabilitate în timp, spre deosebire de construcțiile laice mistuite de vreme. În prezentul volum o singură relație epigrafică atestă clădirea unei case de la Jiblea (cf. nr. 448).

⁴¹ Să se vadă V. Drăghiceanu, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc-Argeș*, în BCMI, 1912, p. 95—96 și Idem, *Curtea Domnească—Argeș*, ibidem, 1917—1923, p. 9—76; în legătură cu informația comunicată de V. Drăghiceanu, să se vadă însă rezultatele cercetărilor lui N. Constantinescu, *op. cit.*

⁴² Care au deschis noi perspective în ce privește existența celor două lăcașuri ale vechii curți domnești de la Argeș (cf. N. Constantinescu, *op. cit.*).

⁴³ Prezența grafitului din 1351—1352, ce atestă moartea lui Basarab I, la Cimpulung, i-a determinat pe cei mai mulți cercetători să afirme că lăcașul a fost început înainte de mijlocul sec. al XIV-lea lucrările continuînd în vremea lui Nicolae Alexandru (cf. și P. Chihaia, *Din cetățile de scaun ale Țării Românești*, Buc., 1974; referiri la opțiunile diferiților specialiști privitoare la clădirea și zugrăvirea Bisericii Domnești, la N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 22—27). În ultimii ani, P. Chihaia, *Despre Biserica Domnescă din Curtea de Argeș și confesiunea primilor voievozi ai Țării Românești*, în „Bul. Bibl. Rom.”, Freiburg, XIV (XVIII) 1987—1988, p. 103—138, reluînd discuțiile asupra datelor comunicate de N. Constantinescu, *op. cit.*, consideră că Biserica Argeș I a fost clădită în ultima treime a sec. XIII (p. 112—113); Biserica Argeș II exista la 1351—1352, grafitul fiind un text autentic (p. 114): moneda din vremea lui Sracimir, care a condus la datarea construcției lăcașului pe la 1365—1369, privește etapa de refacere la Casa domnească (p. 112); ținînd seama și de cele relevate de D. Barbu, *op. cit.*, P. Chihaia apreciază că voievodul înfățișat în pronaos nu a putut fi decît Basarab I (p. 117) ctitoria Basarabilor fiind zugrăvită de Vladislav I; cf. și Idem, *Tradiții răsăritene*, p. 22—23 și urm.

⁴⁴ O bună parte din studiile de specialitate așează începutul lucrărilor de pictură a monumentalei ctitorii domnești în timpul lui Nicolae Alexandru și isprăvirea lor sub Vladislav I (cf. P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*; să se vadă și Maria Ana Musicescu și Grigore Ionescu, *Biserica Domnescă din Curtea de Argeș*, Buc., 1976; cf. și observațiile lui N. Constantinescu, *op. cit.*; D. Barbu, *op. cit.*).

⁴⁵ Semnalăm dintre cercetările mai noi pe cele semuate de Carmen Laura Dumitrescu, *Le roivode de la fresque de S. Nicolae, Argeș*, în RESEE, 1979, nr. 3, p. 541—558, care atribuie efigiile voievodale lui Radu I și doamnei sale, așa cum au opinat și alți specialiști, încă

[Dată fiind semnificația vestigiilor valorosului monument ele au suscitât noi abordări⁴⁶, chiar și după ce N. Constantinescu a așezat — la capătul amplului său studiu — începutul clădirii lăcașului după 1365, iar executarea picturii către 1369 și a precizat că efigiile voievodale aparțin unicului ctitor, Vladislav I și doamnei sale Ana⁴⁷. Relevăm, mai de curând, opiniile lui P. Chihaia; de asemenea efortul depus de D. Barbu de a reinspecta datele introduse în circuitul științific privind fundarea ctitoriei citate și pe calea extinderii și corelării la acestea a informațiilor dintr-o mai largă categorie de izvoare documentare, pe baza cărora consideră că lucrările de zidire a bisericii au pornit dinspre sfârșitul domniei lui Nicolae Alexandru și au continuat sub urmașul său⁴⁸.

Dacă ținem seama și de faptul că grafitul cu știrea morții lui Basarab I, la Cîmpulung, în 1351—1352, este totuși privit în sfera cercetării ca un înscris autentic⁴⁹, în pofida precizărilor ce s-au făcut pentru infirmarea acestei opinii⁵⁰, sau de aserțiunile sprijinite adesea pe „dovezi” puse în legătură cu legendarul personaj „Radu vodă Negru”⁵¹, apare evidentă trebuința de a ne justifica opțiunea în ce privește fixarea cronologiei unora din textele lapidare sau a informațiilor sgratitate, pe care le publicăm în prezentul volum.

Apreciind că în stadiul actual al investigațiilor referitoare la Biserica Sf. Nicolae, a vechii curți voievodale de la Argeș, nu au fost aduse argu-

---

de mai înainte vreme. Spre un atare punct de vedere își vădește receptivitatea și S. Iosipescu, *Recenzie la Nicolae Constantinescu, Vladislav I, 1364—1377*, Edit. Militară, București, 1979, 164 p. + 13 il., în RdI, XXXIV (1981), nr. 6, p. 1 204—1 205 și Elena Teodorescu, *art. cit.*, p. 32, negîndu-se faptul că portretele înfățișate în Biserica Domnească aparțin lui Vladislav I și Anei, doamna sa. Împotriva celor susținute de C. L. Dumitrescu, *art. cit.*, s-a pronunțat Maria Holban, *Peut-il être question d'une seconde occupation roumaine de Vidin par Radu 1-er ? suivant de près celle de Vladislav 1-er (Vlaicu) de l'année 1369 ?*, în RESEE, XVIII (1980), nr. 3, p. 443—458 (mai ales p. 454—455).

⁴⁶ Cf. spre exemplu V. Drăguț, *Creația artistică în epoca întemeietorilor de țară*, în vol. *Constituirea statelor feudale românești*, Buc., 1980, p. 280, unde precizează că lăcașul domnesc de la Argeș fusese terminat la anul 1352; cf. și R. Teodorescu, *Un model artistic în vechea cultură românească : orașul reședință domnească*, în RdI, XL (1987), nr. 3, p. 241, așezînd etapa de edificare a ctitoriei în cauză între anii 1350—1370.

⁴⁷ Cf. N. Constantinescu, *op. cit.*; reperele cronologice amintite sînt stabilite atît pe baza cercetărilor arheologice, ce-au adus la lumină și monede emise de țarul bulgar Sracimir de la Vidin, cit și pe calea restituirii lecturii de la efigiile voievodale, ceea ce i-a permis autorului identificarea personajului domnesc figurat în pictura murală, cu Vladislav I, precum și a doamnei sale Ana.

⁴⁸ Pentru P. Chihaia cf. *Tradiții răsăritene*; pentru D. Barbu, cf. *op. cit.*; Idem, *Sur le double nom du prince de Valachie Nicolas-Alexandre*, în RRH, XXV (1986), nr. 4, p. 287—300, unde observă și faptul că pe lespeda mormintală a lui Voislav, nefiind atestat dublul nume al lui Nicolae Alexandru, ea ar trebui datată înainte de 1364.

⁴⁹ O referire în acest sens și la D. P. Bogdan, *L'originalité des inscriptions rédigées en slave*, în RESEE, XIX (1981), nr. 1, p. 100.

⁵⁰ Să se vadă și N. Constantinescu, *Cronologia monumentelor de la Curtea de Argeș*, în RdI, 1981, nr. 4, p. 695—696; Idem, *op. cit.*

⁵¹ În legătură cu receptarea figurii miticului personaj în istoriografie să se vadă și cele relevate de N. Stoicescu, „Descălecat” și „întemeiere” în istoria Țării Românești, în RdI, 33 (1980), nr. 1, p. 43—61, precum și unele observații la P. Chihaia, „Negru Vodă” creație cărturărească a epocii lui Radu de la Afumași, Freiburg, 1982 [Extras din „Buletinul Bibliotecii Române”, vol. IX (XIII), p. 235—248]; Idem, *Tradiții răsăritene*, p. 156—165; cf. și Ș. Papacostea, *Geneza statului în evul mediu românesc. Studii critice*, Cluj-Napoca, 1988, p. 13—14 și 20—21. Nefirească ni se pare reluarea unor aserțiuni din istoriografia mai veche relativ la domnia în 1215 sau 1258 a lui „Radu Negru”, pentru a se face apoi o translație la Radu I. În acest sens se invocă existența pe monede emise în timpul lui a legendei „Radu zis războinicul” — apelativ care ar explica epitetul de „Negru” atașat numelui amintitului voievod (cf. Viorica Enăchescu Mihai, *Unele date privind viața poporului român în cîmpia dunăreană, în secolele XI—XIV*, în AI, XXIX (1983), p. 105—107).

mente decisive pentru reabordarea periodizării etapelor de construire și de zugrăvire a lăcașului⁵², am ținut seama la datarea inscripțiilor în cauză de principalele repere pe care atît informația arheologică cît și sursele epigrafice însăși, ni le oferă. Ca atare, grafitul ce relevă sfîrșitul lui Basarab I⁵³ este redat sub anii 1351—1352, corespunzători vîleatului la care este amintit acest fapt, după cum textul înscris în dreptul portretelor domnești a fost menținut cu data 1369, așa cum se desprinde din cuprinsul său⁵⁴. Celelalte informații sgratitate pe rosturile zidăriei, pe stratul de finisaj al tencuielii sau pe cel al suportului picturii, ce apar ca anterioare momentului executării zugrăvelii, sînt datate cu mențiunea, *înainte de 1369*⁵⁵.

În ceea ce privește lespeda mormîntală a lui Voislav, fiul lui Alexandru Basarab voievod, ea este integrată, cu probabilitate, în etapa de *după 1365 ianuarie*⁵⁶, termenul *postquem* al vremii în care — potrivit interpretării materialelor arheologice descoperite cu prilejul ultimelor cercetări — a început clădirea fundației argeșene, definită de specialiști ca un adevărat „*monumentum princeps*”⁵⁷.

Fără a avea posibilitatea de a descifra, fie chiar și parțial, formularul slavon existent odinioară pe capacul de sarcofag de la cripta ctitorului principal al Bisericii Domnești, atribuit lui Vladislav I⁵⁸, am indicat totuși cîteva din semnele abia perceptibile din spațiul în care s-a presupus că erau figurate literele „4A” (adi), sugerînd prezența numelui acestui voievod⁵⁹.

Nu am putut tălmăci nici sensul celor opt sigle grecești — încă vizibile — dăltuite, desigur, de meșteri constructori pe o piatră de tuf calcaros din fațada de la sud a lăcașului, la o dată rămasă neprecizată în volumul nostru, despre care presupunem totuși că nu depășește limitele domniei marelui ctitor și sprijinitor de biserică Neagoe Basarab⁶⁰.

O mai vie discuție în legătură cu importantele vestigii păstrate în trecut în cuprinsul aceleiași fundații voievodale a fost angajată de spe-

⁵² Aceasta și datorită lipsei — aproape în totalitate — a surselor interne, care ne-ar fi putut oferi importante informații. În atare împrejurări, rezultatele cercetărilor efectuate de N. Constantinescu, *op. cit.*, prezintă cu atît mai mult interes.

⁵³ Pentru domnia voievodului, cf. și P. D. Popescu, *Basarab I*, Buc., 1978.

⁵⁴ Cf. N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 42—43; să se vadă și inscripția de sub nr. 288.

⁵⁵ Datarea acestora ca sincrone sau posterioare anilor 1351—1352, în funcție de argumentele certe ce ar putea fi aduse pentru susținerea autenticității grafitului cu știrea morții lui Basarab I, nu va conduce în raport cu cronologia propusă de noi, decît la o diferență de cca 15 ani. Date fiind rezultatele comunicate de N. Constantinescu, *op. cit.*, aceste ipoteze nu-și pot găsi temei în stadiul actual al cercetărilor.

⁵⁶ Cf. N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 147—148; în legătură cu opinia lui D. Barbu, *art. cit.*, privind datarea pietrei mormîntale a lui Voislav ca anterioară anului 1364 să se vadă cele amintite la nota 48. Menționăm că P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 13 și 24, a considerat, în urma unor observații nevalidate de cercetările arheologice, că lespeda în cauză a fost așezată în perioada de după 1377, în domnia lui Radu I.

⁵⁷ Cf. R. Theodorescu, „*Monumentum princeps*” et genèse d'états en Europe Orientale au moyen-âge, în RRRH, XVII (1978), nr. 2, p. 246.

⁵⁸ Cf. N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 45.

⁵⁹ Să se vadă în acest sens cele relevate de P. Chihaia, *op. cit.*, p. 19 (cf. și inscripția de sub nr. 289).

⁶⁰ Cf. siglele aflate sub nr. 313. Amintim că V. Drăghiceanu, în BCMH, XXIV (1931), p. 91, considera că acestea ar putea fi unele din cele mai vechi semne de meșteri cunoscute la monumentele noastre. Relevăm însă că unii specialiști apreciază că ele sînt, probabil, mărturie lucrărilor executate aici în domnia lui Neagoe Basarab, opinie ce ne-a fost comunicată de d-nul Răzvan Theodorescu.

cialiști și pentru identificarea și datarea *gisantului*⁶¹ — „statul de piatră” al lui „Radu Negru vodă” — cum este receptat la 1747 în memorialul mitropolitului Țării Românești, Neofit I Cretanul⁶², fapt pentru care o parte dintre cercetători l-au atribuit mormintului lui Radu I⁶³ (c 1377—1383), dar și altor cripte domnești⁶⁴. Monumentul funerar poartă o informație lapidară, care dezvăluie numele *Gherghe*, probabil al meșterului executant⁶⁵.

Desigur, preocuparea pentru descifrarea mesajelor transmise peste vremi de atâtea vestigii este mult mai amplă, dacă o raportăm la sutele de nume sgratitate la vechile edificii argeșene atestând o lume din care se individualizează numeroase personaje nu ușor de identificat și de aceea dificil de încadrat în anumite repere cronologice⁶⁶. Aducerea de curînd la lumină a celor peste 30 de grafite, înscrise pe laturile de la nord și sud ale nișei din axul timpanului de vest al naosului vechiului lăcaș al reședinței voievodale argeșene, a implicat o stăruitoare investigație pentru fixarea lor în timp. Și aceasta în pofida faptului că două din micile „cronici murale” de aici amintesc de domniile unui „Basarab” și a unui „Alexandru” vodă⁶⁷.

Pornind de la inscripțiile ce vădesc prezența la ctitoria Basarabilor din Curtea de Argeș a unui *Radila-Radu*, a lui *Macarie* sau pomenind de un *Gabratîn*⁶⁸, probabil meșteri din arealul sud-est euro-

⁶¹ Aflat acum la Muzeul de istorie națională. În legătură cu *gisantul*, să se vadă și observațiile lui P. Chihaia, *op. cit.*, p. 21 și 25; să se vadă și unele referințe bibliografice la N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 238—242.

⁶² Cf. M. Caratașu, P. Cernovodeanu și N. Stoicescu, *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980, p. 247; să se vadă și N. Stoicescu, „Descălecat” sau întemeiere? O veche preocupare a istoriografiei românești. *Legendă și adevăr istoric*, în vol. *Constituirea statelor feudale românești*, p. 153.

⁶³ Să se vadă observațiile lui P. Chihaia, *op. cit.*

⁶⁴ Și anume aceleia a lui Basarab I (cca 1310—1352), a lui Vladislav I (1364 — cca 1377), dar și a lui Dan I (cca 1383—1386) — să se vadă pentru aceste aserțiuni referințele bibliografice relevante la nota 61; o altă aserțiune la M. Petrescu, *Voievodul Seneslau și lespezea cu gisant de la Argeș*, în MI, XVII (1983), nr. 8 (197), p. 14—16.

⁶⁵ Cf. și P. Chihaia, *op. cit.* Relevăm că inscripția „*пр Гєргє*”, posibil pentru „*пр(є)нсан) Гєргє*” (a înscris (a însemnat) *Gherghe*), aminteste de o formulare practică în epocă, în mediu balcanic (cf. pentru aceasta și inscripția de sub nr. 287). Pentru *gisant* să se vadă și *Lista inscripțiilor din jud. Argeș: A. Existente în alte colecții și locuri — Curtea de Argeș, Biserica Domnească* (p. 504).

⁶⁶ Cf. spre pildă inscripțiile de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș, de sub nr. 286, 287, 291—302 și 305.

⁶⁷ Cf. grafitele de sub nr. 291—292, a căror lectură am putut-o stabili în urma lucrărilor efectuate de prof. Dan Mohanu și colectivul de specialitate, pe care-l îndrumă, pentru punerea în valoare a picturii originale a Bisericii Domnești. La fixarea cronologiei acestora am avut în vedere faptul că grafitele au fost înscrise într-o fază ulterioară zugrăvirii lăcașului, cînd fresca prezenta fisuri și degradări, pe care cei ce s-au iscalit au fost siliți să le evite. Observînd că grămăticul atestat în timpul lui „Basarab” voievod a fost obligat să inscrie în plan superior, ușor curbat, partea finală a inscripției sale, datorită existenței mai dinainte a altei informații epigrafice, amintind numele lui Ilie gramaticul, și că grafitul scris deasupra primului menționat, în domnia lui „Alexandru” vodă, apare către sfîrșitul său de asemenea curbat, pentru a păstra o anumită simetrie, se desprinde cu certitudine — ținînd seama de succesiunea acestora — că dinastul pomenit după Basarab voievod, în strictă serie cronologică, nu poate fi decît Alexandru al II-lea Mircea (1568—1577). Avînd în vedere similitudinile grafiei celor două inscripții, care le apropie în timp, apare tot așa de evident faptul că primul grafit relevat aparține vremii lui Neagoe Basarab (1512—1521). În direct raport cu acestea au fost apoi date și celelalte grafite — cf. comunicarea noastră efectuată în colaborare cu prof. Dan Mohanu (să se vadă inscripțiile de sub nr. 291, notele 9 și 10 și bibliografia citată).

⁶⁸ Cf. și cele amintite de N. Constantinescu, *La résidence d'Argeș*, în RESEE, 1970, p. 18; Idem, *Curtea domnească—Argeș*, în BMI, 1971, p. 18—19, cu referire la Radu — Radila și Macarie; să se vadă și nota noastră din MI, XX (1986), nr. 3 (228), p. 26.

pean ⁶⁹, care au putut participa la edificarea lăcaşului, în contextul raporturilor întreţinute de Ţara Românească şi a prestigiului de care ea s-a bucurat în rîndul statelor din Balcani, alte însemnări sgratitate evocă încă numele lui *Vlad voievod* ⁷⁰ — presupus a fi „Uzurpatorul” tronului lui Mircea cel Bătrîn, al unui Petriman ⁷¹, amintind de omonimul său ce era eclesiarh pe la 1550 la biserica curţii domneşti argeşene ⁷², dar şi al unor grămăticii şi paraclisieri ⁷³ negustori ⁷⁴ etc.

Din ansamblul informaţiilor şi al imaginilor ce se desprind din relaţiile epigrafice a zonei cercetate de noi, un aspect important îl constituie grafia inscripţiilor şi evoluţia caracterelor scrisului lapidar de-a lungul timpului — particularităţile lor în diferite medii de existenţă, dar şi posibilitatea de a înregistra creşterea interesului, în rîndul locuitorilor, pentru învăţămînt ⁷⁵.

Multiplele secvenţe rezultate din practica epigrafică desfăşurată în plan local sau mai larg, în lumea rurală sau în centrele urbane, stau mărturie formelor variate pe care le îmbracă semnele grafice. Ele pot fi însă individualizate pe durate cronologice — pornind de la cîteva decenii, jumătăţi de secol şi pînă la un veac — în raport cu numărul textelor lapidare ce ne oferă elemente sigure de comparaţie. Din cele aproximativ zece inscripţii cunoscute pentru etapa de după 1350 şi pînă către 1400, scrierea se dezvoltă prin formele preponderent ascuţite, unghiulare, prin care sînt realizate ovalurile literelor *а, в, в, о, р, з, оу, к, љ, ф, к*, ş.a. (*a, b, v, o, r, u, ă, î, f, ea* ş.a.), dar şi prin ductul altora şi anume a siglelor *д, е, ж, к, м, с, т* ş.a. (*d, e, j, k, m, s, t* ş.a.), semne redată în bună măsură, cu majuscule, după o practică ce se apropie de grafia semiuncială ⁷⁶.

Faptul că informaţia epigrafică argeşană din sec. al XV-lea conservă prea puţine dovezi necesare prefigurării caracteristicilor scrisului, nu poate exclude totuşi aprecierea că acestea au evoluat către forme mai

⁶⁹ Referindu-ne mai ales la apelativul „Габратин” (Gabratin), vom releva că unele toponimice şi onomastice cu care acesta poate fi pus în legătură sînt atestate în izvoare ce privesc trecutul Bulgariei în sec. XV—XVIII — să se vadă astfel *Узвору за българската история*, XXI. *Турски узвору за българската история*, VII, ed. N. Todorov şi M. Kaliţin, Sofia, 1977, indicele, p. 419, cu referire la toponimicul „Габра”; *Idem*, XI, *Гръцки узвору за българската история*, VI, ed. Iv. Duicev, L. Ioncev, P. Titcev ş.a., Sofia, 1965, p. 296, în aparatul critic, fiind menţionat boierul bulgar „Гавра” (cf. p. 344).

⁷⁰ Cf. inscripţia de sub nr. 290.

⁷¹ Să se vadă nr. 293.

⁷² Pentru referirea la „popa Petriman clisierul domnesc din oraşul Argeş”, cf. N. Constantinescu, *op. cit.*, p. 12, nota 8.

⁷³ Cum au fost în sec. al XVI-lea — al XVII-lea, Cozma, David, Dumitru, Goiceanu, Ilie, Manca, Manole, Mihail, Radu, Stăn, Tudor ş.a., dintre care unii îndeplinind şi atribuţia de „paraclisier” — subordonat eclesiarhului (cf. inscripţiile de sub nr. 78, 291—294 ş.a.).

⁷⁴ Ne referim astfel la grafitul ce evidenţiază numele lui Miclăuş negustorul (cf. nr. 293).

⁷⁵ Informaţii desprinse din inscripţiile sgratitate la bis. Ruda, amintind de tradiţia cărturărească a înaintaşilor boierilor Rudeni, cum a fost şi Teodosie Rudeanu logofătul, vădesc prezenţa aici a diferiţi grămăticii şi anume Radu, fiul popii Mihail (cf. nr. 614), Gheorghe şi Udrea (cf. nr. 616—617) ş.a. Ceea ce atrage atenţia în chip deosebit sînt însă „practicile pedagogice”, de felul celor ce le consemnăm aici „Tudorū, sārache copile! ce-o sār te mai dau de pārū” sau „Sārache Udrea! ce-o sār te mai dau de pārū” (cf. nr. 617).

⁷⁶ Cf. materialul ilustrativ ce însoţeşte nr. 284, 285, 287 şi 288. Grafitele descoperite recent la Biserica Domnească din Curtea de Argeş, databile dinspre mijlocul sec. al XV-lea — către a doua jumătate a sec. al XVI-lea, vădesc perpetuarea — în ce priveşte caracteristicile grafice — a unor practici ce le apropie de acelea cunoscute din cea de a doua jumătate a veac. al XIV-lea. Faptul este pe deplin explicabil aici, unde fiinţarea unei şcoli de grămăticii a făcut posibilă transmiterea în timp a unor modele şi tipuri de scriere (cf. grafitele de sub nr. 291).

elevate, așa cum o vădese textele din veacul al XVI-lea, de la fundația aulică a voievodului Neagoe Basarab din Curtea de Argeș. În această vreme, ca urmare a dezvoltării meșteșugurilor de artă, în special în orașele de reședință ale domniei, inscripțiile zugrăvite sau dăltuite în piatră sînt tot mai judicios înscrise în spații anume stabilite, corespunzînd unor formule restrînse sau dezvoltate, alcătuite în limba slavonă, care reflectă acumularea unor experiențe pe calea practicilor mai îndelungate. Ceea ce se remarcă acum este răspîndirea scrisului în relief, cu ligaturi și prescurtări ale cuvintelor, cu îmbinări ale literelor — dispuse și în plan înclinat — spre a se obține o judicioasă materializare a textelor respective⁷⁷. Impresionează, de asemenea, dimensiunile slovelor anume profilate, care se apropie sau depășesc uneori zece centimetri, cînd sînt înscrise pe lespezi funerare⁷⁸.

Meșteșugit executate, după cerințele dar și în raport cu poziția socială a comanditarilor, cu pregătirea, renumele și mediul de activitate ale celor ce le-au alcătuit, inscripțiile se diferențiază, sub aspect formal, în cadrul aceluiași segmente de timp. Se pot constata astfel deosebiri evidente între textele lapidare destinate ctitoriilor domnești de la Curtea de Argeș⁷⁹ sau de la m-reă Tutana⁸⁰ și informația epigrafică a veacului al XVI-lea existentă în lumea satelor. Ne referim, spre exemplu, la pisania săpată în piatră în 1533, de la Ceparii Pămînteni⁸¹, dar și la grafia lespezilor funerare a lui Drăghici, portarul de la Șuici, din 1541⁸², și la aceea datată 1571—1572, tot de la lăcașul Ceparilor⁸³, cu slove nu numai expresiv conturate, cît mai ales figurate cu particularități, care se regăsesc chiar în redacția formularului⁸⁴.

Odată cu abandonarea limbii slavone și în sfera epigrafiei se constată — cu deosebire dinspre mijlocul secolului al XVII-lea — sporirea treptată a numărului surselor lapidare, de altfel în continuă creștere în veacul următor și care vor atinge noi dimensiuni în prima jumătate a secolului al XIX-lea, contribuind la răspîndirea scrisului în graiul românesc în spațiul argeșan. Sînt etape importante în care grafia a putut cunoaște o marcantă înflorire, cu deosebire în medii elevate de cultură laică și ecleziastică⁸⁵, dezvăluindu-se sub o mare diversitate de expresie — chiar și în

⁷⁷ Cf. spre exemplu fotografiile de sub nr. 231, 232, 237—242.

⁷⁸ Să se vadă mai ales fotocopiile de sub nr. 237—242. Relevăm că pe piatra de mormînt a lui Radu de la Afumați din 1529 au fost săpate siglele „MNH”, care i-au sugerat lui P. Năsturel, *Știri mărune*, în vol. *Sesiunea Direcției monumentelor*, p. 143, lectura numelui „Mih<ai>” sau „Mih<nea>”, posibil al unui meșter pietrar.

⁷⁹ Să se vadă materialele fotografice de sub nr. citate la nota 77.

⁸⁰ Cf. inscripția de sub nr. 715.

⁸¹ Să se vadă inscripția de sub nr. 113.

⁸² Cf. inscripția de sub nr. 678.

⁸³ Să se vadă inscripția de sub nr. 114.

⁸⁴ Avem în vedere în special siglele : A, B, Ń, A (a, ea, d, ă) — cf. fotografia inscripției citate, de sub nr. 114, asemănătoare grafiei informației epigrafice de sub nr. 115.

⁸⁵ Dacă ar fi să menționăm numai grafia pisaniei din 1641, înscrisă pe o piatră la ctitoria marelui șufar Mitrea de la Bohari, relevînd eleganța profilării literelor, izbutitele ligaturi ce le unesc, adevărate dovezi ale măiestriei meșterilor pietrari din vremea lui Matei Basarab (1632—1654), ca și din epoca ce avea să urmeze, cu deosebire sub cîrmuirea lui Constantin Brîncoveanu (să se vadă materialele fotografice de sub nr. 45, 234, 724). Dovezi în sensul celor afirmate de noi le constituie și textele semnate de meșterul Atanasie de la Jiblea, mai ales pisania din 1702 de la Schitul Fedeleșciori (cf. fotografia de sub nr. 359) și multe altele din sec. al XVIII-lea, din rîndul cărora remarcăm pisania din 1751—1752 de la Ceparii Pămînteni (cf. materialul ilustrativ de sub nr. 116) sau inscripția din 1797 dăltuită în piatră la biserica m-rii Argeșului (cf. fotografia de sub nr. 243), ca să fixăm doar cîteva repere din evoluția scrisului la ctitoriile domnești, ale clerului înalt sau ale boierimii.

forme cursive. Este calea pe care meșteșugul figurării slovelor avea să o străbată în sfera epigrafiei, înregistrând din ultimele decenii ale veacului al XVIII-lea și în cel următor, pe măsura lărgirii cadrului său de activitate nu numai elemente de continuitate și de progres, ci și factori ce-i anunță decadența ⁸⁶.

Desigur, abordarea pe un plan vast a problematicii scrierii lapidare ar implica o analiză sistematică, bazată pe un studiu comparativ extins de la informația epigrafică argeșană la aceea a zonelor de contact, pentru a putea surprinde, pe coordonatele timpului și ale spațiului, multitudinea elementelor caracteristice, ceea ce depășește însă obiectivele cercetării de față. Ele au avut în vedere doar câteva aspecte și observații vizînd conținutul sau forma inscripțiilor din aria supusă investigației noastre.

În ceea ce privește caracterul formal al textelor din prezentul volum trebuie relevată și introducerea în domeniul de specialitate a unor *pre-tinse surse epigrafice* de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș, ca urmare a lecturii și interpretării eronate a elementelor figurate în scop decorativ pe veșminte ale diferitelor personaje din tematica liturgică — arhidiaconi, profeți și alți sfinți — sau chiar a cîtorva inscripții inexact deciptate ⁸⁷.

*

Informația epigrafică conservată la ctitoriile voievodale, ale marii boierimi și clerului înalt, existente mai ales în centrele urbane, a polarizat atenția a numeroși iubitori ai trecutului țării noastre, încă cu câteva veacuri mai înainte ⁸⁸. Cărturarilor de odinioară aveau să li se alăture, de-a lungul timpului, mulți alți cercetători ai tezaurului istoric, de arhitectură și artă al monumentelor noastre, care și-au extins treptat preocupările spre ansamblul lăcașurilor, interesați să descifreze și să aducă la lumină mesajele atîtor vestigii aparținînd lumii medievale dar și epocii moderne a României ⁸⁹.

Evidențiind în succesiune cronologică preocupările mai importante manifestate pe calea prospectării inscripțiilor, ne vom referi la copiile efectuate de ieromonahul Ioan de la m-reă Bistrița, după pisaniile din 1517 de pe fațada m-rii Argeșului ⁹⁰, traduse și inserate de acesta în transcri-

⁸⁶ Aceasta se desprinde în special la lăcașurile edificate în mediul sătesc, pornind din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea, sau reparate începînd din etapa amintită, la care informația epigrafică nu mai este cuprinsă în spații judicios stabilite, iar slovele apar inexpressiv redade de meșteri localnici laici și clerici (cf. spre exemplu materialul ilustrativ înfățișînd inscripția de pe la 1771—1781, zugrăvită la bis. Bohari — cf. nr. 46 — sau pisania dăltuită în lemn, la Bis. Drăganu-Olteni, pe la 1786 — cf. fotografia din MO, 1968, fig. 4, înainte de p. 257). Alte texte lapidare marcate de erori în grafierea slovelor, de inconsecvențe în respectarea dimensiunii literelor de la un rînd la altul, fac de asemenea dovada unor neîmpliniri în evoluția scrisului (cf. și pisania din 1806 de la Moșoaia — să se vadă fotografia din BOR, 1972, pl. fig. 2, după p. 1364).

⁸⁷ Să se vadă *Falsurile*, de sub nr. 1—23, produse în cea mai mare și mai surprinzătoare măsură prin interpretările fanteziste ale lui Em. Grigoraș.

⁸⁸ Cf. și Al. Elian, *vol. cit.*

⁸⁹ Să se vadă referințele bibliografice la N. Stoicescu, *Bibliografia*, I—II (sub numele localităților și monumentelor din județul istoric Argeș).

⁹⁰ Cf. inscripțiile de sub nr. 231 și 232. În ce privește opiniile cercetătorilor despre legăturile dintre *pisaniile* și *Învățăturile* lui Neagoe Basarab să se vadă și vol. *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie*, ed. de Florica Moisil, D. Zamfirescu și G. Mihăilă, Buc. 1971, p. 9—10. Informația la D. Zamfirescu, *Studiul introductiv* (1); alte referiri în partea a II-a a studiului alcătuit de G. Mihăilă (idem, p. 24, 54—55, 87 și urm.). Pentru analogiile dintre amintitele texte, cf. și P. Chihaia, *Romanul „Varlaam și Ioasaf” în epoca voievodului Neagoe Basarab*, in BOR, XCVI (1978), nr. 5—6, p. 605—606; cf. și vol. *Tradiții răsăritene*, p. 120—140.

erea *Vieții patriarhului Nifon*, efectuată la 1682⁹¹. Interesul său față de amintitele documente istorice și literare este justificat dacă îl raportăm la rostul fundației aulice a lui Neagoe Basarab, la locul pe care s-a situat ctitorul ei în cultura românească veche și în viața politică a țării⁹².

În deceniile ce au urmat, epocă remarcabilă sub aspectul lărgirii cadrului și a orizontului cultural-ecclesiastic, în domniile lui Șerban Cantacuzino (1678—1688), cu deosebire a lui Constantin Brâncoveanu (1688—1714), dar și a Mavrocordaților și ai altor succesori ai lor, a sporit simțitor activitatea pe tărîm istoriografic. Nu întîmplător se înregistrează acum demersuri din partea unor cărturari români și chiar a celor străini — călători și misionari — pentru a consemna datele pe care izvoarele lapidare, cu o semnificație aparte, le transmiteau peste vremi⁹³. Se distinge sub acest aspect inițiativa înaltului ierarh din fruntea mitropoliei, Neofit I, care în timpul vizitei canonice din eparhia sa, de la 1746—1747, a desfășurat o amplă cercetare, transcriind el însuși mai multe inscripții în limba greacă⁹⁴, însoțite, în memorialul său, de altele redată în limba română⁹⁵.

Jurnalul prelatului cărturar, considerat a fi primul „*corpus*” de surse epigrafice alcătuit în Țara Românească pînă atunci⁹⁶, a oferit istoricilor, prin valoarea sa informațională, posibilitatea restituirii formularelor unor texte deteriorate, ce a condus la recuperarea — printre altele — și a fragmentelor pierdute ulterior, ale inscripției de pe lespede mormîntală a lui Radu de la Afumați din 1529⁹⁷, o adevărată cronică dăltuită în piatră⁹⁸.

Într-un alt context, călătorul florentin Domenico Sestini, preocupat de antichitățile aflate în arealul românesc, își începea investigațiile aici vădînd profesionalitate în cercetarea acestora. Astfel, cu prilejul drumurilor străbătute prin țară, el avea să viziteze în mai 1780 m-reă Argeșului, adunînd date despre fondatorul monumentalei ctitorii, Neagoe Basarab⁹⁹ și despre vestigiile ei, reușind să adauge noi valențe la eforturile de descifrare a surselor lapidare argeșene.

Ceea ce conferă o notă deosebită însemnărilor sale este încercarea de a reda prin transliterație formularul slavon de pe piatra tombală a

⁹¹ Texte cuprinse în *ms. rom. 464*, de la Bibl. Acad., f. 39 v — 43; cf. și Al. Elian, *vol. cit.*, p. 19; să se vadă și G. Ștrempel, *Catalogul*, I, p. 117—118.

⁹² Cf. și cele relevate de Em. Lăzărescu, *M-reă Argeșului*, p. 7 și urm. și p. 40 și urm.; să se vadă și M. Neagoe, *Neagoe Basarab*, Buc., 1971, p. 70 și urm., 116 și urm., 182 și urm., 188 și urm.; P. Chihaia, *De la „Negru vodă” la Neagoe Basarab*, p. 231 și urm.

⁹³ Cf. și cele relevate de Al. Elian, *vol. cit.*, p. 19—21.

⁹⁴ Cf. *Idem*, *vol. cit.*, p. 23; să se vadă și P. Ș. Năsturel, *Le journal des visites canoniques du Métropolit de Hongrovalachie Neophyte le Crétois*, Atena, 1969 (extras), p. 331.

⁹⁵ Cf. P. Ș. Năsturel, *op. cit.*, relevînd că traduceriile inscripțiilor slavone au fost făcute de secretarul înaltului ierarh; să se vadă și M. Caratașu, P. Cernovodeanu și N. Stoicescu, *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980, p. 248—249.

⁹⁶ Aprecierea aparține lui C. Dima-Drăgan, *Primul corpus de inscripții*, în *vol. Neagoe Basarab. La 400 de ani*, p. 105—108 și Anexa, p. 109.

⁹⁷ Relevăm spre pildă că în studiul lui Gr. G. Tocilescu, *Bis. Curtea de Argeș*, p. 46 (publicat în 1888), lectura inscripției apare cu lacune. Precizăm totodată că încă cu mai bine de zece ani mai înainte Ghenadie Enăceanu, apreciînd valoarea memorialului lui Neofit I, l-a editat în BOR, 1875—1876 și 1876—1877.

⁹⁸ Cf. Inscripția de sub nr. 241.

⁹⁹ Să se vadă *vol. Viaggio curioso-scientifico-antiquario per la Valachia, Transilvania e Ungheria fino a Vienna*, Firenze, 1815, p. 30—32; să se vadă și A. Pippidi, *Vechi epigrafiști și anticari în Țările Române*, în „Studii clasice”, XI (1969), p. 290.

voievodului ¹⁰⁰, urmat de o traducere parțială în limba latină ¹⁰¹. Încheind relațiile despre m-rea Argeșului Domenico Sestini și-a propus să repete și în „l. volahi”, ceea ce reușise să citească pe lespedea mormintală a ctitorului bisericii și anume „A repusatu robulu de Dumnezeu, Ioa Nego” ¹⁰².

Succinte fragmente sau numai date excerptate din inscripții au fost introduse și în notele lui Raicevich ¹⁰³ privind de asemenea lăcașul aulic de la Argeș, pentru începutul căruia distinge „l'anno 1518” ce însoțea două texte, unul slavon, iar altul „in valaco” ¹⁰⁴.

Dacă izvoarele lapidare din vechea capitală a Țării Românești au stîrnit curiozitatea călătorilor străini, în special din ultimele decade ale secolului al XVIII-lea și în epoca ce a urmat, cînd societatea românească a evoluat tot mai vizibil pe făgașul modernității, cu atît mai mult acestea nu aveau să scape atenției cărturarilor români ai timpului. Este cunoscută, din observațiile deja comunicate, activitatea fostului arhimandrit al m-rii Argeșului, Dosithei Aninoșanul, care, înainte de 1812, a copiat diferite informații epigrafice de la amintitul lăcaș, în rîndul lor numărîndu-se și unul din textele votive de la 1517 ¹⁰⁵, cuprinse ulterior de Gr. Musceleanu în al său „Calendar antic”, pe anul 1862 ¹⁰⁶.

Asupra surselor lapidare de la monumentala fundație a voievodului Neagoe Basarab s-a oprit și un vizitator — rămas anonim — în călătoria întreprinsă la 1813 ¹⁰⁷, cînd și-a notat, printre altele, și cîteva rînduri din pisania cișmelei existente atunci în Valea Iașilor ¹⁰⁸.

Acest gen de preocupări, care aparent se dezvoltă sub forma inițiativelor individuale, reliefează strădaniile depuse treptat în societatea românească pentru lărgirea orizontului vieții cultural-ecleziastice, ca un mijloc de dezvoltare a conștiinței naționale, a interesului față de trecutul țării, într-o vreme cînd se făcea tot mai mult simțită și trebuința scrierilor istorice ¹⁰⁹.

¹⁰⁰ Cf. Domenico Sestini, *op. cit.*, p. 31, unde textul este redat în forma „Prestavisa Raba-bogio Ioan Negoje voyvoda i pospod scizemble ugrovlaskoie ipodonariu mezizal septembri 15 den, velettu 1529, krugu slonzi 26, eptelelemiu 18, zarstova nova letipolu imelostik iklige boiz-vodara dasikrari malopokosten logoste moimu imerzadrupiu”. Redă apoi pentru figurarea „capului lui Adam”, lectura „Glava ad”. În transliterarea textului slavon apar evidente erori, fapt pentru care recomandăm transcrierea noastră de sub nr. 240.

¹⁰¹ Cf. Domenico Sestini, *loc. cit.*

¹⁰² *Ibidem*, p. 32.

¹⁰³ Stepan Ignaz Raicevich, comerciant raguzan și agent consular al imperialilor la București, cf. lucrarea *Osservazioni storiche naturali e politiche intorno la Valachia e Moldavia*, Napoli, 1788, p. 14, nota 1.

¹⁰⁴ *Ibidem*. Relevăm că M. Kogălniceanu, *Histoire de la Valachie, de la Moldavie et des Valaques Transdanubiens*, I, Berlin, 1837, p. 118—119, folosind informația comunicată de Raicevich, avea să arate inexact că pe piatra de mormînt a lui Neagoe Basarab „on voit . . . deux inscriptions, l'une en român, l'autre en slavon”.

¹⁰⁵ Cf. cele amintite de P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 141—142, nota 50.

¹⁰⁶ Gr. Musceleanu, *loc. cit.*, menționa că textul respectiv era redat după K. Aninoșanu, negustor din Cimpulung, nepotul egumenului Dosithei. Acesta preluase manuscrisul de la superiorul m-rii Cimpulung, punindu-l apoi la dispoziția lui Gr. Musceleanu în 1861 și totodată pictorului Gh. Tattarescu (cf. *ibidem*).

¹⁰⁷ Cf. I. Corfuz, *O descriere a mănăstirii Curtea de Argeș din anul 1813*, în RIR, XV (1945), fasc. II, p. 220. Informația în ms. rom. 1313, de la Bibl. Acad., f. 4—6, unde este inserată relația despre cișmeaua de la Valea Iașilor.

¹⁰⁸ Pisania cișmelei se află în Colecțiile Muzeului din Curtea de Argeș (cf. inscripția de sub nr. 319).

¹⁰⁹ Acestea nu au întîrziat să apară, dacă avem în vedere scrierea lui Dionisie Fotino, *Ἱστορία τῆς πάλαι Δακλίας*, ed. în trei volume, în 1818—1819, la Viena și tradusă de G. Sion, Dionisie Fotino, *Istoria generală a Daciei sau a Transilvaniei, Țării Românești și a Moldovei*, Buc. 1859.

Pe fundalul acestor realități avea să se profileze în timpul administrației militare ruse în Principate, de la 1828—1834, marea anchetă inițiată de Pavel Kiselev, pentru adunarea tuturor „științelor”, deci și a inscripțiilor necesare mai bunei cunoașteri a istoriei țărilor române ¹¹⁰.

Încă din perioada ce a premers datei la care urma să se declanșeze amintita cercetare, Pavel Kiselev a întreprins o vizită în câteva județe ¹¹¹, oprindu-se și la monumentele reprezentative din spațiul argeșan, așa cum se desprinde din jurnalul alcătuit de unul din însoțitorii săi ce a consemnat și diferite informații lapidare ¹¹². Pe baza experienței și a datelor dobândite cu prilejul investigațiilor efectuate de la 2—26 iunie 1832 a fost apoi organizată, din luna iulie, ancheta epigrafică cu sprijinul podpolcovicului Mihail Fanton de Verrayon. În adresele înaintate Vorniciei dinlăuntru și Mitropoliei erau făcute precizări în legătură cu scopul cercetărilor și în ce privește criteriile după care urmau să fie redată textele lapidare de la vechile lăcașuri sau de pe cruci de piatră răzlețe ¹¹³.

Răspunsurile la cererile cîmuirii nu au întârziat să sosească și din județul Argeșului, inscripțiile fiind redată însă în mare măsură, în formă rezumativă, prezentînd în câteva cazuri erori și lacune ¹¹⁴. Unele dintre acestea au fost transmise totuși cu pricepere, vădînd interesul celor ce le-au detectat de a le înfățișa așa cum erau ele materializate în piatră, prin urmare după criterii apropiate practicilor din domeniul de specialitate ¹¹⁵.

Apelul la istorie, pentru a anima în rîndul unor categorii mai largi ale populației ideea permanenței și a continuității românilor în vatra străbună, a îndreptat tot mai mult atenția cărturarilor spre lăcașurile păstrătoare a atîtor tezaure, privite ca simboluri ale existenței lor, în spiritul tradițiilor și obiceiurilor lumii răsăritene. Între aceștia se situează nu numai entuziaști cercetători din generația pașoptistă ¹¹⁶, ci și memorialiști străini care s-au aflat adesea în arealul de la sud-est și nord de Carpați.

Referindu-ne mai întîi la un călător, și anume la Stanislas Bellanger, reținem stăruința sa de a descifra la biserica m-rii Argeșului, în 1836, semnăturile unor prestigioși vizitatori ai monumentalei ctitorii domnești — acele „sgrafite” — ce s-au păstrat aici, pînă în preajma refacerilor întreprinse în veacul trecut de Lecomte du Nouy. Ele dezvăluie prezența lui Kiselev, a lui Jérôme Spindler, a unui senator de Pontécoulant, a lui

¹¹⁰ Cf. Al. Elian, *vol. cit.*, p. 24—26.

¹¹¹ Să se vadă P. Cernovodeanu și Alvina Lazea, *Monumentele istorice din Oltenia și Muntenia vizitate de generalul Kiselev la 1832 (I) și (II)*, în SCIA, Sr. Arta Plastică, XX (1973), nr. 1, p. 169—170 și nr. 2, p. 337—347.

¹¹² Relativ la spațiul argeșan, mai precis la m-rea Argeșului, în jurnalul alcătuit în iunie 1832, s-au receptat diferite date asupra zidirii lăcașului în 1517/1025, referitor la zugrăvirea lui în 1527/1035 — de fapt 1526 sau privind momentul înființării Episcopiei, la 1793 ș.a. (*ibidem* (II), p. 340—341).

¹¹³ Să se vadă Arh. St. Buc., fond Vornicia dinlăuntru, dosar nr. 2 741/1832, f. 31: de asemenea, D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 92 și urm.

¹¹⁴ Așa cum rezultă din materialele de la Arh. St. Pitești, fond Prefectura, dosar nr. 110/1832 — Delă pentru scrierea crucilor de piatră; să se vadă și D. Bălașa, *art. cit.*, p. 102, unde este amintit și numele celui care a copiat și a restituit la 1832 octov. 13, unele din datele cerute de cîmuire și anume „Ioan Orățianu”.

¹¹⁵ Ne referim la inscripțiile de la Cornățel, Moșoaia ș.a. (cf. fond Vornicia dinlăuntru *loc. cit.*; să se vadă și dosarul citat, de la Arh. St. Pitești, fond Prefectura).

¹¹⁶ Pentru unele aspecte în legătură cu aceasta cf. și Al. Elian, *vol. cit.*, p. 27—28.

Gerard de Bruxelles, a consulului englez William Wilkinson, ca și a celui ce a fost „Honoré Costa”¹¹⁷. Ceea ce apare surprinzător din relația lui este precizarea că în amintitul edificiu era figurat și numele lordului Gordon Byron¹¹⁸, dar a cărui călătorie în Principate nu o atestă nici un izvor. Este, desigur, un act memorial din partea celor ce i-au prețuit opera și au ținut probabil să-i omagieze jertfa adusă la 1824 în lupta de eliberare a Greciei de sub stăpânirea otomană, căci acest monument marcase peste vremi rezistența popoarelor din Răsăritul Ortodox față de dominația turcească în sud-estul Europei¹¹⁹.

În pofida unor imperfecțiuni în redarea informației epigrafice semnalată aici, ea ne transmite ecoul pe care l-au avut în mentalul vremii, nu numai pentru români, ci și pentru străini, fundațiile adăpostind vestigii cu o puternică încărcătură de istorie și cu valențe spre zone mai largi de cultură ale lumii europene.

Din anii ce au premers revoluției de la 1848 și apoi memorabilului act al înfăptuirii unirii Moldovei cu Țara Românească la 1859, vreme de puternică efervescență pentru clădirea statului modern, nu întâmplător aveau să se anunțe, paralel cu preocupările individuale față de „antichități”, demersurile pe cale instituțională, de o mai mare amplitudine, în vederea detectării surselor documentare și lapidare¹²⁰. Sînt grăitoare în acest sens, ca și pentru grija conservării ctitoriilor de prestigiu ale țării, cele afirmate de Gheorghe Bibescu în 1846, la deschiderea lucrărilor Obșteștii Adunări, cînd arăta că „pe zidurile lor sînt scrise mare parte din analele istoriei noastre”¹²¹.

O vie preocupare se făcea simțită pentru investigarea multitudinii actelor și vestigiilor din trecut, odată cu proiectele inițiate în legătură cu bunurile bisericești și sprijinite de mitropolitul Neofit, la 1840¹²², dar și ca urmare a aducerii la lumină, în diferite publicații, a notelor de călătorie la monumente reprezentative din vechile reședințe domnești, a unor tineri entuziaști, cum era și Cezar Bolliac¹²³. El și-a îndreptat atenția și asupra Curții de Argeș, vizitînd lăcașurile de aici pentru a citi pisanile de pe pietrele existente în cuprinsul lor¹²⁴. Strădaniile sale, ca și ale altor entuziaști cercetători se corelează în timp scrierilor unor cărturari străini,

---

¹¹⁷ Cf. Stanislas Bellanger, *Le Kéroutza. Voyage en Moldo-Valachie*, II, Paris, 1846, p. 432. Pentru unele idendificări propuse de N. Iorga, cf. a sa *Istoria românilor prin călătorii*, ed. a II-a, Buc., 1929, vol. III, p. 224; să se vadă și ed. îngrijită de A. Angelescu, Buc., 1981, p. 535.

¹¹⁸ Cf. Stanislas Bellanger, *vol. cit.*, amintind că el văzuse și numele autorului operei satirice „Childe Harold”, înscris pe una din coloanele din pronaosul m-rii Argeșului.

¹¹⁹ Să se vadă și cele precizate de Em. Lăzărescu, *op. cit.*, p. 8—9 și 40—41, privitor la semnificația clădirii m-rii Argeșului.

¹²⁰ Pentru unele observații să se vadă și Al. Elian, *vol. cit.*

¹²¹ Informația în „Curierul românesc”, XVIII (1846), nr. 93, p. 372.

¹²² Cf. cele amintite de Al. Elian, *vol. cit.* În urma inițiativelor înaltului ierarh este posibil să fi fost receptată și inscripția din 1812, de pe un clopot al Bisericii Domnești din Curtea de Argeș, după cum pare să rezulte din textul aflat în Arhiva Al. Odobescu (la Bibl. Acad., Arhiva I, ms. 3, f. 8).

¹²³ Să se vadă și M. A. Musicescu și D. Gh. Năstase, *Cercetări de artă veche românească în secolul al XIX-lea. Introducere la studiul istoriografiei artelor medievale românești*, în SCIA, III (1956), nr. 1—2, p. 129 și urm., cu privire la cărturarii din generația pașoptistă, între care este relevant și Cezar Bolliac; unele relații și la A. Pippidi, *Alți anticari și epigrafiști români din secolul al XIX-lea. De la Kogălniceanu la Bălcescu*, în „Studii clasice”, XII (1970), p. 246.

¹²⁴ Să se vadă nota *Din itinerarul D. Bolliac, Curtea de Argeș, Cîmpul Radoveanului. Celulea lui Tepeș*, în „Curier românesc”, XVII (1845), nr. 90, p. 359—360.

filoromâni, și anume ale lui J. A. Vaillant¹²⁵ sau A. Ubicini¹²⁶, care s-au oprit de asemenea asupra mărturiilor cu valoare de simbol din vatra de cultură argeșană.

Mai rodnică în ce privește culegerea informației epigrafice de la fundațiile însemnate ale țării a fost, incontestabil, activitatea profesorului arheolog din Sibiu Ludwig Reissenberger, în urma solicitării din partea Comisiei centrale a vestigiilor istorice de la Viena de a efectua un studiu asupra m-rii Argeșului¹²⁷, în împrejurările prezenței în Țara Românească a trupelor austriece la 1854–1856.

Însoțit de inginerul Mihail Seyfried, asistent al amintitei comisii, Reissenberger a întreprins în 1857 cercetările necesare pentru realizarea lucrării ce-i fusese cerută, înregistrând și inscripțiile slavone și chirilice-românești mai importante, de la ctitoria lui Neagoe Basarab, texte însoțite de traduceri în l. latină și germană¹²⁸. Neavînd cunoștințe de limbă slavonă, arheologul sibian a solicitat sprijinul specialistului Fr. Miklosich de la Viena, care a descifrat formulele respective pe baza decalcurilor și a copiilor primite, traducîndu-le în latină, așa cum sînt de altfel redată în studiul apărut în 1860¹²⁹. Lectura inscripțiilor chirilice-românești și apoi tălmăcirea lor în limba germană Reissenberger o datorează dr. Wassistch din Sibiu¹³⁰. Se deschideau astfel noi perspective nu numai sub raportul investigării surselor lapidare mai greu accesibile, cît mai ales în privința comunicării lor în sfera de specialitate¹³¹.

În primăvara anului în care profesorul transilvănean sosea la Curtea de Argeș, tînărul specialist Al. Odobescu, încadrat la Postelnicie¹³², pornea însoțit de C. Cornescu într-o excursie prin cîteva localități, vizitînd

---

¹²⁵ Cf. J. A. Vaillant, *La Roumanie, ou histoire, langue, littérature, orographie, statistique des peuples de la langue d'or Ardialiens, Valaques et Moldavie résumés sous le nom de romans*, III, Paris, 1844, p. 333; cf. și N. Iorga, *O inscripție pierdută și vechi mențiuni despre monumentele noastre la Vaillant*, în BCMI, VIII (1915), p. 122–123.

¹²⁶ A. Ubicini, *Provinces Danubiennes. Valachie et Moldavie. Histoire et géographie de ces contrées*, II, Paris, 1855, p. 201–202. Relevăm că textul lui Ubicini a fost tradus în periodicul „Oltul” (Vocea Oltului), I (1857), nr. 15, din 21 iunie, p. 60, nota 2. Observațiile sale în legătură cu vestigiile de la Argeș, ce-l privesc pe voievodul Neagoe Basarab, sînt mai ample decît în lucrarea lui J. A. Vaillant.

¹²⁷ El fusese solicitat ca urmare a datelor înaintate comisiei de la Viena, de către mareșalul Coronini, comandantul trupelor austriece din Principate (cf. și știrile din „Gazeta Transilvaniei”, Brașov, XIX (1856), nr. 85, din 28 octombrie, p. 330 știri reluate după „Oesterreichische Zeitung”, Viena, nr. din 30 octombrie; să se vadă și *Bibliografia periodicelor*, II/1, p. 128). Unele informații și în vol. *Curtea de Argeș et ses monuments* [Buc.], 1909 — Administration de la Caisse de l'Église. Bureau de la Commission des monuments historiques, p. 8.

¹²⁸ Cf. L. Reissenberger, *Bischöfliche Klosterkirche bei Kurtea d'Argiysch in der Walachei*, Wiena, 1860, extras din „Jahrbuch Kaiserl. Königl. Central-Commission zur Erforschung und Erhaltung der Baudenkmale”, IV (1860), p. 175–224.

¹²⁹ *Ibidem*. Relevăm că afirmația potrivit căreia Fr. Miklosich a inserat pisanile din 1517 ale bisericii m-rii Argeșului în lucrarea sa, *Monumenta serbica spectantia Historiam Serbiae, Bosniae, Ragusii*, Wiennae, 1858, la p. 11 și 562, nu corespunde realității.

¹³⁰ Cf. L. Reissenberger, *loc. cit.*

¹³¹ Date fiind importanța monumentului și a vestigiilor pe care le conservă, studiul lui L. Reissenberger avea să fie tradus în l. franceză: *L'église du monastère Épiscopal de Kurtea d'Argis en Valachie*. Traduit de l'allemand de ..., Vienne, 1867, iar ulterior a fost redat și în versiune românească: *Biserica episcopală de la mănăstirea Curtea de Argeș*, în „Analele arhitecturii”, I (1890), p. 177–178, 189–194, 207–211 și 217–228.

¹³² Adică la Ministerul de Externe (să se vadă Alexandru Odobescu, *Opere*, I, *Scrieri din anii 1848–1860. Antume. Postume. Variante. Note. Anece*. Text critic și variante de G. Pienescu, Note, Acad. T. Vianu, V. Cădea, Buc., 1965, p. 25; cf. și Al. Odobescu, *Pagini regăsite*, ed. de Geo Șerban, Buc., 1965, p. 274–275, scrisoarea din 17 ian. 1857 și *ibidem*, p. 308.

cu deosebire vechea capitală a țării și orașul Pitești, atrași de vestigiile monumentalelor zidiri de odinioară ¹³³.

Călăuzit de aceleași simțăminte, un an mai târziu, în iulie 1858, Al. Pelimon avea să străbată un lung itinerar în diferite centre urbane și rurale ¹³⁴, receptînd în însemnările sale și informații de epigrafie de mai mare interes, cum erau acelea din dreptul portretelor voievodale înfățișate în biserica m-rii Argeșului ¹³⁵ ș.a. Apariția jurnalului său de călătorie la 1859, în anul Unirii Principatelor, aducea noi dovezi privind necesitatea organizării cu sprijinul statului a unor anchete mai ample, pe întregul teritoriu al țării pentru adunarea prețioaselor date conservate și de izvoarele lapidare.

Alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn al Moldovei și al Țării Românești a deschis calea cercetărilor de mai mare angajament la monumentele și locurile istorice din județele Munteniei și Olteniei, începînd cu campania din 1860, a celor patru „comisari”, împuterniciți în acest sens ¹³⁶. Fără a stărui asupra împrejurărilor declanșării acțiunilor prevăzute ¹³⁷, ne vom referi doar la îndatoririle și activitatea depusă de Al. Odobescu în zona Argeșului ¹³⁸.

Prospectarea bogatului material rezultat din investigațiile sale, începînd de la 20 iunie și pînă în luna august a anului amintit, reflectă deopotrivă profesionalitate și temeinicie a muncii distinsului arheolog și istoric ¹³⁹. Copiile multor inscripții slavone, grecești, chirilice-românești, în limba latină, cu caractere gotice, executate de Odobescu ¹⁴⁰, înregistrate și prin decalcuri ¹⁴¹ sau în desenele efectuate de pictorul H. Trenk ¹⁴²,

---

¹³³ Cf. Alexandru Odobescu, *vol. cit.*; cf. și Al. Odobescu, *op. cit.*, ed. de G. Șerban, p. 291 și 309.

¹³⁴ Cf. Al. Pelimon, *Impresiuni de călătorie în România*, ed. de Dalila Aramă, Buc., 1984.

¹³⁵ *Ibidem*, p. 53—54; pentru alte informații în legătură cu acestea să se vadă și P. Chihaia, *op. cit.*, p. 110—111.

¹³⁶ Să se vadă și Al. Elian, *vol. cit.*, p. 28—31.

¹³⁷ Pentru aceasta cf. A. Sacerdoțeanu, *Cercetări istorice și pitorești prin minăstirile noastre acum optzeci de ani. Lucrările lui Al. Odobescu, H. Trenk și G. Taltarescu*, în AR, VI (1941), p. 347—379 și VII (1942), p. 309—337; de asemenea, Al. Elian, *loc. cit.*; cf. și unele observații la I. Strujan și C. Căzănișteanu, *Locotenent-colonelul Dimitrie Papazoglu* [Buc.], 1972.

¹³⁸ Să se vadă Al. Odobescu, *Călătorie făcută în 1860. Din însărcinarea Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice*, în „Convorbiri literare”, LXVII (1934), nr. 7—9, p. 636—681; I. Dinu-Pitești, *Legăturile lui Al. Odobescu cu județul Argeș*, în „Tribuna școlii argeșene”, 1971, p. 51—58; cf. de asemenea Alexandru Odobescu, *Opere*, II, *Scrieri din anii 1861—1870. Antume. Postume. Anexe. Variante. Note. Text critic și variante de Marta Anineanu. Note de V. Cîndea*, Buc., 1967, p. XVIII—XIX și p. 361—369 și urm.

¹³⁹ Să se vadă și unele observații la Gr. G. Tocilescu, *Studiile arheologice ale d-lui A. Odobescu asupra monastirilor zise închinat*, în „Columna lui Traian”, IV (1873), nr. 10, p. 179—182; cf. și A. I. Odobescu, *Tutana* (I); *Beșteleul* (II), *ibidem*, p. 180—182; Idem, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1107—1135 — ed. de Al. Tzigara-Samurcaș; să se vadă și Al. Elian, *vol. cit.*, p. 29—30.

¹⁴⁰ Să se vadă mai ales fond A 1 009, de la Bibl. Acad.; cf. și *Bibliografia*, din prezentul volum.

¹⁴¹ Amintim astfel că în zilele de 22—23 iunie 1860, cînd Al. Odobescu se afla la m-rea Cotmeana (cf. *Opere*, II, p. 365), preocupat să obțină o copie fidelă a textului de pe clopotul din 1385, a „pus de mi-a luat prin calc inscripția...”, lucrare pe care o socotea grea și primejdioasă. Decalcul în cauză a fost folosit și de B. P. Hasdeu, *Istoria critică a românilor*, I, Buc., 1875, p. 123, unde a editat formularul slavon și traducerea lui (cf. inscripția de sub nr. 205).

¹⁴² Să se vadă Henri Trenk, *Album arheologicu și pitorescu al monastirilor din districtele Argeșul și Vilcea executat de... în excursia arheologică a domnului A. I. Odobescu*, la Secția de Stampe a Muzeului Național de Artă din București; cf. și *Repertoriul graficii, sec. XIX* (II), p. 423, 431; pentru activitatea pictorului H. Trenk să se vadă și Al. Elian, *vol. cit.*

care l-a însoțit pe traseele străbătute în spațiul argeșan, aveau să-și dovedească, peste vremi, utilitatea. Ele ne-au dat posibilitatea să restituim textele pierdute de-a lungul timpului, de la o parte din portretele murale existente la fundația aulică a voievodului Neagoe Basarab ¹⁴³, dar și de la m-reă Berislăvești ¹⁴⁴, precum și pisană refacerilor de la m-reă Stinișoara ¹⁴⁵ ș.a. Valoroase au fost, totodată, pentru întregirea lacunelor unor mărturii epigrafice deteriorate, care ar fi rămas altfel doar parțial desluite, transcrierile sale de la ctitoria lui Teodosie Rudeanu—Schitul Flămînda ¹⁴⁶, de la Schitul Buliga din Pitești ¹⁴⁷ ș.a.

La capătul propriilor noastre cercetări, desfășurate în zona investigată cu mai bine de un secol în urmă de Al. Odobescu, putem mai lesne aprecia dimensiunile și roadele anchetei sale, semnificația lor nu numai pentru cercetarea istorică, dar și în ceea ce privește promovarea preocupărilor pe tărîmul epigrafiei. Sintem în fața unor rezultate ce atestă de fapt progresul manifestat treptat în sfera istoriografiei moderne și a artelor, ca o consecință a experienței acumulate de specialiști, a practicilor mai elevate ce se făceau simțite în această vreme.

Nu întîmplător avea să se implice tot acum, printr-o lăudabilă inițiativă ¹⁴⁸, și cunoscutul pictor Gh. Tattarescu ¹⁴⁹, în vederea realizării proiectatului *Album istoric național* ¹⁵⁰, în care și el vedea o cale „eficace” de conservare a tot ceea ce era prețios pentru istoria țării, ținînd seama de distrugerile la care erau supuse, cu timpul, atîtea vestigii ¹⁵¹. Desenele sale, înfățișînd personajele voievodale din pictura murală a bisericii m-rii Argeșului, însoțite de explicații, ca să ne referim doar la acestea, au deschis noi perspective cercetărilor din ultimele decenii consacrate identificării diferitelor efigii domnești, stabilirii etapelor în care ele au putut fi zugrăvite în pronaosul lăcașului lui Neagoe Basarab ¹⁵².

Pe făgașul investigațiilor desfășurate de cărturari individuali, laici sau clerici, din dorința de a face cunoscute informațiile de interes istoric de la ctitoriile domnești, ale clerului înalt sau ale marii boierimi și de la

¹⁴³ Inscriptii redade după A. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 115—1 116 (cf. nr. 244).

¹⁴⁴ Cf. Al. Odobescu, Fond A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul VII, f. 8 (să se vadă și inscripțiile de sub nr. 35).

¹⁴⁵ Cf. Al. Odobescu, Fond A 1 009, plicul III, f. 57 (să se vadă inscripția de sub nr. 660).

¹⁴⁶ Cf. Al. Odobescu, Fond A 1 009, plicul II, f. 76 [2 v] (să se vadă inscripția de sub nr. 397).

¹⁴⁷ Unde lectura sa a făcut posibilă amendarea transcrierilor efectuate de alți cercetători ai amintitului lăcaș, ce a existat în trecut în Pitești. cf. Al. Odobescu, *Fond cit.*, f. 64 (să se vadă inscripțiile de sub nr. 502 și 503).

¹⁴⁸ El se adresase la 2 iunie 1860 Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, propunînd alcătuirea unor desene după piesele cele mai reprezentative conservate la monumente (cf. A. Sacerdoțeanu, *art. cit.*, p. 356). Fiind socotit „competent”, a obținut la 18 iulie aprobarea pentru realizarea acestora (*ibidem*, p. 358 și urm.).

¹⁴⁹ Pentru el cf. și Teodora Voinescu, *Gheorghe Tattarescu, 1818—1894*, Buc., 1940 (mai ales p. 36—37); cf. și J. Wertheimer-Ghica, *Gheorghe M. Tattarescu un pictor român și veacul său*, Buc., 1958 (mai ales p. 142—145).

¹⁵⁰ Să se vadă și S. Albu, *Un jurnal al Consiliului de Miniștri din 1860 pentru înlocuirea « Albumului Național » de către Gh. M. Tattarescu*, în SCIA, Sr. Arta Plastică, XII (1965), nr. 2, p. 341—343; unele referiri și la Al. Elian, *vol. cit.*, p. 29.

¹⁵¹ Cf. S. Albu, *art. cit.*

¹⁵² Să se vadă P. Chihaia, *Semnificația portrețelor din biserica mînăstirii Argeș*, în GB, XXVI (1967), p. 791 și urm.; Idem, *Din cetățile de scaun*, p. 132, 141—143; Idem, *Tradiții răsăritene*, p. 108—112 și 234—239; cf. și Carmen Laura Dumitrescu, *Pictura murală*, p. 48—54 și 68—71.

alte edificii, se înscrie și activitatea preotului Gr. Musceleanu, pentru strângerea și publicarea inscripțiilor. Textele culese în timpul vizitei efectuate în capitalele de odinioară ale Țării Românești, la 1861, vedeau lumina tiparului un an mai târziu, în al său „Calendar antic”¹⁵³.

Noutatea și diversitatea știrilor transmise de informația epigrafică și mai ales valoarea pieselor, documentelor, manuscriselor, cărților ș.a. — vestigii conservate la numeroase monumente — au îndreptat totodată atenția unor foruri ale statului către acestea. Avem în vedere demersurile întreprinse la cererea lui Nicolae Crețulescu, ministrul Justiției, al Cultelor și Instrucțiunii Publice în 1864, la scurt timp după promulgarea legii secularizării averilor mănăstirești¹⁵⁴; de către V. Alexeanu, pentru difuzarea unui „Tablou istoric”¹⁵⁵, ce urmărea să înregistreze bunurile din trecut, de interes cultural-artistic, printre care și inscripțiile¹⁵⁶.

La 8 decembrie 1865 era notificată din partea revizorului școlar al județului Argeș acțiunea de copiere a izvoarelor epigrafice, paralel cu răspunsurile date la alte puncte ale formularului primit¹⁵⁷. Fără a fi condus la rezultate deosebite pentru domeniul ce ne preocupă¹⁵⁸, acțiunea se corelează altor inițiative ce aveau să urmeze din partea lui V. A. Urechia¹⁵⁹, director general al Ministerului Cultelor și Instrucțiunii Publice, și a lui Al. Odobescu, cel ce difuza în 1871 un *Chestionar* din care nu lipseau referirile la „pietre cu slove”¹⁶⁰ ce puteau fi descoperite în așezările sătești. Reputatul arheolog își manifestase iarăși dorința de a relua cercetările începute cu mai bine de un deceniu în urmă¹⁶¹, așa cum și alți „comisari” — din rîndul celor desemnați la 1860 — intenționau să continue ancheta¹⁶².

¹⁵³ Cf. Gr. Musceleanu, „Calendarul antic pe anul 1862”, p. 70—77, în care sînt redată în traducere vechile pisanii de la biserica m-rii Argeșului, precum și unele din pietrele mormintale din acest lăcaș și portretele murale; inscripțiile au fost retipărite apoi în vol. *Monumentele*, p. 57—62; ulterior, ele au apărut și în „Calendarul antic”, 1875, p. 57—62; aprecieri la activitatea sa și la Al. Elian, *vol. cit.*, p. 31.

¹⁵⁴ Astfel, la 20 octombrie 1864, V. Alexeanu se adresa redactorului „Monitorului Oficial”, cerîndu-i să imprime „Tablourile culturale”, la care se așteptau răspunsuri din județe (cf. Formularele din Arhiva nr. 1 533, de la Bibl. Acad., dosar nr. 372). Tablourile, însoțite de o circulară, transmise în numele lui N. Kretzulescu, apăreau sub titlul *Ministerul Justiției, Cultelor și Instrucțiunii Publice. Circulară către revizori*, în „Monitorul. Jurnal oficial al Principatelor Unite-Române”, nr. 248 din 6/18 noiembrie 1864, p. 1; să se vadă și Ioana Cristache-Panait, *Din tradițiile inventarierii monumentelor istorice bisericești din țara noastră*, în BOR, XCIII (1975), nr. 7—8, p. 707—711.

¹⁵⁵ Și anume, „Tablou istoric al tuturor bisericilor și monastirilor din județul...”. Răspunsurile la această anchetă provin din jud. Vilcea, Romanați, Olt, Argeș și Muscel (cf. *ibidem*).

¹⁵⁶ Menționăm că revizorul din jud. Argeș comunica faptul că însemnase „cu cea mai mare atențiune toate inscripțiunile” (cf. dosar nr. 372, f. 83).

¹⁵⁷ *Ibidem*.

¹⁵⁸ Relevăm că deși revizorul din jud. Argeș precizase că a însemnat cu atenția cuvenită textele epigrafice, el avea să precizeze apoi că le reda „în prescurtat” (*ibidem*).

¹⁵⁹ Din informațiile comunicate de Al. Odobescu rezultă că V. A. Urechia alcătuisese un „Tablou istoric” pentru județul Romanați, pe care îl utilizase la editarea unor inscripții (cf. studiul său *Antichitățile județului Romanați*, Buc., 1878, p. 28, nota 57), ca de altfel și pentru alte „ținuturi”, cum preciza reputatul arheolog și istoric.

¹⁶⁰ *Ibidem*, p. V—VII; să se vadă și cele relevate de Al. Dobre, *Chestionarul arheologic al lui Odobescu*, în „Rev. etnogr. folc.”, XXXI (1986), nr. 1, p. 46—52.

¹⁶¹ Să se vadă scrisoarea din 24 mart. 1870, adresată ministrului Al. G. Golescu-Arăpilă (cf. Alexandru Odobescu, *Opere*, VIII. *Correspondență 1847—1879*, ed. de Al. Dima, Nadia Lovinescu, Filofteia Mihai, Rodica Bichis, Buc., 1979, p. 204—205; să se vadă și G. Șerban, *ed. cit.*, p. 340, unde data actului este 20 martie 1870).

¹⁶² Ne referim la D. Papazoglu și la preocupările sale așa cum se desprinde din acte ale vremii (cf. *ms. rom. 729*, de la Arh. St. Buc., f. 102, doc. din 1869 sept. 12; să se vadă și Al. Elian, *vol. cit.*, p. 30, nota 4).

În această etapă erau totodată depuse stăruințe în vederea restaurării marilor fundații voievodale, ne referim cu deosebire la m-reă Argeșului, unde Jean Jules Antoine Lecomte du Nouy executa releveele portretelor votive de aici, după 1875¹⁶³, iar Gr. G. Tocilescu avea să finalizeze una din cele mai valoroase monografii dedicate lăcașului, la încheierea lucrărilor de restaurare, în 1886¹⁶⁴, studiu ce încorporează o bogată informație de epigrafie, tipărită cu rigurozitate științifică¹⁶⁵.

Distinsul specialist din rîndul cadrelor Academiei, ne referim desigur la Tocilescu, se făcuse cunoscut în privința culegerii și editării inscripțiilor medievale încă de mai înainte vreme, în urma investigațiilor desfășurate în mai multe ținuturi¹⁶⁶ și a publicării numeroaselor surse lapidare în ale sale *Raporturi*¹⁶⁷.

O epocă de mai rodnice cercetări, de ascensiune în domeniul istoriografiei, își urma cursul după cucerirea independenței statului la 1877—1878, în care și alți iubitori ai trecutului, cum a fost Dimitrie Butculescu, s-au angajat în „explorațiuni” arheologice și de epigrafie medievală, din dorința de a aduna dovezile necesare pentru înlăturarea anacronismelor „fragrante” din scrierile mai vechi și cu deosebire pe cele ce priveau cronologia voievozilor țării¹⁶⁸. Străbătînd diferite itinerarii și în spațiul argeșan, de unde a înregistrat și inscripțiile ce se aflau către 1883 la Schitul Buliga din Pitești¹⁶⁹, el va stăruia, ca și alți specialiști, pentru organizarea pe cale ministerială a unei comisii cu oameni competenți, care să se preocupe de cîte un județ, în vederea detectării surselor de interes istoric¹⁷⁰.

Fără a ne mai opri aici și asupra strădaniilor altor iubitori ai monumentelor și a vestigiilor lor, care dinspre sfîrșitul secolului al XIX-lea și în deceniile ce au urmat au făcut cunoscute zeci și zeci de inscripții din zona investigată de noi¹⁷¹, ne vom îndrepta atenția asupra împrejurărilor și mai ales a opțiunilor formulate în sprijinul realizării *Corpusului de izvoare epigrafice*¹⁷².

Implicarea unora dintre cunoscuții specialiști, membri ai Academiei Române — și dacă ne referim la ținutul Argeșului amintim pe Al. Odobescu, Gr. G. Tocilescu și apoi pe N. Iorga — în vasta operă de culegere a surselor lapidare a constituit un adevărat suport în dezbaterile ce aveau loc în cadrul amintitului forum pentru recomandarea întocmirii unei cuprinzătoare ediții de inscripții¹⁷³.

¹⁶³ Cf. P. Chihaia, *art. cit.*, în GB, XXVI (1967), *loc. cit.*

¹⁶⁴ Cf. vol. *Biserica Episcopată a mănăstirii Curtea de Argeș*, Buc. [1886].

¹⁶⁵ *Ibidem*.

¹⁶⁶ Cf. Al. Elian, *vol. cit.*, p. 35.

¹⁶⁷ Cf. Gr. G. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 133—238.

¹⁶⁸ Să se vadă cele observate de D. Butculescu, *Peatra mormintală a lui Ioan Nicolae Alexandru Basarab din 1364*, în „Cooperatorul român”, I (1883), nr. din 21 martie, p. 2; cf. și P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 217, nota 52.

¹⁶⁹ Să se vadă Dimitrie Butculescu, *ms. nr. 3 545*, de la Muzeul județean Argeș din Pitești, f. 13 v — 14 v.

¹⁷⁰ Cf. D. Butculescu, *art. cit.*

¹⁷¹ Să se vadă *Bibliografia*, din prezentul volum.

¹⁷² Așa cum se desprinde și din discuțiile purtate în ședințele de lucru ale forumului academic (să se vadă și cele relevate de Al. Elian, *vol. cit.*, p. 33).

¹⁷³ *Ibidem*, p. 33—36.

După propunerea făcută de Gr. Tocilescu¹⁷⁴, la 18 mai 1890, în legătură cu realizarea acelui *Corpus inscriptionum Romaniae*¹⁷⁵, Spiru Haret, ministrul Cultelor și Instrucțiunii, preocupat la rîndu-i de situația în care se aflau atîtea texte răslețe la numeroase ctitorii și situri istorice ce puteau sluji progresului istoriografiei, considera utilă adunarea și cuprinderea lor într-un *Corpus inscriptionum slavo-romanicarum*¹⁷⁶. Pentru aceasta el preconiza la 1897 instituirea unei comisii formate din opt cercetători care, pe durata a trei luni, urmau să strîngă sursele lapidare ce trebuiau încorporate în opusul menționat¹⁷⁷. Dificultățile ivite, probabil, în realizarea amintitului program, nu au făcut posibilă desfășurarea lui.

Ulterior, Gr. G. Tocilescu, reluînd ideea lui Spiru Haret, își intitula, nu întîmplător, comunicarea prezentată la Academia Română în 1904, *Nouă materialuri asupra unui Corpus inscriptionum slavo-romanicarum*¹⁷⁸, dar și atunci expunerea sa avea să exprime numai un deziderat.

La capătul unor stăruitoare cercetări și în sfera epigrafiei, desfășurate pe întinse coordonate teritoriale în provinciile istorice românești de la sud și est de Carpați, N. Iorga, în atenția căruia a continuat să rămîină vie această preocupare, a reușit însă să alcătuiască cele două volume de *Inscripții*¹⁷⁹, apărute în anii 1905—1908, adăugînd astfel ideii de *corpus* noi valențe sub aspect metodologic și informațional.

O perspectivă mai largă se deschidea acum studiilor ce trebuiau încă a fi înfăptuite pentru promovarea investigațiilor pe tărîmul epigrafiei medievale românești. La realizarea acestora și-a adus o însemnată contribuție Comisiunea monumentelor istorice, odată cu apariția din 1908 a „Buletinului”¹⁸⁰ ei, precum și o pleiadă întreagă de iubitori ai trecutului țării și ai vechilor edificii¹⁸¹, aparținînd — în parte — și spațiului argeșan¹⁸².

Interesul față de remarcabilele ctitorii voievodale, rămase peste vremi în capitala de odinioară a statului muntean de la Curtea de Argeș, și pentru tezaurul lor informațional s-a manifestat și în rîndul unor cercetători străini. Prin scrierile lor existența acestora a putut fi semnalată, din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea și în următoarele decade ale

¹⁷⁴ Relevăm că în urma preocupărilor sale era întreprinsă în 1893 o anchetă despre monumentele țării, pe baza *Tabloului* întocmit în legătură cu legislația din anul precedent, formular ce cuprindea la nr. 12 și o rubrică de *inscripții*. Din răspunsurile date de îngrijitorii lăcașurilor argeșene au fost înregistrate și texte de la Cetmeana, și anume pisanăa mănăstirii datînd din 1711 (să se vadă Filiala Arhivelor Statului, Municipiul București, Comisia monumentelor istorice, dosar nr. 2/1893, f. 62); pentru această anchetă cf. și cele relevate de P. I. Panait și V. Tatomir, *Probleme și preocupări privind vestigiile istorice mușcelene la sfîrșitul secolului al XIX-lea*, în „Stud. com.”, Cîmpulung, II (1981), p. 179—183.

¹⁷⁵ Cf. Al. Elian, *loc. cit.*

¹⁷⁶ Cf. T. G. Bulat, *O încercare de a publica un „Corpus inscriptionum slavo-romanicarum”*, în „Romanoslavica”, XII (1965), p. 241—242.

¹⁷⁷ Să se vadă Referatul nr. 2 181, din 16 mai 1897 (*ibidem*).

¹⁷⁸ Referiri la preocuparea lui Gr. G. Tocilescu pentru realizarea unui atare corpus de izvoare epigrafice, și la Al. Elian, *op. cit.*, p. 33—34.

¹⁷⁹ Cf. N. Iorga, *Inscripții din bisericile României*, I—II, Buc., 1905—1908.

¹⁸⁰ Cunoscutul periodic „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, I—XXXVIII (1908—1945).

¹⁸¹ Cf. autorii citați în *Bibliografia* volumului de față, cunoscuți pentru notele și studiile editate: V. Drăghiceanu, St. Nicolaescu, Al. Lapedatu, N. Iorga, D. Onciul ș.a.

¹⁸² Ne referim spre pildă la Tatiana Bobancu (cf. *Bibliografia*).

veacului nostru, în câteva din marile centre ale lumii europene¹⁸³, ca o continuare, în forme mai apropiate sferei epigrafiei, a relațiilor transmise în epocile precedente de memorialiștii care ne-au vizitat țara.

Numeroasele studii efectuate în deceniile care au urmat, mai ales de cercetători avizați, dintre cadrele institutelor Academiei, din învățămînt, muzee, arhive și biblioteci, de către prelați cărturari sau de specialiști ai Patrimoniului cultural, au adus la lumină noi și importante surse epigrafice ale lumii medievale și din epoca modernă a României¹⁸⁴.

O privire de ansamblu asupra eforturilor întreprinse pe tărîmul editării izvoarelor lapidare și în mod deosebit a celor argeșene vădește faptul că dacă în secolul trecut era resimțită lipsa inscripțiilor în plan istoriografic, acum publicațiile în care acestea sînt inserate au sporit simțitor, încît utilizarea unui text sau altul crează adesea dificultăți celor interesați să le folosească¹⁸⁵.

Tipărirea nesistematică a informației de epigrafie, în funcție de preocupările și zona investigată de fiecare autor, a făcut ca o bună parte a acesteia să nu fie încă cunoscută și integrată circuitului cercetării. Trebuie să se țină apoi seama de situațiile în care unele surse au fost publicate cu erori de lectură, cu lacune sau în traduceri ce se cer revizuite, adesea sub date greșite, implicînd, firește, amendarea lor.

Nu trebuie uitat de asemenea că o parte din inscripțiile grupate în acest volum ne sînt transmise prin intermediul copiilor și traducerilor existente în diferite fonduri documentare, în manuscrise și lucrări neintroduse în făgașul editorial, păstrate în arhive, biblioteci și muzee¹⁸⁶, materiale ce vor spori nu atît numărul, cît mai ales valoarea informațională a textelor lapidare din județul istoric Argeș.

Ac acestea sînt doar cîteva aspecte din ansamblul preocupărilor și cerințelor care se impun la editarea inscripțiilor dintr-un mai larg areal, în stadiul actual al evoluției istoriografiei în plan național. Este un deziderat care, apreciem, că a început să fie împlinit odată cu inițierea, în cadrul Institutului de Istorie „N. Iorga”, a seriei *Corpusului* de izvoare epigrafice medievale și din epoca modernă a României, în cuprinsul căruia se inserie și volumul de față.

Urmînd practica grupării izvoarelor lapidare după criterii teritoriale și anume în limitele *județelor istorice*, așa cum au fost ele cunoscute pînă la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, am încorporat astfel din spațiul argeșan — restituit în hotarele marcate de Olt și plaiurile carpatine,

¹⁸³ După lucrarea lui Ludwig Reissenberger, *op. cit.*, editată la Viena, în 1860, un călător rus, care participase la sfințirea mării Argeșului în 1883, tipărea un an mai tîrziu, în cunoscutul periodic din Moscova „Русский вестник”, în nr. din июль (7), p. 366—373, nota Румынский Монастырь Куртеа де Арженъ semnată A. Putiatu, reproducînd inscripțiile mai importante ale lăcașului. Ulterior, în 1911, Franz Jaffé publica la Berlin studiul *Die bischöfliche Klosterkirche Arges*, în care, de asemenea, apăreau principalele texte lapidare conservate la biserica mării Argeșului, traduse în l. germană și franceză.

¹⁸⁴ Să se vadă pentru aceasta *Bibliografia* volumului acum editat.

¹⁸⁵ Cu atît mai mult cu cît *Bibliografia*, ed. de N. Stoicescu, pentru localitățile și monumentele din Țara Românească, în care figurează și studii ce cuprind inscripții, a apărut în 1970, iar *Bibliografia istorică a României*, vol. IV—VII, Buc., 1975—1990, totalizează deja patru volume, cu numeroase referințe pentru domeniul care ne preocupă (ne-am referit numai la tomurile ce continuă informația după 1970).

¹⁸⁶ Să se vadă pentru aceasta și partea de sfîrșit a *Bibliografiei* prezentului volum, unde sînt relevate manuscrisele și lucrările în manuscris.

de apele Vilsanului și cursul mijlociu al Argeșului, de localitățile din zona de vest, de la Slobozia spre Ungheni și Martalogi¹⁸⁷ — toate relațiile de epigrafie din perioada de după întemeierea Țării Românești și pînă la 1848¹⁸⁸, ce interesează domeniul istoriei.

Criteriile folosite la publicarea volumului îngrijit acum au rămas în liniile lor generale aceleași, cum au fost enunțate și aplicate la editarea inscripțiilor din *Orașul București*¹⁸⁹. Astfel, el cuprinde o *Introducere*, *Bibliografia* lucrărilor în care textele epigrafice au fost comunicate mai înainte, *Repertoriul cronologic* al surselor argeșene strînse în prezentul tom, de asemenea liste pentru *Îndoielnice* și *Falsuri*.

Textele aparținînd diferitelor fonduri și monumente sînt grupate în cadrul *așezărilor* (satelor și orașelor) în care se află acestea prezentate în ordine alfabetică și restituite în cea mai mare parte sub numele lor istorice, așa cum au fost ele cunoscute și atestate în toponimia ce a premers reformelor din ultimii zeci de ani. Pentru fixarea coordonatelor teritoriale ale acestor localități am folosit însă ca mijloc de identificare — *indicativele comunelor stabilite în nomenclatorul din 1968*¹⁹⁰, practică ce ne-a apărut necesară pînă la promulgarea noii legislații privind organizarea administrativă a țării. Pentru satele înglobate în perimetrul *așezărilor urbane*, ca urmare a unui proces de mai lungă durată, ce nu poate fi limitat numai la etapa de după 1968, am inserat materialele epigrafice sub numele acestora, orînduite tot alfabetic, în cadrul respectivelor orașe.

În fondurile încorporate în cele 166 *așezări rurale și urbane*, relevate în prezentul volum, sînt strînse 768 *inscripții numerotate*, alte aproximativ 150 de informații epigrafice succinte — adesea consemnînd numai anii în care au fost dăruite unele piese — fiind citate în notele ce însoțesc o parte din aceste texte. Pentru a avea o imagine completă asupra totalului surselor pe care le publicăm acum, menționăm că mai bine de 300 de *grafite*, înscrise cu deosebire la Biserica Domnească din Curtea de Argeș și la lăcașul din Ruda ș.a. sînt orînduite după criterii cronologice și indicative ale spațiilor ce le adăpostesc, grupate la fondurile respective doar sub cîteva numere. Însumate laolaltă, ele depășesc 1 200 de *inscripții*, la care trebuie încă adăugate acelea ce au ajuns în colecții și la muzee din alte zone ale țării¹⁹¹.

În marea lor majoritate, textele epigrafice sînt alcătuite în limba română (c. 1 105), alte șapte cuprind formulare slavone mai ample¹⁹², în timp ce 100 inscripții sînt redactate în limba slavă, nouă în limba greacă, șase în limba latină, două în limba germană, unul — în transcriere în limba franceză, unul cu formular în limba română și limba greacă.

Precizăm apoi că informația de epigrafie, fără un conținut deosebit, existentă pe piese răzlețe, adesea la alte lăcașuri decît acelea de la care

¹⁸⁷ Hotar ce urca către nord-vest, de-a lungul piriului Cotmeana și apoi către Zlăpă, Cocu, Linia Mare, Uda, Ciomăgești, Costești-Vitomirești, Birsoiu, Peretu.

¹⁸⁸ Limită stabilită cu decenii în urmă, în istoriografia noastră, pentru fixarea începutului epocii moderne, recomandată și pentru Corpusul de inscripții medievale, ca prag superior în ce privește adunarea inscripțiilor.

¹⁸⁹ Cf. Al. Elian, *vol. cit.*, p. 39--43.

¹⁹⁰ Cf. *vol. Județele României socialiste*, Buc., 1968; să se vadă și *Indicatorul localităților din România*, ed. de I. Iordan, P. Găstescu, D. I. Oancea, Buc., 1974.

¹⁹¹ Cf. *Lista A*, unde sînt repertoriate rezumatele a 52 de inscripții, de pe piese reprezentative ale fundațiilor argeșene.

¹⁹² Relevăm că alte succinte formule de invocare simbolică în l. slavonă mai sînt întîlnite în cuprinsul inscripțiilor chirilice-românești.

proveneau, a fost inserată în *Lista* inscripțiilor cu date sumare, întocmită în ordinea alfabetică a localităților cu edificiile unde se află obiectele în cauză.

Urmează sursele *Îndoielnice*, stabilite ca atare, fie datorită lecturilor imprecise sub care au fost comunicate mai înainte de alți editori, fie ca urmare a imposibilității determinării cu certitudine a datelor indicate de meșteri pe unele piese, în parte acum deteriorate și mai greu lizibile.

Falsurile grupează preținsele inscripții comunicate ca urmare a lecturii și interpretării eronate de către O. Tafrali a desenelor de pe galoanele arhidiaconilor înfățișați în pictura murală la Biserica Domnească din Curtea de Argeș și cărora cunoscătorii specialiști D. Onciul, I. Bogdan și N. Iorga le-au dat cuvenita replică, negîndu-le autenticitatea¹⁹³. Cu toate acestea Em. Grigoraș și alți editori au continuat să descifreze și alte asemenea texte, supralicitînd imaginația în căutarea unor argumente pentru datarea actualului lăcaș într-o vreme și pe o bază lipsite de orice temei¹⁹⁴.

Dat fiind faptul că o parte din obiectele valoroase cu inscripții de la unele ctitorii argeșene se află în diferite colecții din afara perimetrului Județului, am alcătuit o *Listă A*, în care este redat în formă rezumativă conținutul a 52 de texte ce se găsesc în muzee din București și din alte localități ale țării¹⁹⁵.

Ni s-a părut a fi de asemenea utilă o *Listă B*, pentru a evidenția 23 de texte epigrafice de la lăcașuri din jud. Argeș, care deși aparțin vremii de după 1848, depășind deci limitele preocupărilor noastre, puteau stîrni discuții în privința datării lor¹⁹⁶.

Volumul cuprinde și un *Glosar* de cuvinte slavone întîlnite în inscripțiile românești, *Anexe I—III*, cu formulare de cult în limbile română, slavonă și germană, care însoțesc uneori informația epigrafică de interes istoric, apoi *Indici* de persoane, locuri și lucruri, o *Listă* a ilustrațiilor, precum și *Tabla de materii*.

Unele practici s-au impus la realizarea prezentei lucrări nu numai în privința îmbunătățirii metodei editoriale, ci și a tehnicii de publicare a inscripțiilor, în raport cu aceea folosită la tipărirea tomului consacrat *Orașului București*, în 1965. Astfel, la fondurile cu un număr restrîns de inscripții, acestea sînt inserate în suită cronologică și nu în ordinea diferitelor categorii de piese pe care au fost înscrise.

Portretele murale și pomelnicele ctitorilor și donatorilor, alcătuite în vremea zidirii unui lăcaș, își află locul după pisania acestuia, completîndu-i informația și fiind datate în jurul anului consemnat în respectivul text.

În cazul inscripțiilor cu un conținut asemănător de pe obiecte similare existente în cuprinsul aceluiași fond s-a reținut în volumul de față doar unul din formularele în cauză, indicîndu-se în note faptul că lecturi apropiate figurează și pe alte piese. Am făcut excepție de la amintitul criteriu pentru informația epigrafică ce relevă nume de meșteri, zugravi, lemnari, argintari ș.a., care pot conduce și la stabilirea numărului comenzilor executate de ei.

¹⁹³ Cf. *Raportul* amintirilor specialiști în AAR, 1915—1916, p. 23—26; Idem, *Raport*, în BCMI, 1915, p. 141—143; de asemenea, precizările aduse de D. Onciul, *În chestiunea Bisericii Domnești de la Curtea de Argeș*, ibidem, IX (1916), p. 49—65.

¹⁹⁴ Să se vadă pentru aceasta cele 23 de falsuri din cuprinsul volumului.

¹⁹⁵ Să se vadă cele relevate la nota 191.

¹⁹⁶ Cf. *Listă B*, din volumul de față.

Datele singulare, mai puțin semnificative, ce se păstrează la unele fonduri, alături de inscripțiile cu caracter istoric, au fost cuprinse în notele aferente la textele în cauză.

„Grafitele” însemnate pe pereții vechilor lăcașuri și grupate după criteriile deja amintite sînt datate, fie după grafie, pe epoci, sau dacă cuprind elemente de cronologie, între limita inferioară și cea superioară a anilor în care pot fi încadrate, astfel fiind mai lesne accesibile cercetării.

În situațiile în care inscripțiile ni s-au transmis numai prin intermediul publicațiilor și s-au păstrat pentru același formular mai multe lecturi, marcate de deosebiri de conținut, textele respective au fost redată după tehnica edițiilor critice.

Referitor la normele de transcriere a formularelor chirilice-românești am stabilit să dăm *ierurilor* (ѣ și ѧ), valoarea fonetică de *ă* și *î*, ținînd seama de particularitățile limbii vorbite.

Preocupați să realizăm prin volumul de față o ediție de *izvoare epigrafice* și nu o lucrare de *epigrafie*, în înțelesul mai exact al termenului, am dat o extensiune mai mare bibliografiei, care reflectă, pe durate mai lungi de timp, interesul unui număr sporit de iubitori ai trecutului, de cărturari și specialiști, pentru tezaurul istoric conservat în spațiul argeșan și cu deosebire în vechea reședință domnească de la Curtea de Argeș. Toate aceste referințe restituie de fapt dimensiunile unui proces în care strădaniile depuse în scopul adîncirii cunoștințelor pe făgașul istoriei s-au reverberat puternic în planul dezvoltării conștiinței naționale. Ele marchează, în același timp, atît trebuințe cît și noi sensuri în evoluția istoriografiei românești moderne, dar și contemporane.

Volumul a fost întocmit de Constantin Bălan, cercetător științific principal la Institutul de istorie „N. Iorga”, în urma investigațiilor întreprinse pe teren în anii 1959—1960, cînd împreună cu Haralambie Chircă, de asemenea cercetător principal la amintita instituție, apoi lector la Facultatea de Filologie-Istorie din Sibiu, au cules materialele epigrafice de la edificiile aflate în unele din localitățile din stînga Oltului și de la Curtea de Argeș. Ulterior, în 1975—1977 și apoi în 1988 și 1990—1991, C. Bălan a efectuat cercetări în întregul județ istoric Argeș, colacionînd și cele cîteva zeci de texte adunate în prima campanie, mai sus relevată.

Investigațiile au fost sprijinite de Direcția Monumentelor Istorice, apoi de Patrimoniul Cultural, din Ministerul Culturii, ca și de Direcția de Culte. De asemenea am beneficiat de sollicitudinea conducerii Muzeului județean Argeș din Pitești, a dr. R. Stancu și, cu deosebire, a cercetătorilor Sp. Cristoceă și Gr. Constantinescu, precum și a d-lui N. Moisescu, directorul Muzeului din Curtea de Argeș. Ne-au acordat adesea concursul și organele locale ale administrației, cu deosebire Episcopiile Rîmnicului și Argeșului, protoieriile și preoții îngrijitori ai monumentelor, dar și cadre din învățămînt. Tuturor le aducem cuvenitele mulțumiri pentru informațiile transmise și sprijinul primit la realizarea acestei deosebit de complexe și de dificile lucrări.

În ceea ce privește strădaniile depuse pentru adunarea referințelor bibliografice, culese într-o primă etapă de un colectiv mai larg din Institutul de istorie „N. Iorga”¹⁹⁷, ele au fost continuate apoi de Olimpia Diaconescu, pînă în anul 1962 și reluate în parte în 1970—1971. Acest

¹⁹⁷ Cf. Al. Elian, *op. cit.*, p. 43—44.

material a fost revăzut și completat pînă acum de noi, fiind utilizat în Bibliografia volumului și a textelor.

Recunoștința noastră se îndreaptă către cei sub îndrumarea cărora am început și am desfășurat o bună parte din activitatea în cadrul Colecтивului de inscripții, cu deosebire a distinsului specialist, prof. Al. Elian, a celorlalți colaboratori și, totodată, către prețuiții noștri colegi P. Cernovodeanu și E. Lazea, pentru unele materiale și informații comunicate. Ținem să mulțumim și specialistei Dalila Aramă care, cu bunăvoință, ne-a semnalat existența însemnărilor de epigrafie ale lui Al. Odobescu, din timpul anchetei de la 1860, păstrate în Arhiva Secției de manuscrise a Bibliotecii Academiei Române.

Relevăm în același timp gratitudinea noastră pentru specialiștii care au întocmit referatele necesare în vederea tipăririi lucrării de față, R. Theodorescu, S. Iosipescu, N. Constantinescu, a colegilor E. Lazea și C. Rezachevici.

În ultima fază de pregătire tehnică a volumului spre făgașul editorial am avut un substanțial sprijin din partea dr. Dorina N. Rusu, redactorul de carte. Ne-au ajutat apoi și cercetătorii Sp. Cristoceă de la Muzeul Județean Argeș din Pitești și P. Florea, de la Arhivele Statului, fost muzeograf la Patrimoniul Cultural din Rm. Vilcea, pentru procurarea unora din fotografiile utilizate în prezentul tom. O parte din materialul ilustrativ, îndeosebi de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș, îl datorăm prof. Dan Mohanu și anume șapte decalcuri și unele fotografii, iar cele de la m-reă Argeșului ș.a., specialiștilor I. Hozoc, D. Sima și Șt. Micloș de la Laboratorul Fotografic al Bibliotecii Academiei Române, în timp ce desenele unor inscripții, mai ales acelea reproducînd *Falsurile* publicate de Em. Grigoraș, au fost executate în Serviciul tehnic al Editurii Academiei.

Vom semna în continuare lucrările și materialele documentare ce ne-au slujit la verificarea datelor consemnate în inscripții sau pentru identificarea unor persoane menționate în cuprinsul lor :

Istoria lumii în date, sub conducerea lui A. Oțetea, Buc., 1972

IONAȘCU, I., *Domnii din Moldova și Țara Românească. Voievozii, vicevoievozii și guvernatorii Transilvaniei. Anii de domnie ai regilor Ungariei*, în vol. *Documente privind istoria României. Introducere*, I., Buc., 1956, p. 493—510

IONAȘCU, I. și PALI, FRANCISC, *Elemente de cronologie*, ibidem [Anexe]

SACERDOTEANU, A., *Liste de suverani*, în vol. *Îndrumări în cercetări istorice*, Buc. [I.a.], p. 231—290

MIOC, D. (responsabil), BĂLAN, G., BĂLAN, M., CHIRCĂ, H., STOICESCU, N. și ȘTEFĂNESCU, ȘT., *Lista dregătorilor din Sfatul domnesc al Țării Românești în secolele XV—XVII*, în SMIM, IV (1961), p. 565—583

STOICESCU, N., *Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova sec. XIV—XVII*, Buc., 1971

ADAM, MARIETA, *Lista unor dregători de categoria a doua în secolele XV—XVII (Țara Românească)*, în SMIM, IX (1978), p. 185—191

RĂDULESCU, TEODORA, *Sfatul domnesc, sec. XVIII = RĂDULESCU, TEODORA. Sfatul domnesc și alți mari dregători ai Țării Românești în secolul al XVIII-lea. Liste cronologice și cursus honorum*, în RA, XLIX (1972), nr. 1, p. 107—131; nr. 2, p. 293—324; nr. 3, p. 441—470; nr. 4, p. 659—690

IORGA, N., *Lista mitropoliților și episcopilor români*, în *Istoria bisericii românești și a vieții religioase a românilor*, ed. a II-a, vol. II, Buc., 1932, p. 309—362

ȘERBĂNESCU, N., *Mitropoliții = ȘERBĂNESCU, N., Mitropoliții Ungrovlahiei*, în BOR, LXXVI (1959), p. 722—826

— *Episcopii Rîmnîcului*, în MO, XVI (1964), p. 171—212

— *Episcopii Argeșului*, ibidem, XVII (1965), p. 602—630

PĂCURARIU, M., *Listele cronologice ale ierarhilor bisericii ortodoxe române*, în BOR, XCII (1975), p. 322—355

- BULAT, T. G., *Episcopia Buzăului. Titularii ei din secolele XIV—XVII*, în GB, XXIX (1970), p. 759—772
- , *Titularii Episcopiei Buzăului în secolul al XVIII-lea*, ibidem, XXXIII (1974), p. 706—721 și 1 156—1 191; XXXIV (1975) p. 358—384
- NĂSTUREL, P., *Lista patriarhilor ortodocși. Constantinopol. Alexanaria. Antiohia și Ierusalim*, în „Hrisovul”, VII (1947), p. 147—186
- Lista egumenilor minăstirilor și schiturilor din Țara Românească, sec. XIV—XVIII* (în ms., alcătuită de un colectiv de la Sectorul de istorie medic din Institutul de Istorie, N. Iorga)
- Lista monumentelor de cultură de pe teritoriul R.P.R., Buc., 1956*
- STOICESCU, N., *Bibliografia*, I—II = STOICESCU, N., *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România, I — Țara Românească (Muntenia, Oltenia și Dobrogea)*, I—II, Buc., 1970
- Bibliografia periodicelor = Bibliografia analitică a periodicelor românești*, vol. II, 1851—1858, partea I-a, ed. de I. Lupu, D. Berindei, N. Camariano și O. Papadima, Buc., 1970
- DRĂGUȚ, V., *Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*, Buc., 1976
- Eparhia Râmnicului și Argeșului. Monografie*, ed. cu încuviințarea episcop. Iosif al Râmnicului și Argeșului, I—II, Râmnicu Vilcea, 1976
- BERECHET, ȘT., *Catagrafia Episcopiei Argeșului în 1808*, în BOR, XL (1921—1922), p. 679—686
- BRANIȘTE, M. M., *Alegerea și așezarea preoților în slujbă sub regulamentul organic în Țara Românească, după documente argeșene*, în MO, XIII (1961), p. 619—634
- BRANIȘTE, M. M. și DIACONESCU-GLAVACIOU, I., *Catagrafia — Argeș, 1833* = BRANIȘTE, M. M., DIACONESCU-GLAVACIOU, I., *Catagrafia preoților din județul Argeș la 1833*, în MO, XIII (1961), p. 395—420
- FILITTI, I. C., *Catagrafie oficială de toți boierii Țării Românești la 1829*, publicată de . . ., Buc., 1929
- IONAȘCU, I., *Catagrafia — Argeș* = IONAȘCU, I., *Catagrafia eparhiei Argeș la 1824*, cu prefață, indice și o hartă, Buc., 1942
- , *Despre județele Olț și Argeș în Catagrafia din anii 1773—1774, de la Moscova*, în MO, X (1958), p. 248—292
- IONESCU, I., *Catagrafia protopopiei Argeș la 1845*, ibidem, VIII (1956), p. 416—423
- Catalogul manuscriselor*, IV = ȘTREMPEL, G. (redactor responsabil), Fl. Moisil, L. Stoianovici, *Catalogul manuscriselor românești*, vol. IV (1062—1380), Buc., 1967
- ȘTREMPEL, G., *Catalogul manuscriselor românești*, BAR, 1—1600, Buc., 1978
- DRĂGHICEANU, V., *Catalogul colecțiilor comisiei monumentelor istorice*, Buc., 1913
- DIR, *Introducere*, I = *Documente privind istoria României, Introducere*, vol. I, Buc., 1956 (Anexele III și XXII)
- DIR, XVII, B, III = *Documente privind istoria României, veac XVII, B, Țara Românească*, vol. III (1616—1620), Buc., 1952
- DRH, B, 1, XXIV = *Documenta Romaniae Historica, B. Țara Românească*, vol. I (1247—1500), ed. de P. P. Panaitescu și D. Mioc, Buc., 1966; vol. XXIV (1633—1634), ed. de D. Mioc, Sașa Caracaș și C. Bălan, Buc., 1974
- FILITTI, I. C., *Arhiva Gheorghe Grigore Cantacuzino*, Buc., 1919
- GRECIANU, ȘT. D., *Genealogiile documentale ale familiilor boierești*, I—II, Buc., 1913—1916
- IORGA, N., *Studii și documente cu privire la istoria românilor*, VIII, Buc., 1906
- LECCA, O. G., *Familiile boierești române*, Buc., 1899
- CORFUS, I., *Însemnări de demult*, Iași, 1975
- CIUCEANU, ȘT., *Raport*, în ACMI, pe 1915, Buc., 1916, p. 119—169
- GARDTHAUSEN, VICTOR, *Griechische Paleographie*, II, Leipzig 1978
- GIURESCU, C., *Material pentru istoria Olteniei sub austriaci*, II, 1726—1732, Buc., 1944
- GRECEANU, R. și GRECEANU EUGENIA, *Din nou despre mănăstirea Colmeana*, în RMM, MIA, XLVI (1977), nr. 2, p. 37—48
- HOLBAN, MARIA. *Peut-il être question d'une occupation roumaine de Vidin par Radu I-er?*, în RESEE, 1980, nr. 3 = HOLBAN, MARIA, *Peut-il être question d'une seconde occupation roumaine de Vidin par Radu I-er suivant de près celle de Vladislav I-er (Vlaicu) de l'année 1369?*, în RESEE, XVIII (1980), nr. 3, p. 443—458
- IONAȘCU I., *Boierul Sandu Buceșănescu († 1760) — Acte și însemnări*, Craiova, 1934 [Acte relative la Sandu Buceșănescu, în AO, XIII (1934), nr. 74—76]
- IORGA, N., *Contribuții la istoria literaturii române la începutul secolului al XIX-lea*, Buc., 1906 [extras din AAR, MSI, tom XXIX]

- MILLET G., *Inscriptions byzantines de Mistra*, Athènes, 1899 [extras din „Bulletin de Correspondance Hellenique”, Paris, XXIII (1899)]
- NEDA, I. M., *Date despre schitul Brătășești (Argeș)*, în RIR, IX (1939), p. 296—303
- Polaki Słownik biograficzny*, tom XXIII/2, zeszyty 97, Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk, 1978
- URECHIA, V. A., *Istoria românilor*, IX, Buc., 1896
- *Documente inedite din domnia lui Alexandru Constantin Moruzi 1793—1796*, Memoriu, Buc., 1895
- ZAMFIRESCU, D. *Neagoe Basarab* = ZAMFIRESCU, D., *Neagoe Basarab și învățăturile către fiul său Theodosie. Probleme controversate*, Buc., 1973

★

Arhivele Statului București, Episcopia de Argeș V/2 și 14
Ibidem, ms. rom. 204

LISTA PERIODICELOR ȘI A ABREVIERILOR UTILIZATE

AAR (MSI)	= „Analele Academiei Române” (Memoriile Secțiunii Istorice)
AAR (MSL)	= „Analele Academiei Române” (Memoriile Secțiunii Literare)
AAR (DMN)	= „Analele Academiei Române” (Discursuri, Memorii și Notițe)
„Analele Academiei Române”. Partea administrativă și dezbaterile	
AB	= „Adevărul bisericesc”. Revista Societății « Frăția »
ACMI	= „Anuarul Comisiunii monumentelor istorice”
„Adevărul”	
AGR	= „Anuarul graficei române”
ALA	= „Adevărul literar și artistic”
„Almanahul parohiei ortodoxe române din Viena”, 1986	
„Almanahul ziarului « Tribuna »”	
„Amvonul”	
„Anal. arh.”	= „Analele arhitecturii”
„Anuarul Argeșului”	= „Anuarul Eparhiei Argeșului”, 1929
„Argeșul”, Pitești	
B	= „Buridava”
BCMI	= „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”
BEA	= „Buletinul Eparhiei Argeșului”
BOR	= „Biserica ortodoxă română”
„București”	
„Bul. Bibl. Rom.”, Freiburg	= „Buletinul Bibliotecii Române”, Freiburg
	Studii și documente românești
„Calendarul antic”	
CL	= „Convorbiri literare”
„Contemporanul”	
„Crucea”	
CT	= „Columna lui Traian”
„Curierul românesc”	
„Dacoromania”, Freiburg—München	
	= „Glasul bisericii”
	= „Glasul monahilor”
„Ioan Maiorescu”	
„Ioan Neculce”	
„Izbînda”	
„Îndrumătorul eparhial al Sf. Episcopii a Rîmnicului și Argeșului”	
„Înfrățirea”, Cluj	
MA	= „Mitropolia Ardealului”
MB	= „Mitropolia Banatului”
MI	= „Magazin istoric”
„Minerva”, Craiova	
MM	
MMS	= „Monumente și muzee”
MO	= „Mitropolia Moldovei și Sucevei”
	= „Mitropolia Olteniei”
„Năzuința”, Craiova	
NR	= „Neamul românesc”
NRB	= „Noua revistă bisericească”
NRN	= „Noua revistă română”
PO	= „Păstorul ortodox”
„Ramuri”, Craiova	
RESEE	= „Revue des études sud-est européennes”

- „Rev. ist. com. Domnești” = „Revista istorică a comunei Domnești”
 „Revue archéologique”, Paris, 1921
 RdI = „Revista de istorie”, 1981
 RI = „Revista istorică”
 RIAF = „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”
 RM = „Revista muzeelor”
 RMI = „Revista monumentelor istorice”, Serie nouă, București, 1990
 RMM (MIA) = „Revista muzeelor și monumentelor”. Monumente istorice și de artă
 „Romanoslavica”
 „România nouă”, București
 „Românul”
 RR = „Revista română”
 RRH = „Revue roumaine d'histoire”
 RRHA = „Revue roumaine d'histoire de l'art”
 RSCA = „Revista Societății clerului argeșan « Frăția »” Pitești
 „Русский вестник”, Москва, 1887
 SAI = „Studii și articole de istorie”
 SCIA = „Studii și cercetări de istoria artei”
 „Sociologie românească”
 „Spicuitor în ogor vecin”
 ST = „Studii teologice”
 „Stud. com.”, Argeș = „Studii și comunicări”. Muzeul Curtea de Argeș
 „Stud. com.”, Cîmpulung = „Studii și comunicări”. Muzeul Cîmpulung-Muscel
 „Stud. com.”, Pitești = „Studii și comunicări”. Muzeul Pitești
 „Studii vilcene”
 „Tiner. rom.” = „Revista Societății « Tinerimea română »”
 „Transilvania”, Sibiu
 „Tribuna României”
 „Univ. lit.” = „Universul literar”
 VB = „Vocă bisericeii”
 „Viitorul”

BIBLIOGRAFIE ȘI PRESCURTĂRI BIBLIOGRAFICE

ALEXIANU, AL., *Din literatura epigrafică*, în GB, 1968 = ALEXIANU, AL., *Din vechea literatură românească epigrafică. Versul de inscripție murală, lapidară, iconară, pe țesături și lucruri bisericești*, în „Glasul bisericii”, XXVII (1968), nr. 7–8, p. 856–878

ANDREESCU, ȘTEFAN, *Contribuții cu privire la trecutul mănăstirii Tutana*, în „Mitropolia Olteniei”, XVIII (1966), nr. 3–4, p. 251–288

—, *Clopotul Cotmenei*, în „Magazin istoric”, IV (1970), nr. 12 (45), p. 52–53
„Anuarul Argeșului”, 1929 = „Anuarul Eparhiei Argeșului” pe anul 1929, Curtea de Argeș 1929

APOSTOLESCU, N. I., *Schitul Trivalea*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, IV (1902), vol. VIII, p. 110–116

—, *Descoperiri istorice românești*, în „Noua revistă română”, XVII (1915), nr. 15 din 4–11 octombrie, p. 214

—, *O descoperire la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, 1915, nr. 2 708 = APOSTOLESCU, N. I., *O mare descoperire istorică. Un voevod clădește în secolul al XIII-lea. D. Tafrali descoperă că biserica Sf. Nicolae de la Curtea de Argeș este construită de un Basarab în 1262*, în „Viitorul”, VIII (1915), nr. 2 708 din 27 august, p. 1

Artă creștină în România. 3. Secolul al XIV-lea ; 4. Secolul al XV-lea ; 5. Secolul XVI, București, 1983–1989. Albume tipărite cu binecuvîntarea Prea fericiților părinți Iustin și Teoctist, Patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române. Studii și prezentarea planșelor de Corina Popa (3) și V. Drăguț (4–5).

ATANASESCU, I. L., *Mănăstirea Cozia*, în „Ion Măiorescu”, III (1933), nr. 3–5, p. 23–33

BALȘ, ȘTEFAN, *Biserica Sf. Gheorghe din Pitești*, în „Revista muzeelor și monumentelor”, Monumente istorice și de artă, XLV (1976), nr. 2, p. 62–66

BARBU, DANIEL, *Pictura murală din Țara Românească în secolul al XIV-lea*, București, 1986
—, *Sur le double nom du prince de Valahie Nicolas-Alexandre*, în „Revue roumaine d'histoire”, XXV (1986), nr. 4, p. 287–300

BĂBEANU, POMPILIU, *Curtea de Argeș sub voievozii Basarabi*, București, 1942

BĂLAN, CONSTANTIN C., *Meșteri de frumos ai Țării Românești*, în „Magazin istoric”, XX (1986), nr. 3 (228), p. 24–26

—, *Considerații*, în „RA”, 1991, nr. 3 = BĂLAN, CONSTANTIN, *Considerații privind activitatea „slujitorilor condeiului” și semnificația prezenței lor în arealul Țării Românești în evul de mijloc și la începutul epocii moderne*, în „Revista arhivelor”, LXVII (1991), nr. 3, p. 311–317

—, *Studiul inscripțiilor*, în „RMI”, 1992, nr. 2 = BĂLAN, CONSTANTIN, *II Studiul inscripțiilor din deschiderea centrală a timpanului vestic [în naosul Bisericii Domnești–Argeș]*, în „Revista monumentelor istorice”, LX (1992), nr. 2, p. 89–92

—, *Ruda et les boyards Rudeanu*, în „RRH”, 1993, nr. 3–4 = BĂLAN, CONSTANTIN, *Ruda et les boyards Rudeanu d'Argeș pendant l'époque de Michel le Brave*, în „Revue roumaine d'histoire”, XXXII (1993), nr. 3–4, p. 261–267

BĂLAN, C., MOHANU, D., *Unele Considerații*, în „Stud. com.”, Argeș, 1992 = BĂLAN, CONSTANTIN, MOHANU, DAN, *Unele considerații privind cercetările de la Biserica Domnească, din timpanul de vest al naosului și despre inscripțiile descoperite aici*, în „Studii și comunicări”, Muzeul Curtea de Argeș, IV (1992), p. 25–33 (și pl. p. 34–36)

- BĂLAȘA, DUMITRU, *Schitul Păpușa (Vilcea)*, în „Îndrumătorul eparhial al Sf. Episcopii a Rîmnicului și Argeșului”, V (1949), nr. 10, p. 34—37
- , *Cruci de piatră*, în MO, 1972 = BĂLAȘA, D., *Cruci de piatră în Țara Românească catagrafiate în anul 1832*, în „Mitropolia Olteniei”, XXIV (1972), nr. 1—2, p. 92—104 și ibidem, nr. 5—6, p. 408—452
- BĂLĂCEANU, I. M., *Bis. Curtea de Argeș*, în MO, 1977 = BĂLĂCEANU, ION M., *Biserica lui Neagoe de la Curtea de Argeș*, ibidem, XXIX (1977), nr. 10—12, p. 774—780
- BĂNESCU, N., *Mănăstirea Cotmeana*, în „Ramuri”, Craiova, II (1906—1907), nr. 7—8, p. 193—199
- BĂRBULESCU, ILIE, *Biserica Domnească de la Curtea de Argeș*, în „Noua revistă română”, XVIII (1916), nr. 5, p. 72—75
- , *Curentele literare la români în perioada slăvonismului cultural*, București, 1928
- BĂTRÎNA, LIA și BĂTRÎNA, A., *Contribuții — Cotmeana*, în MO, 1974 = BĂTRÎNA, LIA și BĂTRÎNA, ADRIAN, *Contribuții la datarea bisericii fostei mănăstiri Cotmeana*, în „Mitropolia Olteniei”, XXVI (1974), nr. 5—6, p. 470—476
- BELLANGER, STANISLAS, *Le Kéroutza. Voyage en Moldo-Valachie*, I—II, Paris, 1846
- BERECHET, ȘTEFAN, *Inscripții necunoscute*, în „Spicuitor în ogrădină”, I (1920), fasc. 1—3, p. 78
- BERISLĂVEȘTI, în GM, 1935 = *Mănăstirea „Berislăvești”*, în „Glasul monahilor”, XIII (1935), nr. 444 din 14 aprilie, p. 3
- BEZA, M., *Byzantine Art in Roumania*, London, 1940
- BILCIURESCU, C. ȘT., *Monastirile din România = BILCIURESCU, CONSTANTIN ȘT., Monastirile și bisericile din România, cu mici notițe istorice și gravuri*, culese de... București, 1890
- Biserica Domnească din Curtea de Argeș, județul Argeș*, în „Vocea bisericii”, II—III (1896), nr. 24 și nr. 1, p. 4
- BOBANCU, TATIANA N., *Album = BOBANCU, TATIANA N., Album religios. Bisericele din orașul Pitești, cu un mic istoric*, Pitești, 1933
- , *Monografia Brădet—Argeș = BOBANCU, TATIANA N., Monografia satului și stațiunii balneo-climaterice Brădet—Argeș. Alcătuită de d-na... București, 1937*
- BOBULESCU, C., *Schiță istorică = BOBULESCU, C., Schiță istorică a satelor Crucea de Sus, Crucea de Jos, cu bisericile lor, cum și a schiturilor Brazii și Moșinoale din jud. Putna*, București, 1926
- , *Lăutari și hori = BOBULESCU, C., Lăutari și hori în pictura bisericilor noastre*, București, 1940
- , *Lăutarii noștri*, București, 1940
- , *Candela bis. Cotmeana*, în ACMI pe 1942 = BOBULESCU, C., *Candele de la temelie bisericii Cotmeana*, în „Anuarul Comisiunii monumentelor istorice” pe 1942 [ed. V. Brătulescu], București, 1943, p. 110—136
- , *Gligorie Cornescu*, în MMS, 1958 = BOBULESCU, C., *Gligorie Cornescu arhitect al mănăstirii Cetățuia*, în „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, XXXIV (1958), nr. 11—12, p. 872—881
- BOGDAN, DAMIAN, *O veche inscripție slavă*, în „Studii vîlcene”, Rîmnicu Vîlcea, I (1971), p. 7—9
- BOLLIAC, CESAR, *Valea Neagului, Pitești, Cîmpulung, Jidova, Cetățuia lui Negru-Vodă, Dîmboicioara, Nămești*, în „Curier românesc”, XVII (1845), nr. 85, p. 339—340
- Borlești—Argeș = Monografia parohiei Borlești din comuna Borlești—Argeș*, Pitești, 1936
- BRADU, ION, *Documente de piatră*, în „Argeș”, IV (1969), nr. 4 (35) din aprilie, p. 20
- BRANIȘTE, M. M., *Însemnări*, în MO, 1961 = BRANIȘTE, MARIN M., *Însemnări pe vechile cărți de slujbă de la bisericile din Pitești*, în „Mitropolia Olteniei”, XIII (1961), nr. 1—4, p. 195—208
- , *Partenie Nica*, în MO, 1963 = BRANIȘTE, M. M., *Partenie Nica Buligeanu (1786—1827)*, ibidem, XV (1963), nr. 9—10, p. 735—760 (cu Anexe)
- , *Samuil Tărlășescu episcop*, în MO, 1964 = BRANIȘTE, M. M., *Samuil Tărlășescu, episcop-locotenent de Argeș (11 ianuarie 1845 — 29 septembrie 1849)*, ibidem, XVI (1964), nr. 11—12, p. 870—908
- , *Schitul Buliga*, în MO, 1966 = BRANIȘTE, M. M., *Schitul Buliga, un metoc în Pitești al Mitropoliei Țării Românești*, ibidem, XVIII (1966), nr. 1—2, p. 47—81 (cu Anexa, p. 81—106)
- , *Însemnări*, în MO, 1969 = BRANIȘTE, MARIN M., *Însemnări și manuscrise din biserica Mavrodolu — Pitești*, ibidem, XXI (1969), nr. 7—8, p. 578—585
- , *Samuil Tărlășescu — episcop-locotenent de Argeș (1845—1849). Completări și reedificări*, ibidem, nr. 3—4, p. 247—250
- , *Icoane vechi în biserica Meculești din Pitești*, ibidem, XXVI (1974), nr. 5—6, p. 476—477

- , 330 de ani de la zidirea Bisericii Domnești Sf. Gheorghe din Pitești, în „Almana -
hul Parohiei ortodoxe române din Viena”, XXV (1986), p. 184—187
- BRANIȘTE, M. M. și DIACONESCU, I., *Vechile cruci — Pitești*, în MO, 1964 = BRANIȘTE,
MARIN M. și DIACONESCU, ILIE [GH.], *Vechile cruci de piatră din cuprinsul*
și vecinătatea orașului Pitești, ibidem, XVI (1964), nr. 1—2, p. 39—50
- , *Pisanji*, în MO, 1971 = BRANIȘTE, MARIN M. și DIACONESCU, ILIE
[GH.], *Pisanii, însemnări și manuscrise din vechile biserici ale orașului Pitești*,
ibidem, XXIII (1971), nr. 1—2, p. 61—65
- BRĂTIANU, G. I., *Les fouilles de Curtea de Argeș (Roumanie)*, în „Revue. archéologique”,
Paris, XIII (1921), p. 1—23
- BRĂTULESCU, V., *Cîineni—Argeș*, în BCMI, 1933 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Comunicări*,
Cîineni—Argeș, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, XXVI (1933),
p. 89—90
- , *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Comunicări*,
Biserici din județul Argeș, ibidem, XXVII (1934), p. 39—43
- , *Elemente profane*, în BCMI, 1934 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Elemente pro-
fane în pictura religioasă*, ibidem, p. 49—67
- , *Bis. Telești*, în BCMI, 1940 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Comunicări. Biserica*
din Telești—Costești, Argeș, ibidem, XXXIII (1940), p. 42
- , *Inscripții. Crucea de la Jiblea*, în BCMI, 1940 = BRĂTULESCU, VICTOR,
Inscripții de curînd descoperite. V. Crucea din curtea bisericii de la Jiblea, ibidem,
fasc. 103, p. 17
- , *Inscripții, III*, în BCMI, 1940 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Inscripții de*
curînd descoperite. III. Brătieni—Argeș, ibidem, p. 13
- , *Călimăneștii* = BRĂTULESCU, VICTOR, *Călimăneștii și monumentele istorice*
din împrejurimi, ed. a III-a, București, 1941
- , *Curtea de Argeș* [București], 1941
- , *Frescele* = BRĂTULESCU, VICTOR, *Frescele din biserica lui Neagoe de la*
Argeș, București, 1942
- , *Bis de la Curtea de Argeș*, în BOR, 1952 = BRĂTULESCU, VICTOR,
600 de ani de la zidirea Bisericii Domnești din Curtea de Argeș, în „Biserica orto-
doxă română”, LXX (1952), nr. 11—12, p. 876—889
- , *Inscripții din biserici*, în „Studii teologice”, V (1953), nr. 1—2, p. 146—160
- , *Bis din Rociu*, în MO, 1960 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Biserica din Rociu*,
raionul Curtea de Argeș, în „Mitropolia Olteniei”, XII (1960), nr. 7—8, p. 513
- , *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Biserica din*
Valea Danului, raionul Curtea de Argeș, ibidem, nr. 1—2, p. 88—93
- , *Arhitectul „Gligorie Cornescul”*, în MMS, 1961 = BRĂTULESCU, VICTOR,
Arhitectul moldovean din secolul al XVII-lea „Gligorie Cornescul”, în „Mitropolia
Moldovei și Sucevei”, XXXVII (1961), nr. 9—12, p. 701—703
- , *Meșteri zugrăvi — Argeș*, în GB, 1962 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Meșteri*
zugrăvi constructori și clitori de pe Vedea și Colmeana, regiunea Argeș, în „Glasul
bisericii” XXI (1962), nr. 5—6, p. 506—560
- , *Inscripții*, în MO, 1962 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Inscripții și însemnări*
din biserici. I. Din Arhiepiscopia Craiovei. II. Din Episcopia Rîmnicului și Arge-
șului, în „Mitropolia Olteniei”, XIV (1962), nr. 10—12, p. 690—701
- , *Inițiale și monograme*, în MO, 1965 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Inițiale*
și monograme legate de semnul crucii, ibidem, XVII (1965), nr. 7—8, p. 568—586
- , *Inițiale*, în MB, 1967 = BRĂTULESCU, VICTOR, *Inițiale, formule, monograme*
și clemente decorative pe lespezile mormîntale din mănăstirea lui Neagoe, în „Mitro-
polia Banatului”, XVII (1967), nr. 7—9, p. 521—528
- BULAT, T. G., *Berislăvești*, în BCMI, 1924 = BULAT, T. G., *Mănăstirea Berislăvești, județul*
Argeș, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, XVII (1924), p. 78
- , *Neagoe Basarab* = BULAT, T. G., *Personalitatea religioasă a voevodului Neagoe*
Basarab al IV-lea, Craiova [f.a.]
- „Calendar — Argeș”, 1900 = „Calendar bisericesc ortodox al județului Argeș”, pe anul mir-
tuirei 1900, Pitești, 1899 (sic)
- CARATAȘU, M., CERNOVODEANU, P. și STOICESCU, N., *Jurnalul mitropolitului Neofit I*,
în BOR, 1980 = CARATAȘU, MIHAIL, CERNOVODEANU, PAUL și STOI-
CESCU, NICOLAE, *Jurnalul călătoriilor canonice ale mitropolitului Ungrovlahiei*
Neofit I Cretanul. Traducere și prezentare de ..., în „Biserica ortodoxă română”,
XCVIII (1980), nr. 1—2, p. 243—315
- CASSELLI, D., *Restaurarea bisericii Sf. Nicolae Domnesc din Curtea de Argeș. Vechea zugră-
veală descoperită este din 1262 sau 1192*, în „Minerva”, VII (1915), nr. 2 428 din
21 septembrie, p. 1

- , *Biserica Sf. Nicolae Domnesc din Curtea d'Argeș*, în „*Revista pentru istorie arheologică și filologie*”, XVI (1915—1922), p. 137—144
- CATINA, I. L., *Radu al VII-lea cel Viteaz (de la Afumași), domnul Țării Românești*, în „*Almanachul ziarului «Tribuna»*”, IV (1928), p. 121—125
- CAZACU, M., *Sculptorul Grigore Cornescu*, în MO, 1967 = CAZACU, MATEI, *Influența decorativei în piatră de la Argeș, în activitatea sculptorului Grigore Cornescu*, în „*Mitropolia Olteniei*”, XIX (1967), nr. 9—10, p. 730—742
- CERCHEZ, GR., *Restaurarea bisericii domnești*, în „*Buletinul Comisiunii monumentelor istorice*”, X—XVI (1917—1923), p. 77—94
- CERNOVODEANU, PAUL și LAZEA, LAVINA, *Monumentele istorice din Oltenia și Muntenia vizitate de generalul Kiselev la 1832 (II)*, în „*Studii și cercetări de istoria artei*”, Seria Arta Plastică, XX (1973), nr. 2, p. 337—346
- CERNOVODEANU, P. I. și POPESCU, PAULA, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958 = CERNOVODEANU, PAUL I. și POPESCU, PAULA, *Monumentele istorice din comuna Budeasa (Raionul și regiunea Pitești)*, în „*Monumente și muzee*”, I (1958), p. 149—166
- CHIIHAIA, P., *Observații asupra portretelor de la Brădet*, în SCIA, 1960, nr. 1 = CHIIHAIA PAVEL, *Observații asupra portretelor lui Mircea cel Bătrîn și doamnei Mara de la Brădet*, în „*Studii și cercetări de istoria artei*”, VII (1960), nr. 1, p. 253—258
- , *Cîteva date, în MO, 1962 = CHIIHAIA, PAVEL, Cîteva date în legătură cu portretele votive din „Biserica lui Neagoe” din Curtea de Argeș*, în „*Mitropolia Olteniei*”, XIV (1962), nr. 7—9, p. 449—472
- , *Contribuții, în GB, 1963 = CHIIHAIA, PAVEL, Contribuții la problema identificării mormintelor din biserica Sf. Nicolae Domnesc din Curtea de Argeș*, în „*Glasul bisericii*”, XXII (1963), nr. 1—2, p. 41—70
- , *Două vechi autoportrete din Țara Românească*, în „*Studii și cercetări de istoria artei*”, X (1963), nr. 1, p. 211—222
- , *Semnificația portretelor din biserica mănăstirii Argeș*, în „*Glasul bisericii*”, XXVI (1967) nr. 7—8, p. 788—799
- , *Considerații, în SCIA, 1969 = CHIIHAIA, PAVEL, Considerații despre fațada bisericii lui Neagoe din Curtea de Argeș*, în „*Studii și cercetări de istoria artei*”, Seria Arta Plastică, XVI (1969), nr. 1, p. 65—84
- , *Date noi, în „Stud. com.”, Pitești, 1969 = CHIIHAIA, PAVEL, Date noi despre necropola primilor Basarabi din Curtea de Argeș*, în „*Studii și comunicări*”. Muzeul Pitești, II (1969), p. 133—166
- , *Contribuții, în SCIA, 1970, nr. 1 = CHIIHAIA, PAVEL, Contribuții la problema originii și structurii orașelor de reședință din Țara Românească*, în „*Studii și cercetări de istoria artei*”, Seria Arta Plastică, XVII (1970), nr. 1 p. 57—71
- , *Neagoe Basarab, în vol. Neagoe Basarab. La 460 de ani = CHIIHAIA, PAVEL, Cu privire la „Învățătură” și la cîteva monumente din vremea lui Neagoe Basarab, în vol. Neagoe Basarab 1512—1521. La 460 de ani de la urcarea sa pe tronul Țării Românești [București], 1972, p. 130—202*
- , *Pietrele de mormînt ale m-rii Argeș, în GB, 1973 = CHIIHAIA, PAVEL, În legătură cu pietrele de mormînt ale ctitorilor bisericii mănăstirii Argeș*, în „*Glasul bisericii*”, XXXII (1973), nr. 11—12, p. 1 258—1 277
- , *Portrete de ctitori din Țara Românească oglindite în cronică și documente artistice, ibidem, XXXIII (1974), nr. 1—2, p. 95—109*
- , *Din cetățile de scaun = CHIIHAIA, PAVEL, Din cetățile de scaun ale Țării Românești, București, 1974*
- , *De la „Negru Vodă” la Neagoe Basarab = CHIIHAIA, PAVEL, De la „Negru Vodă” la Neagoe Basarab. Interferențe literar-artistice în cultura românească a evului de mijloc, București, 1976*
- , *Despre Biserica Domnească din Curtea de Argeș și confesiunea primilor voievozi ai Țării Românești, în „Buletinul Bibliotecii Române”. Studii și documente românești, Freiburg, XIV (XVIII), 1987—1988, p. 103—138*
- , *Tradiții răsăritene = CHIIHAIA, PAVEL, Tradiții răsăritene și influențe occidentale în Țara Românească, Tipărită cu binecuvîntarea P. F. Patriarh Teoctist, București, 1993*
- CHIȚIMIA, I. C., *Considerații, în „Romanoslavica”, 1965 = CHIȚIMIA, I. C., Considerații referitoare la interpretarea formulei slave МАРЕ, în „Romanoslavica”, XII (1965), p. 299—306*
- C[ODRESCU], TH., *Uricarul, IX = C[ODRESCU], TH[EODOR], Inscripțiunea de pe piatra mormîntală a lui Radu Vodă de la Curtea de Argeș, în vol. Uricarul, IX, Iași, 1887*

- CONSTANTINESCU, GRIGORE, *Monumente ale arhitecturii lemnului din sud-vestul județului Argeș*, în „Revista muzeelor și monumentelor”. Monumente istorice și de artă, XVIII (1987), nr. 2, p. 54–57
- CONSTANTINESCU, N., *Cercetarea arheologică de la Curtea Domnească din Argeș*, 1967, în „Studii și comunicări”, Muzeul Pitești, I (1968), p. 123–138
- , *La résidence d'Argeș*, în RESEE, 1970, nr. 1 = CONSTANTINESCU, N., *La résidence d'Argeș des voivodes roumains des XIII-e et XIV-e siècles. Problèmes de chronologie à la lumière des récentes recherches archéologiques*, în „Revue des études sud-est européennes”, VIII (1970), nr. 1, p. 5–31
- , *Curtea Domnească — Argeș*, în BMI, 1971 = CONSTANTINESCU, N., *Curtea Domnească din Argeș, probleme de geneză și evoluție*, în „Buletinul monumentelor istorice”, XL (1971), nr. 3, p. 14–23
- , *Curtea de Argeș — străveche vatră voievodală după 1150*, în „Magazin istoric”, XII (1978), nr. 1 (130), p. 27–32
- , *Die Chronologie der Denkmäler in Fürstenhof Argeș (13–14 Jh.) und ihre historische Bedeutung*, în „Dacoromania”, Freiburg—München, IV (1977–1978), p. 257–282
- , *Vladislav I, 1364–1377*, București, 1979
- , *Cronologia monumentelor de la Curtea de Argeș (XII–XIV). Semnificația lor istorică*, în „Revista de istorie”, XXXIV (1981), nr. 4, p. 681–701
- , *Curtea de Argeș (1200–1400). Asupra începuturilor Țării Românești*, București, 1984
- CONSTANTINESCU, N. A., *Albumul* = CONSTANTINESCU, N. A., *Albumul istoriei românilor, cu lămuriri pe scurt asupra evenimentelor însemnate*, de..., București, 1927
- CREȚEANU, R., *Bisericile de lemn* = CREȚEANU, RADU, *Bisericile de lemn din Muntenia*, București, 1968
- , *Monumentele*, în MO, 1969 = CREȚEANU, RADU, *Monumentele religioase de pe Valea Riului Doamnei*, în „Mitropolia Olteniei”, XXI (1969), nr. 1–2, p. 36–46
- CREȚEANU, R. și BRANIȘTE, M. M., *Bis. Drăganu*, în MO, 1968 = CREȚEANU, RADU, BRANIȘTE, MARIN M., *Biserica de lemn din Drăganu — Argeș*, ibidem, XX (1968), nr. 3–4, p. 254–257
- , *Biserica din Moșoaia*, în BOR, 1968 = CREȚEANU, RADU și BRANIȘTE, MARIN M., *Biserica Cuvioasa Paraschiva din Moșoaia (județul Argeș) și crucea de interes istoric din pridvorul ei*, în „Biserica ortodoxă română”, LXXXVI (1968), nr. 11–12, p. 1 360–1 364 [+ pl.]
- CRISTOCEA, SPIRIDON, *Sondajul arheologic de la biserica Bucșenești, comuna Corbeni, județul Argeș*, în „Studii și comunicări”, Cimpulung—Muscel, V (1989) p. 55–66
- , *Ioniță Brălianu (1797–1848) și ctitoria sa de la Șuici, județul Argeș*, ibidem, p. 153–168
- , *Biserica Drujești din Curtea de Argeș în lumina cercetărilor arheologice*, în „Revista monumentelor istorice”, LIX (1990), nr. 1, p. 29–35
- , *Depozitul Ștefănești*, în „RM”, 1993, nr. 1 = CRISTOCEA, SPIRIDON, *Din nou despre depozitul de tipsii feudale, de la Ștefănești, județul Argeș*, în „Revista muzeelor”, XXX (1993), nr. 1, p. 22–29
- DESFFEUILLES, PAUL et JACQUES LASSAIGNE, *Les français et la Roumanie. Textes choisis*, Bucarest, 1937
- DIACONESCU, I. GH., *Materiale documentare*, în „GB”, 1965 = DIACONESCU, ILIE GH., *Materiale documentare istorice la monumentele feudale bisericesti din raionul Găiești regiunea Argeș*, în „Glasul bisericii”, XXIV (1965), nr. 3–4, p. 249–293 și nr. 5–6, p. 459–486
- , *Biserica din Deagul de Sus — Argeș*, în „Biserica ortodoxă română”, LXXXV (1967), nr. 11–12, p. 1 210–1 213
- , *Inscripții*, în GB, 1969 = DIACONESCU, ILIE GH., *Reliefuri și inscripții pe cruci de piatră feudale în nord-vestul Ungrovlahiei*, în „Glasul bisericii”, XXVIII (1969), nr. 7–8, p. 853–881
- , *Bis. din Podul Broșteni*, în MO, 1971 = DIACONESCU, ILIE GH., *Biserica de lemn din Bălteni (Podul Broșteni) — Argeș*, în „Mitropolia Olteniei”, XXIII (1971), nr. 9–10, p. 748–750
- , *Note argeșene*, în MO, 1972 = DIACONESCU, ILIE GH., *Note documentare cu privire la câteva ctitorii argeșene*, ibidem, XXIV (1972), nr. 1–2, p. 80–91
- , *Câteva ctitorii argeșene*, ibidem, XXXII (1980), nr. 3–6, p. 494–499
- Dicționar geografic, II–III = *Marele dicționar geografic al României*, II–III, București, 1899–1900

- DIMA-DRĂGAN, C., *Primul corpus de inscripții*, în vol. *Neagoe Basarab. La 460 de ani = DIMA-DRĂGAN CORNELIU Inscripții de la Argeș în primul Corpus de inscripții medievale românești alcătuit de mitropolitul Neaofil Crețanul la 1746—1747*, în vol. *Neagoe Basarab. 1512—1521. La 460 de ani de la urcarea sa pe tronul Țării Românești* [București], 1972, p. 109—110 [cu Anexe]
- DOCAN, N., *Elemente cronologice*, în AAR.MSI, 1909 = DOCAN, N., *Despre elementele cronologice în documentele românești*, în „*Analele Academiei Române*”, *Memoriile Secțiunii Istorice*, Seria a II-a, tom. XXXII (1909), p. 353—402 (în extras, p. 1—50)
- Documente de arhitectură românească*, 1, Facultatea de Arhitectură și Urbanism, Cabinetul de istoria și teoria arhitecturii, red. resp. Gr. Ionescu, București, 1952
- Documente de arhitectură din România*, 12, Ministerul Învățămîntului, Institutul de arhitectură „Ion Mincu”, Catedra de Istoria arhitecturii, București, 1966, red. resp. arh. prof. Grigore Ionescu, lector arh. Gh. Curinschi
- DRĂGHICEANU, VIRGIL, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc — Argeș*, în BCMI, 1912 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Comunicări. II. Inscripțiile de la Biserica Sf. Nicolae Domnesc, din Curtea de Argeș*, în „*Buletinul Comisiunii monumentelor istorice*”, V (1912), p. 95—96
- , *Diferite inscripții*, în BCMI, 1912 = DRĂGHICEANU, V., *Comunicări. XII. Diferite inscripții de biserici și mănăstiri*, ibidem, p. 184
- , *Biserica din Valea Danului — Argeș*, în „*Anuarul Comisiunii monumentelor istorice*” pe 1915, București, 1916, p. 68—74
- , *Inscripții*, în BCMI, 1916 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Cronică. Inscripții. Bis. Brad—Botoșari, Curtea-de-Argeș*, în „*Buletinul Comisiunii monumentelor istorice*”, IX (1916), p. 95
- , *Inscripții — Olari*, în BCMI, 1916 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Cronică. Inscripții. Bis. Olari, Curtea-de-Argeș*, ibidem
- , *Inscripții — Sf. Arhangheli*, în BCMI, 1916 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Cronică. Inscripții. Bis. Sf. Arhangheli, Curtea-de-Argeș*, ibidem
- , *Adevărul în privința unor descoperiri imaginare*, în „*Neamul românesc*”, XVIII (1923), nr. 22 din 31 ianuarie, p. 1
- , *Curtea Domnească — Argeș*, în BCMI, 1917—1923 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Curtea Domnească din Argeș. Note istorice și arheologice*, în „*Buletinul Comisiunii monumentelor istorice*”, X—XVI (1917—1923), p. 9—76
- , *Fabrica de hîrtie de pe Olt, din satul Ruda*, în „*Arhivele Olteniei*”, II (1923), nr. 10, p. 449—450
- , *Cele mai vechi inscripții românești*, în „*Almanahul graficeii române*”, 1927, București, 1927, p. 50—51
- , *Budeasa — Argeș*, în BCMI, 1927 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Comunicări. Budeasa Argeș*, în „*Buletinul Comisiunii monumentelor istorice*”, XX (1927), p. 48
- , *Comunicări — Lipia*, în BCMI, 1927 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Comunicări. Săpata de Sus. Cătușul Lipia — Argeș*, ibidem
- , *Bis. din Ruda*, în BCMI, 1929 = DRĂGHICEANU, VIRG., *Biserica din Ruda — Argeș. Note înainte de spălarea picturii*, ibidem, XXII (1929), p. 121—122
- , *Comunicări. Inscripție de la Biserica Domnească din Curtea-de-Argeș*, ibidem, XXIV (1931), p. 91
- , *Însemnări. Biserica din Borlești — Muscel*, ibidem, p. 46
- , *Monumentele din Oltenia, I*, în BCMI, 1931 = DRĂGHICEANU, VIRGILIU N., *Monumentele istorice din Oltenia. Raport din anul 1921*, ibidem, p. 105—132
- , *Monumentele Olteniei, II*, în BCMI, 1933 = DRĂGHICEANU, VIRGILIU N., *Monumentele Olteniei. Raportul al II-lea*, ibidem, XXVI (1933), p. 49—75
- DRĂGHICEANU, V. și DEMETRESCU, P., *Schitul Brădetul, Argeș*, ibidem, XVII (1924), p. 68—73
- DRĂGUȚ, VASILE, *Biserica Domnească din Cîmpulung : o nouă ipoteză*, în „*Revista muzeelor și monumentelor*”, *Monumente istorice și de artă*, XLVI (1977), nr. 1, p. 45—50
- DUMITRESCU, AL. T., *Comunicări. VII. Mărturii documentare despre minăstirea Argeșului*, în „*Buletinul Comisiunii monumentelor istorice*”, VII (1914), p. 142—144
- DUMITRESCU, C. L., *Fondateurs*, în RRHA, 1977 = DUMITRESCU, CARMEN LAURA, *Fondateurs et iconographie au XVI-e siècle en Valachie*, în „*Revue roumaine d'histoire de l'art*”, *Série Beaux-Arts*, XIV (1977), p. 21—47
- , *Pictura murală = DUMITRESCU, CARMEN LAURA, Pictura murală din Țara Românească în veacul al XVI-lea*, București, 1978

- , *Anciennes et nouvelles hypothèses sur l'église S. Nicolae de Curtea de Argeș*, în RRHA, 1979 = DUMITRESCU, CARMEN LAURA, *Anciennes et nouvelles hypothèses sur un monument roumain du XIV-e siècle; l'Eglise Saint-Nicolas-Domnesc de Curtea de Argeș*, în „Revue roumaine d'histoire de l'art”, Série Beaux-Arts, XVI (1979), p. 3—63
- , *Le voivode de la fresque de S. Nicolae, Argeș*, în RESEE, 1979, nr. 3 = DUMITRESCU, CARMEN LAURA, *Le voivode donateur de la fresque de Saint-Nicolas — Domnesc (Argeș) et le problème de sa domination sur Vidin au XIV-e siècle*, în „Revue des études sud-est européennes”, XVII (1979), nr. 3, p. 541—558
- DUMITRESCU, M., *Istoricul*, — II = DUMITRESCU, MARIN, *Istoricul a 40 de biserici din România*, II, București, 1902
- ECONOMU, N. și STOIANOVICI, T. AL., *O biserică moșnenească din Dîmbovnic Găleştii*, în „Sociologie românească”, IV (1942), p. 480—485
- ENĂCEANU, GHENADIE, *Neofit I*, în BOR, 1875—1876 și 1876—1877 = ENĂCEANU, GHENADIE, *Metropolitul Ungro-Vlahiei Neofit I*, în „Biserica ortodoxă română”, II (1875—1876), nr. 10, p. 632—640, 737—744 și ibidem, III (1876—1877), nr. 5, p. 175—183
- ENĂCESCU, EFREM, *Pe urmele strămoșilor*, București [f.a.]
- ENE, LAURENȚIU, *Un portret de șevalet din secolul al XVII-lea*, în „Buridava”, Studii și materiale, IV (1982), Muzeul Rm. Vilcea, p. 237—239
- FILITTI, IOAN C., *O lămurire despre mitropolitul Munteniei Cozma Popescu și biserica din Ursoaia (Buzău)*, în „Biserica ortodoxă română”, LI (1933), nr. 5—6, p. 200—205
- FLORESCU, G., *Inscripții*, în „Miron Costin”, Birlad, II (1914), nr. 2, p. 31
- FLORESCU, I. AL., *Neagoe Basarab*, în GB, 1971 = FLORESCU, ION AL., *450 de ani de la moartea lui Neagoe Basarab*, în „Glasul bisericii”, XXX (1971), nr. 9—10, p. 972—974
- FRUNZESCU, AL., *Comunicări. Biserica minăstirii Robaia*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, XXXV (1942), p. 190
- Fundarea bisericii Episcopiei Argeșului*, în „Vocea bisericii”, I (1894), nr. 1, p. 3—5
- „Fundățiunea lui Neagoe”, în „Transilvania”, Sibiu, XVIII (1887), nr. 23—24, p. 209—212
- GABRIELESCU, N., *Respuns*, în „Anal. arh.”, 1891 = GABRIELESCU, N., *Respuns la raportul d-lui Révoil*, în „Analele arhitecturii”, II (1891), p. 17—27
- GAVRIIL PROTUL, *Viața părintelui Nifon, patriarhul Țarigradului* = GAVRIIL PROTUL, *Viața și traiul sfinției sale părintelui nostru Nifon, patriarhul Țarigradului, care au strălucit între multe patemi și ispite în Țarigrad și în Țara Muntenească*, scrisă de..., ed. de Constantin Erbiceanu, București, 1888
- GEORGESCU, DUMITRU V. (Șuici — Argeș), *Biserica din Vătășești*, în „Păstorul ortodox”, Pitești, XV (1934), nr. 8—9, p. 272—280
- , *Biserica din Cepari (Înfașurare exterioară)*, ibidem, XIX (1938), nr. 3—4, p. 116—118
- , *Interiorul bisericii din Cepari*, ibidem, nr. 6—7, p. 211—215
- GEORGESCU, D. V. și GEORGESCU, G., *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970 = GEORGESCU, DUMITRU V. și GEORGESCU, GEORGE, *Date privind unele biserici monumente istorice de pe Valea Topologului*, în „Glasul bisericii”, XXIX (1970), nr. 7—8, p. 781—786
- GEORGESCU, GEORGE, *Cronologie argeșană de la prima aplecare documentară pînă la 1848*, în „Studii și comunicări”, Curtea de Argeș, I (1980), p. 99—105
- , *Date cronologice din istoria orașului Curtea de Argeș*, ibidem, II (1987), p. 75—82
- GEORGESCU, I. B., *Minăstiri oltenesti. Cozia*, în „Năzuința”, Craiova, III (1924—1925), nr. 4—5, p. 1—34
- GHIBĂNESCU, GH., *Inscripții*, în „Ioan Neculec”, Iași, 1923 = GHIBĂNESCU, GH., *Inscripții și notițe de pe cărți*, în „Ioan Neculec”, Iași, I (1923), fasc. 3, p. 168—171
- GHIKA-BUDEȘTI, N., *Evoluția arhitecturii*, IV, în BCMI, 1936 = GHIKA-BUDEȘTI, N., *Evoluția arhitecturii în Muntenia și Oltenia. IV. Noul stil românesc din veacul al XVIII-lea*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, XXIX (1936), p. 1—193 și pl. I—DCXLVI
- GIBESCU, G. I., *Istoricul Mitropoliei Ungro-Vlahiei*, București, 1907
- GIURESCU, CONSTANTIN C., *Istoria românilor*, vol. I, ed. a V-a, București, 1946; vol. II/1—2, ed. a IV-a, București, 1943
- GIURESCU, CONSTANTIN C. și GIURESCU, D. C., *Istoria românilor*, I și II = GIURESCU, CONSTANTIN C. și GIURESCU, DINU C., *Istoria românilor*, vol. I. *Din cele mai vechi timpuri pînă la întemeierea statelor românești* și vol. II. *De la mijlocul secolului al XIV-lea pînă la începutul secolului al XVII-lea*, București, 1974—1976
- GIURESCU, DINU C., *Istoria ilustrată a românilor*, București, 1981
- GIURESCU, DINU C. și PĂNOIU, ANDREI, *Ferrierie veche românească*, București, 1967

- GOLESCU, MARIA, *Comunicări. Biserica din Bohari*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, XXXV (1942), p. 188—190
- , *Comunicări. Crucea de piatră din Vărzari*, ibidem, p. 190
- GOLIMAS, AUREL H., *Istoriografie medievală în piatră*, în „Ramuri”, Craiova, VII (1970), nr. 12 (78) din 15 decembrie, p. 20
- GRECEANU, EUGENIA, *Mănăstirea Colmeana [Album]*, București, 1968
- , *Ansamblul Pitești* = GRECEANU, EUGENIA, *Ansamblul urban medieval Pitești*, București, 1982
- , *Patricialul din Pitești*, în RMM, MIA, 1985, nr. 1 = GRECEANU, EUGENIA, *Patricialul și monumentele de arhitectură urbană din Botoșani și Pitești înainte de 1800*, în „Revista muzeelor și monumentelor”, Monumente istorice și de artă, XVI (1985), nr. 1, p. 74—81
- GRECEANU, R. și GRECEANU, EUGENIA, *Bis. Colmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II = GRECEANU, RADU și GRECEANU, EUGENIA, *Istoricul și restaurarea bisericii fostei mănăstiri Colmeana*, în vol. *Monumente istorice, studii și lucrări de restaurare*, Direcția Monumentelor istorice, vol. II, București, 1967, p. 52—89
- GRIGORAȘ, EM., *Enigmaticele inscripții de la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, XIV (1922), nr. 4 306 din 22 iulie, p. 1—2 (în extras, p. I—XIII)
- , *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în „Adevărul literar și artistic”, Seria a III-a, III (1922), nr. 91 din 20 august, p. 3
- , *Al treilea cript de la Curtea de Argeș*, ibidem, IV (1923), nr. 159 din 23 decembrie, p. 6
- , *Criptografia și trecutul nostru. Alt cript de la Argeș — Secta Pitagorică și rolul nostru în Europa*, ibidem, nr. 142 din 12 august, p. 5
- , *Criptografia* = GRIGORAȘ, EM. C., *Criptografia și istoria românească* [București, 1925]
- , *Încă două cripte noi*, în „Adevărul literar și artistic”, VI (1925), nr. 216 din 25 ianuarie, p. 5
- GRIGORIE, episcop al Argeșului, *Comorile Argeșului*, Craiova [1937]
- HASDEU, *Cercetări*, în CT, 1874 = HASDEU [B.P.], *Noue cercetări documentale asupra ducatulului de Amlaș și Banatului de Severin*, în „Columna lui Traian” V (1874), p. 12—18
- , *Istoria*, I = HASDEU [B.P.], *Istoria critică a românilor*, vol. I, București, 1875
- , *Etymologicum magnum Romaniae. Dicționarul limbii istorice și poporane a românilor*, III—IV, București, 1893—1898
- IANCOVESCU, OANA și FLOREA, PAVEL, *Meșterul Mușat-diaconul din Opătești*, în „Buri-dava”. Studii și materiale, IV (1982), Muzeul Rm. Vilcea, p. 241—245
- IANCU, NIC. I., *Bunești—Argeș. Biserica din Bohari*, în „Păstorul ortodox”, XII (1931), nr. 6, p. 9—12
- ILIE, REMUS, *O troiță din secolul al XVII-lea*, în „Revista istorică”, XIII (1927), p. 380
- , *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1953 = ILIE, R., *Inscripțiile ae la mănăstirea lui Neagoe Basarab de la Curtea de Argeș*, în „Glasul bisericii”, XII (1953), nr. 9—10, p. 587—596
- Inscripții* — București = ELIAN, ALEXANDRU, BĂLAN, CONSTANTIN, CHIRCĂ, HARALAMBIE, DIACONESCU, OLIMPIA, *Inscripțiile medievale ale României. Orașul București*, vol. I (1395—1800), București, 1965
- Inscripțiunea de la Bis. Domnească — Argeș*, în RSCA «Frăția», 1900, nr. 2 = *Inscripțiunea clopotului celui mare de la Biserica Domnească din orașul Curtea de Argeș*, în „Revista Societății clerului argeșan «Frăția»”, I (1900), nr. 2, p. 5—6
- IONAȘCU, I., *Biserici din Olt* = IONAȘCU, ION, *Biserici, chipuri și documente din Olt*, I, prefată de N. Iorga, Craiova, 1934
- IONESCU, DUMINECĂ [DOMINIC] N., *Schitul Bascovele. Note și impresii — 1922*, în „Adevărul bisericesc”. Revista Societății «Frăția», Eparhia Argeș, Pitești, VI (1923), p. 64—74
- , *Un meșter crucer: Mușat diaconul*, ibidem, p. 14—22
- , *Ruda*, în NRB, 1924—1925 = IONESCU, DOMINIC, *Citeva biserici vechi Ruda*, în „Noua revistă bisericească”, VI (1924—1925), p. 15—19
- , *Simbotin*, în NRB, 1924—1925 = IONESCU, DOMINIC, *Biserica din Simbotin*, ibidem, p. 253
- , *Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, în „Buletinul Eparhiei Argeșului”, III (1928), nr. 1—2, p. 4—7
- , *Schitul Fedeleșoiu*, ibidem, nr. 3—4, p. 9—12
- , *Schituri*, = IONESCU, DOMINIC N., *Schituri și biserici de sat. Note de drum și însemnări de aemult*, București, 1931
- IONESCU, G. T., *Curtea de Argeș*, în BOR, 1967 = IONESCU, G. T., *Întemeierea mănăstirii Curtea de Argeș. Adevăr și legendă*, în „Biserica ortodoxă română”, LXXXV (1967), nr. 7—8, p. 762—788

- IONESCU, GR., *Curtea de Argeș* = IONESCU, GRIGORE, *Curtea de Argeș. Istoria orașului prin monumentele lui*, București, 1940
- , *Istoria arhitecturii în România*, I = IONESCU, GRIGORE, *Istoria arhitecturii în România. I, De la orînduirea comunei primitive pînă la sfîrșitul veacului al XVI-lea*, București, 1963
- IONESCU, I., *O mărturie*, în MO, 1958 = IONESCU, I., *O mărturie din trecut despre legăturile culturale româno-ruse*, în „Mitropolia Olteniei”, X (1958), nr. 9—10, p. 681—684
- , *M-reca Argeșului*, în MO, 1967 = IONESCU, I., *Minăstirea Argeșului în istorie și artă*, ibidem, XIX (1967), nr. 7—8, p. 532—569
- IONESCU-MUSCEL, P., *Ist. com. Domnești* = IONESCU-MUSCEL, PETRE, *Istoria veche și nouă a comunei Domnești, județul Muscel*, I, București, 1941
- IONESCU, N., XXVII. *Memoriu asupra bisericii parohiale din comuna Domnești — județul Muscel*, întocmit de... în anul 1906, în „Revista istorică a comunei Domnești, județul Muscel”, I—II (1940—1941), nr. 2—4, p. 181—186
- IONESCU, V., *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955 = IONESCU, VASILE, *Biserica Mavroaolu — Pitești*, în „Mitropolia Olteniei”, VII (1955), nr. 1—2, p. 75—77
- IORDĂCHESCU, I., *Biserica din Brădet*, în „Păstorul ortodox”, XII (1931), nr. 2, p. 13—17
- IORGA, N., *Inscripții*, I = IORGA, N., *Inscripții din bisericile României*, adunate, adnotate și publicate de..., I, București, 1905
- , *Meșteșugul*, în CL, 1906 = IORGA, N., *Meșteșugul de pictură și sculptură în trecutul românesc*, în „Convorbiri literare”, XL (1906), p. 26—42 și 115—134
- , *Fedelescioiu*, în BCMI, 1912 = IORGA, N., *Schitul Fedelescioiu*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, V (1912), p. 30—35
- , *Sculptorul bis. Argeș*, în BCMI, 1916 = IORGA, N., *Sculptorul refacerii de la Biserica Episcopală din Argeș*, ibidem, IX (1916), p. 19—20
- , *Descoperirea de la Argeș*, în „Neamul românesc”, XV (1920), nr. 173, p. 1
- , *Cronică. Săpăturile de la Curtea de Argeș* [Scrisoarea lui V. Drăghiceanu], în „Revista istorică”, VI (1920), p. 177—180
- , *Ist. rom.* = IORGA, N., *Istoria românilor în chipuri și icoane*, Craiova, 1921
- , *Biserica Valea Danului*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, X—XVI (1917—1923), p. 193—196
- [—], *Inscripții. Biserica din Dobrogostea*, în „Revista istorică”, X (1924), p. 67 [Comunicate de T. G. Bulat]
- , *Domnii români* = IORGA, N., *Domnii români după portrete și fresce contemporane*, Sibiu 1930
- , *Dări de seamă*, în RI, 1931 = IORGA, N., *Dări de seamă [la]... Pr. Dorin N. Ionescu, Schituri și biserici de sat, Buc., 1931*, în „Revista istorică”, XVII (1931), p. 316—318
- , *Trei biserici... Cremenari*, în BCMI, 1931 = IORGA, N., *Trei biserici de sat muntene: Pietroșița, Calvinii și Cremenari*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, XXIV (1931), p. 49—60
- , „*Moștenii*” — *Cremenari*, în AAR, MSI, 1932 = IORGA, N., „*Moștenii*” din *Cremenari. O contribuție la vechia viață a satelor muntene*, în „Analele Academiei Române”, Memoriile Secțiunii istorice, Seria a III-a, XII (1932), p. 168—187 (în extras, p. 1—21)
- , *Biserica din Albota*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, XXVII (1934), p. 17—18
- , *Istoria românilor*, III—IV, București, 1937
- , *Portretele doamnelor române*, publicate de... [Portraits des princesses roumaines publiés par...], București, 1937
- , *Istoria românilor prin călători*, ed. de Adrian Anghelescu, București, 1981
- , *Negoful și meșteșugurile în trecutul românesc* [vol. III din *Istoria românilor în chipuri și icoane*], în vol. N. Iorga. *Opere economice*, ed. de Georgeta Penelea, București, 1982, p. 22—64 (I)
- IOSIPESCU, S., *Românii*, în vol. *Constituirea statelor feudale românești* = IOSIPESCU, SERGIU, *Românii din Carpații Meridionali la Dunărea de Jos de la invazia mongolă (1241—1243) pînă la consolidarea domniei a toată Țara Românească. Războiul victorios purtat la 1330 împotriva cîmpirii ungare*, în vol. *Constituirea statelor feudale românești*, București, 1980, p. 41—95
- Istoria artelor*, I, = *Istoria artelor plastice în România*, I, București, 1968
- Istoria României*, II, București, 1962
- JAFFÉ, F., *Die bischöfliche Klosterkirche Arges* = JAFFÉ, FRANZ, *Die bischöfliche Klosterkirche zu Curtea de Arges in Rumänien mit Unterstützung der landesbehörden und nach eigenen Studien herausgegeben von...*, Berlin, 1911

- KOGĂLNICEANU, C., *Bis. Sf. Nicolai*, în „CL”, 1922 = KOGĂLNICEANU, C., *Biserica Sf. Nicolai Domnesc de la Curtea de Argeș*, în „Convorbiri literare”, LIV (1922), nr. 10, p. 723—730
- LAHOVARI, G. I., *Dicționar — Argeș* = LAHOVARI, GEORGE IOAN, *Dicționar geografic al județului Argeș*, București, 1888
- LĂPĂDATU, AL., *Mormintul lui Basarab—voivod cel Bătrîn*, în „Înfrățirea”, Cluj, I (1920), nr. 42 din 24 septembrie, p. 2—3
- , *Anul morții lui Basarab — voivod 1351 — 2*, ibidem, nr. 47 din 1 octombrie, p. 2
- LĂZĂRESCU, EMIL, *M-reă Argeșului* = LĂZĂRESCU, EMIL, *Biserica mănăstirii Argeșului*, București, 1967
- LECCA, OCTAV GEORGE, *Cei dinții Basarabi, Negru vodă și întemeierea Țării Românești*, în „Convorbiri literare”, LI (1919), p. 614—637
- , *Formation et développement du Pays et des états Roumains. La Valachie au XIII-e siècle. La Moldavie au XIV-e*, Paris, 1922
- LEONĂCHESCU-NĂNDRAȘU, N., *Stroești — Argeș. Documente și mărturii* [II], Craiova, 1981
- MAILAT, IOAN N., *Minăstiri și biserici pe lângă palate voievodale și curți sau conace boierești în Țara Românească*, în „Glasul bisericii”, XXXIII (1974), nr. 9—10, p. 939—953
- MANECA, MIHAIL C., *De vorbă cu orașul Curtea de Argeș*, Pitești, 1933
- MARINESCU-Stoiceni, M. I., *Urme și documente istorice de pe Valea Topologului de Jos*, în „Argeșul”, I (1942), nr. 5 din 25 ianuarie, p. 5
- MARINESCU, VALERIAN, *Date privind istoricul clopotelor actuale de la mănăstirea Curtea de Argeș*, în „Studii și comunicări”. Muzeul Curtea de Argeș, III (1990), p. 161—168
- MATEESCU, C. N., *Mitropolitul Cosma*, în BOR, 1932 = MATEESCU, C. N., *Însemnări despre origina ardeleană a mitropolitului Cosma*, în „Biserica ortodoxă română”, L (1932), nr. 9, p. 586—589
- MAVRODIN, T. și POPESCU, EUGENIA, *Depozitul Ștefănești* = MAVRODIN, THEODOR și POPESCU, EUGENIA, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești*, în „Studii și comunicări”, Muzeul Pitești, II (1969), p. 211—218
- MAZILU, D. R., *Sf. Filoteia de la Argeș*, în AAR, MSL, Sr. a III-a, 1932—1934 = MAZILU, D. R., *Sfânta Filoteia de la Argeș, Lămurirea unor probleme istorico-literare. Monografie hagiografică*, în „Analele Academiei Române”, Memoriile Secțiunii Literare, Seria a III-a, tom VI (1932—1934), p. 217—316
- METEȘ, ȘT., *Zugravii* = METEȘ, ȘTEFAN, *Din istoria artei religioase române. I Zugravii bisericilor române*, Cluj, 1929 [Extras din „Anuarul Comisiunii monumentelor istorice”, Secția pentru Transilvania, 1926—1928]
- METZULESCU, ȘT., *Apoteoza*, în GB, 1965 = METZULESCU, STELIAN, *Apoteoza în fresca românească*, în „Glasul bisericii”, XXIV (1965), nr. 3—4, p. 331—336
- MIHĂESCU, N., *Locașuri*, în „Argeșul”, 1943 = MIHĂESCU, N., *Locașuri de închinare argeșene*, în „Argeșul”, II (1943), nr. 92 din 3 octombrie, p. 1 și 8
- MIHĂILĂ, G., *Dicționar al limbii române vechi (sfârșitul sec. X — începutul sec. XVI)*, București, 1974
- MIHĂILĂ, G. și ZAMFIRESCU, DAN, *Literatura română veche (1402—1647)*, vol. I, București, 1969
- Minăstirea Curtea de Argeș*, tipărită cu binecuvîntarea Prea Sfințitului Calinic Episcopul Argeșului [București], 1991
- M-reă Argeș — 450 de ani* = [ȘERBĂNESCU, NICULAE], *Minăstirea Curtea de Argeș. La 450 de ani de la sfințire*, București, 1967
- MOHANU, DAN, *Pictura murală a Bisericii Domnești din Curtea de Argeș în lumina noilor cercetări efectuate în turla naosului*, în „Revista muzeelor și monumentelor”, Monumente istorice și de artă, XIII (1982), nr. 2, p. 23—32
- , *Lucrări de conservare — restaurare la cel mai vechi ansamblu de pictură murală din orașul Pitești. Diaconiconul bisericii Buna Vestire*, ibidem, XIX (1988), nr. 1, p. 85—92
- , *O nouă etapă în conservarea și restaurarea picturilor murale din secolul al XIV-lea de la Argeș. Absida altarului*, ibidem, XX (1989), nr. 1, p. 48—62
- , *I Unele considerații privind cercetările de la Biserica Domnească, Curtea de Argeș. Timpanul de vest al neamului și inscripțiile descoperite*, în „Revista monumentelor istorice”, LX (1992), nr. 2
- MOISESCU, NICOLAE, *Curtea de Argeș*, [București], 1993
- MUSCELEANU, GR., *„Calendarul antic”*, 1862 = MUSCELEANU, GRIGORIE, *Monastirile române administrate de țară*, în „Calendarul antic” pe anul 1862, p. 21—87
- , *Monumentele* = MUSCELEANU, GRIGORIE, *Monumentele străbunilor din România (Texte originale culese după pietre monumentale)...*, București, 1873
- , *„Calendarul antic”*, 1875 = MUSCELEANU, GRIGORIE, 7025, *Curtea de Argeș, 1577*, în „Calendarul antic” pe anul de la Christ 1875, p. 57—63
- MUSICESCU, MARIA ANA și IONESCU, GRIGORE, *Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, București, 1976

- NĂSTUREL, P. Ș., *Învățăturile*, în MO, 1960 = NĂSTUREL, PETRE Ș., *Învățăturile lui Neagoe Basarab în lumina pisanțiilor de pe biserica mănăstirii de la Argeș*, în „Mitropolia Olteniei”, XII (1960), nr. 1—2, p. 12—23
- , *Știri mărunte*, în vol. *Sesiunea Direcției monumentelor* = NĂSTUREL, PETRE Ș., *Știri mărunte despre câteva monumente istorice*, în vol. *Sesiunea științifică a Direcției monumentelor istorice, ianuarie 1963*, București, 1963, p. 143—144
- , *Știri noi*, ibidem = NĂSTUREL, PETRE Ș., *Știri istorice noi despre două monumente vechi*, ibidem, p. 23—33
- NĂSTUREL, P. V., *Bis. din Oltenia*, în RIAF, 1911 = NĂSTUREL, P. V., *Biserici, minăstiri și schiluri din Oltenia*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, tom XII (1911), p. 268—333
- NEDELESCU, EMIL, *Pomelnicul sfintei minăstiri Văleni — Argeș*, în „Mitropolia Olteniei”, IX (1957), nr. 11—12, p. 831—844
- N[ICOLAE] ARGES, *Altă descoperire la Curtea de Argeș*, în „Izbînda”, 1920, nr. 611 = N[ICOLAE] ARGES *, *Altă descoperire la Curtea de Argeș. O altă inscripție revelatoare. Ce ne spune d. profesor Onciul*, în „Izbînda”, II (1920), nr. 611 din 17 septembrie, p. 1
- , *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în „Adevărul literar și artistic”, Seria III-a, IV (1923), nr. 139 din 22 iulie, p. 3
- , *Noile descoperiri istorice de la Curtea-de-Argeș. „Legendarul Negru Vodă” este o figură istorică*, în „Adevărul”, XXXVI (1923), nr. 11 934 din 25 ianuarie, p. 2
- , „*Radu Negru Basarab*”, de..., în vol. *Biblioteca ziarului „Tîrnava Mare”*, Sighișoara, nr. 1, București, 1925
- , „*Tara Ungrovlahiei*” în secolul XIII, în „Crucea”, IV (1926), nr. 34, p. 1
- , *Curtea de Argeș*, în *Crucea*, 1927 și 1928 = N[ICOLAE] ARGES, *Curtea de Argeș din veacul XIV. Capitolul II. Originea minăstirii din Cîmpulung*, ibidem, V (1927), nr. 21—22, p. 2 și nr. 23—24, p. 3; Idem, *Capitolul V. Domnia lui Alexandru Marele Basarab 1314—1352*, ibidem, nr. 69—70, p. 2 și ibidem, VI (1928), nr. 17—18, p. 2
- NICOLAESCU, ST., *Un act*, în „România nouă”, I (1907—1908) = NICOLAESCU, ST., *Un prețios act cu privire la Radul vodă cel Viteaz (1522—1529)*, în „România nouă”, București, I (1907—1908), p. 389—393
- , *Documente istorice*, în RIAF, 1909 = NICOLAESCU, ST., *Documente istorice cu privire la Radul vodă de la Afumași sau Radul vodă cel Viteaz, 1522—1529*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, tom. X (1909), p. 77—86
- , *Alexandru vodă Aldea*, în RIAF, 1922 = NICOLAESCU, ST., *Domnia lui Alexandru vodă Aldea, fiul lui Mircea vodă cel Bătrîn 1431—1435. Hrisoave și cărți domnești de la Alexandru vodă Aldea, fiul lui Mircea vodă cel Bătrîn iunie 1431— iulie 1435*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, XVI (1922), p. 225—241 și 243—270 (cu Adaos la extras, p. 47—48)
- , *Biserica Domnească-Argeș*, în „Univ. lit.”, 1923 = NICOLAESCU, ST., *Importanța inscripțiilor slovenești din Biserica Domnească de la Curtea de Argeș*, în „Universul literar”, XXXIX (1923), nr. 45 din 18 noiembrie, p. 7
- , *Discuții științifice. Adevărul asupra importanțelor descoperiri arheologice de la Curtea de Argeș*, București, 1923
- , *Documente inedite de la Mircea cel Bătrîn, 1386—1418*, în „București”, II (1935), p. 301—344
- , *Străvechile clopote ale m-rilor Codmeana și Cozia* = NICOLAESCU, ST., *Cercetări arheologice, Străvechile clopote ale minăstirilor Codmeana și Cozia din timpul lui Dan voevod și Mircea voevod*, București [1939]
- NICOLESCU, CORINA, *Bis. Curtea de Argeș*, în BOR, 1967 = NICOLESCU, CORINA, *Biserica minăstirii Curtea de Argeș, Tezaur de artă românească*, în „Biserica ortodoxă română”, LXXXV (1967), nr. 7—8, p. 755—761
- , *Istoria costumului* = NICOLESCU, CORINA, *Istoria costumului de curte în Țările Române. Secolele XIV—XVIII*, București, 1970
- , *Symboles orientaux sur les pierres funéraires de Roumanie, L'arbre*, în „Revue roumaine d'histoire de l'art”, Série Beaux-Arts, tom XIII (1976), p. 113—124
- ODOBESCU, A. I., *Tutana (I) ; Beșteleiul (II)*, în CT, 1873 = ODOBESCU, A. I., *Monastirile închinat din districtele Argeșul și Vâlcea. I. Tutana (Districtul Vâlcei) ; II. Beșteleiul (Districtul Argeș, orașul Pitești)*, în „Columna lui Traian”, IV (1873), nr. 10, p. 180—182

* „NICOLAE ARGES”, pseudonim alăturat numelui lui „ST. NICOLAESCU” (cf. I. Crăciun, *Istoriografia română în 1925 și 1926. Repertoriu bibliografic*, Buc., 1928, p. 38, nr. 156), a fost identificat cu „Popescu Dușu, N.” (cf. Fișierul Bibliografic — catalogul — la Bibl. Acad. sub numele citat).

- , *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915 = ODOBESCU, AL., *Episcopia de Argeș*, în „Convorbiri literare”, XLIX (1915), p. 1107—1133 [ed. de Al. Tzigara-Samurcaș]
- OLTEANU, PANDELE, *Contribuții la studiul literaturii omiletice în vechile literaturi bulgară și română. I. Omiliile lui Ioan Exarhul și izvoarele lor bizantine ; II. Omiliile folosite în învățăturile lui Neagoe Basarab*, în „Romanoslavica”, XIV (1967), p. 305—354
- ONCIUL, D., *În cheștiunea Bisericii Domnești de la Curtea de Argeș*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, IX (1916), p. 49—65
- , *Scrieri istorice*, I = ONCIUL, DIMITRIE, *Radu Negru și originile Principatului Țării Românești*, în vol. *Scrieri istorice*, ed. de Aurelian Sacerdoțeanu, I, București, 1968, p. 328—428 ; *Originile Principatelor Române*, *ibidem*, p. 560—715
- ONCIUL, D., BOGDAN, I., IORGA, N., *Raportul*, în AAR, 1915—1916 = ONCIUL, D., BOGDAN, I., IORGA, N., *Raportul Comisiunii asupra descoperirii d-lui O. Tafrali de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, în „Analele Academiei Române”, Partea Administrativă și Dezbaterile, Seria a II-a, tom XXXVIII (1915—1916), p. 23—26
- , *Raport*, în BCMI, 1915 = ONCIUL, D., BOGDAN, I., IORGA, N., *Cronică. Raport înaintat Academiei Române cu privire la Biserica Domnească de la Curtea de Argeș (9 octombrie 1915)*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, VIII (1915), p. 141—143
- OPRESCU, G., *Sculptura statuară românească*, București, 1954 și *ibidem*, ed. a II-a, București, 1965
- PALADE, T., *Radu de la Afumași*, București, 1939
- PALEOLOG, A., *Pictura exterioară* = PALEOLOG, ANDREI, *Pictura exterioară din Țara Românească (secolele XVIII—XIX)*, București, 1984
- PAMFILE, T., *Inscripții*, în „Miron Costin”, Birlad, III (1915), nr. 11, p. 159—160
- , *La minăstirea Turnu*, *ibidem*, p. 141—142
- PANȚURESCU, I., *Argeș* = PANȚURESCU, ION, *Biserica Episcopiei de Argeș*, București, 1905
- PĂCURARIU, M., *M-reă Argeș*, în MA, 1967 = PĂCURARIU, MIRCEA, *Mănăstirea Argeș și românii transilvăneni*, în „Mitropolia Ardealului”, XII (1967), nr. 8—9, p. 649—663
- PĂRNUȚĂ, GH., *Cîmpulung-Muscel* = PĂRNUȚĂ, GH., *Cîmpulung-Muscel, străveche vatră de cultură în Țării Românești*, Cîmpulung-Muscel, 1974
- PELIMON, ALEXANDRU, *Impresiuni de călătorie în România*, cuvînt înainte de Șerban Cioculescu, ed. de Dalila-Lucia Aramă, București, 1984
- PETRESCU, IOAN D., *Două ctitorii de călugări*, în „Amvonul”, XVIII (1916), p. 331—332
- PLEȘIA, D., *Cîteva știri despre Schitul Robaia*, în MO, 1975 = PLEȘIA, DAN, *Cîteva știri noi din veacul al XVII-lea despre Schitul Robaia, metoh al minăstirii Argeș*, în „Mitropolia Olteniei”, XXVII (1975), nr. 1—2, p. 115—121
- POPA, CORINA, *Schitul Fedeleșoiu (Vilcea)*, în „Studii și cercetări de istoria artei”, Seria Arta Plastică, XXXVIII (1991), p. 27—35.
- POPESCU, C., *Mănăstirea Tutana*, în „Argeșul”, I (1942), nr. 25 din 14 iunie, p. 1
- POPESCU, I., *Valea Danului*, în „Argeșul”, 1943 = POPESCU-ARGES, IOAN I., *Monumente istorice din Valea Danului — Argeș*, în „Argeșul”, II (1943), nr. 97 din 7 noiembrie, p. 6
- POPESCU, PAUL, *Vechile picturi de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, în „Românul”, XLVI (1915), nr. 505 din 26 septembrie, p. 1
- POPESCU, PETRE DEMETRU, *Inscripția de pe piatra de mormînt a lui Radu de la Afumași*, în „Studii și articole de istorie”, XXIX (1975), p. 69—74
- , *Basarab I*, București, 1975
- PUTIATA, A., *Румынский монастырь Куртеа де Аржеешъ*, în „Русский вестникъ”, Москва, 1887, июль (7) p. 366—373
- [RADOMIRESCU, ION I.], *Muzeul de antichități religioase (I)*, în „Revista istorică a comunei Domnești-Muscel”, I (1940), nr. 1, p. 36—43
- RĂDULESCU, I. GR., *Bis. „Sf. Gheorghe”*, în PO, 1939 = RĂDULESCU, ION GR., *Pitești, Un monument istoric : Biserica „Sf. Gheorghe” din Pitești*, în „Păstorul ortodox”, XX (1939), p. 376—383
- RĂDULESCU-CODIN, C., *Cîmpulungul* = RĂDULESCU-CODIN, C., *Cîmpulungul Muscelului istoric și legendar*, Cîmpulung-Muscel, 1925.
- RĂMUREANU, I. I., *M-reă Curtea de Argeș*, în GB, 1967 = RĂMUREANU, IOAN I., *Patru sute cincizeci de ani de la întemeierea minăstirii Curtea de Argeș*, în „Glasul bisericii”, XXVI (1967), nr. 7—8, p. 718—746
- REISSENBERGER, LUDWIG, *Bischöfliche Klosterkirche bei Kurtea d'Argyisch im der Walachei*, Wien, 1860

- [—] , *M-rea Argeș*, în RR, 1862 = [REISSENBERGER, LUDWIG], *Biserica episcopală de la mănăstirea Curtea de Argeș*, în „Revista română”, I (1862), p. 846—867 [cu Anexă, p. 867—868]
- , *L'église d'Argis* = REISSENBERGER, LOUIS, *L'église du monastère Episcopal de Kurtea d'Argis en Valachie*. Traduit de l'allemand de..., Vienne, 1867
- [—] , *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.”, 1890 = [REISSENBERGER, LUDWIG], *Biserica episcopală de la mănăstirea Curtea de Argeș*, în „Analele arhitecturii”, I (1890), p. 177—178, 189—194, 207—211 și 217—228
- Repertoriul graficii, sec. XIX (II)* = *Repertoriul graficii românești, din secolul al XIX-lea (Desen. Acuarelă. Pastel. Gravură)*, S—Z, vol. II, București, 1975, ed. de Doina Panteleiciuc, Ștela Ionescu și Maria Kiss-Grigorescu
- REZACHEVICI, C., *L'attitude des boyards Rudeanu*, în „RRH”, 1993, nr. 3—4 = REZACHEVICI, CONSTANTIN, *L'attitude des boyards valaques envers Michel le Brave et Simion Movilă en 1600—1601 : Nouvelles données concernant les boyards Rudeanu*, în „Revue roumaine d'histoire”, XXXII (1993), nr. 3—4, p. 247—260
- SANDU, DUMITRU, *Despre un temetliu de biserică și doi cioplitori de cruci din Jiblea Veche — Călimănești*, în „Mitropolia Olteniei”, XXXII (1980), nr. 1—2, p. 168—171
- SAVELA, AUREL, *Importanțele descoperiri de la Curtea de Argeș*, în „Izbînda”, București, II (1920), nr. 633 și 634 din 13 și 15 octombrie, p. 1—2
- , *Descoperirile istorice de la Curtea de Argeș*, București, 1921
- Scurtă istorie a artelor, I* = *Scurtă istorie a artelor plastice în R.P.R.*, vol. I, București, 1957
- SESTINI, DOMENICO, *Viaggio curioso-scientifico-antiquario per la Valachia, Transilvania e Ungheria fino a Vienna*, Firenze, 1815
- ȘIOMONESCU, PETRE, *Contribuții la studiul monumentului Beștelei din Pitești*, în „Revista muzeelor și monumentelor”, Monumente istorice și de artă, XVIII (1987), nr. 1, p. 86—90
- STAHL, HENRI și BOGDAN, DAMIAN P., *Manual de paleografie slavo-română*, București, 1936
- STATE, FLOREA, UȚĂ, TRAIAN, *Galeșu de Argeș. Istorie și contemporaneitate*, București, 1984
- STĂNCIULESCU, I. ST., *Graiuri*, în MO, 1967 = STĂNCIULESCU-AREF, I. ST., *Graiuri despre „Sfînta minăstire”...*, în „Mitropolia Olteniei”, XIX (1967), nr. 7—8, p. 570—580 [și Anexa, p. 580—582]
- STĂNCULESCU, FL. ș.a., *Arhitectura populară* = STĂNCULESCU, FL., GHEORGHIU, A., PETRESCU, P., STAHL, P., *Arhitectura populară românească. Regiunea Pitești* [București], 1956
- STĂNESCU, BADEA I., *Monografia comunei Silișteni (fostă Bumbueni) din județul Argeș*, R[îmnicu] Vilcea, 1930
- STĂNOIU, D., *Turnu*, în BOR, 1922—1923 = STĂNOIU, DAMIAN ieromonahul, *Prin mănăstiri. I. Turnu. II. Stînișoara*, în „Biserica ortodoxă română”, XLI (1922—1923), nr. 11 (509), p. 751—756
- STELEA VIRGIL, *Curtea de Argeș*, București, 1968
- STOICESCU, NICOLAE, *Radu de la Afumați (1522—1529)*, București, 1983
- STOIDE, C. A., *Despre clopote*, în GF, 1971 = STOIDE, CONST. A., *Despre clopote și clopotari în Țările Române în sec. XIV—XIX*, în „Glasul bisericii”, XXX (1971), nr. 7—8, p. 705—728 și nr. 9—10, p. 887—911
- STURDZA, ALEXANDRE A. C., *La terre et la race roumaines depuis leurs origines jusqu'à nos jours*, Paris, 1904
- ȘERBAN CONSTANTIN, MOISESCU, NICOLAE, *Curtea de Argeș în documente*, București, 1980
- ȘERBĂNESCU, N., *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1967 = ȘERBĂNESCU, NICOLAE, *450 de ani de la sfințirea bisericii mănăstirii Curtea de Argeș, 1517—15 august—1967*, în „Biserica ortodoxă română”, LXXXV (1967), nr. 7—8, p. 730—754
- , *Neagoe Basarab*, în GB, 1971 = ȘERBĂNESCU, NICOLAE, *450 de ani de la moartea lui Neagoe Basarab 1521—septembrie—1971*, în „Glasul bisericii”, XXX (1971), nr. 9—10, p. 936—971
- [—] , *Mănăstirea Curtea de Argeș*, ed. a II-a, București, 1975
- ȘOIMESCU, S. N., *Bis. Argeșului* = ȘOIMESCU, SAVA N., *Biserica Episcopiei Argeșului*, București, 1893
- ȘTEFĂNESCU, I. D., *La peinture religieuse en Valachie et en Transylvanie depuis les origines jusqu'au XIX-e siècle*, II, Paris, 1932
- TAFRALI, O., *Biserica Domnească*, în RIAF, 1915 = TAFRALI, O., *Biserica Domnească*. (1)—*Datele clădirii și decorării sale picturale*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, tom XVI (1915—1922), p. 145—161 (în extras, p. 1—19)

- , *Biserica Domnească. Răspuns*, în NRR, 1916 = TAFRALI, O., *Biserica Domnească din Argeș. Răspuns unui raport academic*, în „Noua revistă română”, XVIII (1916), nr. 1, p. 2—10
- , *Les fresques de l'église Saint-Nicolas de Courtea de Argeș* [extras din „Monuments et mémoires publiés par l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres”, tom XXIII], Paris, 1919
- , *Monuments — Arges = TAFRALI, O., Monuments byzantins de Courtea de Argis* [vol. I] și *Atlas* [vol. II], Paris, 1931
- TEODORESCU, G. C., *Bis. Ruda*, în BCMI, 1929 = TEODORESCU, G. C., *Biserica Ruda — Birsești din comuna Bercioi — Argeș. Note asupra picturii*, în „Buletinul Comisiunii monumentelor istorice”, XXII (1929), p. 172—177
- TEODORESCU, NICOLAE GH., *Calendarul monografic al comunei Oești, județul Argeș, 1946* [Supliment la lucrarea : *Din comorile poporului I. Tradiții, legende și obiceiuri din Oești*, în ms. — lucrare premiată de Academie]
- , *Pe Argeș în sus : Oești. Din hronicul satului*, București, 1988
- THEODORESCU, RĂZVAN, *Bizani, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale românești (secolele X—XIV)*, București, 1974
- , *Un mileniu de artă la Dunărea de Jos (400—1400)*, București, 1976
- , *Istoria văzută de aproape*, București, 1980
- TOCILESCU, GR. G., *Raporturi*, în AAR, 1885—1886 = TOCILESCU, GR. G., *Raporturi asupra câtorva mănăstiri, schituri și biserici de față prezentate Ministerului Cultelor și al Învățămîntului public*, de..., în „Analele Academiei Române”, Discursuri, Memorii și Notițe, Seria a II-a, Secția a II-a, tom VIII (1885—1886), p. 133—238
- , *Bis. Curtea de Argeș = TOCILESCU, GR. G., Biserica episcopală a mănăstirii Curtea de Argeș restaurată în zilele m.s. regelui Carol I și sfințită din noua în ziua de 12 octombrie 1886*, București [1886]
- , *Cetatea București*, în „Tiner. rom.”, 1898 = TOCILESCU, GR. G., *Cetatea București sau cetatea Dimboviței*, în *Revista « Tinerimea română »*, Serie nouă, I (1898), p. 1—24
- URÎTESCU, GR., *Stinișoara = URÎTESCU, GRIGORE, Mănăstirea Stinișoara*, București, 1943
- , *Trivalea*, în MO, 1965 = URÎTESCU, GRIGORE, *Schitul Trivalea din Pitești*, în „Mitropolia Olteniei”, XVII (1965), nr. 3—4, p. 186—227 [cu Anexe, p. 227—267]
- , *arhimandritul, Mănăstirea Turnu*, ibidem, XIX (1967), nr. 3—4, p. 205—246
- , *Mănăstirea Văleni — Argeș*, în „Glasul bisericii”, XXVIII (1969), nr. 7—8, p. 882—908
- , *Schitul Robata — Argeș*, ibidem, XXXIII (1974), nr. 11—12, p. 1122—1140
- VAIDA, GAMALIEL, *Mănăstirea Cozia. Ieri și astăzi*, București, 1983
- VĂTĂȘIANU, V., *Contribuțiune*, în ACMI, 1932—1938 = VĂTĂȘIANU, VIRGIL, *Contribuțiune la datarea bisericii mănăstirii Cotmeana*, în „Anuarul Comisiunii monumentelor istorice”, Secția pentru Transilvania, IV (1932—1938), p. 415—427
- , *Istoria artei*, I = VĂTĂȘIANU, VIRGIL, *Istoria artei feudale în Țările Române*, vol. I, București, 1959
- VELICU, V. DUDU, *O inscripție slavo-română tîrzie, datată în ... secolul XIII !*, în „Contemporanul”, nr. din 27 aprilie 1973, p. 2
- VÎRTOSU, EM., *Titulatura domnilor = VÎRTOSU, EMIL, Titulatura domnilor și asocierea la domnie în Țara Românească și Moldova pînă în secolul al XVI-lea* [București], 1960
- , *Din criptografia românească*, în „Studii teologice”, XVIII (1966), nr. 5—6, p. 261—317
- VOICESCU, C., *Schituri — metocuri*, în BOR, 1974 = VOICESCU, C., *Schituri — metocuri ale mănăstirii Sfîntului Panteleimon*, în „Biserica ortodoxă română”, XCII (1974), nr. 1—2, p. 110—121
- VOINESCU, TEODORA, *Observații asupra stilului brincovenesc. Portalul*, în „Studii și cercetări de istoria artei”, XV (1968), nr. 1, p. 3—24
- , *Cititorii de vătafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2 = VOINESCU, TEODORA, *Contribuții la o istorie a artei păturilor mijlocii : cititorii de vătafi de plai din Țara Românească*, ibidem, XXII (1973), nr. 2, p. 297—320
- , *Un caiet de modele de pictură medievală românească*, în vol. *Pagini de veche artă românească*, III, București, 1974, p. 147—276
- XENOPOL, A. [D.], *Înlemnirea țărilor române*, în „Revista pentru istorie, arheologie și filologie”, III (1885), fasc. I, p. 1—28
- , *Istoria românilor*, II = XENOPOL, A. D., *Istoria românilor din Dacia Traiană*, ed. a IV-a, vol. II. *De la înlemnirea Țărilor Române pînă la moartea lui Petru Rareș*, 1546, ed. de Nicolae Stoicescu și Maria Simionescu, București, 1986

MANUSCRISE ȘI LUCRĂRI ÎN MANUSCRIS

- BUDESCU, N., *Bis. pe Valea Topologului* (ms.), 1931 = BUDESCU, NICOLAE, *Bisericele de pe Valea Topologului, de la Sălătruc la Tigveni*. Teză de licență din 1931, la Institutul de Teologie — București, Arhiva nr. III 803
- BUTCULESCU, DIMITRIE, ms. nr. 3 545, de la Muzeul județean Argeș din Pitești
- CONSTANTINESCU, ALEX. F., *Monografia comunei Humele — Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1941, dosar nr. 470
- DRUȚU, ECATERINA, „Dăești”. *Studiu. Monografie*, ibidem, 1942, dosar nr. 471
- [ENĂCEANU, GHENADIE], A. 545 (fost. ms. rom. 2 409), de la Biblioteca Academiei Române — , ms. rom. 2 106, ibidem
- GEORGESCU, GEORGE, *Monumente de artă bisericească și de istorie națională de pe Valea Topologului*. Teză de licență din 1970, la Institutul de Teologie — București
- GEORGESCU, MARIN, *Monografia comunei Uda de Jos, jud. Argeș* (în ms.) la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 471
- MARIN, D. F., *Schitul Bascov* (în ms.), 1934 = MARIN, DANA F., *Bradul de Sus — Argeș. Schitul Bascov*, Teză de licență din 1934 la Institutul de Teologie — București, Arhiva nr. 488
- MATEESCU, C. N., ms. rom. 5 091, de la Biblioteca Academiei Române
- MIHALACHE, GH. T., *Monografia comunei Sălătrucu, județul Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 473
- NICUȚ, AL., *Monografia comunei Corbeni, județul Argeș*, întocmită de... (în ms.), ibidem, 1942, dosar nr. 473
- ODOBESCU, AL., A. 1 009, de la Biblioteca Academiei Române, ms. plicul II, III și VII
- POPESCU, GH. N., *Monografia comunei I. Gh. Duca, județul Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 161
- POPESCU, MARIA N., *Monografia satului Brătieni din județul Argeș* (în ms.), ibidem, 1942, dosar nr. 475
- POPESCU, SABINA GH. O., *Monografia comunei Jiblea, județul Argeș, din plasa Oltul*, întocmită de..., ibidem, 1942, dosar nr. 475
- RADU, ION I., *Istoricul comunei Suseni—Cerșani (monografie)* (în ms.), ibidem, 1942, dosar nr. 476
- SCHULLER, ELENA, *Monografia suburbiei Flămânzești* (în ms.), ibidem, 1942, dosar nr. 476
- STĂNCIULESCU, AL. I., *Schitul Trivalea* (în ms.), 1933—1934 = STĂNCIULESCU, ALEXANDRU I., *Schitul Trivalea*. Teză de licență din 1933—1934, la Institutul de Teologie — București, Arhiva nr. 486
- TARABEGA, MARIA, *Monografia satului Izvorul de Sus, jud. Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, 1943, dosar nr. 633
- ATTARESCU, G. M., *Album Național*, 1860, la Muzeul Național de Artă, Secția Stampe
- TEODORESCU, NICOLAE GH. și TEODORESCU, MARIA N., *Monografia comunei Oești, județul Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 478
- TOCHILESCU, GR. G., ms. rom. 5 112, de la Biblioteca Academiei Române
- TOMULESCU, D. G. și POPESCU, EUGEN, *Monografia comunei Cremenari din plasa Topolog, jud. Argeș* (în ms.), la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 478
- TOPOLOGEANU, P., *Bis. pe Valea Topologului* (în ms.), 1940 = TOPOLOGEANU, PETRE, *Biserici pe Valea Topologului, între Ciofringeni și Cocoru*, Teză de licență din 1940, la Institutul de Teologie — București, Arhiva nr. 525
- TRENK, H. *Album* = TRENK, HENRI, *Album arheologicu și pitorescu al monastirilor din districtele Argeșul și Vilcea*, executat de... în excursia arheologică a domnului A. I. Odobescu, la Muzeul Național de Artă, Secția Stampe
- VARLAAM, L. N., *Mănăstirea Robaia* = VARLAAM, LICA N., *Mănăstirea Robaia. Monografie*. Teză de licență din 1945, la Institutul de Teologie — București, Arhiva nr. 542
- ZINCA, CONSTANTIN GH., *Monografia satului Izvorul de Sus, jud. Argeș*, lucrată de... (în ms.) la Arhivele Statului București, Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 478
- Arhivele Statului București, *Vornicia dinlăuntru*, dosar nr. 2 741/1832
- Arhivele statului București, ms. rom. 394

Arhivele statului jud. Argeș, fond *Prefectura jud. Argeș*, dosar nr. 110/1832 („Dela pentruscrie
rea crucilor de piatră...”)

Arhivele statului Rm. Vilcea, fond *Prefectura jud. Vilcea*, dosar. nr. 53/1832 („Dela Marii
Vornicii”)

Biblioteca Academiei Române, *ms. rom. 464*

— , ibidem 1 069

— , ibidem 2 106

— , ibidem 2 530

— , ibidem 2 714

— , ibidem 3 448

— , ibidem 3 722

— , *Arhiva Al. Odobescu, 1, ms. 3*

Filiala Arhivelor statului, Municipiul București, *Comisia monumentelor istorice*, dosar nr. 2/1893 ;
— ibidem, dosar nr. 13/1893 (pentru monumente din jud. Argeș, Muscel, Dimbovița)

Muzeul Național de Artă, *Fototeca* (fondul fostei comisii a monumentelor istorice), clișeele
pe sticlă nr. 3 125—3 128

REPERTORIUL CRONOLOGIC*

1351 septembrie 1 — 1352 august 31 (6860). Grafit <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>, consemnând știrea morții la Cîmpulung a marelui Basarab voievod. 284.

<După 1365?> ianuarie. Voislav, fiul <lui Nicolae> Alexandru Basarab este înhumat sub o lespede mormîntală <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 285.

<Înainte de 1369>. Grafite amintind de un „Gabratin” și numele „Radul”, „Macarie” ș.a. <probabil, meșteri care au lucrat la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 287.

<Înainte de 1369>. Grafit amintind numele „levreica doamna”, <probabil Teodora, soția țarului Ivan Alexandru de la Tîrnovo>, înscris <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 287.

<Înainte de 1369>. Grafit amintind numele „Radila”, <probabil, meșter care a lucrat la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 286.

<1369>. Inscripții la portretele ctitorilor <Bisericii Domnești din Curtea de Argeș>, amintind atributele de voievod singur stăpînitor al Țării Românești și al Vidinului <atestate în titulatura lui Vladislav I>, ca și pe acelea ale doamnei sale <Ana>. 288.

<Cca 1370—1400>. Inscripții lacunare pe fragmente de pietre de mormînt <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 320, 321.

<Cca 1377>. Fragment <din amplul formular> al inscripției <existente în trecut> pe capacul de sarcofag <atribuit criptei voievodului Vladislav I, de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 289.

1385 (6893) <ianuarie 1 — august 31>, indictionul 8. Jupanul Dragomir, fiul egumenului Dragomir, dăruiește un clopot <la m-reă Cotmeana>. 205.

1389 (6897) <ianuarie 1 — august 3>. Mircea <cel Bătrîn> voievod <re>clădește biserica <m-rii Cotmeana>. 197.

<Cca 1395? — sec. XV a doua jumătate>. Vlad voievod se semnează <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 290.

1395 (6903) aprilie 4. Mircea <cel Bătrîn> voievod dăruiește un clopot la m-reă Cozia, în timpul starețului Gavriil, <piesă aflată la m-reă Argeșului>. 257.

1413 (6921) mai. Mircea <cel Bătrîn> voievod și fiul său Mihail dăruiesc un clopot la m-reă Cozia, în timpul egumenului Sofronie, meșter fiind Hanoș <-Iohann de la Sibiu?>, piesă <ce se află la m-reă Argeșului>. 258.

---

* Datele incerte, receptate după tradiție din cuprinsul textelor autentice sînt înscrise în Repertoriul cronologic al Inscripțiilor îndoielnice.

<Cca 1437—1512>. Lăcașul <de la Curtea de Argeș>, clădit <de Vlad Dracul, se afla> la începutul domniei <lui Neagoe Basarab>, dărimat și neîntărit, <voievodul ridicînd pe acest loc m-reă Argeșului>. 232.

<Sec. XV către mijloc — sec. XVI început>. Grafite amintind numele lui Buicea și al lui Ilie grămaticul <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 291.

<Sec. XV către mijloc — se. XVI a doua jumătate>. Grafite de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș. 291; v <Sec. XV către mijloc — sec. XVI început>; <Sec. XVI>; <După 1512—1521>; <După 1568—1577>.

<Sec. XVI>. Grafite amintind numele lui Radoslav ș.a. printre care ale grămaticilor Mihail, Stan care l-a ales pe Manea gramaticul ca paraclisiarh <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>, acesta la rîndu-i tocminind pe alții. 291.

<Sec. XVI — sec. XVII>. Grafite amintind numele lui Ilie grămaticul, al lui Stilian, Stan, grămaticul ș.a. <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 293; v și: 1501 (7009) aprilie 4 și mai 18 (?); 1530 septembrie 1 — 1531 august 31 (7039); 1540 septembrie 1 — 1541 august 31 (7049); 1599 septembrie 1 — 1600 august 31 (7108); <sec. XVII prima jumătate>; 1623 martie 21; <sec. XVII către mijloc>.

<Sec. XVI — sec. XVII>. Grafite amintind numele Radei, al lui Badea, Ilie ș.a. <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 294.

<Sec. XVI prima jumătate — sec. XVIII>. Grafite <ce au existat la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>, amintind numele lui Drăgan, Di(nu), Trandafil ș.a. 295; v și 1701 și 1704.

1501 (7009) aprilie 4. Grafit amintind numele lui Stanciu <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 293.

1501 (7009) mai 18 (?). Grafit <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 293.

<După 1512—1521>. Grămaticul Dumitru, paraclisiarh, se semnează <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>, în domnia lui <Neagoe> Basarab voievod. 291.

<Cca 1514—1517>. Neagoe Basarab voievod clădește biserica m-rii Argeșului. 232.

<Cca 1514—1521>. Neagoe <Basarab> voievod clădește biserica m-rii Argeșului, împreună cu zidirile din jurul ei, și începe lucrările de zugrăvire a lăcașului, recomandînd urmașului său să le isprăvească. 233, 234.

<1517>. <Neagoe Basarab voievod> clădește biserica <m-rii Argeșului> invocînd — în spiritul învățămintelor morale ale vremii — îndurare pentru cei ce s-au ostenit la zidirea ei. 231.

<1517>. Neagoe Basarab voievod clădește biserica <m-rii Argeșului>, în locul vechiului lăcaș dărimat, făcîndu-i diferite danii și recomandări egumenilor, în vederea apărării lăcașului de primejdii. 232.

1517 (7025) <august 15>. Theolipt, patriarhul Constantinopolului, tîrnosește biserica <m-rii Argeșului>. 235.

1517 septembrie 1 — 1518 august 31 (7026). Inscripție amintind această dată pe un fragment de piatră de la biserica <m-rii Argeșului>. 255.

<1518> august 3. Anghelina, fiica lui <Neagoe> Basarab voievod și a doamnei Despina, este înhumată la biserica <m-rii Argeșului>. 237.

<1518> noiembrie 27. Ion, fiul lui <Neagoe> Basarab voievod și al doamnei Despina, este înhumat la biserica <m-rii Argeșului>. 238.

<1520> iunie (?) 15. Petru, fiul lui <Neagoe> Basarab voievod și al doamnei Despina, este înhumat în biserica <m-rii Argeșului>. 239.

— 1521 (70<30>) *septembrie* 15. Neagoe <Basarab>, domnul Țării Românești și al Podunaviei, este înhumat în biserica <m-rii Argeșului>. 240.

<1526>. Radu <de la Afumați> voievod, ctitor, Teodosie voievod, cneazul Lazăr <al Serbiei> ș.a. voievozi sînt înfățișați în tabloul votiv la biserica <m-rii Argeșului>. 244.

1526 (7035) *septembrie* 18. Radu <de la Afumați> voievod isprăvește de zugrăvit biserica <m-rii Argeșului>, în timpul egumenului Gheorghe. 233.

— 1529 (7037) *ianuarie* <2>. Radu <de la Afumați> voievod este înhumat sub o lespede mormîntală pe care apare înfățișat, în biserica <m-rii Argeșului>, inscripția amintind bătăliile purtate cu turcii și cu pretendenții la tron. 241.

1530 *septembrie* 1 — 1531 *august* 31 (7039). Grafit amintind această dată <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 293.

— 1531 (7039) *februarie* 8. Stana doamna, fiica lui <Neagoe> Basarab voievod, fosta soție a lui Ștefăniță, domn <al Moldovei>, călugărită Sofronia monahia, este înhumată în biserica <m-rii Argeșului>. 242.

1533 (7041) *iulie* 31. Dragomir <Ceparu> vornicul <clădește bis. Ceparii Pămînteni>; lucrările au început la 8 iunie, în același an. 113, 116.

1533 (7041) <*august* 6>. Dragomir <Ceparu> vornicul, <ctitorul bis. Ceparii Pămînteni>, moare la această dată. 113.

<Înainte de 1540>. Vladislav <al III-lea>, Vlad <Înecatul> — cel Tânăr, Radu Paisie cu fiul său ș.a. voievozi <ai Țării Românești> sînt înfățișați în tabloul votiv la biserica <m-rii Argeșului>. 244.

1540 *septembrie* 1 — 1541 *august* 31 (7049). Grafit amintind această dată <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 293.

1541 (7050) *noiembrie*... Drăghici portarul, fiul lui Șuica, este înhumat sub o lespede mormîntală <de la vechea bis. Șuici>. 678.

1546. Mircea <Ciobanul> voievod este amintit drept ctitor al m-rii Brădet. 71.

<1568—1574>. Mircea voievod <pretendentul la domnie ? și fiul său> Alexandru <al II-lea> voievod sînt înfățișați în tabloul votiv la biserica <m-rii Argeșului>. 244.

<După 1568—1577>. Grămăticul Tudor, paraclisiarh, se semnează <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>, în domnia lui Alexandru <al II-lea Mircea> voievod. 291.

1571 *septembrie* 1 — 1572 *august* 31 (7080). Inscripție pe un fragment de piatră de mormînt <de la vechea bis. Ceparii Pămînteni>, relevînd și numele jupanului Giura. 114.

<Cca 1575—1600>. Inscripție lacunară pe piatra de mormînt <a unuia dintre dregătorii localnici, Iva... susținător al vechii bis. Ceparii Pămînteni>. 115.

1582 (7091) *septembrie* 10. Mihnea <Turcitul> voievod <re>clădește biserica <m-rii Tutana>, fiind ispravnic Mihai banul. 715.

<1583 după *iulie* — 1585>. Petru Cercel voievod este amintit ca fiind întîiul ctitor <al bis. Brad-Botușari din Curtea de Argeș>. 269.

1584 (7092) *mai* <28>. Stanca, jupanița lui Teodosie <Rudeanu> marele spătar, în vîrstă de 24 de ani, este înhumată sub o lespede mormîntală <la Schitul Flămînda>. 396.

1584 (7093) octombrie 20 (?). Mihnea, Anca, Șerban ș.a. sînt amintiți pe o cruce de piatră ridicată în domnia lui Petru <Cercel> voievod, <de la bis. Brătieni>. 92.

1599 septembrie 1 — 1600 august 31 (7108). Grafit amintind numele Maria <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 293.

<Sec. XVI către sfîrșit — sec. XVII prima jumătate>. Grafite amintind numele lui Cosma grămaticul, al lui Șerban... și al lui Dimitrie grămaticul, <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 292.

<Sec. XVI către sfîrșit — sec. XVII a doua jumătate>. Grafite <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 292; v și <Sec. XVII prima jumătate>; 1649 septembrie 1 — 1650 august 31 (7158); <După mijlocul sec. al XVII-lea>.

<Sec. XVII prima jumătate>. David grămaticul și Manole grămaticul își însemnează numele <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 293.

<Sec. XVII prima jumătate>. Grăfit amintind numele preotului Chirca la <Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 292.

<Sec. XVII prima jumătate>. Neagoe paharnicul este amintit <ca posesor> al unor vase de cositor <lucrate la Brașov> și marcate cu inițialele „C K” <piese aflate la Muzeul județean din Pitești>. 555.

<Sec. XVII prima jumătate>. Numele lui Ștefan, Radu, Moise ș.a. sînt înscrise pe vase de cositor <lucrate la Brașov> și marcate cu inițialele „CK, MK” și „S” <piese aflate la Muzeul județean din Pitești>. 556.

<Sec. XVII prima jumătate—1659>. Ivan paharnicul este amintit <ca posesor> al unui vas de cositor <lucrat la Brașov, pe care și-a înscris apoi numele> Stroe <Leurdeanu> marele vistier ș.a., piesă aflată la Muzeul județean din Pitești. 554.

1601 (7109) mai 2. Chirca <Rudeanu>, fiul lui Tudor postelnicul, și mama lui, Stanca, sînt înhumați în vremea lui Mihai <Viteazul> sub o lespede mormîntală <la bis. Ruda>. 606.

16<01> (71<09>) <ma>i 21. Caplea, jupîneasa lui Iștfan <Rudeanu> logofătul, cu copiii ei Ion și Neaga și preotul Marincea (?) — care a pierit acum — sînt înhumați în vremea lui Mihai <Viteazul> sub o lespede mormîntală <la bis. Ruda>. 607.

1614 septembrie 1 — 1615 august 31 (7123). Boloșina, jupanița <lui Dima pitarul>, dăruiește o icoană <la m-reă Brădet>, piesă semnată de Stoica zugravul din Tîrgoviște. 75.

1621 (7129) mai 2<8>. Teodosie <Rudeanu, fost mare> logofăt, fiul logofătului Ivan din Ruda, este înhumat sub o lespede mormîntală <la Schitul Flămînda>. 397.

1623 martie 21. Logofătul Ion Mandul își însemnează numele <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 293.

1624 (7132) martie 1. Jupanul Duca, Cherața, Ghica ș.a. dăruiesc o icoană <la bis. Ruda>. 608.

1629...23. U. F. Laurențiu Rîjnoveanu își însemnează numele la biserica <m-rii Argeșului>. 245.

1632 <?> (7140) <ianuarie 1 — august 31>. Dumitru (?) <probabil zugrav> se semnează <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 292.

1632 (7140) iunie 4. Stoica, Nica ș.a., printre care Stoica meșterul, fiul lui Cîrstea, ridică o cruce de piatră <de la Ciinenii Mici>; mențiunea clădirii unei biserici de către jupanul Stoilă; inscripție scrisă de preotul Stan. 150.

1633 (7141) ianuarie. Jupanița Neacșa este amintită pe o lespede, așezată odinioară pe mormîntul ei, <aflată la bis. Lipia>. 460.

<1633 aprilie 10 — 1640>. Dragomir <din Plăviceni>, marele armaș, este amintit <ca posesor> al unui vas de cositor <aflat la Muzeul județean din Pitești>. 557.

1634 (7142) februarie 9. Guli din Dipalița este înhumat sub o piatră așezată odinioară pe mormîntul său, de fratele lui Ion, la Biserica Domnească <din Curtea de Argeș>. 306.

<Înainte de 1634 iunie 6>. Jupanol Dima <greul> este înhumat sub o lespede mormîntală <de la bis. Brătieni>. 93.

1641 (7150) septembrie 15. Mitrea, marele șufar, cu soția lui, Sora și fiul lor Ioan spătarul clădesc <bis. Bohari> 45.

<1641 decembrie 24 — 1651; 1658 decembrie 9 — 1659>. Stroe <Leurdeanu>, marele vistier, își înscrie numele pe vase de cositor <lucrate la Brașov> și marcate cu inițialele „S C”, <piese aflate la Muzeul județean din Pitești>. 558.

<Cca 1642—1680>. Stroe <Leurdeanu, marele vistier>, se semnează pe un vas de cositor <lucrat la Brașov>, purtînd marca „S”, piesă pe care și-au înscris numele apoi Constantin <Brâncoveanu> marele postelnic ș.a., <aflată la Muzeul județean din Pitești>. 559.

1642 (7150) martie 20. Voicu, preotul, Muș... Mușat ș.a. ridică o cruce de piatră <pe Valea Dimbovicului, la Birlogu>. 42.

<1644>. Sava <șufarul> cu soția sa Livera și <socrul său> Mușat <din Furduești> rezidesc <Schitul Robaia> și-i dăruiesc o moșie, muntele Dara și o vie. 602.

<1644 după ianuarie 12 — 1652 februarie 26>. Dragomir <din Plăviceni>, marele vornic, este amintit <ca posesor> al unui vas de cositor <aflat la Muzeul județean din Pitești>. 560.

1646 septembrie 1 — 1647 august 31 (7155). Petru este amintit pe o cruce funerară <aflată la bis. Lipia>. 461.

1647 (7156) octombrie 13. Jupanol Arsenie, jupanița sa Ilinca și fiii lor Ioan ș.a. ridică o cruce de piatră <la Budeasa Mare>, inscripție scrisă de preotul Vlad din Băjești. 104.

1649 septembrie 1 — 1650 august 31 (7158). Grafit amintind numele preotului Ilie, <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 292.

16<49> septembrie 1 — 16<50> august 31 (71<58?>). Jupanol Gheorghe este înhumat sub o lespede mormîntală <de la bis. Brătieni>. 94.

<Sec. XVII către mijloc>. Dumitru își înscrie numele <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>, în spațiul în care a fost sgrafitat și cel al lui Ma<tei?> voievod <Basarab>, invocînd mărire pentru toată țara. 293.

<Sec. XVII către mijloc>. Goiceanu grămaticul își însemnează numele <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 294.

<Sec. XVII către mijloc>. Teodor <Rudeanu> clucerul, jupanița Despa, <Rudeanu>, Chirca <Rudeanu> și soția lui sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Ruda>. 611.

<După mijlocul sec. al XVII-lea>. Grafite amintind numele preoților Manea, Radu, al diaconului Constantin ș.a. <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 292.

<Sec. XVII a doua jumătate>. Ștefan <Rudeanu> logofătul este amintit în inscripția de pe o cruce de piatră <de la Ruda>. 632.

<Cca 1653>. Radu <Vărzaru>, marele armaș, este amintit drept ctitor <al bis. Vărzaru>. 754.

<După 1653 martie 10>. Radu <Vărzaru> fost mare armaș și <soția lui> Ioana sînt amintiți printre ctitorii <bis. Vărzaru>. 755.

<După 1653 martie 10>. Radu <Vărzaru> fost mare armaș și soția lui, Ioana sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Vărzaru>. 756.

1656 (7164) mai 13. Constantin Șerban voievod și doamna sa Bălașa clădesc <Biserica Domnească din Pitești>. 510.

1660 <după septembrie 16 — decembrie 31>. Radu <Vărzaru>, fost mare armaș, jupanita lui Ioana și <fiul lor> Constantin sînt amintiți pe o cruce de piatră <de la Borlești>, lucrată de meșterul <pietrar> Sava. 55.

1661 (7169) iunie... În domnia lui Grigore Ghica este așezată o piatră de mormint <de la Biserica Domnească din Pitești>. 511.

1661 septembrie 1 — 1662 august 31 (7170). Teodosie, egumenul m-rii Argeșului, ridică o cruce de piatră în amintirea arhimandritului Ștefan, mort de ciumă <la Curtea de Argeș>, cînd s-a răspîndit molima în țară, inscripție scrisă de Dragomir logofătul <pietrar>. 262.

1662 mai (?). Andrei Artz... (?) sibianul își însemnează numele la biserica <m-rii Argeșului>. 246.

1667 septembrie 1 ... 1689 august 31 (7176 ... 7197). Filotei ieromonahul și Radu grămaticul din Băl<.>ști se semnează la biserica <m-rii Brădet>. 78; v și: 1672 septembrie 1 — 1673 august 31 (7181).

<1668 după mai 20 — 1672; 1679 aprilie 26 — 1708>. Teodosie, mitropolitul <Țării Românești>, este amintit pe o cruce de piatră ridicată în timpul păstoriei sale <la Curtea de Argeș>. 322.

<Înainte de 1670>. Zosim schimonahul clădește <Schitul Văleni>. 751.

1672 septembrie 1 — 1673 august 31 (7181). Ghenadie ieromonahul se semnează la biserica <m-rii Brădet>. 78.

<1672 decembrie 24 — 1679 aprilie 26>. Varlaam, fost episcop de Rîmnic, este ales mitropolit al Țării Românești în domnia lui Grigore Ghica <păstorind în anii ce au urmat, cînd a zidit lăcașul de la Trivalea din Pitești>. 545.

<Cca 1673>. În cea de a doua domnie a lui Grigore Ghica este clădit Schitul Fedeleșciori, prin contribuția voievodului și a mitropolitului Varlaam <al Țării Românești>. 359.

<1673—1674>. Mitropolitul Varlaam <al Țării Românești> dăruiește o cădelniță la Schitul Fedeleșciori. 365.

1673 septembrie 1 — 1674 august 31 (7182). Mitropolitul Varlaam al Țării Românești dăruiește icoane <la Schitul Fedeleșciori>. 362.

1675 septembrie 1 — 1676 august 31 (7184). Gavriil, Marica, Dumitru ș.a. ridică o cruce de piatră <de la Budeasa Mare>. 98.

<Cca 1676>. Mitropolitul Varlaam <al Țării Românești> și Iane negustorul sînt înfățișați în pictura murală la biserica <m-rii Turnu>. 710.

1676 (7184) iulie 30. Mitropolitul Varlaam al Țării Românești clădește biserica <m-rii Turnu>. 709.

<După 1678—1687>. În domnia lui Șerban Cantacuzino, vornicul Badea <Bălăceanu>, care strîngea dăjdiile vistieriei din jud. Teleorman, a plătit birul satelor de fugari — între ei aflîndu-se și moșnenii din Moșoaia — amenințați astfel cu rumânirea. 485.

<Cca 1680—1685>. Varlaam, fost mitropolit al Țării Românești, clădește <Schitul Trivalea din Pitești>, în domnia lui Șerban Cantacuzino voievod. 545.

<1681—1691> (719<.>). Ena (?) din Brădet ș.a. sînt amintiți într-o inscripție sgrafitată la biserica <m-rii Brădet>. 79.

2- <Cca 1682 august 25>. Gligorie Cornescu <arhitect moldovean> se semnează <la biserica m-rii Argeşului, unde a refăcut elementele de pietrărie deteriorate>. 247.

3- 1682 (7190) august 25. Şerban Cantacuzino voievod reface şi consolidează biserica m-rii Argeşului — ctitorie a înaintaşilor săi — ispravnic fiind Dona Pepano, acordându-i vinăriciul domnesc şi perperul din Dealul Alimăneştilor, precum şi dreptul de judecată pentru vile de acolo. 234.

1684 (7192) <ianuarie 1 — august 31> v: <17>83 septembrie 1 — <17>84 august 31 (<72>92).

1686. Oprea meşterul <pietrar> semnează lucrările efectuate <la Schitul Fedeleşciori>. 367.

168<7> (719<5>) aprilie 14. Teodor este amintit într-o inscripţie funerară <de la bis. Olari din Curtea de Argeş>. 273.

<Cca 1689—1714>. Tudor, monahia Salomia, Frincul ş.a. contribuie la ridicarea unei cruci de piatră <de la bis. Olari din Curtea de Argeş>. 274.

<Cca 1691—1719>. Gheorghiţă, copil, nepotul egumenului Ghenadie, se semnează la biserica <m-rii Argeşului>. 248.

1692 (7200) aprilie. Călin însemnează această dată din postul <Paştelui, la bis. Buna Vestire, din Piteşti>. 507.

(1694—7202) august (20) (?). Jupanul Paraschiv şi Vişa cu părinţii lor Neacşul ş.a. ridică o cruce de piatră <de la Albeştii Pămînteni>. 1.

1694 septembrie 1 — 1695 august 31 (7203). Stanciu grămaticul se semnează la biserica <m-rii Cotmeana>. 203.

6- <Cca 1695>. Şerban Cantacuzino, <fost> mare comis şi soţia sa Maria sînt înfăţişaţi în pictura murală <— refăcută — de la Schitul Bascovele, Ursoaia>. 726.

4- 1695 (7203) august 28. Şerban Cantacuzino, marele comis, fiul lui Drăghici Cantacuzino <fost> mare spătar, clădeşte biserica <Schitului Bascovele, Ursoaia>, fiind ispravnic egumenul Partenie de la m-rea Cotmeana. 724.

<Înainte de 1696 octombrie 31>. Ilarion ieromonahul, <stră>moşul preotului Neacşu, clădeşte <bis. Cremenari>. 219.

7- 1698 (7207) septembrie 10. Varlaam, fost mitropolit al Țării Româneşti, aşează o inscripţie la terminarea lucrărilor de zidire a ctitoriei sale <Schitul Trivalea din Piteşti>. 545.

<Sec. XVII ultimele decenii>. Ştefan însemnează spre pomenire numele lui Ion, Oprea ş.a. <la bis. Buna Vestire, din Piteşti>. 507.

<Sec. XVII ultimele decenii? — sec. XVIII>. Grafite amintind numele Mariei, al lui Marin, Ivana ş.a. care au fost pomeniţi la slujbele săvîrşite <în Biserica Domnească din Curtea de Argeş>. 296.

<Sec. XVII ultimele decenii — sec. XVIII>. Grafite şi inscripţii amintind numele lui Copilu din Piteşti, al lui Ioniţă, Simion ş.a. <la bis. Buna Vestire, din Piteşti>. 507.

<Sec. XVII către sfîrşit? — sec. XVIII>. Dima, Dana, Samfira (?) ş.a. sînt amintiţi în inscripţii sgratitate <la Biserica Domnească din Curtea de Argeş>. 297.

<Sec. XVII sfîrşit — sec. XVIII primele decenii>. Dumitru logofătul şi Paraschiva grămaticul se semnează la biserica <m-rii Brădet>. 79; v şi <1681—1691> (719<.>).

<Sec. XVII sfîrșit — sec. XVIII>. Badea, Stancu, Pavel diaconul ș.a. își înscriu numele la biserica <m-rii Cotmeana>. 204.

<Cca 1700—1720>. Inscriptie cu o invocatie simbolica înscrisă pe o lespede <de la Titești>. 704.

<Cca 1700—1720>. Radu, Nastasia, Ion ș.a. sînt amintiți pe fragment de piatră <de la Titești>. 708.

<Cca 1700—1720>. Stan, Anca (?), Ion ș.a. sînt amintiți printre ctitorii bis. Tuturor Sfinților <din Băiașu>. 21.

<Sec. XVIII>. Gheorghe, Natanail, Dumitru ș.a. își însemnează numele <la bis. Buna Vestire, din Pitești>. 507.

<Sec. XVIII început ?>. Biserica Sf. Nicolae <din Pitești>, clădită în această vreme, suferă apoi distrugeri din cauza cutremurelor. 548.

<Sec. XVIII început ?>. Iosif ieromonahul, zugrav, se semnează pe o icoană <de la Schitul Fedeleşciori>. 363.

<Sec. XVIII primele decenii>. Damaschin ieromonahul din Argeș, <posibil fiul lui Oprea sticlarul> își însemnează numele <la clopotnița Schitului Fedeleşciori>. 379.

<Sec. XVIII primele decenii>. Stan, Ioan și Șerbu ridică o stelă de piatră <aflată la bis. Căpățineni—Pămînteni>. 110.

<Sec. XVIII prima jumătate>. Constantin ieromonahul își însemnează numele pe o piatră <de la ancadramentul unei ferestre a bisericii m-rii Cotmeana>. 200.

<Sec. XVIII prima jumătate>. Stanciu logofătul (?), Pîrvu logofătul mitropoliei, Stanciu grămaticul ș.a. se semnează la biserica <m-rii Tutana>. 716.

1700 septembrie 1 — 1701 august 31 (7209). Preda căpitanul dăruiește o cruce de cult <aflată la bis. Poiana Lacului>. 562.

1701. Grafî amintind această dată <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 295.

<Cca 1702—1710>. Ghenadie arhimandritul m-rii Argeșului și Ioan arhimandritul m-rii Horezu, ctitori <la Schitul Fedeleşciori>, sînt înfățișați în pictura murală a lăcașului. 361.

<Cca 1702—1710>. Grigore Ghica voievod cu familia sa, Varlaam fost mitropolit al Țării Românești, Constantin Brâncoveanu, Antim mitropolitul ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la Schitul Fedeleşciori>. 360.

<Cca 1702—1710>. Zugravii: Sima, Hranite, Ștefan și Gheorghe sînt amintiți <la Schitul Fedeleşciori>, unde au executat lucrările de pictură. 368.

1702 (7210) mai. Ipolit preotul, Ioan preotul, Maria ș.a. ridică o cruce de piatră <de la Jiblea Veche>. 449.

1702 (7210) august 10. Varlaam <fost> mitropolit <al Țării Românești> termină de zidit <Schitul Fedeleşciori>, inscripția fiind scrisă de Atanasie de la Jiblea <meșterul pietrar>. 359.

1703 septembrie 1 — 1704 august 31 (7212). Constantin, Nedelea, Vișan ș.a. ridică o cruce de piatră <de la Albota>. 6.

1704. Grafî amintind această dată <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 295.

1704 (7213) septembrie 9. Hranite și Istrate zugravi își însemnează numele <la bis. Stoiceni, Predești>, unde au executat lucrările de pictură. 567.

<Cca 1706>. Partenie, egumenul <m-rii Cozia>, reface <ancadramele de piatră> de la ferestrele bisericii <m-rii Cotmeana>. 199.

1706 (7214) <ianuarie 1 — august 31>. Partenie, egumenul <m-rii Cozia>, este amintit pe ancadramentul de piatră al unei ferestre a bisericii <m-rii Cotmeana>. 200.

1707 ... 23. Stanislav Nowakowski, nobil din Polonia, vizitind <m-rea Argeşului>, îşi însemnează numele pe ancadramentul de marmură din cuprinsul bisericii. 249.

<Înainte de 1708 iulie 12>. Ioan ierodiaconul şi <soţia sa> Catrina sînt amintiţi pe o cruce funerară <aflată la Muzeul judeţean din Piteşti>. 549.

1708 (7216) iulie 12. Ioan ierodiaconul, jupîneasă lui, Catrina şi copiii lor sînt înhumaţi sub o lespede mormîntală <de la bis. Sf. Nicolae şi Sf. Pantelimon, din Piteşti, păstrată şi la Şcoala de Arte>. 561.

1710 septembrie 1 — 1711 august 31 (7219). Radu logofătul consemnează unele date de familie la biserica <m-rii Brădet>, amintind numele uneia dintre copile, Maria. 80.

1711 (7219) august 9. Partenie, egumenul m-rii Cozia, înnoieşte tîmpla, icoanele, ferestrele ş.a. la biserica <m-rii Cotmeana>. 197.

1711 septembrie 1 — 1712 august 31 (7220). Inscripţie amintind această dată pe o cruce funerară <de la m-rea Stînişoara>. 659.

<1714 după martie 25 — 1715 decembrie 25>. Preda <Ştirbei> postelnicul fiul lui Ivaşco <Ştirbei, fost> mare sluger, contribuie la facerea presolului <bis. Izvoru>. 436.

1714 (7222) mai 1. Ion, fiul lui Alexandru Şuţă din Vilsăneşti ridică o cruce de piatră <de la Muşăteşti>, amintind că în domnia lui Constantin Brîncoveanu a fost făcută aici o fîntînă şi s-a deschis un drum prin pădure. 486.

1714 (7222) iulie 8. Radu, Stanca, Ivan preotul ş.a. ridică o cruce de piatră <de la Deagu de Sus>, Ion <fiind, probabil pietrar>. 332.

1714 septembrie 1 — 1715 august 31 (7223). Radu postelnicul, Teodor, Neagoe ş.a. ridică o cruce de piatră <de la Ştefăneşti, aflată la Muzeul judeţean din Piteşti>. 550.

1714 (7223) noiembrie. Vasile ierodiaconul îşi însemnează numele <la Schitul Flămînda>. 399.

1715. Mihai Turcu clădeşte <bis. Gorani> şi-i dăruieşte o vie. 417.

<Cca 1717?>. Damaschin ieromonahul ctitor, Oprea sticlarul <tatăl său>, ş.a. sînt înfăţişaţi în pictura murală <la bis. Sf. Îngeri din Curtea de Argeş>. 281.

1717 (7225) iulie 9. Damaschin ieromonahul din Argeş clădeşte bis. Sf. Îngeri <din Curtea de Argeş>, amintind numele părinţilor săi Oprea <sticlarul> şi Neacşa. 280.

1718 (7226) februarie <17>. Petru Buliga este înhumat împreună cu soţia şi copiii lor sub o lespede mormîntală <de la Schitul Buliga, aflată la Muzeul judeţean din Piteşti>. 552.

1718 septembrie 1 — 1719 <februarie 23> (7227). Dragomir, Maria, Stanca ş.a. ridică o cruce de piatră <de la Zărneşti>. 767.

1718 septembrie 1 — 1719 <februarie 23> (7227). Tudor, Safta ş.a. printre care Dobrotă meşterul, ridică o cruce de piatră <de la Zărneşti>. 768.

1720 (7228) ianuarie 10. Grigorie şi Teodosie îşi însemnează numele la clopotniţa <Schitului Fedeleşciori>. 380.

<Cca 1721—1722>. Oprea, diaconul din Titeşti, inscrie o inscripţie pe piatră <la Pripoare>, amintind şi numele lui Constantin. 571.

<Cca 1721—1722> martie 1. Gheorghe, Achim, Anca ș.a. sint amintiți pe o piatră <de la Pripoare>. 572.

1721 (7230) septembrie 1. Oprea diaconul din Titești scrie o inscripție <pe un bolovan de riu la Boișoara>. 51.

1721 septembrie 1 ... 1732 august 31 (7230...7240). Numele preotului monah, Manea, este amintit de o inscripție sgrafitată la biserica <m-rii Tutana>. 717; v și : 1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237); 1729 septembrie 1 — 1730 august 31 (7238); 1730 septembrie 1 — 1731 august 31 (7239); 1731 septembrie 1 — 1732 august 31 (7240).

172<2> martie 20 — 17<30> martie 20 (7230—72<38>). Anca, Vlad, Petru ș.a. sint amintiți pe o cruce de piatră <ridicată în Tîrgul Piteștilor, aflată la Muzeul județean>. 551.

1726 (7234) iulie 30. Șerban vătaful <de plai>, Neaga, Tudor ș.a. ridică o cruce de piatră <la Titești>. 705.

1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237). Ghenadie ieromonahul ridică o cruce de piatră <la Fedeleșoiu>. 382.

1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237). Mihai grămaticul se semnează la biserica <m-rii Tutana>. 717.

1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237). Sima, Nicolae, Iordan ș.a. ridică o cruce de piatră <de la Băbuești>. 13.

1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237). Stidan (?) este amintit pe o cărămidă funerară <de la m-rea Cotmeana>. 206.

<Cca 1729> septembrie 26. Dobra, Stroe, Ion ș.a. sint amintiți pe o cruce de piatră <de la Mlăceni>, inscripția fiind scrisă de Sandu diaconul din Jiblea. 479.

1729 (7237) mai. Nicolae <Mavrocordat> este amintit pe o cruce de piatră ridicată în domnia lui <de la Schitul Scăueni>. 643.

1729 (7237) iulie (?). Constantin și Alexandru ridică o cruce de piatră <la Fedeleșoiu>. 383.

1729 septembrie 1 — 1730 august 31 (7238). Grigorie dascălul și Radu Păun din Argeș se semnează la biserica <m-rii Tutana>. 717.

1729 septembrie 1 — 1730 august 31 (7238). Stan preotul, soția sa Marica cu copiii lor, Stanca ș.a. ridică o cruce de piatră <la Cerebureni>. 124.

1729 septembrie 1 — 1730 august 31 (7238). Stere și Alexandra ridică o cruce de piatră <la Fedeleșoiu>. 384.

1730 septembrie 1 — 1731 august 31 (7239). Trandafir se semnează la biserica <m-rii Tutana>. 717.

1731 septembrie 1 — 1732 august 31 (7240?). Constantin, Nedelea ș.a. sint amintiți pe o icoană <de la bis. Cotmeana, Stolnici>, piesă semnată de Duminică zugravul. 211.

1731 septembrie 1 — 1732 august 31 (7240). Stanciu preotul este amintit într-o inscripție sgrafitată la biserica <m-rii Tutana>. 717.

1731 (7240) septembrie 14. Matei, Samfira, Curchi ș.a. ridică o cruce de piatră <la Jiblea Veche>. 439.

1731 (7240) septembrie 26 v. <Cca 1729> septembrie 26.

<1732>. Nicula, Anca, Petru ș.a. contribuie la ridicarea unei cruci de piatră <la Sălătrucu de Sus>. 634.

1732 (7240) mai 15. Atanasie, <meșterul pietrar> de la Jiblea își însemnează numele pe o cruce de piatră <de la Jiblea Veche>. 450.

173<2> (724<1>) *septembrie 1*. Timotei monahul, Ioanichie ieromonahul, Ghinea ș.a. ridică o cruce de piatră <la Fedeleșoiu, meșter pietrar fiind A>tanasia <de la Jiblea>. 385.

1733 (724<1>) <ianuarie 1 — aprilie 5>. Tudoran, Neacșa, Mușat ș.a. ridică o cruce de piatră <la Cornățel>. 183.

173<3 după aprilie 5 — 1735> (724<. >). Barbu Rătescu, fiul lui Dumitrașcu slugerul, este înhumat împreună cu copiii săi Maria, Despina ș.a. <la bis. Rătești>, la așezarea pietrei mormîntale fiind ostenitor Mihai <Rătescu>, al doilea comis. 589.

<Înainte de 1733 august 2>. Jupanul Necula <Petru>, jupanul Mogoș <Vasile> ș.a. ctitori care au zidit <bis. Cîinenii Mici> sînt înfățișați în pictura murală a lăcașului. 139.

1733 (7241) *august 2*. Jupanul Nicola Petru, Gheorghe Cocuț Nicoțovi și epitropii Gheorghe din Trapezunt, Jupanul Mogoș Vasile ș.a. clădesc bis. Sf. Nicolae, <Cîinenii Mici, meșter pietrar> fiind Atanasie din Jiblea. 135.

1733 *septembrie 1 — 1734 august 31* (7242). Ion, Oprea, Tudo... ș.a. ridică o cruce de piatră <de la Bratovești>, Stanciu <fiind, probabil, pietrar>. 67.

1734 (7242) *martie 1*. Tănase (?) contribuie la ridicarea unei cruci de piatră <de la Urluiești>, inscripția amintind și numele lui Dumitru, al Soficăi ș.a. 722.

<Cca 1735>. Ioan Vilsănescu paharnicul clădește Schitul <Brătești, Brătești>, aflat apoi în ruină și părăsit. 87.

<Cca 1735—1760>. <Necula> Petru, Albul, Necula ș.a., printre care Gheorghe <Cocuț Nicoțovi>, sînt amintiți <printre ctitorii bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici>. 136.

1735 *septembrie 1 — 1736 august 31* (7244). Atanasie <meșterul pietrar din Jiblea>, își însemnează numele pe o cruce de piatră <de la Jiblea Veche>. 451.

1735 *septembrie 1 ... 1797 august 31* (7244...7305). Dinu preotul, Radu, Filip ș.a. își însemnează numele <la bis. Ruda>. 614; v și : 1796 *septembrie 1 — 1797 august 31* (7305).

1735 (7244) *septembrie 14*. Radu și Anca ridică o cruce de piatră <la Fedeleșoiu>. 386.

<1735 după noiembrie — 1741>. Iftenie, Dumitra, Ion ș.a. ridică o cruce de piatră <la Jiblea Veche>. 452.

1736 *septembrie 1 — 1737 august 31* (7245). Stan, Sora, Ghinea ș.a. ridică o cruce de piatră <de la Șuici>. 679.

1736 *septembrie 1 — 1737 august 31* (7245). Ștefan Balotă căpitanul dăruiește un clopot la bis. Ceparii <Pămînteni>. 119.

1737. Gherasim ieromonahul este amintit pe o cruce de cult, <de la bis. Stroești>. 670.

1737 (7245) <ianuarie 1 — august 31>. Gheorghe preotul însemnează <la bis. Ruda> știrea despre cutremurul „cel mare”, <probabil, eroare în loc de 1738 mai 31>. 615.

1737 (7245) *aprilie*. Tudor și Floarea ridică o cruce de piatră la Jiblea <Veche>. 453.

1737 *septembrie 1 — 1738 august 31* (7246). Inscripție amintind această dată <la bis. Ruda>. 614.

1739 *septembrie 1 — 1740 august 31* (7248). Stan de la Slobozia Domnească își însemnează numele la biserica <m-rii Tutana>. 718.

1740 septembrie 1 — 1741 august 31 (7249). Maria, Ion, Dumitru ș.a. ridică o cruce de piatră <de la Schitul Scăueni>. 644.

1740 septembrie 1 — 1741 august 31 (7249). Vasile grămaticul își însemnează numele pe ușa de la intrarea în biserică <m-rii Brădet>. 81.

1741 (7249) iunie 25. Constantin <Mavrocordat> voievod hotărâște în Divan, ca moșnenii din Moșoia să fie slobozi și nebîntuiți de fiicele lui Ioan Bălăceanu, care urmăreau să-i rumânească. 485.

1741 septembrie 1 — 1742 august 31 (7250). <Episcopul> Climent <al Rîmnicului> clădește <bis. Fețeni>, căreia Stanciu îi dăruiește o parte de vie, inscripția fiind scrisă de Cîrstea Marin. 387.

1743 (7251) august 1. Sandu Bucșenescu postelnicul, ispravnic al județului Argeș, și jupîneasa lui, Maria, clădesc <bis. Corbeni>. 178.

<Cca 1744—1748 ?> mai 20. Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, ispravnic, este amintit drept ctitor <la bis. Izvoru>. 437.

1744. Inscripție amintind de „Ghierghi Galata MK”, pe un clopot turnat la Graz, <piesă aflată la bis. Stroești>. 672.

1744 (7252) <iulie—august 31>. Mirea al doilea pitar, fiul lui Stanciu ispravnicul din Brîncoveni, mort „prin ucidere de om”, este înhumat <la bis. Budeasa Mare>. 99.

<Cca 1745>. Martin <Buliga> negustorul, jupîneasa lui, <Anița>, cu familia lor ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <de la Schitul Buliga din Pitești>. 503.

1745. Inscripție amintind această dată pe o ladă de zestre de la m-rea Brădet, <care a aparținut preotesei Mărgărita din Corbeni, soția preotului Iene>. 85.

1745 (7254) septembrie 1. Martin Buliga <negustorul>, fiul jupanului Petru Buliga, și soția sa Anița clădesc <Schitul Buliga din Pitești>. 502.

12- 1745 septembrie 1 — 1746 august 31 (7254). Grigorie zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Urluiești>. 723.

13- 1745 septembrie 1 — 1746 august 31 (7254). Inscripție amintind această dată pe o icoană <de la bis. Filfani>. 393.

1746 (7254) <ianuarie 1 — august 31>. Martin <Buliga> negustorul dăruiește <Schitul Buliga din Pitești> un clopot lucrat de Ioan George Angerer. 506.

1747 v. 1747 (7255) august.

1747 (7255) <iulie 11—15>. Mitropolitul Neofit al Țării Românești este înfățișat în pictura murală <la bis. Bucșenești>, unde a participat la deshumarea osemintelor vechilor ctitori și la hirotonirea unor clerici. 96.

<După 1747 iulie — 1748>. Iordache Bucșenescu, căpitanul de Loviște, Sandu Bucșenescu, logofătul de vistierie, ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Bucșenești>, pictură executată de Gheorghe zugravul. 96.

1747 (7255) august. Gheorghe <Serezli>, marele clucer de arie, și <Martin Buliga>, negustorul din Pitești, clădesc biserică <m-rii Stinișoara>, pe moșia m-rii Cozia, egumenul Ghenadie cozianul fiind ispravnic. 659, 660.

1747 septembrie 1 — 1748 august 31 (7256). Constantin Craioveanul, fiul lui Vladu Hoartă, își însemnează numele <la Schitul Fedeleșciori>. 372.

1747 septembrie 1 — 1748 august 31 (7256). Iordache Bucșenescu, căpitanul <de Loviște> și Sandu <Bucșenescu>, logofătul de vistierie, clădesc <bis. Bucșenești>, inscripția amintind și numele lui Iordache logofătul ș.a. 95.

11- <1748—1749>. Ene, împreună cu tatăl său Ene, și cu Voica dăruiesc o icoană <la bis. Bohari>. 47.

15 1748 septembrie 1 — 1749 august 31 (7257). Jupanol Cîrstea <din Bohari> și soția sa Neacșa dăruiesc o icoană <la bis. Bohari>, piesă semnată de <Gheor>ghe (?) zugravul. 48.

1749 (7257) martie 9. Maria, jupîneasă lui Mirea al doilea pitar, așează o lespede pe mormîntul soțului ei și a fiilor lor, Constantin, Ene ș.a. <la bis. Budeasa Mare>. 99.

<Cca. 1750>. Ilie <zugravul> semnează lucrările executate <la Biserica Domnească, din Curtea de Argeș>. 297.

<Cca 1750>. Sandu Bucșenescu contribuie <la refacerea> unei ferestre <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 298.

<Cca 1750>. Ștefan <Balotă, căpitanul>, fiul căpitanului Balotă, contribuie <la refacerea> unei ferestre <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 299.

<Cca 1750> septembrie 16. Iordache Bucșenescu căpitanul contribuie <la refacerea> unei ferestre <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 300.

<Sec. XVIII a doua jumătate>. Drăghici, Oprea, Ion ș.a. ridică o cruce de piatră <de la Jiblea Veche>. 440.

<Sec. XVIII a doua jumătate — sec. XIX primele decenii?>. Dumitru preotul, Dumitru și Grigore sînt amintiți de inscripțiile sgratitate <la bis. Stoiceni, Predești>. 568.

1750 septembrie 1 — 1751 august 31 (7259). Voicu, Radu, Zmadu ș.a. contribuie la ridicarea unei cruci de piatră <la Prosia>. 578.

1751 (7259) <ianuarie 1 — august 31>. Gheorghe Rătescu, fost mare sluger, jupîneasă lui, Maria, cu copiii și părinții lor clădesc <bis. Popești, Gălăsești>. 408.

<1751—1752>. Fiii lui Ștefan <Balotă, marele> clucer <de arie>, Gheorghe postelnicul, Constantin postelnicul și Matei sînt amintiți <la bis. Ceparii Pămînteni>. 117.

1751 septembrie 1 — 1752 august 31 (7260). Ene negustorul clădește bis. Adormirea Maicii Domnului <din Pitești>. 515.

1751 septembrie 1 — 1752 august 31 (7260). Pîrvu Lerescu, cu frații săi Șerban și Dumitru Lerescu, cu familiile lor clădesc bis. Sf.Voievozi, <Meculești din Pitești>. 536.

1751 septembrie 1 — 1752 august 31 (7260). Ștefan <Balotă> marele clucer de arie cu soția lui, Safta și fiii lor, Iordache ș.a. reclădesc <bis. Ceparii Pămînteni>. 116.

1751 septembrie 1 ... 1780 august 31 (7260...7288). Petru, Ion dascălul (?) din Costești și Gheorghe se semnează la biserica <m-rii Brădet>. 82.

<După 1751—1752>. Gheorghe, fiul preotului Preda al lui Ion, este înfățișat în pictura murală <la bis. Ceparii Pămînteni>. 118.

<După 1751—1752 august>. Gheorghe Rătescu, marele clucer <de arie>, jupîneasă lui, Maria, cu familia lor și Toma Rătescu <fost> mare șetrar cu familia lui sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Popești, Gălăsești>. 409.

1752. Inscripție amintind această dată pe un clopot <de la bis. Olari din Curtea de Argeș>. 275.

1752 decembrie 1. Inscripție amintind data <cînd a fost clădită, probabil, bis. Popești>. 565.

1753 (7261) mai 20. Martin Buliga negustorul, fiul lui Petru Buliga, și soția sa Ana sînt înhumați <la Schitul Buliga din Pitești>. 504.

<1753> august 1 — <1755> august 1. Ioniță Tigveanu <fost> mare comis dăruiește un clopot la ctitoria sa bis. Tigveni, piesă aflată <la bis. Bălteni>. 25.

1753 (7261) august 15. Toma Rătescu, fost mare șetrar, clădește <bis. Borlești>. 52.

1753 septembrie 1 — 1754 august 31 (7262). Sandu Bucșenescu, fost mare paharnic, clădește <Schitul Berislăvești>. 33.

<După 1753—1800 ?>. Toma <Rătescu, fost mare șetrar>, cu soția lui, Bălașa, jupanul Constantin ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Borlești>. 53.

1754. Sandu Bucșenescu <fost> mare paharnic dăruiește un clopot ctitoriei sale, Schitul Berislăvești, din plaiul Arefului, jud. Argeș. 39.

1754 septembrie 1 — 1755 august 31 (7263). Constantin (?) și preoteasa Voica sînt amintiți în inscripții sgratitate <la bis. Stoiceni, Predești>. 569.

1754 septembrie 1 — 1755 august 31 (7263). Ghenadie egumenul dăruiește un clopot la m-reă Brădet. 84.

1754 septembrie 1 — 1755 august 31 (7263). Nichifor, egumenul m-rii Argeșului, dăruiește lăcașului un clopot. 259.

1754 (7263) septembrie 15. Bărbuceanu, fiul lui Matei Ungurelu al doilea vistier, este înhumat <la Schitul Buliga din Pitești>. 505.

1755 martie 22. Ioniță Trușcă postelnicul își însemnează numele <la bis. Stoiceni, Predești>. 569.

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264). Ghenadie egumenul contribuie la zugrăvirea icoanei hramului <la biserica m-rii Brădet>. 69.

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264). Gheorghe preotul, zugrav, se semnează pe o icoană <de la vechea bis. Popești, Gălășești>. 407.

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264). Mihai zugravul semnează lucrările executate <la biserica m-rii Brădet>. 70.

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264). Radu Necșan, Neacșa cu copiii lor Sandu ș.a. contribuie la ridicarea unei cruci de piatră <de la Stroești>. 673.

<Cca 1756—1765>. Șerban Lerescu, fiul lui Macarie Lerescu monahul, și jupanița lui, Păuna, cu fiii lor sînt înhumați <la bis. Sf. Voievozi, Meculești, din Pitești>. 539.

1756. Pîrvu <Lerescu cu frații săi> Șerban și Dumitru <Lerescu și soțiile lor> dăruiesc un clopot la bis. Sf. Voievozi, <Meculești, din Pitești>. 541.

1756 (7264) aprilie 4. Pîrvu Lerescu, fiul lui Macarie Lerescu monahul, și jupanița lui, Marica, sînt înhumați <la bis. Sf. Voievozi, Meculești, din Pitești>. 540.

<Cca 1758>. Alexe, Ilina, Safta ș.a. sînt amintiți <la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici>. 137.

<Cca 1758>. Anastasie, Costea <Vilara>, Chiriac ș.a. sînt amintiți printre ctitorii <bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici>. 138.

<Cca 1758>. Jupanii Costea Vilara, Enache Vilara, Toma Vilara <din Compania grecească de la Sibiu> ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici>. 139.

<1758>. Dimitrie negustorul și Gheorghe preotul sînt amintiți <ca donatori la bis. Sf. Nicolae, Ciinenii Mici>. 141.

1758. Hristea, Gheorghe preotul și Magdalena preoteasa sînt amintiți <ca susținători ai bis. Sf. Nicolae, Ciinenii Mici>. 142.

1758. Hrizea dascălul (?) se semnează <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 301.

1758. Inscripție amintind această dată <cînd a fost executată zugrăveala din naosul bis. Sf. Nicolae, Ciinenii Mici>. 140.

1758. Ioniță zugravul <din Urși> semnează lucrările de pictură executate <la bis. Sf. Nicolae, Ciinenii Mici>. 143.

1758. Staîca este amintită, probabil ca donatoare, <la bis. Sf. Nicolae, Ciinenii Mici>. 140.

1758 mai 1. Toma Rătescu, fost mare șetrar, dăruiește un clopot la ctitoria sa bis. Borlești. 54.

<După 1760 iulie 28 — cca 1762>. Sandu Bucșenescu, <fost mare paharnic>, soția sa Maria, Mincu Bucșenescu, marele clucer ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la Schitul Berislăvești>. 35.

1760 septembrie 1 — 1761 <iunie 5> (7269). Dumitru ierodiaconul, Safta <diaconeasa>, Duminică diaconul ș.a. clădesc bis. Titești, inscripția fiind scrisă de Preda diaconul <pietrar>. 697.

1761 (7269) <iunie după 5>. Nichifor, egumenul m-rii Argeșului, și Ghenadie egumenul zugrăvesc biserica m-rii Brădet, amintind că lăcașul rămăsese nepictat. 71.

1761 (7269) <iunie după 5 — august>. Mihai zugravul semnează lucrările de pictură executate <la biserica m-rii Brădet>. 72.

<1761 iunie după 5 — august>. Mircea <cel Bătrîn> voievod, doamna Mara, Nichifor egumenul m-rii Argeșului și Ghenadie egumenul sînt înfățișați în pictura murală <la biserica m-rii Brădet>. 73.

1761 (7269) august 2. Mihai zugravul, împreună cu <fiii săi>, Radu <dascălul> și Iordache sînt amintiți pentru lucrările de pictură executate <la biserica m-rii Brădet>. 74.

1761 (7270) septembrie 1. Zugravii Stan și Iacov, fiii preotului Radu din Rășinari și ucenicul lor Filip semnează lucrările de pictură <de la biserica m-rii Argeșului>. 250.

1761 septembrie 1 — 1762 august 31 (7270). Inscripție sgrafită <la bis. Ruda> consemnînd un cutremur de pămînt. 615.

1762. Sandu Bucșenescu, fost mare paharnic, clădește <Schitul Berislăvești>, iar Nicodim Beligrădeanul, egumenul lăcașului, isprăvește lucrările la zidul de incintă. 34.

1762 septembrie 1 — 1763 august 31 (7271). Inscripție amintind această dată <la bis. Stoiceni, Predești>. 568.

1765 (7273) mai 20. Șerbu, Neacșa, Ioan ierodiaconul ș.a. clădesc <bis. Deagu de Sus>. 326.

1765 septembrie 1 — 1766 august 31 (7274) v. 17<7>5 septembrie 1 — 17<7>6 august 31 (72<8>4).

1765 septembrie 1 — 1766 august 31 (7274). Tudor (?), Dumitru, Neaga ș.a. ridică o cruce de piatră <la Voinigești, Fețeni>. 391.

<Cca 1766—1777>. Damaschin, egumenul m-rii Argeșului, reface un clopot al lăcașului. 260.

1766 septembrie 1 — 1767 august 31 (7275). Inscripție amintind această dată cînd a fost clădită, probabil <bis. Valea Scheiului>. 749.

1767 v. 1786 după martie 26.

1767 (7276) septembrie 20. Inscripție consemnând data cînd a fost acoperită <bis. Opătești>. 494.

<1>768. Constantin Matei Buliga și fiul său Simion refac un clopot de la biserica din Coastă de la Pitești. 500.

<1768—1769>. Dragomir ierodiaconul, zugrav <din Făgețel>, Filip, Petru ș.a. <probabil, ucenici> semnează lucrările de pictură executate <la bis. Titești>. 700.

<1768—1769>. Dumitru ierodiaconul, Safta diaconeasa, Necula Grecu căpitanul ș.a., printre care Ana slujnica, sînt înfățișați în pictura murală <la bis. Titești>. 698.

<1768—1769>. Maria, Neacșa, Martin ș.a. sînt amintiți <la bis. Titești>. 699.

<1768—1769>. Ștefan zugravul se semnează <la bis. Titești>. 701.

1768 septembrie 1 — 1769 august 31 (7277). Zugravii Rafail ierodiaconul și Dragomir diaconul din Făgețel semnează lucrările de pictură executate <la bis. Titești>. 702.

<Cca 1770—1820>. Tudor, Ștefan, Ion ș.a. sînt amintiți în inscripții sgratitate <la Schitul Fedeleșciori>. 373.

1770 (7278) iulie 18 (?). Stancu logofătul, fiul lui Vladu Hoarță din Craiova, își însemnează numele <la Schitul Fedeleșciori>. 374.

16- <Cca 1771—1781?> iunie 14. Marin diaconul, fiul jupanului Cîrstea din Bohari, diaconeasa Rada, <fiica lor>, Maria ș.a. contribuie la zugrăvirea icoanei hramului <de la bis. Bohari>. 46.

+ 1771 septembrie 1 — 1781 august 31 (7280—7289). Inscripție amintind această dată pe o cruce de piatră <de la m-rea Turnu>. 713.

1771 (7280) septembrie 1... 1785. Rafail monahul și Codean (?) vameșul își însemnează numele <la biserica m-rii Tutana>. 719.

12 <Cca 1772—1773>. Arsenie preotul dăruiește icoanele prăznicare <de la bis. Telești, Costești>. 189.

1772 septembrie 1 — 1773 august 31 (7281). Arsenie preotul, Mihai căpitanul, Constantin ș.a. dăruiesc 22 taleri pentru șindrilitul bisericii <de lemn, din Telești, Costești>. 189.

<1772 septembrie 1 — 1773 august 31 (7281)>. Constantin, Barbu ș.a., printre care Ion vâtaful (?) ș.a. dăruiesc 76 taleri pentru șindrile <la biserica de lemn, din Telești, Costești>. 188.

1773 septembrie 1... 1801 august 31 (7282...7309). Sima, Ioan, Constantin ș.a. sînt amintiți în inscripții sgratitate <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 302.

1773 septembrie 1... 1828 (7282...7336). Inscripții amintind datele <la care a fost clădită și reparată, probabil, biserica de lemn din Cotmenița, Băbana>. 12.

1774 septembrie 1 — 1775 august 31 (7283). Andrei logofătul este amintit pe un fragment de piatră <de la Schitul Bascovele, Ursoaia>. 727.

17<74 după septembrie 15>. Alexandru Ipsilanti este amintit <la bis. Ruda> în rîndul voievozilor <care s-au aflat în scaunul Țării Românești>. 631.

1774 (7283) octombrie 26. Inscripție consemnând zidirea <bis. Mareș> prin contribuția <lui Alecu> și a lui Constantin <Merișanu>, în text fiind amintit și preotul Dumitru. 470.

⟨Cca 1775 septembrie 1⟩ ... ⟨sec. XIX primele decenii⟩. Udrea grămaticul, Mihail preotul, Gheorghe grămaticul ș.a. își însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **616.**

1775 (?). Inscripție amintind, probabil, data ⟨și pe unii dintre zugravii aparținând formației lui Rafail ieromonahul și a lui Dragomir preotul din Făgețel, care au executat pictura pridvorului la Schitul Fedeleșciori⟩. **370.**

⟨1775⟩. Rafail ierodiaconul zugrav se semnează ⟨la Schitul Fedeleșciori⟩. **369.**

1775. Zugravii Rafail ierodiaconul, Dragomir preotul din Făgețel și Petru ucenicul semnează lucrările executate ⟨la Schitul Fedeleșciori⟩. **371.**

1775 septembrie 1 — 1776 august 31 (7284) v. ⟨Cca. 1775 septembrie 1⟩ ... ⟨sec. XIX primele decenii⟩.

17⟨7⟩5 septembrie 1 — 17⟨7⟩6 august 31 (72⟨8⟩4). Buzinca, Maria, Iarca ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨la Corbeni⟩. **180.**

1775 septembrie 1 ... 1841. Tudor și Udrea, copii, sînt amintiți în inscripții moralizatoare ⟨probabil, în legătură cu învățămîntul desfășurat la bis. Ruda⟩, lăcaș la care și-a însemnat numele și Radu grămaticul ș.a. **617.**

1776. Inscripție amintind această dată pe un clopot ⟨de la Schitul Păușa⟩. **496.**

1776. Șerban Budișteanu, al treilea logofăt, dăruiește un clopot ⟨la bis. Budeasa Mare⟩. **103.**

1776 februarie 1 (?). Inscripții sgratitate ⟨la bis. Ruda⟩, relevînd decesul lui Constantin Rudeanu și al preotului Petru. **618.**

1776 septembrie 1 — 1777 august 31 (7285). Marin, Stana și Dumitrașcu dăruiesc o cruce de cult ⟨de la bis. Fîlfani⟩. **392.**

1776 septembrie 1 ... 1797 august 31 (7285...7305). Udrea grămaticul își însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. **619.**

1777 (7286) ⟨septembrie 1 — decembrie 31⟩. Sofronie arhimandritul m-rii Cozia și Ilarion e umenul clădesc clopotnița m-rii Cotmeana în egumenia lui Climent ieromonahul. **198.**

1777 septembrie 1 — 1778 august 31 (7286). Andrei, Ion, Mărgărit ș.a. sînt amintiți pe o cruce de piatră ⟨de la Bradu Clocotici⟩, inscripția fiind scrisă de Dumitru ⟨pietrarul⟩. **56.**

⟨Cca 1778—1779⟩. Biserica de lemn din Valea Danului a fost clădită la această dată ⟨de Arsenie, egumenul m-rii Argeșului⟩. **736.**

1778 septembrie 1 — 1779 august 31 (7287). Preda, Ilinca, Constantin ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Jiblea Veche⟩. **454.**

⟨Cca 1780—1810⟩. Constantin, Maria, Gavrilă ș.a. ctitori ⟨ai vechii biserici de la Șerbănești⟩, ridică aici o cruce de piatră. **676.**

178⟨.⟩ (?). Anastase, Nastea, Costea ș.a. sînt amintiți pe o piatră ⟨de la bis. Sf. Ioan din Pitești, aflată la Muzeul județean de aici⟩. **553.**

1780. Constantin David dăruiește un clopot ⟨de la bis. Mlăcenii⟩. **480.**

⟨1780—1781⟩. Rafail Slăvitescu monahul, jupîneasa Neacșa, jupanul Anghel ⟨Slăvitescu?⟩ și familia sa sînt înfățișați în tabloul ctitorilor ⟨la bis. Ruda, cu prilejul rezugrăvirii lăcașului⟩. **612.**

1780 (7288) mai 12. Constantin Bălăceanu ⟨fost⟩ mare stolnic clădește ⟨bis. Stolnici⟩, fiind ostenitor fiul său Constantin. **669.**

1780 septembrie 1 — 1781 august 31 (7289). Alexandru, Rafila și Constantin sînt amintiți pe o cruce de cult ⟨de la biserica satului Lumile⟩. **464.**

1780 septembrie 1 — 1781 august 31 (7289). Radu diaconul zugrav își înscrie numele <la bis. Ruda>, unde a executat lucrările de pictură. **613.**

1780 septembrie 1 — 1781 august 31 (7289). Rafail <diaconul> zugrav se semnează pe o icoană <de la bis. Ruda>. **609.**

178<0> noiembrie 8. Coman diaconul și Bălașa diaconeasa clădesc <bis. Izbășești>. **435.**

1781. Nicodim egumenul *Schitului Berislăvești* reface clopotele lăcașului, <meșter fiind> Iohann Wentzel. **37.**

178<1> (728<9>) mai 18. Ilie copilul, fiul lui Ilie județul, își însemnează numele <la bis. Sf. Îngeri din Curtea de Argeș>, inscripția amintind și numele lui Constantin, <probabil fiul> aceluiași slujbaş. **282.**

1781 (7289) august 16. Inscripție amintind numele lui Ivan diaconul și data la care a fost clădită <bis. Găleşești>. **410.**

1781 septembrie 1 — 1782 august 31 (7290). Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer> se semnează pe o cruce de cult <de la bis. Piatra>. **498.**

1781 septembrie 1 — 1782 august 31 (7290). Teodosie monahul dăruiește o candelă la m-reă Cotmeana. **201.**

1782. Fratea diaconul cumpără un clopot <pentru bis. Vulpești>. **764.**

1782. Pîrvu preotul este amintit pe o cruce funerară <de la bis. Șuici>. **680.**

17<82 după ianuarie 5>. Nicolae Caragea este amintit <la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Țării Românești>. **631.**

1782 iunie 8. Șerbu, Neacșa, Neagoe ș.a. contribuie la zugrăvirea <bis. Deagu de Sus>, zugravi fiind Iordache și Manole ierodiaconul. **327.**

1782 septembrie 1 — 1783 august 31 (7291). Inscripție amintind numele Neagăi <la bis. Sf. Nicolae, Ciinenii Mici>. **149.**

1782 septembrie 1 — 1783 august 31 (7291). Stana, Sandu, Gherghina ș.a. sînt amintiți pe o cruce de lemn <de la biserica Telești, Costești>. **190.**

(1783) <după iulie 6>. Mihai Suțu este amintit <la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Țării Românești>. **631.**

<17>83 septembrie 1 — <17>84 august 31 (<72>92). <Rafail> diaconul zugrav se semnează pe o icoană <de la bis. Ruda>. **610.**

1784. Cozma episcopul de Buzău dăruiește un clopot la bis. Sf. Voievozi din Curtea de Argeș, metohul m-rii Argeșului. **316.**

<Cca 1785—1790>. Barbu diaconul, comisar, cu familia sa ș.a. printre care jupanii Drăgoi și Ghinea, comisari, sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Teiu>. **692.**

<Cca 1785—1790>. Dumitru și Petru, preoți, Enache ș.a. sînt înfățișați în pictura murală <la bis. Teiu>. **693.**

<Cca 1785—1790>. Rafail ierodiaconul zugrav, Petru și Preda ucenici semnează lucrările de pictură efectuate <la bis. Teiu>. **694.**

1785. Zugravii Manole ierodiaconul, Iordache și Oprea sînt amintiți <la bis. Deagu de Sus>, pentru lucrările de pictură executate aici **328.**

1785 <după> martie 16. Mihail preotul însemnează <la bis. Ruda> știri despre ninsoarea de la 3—16 martie, cînd zăpada a ajuns de trei palme înălțime ș.a. **620.**

1785 septembrie. Manole diaconul zugrav se semnează <la bis. Deagu de Sus>. **329.**

23 - 1785 septembrie 1 — 1786 august 31 (7294). Gheorghe <probabil meșter lemnar> se semnează pe un tetrapod <de la bis. Găleşești>. 411.

<Cca 1786—1787>. Stroe preotul <fiul preotului Dobre>, preoteasa Stana și copiii lor sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Găleşești>. 411.

1786. Iacov <logofătul, ctitorul Schitului Bădiceni>, dăruiește un clopot <la bis. Bohari>. 49.

<1786 ?>. Ilie, <dascălul din Merișani, ctitor> al bis. Drăganu<-Olteni>, lasă, după moartea sa, moșia de aici, cumpărată la mezat în București, locuitorilor satului recomandîndu-le să-l înhumeze în acest lăcaș și să-i facă cuvînitele pomeniri. 344.

1786. Marin <meșter> crucer își însemnează numele <la biserica de lemn din Drăganu-Olteni> 345, 346.

<1786 după martie 26>. Nicolae Mavrogheni este amintit <la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Țării Românești>. 631.

1786 septembrie 1 — 1787 august 31 (7295). Grigore, Gheorghe, Oprea ș.a. sînt amintiți pe o cruce de piatră <la Jiblea Veche>, inscripția fiind <probabil, scrisă> de Stan <pietrarul>. 441.

<Cca 1787—1792>. <Mitropolitul> Cozma <al Țării Românești> cu părinții săi, și Partenie, arhimandritul <m-rii Argeșului>, sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Sf. Voievozi din Curtea de Argeș>. 315.

1787. Badea protopopul, hagi Gheorghe, preotul Radu ș.a. clădesc <bis. Cochineștii de Sus>. 167.

24 - 1787 septembrie 1 — 1788 august 31 (7296). Radu preotul, zugrav din Urlueni, se semnează pe o icoană <de la bis. Cochineștii de Sus>. 169.

1788. În timpul războiului dintre Poarta Otomană, Austria <și Rusia> au ars mănăstirile Cozia și Berislăvești. 39.

1788. În timpul războiului <dintre Poarta Otomană, Austria și Rusia>, călugării <de la m-rea Stînișoara> au fost uciși de turci, lăcașul rămînînd pustiu. 660.

1788. În timpul războiului dintre Poarta Otomană, Austria <și Rusia>, clopotul Bisericii Domnești <din Curtea de Argeș> a fost deteriorat de către ostași. 277.

1788 septembrie 1 — 1789 august 31 (7297). Ioan preotul este amintit pe o cruce funerară <de la bis. Mălureni>. 471.

1788 septembrie 1 — 1789 august 31 (7297). Radu, Diicu, Rizea ș.a. sînt amintiți pe o cruce funerară <de la m-rea Brădet>. 85.

25 - <Cca 1789>. Gheorghe, fiul lui Grigore, ferecă o evanghelie și o dăruiește la bis. Buna Vestire, Domnești, <piesă aflată la Muzeul m-rii Argeșului>. 263.

178<9> (729<7>) mai. Inscripție consemnată la această dată <la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici>. 149.

178<9 ?> septembrie 1 — 17<90 ?> august 31 (729<8 ?>). Gheorghe, Maria (?), Ioan (?) ș.a. sînt amintiți pe o cruce de piatră <de la bis. Costești-Vîlsan>. 196.

26 - 1789 octombrie 1. Gheorghe <fiul lui> Grigorie dăruiește o cruce ferecată <la bis. Buna Vestire, Domnești>, inscripția amintind și numele lui Ioan și Dumitru, <piesă aflată la Muzeul m-rii Argeșului>. 264.

1790. La această dată încep lucrările de zidire <la bis. Găujani>. 412.

1791 <după martie>. Mihai Sutu este amintit <la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Țării Românești> „după răzmi-riță”. 631.

1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300). Ene <Brătianu> și Safta <Brătianca> sînt amintiți în inscripții sgratitate <la bis. Șuici>. 687.

1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300). Inscripție amintind această dată și numele Maria, pe o cruce de cult <de la bis. Găleşești>. 411.

1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300). Ioan și Diamanta sînt amintiți pe o cruce de cult <de la bis. Ioanicești>, piesă lucrată de Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer>. 432.

1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300). Tănase, Ioana, Preda ș.a. ridică o cruce de piatră <de la Jiblea Veche>. 455.

1791 (7300) octombrie 20. Inscripție amintind această dată pe o cruce de cult <de la bis. Piscu Calului, Morărești>. 481.

1792. Inscripție amintind această dată pe un clopot <de la bis. Ionești>. 433.

1792. Nițu polcovnicul, hagiul, Ilinca, Nicolae postelnicul ș.a. clădesc <bis. Găujani>. 412.

1792. Partenie, arhimandritul m-rii Argeșului, reface un clopot <al bis. Sf. Voievozi din Curtea de Argeș>. 316.

1792 septembrie 1 — 1793 august 31 (7301). Dumitru dascălul din Bogdănești zugrăvește o cruce de cult <de la bis. Goranu>. 422.

<1793>. Sandu Drujă (?) <cu soția lui> Samfira, Bălașa ș.a. contribuie la zugrăvirea altarului <bis. Drujești din Curtea de Argeș>. 272.

1793 aprilie 20. Ioan zugravul <dascălul de zugrăvie al școlii de la Episcopia din Rîmnicu Vîlcea>, se semnează pe o icoană <de la biserica m-rii Argeșului>. 256.

1793 septembrie 1 — 1794 august 31 (7302). Ion, Stanca, Dumitru ș.a. ridică o cruce de piatră <la Berislăvești>, inscripția fiind scrisă de Cozma ierodiaconul. 41.

1793 <după decembrie 13>. Mănăstirea Argeșului adăpostește de la această dată Scaunul Episcopiei. 235, 243.

• <După 1793—1820>. În timpul păstoriei episcopului Iosif al Argeșului, obștea călugărilor de la Schitul Robaia, care se risipise mai înainte, se adună din nou. 602.

<După 1793—1820>. Iosif, episcop <de Argeș>, Iosif monahul st<areț?>, Voica ș.a. sînt amintiți pe o cruce de piatră <de la bis. Berislăvești>. 40.

<Cca 1794>. Badea protopopul, preoteasa Dumitrana, hagi Gheorghe ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Cochineștii de Sus>. 168.

<Cca 1794>. Hagi Gheorghe, <ctitor al bis. Cochineștii de Sus>, dăruiește lăcașului o icoană. 170.

1794. La această dată este zugrăvită <bis. Cochineștii de Sus>, clădită mai înainte de protopopul Badea ș.a. 167.

1794. Numele episcopului de Argeș, Iosif, este însemnat pe un jilt <al m-rii Argeșului>. 265.

1794 august 20. Zugravii Anghel <Stoianovici>, Oprea și Fotache <de la Craiova> sînt amintiți <la bis. Cochineștii de Sus>, unde au executat lucrările de pictură. 171.

1794 (7305) decembrie 10. Marin, Păuna și preotul Vlad sînt amintiți pe o cruce de cult <de la bis. Drăgioiu>, lucrată de Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer>. 356.

<Cca 1795>. Ioan <Untariu, din Slătioarele>, Stanislava, Preda ș.a. sînt amintiți printre ctitorii <bis. Bascovele>. 11.

<Cca 1795 aprilie 19>. Partenie arhimandritul <m-rii Argeşului> şi preotul Varlaam reclădesc <Schitul Brătăşeşti, Brăteşti>, pe care-l zugrăvesc, lăcaşul fiind tîrnosit de episcopul <de Argeş>, Iosif. 87.

1795 (7303) martie (?). Muşat diaconul <din Opăteşti, meşter crucer> lucrează o cruce de cult <de la bis. Prodăneşti>, amintind numele lui Ion, Ioana, Ion ş.a. 576.

1795 iulie 25. Tenea Petru şi Velica Petru dăruiesc un potir ş.a. obiecte de cult <la Biserica Domnească din Piteşti>. 512.

1795 septembrie 1 — 1796 august 31 (7304). Ion, Gheorghe, Safta ş.a. ridică o cruce de piatră <de la Jiblea Veche>. 456.

<Cca 1796>. Manea Ioan cel Mare, preotul, tatăl preotului Nica şi alţi moşneni, printre care Anton postelnicul, clădesc <bis. Cochineştii de Jos>, zugrav fiind Fotache <de la Craiova>. 163.

<Cca 1796>. Manea <Ioan cel Mare>, preotul, preoteasa lui Ilinca, Anton postelnicul ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor <la bis. Cochineştii de Jos>. 164.

<17>96. Anghel <Stoianovici> zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Cochineştii de Jos>. 165.

1796. La această dată încep lucrările de zidire <a Schitului Scăueni>. 636.

1796. Partenie arhimandritul <m-rii Argeşului> dăruieşte un discos şi alte obiecte de cult <la Schitul Brătăşeşti, Brăteşti>. 88.

1796. Şerban Budişteanu, fost mare armaş, şi Nicolae Budişteanu postelnicul clădesc <bis. Budeasa Mare>; menţiunea existenţei unei biserici de lemn, în trecut. 97.

1796 (7304) martie 10. Dumitru, Neacşa, Dumitraşcu ş.a. sînt amintiţi pe o cruce de cult <de la bis. Drăgăneşti>, piesă lucrată de Muşat diaconul <din Opăteşti, meşter crucer>. 355.

1796 (7304) martie (30). Inscripţie <la bis. Ruda> consemnînd decesul preotului Mihail, înscrisă probabil, de Petru. 621.

1796 (7304) aprilie 10. Muşat diaconul <din Opăteşti, meşter crucer> se semnează pe o cruce de cult <de la bis. Feţeni>. 390.

1796 iunie 3. Inscripţie <la bis. Sf. Nicolae, Ciinenii Mici>, amintind <de revărsarea apelor Oltului>, cînd a venit valul cel mare. 149.

<Cca> 1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305). Radu, fiul preotului Mihai din Ruda, ş.a. îşi însemnează numele <la bis. Ruda>. 622.

1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305?). Inscripţie sgrafiată <la Biserica Domnească din Curtea de Argeş>, amintind această dată. 302.

1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305). Radu grămăticul îşi însemnează numele <la bis. Ruda>. 614, 617.

1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305). Udrea îşi însemnează numele <la bis. Ruda>. 619.

1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305). Zoiţa, Safira, Ion ş.a. sînt amintiţi pe o cruce funerară <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş>. 314.

<Cca> 1797 (7305) martie 18 ... <cca> 1811 (?) aprilie 26. Udrişte grămăticul ş.a. printre care Matei, fiul preotului Mihai din Ruda ş.a. îşi însemnează numele <la bis. Ruda>. 623.

1797. Inscripţie amintind această dată pe încuietoarea de metal de la vechea uşă de lemn <a bis. Valea Danului>. 741.

1797. Locuitorii satului Valea Faurului dăruiesc bisericii de acolo un clopot, ctitori fiind jupanul Petru Mușat și David Dorin. 744.

38- 1797. Mincu <zugravul din Gârdești> se semnează pe o icoană <de la bis. Galeșu>. 400.

39- 1797. Silvestru arhidiaconul dăruiește <bis. Valea Danului> un steag bisericesc, zugrăvit de Mincu zugravul <din Gârdești>, ucenicul dascălului Ioan <zugravul de la școala Episcopiei din Rîmnicu Vilcea>. 741.

1797 (7305) <ianuarie 1 — august 31>. Petrache grămaticul, fiul lui Ion mazilu din Ruda, își însemnează numele <la bis. Ruda>. 624.

1797 (7305) martie 18 (?). Petrache <probabil, grămaticul> își însemnează numele <la bis. Ruda>. 623.

1797 (7305) aprilie 26. Radu își însemnează numele <la bis. Ruda>, pentru a fi amintit de preotul lăcașului. 623.

1797 septembrie 1 — 1798 august 31 (7306). Filip și Nicula sînt amintiți pe o troiță de lemn <dăruită la bis. Goranu>. 423.

1797 septembrie 20. Partenie schimonahul, fost egumen al m-rii Argeșului, este înhumat la biserica Episcopiei de Argeș. 243.

40- 1797 decembrie 14. Mincu zugravul <din Gârdești> se semnează pe o icoană <de la bis. Galeșu>. 401.

41- <Cca 1798?>. Panteleimon <zugravul>, dascăl al Argeșului, se semnează pe o icoană <de la bis. Copăceni>. 174.

42- 1798. Inscripție amintind această dată pe o icoană <de la bis. Copăceni>. 175.

43- 1798. Iosif, episcopul de Argeș, dăruiește o anaforniță la biserica Episcopiei <din Curtea de Argeș>. 253.

1798. Matei din Greblești, Toma Fulk, Oprea Dădulean din Sebeș, cu soțiile lor, dăruiesc un clopot la bis. Greblești. 426.

1798. Radu și Matei, meșteri <lemnari>, se semnează pe ușa <de la bis. Podu Broșteni, Costești>. 186.

44- 1798 (7306) mai 15. Radu și Bălașa sînt amintiți pe o cruce de cult <de la bis. Lăunele de Sus>, piesă lucrată de Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer>. 459.

45- 1798 (7306) iunie 20. Inscripție amintind această dată pe o cruce de cult <de la bis. Luminile>. 464.

1798 (7306) iunie 25. Petrea, Samfira, Nicolae ș.a. sînt amintiți <printre susținătorii Schitului Scăueni>. 637.

1798 august 5. Iosif episcopul de Argeș clădește și împodobește paraclisul Episcopiei <din Curtea de Argeș>. 254.

1798 august 29. Ioniță protopopul din Copăceni contribuie la zugrăvirea unei icoane <de la bis. Copăceni>. 175.

1798 septembrie 1 — 1799 august 31 (7307). Misail arhimandritul este înhumat <la m-rea Turnu>. 711.

46- 1798 (7307) septembrie 20. Ioan este amintit pe o cruce de cult <de la bis. Ceaurești>, piesă lucrată de Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer>. 112.

1799. Marin preotul, Cîrstea, Velea ș.a. dăruiesc un clopot <la bis. Podu Broșteni, Costești>. 187.

1799 <după februarie 18>. Inscripție <la bis. Ruda> consemnînd știrea reînființării văcăritului de către <Constantin Hangerli> voievod, căruia trimișii Porții i-au tăiat apoi capul. 625.

⟨*Sec. XVIII ultimele decenii*⟩. Ion, Ion, Stanca ș.a. ⟨ctitori⟩ sînt amintiți la biserica de lemn ⟨din Gîltofani, aflată la Muzeul din Bălcești⟩. 23.

⟨*Sec. XVIII ultimele decenii*⟩. Petra, Iordache ș.a. printre care Radu grămaticul se semnează ⟨la bis. Ruda⟩. 626.

⟨*Sec. XVIII către sfîrșit — sec. XIX primele decenii*⟩. Dan preotul, Ana preoteasa, Ion ș.a. ridică o cruce de piatră ⟨de la Rădăcinești⟩. 588.

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX început*⟩. Gherasim monahul și preotul Avramie sînt amintiți pe cărămizi funerare ⟨de la m-rea Cotmeana⟩. 206.

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX început*⟩. Mina preotul, Ion logofătul, Tudor ș.a. își însemnează numele ⟨la bis. Ruda⟩. 627.

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX început*⟩. Tănase preotul și Mihail își însemnează numele ⟨la Schitul Fedeleșciori⟩. 375.

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX primele decenii*⟩. Dimitrie Șerbănescu ⟨probabil, meșter crucer⟩ este amintit pe o cruce de cult ⟨de la bis. Poienari⟩. 564.

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX primele decenii*⟩. Oprea, Stan ș.a. printre care preoții Mihail și Ioan sînt amintiți în inscripții sgratitate ⟨la bis. Ruda⟩. 628.

⟨*Sec. XVIII sfîrșit — sec. XIX primele decenii?*⟩. Stancu, Stanca, Maria (?) ș.a. sînt amintiți ⟨probabil, drept ctitori-donatori⟩ la biserica de lemn ⟨din Corbii din Vale⟩. 181.

⟨*Cca 1800*⟩. Partenie schimonahul ⟨fost arhimandrit și vicar al m-rii Argeșului⟩, Iosif episcopul ⟨de Argeș⟩, Pavel ⟨postelnicul, ctitor⟩ ș.a. sînt amintiți ⟨la bis. Bădiceni⟩. 19.

⟨*Cca 1800—1806*⟩. Iosif episcopul de Argeș și Meletie economul întreprind lucrări pentru înnoirea fîntinii ⟨Meșterului Manole din Curtea de Argeș⟩. 318.

⟨*Cca 1800—1810*⟩. Panteleimon zugravul din Argeș semnează lucrările de pictură executate ⟨la biserica m-rii Brădet⟩. 83.

⟨*Cca 1800—1810*⟩. Păun preotul, Ioana preoteasa ș.a., printre care Dumitru preotul ș.a. sînt amintiți ⟨la bis. Drăganu-Olteni⟩. 347.

1800. Ion și Păuna sînt amintiți pe o cruce de cult ⟨de la bis. Telești, Postești⟩. 190.

1800. Iosif episcopul de Argeș și Meletie economul întreprind lucrări pentru amenajarea unei fîntini ⟨la Curtea de Argeș⟩. 319.

1800. Panteleimon zugravul ⟨din Argeș⟩ se semnează pe o icoană ⟨de la Bărbălătești⟩. 27.

1800. Pavel ⟨Bădiceanu⟩ postelnicul dăruiește ctitoriei sale, ⟨bis. Bădiceni⟩, un metoh de zid, o moară, o cîrciumă ș.a. de pe moșia sa, de la Lacul Zgurli pînă în apa Ruginoasei. 18.

1800. Teodosie, preotul monah ⟨egumen⟩ al m-rii Cozia, dăruiește un clopot ⟨la Schitul Berislăvești⟩. 38.

⟨*Sec. XIX?*⟩. Constantin, Rucsanda, Dumitru ș.a. sînt pomeniți ⟨la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici⟩. 144.

⟨*Sec. XIX început*⟩. Ion, Stanca și Iordan sînt amintiți pe o icoană ⟨de la bis. Valea Iașului⟩. 747.

⟨*Sec. XIX primele decenii*⟩. Constantin (?) își însemnează numele ⟨la bis. Buna Vestire, din Pitești⟩. 507.

⟨*Sec. XIX primele decenii*⟩. Ieronim Spindler, ⟨generalul Pavel⟩ Kiselev, senatorul de Pontecoulant ș.a. erau amintiți de inscripții înscrise

în trecut, pe coloanele de piatră din cuprinsul bisericii <m-rii Argeşului>-
251.

52 - <Sec. XIX primele decenii>. Ion copilul, fiul preotului Ilie, se semnează pe un jeţ <de la bis. Cotmeniţa, Băbana>. 12.

53 - <Sec. XIX primele decenii>. Mari... Ştefan, Dob<r.> ş.a. sînt amintiţi pe o icoană <de la bis. Deduleşti>. 335.

54 - <Sec. XIX primele decenii>. Nicolau zugravul se semnează pe o icoană <de la m-rea Argeşului>. 267.

+ <Sec. XIX primele decenii>. Petre, Vasile ş.a., printre care preotul Ion, ridică o cruce de piatră <de la Titeşti>. 706.

<Sec. XIX primele decenii>. Petru, Ioana, Marin ş.a. sînt amintiţi de o inscripţie <de la bis. Jiblea Veche>. 444.

55 - <Sec. XIX primele decenii>. Petru şi Joiţa sînt amintiţi <probabil, ca donatori> pe o icoană <de la bis. Urluieşti>. 723.

<Sec. XIX prima jumătate>. Ilie dascălul <din Merişani> ş.a., printre care, Nicolae Dudescu <fost> mare ban cu <soţia lui>, Ana ş.a. sînt amintiţi <în rîndul ctitorilor şi donatorilor, de la bis. Drăganu-Olteni>. 352.

66 - <Sec. XIX prima jumătate>. Ioan şi Maria sînt amintiţi pe o cruce de cult <de la bis. Ioaniceşti>. 432.

<Sec. XIX prima jumătate>. Manea ş.a., printre care Marin şi Duminică diaconul sînt amintiţi de o inscripţie <de la bis. Drăganu-Olteni>. 353.

67 - 1800 aprilie 5. Radu diaconul, fiul lui Şerban diaconul, zugrav din Cîmpulung, zugrăveşte o icoană <de la m-rea Brădet>. 76.

68 - 1800 iunie 14. Ion zugravul semnează lucrările de pictură executate <la bis. Grebleşti>. 427.

180<.> iulie 20. Inscripţie <la bis. Ruda> amintind decesul Stancăi preoteasa. 629.

1800 noiembrie 21. Pavel <Bădiceanu> postelnicul clădeşte <bis. Bădiceni> cu <încuviinţarea fostului> arhimandrit şi vicar al m-rii Argeşului, Partenie. 17.

1801. Dumitru Talmeşanu şi Simion Popleşanu dăruiesc un clopot <la m-rea Văleni>. 753.

61 - 1801. Preda zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Teiu>, inscripţia amintind şi numele Samfirei şi al lui Sandu. 695.

1801. Teodosie, arhimandritul m-rii Cozia, reface un clopot al Schitului Berislăveşti, deteriorat în timpul războiului Porţii Otomane cu Austria <şi Rusia>. 39.

1801. Tudorache <Enciulescu, ctitorul, cu soţia sa> Ecaterina, Dumitru ş.a. sînt amintiţi <printre susţinătorii bis. Găinuşa>. 405.

1801 (7309) martie. Muşat diaconul <din Opăteşti, meşter crucer> lucrează o cruce de cult <de la Dăeşti>. 323.

1801 (7309) mai. Tudorache Enciulescu, soţia sa Ecaterina şi mama lui, Dumitrana Bumbuianca clădesc <bis. Găinuşa>, econom fiind Nicolae Bumbuianu din Piteşti. 404.

1801 iulie 2. Stanciu <Eşanu>, Ana, Constantin ş.a. sînt amintiţi printre ctitori <la bis. Bărbălăteşti>. 28.

1801 iulie 19. Inscripţie consemnînd această dată <cînd, probabil, a fost zugrăvită bis. Ceaureşti>. 112.

+ 62 - 1801 (7309) august 30. Matei, Stanca şi Alexandru sînt amintiţi pe o cruce de cult <de la bis. Valea Iaşului>, piesă lucrată de Muşat diaconul <din Opăteşti, meşter crucer>. 748.

- 64- <1802>. Anghel <Stoianovici> zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Cochineștii de Jos>. 166.
- 65- <1802>. Anghel <Stoianovici> zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Găinușa>. 406.
1802. Ioan logofătul este amintit <la bis. Zorile, Costești>. 191.
- 66- 1802 (7310) mai. Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer>, lucrează o cruce de cult <de la bis. Prodănești>, amintind numele lui Ioan, al Sandei și al lui Marin. 577.
- 67- 1802 iunie (?). Ene preotul împreună cu Petru dăruiesc o icoană <de la m-rea Brădet>. 77.
- 68- 1802 (7310) iulie. Ioan preotul și Stana preoteasa sînt amintiți pe o cruce de cult <de la bis. Șetrari, Branistea>, piesă lucrată de Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer>. 57.
- 1802 septembrie 1 — 1803 august 31 (7311). Dumitru, Radu, Ene ș.a. sînt amintiți într-o inscripție scrisă de Marin <meșterul crucer, la biserica de lemn din Drăganu-Olteni>. 348.
- 69- 1802 septembrie 1 — 1803 august 31 (7311). Șerban preotul, Smaranda preoteasa, Maria monahia ș.a. sînt amintiți pe o cruce de piatră ridicată în trecut, pe „drumul Bascovului”. 10.
- <Cca 1803>. Drosu (?) Gheorghe este amintit pe o icoană <de la bis. Cotmeana-Stolnici>. 212.
- <Cca 1803—1805>. Constantin preotul, <soția sa> Constantina preoteasa, Eftimie diaconul ș.a. sînt înfățișați în pictura murală <la bis. Vătășești>. 760.
- 70- 1803. Anghel Stoianovici zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Filfani>. 393.
- 71- 1803. Inscripție amintind această dată pe icoana <de la bis. Bogdovia, Urluiești>. 675.
- 72- 1803. Ion preotul este amintit pe o icoană <de la bis. Cotmeana-Stolnici>. 212.
1803. Rizea cojocarul, Zamfira și Radu Flocan dăruiesc un clopot <la bis. Fețeni>. 388.
- 73- 1803 (7311) iunie. Matei și Stanca sînt amintiți pe o cruce de cult <de la bis. Poienari>, piesă lucrată de Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer>. 563.
- 74- 1803 iulie 3. Iosif, episcopul de Argeș, tirnosește biserica <Schitului Scăueni>. 636.
- 1803 septembrie. Inscripție amintind această dată <cînd, probabil, au început lucrările de zugrăvire a bis. Vătășești>. 760.
- 75- 1803 decembrie 25. Anghel <Stoianovici> zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Filfani>. 394.
- 76- 1803 decembrie 25. Mihai preotul <zugrav> se semnează pe o icoană <de la bis. Filfani>. 395.
- 77- 1804. Ilie zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Galeșu>. 402.
- 78- 1804. Inscripție amintind această dată pe o icoană <de la bis. Bericioiu>. 32.
1804. Inscripție amintind că pisania Schitului Berislărești <clădit în 1753—1754> a fost scrisă la această dată de arhimandritul Teodosie. 36.
1804. Ioan zugravul semnează lucrările de pictură executate <la bis. Vătășești>. 761.
1804. Mihalache Uescu postelnicul reface un clopot de la bis. Buna Vestire din Pitești, îndemnător fiind protopopul Șerban. 508.

84- 1804 (7312) mai. Matei, Stanca, Alexandru ș.a. sînt amintiți pe o cruce de cult lucrată de Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer>, piesă <aflată la Muzeul m-rii Argeșului>. 266.

1804 octombrie 25. Iosif, episcopul de Argeș, reface și înfrumusețează zugrăveala deteriorată și învechită a bisericii m-rii Argeșului, fiind ostentor Meletie economul. 236.

<Cca 1805>. Ioan Marica vâtaful, ctitor <al bis. Recea>, este amintit de o inscripție a lăcașului. 592.

85- <Cca 1805> septembrie 20. Calciu Matei zugravul <din jud. Vîlcea> se semnează pe un chivot <de la biserica de lemn, din Valea Cucii>. 732.

1805. Gheorghe preotul <fiul lui Misail>, Maria preoteasa ș.a. moșteni <ctitori>, printre care Marin ș.a. sînt ostentori împreună cu Ilie lemnarul, la zidirea <bis. Recea>, pe moșie megieșască. 591.

86- 1805. Iacov zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Mavrodolu din Pitești>. 517.

1805. La această dată sînt isprăvite lucrările de zidire <la Schitul Scăueni>, acoperit acum, cu „buruiană”. 636.

8x 1805. Mihalache Uescu, Eufrosina Uescu, Sultana ș.a. dăruiesc un potir <de la bis. Adormirea din Pitești>. 501.

88- 18<0>5 martie 12. Dumitru și soția sa Maria dăruiesc o cruce de cult <de la bis. Stroești>. 671.

89- 1805 (7313) martie 20. Matei și Stanca sînt amintiți pe o cruce de cult <de la bis. Costești-Vîlsan>. 196.

1805 (7313) mai 8. Ioan, Tudor și Marin sînt amintiți pe o cruce de cult <de la bis. Brătești>. 86.

8a- 1805 (7313) mai 20. Matei, Stanca, Alexandru ș.a. sînt amintiți pe o cruce de cult <de la bis. Sf. Voievozi din Curtea de Argeș>. 317.

1805 (7313) august 19. Constantin preotul și Eftimie <diaconul> clădesc <bis. Vătășești>. 759.

1805 septembrie 1. Anghel <Stoianovici> zugravul cu familia sa și Ion ucenicul sînt amintiți <la bis. Recea>, unde au executat lucrările de pictură. 593.

1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314). Calciu <Matei> zugravul din jud. Vîlcea se semnează <la biserica de lemn, din Valea Cucii>. 734.

90 1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314). Calciu <Matei> zugravul <din jud. Vîlcea> se semnează pe ușile împărătești <de la biserica de lemn, din Valea Cucii>. 733.

1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314). Ion, Voica, Ene preotul ș.a. contribuie <la clădirea bisericii de lemn, din Valea Cucii>. 731.

91- 1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314). Radu preotul, preoteasa Mara, Pană ș.a. sînt amintiți pe o cruce funerară <de la bis. Zorile, Costești>. 192.

1805 septembrie 10. Panteleimon zugravul din Argeș se semnează pe o icoană <de la bis. Sf. Nicolae, Cîinenii Mici>. 145.

<Cca 1806>. Andronache preotul <șetrar>, Ioana preoteasa, Dinu diaconul ș.a. sînt amintiți printre ctitorii <bis. Albota>. 4.

1806. Anghel <Stoianovici> zugravul semnează lucrările de pictură executate <la bis. Recea>. 594.

1806. Biserica <din Moșoaia> este clădită <de moșnenii> din neamul Bărbosu, neamul Furchezi ș.a., pisania amintindu-i pe Stan preotul, Oprea ș.a. 484.

1806. Dumitru Roman, Oprea Roman, Sabin Ștefan ș.a. moșneni <ctitori ai bis. Perișani>, dăruiesc lăcașului un clopot. 497.

1806. Ilie Olănescu polcovnicul și soția sa, maica Pelaghia clădesc și zugrăvesc <bis. Sinbotin>, meșteri zugravi fiind Manole și Dinu <de la Craiova>. 648.

18<0>6. Inscripție amintind această dată pe obiecte de cult <de la bis. Șetrari, Braniștea>. 57.

1806. Inscripție amintind această dată pe o cruce de cult <de la bis. Poienari>. 564.

1806. Obștea schitului Brăt<ăș>ești contribuie la facerea unui clopot al lăcașului. 91.

<1806 după august 12 — octombrie 1>. Andronache preotul șetrar clădește <bis. Albota>, în domnia lui Alexandru Suțu, mitropolit fiind Dosoftei <Filittis>. 3.

<Cca 1807>. Panteleimon zugravul <din Argeș> semnează lucrările de pictură executate <la bis. Sf. Treime din Pitești>. 529.

1807. Anghel <Stoianovici> cu Ion ucenicul și cu părinții săi, Stoian și Tudora, sînt amintiți <la bis. Șetrari, Braniștea>, lăcaș la care zugravul a executat lucrările de pictură. 58.

1807 (?). Anghelina, Maria, Constantin ș.a. sînt amintiți de o inscripție <de la bis. Catane>. 109.

92 1807. Gheorghe, Leca, Neaga și Zoița sînt amintiți pe un discos <dăruit la bis. Sf. Ioan din Pitești>. 527.

<1807>. Ilie Olănescu polcovnicul, <soția sa Păuna>—monahia Pelaghia, cu familia lor ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Sinbotin>. 650.

1807. Inscripție amintind data cînd a fost zugrăvită <bis. Sinbotin>. 652.

18<0>7. Jupanul Frangu <Daneș>, Maria, Nicolae ș.a. din familia lor clădesc <bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici>. 151.

<1807>. Nectarie monahul este înfățișat în pictură murală <la bis. Sinbotin>. 651.

<1807>. Rusin Caragic, fost mare șetrar, călugărit Rafail, cu soția sa Ancuța sînt amintiți ca sprijinitori <ai bis. Sinbotin>, lăcaș la care, din lipsă de spațiu, nu li s-au zugrăvit portretele. 649.

1807. Sava schimnicul și Teodosie ieromonahul reîntemeiază m-reă Stînișoara. 660.

<1807>. Stanciu, calfa <lui Manole zugravul de la Craiova>, se semnează <la bis. Sinbotin>. 652.

1807. Vintilă și soția sa Stanca ridică o cruce de piatră <la Galeșu>. 403.

93 1807 mai 15. Panteleimon zugravul <din Argeș> se semnează pe o icoană <de la bis. Sf. Treime din Pitești>. 530.

1807 (7315) mai 22. Gheorghe preotul din Mateești își însemnează numele într-o inscripție <de la biserica de lemn, din Drăganu-Olteni>. 349.

1807 (7315) iulie 4. Nicolae Frunzescu din Peloponez, fost vâtaf de plai <în Loviște>, Gheorghe Enescu și Vlad Cheianu clădesc <bis. Sălătrucel>. 633.

1807 septembrie 1 — 1808 august 31 (7316). Inscripție amintind această dată pe o cruce pistornic <de la bis. Ionești>. 434.

1807 septembrie 1 — 1808 august 31 (7316). Radu preotul este amintit pe o cruce funerară <de la bis. Zorile, Costești>. 193.

<Cca 1808>. Jupanul Frangu Daneș, jupanul Dumitrașcu Cozmescu, Matei din Racovița ș.a. cu familiile lor sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici>. 153.

<Cca 1808 ?>. Radu Merișanu preotul este amintit <la bis. Lipia>. 462.
<Cca 1808>. Zugravii Manole și Dinu <din Craiova>, care au executat lucrările de pictură <la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici> sînt amintiți la acest lăcaș, precum și preotul Radu ș.a. 152.

1808. Inscripție amintind această dată pe ferecătura unei icoane <de la bis. Sf. Treime din Pitești>. 530.

1808. Inscripție amintind această dată pe un clopot dăruit bis. Sf. Arhangheli din Voleavciu, <piesă aflată la Biserica Domnească din Pitești>. 514.

1808. Ioan preotul, ctitor, Stana preoteasa, Maria preoteasa ș.a. dăruiesc un clopot <la m-rea Stînișoara>. 663.

1808. Panteleimon zugravul din Argeș se semnează pe o icoană <de la bis. Piatra>. 499.

1808 februarie (?). Stan cel Mare își însemnează numele <la bis. Ruda>. 623.

1808 iunie 20. Radu Drăguțoiu, Creața și Radu dascălul clădesc și zugrăvesc <bis. Glimbocu>. inscripția fiind scrisă de Panteleimon zugravul <din Argeș>. 415.

1808 august. Inscripție amintind această dată <la bis. Sf. Voievozi, Cîinenii Mici>. 152.

1808 septembrie 1 — 1809 august 31 (7317). Călin preotul este amintit pe o cruce funerară <de la bis. Zorile, Costești>. 194.

<Cca 1809>. Gheorghe Vărzaru, fost mare clucer de arie, soția sa Ilinca și copiii lor sînt înfățișați împreună cu vechii ctitori în pictura murală <la bis. Vărzaru>. 756.

<Cca 1809>. Gheorghe <Vărzaru>, fost mare clucer <de arie> <soția sa> Ilinca, cu copiii lor ș.a. sînt amintiți drept ctitori <la bis. Vărzaru>. 755.

1809. Doroteu, preot monah <pietrar>, se semnează pe un vas de piatră <de la bis. Robaia>. 601.

1809. Doroteu, preot monah <pietrar>, se semnează pe vasul de piatră de la spălătorul din altar <al Schitului Brătășești, Brătești>. 89.

1809 (7317) <ianuarie 1 — august 31>. Inscripție amintind această dată, <cînd a fost clădită biserica de lemn, din Cotmeana-Stolnici>. 210.

1809 iunie 3. Mihalache Uescu și Eufrosina Uescu dăruiesc un potir <la bis. Buna Vestire din Pitești>. 509.

1809 iunie 6. Mihalache Uescu și Eufrosina Uescu dăruiesc un discos <la bis. Buna Vestire din Pitești>. 509.

1809 iunie 19. Mihai Uescu și soția sa Eufrosina încep să clădească <bis. Dobrogostea>. 343.

1809 iunie 20. Gheorghe <Vărzaru, fost> mare clucer <de arie>, contribuie la zugrăvirea <bis. Vărzaru>. 754.

1809 iunie 23. Ion, fiul lui Costin Runcianu, zugrăvește o cruce <de cult, de la bis. Bleici>, piesă amintind numele lui Ștefan și al Mariei. 44.

1809 august 25. Ion preotul și Marin sînt amintiți pe o cruce <de cult de la Schitu>. 645.

1809 septembrie 1 — 1810 august 31 (7318). Calciu <Matei> zugravul <din jud. Vîlcea> se semnează pe ușile împărătești <de la bis. Corbii din Vale>. 182.

<Cca 1810>. Hrizea preotul, Dragomira preoteasa și fiul lor Mihalache dăruiesc o icoană <la bis. Cersani>. 125.

100 <Cca 1810>. <Teodosie, egumenul> m-rii Cozia, dăruiește o icoană la bis. Jiblea <Veche>. 446.

101 <Cca 1810—1812>. Anastasie <Ceauhrimatista>, vătaful de plai <din Loviște>, contribuie la zugrăvirea unei icoane <de la bis. Titești>. 703.

<Cca 1810—1820 ?>. Gheorghe, Florea, Eva ș.a. sînt amintiți de o inscripție funerară <la bis. Sf. Voievozi, Ciinenii Mici>. 154.

<Cca 1810—1820>. Marin și Șerban, ctitori <ai bis. Recea>, sînt înhumați în cuprinsul amintitului lăcaș. 595.

102 <Cca 1810—1830>. Panteleimon, zugravul <din Argeș>, se semnează pe o icoană <de la bis. Vărzaru>. 757, 758.

1810. Dorotei, arhimandritul Episcopiei de Argeș, întreprinde lucrări pentru mărirea tindei și amvonului <bisericii m-rii Văleni>. 751.

103 1810. Inscripție amintind această dată pe ușile împărătești <de la Schitul Brătășești, Brătești>. 89.

1810. Lăcașul <Schitului Scăueni> este acoperit cu șindrila. 636.

104 1810. Meletie ierodiaconul, economul Episcopiei de Argeș, dăruiește un chivot <la bis. Valea Danului>. 739.

<După 1810>. Gheorghe preotul <fiul lui Misail>, ctitor <al bis. Recea>, este înhumat la acest lăcaș. 596.

1810 noiembrie 8. Mihai Uescu cu soția sa Eufrosina și fiul lor Alexandru, fost mare șetrar, termină lucrările la bis. Dobrogestea, clădită pe moșia lor. 343.

<Cca 1811>. Petru <Popovici cu soția sa> Ancuța <și fiul lor> Ion <Popovici>, cu familia lui, sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Sălătrucu de Jos>. 635.

<1811>. Dragomir, Stancu, Matei ș.a. zidari semnează lucrările efectuate <la bis. Valea Danului>. 738.

105 1811. Inscripție amintind această dată pe un chivot <de la Biserica Domnească din Pitești>. 512.

1811. Inscripție amintind această dată pe un clopot <de la bis. Găleşești>. 410.

<1811>. Inscripție cuprinzînd porunci arhieresti către preoții <bis. Valea Danului>, privind înhumările din incinta lăcașului, menținerea preceptelor bisericesti și relativ la judecățile cu pricini. 737.

1811. Pavel <Bădiceanu> postelnicul reface un clopot pentru ctitoria sa <bis. Bădiceni>. 20.

1811 aprilie 20. Inscripție amintind această dată <cînd a fost zugrăvită, probabil, bis. Sălătrucu de Jos>. 635.

1811 (?) aprilie 26. Maria este amintită de o inscripție sgrafitată <la bis. Ruda>. 623.

1811 (7319) iulie. Stoica preotul <bis. Jiblea> insemnează data cînd a fost construită, probabil, casa sa <din Jiblea Veche>. 448.

1811 septembrie 1 — 1812 august 31 (7320) v. 18<19> septembrie 1 — 18<20> august 31 (732<8>).

1811 octombrie 1. Iosif, episcopul de Argeș, și Meletie economul clădesc <bis. Valea Danului>. 736.

1812. Inscripție amintind această dată <cînd a fost făcută vechea simplă a bisericii m-rii Argeșului>. 252.

106 1812. Inscripție amintind această dată pe o icoană <de la bis. Ruda>. 609.

1812. Iosif, episcopul de Argeș, reface clopotele <deteriorate, de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 278.

1812. Iosif, episcopul de Argeș, reface un clopot deteriorat al Bisericii Domnești <de la Argeș>, cu sprijinul arhimandritului Teodosie de la m-rea Cozia, meșter fiind Gheorghe Wolff, piesă ce se află la bis. Sf. Gheorghe <din Curtea de Argeș>. 277.

1812. Iosif ieroshimonahul dăruiește un potir ș.a. obiecte de cult la Schitul Robaia. 603.

1812. La această dată încep lucrările la poarta <Schitului Bascovele, Ursoaia>. 730.

<1812> (?). Matei <zugravul> se semnează pe o icoană <de la bis. Valea Danului>. 740.

1812 ianuarie 15. Dionisie, fost exarh <al Mitropoliei>, contribuie la facerea ușilor de la tîmpla, <Schitului Păușa>, zugrav fiind Partenie ieromonahul <de la m-rea Bistrița>. 495.

1812 <după august 27>. Ioan Gheorghe Caragea este amintit <la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Țării Românești>. 631.

1812 octombrie 30. Biserica Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon <din Pitești> este clădită cu ajutorul enoriașilor după încetarea războiului și încheierea păcii dintre ruși <și turci>. 548.

<Cca 1813>. Teodosie arhimandritul m-rii Cozia dăruiește o candelă <la Schitul Scăueni>. 639.

1813. Doroteu, arhimandritul <Episcopiei de Argeș>, egumen al Schitului Brătășești, <Brătești>, începe lucrările de refacere a acestui lăcaș. 87.

1813. Doroteu, protosinghelul <Episcopiei de Argeș>, dăruiește un clopot la Schitul Brătășești, <Brătești>. 91.

1813. Inscripție amintind această dată pe un clopot <de la bis. Luminile>. 466.

1813. Meletie, economul <de la m-rea Cozia>, dăruiește icoane <Schitului Scăueni>, piese semnate de David zugravul. 640.

1813. Silvestru egumenul dăruiește o cruce de cult <la m-rea Cotmeana>. 202.

1813. Teodosie, arhimandritul <m-rii Cozia>, dăruiește icoane <Schitului Scăueni>, piese semnate de David zugravul. 641.

1813 iunie 20. Boierii Budișteni și alți locuitori dăruiesc un polcandru la bis. Budeasa <Mare>. 101.

1813 septembrie 1 — 1814 august 31 (7322). Ioanichie monahul este amintit pe o cruce funerară <de la bis. Sf. Treime din Pitești>. 532.

1814. At<anasie> (?) și Dum<itru> (?) sint amintiți pe o piesă de cult <de la bis. Sf. Ioan din Pitești>. 527.

1814. Inscripție amintind această dată pe o icoană <de la bis. Vulpești>. 765.

1814. Inscripție amintind această dată pe un clopot <de la bis. Vătășești>. 759.

1814. Iosif, episcopul de Argeș, și Meletie economul dăruiesc ctitoriei lor, bis. Valea Danului, un clopot lucrat <de meșterul> Gheorghe <Wolff din Sibiu>. 743.

<1814>. Nicolae zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Vulpești>. 765.

1814. Ștefan Bellu, fost mare clucer, dăruiește un clopot la bis. Băjești, <piesă aflată la bis. Podu Broșteni, Costești>. 184.

1814. Velica este amintită pe o cruce funerară <de la bis. Humele>. 431.

1814 iunie 26. La această dată sînt isprăvite lucrările de tencuire de la poarta <Schitului Bascovele, Ursoaia>. 730.

1814 <înainte de 20 august>. Iosif, episcopul <de Argeș>, reface un clopot deteriorat în timpul arderii clopotniței <m-rii Argeșului>, meșter fiind Gheorghe Wolff din Sibiu. 260.

1814 <după august 20>. Iosif, episcopul de Argeș, reface un clopot în locul celor distruse în timpul arderii clopotniței <m-rii Argeșului>, meșter fiind Gheorghe Wolff din Sibiu. 261.

1814 septembrie 1 — 1815 august 31 (7323). Calciu <Matei>, zugravul <din jud. Vâlcea>, se semnează pe ușile împărătești <de la biserica de lemn din Valea Scheiului>. 750.

18<1>4 (?) septembrie 17. Tudor diaconul, Gheorghe, Trandafira ș.a. ridică o cruce de piatră <de la Oarja>. 487.

1815. La această dată încep lucrările de zugrăvire a bisericii <Schitului Scăueni>. 636.

1815 iunie 10. Inscripție <la bis. Ruda> consemnînd data la care a ars biserica Birseștilor. 630.

1815 septembrie 1 — 1816 august 31 (7324). Petru, Barbu, Maria ș.a. sînt amintiți pe o cruce de cult <de la bis. Goranu>. 424.

<Cca 1816>. Ioan <Mohanu Moțoi>, Safta, Petru ș.a. sînt amintiți printre ctitorii noi <ai bis. Bumbuești>. 108.

<Cca 1816>. Ioan, Voica, Varlaam monahul ș.a. sînt amintiți printre ctitorii vechi <ai bis. Bumbuești>. 107.

<Cca 1816>. Matei Tigveanu dăruiește o icoană <la bis. Bălteni>. 26.

1816. Doroteu, arhimandritul <Episcopiei de Argeș>, Mihăilă, Damian ș.a. clădesc <bis. Ciofrîngeni>. 130.

1816. Ioan <Mohanu Moțoi>, Safta, Constantin ș.a. ctitori contribuie la zidirea <bis. Bumbuești>. 106.

1816 martie 25. Costin Tigveanu pitarul, soția sa Safta, Matei Bălțeanu polcovnicul ș.a. clădesc <bis. Bălteni>. 24.

1816 septembrie 1 — 1817 august 31 (7325). Radu dascălul din Meculești, Constantin Tabacul și fratele său Gheorghe clădesc <bis. Toți Sfinții din Pitești>, pe moșia postelnicului Gheorghită Budișteanu. 543.

<Cca 1817>. Radu dascălul <din Meculești>, Constantin <Tabacul și fratele său>, Gheorghe <cu familiile lor> sînt amintiți printre ctitori <la bis. Toți Sfinții din Pitești>. 544.

1817. Badea logofătul, fiul lui Radu Șuiceanu, dăruiește o icoană <la bis. Șuici>. 681.

1817. Ion Ungurelu, fost mare sluger, și jupanul Hagi Țenea încep lucrările de zidire a bis. Sf. Vineri din Pitești. 533.

1817. Sava schimnicul, cel ce a fost osîrduitor la refacerea <m-rii Stînișoara>, a decedat la această dată. 660.

1817. Uța, fiica lui Ene Brătianu, dăruiește o icoană <la bis. Șuici>. 682.

1817 septembrie 1 — 1818 august 31 (7326). Tudose, Stanca, Ioan ș.a. sînt amintiți pe o cruce de piatră <de la bis. Jiblea Veche>. 442.

<Cca 1818>. Sultana, Ioan <Mavrodolu căminarul>, Zmaranda ș.a. sînt amintiți printre ctitorii <de la bis. Mavrodolu din Pitești>. 516.

1818. Ioan Mavrodolu, fost mare căminar, reface <bis. Mavrodolu din Pitești>, deteriorată la cutremurul <din 1802?>, și o înzestrează cu odore. 515.

1818 martie 18. Ioan Ungurelu, fost mare sluger, a decedat la această dată. 533.

<1818 după noiembrie 4>. Alexandru Suțu este amintit <la bis. Ruda>, în rîndul voievozilor <care s-au aflat în scaunul Țării Românești>. 631.

<Cca 1819>. Iosif, episcopul <de Argeș>, Dositei <Filittis> arhiereul, Teodosie, arhimandritul <m-rii Cozia> ș.a. sînt amintiți în pomelnicul <de la Schitul Scăueni>. 638.

<Cca 1819>. Toma zidarul și Achim din Sebeș sînt amintiți <la bis. Brad-Botușari din Curtea de Argeș>, pentru lucrările executate aici. 270.

1819. Doroteu, arhimandritul <Episcopiei de Argeș>, termină de reparat <Schitul Brătășești, Brătești>, construiește chiliile, face cișmeaua și-i dăruiește unele obiecte. 87.

1819 ianuarie (14?). Stanca preoteasa este înhumată <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 307.

1819 iunie 18 v. <1818 după noiembrie 4>.

1819 iunie 18 .. 1844. Inscripții <la bis. Ruda> consemnînd numele voievozilor care s-au aflat în scaunul Țării Românești și a doamnelor lor, de la Alexandru Ipsilanti, pînă la Gheorghe Bibescu. 631.

1819 iulie. Teodosie, egumenul m-rii Cozia, contribuie la isprăvirea lucrărilor de zidire <la Schitul Scăueni>. 636.

1819 (7327) iulie 23. Zugravii Panteleimon <din Argeș>, Ioan și Ștefan semnează lucrările de pictură executate <la Schitul Scăueni>. 642.

1819 septembrie (?). Ioana este amintită de o inscripție sgrafitată <la bis. Bohari>. 49.

18<19> septembrie 1 — 18<20> august 31 (732<8>). Anastasie Ceauhimatista, vătaful de plai <din Loviște>, clădește <bis. Racovița> cu sprijinul lui Toma preotul <din Dobriceni> ș.a., inscripția scrisă de Petcu pietrarul <din Jiblea> amintind și daniile făcute lăcașului de către localnici. 579.

1819 septembrie 1 — 1820 august 31 (7328). Inscripție amintind această dată pe o cruce de cult <de la Schitul Fedeleșciori>. 381.

1819 septembrie 1 — 1820 august 31 (7328). Radu Mă<răscu?>, Duminică Mărăscu preotul, din funia Mărească ș.a. clădesc <bis. Cotu>. 213.

1819 septembrie 1 — 1820 august 31 (7328). Stancu <pietrar?> își însemnează numele pe ancadramentul ușii <de la bis. Cotu>. 213.

1819 septembrie 13. Teodosie ieromonahul termină de zidit biserica <m-rii Stinișoara> cu ajutorul lui Constantin Brăiloiu, fost mare clucer, al lui Nica Vlădescu, fost mare serdar, lăcaș tirnosit de Dositei arhimandritul Argeșului. 660.

1819 septembrie 30. Ioniță Taftur județul reclădește cu sprijinul altor locuitori <bis. Brad-Botușari din Curtea de Argeș>. 269.

<Cca 1820>. Ioan preotul, Rada preoteasa, Constantin preotul ș.a. sînt amintiți printre ctitorii <bis. Cotu>. 214.

<Cca 1820>. Sandu Biserică <cu soția lui> și David cu <familia sa> sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <de la bis. Dîngești>. 341.

<Cca 1820>. Sandu <Biserică>, Gheorghe, Luța ș.a. sînt amintiți printre ctitorii <bis. Dîngești>. 340.

<Cca 1820>. Zugravii Anghel <Dozescu?> diaconul, Dumitru <din Uda de Sus>, Ilie <din Craiova?> ș.a. sînt amintiți la <bis. Cotu>, unde au executat lucrările de pictură. 215.

<Cca 1820—1830>. Toma, Ion, Constantin ș.a. sînt amintiți printre ctitori <la bis. Șuici>. 688.

<Cca 1820—1840 ?>. Hristea diaconul, Ileana diaconeasa, Stan preotul ș.a. sînt amintiți de o inscripție <de la bis. Glimbocu>, care evidențiază și numele zugravilor Voicu <din Pitești>, Nicolae și Apostu. **416.**

1820. Ioan șetrarul dăruiește un clopot la bis. Uda, piesă <aflată la bis. Șetrari, Branîștea>. **59.**

1820. La această dată este tîrnosită <bis. Toți Sfinții din Pitești>. **543.**

1820. Panait Balotă postelnicul, mama sa Mariuța, soția lui Mirica și copiii lor clădesc <bis. Ceparii Ungureni>; pisană fiind scrisă de Petcu pietrarul din Jiblea. **120.**

1820. Partenie <Nica egumenul Schitului Buliga>, epistat al Schitului Trivalea <din Pitești>, reface un clopot al acestui lăcaș. **546.**

1820. Petrache stolnicul este amintit pe o cădelniță <de la Schitul Bascovele, Ursoaia>. **728.**

<1820—1823 sau 1828—1845>. Iosif, episcopul de Argeș, este înfățișat în pictura murală a bisericii <m-rii Argeșului, prin hotărîrea urmașului său episcopul Ilarion>. **244.**

1820 martie 25. Sandu Biserică boierul și David clădesc <bis. Dîngești>. **339.**

1820 (7328) iunie 15. Anastasie Ceauhrimatista, vătaful de plai <din Loviște>, clădește <bis. Racovița> cu sprijinul preotului Toma <din Dobriceni>, lucrările fiind încheiate prin grija diaconului Ioan. **580.**

1820 octombrie 3. Inscripție consemnînd data tîrnosirii <bis. Cotu>. **216.**

<După 1820>. Panait Balotă postelnicul, soția lui, Mirica, fiul lor Răducan ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Ceparii Ungureni>. **121.**

<Cca 1822>. Maria, Ilinca, Doroteu arhimandritul <Episcopiei de Argeș> ș.a. sînt amintiți printre ctitorii <bis. Ciofrîngeni>. **131.**

<Cca 1822—1825>. Ioan <probabil zugrav> este înfățișat lîngă un preot și în dreptul unui șir de locuitori-contribuabili pe iconostasul <picat de el, de la bis. Ciofrîngeni>. **133.**

1822. Grigore (?) preotul, Floarea preoteasa ș.a. sînt amintiți pe o icoană <de la bis. Zorile, Costești>, semnată de Ioan zugravul. **195.**

1822 <după iunie 30>. Grigore <al IV lea> Ghica este amintit <la bis. Ruda, în rîndul voievozilor care s-au aflat în scaunul Țării Românești>. **631.**

1822 (7330) iulie 4. Panteleimon, zugravul <din Argeș>, cu Ion și Ștefan sînt amintiți <la bis. Ciofrîngeni>, unde au executat lucrările de pictură. **132.**

1822 noiembrie 25. Iorga <Bănică>, ctitorul vechii bis. <Robaia, Berislăvești>, este înhumat sub o lespede mormîntală din cuprinsul lăcașului, inscripția amintind și numele Mariei, al Iordanei ș.a. **600.**

1822 septembrie 1 — 1823 august 31 (7331) v. 1820.

<Cca 1823>. Preda Știrbei postelnicul, Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, Ioan Peldicari, fost mare stolnic, cu familiile lor, sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Izvoru>. **438.**

1823. Inscripție amintind de lucrările de zugrăvire efectuate <la bis. Izvoru, de Ioan Peldicari, fost mare stolnic>, ispravnicul jud. Vlașca, cu soția sa Zoîța Colfescu. **437.**

1824 martie 20. Mihai și Maria sînt amintiți pe o icoană <de la m-rea Argeșului>, semnată de Panteleimon zugravul <din Argeș>. **268.**

1824 iulie 10 (?). Radu și Drăghici Budișteanu isprăvesc lucrările de zidire <la bis. Budeasa Mare>, la care și-au adus sprijinul și Gheorghită Budișteanu ș.a. pentru clădirea clopotniței, tencuirea și zugrăvirea lăcașului. **97.**

1824 august 24. Ierotei zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Cărpeneș>. **111.**

1824 decembrie (?) 12. Sultana, maica de la m-reă Văleni, este ostentivă împreună cu preotul din Văleni și cu Savu Dădă<r>lan din Sălătrucu, la facerea unui candelabru executat de Traugott Leutschaf la Sibiu. **752.**

<Cca 1825 ?>. Grigore Drugănescu marele paharnic și soția sa Maria cu copiii lor clădesc bis. Sf. Nicolae <Oeștii Pămînteni>. **489.**

1825. Antonie zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Ciofringeni>. **134.**

1825 Nicolae <Frunzescu> pitarul, fiul său Ștefan vistierul, și Ecaterina dăruiesc patru icoane <la bis. Corbeni>, piese semnate de Dumitru zugravul. **179.**

1825 septembrie 25. Dincă Brătianu postelnicul (?) contribuie la zugrăvirea unei icoane <de la Schitul Trivalea din Pitești>. **547.**

1826. Dionisie monahul <zugrav> se semnează pe icoane <de la Schitul Fedeleșiori>. **381.**

1826. Inscripție amintind această dată pe o cruce de cult <de la m-reă Argeșului>. **266.**

1826. La această dată încep lucrările de zidire <a bis. Cremenari>. **219.**

1826. Nicolae zugravul semnează lucrările de pictură executate <la bis. Cotu>. **217.**

1826. Prin osîrdia stareții Platonida schimonahia și a altor ctitori au început acum lucrările de zugrăvire la biserică <m-rii Văleni>. **751.**

1826. Radu preotul contribuie la zugrăvirea unei cruci de lemn <de la bis. Dăești>, piesă semnată de Ioan zugravul. **324.**

18<26>. Safta Brătianu dăruiește o icoană <la bis. Șuici>. **683.**

182<6 ?>. Sandu diaconul este amintit pe o cruce funerară <de la bis. Vîlsănești>. **763.**

1826. Toma Vrabie dăruiește o icoană <la bis. Șuici>. **684.**

1826 iunie 20. Dionisie monahul, economul, este amintit pe o cărmidă funerară <de la m-reă Cotmeana>. **207.**

<Cca 1827> octombrie 3 (?). Panteleimon zugravul <din Argeș> execută lucrări <de refacere a picturii la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>, în vremea episcopului Grigorie. **303.**

1827. Alexandru Ungurelu contribuie la încheierea lucrărilor de zidire la bis. Sf. Vineri <din Pitești>. **533.**

1827. Constantin <polcovnicul>, Pantazi <Bălan>, Safta <Brătianu și mama ei> sînt amintiți pe un potir dăruit <la bis. Șuici>. **685.**

1827. Panteleimon zugravul <din Argeș> semnează lucrările <de refacere a picturii la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. **304.**

1828. Ion preotul dăruiește o icoană la bis. Jiblea <Veche>, piesă semnată de Antonie zugravul. **447.**

<1828>. Neacșu preotul cu familia sa, Dumitru Galiceanu postelnicul, Ion Sălișteanu ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Cremenari>. **221.**

<1828>. Neacșu preotul, Stanca preoteasa, <fiul lor>, Gheorghe ș.a. sînt amintiți printre ctitori <la bis. Cremenari>, inscripția fiind scrisă de Gheorghe zugravul. 220.

1828. Petru Pandele, soția sa Păuna, Teodorache, fiul diaconului Hristea, ș.a. negustori clădesc bis. Sf. Ilie <din Pitești>. 525.

1828. Toma diaconul, fiul preotului Dumitru Hardabea din Stoilești, clădește <bis. *Țimplari*, Stoilești>, dăruindu-i o moșie cumpărată de la Radu logofătul din Stănești. 665.

1828. Trandafir este înhumat împreună cu Profil (?), Anghelina ș.a. sub o lespede mormintală <de la bis. Sf. Treime din Pitești>. 531.

1828. Zugravii Ilie din Teiușu, Anghel diaconul din Dozești, Ilie din Craiova și Ion din Teiușu semnează lucrările de pictură executate <la bis. Cremenari>. 222.

1828 (7336) <ianuarie 1 — august 31> v. 1773 *septembrie 1* ... 1828 (7282...7336).

1828 (7336) *martie 16*. Ilie zugravul din Teiușu se semnează pe o icoană <de la bis. Cremenari>. 224.

1828 *iunie 1*. Sandu, Stancea, Ion ș.a. sînt amintiți pe o cruce funerară de piatră <de la Recea>. 599.

1828 *iulie (?) 2*. Grigore <Dimitrie> Ghica voievod este amintit pe o cruce de piatră <de la bis. Budeasa Mare>. 100.

1828 (7337) <*septembrie 1 — decembrie 31*>. Ilie zugravul din Teiușu se semnează <la bis. Cremenari, lăcaș la care a executat împreună cu alți zugravi, lucrări de pictură>. 223.

1828 (7337) *octombrie 20*. Neacșu preotul, Dumitru Galiceanu postelnicul, Nicolae vătaful ș.a. clădesc și zugrăvesc <bis. Cremenari>. 219.

<*Cca 1829*>. Drăgușin preotul, Floarea preoteasa, Neacșu ș.a. sînt amintiți printre ctitorii <de la bis. Răchițele de Sus>. 585.

<*Cca 1829*>. Toma diaconul, fiul preotului Dumitru Hardabea, contribuie la zugrăvirea altarului <bis. *Țimplari*, Stoilești>, zugravi fiind Nicolae și Dumitru. 666.

<*Cca 1829*>. Toma diaconul <fiul preotului Dumitru Hardabea>. Ioana, Enache ș.a. <ctitori> sînt amintiți <la bis. *Țimplari*, Stoilești>. 667.

<*Cca 1829—1833*>. Ion, fiul preotului Grigore, Floarea preoteasa ș.a. ridică o cruce de piatră <de la Bratovești>. 68.

1829. Dumitru zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Răchițele de Sus>. 586.

<1829>. La această dată a fost zugrăvită, probabil <bis. Răchițele de Sus>. 585.

1829. Stanca și Sora sînt înhumate <la bis. Jiblea Veche>. 443.

1829. Visarion monahul, Vlad și Neacșa sînt amintiți pe o cruce funerară <de la bis. Recea>. 597.

1829 *februarie 12*. Marin Avram vătaful dăruiește o icoană <aflată la *Schitul Păușa*>, piesă semnată de Gheorghe zugravul. 496.

1829 (7337) *iulie 10*. Prin grija protosinghelului Vlasie, de la Episcopia de Argeș, sînt isprăvite lucrările de zugrăvire la biserica <m-rii Văleni>, pisania fiind scrisă de Ștefan zugravul. 751.

1829 (7338) <*septembrie 1 — decembrie 31*>. Ilie zugravul <din Teiușu> semnează lucrările de pictură executate <la bis. *Țimplari*, Stoilești>. 668.

1829 septembrie 13. Statie, preotul din Urluești, ș.a. ctitori și donatori <la bis. Surpați>, printre care Statie Lupu, Nicolae dulgherul ș.a. dăruiesc lăcașului un pomelnic de lemn. 674.

1829 septembrie 26. Alecu Ungurelu <fiul lui Ioan Ungurelu fost mare sluger> dăruiește un potir <la bis. Sf. Vineri din Pitești>. 534.

<Cca 1830>. Constantin preotul, Nicolae și Radu preoți ș.a., care au contribuit la zidirea <bis. Ciorîca, Uda>, sînt amintiți de o inscripție a lăcașului. 721.

<Cca 1830—1840 ?>. Crăciun, Simeon ș.a., printre care preotul David, dăruiesc un chivot <la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon din Pitești>. 528.

<Cca 1830—1840>. Ion preotul, Maria preoteasa, Varlaam monahul ș.a. contribuie la ridicarea unei cruci de piatră <la Șerbănești>. 677.

1830. Antonie zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Rădăcinești>. 587.

1830. Elisabeta Bascoveanca stareța dăruiește un potir <Schitului Bascovele, Ursoaia>. 729.

1830. Frangu <Daneș> diaconul dăruiește un clopot <la bis. Ciinenii Mici>, piesă turnată de Georgius Graeff. 146.

1830. Inscripție amintind această dată pe icoane prăznicare <de la bis. Ciorîca, Uda>. 721.

1830. Ion, Păuna și Maria sînt amintiți pe o cruce de piatră <de la Albeștii Pămînteni>. 2.

1830. Ioniță Tăbăran zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Cîrcești>. 162.

1830. Megieșii din neamul Antoneștilor, Dedeleștilor ș.a. clădesc <bis. Humele>, epitrop fiind preotul Costache Ilie. 430.

1830. Toma diaconul din satul Stoilești, plasa Cremenari <fiul preotului Dumitru Hardabea>, dăruiește un clopot <la bis. Popești>. 566.

1830. Voica, Ion, Zamfir ș.a. dăruiesc un potir <la bis. Sf. Ilie din Pitești>. 526.

1830 iunie 13. Nicolae preotul, duhovnic, Preda și Matei preoți ș.a. clădesc <bis. Ciorîca, Uda>. 720.

1830 august 10. Nicolae zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Obogeni>. 488.

1830 septembrie 1 — 1831 august 31 (7339). Inscripție amintind această dată <cînd a fost refăcută, probabil, bis. Cîrcești>, numele lui Stancu, consemnat acum, <aparținînd, posibil unui nou ctitor>. 161.

<Cca 1831>. Iosif, episcopul <de Argeș>, Ilarion, episcopul <Argeșului>, Vlasie arhimandritul ș.a. sînt amintiți <la bis. Branîștea>. 61.

1831. Florea preotul dăruiește un epitaf <de la bis. Cîrcești>. 162.

1831. Niculae preotul zugrav se semnează pe o icoană <de la bis. Bratia din Deal>. 62.

1831 septembrie 1 ... 1834 august 31 (7340...7342). Inscripții amintind datele în răstimpul cărora a fost clădită biserica de lemn, <de la Piscu Calului, Morărești>. 481.

1831 septembrie 16 (?). Dragu protopopul, fiul preotului Duminică, clădește împreună cu alți ajutători <bis. Branîștea>, lăcaș zugrăvit de Ioan Ivanovici. 60.

<Cca 1832>. Panteleimon zugravul și Constantin zugravul din Argeș se semnează pe o ușă diaconească de la tîmpla <bisericii de lemn din Piscu

Calului, Morărești), piesă pe care este însemnat și numele lui Nicolae ieromonahul (?). 482.

1832. Gheorghe <Gherontie> zugravul de la m-rea Cozia se semnează pe o icoană <de la bis. Copăceni>. 176.

1832. Inscripție amintind această dată pe un clopot <de la bis. Cremenari>. 223.

1832. Neofit, episcopul de Rîmnice, cîrmuitorul Mitropoliei, dăruiește icoane <la Schitul Flămînda>, piese executate de Ioan Halepliu zugravul. 398.

1832 (7340) ianuarie (?) 24. Dumitru preotul zugrav se semnează pe o icoană <de la bis. Valea Cucii>. 735.

1832 martie 15. Amvrozie monahul de la m-rea Cozia dăruiește o icoană <la m-rea Cotmeana>. 209.

1832 martie 20. Constantin Păiușescu preotul dăruiește <la bis. Bascov> ușile împărătești și un steag bisericesc, piese semnate de Voicu zugravul din Pitești. 9.

1832 iulie 19. La această dată este așezată o cruce funerară pentru mormîntul căminarului Ioan Mavrodolu, ctitorul <bis. Mavrodolu din Pitești>. 523.

1832 (7340) iulie 22. Mihai preotul este amintit pe o cruce de cult <de la bis. Surpați>. 675.

18<3>2 august ... Inscripție amintind această dată pe o icoană <de la bis. Deagu de Jos>. 325.

1832 septembrie 1 — 1833 august 31 (7341). Ion Titescu preotul, Iana preoteasa, Teodosie preotul ș.a. ridică o cruce de piatră <la Titești>. 707.

1832 septembrie 30. Drăgușin, Călina ș.a., printre care Filaret egumenul m-rii Cotmeana ș.a. amenajează o fîntînă <lingă matca rîului Cotmeana, la Bărbătești>. 29.

1832 noiembrie 8. Marcu (?) diaconul își însemnează numele <la bis. Piscu Calului, Morărești>. 481.

1832 noiembrie 9. Gheorghe Coculescu protopopul tîrnosește <bis. Schitu>, ctitorul „cel mare” fiind Ioan Fluturel <logofătul>. 645.

1832 decembrie 2. Petre și Pavel <Ungurelu> dăruiesc o icoană <aflată la bis. Sf. Vineri din Pitești>, piesă semnată de Voicu zugravul <din Pitești>. 535.

<După 1832>. <Nicolae> cojocarul și soția sa <Ruxandra> clădesc, zugrăvesc și împodobesc cu odoare ș.a. <bis. Dobrești>, ridicată pe moșia Episcopiei de Rîmnice, făcînd recomandări preoților în legătură cu înhumarea ctitorilor și cu daniile acordate lăcașului. 342.

1833. Gheorghe, fiul diaconului Pavel, dăruiește un clopot <la bis. Drăganu Olteni>. 354.

<1833>. Stancu diaconul, Radu preotul, Tudora diaconeasa ș.a. sînt amintiți printre ctitorii <bis. Bratia din Deal>. 63.

<1833>. Stancu diaconul, Tudora diaconeasa, Dumitru Ciuculete și Bălașa sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Bratia din Deal>. 64.

1833 ianuarie 2. Hrizan Iordache și Constantin dăruiesc ușile împărătești <de la bis. Morăști>. 483.

1833 aprilie 3. Inscripție amintind această dată pe un clopot dăruit <la bis. Cungrea>. 226.

1833 iunie 20. Drăghici este amintit pe o icoană <de la bis. Deagu de Jos>. 325.

1833 iunie 24. Zugravii Nicolae preotul și Dumitru preotul semnează lucrările de pictură executate <la bis. Bratia din Deal>. 65.

1833 iulie 24. Inscriptie amintind această dată pe o icoană <de la bis. Titești>. 703.

<Cca 1834>. Gheorghe, fiul lui Dumitrache, și Dumitrana dăruiesc o icoană <la bis. Bîrsoeni, Stănești>. 655.

1834. <Antim> Ghermano ieromonahul <zugrav> se semnează pe o icoană <de la bis. Rociu>. 605.

1834. Constantin, Sofi<a> monahia, Moise ș.a. dăruiesc o evanghelie <la bis. Șuici>. 686.

1834. Ilarie ieromonahul cu ajutorul lui Ghiță și Petru Dumitriu ș.a. dăruiesc un clopot la m-rea Stinișoara, piesă turnată de <Georg> Graeff la Sibiu. 664.

1834. Ioan Mavrodolu căminarul și <S>ma<ra>nda dăruiesc un chivot ctitoriei lor <bis. Mavrodolu din Pitești>. 518.

1834. Lucrările de zidire <a bis. Bercioiu> încep la această dată. 30.

1834. Nicolae preotul zugrăvește o icoană <de la bis. Bîrsoeni, Stănești>, piesă dăruită de un dregător din Stănești. 656.

<1>834. Radu ș.a. dăruiesc o icoană <la bis. Miercani>, piesă semnată de Ghiță Lăzărescu zugravul. 474.

1834. St<an preotul>, P<etre>, I<oan> (?) ș.a. <ctitori de la bis. Glimbocu> dăruiesc lăcașului un clopot. 416.

1834 martie 31. Nicolae preotul zugrav se semnează pe o icoană <de la bis. Bîrsoeni, Stănești>. 657.

1834 aprilie 6. <Antim> Ghermano ieromonahul <zugrav> se semnează pe o icoană <de la bis. Cocu>. 173.

1834 aprilie 13. Nicolae preotul zugrav se semnează pe o icoană <de la bis. Bîrsoeni, Stănești>. 658.

1834 august 22. Nicolae preotul zugrav se semnează pe o icoană <de la bis. Malu>, inscripția amintind și numele preotesei Luxandra. 469.

1834 septembrie 1 — 1835 august 31 (7343). Ion, fiul lui Radu, și Petru, fiul lui Radu Balmeș <contribuie la facerea ușii de la bis. Fețeni>. 389.

1834 decembrie 20. Inscriptie amintind această dată pe o icoană <de la bis. Rociu>. 605.

<Cca 1835>. Anastasie <Ceauhrimatista>, vătaful de plai <din Loviște>, Toma preotul <din Dobriceni>, Dumitru preotul ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Racovița>. 581.

<Cca 1835 ?>. Anastasie <Ceauhrimatista>, vătaful de plai din Loviște, Toma preotul <din Dobriceni> ș.a. sînt amintiți printre ctitorii <de la bis. Racovița>, inscripția fiind scrisă de Ștefan zugravul. 582.

<Cca 1835 ?>. Gheorghe, Neaga, Matei ș.a. sînt amintiți <la bis. Racovița>. 583.

<Cca 1835>. Ioan Mavrodolu căminarul, ctitor <al bis. Mavrodolu din Pitești>, dăruiește lăcașului o icoană. 519.

<Cca 1835>. Ioan Mavrodolu căminarul, ctitor <al bis. Mavrodolu din Pitești>, dăruiește lăcașului o tavă ș.a. obiecte de cult. 520.

<Cca 1835>. Zugravul Ioan cu Bălașa și zugravul Nicolae sînt amintiți <la bis. Hîrsești, lăcaș la care au executat lucrările de pictură>. 428.

1835. Inscriptie amintind această dată pe o icoană <de la bis. Cotu>. 215.

1835. Ioan Mavrodolu, marele căminar, dăruiește o evanghelie <la bis. Mavrodolu din Pitești>. 521.

<18>35. Panteleimon dascălul <zugrav din Argeș> se semnează pe o icoană <de la bis. Arefu>. 8.

1835. Șerban preotul, duhovnic, se semnează <la bis. Bercioiu>. 31.

1835 ianuarie 23. Neacșu preotul dăruiește o icoană <la bis. Răchitele de Jos>, piesă semnată de Drăghici zugravul. 584.

1835 iunie 30. Inscriptie amintind această dată <cînd a fost probabil zugrăvită bis. Racovița>. 581.

1835 (7343) august 29. Daniil duhovnicul <este înhumat la m-rea Turnu>. 711.

1835 septembrie 1 — 1836 august 31 (7344). Dionisie monahul, Daniil monahul ș.a. ridică o cruce de piatră <la m-rea Turnu>, pietrari fiind Petcu <din Jiblea> și Gheorghe. 713.

<Cea 1836>. Ene mazilu, fiul său Ioan, Badea <Langa> ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Lăngești>. 458.

1836. Anghel logofătul, soția sa Dumitra, Dumitru <preotul ?> ș.a. clădesc <bis. Dealu Bisericii>. 333.

1836. Ene mazilu, Badea Langa, Ion Langa ș.a. contribuie la clădirea <bis. Lăngești>. 457.

1836. Inscriptie amintind această dată cînd au fost, probabil, efectuate lucrări de pictură <la bis. Ceparii Ungureni>. 121.

1836. Inscriptie amintind numele lui Alexandru Ghica voievod, ce însoțea stema Țării Românești, <de la vechile clădiri ale Schitului Fedeleșciori>. 378.

1836. Iustina monahia este amintită pe un clopot <de la bis. Robaia>. 602.

1836. Stoica preotul, Maria preoteasa, Petru ș.a. sînt amintiți printre ostenitorii <de la bis. Jiblea Veche>. 445.

1836 octombrie 17. Teodosie egumenul, <ucenicul starețului> Sava, este osîrduitor la zugrăvirea bisericii <m-rii Stinișoara>, lucrare întreprinsă și cu ajutorul altor ctitori. 660.

1836 noiembrie 5. Stan P<opa>zul (?) zugravul din Burdea, se semnează pe o icoană <de la bis. Podu Broșteni, Costești>. 185.

1837. Inscriptie amintind această dată pe o icoană <de la bis. Lăngești>. 458.

1837. Inscriptie amintind această dată pe o icoană <de la m-rea Văleni>. 752.

1837. Petru preotul este amintit pe o cruce de cult <de la bis. Mălureni>. 471.

1837. Teodorache băcanul dăruiește o candelă <la bis. Mavrodolu din Pitești>. 522.

1837. T<udor ?> preotul (?) zugrav se semnează pe o icoană <de la m-rea Stinișoara>. 661.

1837 (7345) <ianuarie 1 — august 31>. Gheorghe Dănăcelu polcovnicul contribuie la zugrăvirea ușilor împărătești <de la bis. Cocoru>, piese semnate de preotul Nicolae zugrav. 172.

1837 martie 9. Niculae preotul zugrav se semnează pe o icoană <de la bis. Cungrea>. 229.

1837 martie 28. Daniil egumenul m-rii Cotmeana este amintit pe o cărămidă funerară <ce a fost așezată în mormîntul său>. 208.

1837 mai (?) 17. Grigorie preotul din Costești își însemnează numele la biserica <Schitului Fedeleșciori>. 376.

1837 mai 20. Inscripție amintind această dată pe o icoană <de la bis. Titești>. 703.

1837 mai 20. Panteleimon zugravul <din Argeș> se semnează pe o icoană <de la bis. Copăcenii>. 177.

1837 septembrie 29. Nicolae preotul zugrav și Ilie zugravul <din Teiușu> semnează lucrările de pictură executate <la bis. Bîrsoeni, Stănești>. 653.

<Cca 1838 ?>. Neacșu preotul, ctitor, Stanca preoteasa ș.a. sînt amintiți pe o cruce funerară <de la bis. Cremenari>. 225.

1838. Dumitru Cozmescu și soția sa Zoica clădesc <bis. Bulimanu>. 105.

1838. Inscripție amintind această dată la care au fost întreprinse lucrări de zugrăvire <la bis. Bîrsoeni, Stănești>. 654.

1838. Inscripție amintind această dată <la care au început, probabil, lucrările de zidire la bis. Vîlsănești>. 762.

1838. Ioan, Eftimie, Caterina ș.a. sînt amintiți pe o icoană dăruită <la bis. Cungrea>. 230.

<1838>. Ioan mazilu, soția sa Mina, și familia lor sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <de la bis. Bîrsoeni, Stănești>. 654.

1838. Ioan zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Bercioiu>. 32.

1838. Ivancea băcanul din Pitești dăruiește icoane <la bis. Prislopu Mare>. 573.

1838. Marin, Ioan și Anghel dăruiesc o icoană <la bis. Catane>. 109.

1838 ianuarie 29. Ion și Co. ni (?) <probabil, meșteri lemnari> își însemnează numele pe o icoană <de la bis. Prislopu Mare>. 574.

<După> 1838 martie 31. Spiridon Răsuceanu preotul, fratele lui Eftimie <Răsuceanu fost> mare clucer, este înhumat <la Schitul Fedeleșciori>. 377.

1838 iunie 12. Inscripție amintind această dată pe o icoană <de la bis. Popești>. 566.

1838 august 12. Nectarie egumenul m-rii Cozia clădește bis. Bercioiu, pe moșia sa de la Ruda, în vremea în care Mitropolia Țării Românești era cîrmuită de trei arhierei. 30.

1838 august 12. Nectarie, egumenul m-rii Cozia, Daniil Gărdescu eclesiarhul ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Bercioiu>. 31.

1838 (7347) septembrie 1. Inscripție amintind această dată <la care au fost executate lucrări de zugrăvire la bis. Bîrsoeni, Stănești>. 654.

1838 decembrie 4. Apostol Racoviceanu dăruiește o icoană <la bis. Valea Faurului>, piesă semnată de <Antim> Ghermano ieromonahul zugrav. 745.

<1838 decembrie 4>. Barbu și Iana <dăruiesc o icoană la bis. Dedulești>. 335.

1838 decembrie 4. Petru și Stana <dăruiesc o icoană la bis. Dedulești>. 335.

1838 decembrie 5. Constantin preotul din Valea Gîmbocului dăruiește un epitaf <la bis. Prislopu Mare>, piesă semnată de Voicu zugravul <din Pitești>. 575.

<Cca 1839>. Sibiceanu Dobra, Floarea, Iana ș.a. sînt amintiți pe o icoană <dăruită la bis. Luminile>. 465.

<Cca 1839>. Zugravii Constantin și Panteleimon <din Argeș>, împreună cu Ion ș.a. sînt amintiți <la bis. Oeștii Pămînteni, lăcaș la care au executat lucrările de pictură>. 490.

1839. <Antim> Ghermano ieromonahul zugrav se semnează pe o icoană <de la bis. Cerbureni>. 123.

1839. Constantin zugravul <din Argeș> se semnează pe o icoană <de la bis. Oeștii Pămînteni>. 493.

1839. Dobrin Sibiceanu, Petru, Constantin ș.a. sînt amintiți pe o icoană <dăruită la bis. Luminile>. 466.

1839. Dîmnica <Drugănescu>, Dimitrie <Drugănescu>, Ecaterina <Drugănescu> sînt amintiți printre ctitori <la bis. Oeștii Pămînteni>. 491.

1839 mai 31. Dobrin, Floarea, Ioan ș.a. sînt amintiți pe o icoană <dăruită la bis. Luminile>. 467.

1839 septembrie 1 — 1840 august 31 (7348). Zugravii Niculae preotul din Corbi și Dumitru preotul din Lăune semnează lucrările de pictură executate <la bis. Schitu>. 645.

1839 noiembrie 21. Anastasia Brătianu, soția lui Dincă, <Constantin> Brătianu fost mare clucer, este înhumată <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 308.

<Cca 1840>. Grigore Drugănescu, <fost mare> paharnic, și Maria Drugănescu sînt înfățișați în pictură murală <la bis. Oeștii Pămînteni>. 492.

<Cca 1840>. Ioan Nedelea diaconul, din moșu Dorobanțu, Florea diaconul, din moșu Bărbosu ș.a., printre care Ioan postelnicul, din moșu Furchezi, sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Ciocănai>. 128.

<Cca 1840>. Ioan Nedelea diaconul, Mihai postelnicul, Florea diaconul ș.a. sînt amintiți printre ctitori <la bis. Ciocănai>. 127.

<Cca 1840>. Maria, Zmaranda ș.a. din familia căpitanului Gheorghe Dănicel sînt amintiți printre ctitori <la bis. Delureni>. 337.

184<.>. Stan preotul dăruiește două icoane <la bis. Albota>, piese semnate de Ioniță zugravul din Pitești. 5.

1840. Gheorghe Dănicel căpitanul și soția lui, Maria, clădesc <bis. Delureni>. 336.

1840. Inscripție amintind această dată pe o evanghelie <de la bis. Buna Vestire — Greci din Pitești>. 509.

<1840>. Ioan <Fluturul logofătul cu familia sa>, Floarea diaconeasa, Nicolae ș.a. sînt amintiți <printre ctitori la bis. Schitu>. 647.

<1840>. Ioan Fluturul logofătul, soția sa Iliana, Floarea diaconeasa ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Schitu>. 646.

1840. Ioan Mavrodolu <fost mare căminar> este amintit pe un potir dăruit <la bis. Mavrodolu din Pitești>. 520.

1840. Nicolae <Daneș ?> și soția lui, Dumitra, dăruiesc o icoană <la bis. Sf. Voievozi, Ciinenii Mici>. 157.

1840. Petre Nan, preotul Drăgoi, postelnicul Florea ș.a. clădesc <bis. Vilsănești>. 762.

1840. Șerban își înscrie numele la biserica <m-rii Tutana>. 719.

1840 (7348) februarie. Niculae preotul zugrav și Ilie zugravul din Teiușu se semnează pe o icoană <de la bis. Delureni>. 338.

1840 februarie 5. Ioan dăruiește o icoană <la bis. Valea Faurului>, piesă semnată de Ștefan zugravul. 746.

1840 mai 14. Inscripție amintind această dată pe candelă <de la Schitul Fedeleșciori>. 381.

1840 mai 31. Ioan Budişteanu şi soţia lui, Zinca, dăruiesc un potir <la bis. Budeasa Mare>. 102.

1840 iunie 20. Dimitrie, Anca ş.a., din familia lui Grigore Drugănescu <fost> mare paharnic, isprăvesc — împreună cu alţi ajutători — lucrările de zidire şi zugrăvire <la bis. Oeştii Pămînteni>. 489.

1840 iulie 10. Ioan şi Victoria dăruiesc un potir <la Biserica Domnească din Piteşti>. 513.

1840 septembrie 14. Inscripţie amintind această dată <la care au fost întreprinse lucrări de pictură la bis. Schitu>. 646.

1840 noiembrie 8. Ioan Nedelea diaconul din moşu Dorobanţu ş.a. din moşu Bărbosu şi Ioan postelnicul din moşu Furchezi ş.a. clădesc şi înzestrează cu odoare şi un loc <bis. Ciocănai>, zugrăvi fiind Stan postelnicul din Vaţa şi Constantin <din Argeş ?>. 126.

1840 noiembrie 8. Stan zugravul postelnic din Vaţa se semnează pe o icoană <de la bis. Ciocănai>. 129.

1840 decembrie 27. Grigore Rătescu, în vîrstă de 35 de ani, este înhumat sub o lespede <la bis. Răteşti>, lăcaş <refăcut> cu contribuţia sa. 590.

<Cca 1841>. Antonie <Emanoil> postelnicul din Uda cu familia sa, Cîrstea <Avramescu> postelnicul, soţia lui, Elena, ş.a. sînt înfăţişaţi în tabloul ctitorilor <la bis. Cungrea>. 228.

<Cca 1841>. Antonie <Emanoil, postelnicul din Uda, soţia sa> Făniţa, copiii lor şi Cîrstea <Avramescu, postelnicul>, cu familia lui, sînt amintiţi printre ctitorii <de la bis. Cungrea>. 227.

<Cca 1841>. Florea Nicolae Ivănescu, Ioniţă Ion Graure din Uda de Jos ş.a. enoriaşi, printre care Niculae Vijelie, cu familiile lor sînt amintiţi printre ctitori <la bis. Gorani>. 419.

<Cca 1841>. În această vreme este rescrisă pisania vechii ctitorii a lui Mihai Turcu <bis. Gorani>. 417.

<Cca 1841>. Mihai Turcu şi Flor ... sînt înfăţişaţi în pictura votivă <de la bis. Gorani>. 420.

1841 (?). Anastase Trandafir dăruieşte un epitaf <la bis. Drăguleşti>. 357.

1841. Florea Ivănescu, din moşu Radu Ion Goranu diaconul, cu soţia lui, Stana ş.a. urmaşi din moşu Mihai şi din moşu Constantin Duminică diaconul, <re>clădesc <bis. Gorani>. 418.

1841. Inscripţie amintind această dată pe crucea ce încununează tîmpla <de la Schitul Flămînda>. 398.

1841. Inscripţie amintind această dată pe o evanghelie <de la Schitul Fedeleşciori>. 364.

1841 martie 19. Constantin zugravul din Argeş se semnează pe o icoană <de la bis. Găujani>. 413.

1841 aprilie 29. Inscripţie amintind această dată <la bis. Sf. Voievozi, Ciinenii Mici>. 156.

1841 iunie 15. Inscripţie pe un potir <de la Schitul Fedeleşciori> refăcut dintr-o altă piesă deteriorată ce fusese dăruită odinioară de mitropolitul Varlaam. 365.

1841 iulie 15. Antonie Emanoil postelnicul <din Uda> şi Cîrstea Avramescu postelnicul clădesc <bis. Cungrea>. 226.

<1841 august>. Nicolae Daneş reinnoieşte faţada <bis. Sf. Voievozi, Ciinenii Mici>, iar Constantin Daneş zugrăveşte poarta lăcaşului. 155.

1841 <august ?> 5. Nicolae Daneş contribuie la refacerea faţadei <bis. Sf. Voievozi, Ciinenii Mici>, zugravi fiind Pătru şi Ghiţă <Lăzărescu>. 156.

1841 august 28. Dinu Mocanu dăruieşte o icoană <la bis. Sf. Voievozi, Ciinenii Mici>, piesă semnată de Ghiţă <Lăzărescu> zugravul. 158.

1841 august 28. Neagoe Moţoc dăruieşte o icoană <la bis. Sf. Voievozi, Ciinenii Mici>, piesă zugrăvită de Ghiţă <Lăzărescu> şi Pătru zugravi. 159.

1841 septembrie 1 — 1842 august 31 (7350). Anghel meşterul <lemnar> se semnează pe o uşă de lemn <de la vechea bis. Ioneşti>. 433.

1841 noiembrie 8. Ion, fiul preotului Matei Drăgulescu, clădeşte, zugrăveşte şi pardoseşte cu piatră <bis. Miercani>, cu ajutorul dat şi de alţi locuitori. 472.

1842. Inscripţie amintind această dată pe o cruce de cult <de la Schitul Fedeleşciori>. 366.

1842. Radu zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Ioneşti>. 434.

1842 martie 15. Ghiţă <Lăzărescu> şi Pătru zugravi se semnează pe o icoană <de la bis. Olari din Curtea de Argeş>. 276.

1842 iunie 9. Inscripţie amintind această dată pe o icoană <de la bis. Stoiceni, Predeşti>. 570.

1842 august 11. Ştefan Daneş este amintit de o inscripţie sgrafitată <la bis. Sf. Voievozi, Ciinenii Mici>. 160.

1842 octombrie 14. Ioniţă Stoenescu căpitanul dăruieşte o icoană <la bis. Luminile>. 468.

<Cca 1843 ?>. Gheorghe <Furduescu>, Elena, Anastasia ş.a. ctitori sînt amintiţi <la bis. Bădeni>, inscripţia evidenţiind şi numele zugravilor Nicolae preotul, Dimitrie preotul şi Ioan. 14.

<Cca 1843>. Ioan <fiul preotului Matei Drăgulescu>, Maria ş.a. sînt amintiţi printre ctitori <la bis. Miercani>. 473.

<Cca 1843>. Platonida Căzănescu stareţa este înfăţişată în pictura murală <de la biserica Schitului Bascovele, Ursoaia>. 726; v. şi <Cca 1695>.

1843. Simion, fiul lui Barbu Drăguţescu, şi soţia sa Iana dăruiesc o icoană <la bis. Sf. Dumitru şi Sf. Nicolae din Piteşti>. 524.

1843. Visarion ieromonahul, stareţul, reîntemeiază <Schitul Robaia>. 602.

1843 martie. Nicolae preotul zugrav se semnează pe o icoană <de la bis. Stoiceni, Predeşti>. 570.

1843 mai 10. Constantin zugravul <din Argeş> se semnează pe o icoană <de la bis. Bădeni>. 15.

1843 iulie 15. Zugravii Nicolae preotul, Dumitru preotul şi Dumitru ucenicul semnează lucrările de pictură executate <la bis. Miercani>. 478.

1843 august 4. Al<ecu> Lipănescu se semnează <la Biserica Domnească din Curtea de Argeş>. 305.

1843 august 20. Dumitru Cozmescu şi soţia sa zugrăvesc <bis. Bulimanu> cu sprijinul lui Panait Popescu şi al soţiei lui, Badea, dăruind lăcaşului cărţile de slujbă şi clopotul. 105.

1843 septembrie 3. Ioan Budişteanu paharnicul, Nicolae Socolescu, Constantin Zăleanu pitarul ş.a. <contribuie la amenajarea chiliilor săpate în stîncă, la m-rea Turnu>. 712.

1843 octombrie 15. Şteful Nicolau şi soţia sa Paraschiva din Piteşti contribuie la refacerea bisericii <Schitului Bascovele, Ursoaia>, cu spriji-

nul Platonidei <Căzănescu> stareța ; lăcașul fusese surpat la cutremurul <din 1838>. **725.**

1844. Anastase Trandafir dăruiește o cruce de cult <de la bis. Drăgulești>. **358.**

1844. Constantin zugravul <din Argeș ?> semnează cu inițialele numelui său o icoană <de la bis. Bădeni>. **16.**

1844. Dionisie monahul, Nicolae, Ioana ș.a. sînt amintiți pe o cruce de piatră <de la m-rea Turnu>. **714.**

1844. Inscripție <la bis. Ruda> amintind că la această dată în <Țara Românească> era domn Gheorghe Bibescu. **631.**

1844. Inscripție relevînd această dată pe o icoană <de la bis. Cremenari>. **224.**

1844 *ianuarie* 23. Safta <Brătianu> este amintită pe o cruce funerară <de la bis. Șuici, împreună cu soții ei> Constantin <polcovnicul>, Pantazi <Bălan>, Ioan clucerul, ș.a. **689.**

1844 *ianuarie* 23. Safta Brătianu, fostă soție a lui Pantazi Bălan, a lui Constantin polcovnicul și a lui Ioan clucerul, este înhumată sub o lespede mormîntală <în gropnița din incinta bis. Șuici>. **690.**

1844 *februarie* 10. Constantin — <Dincă> — Brătianu, fost mare clucer, este înhumat sub o lespede mormîntală <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. **309.**

1844 *februarie* 28. Ghinea este înhumată sub o cruce funerară <din incinta bis. Recea>. **598.**

1844 *octombrie* 25. Ghiță <Lăzărescu> și Petru, zugravi, se semnează pe o icoană <de la bis. Ceparii Ungureni>. **122.**

<Înainte de 1845>. Elenca <Brătianu> este înhumată sub o piatră de mormînt <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. **310.**

<Cea 1845>. Radu preotul, Stanca preoteasa, Voicu <zugravul din Pitești ?> ș.a. sînt amintiți <la bis. Sf. Voievozi din Pitești>. **542.**

<1845>. Inscripție consemnînd, în vremea rezugrăvirii <pronaosului Bisericii Domnești din Curtea de Argeș>, locul unde au fost înhumați Constantin Brătianu <fost> mare clucer, Anastasia <Brătianu>, Elenca <Brătianu> ș.a. **311.**

1845. Inscripție amintind această dată pe o icoană <de la Schitul Flămînda>. **398.**

1845. Ion Goran și Dumitra sînt amintiți pe o icoană <de la bis. Gorani>. **421.**

1845. Petru, Florea și Maria dăruiesc o icoană <la bis. Miercani>. **475.**

1845. Radu zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Deagu de Sus>. **330.**

1845. T. Berindei își însemnează numele <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. **305.**

1845. Voicu zugravul din Pitești se semnează pe o icoană <de la bis. Drăganu-Olteni>. **350.**

1845 (*ianuarie*) 20. Ion, Maria și Dumitra dăruiesc o icoană <la bis. Miercani>. **476.**

1845 *februarie* 6. Constantin zugravul <din Argeș ?> se semnează pe o icoană <de la bis. Băiașu>. **22.**

1845 *martie* 26. Duminică, Tudor, Enache ș.a. dăruiesc o icoană <la bis. Drăganu-Olteni>. **351.**

1845 aprilie 5. Ion și Marica dăruiesc o icoană <la bis. Miercani>. 477.

1845 mai 10. Elenca Brătianu este înhumată sub o lespede mormintală <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 312.

1845 mai 25. Elenca slugereasa și Maria Pleșoianu contribuie la zugrăvirea bis. Sf. Voievozi <Meculești din Pitești>. 537.

<1845 mai 29>. Pîrvu Lerescu cu frații săi și familiile lor, Maria Pleșoianu, Elenca slugereasa ș.a. sînt înfățișați în tabloul ctitorilor <la bis. Sf. Voievozi, Meculești din Pitești>. 538.

1845 decembrie 11. Constantin zugravul <din Argeș ?> se semnează pe o icoană <de la bis. Bîrseștii de Sus>. 43.

1846. Ghelasie arhimandritul este amintit pe o cruce de cult <de la bis. Sf. Gheorghe din Curtea de Argeș>. 279.

1846. Grafit <la bis. Buna Vestire, din Pitești>. 507.

1846. Inscripție amintind această dată pe o icoană <de la bis. Teiu>. 696.

1846 martie 16. Inscripție amintind această dată <la care au fost efectuate, probabil, unele lucrări la biserica de lemn, din Valea Cucii>. 731.

1846 martie 25. Cocea diaconul și Tudorache Buga dăruiesc o icoană <la bis. Teiu>, piesă semnată de preotul Nicolae zugravul. 696.

1846 mai 23. Inscripție amintind această dată pe o cruce de cult <de la bis. Șuici>. 686.

1846 iunie 2. Drăghici Budișteanu pitarul și soția lui, Aristia, clădesc <bis. Gliganu de Sus>. 414.

1846 (7354) iunie 15. Zugravii Dumitru, preotul din Stoilești, și Nicolae, preotul din Stănești, semnează lucrările de pictură executate <la bis. Bratia din Deal>. 66.

1846 august 10. Inscripție amintind această dată pe o icoană <de la bis. Ceparii Ungureni>. 122.

1846 august 13. Radu zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Hîrsești>. 429.

<1846 august 20>. Jupanul Neagoe <Moțoc>, jupîneasa sa Simziana și copiii lor sînt înfățișați în pictura exterioară <de la bis. Sf. Nicolae, Ciînenii Mici>. 148.

1846 august 20. Neagoe Moțoc, soția sa Simziana și copiii lor contribuie la tencuirea și zugrăvirea în exterior <a bis. Sf. Nicolae, Ciînenii Mici>. 147.

1846 noiembrie 20. Constantin zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Brad-Botușari din Curtea de Argeș>. 271.

1847. Andrei Schaudt <meșter> toarnă un clopot la Pesta, piesă aflată <la bis. Dealu Viilor>. 334.

1847. Inscripție amintind această dată pe o cruce de cult <de la bis. Șuici>. 686.

1847 aprilie 10. Grigorie zugravul se semnează pe o icoană <de la bis. Deagu de Sus>. 331.

1847 mai 23. Constantin zugravul <din Argeș ?> se semnează pe o icoană <de la Schitul Brătășești, Brătești>. 90.

1848. Constantin și Dumitru sînt amintiți pe o icoană <de la bis. Goranu>. 425.

1848. Ianache Văcărescu, marele logofăt, dăruiește un potir <la bis. Sf. Îngeri din Curtea de Argeș>. 283.

184<8 ?>. Radu, Dumitru, Elena ș.a. sînt amintiți pe o cruce funerară <de la bis. Vulpești>. 766.

1848. Teodosie ieromonahul ș.a. donatori <la *Schitul Robaia*>, contribuie la zugrăvirea bisericii de aici, la executarea tîmplei ș.a. 602.

1848 martie 25. Constantin zugravul <din Argeș> se semnează pe o icoană <de la m-reă Stînișoara>. 662.

1848 martie 25. Inscriptie amintind această dată pe o icoană <de la bis. Drăganu-Olteni>. 351.

1848 mai 6. Constantin zugravul <din Argeș ?> semnează o icoană <de la *Schitul Robaia*>. 604.

1848 iulie 18. Constantin zugravul <din Argeș> semnează o icoană <de la bis. Lipia>. 463.

1848 august 14. Inscriptie amintind această dată <la bis. Cotu>. 218.

1848 august 20. Dumitru zugravul din Uda de Sus semnează lucrările de pictură executate <la bis. Cotu>. 218.

1848 noiembrie 22. Ioan Brătianu este înhumat sub o lespede mormîntală, fixată <la cavoul din incinta bis. Șuici>. 691.

1848 decembrie 12. Stan preotul, Rada preoteasa, Udriște preotul ș.a. sînt amintiți pe o cruce funerară <de la bis. Albota>. 7.

<Sec. XIX către mijloc>. Ghermano ierodiacon zugrav se semnează pe o icoană <de la bis. Valea Danului>. 742.

<Sec. XIX către mijloc>. Bălașa, Sandu, Riza ș.a. dăruiesc un potir <la bis. Buna Vestire-Greci, din Pitești>. 509.

<Sec. XIX către mijloc>. D<umitru> z<ugravul> se semnează pe o icoană <de la bis. Valea Cucii>. 735.

<Sec. XIX către mijloc>. Ion și Stanciu sînt amintiți pe o cruce funerară <de la bis. Boișoara>. 50.

<Sec. XIX către mijloc>. Stancu preotul și Costache preotul, <fiul preotului Ioan>, se semnează <la bis. Teiu>. 693.

— Sigle grecești înscrise pe o piatră de tuf calcaros de meșterii care au lucrat odinioară la refacerea părților deteriorate din construcția Bisericii Domnești din Curtea de Argeș. 313.

INSCRIPTII ÎNDOIELNICE

1414...1806. Inscriptii sgratitate <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>, amintind aceste date și numele Stăn Iriă și C<os>tan- <din ?>. 1.

1591 (7100) septembrie 8 — <... ?>. Inscriptie lacunară pe o icoană <de la bis. Sf. Voievozi, *Meculești* din Pitești>. 2.

1691 septembrie 1 — 1692 august 31 (7200). Dumitrache <Lerescu ?> este amintit pe o icoană <de la bis. Sf. Voievozi, *Meculești* din Pitești>. 3.

1746 septembrie 1 — 1747 august 31 (7255 ?). Voicu comisul, Radu, Mușa ș.a. sînt amintiți pe o cruce de piatră <de la *Prosia*>. 4.

1830 (7338 ?) mai 1. Ion și Mihul ieromonahul sînt amintiți pe o cruce funerară <de la bis. Sf. Trei Ierarhi, Sf. Niculae și Sf. Paraschiva, din Brătieni>. 5.

1847 (?). Radu Dragomir (?) ș.a. sînt amintiți pe o cruce de cult <de la bis. Găleşești>. 6.

1848 (?) octombrie (?) 9. Constantin este amintit pe o cruce funerară <de la bis. *Mîrțești*, Săpata>. 7.

FALSURI

1192 (6701). Inscriptie amintind această dată <la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 1.

(Înainte de 1261). Radu Basarab zidește <Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 2.

(1261 noiembrie 14). Voislav <voievod> isprăvește <de zidit Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 3.

1261 (6770) noiembrie 14. Dumitru zugrăvește <Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 4.

1262 noiembrie 10. Inscriptie amintind data când s-a zugrăvit altarul <Bisericii Domnești din Curtea de Argeș>. 5.

1262 (6771) noiembrie 10. Inscriptie atestind data când s-au încheiat lucrările de zugrăvire a altarului <Bisericii Domnești din Curtea de Argeș>. 6.

1262 (6771) noiembrie 12. Inscriptie amintind data când s-au încheiat lucrările de zugrăvire a altarului <Bisericii Domnești din Curtea de Argeș>. 7.

(1273). Asan Caloian din Grokovo este amintit într-o inscripție <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 8.

<Înainte de 1369> <Ștefan ?> Dușan (?) <voievod al Serbiei> este amintit într-o inscripție <de la Biserica Domnească, din Curtea de Argeș>. 9.

<Sec. XVII>. Iovan voievod, în lectură posibilă, redată ca replică la lectura unei inscripții <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 10.

— Biserica egipteană este amintită într-o inscripție <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 11.

— Biserica Ungrovlahiei este amintită într-o inscripție <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 12.

— Burilă Iliricul este amintit într-o inscripție <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 13.

— Chiril de la Gelpem (Jiu) este amintit într-o inscripție <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 14.

— Ioniță Asan este amintit într-o inscripție <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 19.

— Kiril (care a predicat la Brîno și la Cazari) este amintit într-o inscripție <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 16.

— Kuyula, rege din dinastia antică Saka (scitică), din Lahor, Nabucodonosor (?) ș.a. sînt amintiți în inscripții <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 20.

— Luka (Lukiol episcop) din Sibiu este amintit într-o inscripție <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 15.

— Nicolae (Alexandru voievod) zugrăvește <Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 21.

— Rocs de la Roman este amintit într-o inscripție <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 17.

— (Sotir ?), ban al Ungariei, este amintit într-o inscripție <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 18.

— Ugoditos (Tihomir) voievod tîrnosește <Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 22.

— Voislav voievod isprăvește lucrările de zidire <de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș>. 23.

TEXTUL INSCRIPTIILOR

ALBEȘTII PĂMÎNTENI, com. Albeștii de Argeș

1

(1694 — 7202) aug ust (20) (?)

Cruce de piatră de 166,5/79/30/25 cm; literă de 3 — 6 cm, în relief; este așezată pe partea din dreapta șoselei Cerbureni — Albești, în dreptul locuinței lui Ioan D. Stanciu.

Cu bun(ă) | vr(e)rea Tatălui și cu a | jutorul Fiiului și | cu îndem-
nare(a) D(u)hul(u)i Sv(i)|⁵ ntă. Rîdicatu-s-au această cin | stit(ă) cruce,
pe cinstit hramul | Sv(i)nt(u)lui Necolae, în | zilel(e) lui Io Costan-
din * | voevod. Și s-au ¹ nevoit ro | ¹⁰ bi(i) lui Dumn(e)zeu, ju | pan Paras-
chivul i | Vișa și părinți(i) dum | nealor, Neacșul, Anca, | Radul, Neacșa,
Pred(a), Ili | ¹⁵ n ... ² Ion, Cost | [an(di)na (?), Ivașco, Mira (?)] ³ ... | ...⁴

Pe latura din stînga, cu literă de 2 — 5 cm :

Preda, Păuna чад е(о)⁵, Donca, | Barbul, Caplea, Mărgă | rita,
Arsenie, Dragomir, | Neacșa, Costandi ... ⁶ | ⁵ Bratul, Ghinadie, Vas(i)le,
Ion, | Dima, Minea, Neacșul, | Petco, Ca <p> ⁷ le, Mi <ha> ⁷ il, Gherghe, |
Tud(o)ra, Ivașco, Costandinu, | Leca, Cîrstina, ca să l(e) | ¹⁰ fie dumne(a)lor
pome(a)n(ă) | în vîci, am(i)nă. Пис | м(е)с(е)ца де(тѣст) ⁸ ... ⁶ д(к)н(н) | [к, дѣт
x зсѣ⁹] ¹⁰ (?).

BIBLIOGRAFIE. 1. I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 861; 2. D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 98; 3. Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 276 (text chirilic, în desen).

¹ „S-au”, scris deasupra rîndului.

² Inscriptie deteriorată, neinteligibilă; pare să fi fost scris, „<G>ri<go>riu(?), Pred(a) (?)”.

În transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*, se disting literele „n o v â r i u p r i l” (?).

³ Inscriptie ilizibilă, acoperită de bordura soclului în care este fixată crucea. Întregirea după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu.

⁴ În transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, inscripția nu a mai putut fi deslușită; cu dificultate se desprind literele „i m i a . s â m l . l (?) r i n a” (?).

⁵ Copilul lui.

⁶ Inscriptie deteriorată.

⁷ Întregirea după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu.

⁸ În transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu se disting literele „a r i” (?).

⁹ S-a scris în luna august, zile (20, anul 7202) (?).

¹⁰ Inscriptie ilizibilă, acoperită de bordura soclului crucii; întregirea după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu. Menționăm că în catagrafia din 1832, editată de D. Bălașa, *loc. cit.*, apare data „7203” (1694 — 1695).

* După particularitățile grafice și formularul inscripției, textul poate fi atribuit mai degrabă vremii lui Constantin Mavrocordat voievod.

2

1830

Pe crucea de piatră de sub numărul precedent, se mai află o inscripție cu literă de 1,5 — 10 cm, în relief, pe latura din dreapta pietrei.

1830; | Ionu, | Păuna, | Maria.

BIBLIOGRAFIE. 1. I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 861; 2. Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 276.

I 3

<1806 după august 12 — octombrie 1>

Pisanie pe o piatră de 37/65 cm, fixată în pridvor, pe peretele de la est, deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 1,5 și 4 cm, în relief, vopsită cu argintiu pe fond cenușiu; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Întru slava și întru cinstea Născăto(a)r(ii) de D(u)mnezeu. | S-au zidit această sf(i)ntă biserică din temelie, | de popa Andronaiche șătrar, în zilele d(o)mn(u)lui, | Ion Alexandru Nicolae Șuțul voivod, cu blagosloveniia | ⁵ preaos(fin)ți(i) sale mitrop(o)litului Dosoftei; și s-au înpo | dobit cum să ve(de); și s-au zidit întru hramu Adormiri(i) | Precestei; l(ea)t ¹ ... ².

BIBLIOGRAFIE. N. Iorga, *Biserica din Albota*, în BCMI, XXVII (1934), p. 17 (cu foto. fig. 2).

¹ Mențiunea numelor lui Alexandru Suțu și al mitropolitului Dosoftei <Filitis> implică datarea de mai sus, voievodul ocupând scaunul în această vreme, iar înaltul prelat păstorind de la 1793 septembrie 25 — 1810 ianuarie 15. Menționăm că în catagrafia eparhială din 1810, lăcașul și ctitorul său nu figurează între cele existente în epocă (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia — Argeș*, p. 58). Se cunoaște că Alexandru Suțu a domnit și în 1818 noiembrie 4 — 1821 ianuarie 19, când însă în scaunul mitropoliei se afla Dionisie Lupu (1819 mai 1 — 1823 ianuarie).

² Inscripție deteriorată, ilizibilă.

I 4

<Cea 1806>

Pomelnic pe o piatră de 32/24 cm, fixată acum în pridvor, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 1,5 — 3 cm, în relief, pictată cu argintiu pe fond cenușiu; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Pomelnicu titorilor: | Andronache ereu, Iona er(e)iț(a), | Dină dia- c(on), Rada, Radu, Radu, | Evtenie er(o)mo(na)h, Tița er(ei)ț(a), | ⁵ Du- mitra, Ili(n)ca, Ionă, | Iona, Vladu ereu, Ilina | er(ei)ț(a), Opria, Ili(n)ca, Grigorie ¹ | ... ².

BIBLIOGRAFIE. N. Iorga, *Biserica din Albota*, în BCMI, XXVII (1934), p. 17 — 18.

¹ Inscripția a fost datată după grafie și numele ctitorilor, în jurul anului când a fost clădit lăcașul.

² Pe rîndul următor, ulterior au fost săpate literele „G a ci”.

I 5

184<.>

Icoană de lemn de 76/48 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavril, păstrată în altar; literă de 1,1 cm, cu negru pe fond

gălbui-marونیu, în cimpul inferior al piesei ; provine de la bis. Cuvioasa Paraschiva ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Aceste 2 ico(a)ne, Maica D(omnului) și D(o)mnu | H(risto)s, s-au plătit de d[umnealui popa] ¹ Stan. Morț(i) : | Udriște ereu, Dobra er(e)iț(a), | Rădu, Sanfira.

... ² П(н) рска ³ Stancea pr... ²
184<.) ⁴ Ioniță zugravu, oraș P[itești] ⁵.

¹ Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi, pe baza informațiilor din textul aflat sub nr. 7.

² Inscripție deteriorată.

³ A scris cu mina.

⁴ Inscripția poate fi datată înainte de 1848 decembrie 12, vreme în care donatorul acestei icoane și celelalte persoane menționate în text sint pomeniți pe o cruce funerară (să se vadă textul aflat sub nr. 7).

⁵ Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.

II 6

1703 septembrie 1 — 1704 august 31 (7212)

Cruce de piatră de 102/45/20/13,5 cm, așezată în incinta lăcașului, pe latura de la vest ; literă de 1,5 și 3,5 cm, în relief ; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Ridicatu-|s-au această | sf(in)tă cruce, | în zilele lu | ⁵ minatului d|omnu, Ion Cost|andin voevod, | în hramul Prea|cuvioase(i) | ¹⁰ Paraschevei.

Pe latura din dreapta crucii :

Și s-au ne|voit robul | lui Dumne|zeu, Co(s)ta | ⁵ nădin, Ned|elea, Viș|an, Badea, | Drăgul|ina, Sta(n) | ¹⁰ ciul, M(a)riia,

Pe latura din stînga :

Neaça, M|ușa, Nea|ga, Tudo|ra, Dum | ⁵ itru, Ca|zan, Neaga, | Anca, Mar|a, Costa(n) |din, Dumit | ¹⁰ ra ; l(ea)t 7212.

Pe partea din spate a crucii :

Toader, M|icul, Drag|omir, Voic|o, Gherghe, Mi | ⁵ ria, Stancia, | Mihail, Io |sif, M(a)riia, Șe|rban, M(a)riia, S |ta(n)ciu, Ia | ¹⁰ na, Preda, | M(a)riia, Vla|dul, Cazan, | Tănăsie.

Zoică, | Radul, | Stan ¹.

¹ Numele de pe acest rînd sint scrise în marginea din dreapta, în partea superioară a textului de pe spatele crucii.

II 7

1848 decembrie 12

Cruce de piatră de 96/42,21,5/10,5 cm, așezată în incinta lăcașului, în partea de la vest ; literă de 1,5 și 3 cm, în relief ; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

1848 dech(emvrie) 12. | Robu lui | D(u)mnezeu, | Stan ereu, | ⁵ Rada er(e)iț(a), | Udriști er(eu), | Dobra ere(i)ț(a), | Radu, San |fira, Șăr | ¹⁰ bana.

Icoană de lemn de 62/42,5 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus, păstrată la muzeul parohiei; literă de 0,6 cm, cu alb pe fond albastru, în cimpul inferior al obiectului, în dreapta; provine de la vechea biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Pante|leimo|nă das|[c]¹ăl; |⁵[18]¹35.

¹ Ilizibil; întregirea ne aparține.

BASCOV, com. Bascov

I 9

1832 martie 20

Inscripție pe ușile împărătești ale lăcașului; literă de 3 — 4 cm, cu negru, pe partea din spate a canatului din dreapta; la bis. Sf. Gheorghe.

Anul 1832 mart(ie) 20. | Aceste dooă sfin(te) uși, | împreună și cu sfi(n)tul | steag s-au făcut prin |⁵ osîrdia și cheltuiala | pări(n)telui popa Co|standin Păiușăs|cu, ca să le fie spre | pomenirea sufletelor |¹⁰ lor. Voico zograf, | orașu Pitești.

★

II 10

1802 septembrie 1 — 1803 august 31 (73 11)

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut pe drumul Bascovului *, „pă moșia lu Radul Buliga mazilul”.

Ridicatu-s-au această sfintă cruce întru cinstea mai marelui voievod. Pomeneste, Doamne, Șerban iereu, Smaranda ierița, Mariia monahița, Ilinca ierița, Iordache, Păuna, Pîrvul, Nicolae, Zoița, Duminică, Cos(tan)-di(n), Radu, Gheorghe, cu tot neamul lor; leat 7311¹.

Textul după : „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...”, la Arh. St. jud. Argeș, fond Prefectura jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 22 v.

Să se vadă și : D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 104.

¹ Data este scrisă și cu litere-cifre chirilice.

* Drumul Bascovului pornea din dreptul comunei suburbane Bascov, a municipiului Pitești, urmînd cursul pîriului Bascov, către nord-vest. Menționăm că la 1824 este atestat drept clitor la biserica din „Gura Bașcovului” Martin Buliga (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 26).

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cimp de 56/53 cm; literă de 3 și 5 cm, cu negru pe fond cenușiu; inscripția a fost retușată; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din vechea așezare „Grajduri”.

† Pomelnicu ctitorilor. | Pomeneste, D(oa)mne, | Ioan, Stănilava, Preda, | Iordache, Mihail, Vladu, | ⁵ Sibicean(u), Bunia, Ioan ereu, | Ioana er(e)ița, Thoma ereu, Niaga er(e)ița, | Matthei ereu, Stana er(e)ița, | Panteleimon, Gheorghie ereu, Mariia er(e)ița ¹, | Gheorghie ereu, Mariia er(e)ița, | ¹⁰ Stoica, Stancu, Pătru ².

¹ Cuvint scris deasupra rindului.

² Inscriptia a fost datată după informația din pisană edificiului, rescrisă în a doua jumătate a sec. al XIX-lea, relevind că a fost zidit la 1795 de Ioan Untariu din Slătioarele-Crucișoara. În catagrafia de la 1824 figurează drept ctitor „Ioan clucer” (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia — Argeș*, p. 26).

BĂBANA, com. Băbana

1773 septembrie 1 ... 1828 august 31 (7282 ... 7336)

Inscripție pe peretele de birne al altarului, în exterior, în partea de sud-est; literă de 6 — 12 cm, săpată; la biserica de lemn din cartierul *Colmenița* *.

Leat 7282 ¹.

Pe peretele de birne al naosului, în exterior, pe latura de la sud, în partea din dreapta ferestrei, cu literă de 5 și 10 cm, săpată:

Leat 7336 ² făe(u)tă, an (?), | la 1828.

¹ Văleatul corespunde anilor 1773 septembrie 1 — 1774 august 31.

² Văleatului îi corespunde anul 1828 <ianuarie 1 — august 31>.

* La acest lăcaș, în naos, în partea din stînga se mai păstrează un jeț de lemn avînd în cîmpul superior, cu literă de 1,5 cm, săpată, inscripția „Eu Ionu copilu sinu popa Ilie”, ce datează, probabil, din primele decenii ale sec. al XIX-lea.

BĂBUEȘTI, com. Dăești

13

1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237)

Cruce de piatră ce a existat în trecut în siliștea de lângă „drumul cel mare”, pe moșia schitului Ostrov.

Ridicată cu ajutoru lui Dumnezeu, hramu Sfinti(i) Cuvioasi(i) Paraschivi(i), în zilele luminatului <domn>¹, Ioan Niculaie Mihai (sic) voievod, Mariia doamna (sic), în leat 7237, din osteneala robului <lui>¹ Dumnezeu, Sima, Nicolaie, Iordan, Mariia, Radu erei-monah, Dumitru, Ana, Tănase.

Textul după : „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...”, la Arh. St. jud. Argeș, fond. Prefectura jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 8.

Să se vadă și : D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 100.

---

¹ Omis.

BĂDENI, com. Dănicei

14

<Cca 1843 ?>

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cimp de 50/25 cm ; literă de 1,1 cm, cu negru și inițiale cu roșu, pe fond gălbui ; la bis. Sf. Împărați.

Pomelnicul titorilor. | Vii : | Gheorghe *, Elēna, Anasta | sia, Joița, Policsenie, | Ana, Gheorghe, Dimitrie, | ⁵ Ioanū, Ana, Elena, Nicolae, | Mihai Joița, Nicolae, | Tarsița, Mariia, Nastasiia, | Alecsandru, Mariia.

În partea inferioară a acestui pomelnic continuă inscripția :

Popa Nicolae zugravu, | popa Dimitrie zugravu, | popa Dimitrie zugravu, | Ioanū zugravu ¹.

Pe o altă coloană de 43/24 cm, cu literă de 1,2 cm, cu negru pe fond gălbui :

Morți : | Toma, Safta, Alecsa | ndru, Grigorie, Lucsandra, | Ecaterina, Radu, Safta, | ⁵ Hristea, Marica, Mariia, | Lucsandra, Efrusina, | Grigorie, Mariia, Joița, | Nicolae, Uța, Șarban, | Joița, Theodor ¹.

---

¹ Inscriptia a fost datată după grafie, în jurul anului în care lăcașului i-au fost dăruite unele obiecte (să se vadă textele aflate sub nr. 15 și 16). Menționăm că zugravii amintiți în pomelnic sînt atestați în surse epigrafice de pe la 1830—1845.

* Este probabil, Gheorghe <Furduescu>, ctitorul lăcașului isprăvit la 1844 (să se vadă *Eparhia Rimnicului și Argeșului, Monografie*, vol. II, p. 1 023, unde este amintit drept ctitor și Mihnea Negulescu).

15

1843 mai 10

Icoană de lemn de 61,5/57 cm, reprezentînd pe Sf. voievozi Mihail și Gavriil, Sf. Nicolae și pe Iisus într-un medalion, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,5 cm, cu gălbui-alburiu pe fond maroniu în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Împărați*.

1843 mai 10. | Costandin zograf.

* La acest lăcaș se mai păstrează o icoană reprezentînd pe Sf. Împărați și Sf. Gheorghe (de 82/66 cm), purtînd data „1843”.

16

1844

Icoană de lemn de 60/47 cm, reprezentînd pe Sf. Dimitrie, Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Elisabeta și Sf. Gurie, în pronaos, în partea din stînga, pe peretele de la est; literă de 0,7 cm, cu gălbui pe fond roșcat, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Împărați.

1844. C(onstandin) z(ograf).

BĂDICENI, com. Mălureni

17

1800 noiembrie 21

Pisanie pe o piatră de 52/95 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică: literă de 3 și 6 cm, în relief, pictată cu argintiu pe fond negru; la bis. Intrarea în biserică.

În numele Tatălui și a(l) Fiu(lui) și a(l) Sf(i)ntului Du(h). | Înălțatus-au această sf(i)ntă și d(u)mne(zeia)scă biserică, | cu cheltuiala și ostenea(la) dumnului Pavelu | postelnicu; vic(ar), arhimandrit Argeș(ului), chiru Partenee¹; | ⁵ să prăznuiască hramul Întrarea în biserică | a preasf(i)nte(i) Născătoare de D(u)mnezeu, P(u)r(u)rea | Fecio(a)ri(i) M(a)ri(i); anii 1800 noem(vrie) 21.

¹ La această dată, Partenie, arhimandritul m-rii Argeșului, nu mai era în viață (să se vadă inscripția de sub nr. 243).

18

1800

Inscripție pe suportul de piatră al mesei din altar; literă de 2,5 cm, în relief, pe latura de la est a pietrei, într-un cîmp de 33,5/25 cm; la bis. Intrarea în biserică.

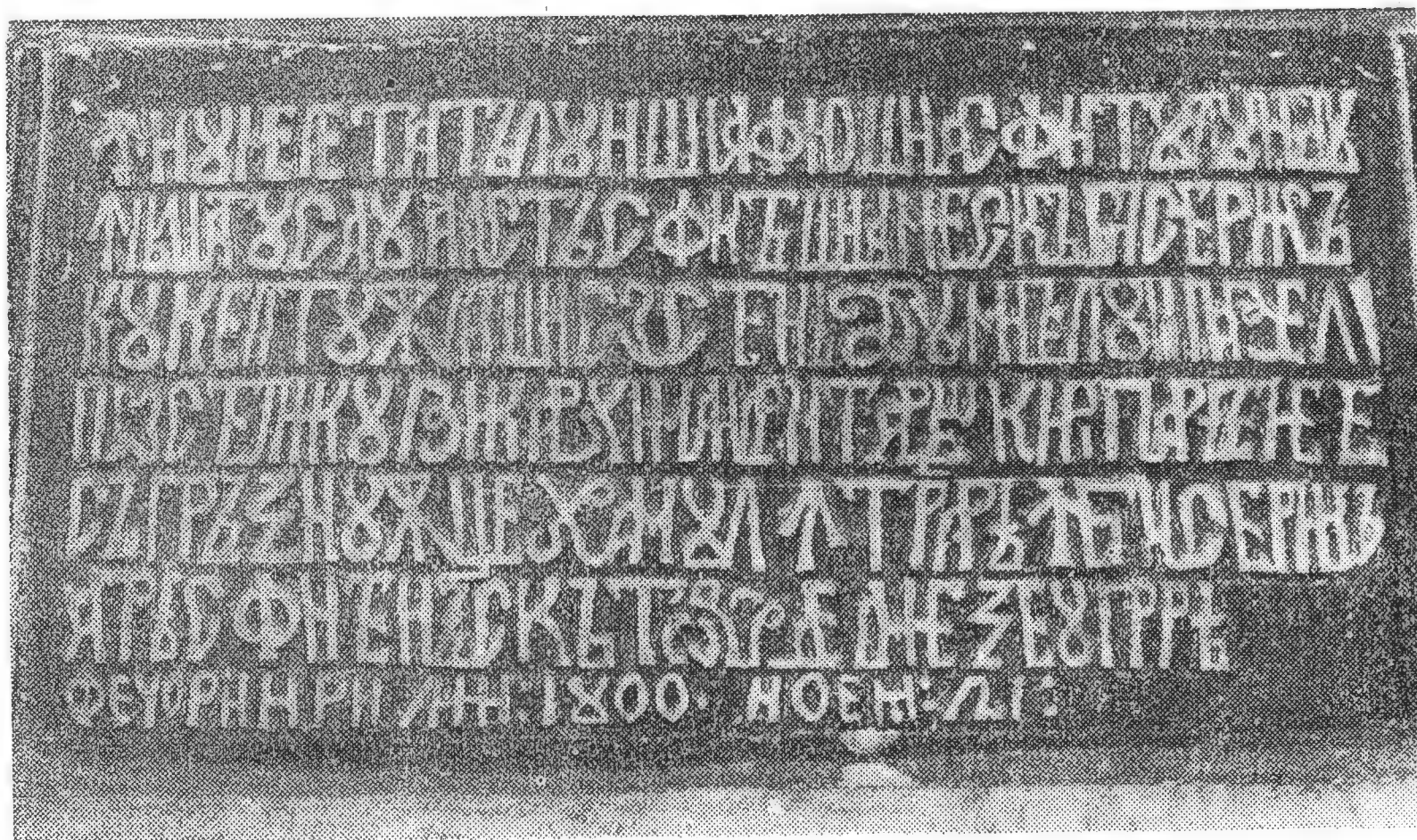

Fig. 1 — Pisania bis. Bădiceni. 1800

1800. | Un mitof de zid, | o moară, o cîrciu | mă pentru vin și o | ⁵ fașă pîntre B | uneșt(i), de do(o)zeci de | st(în)j ni latu, și lu | ngu, trece rîu pînă | în Dialu Oi(i); eu Pav | el titoru, | cu blagos(l)oveni | ia sfinții sale, | episcop(u) Iosif.

Pe latura de la sud a suportului, într-un cîmp de 28/21 cm :

Să să știe că | moșia este | dată mona | stiri(i), din | ⁵ rîu la apus, în | Lacu Zgurli | și latu, din cursu Ruginoa | si(i) pînă în Mar | ¹⁰ ca, șapte- z(e)ci | de stînjni.

19

<Cca 1800>

Pomelnic pe o piatră de 57/35 cm, fixată în peretele de la proscomidie; literă de 4 cm, în relief; la bis. Intrarea în biserică.

Parthenie shimonah, | Ioan iereu, Isaiă | monah, Petru ier(e)u, | Iosif episcop, | ⁵ Dor(o)th(ei) er(o)monah, | Pavel, Ioan iereu, | Avram ereu, Maria pre(zvi) | tera, Safta prez(vi)te | ra, Nifon, Ion, Ion | ¹⁰ a, Nico- l(a)e ereu ig(u)m(en)ul ¹ (?).

¹ Inscripția a fost datată după grafie și numele ctitorilor, în jurul anului în care s-a clădit lăcașul.

20

1811

Clopot de 36,5 cm înălțime și 38 cm diametru, suspen- dat în turla clopotniță; literă de 2 cm, în relief, în cîmpul superior al piesei; la biserica Intrarea în biserică.

S-au prefăcut cu chelt(ui)ala dom(nealui), postelnicu Pavel; 1811.

BĂIAȘU, com. Perișani

21

<Cca 1700 — 1720>

Inscripție pe o piatră ovală de 175/152 cm diametrul, așezată în partea din dreapta intrării în incintă, lângă clopotniță; literă de 11 cm, săpată; la bis. Sf. Dumitru.

† БѢ ИМѢ О(Т)ЦА И С(Ы)НА И С(ВѢ)ТАГО Д(С)ХА ¹, | храм Думенеца а
Tot(o)roru Sf(i)nțil[or]. | П(о)мѣн[и], Г(о)сп(о)дн, Д(С)ше ссѡпшиХ ² robi(i)
lui D(u)mn(e)zău, beise | reci, вѣчнн ³ ... ⁴ Анс<...> ⁴
St(a)n, A[n] ⁴ca (?), Ion, Stana, Stăn ... | ⁵ ... ⁴ Ion ⁵ ... | ... ⁴

¹ În numele Tatălui și Fiului și Sfintului Duh.

² Pomeneste, Doamne, sufletele adormiților.

³ Veșnica ...

⁴ Inscriptie deteriorată.

⁵ Inscriptia a fost datată după grafie, prin analogie cu textele aflate sub nr. 704 și 708, mai ales cu inscripția din 1721 sept. 1, scrisă de Oprea diaconul din Titești (nr. 51).

22

1845 februarie 6

Icoană de lemn de 67,5/50,5 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus, între arhangheli, la cata-peteasmă, în partea din stînga; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al picsei, în stînga; la bis. Sf. Dumitru.

1845 februar 6. | De Costantin zograf.

BĂLCEȘTI, com. Nicolae Bălcescu

23

<Sec. XVIII ultimele decenii>

Inscripție pe o birnă din altar, pe latura de la nord, lingă proscomidie; literă de 2 — 3,5 cm, săpată; la biserica de lemn, Adormirea Maicii Domnului, adusă de la Giltofani în incinta Muzeului memorial.

Ionă, Ionă, | Stanca, Iona ¹.

¹ Inscriptia a fost datată după grafie. Lăcașul a fost clădit de enoriași; aici erau slujitori, la 1808, preotul Ioan și diaconul Ioan (cf. *Catagrafia — Argeș*, ed. de I. Ionașcu, p. 22).

BĂLTENI, com. Tigveni

24

1816 martie 25

Pisanie în nișa de deasupra ușii de intrare în biserică; literă cu negru pe fond alb; la bis; Sf. arhangheli.

† Cu vrerea Tatălui și cu ajutoriu | Fiiului și cu săvîrșirea Sf(in)tului D(u)hă. S-au zi(di)t | această sf(in)tă beserică în zilele luminatului d(o)m-n(u), | Io Ioan Caragea voevod, cu blagosloveniia iu | ⁵ bitoriului de 1

D(u)mnezeu, episcop(ul) chiriu chir Iosif | [și] ² osteneala dumnealui pitarului Costin Tigveanu | și a soți(i) dumnealui Safti i a polcovnecului | Matei Bălteanu i a soții sale Zoița i logo | fătul ³ Pascalie și a Ecaterini(i) Tigvenci(i), întru | ¹⁰ [măr] ² irea și slava Sfinților Înger(i) | Mihail și Gavriil, la anul | 1816 martie 25.

BIBLIOGRAFIE. 1. D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe valea Topologului*, în GB, 1970, p. 785; 2. N. Budeșcu, *Bis. pe valea Topologului* (ms.), 1931, f. 115.

¹ Scriis deasupra rindului.

² Inscriptie deteriorată; întregirea ne aparține.

³ În orig. „logofătlu”.

25

<1753> august 1 — <1755> august 1

Clopot de 33 cm înălțime și 32 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 3 cm, în relief; provine de la o veche biserică; la bis. Sf. arhangheli.

[† Acest] ¹ ũ clopo(t) s-a(u) făcu(t) cu cheltuiala dumnealui Ioniță Tigvea(nu) v(el) ² comis, | ca să fie la biserica dumnealui la Tig(veni). Și s-au făcut în zilele mări(i) sa(le) | domn(u)lui nostru, Io Costandin Geh(a)n v(oe)v(o)d; | și s-[au] ³ făcu(t) în luna lui av(gust) 1 d(ăni) ⁴.

BIBLIOGRAFIE. D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 785.

¹ Inscriptie deteriorată datorită sudurii aplicate piesei.

² Ioniță Tigveanu a fost mare comis la 1746 iulie 9 (cf. Th. Rădulescu, *Sfatul domnesc, sec. XVIII*, p. 322). Clopotul a fost dăruit lăcașului în vremea în care dregătorul amintit era, probabil, fost mare comis.

³ Inscriptie deteriorată; întregirea ne aparține.

⁴ Inscriptia a fost datată în domnia lui Constantin Cehan Racoviță.

26

<Cca 1816>

Icoană de lemn de 73,5/50,5 cm, reprezentând scena Adormirii Precistei, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 1 cm, cu alb pe fond roșcat, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. arhangheli.

Aceaste sfinte doao icoane s-a(u) făcut cu (sic) prin ostencala du(m)-nealui coconului Matei [Tigveanu] ¹.

¹ Inscriptie deteriorată; completarea, pe baza informațiilor ce ne-au fost comunicate cu prilejul cercetării lăcașului. Textul a fost datat după grafie, în jurul anului în care s-a clădit lăcașul.

BĂRBĂLĂTEȘTI, com. Valea Iașului

27

1800

Icoană de lemn de 51,5/41,5 cm, reprezentînd pe Sf. Ioan, în pronaos în partea din dreapta; literă de 0,3 — 1,2 cm, cu alb pe fond albăstrui, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; provine de la vechea biserică; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul.

1800. Pandleimon | zugraf.

28

1801 iulie 2

Pomelnic pe o piatră de 63/42,5 cm, păstrată în altar; literă de 2 — 4,8 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul.

† Pomeneste, D(oa)mne, pre ro|bi tăi ctitori(i) sf(intei) biserici: | Stanciu, Ana, Costa(n)d(i)nă, S|mărandă, Andrei, Sanda, Ion, |⁶ Anca, Radu, Despa, Slamna, Ma|rină, Marica, Aldea, Iacovă, Tra|ndăfir, Stană, Nicolae, Radu, | Iftinca, Ștefană, | Stanciu; |¹⁰ iul(ie) 2, leat 1801.

BĂRBĂTEȘTI, com. Cocu

29

1832 septembrie 30

Pisanie pe o piatră de 93/103 cm; inscripția cu literă de 7,5 cm, în relief, în chenarul lespedei; a fost găsită în pridvorul bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Ciripani*, s. Răchițele de Jos, c. Cocu; provine de la fîntîna Gavăt, aflată odinioară lingă matca Cotmenei; la grădinița de copii a satului.

† Făcutu-s-au [această fîntî] nă de rob(ul) lu Dumnezeu, Drăgușin, Călina, Nicolae, Ioan, Floarea, Costandin, Radu; Filaret egumenul sf(i)n-(tei) măn(ăstiri) Cotmeana; | Macarie icon(o)m sfin(tei) mănăs(tiri) Cotmeana.

În cîmpul pietrei, cu literă de 4 cm, în relief:

Cursul api(i) din f[întină]¹,
 Cînd va fi ră[ce]¹ și bună
 Și setea o potolește
 Și pre ctitori pomenește,
 Pînă ce apa va curge,
 Pomenirea nu să stînge.
 Lea 1832 sept(emvrie) 30.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține.

BERCIOIU, com. Budești

30

1838 august 12

Pisanie pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică, într-o nișă; literă de 3 — 5 cm, cu negru pe fond maroniu, într-un cîmp de 100/96 cm; textul a fost retușat; la bis. Tuturor Sfinților.

† În numele Tatălui, al Fiiului și al Sfi(nt)u Duh, amin. | S-au înălțat această sf(int)ă și d(u)mnezeiască biserică din temelie întru ei(n)stea hramului Duminici(i) Tu|tutor Sfinților, cu toată osîrdia și cheltuia |⁵ la sfinție(i) sale părintelui arhimandrit chirio Nicta|rie, egumenu sfintie mănăstiri Coziia, propitaru¹ acestii | moșii Ruda ce-i zici și Bercioiu, începîndu-să la leat 1834 | zidirea sfintii biserici, iar la leat 1838 s-au | și săvîrșit cu toa(tă) podoaba ei, precum să vede, în zi |¹⁰ lele preainălțatului nostru domnu, Io Alexandru Dimitrie | Ghica voevod, ocîrmuindu-să sfînta mitropolie de trei | arherei, adică de preaosfinția sa chirio, Neofit | ipiscopu Noului Severin, de preaosfinția sa chi|rio Chesarie ipiscopu Buzăului și de preao |¹⁵ sfinția sa² chirio Ilarion ipiscop³ Argeșu(lui); | leat 1838 avgust 12.

¹ Cu prilejul retușării inscripției s-a scris greșit „propintaru”.

² „Sa” este scris deasupra rîndului.

³ Cu prilejul retușării inscripției s-a scris greșit „ipispip”.

31

1838 august 12

Portrețele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 3,5 cm, cu alb pe fond albastrui-cenușiu, în dreptul lor; la bis. Tuturor Sfinților*.

Chesarie monah;
 Mafthei Dimitriu¹;

Nictarie arhimandrit | și egumen sfintei mănăstiri | Cozie ;
Daniil Gărdescu ier(o)monah și elisiarh | sfintei mănăstire Coziia ;
Gheorghie Gheorghieu.

În partea inferioară a siluetei lăcașului reprezentat
în panoul votiv este scris :

Leat 1838 avgu(st) 12.

¹ Tinăr ; este reprezentat în apropierea lui Chesarie monahul.

* La acest lăcaș, pe glaful ferestrei din altar, se află un grafit cu literă de 0,7 — 3 cm.
1835. | Popa Șarbanu | dohomnicu, | amu ghesi ... | ..."

32

1838

Icoană de lemn de 63,5/52 cm, reprezentind pe Sf.
Cuvioasa Paraschiva, în pronaos, în partea din stînga ;
literă de 0,7 — 1,3 cm, cu negru pe fond verzui, în
cimpul inferior al piesei, în stînga ; la bis. Tuturor
Sfinților *.

1838. | Ioan zugra(v) ¹.

¹ Inscriptie asemănătoare era scrisă, probabil, și pe icoana reprezentind pe Sf. Nicolae
între Iisus și Maica Domnului, așezată tot în pronaos, în partea din dreapta ; din text se mai
disting doar cifrele „... 38”.

* Precizăm că pe o altă icoană de lemn de 65,5/53 cm, înfățișind pe Sf. Nicolae între
Iisus și Maica Domnului, de lângă catapeteasmă, în partea din dreapta, și care provine de la o
veche biserică este înscrisă data „1804”, urmată de un text liturgic (să se vadă Anexa I,
nr. 17).

BERISLĂVEȘTI, com. Berislăvești

I 33

1753 septembrie 1 — 1754 august 31 (7262)

Pisanie pe ancadramentul de piatră, de deasupra ușii
de intrare în biserică ; literă de 6,5 cm, în relief, pic-
tată cu roșu, într-un cîmp de 49/95 cm, încadrat de
motive florale ; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit
Berislăvești).

† Întru slava marelui D(um)nezeu celui în Sf(i)nta Troiță închinat
ș(i) | întru cîntea și lauda Sfinților Trei Erarhi, Vasilie cel Mare și
Grigo[rie Bogosl(o)vu și Ioan Zlatoust și Sf(i)ntului Mucenicu Gheorghe,
s-au zidit | din t(e)melie și s-au înfrum(u)șețatu cu zugrăveala această
sf(in)t(ă) bēsērică, de dumnealui | ⁵ răposatu Sandu Bohșan(e)scu bi(v) vel
pah(arnic), leat 7262, în zile(le) mări(i) sale, Io Grigorie Ghica v(oe)v(o)d ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1. T. G. Bulat, *Berislăvești*, în BCMI, 1924, p. 78; 2. *Berislăvești*, în GM, 1935, p. 3; 3. Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul VII, f. 8.

¹ Grigore Ghica a ocupat scaunul țării până în august 1752. La data amintită în text, domnea Constantin Racoviță (1753 iunie — 1756 februarie). Văleatul relevă momentul când a fost isprăvit lăcașul (cf. I. Ionașcu, *Acte relative la Sandu Bucșănescu*, în AO, 1934, p. 334), însă pisană, în forma în care ni s-a păstrat, a fost scrisă ulterior (să se vadă inscripția aflată sub nr. 36). Aceasta explică de altfel și eroarea din text. Menționăm că I. Ionașcu, *Biserici din Olț*, Adăogiri, p. 266 citează un document din iulie 1753, consfințind o danie la ctitoria lui Sandu Bucșănescu.

I 34

1762

Pisanie pe o piatră de 27,5/65,5 cm, fixată în pridvor, pe perețele de la est, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 2,5 cm, în relief; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăvești).

† Întru cinstea și lauda praștii lui David, cea întreit înpletită | funiia cea de mătase roșie, a lui Solomon, biciul cuvîntului cel întreit | înpletit, Sf(in)ți ierarș(i) Vasilie cel Mare, Grigorie Bogos(lovul) și Ioan Zlatoustă | s-au zidit acest sf(i)nt l(ă)caș de dumnelui Sandu Bucș(ă)nescu biv vel paharnic. Iar ră^s mîindă acest zid, din prejur, neisprăvit s-au ispr(ă)vit de precuviosul | chir Nicodim ier(o)monahul Beligrădeanul, fiind igumenă la | acestă sf(i)nt l(ă)caș, în zilel(e) preluminatului d(o)m(n), Io Costandin Nic(olaie) voevod, | cu bl(a)goslovenia preasfințitului chiru, chir Grigorie mitrop(o)lit; leat 1762.

BIBLIOGRAFIE. 1. T. G. Bulat, *Berislăvești*, în BCMI, 1924, p. 78; 2. D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 103.

I 35

<După 1760 iulie 28 — cea 1762>

Inscripții ce au existat în trecut, în dreptul portretelor ctitorilor reprezentați în pronaosul bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăvești) *.

Chir Grigorie mitropolit;
Nițu Bucș(ă)nescu¹;
...²;
Sandu Bucșănescu;
Maria Bucșănescu;
Minco B(u)cș(ă)nescu vel cl(u)ce(r);
Nița³;
G(h)eorg(h)e cl(u)ce(r) ...⁴;
Chera post(elnic)⁵.

Textul după: Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad. plicul VII, f. 8.

¹ În mss. A. 1 009, *loc. cit.*, în dreptul său este trecută mențiunea „bătrîn”.

² Din mss. cit. rezultă că urma — o fiică fără nume; mențiunea este făcută între paranteze, sub numele lui Sandu Bucșănescu.

³ Menționăm că, Mincu Bucșănescu a fost căsătorit cu Ancuța Zătreanu (cf. I. Ionașcu, *Acte relative la Sandu Bucșănescu*, în AO, 1934, p. 330).

⁴ După numele său, în mss. cif. urmează puncte de suspensie.

⁵ Inscripțiile au fost date ca ulterioare numirii în scaunul mitropoliei a mitropolitului Grigorie și pînă în jurul anului cînd s-au încheiat lucrările de construcții la schitul Berislăvești (cf. și inscripția de sub nr. precedent).

* În urma refacerii picturii, inscripțiile au fost rescrise.

I 36

1804

Inscripție pe coloana de piatră din pridvor, de pe latura de la vest, în partea din dreapta intrării; literă de 3,5 cm, în relief, într-un cîmp de 47/23 cm; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăvești).

† Această pisa|nie s-au scrisă |acumu de sfin|ția sa părintele |⁵ arhim(andrit) Theodosie, | că era nesc|risu; 1804.

BIBLIOGRAFIE. 1. T. G. Bulat, *Berislăvești*, în BCMI, 1924, p. 78; 2. C. Voicescu, *Schituri-Metohuri*, în BOR, 1974, p. 117, nota 33.

I 37

1781

Clopot de 58 cm înălțime și 56 cm diametru suspendat în clopotnița de pe latura de la est a lăcașului; literă de 2,5 cm, în relief; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăvești).

Acestu clopotu și celū mai micu s-au prefăcut prinū Nicodim igumenulū Berislăvești(lor); | 1781 ¹. I(ohann) W(entzel) ².

BIBLIOGRAFIE. 1. T. G. Bulat, *Berislăvești*, în BCMI, 1924, p. 78; 2. *Berislăvești*, în GM, 1935, p. 3.

¹ Cu cifre arabe.

² Să se vadă C. A. Stoide, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 901 nota, care relevă că, Iohann Wentzel era, probabil, fiul lui Wolf Wentzel (*ibidem*, p. 899).

I 38

1800

Clopot de 34 cm înălțime și 38 cm diametru, suspendat în clopotnița de pe latura de la est a lăcașului; literă de 1,5 cm, săpată în cîmpul superior al piesei; la bis. St. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăvești).

1800 ¹. | S-au fec(ut) de dumñialui porin(tele) m(onah ?) Theodos(ie) al Cosi(i).

BIBLIOGRAFIE. T. G. Bulat, *Berislăvești*, în BCMI, 1924, p. 78.

¹ Cu cifre arabe, de 2 cm, în relief.

Clopot de 64 cm înălțime și 73 cm diametru suspendat în clopotnița de pe latura de la est a lăcașului; literă de 2,5 cm; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăvești).

† La leat 1754 făcutu-s-au acest clopot de dumnealui Sandul Bucșenescul vel paharn(ic) | și s-au dat la schitul dumnealui ce să numește Bereslăvești, plaiol Arifului din sud | Argeș; și au stătu pînă la leatu 1788, în război ce au avut Poarta Otomanicească cu Poar(ta) | Chesa-recească, cînd s-au ars mănăstire Cozii s-au ars și Bereslăvești(i) cu totul; atunci s-au spart | ⁵ și acest clopot care acum s-au prefăcut mai băgîndu-să întrînsul 2 clopot(e), de sfinția sa | părintele Theodosie arhimandritul Cozii, | anu 1801.

BIBLIOGRAFIE. 1. T. G. Bulat, *Berislăvești*, în BCMI, 1924, p. 78; 2. *Berislăvești*, în GM, 1935, p. 3.

I 40

〈După 1793 — cca 1820〉

Cruce de piatră de 78,5/48,5/21/19,5 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la nord, în dreptul altarului; literă de 3 — 4 cm, în relief; la bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit Berislăvești).

Iosif | arhiereu, | Iosif | monah ce au stă⁵ tut st<areț ?> ... ¹ an, | Voica ... ¹ ec, | Ecaterina ² ... ³

¹ Inscripție deteriorată, acoperită parțial cu mortar.

² Inscripția a fost datată începînd din vremea cînd episcopul Iosif al Argeșului a ocupat scaunul eparhiei și pînă către sfîrșitul păstoriei sale.

³ Inscripția care urma nu mai este lizibilă, fiind acoperită de postamentul crucii.

II 41

1793 septembrie 1 — 1794 august 31 (7302)

Cruce de piatră de 179/87/37/26 cm; literă de 5,5 cm, în relief; crucea se află pe locul unei vechi biserici, pe partea din dreapta uliței care urcă în sat, din dreptul fostului schit Berislăvești.

Cu vrerea lui D(u)mn(e)|zeu s-au ridicat ace|astă s(fîntă) cruce în hr(a)m(ul) | sf(intei) P(re)a|cuv(ioasei) P(a)rasch(i)vi(i), | ⁵ de robi(i) lui D(u)m(nezeu), Ion, | Stanca, D(u)mitr(u), S(o)ra, | Pătrașco, Gligore, | Anghilina 3 ¹, Rada, I|ona, Aspra, Ștefan, Sa¹⁰ lomîia, Călin ... ² mtra, | Ion, Ecat(er)i|na, Mariea, I|cater(ină ?), Ioan (?), Manole, Nisto(r), | Stanc(u), Maria, Ean ... ² (?)

Pe latura din dreapta, cu literă de 5 cm, săpată :

..cin, Stană | a, Ventil(ă) erei, | St[an ?] ³ ereu, Ilinc |[a] ³ ereița, Manole, | ⁵ Mari ... ² Florea, | Matei, V(a)sile, | Șarban, Voica ; | 7302. | Pis Cozma erod(iacon).

¹ În orig. „İ” (= 3), adică pomenirea numelui să fie făcută de trei ori.

² Inscripție deteriorată.

³ Inscripție deteriorată. Întregirea a fost făcută de noi.

BÎRLOGU, com. Negrași

42

1642 (7150) martie 20

Cruce de piatră de 220/93/42/31 cm ; literă de 1 și 5,5 cm, în relief ; se afla în trecut pe un loc, în amonte, pe valea Dimbovicului, la câțiva kilometri depărtare * ; este așezată în incinta bis. Cuvioasă Paraschivă, pe latura de la nord.

† Б(ѣ)ЗДѢИ|ЖЕ СЕН | Ч(ѣ)СТНИ КР(ѣ)СТЬ [ВЪ | МО] ¹ЛЕШ Н ВЪ ПОХВАЛ(ѣ) Ч(ѣ)СТ-
НОЕ УСП[Е]НІА Б(о)Г(о)Р(о)ДИЦА Н(а)ШЕА, П[Р] ¹Н[С]НОД(ѣ)ВН М(а)РІА. ПИС ВЪ Д(ѣ)НИ,
| ІУ МАТЕН ВОЕВОД. МОЛЕНІЕ | [РАБ] ¹Б(о)ЖИ, ЕРЕН БОИКО Н МШ...|. ..
.. ²НЕ, МШАТ, ШЪРЕШ, ДОБЪРА... | ¹⁰... ²АНА, НѢКШЛА, АНКА, ФЕ... ² | [ДО] ¹БРА,
АКСЕНТИЕ, МШ[А] ¹, У[А]Р[Ѣ] ¹(?) | ...НЪ... ВО... | ... НИ... Ш... А... | ...
[П] ¹УП(?) ДИМИТР[Ш] ¹; ВЪ | ХЗРН, ПИС М(Е)С(Е)ЦА МАРТИ(Е) К ³.

† S-a ridicat această cinstită cruce în ruga și în lauda cinstitei Adormiri a Născătoarei noastre de Dumnezeu, Pururea Fecioara Maria. S-a scris în zilele lui Io Matei voievod. Rugăciunea robului lui Dumnezeu, preot Voicu și Muș ... ne, Mușat, Șarbu, Dobăra ... Ana, Neacșul, Anca, Fe..., Dobra, Acsentie, Mușă, Udrea (?) ... popa (?) Dumitru (?) ; în 7150, a scris în luna martie 20 ⁴.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 861—862.

¹ Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscripție deteriorată.

³ În medalionul de la intersecția celor două brațe ale crucii mai era scrisă o inscripție, în cea mai mare parte, acum, ilizibilă.

⁴ Precizăm că I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, relevă că în partea inferioară a celor „două colțuri ale brațului orizontal” mai era scris „Stan ot C(impulung ?)”.

* Inițial a fost ridicată lingă „Lacul sec, din hotarul de apus al megieșilor Degeni și Bîrlogeni” (cf. I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*).

BÎRSEȘTI DE SUS, com. Tigveni

43

1845 decembrie 11

Icoană de lemn de 79,5/58,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos în partea din stînga; literă de 0,6 cm, cu gălbui pe fond verzui-gălbui, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Dumitru.

1845 d(e)ch(e)mvr(ie) 11. | C(o)st(an)d(in) z(u)gr(a)f.

BLEICI, com. Golești

44

1809 iunie 23

Cruce de lemn sculptat de 37,5/24 cm, păstrată în altar; literă de 0,7 — 1 cm, în relief, în partea inferioară a uneia din fețele piesei; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

1809 | iun(ie) | 23;
Ștefan, Maria ¹.

Pe suportul obiectului, în interior, cu literă de 1 cm, cu roșu:

Ion sin Cos|tin | Runcianu | zugrăvită.

---

¹ Numele donatorilor și al meșterului semnalate și de Oana Iancovescu și P. Florea, *Meșterul Mușat-diaconul din Opărești*, în B, IV (1982), p. 244, nr. 24.

BOHARI, com. Mălureni

45

1641 (7150) septembrie 15

Pisanie în partea superioară a encadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 2,5 și 8 cm, în relief, într-un cîmp de 60/137 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Cu vrerea Tatălui și cu ajutoriul Fiiului și cu săv(i)rșirea preasv(i)ntului D(u)hū, ad|evărat. Ridicatu-se-au și se-au făcut această sf(i)ntă beserecă, pre numele preacinstitei și lumin|atei născătoare a lu I(isu)s

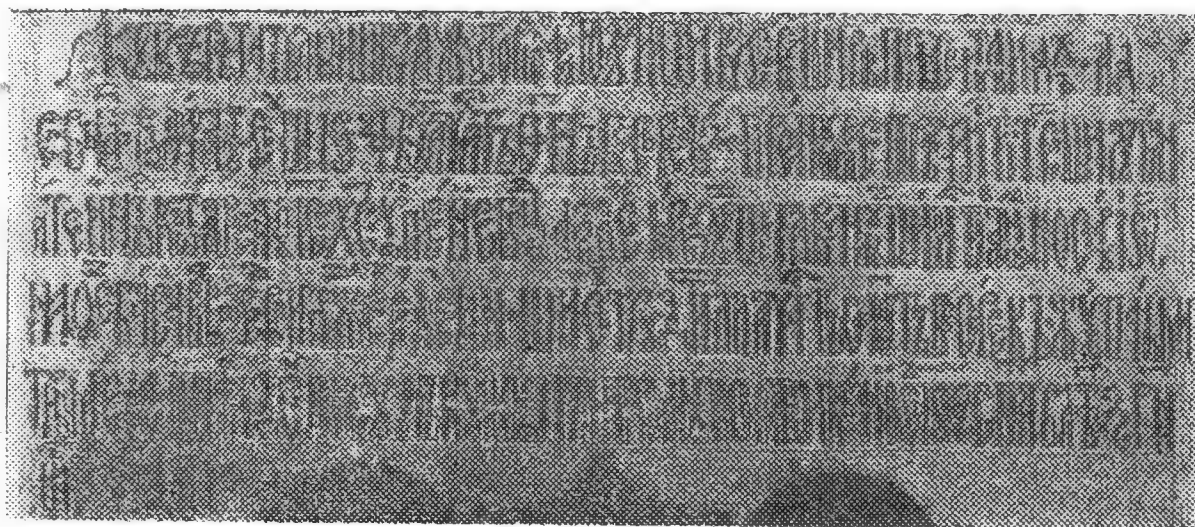

Fig. 2 — Pisania bis. Bohari. 1641

H(risto)s XCHENIE B(O)Γ(OPO)AH(U)E ¹, în zilel(e) m(a)relui și a bunului și m(i)l(o)stiv domnul nostru, Io | Mathei Basarab voevod H Γ(O)CH(O)ЖАА ЕГО ², Eleni. Și se-au trudit la această sf(i)ntă beserecă jupanū Mi | ⁵ trea marele șifar, den-preună cu jupineasa lui, Sora și cu fiiu său Ion spat(ar); v(ă) leat 7150, | m(e)s(e)ța sep(temvrie) 15 d(ă)ni.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. I. Iancu, *Biserica din Bohari*, în PO, XII (1931), nr. 6, p. 10; 2 Maria Golescu, *Comunicări. Biserica din Bohari*, în BCMI, XXXV (1942), p. 188 (cu foto. fig. 1).

¹ Adormirea Născătoarei de Dumnezeu.

² Și doamna lui.

Inscripție în partea superioară a ușii de intrare în biserică, deasupra pisaniei: literă de 3 — 5,5 cm, cu negru pe fond cenușiu, într-un cimp de 15/120 cm; textul a fost retușat; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

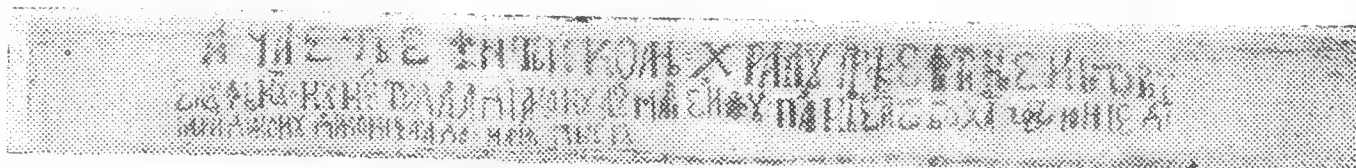

Fig. 3 — Inscripție de la bis. Bohari. <c. 1771 — 1781 ?>

Această sf(i)ntă icoană, hramu Preasf(i)nti Născăto(a)rii | s-au făcut cu cheltuiala diaconului Marin, sin jupan Cirsti ot Bohar(i) ¹; iunie 14 ²;

Marin diaconu, di(a)conița Rada, Mariia ³, Pătru ⁴.

¹ Marin diaconul, fiul Cirstei din Bohari, este atestat în 1771 oct. 11 (act. la Arh. St. Buc., Ep. Argeș, V/12).

² Cu cifre arabe. Inscripția nu mai păstrează caracteristicile grafiei vremii în care a fost scrisă (cf. foto. citată, utilizată de noi pentru colajonarea textului).

³ Mariuța (Mariia), fiica preotului Marin, al Cirstei din Bohari, este amintită pe foaia de zestre dată de tatăl ei, la 1781 ian. 14 (la Arh. St. Buc., Ep. Argeș, V/14).

⁴ Un Pătru logofăt din Bohari este atestat pe foaia de zestre a Mariuței, din 1781 (*ibidem*) ; el ar putea fi soțul acesteia ?. Pe baza informațiilor din documentele citate inscripția ar putea fi datată <cca. 1771 — 1781 ?>.

47

<1748 — 1749>

Icoană de lemn de 88,5/61 cm, reprezentînd pe arhanghelul Mihail, la catapeteasmă, în partea din dreapta ; literă de 0,2 — 0,6 cm, cu negru pe fond roșcat, în cimpul inferior al piesei ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Această sf(i)ntă și dumnezeiască icoană o cumpărat Ene cu tatăl său Ene, Voica și cumna ¹ ... ².

¹ Inscripția a fost datată după grafie și factura artistică a piesei, prin analogie cu obiectul aflat sub nr. următor.

² Inscripție deteriorată.

48

1748 septembrie 1 — 1749 august 31 (7257)

Icoană de lemn de 67,5/61 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga ; literă de 1 cm, cu negru pe fond roșcat, în cimpul inferior al piesei, pe ramă ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

[Ace]as[tă]¹ ico[ană]¹ s-au cumpărat de dumnia(lui) jupan Cirstea
и сѣпрѣжница его ², Neacșa.

În partea superioară a acestei inscripții mai este scris :

... ³ ghe ⁴ zug[raf] ¹ ; l(ea)t 7257.

¹ Inscripție deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.

² Și soția lui.

³ Inscripție deteriorată.

⁴ Numele zugravului ar putea fi „Gheorghe” (?).

49

1786

Clopot de 24 cm înălțime și 28 cm diametru, suspendat în turla clopotniță ; literă de 2 cm, în relief, în partea inferioară a piesei ; provine de la fostul Schit Bădiceni (?) ; la bis. Adormirea Maicii Domnului *.

Făcut de Iacov ¹, la bisărica de la Bohar(i), hramu Ovedenia ; 1786 ².

¹ Logofătul, ctitorul fostului Schit Bădiceni (să se vadă și N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 46).

² Cu cifre arabe.

* La acest lăcaș, un grafit — de pe o cărămidă aparentă, pe latura de la sud a pro-naosului — mai amintește de „Ioana ; septevr(ie ?), 1819”.

BOIȘOARA, com. Boișoara

I 50

<Sec. XIX către mijloc>

Cruce de piatră de 72/45 cm fixată în zidul pridvorului, în exterior, pe latura de la vest, în partea din dreapta intrării ; literă de 5 — 9 cm, săpată ; la bis. Sf. Treime.

Пом(ѣ)ни, Г(о)с(по)ди ¹ а(в)ши с(о)и | ши рабѣ б(о)жї ¹ | Іон, † | Stanciul ².

¹ Pomeneste, Doamne, sufletele adormiților robilor lui Dumnezeu.

² Inscriptia a fost datată de noi, după grafie, deși utilizarea formularului slavon poate lăsa impresia că ne aflăm în fața unui text mai vechi.

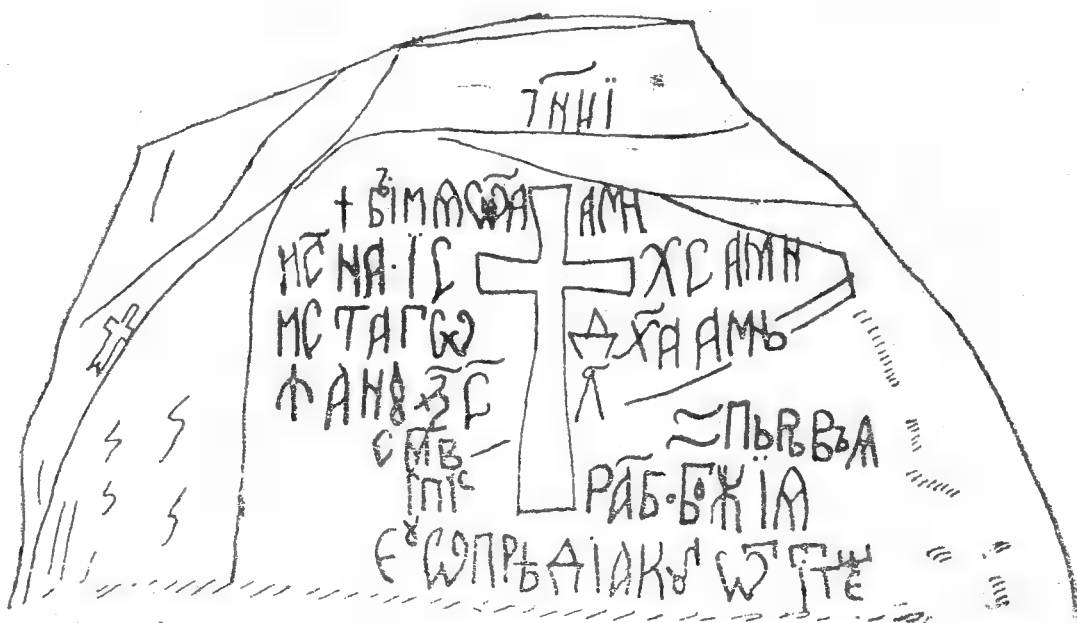

Fig. 4 — Inscriptie de la Boișoara. 1721

Inscripție pe un bolovan de riu de 168/280 cm, avînd reprezentată pe trei laturi ale sale, cite o cruce; literă de 7 — 16 cm, săpată; piatra se află lingă Valea Boișoarei, în incinta locuinței Lucicăi Ancușa.

† ЕѢ ІМѢ Ѡ(Т)ЦА, АМ(Н)Н | Н С(Ы)НА, АМ(Н)Н | Н С(Ѣ)ТАГѢ Д(С)ХА, АМ(Н)Н¹
| În anul 7230 |⁵ с(ЕП)Т(Е)МВ(РІЕ) ² ПѢР[ѢВ]ѢА³. | Іспіс(АХ) РАБ БОЖІА⁴, | eu,
Oprea diac(on)ul ot Titeșt(i).

BIBLIOGRAFIE. 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 120 (și desen, fig. 23 la p. 121); 2. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41 (cu text și trad.); 3. Idem, *Călimăneștii*, p. 63 (cu trad.).

¹ În numele Tatălui, amin și al Fiului, amin și al Sfintului Duh, amin.

² Inscripție greu lizibilă. D. N. Ionescu, *loc. cit.*, a citit „Eih”.

³ Inscripție deteriorată, greu lizibilă. D. N. Ionescu, *loc. cit.*, a citit „Pirmia”.

⁴ Septembrie întii. A scris robul lui Dumnezeu.

BORLEȘTI, com. Merișani

Pisanie pe ancadramentul de piatră de la ușa de intrare în biserică, de 85,5/84 cm; literă de 3,5 — 5,5 cm, în relief; inscripția este încadrată de motive vegetale; la bis. Sf. Nicolae.

† Această sfintă și dumnezeiască biserică unde să cinstește hrămul Sf(î)ntului Nicolae easte | zidită și înfrumusețată în zilele do 5mnului no(s)tru, Ion Costandin Racoviț(ă) v(oe)v(o)d, de dumne(a)lui jupan Toma Rătescu | bi(v) v(e)l șatarar sin jupan Ianache, pen | tru a dumnealui ș(i) a niamul(u)i dum(nealui) po | menire, cînd au fostu cursu anilor | 7261 av(gust) 15, | 1753¹.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Drăghiceanu, *Însemnări. Biserica din Borlești — Muscel*, în BCMI, XXIV (1931), p. 46; 2. *Borlești — Argeș*, p. 7.

¹ Cu cifre arabe.

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 4 cm, cu alb pe fond cenușiu maroniu, în dreptul lor; inscripțiile au fost retușate; la bis. Sf. Nicolae.

жупаница ¹его ², Safta; | jupan Toma ³; |
jupan Costandin ⁴;
jupan Toma; | jupan Gheorghe ⁵;
жупаница ⁶его ², Balașa;
coco(a)na Maria ⁶; | coco(a)na Catrina ⁷; |
coco(a)na Joița ⁸.

¹ În orig. „жупанеска”.

² Jupanița lui.

³ Toma copil este înfățișat în dreptul jupaniței Safta.

⁴ Copil înfățișat în apropierea jupaniței Safta.

⁵ Gheorghe copil este reprezentat în dreptul jupanului Toma.

⁶ Tinăra înfățișată în apropierea jupaniței Balașa.

⁷ Copilă reprezentată în apropierea Mariei.

⁸ Tinăra reprezentată în apropierea Mariei. Inscripțiile au fost datate ca posterioare anului în care a fost clădit lăcașul.

I 54

1758 mai 1

Clopot de 55 cm înălțime și 50 cm diametru, suspendat în clopotnița lăcașului; literă de 3 cm, în relief, în partea superioară a piesei; la bis. Sf. Nicolae.

Acest clopot iaste făcută de dum(nealui) Toma Rătesculă biv vel | șăt(rar) și s-au închinat sf(i)nti bisearici de la Borlești, pentru | pomenire; mai 1 | leat 1758 ¹.

¹ Cu cifre arabe.

II 55

1660 <după septembrie 16 — decembrie 31>

Cruce de piatră de 286/81,5/37,5/27,5 cm; literă de 9 cm, în relief; a fost adusă de lângă o fântină din apropierea căii ferate; în trecut se afla pe „moșia Răducului sin biv cluceru za arie Gheorghe Vărzaru”; a fost transformată în monument al eroilor din 1916 — 1918; se află lângă școala generală din Borlești.

...¹ неѣ ра|ва б(о)жїе жуп|анѣ радѣ вел | армашѣ, жуп|аница Ио|ана, жуп|анѣ
Костандин|...²

Pe latura din stînga :

Бѣ лѣт | хрѣн ³. | Сѣва мещ(е)рь.

...⁴ robul lui Dumnezeu, jupanu Radul mare armaș, jupanița Ioana, jupanu Costandin ...²

În anul 7168 ³. Sava meșter ⁵.

¹ Inscripție deteriorată; ilizibilă. Pe primele cinci rinduri care preced acest text se mai disting doar unele litere sau fragmente de litere.

² Inscripția de pe următoarele rinduri este acoperită cu ciment și de soclul în care este fixată crucea.

³ Văleatul a fost calculat, probabil, după stilul de la ianuarie. Inscripția a fost datată corespunzător domniei lui Grigore Ghica voievod, amintit în traducerea textului cuprins în nota următoare.

⁴ În „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...” la Arh. St. jud. Argeș, fond. Prefectura jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 22, este redată inscripția „Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Duh(u)l(ui) Sfint. S-au ridicat această cruce, din temelie, hramul Sfint(ul)ui ierarh Nicolaie, în zilele preainnălțatului d(omn), Grig(o)re Gh(ica) voivod, pentru a dumnealor pomenire...”. Lectura inscripției nu prezintă însă suficiente garanții.

⁵ Inscripția meșterului și la Maria Goleșcu, *Comunicări. Crucea de piatră din Vârzari*, în BCMI, XXXV (1942), p. 190.

BRADU CLOCOTICI, com. Racovița

56

1777 septembrie 1 — 1778 august 31 (7286)

Cruce de piatră de 154/75/31/24 cm; literă de 5 cm în relief; crucea este așezată pe partea din dreapta drumului care vine de la Copăceni, în apropierea bisericii din Bradu.

† Cu voia lui | D(u)mnezeu ri | dicatu-s-au acea | stă sf(i)ntă cru | ⁵ce
în hramul | Preacuvioa | si Paraschivi. | Иом(ε)нн, Г(о)с(по)дн ¹: And | rei,
Ion 2 ², M(ă)rgări | ¹⁰tă, Măriia 2 ², Anca 2 ².

Pe latura din stînga, cu literă de 3 cm, săpată:

7286. | Gheorghe, Șt | efan, Eft | enie, Stana, | ⁵ Ioana, Măr | ină,
Stoica, | Ion 2 ², Radu, | Palaghia m(onahia), | Filotia m(o)nahia), | ¹⁰
Ilinea, Bar | bu și tot neam(u)l. | Nicula, Tudora, | Măriia 2 ², Flo | ria,
Irimiia ... ³ | ..nit ... ³ Șer | ban ... ³ ca.

Pe latura din dreapta:

Costandin, | Dumitran | ... ³ Ana, | Marin, Stanca. | ⁵ Pis eu
Dumitru.

¹ Pomeniște, Doamne.

² În orig. „ε” (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

³ Inscripție deteriorată.

BRANIȘTEA, com. Uda

I 57

1802 (7310) iulie

Cruce de lemn sculptat de 40/22 cm, păstrată în altar; literă de 1,3 cm, în relief, pe una din fețele piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului din cartierul Șetrari *.

Iulie | 7310. | Ioan | ereu, | ⁵ St(a)na | ereița.

Mușat | diiacon.

Pe suportul obiectului, cu literă de 1,7 cm, în relief :

* La catapeteasma lăcașului se mai păstrează o icoană de lemn de 80,5/58 cm, reprezentând pe Maica Domnului cu Iisus între arhangheli, cu inscripția „18<0>6”, dată ce este înscrisă și pe canatul din dreapta al ușilor împărătești, unde anul este precedat de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 4).

I 58

180

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cimp de 32/41,5 cm; literă de 3 și 4 — 5,5 cm, cu negru pe fond gălbui; la bis. Adormirea Maicii Domnului din cartierul Șetrari.

Cucernice preote po | menește și robi(i) lui | Dumnezeu, zugravi(i) : | Anghel zug(ravul), Ion, | ⁵ Stoian, Tudora; | 1807.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962, p. 517.

I 59

1820

Clopot de 45 cm înălțime și 45 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 2 cm, în relief, în cimpul superior al piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului din cartierul Șetrari.

Întru slava Preacurati(i) Fecioarii Marii s-au adus acest clopot | cu cheltuiala lui Ioan șetrariu, în satu Uda; 1820.

BIBLIOGRAFIE. M. Georgescu, *Monografia comunei Uda de Jos jud. Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 471, f. 409.

II 60

1831 septembrie 16 (?)

Pisanie în partea superioară a intrării în pronaos, într-o nișă; literă de 3,5 cm, cu negru pe fond alburiu, într-un cimp de 93/84 cm; la bis. Sf. Nicolae.

† D(oa)mne, cea ce cu puteria ta prosl(ă)vești pre cea ce iubesc podoba casi(i) tale | și locul lăcașului mării(i) tale. Primește și acest sfânt lăcaș al tău, ca | ⁵ re întru slava și cinstia Sfântului Nicolae | și a Adormiri(i) Maici(i) Domnului s-au făcu | tū din temelie și s-au înfru-

mus(e)țatū | cu zugrăviala, după cumū să vede, prin oste | niala sfinții sale
părintelu(i) protopopū | ¹⁰lui Dragu, sinū popa Duminecă duhomnieu, | și
cu ajutorulū alătorū frați, care bine | au voitu <a> ¹ajuta, care cu multū,
care cu puțin. | Și s-au ziditū în zilile împăratului nostru, | Nicolae Pavlo-
vici, cu blagoslovenia pria | ¹⁵osfi(n)ții sale părintelui episcop | Elarionū, |
la liatū 1831 secătevre 16 (?).

Și s-au zugrăvit de Ioan Ivanovici.

---

¹ Omis.

II 61

<Cea 1831>

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de
la nord, într-un cîmp de 14/20 cm; literă de 2 cm,
cu alb pe fond cenușiu; la bis. Sf. Nicolae.

Ii(o)sif arfiereu, | Elarion arfiereu, | Vlasie a(r)fima(n)dritu, | Ni-
cola, | ⁵Costandin ¹.

---

¹ Inscripția a fost datată după grafie și numele episcopului Ilarion, în jurul anului
în care s-a zugrăvit lăcașul.

BRATIA DIN DEAL, com. Galicea

62

1831

Icoană de lemn de 49,5/34 cm, reprezentind pe Iisus
între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos, în
partea din dreapta, pe peretele de la est; literă de
0,7 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul inferior al piesei;
la bis. Sf. Voievozi.

1831. De ruca po | pa Niculae | zugrav ¹.

BIBLIOGRAFIE. P. Topologeanu, *Bis. pe valea
Topologului* (in ms.), 1940, f. 82.

---

¹ Numele zugravului și data sint amintite și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 84—85 și
D. G. Tomulescu și E. Popescu, *Monografia comunei Cremenari din plasa Topolog, jud. Argeș*
(in ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 181, care relevă însă că inscrip-
ția era scrisă pe icoana Sf. Voievozi.

<1833>

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 1 — 1,8 cm, cu negru pe fond gălbui, într-un cîmp de 57,5/34 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Pomelnicu titorilor: | Stancu deaconu, Radu ereu, | Tudora diaconeas(a), Oprea er(e)ița, Ion, | Iancu, Gherghina, Gheorghe, Radu, | ⁵ Stancu, Iana, Ioan, Dumitra, | Dumitru, Dumitru[?] ¹, Stanca, Neacșu | ... | ... ²

Pomelnicul continuă apoi pe două coloane:

Ereu Dumitru, | er(e)ița Călina 4 ³, | Ilinca 4 ³, Mariia | er(e)ița, Dumitru, | ⁵ Zoița, Dumitru | 4 ³, Tudor, | Mariia;

Morți: Radu, Iana, | Voica, Ene, Petriia, | Pîrvu, Dumitru, | Bălașa, Costandin, | ⁵ Ion, Safta, Gligore;

Morție (sic): | Tudor ereu, | Iordan, Stanca, | Stancu 4 ³, | Chera 4 ³;

Parascheva.

Tot pe peretele de la proscomidie, cu literă de 1,5 cm, cu alburiu pe fond maroniu, într-un cîmp de 28/32 cm:

Pomeln... ² | Vii ... | ... | ... ² Nicula, | Nicula, Ivană, Măriia ⁴.

¹ Întregirea ne aparține.

² Inscripție deteriorată, ilizibilă.

³ În orig. „ā” (= 4), adică pomenirea numelui să fie făcută de patru ori.

⁴ Inscripțiile au fost datate după grafie, în anul în care s-a clădit lăcașul.

<1833>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe perețele de la vest; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Sf. Voievozi.

Tudora di(a)coneasa;
Stancu deaconu;
Dumitru Ciuculete;
Bălașa ¹.

¹ Inscripțiile au fost datate în anul în care s-a zugrăvit lăcașul (cf. inscripția din pronaos, aflată sub nr. următor; să se vadă și referințele din pisană de la 1893 nov. 6, la P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului*, p. 81—82).

1833 iunie 24

Inscripție în pronaos, pe perețele de la est, în partea inferioară a scenei care înfățișează Izvorul Tămăduirii; literă de 1,2 — 3 cm; la bis. Sf. Voievozi.

1833 | iunie 24; | popa Nicul|ae, | popa Dumitru, zugra|v(i).

Inscripție în altar, pe peretele de la est, deasupra ferestrei; literă de 2,7 cm, cu negru pe fond maroniu; la bis. Sf. Voievozi.

Popa Dumitru zugravul ot Stoilești; | popa Nicolae zugravu ot Stănești; | 7354 ¹, 1846 ¹ iunie 15.

BIBLIOGRAFIE. P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului* (în ms.), 1940, f. 82.

¹ Data se repetă cu cifre arabe.

² Menționăm că numele zugravilor și data sint amintite și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 84 și D. G. Tomulescu și E. Popescu, *Monografia comunei Cremenari din plasa Topolog, jud. Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 180 și 181. Anul „1846 iunie 11”, precedat de o inscripție liturgică, figurează și în filacterul pe care-l ține Sf. Ioan Zla-taust, înfățișat în altar, tot pe peretele de la est (să se vadă *Anexa I*, nr. 2).

BRATOVEȘTI, com, Perișani

Cruce de piatră de 229/96/36/15 cm; literă de 5,5 cm, în relief; crucea este așezată în cimitirul bisericii, pe latura de la sud; a fost ridicată, în trecut, pe drumul care ducea de la Răcovița la Bratovești.

† Cu vrear(ea) Tatălui | și cu agiutorul | Fiul(u)i și cu săvrîși | tul Sf(i)ntului | ⁵ Duh. Ridicatu-s-a | această cinstită | cruce în zile(le) prea | lu-minatului | domnă Grigorie | ¹⁰ Ghica voivo(d), prină | ostenăial(a) și os(i)rdia po... ¹ | tnă irițe, Ion, | Oprea, Tudo<..> ¹, S | ¹⁵ tănî (?), Maria ² |; leat 7242. | St(a)nă[c]iu ³ (?).

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 67.

¹ Inscripție neinteligibilă.

² După numele Maria, a fost scrisă cifra „7”.

³ La D. N. Ionescu, *loc. cit.*, textul este datat „1734 (7242) mai 18”.

Cruce de piatră de 172/67/28/13 cm; literă de 5 cm, în relief; crucea este așezată în cimitirul bisericii, pe latura de la sud; a fost ridicată în trecut, pe drumul care ducea de la Răcovița la Bratovești.

Ridicatu-s-au ace(a)st(ă) | sf(i)nt(ă) cruce, în zi|lel(e) lui împărat
Nico(l)|ae Pavlovici, prin |⁵ osîrdiia lui | Ion sin popi(i) Gr|igorie, Floa|rea
ere(i)ța, Saf|ta, Gheorghe erei, |¹⁰ Anca ereița, | Florea erei, | Smaranda
ereiț(a)¹ | ...²

---

¹ Inscripția a fost datată după grafie și după informațiile din text. Crucea este semnalată și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 67.

² Inscripție ilizibilă; textul este acoperit de piua în care este fixată crucea.

BRĂDET (SCHITUL), sat Brădetu, com. Brăduleț

69

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264)

Inscripție pe fațada de la vest a lăcașului, în partea superioară a arcadei nișei în care este zugrăvită icoana hramului; literă de cca 3 cm, într-un cîmp de cca 15/50 cm; la bis. Înălțarea Domnului.

Făcutu-s-au acestu praznicu cu cheltuiala sf(in)|ții sale părintelui igumenului Ghenadie, | de la sfînta mănăstire Brădet; l(ea)t 7264.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu și P. Demetrescu, *Schitul Brădetul, Argeș*, în BCMI, XVII (1924), p. 72, nota 2; 2 Tatiana N. Bobancu, *Monografia Brădet — Argeș*, p. 17; 3 P. Ș. Năsturel, *Știri noi*, în vol. *Sesiunea Direcției monumentelor*, p. 29, nota 7.

70

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264)

Inscripție pe fațada de la vest a lăcașului, în partea superioară a nișei în care este reprezentată icoana hramului; literă de cca 3 cm, cu alb pe fond albastru; la bis. Înălțarea Domnului.

Mihaiu zug[r]¹av; l(ea)t 7264.

BIBLIOGRAFIE. P. Ș. Năsturel, *Știri noi*, în vol. *Sesiunea Direcției Monumentelor*, p. 29, nota 7.

---

¹ Literă ilizibilă.

Fig. 5 — Pisania bit, Brădet 1761

Pisanie în pronaos, pe peretele de la nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru, într-un cîmp de 75/43 cm, într-o nișă; la Bis. Înălțarea Domnului.

† Această sf(în)tă | mă(năsti)re Brădet, ce s(ă) prăz | nuește Înălțare(a) lui H(risto)s, este | făcutu de Io Mircea voevod, | ⁵ l(ea)t 1546; și au rămas nezugră | vit(ă) pîn(ă) acum, l(ea)t 1761. Iar acum, | aducînd Dumnizeu, pe Nichifor | ar(hi)ma(n)drit, igumen la s(fin)tă mă(năs)t(i)re | Argeș, și pe du(mnealui) igumen aici la Bră | ¹⁰det, pe Ghenadie, l-au îndemnat de | au zugrăvit această s(fin)tă mă(năsti)re, cu to(a) | tă chel-tuiala s(fin)ți(i) sale, în zile(le) | d(omnu)lui n(os)tru, Io Costa(n)din Nicol(ae) | voevod ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu și P. Demetrescu, *Schitul Brădetul, Argeș*, în BCMI, XVII (1924), p. 71 (cu foto. fig. 4); 2 I. Iordăchescu, *Biserica din Brădet*, în PO, XII (1931), nr. 2, p. 14; 3 St. Nicolaescu, *Documente inedite de la Mircea cel Bătrîn, 1386—1418*, în „București”, II (1935), p. 330; 4 Tatiana N. Bobancu, *Monografia Brădet—Argeș*, p. 14; 5 *Arta creștină în România*. 5, p. 38.

¹ Inscripția a fost datată 1761 <iunie după 5>, ca posterioară vremii în care Constantin Mavrocordat a ocupat scaunul țării.

Inscripție în pronaos, pe peretele de la est, în partea inferioară a scenei Sf. Treimi reprezentate în nișa de deasupra intrării în naos; literă de 2 cm, cu alb pe fond cărămiziu; la bis. Înălțarea Domnului.

Mihai zugraf; 7269 ¹.

¹ Inscripția a fost datată pe baza informațiilor din textul aflat sub nr. precedent.

Portretele ctitorilor înfățișate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 3,5 cm, cu alb pe fond albastrui, în dreptul lor; la bis. Înălțarea Domnului.

Io Mircea voevod;
Mara doamna *;
Nichifor arhima(n)drit igumen Argeș(u)lui;
Ghenadie igumen Brădet(u) | lui ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu și P. Demetrescu, *Schitul Brădetul, Argeș*, în BCMI, XVII (1924), p. 71 (cu foto. fig. 5); 2 N. Iorga, *Domnii români*, pl. 6; 3 I. Iordăchescu, *Biserica din Brădet*, în PO, XII (1931), nr. 2, p. 15; 4 N. Iorga, *Portretele doamnelor*

române, fig. 2; 5 Idem, *Istoria românilor*, III, fig. 50; 6 C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, I, p. 494, foto. fig. 148; 7 P. Chihaia, *Observații asupra portretelor de la Brădet*, în SCIA, 1960, nr. 1, p. 255, fig. 1; 8. C. Nicolescu, *Istoria costumului*, pl. LXXX; 9 P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, fig. 44, după p. 160.

¹ Inscriptiile au fost datate după grafie, în vremea în care s-a zugrăvit lăcașul.

* P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 157, relevă că numele ei a fost preluat din pomelnicul m-rii Argeșului — din 1651 —, unde Mara doamna figurează în dreptul lui Mircea voievod, dar în altă coloană, aceea a rudeniilor doamnei Despina, soția lui Neagoe Basarab, contestând astfel atribuirea acestui nume uneia din doamnele lui Mircea cel Bătrîn.

74

1761 (7269) august 2

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 14/39 cm; literă de 2 — 3,5 cm, cu negru pe fond maroniu; la bis. Înălțarea Domnului.

† Pomenește, D(oa)mne, robii | tăi zugravii: Mihai i Radu | i Iordache; av(gust) 2, l(ea)t 7269.

BIBLIOGRAFIE. 1 I. Iordăchescu, *Biserica din Brădet*, în PO, XII (1931), p. 15; 2 Tatiana N. Bobancu, *Monografia Brădet—Argeș*, p. 17; 3 P. Ș. Năsturel, *Știri noi*, în vol. *Sesiunea Direcției monumetelor*, p. 29, nota 7.

75

1614 septembrie 1 — 1615 august 31 (7123)

Icoană de lemn de 101/74,5 cm, reprezentînd pe Iisus Pantocrator între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din dreapta; literă de 0,6 — 0,7 cm, cu auriu pe fond verde albăstrui, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Înălțarea Domnului.

† Сію икона сѣтвори жєпаница Болошина. Исписах Стоика зєграв wt Тръговищ(є), в(ъ) лѣт 7269.

† Această icoană a făcut-o jupanița Boloșina¹. A zugrăvit-o Stoica zugravul din Tîrgoviște, în anul 7123.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu și P. Demetrescu, *Schitul Brădetul, Argeș*, în BCMI, XVII (1924), p. 72 (text și trad.); 2 Șt. Meteș, *Zugravii*, p. 32 (trad.); 3 C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II/2, p. 652 (trad.).

¹ Soția lui Dima pitarul (să se vadă doc. din 1617 ianuarie 14, Tîrgoviște, în DIR, XVII, B, III, p. 87—89), după cum remarcă și Șt. Meteș, *Zugravii*, p. 32.

Icoană de lemn de 59/53 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae, lingă catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,4 — 1,2 cm, cu roșu pe fond verzui, în cimpul inferior al piesei; la bis. Înălțarea Domnului.

De m(i)na rob(u)lui lui D(um)n(e)zeu, Rad(u) diacon sin Șerban diacon zug(rav) | din orașu Cîmpulunugă, | la leat 1800 april(ie) 5.

Icoană de lemn de 66/55 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga; literă de 0,3 cm, cu alb pe fond cărămiziu, în cimpul inferior al piesei; obiectul este protejat de o ramă cu geam; la bis. Înălțarea Domnului.

Această sfîntă icoană s-au făcut cu cheltuiala sfîntiei sale, erei popa Ene dinpreun(ă) cu Pătru ot | ...¹; 1802 iun(ie ?) ...¹

¹ Inscripție ilizibilă; acoperită de rama obiectului.

Grafite pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 2,5 — 10 cm; la bis. Înălțarea Domnului.

† Er(o)monah Filoteiu : vă leat 7176¹;

cu literă de 0,6 — 3,5 cm :

Să s(ă) știe | di c(înd) au ven[it]² | † Radu grămă[ti]² cu | ot Băl<.)>ști (?) ..² al ..²;

cu literă de 0,6 — 2,5 cm :

Ghenadi er(o)monah ; | 7181³;

cu literă de 1,5 — 5,5 cm :

V(ă) leat 7197 ; Radu gramatic⁴.

¹ Corespunzător anilor 1667 septembrie 1 — 1668 august 31.

² Inscripție deteriorată.

³ Corespunzător anilor 1672 septembrie 1 — 1673 august 31.

⁴ Același, se semnează la o dată apropiată de aceasta, tot pe fațada de la vest a bisericii, în forma „† Az Radu gramati(c)” sau „Scriș-am eu, Radul gra(ma)t(icu)”.

Grafite pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din stînga intrării în biserică *; literă de 1 — 5,5 cm; la bis. Înălțarea Domnului.

Logofătŭ | Dim(i)tru ¹.

În partea din dreapta uşii de intrare în biserică, cu literă de 2 — 3,5 cm :

Parasch[iva] ² grămăt[ie]u ¹ ².

¹ Inscriptiile au fost datate după grafie.

² Inscriptie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.

* Tot pe faţada de la vest a lăcaşului, în partea din stînga intrării în biserică, mai este scris, cu literă de 1,5 — 3 cm grafitul, în parte deteriorat, greu lizibil „[Мило]стѣю е(о)жю (din mila lui Dumnezeu) | † Eu (?) . I . na, Ena (?) ot Brădet ; v(ă) l[ea]t 719< .>” (1681—1691).

80

1710 septembrie 1 — 1711 august 31 (7219)

Grafile pe faţada de la vest a lăcaşului ; literă de 1,5 — 5,5 cm, în partea din dreapta uşii de intrare în biserică ; la bis. Înălţarea Domnului.

Leat 7219, | fost-au fiată, | anume Maria | la ... | ... ¹ tu | şi ... ¹
tu di la ... ¹ Rad(u) log(ofăt) | ... ¹ uira ... ¹

cu literă de 0,4 — 3,5 cm :

I Radu log(ofăt) ... ¹

În partea din stînga intrării, cu literă de 0,5 — 3 cm :

† Să s(ă) ştie că am scris eu, Rad(u) log(o)[făt] ².

¹ Inscriptie deteriorată, neinteligibilă.

² Inscriptie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi. Grafitul în cauză, ca şi cel precedent, au fost scrise, probabil, în jurul anilor corespunzători văleatului din primul text.

81

1740 septembrie 1 — 1741 august 31 (7249)

Grafit pe uşa de lemn de la intrarea în biserică ; literă de 0,7 — 5,5 cm, pe tăblia din partea din dreapta, în cîmpul superior ; tăblia, acum montată greşit, face ca inscripţia să pară a fi săpată în scriere speculară ; la bis. Înălţarea Domnului.

L(ea)t 7249 ; | Vasilie | grămăticu ¹.

BIBLIOGRAFIE. Tatiana N. Bobancu, *Monografia Brădet—Argeş*, p. 17.

¹ Pe o altă tăblie a uşii mai era scrisă o inscripţie, acum ilizibilă.

82

1751 septembrie 1 ... 1780 august 31 (7260 ... 7288)

Grafile pe cărămizi din peretele absidei naosului, pe latura de la sud, în exterior ; literă de 3,5 — 4,5 cm la bis. Înălţarea Domnului.

Petre ; 7260 ¹ ;

cu literă de 0,8 — 2,5 cm :

Ionu d(a)s(căl ?) [ot] ² Costești ;

pe o piatră din perelele naosului, tot pe latura de la sud, cu literă de 4 cm :

Gheorghe d ... | ... ³ ; 7288 ⁴.

---

¹ Corespunzător anilor 1751 septembrie 1 — 1752 august 31.

² Inscriptie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.

³ Inscriptie deteriorată ; ilizibilă.

⁴ Văleat corespunzător anilor 1779 septembrie 1 — 1780 august 31.

83

〈Cea 1800 — 1810〉

Inscriptie pe glaful ușii diaconești, din partea din dreapta catapetesmei ; literă de 2,5 cm, cu maroniu-negru pe fond cenușiu, în cimpul din stînga ; la bis. Înălțarea Domnului.

[Pan] ¹teleimon | zug[raf] ¹ ot Argeș ².

---

¹ Inscriptie parțial deteriorată.

² Inscriptia a fost datată după grafie, în perioada de început a activității zugravului. Menționăm că acesta este atestat la alte monumente și în deceniile următoare.

84

1754 septembrie 1 — 1755 august 31 (7263)

Clopot de 38 cm înălțime și 38 cm diametru ; literă de 2,7 cm, în relief, în cimpul superior al piesei ; în clopotnița bis. Înălțarea Domnului.

Acest clopot s-au făcut la Brădet, hramul Înălțări(i), de cuviosul egumen, chir Ghenadie ; | leat 7263.

BIBLIOGRAFIE. V. Drăghiceanu și P. Demetrescu, *Schitul Brădetul, Argeș*, în BCMI, XVII (1924), p. 70, nota 9.

85

1788 septembrie 1 — 1789 august 31 (7297)

Cruce funerară de piatră, fragment, de 40/13/11 cm ; literă de 4 cm, în relief ; a fost descoperită lângă unele morminte din vechiul cimitir al lăcașului ; la muzeul * bis. Înălțarea Domnului.

† [Помѣни], Г(оспо)ди: ¹ : Rad | u, Diicu, | Rizea, Io | ăna, Ma | riia ² :

7297.

¹ Pomeneste, Doamne. Inscriptia de pe primul rînd nu se mai păstrează, piatra fiind spartă; întregirea a fost făcută de noi.

² În orig. „Iaa|riia”.

* Menționăm că în colecțiile muzeului se păstrează și o ladă de zestre din lemn, pictată, de 39/45/97 cm, purtînd data „1745”, cu cifre arabe. Ea a aparținut preotesei Mărgărita din Corbeni, soția preotului Iene, fiul lui Gavrilă (informație comunicată de pr. paroh V. Popescu).

BRĂTEȘTI, com. Albeștii de Argeș

I 86

1805 (7313) mai ■

Cruce de lemn sculptat de 39/22,5 cm, păstrată în altar; literă de 1,4 — 1,8 cm, în relief, pe o latură a obiectului; provine de la vechea biserică; la bis. Înălțarea Domnului.

7313 | mai 8. | Ioan, | Tudor, | ⁵ Marin.

II 87

1819

Pisanie pe o piatră de 97/90 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2 — 4,5 cm, în relief, pictată cu roșu; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (fostul schit Brătășești).

Întru slava lui D(u)mnezeu ce în Sfînti Troiță să slăvește | și-ntru cinstea Nașterii Sf(i)nt(ului) Ioannu Botezătorului, ce | să prăznuiască schitul celu vechiu, ce iaste acum stricat și părăsit, | de păharnicul Ioan Vilsănescul ¹ întii au fostu ziditu. Apoi al doilea ctitoru | ⁵ după acesta au urmat și într-acestu loc din temelie au ridicat cu che|ltuiala sa, părințele Parthenie arhim(a)ndrit și prin silința p(ă)rint(e)lui Varlam, ce s-au | ostenit și fără zăbavă au luat sâvîrșire și de zugrăvit. Iar de preao | sfi(n)-ția sa l-⟨ul⟩ episcopu Argeșu(lui) s-au tîrnosit, adecă de chir Ios(i)fu, stăpinul | nostru s-au sfîntitu și s-au m(a)i adaos și alt hram, a celor 2 m(u)cen(i)ci Sf(i)nți(i) Serghie și Vacu, | ¹⁰ ca să-i prăznuim aici, acum. Iar la leat 1813 s-au mer(e)metisit prin Dor(o)theu smeritul arhima(ndrit) | și prin blagoslovenia acestui stăpin arhi(e)reu m-amu silit din cită putere am avutu și eu făcînd timpla, pridvorul și altele ce au trebuit și beserica de nou peste tot s-au învălit; 2 clopote | de nou s-au făcut și s-au așăzat prin ajutorirea și altora ce s-au îndemnatu; ș-au făcut și | pre afară și

alte ² lucruri mai multe precum chili(i)le și cișmeao ce să află-n curte. Ci și de acum | ¹ înainte cei ce vor mai ajutama, plată și pomenire ca cei dinutii vor avea; 1819.

BIBLIOGRAFIE. 1 „Anuarul Argeșului”, 1929, p. 37, nota 1; 2 C. N. Mateescu, ms. rom. 5 091, de la Bibl. Acad., f. 178—180.

---

¹ I. M. Neda, *Date despre Schitul Brătășești (Argeș)*, în RIR, IX (1939), p. 296, relevă dania făcută lăcașului la 1735 martie 25, amintind că schitul a fost clădit de Ioan Vilsănescu în domnia lui Grigore Ghica voievod (1733 — 1735) și în vremea păstoriei mitropolitului Ștefan (1732 — 1738). În 1759 martie 25, nepoții ctitorului închinău edificiul ca metoh la m-reca Argeșului. Ulterior, Partenie arhimandritul a refăcut parțial lăcașul, care a fost redat cultului către 1795 aprilie 19 (*ibidem*, p. 300 — 301; cf. și N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 94).

² În orig. „allte”.

II 88

1796

Discos de argint aurit de 16 cm diametru, păstrat în altar : literă de 0,5 cm, săpată pe bordura exterioară a piesei; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (fostul schit Brătășești).

Al Schitului Brătășești; Parth(enie) arh(i)m(andrit); 1796 ¹.

BIBLIOGRAFIE. C. N. Mateescu, ms. rom. 5 091, de la Bibl. Acad., f. 180.

---

¹ Cu cifre arabe. O inscripție asemănătoare și pe un potir de 21 cm înălțime și 9 cm diametrul cupei, păstrat în altar. Pe o steluță de 5 cm înălțime și 10,5 cm lățime, apare numai inscripția „Parth(enie) arh(i)m(andrit); 1796”. Menționăm că la C. N. Mateescu, *loc. cit.*, lectura inscripției de pe discos și potir apare în forma „S-au dăruit sfîntului Schit Brătășești, de arhimandritul Partenie; 1796”.

II 89

1809

Inscripție pe vasul sculptat în piatră de la spălătorul arhieresc, de 18,5 cm înălțime și 33 cm diametru; literă de 1,7 cm, în relief, pe bordura piesei; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul * (fostul schit Brătășești).

† Dorotheu ereu, monahă : 1809.

BIBLIOGRAFIE. C. N. Mateescu, ms. rom. 5 091, de la Bibl. Acad., f. 180.

---

* Menționăm că pe ușile împărătești, pe canatul din dreapta, este înscrisă data „1810”.

Icoană de lemn de 68/44 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului lingă cata-petasmă, în partea din stînga; literă de 0,6 cm, cu gălbui pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (fostul schit Brătășești).

1847 mai 23. | Costa(n)din z(u)gr(av).

Clopot de 57 cm înălțime și 62,5 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 1,2 cm, săpată în cîmpul superior al piesei; la bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul * (fostul schit Brătășești).

† Acestu clopotu alu Schit(ului) Brătășt(i) s-au făcutu cu chel(tuiala) protosing(helului) Dorothe(u) pr(o)in ie(ro)mon(a)h¹(?) ; 1813².

¹ Lectură probabilă. În orig. „pinriiemonh”, formă înregistrată și în copia în desen a inscripției, ce ne-a fost pusă cu bunăvoință la dispoziție de Domnul I. Moisesescu, directorul muzeului din Curtea de Argeș.

² Din acest an datează, probabil, și inscripția de pe ferecătura de argint aurit a unei evanghelii „Dăr<uită> sf<întului> sch<it> Brătăș<ti>, de Doroteiu arhimandrit” (semnalată de C. N. Mateescu, ms. rom. 5 091, de la Bibl. Acad., f. 180).

* În turla clopotniță a acestui lăcaș se mai păstrează un clopot de 38 cm înălțime și 39 cm diametru, avînd scris cu literă de 1 cm, săpată: „S-au focut în cheltuiala Schitului Brătești; 1806”.

BRĂTIENI, com. Brăduleț

Cruce de piatră de 196/103/35/27 cm; literă de 3,5 — 6 cm, săpată în cîmpul brațului transversal; este așezată în cimitirul bis. Sf. Trei Ierarhi, Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva, pe latura de la nord.

Помѣни, Г(оспо)дн : Мнѣхъ | и Пнка и Шербан | и Ъан|че.

Pe brațul longitudinal, cu literă de 7 cm, în relief :

† Произв[о]ленне[мъ]¹ | Ъ(т)ца и съ [по]¹ | спѣше[нне]¹ | ⁵мъ Г(у)на [и съ]¹ | врьше[нне] | мъ Г(в)та[го Дs]¹ | хд, амин[ъ]¹. | Ъъзвнже | ¹⁰се съ чьснѣ | мъ кръст въ мол(в)ж ■

Pe latura din stînga, cu literă de 6 — 10,5 cm, în relief :

ВЪ ПОХ(В)|АЛЪ Прѣ|ПОДОБН|НАМН МАТ|⁵[Е] ²РЕ НАШ|[Е П] ²АР[АС|КНВА]²...А|...
...|...|¹⁰...³|[ІW]² ПѢТ|РЪ ВОЕ|ВОД И Г(ОСПОДН)НЬ.

Pe latura din dreapta, cu literă de 6 — 19 cm :

Пис м(Е)с(Е)цѣ | ОКТ(ОМ)ВРІ К³(?)| Д(Ъ)НЬ, ВЪ | ЛѢТѣ|⁵ ×ЗЧГ.

Pomeneste, Doamne : Mihnea și Anca și Șerban și Oance.

† Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului Duh, amin. S-a ridicat această cinstită cruce, întru ruga și în lauda Precuvioasei maicii noastre, Paraschiva ... Io Pătru voievod și domn.

A scris în luna octomvrie 20 (?) zile, în anul 7093.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripții*, III, în BCMI, 1940, p. 13 (text, trad. și foto. fig. 16—17, la p. 13 și 14); 2 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 277 (text redat prin desen); 3 Maria N. Popescu, *Monografia satului Brătieni din județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 475, f. 265 (trad.).

¹ Inscriptie deteriorată; piatra este spartă. Întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Inscriptie deteriorată.

⁴ Lectură incertă, piatra fiind spartă. Menționăm că în transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*, este indicată tot litera „K” (= 20).

93

<Înainte de 1634 iunie 6>

Piatră de mormînt, provenind de la vechea biserică ce a existat în incinta lăcașului Sf. Trei Ierarhi, Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva.

Прѣстави сѣ рабъ в<о>жін жѣпанъ Дима с ...¹ в<ъ> ЛѢТ ×ЗРМВ². Бѣчна емѣ ПАМЯТЬ.

A răposat robul lui Dumnezeu, jupan Dima ... în anul 7142. Veșnica lui pomenire.

Textul după : V. Brătulescu, *Inscripții de curînd descoperite*, III Brătieni—Argeș, în BCMI, XXXIII (1940), fasc. 103, p. 12—13 (text și trad.);

Să se vadă și : Maria N. Popescu, *Monografia satului Brătieni din județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 475, f. 266 (trad.)

¹ Piatra era ruptă pe latura pe care editorul, V. Brătulescu, *loc. cit.*, a indicat lacuna.

² Inscriptia a fost datată pe baza actului din care rezultă că jupan Dima, identificat de noi cu „Dima grecul”, nu mai era atunci în viață (să se vadă DRH, B, XXIV, p. 386—390).

94

16<49> septembrie 1 — 16<50> august 31 (71<58 ?>)

Piatră de mormînt de 188/73/27 cm; literă de 3 — 8 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale lespedei; provine de la vechea biserică; lespedea este

așezată în incinta bis. Sf. Trei Ierarhi, Sf. Nicolae
și Sf. Paraschiva, pe latura de la nord, lângă poarta
de intrare.

† Să s(ă) știe că acice zac o(a)sel(e) [dumnea | lui] ¹ răposatul(u)i)
jupanu Gherghe, robul lui Dumnez[eu] ¹ ... ² să ... i ... ² zi[le] ³le ... |
... | ... ² c...pne ... ² [Dumne] ³zeu să fi[e] ¹ pom ... ⁴nire (?) ... ²
io ... ² Dumnezeu | să .. ² rte nu (?) ... ² 71[58 ?] ⁵.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripții*, III,
în BCMI, 1940, p. 12 (cu foto. fig. 14); 2 Maria N.
Popescu, *Monografia satului Brătieni din județul*
Argeș (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942,
dosar nr. 475, f. 266.

¹ Inscripție deteriorată, greu lizibilă; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit.*

² Inscripție deteriorată.

³ Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține.

⁴ La V. Brătulescu, *loc. cit.*, „pomenit”.

⁵ Inscripție deteriorată, greu lizibilă. Întregirea după foto. fig. 14, la V. Brătulescu.
Menționăm că la Maria N. Popescu, *loc. cit.* inscripția este datată din „1670 (7178)”, cifra zecilor
fiind citită inexact (cf. foto. cit.).

BUCȘENEȘTI, com. Corbeni

95

1747 septembrie 1 — 1748 august 31 (7256)

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de
piatră de la ușa de intrare în biserică, de 117/144 cm;
literă de 1,6 — 5,5 cm, în relief, într-un cimp de
40/106 cm, încadrat de motive ornamentale, florale;
la bis. Adormirea Maicii Domnului, Sf. Gheorghe și
Sf. Mihail.

Această sf(i)ntă și dumănezăi(a)scă biseric(ă) de piatră, n|evoitu-s-a
cu toată cheltuial(a) ¹ de o au înălțat dinu t|emelie ² dumănealui jupanu
Iordachie căpit(a)nul Bucș(ă)neșcu) ³ | i dumnealui Sandul log(o)f(ăt) za
vister(ie) † întru cinstea hramului sf(i)ntii | ⁵ Успеніи Б(ого)ро(д)иц(ы) ⁴
și a sf(i)ntului marelui Mucenic Gheorghie și a sf(i)n|tului Arhanghel
Mihail, † în zilele prealuminatului domnă Ion Cost|antin Ni(c)olae voivod,
și mitropoliitū U(n)g(rov)l(ahiei), chir Neofit, l(a) anii | de la zidirea
lumii, leat 7256 ⁵.

În partea inferioară a pisaniei, cu literă de 5 — 5,5 cm,
săpată :

Iordache log(ofăt); | Mitrea.

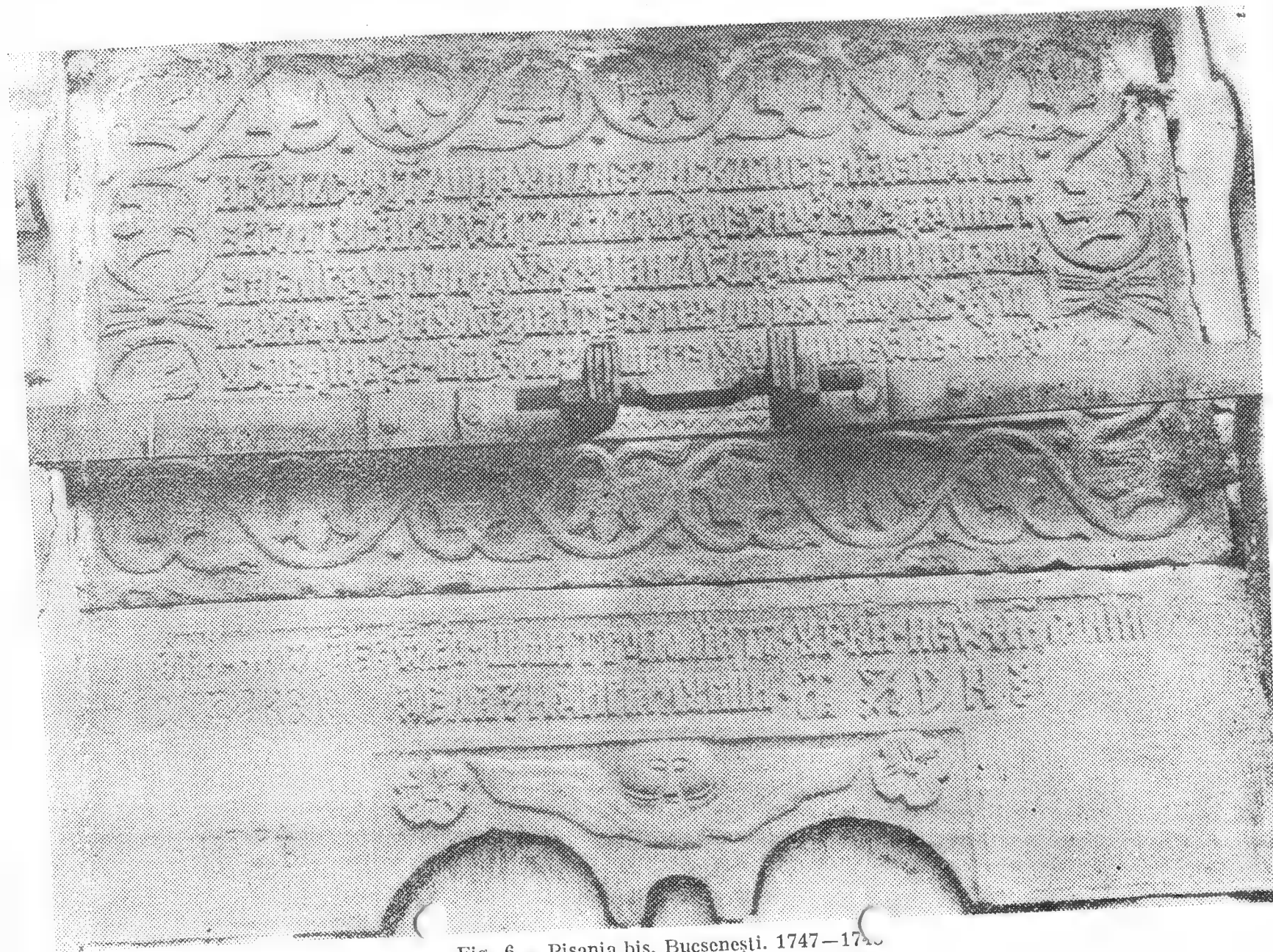

Fig. 6 — Pisania bis. Bucșenești. 1747—1748

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 34, note; 2 Sp. Cristoccea, *Sondajul arheologic de la biserica Bucșenești, comuna Corbeni, județul Argeș*, în „Stud. com.”, Cimpulung, V (1989), p. 56; 3 Al. Nicuț, *Monografia comunei Corbeni, județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 473, f. 417.

¹ În orig. „crlătuial(a)”.

² În orig. „t|emelir”.

³ În orig. „Bușc(ănescu)”.

⁴ Adormirea Născătoarei de Dumnezeu.

⁵ Am adoptat datarea lărgită, corespunzător văleatului; lăcașul era clădit în 1747 iulie, când a fost vizitat de mitropolitul Neofit I (cf. și Sp. Cristoccea, *loc. cit.*).

96

<După 1747 iulie — 1748>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 3 — 3,5 cm, cu alb pe fond albastrui, în dreptul lor; inscripțiile au fost rescrise, în cea mai mare parte, cu prilejul refacerii zugrăvelii, numele unor ctitori fiind indicate greșit; la bis. Adormirea Maicii Domnului, Sf. Gheorghe și Sf. Mihail.

Mitropolitu chir Neofit a to(a)t(ă) O(n)grovlafiiia Țării Rumânești, care ¹ au | venit aici în zile(le) domnului nostru | Ioană Costandin Nicolae voivod, | în domnia a doo ², la liat 7255 ³ | ⁵ și i s-au făcut pomenire, după cum să cade celor mai dînai(n)te răposat(i) ⁴ | ctitori, cîntîndu-le și o(a)sele | lor; și s-au firotont | doi popi și on diiacon *. [Gheorghie zugraf] ⁵;

jup(an) Costandin Bucșănescu ⁶;

жѡп(кница) его ⁷, Mira ⁸;

Pe peretele de la vest:

State ⁹, nepotul său;

жѡп(кница) его ¹⁰, Maria ¹¹,

jup(an) ¹² Sandul Bucșănescul vel log<ofăt> za vistierie ¹³;

jupin Iordachie căpitan | za Loviște ¹⁴; | Gheorghie; | Ioan; | Șerban; | Constantin ¹⁵;

Pe peretele de la nord:

jupîneasă Stăncuța ¹⁶;

жѡп(кница) его ¹⁷, Ilinca căpităneasa ¹⁸; | ... ¹⁹; |

jupan Dincă Bucșănescul ²⁰;

jupîneasă ego ²¹, Ancuța ²²;

jupin Mincu Bucșănescu ²³; ... ²⁴;

... ²⁵.

BIBLIOGRAFIE. V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 34, note.

¹ Inițial primul rînd al inscripției se încheia cu cuvîntul „ca|re” (informație comunicată de P. I. Cernovodeanu după transcrierea efectuată în iunie 1958).

² La început s-a scris „dopă” (cf. transcrierea lui P. I. Cernovodeanu).

³ Înaltul prelat este atestat la Bucșenești de la 11—15 iulie 1747 (cf. I. Ionașcu, *Acte relative la Sandu Bucșănescu*, în AO, 1934, p. 334; să se vadă și M. Caratașu, P. Cernovodeanu și N. Stoicescu, *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980, p. 308—309).

- ⁴ Inițial era scris „răpos(ați)” (cf. P. I. Cernovodeanu, transcrierea semnalată).
- ⁵ Inscriptia nu se mai păstrează; am redat-o după transcrierea lui P. I. Cernovodeanu; cf. și *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980, p. 308, nota 20.
- ⁶ Vom reda în continuare inscripțiile după lectura lui V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, deoarece ele au fost rescrise ulterior cu erori. Aici se poate citi acum „jup(an) Dumitrache Bucșănescu”.
- ⁷ Jupanița lui.
- ⁸ Numele ei este acum „Maria”.
- ⁹ Numele său se păstrează și acum.
- ¹⁰ Jupinița lui. La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, „jupăneasa”.
- ¹¹ Acum, „Mira”.
- ¹² La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, „jupin”.
- ¹³ Acum, „Iordache vel vistiernic”.
- ¹⁴ Acum, „Iancu capitanul...”.
- ¹⁵ Acum, „Chiriac; Stroe; Iordachie; Mitrea”. Menționăm că Șerban și Constantin nu sînt amintiți în actele vremii (cf. I. Ionașcu, *art. cit.*, p. 328—337 și 422—436).
- ¹⁶ Acum, „jup(anița) ego Ca...i”.
- ¹⁷ La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, „jupineasa ego”.
- ¹⁸ Acum, „Ilinca caritănelel”.
- ¹⁹ V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, relevă că după „Ilinca căpităneasa” urma un copil. Acum este scris în dreptul acestuia „nepot | State”.
- ²⁰ Inscriptia de lingă chipul lui nu se mai păstrează. În dreptul său se află o copilă, „Maria | nepo[ată]”.
- ²¹ Jupineasa lui.
- ²² Inscriptia de lingă portretul acesteia nu se mai păstrează. În dreptul ei este reprezentată o copilă cu inscriptia „Stăt(u)ța” (?).
- ²³ Inscriptia de lingă chipul lui nu se mai păstrează.
- ²⁴ Inscriptia de lingă copilul reprezentat acum lingă [Mincu Bucșănescu] nu se mai păstrează. Este, probabil, „Heruță”, fiul său (cf. I. Ionașcu, *art. cit.*).
- ²⁵ Urmează portretul unei femei; inscriptia nu se mai păstrează și nu a fost menționată nici de V. Drăghiceanu, *loc. cit.* Textele au fost datate ca posterioare clădirii lăcașului.
- * Un fragment din textul ce însoțește portretul mitropolitului Neofit, începînd de la rîndul al cincilea, și la Sp. Cristoceia, *Sondaful arheologic de la biserica Bucșenești, comuna Corbeni, județul Argeș*, în „Stud. com.”, Cîmpulung, V (1989), p. 61.

BUDEASA MARE, com. Budeasa

I 97

1824 iulie 10 (?)

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 6 cm, în relief, într-un cîmp de 69/157 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Întru slava sfintei celei de o f(i)ntă și nedăspărțităi Troiță și întru cinstea și lauda Prea<sfintei> Stăpîinii noastre de Dumnezeu Născătoare și Pururca Feceoară Maria. S-au zi|dit această biserică din temelie, de răposatul Șarban Budeșteanu bi(v) vel armaș i de răpo|satu postelnic Nicolae Budeșteanu, la leat 1796, în zilele răposatului întru fericire, domnul nostru |⁵ Alexandru Moruz v(oe)v(o)d, cu blagosloveniia preaosf(i)ntii sale răposatul chiriu, chir Iosif întiiu episc|op al Arghișului, rămîind de a să prăznui și sfîntul marele mucenic Dimitrie, fi(i)nd fost acest hram și la cea ma|i dinainte besericuță dă lemn, a căriia jărtfălnic s-au mutat

aici. S-au mai ostenit în urmă, l(a) acest sf(i)nt lăcaș, și răpo|satu Gheor-ghită Budeștean(u), cu facerea turlei. Dup(ă) ace(e)a și răposatu Al(e)xan-dru Golesecu bi(v) vel po(ste)lni(c) ¹, cu facerea clop(o)tniți(i) i tencuiala pi din-nun|tru i zugrăveala t(i)nple(i) și pîn(ă) sus la muiu ². Iar cîte ou mai fost de trebuință s-au făcut de fi(i) răposa|¹⁰tul(ui), Radu Budeșt(eanu) i Drăghi(ci), cînd s-au scrisu aceasta pisanie, la 1824 iul(ie) 10 (?).

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Budeasa—Argeș*, în BCMI, 1927, p. 48; 2 P. I. Cernovodeanu și Paula Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958, p. 160.

¹ Numele și dregătoria amintitului boier, în lectură incertă.

² Termen ce ar putea proveni de la grecescul „μύξα” (muscă).

I 98

1675 septembrie 1 — 1676 august 31 (7184)

Cruce de piatră de 119/64/22 — 28,5/18 cm, așezată în dreptul pridvorului, în partea de sud-vest a lăcașului; literă de 4,5 cm; în relief; provine, probabil, de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Cu vriaria Ta(tă)|lui și a Fii(u)|lui și a Duhu|lui S(fi)ntă. Ridi-ca|⁵t-au ace(a)stă s(fi)ntă cru|ce, Gavril, Marica, |Dumitru, Ili|nea; iat 7184.

BIBLIOGRAFIE. P. I. Cernovodeanu și Paula Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958, p. 163.

I 99

1749 (7257) martie II

Piatră de mormint de 177,5/77 cm, așezată în pronaos, în partea din dreapta; literă de 5,5 cm, în relief, într-un cimp de 148,5/47 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Întru numele domnu|lui I(isu)s H(risto)s, pristăvitu-s-au rob(ul)|lui Dumnezău, Mirea vtori pitar, |sină Stanciul ispravne|⁵cul ot Brîncovēni; și s-au |pristăvită prin uci|dere de om, în zile(le) domnului, Io Costan|dină voev(o)d, la leat 7252. |¹⁰Și s-au îngropat supt |această peatră, dumnealui |și coconi(i) dumnealui, |Costandin, Ene, Păuna, M|aria, Iordache. Și o |¹⁵au înfrîm(u)sețat această |piatră, jup(i)ne(a)s(a) dumnea|lui, Maria, și s-au să|vîrșit la mart(ie) 9, leat 7257.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Budeasa—Argeș*, în BCMI, 1927, p. 48; 2 P. I. Cernovodeanu și Paula Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958, p. 161.

I 100

1828 iulie (?) 2

Cruce de piatră de 116/44/24/18 cm, așezată în incinta lăcașului, pe latura de la nord; literă de 3,5 cm, scrisă

în partea din stînga pietrei *; la bis. Adormirea
Maicii Domnului.

Gligore | Ghica voevo|dŭ; l(ea)t 1828 | ..a ¹ iul(ie ?) 2.

¹ Inscriptie deteriorată, ilizibilă; era scris, probabil, „m(e)s(e)ta” (?) (= luna).

* Inscriptia de pe partea din faţă a crucii a fost răzuită şi înlocuită în 1889 cu un alt text. Fragmentul redat de noi este o continuare a vechii inscripţii ce nu se mai păstrează.

I 101

1813 iunie 20

Policandru de alamă de 50 cm înălţime, suspendat
în pronaos; literă de 1,3 cm, săpată în partea infe-
rioară a piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Leat 1813 iun(ie) 20.

† Cu ajutorul Sf(i)ntei Troiţe s-au făcută acestŭ policandru cu
cheltuiala | dumnealorŭ boeri Budeşteni şi altorŭ ipochimene, şi s-au
închinatŭ la sfînta biserică | din Budeasa.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Budeasa—Argeş*,
în BCMI, 1927, p. 48; 2 P. I. Cernovodeanu şi Paula
Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958,
p. 161.

I 102

1840 mai 31

Potir de argint aurit de 27 cm înălţime şi 9,5 cm
diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,2 — 0,3 cm,
săpată pe suportul piesei; la bis. Adormirea Maicii
Domnului.

Ioan Budeştanu cu soţia sa Zinca; 1840 mai 31.

BIBLIOGRAFIE. P. I. Cernovodeanu şi Paula
Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958,
p. 161.

I 103

1776

Clopot de cca 45 cm înălţime şi cca 43 cm diametru,
suspendat în turla clopotniţă; literă de cca 2 cm,
în relief, în partea superioară a piesei; la bis. Adormi-
rea Maicii Domnului.

† Cu ajutor lui D(u)mnăzeu s-au făcutŭ acestŭ | clopotŭ de dumnea-
lui Şarban Budăştanulŭ, | treti logofătul, la anulŭ 1776 ¹.

¹ Cu cifre arabe.

Cruce de piatră de 280/97/43/27 cm; literă de 2 și 7 cm, în relief; este așezată în cimitirul satului, în partea de sud-vest.

Cu încep(ă)tura Tat(ă)lui și | cu ajutoriul Fiului și | cu săvârș(i)tul Sv(i)ntului D(u)hū, | amin. Rîdicatu-s-au aceast(ă) | ⁵ cinstit(ă) și de viaț(ă) făc(ă)to(a)re | cruce, în rug(ă)ciunia și în lau|da cinstit(ului) proroc mai dinai|nnte și Botez(ă)toriul Ion. Și | s-au ridicat în zilele | ¹⁰ creșt(i)nului Mate(i) voiv(o)d | și s-au trudit robii lui Dum|n(e)zeu, jupan Arsenie | și a lui jup(i)neas(ă), Il(in)ca, și fe|ciorii lor, Ioan, Ivan, Arsenie, | ¹⁵ Chirana, Mariia, Stana, M(a)rian

Pe latura din stînga, cu literă de 8,5 — 9 cm, în relief :

și Thănasî|e; въ мѣс(ѣ)ца) въ(т)омбріѣ| гѣ д(ѣ)ни, въ | лѣтѣ 7156. | ³
 Цис поп(а) Владула | де Бѣжеши ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Budeasa—Argeș*, în BCMI, 1927, p. 48 (cu text slav); 2 P. I. Cernovodanu și Paula Popescu, *Monumentele din Budeasa*, în MM, 1958, p. 163 (cu text slav și foto. fig. 15—16 de la p. 164); 3 V. Brătulescu, *Inițiale și monograme*, în MO, 1965, p. 583 (cu text slav); 4 D. Bălașa, *Cruci de piatră*, ibidem, 1972, p. 104.

¹ În luna octombrie 13 zile, în anul 7156. A scris popa Vladul de Băjești.

BULIMANU, com. Vitomirești

1843 august 20

Pisanie în pridvor pe peretele de la est, într-o nișă de 79/87 cm; literă de 3,5 cm, cu maroniu roșcat pe fond gălbui; la bis. Sf. Treime și Sf. Dumitru.

Cu vrerea Tatălui și cu ajutoriul Fiului și cu | săvîrșirea Duhului Sfîntî. S-au ridicatî aceas|tă sfîntă și d(u)mnezăiască biserică, ce este hra|mul Sfînta Troiță și alū Sfîntului Mucenicū | ⁵ Dimitrie, dinū temelie, cu toată cheltuiala și | osîrdia robu lui D(u)mnezeu, Dumitru Cozmescu | cu soția sa Zoica, cu toate ale ei, pînă ce s-au | datî pă zugrăvitū, cu fii dumn(ea)lui, leatū 1838. | Și la săvîrșitul zugrăvii au învrednicitū D(u)m- n| ¹⁰ ezeu și pă dumnealui, Panaitî Popescu cu soția | sa Badia, pînă în săvîrșitū, după cumî să vede; | i și cărțile și clopotu aceștii sfîntii bise- rici; | însă clopotu au ajutatū, pă jumătate, tot Panaitū | Popescu, în zilele prealuminatului și prea | ¹⁵ înălțatului nostru d(o)mnū a to(a)tă Tara Rumânea|scă, cu b(l)agoslovenia episcopului nostru, | Elarionū Argeșau. Iară zugrăvitū s-au | săvîrșitū la anulî 1843 avgustū 20.

Pisanic pe o piatră de 57/82 cm, așezată pe peretele de deasupra intrării în pronaos; literă de 5 cm, în relief; la bis. Buna Vestire*.

† Această sfântă beserică făcută în hra(mul) | Buni(i) Vestiri și Cuvio(a)si(i) Par(a)sch(i)vi(i). | Iosif epi(s)cup Argeșului; ctitori: | Ion, Safta, Costandin, Iordache, Pătru, Ion, Florea, | ⁵ Gheorghie, Simziiana, Pătru, Cirstina, Iona, Gheorghie, S(e)rghe (?), | Ilina, Toader, Ionă, Domnica, Ilina, Ion, Manda, Iosif, | Stana, Ieremia ¹, Mih(a)lcia, Nicolae, Ili(n)ca, Tudor, Ana, | Dan (?), Ion, Șarbană, Ili(n)ca, Ilina, Maria, Toader, Păun, | Stanciu erei, Nicole, Toma, Vilaia (?), Nicole; | 1816.

¹ În orig. „Reremia”.

* În catagrafia de la 1825 se amintește că lăcașul a fost făcut „de Ioan Mohan Moțoi” cf. I. Ionașcu, *Catagrafia — Argeș*, p. 14).

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cimp de 59/30 cm; literă de 3 cm, cu negru pe fond cenușiu albăstrui; textul a fost retușat; la bis. Buna Vestire.

Pomelnicu | titorilor celor ve[chi] ¹. | M[orț] ¹i: | Ioan, Voica, Varlam monah, | ⁵ Stoica, Radu, Stanciu, | Tudor, Ana, Enache, | Ioan 2 ², Stanciu ereu, | Ana ereița, Costandina, | Stan ereu, Neacșu, Sima, | ¹⁰ Mihalcea, Theodor, Floarea ³.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² În orig. „2” (= 2), adică pomenirea numelui să se facă de două ori.

³ Inscriptia a fost datată în jurul anului când s-a clădit lăcașul.

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cimp de 65/26,5 cm; literă de 2 — 3 cm, cu negru și roșu, pe fond cenușiu; textul a fost retușat; la bis. Buna Vestire.

Pomenicu | titorilor celor no[i] ¹. | V(ii): | Ioan, Safta, Pătru, Pela | ⁵ ghiea, Iordache, Joița, Petru, | Samfira, Costantin ereu, | Stanca er(e)ița, Ioan 2 ², | Alecse, Ioan, Floarea, | Oprea, Calina, Ilina, | ¹⁰ Gheorghie.

Morți : | Gheorghe, Simziana, Theodor, | Brindușa, Iacov, M(a)raea (sic), | Ioan, Meilă, Nicolae, | ¹⁵ Domnica, Nicolae, | Cîrstina, Toader, | Ioana, Stanciu, Niculae, | Ioana ³.

¹ Inscriptie deteriorată.

² În orig. „~” (= 2), adică pomenirea numelui să se facă de două ori.

³ Inscriptia a fost datată în jurul anului în care s-a clădită biserica.

CATANE, com. Lunca Corbului

09

1838

Icoană de lemn de 74/51 cm, reprezentind pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, la timplă, în partea din dreapta; literă de 1,1 cm, cu alb—gălbui pe fond albastrui, în cimpul inferior al piesei; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva *.

Mărin, Ioan, Anghel, Anghel.

În filacterul pe care-l ține Iisus, cu negru pe fond alb, cu literă de 1 cm:

1838 ¹.

¹ Data este precedată de un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 21).

* Menționăm că pe perețele de birne de la proscomidia acestui lăcaș se mai poate distinge o inscripție fragmentară, acoperită cu tencuială, probabil în a doua jumătate a sec. al XIX-lea, scrisă cu negru, cu literă de 3,5 cm: „... | Anghilina ...tic, Mariia | .... Cost[an]-din ... | ... t ..dină ... 1807 (?) | ...”.

CĂPĂȚÎNENII PĂMÎNTENI, com. Arefu

110

<Sec. XVIII primele decenii>

Stelă de piatră de 137/31 — 63 cm, în incinta lăcașului, în partea de la sud-est: literă de 4,5 — 7 cm, săpată în cimpul inferior al lespezii; în spațiul de

151

deasupra inscripției este reprezentată o cruce într-un medalion ; la bis. Sf. Voievozi.

† Прѣ с(вѣ)та Б(ого)р(оди)це, пом(ени), Го(споди), | хрїстїаньм сътв(о)ри
сю | кр(ъс)тъ: Станъ, Иѡанъ, Шьрбъ ¹.

† Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, pomeneste, Doamne pe
creștinii care au făcut această cruce : Stan, Ioan, Șarbu ¹.

---

¹ Inscripția a fost datată după grafie.

CĂRPENIȘ, com. Cepari

111

1824 august 24

Icoană de lemn de 63,5/50,5 cm, reprezentînd Sf.
Treime, la tîmplă, în partea din dreapta ; literă de
0,4 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al
obiectului ; provine de la bis. Popa Rusu din Bucu-
rești ; la bis. Sf. Ștefan.

1824 avgust 24. De Ierothei zug(rav).

CEAUREȘTI, com. Poienarii de Argeș

112

1798 (7307) septembrie 20

Cruce de lemn sculptat de 35/20 cm, păstrată în altar ;
literă de 1,2 — 1,4 cm, săpată pe partea din spate a
piesei ; la bis. Sf. Dumitru *.

7307 ; | Ioan.

Pe o latură a obiectului, cu literă de 0,8 cm, săpată :

sep(tembrie) | 20.

152

Mușatū diiacon.

* La acest lăcaș se mai află o inscripție, în altar, în nișa diaconiconului, scrisă cu negru pe fond cenușiu, cu literă de 6 — 10 cm : „1801 iulie 19”, dată ce marchează, probabil, lucrările de zugrăvire a bisericii.

CEPARI PĂMÎNTENI, com. Cepari

113

1533 (7041) <august 6>

Pisanie pe ancadramentul de piatră din partea superioară a ușii de intrare în biserică ; literă de 5 cm, săpată ; provine de la vechiul lăcaș ; la bis. Înălțarea Domnului.

† Почише сѧ сн с(вѧ)т(о)мъ храмъ Бѣзне(се)н(ї)е Г(оспод)а Б(ог)а и Спа(са) наш(его) І(исус)а Х(рист)а, | м(есе)ца іѡнї и д(ѣ)нь и сѣврѣши сѧ м(есе)ца иѡлїи да д(ѣ)нь, прѣ с(и)лѣ¹ жѡпанъ Драгомїр.

[М(есе)ца аѡг(ст)ъ² и пр[ѣ]стави сѧ жѡпанъ Драгомїр дво-ри(н)кѣ, в(ѣ)лѣ[т]ъ³ хзма.

† S-a început acest sfânt hram al Înălțării Domnului Dumnezeu și Mintuitorului nostru Iisus Hristos, în luna iunie 8 zile și s-a săvârșit în luna iulie 31 zile, cu puterea¹ jupanului Dragomir.

<Luna august 6 zile>² a răposat și jupanul Dragomir vornicul, în anul 7041.

...³

Pe montantul din dreapta ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică, provenind de la vechiul lăcaș, s-a scris cu literă de 10 cm, în relief, într-un cîmp de 27/47 cm :

Прѣстави с(ѣ) рабѡ Б(о)жю | жѡ...⁴ ані⁵(?)
A răposat robul lui Dumnezeu, | ju...⁴.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 34, nota 2 (text și trad.) ; 2 D. V. Georgescu, *Biserica din Cepari*, în PO, XIX (1938), p. 118 (trad.) ; 3 D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe valea Topologului*, în GB, 1970, p. 781 (trad. fragm.) ; 4 G. Georgescu, *Monumente de artă bisericească și de istorie națională de pe Valea Topologului*, Teză de licență din 1970 la Institutul de Teologie — București, p. 4 (și foto.).

¹ La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, lectura „Прѣсѣт” (= Prislea).

² Inscripție deteriorată, ilizibilă ; întregirea a fost făcută, cu probabilitate, pe baza textului publicat de V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

³ Inscripție deteriorată.

⁴ Inscripția de pe acest rând, parțial lizibilă în original, am redat-o după o foto. din colecțiile colectivului de inscripții.

⁵ După grafie, inscripția aparține vremii de după 1533 și pînă către mijlocul sec. al XVI-lea.

Piatră de mormint, fragment de 47/42/15 cm, descoperită în pronaosul vechiului lăcaș, în partea de sud-est, loc în care a fost reșezată; literă de 6,5 cm, în relief; în cimpul dinainte al lespedei este figurată o cruce; la bis. Înălțarea Domnului.

Fig. 7 — Piatră de mormint de la bis. Ceparii Pămînteni. 1571—1572

† Прѣстѣзѣи с(е) д(с)шѣ равѣ [б(о)жю]¹ ...|...|...² жшанѣ ѿ(с)ра;
вѣ лѣтѣ хш³.

† A răposat sufletul robului lui <Dumnezeu>¹ ...² jupan Giura ;
în anul 7080³.

¹ Piatra fiind spartă, formula a fost restituită de noi.

² Lipsind aproximativ o jumătate din lespedea tombală în cauză, inscripția nu a putut fi restituită.

³ În comparație cu piatra mormintală de sub nr. 115, aceasta, de dimensiuni mai mici, a fost așezată, probabil, peste cripta unui copil sau a unei jupanițe din familia ctitorilor. Menționăm că în urma investigațiilor arheologice efectuate aici de d-nul Sp. Cristoceca de la Muzeul județean Argeș din Pitești, a fost descoperit un inel cu numele „Chera”.

115

<Cea 1575 — 1600>

Piatră de mormint de 174,5/42 — 48/15 cm, descoperită în pronaosul vechiului lăcaș, în partea de sud-est, unde este așezată și în prezent; literă de 7 — 8 cm, în relief; în cimpul lespedei este figurată o cruce; la bis. Înălțarea Domnului.

† Прѣста|вн с(ѣ) д(с)шж рабѣ б(о)жю, ж8панъ Ива...¹ ше...ав...|...²
б[нв]³ше о|шерне[к]³к...⁴пр...⁵

În zona dinapoi a pietrei, inscripția continua pe citeva rinduri, text acum ilizibil în cea mai mare parte:

...б.ш⁶|о...|...⁶|хз⁷... (?)

† A răposat sufletul robului lui Dumnezeu, jupanul Iva... fost portar ...

... 7000... (?).

¹ Inscripție deteriorată, neinteligibilă — spațiu în care au putut fi cuprinse cca cinci litere.

² Inscripție neinteligibilă — spațiu ocupat de cca șapte litere.

³ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută cu probabilitate de noi.

⁴ Inscripție deteriorată — spațiu în care au fost înscrise cca cinci litere.

⁵ Inscripție deteriorată, neinteligibilă — spațiu ocupat de cca 10 litere.

⁶ Inscripție deteriorată; în fiecare din rindurile din această parte a pietrei puteau fi cuprinse cca șase litere.

⁷ Cifra miilor în lectură probabilă. Inscripția a fost datată după grafie și factura pietrei, prin analogie și cu aceea aflată sub nr. 114.

116

1751 septembrie 1 — 1752 august 31 (7260)

Pisanie pe o piatră de 67/100 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 6,5 cm, în relief; la bis. Înălțarea Domnului.

† Cu mila și ajutoriul lui D(u)mnezeu Tatălui și Fiiului și Sfintului Duh. | S-au zidit această sfintă beserică din temelie, de dumnealui jupan Ștefan | vel clucăr za harie, sin Balotă cap(i)tan, i jupan(i)ț(a) lui, Sa(f)tha, cocon(i): Iordache, | Gheorghie, Costandin, Matei, Șerban, Pirvu, Ilinca, Mira, întru einstia și lauda |⁵ sfintei Înălțării Domnului nostru I(isu)s H(risto)s, în urma besericii cei vechi, | care o au fo(s)t făcut de dumnealui jupan Dragomir vel vornic Cepariu, strămoș | lui Ivașcu vel armaș Cepa-

Fig. 8 — Pisanie a bis. Ceparii Păpinteni. 1751—1752

riu, de la leat 7041 ; și s-au zidit acum nou, la | leat 7260, în zilel(e) prea-
înnălțatulu(i) domnu, Ion Gligorie Ghica voeved. |

Sandu, Mariia, Șarban, Hirsu ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiccanu, *Curlea Domnească—Argș*, în BCMI, 1917—1923, p. 34, nota 3 ; 2 I. Ionașcu, *Biserici din Ol*, p. 58—59 ; 3 Grigorie episc. al Argeșului, *Comorile Argeșului*, p. 48 ; 4 D. V. Georgescu, *Biserica din Cepari*, în PO, XIX (1938), p. 118 ; 5 D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe valea Topologului*, în GB, 1970, p. 781 ; 6 N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului* (ms.), 1931, f. 85—86.

---

¹ Inscriptia ■ fost adăugată ulterior, vădind un scris mai puțin îngrijit și cu caractere mai mici.

117

<1751 — 1752>

Inscriptie pe montantul din stînga ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică ; literă de 5,5 cm, în relief, într-un cimp de 29/22 cm ; la bis. Înălțarea Dömnului.

Coconii clucăr(ului) | Ștefan : Gheorghie | postelnic, | Costandin post-
těl(n)ic, | ⁵ Matei ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. V. Georgescu, *Biserica din Cepari*, în PO, XIX (1938), p. 118 ; 2 D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 781.

---

¹ Inscriptia a fost datată după grafie în jurul anilor edificării lăcașului.

118

<După 1751 — 1752>

Portret mural pe peretele de la vest din pronaos, în partea din stînga intrării, către registrul draperiei ; literă de 2,5 — 3,5 cm, cu negru pe fond gălbui, în dreptul său ; la bis. Înălțarea Domnului.

Gheorghie feciorul popi(i) Preda | lui Ion ¹.

---

¹ Inscriptia aparține, probabil, vremii în care a fost reclădit lăcașul ; de aceea am datat-o <după 1751 — 1752>. Menționăm că în urma refacerii picturii, celelalte inscripții ce însoțesc portretele ctitorilor au fost rescrise.

119

1736 septembrie 1 — 1737 august 31 (7245)

Clopot de 47,5 cm înălțime și 44,5 cm diametru, suspendat în turla clopotniță ; literă de 2 — 3 cm, în relief, în partea superioară a piesei ; la bis. Înălțarea Domnului.

† Acestu clopot l-au făcut Ștefan căp(itan) s(i)nă Balot(ă) c(ă)p(i-tan), în Cepar(i); leat 7245.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. V. Georgescu, *Istoricul bisericii din Cepari*, în PO, XIX (1938), p. 211; 2 D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 781.

CEPARI UNGURENI, com. Cepari

120

1820

Pisanie pe o piatră de 77/67 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 1 — 4,5 cm, în relief; la bis. Intrarea în biserică *.

Întru slava marelui D(u)m(ne)zeu și(i) cu ajutoru Sf(i)nte(i) Troițe | s-au zidit din temelie această sf(i)ntă și dumnezeiască | biserică, întru ci(n)stea Întrării Maicii D(o)mnului, Sf(i)nt(ii) Voi(vo)z(i) și | Sf(i)ntul Nicolae, de robi(i) lui D(u)mn(e)zeu, postelnicu Pan(a)it și d(u)mneaei | ⁵ coco(a)na Mariuța, maica dumnealui și cu soția dumnealui | Mirica și cu fii săi Răd(u)canu, Mariia, Tinca, Sanda, în | leat 7331 ¹, în zilele preaosf(i)nti(i) sale părintelui episcop | Iosif Argeșiu, aflindu-se domn Nicolae ² | Șuțu voivod, de postelnicu Panait Balotă; | leat 1820 ³. |
Petcu pietrari ot satu Jiblea ⁴.

BIBLIOGRAFIE. N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului* (ms.), 1931, p. 96—97.

¹ Văleatul este indicat greșit. Anului 1820, cînd a fost clădită biserica, îi corespunde văleatul „7328” sau „7329”.

² Greșit, în loc de „Alexandru”.

³ Data este săpată cu cifre de 4 cm.

⁴ Inscricția meșterului este săpată cu literă de 2,8 cm.

* La acest lăcaș se mai păstra o cruce de lemn, pe suportul căreia era scris anul „1820” (cf. N. Budescu, *loc. cit.*).

121

⟨După 1820⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe peretele de la vest; literă de 4 — 6 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Intrarea în biserică.

Răducanu fiiul dumniului; | ... ¹; |
Sotanca (?) soția d(u)mnii | lui;
postelnicu Panaid Balotă;

Mirica cocoana dumniului;
Sanda fiica; ² | Sultana ³ |.

¹ Inscriptia de lingă copilul reprezentat în dreptul lui Răducanu, nu se mai păstrează.

² Inscriptiile au fost datate ca posteriore anului în care a fost clădit lăcașul. Menționăm că în altar, pe peretele de la nord, în registrul superior, într-un filacter pe care-l ține prorocul Solomon, s-a scris cu negru pe fond alb, de 2 — 2,5 cm, data „1836”, precedată de un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 6), fapt care l-a determinat pe N. Budescu, *Bis. pe Valea Topologului*, (ms.), 1931, p. 91 — 94, să afirme că ea marca „anul zugrăvelii sau a unei spălări” a picturii. Precizăm, de asemenea, că în pronaos, deasupra ușii de intrare, apare inscripția „1852 iulie 12. De Petru zugravul s-au zugrăvit” (cf. N. Budescu, *loc. cit.*).

³ Sultana, copilă, este reprezentată în dreptul Sandei.

122

1844 octombrie 25

Icoană de lemn de 47,5/41 cm, reprezentind pe Sf Gheorghe și Sf. Dumitru în pronaos, pe peretele de la sud; literă de 0,6 — 2,5 cm, cu alb pe fond verzui, în cimpul inferior al obiectului; la bis. Intrarea în Biserică *.

1844 octomvrie 25; | Ghiță, Pătru zografi.

* La acest lăcaș se mai păstrează o icoană de lemn de 70,5/54,5 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus, din pronaos, purtind data „1846 av(gust) 10”.

CERBURENI, com. Valea Iașului

I 123

1839

Icoană de lemn reprezentind pe Iisus, de 65/51 cm, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din dreapta; literă de 0,3 cm, cu alb gălbui, în cimpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

[Ghe] ¹rmanos iermona ... ² zograv . ²; | 1839 ³.

¹ Inscriptie deteriorată, ilizibilă: întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie ilizibilă.

³ Ultima cifră a anului greu lizibilă.

II 124

1729 septembrie 1 — 1730 august 31 (7238)

Cruce de piatră de 122/46,5/22,5/17 cm; literă de 2 — 4,5 cm, în relief; este așezată pe partea din stînga

drumului ce duce din șosea spre Cerbureni, în dreptul
locuinței lui Vasile Iacobescu.

Ridicatu-s-au | această s(fîn)tă c|ruce în <h> ¹ram(ul) Prea | podobni
Paras | ⁵chivei, de robu | lui Dumnezău, po(p)a | Stană, Marica, | сннъ
er(o) ² Stannca, | Stana, Anca, | ¹⁰ c(n)нъ er(o) ³ Ion necu | minecat erei, |
r(o)en(oж)A(4) <ε> ¹r(o), ereița M(i)r | șa.

Pe latura din dreapta :

Ion Neac | șa. M(orți) : Vi | laea, Sanf[ir ?] ⁵, | Dumi(t)ri, Mira, | ⁵
Ion, erei | ța Mariea, | erei David, | ereița Dana.

Pe latura din stînga :

Proca, N | eacșă | c(n)нъ er(o) ⁶ | leat 72 | 38.

¹ Omis.

² Fiica lui.

³ Fiul lui.

⁴ Soția lui.

⁵ Inscriptie neinteligibilă; întregirea a fost făcută de noi.

⁶ Fiii lor.

CERȘANI, com. Suseni

125

<Cea 1810>

Icoană de lemn de 64,5/41,5 cm, reprezentînd pe Sf.
Nicolae între Maica Domnului și Iisus, păstrată
în pronaos; literă de 1,2 — 2 cm, cu alb pe fond maro-
niu roșcat, în cîmpul inferior al piesei; provine de la
vechea biserică; la bis. Duminica Tuturor Sfinților.

Popa | Riza, | er(e)ița | Drago | ⁵ mira ;
Mi(ha)lach[e ¹] ² | ... ³.

¹ O inscripție asemănătoare apare în forma „Popa Riza, Mi(ha)lachie, Dragomira er(e)ița”,
pe o altă icoană de 66/45,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii
Mihail și Gavriil, păstrată tot în pronaosul lăcașului.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. Datarea după grafie și factură
artistică a piesei și pe baza informațiilor, la I. Ionașcu, *Catagrafia — Argeș*, p. 55, unde preotul
Hrizea, fiul lui Preda, hirotonit la 1806, apare menționat împreună cu fiul său Mihalache și
preoteasa Dragomira.

³ Inscriptie deteriorată; ilizibilă.

160

Pisanie pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică, într-un cîmp de 119/122 cm; literă de 3 și 6 cm, cu maroniu roșcat pe fond alb; la bis. Sf. Nicolae și Adormirea Maicii Domnului.

| [Cu]¹ vreria Tatălui i ajutorul Fiului și cu săvîrșirea | Sfîntului Duh. S-au ridicat aciaștă sfîntă și dumnezeiască | biserică din temelie și s-au înpodobit cu toate hodo(a)răle, după cum să vede, în ci(n)stea și lauda Sfîntului |⁵ Erarh Nicolae și sfînti Adormiri Maicii Domnului, | ce să prăznuesc hramuri, în zilele prialuminatului nos|tru domn și stăpînitor a to(a)t(ă) Țara Rumîniască, | Alecsandru Dimitriu Ghica voivod, cu blagosloveniia | priaosfi(n)ții sale iubitorului de Dumnezeu, episcop al Arge|¹⁰șului, d(omnul), domnul Elarion, prin osteniala și chivernisirea | a robilor lui Dumnezeu, arătați ctitori, Ioan Nedelia d(iacon), Mariia diacon|¹ [a]² ero, cîm³ Antonie, din moșu Dorobanț(u), Despa, | Mihai preot, Dumitra priotiasa, sin Costandin preot, Florea diacon, | Floaria d(iaconița) cu fii săi, din moșu Bărbosu, sin Stan Gogliaz, |¹⁵ Radu preot, Dumitra priotiasa, sin Gligoré preot Bercia cu fii săi, | Ioan postelnicel, Mariia soția sa, din moșu Furchezi, Ioan preot, Ana priotias(a), sin Voicu, | Costandin preot, Badia priotiasa, | sin d(iacon) Mihai,⁴ | din moșu Bărbos(u), cu fii săi, Rada | soția⁵ | lui Marin d(iacon). | Și 18, adică optsprezece prăjini de loc, înfu(n)dat în Gura Portișoari(i), | dat sfînti(i) biserici, de unde venitul locului să fie pentru cheltuiala |²⁰ biserici(i) dat de Ioan Nedelia d(iacon).

Inscripția continuă în partea superioară a pisaniei într-un cîmp de cca 102/25 cm, cu literă de cca 3 și 8 cm:

Și s-au sfîntit prin osteniala părintelui pr(o)topop | Gheorghe iconom, din orașul Pitești.

S-au zugrăvit | de smeriți(i) zugrav(i), Stan postelnic ot Vața, Costa(n)din zu(grav); | anul 1840 noemvrie 8.

¹ Inscripție deteriorată, greu lizibilă.

² Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ A lui, fiul lui.

⁴ Cuvintele „sin ... Mihai”, scrise deasupra rîndului.

⁵ Cuvînt scris deasupra rîndului.

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, scris pe șapte coloane, într-un cîmp de 77/103 cm; literă de 1,3, 1,5, 2,3 — 2,5 cm, cu negru pe fond cenușiu; la bis. Sf. Nicolae și Adormirea Maicii Domnului.

Titori(i) acești(i) s(finte) biserici.

Pomelnecu lui Ioan | Nedelea : | Ioan Nedelea d(iacon), Mariia d(iaconeasa), Mari[n ?]¹, Ra⁵da, Niacșu, De|spa, So(a)re, Tudora, | Păuna, I ...² e preot | ... | ...² Ivana, Stan ... |¹⁰ ...² Mariia, Ilinca | ...² lu Iona | ...² Radu, Mi... | ...^{2a} Sta...²

Coloana a doua :

Pomelnicu postel(nicelului) | Mihai. | Vii : | Mihai ereu, Dumitr[a]³ er(e)it(a), |⁵ Rad ...² statia ...¹ vorneh, | Gheorghe ...² ere...²

Morți : | Costandin ereu, Mariia ereit(a)...² d(iacon), Ilina d(iaconeasa), |¹⁰ Mihai d(iacon), Sora d(iaconeasa), Thoma | ...² Costandin ere...² | Ioan ereu, Costandina ereița | ...² Ioana, Mariia.

Coloana a treia :

Pomelnicu lu Flo|rea d(iacon) : Florea d(iacon), Floarea | d(i)a(co)neasa), Marin, Stana, Ra⁵da, Tudora preotea(sa), | Ioana prioteasa, Sta|neu, Ioana, Dumitra.

Morți : | Stanu, Rada, Dumitru, |¹⁰ Rada, Barbu, Dumi|necă, Vișan, Neaga, S|tan, Stancea, Gheorghe, | Ioan, Nastasia, |cu tot neamu lor.

Coloana a patra :

Pomelnicu popi(i) Radului. | Vii : | Radu preot, Dum[itru]³ prioteasa ...⁴ |⁵ Dobra, Neaga ...⁴ | ereu, Maria ere[ița]³, Rada, | Mariia, An...⁴.

Morți : | Gligore erei, Stanca erei[ița]³, |¹⁰ Marin d(iacon), Anghel, Para|schiva, Dragomiru, Radu, | Marina, Tudora, Vladu, | Ioana, Mihalcea d(iacon), Dobra, Marin.

Coloana a cincea :

Pomelnicu postelnicului | [Ioan]³ : | Ioan, Mariia, Chiriac, | ...ra ...⁴ Dumitra, Rad... |⁵ ...⁴ Stoian | ... | ... | ...⁴ |¹⁰ Antonie d(iacon), Elinca d(iaconeasa), | Nedelia, Sofii, Badia | ...⁴ Neacșu d(iacon), Iana, | Neagoe ...⁴ preot, | Ștefan ...⁴ [Du]¹mitru, |¹⁵ Barbu ... ra ...a⁴.

Coloana a șasea :

...⁴ te, Tudor, Zmărănda, Matei, Ca...⁴ | [Du]³mitru, Ana, Cîrstina ...⁴ Radu ...⁴ | Ioan, Dumitra, | Dragomira⁵, | Stan ereu ... ta ...⁶ er(e)ița ...⁶ oru ... | ...⁶ Floria, Cos...⁶ Badea, Niague, Rada, Gheorghe, Tudora ... oii ... |⁵ ...¹ Dobrin, Preda, Neaga, Ileana, Catrina, Ioan ...⁶ re, Mariia | ...⁶ Niacșu, Stana, Necolae, Sora, Sto...⁶ Badia, Stanco | ...⁶ Dumitru ...⁶ Stana ...⁶ Barbu, Dumitra ... Voicu⁷.

Coloana a șaptea :

...¹ Tănase | ...⁶ Dumitru⁸ | ...⁹.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi cu probabilitate.

² Inscriptie deteriorată, ilizibilă.

³ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

⁴ Inscriptie deteriorată.

⁵ Nume scris deasupra rindului, cu literă mai mică.

⁶ Inscriptie deteriorată, neinteligibilă.

⁷ Numele cuprinse în cea de-a şasea coloană sînt inserate în partea inferioară a primelor cinci şiruri ale pomelnicului.

⁸ Inscriptia a fost datată după grafie şi numele ctitorilor, în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcaşul.

⁹ Inscriptia de pe următoarele rînduri nu mai este lizibilă.

128

<Cea 1840>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereţii de la vest şi nord; literă de 2 şi 5 cm, cu alb pe fond gălbui, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae şi Adormirea Maicii Domnului.

Maria di(a)coneasa | soţia d(iaconului) Ioan;
Dumitra prioteasa;
popa Mihai Bărbosu;
Nedelea Ioan diiaconu, di(n) moşu Dorobanţi;
Florea diiaconu din moşu Bărbosu;
popa Radu | Bercioi;
Dumitra prioteasa;
Floria di(a)coneasa | soţia d(iaconului) Flori(i).

Pe peretele de la nord:

Neacşu ... ¹ | care <au> ² zidit biserica | aceasta;
Despa;
Rada d(iaconeasa) ³.

Pe latura de la est a pronaosului, în partea din stînga intrării în naos, pe glaful stîlpilor de zid, cu literă de 3 — 3,5 cm, cu alb pe fond gălbui, în dreptul a două personaje afrontate:

Ioan postelni[cel] ⁴ din | moşu Fur[chezi] ⁴;
Mariia postelniceasa ⁵.

¹ Inscriptie deteriorată, neinteligibilă.

² Omis.

³ Într-o închipuire neobişnuită; de la bustul acesteia în sus este reprezentat un diavol sugerînd, probabil, greşelile săvîrşite de ea.

⁴ Inscriptie deteriorată, neinteligibilă. Întregirea a fost făcută de noi, pe baza informaţiilor din textul aflat sub nr. 126.

⁵ Inscriptiile au fost datate după grafie şi numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcaşul.

129

1840 noiembrie 8

Icoană de lemn de 98/78,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail şi Gavriil, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 1,2 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga; la bis. Sf. Nicolae şi Adormirea Maicii Domnului.

Liatul 1840 noe(mvrie) 8. | St(a)n zu(gra)f, post(e)lnic | ot Vaşa.

130

1816

Pisanie pe o piatră de 96,5/75,5 cm, fixată într-o nișă, deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 5 — 7 cm, în relief, cu negru pe fond cenușiu; la bis. Sf. Nicolae.

† Întru slava și lauda sf(i)n(tului) ierarhului | Necolae s-au zidit această sfintă | beserică în zilele luminat(u)l(i) d(o)mn, Io Ioan | Gheorghie Caragea voevod și în stăpînirea preasfinți(i) sale, | ⁵ chiriu chir Iosif, întiul episcop al Argeșului, | de părintele Dorotheu arhim(andritul) și de Mihăilă, | Damiian, Iona, Ioan, Ana, Moisi, | Siea, Ileana, Antonie, Mariia, Nicolae, | Măriia, Ion, Măriia, Siea, Măriia, Măriia, | ¹⁰ Costandin ereu, M(a)gdalina er(e)ița, Ionu, | jupan Hristea; 1816.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 784; ■ P. Topologeanu, *Bis. pe Valea Topologului* (în ms.), 1940, f. 9.

131

<Cea 1822>

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 2,5 — 3,5 cm, cu negru și inițiale cu roșu pe fond alb, într-un cîmp de 68/57 cm; la bis. Sf. Nicolae.

... ¹ etito[rilor] ² ... ¹ | Mariia ... ¹ | Ilinca, Do[ro]the[u] ² arhi-
[mandritul] ² ... ¹ | Parthenie shimonah, Martha m[onahia] ² ... ¹
[M<...>sihie ieromonah, Ioannu ier... ¹ Costandin iereu, Ioan... ¹ | Anna
prezvitera ... ¹ | Mihail, Damiian, Ioanna, S... ¹, | Antonie, Nicolae,
Anna ... ¹, | Mariia ² ³, Hristea, Rada, Ileana, Mari... ¹ | Pilea, Dumitra,
Agripina mona[hia] ², | Ioanu, Radu, Ilinca, | Petriia, Ioan ¹, Ioan | ... ¹
Di... | ... ¹ | Coman, Ana, | Oprea ereu, | Dobra ereița, | Costaandin |
ereu, | Magdalena ereița ⁴.

¹ Inscriptie deteriorată; ilizibilă.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ În orig. „ε” (= 2), adică pomenirea numelui să se facă de două ori.

⁴ Inscriptia a fost datată după grafie, în jurul anului cînd s-a zugrăvit probabil lăcașul.

132

1822 (7330) iulie 4

Inscriptie pe peretele de la proscomidie, în partea superioară a ferestrei de pe latura de la nord; literă de 2 — 5 cm, cu negru pe fond alb, într-un cîmp de 18/46 cm; la bis. Sf. Nicolae.

V(ă) leat 7330, 1822 | iul(ie) 4. | Zugrav(i), | Pandelimon, Ionu, | Stefan.

BIBLIOGRAFIE. D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 784 (fragm.).

Iconostas de lemn pictat, de 195/63/63 cm; literă de 0,5 — 0,9 cm, cu alb pe fond verzui, în cadrul scenei în care este înfățișat un preot în dreptul unui iconostas, miruind un personaj desprins dintr-un șir de oameni; la bis. Sf. Nicolae.

„Cum îți este numele, fiiule” ?

„De m(ă) întreb(a)ș(i) părinte, | Ioan îmi este nu | mele ¹”.

¹ Este posibil ca Ioan, amintit aici, să fie zugravul care a lucrat și în echipa lui Panteleimon zugravul (să se vadă textul aflat sub nr. 132). Inscripțiile au fost datate după grafie, în jurul anilor în care lăcașul a fost înzestrat cu unele odoare.

Icoană de lemn de 71,5/51 cm, reprezentînd pe Iisus în pronaos, în dreapta, pe peretele de la est; literă de 0,3 — 1,2 cm, cu alb pe fond maroniu, în partea din dreapta piesei; la bis. Sf. Nicolae.

De Antonie zograf ¹; | 1825.

¹ Numele zugravului și pe altă icoană de lemn de aceleași dimensiuni, reprezentînd pe Maica Domnului, din pronaos, în partea din stînga.

CÎINENII MICI, com. Cîineni

Pisanie pe o piatră de 68/131 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 5 cm, în relief, pictată cu roșu; la bis. Sf. Nicolae.

† Acest sfînt și dumnezăescu lăcaș s-au zidit și s-au înălțat întru cinstea și lauda | sfîntului, făcătoriului de minuni, Nicolae de la Mira Lichei, cu toată cheltuiala | răposatului, jupan Nicola Petru, cu îndemnarea și cu osteneala jupan(ului) Gheorghie | Guguț Nicociovii, prin mijlocirea cinstiților epitropilor, Gheorghie Trapezondo i | ⁵ jupan Mogoș Vasile i Radul Runcanu, în zilele luminatului domnu, Ioan Grigorie Ghica | voivod, vă leat 7241 avgust 2, fiind ceva ostenitor și dumnealui vameșul N(i)ca Scutara; | pis Athanasie <ot> ¹ J(iblea) ².

În partea superioară și în partea inferioară a pisaniei
s-a scris :

† Εκτηστη κέημε όλατα έξοδα του μακαρίτη Νηκολα Πετρου,
† με τον κοπον κέ παρα κίνησήν τού Γεοργη Κοκουτζι Νηκοτζόβη; [1773]
αύγουσ(τ)ου | ζ'³

BIBLIOGRAFIE. 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 73—74 (cu foto. la p. 73); 2. V. Brătulescu, *Cîineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 89—90 (cu text în l. greacă); 3. Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 282 (cu text în l. greacă).

¹ Omis.

² Rîndul de la „pis... J(iblea)”, este scris pe marginea din dreapta pisaniei.

³ † S-au ridicat clădirile de față cu cheltuiala răposatului Nicola Petru.

† dar cu truda și cu sprijinul lui Gheorghi Cocuti Nicoțovi; 1733 august 7.

I 136

〈Cca 1735 — 1760〉

Pomelnic pe o piatră de 23/26 cm, fixată pe peretele de la proscomidie; literă de 2 — 3,5 cm, săpată; la bis. Sf. Nicolae.

† Petru, | Albul, | Necula, | Gheorghie, | ⁵ Mogoș;
Gheorghie, | Vasile, | Nicu, | Stan, | Cherața, | ⁵ Caterina ¹.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Cîineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90.

¹ Inscriptia a fost datată după grafie și numele ctitorilor.

I 137

〈Cca 1758〉

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 3,5 cm, cu negru pe fond cărămiziu, retușind vechea inscripție; la bis. Sf. Nicolae.

Alexe, Ilina, Safta, Ioan ¹, | Grigorie, Lefterie, Stana, Ioan ².

Tot pe peretele de la proscomidie, cu literă de 1,8 cm :

Ilina, Păuna ².

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Cîineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90.

¹ În partea superioară a acestui nume se mai distinge cuvîntul „ereu”, amîntit, de asemenea, în textul pomelnicului, scris tot pe la 1758.

² Inscriptiile au fost datate după grafie, în jurul anului cînd s-a zugrăvit lăcașul.

I 138

〈Cca 1758〉

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 17,5/23 cm; literă de 3 cm, cu alb pe fond cărămiziu; la bis. Sf. Nicolae.

Ctitori : | † Anastasie; | † Costea, Chiriiac, | † Ioană, Safta ¹.

¹ Inscriptia a fost datată după grafie, în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcașul.

Portretele cliitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 5 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae.

Jupan Mogoș;
jupan Toma Vilara;
i Gheorghie брат ero¹

Pe peretele de la vest:

...²;
jupan Enache Vilara;
jupan Costea Vilara; acesta au plătit de s-au zugrăvit această
sfântă biserică;
jupan Necula, care au zidit această sfântă biserică | din temelie(a) ei;
...³;

Pe peretele de la nord:

pop(a) | Gheorghie⁴.

BIBLIOGRAFIE. 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 74;
2. V. Brătulescu, *Ciineni—Argeș*, în BCMI, 1933,
p. 90.

¹ Fratele lui.

² Inscriptia din dreptul personajului feminin reprezentat în pictura murală nu se mai păstrează.

³ Inscriptia din dreptul personajului, un bărbat — reprezentat în pictura murală, nu se mai păstrează.

⁴ Inscriptiile au fost datate după grafie, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul.

Inscriptie în naos, pe stilpul de zidărie dinspre pronaos, în partea din dreapta, în cimpul inferior al icoanei Sf. Petca; literă de 3,5 cm, cu negru pe fond alb; la bis. Sf. Nicolae.

Помѣни, Г(о)с(по)ди¹ Stanca².

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Ciineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90.

¹ Pomeneste, Doamne.

² Inscriptia a fost datată în anul „1758”, însemnat în naos pe peretele de la vest, deasupra intrării, lângă un text liturgic, indicat adesea cu prilejul zugrăvirii lăcașurilor (cf. Anexa II, nr. 2); cf. și V. Brătulescu, *loc. cit.* și fond. Gr. G. Tocilescu, ms. rom., 5 142, de la Bibl. Acad., f. 282.

Inscriptie pe catapeteasmă în partea din stînga ușilor împărătești, în dreptul locului unde este așezată icoana Maicii Domnului; literă de 2,5 — 8 cm, cu negru pe fond alburui; la bis. Sf. Nicolae.

Dimitrie¹ | cupeț; | popa Gheorghie².

¹ Numele este scris cu caractere grecești.

² Inscripția a fost datată după grafie și numele preotului Gheorghie.

I 142

1758

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 2,5 — 3 cm, cu alb pe fond cărămiziu, într-un cimp de 13/42,5 cm; la bis. Sf. Nicolae.

Hristea, erei Gheorghie; | 1758¹.

Lingă marginea din dreapta a cartușului în care sînt înscrise numele mai sus amintite s-a adăugat și :

Magdalena | erei | ța.

¹ Cu cifre arabe.

I 143

1758

Inscripție pe stilpul din partea din dreapta intrării în pridvor; literă de 4 cm, cu roșu pe fond gălbui; la bis. Sf. Nicolae.

Ioniță zugr(avul); | 1758.

I 144

<Sec. XIX ?>

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cimp de 19/35,5 cm; literă de 2 — 2,5 cm, cu negru pe fond alburiu, acoperind vechea inscripție; la bis. Sf. Nicolae.

Costandin, Ruesanda, Dum(i)tre, | Ion, Mariia, Gheorghe, Mariia, |
Dumitru, Nicolae, Mira, | Gheorghe, Samfira, Magdalina, Catrina, |⁵
Ion, Gheorghe, Opria, Mariia¹.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Ciineni—Argeș*,
în BCMI, 1933, p. 90.

¹ Inscripția a fost datată după grafie, ca ulterioară zugrăvirii lăcașului, textul fiind scris peste vechiul pomelnic de la 1758.

I 145

1805 septembrie 10

Icoană de lemn de 98,5/74 cm, reprezentind Soborul Sf. Voievozi, păstrată în altar; literă de 1 cm, cu alb

1805 septe(m)vri(e) 10 ; | Pan[d]¹eleimon zugraf ot Argeș.

¹ Inscriptie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.

I 146

1830

Clopot ce a existat în trecut la bis. Sf. Nicolae.

Acest clopot iaste al bisăricei de la Ci(i)neni și s-aŭ pletit de diaconu Frangu pentru al lui pomenire <la>¹ sf<înta> biserică, în vîci, la aniî de la H<risto>s, 1830.

Fudit G<eorgius> Graef².

Textul după : Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 282.

¹ Omis.

² Turnat de Georgius Graeff.

I 147

1846 august 20

Pisanie pe peretele pronaosului, în exterior, pe latura de la sud, într-un cîmp de 70/65 cm — în panoul dintre cei doi ctitori reprezentați în pictura lăcașului — ; literă de 4,5 cm, cu roșu pe fond alb ; la bis. Sf. Nicolae.

† Întru slava sf(i)nteii și făcă | toarei de viață și nedes | părțită Troițe și întru | cinstia și lauda s(fin)tului | ⁵ ierarh Niculae s-au tencu | ită și s-au zugrăvit această | sf(in)tă beserică pre dinafară, | prin osteneala și toată cheltuiala | dumnealui, chir Neagoe Moțoc și | ¹⁰ soția d(umnealui) Simziiana și cu fii dumnealor, | ca să le fie spre <ve>¹cinica pomenire | în veci, amin ; | 1846 avgust 20.

BIBLIOGRAFIE. 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 73 (extras) ; 2. V. Brătulescu, *Ciineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90 ; 3. Fl. Stănculescu ș. a., *Arhitectura populară*, p. 93, foto fig. 125.

¹ Omis.

I 148

<1846 august 20>

Portretele ctitorilor înfățișate pe peretele de la sud al pronaosului, în exterior ; literă de 6 cm, cu roșu pe fond alb, în dreptul lor ; la bis. Sf. Nicolae.

D(umnealui) jupan Neagoe ; | Niculae¹ ;
d(umneaei) jupaneasa Simziiana² ; | Niagoe³.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Ciineni—Argeș*, în BCMI, 1933, p. 90 ; 2. Fl. Stănculescu ș.a., *Arhitectura populară*, p. 93, foto fig. 125.

¹ Niculae, copil este înfățișat în dreptul jupanului Neagoe.

² Inscriptiile au fost datate în vremea în care a fost tencuită și zugrăvită biserica în exterior.

³ Niagoe, copil este reprezentat în dreptul jupinelei Simziiana.

Grafit în pridvor, pe coloana din partea de sud-vest;
literă de 0,3 cm; la bis. Sf. Nicolae *.

Di cîn au venitŭ | val î<1> mari ¹; | 1796 ² iunie 3 ³.

¹ Referire la revărsarea apelor Oltului.

² Cu cifre arabe.

³ Cu cifre arabe, scris deasupra rindului.

* Menționăm că alte grafitte, acum parțial lizibile, se află pe coloana din pridvor, pe latura de la vest, în partea din stînga intrării „... | ... Niaga | ... | 7291 <1782—1783> | ei ... ovu-
lui | lu ..teiu” (?), și pe coloana de pe latura de la sud, în partea din mijloc „... ovu lui mai,
729[7]” <1789>.

Cruce de piatră de 220/67—75/31—40/23 cm, așezată
în incinta lăcașului, în partea din dreapta altarului;
literă de 7 cm, în relief; la bis. Sf. Voievozi.

БѢЗДВІЖЕ С(Е) СЪ(Н) | Ч(Ъ)С(Т)ННІ КРЪСТЬ ВЪ ИМНІЕ | С(КЪ)ТА ПЕТКА. МОЛЕНІЕ
РАДН Б(О)ЖІЮ, СТО | СНИКА, НИКА, СТАНА, ГЕРГЕ, МАРѢА, ЕНЕ, | МИХАІ, АНДРЕЮ, ПОСЮА |
МЕШЕР СТОИКА | СИН КРЕСТЪ; И ЦРКВЕ С(Ъ)ТВОРИТ | ¹⁰ ЖСНАН СТОИЛА; ■ ПИС ПОПЪ |
СТАН; М(Е)С(Е)Ц(А) ЮН(ІЕ) Д Д(Ъ)НИ, ЛѢТ ХЗРМ.

Pe latura din stînga :

ВЪ Д(Ъ)НІ ЛЕУН.

РАДЛАЪ, ТОМА.

S-a ridicat această cinstită cruce în numele Sfintei Paraschiva.
Rugăciunea robilor lui Dumnezeu, Stoica, Nica, Stana, Gherghe, Martha,
Ene, Mihai, Andrei, Puiul; meșter Stoica fiul lui Cirstea; și biserica a
făcut-o jupan Stoila; și a scris popa Stan; luna iunie 4 zile, anul 7140,
în zilele lui Leon <voievod> ¹.

Radul, Toma.

BIBLIOGRAFIE: 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 71—72 (text în transliteratie și desen); 2. V. Brătu-
lescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40—41 (text
și trad.); 3. Idem, *Călimăneștii*, p. 46 (trad.); 4. Fl.
Stănculescu ș.a., *Arhitectura populară*, p. 94, foto
fig. 126.

¹ Omis.

Pisanie pe o piatră de 81/132 cm, fixată deasupra ușii
de intrare în biserică: literă de 5 cm, în relief, pictată
cu roșu, într-un cimp de 71/113 cm; la bis. Sf. Voievozi.

† Această sfintă și d(u)nnezeiască beserică | s-au zidit în hramul
Sfinților Voivoz(i) și al mare Mucen(i)c Dim(i)trie | și al Cuviosi Par(a)-
chivi; ctitori cu toată cheltuiala, | jupan Frangu, Mariia, Nicolae, Toma,
Păt(r)u, | ⁵ Costandin 2 ¹, Ilinca, ca în veci | să să pomenească ... ²
18<0>³⁷.

BIBLIOGRAFIE. 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 69 ;
2 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40 ;
3. Idem, *Călimăneștii*, p. 45 ; 4. Gr. G. Tocilescu, ms.
rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 281.

¹ În orig. „*ī*” (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

² Inscripție neiteligibilă ; s-a scris cu roșu, dar nu pe conturul literelor dăltuite în piatră.
Era scris, probabil, „leat” (cf. și transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*).

³ Omis.

II 152

<Cea 1808>

Pomelnic pe peretele de la proscomidie ; literă de
2 — 3 cm, cu alb pe fond cenușiu, într-un cimp de
15/22 cm ; la bis. Sf. Voievozi *.

Zugravii : Manolea, | Dinu, Radu ereu | ... ¹ mia ereița ².

¹ Inscripție deteriorată, ilizibilă.

² Inscripția a fost datată după grafic și numele zugravilor, în jurul anului când a fost,
probabil, zugrăvit lăcașul.

* La acest lăcaș, pe peretele de la sud al pridvorului, în exterior, în partea superioară
a arcadei mai este scris, cu maroniu, cu literă de 6 — 10 cm, „1808 avgostu”.

II 153

<Cea 1808>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții
de la sud, vest și nord ; literă de 7 cm, cu alb pe fond
albastru, în dreptul lor ; la bis. Sf. Voievozi.

Chir Iosif episcopul Argeșului ;
jupanu Pantază s(i)nă Costanădinu | polcovănicul ;
Mitu Bălanu ¹ ;
Costa(n)dinu | zătu Frangu ;
Ilinca.

Pe glaful ferestrei de pe latura de la sud au fost adău-
gate, ulterior, în locul chipurilor unor sfinți, portre-
tele lui :

Tudor Lungu Ilescu ;
Petria nevasta [lui] ² :

Pe latura de la vest :

jupineasa Mariia : | Costa(n)dinu ; | Nicolae ³ ; |
jupanu Frangu Daneși ; | Toma ⁴ ; |
jupanu Dumitrașico | Cozănescu ; | Iona ⁵ ; |
jupineasa | Florea ;
Șarban ereu | zătu Cozmescu ;
Smaranda ereița :

Pe peretele de la nord :

jup(i)n Matei ot Racoviță ;
Anuța ; | ... ⁶ ; |
Nicolae Grejdanu ;
Florea ⁷ ;
jupin Ghiță | Mănuți ;
Safta ;
diiaconu | Vasile ;
Dina di(a)conița ⁸.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*,
în BCMI, 1934, p. 40 ; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 46.

¹ La V. Brătulescu, *loc. cit.*, apare lectura „Mitu Blagu”.

² Inscriptie deteriorată ; întregirea a fost făcută după V. Brătulescu, *loc. cit.*

³ Costandin și Nicolae, copii, sint reprezentați lingă jupineasa Mariia.

⁴ Toma copil este reprezentat în dreptul lui Frangu Daneș.

⁵ Iona copilă este reprezentată în dreptul lui Dumitrașco Cozmescu.

⁶ Inscriptia din dreptul copilei infățișate lingă Ancuța nu se mai păstrează.

⁷ La V. Brătulescu, *loc. cit.*, numele este „Floarea”.

⁸ Inscriptiile au fost datate după grafie, în jurul anului cind s.a. zugrăvit lăcașul.

II 154

<Cea 1810 — 1820 ?>

Inscriptie pe peretele pronaosului, în exterior, pe
latura de la sud ; literă de 2 cm, cu cărămiziu pe fond
alb, într-un cimp de 24/71 cm ; la bis. Sf. Voievozi.

A(i)cea a... ¹ Gheorghe, [Gheorghe] ², | Florea. A(i)cea să odihă-
nescu o(a)sele | robi(lor) lui Dumnezeu, Eva, Eva, Gheorghe ³.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în
BCMI, 1934, p. 40 ; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 46.

¹ Inscriptie deteriorată.

² Inscriptie deteriorată ; întregirea a fost făcută după V. Brătulescu, *loc. cit.*

³ Inscriptia a fost datată după grafie.

II 155

<1841 august>

Inscriptie în partea inferioară a pisaniei ; literă de
5 cm, cu roșu ; la bis. Sf. Voievozi.

Și fața de sus, afară s-au prenojit de dum(nealui) Nicolae Daneș ; |
Costandin Daneș au zugrăvit poarta ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*,
în BCMI, 1934, p. 40 ; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 45 ;
3. Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad.,
f. 281.

¹ Inscriptia a fost datată după grafie, în jurul anului cind s-a refăcut, parțial
zugrăveala.

Inscripție în pridvor pe peretele de la est, lângă coloana angajată în zid, în partea din dreapta ; literă de 3 cm, cu alb pe fond cărămiziu ; la bis. Sf. Voievozi.

Pătru, Ghiță zugr(avi).

S-au plătit de d(umnealui) | Nicolae Daneș ; | 1841 [avgust ?]¹ 5.

¹ Inscripție greu lizibilă. Menționăm că pe coloana angajată în zid, pe latura de la sud a pridvorului, este înscrisă data „1841 aprilie 29” (cf. și V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40 și idem, *Călimăneștii*, p. 45).

Icoană de lemn de 111/72 cm, reprezentind pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, la catapeteasmă în partea din dreapta ; literă de 0,8 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului ; la bis. Sf. Voievozi.

Aceas(tă) icoană s-au plătit de d(umnealui) Nicolae cu soția d(u)m-n(ealui) Dumitra ; | 1840.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40 ; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 46.

Icoană de lemn de 111/75 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus, la catapeteasmă, în partea din stînga ; literă de 0,3 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga ; la bis. Sf. Voievozi.

Această icoană o au plătit Dinul Mocanul.

În cîmpul inferior al piesei mai este scris :

De Ghiță zugrav ; | léat | 1841 avgust 28.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40 ; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 46.

Icoană de lemn de 112/75,5 cm, reprezentind pe Iisus, la catapeteasmă în partea din dreapta ; literă de 0,3 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga ; la bis. Sf. Voievozi.

† Această icoană o au plătit Neagoe Moțoc.

În cimpul inferior al obiectului mai este scris cu literă de 0,3 cm, cu alb pe fond maroniu :

Ghiță, Pătru, zogravi; | 1841 avgustū 28.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 46.

II 160

1842 august 11

Grafit pe coloana din pridvor, angajată în zid pe latura de la sud; literă de 1,5 — 5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

1842 | av(g)ust 11; | Ște(fan) Da(neș).

CÎRCEȘTI, com. Cuca

161

1830 septembrie 1 — 1831 august 31 (7339)

Inscripție pe peretele de birne din pridvor, pe latura de la est, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 10,5 — 11,5 cm; la biserica de lemn Sf. Voievozi.

7339.

Tot pe latura de la est, în partea din stînga intrării, cu literă de 2 și 5,5 cm, săpată :

Tu ... ¹
St(a)ncu.

¹ Inscripția nu mai continuă.

162

1830

Icoană de lemn de 68,5/69 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos, în partea din stînga, pe peretele de la est; literă de 0,6 cm, cu alb pe fond maroniu, în cimpul inferior al piesei, în dreapta; la biserica de lemn Sf. Voievozi *.

Ioniță zugr(av) Tăbăran; | 1830.

* La acest lăcaș se mai păstrează un epitaf pe pînză, înrămat, de 88/83 cm, reprezentînd scena Îngropării Domnului, aflat în pronaos, cu inscripția „1831”, anul fiind însoțit de un text, acum acoperit de rama obiectului, precizînd că piesa este „Al lui popa Florea”, după cum rezultă din inventarul parohiei. Menționăm că la 1824 sînt atestați la această biserică diaconii „Florea” și „Florea sin Radu” (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 27).

I 163

<Cea 1796>

Pisanie în nișa de deasupra ușii de intrare în biserică, într-un cimp de 87/109 cm; literă de 1,5 și 4 cm, cu negru-maroniu pe fond gălbui; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva din *Cochineștii de Jos*.

† Această sfintă și dumnezăiască biserică, unde să | cinstăște și s(ă) prăznuiască hramul Cuvioasăi Parascheva | și a Sfântului Nicolae, iaste zidită din temelie, cu toată chel | tuiala și osîrdia robi(lor) lui Dumnezău, popa Manea Ioan¹ | ⁵ cel Mare, tatăl popi Nicăi și cu ceilalți moșteni², | și s-au înfrumusătat după cum să vede. Și cine să va | trage din neamul lor să aibă a purta grijăa de ce va | trebui, ca în vîci să fie pomeniți † [Ba] ³ dea ereu, | Gheorghe hagi, Anăton postelnicel. ¹⁰ | Și s-[au zugrăvit de] ³ ... ⁴ [F] ³ otach(e) | ... ⁴ nă ⁵ (?).

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 89–90.

¹ În orig. „Ioan¹”.

² În orig. „moșteni”.

³ Inscricție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

⁴ Inscricție deteriorată, ilizibilă.

⁵ Menționăm că I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, a citit în partea de sfîrșit a pisanici „<zile> 20”. Inscricția a fost datată după numele ctitorilor și al zugravilor și pe baza aceleia aflată sub nr. 165.

I 164

<Cea 1796>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la sud și vest; literă de 2,5 — 5 cm, cu alb pe fond albastrui; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva din *Cochineștii de Jos*.

Prejvitera | Ilinca;
Popa | Nica;
hagi | [Ghe]orghie;

Pe perețele de la vest:

Catri|na;
moșu Vasile;
prejvitera | Ilinca; | ... ¹;

попа Manea ;
 пан Anton | postelnicel ;
 паница его ², | Voica post(e)l(niceasa) ;
 prot(o)pop | Badea ³.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*,
 în MO, 1972, p. 82.

¹ Inscriptia din dreptul copilei înfățișată înă preoteasa Ilinca nu se mai păstrează.

² Soția lui.¹

³ Inscriptiile au fost datate după numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost clădit lăcașul.

I 165

<17>96

Icoană de lemn de 85,5/57 cm, reprezentind pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, la catapeteasmă, în partea din dreapta ; literă de 0,6 cm, cu alb pe fond verzui, în cimpul inferior al piesei, în stînga ; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva din *Cochineștii de Jos*.

Anghel zug(ravu) ; <17>196 ².

¹ Omis.

² Data „1796” este scrisă și pe icoana reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, de la catapeteasmă.

I 166

<1802>

Icoană de lemn de 72,5/55,5 cm, reprezentind pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos pe stilpul de la est, în partea din dreapta ; literă de 0,8 și 1,5 cm, cu alb pe fond albăstrui, în cimpul inferior al piesei, în dreapta ; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva din *Cochineștii de Jos*.

Anghel zug(ra)v(u) ¹.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*,
 în MO, 1972, p. 90.

¹ Inscriptia a fost datată după numele meșterului, prin analogie cu icoana reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, din pronaos (75/54,5 cm), pe care este consemnat anul „1802”.

II 167

1794

Pisanie deasupra ușii de intrare în biserică, într-un cimp de 86,97 cm ; literă de 4 cm, cu maroniu-roșcat pe fond gălbui ; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din *Cochineștii de Sus*.

† D(oa)mne, cela ce cu puteria ta proslăvești | pre cei ce iubescu
lăcașul măririi(i) tale și | locul lăcașul(ui) măririi tale, primește și | acest
sf(i)ntă lăcașu, carele întru slava ta și | ⁵ întru cinstia și prăznuirea s(fin)ti(i)
Adormirii N[ă]s[cătoarii] ¹ | de D(u)mnezeu s-au făcut prin osteneala
robilor lui | D(u)mnezeu, du(mnialui) pop(a) Badia prot(o)p(opul), hagi
Gh[eorgh]e ¹, pop(a) Radul, | pop(a) Manea, pop(a) Neacșul i cu al[ț]i
pr] ¹avoslavnici c|reștini, care cu ce s-au îndurat, cu multu cu pu ¹⁰ ținu.
Care s-au ziditu în zilele priaînălța | tului domnu, Ioan Mihai Constantin
Suțul | voievod, fiindu mitropolitu al Ougrovlahii, | chiriu, chiru Cozma.
Și s-au zidit la leat 1787 | și s-au zugrăvit la liat 1794 ².

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*,
în MO, 1972, p. 90.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Cu cifre arabe. Menționăm că voievodul Mihai Suțu a domnit în anii 1783 iul. — 1786
mart. și 1791 mart. — 1793 ian., iar mitropolitul Cozma a păstorit în 1787 oct. — 1792 sept.

II 168

<Cca 1794>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe peretele
de la vest; literă de 4 — 5 cm, cu alb pe fond albăstrui,
în dreptul lor; la bis. Adormirea Maicii Domnului din
Cochineștii de Sus.

Hagi Gheorghe; | ... ¹;
protupop(ul) Badia; | ... ²;
[D] ³umitrana er(e)ița; | ... ⁴;
popa Radu;
Ioana ⁵ | er(e)ița ⁶.

¹ Inscriptia din dreptul copilului înfățișat lângă hagi Gheorghe nu se mai păstrează.

² Inscriptia din dreptul copilului înfățișat lângă protopopul Badea nu se mai păstrează.

³ Inscriptie acoperită cu tencuială; întregirea a fost făcută de noi.

⁴ Inscriptia din dreptul copilei înfățișată lângă preoteasa Dumitrana nu se mai păstrează

⁵ Inscriptiile au fost datate în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul.

⁶ Cu prilejul retușării inscripției, în 1940, s-a scris greșit „ggi”.

II 169

1787 septembrie 1 — 1788 august 31 (7296)

Icoană de lemn de 85/61 cm, reprezentind pe Sf.
Nicolae între Iisus și Maica Domnului, la catapeteasmă,
în partea din stînga; literă de 0,4 — 1,5 cm, cu auriu
pe fond albăstrui, în cimpul inferior al piesei; la bis.
Adormirea Maicii Domnului din *Cochineștii de Sus*.

[L] ¹eat 7296. | Pop(a) Radu иконогpaX c(ѣ) ², ot Urluen(i).

¹ Literă ilizibilă.

² A pictat aceasta.

Icoană de lemn de 85/61 cm, reprezentind pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 1 cm, cu negru pe fond maroniu, în cimpul inferior al piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Cochineștii de Sus*.

Hagi Gheorghe ¹.

¹ Inscriptia a fost datată după numele ctitorului, în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcașul.

II 171

1794 august 20

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, în partea de la nord; literă cu negru-maroniu pe fond gălbui, într-un cimp de 24/25 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Cochineștii de Sus*.

Preote, pomen(ește) | și pre zugra |vi(i) : Anghel, | Opria, Fota |⁵che; august 20 ¹, 1794 ¹.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 90.

¹ Cu cifre arabe.

COCORU, com. Galicea

172

1837 (7345) 〈ianuarie 1 — august 31〉

Inscriptie pe ușile împărătești, de la catapeteasmă, literă de 0,7 cm, cu alb pe fond roșu, pe canatul din stînga, pe două coloane; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

S-au zugrăvit ac | este sf(inte) atăveri ¹, | prin osteneala | și cheltuiala du |⁵mnealui po(l)covnicul | Gheorghe Dănăcelu, | dinpreon(ă) cu co(co)na d(unnealui); | 7345, 1837. Pop(a) Niculae zugrav ².

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40.

¹ Uși, formă derivată de la slavonescul „dvor” (= poartă).

² Numele zugravului este scris cu literă de 1 cm, cu alb pe fond albastru. El este amintit și de P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului*, (în ms), 1940, f. 85.

COCU, com. Cocu

173

1834 aprilie 6

Icoană de lemn de 96,5/61,5 cm, reprezentind pe Sf. mucenic Gheorghe, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,5 — 1 cm, cu alb pe fond verzui, în cimpul inferior al piesei, în dreapta; provine de la vechea biserică; la bis. Sf. Nicolae din cartierul *Cocu din Vale*.

Ghermano | ieromonah; | leat 1834 | aprilie | ⁵ 6.

COPĂCENI, com. Racovița

174

<Cea 1798 ?>

Icoană de lemn de 69/52 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos în partea din stînga; literă de 0,3 — 1,2 cm, cu alb pe fond maroniu, în cimpul inferior al obiectului, în dreapta; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

Pandeleimon dascălu Argeș[ului]¹.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. Textul a fost datat după grafie și factură artistică a icoanei, prin analogie cu piesa aflată sub nr. următor.

175

1798 august 29

Icoană de lemn de 68/53 cm, reprezentind pe Iisus, în pronaos, în partea din dreapta; literă de 0,2 — 0,3 cm, cu alb pe fond roșu, în cimpul inferior al obiectului, în stînga; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

Prin ostenia la sfinți(i) sale | părintelui prot(opop) | Ioniță ot Copăceni | s-au zugr(ăvit), 1798¹ av(gust) 29¹.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39; 2. idem, *Călimănești*, p. 59.

¹ Cu cifre arabe. Anul, însoțit de un text liturgic, și pe icoana de 68,5/52 cm, reprezentind pe Sf. Ioan Botezătorul, de lângă catapeteasmă, în partea din stînga (să se vadă *Anexa I*, nr. 19).

Icoană de lemn de 61/45,5 cm, reprezentînd Intrarea în Biserică, în naos, în partea din dreapta, lângă catapeteasmă; literă de 0,5 — 1,7 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului, în stînga; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

De Gheorghe ot Coz(ia); | 1832.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 59.

Icoană de lemn de 70/53 cm, reprezentînd pe Sf. Gheorghe, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,6 — 0,8 cm cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

1837 mai 20. Panteleimon zograf.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39; 2. Idem, *Călimăneștii*, p. 59.

CORBENI, com. Corbeni

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică, de 102/141 cm; literă de 2 — 5,5 cm, într-un cîmp de 72/111 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Sf. Teodor Tiron, Sf. Dumitru și Sf. Gheorghe.

† Accastă sfîntă și dumnezeiască bi|serică de piatră, nevoitu-s-au cu toată chel|tiala de o au înălțat din temelie, dumnealui ju|pan Sandul post(elnic) Bucșănescul, ispravnic a tot județul Argeș(u)|⁶ lui, și a jupî-năsii dumnealui Mariia, întru cinstea |hramului sfîntului marelui Mucenicu Dimitrie, în zi|lele prealuminatului domnu, Io Mihai Racoviță vo|evod și mitrop(o)lit U(n)g(rovlahiei), chir Neofit, la anii |de la zidirea lumii, 7251 av(gust) 1.

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Drăghiceanu, *Curtea domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 34, note; 2. Al. Nicuț, *Monografia comunei Corbeni, județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 473, f. 417v.

Icoană de lemn de 74/56,5 cm, reprezentînd pe Sf. Teodor Tiron și Sf. Dumitru, în pronaos, în partea din dreapta; literă de 0,9 cm, cu roșu pe fond verzui, în cimpul inferior al obiectului; la bis. Sf. Teodor Tiron, Sf. Dumitru și Sf. Gheorghe.

Aceste sf(i)nte patru icoane s-au făcută cu oste|neala pitarului Neculae și a fiu(lui), coconului vist(i)eru | Ștăfănică, Ecatirina și(i) m-a f(ă)cūtă¹ de viață veșnic(ă); | 1825. D(u)m(i)tru zu(grav).

¹ În orig. „... și(i) m-a de viață veșnic(ă) f(ă)cūtă”.

II 180

17<7>5 septembrie 1 — 17<7>6 august 31 (72<8>4)

Cruce de piatră de 206/87/38/25 cm, cu motive ornamentale; literă de 5 cm, în relief; este așezată pe partea din dreapta șoselei ce vine de la Bucșenești, în fața casei Mariei Sima.

† Cu vreriă Tat|ălui și cu a|jutoriul Fi(u)|lui¹ și cu înde|⁵mănarea D(u)hulu|i Sfintă. Ri(di)catu|-s-au această sfin|tă și cinstită cru|ce într<h>²ramul Adu|¹⁰miri(i) Născătoari(i) de | D(u)mnez(e)u, în zilele³ năl|tatului nostru, | Ion Al(i)s(a)ndru vo|evodă. Și s-au o|¹⁵stenită robi(i) lui | Dumnezău, Busi|năcă, Mariia, Mariia, | Mariia, Iarca, S|anda, Stan, Iona, |²⁰Mihai, Stana, Io|nă, erei Radu, er(e)|ița Sta<...>⁴

Pe latura din stînga crucii:

- iia⁵, Stanca, Io|an, Talina, Ne|gușu, Ghinea. Mo|rți: Bucura, M|⁵ari<.>⁶ Bucu(r ?), | Stanca, Șan|dru, Stana, I|onă, Nebuș, |Ioană, Ana, Ra|¹⁰du, Vo(i)ca, Ra|du, Sta(n)ă, Sava, D|obre, Dobra, | Iarca, Mariia, | Nedelcu; |¹⁵leat 7274⁷.

Pe latura din dreapta:

Dobra, Iarca, M|ariia, Nedelc|u, Sasu⁸(?), Mar|iia, Mariia, cu |⁵tot ne(amul).

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Inițiale și monograme*, în MO, 1965, p. 578.

¹ În orig. „Fe(u) lui”.

² Omis.

³ În orig. „cincle”.

⁴ Inscriptie acoperită cu ciment și de bordura soclului în care este fixată crucea.

⁵ Sfirșitul unui nume scris, probabil, pe partea din față a crucii.

⁶ Spațiu rămas nelucrat.

⁷ Data, probabil greșită, în loc de „7284”, care corespunde domniei lui Alexandru Ipsilanti voievod.

⁸ În orig. „Sacu”.

CORBII DIN VALE, com. Nicolae Bălcescu

181

<Sec. XVII sfârșit — sec. XIX primele decenii ?>

Inscripție pe peretele de birne din altar, la proscomidia; literă de 3,5 — 5 cm, săpată; la biserica de lemn, din cimitir.

St(an)cu, Stanca i Maria (?), Măriia, | I..i¹, Anca, | Stana².

¹ Inscripție ilizibilă.

² Inscripția a fost datată după grafic.

182

1809 septembrie 1 — 1810 august 31 (7318)

Inscripție pe partea din spate a ușilor împărătești, de la catapeteasmă, în cimpul superior; literă de 3,5 cm, cu negru; la biserica de lemn, din cimitir.

7318. Eu Calciu z(ugrav).

CORNĂȚEL, com. Buzoiești

183

1733 (724<1>) <ianuarie 1 — aprilie 5>

Cruce de piatră spartă în două fragmente, de 215/74/33/22 cm; literă de 5 cm, în relief; se afla în trecut în apropierea mătci Teleormanului; este așezată pe partea din stînga șoselei ce duce de la Cornățel la Recca, pe locul numit „Colul Troianului”.

Cu vr(e)rea Tatălui | și cu a Fiului, | ridicatu s-au acea | stă cruce
întu | ⁵ hramu **Святии Коробани**¹, | în zilel(e) lui Io Co|standin
voe[vod]². | Și s-au ostenit | robu lui D(u)mnezău, Tu[do]² | ¹⁰ ran,
Neacșa, Mușat, S[...] ³ | n, An(a), Ecat(erina), Sima, B[...] ⁴, Fr]atea ⁵
(?), Tudora, Neaga, [Du]² | mitru, pop(a) Ionich[ie ?]⁶, | Radu, Ior-
dach(e), Sta | ¹⁵na, pop(a) Sta(n)ci(u)l, Mara, Ven<...>⁷ | Păuna, Ion,
Coz|ma, Neacșa, Voicu, Drago|mir, pop(a) Oprea, Neacșu, | Stanca,
Androne, Ș(e)rban, | ²⁰ Sor(a), Vlaică, Stanci(u).

Pe latura din dreapta :

Lea [t] ² 72 | 42 ⁸.

- ¹ Adormirea Născătoarei de Dumnezeu.
- ² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.
- ³ Inscriptie deteriorată; I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, a citit „S(t)an, An(a)”.
- ⁴ Inscriptie deteriorată; I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, a citit „Badea, Tudora”.
- ⁵ Întregirea a fost făcută, cu probabilitate, de noi.
- ⁶ I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, a citit „popa Ioan cu ...”.
- ⁷ Inscriptie deteriorată.
- ⁸ Inscriptia a fost datată după stilul de la 1 ianuarie, corespunzător domniei lui Constantin Mavrocordat (1731 oct. 18 — 1733 april. 5).

COSTEȘTI, oraș

I 184

1814

Clopot de 59 cm înălțime și 60 cm diametru, suspendat în clopotnița lăcașului; literă de 2,2 cm, în relief, în câmpul superior al piesei; provine de la biserica din Băjești—Bălilești; a aparținut și fondului de obiecte de la bis. Sf. Nicolae din Pitești; la bis. Adormirea Maicii Domnului din Podu Broșteni.

Acest clopot s-au făcut de dum(nealui) Ștefan Belu biv vel clucer, la sf(înta) biserică ot Băjești; 1814.

BIBLIOGRAFIE. 1 P. Ș. Năsturel, *Știri mărunte*, în vol. *Sesiunea Direcției Monumentelor*, p. 143; 2 I. Gh. Diaconescu, *Bis. din Podul Broșteni*, în MO, 1971, p. 749.

I 185

1836 noiembrie 5

Icoană de lemn de 84,5/51,5 cm, reprezentând un arhanghel * pedepsind pe un om păcătos; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond cafeniu-verzui, în câmpul inferior al piesei; provine de la biserica de lemn Toți Sfinții din Podu Broșteni; la bis. Adormirea Maicii Domnului din Podu Broșteni.

1836 no(emv)r(ie) 5. Și s-au lucrată de mine, Stan zugrav P<...>zul¹ ot Burdea.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Bis. din Podul Broșteni*, în MO, 1971, p. 749.

¹ Inscriptie neinteligibilă; numele ar putea fi „P<opa>zul” (?).
* În descrierea făcută de I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, icoana Sf. Mihail din partea din dreapta catapetesmei.

Inscripție pe ușa de lemn de la intrarea în biserică ; literă de 2,5 — 8 cm, săpată, pe partea din spate a ușii ; la biserica de lemn Toți Sfinții din Podu Broșteni *.

Rad(u) meșt(erul), | Matei meșt(erul) ; | 1798.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Bis. din Podul Broșteni*, în MO, 1971, p. 748.

* Lăcașul a fost adus de curînd pentru conservarea lui în incinta m-rii Argeșului din Curtea de Argeș.

Clopot de 40 cm înălțime și 37 cm diametru, suspendat în turla clopotniță ; literă de 2,3 cm, în relief, în cîmpul superior al piesei ; la biserica de lemn Toți Sfinții din Podu Broșteni.

Popa Mărinu¹ duhovănacă, Cîrăstea, Velea, Badea, Stană |ciu ; 1799².

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Bis. din Podul Broșteni*, în MO, 1971, p. 749.

¹ În text „Măraiă”. Menționăm că în catagrafia de la 1810 este amintit un preot Soare, fiul preotului „Marin”, ca slujitor al bis. din Podu Broșteni (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 58).

² Cu cifre arabe.

<1772 septembrie 1 — 1773 august 31 (7281)>

Pisanie pe o planșă de lemn de 30,3/68 cm, fixată în pronaos, pe peretele de la est ; literă de 1,5 — 3 cm, săpată ; la biserica de lemn Înălțarea Domnului din Telești.

† Pisan cine au dat la biserică păin(tru) șindr(i)li ; | s-a dat t(a)l(eri) 76. A dat Costan(din) i Barbu, 20 ; Di(n)că i Stan, | 3 ; Stan i Vas(i)l(e) Paras...¹ 6 ; To(a)der, 4 ; Ionu v(ăta)f (?), 2 ; Dumi(t)ra |șcu Ioa(n ?), p(o)l ; Preda, 3 ; Pătru i eu M(a)t(i)lu (?), 3 ; Voinea, p(o)l ; |⁵ pop(a) Ars(e)-n(i)e², 23 ; Costea, 3 ; Voicu, p(o)l ; i Stan d(iaconul ?), 1 p(o)l ; | pop(a) Stan, p(o)l ; Dragu chir, 1 ; pop(a) Voicu, 1 p(o)l ; Nedelea, 1 ; | Voi-culă, 2³.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. Telești*, în BCMI, 1940, p. 42 (cu foto. fig. 1).

¹ Inscripție neinteligibilă : numele era, probabil „Parasch(ivu)”.

² Preotul Arsenie este atestat în catagrafia de la 1810, cu fiii săi, preoții Static, Radu, Pătrașco și Stan (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 53).

³ Inscripția a fost datată prin analogie cu textul aflat sub nr. următor.

Inscripție pe o planșă de lemn de 20/65 cm, fixată în pronaos, pe peretele de la est, în partea superioară a intrării în naos; literă de 1,2 — 3,5 cm, săpată; la biserica de lemn Înălțarea Domnului din *Telești* *.

Arăt și șindr(i)li(tul), t(a)l(eri) 22; au dat pop(a) Ars(e)n(i)e 15 t(a)l(eri); | Miha(i) căpit(an) 4; Costand(in) 1; Stanū 1; Vladul 1; | v(ă)l(e)at 7281 ¹.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. Telești*, în BCMJ, 1940, p. 42 (cu foto fig. 2).

¹ În spațiul care urmează după văleat a fost scrisă litera „e”.

* La acest lăcaș se mai păstrează icoanele prăznicare reprezentând scena Bunei Vestiri (41/28 cm) și Adormirea Maicii Domnului (40,5/32 cm), de la catapeteasmă, cu inscripția „Popa Arăsenie”, datînd tot din această vreme.

Cruce de lemn sculptat pe o birnă de 113/36 cm; literă de 1 — 2,5 cm, săpată, în cîmpul inferior al obiectului; inscripția este scrisă pe rinduri colorate alternativ cu roșu și alb; la biserica de lemn Înălțarea Domnului din *Telești* *.

Cu v(r)iaria Tatălui | și cu ajutoriu [Fiului] ¹ și cu săvîrși|rea Sf(i)ntulu(i) D(u)hū, aminū. Rîdicātu-s-au | sf(i)ntă și de viață făcăto(a)re cruce, | ⁵ помени, Г(оспо)ди р[а]ка <lui> ³ Dumnezeu: St|ana, Sandu, Gherghina, Ionū, Voica, Ba|rbu, Barbu, Marica, Da(n)ilū, Cost|a(n)dina, Io(a)na, Mara, Io(a)na, Sandu, Stoica, | Voica, Stanca, Comanū, Enache, Badea, | ¹⁰ Stanciu, Mihăilă, Sanfira, Preda, | Florea, Măriea, Măriia, Voica, Tă|nasie, Radu, Badea, Sandu, Comanū, | Tănasie, Voica, Neacșa, Pîrvu, Păuna, | Lazerū sinū Ancuța ... ⁴ Preda; 7291 ⁵.

Pe latura din dreapta inscripției, în dreptul rîndurilor 1, 4, 6, 8 și 10, au fost săpate cu literă de 1,3 cm numele:

Stanciu, | Gherghina, | Preda, | Măriia, | Mărica.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Pomenește, Doamne, pe robii.

³ Omis.

⁴ Inscripție deteriorată, ilizibilă.

⁵ Ultimele două rînduri din text sînt scrise cu literă de 1,3 cm, săpată.

* La acest lăcaș se mai păstrează pe iconostas o cruce de lemn de 28/8 cm, cu inscripția „Ionū, | Păuna”, datînd de pe la 1800.

Inscripție pe o planșă de lemn de 63/44 cm, în naos, pe latura de la sud, la fereastră; literă de 1 — 5 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva din Zorile (Băseni).

Ioan ũ logofătu; | 1802 ... ¹.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene* în MO, 1972, p. 84.

¹ Inscriptie neinteligibilă; se disting literele „v s l.” (?). Menționăm că I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, a apreciat că lectura din partea finală a textului ar putea fi „v(ă) l(ea)t 7240” (?).

IV 192

1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314)

Cruce de lemn de 120/21/16/5,5 cm, în pridvor, pe peretele de la est, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 3 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva din Zorile (Băseni).

A(i)ci să hodi|cnește rob|i lui D(u)mn(e)|zeu, ere(i) Rad|⁵u, ere(i)ța
Ma|ra, Pană, | Stana, eremona|ho Athan|¹⁰asie, ere(i)ța | Rada; | l(ea)t
7314.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 84.

IV 193

1807 septembrie 1 — 1808 august 31 (7316)

Cruce de lemn de 121/18,5/13/5 cm, în pridvor, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 3 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva din Zorile (Băseni).

A(i)ci să ho|dicnește | robu lu | D(u)mneze|⁵u, g(ospo)d(in ?), |
Radu er(eu); | 7316.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 84.

IV 194

1808 septembrie 1 — 1809 august 31 (7317)

Cruce de lemn de 123/18/13/4 cm, așezată în pridvor, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 1,5 — 3 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva, din Zorile (Băseni).

A(i)ce să hod(i)|c(ne)ște rob|u lu D(u)mne|ze(u), g(ospo)d(in ?) |
Căl(i)n ũ ere(i) ¹; | 7317.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 84.

¹ Un preot Călin, tatăl diaconului Costandin, este atestat în catagrafia de la 1810 (Cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 47).

Icoană de lemn * de 70,5/50 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, păstrată într-o încăpere din partea din dreapta intrării în biserică; literă de 2 cm, cu negru pe fond gălbui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva; la bis. Cuvioasa Paraschiva din Zorile (Băseni).

Gliigo(re ?) | ereu, | Floarea | ereița; | ⁵ Ioanū | jugrav; | 1822.
Ioanū, | Ioana, | Tudorū, | Ilinc(a), | ⁵ Dumī | [tra] ¹șcu | ... ².

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie deteriorată.

* Menționăm că pe o icoană de aceeași factură de 72/51,5 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, se mai disting doar fragmentele de inscripție „...
... ț ... | ... Mar ... | ...”; și „... tr ... | ... Dumitra | ... er ... rea ... | ...”.

COSTEȘTI—VÎLSAN, com. Mușătești

196

178<9 ?> septembrie 1 — 17<90 ?> august 31 (729<8 ?>

Cruce de piatră de 123/41/17/17 cm; literă de 4 cm, în relief; este așezată în partea de nord-vest a incintei bis. Sf. Nicolae *.

Cu vreria | Tatălui și | a Fiului | și a Sf(n) ⁵tului D(u) | h. Ridi-
c | at(u)-s-au ace | astă sf | i(n) | tă cruce | ¹⁰ ... | um... | ... mn ... | ... |
... ¹

Pe latura din dreapta :

S...a ², Gheorgh | e i Mariie | a (?) i Ioan (?) i Ion (?), | Ștefa(n)
(?), M | ⁵... ¹ Stana | și cu tot | ne[amu] ³ ... ¹; 72 | 9[8 ?] ⁴.

¹ Inscriptie deteriorată, neinteligibilă.

² Inscriptie neinteligibilă.

³ Inscriptie deteriorată: întregirea a fost făcută de noi.

⁴ Ultima cifră a vâleatului, deteriorată; lectură posibilă (?).

* La acest lăcaș se mai păstrează, în altar, o cruce de lemn sculptat, de 32,5/18,5 cm, ce are scris pe una din fețe, cu literă de 0,8 — 2 cm, în relief „7313 <1805>, | martie 20. | Matei, | Stanc(a)”.

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare din pronaos în naos, de 84/162 cm; literă de 2 și 5 cm, în relief, într-un cimp de 53/105 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Buna vestire (fosta m-re Cotmeana).

† Cu ajutorul lui D(u)mn(e)zeu, întru lauda prăznuirii Bl(a)govăște-
niei Preacura |tei, Pururea Fecioarei Mariei s-au înălțat din temelie această
sf(i)ntă biserică, de creștinul | domnul Țării Rumânești Io Mircea voivod,
la leat 6897 ¹. Și ne avîndu podoabă | sf(i)nta beserică s-au nevoit smeritul
ig(umen), chir Parthenie er(omonah) Coziian de o au | ⁵ înfrum(u)șetăt
tîmplele, cu icoane și cu ferestrele și cu ușa | și cîte să vād înoite, dintru
ostăneala lui și a celor ce s-au îndurat, în zilele | lui Io Costandin B(a sa
rab) B(râncoveanu) voivod, fiindu mitropolit chir Anthim; m(e)s(e)ț(a)
av(gust) 9 zil(e), v(ă) leat 7219.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 225 (în extras, p. 77); 2 N. Bănescu, *Mănăstirea Cotmeana*, în „Ramuri”, Craiova, II (1906—1907), p. 198; 3 P. V. Năsturele *Bis. din Oltenia*, în RIAF, 1912, p. 284 (cu foto.); 4 C. Bobulescu, *Candela bis. Cotmeana*, în ACMI, pe 1942, p. 131 și 132; 5 Eugenia Greceanu, *Mănăstirea Cotmeana*, foto. fig. 15, la p. 10; 6 R. Greceanu și Eugenia Greceanu, *Bis. Cotmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II, p. 52; 7 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 51 [2 — 2 v]; 8 Filiala Arhivelor Statului, Municipiul București, Comisia monumentelor istorice, dosar nr. 2/1893, f. 62.

¹ Relevăm că Lia Bătrina și A. Bătrina, *Contribuții—Cotmeana*, în MO, 1974, p. 473—476, afirmă că lăcașul a fost ctitorit de Mircea cel Mare, după 1396, pictura datînd din 1404. Dar, R. Greceanu și Eugenia Greceanu, *Din nou despre mănăstirea Cotmeana* în RMM, MIA, XLVI (1977), nr. 2, p. 43, apreciază că biserica a putut fi refăcută de voievodul amintit, în intervalul de la 1388 sept. 1 — decemv. 31 sau, mai probabil, în 1389 ian. 1—aug. 31. Pentru această ultimă etapă ne declarăm și noi opțiunea, socotind că informațiile de care dispunem în prezent nu ne oferă suficiente temeiuri pentru a renunța la datarea prin vâleatul indicat în text.

Pisanie pe o piatră de 70/151 cm, fixată în partea superioară a ancadramentului de la intrarea în pridvorul bisericii; literă de 2. 6 și 9 cm, în relief; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

† Întru slava celui în Troiță proslăvit D(u)mnezeu și întru cinstea prăznuirii Bunei Vestiri a preasfintei | Stăpînii no(a)stre născătoarei de D(u)mnezeu și Pururea Fecioarei Mariei, Rîdicatu-s-au a | această clopodniță din temelie și s-au și săvîrșit, duple cum să vĕde, cu indemnarea preacu | vîo-
sului arhimandrit chir Sofronie, de la sfînta mănăstire Cozia și cu

nevo⁵ înța cuviosului chir Ilarion er(o)monah, igum(en) sfintii mănăstirî Codmeanii, mai pă ur |mă s-au pus ig(u)men la Coziia, cu cheltuiala m(î)năști(rii), în zil(e)le prealuminatului nostru domnă, Io Alixandru Ipsilant | voevod, fiind mitropolit al Ug(rovlahiei), chir Grigorie și ig(u)men la Codmeana, chir Climent er(o)mon(a)h; leat 7286¹, 1777².

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 225—226 (în extras, p. 77—78); 2 N. Bănescu, *Mănăstirea Cotmeana*, în „Ramuri”, Craiova, II (1906—1907), p. 198—199; 3 P. V. Năsturel, *Bis. din Oltenia*, în RIAF, 1911, p. 284—285; 4 C. Bobulescu, *Candela bis. Cotmeana*, în ACMI, pe 1942, p. 131; 5 R. Greceanu și Eugenia Greceanu, *Bis. Cotmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II, p. 64; 6 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 51[—2].

¹ Văleatul este scris în extremitatea din stînga rîndului.

² Ultimele trei cifre ale anului sînt scrise cu caractere arabe. În partea inferioară a anului de la era noastră pare să fi fost scris „rî” (= Ghi ?).

I 199

⟨Cea 1706⟩

Inscripție pe o piatră folosită ca masă la proscomidie de 46/82 cm; literă de 4,5 cm, în relief, pe muchia din partea inferioară a pietrei; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Parthenie eg(u)men ⟨a⟩¹ făcut fereastră² | ...³.

¹ Omis.

² Inscripția a fost datată după grafie și numele egumenului, în jurul anului în care mai sînt atestate lucrări de același gen la m-re Cotmeana (cf. textul aflat sub nr. următor).

³ Inscripția de pe rîndul următor nu mai este lizibilă; a fost acoperită cu mortar, cu prilejul reparațiilor făcute lăcașului.

I 200

1706 (7214) ⟨ianuarie 1 — august 31⟩

Inscripție în partea inferioară a ancadramentului de piatră de la fereastră altarului, pe lătura de la est, într-un cîmp de 23/62,5 cm, încadrînd doi grifoni sculptați; literă de 1,7 — 5 cm, în relief; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Parthe|nie | eg(u)men; | l(ea)t 7214, | 17⟨0⟩¹ 6, | Ghe...².

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 226 (în extras, p. 78); 2 N. Bănescu, *Mănăstirea Cotmeana*, în „Ramuri”, Craiova, II (1906—1907), p. 187; 3 N. Ghika-Budești, *Evoluția arhitecturii*, IV, în BCMI, 1936, pl. DCXXVIII; 4 C. Bobulescu, *Candela bis. Cotmeana*, în ACMI, pe 1942, p. 131; 5 *Documente de arhitectură din România*, 12, pl. 59/12 [fig. 2, desen]; 6 Eugenia Greceanu,

Mănăstirea Colmeana, p. 9, foto. fig. 13 și fig. 14, cu inscripția și în trad. în l. engleză, rusă, franceză și germană; **7** R. Greceanu și Eugenia Greceanu, *Bis. Colmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II, p. 63; **8** *Repertoriul graficii*, sec. XIX (II), p. 431 (foto.); **9** D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 28 (și foto. la f. 27 v); **10** H. Trenk, *Album* (la Secția de stampe a Muzeului Național de Artă, nr. inv. 28 917/4 320-acuarelă).

¹ Omis.

² Inscripție deteriorată, ilizibilă. Relevăm că pe piatra fixată deasupra ramei inferioare a ancadramentului acestei ferestre era scris „Pis Costandin er(omona)[h] z ... | ... | ...” (Inscripția după o foto. la Eugenia Greceanu, *Mănăstirea Colmeana*, loc. cit.); numele ieromonahului și la C. Bobulescu, loc. cit., și la R. Greceanu și Eugenia Greceanu, loc. cit.; după grafie, fragmentul amintit aparține primei jumătăți a sec. al XVIII-lea.

I 201

1781 septembrie 1 — 1782 august 31 (7290)

Candelă de argint ce a aparținut fondului de obiecte de la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Făcutu-s-au această candelă de Theodosie monaful, cu a sa chel-tuială, și s-au dat la această mănăstire Cotmeana,

în cîmpul piesei „mai jos” :

pentru vecinica pomenire; leat 7290 ¹.

Textul după : Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 51 [2 v].

¹ După vâleat urmează apoi cuvintele „să pui numele în pomelnic” (cf. Al. Odobescu, loc. cit.).

I 202

1813

Cruce de lemn îmbrăcată în argint aurit filigranat, de 23/11 cm; literă de 0,5 cm, săpată pe suportul piesei; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

† Smerit arhim(andrit) [și i] ¹ gum(en) Codmen(ii), Silvestru; 1813.

BIBLIOGRAFIE. **1** Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 226 (în extras, p. 78); **2** N. Bănescu, *Mănăstirea Colmeana*, în „Ramuri”, Craiova, II (1906—1907), p. 197.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea după Gr. Tocilescu, loc. cit.

I 203

1694 septembrie 1 — 1695 august 31 (7203)

Grafit pe o cărămidă aparentă din peretele naosului, pe latura de la sud, în exterior, în firida de lângă absidă; literă de 0,6 — 1,7 cm; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Stanciul grămătic; leat 7203, nepot părinte(lui).

Grafite pe cărămizi aparente din peretele altarului, în exterior, pe latura de la sud; literă de 4 — 4,5 cm; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Badea;

cu literă de 2 — 4,5 cm;

Stancu.

În partea de la sud-est a altarului, cu literă de 1,5 — 2,5 cm:

Pavel diea[c]o[nu]¹.

Pe peretele de la est al altarului, cu literă de 1,5 — 3 cm:

Stoianu;
Dumitru;

cu literă de 1,3 — 2,6 cm:

Dragomiră.

Pe peretele de la nord al altarului, cu literă de 1 — 1,5 și 2,5 cm:

Stoic[a ?]².

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea ne aparține.

² Întregirea ne aparține. Inscriptiile au fost datate după grafic.

Clopot de cca 125 cm înălțime și cca 125 cm diametru, suspendat în clopotnița lăcașului; literă de cca 5 — 10 cm, în relief, în partea superioară a piesei; inscripție în scriere speculară, redată cu unele erori; la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

† Б(ѣ) лѣт $\times$ SWчг ендѣктѣи и, въ д(ѣ)ни бл(а)говѣрна(го) гос(поди)на
Іѡанна Да[на кое]¹водѣ, с(ѣ)тв(о)ри си камбана жс[пань] Драгомир <снѣ>² ил'8-
м(е)на³ д(ра)г(о)мира³.

† În anul 6893 indictionul 8, în zilele binecredinciosului domn, Ioan Dan voievod, a făcut acest clopot jupanul Dragomir <fiul> egumenului Dragomir.

BIBLIOGRAFIE. 1 Hasdeu, *Istoria*, I, p. 128 (text și trad.); 2 G. I. Lahovari, *Dicționar — Argeș*, p. 65—66 (trad.); 3 Gr. G. Tocilescu, *Cetatea București*, în „Tiner. rom.”, 1898, p. 9 (trad.); 4 *Dicționar geografic*, II, p. 701 (trad.); 5 N. Docan, *Elemente cronologice*, în AAR, MSI, 1909, p. 383 (trad.) (în extras, p. 31); 6 P. V. Năsturel, *Bis. din Oltenia*, în RIAF, 1912, p. 283 (trad.); 7 V. Vătășianu, *Contribuțiune*, în ACMI,

1932 — 1938, p. 424 (trad.); ■ St. Nicolaescu, *Străvechile clopote ale m-rilor Codmeana și Cozia*, p. 4 (text și trad.); 9 C. Bobulescu, *Candela bis. Cotmeana*, în ACMI, 1942, p. 130 (trad.); 10 C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, I, p. 441 (trad.); 11 R. Greceanu și Eugenia Greceanu, *Bis. Cotmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II, p. 53 (trad.); 12 Șt. Andreescu, *Clopotul Cotmenei*, în MI, IV (1970), nr. 12 (45), p. 52 (trad. și foto. frag. la p. 53); 13 C. A. Stoida, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 715, nota 63 (text și trad.); 14 Lia Bătrina și A. Bătrina, *Contribuții—Cotmeana*, în MO, 1974, p. 474 (text și trad.); 15 C. C. Giurescu și D. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II, p. 33 (trad.).

¹ Fragmentul din inscripție nu a putut fi citit de noi datorită poziției în care este suspendat clopotul.

² Cuvânt indicat după Hasdeu, *loc. cit.*

³ În text cuvântul apare scris astfel „нѣмѣна”

⁴ Textul, în transcrierea lui Hasdeu, care-l redă după un decalc al lui Al. Odobescu, este
 БѢ ДНН БЛАГОВѢРНАГА ГНА ІУАНА ДОНА КОЕКОДА СѢТКОРН СИ КАМЕНА ЖѢПАНЪ ДРАГОМНРЪ СНЪ НГѢМЕ-
 НА ДРАГОМНРА КЪ ЛѢТЪ СѢЧЕГ ЕНДНКТІУН Н

I 206

<Sec. XVIII sfârșit — sec. XIX început>

Cărămizi funerare, de 25/12,5 cm; literă de 0,6 — 2 cm, săpată; au fost descoperite în mormintele aflate în incinta lăcașului; în colecțiile de obiecte de la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana) *.

Gherasim | mon(ah)ulū.

Pe un fragment de cărămidă de 15/21 cm, cu literă de 1,1 cm, săpată:

Pomosti, | pop(a) Avramie ¹.

¹ Inscriptiile au fost datate după grafie.

* Pe o altă cărămidă funerară de 14/27 cm, cu literă de 4 și 6,5 cm, săpată s-a scris „Stidanū (?); | le(at) 7237” <1728—1729>.

I 207

1826 iunie 20

Cărămidă funerară de 13/23 cm; literă de 1,2 — 2,7 cm, săpată; a fost descoperită într-un mormint aflat în incinta lăcașului; în colecțiile de obiecte de la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

1826 | iunie | 20. | Dionis(ie) | ⁵ mona(h),

pe cealaltă parte a piesei:

icono | mū.

Cărămidă funerară de 13,5/27 cm ; literă de 1,1 — 3 cm, săpată ; a fost descoperită într-un mormint aflat în incinta lăcașului ; în colecțiile de obiecte de la bis. Buna Vestire (fosta m-re Cotmeana).

Danil erodiaăcon | egum(e)n Cotmen(ii) ; | 1837 mart(ie) 28.

Icoană de lemn reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, de 53/49 cm, pe masa din fața catapetesmei ; literă de 0,8 — 2,4 cm, cu negru pe partea din spate a piesei ; provine de la m-re Cotmeana ; la bis. Sf. arhangheli.

Această sfîntă și dumnezeiască ico(a)nă s-au făcută cu | to(a)tă cheltuiala și osîrduia sfinți(i) sale părinte|lui Amvrosie mo(na)h din sf(înta) măn(ă)stir(e) Coziia, | la lăt 1832 m(a)rtie 15.

COTMEANA, com Stolnici

Inscripție pe peretele de birne al naosului, pe latura de la sud a lăcașului, în partea superioară, către extremitatea de la est ; literă de 3 — 4 și 5 cm, săpată ; la biserica de lemn * Sf. Nicolae.

Leat 7317, 1809 ;
în zilele lu Al(e)xandru Pavlovici ¹.

BIBLIOGRAFIE. Gr. Constantinescu, *Monumente ale arhitecturii lemnului din sud-vestul județului Argeș*, în RMM, MIA, XVIII (1987), nr. 2, p. 55 și fig. 3.

¹ Aducem și pe această cale mulțumiri d-lui. Gr. Constantinescu, de la Oficiul Patrimoniului Cultural al jud. Argeș, pentru semnalarea existenței acestei inscripții.

* Lăcașul a fost îmbrăcat cu tencuială și zugrăvit la 1869 de Petru zugravu.

Icoană de lemn de 64/48 cm, reprezentînd pe Cuvioasa Paraschiva între arhanghelii Mihail și Gavriil, păstrată în altar ; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond roșcat,

în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică de lemn Sf. Nicolae *; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

Duminică | zu(gravul); 72|40¹ (?).

În partea inferioară ■ inscripției zugravului, cu literă de 0,9 — 1,1 cm, cu maroniu pe fond galben:

Costa(n)din, Nedelea, Stoica, Stana.

¹ Lectura ultimelor două cifre ale văleatului este incertă; în orig. „98” (?), probabil pentru „M” (?) (= 40 ?).

* Menționăm că în catagrafia de la 1824 sînt atestate în cuprinsul satului două biserici de lemn cu hramul „Cuv. Paraschiva” (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 66—67).

II 212

1803

Icoană de lemn de 87,5/62 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, păstrată în altar; literă de 0,5 — 1,2 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei, în stînga; provine de la biserica de lemn, Sf. Nicolae; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva *.

1803.

Pe rama inferioară, cu literă de 0,5 — 1 cm, cu alb pe fond roșu:

Pop(a) Ion.

* La acest lăcaș se mai păstrează o icoană, din aceeași vreme, reprezentînd un arhanghel (de 88/65 cm), din altar, cu inscripția „Drosu (?) Gheorghe”.

COTU, com. Uda

213

1819 septembrie 1 — 1820 august 31 (7328)

Pisanie pe o piatră de 66/91 cm fixată deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2,5 — 6 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† D(oa)m(n)e, cela ce ... ¹ <cu pu>² terea ta proslăv(e)ști | pre toți cei <ce>² iu(b)es c² ... ¹ e Radu Ma<... ?>³, | popa Dumi(ne)că Mărăscu dinū funia Mărească, | Ilinca er(e)îta, Ionū ereu, Rada er(ei)îta, Ionū, Iona d(iaconeasa), Gheo | 5rghe ereu, Florea er(ei)îta, Costa(n)dinū

er(e)u; Ca(n)dachiia, | Gheorghe eriu, Iona er(e)ița, Dragu er(e)u, Mariia er(e)ița, | Radu, Voica, Preda, Ileana, A(n)tonu, Fanuța, Șarban ereu, Dobra er(e)ița, Ionu d(iacon), Iona d(iaconeasa), Preda, Ștefana, | Călinu, Stana, Stanu, Il(i)nea, Dumitru, Niculae, I | ¹⁰oana, Marinu, Dumi(ne)că, Dumitra, Florea d(iacon), Mariia d(iaconeasa), | Marin d(iacon), Oprea d(iaconeasa), Costa(n)dina; | 7328 ⁴.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 519.

¹ Inscriptia nu mai continuă; spațiul în care puteau fi incluse cîteva litere a rămas nelucrat.

² Omis.

³ Inscriptia nu mai continuă.

⁴ De la aceeași dată se mai păstrează pe montantul din stînga al ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică, grafitul „St(an)că; | 7328”, ce ar putea releva numele meșterului care a lucrat elementele de pietrărie ale lăcașului.

214

⟨Cea 1820⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cîmp de 44,5/46 cm; literă de 2 cm, cu negru pe fond cenușiu; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

[Pomel] ¹nicu titorilor: | ... ² [I] ¹oană er(eu), [Rad] ¹a erei[ța] ¹ ... | ... ² [Co] ¹sta(n)dină [er(eu)] ¹, Candachiia ... | ... ² Ionu d(iacon), Dobra er(e)ița, Dumitra er(e)ița | ⁵ ... Iona ere(i)ța, Dragu er(eu), Mariia er(e)ița, Ma ... | ... ² [Ște] ¹fana, Ionu d(iacon), Ned<...> ² Radu er(eu) ... | ... ²n de... ²(?), Stoica (?), Iona ... | ... ² scă... | ... | ... | ... ² Pătru d(iacon) | ... ² Stanăca ³ ... | ... ².

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie deteriorată.

³ Inscriptia a fost datată după grafic și numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost clădit lăcașul.

215

⟨Cea 1820⟩

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, într-un cîmp de 25/22 cm; literă de 2,5 cm, cu roșu și negru pe fond cenușiu; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Pome(l)nicu zugravi(lor): | Anăghel diia[con] ¹, Du[mitru] ¹, | Ilie ... | Parsina ², Vasile, Fil<...> ³ | ⁵ Toma, Costa(n)din, Ni|colae ⁴.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 521.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit.*

² V. Brătulescu, *loc. cit.*, a citit „Parsiia”.

³ Inscriptie deteriorată, ilizibilă. V. Brătulescu, *loc. cit.*, a citit „fii”; numele ar putea fi „Fil<ip ?>”.

⁴ Inscriptia a fost datată după grafic, în jurul anului în care a fost clădit lăcașul.

Inscripție pe fațada de la vest a lăcașului, în partea superioară a icoanei hramului, reprezentînd pe Sf. Nicolae; literă de cca 6 cm, cu negru pe fond alb, într-un cartuș de 70/8 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Lea(t) 1820 octovre 3, cînd s-au sli(n)ț(i)tă¹.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962, p. 518.

¹ Inscriptia a fost scrisă, probabil, cu prilejul lucrărilor de zugrăvire a lăcașului, efectuate la 1848.

Inscripție în naos pe peretele de la vest, în partea din dreapta intrării în pronaos, într-un filacter zugrăvit lingă arhanghelul Mihail; literă de 1,4 și 2,6 cm, cu negru și inițiale cu roșu pe fond cărămiziu, într-un cîmp de 47,5/35,5 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1826. | Nicolae zu(grav)¹.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962, p. 519.

¹ Inscriptia este precedată de un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 20).

Inscripție pe fațada de la vest a lăcașului, într-un filacter de cca 145/30 cm, ținut de doi îngeri; literă de cca 5 cm, cu cărămiziu pe fond gălbui; la bis. Adormirea Maicii Domnului *.

1848¹ avăgust 20². Dumitru zugravu, Uda de Sus³.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi — Argeș*, în GB, 1962, p. 519 și 559.

¹ Anul, precedat aici de un text liturgic (cf. Anexa I, nr. 3), este inseris și pe peretele de la nord al lăcașului, în exterior, în registrul superior, în scena cu prorocul Zaharia.

² Data „1848 avgust 14” figurează de asemenea pe fațada bisericii, dar pe latura de la vest, în partea superioară a scenei înfățișînd pe Sf. Ioan Botezătorul (cf. și V. Brătulescu, *art. cit.*, p. 518).

³ Inscriptia este precedată de un text cu conținut de cult (să se vadă Anexa I, nr. 10).

* La acest lăcaș se mai păstrează o icoană de 86/60,5 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, aflată la catapeteasmă, cu inscripția „1835”, precedată de un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 21).

Pisanie într-o nișă pe peretele de la est al lăcașului, deasupra intrării în biserică; literă de 3 — 4 cm, cu maroniu-roșcat, pe fond gălbui, într-un cîmp de 91/91 cm; la bis. Intrarea în biserică.

† Această sf(î)ntă și d(u)mnezăiască bisărică unde să prăznuiască hramul | Întrării în bisărică a Maicii preasf(i)nte de D(u)mnezău Născătoare și pururia Fecioară | Mariia și al sf(întului) ierarh Nicolae, care bisărică mai dinainte au fost făcută | de lemn *, de robul lui D(u)mnezău, Ilarion er(o)mo(na)h moș(ul) popi(i) Neacșului, iară acuma | ⁵ la leatul 1826, în zilele prialum(i)natului d(o)mnu, Io Grigorie Dimitrie | Ghica voev(o)d, cu blagosl(o)venia priaos(in)ții sale iubitoriului de D(u)mnezău, episcop | chir Grigorie Argeșeu, din r(î)vnă d(u)mnezăiască, îndemnătu-s-au sf(i)ntiia sa părintele | popa Niacșu duhovnicu i postelnicul Dumitru Galiceanu i vătaf(u) Nicolae i Ioan | Săliștanu, de o au rîdicat din temelie de pîiatră înfrumusețîndu-o cu | ¹⁰ zugrăviala și cu toată podoaba ei, după cum să vede, ca să fie | pomeniți în vîci, însă cu cheltuiala și osirdiia dumnealor | și cu alu altora ajutori, cari aicea nu s-au scris ci hîi (sic) va serie | D(u)mnezău în cartia vieții.

Și s-au pus această sf(î)nt(ă) bisărică | cu temeliia pă pămîntul popei Neacșului deosăbit | ¹⁵ din cel vechi; și s-au săvîrșit la leatul 1828, | în luna lui octomvrie 20, în vremea st(ă)pînirii Muscăului, | fiind mitropolit chirio, chir Grigorie a toată U(n)glovlahiia (sic), | anii de la zidire 7337.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Trei biserici... Cremenari*, în BCMI, 1931, p. 58 și 60; 2 Idem, „Moștenii” — *Cremenari*, în AAR, MSI, 1932, p. 186—187 (în extras, p. 20—21).

* N. Iorga, „Moștenii” — *Cremenari*, loc. cit., relevă că dintr-o însemnare de la 1696 (7215) octombrie 31 de pe o evanghelie din 1697 <sic> rezultă că biserica din lemn „a lui Ilarion i(romonahul) exista și pe vremea lui Constantin Brîncoveanu”.

Pomelnice pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 67/37,5 cm; literă de 2 — 3 cm, cu alb pe fond albastrui și inițiale cu roșu; la bis. Intrarea în biserică

Pomelănicu titorilor: | Niacășu er(eu), Stanca er(eița), Gheorghe, | Ionu, Radu, Iorădache, Rada, | Costanădinu, Radu, Nicolae, | ⁵ Dum(i)tru, Niacșu, Ion, Du|mitra, Nicolae, Joița, Ion, | Ilinca, Ionu 2 ¹, Nicolae 2 ¹, Pătru. | Mor(ți): Ilarion er(o)mon(a)h, Iona er(eița), Ion <...> ² | Tudora de(aconita ?), Rafail er(eu), Nicolae er(eu), | ¹⁰ Ilarionu, Stanu er(eu), Dumitra (?), Badia, | Oprea, Dumitra 2 ¹, Bălașa, Samă|fira, Radu, Rada 2 ¹, Ion, Radu, Du|mitru, Stanăca 2 ¹, Catrina, Dumitru, | Ană-

dreica, Iona 2¹, Dumitr[u ?]³, Radu, |¹⁵ Nicolae er(eu). † Пoмeнѣ, Госпoдѣ⁴, Gheo|rghe zugr[af]⁵.

¹ În orig. „ѣ” (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

² Inscriptie deteriorată; era scris, probabil „di(acon)”.

³ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

⁴ Pomenește, Doamne.

⁵ Inscriptia a fost datată după grafic și numele ctitorilor menționați în text, în anul în care a fost zugrăvit lăcașul.

221

<1828>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Intrarea în biserică.

Stanca ereița soția părintelui pop(a) Neacșu¹ duho(vnicu); | ...²;
Joița | soția dumnealui; | ...³

Pe peretele de la vest:

Nicolae sin ceauși Radu;
popa Neacășu duhomnicu; | Gheorghe⁴; | ...⁵;
postelnicu Dumitru | Galeceanu; | Niacșu⁶;
Ionu Sălișteanu (sic).

Pe peretele de la nord:

Iona *;
Preda Săliși | teanu¹.

BIBLIOGRAFIE. 1. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 83; 2. N. Iorga, *Trei biserici... Cremenari*, în BCMI, 1931, p. 55—56 și 58 (cu foto. fig. 12, la p. 58 și fig. 13—14, la p. 59); 3. Idem, „Moștenii” — *Cremenari*, în AAR, 1932, p. 187 (în extras, p. 21); 4. T. Voinescu, *Ctitorii de vâtafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2, p. 305, fig. 9; 5. D. G. Tomulescu și E. Popescu, *Monografia comunei Cremenari din plasa Topolog, jud. Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 180.

¹ În text „Neacășu”.

² În dreptul ei este reprezentat un copil; inscripția numelui lui nu se mai păstrează.

³ Inscriptia din dreptul copilei înfățișate pe latura de la vest, lângă mama sa Joița și tatăl său, Nicolae ceaușul, nu se mai păstrează.

⁴ Copil, este reprezentat lângă preotul Neacșu.

⁵ Inscriptia din dreptul copilului înfățișat lângă preotul Neacșu nu se mai păstrează.

⁶ Copil; este înfățișat lângă postelnicul Dumitru Galeceanu.

⁷ Inscriptiile au fost datate după grafic, în anul în care s-a zugrăvit lăcașul.

* Portretele Ioanei și al lui Preda Sălișteanu sînt înfățișate în registrul inferior.

222

1828

Inscripție pe peretele de la est al lăcașului, în partea de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2,5 — 5 cm. cu maroniu-roșcat, într-un cîmp de 24/79 cm; la bis. Intrarea în biserică.

† Ilie zugr(a)fu ot Teiuși, | Anăghelū d(iaconul) ot Dolzăști, zugraf, | Ilie zug(r)afu ot Craiova, | Ionu zugrafu ot Teiuși ...¹ 1828.

199

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Trei biserici... Cremenari*, în BCMI, 1931, p. 60 ; 2 Idem, „*Moștenii*” -- *Cremenari*, în AAR, MSI, 1932, p. 187 (în extras, p. 21).

¹ Inscriptie deteriorată, acoperită cu tencuială.

223

1828 (7337) <ianuarie 1 — decembrie 31>

Inscriptie în naos pe peretele de la vest, în partea de deasupra intrării ; literă de 4 cm, cu maroniu pe fond gălbui, într-un câmp de 36/60 cm ; la bis. Intrarea în biserică *.

Leat 7337, 1828 ; Ilie zugr(av) | ot Teiuș ¹.

¹ Inscriptia este precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 19).

* La acest lăcaș se mai păstrează un clopot de 45 cm înălțime și 43 cm diametru, cu inscripția anului „1832”, cu cifre arabe.

224

1828 (7336) martie 16

Icoană de lemn de 73,5/57,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului între arhanghelii Mihail și Gavriil, la catapeteasmă ; literă de 0,8 — 1,8 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei ; la bis. Intrarea în biserică.

Leat | 7336 | martie 16 ; | 1828 ¹, | Ilie zugr(av) Teișan.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Trei biserici... Cremenari*, în BCMI, 1931, p. 60 ; 2 Idem, „*Moștenii*” -- *Cremenari*, în AAR, MSI, 1932, p. 187 (în extras, p. 21).

¹ Anul, precedat de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 19), și pe icoana Sf. Ioan Botezătorul, de lingă catapeteasmă, în partea din stînga. Dintr-o etapă ulterioară se mai păstrează o icoană de lemn de 78,5/35,5 cm, reprezentînd tot pe Sf. Ioan Botezătorul, din pronaos în partea din stînga, cu data „1844”, precedată de un text liturgic, asemănător celui semnalat mai înainte.

225

<Cea 1838 ?>

Cruce funerară de lemn, în formă de troiță, cu motive ornamentale, ce a existat în cimitirul din apropierea bis. Intrarea în biserică ; inscripția era săpată în partea inferioară a piesei ; în cîmpul superior, într-un medalion înconjurat de o inscripție, era reprezentată Maica Domnului cu Iisus *.

[Nia] ¹șu ereu, Stanca er (e)ița | ... ²arie, Stanăcea ³? | ... ²

După : o foto la N. Iorga, *Trei biserici de sal muntene : Pietroșița, Calnini și Cremenari*, în BCMI, XXIV (1931), p. 58 (și foto fig. 15, la p. 57).

¹ Inscripție neinteligibilă în fotografia citată; întregirea a fost făcută după N. Iorga, *loc. cit.*

² Inscripție neinteligibilă în fotografia citată.

³ Lectură probabilă. Menționăm că N. Iorga, *loc. cit.*, a citit „... arce, Radus, Ra” (sic). Inscripția a fost datată de noi, cu probabilitate (cca 1838 ?), dată după care, în actele vremii sînt amintiți urmașii preotului Neacșu (să se vadă N. Iorga, „*Moștenii*” — *Cremenari*, în AAR, 1932, p. 175 și 182 (în extras, p. 9 și 16).

* Descrierea pîesei, după foto. la N. Iorga, *loc. cit.* Din inscripția săpată în jurul medalionului cu Maica Domnului, se mai poate citi, cu probabilitate, „... această cruce în numele ... pome (?) ...”

CUNGREA, com. Ciomăgești

226

1841 iulie 15

Pisanie pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică, într-un cimp de 78/95 cm; literă de 1,5 — 4,5 cm, cu maroniu-roșcat pe fond alburiu; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva *.

Cu vrerea Tatălui, cu ajutoriul Fiiului și cu săvîrșirea | Duhului Sfînt și întru slava și lauda Sfîntului erarh Nicolae | și alū sfîntei Cuvio(a)-si(i) Paraschevi(i), ce să prăznuesc hramū. S-au | rîdicat aceast(ă) sfînt(ă) biseric(ă) din temelie și s-au înfrumuse|⁵țat cu toate hodo(a)răle, dupe cum să vede, prin osteneala robi|lor lui Dumnezeu, dumnealui postelnicu Antonie Imanoil, | ot...¹ dumnealui postelnicu Cîrstea Avrămescu, | în zilile preînălțatului nostru domn, Alecsandru Dimitrie | Ghica, voivod a tot ținutu Valafii și mitropolit find |¹⁰ preasfînțitul chiriu, chirū Neofit alū Rîmniceului. Și au lu|otū săvîrșire acumū, la anul 1841 iulie 15.

¹ Spațiu rămas nescris, probabil, pentru a indica localitatea „Uda și”.

* La acest lăcaș se mai păstrează un clopot de 37 cm înălțime și 35 cm diametru, suspendat în clopotniță, avînd scris cu literă de 2 cm, în relief, „*Za smynčasa anno M[D]CCCXXXIII mense apr(ilii) III; 1833*” (*Începutul neinteligibil* — în anul 1833, luna aprilie 3; 1833). Piesa provine de la un lăcaș neidentificat.

227

<Cea 1841>

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cimp de 73/81 cm; literă de 2,5 — 3,5 cm, cu negru și inițiale cu roșu pe fond cenușiu; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

Pomelnicu ferici|ților titori : | Antonie, Fănița, Nicolae, Dumitru, | Gheorghie, Ilinca, Gheorghie ...¹ Inca, Mariia, |⁵ Rada, Dumitru ...¹ | Cîrstea, Ilinca, Dumitru, St<...>¹, Cat<...>¹ | Măriia, Nicolae, Anasta-

201

siia, Rada, | Rucsanda, [P] ²etriia, Dina, Theodora, | Avram ... s ... ¹le,
 Stan, Nicolae | ¹⁰ ... ¹an, Bunea, Nița | ... t ... ri ... ¹ Ioan, Mărgărit ... |
 ... ¹ [I] ²oana, Păuna, Gheorghe ² ³, Gheorghe, I <...> ¹ | Catrina,
 [P] ²reda (?) ... ¹isandru, Anghel, Ancuța, Costandi[n] ², | Alicesandru,
 Ioa ... ¹ tru, Dobre, Ioana, Mă<...> ¹ Io<...> ¹ | ¹⁵ Dumitru ... ¹ Măriia,
 Floarea ⁴.

¹ Inscriptie deteriorată, ilizibilă.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ În orig. „s” (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

⁴ Inscriptia a fost datată după grafie și numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost clădit lăcașul.

228

<Cea. 1841>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond cărămiziu-roșcat, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

Jupan Nicolae Antonescul;

pe peretele de la vest:

panița Mariia tiica;
 panița Fanița soția sa;
 jupan Antonie post(elnic) ot Uda; | ... ¹;
 dumnelui postelnicu Hristea; | ... ²;
 d(u)mneai postelniceasa Elena soția sa;

pe peretele de la nord:

Dumitru fiu ³;
 Catrina fica;
 Mariia fica;

În partea din stînga și din dreapta peretelui ce marchează trecerea din pronaos în naos este scris, în dreptul a două personaje înfățișate în costume populare, cu literă de 3,5 – 4,5 cm, cu alb pe fond gălbui-maroniu:

Matei sîn Stănie, | zet Ioan Stegărescu;
 Dumitra soția sa ⁴.

¹ Inscriptia din dreptul copilului înfățișat lângă jupan Antonie nu mai este lizibilă (numele său a putut fi Dumitru ?); el ține un filacter în care este înscris un text cu conținut liturgic (cf. Anexa I, nr. 19 Bis).

² În dreptul copilei reprezentate în tabloul votiv este scris „f(i)c(a)”.

³ El ține în mînă un filacter, cu o inscripție neinteligibilă.

⁴ Inscriptiile au fost datate după grafie și numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul.

★

229

1837 martie 9

Icoană de lemn de 69/54 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhangheli, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul din dreapta al piesei; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

1837 m[artie] 9. | Popa Ni[culae] zu | ⁵gr(av).

202

Icoană de lemn de 63/51,5 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus între arhangheli, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga intrării; literă de 0,2 — 0,9 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

Robi(i) D(o)mnului i anumi, Ioani, | Eftimi, Caterina, Mariia, | Vasili, Anastaseia, Costandini,
[An] ¹Igheșina, Sofiia, Mariia. | Morți : Simeoni, Ana | stasiia, Cos-
tandini.

În partea inferioară a inscripției, cu negru pe fond maroniu :

1838.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

CURTEA DE ARGHEȘ, oraș

I 231

<1517>

Pisanie pe o piatră de 203/69 cm, fixată pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 2,5 cm, în relief, pictată cu auriu pe fond albastru; în cîmpul lespedei, în partea superioară, este reprezentată Maica Domnului cu Iisus în brațe, iar la baza textului un motiv ornamental; la bis. Adormirea Maicii Domnului M-rea Argeșului).

† Изволеніем | ѿ(т)ца и поспѣшеніемъ С(ы)на и съ|врѣшеніемъ С(вѣ)-
т(а)го Д(с)ха, иже | ⁵ въ Троици славимаго Б(ог)а. И се ско желаніемъ и сръ-
діемъ въждѣххом и почесе сын с(вѣ)ты храмъ прѣбл(аго)с(ло)венѣи Кл(а)д(и)-
ч(и)це | нашен Б(огороди)ци, чѣстное ѿспеніе вънеже възрѣххом и видѣххом и
маложе | разсмѣххом ѿ(т) б(о)ж(е)ствныхъ писани еже гл(агол)етъ ссты Кл(а)-
д(и)ка Г(осподи)н(ъ) нашъ въ с(вѣ)то еу(ан)г(е)л(і)е: „ѿще нмало върѣ елико
здано гороучно ѿтпѣстетъ се грѣш¹ли нашѣ“, нж¹⁰ ни толико не върета се въ
нас; иждеже пакы гл(агол)етъ св(ѣ)то еу(ан)г(е)л(і)е: „ѿще кто грѣд(е)т | къ мнѣ
не ижденѣ вънь“. И пакы гл(агол)етъ б(о)ж(е)ствны Зл(а)таѹсть: „ѿще кто [w]¹т
прѣваго час(а) дѣлаа ест да приметъ д(ѣ)нь праведны дѣг; аще кто по третіемъ

часѣ прїиде, | бл(а)годарє да празнѣтъ; аще по ̃с-мѣ часѣ достиже ничтоже да
сѣмнитє с(е), | ничим же ѡтѣцѣает се; аще ѳ-го час(а) слнши се, да пристѣпнѣтъ,
ничтож(е) бо есм; аще | ¹⁵ въ аї час(а) прїде да не сѣстрашит се къ снѣнїа, ч(е)л(о-
вѣ)ко любив [б] ¹⁰ ест бл(а)д(и)ка Х(рист)о: прїеметъ послѣднаго, іакоже и
прѣваго; оутѣшает въ аї час(а) прїшедшаго іакоже | дѣлаваго ѡт прѣваго
час(а) и послѣднѣго мїлѣет и а-го оутѣшает и ѡномъ | даєт и семъ дарѣет и дѣ-
ланїє почитаєт и прѣ(д)ложенїє хвалит.

Тѣмже оубо | и вы, братїє моа, кои сте се потрѣдили въ с(вѣ)тѣмъ храмѣ
сем или есте били | ²⁰ богати или нищи или алчни или жедни или вдовица или ѡт
слѣже|бници мои, да не смислите въ срдцѣхъ ваших іако бл(а)д(и)ка Х(рист)о не
въ | мѣнѣтъ трѣдѣ вашѣ нѣжъ збо зрите іакоже гла(гол)ет с(вѣ)таа више рече|на
писанїа, понеже бл(а)д(и)ка Х(рист)о с ч(е)л(ове)ко любивъ ест и примѣтъ трѣдѣ
ваш и въ|нидете въ ц(а)рство н(е)б(е)сное.

И азъ оубо рабъ бл(а)д(и)кы моего Іу(су)са Х(рист)а и тог(о) въ | ²⁵ се
непорочнѣмъ М(а)т(е)ре, аще многымъ грѣхми wskрѣненъ есмъ іакоже | ник
никто въ хр(і)ст(и)ани, ѡт всѣтока сл(о)цнѣ до запад; нѣжъ м(о)лати се Прѣч(и)ста |
Б(о)го М(а)ти ѡ нѣже троудивши се дѣлатели с(вѣ)т(о)мъ твоємъ домъ. Ище
кто въ | хр(і)стїанстѣи вѣрѣ быст и дѣлалъ ест съ многымъ трѣдомъ и зноемъ |
и гладомъ и жеждомъ и досажденїемъ и бїенїемъ и псованїемъ, прими | ³⁰ въсе с(вѣ)т-
та бл(а)д(и)ч(и)це трѣдѣ нѣхъ и да молиши се за нѣхъ къ рождѣшомъ се ис тебе, да |
не посрамѣтъ нѣхъ въ д(ѣ)лѣхъ сѣднѣхъ, нѣжъ да съчтєтъ нѣхъ деснаго его прѣдстоанїа.
Понеже азъ есмъ тѣма грѣховъ ни никодїже бл(а)госѣтворихъ прѣд то, | Б(о)г(и)жъ,
ниже троуднѣхъ се, ни алченъ, ни жеденъ бѣхъ и ни едино зноенїє и слѣзъ | не пролиахъ,
нѣжъ по въсе д(ѣ)лѣхъ живота моего въ покон и въ ситости и въ бл(а)годѣти | ³⁰ сѣет-
наго мира сего пожнѣхъ. Сего ради аще и не възмогахъ платити смѣхъ ѡбсѣ|рѣвшимъ
дѣлателемъ или скѣпости мое, ради или за дрѣжанїемъ или сре|бролюбїемъ и злато-
любїемъ, нѣжъ грѣхомъ прѣльщахъ се, | въсѣ бл(а)гаа помѣщнїце, Прѣч(и)стаа бл(а)-
д(и)ч(и)це прими да бѣдетъ нѣхъ мѣ|зда съврѣшена въздаема и вы братїа моа прос-
тѣте ме | ⁴⁰ а не казнѣте и васъ Г(оспод)ъ Б(ог)ъ проститъ и Прѣч(и)стаа его
М(а)ти пом(и)лѣ|етъ, ѡт шо не възмогахъ вамъ въздати Г(оспод)ъ Б(ог)ъ и
Прѣч(и)стаа его М(а)ти | вамъ да платитъ. И ты оубо Прѣч(и)стаа Б(о)го
М(а)ти, еси бо зпованїє въ|сѣмъ хр(і)стїаномъ, а мнѣ недостойномъ и оумиломъ,
мене сж|цаго въ грѣсѣхъ рождена, за не азъ есмъ лоза пѣстане, | ⁴⁵ моковници
не плодна и азъ есмъ овче заблѣждѣшее въ | пѣстыни и несмѣ достнѣхъ на р[е] ¹ци
се с(ы)нѣ твой, іако сѣло есмъ | обложєнъ грѣхми, нѣжъ см(и)л(о)срдн се Прѣч(и)стаа
бл(а)д(и)ч(и)це и прими ме, нѣ | іакоже више писани дѣлатели еже потрѣднше,
нѣжъ іакоже въ с(вѣ)т(о)е еу(ан)г(е)лїє пишєтъ: „Прїими мѣ ѿ(т)че, іакоже еди | ⁵⁰ ного
ѡт иаемникъ твоихъ“; сїце же прїими и ме|не грѣшнаго раба твоего, Іѡ Нѣрое
воевода ².

† Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului Duh,
cel în Treime slăvit Dumnezeu. Iată dar cu dorință și osîrdie am dorit
și am început acest sfînt hram al preabinecuvîntatei Stăpînei noastre de
Dumnezeu Născătoare, cinstitei ei Adormiri, pe care privindu-l și văzîndu-l
și puțin înțelegînd din dumnezeieștile scripturi, ceea ce grăiește gura
Stăpînului Domnului nostru, în sfînta evanghelie: „Dacă vom avea cre-
dînță cît un grăunte de muștar se vor ierta păcatele noastre”, dar nici

Fig. 10 — Pisanie a m-rii Argeşului. <1517>

atîta nu s-a găsit în noi ; precum iarăși grăiește în sfînta evanghelie : „Dacă cineva va veni la mine nu-l voi alunga”. Și iarăși zise dumnezeiescul Zlatoust : „Dacă cineva a lucrat de la primul ceas să primească a zilei dreaptă plată ; dacă va veni cineva după al treilea ceas, mulțumit să prăzuiască ; dacă va ajunge după ceasul al 6-lea de nimic să nu se îndoiască, că de nimic nu va fi lipsit ; dacă <cineva și> la al 9-lea ceas va fi lipsit, să se apropie, netemîndu-se de nimic ; dacă în al 11-lea ceas va veni <cineva> să nu se îngrozească de pedeapsă, că iubitor de oameni este Stăpînul Hristos : primește pe cel de pe urmă, ca și pe cel dintîi ; mîngîie pe cel venit într-al 11-lea ceas, ca și pe cel ce a lucrat din ceasul dintîi ; și pe cel de pe urmă îl miluiește și pe 1-ul îl mîngîie și aceluia îi dă și acestuia îi dăruiește și lucrul îl cinstește și îndemnarea o laudă.

Pentru aceea dar și voi, frații mei, care ați trudit pentru acest sfînt hram sau dacă ați fost bogați sau săraci sau flămînzi sau însetați sau văduve sau din slujitorii mei să nu gîndiți în inimile voastre că Stăpînul Hristos nu va lua în seamă truda voastră, ci dar priviți cum spune sfînta, mai sus spusa scriptură, pentru că Stăpînul Hristos este iubitor de oameni și primește truda voastră și veți intra în împărăția cerească.

Și eu dar, robul Stăpînului meu Iisus Hristos și a Maicii sale celei fără de prihană, deși cu multe păcate sînt minjit, ca nimeni altul dintre creștini, de la răsăritul soarelui pînă la apus ; ci mă rog ție Preacurată Maică a lui Dumnezeu pentru lucrătorii care s-au trudit la sfînta casa ta. Dacă cineva a fost în credință creștinească și a lucrat cu multă trudă și sudoare și foame și sete și supărare și bătaie și ocară, primește a tot sfîntă Stăpînă truda lor și roagă-te pentru ei către cel născut din tine, să nu-i rușineze în ziua judecății, ci să-i numere pe ei de-a dreapta scaunului lui. Pentru că eu sînt negura păcatelor, nici un bine nu am făcut înaintea ta, Doamne, nici nu m-am trudit, nici n-am flămînzit, nici n-am fost însetat și nici sudoare și <nici> o lacrimă n-am vărsat, ci în toate zilele vieții mele în pace și în îndeustare și în bunătățile acestei lumi deșarte am viețuit. Pentru aceea dacă nu am putut să plătesc acestor osteniți lucrători sau din zgîrcenia mea sau din reținere sau din iubire <față> de argint și iubire <față> de aur, ci am fost amăgit de păcat, preabună ajutătoare, Preacurată Stăpînă, primește să le fie dată lor răsplată desăvîrșită și voi frații mei iertați-mă și nu blestemați și Domnul Dumnezeu vă va ierta și Preacurata lui Maică vă va milui, din ce n-am putut să vă dau Domnul Dumnezeu și Preacurata lui Maică să vă plătească. Și tu, dar, Preacurată Maică a lui Dumnezeu, care ești nădejdea tuturor creștinilor și mie nevrednicului și umilitului, mie care sînt născut în păcate, pentru că eu sînt viță stearpă, smochin neroditor și eu sînt oaie rătăcită în pustie și nu sînt vrednic să mă numesc fiul tău, fiindcă sînt foarte încărcat de păcate, ci milostivește-te Preacurată Stăpînă și primește-mă, nu ca pe mai sus scrișii lucrători care s-au trudit, ci precum scrie în sfînta

evanghelie : „Primește-mă, Părinte, ca pe unul din slugile tale”, așa primește-mă și pe mine greșitul, robul tău, Io Neagoe voievod.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Musceleanu, „Calendarul antic”, 1862, p. 70—72 (trad.); 2 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 40—42 (trad., extras în l. franceză și l. latină); 3 Gr. Musceleanu, *Monumentele*, p. 57—59 (trad.); 4 Idem, „Calendarul antic”, 1875, p. 57—59 (trad.); 5 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 33—35 (text și trad.); 6 „Fundatiunea lui Neagoe”, în „Transilvania”, Sibiu, XVIII (1887), p. 210—212 (trad.); 7 A. Pytiata, *Румынский монастырь Куртеа де Аржеуш*, în *Русский вестник*, Москва 1887, июль (7), p. 369—370 (text transcris cu alfabet rusesc); 8 Gavriil Protul, *Viața părintelui Nifon, patriarhul Țarigradului*, p. 129, 131, 133 și 135 și p. 128, 130, 132 și 134 (trad. și în transcriere chirilică); 9 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.”, 1890, p. 225—226 (trad. și o altă în l. latină); 10 C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 5—7 (trad.); 11 *Dicționar geografic*, III, p. 25—26 (trad.); 12 M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 24—26 (trad.); 13 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 72—74 (trad.); 14 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 5—6 (trad. în l. germană și l. franceză); 15 T. G. Bulat, *Neagoe Basarab*, p. 54—57 și nota 226 (trad.); 16 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 187—190 (trad.); 17 V. Brătulescu, *Frescele*, p. 22, nota 1 (trad.); 18 R. Ilie, *M-reă Curtea de Argeș*, în GB, 1953, p. 588—589 (trad.); 19 P. Ș. Năsturel, *Învățăturile*, în MO, 1960, p. 17—18 (trad.); 20 *M-reă Argeș — 450 de ani*, p. 11 [fig. 2]; 21 G. T. Ionescu, *Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, pl. II, după p. 722; 22 Em. Lăzărescu, *M-reă Argeșului*, pl. fig. 3; 23 P. Olteanu, *Contribuții la studiul literaturii omiletice în vechile literaturi bulgară și română*, în „Romanoslavica”, XIV (1967), p. 352—353 și nota 2 (text și trad. fragm.); 24 P. Chihaia, *Considerații*, în SCIA, 1969, p. 73, foto. fig. 3; 25 G. Mihăilă și D. Zamfirescu, *Literatura română veche (1402—1647)*, I, p. 157—159 (trad.); 26 P. Chihaia, *Neagoe Basarab*, în vol. *Neagoe Basarab. La 460 de ani*, foto. pl. după p. 160; 27 [N. Șerbănescu], *Mînăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 9; 28 P. Chihaia, *De la „Negru Vodă” la Neagoe Basarab*, fig. 27 a, după p. 224; 29 Ms. rom. 464, de la Bibl. Acad., f. 39 v — 41 v. (trad.); 30 Ms. rom. 1 069, ibidem, f. 106 v — 107 (trad.); 31 Ms. rom. 2 714, ibidem, f. 101 v — 102 (trad.); 32 Ms. rom. 3 448, ibidem, f. 1—2 (trad.).

¹ Literă deteriorată.

² Inscripția a fost datată după grafie și factură artistică, în anul în care s-au terminat principalele lucrări de zidire a lăcașului.

Pisanie pe o piatră de 203/60 cm, fixată pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din dreapta intrării, către extremitatea de la sud a bisericii; literă în relief de 3 cm, pictată cu auriu pe fond albastru; în cimpul lespedei, în partea superioară, este reprezentată o mină care binecuvintează; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-reă Argeșului).

† Єлицѣ Д(с)хѡмъ Б(о)жїемъ води|ми сѣт с(ы)нове Б(о)жїи. Сеже и | азъ
равѣ Г(оспод)ѣ Б(ог)ѣ нашемъ І(исо)у Х(рист)ѡу, | Іѡ Нѣкое коекода въспомѣнѣхъ⁵
гос(по)д(ст)во ми іако мнози ѣво ц(а)рїе въ ц(а)рствїа | сїа въселїше се нѣ маи
Б(о)же)снаго ц(а)рствїа наслѣд|каше. Тѣшѣ бо, се и азъ не тѣчїж се ц(а)рство
неправити, нѣ Г(оспод)а же въ|се д(с)шно вълюбити, въкѣпѣ же ї бл(а)гыми дѣли.
Сего ради ѣвѣдѣ|хѡмъ іако прѣжде насъ бывши владателїе, решке ц(а)рїе, сїе сн
шеще, | ¹¹ земна добре оустроїше и н(е)б(е)сна приобрѣтоше, а земна зем|нымъ
вставише, по гласѣ бл(а)женаго прор(о)ка въ ц(а)рїхъ и Б(о)го в(т)ца Д(а)вда: |
„Бл(а)жень мѣжъ мїаѣ и весь д(ѣ)нь насл(а)ждает се Г(осподо)ви“. И пак!ы:
„Іако м(н)л(о)стинѣми щѣщаѣт се грѣси“.

Сїа же видѣвшаѣ | и мы, желанїемъ и оусердїемъ въждедѣхѡмъ къ с(вѣ)тымъ
и Б(о)ж(е)ственнымъ | ¹⁵ црквамъ съзидати и въздвїгнѣти и ѣкрасити іакоже сѣт
сѣтвѡ|рили и въздвїгнѣли и ѣкрасили наши с(вѣ)топочивши дѣди и прѣдѣ|ди и
хїтири себе сѣтворили и с(вѣ)тые цркѣи въздвїгнѣли и ѣкрасили. Такожде и мы,
тѣмъ послѣдѣжше, желанїемъ и сѣрдїе|емъ имѣти къ все с(вѣ)т(о)мъ Б(о)ж(е)ст
вномъ Храму и вѣнѣлї прѣс(вѣ)т| ²⁰ѣи, ч(н)стѣи и прѣбл(а)го(с)л(о)венѣи Бла
д(н)ч(н)це нашѣи Б(огороди)ци и пр(н)сно Д(ѣ)вѣ М(а)рїе, ч(ѣ)стное | ѣспенїе,
еже вѣрѣтохъ г(оспод)с(т)во ми и въ Дворѣ Іргїшъ порѣшена и не | покрѣплена и
Б(о)жїеѣ бл(а)г(о)д(а)тїж и промысленїемъ пр(ѣ)ч(н)стїе Б(о)го Ма|тере вт
врѣзоше се намъ сѣрднїе очни промыслихъ сы выше речены | храмъ, вт основанїа
съзидати и въздвїгнѣти и ѣкрѣпити | ²⁵; и въ немъ приложїхомъ села и ацигани
и блатѣ съ рїбамъ и вѣме и с|кѣлице златне и сѣвѣрне и бисѣрне и каменї безъ цѣни.

Се|го ради, по нашѣ прѣшествїе, кого избѣреть Г(оспод)ѣ Б(ог)ѣ быти по
маза|никъ и намѣстникъ нашемъ смѣренѡмъ г(о)сп(о)дствѣ, вѣладатель въ|сен
земли Оугровлахїнскои, таковоѣо заклинѣемъ | ³⁰ Г(о)сп(о)домъ Б(о)гомъ сѣтвор
шаго н(е)бо и землю и Прѣч(н)стїе его Ма|тери и молимъ негово г(о)сп(о)дствѣ:
„Благу, самодѣржавне | Б(о)гомъ | възлюбленїе г(о)сп(о)дине и помазаниче, молимъ
те ради сего | ново създаны храмъ еже въздвїгохъ въ чѣсть и славѣ бл|дн(ц)ицѣ
Х(рист)ѡу, іако сего не вставити быти въ запѣстѣнїе, | ³⁵ послоушавѣ нѣкѣхъ зло
гла(голѣ)вшїхъ к(ѣ) тебѣ или прико|снѣти рѣка твоѣа къ выше речене комате и
скѣлице | възети, нѣ пакы и г(о)сп(о)дствѣ ти, по снаѣ, да приложїшь | ради да
не бѣдетъ въ по рѣганїе инымъ мѣзчїнымъ и скотѡмъ | и птицамъ и гадѡмъ и
блѣднїцамъ прѣвѣнїце, нѣ бѣди | ⁴⁰ емъ м(н)л(о)стїеѣ и оустроїтель и нази

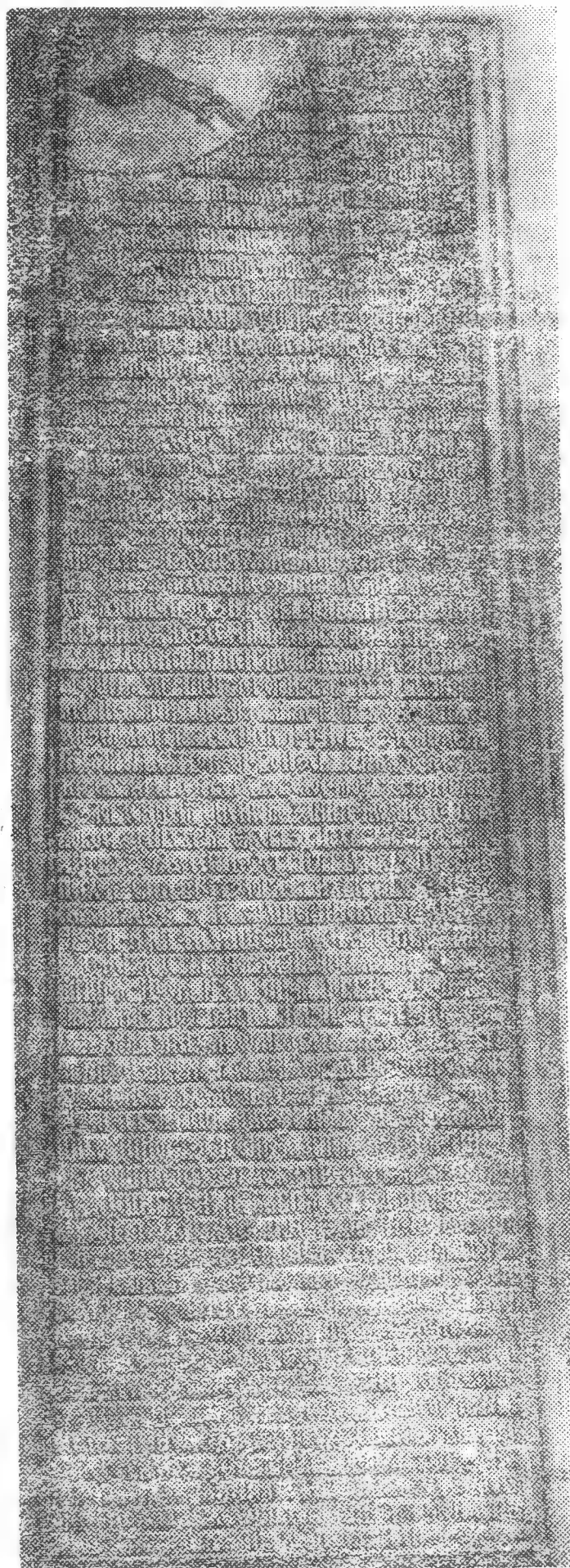

Fig. 11 — Pisanie a m-rii Argeşului <1517>.

ратель и въ немъ прѣвѣ|ываѣщемъ м(о)нѣх(о)мъ, ѡмнѡватель, ꙗкоже да ест и г(о)сп(од)ств(а)ти | хитѡрїа съкрышена, ꙗкоже и намъ прѣшедшимъ ѡт сего сѣт-наго | житїа. Понеже аще хошетъ рѣка твоа прикоснѣти възети, мнѣ | ница не възнамаша и не заканнахте, нѣ аще промысли⁴⁵ ши боудѣ цю възети, ѡт Пр(ѣ)-ч(и)стаа Б(о)го М(а)тѣи възнамаша. Я | аще хоцеша и ѡт себѣ приложити, по силѣ, въ храмъ снѣ, | да бждеши бл(аго)с(ло)вень Г(о)сп(о)д(о)мъ Б(о)гомъ сътворшаго н(е)бо и зе|мля и Прѣч(и)стїа его М(а)тери, понеже азъ, г(о)сп(о)-дине и помазаниче, | по прѣшествїе мое, нечаемъ ни ѡт кого памѣт да имамъ, тѣчїа |⁵⁰ ѡт г(о)сп(од)ств(а)ти, а г(о)сп(од)ств(а)ти да имаша памѣт въ ц(а)рство н(е)б(е)сное, идеже ест не|прѣходима радость и нескончаемо бл(а)женство, еже бжди, | аминь.

И пакы въспоменемъ егоуменомъ и м(о)нѣх(о)мъ зде | прѣвѣываѣщимъ, ꙗко аще кто хоцетъ принести ѡт болѣрен, ѡт | влѣстеле своихъ богатство и скоулице съкрыти ихъ |⁵⁵ въ монастырь, бжди ѡт кои страхъ, а егоу|м[е]нъ и | м(о)нѣх(и) да не прїимѣтъ ихъ въ монастырь, да н|е бждетъ чюжда имѣнїа въ мо-настырь, ꙗко | да не въ падетъ монастырь въ нждѣ, а егоу|мена и м(о)нѣх(а) еже хоцетъ въспрѣти въ монастырь |⁶⁰ съкрыти чюжда имѣнїа, да ест проклатъ и анаѡема¹.

† Citi de Duhul lui Dumnezeu se călăuzesc sînt fiii lui Dumnezeu. Iată și eu, robul Domnului Dumnezeuului nostru al lui Iisus Hristos, Io Neagoe voievod mi-am adus aminte domnia mea că mulți împărați în această împărăție au sălășluit, dar puțini dumnezeiasca împărăție au moștenit-o. De aceea dar, iată și eu <rîvnesc> nu numai această împărăție s-o cîrmuiesc, ci și pe Domnul, din tot sufletul să-l iubesc, împreună și cu fapte bune. Pentru aceea am cunoscut că foștii stăpînitori dinaintea noastră, adică împărați, aceasta ascultînd, cele pămîntești bine întocmindu-le și cele cerești le-au dobîndit, iar pe cele pămîntești le-au lăsat pămîntenilor, după glasul fericitului proroc între împărați și dumnezeiescului părinte David: „Fericit bărbatul care miluiește și toată ziua se bucură întru Domnul”. Și iarăși: „Cu milostenii se curăță păcatele”.

Acestea dar văzîndu-le și noi, cu dorință și osîrdie am poftit către sfintele și dumnezeieștile biserici a le zidi și a le înălța și a le înfrumuseța, după cum le-au făcut și le-au înălțat și le-au înfrumusețat sfînt răposații noștri moși și strămoși și s-au făcut ctitori și sfinte biserici au înălțat și au înfrumusețat. Asemenea și noi, urmînd lor, avînd dorință și osîrdie către preasfîntul și dumnezeiescul hram și lăcaș al preasfîntei, curatei și preabinecuvîntatei Stăpînei noastre Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioară Maria, cinstitei Adormiri, pe care l-am găsit domnia mea și la Curtea de Argeș dărîmat și neîntărit și cu darul lui Dumnezeu și îndemnarea Preacuratei Maici a lui Dumnezeu s-au deschis ochii inimii noastre, am gîndit ca pe acest mai sus numit hram, din nou să-l clădim și să-l înălțăm și să-l întărim; și i-am dărîuit sate și ațigani și bălți cu pește și vâmi și obiecte de aur și de argint și mărgăritare și pietre neprețuite.

Drept aceea, după trecerea noastră, pe cine va alege Domnul Dumnezeu să fie uns și urmaș al sînereniei domniei noastre, stăpînitor a toată țara Ungrovlahiei, pe acela îl jurăm cu Domnul Dumnezeu făcătorul cerului și pămîntului și Preacurata lui Maică și îl rugăm pe domnia lui: „Mare, singur stăpînitorule și de Dumnezeu iubit, doamne și unsule, te rugăm pentru acest nou zidit hram pe care lam ridicat în cinstea și slava Maicii² lui Hristos, să nu-l lase să fie în pustiire ascultînd pe unii rău grăitori către tine sau să se atingă mina ta de mai sus numitele averi și obiecte să le ia, ci încă și domnia ta, după putere, să adaugi ca să nu fie

spre batjocura altor limbi și locuință animalelor și păsărilor și gadinilor și desfrınatelor, ci să-i fii milostiv și întocmitor și păzitor și călugărilor care locuiesc într-însul, miluitor, ca să fie și domniei tale ctitorie desăvîrșită, ca și nouă celor care am trecut din această viață deșartă. Pentru că dacă se va atinge mîna ta să ia, mie nimic nu-mi iei și nu te blestem, ci dacă vei gîndi să iei ceva, de la Preacurata Maica lui Dumnezeu iei. Iar dacă și de la tine vei adăuga, după puterea ta, la acest hram, să fii binecuvîntat de Domnul Dumnezeu făcătorul cerului și al pămîntului și de Preacurata lui Maică, pentru că eu, doamne și unsule, după trecerea mea, de la nimeni nu aștept să am pomenire, ci numai de la domnia ta, iar domnia ta să ai pomenire în împărăția cerească, unde este bucurie netrecătoare și nesfîrșită fericire, care va fi, amin”.

Și iarăși amintim egumenilor și călugărilor care locuiesc aici, că dacă cineva dintre boieri, dintre vlastelini va aduce bogățiile lor și obiecte să le ascundă în mănăstire, fie de orice frică, iar egumenul și călugării să nu le primească în mănăstire, să nu fie avere străină în mănăstire, ca să nu cadă mănăstirea în nevoie, iar egumenul și călugărul care va primi să ascundă în mănăstire avere străină, să fie blestemat și afurisit.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Musceleanu, „Calendarul antic”, 1862, p. 75—77 (trad.); 2 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 38—40 (trad., extras în l. franceză și l. latină); 3 Gr. Musceleanu, *Monumentele*, p. 59—60 (trad.); 4 Idem, „Calendarul antic”, 1875, p. 59—60 (trad.); 5 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 32—33 (desen și trad.); 6 „Fundăsiunea lui Neagoe”, în „Transilvania”, Sibiu, XVIII (1887), p. 210 (trad.); 7 A. Putiata, *Румынский монастырь Куртеа де Аржестъ*, în „Русский вестник”, Москва, 1887, июль (7), p. 368—369 (text transcris cu alfabet rusesc); 8 Gavriil Protul, *Viața părintelui Nifon, patriarul Țarigradului*, p. 135, 137, 139 și 141 și 134, 136, 138 și 140 (trad. și în transcriere chirilică); 9 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în *Anal. arh.*, 1890, p. 224—225 (trad. și o alta în l. latină); 10 C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 3—5 (trad.); 11 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 30—31 (trad.); 12 *Fundarea bisericii Episcopiei Argeșului*, în VB, I (1894), nr. 1, p. 4 (trad.); 13 *Dicționar geografic*, III, p. 25 (trad.); 14 M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 23—24 (trad.); 15 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 70—72 (trad.); 16 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 4—5 (trad. în l. germană și l. franceză); 17 T. G. Bulat, *Neagoe Basarab*, p. 57—60 și nota 226 (trad.); 18 Grigorie episc. Argeșului, *Comorile Argeșului*, p. 21—24 (trad.); 19 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 185—187 (trad.); 20 N. Mihăescu, *Locașuri*, în „Argeșul”, 1943, p. 1 și p. 8 (trad.); 21 R. Ilie, *M-reă Curtea de Argeș*, în GB, 1953, p. 587—588 (trad.); 22 P. Ș. Năsturel, *Învățăturile*, în MO, 1960, p. 16—17 (trad.); 23 *M-reă Argeș — 450 de ani*, p. 11 [fig. 1]; 24 G. T. Ionescu, *Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, pl. I, după p. 722; 25 Em. Lăzărescu, *M-reă Argeșului*, pl. fig. 4; 26 N. Șerbănescu, *M-reă Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, p. 736—737 (trad. fragm.); 27 P. Chihaia, *Considerații*, în SCIA, 1969, p. 72, foto. fig. 2; 28 G. Mihăilă și D. Zamfirescu, *Literatura română veche (1402—1647)*, I, p. 159—161 (trad.); 29 P. Chihaia, *Neagoe Basarab*, în vol. *Neagoe Basarab. La 460 de ani*, foto. pl. după p. 160; 30 [N. Șerbănescu], *Minăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 8; 31 P. Chi-

haia, *De la „Negru vodă” la Neagoe Basarab*, fig. 27 b, după p. 224; 32 *Minăstirea Curtea de Argeș*, p. 6—8 (trad.); 33 Ms. rom. 464, de la Bibl. Acad., f. 41 v—43 (trad.); 34 Ms. rom. 1 069, ibidem, f. 107—108 (trad.); 35 Ms. rom. 2 714, ibidem, f. 102 v—103 (trad.); 36. Ms. rom. 3 448, ibidem, f. 2—3 (trad.).

¹ Inscriptia a fost datată după grafie și factura artistică în anul în care s-au terminat principalele lucrări de zidire a lăcașului.

² În text „Stăpinii”.

I 233

1526 (7035) septembrie 18

Pisanie ce era scrisă în trecut în naos, în partea de la vest la bis. Adormirea Maicii Domnului * (M-reă Argeșului).

† Произволеніємъ Ѡ(т)ца и поспѣшеніємъ С(ы)на и съврѣшеніемъ С(вѣ)-
т(а)го Д(с)ха, амин. | Бѣ Х(ри)ста Б(ог)а бл(а)гоч(е)стиваго Іѡ Нѣгоевоеводъ,
ѡт ѡснованіе вѣздвигохъ¹ сѣи с(вѣ)ты и б(о)ж(е)стѣннѣи храмъ ѡспеніе Прѣс-
(вѣ)тїе Б(огороди)це и начехъ писати и несъврѣшихъ; и прѣидѣ | къ вѣчнимъ
ѡбѣтѣлемъ; и м(о)лю се его же Б(ог)ъ вѣздвигнет по мнѣ да съврѣшит и да се
ис | ³пїшетъ ѡбразъ его идеже азъ повелѣ. И азъ, вѣ Х(ри)ста Б(ог)а, Іѡ Радѣлъ
воеводъ съврѣшихъ | и прѣидѣ менѣ кѣр Геворгїе; в(ѣ) <лѣ>²тъ хъле м(е)сеца сеп-
(тем)врїе) иї д(ѣ)нь.

† Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfîntului Duh, amin. În Hristos Dumnezeu, binecinstitorul Io Neagoe voievod, din temelie am înălțat acest sfînt și dumnezeiesc hram al Adormirii Preasfîntei Născătoare de Dumnezeu și am început să-l zugrăvesc și nu l-am terminat, și mă voi duce la veșnicile lăcașuri; și rog pe acel pe care Dumnezeu îl va înălța după mine să isprăvească și să zugrăvească chipul lui unde eu poruncesc. Și eu, în Hristos Dumnezeu, Io Radul voievod am săvîrșit și în timpul egumenului chir Gheorghie; în anul 7035, luna septembrie 18 zile.

Textul după: [Gr. G. Tocilescu], *Biserica episcopală a mănăstirei Curtea de Argeș*, p. 22 (desen și trad.). Să se vadă și: 1 [L. Reissenberger], *M-reă Argeș*, în RR, 1862, Anexa, p. 867—868 (trad. din l. latină); 2 Idem, *L'église d'Argis*, p. 42 (trad. în l. franceză și l. latină); 3 [Idem], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.”, 1890, p. 186 (trad.) și p. 226 (trad. și o altă în l. latină); 4 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 53 (trad.); 5 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 80—81 (trad.); 6 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexa F), p. 8—9 (trad. în l. germană și l. franceză); 7 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 111 (trad.); 8 T. G. Bulat, *Neagoe Basarab*, p. 51, nota 219 (trad.); 9 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 134 (trad.); 10 R. Hie, *M-reă Curtea de Argeș*, în GB, 1953, p. 590—591 (trad.); 11 N. Șerbănescu, *M-reă Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, p. 739—740 (trad.); 12 P. Chihaia, *De la „Negru Vodă” la Neagoe Basarab*, p. 233

(trad.); 13 C. L. Dumitrescu, *Pictura murală*, p. 95, nota 31 (trad.); 14 *Mănăstirea Curtea de Argeș*, p. 10–11 (trad.).

¹ În orig. вѣнеднго Хъ”.

² Omis.

* După restaurarea lăcașului, inscripția a fost rescrisă cu literă de cca 10 cm, cu roșu pe fond auriu, într-un cimp de 70/212 cm.

I 234

1682 (7190) august 25

Pisanie pe o piatră de 203/69 cm, fixată pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-reă Argeșului).

„A zidi numai cu cuvîntul, zidirea iaste lucrul | lui Dumnezeu celui în Troiță slăvită”, după du|mneziescul Davidă. „Zise și să făcură; însuși | porunăci și să zidiră”. Și iară: „A lui Dumnezeu | ⁵ lucru este a păzi cele zidite, nestricate și ne|schimbate. Poruncă”, zice, „au pusă și nu să va muta, | arătîndă tăriia dumnezeştii puteri. Omulă | iarăşi ca un(u) den fire ce este trecătoriu, și | a zidi cu osteneală îi este și a păzi cele zi | ¹⁰ dite, cu nevoie este. Dară la omă lucru al său | a zidi după putință omenească cele ce sîntă fo|lositoare nu numai trupestii vieți, ce și cî|te spre săvîrșirea sufletească să aduc și | cea după moarte fericire cîştigă, adecă bese | ¹⁵ rici, mănăstiri, întru care Dumnezeu să slăve|ște”. Și iarăşi: „Cele căzute numai omulă le | ridică cu ajutoriu lui Dumnezeu”.

Dreptă a|ceia și fericitulă acel Neagoe voevod Băsăra|bă, celă despră mumă strămoșulă domnii mēle, | ²⁰ care pe(n)tru cea spre Dumnezău bună a lui credi|nță ce ave, dobîndindu stepînirea Tării Ru|mânești, de(n)preună cu alalte bune fapte ce | făcea, și mănăstire den temelie au ridicat, | mare și luminată, aicea în orașulă acesta, Arge | ²⁵ șulă, întru slava lui Dumnezeu și întru cinste | sv(i)ntii slăviti(i) Maicii sale, împreună cu ala|lte ale mănăstirii împrejură zidiri, cît la | toată zidirea, fără de celelalte danii, să vede | să fie făcută cheltuială împărătească, precumă | ³⁰ după meșterșugulă cel scumpu să arată cheltuia|lă ziditoriului.

Și după aceia, vreme multă tre|cîndu, au den greșala meșteriloră, au den u|mezeala vremiloră început-au a să strica teme|lie(a) și scara și a să muta pietrile de la loculă | ³⁵ loră. Și într-aceastaș vrēme și eu, robulă lui | Dumnezeu, Io Șărbănă Cantacozino Băsăra|bă voevodă, den mila lui Dumnezeu învredni|cîndu-ne la acēiași stepenă cu domniia Tă|rîi Rumânești, în scaunul strămoșiloră noștri | ⁴⁰ și înțelegîndu de stricăciune această, luundu rîvănă, ca de o zidire a strămoșiloră, ca să nu să piaa|rză pomenirea acelui fericitū domnu, făcut-a|mă nevointă ca să dregă și să întărescu acea stri|căciune; și am trimisă ispravnic pre boiarinulă nostru, | ⁴⁵ Dona Pepano împreună cu meșterii de au dresă toată |stricăciunea, întărîndă pietrile în totă chipulă cu | fieră, ca să poată sta cu tărie. Și fără aceasta socoti|tamă de am adaosă și amă miluită sv(i)nta mănăș|tire și cu v(i)nericiulă den Dealulă Alimăneștiloră | ⁵⁰ ot sudă Arăgeșă, ca să aibă a lua sv(i)nta mănăstire | tot vinăriciulă domnescu dentr-acestă deal și | cu părpărulă și cu judecata dealului,

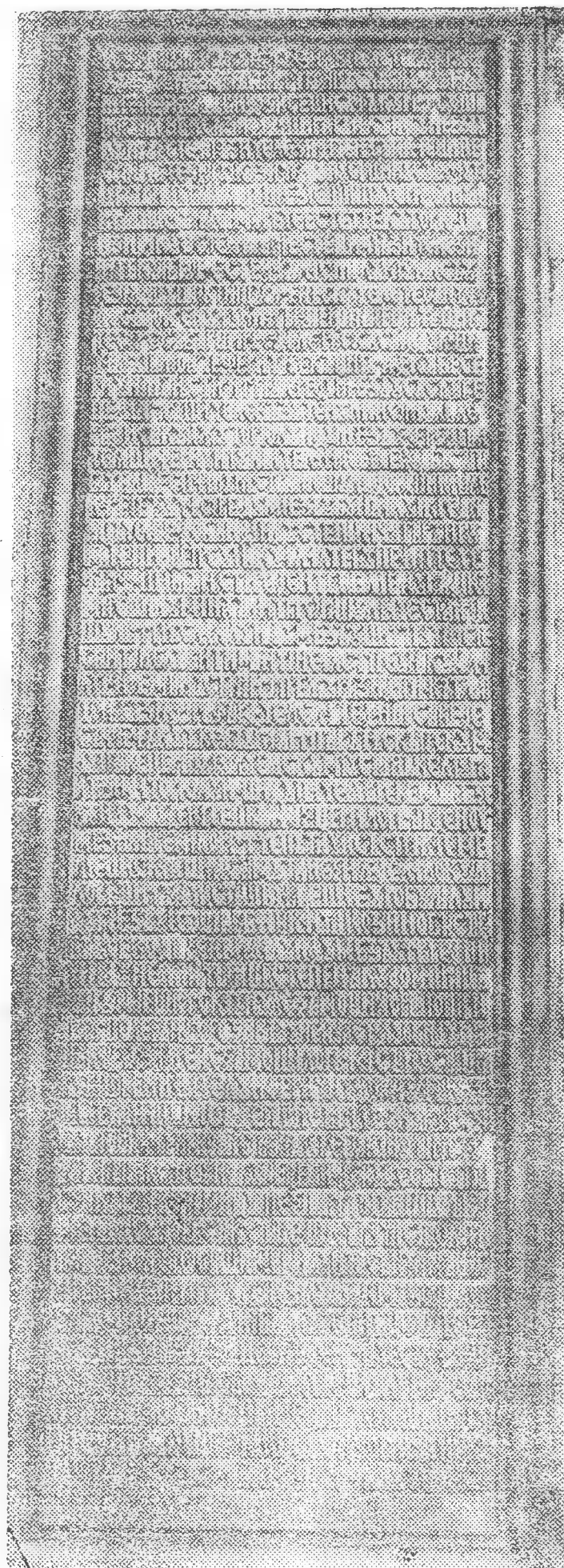

Fig. 12 — Pisanic a m-rii Argeşului.1682

ca să po|ată fi sv(i)ntii mănăstiri de ajutoriu și de întâ|rire și noao și părinților noștri vécinică |⁵⁵ pomenire; v(ă) l(ea)t 7190, avg(u)stă 25 | и при митрополитѣ кирѣ Θεωδοσία¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 44–45 (în l. franceză); 2 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 52 (și desen); 3 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.”, 1890, p. 227–228; 4 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 39–40; 5 M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 31–32; 6 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 74–75; 7 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș*, p. 6–7 (în l. germană și l. franceză); 8 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1108–1109; 9 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 190–191; 10 V. Brătulescu, *Frescele*, p. 22–23, nota 2; 11 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1953, p. 594; 12 *M-rea Argeș — 450 de ani*, p. 23, foto; 13 I. St. Stănciulescu, *Grainuri*, în MO, 1967, p. 581–582; 14 N. Șerbănescu, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, p. 743 (extras); 15 [Idem], *Minăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 15.

¹ Și în timpul mitropolitului, chir Theodosia.

I 235

1793 <după decembrie 13>

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică, într-un cimp de 30/260 cm; literă de cca 11 cm, în relief, pictată cu auriu pe fond albastru; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Aceas(tă) sfint(ă) și d(u)m(ne)zeiasc(ă) besăric(ă) s-au rădicat din temelie întru slava și cinstea Adormirii Preaf(ă)nteii Stăpănei noastre de | D(u)mnezeu Născătoarei și Pururea Fecioarei Mariei, de cel întru H(risto)s D(u)mnezeu, binecredincios, Io Neagoe v(oe)v(o)d Basarab; și s-au | tărnosit la leat 7025, de preasf(i)ntițul patriarh al Țarigrad(u)lui, chir Theolipt. Iar scaun de episcopie s-au așăzat la anul de l(a) H(risto)s, 1793¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 45 (în l. franceză); 2 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 54 (cu desen); 3 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.”, 1890, p. 228; 4 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 41; 5 M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 32; 6 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 51; 7 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș*, pl. după p. 62; 8 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1115; 9 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 129; 10 *Documente de arhitectură românească*, 1, redact. Gr. Ionescu, pl. 15–16; 11 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1953, p. 595; 12 *M-rea Argeș — 450 de ani*, p. 28; 13 I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 733; 14 N. Șerbănescu, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, p. 745; 15 [Idem], *Minăstirea Curtea de Argeș*, p. 11; 16 I. M. Bălăceanu, *Bis. Curtea de Argeș*, în MO, 1977, p. 778; 17 *Minăstirea Curtea de Argeș*, p. 9.

¹ Inscricția a fost datată ca posterioară vremii în care a fost înființat scaunul Episcopiei la Argeș.

Fig. 13 — Pisanie a m-rii Argeşului. 1793

Pisanie ce a existat în trecut în pronaosul bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeşului).

† Întru slava sf(i)nteii ceii de ofiintă, de viaţă făcătoarei şi nedespărţite Troiţe | şi întru cinstea şi lauda preacuratei fecioare, maicii lui D(u)mnezeu, zugrăveal(a) | aceştii sf(i)nt(e) beserici, pre unde căzuse din străbateră ploiilor prin zid, de cînd au fost | acoperişul stricat, s-au prefăcut de iznoavă, iar pe unde era numai învechită s-au spălat prenoindu-se | ⁵ cu vâpsele, preste tot, prin osîrdia smeritului, chir Iosif 1-⟨ul⟩ ep(i)scop Argeş(ului), întru ale cărui zile şi alte lucruri | s-au făcut, fiind mitrop(o)lit U(n)g(rovlahiei), preasf(i)n(ţitul) ch(i)ru Dositheos domn Io Constantin Ipsilant v(oe)v(o)d, | ostenitoriu fiind la lucruri, chir Meletie iconomul, | la anul 1804, luna octo(m)v(rie) 25 ¹.

Textul după : [Gr. G. Tocilescu], *Biserica Episcopală a mănăstirii Curtea de Argeş*, p. 55 (cu desen).

Să se vadă şi : 1 [L. Reissenberger], *M-rea Argeş*, în RR, 1862, Anexa, p. 868 (cu transcriere chirilică); 2 Idem, *L'église d'Argis*, p. 45 (în l. franceză); 3 [Idem], *Bis. Curtea de Argeş*, în „Anal. arh.”, 1890, p. 188 şi 228; 4 N. Gabrielescu, *Respuns*, ibidem, 1891, p. 23 (fragm.); 5 S. N. Şoimescu, *Bis. Argeşului*, p. 69; 6 I. Panţurescu, *Argeş*, p. 51; 7 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeş* (Anexe F), p. 6, fig. 106; 8 Al. T. Dumitrescu, *Mărturii documentare despre mînăstirea Argeşului*, în BCMI, VII (1914), p. 142—143 (fragm.); 9 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeş*, în CL, 1915, p. 111—112; 10 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeş*, în GB, 1953, p. 595; 11 *M-rea Argeş — 450 de ani*, p. 30; 12 I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeş*, în GB, 1967, p. 735; 13 N. Şerbănescu, *M-rea Curtea de Argeş*, în BOR, 1967, p. 746; 14 [Idem], *Mînăstirea Curtea de Argeş*, p. 12.

¹ Inscripţia a fost scrisă pe pereţele de la vest, deasupra uşii de intrare în biserică.

Piatră de mormînt de 103/60 cm, în pronaos, în partea de la est, către latura de la sud; literă de 8 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale lepedei; în cimpul pietrei este reprezentată o cruce; lepedea mormîntală se afla în trecut, pe locul pe care-l ocupă acum aceea a lui Petru voievod *; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeşului).

† Прѣстави сѧ | раба б(о)жїа ѿгг(е)лїна, дѣци | ѿион [Басар] лаба воїевда и госпожда ег(о) Деспин(е), м(е)с(еца) д(е)г(у)ст) г д(к)нь ²

† A răposat roaba lui Dumnezeu, Anghelina, fiica lui Ion Basarab voievod şi a doamnei lui, Despina, luna august 3 zile.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Musceleanu „Calendarul antic”, 1862, p. 72 (trad.); 2 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 43 (trad. în l. franceză şi l. latină); 3 Gr.

Muscelanu, *Monumentele*, p. 61 (trad.); 4 Idem, „Calendarul antic”, 1875, p. 61 (trad.); 5 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 42 și 43 (desen și trad.); 6 A. Putiata, *Румынский монастырь Куртеа де Аржешъ*, in „Русский вестникъ”, Москва,

Fig. 14

1887, иль (7), p. 371 (text transcris cu alfabet rusesc); 7 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, in „Anal. arh.”, 1890, p. 227 (trad. și o alta in l. latină); 8 S. N. Șeimescu, *Bis. Argeșului*, p. 52 (trad.); 9 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 147 (text și trad.); 10 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 78 (trad.); 11 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F) p. 10 (trad. in l. germană și l. franceză și pl. 23, după p. 126); 12 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, in CL, 1915, p. 116 (trad.); 13 V. Brătulescu, *Curtea de Argeș*, p. 41, foto, fig. 33; 14 Idem, *Frescele*, p. 18 (trad. și foto. fig. 7 la p. 12); 15 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, in BOR, 1953, p. 589 (trad.); 16 V. Vătășianu, *Istoria artei*, I, p. 714, foto, fig. 664; 17 I. C. Chițimia, *Considerații*, in „Romanoslavica”, 1965, pl. fig. 2, după p. 304; 18 V. Brătulescu, *Inițiale*, in MB, 1967, p. 522 (trad.); 19 I. I.

Rămureanu, *M-reă Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 741 (trad.); 20 P. Chihaia, *De la „Negru vodă” la Neagoe Basarab*, fig. 44, după p. 224.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea după [Gr. G. Tocilescu], *loc. cit.*

² Inscriptia a fost datată pe baza informațiilor la D. Zamfirescu, *Neagoe Basarab*, p. 50.

* Informația la [Gr. G. Tocilescu], *loc. cit.*; cf. și V. Brătulescu, *Frescele*, foto. fig. 7, la p. 12.

I 238

<1518> noiembrie 27

Piatră de mormint de 103/57 cm, în pronaos, în partea de la est, către latura de la sud, între lespezea lui Petru voievod și a Anghelinei; literă de 7,5 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale pietrei; în cimpul ei este reprezentată o cruce; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-reă Argeșului).

† Прѣстави се| рабѣ в(о)жю Іу[н]¹ Іуи конквд, | с(ъ)нь Басараба кон-
квд и г(о)спожда ег(о) Дес(п)ин(е), м(е)с(еца) ное(мврїе) кз дьн(ъ)².

† A răposat robul lui Dumnezeu, Ion Ion voievod, fiul lui Basarab voievod și al doamnei lui, Despina, luna noiembrie 27 zile.

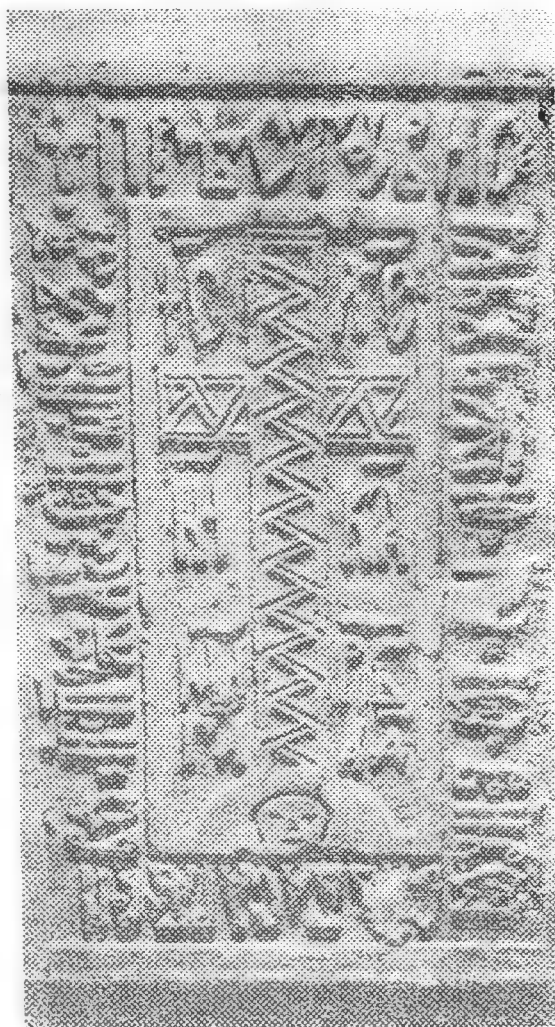

Fig. 15

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Musceleanu, „Calendarul antic”, 1862, p. 73 (trad.); 2 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 44 (trad. în l. franceză și l. latină); 3 Gr.

Musceleanu, *Monumentele*, p. 61 (trad.); 4 Idem, „Calendarul antic”, 1875, p. 61 (trad.); 5 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 42 și 43 (desen și trad.); 6 A. Putiata, *Румынский монастырь Куптеа де Аржеш* în „Русский вестник”, Москв., 1887, июль (7), p. 371 (text transcris cu alfabet rusesc); 7 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.”, 1890, p. 227 (trad. și o alta în l. latină); 8 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 52 (trad.); 9 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 148 (text și trad.); 10 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 78 (trad.); 11 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 10 (trad. în l. germană și l. franceză și pl. 23, după p. 126); 12 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 116—1 117 (trad.); 13 V. Brătulescu, *Curtea de Argeș*, p. 41, foto. fig. 33; 14 Idem, *Frescele*, p. 18 (trad. și foto. fig. 7 la p. 12); 15 R. Ilie, *M-reă Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 589 (trad.); 16 V. Vătășianu, *Istoria artei*, I, p. 714, fig. 664; 17 I. C. Chițimia, *Considerații*, în „Romanoslavica”, 1965, pl. fig. 2 după p. 304; 18 V. Brătulescu, *Inițiale*, în MB, 1967, p. 522 (trad.); 19 I. I. Rămureanu, *M-reă Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 741 (trad.); 20 P. Chihaia, *De la „Negruvoda” la Neagoe Basarab*, fig. 44, după p. 224.

¹ Literă deteriorată, acoperită cu mortar.

² Inscripția a fost datată pe baza informațiilor la D. Zamfirescu, *Neagoe Basarab*, p. 50.

I 239

<1520> iunie (?) 15

Piatră de mormint de 103/59 cm, în pronaos, în partea din dreapta, către latura de la est, lângă lespedea mormintală a lui Ion voievod; literă de 9 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale pietrei; în centrul ei este reprezentată o cruce; lespedea se afla în trecut în locul pe care se găsește piatra Anghelinei *; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-reă Argeșului).

† Прѣстави се | рабъ к(о)жѣю, Іѡн Петръ | конѡд, сън(ъ) Іѡн Бас(а)/рабъ
в[(о)] нв[ѡд] ¹ н г[(о)] сп[ѡж] а[а] ¹ ег[(о)] а] ¹ е[с(п)н] н[(ѣ)] ¹ ме[(ѣ) с(ѣ)д] ¹ ю[н(ѣ)] ² (?)
еї [аѡн(ъ)] ³.

† A răposat robul lui Dumnezeu, Ion Petru voievod, fiul lui Ion Basarab și al doamnei lui, Despina, luna iunie (?) 15 zile.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. G. Musceleanu, „Calendarul antic”, 1862, p. 73 (trad.); 2 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 44 (trad. în l. franceză și l. latină); 3 Gr. Musceleanu, *Monumentele*, p. 61 (trad.); 4 Idem, „Calendarul antic”, 1875, p. 61 (trad.); 5 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 42 și 43 (desen și trad.); 6 A. Putiata, *Румынский монастырь Куптеа де Аржеш*, în „Русский вестник”, Москва, 1887, июль (7), p. 371 (text transcris cu alfabet rusesc); 7 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.”, 1890, p. 227 (trad. și o alta în l. latină); 8 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 52 (trad.); 9 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 148 (text și trad.); 10 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 78 (trad.); 11 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 10 (trad. în l. germană și l. franceză și pl. 23, după p. 126); 12 Al.

Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 117 (trad.); 13 N. Iorga, *Istoria românilor*, IV, foto. fig. 50; 14 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 147 (trad.);

Fig 16

15 V. Brătulescu, *Curtea de Argeș*, p. 41, foto. fig. 33; 16 Idem, *Frescele*, p. 18 (trad. și foto. fig. 7 la p. 12); 17 R. Ilie, *M-reă Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 589 (trad.); 18 V. Vătășianu, *Istoria artei*, I, p. 714, foto. fig. 664; 19 I. C. Chișimă, *Considerații*, în „Romano-slavica”, 1965, pl. fig. 2, după p. 304; 20 V. Brătulescu, *Inițiale*, în MB, 1967, p. 522 (trad.); 21 I. I. Rămureanu, *M-reă Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 741 (trad.); 22 P. Chihaia, *De la „Negru vodă”*. la *Neagoe Basarab*, fig. 44, după p. 224.

¹ Inscricție deteriorată; întregirea după desenul lui [Gr. G. Tocilescu], *loc. cit.* și foto. la V. Brătulescu, *Frescele*, *loc. cit.*

² Inscricție deteriorată; literă de la începutul cuvintului greu lizibilă. După desenul lui [Gr. G. Tocilescu] și foto. la V. Brătulescu pare să fie inițiala „M”, ceea ce ar putea conduce la lectura „m(artie ?)”. Dar fragmentele de literă care se mai disting în original „w...” (iu...), indică mai degrabă luna „iu<nie>” (?), fapt relevat și de alți editori ai textului.

³ Inscricția a fost datată pe baza informațiilor la D. Zamfirescu, *Neagoe Basarab*, p. 50.

⁴ Informația la Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*; cf. și V. Brătulescu, *Frescele*, foto, fig. 7, de la p. 12.

Piatră de mormint de marmură, de 203/83 cm, în pro-naos, în partea din dreapta; literă de 11,2 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale lespedei; cimpul pietrei este decorat în partea superioară cu un motiv ornamental, înscris într-un cerc, de la baza căruia pornește o cruce, încadrate de mici rozete; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Прѣстави се раб(а) б(о)жю, Иѡн Нѣгоє | воевода н г(о)с(по)д(и)нъ вѣсен
Земан Угровлахѣнскон н Подѣнахю, м(е)с(е)ца сеп(темврїе) еї д(ь)нь, в(ъ) лѣт
хзѡ¹, крѣг сл(ъ)цнѣ | кс, крѣг лѣни еї, ѡем(елїа) нї; ц(а)рствова | ѡ лѣт н пол(о-
вино). Н м(о)лю с(е) нхже Б(ог)ъ, изволнт прїити по нас да съхраните сїе малое
поконце н дѡм костем монм, пак(о) бнт(н) нераздрѣшима.

| † A răposat robul lui Dumnezeu, Ion Neagoe voievod și domn a toată Țara Românească și al Podunaviei, luna septembrie 15 zile, în anul 7029¹, crugul soarelui 26, crugul lunii 15, temelia 18; a domnii 9 ani și jumătate. Și rog pe cel pe care Dumnezeu va vrea să vină după noi să păzească acest mic adăpost și lăcaș al oaselor mele, ca să fie nestricat.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Sestini, *Viaggio curioso-scientifico-antiquario per la Valachia, Transilvania e Ungheria fino a Vienna*, p. 31 (text în transliteratie, trad. în l. latină și fragm. în l. română la p. 32); 2 L. Reissenberger, *M-rea Argeș*, în RR, 1862, p. 868 (trad. în l. latină); 3 Gr. Musceleanu, „Calendarul antic”, 1862, p. 73 (trad.); 4 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 43 (trad. în l. franceză și l. latină); 5 Gr. Musceleanu, *Monumentele*, p. 62 (trad.); 6 Idem, „Calendarul antic”, 1875, p. 62 (trad.); 7 Ghenadie Enăceanu, *Neofit I*, în BOR, 1875—1876, p. 637 (trad.); 8 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 42 (desen și trad.); 9 A. Putiata, *Румынский монастырь Куртеа де Аржешъ*, în „Русский вестникъ”, Москва 1887, июль (7), p. 372 (text transcris cu alfabet rusesc); 10 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.”, 1890, p. 188 (trad.) și p. 227 (trad. și o alta în l. latină); 11 C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 11 (trad.); 12 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 51 (trad.); 13 *Dicționar geografic*, III, p. 28 (trad.); 14 M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 29 (trad.); 15 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 146 (text și trad.); 16 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 78 (trad.); 17 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 9 (trad. în l. germană și în l. franceză și pl. 23, după p. 126, fig. 2); 18 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 117 (trad.); 19 N. Iorga, *Ist. rom.*, p. 8 (trad.); 20 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 146 (trad.); 21 V. Brătulescu, *Frescele*, p. 11 (trad. și foto fig. 1 la p. 8); 22 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 589—590 (trad.); 23 *Scurtă istorie a artelor*, p. 95, foto. fig. 71; 24 V. Vătășianu, *Istoria artei*, I, p. 713, foto. fig. 663; 25 I. C. Chițimia, *Considerații*, în „Romanoslavica”, 1965, pl. fig. 1, după p. 304; 26 *M-rea Argeș — 450 de ani*, pl. 35; 27 V. Brătulescu, *Inițiale*, în MB, 1967, p. 522—523 (trad.); 28 I. Ionescu, *M-rea Argeșului*, în MO, 1967, p. 559 (trad.); 29 Em. Lăzărescu, *M-rea Argeșului*, fig. 20; 30 Corina Nicolescu, *Bis. Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, pl. VII, după p. 756; 31 I. I. Rămureanu,

Fig. 17 — Piatră de mormint. 1521

M-reя Curtea de Argeș, in GB, 1967, p. 742 (trad.); 32 N. Șerbănescu, *M-reя Curtea de Argeș*, in BOR, 1967, p. 737—738 (trad.); 33 *Istoria artelor*, I, foto. fig. 251; 34 I. Al. Florescu, *Neagoe Basarab*, in GB, 1971, p. 972 (trad.); 35 N. Șerbănescu, *Neagoe Basarab*, ibidem, p. 971 (trad.); 36 C. Dima-Drăgan, *Primul corpus de inscripții*, in vol. *Neagoe Basarab. La 460 de ani*, p. 108 (Anexe, trad.); 37 [N. Șerbănescu], *Minăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 36; 38 *Reper-toriul graficii, sec. XIX* (II), p. 423 (foto.); 39 Corina Nicolescu, *Symboles orientaux sur les pierres funé-raises de Roumanie. L'arbre*, in RRHA, *Série Beaux-Arts*, XIII (1976), p. 115, foto. fig. 4; 40 P. Chihaia, *De la „Negru Vodă” la Neagoe Basarab*, fig. 37, după p. 224; 41 M. Caratașu, P. Cernovodeanu și N. Stoi-cescu, *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, in BOR, 1980, p. 275 (trad.); 42 A. D. Xenopol, *Istoria românilor*, II, [pl. V], după p. 443. [fig. 2]; 43 Ghenadie Enă-ceanu, ms. rom. 2 106, de la Bibl. Acad., f. 9 v (trad.); 44 H. Trenk, *Album*, nr. inv. 28 806/4 209 guașă.

¹ Văleatul a fost indicat după stilul de la ianuarie. Datei morții lui Neagoe Basarab „1521 septembrie 15” îi corespunde văleatul „7030”.

I 241

1529 (7037) ianuarie <2>

Piatră de mormint, spartă în trei fragmente, de 226/97 cm, în pronaos, pe latura de la nord; literă de 6,5 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale lespezii și de 3,5 cm, în cimpul ei; piatra este decorată pe margini cu un briu cu motive ornamen-tale; în cimpul ei, într-un medalion este reprezentată o cruce cu trei brațe, sub care este înfățișat voievodul Radu de la Afumați, pe cal, cu buzduganul în mîna dreaptă; din cimpul lespezii lipsește un fragment; piatra a fost așezată inițial în pronaos, pe latura de la sud, lângă mormintul lui Neagoe Basarab *; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-reя Argeșului); în dreptul voievodului reprezentat călare pe cal, cu literă în relief:

Іѡаннь Радѣль [коев]о[д] ¹.

în chenarul de pe cele patru laturi ale pietrei:

† Прѣстави се рабѣ; | б(о)жїи и многыи въ милости, Іѡань Радѣль великыи
коеводѣ и господинѣ въсен Земле | Оутгровлахїискыи и Подѣнавїѣ, с(ѣ)нь | вели-
каго, пре(дов)раго Іѡ Радѣ ²ѣла коеводи, въ лѣто хлзз, м(е)с(е)ца генарѣ д ³ д(ѣ)нь,
кржѣ сл(о)нцѣ з ⁴, индиктионѣ г ⁵.

În cimpul lespezii:

† Вгѣдомо да е вамѣ бран... ⁶ нх вамѣ сказати, еже сътвори | хъ азъ: а.
вон съсе | агарѣни; в на Гс[бави] ⁷; г. на село Шеф[ѣни], над Пѣжловѣ; д. на К[ле-
жанн]; е на Чокѣ[неци]; з. на градѣ Бжкѣреци; [з. на градѣ Ть]рг[овнище] ⁹; | ⁵
н. над реко Яргишель; ѳ. на [село Плата; і. на Я] ¹⁰ лѣмкнеци над Телорманѣ;
[дї.] ¹¹... ⁶ | ѡт въсѣхъ вон, на Грѣма[зи] ¹¹... ⁶; [вї.] ¹¹ | на Никополе; гї. на
ши(ш)тѣ[вѣ; дї.] ¹¹... ¹² [Повнари] ¹¹ | градѣ със хорани; еї. на Гѣр[гница] ¹¹; [сї.

Fig. 18 — Piatră de mormint. 1529

пакъ на Бѣскреци^{13/10}; зѣ¹¹. на Слатине варош; иѣ. [на градъ Бѣскреци¹¹, | със
Бладиславъ коевод; Ѡї. [на село Рѣкъ; к.]¹¹ | на Андрихъ. Тогда дарова [ме
Б(о)гъ]^{13...6} преподасъ мнѣ и багреннице...⁶ к...⁶ | и богатствомъ крѣпно и
мн(о)г(мъ) слави¹⁴ дароносимъ и воинства |¹⁵ множествомъ вѣстоимъ; рѣкъ
же помощникъ въсѣмъ прос|тери милостивно. Н(и)нѣ здѣ лежжъ въ гробѣ мале
единъ вѣждѣ архангелскаго гласа, послѣднѣя трѣбжъ, въсего мира | въскр(е)-
с(е)ние, стихіамъ прѣмѣненіе. И моле се нхъ же | Б(о)гъ изволить прити по насъ
да съхранетъ сѣе малое поко|иці и домъ костемъ моимъ, яко бити нераздрѣшмо.

În medalionul din cimpul dinainte al lespedei, sub inițialele „KA”, cu literă de 1 — 2 cm, săpată :

Мнх.

Ioan Radul <voievod>¹.

† A răposat robul lui Dumnezeu și mult milostivul, Ioan Radul marele voievod și domn a toată Țara Românească și al Podunaviei, fiul marelui, prea<bunului Io Rad>²ul voievod, în anul 7037, luna ianuarie 4³ zile, crugul soarelui 7⁴, indictionul 3⁵.

† Să vă fie știute războaiele...⁶ ce vi le spun, pe care le-am făc eu : 1. războiul cu turcii ; 2. la Gu<bavi>⁷ ; 3. la satul Ștefeni, pe Neajlov ; 4. la C<lejani> ; 5.>⁸ la Ciocănești ; 6. la cetatea București ; <7. la cetatea Țirgoviște>⁹ ; 8. pe riul Argeșel ; 9. la <satul Plata> ; 10. la A>¹⁰limănești pe Teleorman ; <11.>¹¹...⁶ <cel mai iute, mai virtos>¹⁵ din toate războaiele, la Gruma<zi>¹¹, <cu 7 sangeacuri>¹⁶, <12.>¹¹ la Nicopol ; 13. la Șișto<v> ; 14.>¹¹ <supt>¹⁶ cetatea <Poenari>¹¹, cu horani ; 15. La Gher<ghița>¹¹ ; <16. iar la București>¹⁶ ; 17. la orașul Slatina ; 18. <la cetatea București>¹¹, cu Vladislav voievod ; 19. <la satul Rucăr> ; 20.>¹¹ la Didrih. Atunci m-a dăruit <Dumnezeu>¹³ <cu stăpînire și schiptru și>¹⁷ m-a încins <cu briu>¹⁸ și purpură <și cu cunună m-au încoronat>¹⁹ și cu puterea celor bogați și cu multă mărire, de dar aducătoare și cu mulțime de oaste stînd în jur ; mină de ajutorință tuturor întinzînd cu îndurare. Acum zac aici în mica groapă, singur, așteptînd glasul arhanghelului, cea de pe urmă trîmbiță, învierea întregii lumi, prefacerea stihilor. Și rog pe cel pe care Dumnezeu va vrea să vină după noi să întărească acest mic adăpost și lăcaș osemintelor mele, ca să fie nestricat.

Mnh...²⁰.

BIBLIOGRAFIE. 1 L. Reissenberger, *M-reă Argeș*, în RR, 1862, p. 868 (trad., fragm. din l. latină); 2 Idem, *L'eglise d'Argis*, p. 43 (text, fragm. în l. franceză și l. latină); 3 Ghenadie Enăceanu, *Neofit I*, în BOR, 1875—1876, p. 638 (trad.); 4 Th. C[odrescu], *Uricarul*, IX, p. 152—153 (trad.); 5 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 46 (desen și trad.); 6 [L. Reissenberger], *Bis. Curtea de Argeș*, în „Anal. arh.”, 1890, p. 188 (trad. fragm.) și p. 227 (trad. și o alta fragm. în l. latină); 7 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 51—52 (trad., fragm.); 8 M. Dumitrescu, *Istoricul*, II, p. 31 (trad., fragm.); 9 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 148—149 (text și trad.); 10 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 79 (trad.); 11 St. Nicolaescu, *Un act*, în „România nouă”, I (1907—1908), p. 391 (trad. și desen la p. 390); 12 Idem, *Documente istorice*, în RIAF, 1909, p. 80—81 (text, trad. și reprod. zinc. la p. 79); 13 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 9—10 (trad. în l. germană și l. franceză și pl. 23, după p. 126, fig. c); 14 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 117—118 (trad.); 15 N. Iorga,

Ist. rom., p. 9 (trad.); 16 N. A. Constantinescu, *Albumul*, p. 39, fig. 171; 17 I. L. Catina, *Radu al VII-lea cel Viteaz (de la Afumași) domnul Țării Românești*, în „Almanachul ziarului «Tribuna»”, IV (1928), p. 123—124 (trad. și foto la p. 123); 18 N. Iorga, *Domnii români*, pl. 42; 19 V. Brătulescu, *Elemente profane*, în BCMI, 1934, p. 53; foto. fig. 8; 20 N. Iorga, *Istoria românilor*, IV, fig. 56; 21 T. Palade, *Radu de la Afumași*, p. 89 (trad.); 22 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 148—149 (trad.); 23 V. Brătulescu, *Curtea de Argeș*, foto. fig. 34; 24 Idem, *Frescele*, p. 14—15 (cu foto. fig. 5 la p. 10); 25 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 591 (trad.); 26 G. Oprescu, *Sculptura statuară românească*, p. 16 foto; 27 *Scurtă istorie a artelor*, I, p. 95, fig. 72; 28 *Istoria României*, II, p. 652, fig. 185; 29 *M-rea Argeș — 450 de ani*, pl. 38; 30 V. Brătulescu, *Inițiale*, în MB, 1967, p. 523 (trad.); 31 Em. Lăzărescu, *M-rea Argeșului*, fig. 21 și 22; 32 Corina Nicolescu, *Bis. Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, pl. VI, după p. 756; 33 I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 742—743 (trad.); 34 *Istoria artelor*, I, fig. 252; 35 G. Mihăilă și D. Zamfirescu, *Literatura română veche (1402—1647)*, I, p. 162—163 (trad.); 36 A. H. Golimas, *Istoriografie medievală în piatră*, în „Ramuri”, VII (1970), nr. 12 (78) din 15 decembrie, p. 20 (trad. fragm.); 37 C. Dima-Drăgan, *Primul corpus de inscripții*, în vol. *Neagoe Basarab. La 460 de ani*, p. 109—110 (Anexe, trad.); 38 P. Chihaia, *Pietrele de mormint ale m-rii Argeș*, în GB, 1973, p. 1274 (trad., fragm.); 39 D. Zamfirescu și D. Pleșia, *Radu de la Afumași*, în „Tribuna României”, III (1974), nr. 45, p. 11 (trad. fragm.); 40 D. Popescu, *Inscripția de pe piatra de mormint a lui Radu de la Afumași*, în SAI, XXIX (1975), p. 69—70 (trad. și note p. 70—74); 41 [N. Șerbănescu], *Minăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 39; 42 P. Chihaia, *De la „Negru vodă” la Neagoe Basarab*, fig. 50, după p. 240; 43 C. C. Giurescu și D. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II, p. 236—237 (trad., fragm. și [pl. IV] după p. 224); 44 M. Caratașu, P. Cernovodanu și N. Stoicescu, *Jurnalul mitropolitului Neofit I*, în BOR, 1980, p. 276—277 (trad.); 45 C. Șerban și N. Moisescu, *Curtea de Argeș în documente*, foto. fig. 21; 46 R. Theodorescu, *Istoria văzută de aproape*, p. 95—96 (trad., fragm. și [pl. 28]); 47 D. C. Giurescu, *Istoria ilustrată a românilor*, p. 145, foto.; 48 N. Stoicescu, *Radu de la Afumași (1522—1529)*, p. 149 (trad. fragm. și [pl. II] după p. 128); 49 A. D. Xenopol, *Istoria românilor*, II, p. 399 (trad., fragm. și [pl. V] după p. 443 [fig. 1]); 50 Ghenadie Enăceanu, ms. rom. 2 106, de la Bibl. Acad., f. 10 (trad.); 51 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, ibidem, f. 264 (trad.).

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea după Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*

² Piatra este spartă; întregirea după Tocilescu.

³ Data de zi este greșită; voievodul a fost ucis la 2 ianuarie.

⁴ Calculat greșit; vâleatului „7037” îi corespunde crugul soarelui „ō” (= 9).

⁵ Calculat greșit; vâleatului „7037” îi corespunde indictionul „r” (= 2).

⁶ Inscriptie deteriorată; piatra este spartă.

⁷ Întregirea după N. Iorga, *loc. cit.* La Tocilescu, „Glu[bavi]”.

⁸ Întregirea după Tocilescu și Iorga.

⁹ Întregirea după Iorga; la Tocilescu „[7. la Tîrgoviște]”.

¹⁰ Întregirea după Iorga; la Tocilescu „[satul Plata] ... [10. la A]”.

¹¹ Întregirea după Iorga.

Fig. 19 — Piatră de mormânt. 1531,

¹² La Iorga, textul „... над Поенари градъ” (= la cetatea Poenari).

¹³ Întregirea după St. Nicolaescu, *loc. cit.*

¹⁴ La Iorga și Nicolaescu „всѣхъ”.

¹⁵ După traducerea lui Ghenadie Enăceanu, ms. rom. 2 106, f. 10; la Tocilescu „...și cel mai iute și mai virtos...”.

¹⁶ După Ghenadie Enăceanu.

¹⁷ După traducerea lui Iorga; la Ghenadie Enăceanu, „D(umne)zeu, cu împărăția și cu schiptrul”.

¹⁸ După traducerea lui Tocilescu; la Ghenadie Enăceanu „m-au încins și cu caftan mohorit”, traducere identică și la Iorga.

¹⁹ După traducerea lui Tocilescu; la Ghenadie Enăceanu „și cu cunună m-au încoronat”.

²⁰ P. Ș. Năsturel, *Știri mărunte*, în vol. *Sesiunea Direcției monumentelor*, p. 143, consideră că inițialele ar putea fi o prescurtare a numelui unui meșter „Mih(ai)” sau „Mih(nea)”.

* Cf. Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 163.

I 242

1531 (7039) februarie II

Piatră de mormint de 199/75 cm, în pronaos, în partea din dreapta; literă de 11,5 cm, în relief, în chenarul de pe cele patru laturi ale pietrei; cimpul lespedei este decorat în partea superioară cu un motiv ornamental, de la baza căruia pornește o cruce; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Прѣстави се бѣе[а] в(о)ѣжѣа, г(о)спо] ѣжда Стана, дѣщи Іѡн Бас(а)рѣвѣ в[о] ѣнкода и госпожде его Деспине и бывши г(о)спо]жда Іѡн Стефан конкода; а на | сѣмрѣти приет анк агг(е)лски и нарече се име ен монахѣа Софронна; в(ѣ) лѣт хлѣ | м(е)с(е)ца фе(в)р(варіе) и д(ѣ)нь.

† A răposat roaba lui Dumnezeu, doamna Stana, fiica lui Io Basarab voievod și a doamnei lui, Despina, și fostă doamna lui Ion Ștefan voievod; și la moarte a primit ein îngeresc și și-a spus numele ei, monahia Sofronia; în anul 7039, luna februarie 8 zile.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Muscelanu, „Calendarul antic”, 1862, p. 73 (trad.); 2 Idem, *Monumentele*, p. 62 (trad.); 3 Idem, „Calendarul antic”, 1875, p. 62 (trad.); 4 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 47 (desen și trad.); 5 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 147 (text și trad.); 6 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 79 (trad.); 7. F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexa F), p. 10 (trad. în l. germană și l. franceză și pl. 23, după p. 126, fig. b); 8 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 118 (trad.); 9 T. G. Bulat, *Neagoe Basarab*, p. 53, nota 223 (trad.); 10 N. Iorga, *Istoria românilor*, IV, foto. fig. 55; 11 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 146 (trad.); 12 C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II/I, p. 144 (trad.); 13 V. Brătulescu, *Frescele*, p. 18 (trad. și foto. fig. 6 la p. 11); 14 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în BOR, 1953, p. 592 (trad.); 15 *M-rea Argeș — 450 de ani*, pl. 37; 16 V. Brătulescu, *Inițiale*, în MB, 1967, p. 523 (trad.); 17 I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB 1967, p. 742 (trad.); 18 [N. Șerbănescu], *Minăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 36.

¹ Piatra este deteriorată.

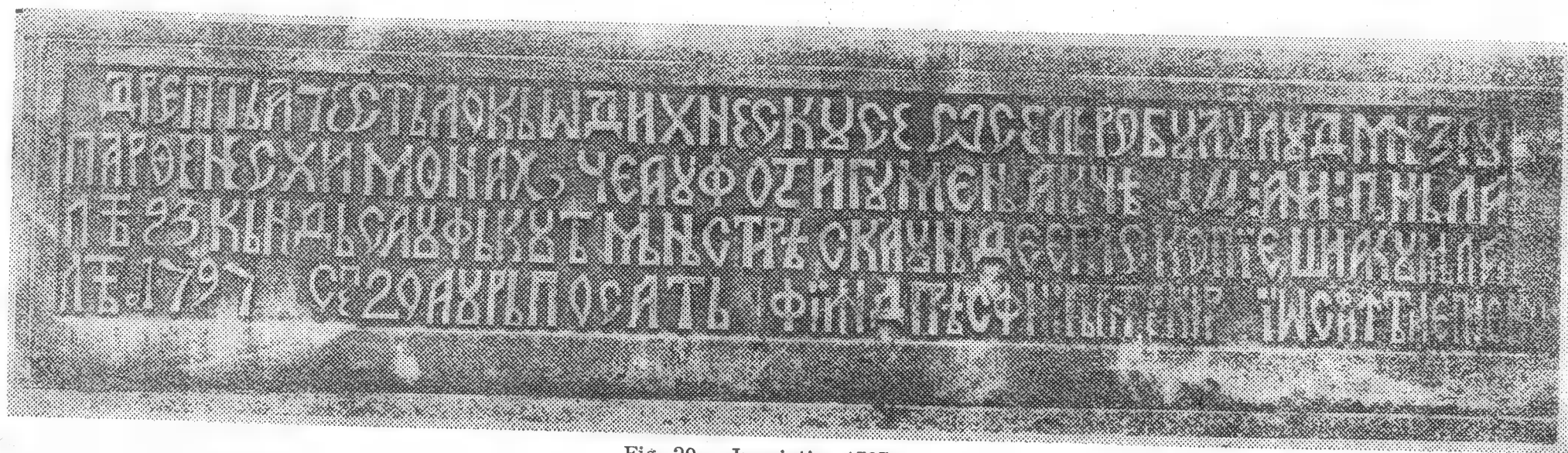

Fig. 20 — Inscriptie . 1797

Piatră funerară de 155/32 cm, fixată în peretele lăcaşului, pe latura de la sud, în dreptul altarului; literă de 5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeşului).

Dreptă acestă locă odihnescu-se o(a)sele robului lui D(u)mnezeu, Parthene shimonah ce au fost igumenă aicea 14¹ ani, până la | leat <17>93¹, cîndă s-au făcută mănăstirea scaună de episcopie şi acumă, la | leat 1797¹ sep(tembrie) 20¹ au răposat, fiind preasf(i)n(ţitul) păr(i)nteale chir Iosif întă episcop*.

BIBLIOGRAFIE. 1 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeş*, p. 54 (cu desen); 2 N. Iorga, *Inscripţii*, I, p. 153; 3 I. Panţurescu, *Argeş*, p. 51; 4 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeş* (Anexa F), p. 10 (în l. germană şi l. franceză şi foto. fig. 105, la p. 5); 5 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeş*, p. 192; 6 V. Brătulescu, *Frescele*, p. 23, nota 1; 7 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeş*, în BOR, 1953, p. 595; 8 *M-rea Argeş — 450 de ani*, p. 15, foto; 9 I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeş*, în GB, 1967, p. 733; 10 N. Şerbănescu, *M-rea Curtea de Argeş*, în BOR, 1967, p. 745, nota 64; 11 [Idem], *Mănăstirea Curtea de Argeş*, pl. fig. 3.

¹ Cu cifre arabe.

* Desene ale inscripţiei şi în diferite numere din „Adevărul literar şi artistic”, seria a III-a, anul III (1922), nr. 91, din 20 august, p. 3 sau în anul IV (1923), nr. 139, din 22 iulie p. 3 ş.a.

I 244

<1526; a. 1540; 1568—1574; 1820—1823 sau 1828—1845>

Portrete murale ce erau reprezentate în trecut în pronaosul bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeşului), în partea de la est, sud şi vest.

Iw Radu voevod¹.

...²;

În partea de la sud:

Iw Theodosie voevod³;

...⁴;

I gospojda ego⁵, Ana;

Iw Radu voevod Negru⁶;

...⁷;

Knez Lazăr⁸;

i gospojda ego⁵, Miliţa⁹;

Iw Vladislav voevod¹⁰;

În partea de la vest:

Iw [Vlad]¹¹ voevod Mlad¹²;

Iw Vintilă voevod¹³;

...¹⁴;
 Iosif episcopul de Argeș¹⁵;
 ...¹⁶;
 Iw Alexandru voevod¹⁷;
 Iw Mircea voevod¹⁸;
 Iw Alecsandru voevod¹⁹.

Inscripțiile după : Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, XLIX (1915), p. 1115—1116 (text în transliterare). *Să se vadă și* : 1 L. Reissenberger, *Bischöfliche Klosterkirche bei Kurtea d'Argyisch im der Walachei*, p. 16 (în l. germană); 2 Gr. Musceleanu, „Calendarul antic”, 1862, p. 74—75 (trad.); 3 Ibidem, 1875, p. 61 (trad.); 4 L. Reissenberger, *L'église d'Argis*, p. 13 (în l. franceză); 5 Fr. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș*, p. 125 (în l. germană și l. franceză); 6 P. Chihaia, *Cîteva date*, în MO, 1962, p. 452—465 (trad. și fig. 2—8); 7 Idem, *Semnificația portretelor din biserica minăstirii Argeș*, în GB, XXVI (1967), p. 791 și urm. (trad.); 8 *Repertoriul graficii*, sec. X^{II} (II), p. 417—418; 9 C. L. Dumitrescu, *Fondatorul*, în RRHA, 1977, p. 24, fig. 2 și p. 27 și urm.; 10 Idem, *Pictura murală*, p. 48, pl. 23, p. 49—50, 53—54 și 69 (pentru înfățișarea schemei repartitiei portretelor, pe etape); 11 Al. Pelimon, *Impresiuni de călătorie în România*, p. 53—54 (trad.); 12 G. M. Tattarescu, *Album Național*, la Secț. stampe a Muzeului Național de Artă, f. 4—10 (desene și note pentru identificarea portretelor).

¹ De la Afumați, înfățișat în etapa de zugrăvire de la 1526. Inscripția după Al. Odobescu, *loc. cit.* (în transliterare), lectura sa fiind mai apropiată de textele existente odinioară lângă portretele voievodale, inscripții redată într-o atare formă și de alți editori, amintiri de noi în bibliografie.

² În continuare, lângă următorul portret era scris „И Г(О)П(О)ЖДА ЕГО РОЗАНДА” (= și doamna lui, Roxanda). Panoul cu chipul ei înfățișat tot la 1526, desprins de pe peretele lăcașului cu prilejul restaurării făcute de Lecomte du Nouy din 1874—1886, s-a aflat, împreună cu altele la care ne vom referi în cele ce urmează, la Muzeul Național de Artă (cf. *Inscripții — București*, p. 757—758), iar acum în colecțiile Muzeului Național de istorie

³ Fiul lui Neagoe Basarab, înfățișat în tabloul votiv la 1526. C. L. Dumitrescu, *Pictura murală*, *loc. cit.* și p. 50 relevă că portretul său a fost zugrăvit în domnia lui Radu Paisie, pe la 1535—1537.

⁴ Urmău portretele lui „Ив НТРОЕ ВОЕВОД И Г(О)П(О)ЖДА ЕГО ДЕСПИНА”; | Ив ДЕСП(О)СЛЕ ВОЕВОД; | Г(О)П(О)ЖДА СТАНА; | Ив ПЕТР(О) ВОЕВОД; Г(О)П(О)ЖДА РОЗАНДА; Ив[Н] ВОЕВОД; Г(О)П(О)ЖДА АНГЕЛИНА” (= Io Neagoe voievod și doamna lui, Despina; Io Teodosie voievod; doamna Stana; Io Pătru voievod; doamna Roxanda; Ion voievod; doamna Anghelina) — cf. *Inscripții — București*, p. 757. C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, apreciază că portretele lor au fost zugrăvite către 1520.

⁵ Și doamna lui. La Al. Odobescu, *loc. cit.*, apare scris „gospodja”.

⁶ Personaj redat după modelul din Biserica Domnească Argeș, înfățișând pe Vladislav I, cu doamna sa Ana, zugrăviți în vremea lui Radu Paisie înainte de 1540. Dinspre mijlocul sec. al XVII-lea, cînd s-a stabilit o identitate între Radu I Basarab și „Negru Vodă”, creîndu-se personajul „Radu vodă Negru”, numele acestuia l-a putut substitui pe cel al lui Vladislav I. P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 142—143, relevă că portretele lor au fost reprezentate în domnia lui Pătrașcu cel Bun (1554—1557). C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, a presupus că efigiile în cauză aparțin lui Radu I Basarab și doamnei sale Ana, înfățișate pe la 1535—1537, ipoteză infirmată de Maria Holban, *art. cit.*, în RESEE, 1980, nr. 3, p. 443—458 (cf. Bibliografia — la *Introducere*).

⁷ Portretele reprezentate în continuare evidențiau pe „[Ив] ПЕТР(О) ВОЕВОД; Ив МАРКО ВОЕВОД” (= Io Petru voievod—Radu Paisie; Io Marco voievod — fiul său) — cf. *Inscripții — București*, p. 758. P. Chihaia, *Modele*, p. 166, și în vol. *Tradiții răsăritene*, p. 239, arată că efigiile or au fost introduse în pictura murală la 1554—1557, iar C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, în domnia lui Radu Paisie.

⁸ În dreptul lor erau înfățișați doi copii (cf. Al. Odobescu, *loc. cit.*; cf. și Gh. Tattarescu, *Album Național* — semnalare la P. Chihaia, *Citeva date*, în MO, 1962, p. 461, fig. 6; cf. apoi *Repertoriul graficii*, *loc. cit.*) și anume „Lazăr” și „Ștefan” (cf. P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 141, nota 48).

⁹ P. Chihaia, *Portrete...*, în GB, 1974, p. 100—101, afirmă că familia cneazului Lazăr a fost înfățișată în etapa de zugrăvire de la 1526; C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, așează portretele în perioada de pictură din 1520.

¹⁰ Vladislav al III-lea (cf. P. Chihaia, *loc. cit.*, care arată că efigia sa aparține etapei de la 1554—1557, spre deosebire de C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, unde portretul este plasat în etapa de pictură din vremea lui Radu Paisie).

¹¹ Numele a fost indicat după Al. Pelimon, *loc. cit.* La Al. Odobescu, *loc. cit.*, figurează onomasticul „Radu”.

¹² Cel Tinăr (Vlad cel Tinăr, 1510—1512). P. Chihaia, *loc. cit.*, consideră că efigia aparține însă lui Vlad Încatul (1530—1532), zugrăvită în faza de la 1554—1557, fapt relevat și de C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, p. 50, care o așează însă în etapa de pictură din domnia lui Radu Paisie.

¹³ Vlad Vintilă (1532—1535), portret zugrăvit după P. Chihaia, *loc. cit.*, pe la 1554—1557, iar după C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, în vremea lui Radu Paisie.

¹⁴ Urma portretul lui „Іоанъ Радулъ воєводъ” (= Ion Radul voievod) — Radu cel Mare, zugrăvit în 1526. (În *Inscripții—București*, p. 757, a fost identificat, inexact, cu Radu de la Afumați); C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, p. 49, apreciază că portretul său, ca de altfel și celea ale lui Vlad Țepeș, Mircea cel Bătrîn, Nicolae Alexandru, au fost zugrăvite către 1527—1529.

¹⁵ Al. Odobescu, *loc. cit.*, notează în continuare „ce se zice, din porunca episcopului Ilarion a fost zugrăvit în locul lui — Іо Влад Țepeș voievod”, fapt care relevă că portretul înaltului prelat a fost zugrăvit în anii 1820—1823 sau 1828—1845. Menționăm că C. L. Dumitrescu, *loc. cit.*, a apreciat că personajul înfățișat inițial era, probabil, Vlad Dracul, că este posibil să fi fost reprezentați chiar doi voievozi cu numele Vlad; P. Chihaia, *Deux armoires sculptées appartenant aux voivodes Vlad Dracul et Neagoe Basarab*, în RRHA, I (1964), nr. 1, p. 151—167, opina acum pentru prezența aici a lui Vlad Dracul și a fiului său Mircea.

¹⁶ Urma portretul lui „Іоанъ Мирчѣ воєводъ” (= Ion Mircea voievod) — cel Bătrîn, zugrăvit în etapa de la 1526 (să se vadă și *Inscripții—București*, p. 759; datarea după P. Chihaia, *loc. cit.*).

¹⁷ Nicolae Alexandru voievod a fost înfățișat, de asemenea, la 1526 (cf. P. Chihaia, *loc. cit.*).

¹⁸ Identificat de P. Chihaia, *loc. cit.*, cu Mircea pretendentul, tatăl voievodului Alexandru al II-lea, în timpul căruia, în etapa de pictură de la 1568—1574, ar fi fost zugrăvit atit chipul său, cit și portretele la care ne vom referi în continuare. C. L. Dumitrescu, *loc. cit.* apreciază, pe baza cercetării și comparării desenelor datorate lui Gh. Tattarescu, *Album Național*, că este mai degrabă portretul lui Mircea Ciobanul, înfățișat pe la 1545—1547.

¹⁹ Alexandru al II-lea Mircea. Lângă el, amintește Al. Odobescu, *loc. cit.*, se afla „un copil”, [Mihnea] voievod (cf. P. Chihaia, *loc. cit.*). O schemă a repartizării portretelor murale la care ne-am referit și la P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 132. Precizăm că, C. L. Dumitrescu, *op. cit.*, datează portretele în domnia lui Alexandru al II-lea, pe la 1570.

I 245

1629 ... 23

Inscripție pe fațada de la sud a lăcașului, în partea inferioară a ferestrei absidei naosului; literă de 4 — 12 cm, cu negru pe placajul de piatră; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-reă Argeșului).

Anno 1629 ... ¹ 23. | U. F. Laurentius Rosnaue [r] ².
În anul 1629 ... 23. U. F. Laurențiu Rîjnoveanul.

BIBLIOGRAFIE. C. Bălan, *Meșteri de frumos ai Țării Românești*, în MI, XX (1986), nr. 3 (228), p. 26 (trad.).

¹ Inscriptie ilizibilă.

² Inscriptie ilizibilă; întregirea a fost făcută de noi.

Inscripție pe fațada de la sud a lăcașului, în partea inferioară a ferestrei absidei naosului, către sud-est; literă de 3,5 — 11 cm, cu albastrui, pe placajul de piatră; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Anno 1662 ... [M ?]¹ aja. / Andraasi Artz...² (?) Ci[bin]ienses³.
În anul 1662 ... mai (?). Andrei Artz...² (?) Sibianul.

BIBLIOGRAFIE. C. Bălan, *Meșteri de frumos ai Țării Românești*, în MI, XX (1986), nr. 3 (228), p. 26 (trad.).

¹ Inscripție neinteligibilă; întregirea a fost făcută de noi, sub forma probabilității.

² Inscripție ilizibilă.

³ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. Corect, trebuia să fie scris „Ci[bin]iensis”.

Inscripție pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din stînga intrării; literă de 4,5 cm, în relief, într-un cartuș de 6/50 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

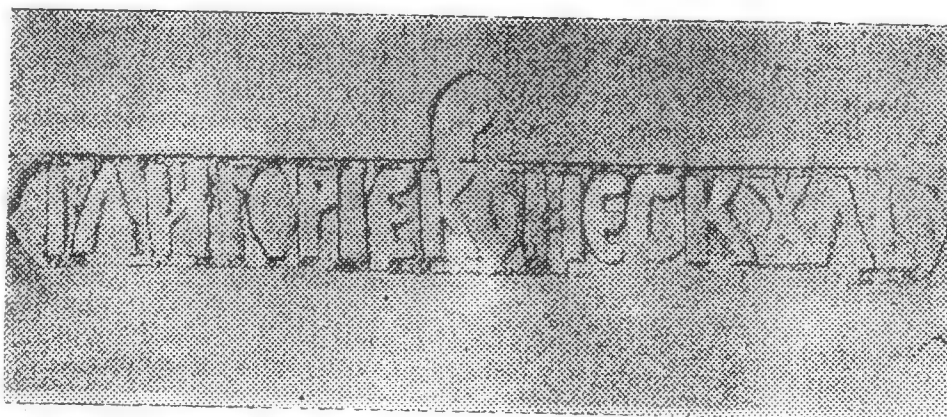

Fig.21

Gligorie Cornesculă¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 S. N. Șoimescu, *Bis. Argeșului*, p. 40, nota 1; 2 Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1109; 3 N. Iorga, *Sculptorul bis. Argeș*, în BCMI, 1916, p. 19, cu foto. fig. 14; 4 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 191; 5 C. Bobulescu, *Gligorie Cornescu*, în MMS, 1958, p. 872; 6 V. Brătulescu, *Arhitectul „Gligorie Cornescu”*, ibidem, 1961, p. 701; 7 *M-rea Argeș — 450 de ani*, p. 23; 8 M. Cazacu, *Sculptorul Grigore Cornescul*, în MO, 1967, p. 753; 9 I. Ionescu, *M-rea Argeșului*, ibidem, 1967, p. 563; 10 Em. Lăzărescu, *M-rea Argeșului*, p. 12; 11 I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1967,

p. 732; 12 N. Șerbănescu, *M-reca Curtea de Argeș*, în BOR, 1967, p. 743 13 [Idem], *Minăstirea Curtea de Argeș*, p. 10.

¹ Inscripția a fost datată, după grafic și numele meșterului, în vremea în care s-au încheiat lucrările de refacere a lăcașului. Pentru el cf. și M. M. Popescu, *Sculptura medievală în piață din Țările Române*, București, 1985, p. 16.

I 248

⟨Cea 1691—1719⟩

Inscripție pe latura de la nord a lăcașului, în partea inferioară a motivului ornamental de pe absida naosului, către nord-est; literă de 2,5 — 11 cm, cu roșu pe placajul de piatră; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-reca Argeșului).

Eu, Ghiorghița copilu, nepotul egume[nului] | Ghenade ¹.

¹Inscripția a fost datată în jurul anilor în care Ghenadie a fost egumen la m-reca Argeșului.

I 249

1707...23

Grafit pe montantul din stînga al portalului de marmură ce marchează trecerea din pronaos în naos; literă de 0,6 — 2,7 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-reca Argeșului).

Stanislaus Nowakowski | nobilis Poloniae et dux, equi stantū,.. ¹ | anno 1707, die 23... ² visitatus.

¹Stanislav Nowakowski nobil al Poloniei și comandant³ stînd pe cal¹. în anul 1707, ziua 23 ... a vizitat.

¹ Inscripție neinteligibilă.

² Inscripție ilizibilă.

³ Personajul nu figurează în cunoscutul dicționar biografic *Polski słownik biograficzny* (litera N), ceea ce ar putea constitui o dovadă că se număra între dregătorii cu rosturi mai puțin însemnate, posibil comandant al unui detașament de călărime (?).

I 250

1761 (7270) septembrie 1

Inscripție pe absida de la sud a lăcașului, în exterior; literă de 3 cm, cu roșu pe placajul de piatră, într-un cîmp de 55,51 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-reca Argeșului).

† Stanū zug(rav) и брат его ¹, Iacov zug(rav) | sin popei Radul
ot | Răși(n)aru; м(е)щ(а) щ(е)м(е)р(е) а д(кнн), | лѣт 7300 ² |
Pămînt și cenușe | ... ³

BIBLIOGRAFIE. 1 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 53 (cu desen); 2 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 76—77; 3 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 11 (în l. germană și l. franceză și desen la p. 9); 4 V. Brătulescu, *Frescele*, p. 23, nota 2; 5 R. Ilie, *M-reca Curtea de Argeș*, în GB, 1953,

p. 594—595; 6 St. Metzulescu, *Apoteoza*, ibidem, 1965, p. 336; 7 M. Păcurariu, *M-reă Argeș*, în MA, 1967, p. 656; 8 I. I. Rămureanu, *M-reă Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 733; 9 V. Stelea, *Curtea de Argeș*, p. 20; 10 I. M. Bălăceanu, *Bis. Curtea de Argeș*, în MO, 1977, p. 778.

¹ Și fratele lui.

² Luna septembrie 1 zile, leat 7270.

³ Inscripția a fost probabil retușată cu prilejul restaurării lăcașului; literele de pe ultimul rând sînt acum „eci alp uix”, în locul inscripției „Eu F(i)l(i)p u(cen)ic”. În edițiile citate în *Bibliografie*, lectura este „Eu Filipul” sau „Eu Filipuș (?)”.

I 251

<Sec. XIX primele decenii>

Grafită ce erau înscrise pe coloanele din pronaosul bis: Adormirea Maicii Domnului (M-reă Argeșului).

Jérôme Spindler ¹;
général comte Kisselef ²;
sénateur de Pontécoulant ³;
Gerard de Bruxelles ⁴;
J. M. Wilkinson ⁵;
Honoré Costa ⁶;
[Lord Byron] ⁷.

După : Stanislas Bellanger, *Le Kéroutza. Voyage en Moldo-Valachie*, II, p. 432.
Să se vadă și : 1 P. Desfeuilles et J. Lassaigue, *Les français et la Roumanie. Textes choisis*, p. 271; 2. N. Iorga, *Istoria românilor prin călători*, p. 535.

¹ Editorul, identificîndu-l cu „le célèbre romancier allemand”, citat de N. Iorga, *loc. cit.*, sub numele „Ieronim Spindler”. Dar, în epocă era cunoscut Karol Spindler (1796—1855), scriitor german.

² Numele lui a fost, probabil, înscris cu prilejul vizitei sale la m-reă Argeșului în iunie 1832 (cf. P. Cernovodeanu și Alvina Lazea, *Monumentele istorice din Oltenia și Muntenia vizitate de generalul Kiselev la 1832* (II), în SCIA, sr. Artă Plastică, XX (1973), nr. 2, p. 340—341.

³ Identificat de N. Iorga, *loc. cit.*, cu „secretarul de legăție Pontécoulant”. Un senator de Pontécoulant a fost cunoscutul Louis Gustave Doucet, conte de Pontécoulant (1764—1853).

⁴ Despre acesta și despre precedentul amintit, Stanislas Bellanger, arăta că atunci, la 1836 „se rendant tout deux à Constantinople”.

⁵ Identificat cu acel „l’auteur de l’Histoire de la Moldo-Valachie”. El este William Wilkinson, fostul consul general al Angliei la București, autorul lucrării *An account of the Principalties of Wallachia and Moldavia including various political observations*, London, 1820, lucrare tradusă de [Dezos] de la Roquette, *Tableau historique géographique et politique de la Moldavie et de la Valachie...*, Paris, 1821.

⁶ Nume însoțit de precizarea „l’illustre compositeur italien”. La N. Iorga, *loc. cit.*, figurează însă „André Coste, muzicant”.

⁷ Fără a-i aminti numele, Bellanger precizează că a văzut, într-un „cartouche éloge” le nom immortel du chantre de Childe-Harold”, probabil înscris de unul din admiratorii săi. Inscripțiile au fost datate înainte de 1836, dată la care Stanislas Bellanger a vizitat m-reă Argeșului.

Inscripție ce era scrisă în trecut pe două rinduri, pe vechea timplă a bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

*Im Jahre 1812*¹.
În anul 1812.

După : L. Reissenberger, *Bischöfliche Klosterkirche bei Kurtea d'Argyisch im der Walachei*, p. 17 (trad. în l. germană).

Să se vadă și : 1. Idem, *M-rea Argeș*, în RR, 1862, p. 867 (trad. din l. germană); 2. Idem, *L'eglise d'Argis*, p. 14 (trad. în l. franceză).

¹ Inscripția era precedată de un text cu caracter de cult „*Erschütternd ist dieser Ort*”... (Impresionant este acest loc..., din Psalmul 25/7 — cf. Anexa III, nr. 1).

Anaforniță de argint aurit de 29,5 cm diametru; literă de 5 cm, gravată în trei medalioane de pe bordura piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Această ana|forniță a sf(intei) | ep(i)sc(o)p(ii) Argeș
s-au făcut | de smeritul | Ios(i)f ep(i)scop ; | 1798¹.

BIBLIOGRAFIE. I. Panțurescu, *Argeș*, p. 54.

¹ Cu cifre arabe. În alt medalion este cuprins un text cu caracter de cult (să se vadă Anexa, I, nr. 5).

Pisania fostului paraclis Sf. Serghie și Sf. Vah al bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Zu Ehren des erhabenen Gottes, zu Ehren des heiligen Patriarchen zu Constantinopel, Niphon und zu Ehren der heiligen Märtyrer Sergie und Vakh und der Märtyrin Tatinia wurde diese kleine Kirche mit allen Zierden von Innen und Aussen auf Veranlassung des ersten Bischofs [von Argyisch], Josif, nachdem dieser Ort bischöflicher Sitz geworden war, erbaut, da es in der Winterzeit in der grossen Kirche zur Abhaltung des : Gottesdienstes zu kalt ist. Sie wurde unter der Regierung des Fürsten Constantin Hadscheri und zur Zeit Sr. Heiligkeit des Metropoliten Dositheini erbaut, im Jahre 1798 am 5 aug(ust) n(ach) Ch(rist)i *

În numele preainălțatului Dumnezeu, în numele sfântului patriarh de Constantinopol, Nifon și în numele sfinților martiri Serghie și Vah și a martirei Tatiana s-a înălțat această bisericuță, cu toate podoabele dinăuntru și dinafară la îndemnul primului episcop Iosif [al Argeșului], după ce acest loc a devenit sediu episcopal, întrucît în timp de iarnă este

prea frig în biserica mare pentru slujba Domnului. Ea a fost ridicată în timpul domniei voievodului Constantin Hangerli și în timpul sfinției sale mitropolitului Dosithei, în anul 1798 august 5, după <nașterea> lui Hristos *.

Textul după : L. Reissenberger, Bischöfliche Klosterkirche bei Kurtea d'Agyisch im der Walachei, p. 48. Să se vadă și : 1 Idem, L'eglise d'Argis, p. 45 (în l. franceză); 2 [Idem], Bis. Curtea de Argeș, în „Anal. arh.”, 1890, p. 228; 3 F. Jaffé, Die bischöfliche Klosterkirche Argeș, p. 12 (în l. germană și l. franceză).

* Textul și traducerea au fost revizuite de Adolf Armbruster, căruia îi aducem și pe această cale mulțumiri.

I 255

1517 septembrie 1 — 1518 august 31 (7026)

Piatră, fragment spart în două părți, de 50/20 cm; litera era săpată între motivele ornamentale ale lespedei; s-a aflat în trecut la paraclisul bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

...Cu mila lui Dumnezeu, domn și doamna sa; leato 7026, crugu soarelui...

După : Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, XLIX (1915), p. 1 119 (trad.).

I 256

1793 aprilie 20

Icoană de lemn de 125/104 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, suspendată pe peretele din partea superioară a intrării în paraclis; literă de 0,7 — 1,3 și 2,6 cm, cu roșu pe fond verzui, în cimpul inferior al obiectului, în stînga; la paraclisul Nașterii Maicii Domnului.

Ioan z(ugrav); | 1793 ¹ | april(ie) 20 ¹.

¹ Cu cifre arabe.

I 257

1395 (6903) aprilie 4

Clopot de 120 cm înălțime și 110 cm diametru; literă de 8 cm, în relief; provine de la m-rea Cozia; în clopotnița bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† R(ъ) лѣтъ xсѣг, м(ѣ)с(ѣ)ца апрѣл(и)а ѿ. Гіе звоно сътворено бѣс(т) въ нмѣ С(вѣ)тъж жи|воначальнѣ Троицѣ, въ д(ѣ)ни великаго г(оспо)д(и)на Мнрча конкодѣ; старци Гаврі(л).

† În anul 6903 luna aprilie 4. Acest clopot a fost făcut în numele Sfintei de viață făcătoarei Treimi, în zilele marelui domn Mircea voievod; stareț Gavril.

BIBLIOGRAFIE. 1 Ghenadie Enăceanu, *Neofit I*, în BOR, 1875—1876, p. 742, nota 3 (trad.); 2 I. B. Georgescu, *Minăstiri oltenesti. Cozia*, în „Năzuința”, III (1924—1925), nr. 4—5, p. 4 (trad.); 3 I. L. Atanasescu, *Minăstirea Cozia*, în „Ion Maiorescu”, III (1933), nr. 3—5, p. 31 (trad.); 4 St. Nicolaescu, *Străvechile clopote ale m-rilor Codmeana și Cozia*, p. 5—6 (text și trad.); 5 C. A. Stoide, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 715, nota 63 (text și trad.); 6 Gamaliil Vaida, *Minăstirea Cozia — ieri și astăzi*, p. 38 (trad. fragm.); 7 V. Marinescu, *Date privind istoricul clopotelor actuale de la mănăstirea Curtea de Argeș*, în „Stud. com.”, Curtea de Argeș, III (1990), p. 162 (trad.); 8 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 37 (desen și trad. f. 39); 9 Ms. rom. 394, de la Arh. St. Buc., f. 2 v (text).

I 258

1413 (6921) mai

Clopot de 140 cm înălțime și 120 cm diametru; literă de 9 cm, în relief; provine de la m-rea Cozia; în clopotnița bis. Adormirii Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Бѣ има с(в)ѣтъ и жикончальнѣ Троицѣ, въ д(ѣ)ни великаго Іѡ Мирча воеводѣ и с(ы)на его | † Миѡхана воеводѣ сътворисѣ сѣ своно в(ѣ) лѣт ѡсѣка, енд(иктїон) 5, м(е)с(е)ца мана и прѣ игоуменѣ Софронї; изволенїем Ѡ(т)ца | и пьспѣшенїемъ С(ы)на и съврѣшенїемъ С(в)ѣтаго Д(с)ѡа † Ханошъ манстор¹.

† În numele sfintei și de viață făcătoarei Treimi, în zilele marelui Io Mircea voievod și a fiului lui † Mihail voievod s-a făcut acest clopot în anul 6921, indictionul 6, luna mai și în vremea egumenului Sofronie; cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfintului Duh † Hanoș meșter².

BIBLIOGRAFIE. 1 Hasdeu, *Cercetări*, în CT, 1874, p. 16 nota 13 (text în transliteratie); 2 Idem, *Istoria*, I, p. 132 (text și trad.); 3 Ghenadie Enăceanu, *Neofit I*, în BOR, 1875—1876, p. 742, nota 3 (trad.); 4 A. [D.] Xenopol, *Întemeierea țărilor române*, în RIAF, 1885, p. 19 (trad.); 5 N. Iorga, *Meșteșugul*, în CL, 1906, p. 31 (trad.); 6 I. B. Georgescu, *Minăstiri oltenesti. Cozia*, în „Năzuința”, III (1924—1925), nr. 4—5, p. 4 (trad.); 7 I. L. Atanasescu, *Minăstirea Cozia*, în „Ion Maiorescu”, III (1933), nr. 3—5, p. 31 (trad.); 8 V. Vătășianu, *Contribuțiune*, în ACMI, 1932—1938, p. 424 (trad.); 9 St. Nicolaescu, *Străvechile clopote ale m-rilor Codmeana și Cozia*, p. 6 (text și trad.); 10 R. Greceanu și Eugenia Greceanu, *Bis. Cotmeana*, în vol. *Monumente istorice*, II, p. 62 (trad.); 11 C. A. Stoide, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 716 — urmarea notei 63 de la p. 715 (text și trad.); 12 Gamaliil Vaida, *Minăstirea Cozia — ieri și astăzi*, p. 38 (trad., fragm.); 13 V. Marinescu, *Date privind istoricul clopotelor actuale de la mănăstirea Curtea de Argeș*, în „Stud. com.”, Curtea de Argeș, III (1990),

p. 162 (trad.); 14 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 37 (desen și trad. f. 39); 15 Ms. rom. 394, de la Arh. St. Buc., f. 2 v (text).

¹ Identificat de C. A. Stoide, *art. cit.*, p. 710 și 716 nota, cu „Iohann Wertheim din Sibiu”. C. A. Stoide, *loc. cit.*, se referă și la aprecierile lui N. Iorga și S. Nicolaescu, pentru stabilirea identității meșterului.

I 259

1754 septembrie 1 — 1755 august 31 (7263)

Clopot ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† Făcutu-s-au acest clopot întru pohvala Adormirii Preasfintii Născătoarei de Dumnezeu, hramul sfintei mănăstiri Argeșul, de cuviosul arhim<andrit>, chir Nichifor igum<enul> Argeșul<ui>; leat 7263.

Textul după : [Gr. G. Tocilescu], *Biserica Episcopală a mănăstirii Curtea de Argeș*, p. 56.

Să se vadă și : F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 11 (în l. germană și l. franceză); 2 M. Păcurariu, *M-rea Argeș*, în MO, 1967, p. 655.

I 260

1814 <înainte de 20 august>

Clopot ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Acest clopot fiind mainainte prefăcut de arhimandritul ¹ Damaschin, egumenul Argeșului ², acum, după arderea clopotniți(i) s-au prefăcut de smeritul episcop, chir Iosif, prin meșterul Gh(eor)gh(e) Volf ³ de la Sibiu; 1814 ⁴.

Textul după : Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, XLIX (1915), p. 1114.

Să se vadă și : 1 [Gr. G. Tocilescu], *Bis. Curtea de Argeș*, p. 56; 2 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 52; 3 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 11 (în l. germană și l. franceză).

¹ La [Gr. G. Tocilescu], *loc. cit.*, „archimandrit”.

² La [Gr. G. Tocilescu], *loc. cit.*, și la I. Panțurescu, *loc. cit.*, „Argeș”.

³ La editorii citați „meșter Gheorghie Wolf”.

⁴ Inscricția a fost datată pe baza informațiilor lui N. Iorga, *Contribuții la istoria literaturii române la începutul secolului al XIX-lea*, p. 17.

I 261

1814 <după august 20>

Clopot ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

† La întâmplarea arderii clopotniții topindu-se clopotul cel mai mic, împreună ¹ cu cel mare, s-au făcut acesta în locul aceluia, de smeritul episcop de Argeș, chir Iosif, prin meș<terul> Gheorghie Wolf de la Sibiu, la anul 1814 ².

Textul după : [Gr. G. Tocilescu], *Biserica Episcopală a mănăstirii Curtea de Argeș*, p. 56.
Să se vadă și : 1 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 52 ; 2 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș* (Anexe F), p. 12 (în l. germană și l. franceză).

¹ La I. Panțurescu, *loc. cit.*, „împreună”.

² Inscripția a fost datată pe baza informației lui N. Iorga, *Contribuții la istoria literaturii române la începutul secolului al XIX-lea*, p. 17—18.

I 262

1661 septembrie 1 — 1662 august 31 (7170)

Cruce de piatră de 270/106/43,5/32 cm ; literă în relief de 5 cm ; crucea se află în partea de sud-vest a incin-tei bis. Adormirea Maicii Domnului (m-rea Argeșului).

† Cu vrerea Tatălui și | cu ajutoriul Fiiului și | cu săvîrșirea D(u)hu-lui | S(fi)ntă, amină. Ridicatu-s-au | ⁵ această sf(i)ntă cruce întru po|me-nirea marelui m(u)cen(i)că | Gheorghie, în zilele creșt(i)|nului, Io Gligorie Ghica | voevod, cu bl(a)goslove | ¹⁰niia mitropolitului | chir Stefan și cu toată | nevoința a igumen|ului Theodosie, cu to|ată cheltuiala mănăs-ti | ¹⁵rii. Într-acăia vreme | fost-au [(infricoșată) ciumă] ¹ | în toată țara ; și aici | la mănăstire încă s-au | petrecut Stefan egu | ²⁰menul de a[ce] ¹astă mo(a)rte ; | [(vecinica lui) pomenire... ; 7170 ²] ¹.

Pe latura din stînga :

† Н исписа азъ ³ |[D]⁴ragomir log(o)f(ă)t⁵.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 155 ; 2 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1953, p. 593 ; 3 V. Brătulescu, *Inițiale și monograme*, în MO, 1965, p. 577 ; 4 I. I. Rămureanu, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1967, p. 744 ; 5 [N. Șerbănescu], *Minăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 13.

¹ Inscripție deteriorată ; întregirea după N. Iorga, *loc. cit.*

² Pentru datarea textului am adoptat intervalul de la 1661 septembrie 1 — 1662 august 31, corespunzător văleatului amintit ; relevăm că egumenul Teodosie este atestat de la 7 aprilie 1662 (cf. N. Șerbănescu, *Mitropoliții*, p. 780).

³ Și am scris eu.

⁴ Literă deteriorată ; întregirea ne aparține.

⁵ În medalionul de la intersecția celor două brațe ale crucii se mai află o inscripție cu caracter de cult (cf. *Anexa II*, nr. 1).

I 263

<Cea 1789>

Evangelie tipărită la Rîmnicu Vilcea în 1794, cu legături metalice ; literă săpată pe o placă metalică fixată pe scoarța din spate a piesei ; provine de la bis. Buna Vestire din Domnești—Argeș ; la muzeul din incinta căminului arhieresc de la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Această sfv(i)nt(ă) eva(n)ghele ferecată cu argint este f(ă)cut<ă> de robu lui Dum(n)eze(u), Gheorghe sin Grigo(re) și o au dăru(i)t la sfă(n)-t(a) bis(e)ric(ă) Domn(e)șt(i), a Buhe(i) Vest(iri) ¹.

Textul după : N. Ionescu, Memoriu asupra bisericii parohiale din comuna Domnești — județul Muscel, întocmit de... în anul 1906, în „Rev. ist. com. Domnești, Muscel”, I—II (1940—1941), nr. 2—4, p. 182. Să se vadă și : 1 I. I. Radomirescu, Muzeul de antichități religioase (I), ibidem, I (1940), nr. 1, p. 38 (cu foto. fig. 5, p. 39); 2 P. Ionescu-Muscel, Ist. com. Domnești p. 182.

¹ Inscriptia a fost datată după numele donatorului, în jurul anului în care acesta a mai dăruit și alte obiecte (să se vadă textul aflat sub nr. 264).

I 264

1789 octombrie 1

Cruce de lemn sculptat ferecată în argint. A aparținut fondului de obiecte de la bis. Buna Vestire din Domnești—Argeș; la muzeul din incinta căminului arhieresc de la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Făcută <de> ¹ Gheorghe Grigore; 1789 oct(omvrie) 1. Ioan Dumitre.

Textul după : P. Ionescu-Muscel, Istoria veche și nouă a comunei Domnești, județul Muscel, p. 182.

¹ Omis.

I 265

1794

Jilt arhieresc din lemn sculptat, îmbrăcat în plus roșu, de 247,5/73 cm; literă de 1,5 cm, cu alb pe fond verzui, în cimpul superior al piesei; a fost adus de la paraclisul fostei Episcopii a Argeșului; la muzeul din incinta căminului arhieresc de la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Ios(i)f | ep(is)c(o)p | Argeș(ului); | 1794 ¹.

¹ Cu cifre arabe.

I 266

1804 (7312) mai

Cruce de lemn sculptat și pietat, de 37/22 cm; literă de 1,1 — 1,5 cm, în relief pe una din fețele obiectului; provine de la parohia Galesu, com. Brădulet; la muzeul * din incinta căminului arhieresc de la bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Mai | 7312. | Matei, | Stanca, | ⁵ Alisandru, Ioan.

Pe suportul obiectului cu literă de 2 cm, în relief :

Muşat | diiacon.

* În colecțiile muzeului se mai păstrează o cruce de lemn sculptat, de 32,5/22 cm, cu inscripția „1826”, de proveniență necunoscută.

I 267

< Sec. XIX primele decenii >

Icoană de lemn de 45/36,5 cm, reprezentind în cimpul central pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Gavriil și Mihail, iar pe laturile piesei, în dreapta, pe planuri diferite, pe Sf. Ioan și Sf. Dumitru, ce au ca pandant, în partea din stînga obiectului, pe Sf. Nicolae și Sf. Gheorghe; literă de 0,5 cm, cu alb pe fond verzui—gălbui, în cimpul inferior al icoanei; proveniență necunoscută; la muzeul amenajat în micul pavilion din partea de sud-est a bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

... ¹[l] ²og(o)[f] ²ătu... ¹ Nicolou zugraf | ... ¹ 12 ³.

¹ Inscriptie deteriorată.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Inscriptia a fost datată după grafie și factură artistică a piesei.

I 268

1824 martie 20

Icoană de lemn de 49/40 cm, reprezentind soborul sfinților îngeri Mihail și Gavriil; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond verzui, în cimpul inferior al obiectului; în muzeul amenajat în micul pavilion din partea de sud-est a bis. Adormirea Maicii Domnului (M-rea Argeșului).

Mihăil, Mariia; 1824 martie 20; Panteleimon zugravu.

II 269

1819 septembrie 30

Pisanie pe o piatră de 55/115 cm, fixată în partea de deasupra ușii de intrare, în pronaos; literă de 4,5 cm, în relief; la bis. Intrarea în Biserică, Brad—Bolșari.

† În numele Sf(întei) Troite și sf(întei) Întrăr(i) în Beserică și(i) a Sf(întului) | Apostol Petru și Sf(întului) Ioan Botez(ătorul) făcutu-s-au această sf(întă) bese|ric(ă), în(î)ul zid, de năl(o)stivul d(o)mn Petru Cercel v(oe)v(o)d și după | vreme s-au prefăcut în zilele înălțatului d(o)mn, Io Nicolae ¹ Șuțu | ⁵ v(oe)v(o)d, cu blagoslovenia preasf(i)nt(i)ului episcop, Iosif Argeș(anul) pri|n osteneala d(u)mn(ea)lu(i) județ Ioniță Taftur și cu

cheltuiala | altor creștin(i), care cu ce s-au milostivit, ca să fie po | menire
veșnică; 1819 sept(em)vrie 30.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 158 (în extras, p. 10) (extras dezvolt.); 2 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 53; 3 V. Drăghiceanu, *Inscripții*, în BCMI, 1916, p. 95.

¹ În loc de „Alexandru”.

II 270

〈Cea 1819〉

Inscripți pe peretele de la proscomidie; literă de 4,5 cm, cu roșu pe tencuială, într-un cîmp de 11/27 cm; la bis. Intrarea în Biserică, Brad—Botușari.

Toma zîd(ar), | Achim ot Sebișu ¹.

¹ Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anului în care a fost refăcut lăcașul.

II 271

1846 noiembrie 20

Icoană de lemn de 82/61,5 cm, reprezentînd Intrarea în Biserică, la catapeteasmă în partea din dreapta; literă de 3,5 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al obiectului; la bis. Intrarea în Biserică, Brad—Botușari.

1846 noemvrie 20. | C(ostandin) zograf.

III 272

〈1793〉

Pomelnic în altar, pe peretele de la proscomidie, 1. partea de nord-est, într-un cîmp de 42/21,5 cm; literă de 0,6 — 2 cm, cu negru pe fond alb-cenușiu; text rescris cu prilejul lucrărilor de refacere a picturii, după mijlocul sec. al XIX-lea (posibil în 1867); la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul Drujești.

Acest sf(int) o | ltar s-au zugrăvi | [t] ¹ cu cheltuiala | dumn(ea)lui,
Sandu | ⁵ Drujiă (?), ca să fie | pomenire în veci | [și] ¹ cu Samfira ... |
| ... ³ ghe ereu, Bălașa (?) ... ³ Ioan ereu | ¹⁰ ... ³ Barbu | ... ³ te ... ³ ță. |
... ³ ra ... ³

BIBLIOGRAFIE. Sp. Cristoccea, *Biserica Drujești din Curtea de Argeș în lumina cercetărilor arheologice*, în RMI, LIX (1990), nr. 1, p. 29.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține.

² Lectură incertă, litere în parte șterse în urma încercărilor de descifrare a inscripției; inițial apărea scris „V r i n ă z” (?).

³ Inscripție deteriorată.

⁴ Textul a fost datat — cu probabilitate — pe baza informațiilor la N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 242 și Sp. Cristoccea, *loc. cit.*, și p. 30 și 34, privind lucrările de înnoire a lăcașului efectuate în această vreme.

Piatră funerară de 20/40 cm ce era fixată în trecut în partea din dreapta intrării în biserică, la accesul de la turnul clopotniței; literă de 5 cm, săpată; la bis. Olari.

[(† Π)ΟΜΕΝΗΙ, Γ(ΟCΠΟΔ)Ι, Δ(Σ)]¹ШЕ РАБЪ Б(О)ЖІ[Е]¹ | [(ΘΕΟ)ΔΟΡΚ]¹; *ΑΠΡΙΛΗΝΕ
ΑΙ Δ(Κ)Τ +3ΡΥ[Ε]¹.

<† Pomeneste, Doamne,> sufletul robului lui Dumnezeu, <Theodor>;
aprilie 14, anul 719<5>.

BIBLIOGRAFIE. Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 160 (în extras, p. 12).

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea, după Gr. Tocilescu, *loc. cit.*

Cruce de piatră de 100/50/20/14 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la sud, lângă aleea ce duce spre biserică; literă de 4,5 cm, în relief; la bis. Olari.

Această sfi(n)|tă cruce rîdi|catu-ou robul | lui D(u)mn(e)z |⁵eu,
Tudor, mo|nahiia Sa|lomiia.

Pe latura din dreapta crucii:

[БЪ]¹ Δ[(κ)ΗΗ]² | [Ι]¹он Cos|tandin | voivod. |⁵ Frîncul, | Opri-
șa, | Stanciul, | Ivană, | Rucsan |¹⁰da, Alba, | Desp[a]¹ | 2³, Oprea.

Pe latura din stînga:

Radulă, | Voica, | Albul, | Voina, |⁵ Neacșa, | Albul⁴.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 159 (în extras, p. 11); 2 F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argeș*, p. 28 (în l. germană și franceză); 3 V. Brătulescu, *Inițiale și monograme*, în MO, 1965, p. 578.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² În zilele lui.

³ În orig. „ε” (= 2), adică numele să fie amintit de două ori.

⁴ Inscriptia ■ fost datată după grafie și numele voievodului, pe care-l identificăm cu Constantin Brâncoveanu.

Inscriptie pe un clopot ce a existat în trecut la bis. Olari.

Anno 1752¹.

În anul 1752.

După : Gr. Tocilescu, *Raporturi asupra citorva mănăstiri, schituri și biserici de țară*, în AAR, MSI, Sr. II-a, tom VIII (1885—1886), p. 160 (în extras, p. 12).
Să se vadă și : V. Drăghiceanu, *Inscripții—Olari*, în BCMI, 1916, p. 95.

¹ La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, apare numai data clopotului „1757”. Anul 1752 este relevat și de C. A. Stoide, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 894, nota 31.

IV 276

1842 martie 15

Icoană de lemn de 50/40 cm, ce reprezenta pe Maica Domnului cu Iisus în brațe (Pruncul într-un potir — simbolizând Izvorul Tămăduirii); litera de 0,3 cm, cu alb pe fond verzui, era scrisă în cimpul piesei; de la bis. Olari *.

1842 | m(a)r(tie) 15 . | Ghiț(ă), Pătră, | zograf(i).

* Obiectul, deteriorat grav de carii — de-a lungul anilor — nu se mai păstrează.

V 277

1812

Clopot de 82 cm înălțime și 84 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 2 cm, în relief, în partea superioară a piesei; provine de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească); la bis. Sf. Gheorghe.

† Acestă clop(o)tă iaste ală sf(intei) beserici domnești din orașul Arge(șului), hram Sf(intul) Nicolae, unde să află și sf(intele) moaște ale muceniți(i) Filothiei ș(i) care | beserică iaste zidită de răposatu întru fericire, Io Radul vodă Negru, întiul d(o)mnu al țări(i), carele au stătu^t la leat 6798 ¹ (sic). Și să vede că ș(i) | acest clop(ot) atu(n)ci să fie făcut. Și au stătu^t pînă la leat 1788, cînd au avut război Porta othomonească(ă) cu cea chesaricească(ă); și i s-au sfîrîma(t) | urechi(le), de ostași. Iar acum la leat 1812, în zile(le) stăpînir(ii) marelui împărat a toată Rusiia, Alexandru Pavlovici s-au pref(ă)că^t de preaosfi(n)țiia sa | ⁵ întiul episcop al Arge(șului), chiriu, Iosif, măi adăogîndu-s(e) mater(ial), prin purt(a)rea de grijă a mea, smerit arh(i)mand(rit) Theodosie, năstavnîc sf(intei) mănăstir(i) Coz(ia), aici | în sf(inta) mănă(sti)re, de Gheorgh(e) Volf meș(er) ot Sibiiu.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 161—162 (în extras, p. 13—14); 2 C. Șt. Bîlculescu, *Monastirile din România*, p. 239—240; 3 *Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, Județul Argeș, în VB, II—III (1896), nr. 24 și nr. 1, p. 4; 4 *Inscripțiunea de la Bis. Domnească—Argeș*, în RSCA, Frăția, 1900, nr. 2, p. 5—6; 5 V. Drăghiceanu, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc—Argeș*, în BCMI, 1912, p. 95—96; 6 Idem, *Curtea Domnească—Argeș*, ibidem, 1917—1923, p. 36; 7 D. R. Mazilu, *Sf. Filoteia*

de la Argeș, în AAR, MSL, Sr. III-a, 1932—1934, p. 236; ■ I. Ionescu, *O mărturie*, în MO, 1958, p. 684; ■ Arhiva Al. Odobescu, I, ms. 3, de la Bibl. Acad., f. 8.

¹ Văleatul este greșit; el corespunde anului 1290, indicat, probabil, după izvoarele narrative interne, care așează întemeierea țării la această dată. Este posibil ca clopotul la care se face referire în text să fi fost dăruit de Vladislav I Vlaicu (?) către 1369 (?) (Pentru relația dintre „Radul vodă Negru” și Vladislav I Vlaicu, să se vadă și P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 131 și urm.).

V 278

1812

Clopot de 71 cm înălțime și 70 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 2 cm, în relief, în partea superioară a piesei; provine de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească); la bis. Sf. Gheorghe.

Aceste 2 clopote, după cum scrie pă cel mare, fiind făcute de răposatul Io Radul Negru v(oe)v(od), le-au | datū la bisērica sa din orașulū Argeșului. S-au prefăcutū de preaosfinția sa părintele | episcopul Argeșului, chirio Iosifū, la leat 1812.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 162 (în extras, p. 14); 2 C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 240; 3 *Biserica Domnească din Curtea de Argeș, județul Argeș*, în VB, II—III (1896), nr. 24 și 1, p. 4; 4 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 30.

V 279

1846

Cruce de lemn sculptat îmbrăcată în argint aurit, filigranat, cu aplicații de pietre semiprețioase, de 31,5/13 cm, păstrată în altar; literă de 0,5 cm, săpată pe suportul obiectului; provine de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească); la bis. Sf. Gheorghe.

Ghelasie arhimandrit; 1846 ¹.

¹ Menționăm că la 1842 era atestat la m-reă Argeșului părintele „Ghelase Basarab(eanu)” (cf. *Catalogul manuscriselor*, IV, p. 429), probabil, același cu personajul amintit în inscripție.

VI 280

1717 (7225) iulie 9

Pisanie pe o piatră de 75/73 cm, fixată pe peretele de deasupra ușii de intrare în pronaos; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Sf. Îngeri.

† Această sf(in)tă și d(u)mnezăiască bisiarică unde să | cinstescu și să prăznuescu sf(i)nții și mar|ii îngerilor Mihailū și Gavriilū și c|u tot săb(o)rul îngerilor, de-npreună, care bisia|⁵rică den temelie s-au zidit și s-au ridicat den n|evoința și cu toată chieltuiala aceluī smerit în|tru

ermonah(i), chir Damaschin ot Argeș, întru pomenirea părint(i)lor lui, anume Oprea i Niacșa și a sufletului lui. Și s-au înpodobit cu toate, cum |¹⁰ să viade, în zilele luminatului domnu, Io Ne|culae¹ voivodă. Iară cine s-ară afla ajutori la această sf(i)ntă bisiarică, ver(i) cu multă, ver(i) cu puțin, așa voescu și rog Sfinții Îngeri să fie c|titor(i) tocma ca și noi. La anul de la zidirea lu |¹⁵mii, l(ea)tă 7225, m(ese)t(a) iulie 9 d(ă)ni.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Inscripții—Sf. Arhangheli*, în BCMI, 1916, p. 96; 2 I. Ionescu, *O mărturie*, în MO, 1958, p. 683; 3 Gr. G. Tocilescu, *ms. rom. 5 142*, de la Bibl. Acad., f. 277.

¹ La această dată era domn Ioan Mavrocordat (1716 nov. — 1719).

VI 281

〈Cea 1717 ?〉

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la vest și nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albăstrui-fumuriu, în dreptul lor; inscripțiile au fost rescrise cu prilejul rezugrăvirii lăcașului; la bis. Sf. Îngeri.

Ieromonah Damaschin¹;
jupan Opria sticlar¹.

Pe perețele de la nord, pe un strat de pictură suprapusă peste o alta mai veche:

jupî(nea)sa Anca; | Pătră².
ju[pan]³ ...⁴

¹ Inscriptiile din dreptul acestor portrete amintesc numele ctitorului și pe al tatălui său, ceea ce ne-a determinat să propunem datarea, cu probabilitate, în jurul anului în care a fost clădită biserica, deși pictura a fost refăcută ulterior.

² Pătru copil este înfățișat în dreptul jupinsei Anca.

³ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi; numele soțului jupinsei Anca nu se mai păstrează.

⁴ Inscriptie deteriorată.

VI 282

178<1> (728<9>) mai 18

Inscriptie pe turnul din extremitatea de la sud a zidului ce înconjoară „Cetatea Raiului”, înfățișată pe perețele pridvorului, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 0,2 — 1,5 cm, cu cerneală neagră pe fond cenușiu la bis. Sf. Îngeri.

Scri-am eu, Ilie | copilul sin | Ilie județi¹, în lu|na lui mai² 18, | 728[9]³, |⁵ în zile(le) preaină |tatului d(o)mnăului, | Io[n]⁴ Alica(n)dru | [I(p)si]⁴ la(n)t⁵ voivod.

Eu C(o)standin ...⁶ |¹⁰ Ilie ju[d]e[t]⁷.

BIBLIOGRAFIE. C. Bobulescu, *Lăutari și hori*, p. 20, nota 1.

¹ La C. Bobulescu, *loc. cit.*, lectura „Scri-am Cos[tandin] copilul sin Ilie fuș[tașul] (?)”.

² La C. Bobulescu „iuli”.

³ Data este scrisă în afara textului, în dreptul celui de-al patrulea rînd. Cifra unităților acum ilizibilă, am redat-o după o copie a inscripției efectuată în anul 1960.

⁴ Inscripție ilizibilă; întregirea a fost făcută după copia textului efectuată în 1960.

⁵ La C. Bobulescu, „Ion Alexandru (?) Contat (?)”.

⁶ Inscripție neinteligibilă.

⁷ Inscripție ilizibilă; întregirea după copia efectuată în 1960. La C. Bobulescu, lectura „Costandin Ilie fușt..., 7259 [1741]”.

VI 283

1848

Potir ce a existat în trecut la bis. Sf. Îngeri.

Dăruit la leat 1848, de d<umnealui> mare logofăt | Anache Văcărescu

Textul după: Gr. G. Tocilescu, *ms. rom. 5 142*, de la Bibl. Acad., f. 277 (text chirilic, în desen).

VII 284

1351 septembr e 1 — 1352 august 31 (6860).

Grafit în naos, pe petetele de la nord, în partea superioară a registrului draperiei, în spațiul dintre cele două ferestre, pe rosturile dintre cărămizi și bolovani de rîu dar pe un strat de nivelaj al tencuielii; literă de 4,5 cm; inscripția este protejată de o ramă metalică cu geam; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Б[ѣ]¹ лѣт[ѣ]¹ x swă, | [н]¹а Δ(λ) ѣг[о]¹ нѣл[н]², прѣстави сѧ великы Б-сараба конкода³.

În anul 6860, la Cîmpulung, a răposat marele Basarab voievod⁴,

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Cronică. Săpăturile de la Curtea de Argeș*, în RI, VI (1920), p. 179 (text în transliterație și trad.); 2 Al. Lăpădatu, *Mormintul lui Basarab-voivod cel Bătrîn*, în „Înfrățirea” — Cluj, I (1920), nr. 42, p. 2 (trad.); 3 Idem, *Anul morții lui Basarab-voievod*, ibidem, nr. 47, p. 2 (trad. fragm.); 4 A. Savela, *Importantele descoperiri de la Curtea de Argeș*, în „Izbînda” — București, II (1920), nr. 633 și 634, p. 2 (text în transliterație și trad.); 5 G. I. Brătianu, *Les fouilles de Curtea de Argesch (Roumanie)*, în Rev. arch., Paris, XIII (1921), p. 9 (trad. în l. franceză); 6 A. Savela, *Descoperirile istorice de la Curtea de Argeș*, p. 17 (text în transliterație și trad.); 7 O. G. Lecca, *Formation et développement du Pays et des états Roumains*, p. 43 (trad. în l. franceză); 8 St. Nicolaescu, *Alexandru vodă Aldea*, în RIAF, 1922, p. 230, note (text și trad.); 9 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 31 (text, trad. și foto. fig. 9, la p. 16); 10 Gr. Cerchez, *Restaurarea Bisericii Domnești*, ibidem, p. 91 (trad.); 11 V. Drăghiceanu, *Cele mai vechi inscripții românești*, în „Almanahul graficeii române”, 1927, p. 51 (trad. și fig. 1); 12 D. N. Ionescu, *Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, în Bul. Ep. Argeș, III (1928), nr. 1—2, p. 5 (text în transliterație și trad.); 13 Nicolae — Argeș, *Curtea de Argeș*, în „Crucea”, 1928, p. 2 (trad.); 14 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 244 (text și trad. în l. franceză); 15 M. C. Maneca, *De vorbă cu orașul Curtea de Argeș*, p. 9 (trad.); 16 H. Stahl și

Fig. 22 — Grafit de la Biserica Domnească. 1351—1352

D. P. Bogdan, *Manual de paleografie slavo-română*, p. 26 (text în transliterație, trad. și foto fig. 4); 17 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 18 (text și trad.); 18, P. Băbeanu, *Curtea de Argeș sub voievozii Basarabi*, p. 26 (trad.); 19 V. Brătulescu, *Bis. de la Curtea de Argeș*, în BOR, 1952, p. 876 (text și trad.); 20 V. Vătășianu, *Istoria artei*, I, p. 143 (text în transliterație și trad.); 21 Em. Virtosu, *Titulatura domnilor*, p. 114, nota 1 (text și trad.); 22 Gr. Ionescu, *Istoria arhitecturii în România*, I, p. 127 (trad.); 23 A. Sacerdoțeanu, *Dimitrie Onciul. Scrieri istorice*, II, p. 424 (text și foto fig. 138); 24 N. Costantinescu, *La résidence d'Argeș*, în RESEE, 1970, nr. 1, p. 10 (în extras, p. 6- trad. în l. franceză); 25 C. C. Giurescu și D. C. Giurescu, *Istoria românilor*, I, p. 276 (trad.); 26 G. Mihăilă, *Dicționar al limbii române vechi*, p. 298 (text și trad.); 27 Gh. Pârnuță, *Cîmpulung-Muscel*, p. 8 (trad.); 28 R. Theodorescu, *Bizanț, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale românești (secolele X—XIV)*, p. 285, nota 42 (trad.); 29 Maria Ana Musicescu și Gr. Ionescu, *Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, p. 17 (trad.); 30 V. Drăguț, *Biserica Domnească din Cîmpulung: O nouă ipoteză*, în RMM, MIA, XLVI (1977), nr. 1, p. 45 (trad.); 31 C. L. Dumitrescu, *Le voivode de la fresque de S. Nicolae, Argeș*, în RESEE, 1979, nr. 3, p. 542 (text și trad. în l. franceză); 32 N. Constantinescu, *Cronologia monumentelor de la Curtea de Argeș*, în RdI, 1981, nr. 4, p. 682 (trad.); 33 *Idem*, *Curtea de Argeș (1200—1400). Asupra începuturilor Țării Românești*, p. 20 (trad.); 34 A. D. Xenopol, *Istoria românilor*, II, [pl. I], după p. 128, [fig. 4]; 35 P. Chihaiia, *Despre Biserica Domnească din Curtea de Argeș și confesiunea primilor voievozi ai Țării Românești*, în „Bul. Bibl. Rom.”, Freiburg, XIV (XVIII), 1987—1988, p. 116 (trad.); 36 *Idem*, *Tradiții răsăritene*, p. 27 (trad.); 37 N. Moisesescu, *Curtea de Argeș*, p. 35 (trad.).

¹ Inscripție deteriorată; literă ilizibilă; să se vadă și V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

² Lectura lui V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, redată la D. Onciul, *op. cit.*, II, p. 424, apare în comentariul lui A. Sacerdoțeanu, privind *Anul morții marelui Basarab voievod*, în forma „... и Дѣ[го]нѣ[и]

³ Pe baza rezultatelor cercetărilor arheologice, N. Constantinescu, *Curtea de Argeș. 1200—1400. Asupra începuturilor Țării Românești*, p. 148, conchide că Biserica Domnească a fost clădită după 1365 și înainte de 1369, grafitul în cauză avînd un caracter memorial.

⁴ Traducerea inscripției și la C. C. Giurescu, *Istoria Românilor*, I, p. 383.

VII 285

〈După 1365 ?〉 ianuarie

Piatră de mormint de 210/77 cm, în naos, pe latura de la sud; literă de 7,5 cm, săpată în chenarul de pe marginile lespedei; în cîmpul ei, către una din extremități, este reprezentat un însemn heraldic susținut de tulpina unui arbore; pe un colț al pietrei a fost practicat un decupaj; lespedeaa mormintală a fost păstrată în trecut în nișa care marchează locul fostei intrări de pe latura de la sud a lăcașului; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

...¹[Е] ²Ѡмслаѡж дѣте вели[ка] ²го ѡле[ксанд]² ра воєводж, | поим м(е)с(е)ца ге[нар]³...

...Voislav, fiul marelui Alexandru voievod, a murit în luna ianuarie...

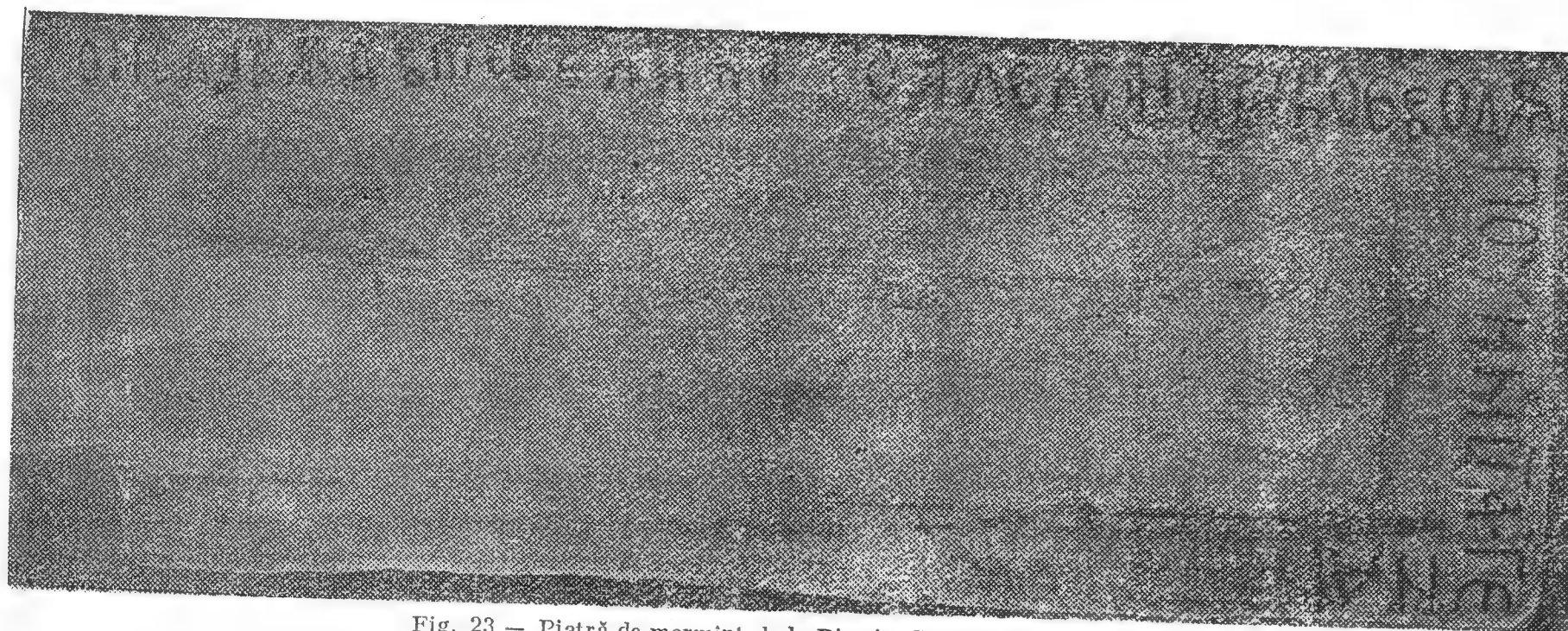

Fig. 23 — Piatră de mormint de la Biserica Domnească <d. 1365 ?>

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Cronică. Săpăturile de la Curtea de Argeș*, în RI, VI (1920), p. 178 (text în transliterație); 2 G. I. Brătianu, *Les fouilles de Curtea de Argesch (Roumanie)*, în Rev. arch., Paris, XIII (1921), p. 7 (trad. în l. franceză); 3 A. Savela, *Descoperirile istorice de la Curtea de Argeș*, p. 13 (text în transliterație și trad.); 4 C. Kogălniceanu, *Bis. Sf. Nicolai*, în CL, 1922, p. 728 (text în transliterație); 5 St. Nicolaescu, *Alexandru vodă Aldea*, în RIAF, 1922, p. 230, notă (text și trad.); 6 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 55 și 57 (text, trad. și foto. fig. 50 la p. 54); 7 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 243—244 (text și trad. în l. franceză); 8 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 96 (trad.); 9 Em. Virtosu, *Titulatura domnilor*, p. 115 și nota 3 (text și trad. fragment); 10 P. Chihaia, *Contribuții*, în GB, 1963, p. 43 (text și trad.); 11 Idem, *Date noi*, în Stud. com., Pitești, 1969, p. 137 (text și trad.); 12 Idem, *Din cetățile de scaun*, p. 9 (text, trad. și foto fig. 5, după p. 80); 13 Ana Maria Muscescu și Gr. Ionescu, *Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, p. 33 (trad.); 14 R. Theodorescu, *Un mileniu de artă la Dunărea de Jos (400—1400)*, p. 254, fig. 251; 15 D. Barbu, *Sur le double nom du prince de Valachie Nicolas-Alexandre*, în RRH, XXV (1986), nr. 4, p. 299, nota 86 (text).

¹ Inscripție deteriorată.

² Inscripție deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

³ Inscripția a fost datată cu probabilitate <după 1365 ?> ianuarie, ca ulterioară morții lui Nicolae Alexandru Basarab, tatăl lui Voislav, înhumat la Cimpulung în 1364 noiembrie 16. Lespedea mormintală a lui Voislav se deosebește ca factură de celelalte pietre, așezate în deceniile următoare peste criptele de la Biserica Domnească, care atestă folosirea unor practici mai elevate la ornamentarea lor. Menționăm că P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 13, a apreciat că piatra în cauză a fost pusă după 1377 și înainte de 1380, pe baza unor observații și ipoteze neconfirmate de cercetările arheologice efectuate de N. Constantinescu (cf. bibliografia). Recent, D. Barbu, *art. cit.* și idem, *Pictura murală din Țara Românească în secolul al XIV-lea*, p. 24 și 37, prospectând din noi unghiuri de vedere informația arheologică și documentară relativ la ctitorii și lăcașul Basarabilor de la Argeș, consideră că lespedea de la mormintul lui Voislav a fost așezată în 1363 sau 1364, înainte de atestarea dublului nume al tatălui său, voievodul Nicolae Alexandru Basarab. P. Chihaia, *Tradiții răsăritene*, p. 29, relevă că Voislav a fost îngropat după sfințirea bisericii și înainte de zugrăvirea ei, anterior datelor propuse de N. Constantinescu, 1365—1369.

VII 286

<Înainte de 1369>

Grafit pe peretele de la sud al pronaosului, în exterior pe rostul dintre cărămizi, dar pe un strat de nivelaj al tencuielii, la a treia asiză; literă de 1,5 — 3,5 cm; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

† Помилуѣи, Б(о)же, грѣшного Радилѣ¹.

† Miluiește, Doamne, pe greșitul Radila².

BIBLIOGRAFIE. 1 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 238 (cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză); 2 N. Constantinescu, *La résidence d'Argeș*, în RESEE, 1970, p. 18 (în extras, p. 14 — trad. în l. franceză),

¹ N. Constantinescu, *loc. cit.*, apreciind că acesta ar putea fi unul din meșterii, posibil chiar zugravii, care au lucrat la biserică, datează grafitul către 1369. Ținând seama de faptul că inscripția este inserisă peste un strat de nivelaj al tencuielii rosturilor dintre cărămizi, din faza ce a primers etape de zugrăvire a lăcașului, am datat grafitul <înainte de 1369>.

² La O. Tafrali, *loc. cit.*, apare lectura „Рад(с?)ѣу (?)ѣхт...” (= Rad(u ?) do (?) aht ...).

Grafite în naos.

Pe stilpul din partea de nord-est, pe latura de la nord; literă de 1,5 — 2 cm, pe rostul dintre cărămizi, peste un strat de nivelaj al tencuielii; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească)—Fig. 24 a:

Язъ раба Г(оспо)д(и)на [Р] ¹аду[а] ¹а ².
Eu, robul Domnului, <R>adu<l> ³.

În partea inferioară a grafitului amintit, pe următorul strat de rostuială, cu literă de 0,6—3,6 cm—Fig. 24 b:

Бѣ азъ проѣсмѣ ⁴ во думѣ, Габратина.
Iată eu, am însemnat întru știință, Gabratin ³.

Pe același strat de rostuială, după un spațiu liber este înscris cu literă de 1, 2 — 2,3 cm, numele:

Макарнѣ
Macarie ³.

Pe latura de la vest a stilpului, cu literă de 1,5 — 2,5 cm, tot pe rostul dintre cărămizi și pe un strat de finisaj —Fig. 24 c:

Юврейка г(оспо)жда ⁵.
Ievreica doamna ⁶.

Pe latura de la nord a nișei din axul timpanului de vest, pe rostul dintre cărămizi, cu literă de 1 — 5,5 cm:

...⁷ Манѣ ⁸(?)...⁹
.. Manea (?) ...

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, BCMI, 1917—1923, p. 31 (cu litere chirilice și foto. fig. 18); 2 Em. Grigoraș, *Încă două cripte noi*, în ALA, VI (1925), nr. 216, din 25 ianuarie, p. 5 (desen, transliterare a inscripției și trad.); 3 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 236 (cu literă chirilică și trad. în l. franceză); 4 N. Constantinescu, *La résidence d'Argeș*, în RESEE, 1970, p. 16—17 (în extras, p. 12—13 — cu literă chirilică și trad. în l. franceză); 5 Idem, *Curtea Domnească—Argeș*, în BMI, 1971, p. 18—19 (cu literă chirilică și trad.).

¹ Literă parțial deteriorată; lectură probabilă.

² În dreptul acestui grafit este scris cu literă de 0,5 — 1,2 cm „ц(ы)р(ы)к” (biserică).

³ Numele său și la C. Bălan, *Meșteri de frumos ai Țării Românești*, în MI, XX (1986), nr. 3 (228), p. 26.

⁴ Formă derivând din verbul „присагать” (a înscrie, a însemna, a adăuga).

⁵ Grafitele fiind înscrise peste stratul de nivelaj al tencuielii au fost date înainte de 1369, din etapa ce a premers lucrărilor de zugrăvire la acest lăcaș.

⁶ Grafitul amintește, probabil, de Ievreica (Teodora) doamna țarului Ivan Alexandru, de la Tirnovo, cum remarcă și N. Constantinescu, *loc. cit.*, care apreciază că numele ei a putut fi înscris de unul din meșterii sud-dunăreni prezenți la lucrările executate aici.

⁷ Semnele ce preced numele ar putea indica literele [а]s(=cu), lectură însă nesigură.

⁸ Lectura numelui după un decalc ce ne-a fost pus cu bunăvoință la dispoziție de prof. Dan Mohanu, care a executat copia în urma lucrărilor de restaurare efectuate în toamna anului 1992.

⁹ Literele care urmează nu îngăduie o lectură coerentă. Grafitul datează din timpul ce a premers executării picturii.

Fig. 24 a,

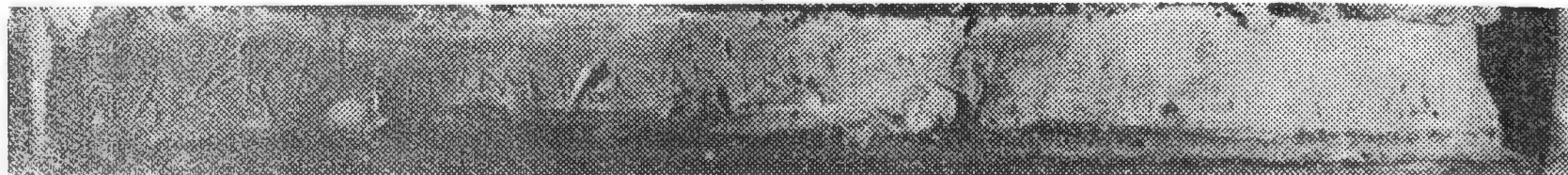

Fig. 24 b,

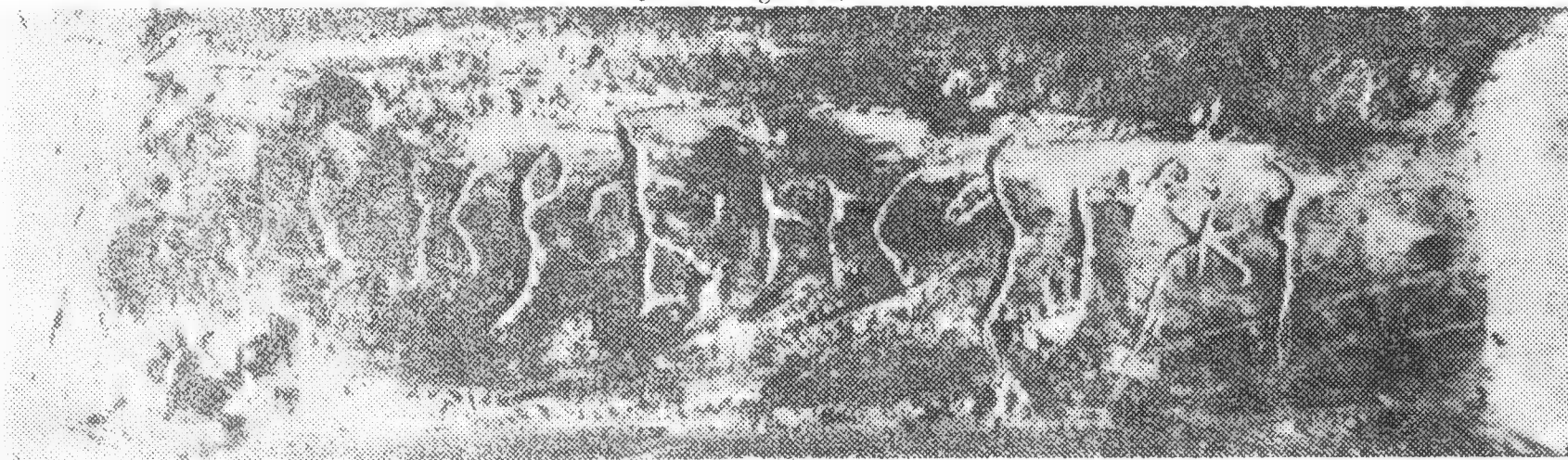

Fig. 24 c

Grafito de la Biserica Domnească <d. 1369>.

Inscripție în naos, pe peretele de la vest, în partea superioară a panoului cu portretele voievodale; literă de 1,2 — 3,5 cm, cu maroniu pe fond gălbui, executată „al secco” peste ornamentul original pictat în frescă *; textul a suferit retușări; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

...¹ вѣрн[ын]² в(онко)д а н самодрѣжа[вныи]³... |... [Ѣ]³ жгровла[хы]³ н Бдиню же и вѣсен области Бдинскви...¹

...¹ а въ Х(он)ста Б(о)га, благовѣрнаа и г(о)с(по)жа земли Бжгровлахын и вѣсе³...¹

...¹ credincio<sul>² voievod și singur stăpî<nitor>³...¹ <al Ț>³ării Românești, al Vidinului și al întregului ținut al Vidinului...¹

...¹ în Hristos Dumnezeu, binecredincioasa și doamna Țării Românești și a între<gului>³...¹

BIBLIOGRAFIE. 1 St. Nicolaescu, *Alexandru vodă Aldea (Adaos, la extras, p. 48)* (text și trad.); 2 Idem, *Biserica Domnească—Argeș*, în Univ. lit., 1923, p. 7 (trad.); 3 V. Drăghiceanu, *Adevărul în privința unor descoperiri imaginare*, în NR, XVIII (1923), nr. 22, din 31 ianuarie, p. 1 (trad.); 4 Idem, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 50 (text, trad. și foto. fig. 39); 5 C. Rădulescu-Codin, *Cîmpulungul*, p. 74, nota 2 (trad.); 6 Nicolae Argeș, „Țara Ungrovlahiei” din secolul XIII, în „Crucea”, IV (1926), nr. 34, p. 1 (trad.); 7 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 246 (text și trad. în l. franceză); 8 Em. Virtosu, *Titulatura domnilor*, p. 197 (fragm. de text și trad.); 9 N. Constantinescu, *Die Chronologie der Denkmäler in Fürstenhof Argeș (13—14 Jr.) und ihre historische Bedeutung*, în „Dacoromania”, Freiburg—München, IV (1977—1978), adenda 9, ante p. 281 și text și trad. în l. germană la p. 275; 10 Idem, *Vladislav I 1364—1377*, p. 39 (trad.); 11 C. L. Dumitrescu, *Anciennes et nouvelles hypothèses sur l'église S. Nicolae de Curtea de Argeș*, în RRHA, 1979, p. 19 (text și trad. în l. franceză la p. 20); 12 Idem, *Le voivode de la fresque de S. Nicolae, Argeș*, în RESEE, 1979, nr. 3, p. 549 (text, trad. în l. franceză și transliterație la p. 550 și 551); 13 N. Constantinescu, *Curtea de Argeș (1200—1400). Asupra începuturilor Țării Românești*, p. 42—43 (text, trad. și desen la p. 44).

¹ Inscriptia nu se mai păstrează. Ea prezintă aproximativ aceleași lacune și pe stratul de zugrăveală efectuată pe la 1750 (cf. O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, pl. LXX). Preocuparea pentru restituirea integrală a textului, la N. Constantinescu, *Curtea de Argeș — străvechea vatră voievodală după 1150*, în MI, XII (1978), nr. 1 (130), p. 30 (desen, fig. 1) și p. 31 (trad. fragm.); Idem, *art. cit.*, în „Dacoromania”, *loc. cit.*; Idem, *Curtea de Argeș (1200—1400)*, *loc. cit.*, unde inscripția este redată — în desen și transcriere — în formă [† Іѡ Владиславъ нже въ Х(рист)ѣ Б(ог)а благовѣрнѣи в(онко)д а н самодрѣжа[вныи] г(о)с(по)д(н)нъ земли Бжгровлахын, Бдиню же [и] вѣсен области Бдинскви. [† Самодрѣжаа Кера | Ян]а въ Х(рист)ѣ Б(ог)а благовѣрнаа и г(о)с(по)жа земли Бжгровлахын и вѣсе[н] области Бдинскви] (= [† Іо Vladislav, cel întru Hristos Dumnezeu,] binecredinciosul voievod și singur stăpînitul domn al Țării Românești, al Vidinului și al întregului ținut al Vidinului. [† Singură stăpînitoarea Kera An]a, intru Hristos Dumnezeu, binecredincioasa doamnă a Țării Românești și a întregului [ținut al Vidinului]. Pentru interesul său față de acest text cf. și Idem, *Cercetarea arheologică de la Curtea Domnească din Argeș, 1967*, în „Stud. com.”, Pitești, I (1968), p. 125 și 126 (fragm. de text și trad.); Idem, *La résidence d'Argeș*, în RESEE, 1970, nr. 1, p. 15 (fragm. de text

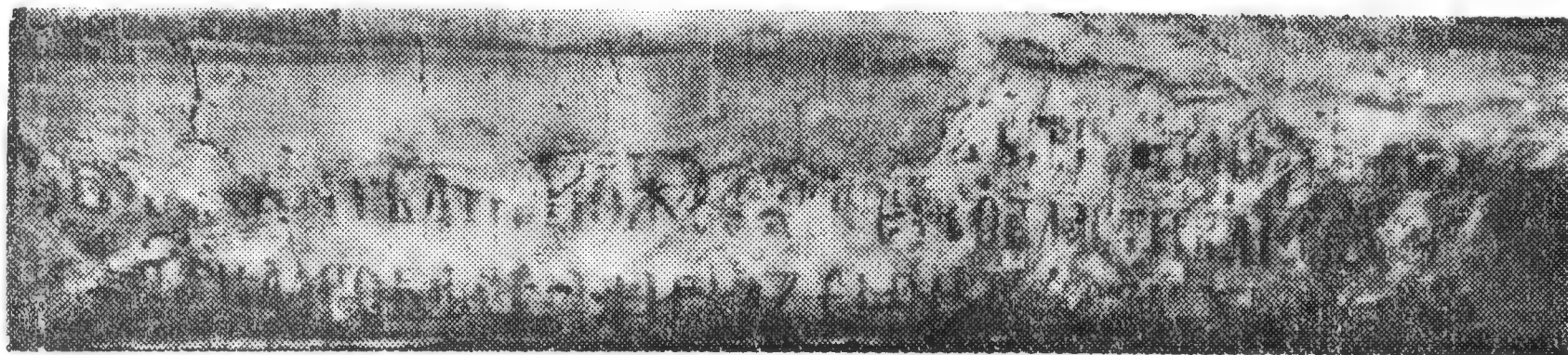

Fig. 25 a — foto inscripției de la Biserica Domnească. <1369>

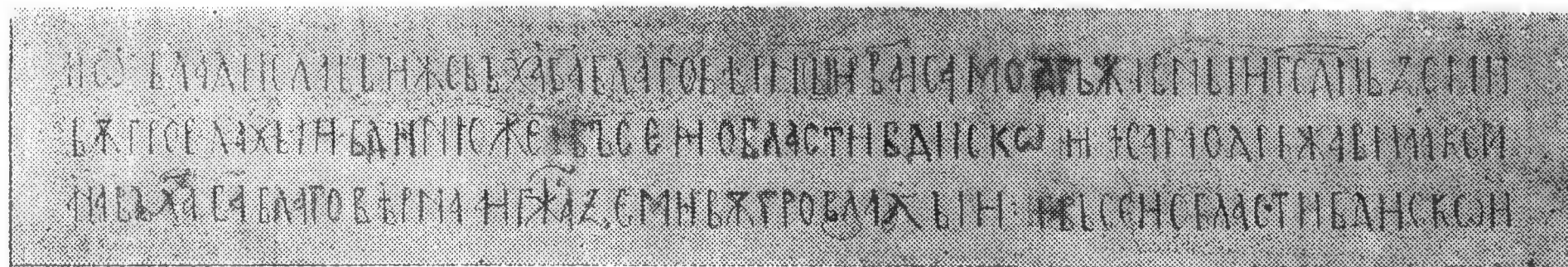

Fig. 25 b — desen restituind inscripția din 1369 (după N. Constantinescu)

și trad. în l. franceză); Idem, *Curtea Domnească—Argeș*, în BMI, 1971, nr. 3, p. 18 (fragm. de text și trad.); Idem, *Cronologia monumentelor de la Curtea de Argeș (sec. XII—XIV)*. *Semnificația lor istorică*, în RdI, XXXIV (1981), nr. 4, p. 695 (trad.).

² Litere ilizibile; întregirea după N. Constantinescu, *loc. cit.*, inscripția a fost retușată; așa cum remarcă și P. Cancel (cf. V. Drăghiceanu, *art. cit.*, în BCMI, 1917—1923, p. 50), grupurile de semne, încă lizibile, sugerează mai degrabă lectura „...ΛΟΒΕ[ΗΜ]” (= ...bunul); ne-am oprit însă asupra aceleia redată în text, termenul în cauză putând fi înscris în spațiul respectiv și chiar pe conturul siglelor vizibile și acum, el repetându-se, de altfel, într-o formă apropiată, în continuarea formularului.

³ Inscripție ilizibilă; întregirea după N. Constantinescu, *loc. cit.*

⁴ Textul a fost datat după N. Constantinescu, *loc. cit.*, pe bază identificării voievodului înfățișat în tabloul votiv, cu Vladislav I, ale cărui legături cu Vidinul sint atestate în această vreme. Menționăm că St. Nicolaescu, *Alexandru vodă Aldea* (Adaos, la extras, *loc. cit.* (a atribuit inscripția voievodului „[†]Ιω ΡΑΔΥΛΗ ΚΟΡΕΟΔΑΛΗ” († Io Radul voievod); Idem, *Discuții științifice. Adevărul asupra importanțelor descoperiri arheologice de la Curtea de Argeș*, p. 12 (trad.); Idem, *De la întemeiere*, în NRB, 1924, p. 167, nota (text în transliterație și trad.); să se vadă și Nicolae Argeș, *Nouile descoperiri istorice de la Curtea-de-Argeș*. „*Legendarul Negru-Vodă*” este o figură istorică, în „Adevărul”, XXXVI (1923), nr. 11 934, din 25 ianuarie, p. 2 (trad.); Idem, „*Radu Negru Basarabă*”, p. 11 și 24—25 (trad.). Aceeași opinie la C. L. Dumitrescu, *art. cit.*, în RESEE, 1979, nr. 3, p. 549, 550 și 551. Argumentele sale au fost infirmate de Maria Holban, *Peut-il-être question d'une occupation roumaine de Vidine par Radu I-er ?*, ibidem, 1980, nr. 3, p. 443—458.

* Informație comunicată de prof. Dan Mohanu, îndrumătorul lucrărilor de restaurare a picturii. Cercetările din anul 1993, au evidențiat prezența pigmentului azurii, surprins sub stratul de preparație pe care s-a așternut inscripția, ceea ce pledează pentru inscrierea ei într-o epocă mai târzie. Căci, la Biserica Domnească, pigmentul albastru, caracteristic lucrărilor din veac al XIV-lea, este *lapislazuli*. Relevăm totodată că, pe rândul al doilea al inscripției în cauză, după cuvântul „...ΕΛΙΚΡΩΗ” (al Vidinului) și după spațiul lacunar care urmează, unde pot fi incluse cea șapte litere, se disting siglele „,vo” (vo), cum rezultă dintr-un decalc, ce ne-a fost încredințat de prof. Dan Mohanu, executat recent, în urma curățirii picturii în această zonă.

VII 289

(Cea 1377)

Piatră de mormint (capac de sarcofag) de 175/62/52 cm, în naos, în dreptul coloanei din partea de sud-est; a fost așezată peste mormintul atribuit voievodului Vladislav I; lespedeza este ornamentată cu o stea în 12 colțuri, în centrul căreia este înfățișată „roza vinturilor”; din dreptul ei se desfășoară către capătul opus al pietrei arborele vieții; laturile de la sud și nord sint decorate cu cite o friză de arbori, aceea de la vest, cu o stea în șase colțuri, iar în partea de est figurează o cruce cu brațele egale; inscripția cu literă de cca 7 cm era reliefată pe fața lespedei, pe cite două rânduri dispuse pe laturile lungi, de o parte și de alta a tulpinei arborelui vieții, șiruri vizibile cu deosebire în spațiul din stînga acesteia; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) *.

...Ε...¹αν²...Ε...¹
...Ε...Α...ρ(?)...|...³

BIBLIOGRAFIE. 1 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, [II] — Atlas, pl. CXLVI, fig. 2 (fragmente de litere și grupuri de litere abia perceptibile); 2 P. Chihaia, *Date noi*, în „Stud. com.”, Pitești, II (1969), p. 148 (fragm. — trei sigle); 3 Idem, *Din cetățile de scaun*,

p. 19 (fragm. — trei sigle și foto. fig. 2—4, după p. 80);
4 *Artă creștină în România*, 3, pl. 39 (fragm. de litere
și grupuri de litere abia perceptibile).

¹ Inscriptie deteriorată; ilizibilă; literele figurate de noi, cu probabilitate (... v... a
p... v...), deslușite pe șirul din dreapta tulpinei arborelui vieții nu permit restituirea unor
părți ale formularului înscris odinioară pe lespeda în cauză.

² Menționăm că P. Chihaia, *loc. cit.*, a apreciat că în acest spațiu erau reliefate literele
„4AH” (adi), formulând întrebarea dacă ele nu aparțin numelui „Vladislav” (?), ceea ce ar fi
constituit un argument pentru identificarea pietrei mormintale cu aceea a lui Vladislav I. Lec-

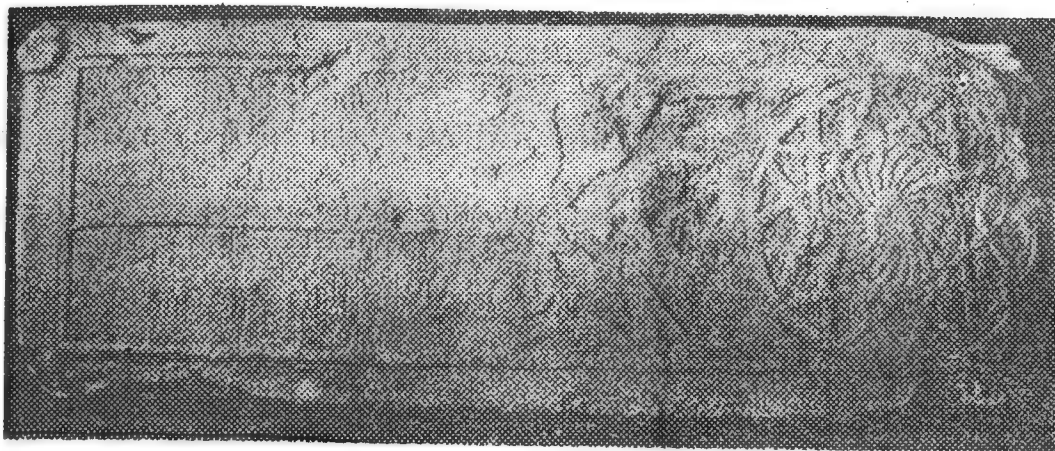

Fig. 26 — Piatră de mormint de la Biserica Domnească. <c. 1377>

tura comunicată de P. Chihaia a fost relevată și de Elena Teodorescu, *Curtea de Argeș. Vatră
de cultură românească*, în „Stud. com.”, Curtea de Argeș, III (1990), p. 38. Încercări de
descifrare a unor fragmente din inscripția acestei lespezi au mai fost făcute. În nota rămasă în
manuscris a pictorului D. Noroce, *O problemă istorico-arheologică: Biserica „Domnească” din
Curtea de Argeș*, înaintată spre publicare Institutului de Istorie „N. Iorga”, în 1963, autorul
preciza că spre extremitatea de sud-est a pietrei, în cîmpul ei superior, a descifrat grupul de
litere „xsupae” sau „xsupah”, ce-i sugerau prezența văleatului „6765” (1257) sau „6768”
(1260) (p. 2 cu anexe constituite dintr-o acuarelă și trei decalcuri). Opinia sa nu a fost accep-
tată, încercarea de restituire a siglelor amintite nefiind concludentă pentru stabilirea lecturii
propușe de autor.

³ Din textul reliefat în trecut, în spațiul din stînga tulpinei arborelui vieții, pe două
șiruri, se mai observă literele (...v. l. ....r (?)... | ...). Unele din observațiile lui P. Chi-
ha, *op. cit.* și N. Constantinescu, *Curtea de Argeș (1200—1400). Asupra începuturilor Țării
românești*, p. 44—45 și 114—115, privind atribuirea lespedei tombale, ce ne preocupă, lui Vla-
dislav I, au implicat datarea ei în jurul anului 1377.

* Inscriptia fiind deteriorată, ilizibilă, nu am mai citat în *bibliografie* și alte lucrări în
care au fost reproduse fotografii ale feței superioare a monumentului lapidar.

VII 290

<Cea 1395? — sec XV a doua jumătate>

Grafit în altar, pe peretele de la sud, lângă intrarea
în diaconicon; literă de 1,5 — 2 cm; la bis. Sf. Nicolae
(Biserica Domnească).

† IWH BΛΔΔ
BWHBΛΔ

Fig. 27

† IWH BΛΔΔ BWHB(Δ)ΔΔ
† Ion Vlad voievod.

¹ Inscriptia a fost datată (cca 1395 ? — sec. XV a doua jumătate), după grafie și numela voievodului, acceptind, cu probabilitate, aprecierea lui V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, potrivit căreie grafitul ar aparține „uzurpatorului tronului lui Mircea cel Bătrîn” (Vlad I). Pentru utilizarea de timpuriu a formulării „Ion”, ce precede numele voievodului să se vadă și Ion-Radu Mircea, *Un document de la Radu I (1377—1383)*. Însemnarea jupanului Gradislav, în MI, XVIII (1984), nr. 4 (205), p. 24—25. Numele ar putea aminti și de Vlad Dracul (1436—1444) sau de unul din urmașii săi omonimi.

VII 291

〈Sec. XV către mijloc — sec. XVI a doua jumătate〉

Grafite în nișa din axul timpanului de la vest al naosului, pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Cu literă de 1,2 — 5 cm — Fig. 28 a:

Радослав; Дръгич.
Radoslav; Drăghici.

În planul inferior apar sgrăfilate numele:

Радослав; Ста[н]ч[у?] ¹.
Radoslav; Sta<n>ci<u ?>.

Sub acestea apare numele:

Диакон Костан[дин?] ¹.
Diacon Costan<din ?>

În planul superior al primelor grafite mai sus relevate apare semnal cu literă de 1 — 2,2 cm — Fig. 28 b:

† Граматикъ Миханлъ.
† Gramaticu Mihail.

În succesiune, în zona imediat superioară, fragmente din unele inscripții sgrăfilate amintesc de:

... ² параклис[и]а[рх] ¹; ... ² [параклис] ¹ иархъ; пис грама[тик] ¹... ²
... paraclis(i)a<rh> ³; ... <paraclis>iarh ³; a scris grama<ticul>...

În plan superior, cu literă de 0,3 — 4 cm:

Тодороу... ⁴
Todoru...

În zona imediat superioară, cu literă de 0,6 — 4,5 cm — Fig. 28 c:

... ² граматик... ⁵ и Станъ вярѣ по граматик Манѣ бѣрѣ по братниа.
...gramatic ... și Stan l-a ales pe Manea gramatic, <care> i-a ales pe <alți> frați <gramatici>.

РАДОСЛАВЪ ГИ
БОГНУТЪ

Fig. 28 a

ГДА МѢСМІХАЛЪ

Fig. 28 b

И ПАНУ КРЪ ПО ГДА МѢСМІХАЛЪ ПОБРАНА

Fig. 28 c

ПОУ АСРЬГР

Fig. 28 f

ГДАЛАП

Fig. 28 e

Grafite de la Biserica Domnească <sec. XV–XVI>

În spațiul de deasupra grafitului precedent, cu literă de 0,7 — 8,5 cm :

...² [пара]¹ клиснѣрхъ⁶.
...<para>clisiarh.

În zona imediat superioară s-a iscălit :

Пис Козм|а⁶(?)
A scris Cozma (?)

Cu literă de 6 — 11 cm — Fig. 28 d :

Бѣучѣ⁷.
Buicea.

În spațiul superior grafitul parțial lizibil :

...² [пара] клиснѣрхъ... Влада воевода⁸(?)
...<para>clisiarh ... Vlad voievod (?)

În zona de deasupra acestuia, cu literă de 1 — 2,7 cm :

Іермон(а)ѣ...⁹
Ieromonah ...

Cu literă de 0,3 — 4 cm — Fig. 28 e :

Пис Цаллапи⁶.
A scris Țalapi.

În spațiul imediat superior, cu literă de 0,5 — 2,5 cm
— Fig. 28 f :

Тоудѣрхъ ■ гр[аматик]².
Tudor gr<amatic>.

Cu literă de 1,5 — 7,5 cm, înscrisă în plan înclinat
— Fig. 28 g :

Пис граматик[к]¹ Или; | аньдрѣ⁷.
A scris Ilie gramatic ; decembrie.

În spațiul de deasupra, cu literă de 0,4 — 2,5 cm
— Fig. 28 h :

Из писахъ, г(ра)м(а)тник¹⁰ Дмитри, параклиснѣрхъ, въ д(ѣ)ни Басараба
воевода¹¹.

Am scris eu, gramaticul Dumitri, *paraclisiarh*, în zilele lui Basarab voievod.

În spațiul imediat superior, cu literă de 1,2 — 1,8 cm
— Fig. 28 i :

† Изъ писахъ, Тоудѣрхъ граматик, параклиснѣрхъ, въ д(ѣ)ни ꙗлѣѣд(н)д(р)а
воевода¹².

† Am scris eu, Tudor gramatic, *paraclisiarh*, în zilele lui Alexandru voievod.

Cu literă de 0,5 — 8 cm, delimitată într-un spațiu marcat de o linie curbă — Fig. 28 j ;

ꙗндрѣ; | пис граматикъ | Герге⁶.
Decembrie ; a scris gramaticul Gherghe.

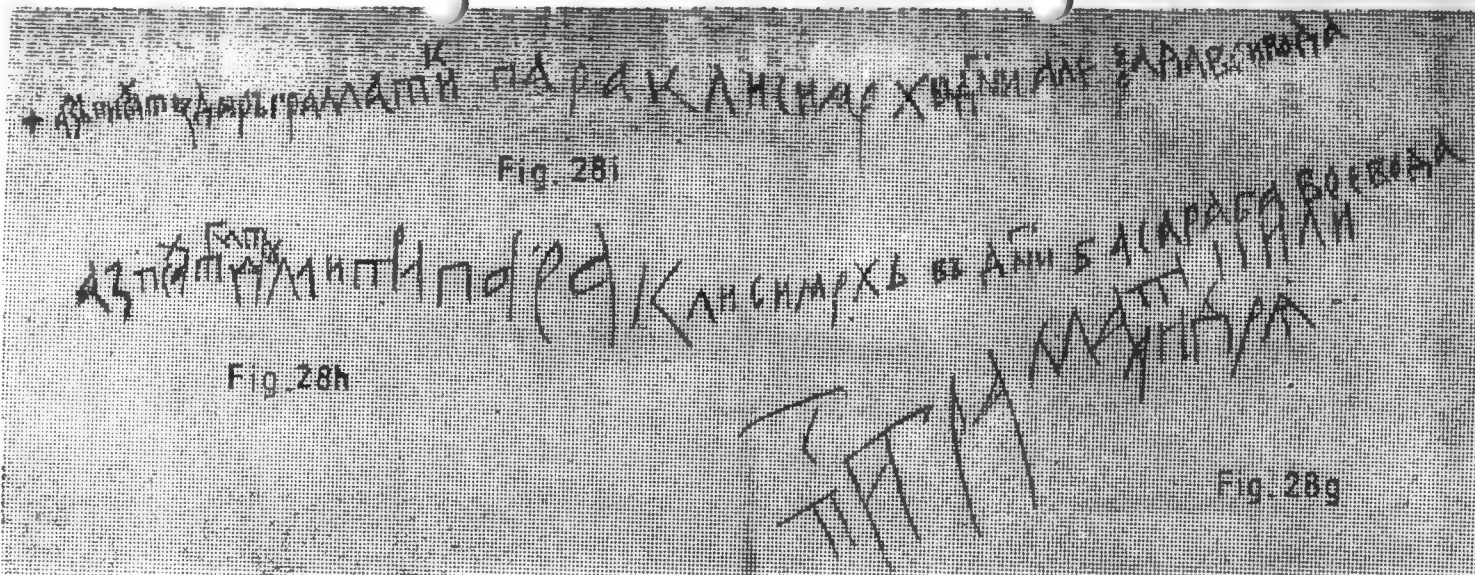
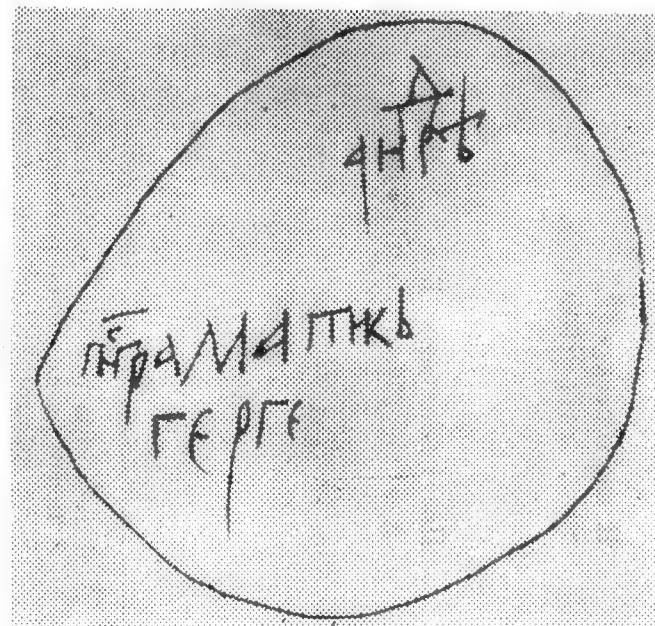

Fig. 28j →

+ 4. зьпн^х (а) (т) о н к ъ

Fig. 28 k

Graffiti de la Biserica Domnească.
 (sec. XV—XVI)

În cimpul superior grafitului inseris în vremea voievodului Alexandru, cu literă de 2,5 cm — Fig. 28 k :

† *Ѧзъ писах Стоико*⁶.
† Am scris eu, Stoico.

Numele se repeta, apoi, inseris în partea inferioară :

*И пис Стоик<о>*⁶.
Și a scris Stoic<o>.

Pe latura de sud a nișei, cu literă de 0,6 — 3,5 cm :

*Пис граматикъ Елъ*⁶...¹³
A scris grămaticul Vlă...

BIBLIOGRAFIE. 1 C. Bălan, *Studiul inscripțiilor*, în RMI, 1992, nr. 2, p. 90—91 (text, trad. și desene); 2 *Idem* și D. Mohanu, *Unele considerații*, în „Stud. com.”, Argeș, 1992, p. 29 și 30 (text în transliterare, trad. și desene pl. de la p. 35 și 36); 3 D. Mohanu, [I. *Unele considerații ...* în RMI, 1992, nr. 2.

¹ Inscriptie ilizibilă; întregirea ne aparține.

² Inscriptia nu se mai păstrează.

³ Am păstrat în traducere termenul „paraclisiarh” — în înțelesul de *subordonat* ecleziarhului — avînd în vedere că cei ce au îndeplinit această atribuție la Biserica Domnească erau și grămăticî, fapt pentru care nu am adoptat ca echivalent cuvîntul *paracliser* (țircovnic) (să se vadă pentru acest înțeles, H. Tiktin, *Rumänischdeutsches Wörterbuch*, III, Bukarest, 1903, p. 1119).

⁴ Numele este urmat de literele „ѡѣгѣѣ” (u g p r) ce nu ne-au îngăduit stabilirea unei lecturi certe.

⁵ Siglele sgratitate în continuare nu au putut conduce la o lectură sigură. În partea superioară apare scris „*ПАРАКЛИСАРЪ*” („*paraclisiarh*”), iar sub acest termen și în continuarea siglelor mai sus relevate pare să fi fost scris „*Никодимъ*” (Nicodim ?). În desenul ce-l redăm la Fig. 28 c, am cuprins numai partea din formular ce ne-a permis o lectură sigură. După grafie inscripția se situează pe la începutul sec. al XVI-lea.

⁶ Grafitele ce preced sau succed pe cel amendat sub nota de față datează din veac. al XVI-lea.

⁷ Grafitele amendate sub această notă aparțin vremii dinspre mijlocul sec. al XV-lea — sec. XVI început.

⁸ După grafie și locul în care se află inscripția, voievodul ar putea fi Vlad cel Tânăr (1510—1512).

⁹ Lectura numelui nu a putut fi încă restituită.

¹⁰ Lectură probabilă; atribuit inseris cu unele imprecizuni.

¹¹ Voievod identificat cu Neagoe Basarab (1512—1521), ținînd seama de succesiunea grafitelor, căci Dumitru grămăticul și *paraclisiarhul* a fost nevoit ca în partea de sfîrșit a inscripției să arcuiască — în forma unui segment de cerc — textul, pentru a evita suprapunerea peste alt inseris, dintr-o etapă precedentă „*Pis gramatic Ili(e) ; andria*”. Tudor grămăticul avea să incizeze apoi celălalt mesaj aflat în partea imediat superioară, urmînd ca reper liniar pe cel inseris mai jos de Dumitru grămăticul, fapt ce dovedește că grafitul cu numele lui Alexandru vodă a fost scris după acela aparținînd vremii lui Basarab voievod. Cum în șirul dinastiilor din Țara Românească un principe cu numele Alexandru, ce a domnit după un Basarab vodă, nu a putut fi decît Alexandru al II-lea Mircea (1568—1577), și cum între grafitule în cauză este vădită apropiere în ce privește grafia, apare evident faptul că voievodul din stirpea Basarabilor nu poate fi altul decît Neagoe Basarab (cf. în acest sens și articolul publicat de noi și de prof. Dan Mohanu, *Unele considerații* în „Stud. com.”, Argeș, IV (1992), p. 31—32 (p. 25—36), cu omisiuni la p. citate și carențe datorită corecturilor tipografice defectos efectuate).

¹² Voievod identificat deci cu Alexandru al II-lea Mircea.

¹³ Inscriptie acoperită cu zidăria care a închis accesul dinspre vest în nișă.

Grafite în nișa din axul timpanului de la vest al naosului* pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Cu literă de 0,8 — 9 cm, înscrisă în zona de mijloc ■ peretelui nișei :

† Ω γραματ[ιχός]¹ Κοσμα²
† Gramaticul Cosma.

În spațiul de deasupra, cu literă de 0,3 — 1,3 cm, înscrisă într-un segment de cerc :

Πομενε, Γ(ορνο)αν, Σερβα([η])³...⁴
Pomenește, Doamne, Șerba(n)...

În zona superioară ■ peretelui nișei, către extremitatea de la vest, cu literă de 0,6 — 3 cm :

Ποп Киръка⁵.
Popa Chirăca

În spațiul imediat superior, cu literă de 0,6 — 1,8 cm
— Fig. 29 a :

Πис ποп Иане; лет ^{хзрнн}⁶.
A scris popa Ilie; leat 7158.

În zona de deasupra grafitului precedent, cu literă de 0,5 — 2,3 cm — Fig. 29 b :

Ποп Манѣ исписах⁷.
Popa Manea a scris.

Cu literă de 0,4 — 3 cm :

Πис ποп Радул⁷.
A scris popa Radul.

Pe latura de la sud a nișei, începînd din zona de mijloc, cu literă de 0,3 — 2,4 cm :

Πис γραμαтик | Διμιτρι².
A scris Dimitri gramatic.

În spațiul de deasupra acestui grafit, cu literă de 0,9 — 4 cm :

Diacon Costandin⁷.

În zona superioară, cu literă de 1 — 2 cm :

Ποпъ Иане⁸.
Popa Ianev.

Cu literă de 0,4 — 1,8 cm :

Πис Διμιτρι⁷.
A scris Dimitri.

Către marginea de vest a peretelui, cu literă de 1,4 — 3,5 cm : — Fig. 29 c :

Пис Ненъ⁹.
A scris Nenu.

Fig. 29 a

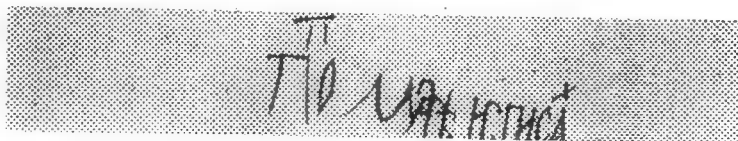

Fig. 29 b

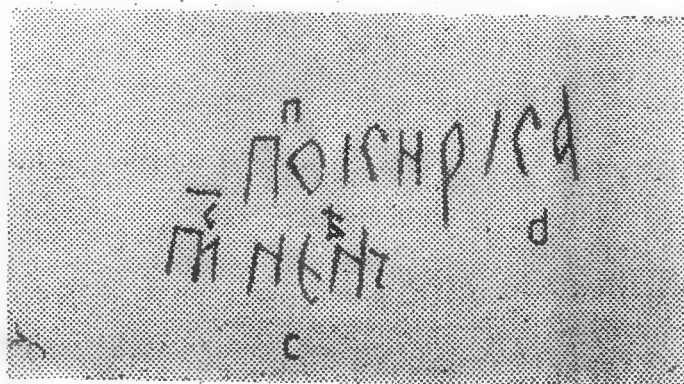

Fig. 29 c — d

Grafite de la Biserica Domnească (sec. XVII; 1649—1650)

În spațiul de deasupra acestui grafit, cu literă de 1,5 — 6,8 cm : — Fig. 29 d

Поп Кирка¹⁰.
Popa Chirca¹¹.

BIBLIOGRAFIE. 1. C. Bălan, *Studiul inscripțiilor*, în RMI, 1992, nr. 2, p. 90—91 (text, trad. și desene); 2. Idem și D. Mohanu, *Unele considerații*, în „Stud. com.”, Argeș, 1992 p. 29 și 30 (text în transliterare, trad. și desene pl. de la p. 35 și 36).

¹ Întregirea ne aparține. Menționăm că inscripția este figurată cu alfabet chirilic, cu excepția literei „μ” (m) din scrierea greacă. Prezența siglei „Ω” (O) la începutul grafitului ne-a determinat să redăm inscripția cu caractere grecești.

² Grafitul poate fi datat dinspre sfârșitul sec. al XVI-lea — sec. XVII prima jumătate.

³ Literă acum ilizibilă; întregirea ne aparține.

⁴ În partea de sfârșit a inscripției, înscrisă într-un segment de cerc, literele greu lizibile par a indica lectura *воиовод* (voievod), cu referire la Radu Șerban (?) (1602—1610).

⁵ Grafitul poate fi datat din prima jumătate a sec. al XVII-lea.

⁶ Văleatul corespunde anilor 1649 septembrie 1 — 1650 august 31.

⁷ Grafitul aparține vremii de după mijlocul sec. al XVII-lea.

⁸ Inscripția aparținând sec. al XVII-lea se repetă în forma „по(п) Нанъ” (popa Ianev).

⁹ În partea superioară a literelor „нк” (nă) a fost înscrisă litera „к” (ea).

¹⁰ Grafitul amintește numele aceluiași preot care și-a însemnat numele și pe latura de la nord a nișei.

¹¹ Relevăm că în zona inferioară a peretelui de sud al nișei se mai disting unele grupuri de litere, care ar putea sugera lectura „Самкнъ” (Samen). Apar distincte apoi către zona superioară literele „Стни” (Stni), formă derivată din onomasticul „Stan”. De asemenea grafitul

„Πис Димитри” (a scris Dimitri) este precedat de inițialele „IIDR”, posibil pentru „Indr⟨ea⟩ — deceimbrie.

* În urma cercetărilor recente, întreprinse de prof. D. Mohanu, a fost detectată pe perețele de la vest al naosului, în partea superioară a intrării și a tabloului votiv, o inscripție figurată cu negru pe fond verde, cu literă de 3 — 5,3 cm, la baza scenei Adormirii Maicii Domnului, sub grupul de îngeri și sub episodul Brâul Maicii Domnului, și anume „Az Dumitru (?) l(eat) 1632 (?), 7140...”

VII 293

⟨Sec. XVI — sec XVI⟩

Grafite și inscripții înscrise cu cerneală pe pereții bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Pe stîlpul din naos dinspre nord-est, pe latura de est, în partea din stînga personajului „cavalerul feudal”, cu literă de 0,6 — 2,2 cm :

СтанчѸл ; | $\times 30^1$ ап(р)лїе) д.
Stanciul ; 7009 aprilie 4.

Pe perețele care marchează trecerea de la proscomidie în absida altarului, către baza crucii zugrăvite aici, cu literă de 2 — 3,5 cm :

Т...²кѸк...²ркѸм ; $\times 30$ ма(н) нї³(?)
...² 7009 mai 18 (?)

Pe perețele din dreapta al altarului :

$\times 30^4$.
7039.

Pe stîlpul din naos, dinspre sud-est :

$\times 30^5$.
7049.

Pe perețele din absida mare a altarului :

Марїе ; $\times 30^6$.
Maria ; 7108

Pe perețele de la est al altarului, în partea din dreapta ferestrei, cu literă de 0,3 — 2,5 cm, cu cerneală neagră pe fond gălbui :

αχχγ' | 1623 μαρτ̄ιου κα' 7, Ιων⁸ Μανδουλος λογ(ο)βέτης).
1623 martie 21, Ion Mandul logofătul.

Pe latura de la sud a absidei altarului :

† Ил(и)е храматиѸкъ.¹⁰
† Ilie gramatic.

† СтѸлиан¹⁰.
† Stilian.

† Стан граматиѸкъ.¹⁰
† Stan gramatic.

Pe peretele din spre nord-est al altarului, în partea din stînga ferestrei, cu literă de 1 — 4,5 cm :

Грамаѣик | Давида¹¹.
David gramatic.

Pe peretele dinspre sud-est al altarului, în partea din dreapta ferestrei, cu literă de 0,7 — 4,5 cm :

Иис грамаѣик Маноле¹¹.
A scris Manole gramatic.

Pe peretele din partea din dreapta ferestrei de la proscomidie, cu literă de 1,2 cm :

Ма[Ѡеї?] ¹² в(Ѡе)в(Ѡ)да.
Ma<tei ?> voievod.

cu literă de 1,7 — 3,5 cm :

Все земли славѣ¹³.
Mărire a toată țara.

cu literă de 1,2 — 1,7 cm :

Дѣмитрѣ.
Dumitru.

cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

Станчела.
Stancea.

În absida altarului, pe peretele de la nord, către proscomidie, cu literă de 2,5 — 6 cm :

Драгослави прѣстав[и се]¹⁴.
A răposat Dragoslav.

cu literă de 0,6 — 2,1 cm :

Иис Влаикъла.
A scris Vlaicul.

Миклаъш марх¹⁵.
Miclăuș neguțătorul.

Pe peretele dinspre nord-est al altarului, în partea din stînga ferestrei, cu literă de 1,5 — 4,5 cm :

Дѣмитру...¹⁶ а погребение | полож[ил]¹⁴ сѧ въ гробѣ.
Dumitru ..<la> înmormîntare l-a așezat în groapă.

Pe peretele dinspre sud-est, în partea din dreapta ferestrei, cu literă de 1,2 — 2 cm :

† Радѣла.
† Radul.

cu literă de 0,6 — 1,2 cm :

Пѣтрѣла.
Pătru.

Pe peretele despărțitor al proscomidarului de absida altarului, pe banda albă de sub crucea zugrăvită aici, cu literă de 0,6 — 1,3 cm :

Dumitru.

cu literă de 0,7 — 1 cm :

Matei.

Pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, cu literă de 1,2 — 2,5 cm :

*Maria*¹⁷ (?).

cu literă de 0,8 — 3 cm :

Necula.

cu literă de 1 — 1,6 cm :

Comană.

în dreptul unui turn simbolizând o biserică, cu literă de 0,5 — 2 cm :

Gherguș.

cu literă de 0,6 — 1,3 cm :

Stanca.

cu literă de la 1 — 2 cm :

Mariia.

cu literă de 1,9 — 2,1 cm :

Ivana.

cu literă de 1,2 — 3,8 cm :

Mușat.

către fereastra de la proscomidie, cu literă de 0,8 — 1,2 cm :

Mușă.

în partea inferioară a reprezentării siluetei unei biserici, cu literă de 0,7 — 1,6 cm :

Crăstia ;[apoi însemnarea:] Parimii triod 916.

Pe peretele din partea din dreapta ferestrei de la proscomidie, cu literă de 1,2 — 1,5 cm :

Manda.

cu literă de 0,5 — 2,5 cm :

Dobrot(ă).

cu literă de 1,1 — 1,3 cm :

Stoica.

cu literă de 0,3 — 1,5 cm :

Trifu.

cu literă de 1,5 — 4,5 cm :

Stan.

Pe stîlpul din naos, dinspre nord-est, pe latura de la est, în dreptul unui turn-clopotniță, figurat aici, cu literă de 0,7 — 3 cm :

Прѣста|въше чет<ецъ> Гѣрghi.

A răposat Gherghi dascăl <al bisericii>.

cu literă de 1,2 — 3,6 cm :

Радѣуѣ¹⁸.

Radul.

în stînga personajului „cavalerul feudal”, cu literă de 1 cm :

Ion; Calia.

cu literă de 1 — 2,5 cm :

Tudora*.

cu literă de 0,7 — 1,8 cm :

Petra.

cu literă de 1,4 — 2,5 cm :

Rada.

în cîmpul din dreapta personajului „cavalerul feudal”, cu literă de 1,2 cm :

Stoic(a).

cu literă de 0,9 — 2,5 cm :

Mușă.

cu literă de 1,2 cm :

† *Mica.*

cu literă de 0,6 — 1,8 cm :

Manea; Ivan*

cu literă de 0,6 — 1,2 cm :

Șimon.

cu literă de 0,7 — 1,7 cm :

Mihai * . . . 16

cu literă de 2 — 3,5 cm :

Stancea *.

cu literă de 0,8 — 2,2 cm :

Petriman * . . . 19

BIBLIOGRAFIE. 1 O. Tafrali, *Biserica Domnească*, în RIAF, 1915, p. 150, nota 1; 2 Idem, *Biserica Domnească. Răspuns*, în NRR, 1916, p. 3 (text fragm. și trad.); 3 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917 — 1923, p. 36 (text și trad.); 4 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 235—238 (cu transcriere chirilică).

¹ În orig. data este figurată astfel „x̄sθ”, văleatul corespunzând anului 1501 aprilie 4.

² Inscriptie neinteligibilă. Amintim că V. Drăghiceanu, *art. cit.*, și O. Tafrali, *op. cit.*, p. 236 și nota 1, citează doar văleatul „x̄kr x̄3θ” (leat 7009), corespunzător anului 1501 — mai 18 (?).

³ În partea de sfârșit inscripția este figurată în forma „ma HH” (ma ni), probabil, pentru a indica luna „ma(i) 18” (?).

⁴ Corespunzător anilor 1530 septembrie 1 — 1531 august 31, văleatul era înscris pe peretele din dreapta al altarului (cf. O. Tafrali, *op. cit.*).

⁵ Corespunzător anilor 1540 septembrie 1 — 1541 august 31, văleatul era figurat pe stilpul din naos, dinspre sud-est (*ibidem*).

⁶ Inscriptia a existat în absida mare a altarului; văleatul corespundea anilor 1599 septembrie 1 — 1600 august 31 (*ibidem*).

⁷ La D. Onciul, I. Bogdan, N. Iorga, *Raport*, în BCMI, 1915, p. 141 și Idem, în AAR, 1915—1916, p. 24, apare lectura „μαρτῆς κχ” (martie 21); V. Drăghiceanu, *art. cit.*, comunică lectura „μαρτηω” (martie).

⁸ La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, figurează particula „Iw” (Io), în timp ce O. Tafrali, *op. cit.*, restituie numele „Iω<αννίς>” (Ioan).

⁹ O. Tafrali, *op. cit.*, amendind lectura corect efectuată de V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, a citit „Μανζουλοάλας(ς)” (Manzuloalas).

¹⁰ Numele a fost însemnat în absida altarului, pe latura de la sud (cf. O. Tafrali, *op. cit.*).

¹¹ Inscriptie databilă din prima jumătate a sec. al XVII-lea.

¹² Nume redat în lectură probabilă, ce a fost însemnat către mijlocul sec. al XVII-lea.

¹³ Formulare ce se înscrie — după grafie — tot spre mijlocul veac. al XVII-lea.

¹⁴ Inscriptie ilizibilă; lectură probabilă.

¹⁵ Lectură posibilă, unele litere nefiind indeajuns de precis figurate.

¹⁶ Literele sgratitate aici nu mai sînt lizibile.

¹⁷ O. Tafrali, *op. cit.*, p. 236, a citit „Μαρς” (Maru).

¹⁸ Numele se repetă cu literă de 0,6 — 3 cm.

¹⁹ Literele care urmează nu mai sînt lizibile. Inscriptiile au fost datate, cu probabilitate, după grafie.

* Numele figurează și într-o fotocopie, la Corina Nicolaescu, *Istoria costumului*, pl. LXXI.

VII 294

<Sec. XVI—XVII>

Grafite și inscripții înscrise cu cerneală în absida altarului, pe peretele de la nord, către proscomidie; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

cu literă de 3,2 cm :

Rada.

cu literă de 2,5 — 4,2 cm :

Badia.

cu literă de 1 — 1,5 cm :

Ilie.

cu literă de 0,8 — 2 cm :

Stana.

Pe peretele dinspre nord-est, în partea din stînga ferestrei, cu literă de 1,2 — 3,5 cm :

Marga | mo (?)

cu literă de 1,2 — 2,5 cm :

Zoica 3¹.

cu literă de 0,8 — 1,3 cm, în dreptul unui personaj înfățișat schematic :

Vitan 3¹.

cu literă de 1,2 — 1,7 cm :

Mărin.

cu literă de 0,8 cm :

Iona.

cu literă de 0,6 — 2,2 cm :

Manoil.

cu literă de 1,2 cm :

Ana ; Sava.

cu literă de 1 — 2 cm :

Stanciu.

cu literă de 0,8 — 1,3 cm :

Voica.

cu literă de 1,2 — 5 cm :

Drăganu ot ...²

cu literă de 1 — 3 cm :

Creața ...³

cu literă de 2 — 3,5 cm :

Stana ; Dobra.

cu literă de 0,6 -- 2 cm :

Oprea.

cu literă de 1 — 3 cm :

Radu.

cu literă de 0,5 cm :

Șărbu ; | Vișa.

cu literă de 0,5 cm :

Stan (?)

cu literă de 0,8 — 1,1 cm :

Stoica.

cu cerneală neagră, cu literă de 0,4 — 1,2 cm :

Dum(i) |tru.

cu literă de 0,4 — 0,5 cm :

Manul ; | Tudora ; | Vîlsan ⁴.

Pe peretele dinspre sud-est, în partea din dreapta
ferestrei cu literă de 1,1 cm :

Ivania.

cu literă de 1,2 — 2 cm :

Marin.

cu literă de 1,1 — 3 cm :

Frusana ⁵ 2 ⁶.

cu literă de 0,5 — 1,5 cm :

Vlad 2 ⁶.

cu literă de 0,7 — 2 cm :

Neacșa.

cu literă de 1,5 — 5 cm :

Dragomir eri(u).

cu literă de 1,1 — 3 cm :

Mușat 3 ¹.

cu literă de 1,2 — 2,2 cm :

Radul.

Albul 3¹.

cu literă de 0,6 — 3 cm :

Radul.

cu literă de 1 — 3,5 cm :

Stan.

cu literă de 2 — 4 cm :

Tud(o)ra 1⁷.

cu literă de 0,6 — 2 cm :

Badea.

cu literă de 0,3 — 2,2 cm :

Stanciu.

cu literă de 2 — 2,5 cm :

Sora.

cu literă de 1,4 — 2,5 cm :

Tăofil.

cu literă de 1,4 — 2,5 cm :

Stan ; P(î)rran(a ?).

scris cu cerneală neagră, cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

† *Culai ; Ioan.*

cu literă de 0,6 — 1,2 cm :

† *Costea.*

cu literă de 0,6 — 2 cm :

Dumitru.

cu literă de 0,6 — 1,5 cm :

Ion Diculii.

cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

Niagoe.

cu literă de 0,6 — 1,7 cm :

Zoica.

cu literă de 1 — 2,8 cm :

Manda.

cu literă de 0,7 — 1,2 cm :

cu literă de 1,3 cm :

*Mihnea...*⁸ (?).

*Marie...*⁹ⁱ.

cu literă de 1,2 — 2,5 cm :

*Anghilina let<urghie ?>*¹⁰.

cu literă de 0,8 cm :

Ioana.

cu literă de 0,8 — 1,2 cm :

*Micul 2*⁶.

cu literă de 0,7 — 2 cm :

*Tatomir 3*¹.

cu literă de 1,1 — 2 cm :

Filipu.

cu literă de 1 cm :

Iona.

Necula.

cu literă de 0,8 — 1,3 cm :

*Voica ; Bade...*⁹

cu literă de 0,7 — 0,8 cm :

Stanciu.

cu literă de 0,6 — 4 cm :

Zoica.

cu literă de 1,2 cm :

Stan.

cu literă de 1,2 — 4 cm :

Drag(o)mira.

cu literă de 0,6 — 2 cm, în câmpul siluetei unei biserici figurate pe perețele absidei :

Voicu | diiaconul.

cu literă de 0,7 — 1,5 cm :

Stanca.

cu literă de 0,6 — 2 cm :

Paraschiv.

cu literă de 0,7 — 1,5 cm :

Rada.
Stepan.

cu literă de 0,8 — 1,7 cm :

Dobra.

Pe peretele din dreapta intrării în diaconicon, cu literă de 0,5 — 3 cm :

Fota.

cu literă de 0,5 cm :

† Marco i ...⁹

cu literă de 0,5 — 1,5 cm :

† Paraschiv; Av...⁹

cu literă de 1,3 — 3,5 cm :

Vladul.

cu literă de 1,3 — 3 cm :

Petru¹¹.

La baza scenei „Pilda bunului Samaritean”, din altar *, apare semnat :

ГОНУАЪ ГРАМДМННКЪ

Fig. 30 — Grafit <s. XVII mijl.>

Goiceană gramatică¹².

BIBLIOGRAFIE. 1. V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 36, nota 1 (în lectură parțială); 2. O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 235 (în lectură parțială).

¹ În orig. „r” (=3), adică numele să fie amintit de trei ori.

² Semnele figurate în continuare ar putea sugera lectura „o(t) Téi” (?).

³ În orig. se disting în continuare literele „lă...”.

⁴ Modul în care este sgrafitat numele face posibilă și lectura „Vilcan (?)”.

⁵ La O. Tafrali, *op. cit.*, apare lectura „Frusa, Nanu”.

⁶ În orig. „s” (2), adică numele să fie amintit de două ori.

⁷ În orig. „a” (=1), adică numele să fie amintit o dată.

⁸ În orig. sînt figurate semnele „si...” (vi...).

⁹ Inscripție deteriorată.

¹⁰ În orig. sînt figurate semnele „AKT”. Menționăm că unele onomastice sgrafitate în absida altarului, în ultimele decenii ale sec. al XVII-lea — sec. XVIII sînt însoțite de indicațiile „AKT” sau „AKA”, uneori scrise chiar în forma „AKT”, pentru a aminti termenul let<urghie>, redat și prin formulările „lăd<urghie>” sau „dăt<urghie>”, datorită erorilor comise de cei ce au înscris numele respective.

¹¹ Grafitele au fost datate de noi, cu probabilitate, după grafie.

¹² Numele grămaticului sgrafitat către mijlocul sec. al XVII-lea a fost pus în lumină cu prilejul lucrărilor efectuate în absida lăcașului (cf. D. Mohanu, *O nouă etapă în conservarea și restaurarea picturilor murale din secolul al XIV-lea de la Argeș. Absida altarului*, în RMM, MIA, XX (1989), nr. 1, p. 58, fig. 27 și p. 59).

Grafite ce au existat la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Pe peretele absidei mari a altarului :

Драган, Ди(н8), Тръндафѣл, дѣакон Пав(ел), Антон, домна, Воѣка¹, Нягое, Татѣана².

Dragan, Di(nu), Trăndafil, diacon Pav(el), Anton, domna, Voica¹, Niagoe, Tatiana².

Pe pereții altarului :

Mircea, Zinca, Stana, David... Crețul... Marco... Mușa...
Tatoinea, Zoița, Arghișa, Gheorghe log<ofăt>... Manea, Dan, Marco
log<ofăt>... Dragomira³.

În naos, pe latura de la sud, în partea din stînga ferestrei :

Маргарета, Стана, Дора, Дѣмитр8² etc.

Margareta, Stana, Dora, Dumitru² etc.

În pronaos :

✕ΔΨΑ²
1701

✕ΔΨΑ²
1704⁴.

După : O. Tafrali, *Monuments byzantins de Curtea de Argeș*, p. 235—237.

Să se vadă și : V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească — Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 36 și nota 1.

¹ „Domna Voica”, ar putea fi identificată fie cu soția voievodului Mihnea cel Rău, sau — ai de grabă — cu doamna lui Radu al V-lea de la Afumați, a cărei activitate ctitoricească este cunoscută la Argeș. Numele este întâlnit însă și ulterior, în onomastica unora dintre familiile voievodale din Țara Românească (cf. și C. C. Giurescu *Istoria românilor*, II/1—2 și III/1—2; să se vadă și arborele genealogic întocmit de D. Pleșia, în vol. *Io Mircea, mare voievod și domn...* *Bibliografie selectivă și album*, Așezămintul „Nicolae Bălcescu”, Rîmnicu Vilcii, 1986).

² Inscriptiile au fost redată după O. Tafrali, *op. cit.*

³ Grafitele au fost redată după V. Drăghiceanu, *art. cit.* Precizăm că am cuprins aici numai inscripțiile ce nu au putut fi detectate prin cercetările noastre, pentru celelalte semnalate atât de V. Drăghiceanu cit și de O. Tafrali cf. textele de sub nr. 293, 294, 297 și 302.

⁴ Inscriptiile au fost datate de noi, cu probabilitate, pe baza observațiilor asupra onomasticelor și a datelor cuprinse în text.

Grafite în altar, pe peretele dinspre sud-est, în partea din dreapta ferestrei; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

cu literă de 0,5 — 1,3 cm :

Maria, let<urghie>.

cu literă de 0,5 — 1,1 cm :

Marin.

Ivana.

cu literă de 0,4 — 3 cm :

Tudora, let<urghii> 12¹ (?).

cu literă de 0,6 — 1,5 cm :

Voica, let<urghii> 4².

cu literă de 1 — 1,8 cm :

Oprea, 10³.

cu literă de 0,4 — 1,3 cm :

M(a)rie, let<urghie> cu ...⁴ 1⁵.

cu literă de 0,7 — 1,8 cm :

Tudor, let<urghie>⁶.

cu literă de 0,8 — 1,3 cm :

Iordan, let<urghie>⁶.

cu literă de 0,3 — 1,3 cm :

Barbul, let<urghie> 1⁵

cu literă de 1 — 1,2 cm :

Gherghe, let<urghie>.

cu literă de 0,5 — 1,4 cm :

Ioana, le<turghie> cu s<ărindar ?>.

Negoe, let<urghie> cu a...⁷

cu literă de 0,5 — 1,3 cm :

Cr(i)stina, le<turghie> cu ...⁴

cu literă de 0,7 — 1,5 cm :

Lepădat, let<urghie> cu a.c...⁷

cu literă de 0,6 — 1,2 cm :

Albul, le<turghie> cu s<ărindare> 2⁸.

cu literă de 0,6 — 1,8 cm :

Dumitru, let<urghie> cu⁹.

cu literă de 0,4 — 0,8 cm :

- *Apostul, le<urghii> 2⁸.*

cu literă de 1,2 cm :

Udrea, le<urghie> 1⁵.

cu literă de 0,6 — 1,2 cm :

Ion; L(a)zara.

cu literă de 1,3 — 2 cm :

† *Oprea led<urghie> (sic).*

cu literă de 1,2 — 2 cm :

Despa, let<urghie> 1⁵.

cu literă de 0,7 — 1,1 cm :

Stanc(u), let<urghie>.

Pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord,
în partea din dreapta ferestrei, cu literă de 1,5 cm :

Năcşa, let<urghii> 2⁸.

cu literă de 1,7 cm :

Ion, lut<urghii> (sic) 2⁸.

cu literă de 1 — 2,6 cm :

Dragot(ă), let<urghii> 10 2⁸.

¹ În orig. „*12*”, în loc de „*1*” (=12), adică serviciul liturgic să fie săvârşit de 12 ori.

² În orig. „*4*” (=4), adică serviciul liturgic să fie săvârşit de patru ori.

³ În orig. „*10*”, cu referire la pomenirea numelui de zece ori.

⁴ Litere neinteligibile.

⁵ În orig. „*1*” (=1), adică serviciul liturgic să fie săvârşit o dată.

⁶ Numele se repetă alături de altele sgrăfitate în acest spaţiu.

⁷ Pentru termenul acatist (?).

⁸ În orig. „*2*” (=2), adică serviciul liturgic să fie săvârşit de două ori.

⁹ Inscripţia nu mai continuă.

¹⁰ Inscripţiile au fost datate, cu probabilitate, după grafie, termenii „let<urghie>”, „s<ărindar>”, „ac<atist>”, având o mai largă folosinţă din sec. al XVIII-lea.

VII 297

<Sec. XVII către sfârşit ? — sec. XVIII>

Grafite pe stîlpul din naos, dinspre nord-vest pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

cu literă de 1 — 2 cm :

Dima.

cu literă de 1 — 3 cm :

Dana 3¹; Samfira (?) ...protausp...²

cu literă de 0,6 cm :

Stana.

Pe stilpul din spre nord-est, pe latura de la sud, în partea superioară a scenei înfățișând „Milosteniile Sf. Filofteia” cu negru pe fond alb s-a iscălit zugravul :

Ilie³.

În pronaos, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în naos, cu literă de 1,3 — 4 cm :

Radu.

cu literă de 1 — 3,5 cm :

Mătanie Radului Firrrrn⁴ (sic).

cu literă de 1 — 3,5 cm :

Vlad⁵.

¹ În orig. „r” (=3), adică numele să fie amintit de trei ori.

² Inscriptie parțial deteriorată; lectură incertă.

³ Ilie zugravul a executat desigur scena în cuprinsul căreia apare semnat, probabil pe la 1750. Relevăm că T. Voinescu, *Un caiet de modele de pictură medievală românească*, în vol. *Pagini de veche artă românească*, III, p. 168 și 174, îl identifică cu un omonim al său din Teiușu, j. Vilcea, frate cu Ion zugravul; să se vadă și D. Mohanu, *Pictura murală a Bisericii Domnești din Curtea de Argeș în lumina noilor cercetări efectuate în turla naosului*, în „RMM”, MIA, XIII (1982), nr. 2 p. 24 și foto fig. 3, la p. 25.

⁴ La O. Tafrali, *Monuments — Arges*, p. 236, apare lectura „РАДЪА, МѢИТАНІЕ... РАДЪИФІР... † РРН... АНО ІОВАНЪ” (Radul, Meaitanie raahifir... † rrn... Iano... Iovana). Cea amintește de grupurile de litere încă vizibile „... arr... | avnd. g (= 3?) la alta io.t | ... t r t o(?) z n t u... | .. r v r. pis az (?)..”, înscrise între liniile ce marchează pomenirea unor nume.

⁵ Inscriptiile au fost datate cu probabilitate, după grafie. numele „Vlad” fiind probabil înscris anterior.

* Aici și-a însemnat numele și „Preda logof(ă)t, ispisah; 1868 mar(tie) 20” grafit înscris pe fresca din sec. al XIV-lea (informație comunicată de prof. Dan Mohanu), ceea ce ridică unele îndoieli asupra datei uotată „xawāh”.

<Cea 1750>

VII 298

Inscriptie pe glaul ferestrei din altar; literă de 0,3 cm, cu alb pe fond albastru; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

[Aceast]¹ă fereastră s-au înfrumuseța[t]¹ | [de dumnea]² lui, jupan Sandu Bucșane[scul¹]³.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 33; 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 239 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză).

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, loc. cit.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. La V. Drăghiceanu, loc. cit., si O. Tafrali, loc. cit., apare lectura „de jupan...”.

³ Inscriptia a fost datată după grafie, în vremea în care a fost restaurată pictura lăcașului.

Inscripție pe glaful celei de-a doua ferestre din naos, de pe latura de la sud; literă de 3 cm, cu alb pe fond albastru; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească)

† Această fereastră s-au înfrumu|sețat cu cheltuiala dumnealui jupan Ștefan | s(i)nă Balotă căpitanul¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Biserica Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 33; 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 239 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză).

¹ Inscripția a fost datată după grafic, în vremea în care a fost restaurată pictura lăcașului.

Inscripție pe glaful celei de-a doua ferestre din naos*. de pe latura de la nord; literă de 3 cm, cu alb pe fond albastru; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

† Această fereastră s-au înfrumu|sețat cu cheltuiala dumnealui jupan | Iordachie Bucșănescul căpitan; sep(temvrie) d(ă)nă 16¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 33; 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 239 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză).

¹ Inscripția a fost datată după grafic, în vremea în care a fost restaurată pictura lăcașului.

* Inscriptii cu un formular asemănător, dar în parte deteriorate, nemaipermitând o lectură coerentă după cuvintele „...dumnealui jupan”, se găsesc și pe glafurile primelor ferestre din naos, pe laturile de la sud și de la nord ale lăcașului.

Grafit pe o cărămidă din peretele de la nord al lăcașului, în exterior, în cimpul dintre cele două ferestre ale naosului; literă de 3 cm; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Hrizea da(scăl ?); 1758¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 34 (cu litere chirilice); 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 257 (și cu litere chirilice).

¹ La O. Tafrali, *loc. cit.*, lectura „Hr(i)zea, v(ă) l(eat) 1751”, cu evidente erori. Menționăm că un „Hrizea dasc(ăl), măn(ăs)t(i)rea Argeș” este atestat la 1786 iulie 12 (cf. *Catalogul manuscriselor*, IV, p. 101), probabil, același cu personajul relevat de inscripția de mai sus.

Grafite pe stîlpul din naos, din partea de sud-est, pe latura de la est; literă de 1,5 cm, la limita superioară a registrului draperiei; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Sima; l(ea)t 7282¹.

cu literă de 1,5 — 3,5 cm :

7305² (?).

cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

Sima.

cu literă de 1,5 cm :

Ioan, snu...³

cu literă de 0,2 — 2 cm :

Costandin.

cu literă de 1,3 — 4 cm :

Dicul Cădăilu⁴ (?); l(ea)t 7309⁵.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 36 (cu litere chirilice, în lectură parțială); 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 237 (cu litere chirilice, în lectură parțială).

-
- ¹ Corespunzător anilor 1773 septembrie 1 — 1774 august 31.
² Ultima cifră greu lizibilă. La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, apare vâleatul Ζηκ' (= 7320), corespunzător anului „1812”. Vâleatul corespunde anilor 1796 septembrie 1 — 1797 august 31.
³ Inscripție neinteligibilă.
⁴ Numele este scris după vâleat.
⁵ Corespunzător anilor 1800 septembrie 1 — 1801 august 31. Inscripțiile au fost datate în limitele de timp amintite în text.

<Cea 1827> octombrie (?)

Inscripție scrisă în trecut cu alb, pe stratul de pictură executată de Pandleimon zugravul, la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

3 (?) ...¹ [Episcop de]² Argeș, chiriu, chiru Grigorie ...¹ o,
 ...¹ octovrie ...¹ zograf Pandleimon ...¹ | osteneala | ...¹ | Ioan³

Textul după : Clișeele pe sticlă, nr. 3 123—3 128, în Fototeca Muzeului Național de Artă (fondul fostei Comisii a monumentelor istorice).

-
- ¹ Inscripție ilizibilă.
² Fragment restituit de noi.
³ Inscripția a fost datată în jurul anului în care Pandleimon zugravul semnează lucrările de pictură executate la acest lăcaș. Menționăm că lectura inscripției redată de noi urmează în ordinea clișeelelor : 3 123, 3 125—3 128 și 3 124.

Inscripție ce era scrisă în trecut, deasupra ușii de intrare în naos, pe peretele de la vest; a fost înlăturată cu prilejul lucrărilor de repunere în valoare a picturii originare a bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Pandeleimon | zograf *; 1827 ¹.

După : V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească din Argeș*, în BCMI, X—XVI (1917—1923), p. 38, foto. fig. 27. Să se vadă și : 1 P. Popescu, *Vechile picturi de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, în „Românul”, XLVI (1915), nr. 505, din 26 septembrie, p. 1; 2 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 239 (cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză).

¹ V. Drăghiceanu, *art. cit.*, p. 36—38, precizează că numele zugravului era înscris și „sus pe turlă”. Cercetările mai noi efectuate aici au dus la descoperirea, la baza turlei, sub fereastra de la sud, a inscripției „Pandeleimon | zograf; 1827” (cf. D. Mohanu, *Pictura murală a Bisericii Domnești din Curtea de Argeș în lumina noilor cercetări efectuate în turla naosului*, în RMM, MIA, XIII (1982), nr. 2, p. 24 și foto. fig. 4, la p. 26).

* Numele său este semnalat și de N. I. Apostolescu, *O descoperire la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, 1915, nr. 2 708, p. 1.

VII 305

1843 august 4 ... 1845

Grafite pe stîlpul din naos, din partea de sud-est, pe latura de la vest; literă de 1 — 3 cm; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Al<ecu> ¹ Lipănescu; 1843 avgost 4.
T. Verindeiu; 1845.

BIBLIOGRAFIE. O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 237 (cu litere chirilice).

¹ Întregirea după semnătura aceluși personaj, de la bis. Sf. Treime și Coborîrea Duhului Sfînt, a m-rii Cozia, unde Alecu Lipănescu s-a iscălit în 1825 ianuarie 24 (cf. și V. Brătulescu, *Călimăneștii*, p. 22).

VII 306

1634 (7142) februarie 9

Inscripție pe montanții din stînga și din dreapta ai ancadramentului ușii de la intrarea în biserică, decupați dintr-o piatră de mormînt, de 170/51 cm; literă de 11 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

[Ενθαδε κειται ο δουλος] ¹ του Θ(ε)ου | Γουλη, ε(k) κομης ² Δηπαλητζας ³ κα(ι) εζησεν χρονους λς' k(αι) εκμιθι ⁴ k(αι) εταφου|εις των ναω[v] ⁵ Μεγαλου Νη|κολαου. Εγραψε ο Ιων, ο αδελφος του; τω Χ(ριστ)α 1634 φε(βρουαριου) 9, ζρμβ'.

<Aici zace robul> lui Dumnezeu, Guli, din satul Dipalița și care a trăit 36 de ani și a murit și s-a îngropat în biserica Marelui Nicolae. A scris Ion, fratele său; de la Hristos, 1634 februarie 9, 7142.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 32 (text și trad.); 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș* p. 252 (text și trad.); 3 D. C. Giurescu și A. Pănoiu, *Feronerie veche românească*, foto. fig. 99.

¹ Inscriptia nu se mai păstrează; piatra a fost tăiată. Întregirea după O. Tafrali, *loc. cit.*

² În text „Κοσμη”.

³ V. Drăghiceanu, *loc. cit.* a citit „Γουληκος Μηδηπαλητζας” (= Guliecos Midipalițas). Relevăm că la O. Tafrali, *loc. cit.*, apare formularea „Γουλης Κοσμηδη[ς] Παλητσας” (= Gulis Cosmidis Palițas). Precizăm că la redarea lecturii și traducerii noastre am avut în vedere nu numai grafiera inscriptiei, ci și faptul că în Grecia există o localitate *Dipalița* (cf. *Inscriptii—București*, p. 486—487, nr. 588).

⁴ În orig. pare să fie scris „εγγιμιθι”.

⁵ Inscriptie deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

VII 307

1819 ianuarie (14 ?)

Piatră de mormint de 164,5/73 cm, în pronaos în partea din stînga; literă de 6 cm, în relief, într-un cimp de 87/21 — 49 cm, în cimpul dinapoi al lepedei; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Suptu această¹ piia|tră să odihne|scu oasele ră|posatei roa|⁵ bei lui D(u)m|nezeu, Stan|ca er(e)ița; | și s-a pris|tăvit la |¹⁰ anu 1819 | ianuarie | [14]²... ?

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 58, nota 1; 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 243 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză).

¹ În text „aceaceastă”.

² Inscriptie deteriorată, ilizibilă; data a fost completată după O. Tafrali, *loc. cit.*, care a citit „dechemvrie 14”. Menționăm că la V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, apare lectura „februarie 13”.

VII 308

1839 noiembrie 21

Piatră de mormint de 137/68 cm, în pronaos, în partea din dreapta intrării; literă de 3,5 cm, în relief, într-un cimp de 108/36,5 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

† Născută Tigveancă, apoi | Brătiancă, prin lege am fostă | oarecînd soție celui | iubit(u)lui, cinstită soție, |⁵ Dincă Brătianu, fostul | cluce(r)i mare; și am vi(e)țuit | cît au voit D(u)mnezeu, | întru armonie, foarte liniști(t). | Și iară, cînd Acela au |¹⁰ găsită cu cale, iarăși i-a chemat | pă amîndoi, dea-rîndul, | cu milostivire | ne-au așezat | într-această casă, |¹⁵ supt aceste pietri, | loc d(u)mnezăescu. | Și cerem ertare | de la fiecare | suflet creștinesc. |²⁰ Anastasiia Brătianca, | ce au adormit la leat | 1839 no(e)mvrie 21¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc—Argeș*, în BCMI, 1912, p. 96; 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 241—242 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză) și *Atlas*, pl. CXLV, fig. 1,

¹ În chenarul de pe laturile pietrei este scris, cu literă de 9,5 cm, un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 23).

VII 309

1844 februarie 10

Piatră de mormint de 148/68,5 cm, în pronaos în, partea din dreapta intrării; literă de 1,7 și 5 cm, în relief, într-un cîmp de 119/38 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Trudit în lume, | muncit în slujbe | politicești, | muncit în casă, |⁵ săbit de trude, | griji cîmpenești, | cincizeci și șase de ani | cu munca am viețuit | și alt nimica din |¹⁰ ostenele n-am dobîndit. | Iar, după moarte îmi amă | odihna cu D(u)mnezeu, | eu Brătianul bi(v) vel | cluceri mare, în locul meu, |¹⁵ supt această piatră, | într-a(s)tă casă, chiar ca în cer. | Și al meu suflet fie | în D(o)mnul, precum în ceri. | Costandin, cel ador- |²⁰ mit la leat 1844 februarie 10¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc—Argeș*, în BCMI, 1912, p. 96; 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 242 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză).

¹ În chenarul de pe laturile pietrei este scris, cu literă de 10,5 cm, un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 23).

VII 310

<Înainte de 1845>

Piatră de mormint de 162,5/73 cm, în pronaos, în partea din dreapta intrării; literă de 6 cm, în relief, într-un cîmp de 52/25 — 56 cm; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Suptă această piatră | să odihnesc oase | le răposatei roaba | lui D(u)mnezeu, El |⁵ enca; și s-au | pr[istă] |¹ vit | [la leat 18<...>] |².

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 58, nota 1; 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 240 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză).

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea după O. Tafrali, *loc. cit.*

² Inscriptie deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, *loc. cit.* La O. Tafrali, *loc. cit.*, apare lectura „la [anul]...”, autorul propunînd datarea pe care am adoptat-o și noi.

Inscripție ce era scrisă în trecut, în pronaos, pe perețele de la vest, într-un filacter ținut de un arhanghel, înfățișat în partea din dreapta intrării în bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

Drept într-aceste morminte, ce sînt cu pietri | acoperite să odihnescă oasele | robilor lui D(u)m(n)ezeu, Costandin Brătianu, mare[le]¹ | clucer [și ale]¹ d[umneei]¹ coco[ana]¹ Nastasiia, [maria | clucerias<a>-și a[le]¹ dumnaei Elencă, soție ... u ... e lui a ... iar [T]eodor Brătianu ... [lu] zugrăvit această tindă¹ ².

3. d[umneei] dumneaei D³; maria] mare D; 3—4. clucerias<a>] clucereasa D; 4. a[le] dumnaei] a D; Elencă] Elencăi D; soție] sora lor D; 4—5. ... u ... tindă] om. D.

Textul după : o fotografie la O. Tafrali, *Monuments byzantins de Curt a de Argis*, Atlas, pl. CXII, fig. 1 (vol. II) și p. 240 (transcriere cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză, vol. I).

Să se vadă și : V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 58, nota 1.

¹ Întregirea după transcrierea cu alfabet chirilic, la O. Tafrali, *loc. cit.* (vol. I).

² Inscripția a fost datată după O. Tafrali, *loc. cit.* (Atlas).

³ Sigla D, reprezintă studiul lui V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

Piatră de mormint de 150,5/59 cm, în pronaos, în partea din dreapta intrării; literă de 4 cm, în relief, într-un cimp de 126,5/35 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

† Lipsită fără vreme | de a soarelui lumi[nă], ¹ | a mia inimă geme | și sufletul suspină | ⁵ gîndînd la fii, la soțul | ce în lume am l(ă)sat. | Cu maicu-mea cea bună, | în neagră lăcuință, | rugăm noi împreună | ¹⁰ înalta providență | să <le> ² adaoge zile | ce mie mi-au luat. | Elenca Brătianca, | ce fu adormit(ă) la leat 1845 | mai 10, în vîrstă de ani 24 ³.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Bis. Sf. Nicolae Domnesc—Argeș*, în BCMI, 1912, p. 96; 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 240—241 (text cu alfabet chirilic și trad. în l. franceză).

¹ Inscripție deteriorată, ilizibilă; întregirea după O. Tafrali, *loc. cit.*

² Omis.

³ În chenarul de pe laturile pietrei este scris, cu literă de 9,5 cm, un text liturgic (să se vadă Anexa, I, nr. 23).

VII 313

Inițiale înscrise pe o piatră de tuf calcaros, de cca 23/35 cm, fixată pe fațada de la sud a naosului, la extremitatea dinspre vest ■ arcului în consolă; literă de cca 10 cm, săpată; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

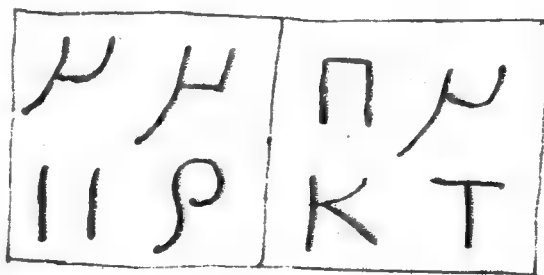

Fig. 31 — Sigle grecești de la Biserica Domnească

ν¹[μ]² | [π]³ μ⁴ || [η]⁵ ρ | κ [τ]⁶.

n¹<m>² | <p>³ m⁴ || <i>⁵r | κ <t>⁶.

După: V. Drăghiceanu, *Comunicări. Inscriptie de la Biserica Domnească din Curtea-de-Argeș*, în BCMI, XXIV (1931), p. 91 (desen de arhitect G. Sterian).

¹ Inițialele, atit cit se mai poate desprinde din original, nu au fost figurate cu exactitate — după conturul lor — în desenul arh. G. Sterian.

² Siglă ilizibilă în original, o redăm după desenul de față; ea ar putea fi și „ν” (= n).

³ Siglă ilizibilă în original, o redăm după desenul de mai sus.

⁴ Siglă greu lizibilă în original; ar putea fi și „ν” (= n).

⁵ Siglă parțial lizibilă în original, o redăm după desenul de mai sus.

⁶ Siglă ilizibilă în original, o redăm după desenul de mai sus. Amintim că litera „ν” (n), apare într-o formă apropiată de a siglei înfățișată în desenul în cauză, atit în texte paleografice, cit și în epigrafie, încă înainte de zidirea Bisericii Domnești; cf. spre exemplu, V. Garthausen, *Griechische Paleographie*, II (tabel 11), ed. 1978; cf. și G. Millet, *Inscriptions de Mistra*, pl. XIV—XV (text din 1315), pl. XVIII—XIX (texte din 1320—1322). Inițiale de acest fel sînt prezente, uneori, și în inscripții din sec. XV—XVII, de pe obiecte existente la noi (cf. pentru originalele textelor epigrafice dateate 1463 și 1654, referințele din vol. *Inscripții—București*, p. 584, nr. 775 și p. 736—737, nr. 1 101). În faza actuală a informațiilor noastre nu dispunem de date certe, pentru a le încadra — cronologic — într-o anumită perioadă. Ele ar putea aparține și vremii lui Neagoe Basarab, din anii zidirii m-rii Argeșului.

VII 314

1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305)

Cruce funerară de piatră de 115/41 cm, încadrată în zidul de incintă al lăcașului, în exterior, pe latura de la est, în dreptul șoselei; literă de 4 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

[Supt a]¹ceastă | sf(i)ntă c|ruce să o |dihnesc |⁵ oaseler |oabi(i) |
lui | D(u)mnezeu, | Zoița; | 7305. |¹⁰ Safira, Ion, | Oprea, Vi |laia.

¹ Inscriptie deteriorată.

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe perețele de la vest; literă de 3,8 cm, cu alb pe fond albastru închis, în dreptul lor; la bis. Sf. Voievozi (Bis. Flămânzești).

Parthenie [arhimandrit]¹;
Cozma arhereu;
Ioan deaconu;
Stanca deaconeasa².

BIBLIOGRAFIE. 1 C. N. Mateescu, *Mitropolitul, Cosma*, în BOR, 1932, p. 588; 2 I. C. Filitti, *O lămurire despre mitropolitul Munteniei Cozma Popescu și biserică din Ursoaia (Buzău)*, ibidem, LI (1933), p. 201; 3 Elena Schuller, *Monografia suburbiei Flămânzești* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 476, f. 504.

¹ Inscriptie, deteriorată, ilizibilă.

² Inscriptiile au fost datate începând din jurul anului în care episcopul de Buzău, Cosma, este ales mitropolit și până la sfârșitul păstoricii sale, corespunzătoare vremii în care Partenie a fost arhimandrit la m-reă Argeș.

VIII 316

1792

Inscriptie pe clopotele ce au existat în trecut la bis. Sf. Voievozi (Bis. Flămânzești).

Acest clopot s-a făcut de Cosma episcopul Buzeului și s-a dat la biserica noastră ot Curtie de Argeș; și s-au dat metoh la sfinta mănăstirea, 1784; iar acum, anul 1792, s-au prefăcut de robu lui Dumnezău, Partenie arhimandrit argișanu¹.

Textul după: C. N. Mateescu, *Însemnări despre originea ardeleană a mitropolitului Cosma*, în BOR, L (1932), p. 589.

Să se vadă și: Elena Schuller, *Monografia suburbiei Flămânzești* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 476, f. 505.

¹ Clopotele, cel mare și cel mic, au fost luate de armata germană în 1917.

VIII 317

1805 (7313) mai 20

Cruce de lemn sculptat, de 38/24 cm, păstrată în altar; literă de 1,6 cm, în relief, pe una din fețe; la bis. Sf. Voievozi (Bis. Flămânzești).

73 | 13, | mai 20. | Matei, | Stanca, | ⁵ Alisandru, Ioan.

Pisanie în partea superioară a fîntînii; literă de 5 cm, cu roșu închis pe fond alb; la Fîntîna „Meșterului Manole”.

Cursul apei din fîntînă, cînd iaste răce și bună,
La ia mult norod să adună | ca setea să-ș potolească,
Inima să-ș răcorească, vederea să-ș veselească, |
Și cine bea multămăște și pre ctitori proslăvăște,
Cu toții îi fericăște; | și pînă cînd apa curge,
Pomenirea nu să stinge, ci și mai mult să adaoge, | ⁵
Că curge cu-ndestulare; aceasta sfîrșit nu are;
Să ia să bea fieș care. | Acest izvor era tăinuit,
Din vechime negîndit, pînă acum cînd s-au înnoit, |
Făcîndu-să întîu cercare, pentru gustul care-l are;
Așa au și găsit cu cale, | că-ndată cum o au aflat,
Într-acest loc o au mutat. Bun lucru, cu adăvărat. |
Prea sfinția sa stăpînul Iosif 1-〈ul〉 episcopu cu Meletie iconomu, | ¹⁰
Căci și aici s-au ostenit și nu puțin au cheltuit,
La cișmelele ce-au făcut, | cum și alte lucruri multe,
Cu mari chieltueli făcute, pre afară și în curte ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 154—155; 2 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 53—54; 3 T. Pamfile, *Inscripții*, în „Miron Costin”, III (1915), p. 159—160; 4 D. N. Ionescu, *Schitul Fedeleșoiu*, în „Bul. Ep. Argeș.”, III (1928), nr. 3—4, p. 12, nota 1; 5 Idem, *Schituri*, p. 25, nota 1; 6 R. Ilie, *M-rea Curtea de Argeș*, în GB, 1953, p. 595—596; 7 Al. Alexianu, *Din literatura epigrafică*, ibidem, 1968, p. 873—874; ■ [N. Șerbănescu], *Minăstirea Curtea de Argeș*, pl. fig. 50.

¹ Inscriptia a fost datată în perioada de la prima atestare a zidirii unei fîntîni de către episcopul Iosif și pînă în jurul anului cînd s-au terminat o bună parte din construcțiile ridicate de înaltul prelat la Argeș. Textul a fost retușat. Menționăm că P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 128, nota 151, lasă să se înțeleagă că textul în cauză este o rescriere a pisaniei originale de la această fîntînă, care se află acum la muzeul din Curtea de Argeș (nr. 319).

X 319

1800

Pisanie pe o piatră de 80,5/65 cm; literă de 3 cm, în relief; provine de la o veche fîntînă*; a fost păstrată și în incinta Fabricii de luminări din oraș; la muzeul din Curtea de Argeș, nr. inv. 146.

1 Această apă limpede și lină,
Din firea ei răce și bună,
Vederii mult veselitoare,
Și setii potolitoare,
5 Din izvoarele adincului
S-au scos în fața pămîntului,
De Iosif smeritu episcopul

Cu Meletie, bunu iconomu,
Ca cine va bea să multămască
10 Și pre ei să-i pomenească.
Că pentru aceasta s-au îndemnat
Și la-cestu locu bun o au mutat,
Unul, adecă dîndu cheltuiala,
Iar celalaltu puindu osteneala;
15 Annul 1800.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 154; 2 I. Panțurescu, *Argeș*, p. 54; 3 Al. Alexianu, *Din*

literatura epigrafică, în GB, 1968, p. 873; 4 C. Șerban și N. Moiescu, *Curtea de Argeș în documente*, foto. fig. 38 și text; 5 G. Georgescu, *Date cronologice din istoria orașului Curtea de Argeș*, în „Stud. com.”, Argeș, II (1987), p. 77.

* Un vizitator al m-rii Argeșului la 1813 releva că în afară de „cișmeaua cu trei șipote” — probabil, aceea cunoscută ca *Fintina meșterului Manole*, mai sint „și alte două”, lângă piriul „Valea Iașului”, unde se află „o piatră pe care este scris: Cine bea din această apă să pomenască, să vadă că din izvor adîncu este scoasă pre fața pămîntului” — referiri la cuprinsul rîndurilor 5—6 din prezentul text (nota vizitatorului menționat, la I. Corfuz, *O descriere a minăstirii Curtea de Argeș*, din anul 1813, în RIR, XV (1945), fasc. II, p. 220).

X 320

<Cea 1370—1400>

Fragment de piatră de mormînt de 26/30 cm; literă de 8 cm, săpată; provine de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească); la muzeul din Curtea de Argeș.

...¹ <Ѣ>ЧНА МѢ² <НАМАТ>³...¹

...veșnica lui <pomenire>...

BIBLIOGRAFIE. P. Ch[ihaia], *Contribuții*, în GB, 1963, p. 64 (fragm. în l. slavă și trad.).

- ¹ Inscriptia nu se mai păstrează.
² Inscriptia a fost datată după grafie, în perioada ce a urmat după încheierea lucrărilor de zugrăvire a lăcașului.
³ Întregirea a fost făcută de noi. Să se vadă în acest sens și P. Chihaia, *loc. cit.*

X 321

<Cea 1370—1400>

Inscriptie pe trei fragmente dintr-o piatră de mormînt; literă de 7 cm, săpată; provine de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească); la muzeul din Curtea de Argeș *, nr. inv. 23 bis.

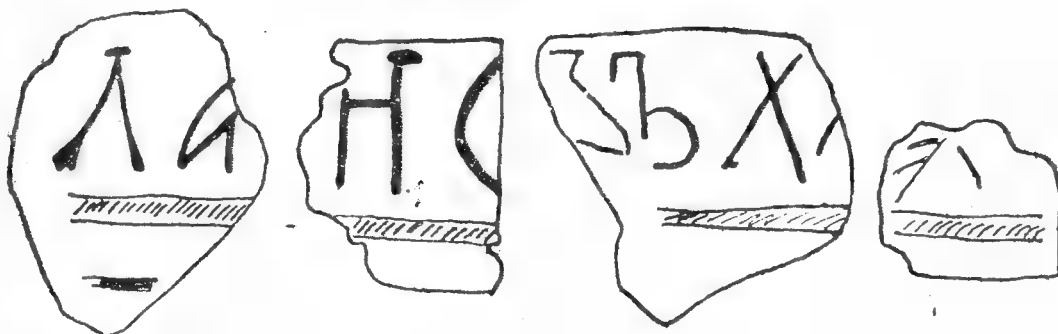

Fig. 32—Inscriptie-fragment de la Biserica Domnească.

...¹ ЛАНС²...¹ Ѣ Х(ОНСТ)А³...¹

...lais .... în Hristos ...

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Cronică. Săpăturile de la Curtea de Argeș*, în RI, VI (1920), p. 178 (fragm. în transliterație); 2 Idem, *Descoperirea de la Argeș*, în NR, XV (1920), nr. 173, p. 1 (fragm. în translitera-

ție); 3 Al. Lăpădatu, *Mormintul lui Basarab-voivod cel Bătrîn*, în „Înfrățirea”, Cluj, I (1920), nr. 42, p. 2 (fragm. în transliterație); 4 A. Savela, *Importantele descoperiri de la Curtea de Argeș*, în „Izbinda”, II (1920), nr. 633 și 634, p. 1 (fragm. în transliterație); 5 G. I. Brătianu, *Les fouilles de Curtea de Arghesch (Roumanie)*, în „Rev. arh.”, Paris, XIII (1921), p. 7 (trad. în l. franceză); 6 A. Savela, *Descoperirile istorice de la Curtea de Argeș*, p. 15 (fragm. în transliterație); 7 C. Kogălniceanu, *Bis. Sf. Nicolai*, în CL, 1922, p. 727 (fragm. în transliterație); 8 V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 44 (fragm. în l. slavă, trad. și foto. fig. 32, la p. 43 și fig. 33, la p. 44); 9 Idem, *Cele mai vechi inscripții românești*, în AGR, 1927, fig. 2, după p. 50; 10 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 87 (fragm. în l. slavă și trad.); 11 C. C. Giurescu, *Istoria românilor*, I, p. 405 (fragm. în l. slavă); 12 P. Chihaiia, *Contribuții*, în GB, 1963, p. 62—63, nota 110 (text și trad.); 13 Idem, *Din cetățile de scaun*, p. 28, nota 119 (fragm. în l. slavă); 14 C. C. Giurescu și D. C. Giurescu, *Istoria românilor*, II, p. 30 (text).

¹ Inscripția nu se mai păstrează, piatra fiind spartă.

² C. Kogălniceanu, *loc. cit.*, și V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, au citit „[K]ΛΔ[Δ]HC[ΛΔKΛ]” (= Vladislav), lectură acceptată și de o parte dintre ceilalți editori ai inscripției. Dar, P. Chihaiia, *Contribuții*, *loc. cit.*, a restituit formularul „Δ KΛ XΔ EΔ <ε>ΛΔ(godbre) H ε(amodrajavni)” (= iar întru Hristos Dumnezeu, binecredinciosul și însuși stăpînitorul), lectură ce nu poate fi acceptată, deoarece literele „ΛΔ” (= la) și „HC” (= is), sînt scrise în continuare fără spațiu între ele.

³ Inscripția a fost datată după grafie, în perioada ce a urmat după încheierea lucrărilor de zugrăvire a lăcașului. Amintim că C. L. Dumitrescu, *Le voivode de la fresque de S. Nicolae, Argeș*, în RESEE, 1979, nr. 3, p. 541—558, a apreciat că fragmentele lespedei mormîntale cu numele Vladislav aparțin cripei voievodului Vladislav I.

* În colecțiile muzeului se mai păstrează un fragment de piatră de mormînt de 15,5/13 cm, pe care sînt săpate, cu literă de 6,5 — 7 cm, siglele „...ca...” (= ...sa...), datînd, probabil, tot din ultimele decenii ale sec. al XIV-lea.

X 322

<1668 după mai 20—1672; 1679 aprilie 26 — 1708>

Cruce de piatră, fragment de 63/56 cm; literă de 5 cm, în relief, pe partea din spate a piesei; a fost găsită pe locul din apropierea casei prof. Tănăsescu, în preajma liniei de cale ferată*; în trecut se afla în cartierul Olarilor; a fost păstrată și în incinta internatului gimnaziului de băieți; la muzeul din Curtea de Argeș.

Cu bl(a)goslove|nia mitropoli|tului, chir | Theod(o)sie s-au rîdicatu ¹ [această cruce] ² ... ³.

BIBLIOGRAFIE. 1 R. Ilie, *O troiță din secolul al XVII-lea*, în RI, XIII (1927), p. 380; 2 D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 97; 3 G. Georgescu, *Cronologie argeșană de la prima aletare documentară pînă la 1848*, în „Stud. com.”, Argeș, I (1980), p. 104—105.

¹ Inscripția a fost datată după grafie, în timpul păstoriei mitropolitului Teodosie.

² Întregirea după D. Bălașa, *loc. cit.*

³ Inscripția nu mai continuă.

* Informație comunicată de Gh. Zigoneanu din Curtea de Argeș, fost salariat al muzeului. P. Chihaiia, *Din cetățile de scaun*, p. 50, relevă că piatra a fost descoperită în punctul „Valea lui Stanislav”, ce corespunde zonei Flămînzești (Simidreni).

DĂEȘTI, com. Dăești

323

1801 (7309) martie

Cruce de lemn sculptat de 33,5/18,5 cm; literă de 1,5 cm, în relief, pe suportul piesei; crucea se află în proprietatea pr. Ioan Druțu.

Mușatǔ | diiaconu;

pe altă latură a suportului piesei, cu literă de 1,2 — 1,5 cm, săpată:

Martie | 7309 ¹.

---

¹ Pe baza suportului crucii se mai află o inscripție din 1826.

324

1826

Pe crucea de lemn cu inscripția de sub nr. precedent se mai află un text cu litera de 1 — 1,3 cm, cu negru pe fond alb, pe baza suportului piesei.

Această sfintă | cruce s-au zugră | v(it) cu cheltuiala | preotului
Radu.
Ioan zugr(av); | 1826.

DEAGU DE JOS, com. Recea

325

1833 iunie 20

Icoană de lemn de 49,5/36,5 cm, reprezentind în cîmpul central scena Învierii lui Iisus, iar în partea superioară Sfînta Treime, încadrate de alte 11 scene liturgice; păstrată în altar; literă de 0,2 — 1,5 cm, cu cerneală neagră, pe partea din spate a piesei; provine de la vechea biserică*; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1833 iunie 20. | † Drăghici... ¹.

---

¹ Inscripție neinteligibilă.

* Tot de la vechea biserică provine o icoană de lemn de 74,5/58 cm, reprezentind în cîmpul central Adormirea Maicii Domnului, iar în partea superioară, pe Iisus, păstrată în altar, cu inscripția „L(ea)t 18[3]2 avgustu...”.

Pisanie pe o piatră de 72/120 cm, fixată în partea superioară a ancadramentului de lemn al ușii de intrare în biserică; literă de 5,5 cm, în relief, pictată cu negru și inițiale cu roșu, pe fond alb; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiiiului și cu îndemnaria D(u)h(u)lui Sfînt. Ridicatu-s-au aciaștă sfi(n)tă și dumnezeiască biserică, care să cin|stește hramu Adormirii Născăto(a)rii de Dumnezeu; s-au înfrumusețat du|pre cum să vede, cu toate cele t(r)ibuincioase, de robii lui Dumn(e)zeu, |⁶ Șărbu, Niacșa, Ioan i(e)rodiiac(on), Mariia ier(e)iț(a), Ioan i(e)rodiiac(on), Dum(i)t(r)ana er(e)ița, | Neagoe, Rada, pentru ca să le fie pomenire în veci, nesăvîrșit. | Și s-au ri(di)cat în zilele prialumina(n)tu(lu)i, priaînnălțatului¹ domnului | nostru, Ion Ștefan Miha(i) Racoviț(ă) v(oe)v(od), fiindu mit(r)opolit priasfinți|ia sa, chiriu, chir Grigorie a toată Ougrovlahiia, cînd unbla |¹⁰ m(e)s(e)ța mai 20 v(ă)leat cel mar(e) 7273, iar de la H(risto)s 1765.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Biserica din Deagul de Sus—Argeș*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 211—1 212 (cu foto. la p. 1 211).

¹ În orig. „priaînnălțatului”.

Pisanie în pronaos pe peretele de la vest, deasupra ușii de intrare în biserică, într-un cimp de 74/65 cm; literă de 3,2 cm, cu negru pe fond maroniu-roșcat; inscripția a fost retușată în bună parte în 1946; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Această sfîntă și d(u)mneză|iască bisiar(i)că unde să prăz|nuește hramu Adormirea Născă|toari(i) de Dumnezeu și Pururia Fecioari¹ |⁵ Mari(i) s-au zugrăvit cu to(a)tă² | cheltueala, pre cum să vede, de robi(i)³ | lui D(u)mnezeu, Șărbu, Neacșa⁴, | Neagoe, Rada, Ioan erodiiac, | Maria dieconeasa, în zilele prea|¹⁰ înălțatului nostru domn, | Nicolae Costan(din) Caragea⁵ v(oe)v(od), | luna iune 8⁶. | Marin log(ofăt), Safta log(o)f(eteasa); 1782. | Iordache zugravu, Manole erod|iacon zugravii⁷.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Biserica din Deagul de Sus—Argeș*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 212.

¹ Particula „ri” a fost retușată.

² Cuvînt retușat.

³ Cuvintele „de robi(i)” au fost retușate.

⁴ Literele „eacșa” din onomasticul „Neacșa” au fost retușate.

⁵ În orig., în urma retușării inscripției, s-a scris „Caravia”.

⁶ Cu cifre arabe.

⁷ Parte din literele textului de la rîndul 8, „rodiiac...zugravii”, au fost retușate și rescrise.

328

1785

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, în partea superioară a firidei, într-un cîmp de 10/39 cm; literă de 1,5 cm, cu alb pe fond albastrui; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Pomeneste preote și | zugravi(i): Manole erode[acon], | erodiacon <sic> Iordache, Oprea; | vă leat 1785¹.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Biserica din Deagul de Sus—Argeș*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 212.

---

¹ Cu cifre arabe.

329

1785 septembrie

Inscripție în nișa de la proscomidie, pe latura de la est; literă de 6,5 — 9 cm, cu negru pe fond cenușiu; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

L(ea)t 1785 | septem(vrie); | dia(co)nă Ma|nole.

330

1845

Icoană de lemn de 68/51 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, în altar pe catapeteasmă, deasupra ușilor împărătești; literă de 1 — 1,8 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1845. | Radu zugravu.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Biserica din Deagul de Sus—Argeș*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 212.

331

1847 aprilie 10

Icoană de lemn de 93/71 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga;

inscripția nu mai este lizibilă, fiind acoperită de rama cu geam a obiectului; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1847 aprilie 10; Grigorie zugrav.

După : I. Gh. Diaconescu, *Biserica din Deagul de Sus—Argeș*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 212.

332

1714 (7222) iulie 8

Cruce de piatră de 160/53/24/18,5 cm, așezată în incinta lăcașului, pe latura de la sud; literă de 4 cm, în relief; datează, probabil, din timpul existenței unei biserici mai vechi; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Cu vriarea Ta|tălui și cu a|jutoriul Fiiu|lui și cu îndem|⁵narea Sf(i)ntulu|i D(u)hă, ridic|atu-s-au aceas|tă cinăst|ită cruce în |¹⁰ hra- mul Sf(i)nt|ului Nicolae, | în zilele lu| Io Sștefa|nă <sic>B(asara)b voe-|¹⁵ vod. Și s-a ost

Pe latura din stînga :

enitū ro|bi lui Dumn|ezău, Radu, St|anca, erei Iv|⁵an, Voica, er|ei Badiul, M|ariia, erei |Micul, Cîr|stia, Despa, |¹⁰ Soare, Pău|na Frîncul, | Ana, Mariia, | erei Vla(i)c|ul, Stana, Ivana.

Pe latura din dreapta :

Iulie d(ă)ni 8, | leat 7222. | Ionū¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inițiale și monograme*, în MO, 1965, p. 578—579; 2 I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 865 (cu foto. fig. 1, după p. 868).

---

¹ Nume scris cu literă de 2 cm, săpată, probabil al unui meșter pietrar.

DEALU BISERICII, com. Uda

333

1836

Pisanie pe o piatră de 93/76 cm, fixată în peretele de la est din pridvor, deasupra intrării în biserică; literă de 3 — 5,5 cm, în relief; la bis. Sf. Voievozi și Cuvioasa Paraschiva.

† Întru slava sf(i)ntii cei de | o fii(n)ță, nedespă(r)țită, de vi|iață făcăto(a)re ș(i) ne(de)spă(r)țită | Troiță, întru cin(s)ția ș(i) lauda prea- c|⁵ur(a)ti(i) stăp(în)i no(as)tre de Du(mne)z(eu) Născăt(oa)r(e) | și cu puteria Fe(c)io(a)rii, M(a)ici (?) s-(a)u z(i)dită acea(s)ță | sf(întă) b(ise-rică) di(n) t(e)m(e)l(i)e, <h>ramu Mari(i) Vo(ie)v(o)z(i) ș(i) | Cuvio(a)sa Para(s)ch(i)v(a), carea d(umnealui) l(o)g(o)f(ă)|tul A(n)ghelū, Dumitr(a) soți(a) ... ¹ Du|¹⁰mit(r)i, A(n)tonū, Flor(ea), Dumitru ², A(n)ghelū, F|lor(ea). Și l(ea)tū 1832 începută și c(u) che|lt(u)iala s-au f(ă)c(u)tū pînă <la> ³ leat | 1836, cumū <să> ³ v(e)de, în z(i)le(le) d(omnului) Ionū Gl(i)gor|iu| | D(imitrie) Ghica voiv(o)d; Ilarionū episc(o)p Arge|ș(ului)|.

Pe bordura din partea superioară a pietrei, pe latura din dreapta și în partea inferioară a pisaniei s-au adău- gat numele :

Drăcuș(i)nū e(reu), Gore e(reu), Dumitre, Ionū e(reu); | [Statie]⁴, Tudorache, Radu, Micu ⁵ (?) ; | Ionū ... ⁶ Mari... ⁶ ș.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugrăvi— Argeș*, în GB, 1962, p. 508.

¹ În text sint figurate literele „dieclerăp”, ce i-au sugerat lui V. Brătulescu, *loc. cit.*, lectura „d-sale (?) ierei” răp(osat ?).

² În text „Dumitdu”.

³ Omis.

⁴ Inscriptie parțial acoperită cu mortar; lectura după V. Brătulescu, *loc. cit.*

⁵ La V. Brătulescu, *loc. cit.*, lectura „Marcu”.

⁶ Inscriptie acoperită cu mortar.

DEALUL VIILOR, com. Poiana Lacului

334

1847

Clopot de 40 cm înălțime și 42 cm diametru, suspen- dat în clopotnița de pe latura de la vest a lăcașului; literă de 1 și 2 cm, în relief, în cîmpul piesei; la bis. Sf. Teodor Tiron.

Андреево Андреомъ Шаудтъ у Пешти; 1847¹.

Turnat de Andrei Șaudt la Pesta; 1847.

¹ Pentru meșterul Andrei Schaudt, cel ce a turnat și clopotele de la bis. Sf. Dumitru din Birlogu, Stoenesti — 1847 și de la bis. Mintuleasa, Craiova — 1839 ș.a., să se vadă și obser- vațiile lui C. A. Stoide, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 890, nota 10; cf. și Șt. Ciuceanu, *Report*, în ACMI, pe 1915, p. 169.

Icoană de lemn de 41,5/32,5 cm, reprezentind Învierea Domnului, păstrată în altar; literă de 0,5 cm, cu alb gălbui pe fond verzui închis, în câmpul inferior al obiectului; provine de la o veche biserică ce a existat în trecut*; la bis. Cuvioasa Paraschiva și Sf. Treime**.

Pătru, Stana; dechemvr(ie) 4, | 1838¹.

¹ Din aceeași vreme se mai păstrează o icoană de 37/31,5 cm, reprezentind Nașterea Domnului, aflată în altar, cu inscripția „Barbu, Iana”.

* Relevăm că, de la această biserică mai provine o icoană de lemn de 72/46 cm, reprezentind Sf. Paraschiva, între arhangheli, cu o inscripție, în parte deteriorată, din care se mai deslușește „... Mari ... Ștefanu, Dob[r.] | Dum[i]tr...”, ce datează din primele decenii ale sec. al XIX-lea.

** La acest lăcaș se mai păstrează o cruce de lemn sculptat de 31/22 cm, probabil o replică după crucea din 1794 decembrie 10 aflată la biserica din Drăgioiu—Olanu, j. Vilcea. Inscripția „Marin, Păuna, | Vladu | ereu”, iar pe suportul piesei „Mușat, | diacon” redă întocmai textul obiectului amintit, cu excepția datei, care nu a fost indicată. (cf. nr. 356).

DELURENI, com. Stoilești

Pisanie pe o piatră de 100/67 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică, într-o nișă; literă de 6 cm, în relief și conturată cu negru; la bis. Intrarea în biserică.

† Această s(fintă) beserică ce | să prăznuește Intraria în bes[e]¹ rică a Maici(i) lui D(u)m(n)ez[eu]¹ | s-au făcut cu osîrdia și che⁵ ltuiala² dumnialor, căpita|nu Gheorghie Dănicel și | soția d(unnealui), Mariia, în zile(le) priainălțatului nostru d(o)[mn]¹, | Io Alecsandru Dimitrie |¹⁰ Ghica v(oe)v(o)d, cu blagoslove|niia preaosfințitului chir[iu]¹, | chir, Ilarion episcopu | Argeșului; | 1840.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² În text, în urma conturării literelor cu vopsea, s-a scris „m|ltuiala”.

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 68,5/83 cm; literă de 3 cm, cu negru pe fond cenușiu; inscripția a fost retușată în unele locuri; la bis. Intrarea în biserică.

Morți : | Maria, | Zmăranda, Ioan, | Scarlat, Gheorghie, | ⁵ Elena, Stana, | Safta, Marina | și cu tot neamul lor. |

Morți : | Gheorghie, | Elena, Zmăranda, | Elena, Dimitrie, | ⁵ Anca, Costandina, | Iordache, Thoma, Ioan, | Lucsandra, Păuna, Elena, | Iordache, Mariia, Zoița, | Elena, Ilinca și cu ¹ ... ²

¹ Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anului cînd a fost clădit și zugrăvit lăcașul.

² Inscripție deteriorată.

Icoană de lemn de 82/61,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, în pronaos, în partea din stînga, pe peretele de la est; literă de 1 — 1,3 cm, cu alb pe fond verzui; la bis. Intrarea în biserică.

Liat ¹ | 7348, | 1840 ², | februarie. | Pop(a) Nico|lae zugrav; | Ilie zugrav | Teișanu.

¹ Cuvîntul se repetă în partea opusă, pe altă coloană.

² Anul „1840”, precedat de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 19), și pe icoana Sf. Ioan Botezătorul, din pronaos în dreapta. De asemenea, data „1840 fev(ruarie)”, pe icoana Maicii Domnului și a Sf. Ioan, ce se află tot în pronaos.

DÎNGEȘTI, com. Berislăvești

Pisanie pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 4 cm, cu maroniu pe fond alb, într-un cîmp de 41/103 cm; la bis. Buna Vestire.

Pisanie * | † a biserici(i) Dînghești, hramul Bunei Vestiri | și al Sfinților Voivozi, cu ajutorul Maica | Precistei, rugăm pre d(unneavoa)stră

ca să ne ajute | ⁵ pentru toată osîrdiia sfîntului locaş acestuia | ca să săvîr-
şim pentru a fi spre pomenire celor | ce s-a(u) ostenit pînă acum şi mai
înainte, care acum | s-au săvîrşit toate lucrările prin d(umnea)lui boer |
Sandu Biserică şi David; anul 1820 martie 25.

* Textul a fost retuşat cu prilejul unor lucrări de refacere a lăcaşului.

340

<Cea 1820>

Pomelnic pe peretele de lingă proscomidie; literă de
2,5 — 5 cm, cu negru pe fond cenuşiu, într-un cîmp
de 50/42 cm; la bis. Buna Vestire.

Pomelni[cul] ¹ ... | ... | ... ² Sand[u] ¹ ... ² | Gheorghe ... ² Luţa |
... ² Mariia, Ioan | ... ² Gheorghe ... ² Mariia, | S... ² Țirța (?), Mihai
... ² Sima ³.

Pe petetele de la proscomidie, cu literă de 3,5 cm,
într-un cîmp de 23/32 cm :

... | ... | ... ² Nicolae ... ² | ⁵ Mariea, Sandu, | Niculae, | Ilie ³ †

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscripție deteriorată.

³ Inscripțiile au fost datate după grafie, în jurul anului cînd a fost zugrăvit lăcaşul.

341

<Cea 1820>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pere-
tele de la vest; literă de 7 cm, cu negru pe fond cenu-
şiu, în dreptul lor; la bis. Buna Vestire.

A... ¹;
David; | ... ²;
Sandu Bise[rică]; | Luţa ³; |
Saftha ⁴.

¹ Inscripția din dreptul personajului feminin, reprezentat în pictura murală, nu se
mai păstrează.

² Inscripția din dreptul copilului înfățișat lingă David nu se mai păstrează.

³ Luţa, copilă, este reprezentată în dreptul lui Sandu Biserică.

⁴ Inscripțiile au fost datate în jurul anului cînd a fost zugrăvit lăcaşul.

DOBREȘTI, com. Dănicei

342

<După 1832>

Pisanie în pridvor, pe peretele de la est, deasupra
întrării în biserică; literă de 2,2 cm, cu negru pe fond
gălbui, într-un cîmp de 62/99 cm, într-o nișă; inscrip-

ția a fost retușată, iar textul de pe rindurile 10—12 a fost rescris, adăugându-se o nouă inscripție a 1880; la bis. Sf. Nicolae.

[În]¹ zilele binecredinciosului², singur stăpînitoriului, marelui d(o)mnū și împăratū | [Nicolae]¹ Pavlovici a to(a)t(ă) Rusiia, [la lea]¹⁴ 1832 s-au ziditū această sf(întă) biserică la satul | Dobrești, moșia sf(intei) iepiscopii Rîmnic(ului), hram Sf(intul) Nicolae, din themelie, [de robu ?]¹ lui D(u)mnezeu, jupîn | ...³ cojocariul și a soți sal[e ...]⁴ cu toat(ă) cheltuiala d(u)mnealui, din lucru mînilor sale, care |⁵ și ...⁵ să află jugrăvite în tindă și au și înpodobit-o cu cărți, cu odoară, cu jugră | veala, după cum să vede, tot lucru, 8 luni s-au lucrat și la vremea să(vî)rșitului anelor | ...⁶ a vieți(i), orice prioți să vor afla la⁷ această sf(înt) lăcași să aibă a-i îngropa în tindă un | de sînt și zugrăviț(i) chipuri(le) lorū. Și după sfîrșitul dumnea'or, ce va lăsa bēsēricii sau moșie | sau pruni sau bani, alte acareturi să să serie [aici]¹ la această pisanie pentru veș(ni)ca lor pomenire sau ne |¹⁰scriindu-să să fie urmetori cine va rămînea din neam.

Am dăruit ... | ... | ...⁸ iară cine nu va fi următori din neam sau | din propietari(i) moșii a să tinde la această dăruială, cel mai mic lucru, să fie lepăd(a)t de la Soborul | de la Nicheia ...⁵ sfinții părinți, întocmai cu Arie, aș lua plata sa după al său lucru, să |¹⁵ aibă a da, iar nu a lua, ca și împăratul cerească⁹ a lor ostăneală în veci, | amin. Sfîrșit și lui D(u)mnezeu laudă¹⁰ ...¹¹

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² În text „binecredinciosului”.

³ Inscripție deteriorată. În anuarul *Eparhia Rîmnicului și Argeșului*, II, p. 1 013, numele său este „Nicolae”.

⁴ Inscripție deteriorată. Numele ei este „Ruxandra” (cf. *ibidem*).

⁵ Inscripție deteriorată.

⁶ Inscripție neinteligibilă; în text „are de mit”.

⁷ Particula este scrisă deasupra rîndului.

⁸ Inscripția care urma, de la sfîrșitul rîndului 10, pînă către partea finală a rîndului 12, a fost înlocuită cu un text scris la 1880, ce amintește că lăcașul „s-a meremetisit de al doilea, de preotu Matei Duho(v)nicu, din comuna Corbi”.

⁹ În text „primească”.

¹⁰ Inscripția a fost datată ca posterioară anului în care s-a clădit lăcașul, ce a fost, probabil, zugrăvit într-o etapă imediat următoare.

¹¹ În continuare urmează iscălitura, de la 1880 a „j(ugravului) Flora Popescu”.

DOBROGOSTEA, com. Merișani

343

1810 noiembrie 8

Pisanie pe o piatră de 77/88 cm, fixată deasupra ușii de intrare în pronaos; literă de 3 — 5 cm, în relief, pictată cu negru pe fond alb-cenușiu; la bis. Sf. Voievozi.

300

† Această sfântă biserică ieste zidită d|inū temelie, cu toată chel-
tuiala dumnealui | panū Mihaiu Uescul i panița, soți(a) dumnialui, E|fru-
sina și înăpodobindu-să cu toate cele tre|⁵buincioase, zestre și hramul
Sfinți(i) Voevozi Mi|hailū și Gavrilū; care începere sfi(n)ti¹ biserici au
f|ostū la iun(ie) 19 li(atul) 1809, cu blagosloveniia o preasfinți|tul(ui)
Iosif episcop Argeși(ului), însă satu Dobro|gostea, moșiia numiți(lor)
ctitori și s-au tîrnosi|¹⁰tū la leat 1810 noevr(ie) 8, în stăp(îni)rea Rușilor,
de al |doilea. Pomenitul cnn ero², ctitorilor Alexandru | Uescul bi(v)
vel sătrar și cu soțul dumnealui.

BIBLIOGRAFIE. 1 [N. Iorga], *Inscripții, Biserica din Dobrogostea*, în RI, X (1924), p. 67; 2 V. Brătulescu, *Inscripții*, în MO, 1962, p. 697.

¹ În orig. „sfi(n)titi”.

² Fiul lui.

DRĂGANU—OLTENI, com. Drăganu

1344

<1786 ?>

Inscripție în altar pe peretele de birne de la sud-est;
literă de 1,5 — 3 cm, săpată *; la biserica de lemn
Cuvioasa Paraschiva **.

Ι[σ]ου! Το νομα¹ τοιμεῖτε ἐδω, εις την² μουουσιαν Ντραγκανανιο, που απο
το μεζα|τι, τον Βουκουρεστιον αγορασ(α). Ινα ιξευρετε αδελφοι μου, οτι μετα τον
θανατον μου, | σας τη³ διδω ν'ειναι εδικη σας⁴, με τελιαν εξουσιαν. Και αντοχη και
αποθανω⁵ εις αλλον τοπον, ησους μπορείτε να με παρετε, αν θελετε, ινα με θαψετε |
εδω, δια να με ενθυμασθε. Και σας παρακαλω πολλε, αδελφοι | μου, οστις θελει
να παρακαλη⁵ τον Θεον, δι'εμε και ει'αλλους, α | ποτι ποτες να διδι<τε> δια να
παρκαλουν και λειτουργιας ινα με κα|νη, καιριον και κανδελαν να αναπτη εις
τον ταφον μου, εις τας σορτας¹⁰ ο... ης⁶ μπορεση κα<ι> θ<ε>λη στεκ<τ>ει⁷
μετα, τι ποτες, απο αυτα πολλα τον | παρακαλοι και θελει εχει και αυτος τον
μισθον εκα|τον ταπλασιον απο τον Θεον. |Ηλιας⁸.

O ! Numele se cinstește aici, la moșiia Drăganu, pe care am cum-
părat-o la mezat, la București. Să știți, frații mei, că după moartea mea
v-o dau să fie a voastră, în deplină stăpînire. Și dacă îmi este scris să mor
într-alt loc, poate puteți să mă aduceți, dacă vreți, să mă îngropați aici,
ca să vă amintiți de mine. Și vă rog mult, frații mei, cine vrea să se roage
lui Dumnezeu, pentru mine și pentru alții, atunci să dați ca să se roage
și să-mi facă liturghii, lumînare și candelă să aprindă pe mormîntul meu

la sărbători... putea și ar vrea să protejeze după mine, în sfârșit, după aceasta îl rog mult și va avea și el plată însutit de la Dumnezeu. Ilie <dascălul>⁹.

BIBLIOGRAFIE. R. Crețeanu și M. M. Braniște, *Bis. Drăganu*, în MO, 1968, p. 256 (text, trad. și foto fig. 4, înainte de p. 257).

¹ În text „σολα”.

² În text „τεν”.

³ În text „τεν”.

⁴ În text „σασυ”.

⁵ În text „παπακαλε”.

⁶ Inscriptie neinteligibilă.

⁷ Lectură probabilă.

⁸ Inscriptia a fost datată în anul în care meșterul Marin crucerul și-a înscris numele pe peretele de birne din altar, pe latura de la sud a lăcașului. Aceeași apreciere și la R. Crețeanu și M. M. Braniște, *loc. cit.*

⁹ Adăugat de noi.

* Inscriptia este scrisă cu greșeli evidente de grafie. În forma în care o redăm aici am pornit de la lectura lui Al. Elian și N. Camariano, comunicată de R. Crețeanu și M. M. Braniște, *loc. cit.*

** Lăcașul a fost adus de curind, în vedrea conservării, în incinta m-rii Argeșului, din Curtea de Argeș.

I 345

1786

Inscriptie pe peretele de birne din altar, pe latura de la sud; literă de 2 — 8 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Leat 7293¹, 1786. | Manină au scrisă crucer.

BIBLIOGRAFIE. R. Crețeanu și M. M. Braniște, *Bis. Drăganu*, în MO, 1968, p. 256.

¹ Văleatul a fost indicat greșit; anului 1786 îi corespunde văleatul „7294” sau „7295”.

I 346

1786

Inscriptie pe montanul din dreapta al ancadramentului de lemn de la ușa de intrare în biserică; literă de 3 — 5,5 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Leat 7293¹, | 1786.

Pe peretele de birne din partea din dreapta intrării în biserică, cu literă de 1 — 3,5 cm, săpată:

Să s(ă) știe că amă scris eu, Marin.

BIBLIOGRAFIE. R. Crețeanu și M. M. Braniște, *Bis. Drăganu*, în MO, 1968, p. 255 și 257.

¹ Văleatul este indicat greșit; anului 1786 îi corespunde văleatul „7294” sau „7295”.

Pomelnic pe peretele de birne de la proscomidie;
literă de 2 — 3 cm, săpată într-un cimp de 12/30 cm;
la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Păunū erei, Iona er(e)iț(a), Vlada, | Pavelū, Tudorū, | Dum(i)tru
erei, Stanca er(e)iț(a)¹.

BIBLIOGRAFIE. R. Crețeanu și M. M. Braniște,
Bis. Drăganu, în MO, 1968, p. 257.

¹ Inscripția a fost datată după grafie. Menționăm că preotul Păun este atestat la acest
lăcaș în 1808 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 26).

I 348

1802 septembrie 1 — 1803 august 31 (7311)

Inscripție în partea superioară a ancadramentului de
lemn de la ușa de intrare din pronaos în naos; literă
de 2 — 4,5 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa
Paraschiva.

Dumitru, Radu, Ene, Matei, Costandinū, Maria, | Stan, Voica,
Șerban, Mina.

Pe montantul din stînga al ancadramentului ușii de
trecere din pronaos în naos, cu literă săpată de
3 — 4 cm:

Marinū; | 7311.

BIBLIOGRAFIE. R. Crețeanu și M. M. Braniște,
Bis. Drăganu, în MO, 1968, p. 257.

I 349

1807 (7315) mai 22

Inscripție pe peretele de birne din partea din stînga
intrării în biserică; literă de 3 — 7,5 cm, săpată;
la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Să să știe că amū scrisū eu, popa Gheorghe să ...¹ pu|ot Matiește.

În partea din dreapta sus a acestui text, cu literă de
4,5 — 9 cm, săpată:

Leat 7315 mai 22, | 18<0>²7.

¹ Inscripție neinteligibilă, foarte greu lizibilă.

² Omis.

Icoană de lemn de 77/60,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,4 cm, cu alb pe fond albăstrui, în cîmpul inferior al piesei; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

1845. | Voicu zograf | oraș(ul) Pitești.

BIBLIOGRAFIE. R. Crețeanu și M. M. Braniște, *Bis. Drăganu*, în MO, 1968, p. 257.

Icoană de lemn de 79/61 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,6 — 0,8 cm, cu negru pe fond roșcat, în cîmpul inferior al obiectului, pe ramă; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Duminică, Tudor, Enache, Mihai, Măteiu, Radu, Stan, Cirstea, Stan, Vladu, Iooan, | Ioan, Costandin, Oprea, Tudosie, Stan; 1845 martie 26¹.

BIBLIOGRAFIE. R. Crețeanu și M. M. Braniște, *Bis. Drăganu*, în MO, 1968, p. 257.

¹ Menționăm că la catapeteasma lăcașului, în partea din stînga, se mai păstrează o icoană de la „1848 | mar(tie) 25”, reprezentînd pe Iisus binecuvîntînd, pe Sf. arhanghel Mihail și pe Sf. Nicolae, de 78,5/58,5 cm.

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 0,8 — 2—3 cm, cu negru pe fond alb, într-un cîmp de 40/65 cm; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Ilie | dască(lul), | Dumitr...¹ | Mariia.
 Nicolae | Dudesc[u]² | vel ban³, | Ana cu fii.
 Stană, Voica, | Balea, Nea|cșă, Dum(i)t(r)u, | Badea.
 Șarban, Mi|na, Du(mi)tru, A|na, Vo(i)nea, | Iona.
 Dumitru, | ...¹ia, Du... | ...¹Ana, | T...¹Ili[ne]²a ...⁴
 Alecse, Băl|<...>¹an, Neagoe, | Catrina, | ...in.¹, Gherghina.
 Drăgușin, | Mariia, So(a)r[e],² | Nedelca, | Gherge, Dum(i)trana.
 Ion, Iona, | So(a)re, Nedelca, | Dum(i)tru, Ba|dea.
 Drăgilă, Căl|ina, So(a)re, Nedel|ca, Manea, | A(n)ghilina.

...¹ Ene ...⁵
 ...¹lea, Rad... | ...¹ŭ ...⁶
 Ilie, Co|sta(n)dina, | O(a)ncea, Anca, | Rizia, Ana.
 Dumi|tru, Radu, | Marin, Sta|na, Rada, | Vasile.
 Stanciu, Dragom(i)|ra, | Ion, Mariia. | Șărba(n), Rada, Cîr|stea,
 Gherghina, Ion, |⁵ Stan, Voica.
 Pătru⁷, Mar<...>¹ | 2⁸, Balea, Nea[ța]² | Stanca, Miha[i]², Ana,
 Gheorghe |⁵ ...¹ Mariia.
 Păun, Do...¹ | Balea, Neacșa, | Tănase, Iona.
 Gheorghe ... | ..en ... | ...¹
 Marco, Mariia, | 2⁸, Toma 2⁸, | Manea, Ianco.
 Stan, Safira, | Marin, Rada, | Ion 2⁸, Rada.
 Antone, Ra|da, Marin, | Sanfira, | Ana, Stana.
 Șărban, | Crea[ța]², | Marin, Rada, | Drăgușin, Dum(i)|⁵tra.
 Costa(n)din, | Stana, Dragu|șin, Mariia | ...¹i, Ra|da.
 D...⁵
 Gheorghe ...¹ | Nic... m ...¹ | Sta...¹ | Ana ... tru⁹ ...¹

¹ Inscriptie deteriorată.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Nicolae Dudescu este mare ban la 1777—1779 și 1781 (cf. Th. Rădulescu, *Sfatul domnesc, sec. XVIII*, p. 118).

⁴ Inscriptia de pe cele patru rînduri care urmau nu mai este lizibilă.

⁵ Inscriptia de pe următoarele trei rînduri nu mai este lizibilă.

⁶ Inscriptia de pe următoarele două rînduri nu mai este lizibilă.

⁷ În orig. „Păstru”.

⁸ În orig. „2” (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

⁹ Inscriptia a fost datată după grafie și numele ctitorilor cu care începe pomelnicul, Ilie dascălul, apoi Nicolae Dudescu (fost) mare ban, ce au contribuit la edificarea bisericii în 1785, și Stan, Voica, de asemenea, Șărban cu Mina, amintiți într-o inscripție a lăcașului, la 1802—1803.

I 353

<Sec. XIX prima jumătate>

Pomelnic pe perețele de birne de la proscomidie, în partea superioară a ferestrei; literă de 0,8 — 1,5 cm, cu negru pe fond alb, într-un cîmp de 25/52 cm; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

....¹ |
 Manea, Mariia, | Matei, Iona, | Stan, Sta(n)ca.
 Mariia, Stoica, | Calea, Cîrstea, | Nedelco, Sta(n)cea.
 Tudor, Stana, | Ion, Andra, Sora, | Nedelea, Costa(n)din.
 O(an)cea, Mariia, | Ion, Mariia, | Dum(i)trașco, | Oprea.
 Albu, Iona, | Radu, Vo|ica, Radu, | Neacșa, | Costa(n)din.
 Dragu, Io|ana, Preda, | Niculae, | Nea(c)șa, Do|⁵bra, Floarea, |
 Mi(h)a(l)cea, St|anciu.
 Marin, Manea, | A(n)ghilina, | Șărbana, | Dumitru.
 † Dum(i)nică diacon, | Anca di(a)coneasa, St...¹ | Ștefanu, Cos-
 ta(n)[din]², | Zmăranda, Pătru ...¹ | O(a)ncea, Caplea³.

¹ Inscriptie deteriorată.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Inscriptia a fost datată după grafie.

Clopot de 37,5 cm înălțime și 40 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 2 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva și Sf. Ilie.

† Acest clopot s-au făcută Gheorghe, sin di|iaconu Pavel, la biserica Draganu, hramu Cuvioasa | Parascheva; 1833.

DRĂGĂNEȘTI, com. Golești

355

1796 (7304) martie 10

Cruce de lemn sculptat * de 38/22 cm, păstrată în altar; literă de 0,5 — 1 cm, săpată pe una din laturile obiectului; la bis. Sf. Nicolae.

Dumitru, | Neacșa, | Dumit|rașcu, | ⁵ Chiereța, | Costan|dina.

Pe o muchie a crucii, cu literă de 1,2 cm, săpată:

730|4| marti(e) | 10.

Pe suportul piesei, cu literă de 1,6 cm, în relief, numele meșterului:

Mușatū | diiacon.

---

* Să se vadă și Oana Iancovescu și P. Florea, *Meșterul Mușat-diaconul din Opătești* în B, IV (1982), p. 244, nr. 12.

DRĂGIOIU, com. Olanu

356

1794 (7303) decembrie 10

Cruce de lemn sculptat * de 37/21 cm, păstrată în altar; literă de 0,3 — 0,6 cm, săpată pe una din laturile piesei; la bis. Sf. Treime.

306

Dech(embrie) 10, | 7303.

Pe una din fețele obiectului, cu literă de 0,6 — 1,3 cm, săpată :

Marină, | Păuna, | Vladu | ereu ¹.

Pe suportul piesei, cu literă de 1,6 cm, în relief :

Mușatū | diiaconu ².

¹ Numele donatorilor și data obiectului sînt amintite și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 108, nota 2.

² Numele donatorilor și al meșterului crucer sînt inscise și pe o cruce de lemn de 31/22 cm, păstrată la bis. Cuvioasa Paraschiva și Sf. Treime, din Dedulești—Morărești, j. Argeș, probabil, o replică după aceasta.

* Să se vadă și Oana Iancovescu și P. Florea, *Meșterul Mușat-diaconul din Opătești*, în B, IV (1982), p. 244, nr. 10. Piesa se află acum în posesiunea pr. Curcă, de la Stoicănești-Olanu.

DRĂGULEȘTI, com. Dănicei

357

1841 (?)

Epitaf pictat pe pinză de 96,5/120 cm, reprezentînd scena Coborîrea de pe cruce a lui Iisus, păstrat în pro-naos pe peretele de la vest, în partea din dreapta intrării; literă de 0,8 — 1,2 cm, cu negru pe fond albăstrui, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Nicolae.

Αναστάς Τριανδαβηλο, προσκηνιτου; 1841 ¹ (?)

Anastase Trandafir, închinatu; 1841 (?)

¹ Data este scrisă în forma „18 Δ1”.

358

1844

Cruce de lemn îmbrăcată în metal aurit, de 22/8,5 cm, păstrată în altar; literă de 0,5 cm, săpată pe suportul piesei; provine de la biserica de lemn; a aparținut și bis. Intrarea în biserică din Valea Scheiului; la bis. Sf. Nicolae.

Τριανδαφίλον Χαναστα(ς); | 1844.

Trandafir Anastase; 1844.

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 5 cm, în relief, într-un cimp de 37/179 cm; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

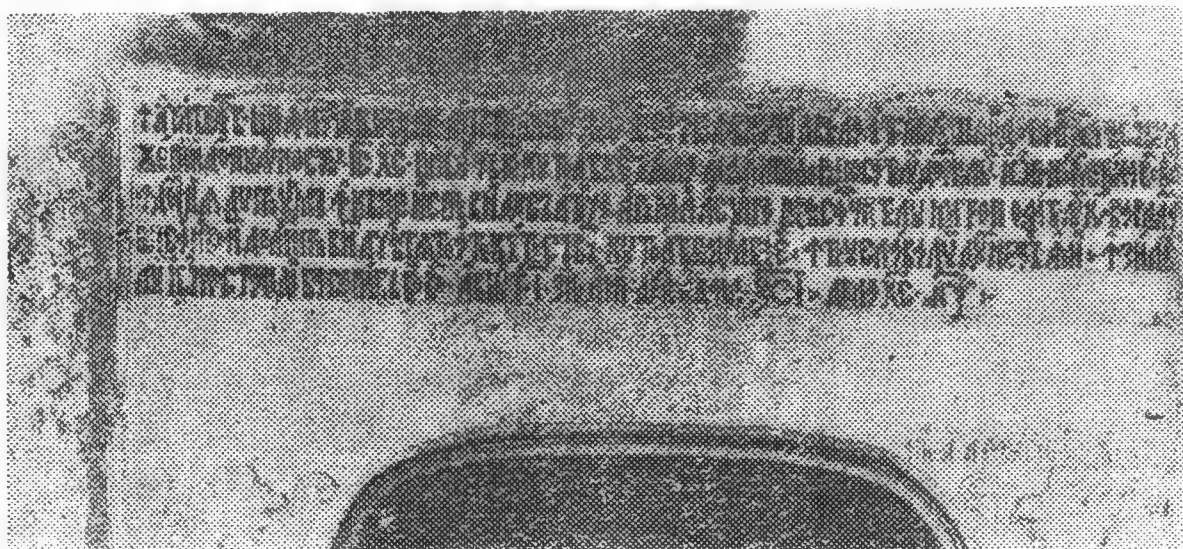

Fig. 33

† Această sfintă și d(um)n(e)zăiască beserică din temelie s-au zidit și s-au înpodobit cu zugrăveala, întru cinstea și lauda sfintei Preao-bră|jenii Domnului nostru, I(isu)s H(risto)s. Și s-au făcut cu toată chel-tuiala a mării sale răposatului domnului, Io Grigorie Ghica voivod, | în domnia duple urmă, încă neisprăvind-u-să atuncea, au rămas asupra preasf(i)nțitului mitropolitului chir Varlaam; | și s-au nevoit de au ispră-vit acēstia toate cîte să vād, cu toată podoaba ei, întru slava lui Dumne-zău, amin. În zilel(e) | ⁵ lui Io Costandin Basarabū voivod, avgust 10 zil(e), anii de la Adam 7210, de la H(risto)s 1702.

† Иис Христѣ, Athanasie ot J(iblea) ².

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Fedeleșciori*, în BCMI, 1912, p. 31 (cu foto. fig. 3); 2 D. N. Ionescu, *Schitul Fedeleșciori*, în BEA, III (1928), nr. 3-4, p. 11, nota 3; 3 V. Drăghiceanu, *Monumentele din Oltenia*, I, în BCMI, 1931, p. 127-128; 4 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 22, nota 3 (cu desen la p. 23, fig. 4); 5 C. Voicescu, *Schituri—metocuri*, în BOR, 1974, p. 112 (extras dezvoltat); 6 Corina Popa, *Schitul Fedeleșciori (Vilcea)*, în SCIA, *Arta Plastică*, XXXVIII (1991), p. 27, nota 2; 7 Al. Odobescu, *A. 1009*, de la Bibl. Acad., plicul VII, f. 5.

¹ Am scris cu.

² Numele meșterului scris cu literă de 4 cm, săpată.

Portreteie ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 5 cm, cu alb pe fond albastrui, în dreptul lor; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Io Costandin Basarab B(râncoveanu) voivod ;
Varlam mitropolitul și al doilea ctitor, | cîștigătorul locului acestuia.

Pe peretele de la vest :

Io Matei | voivod ¹ ;
Io Ștefan * | voivod ¹ ;
Io Grigorie Ghica voivod * ; | ctitorii cei dintii ;
и г(оспо)жа² его² Mariia * ;
g(ospo)jda * Cirsti | na ³ ;
g(ospo)jda Cătrina ³.

Pe peretele de la nord :

Anthim mitropolitul ;
Onisifor monah, ispravnicul ⁴.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Fedelescioiu*, în BCMI, 1912, p. 32—34 (cu o foto. la p. 33, fig. 6) ; 2 D. N. Ionescu, *Schitul Fedelescioiu*, în BEA, III (1928), nr. 3—4, p. 11 ; 3 V. Drăghiceanu, *Monumentele din Oltenia*, I, în BCMI, 1931, p. 128 ; 4 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 22 ; 5 C. Voicescu, *Schituri—metocuri*, în BOR, 1974, p. 111, nota 9 ; 6 Corina Popa, *Schitul Fedelescioiu (Vilcea)*, în SCIA, Arta Plastică, XXXVIII (1991), p. 34 ; 7 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul VII, f. 5 v.

¹ Adolescent reprezentat lângă Grigore Ghica voievod.

² Și doamna lui.

³ Adolescentă înfățișată lângă doamna Maria.

⁴ Inscriptiile au fost datate după grafie, în vremea în care a fost zugrăvit lăcașul, prin grija lui Ghenadie arhimandritul de la Argeș și a lui Ioan, egumenul m-rii Horezu, lucrările isprăvindu-se în timpul păstoriei mitropolitului Antim (1708 ian. 28 — 1716 aug.).

* Inscriptiile de la portretele lor și ale copiilor lor și la Șt. Meteș, *Zugravii*, pl. 12 ; N. Iorga, *Domnii români*, pl. 120.

I 361

<Cea 1702—1710>

Portretele ctitorilor reprezentate în naos, pe peretele de la sud, înspre latura de la vest ; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru închis, în dreptul lor ; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedelescioiu).

Ghenadie arhimandritu de Argeș ; | ctitorii aceștii sfinte bisărici ;
Ioan arhimandritu de Hurez.¹

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Fedelescioiu*, în BCMI, 1912, p. 34 ; 2 D. N. Ionescu, *Schitul Fedelescioiu*, în BEA, III (1928), nr. 3—4, p. 11 ; 3 V. Drăghiceanu, *Monumentele din Oltenia*, I, în BCMI, 1931, p. 128 ; 4 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 22 ; 5 C. Voicescu, *Schituri—metocuri*, în BOR, 1974, p. 111, nota 9 ; 6 Corina Popa, *Schitul Fedelescioiu (Vilcea)*, în SCIA, Arta Plastică, XXXVIII (1991), p. 34 (și foto. fig. 7, la p. 33).

¹ Inscriptiile au fost datate după grafie, în jurul anilor cînd s-a zugrăvit lăcașul (să se vadă și inscripția de sub nr. precedent).

I 362

1673 septembrie 1 — 1674 august 31 (7182)

Icoană de lemn de 61,5/41,5 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, păstrată într-un dulap, în pronaos; literă de 2,3 cm, cu negru pe partea din spate a obiectului; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

† Aceste înfrumosețate icoane făcu|tu-se-au cu toată cheltuiala preasfențitu|lui mitrop(o)lit ... ¹ [Varlaam] ² Ugrrovlahiis|[chi] ² ... ¹ v [1] ² eat 7182.

¹ Inscripție deteriorată.

² Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

I 363

〈Sec. XVIII început?〉

Icoană de lemn de 64/41 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, la timplă, în partea din stînga ușilor împărătești; literă de 0,5 cm, cu auriu pe fond maroniu, în cîmpul inferior al obiectului, în dreapta; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Iconopiseț | Iosif ieromonah ¹.

¹ Inscripția a fost datată după grafie și factură artistică a icoanei.

I 364

1841

Evanghelie cu legături metalice, de 36,5/25 cm, tipărită la 1837; literă de 0,5 cm, săpată pe o placă de argint aurit, fixată pe scoarța din spate a piesei; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

A manăstiri Fedeleșoai; | 1841.

I 365

1841 iunie 15

Potir de argint de 29 cm înălțime și 10,5 cm diametru cupei; literă de 0,4 cm, săpată pe suportul obiectului; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

† Făcut dintru o cădelniță de a(r)gi(n)t, care au fost a(l)e răposatu(lui) mitrop(o)litu Va(r)lam, acestu la Shitulu Fedeleși; 1841¹ iun(i)e 15.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schitul Fedeleșoai*, în BEA, III (1928), nr. 3—4, p. 12, nota 1; 2 Idem, *Schituri*, p. 24 note.

Cruce de lemn sculptat îmbrăcată în argint aurit de 25/13 cm, păstrată într-un dulap din pronaos; literă de 0,3 cm, săpată pe suportul obiectului; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Schitului | Fedeleșoiu; | 1842.

Inscripție pe ancadramentul de piatră al ferestrei altarului, pe latura de la est; literă de 5 cm, reliefată prin săparea spațiilor din jur; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Oprea meșter; 1686¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Fedeleșciori*, în BCMI, 1912, p. 35; 2 V. Drăghiceanu, *Monumentele din Oltenia*, I, în BCMI, 1931, p. 128; 3 C. Voicescu, *Schituri—metocuri*, în BOR, 1974, p. 111, nota 9.

¹ Cu cifre arabe.

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 3 cm cu negru pe fond cenușiu, într-un cimp de 12/31,5 cm; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Fig. 34 — Pomelnicul zugravilor

ПОМЕНН, Г(ОСНО)АН¹, zugravii: | Sima, Ranite, Ștefan, Ghiorghie².

¹ Pomeneste, Doamne.

² Numele meșterilor și la Corina Popa, *Schitul Fedeleșoiu (Vilcea)*, în SCIA, *Arta Plastică*, XXXVIII (1991), p. 30 și 34. Inscripția a fost datată după grafie, în jurul anilor în care s-a zugrăvit lăcașul (să se vadă și textele de sub nr. 359 și 360).

Inscripție în partea inferioară a icoanei Sf. Treimi reprezentată în frontonul pridvorului; literă de 2,5 cm, cu alb pe fond albastru, într-un cîmp de 5/22 cm; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

Иис 43¹, Rafail erodi(a)c(on) zugraf².

¹ Am scris eu.

² Inscripția a fost datată după grafie și numele meșterului (să se vadă pentru aceasta și textul aflat sub nr. 371).

Inscripție pe fațada pridvorului, deasupra coloanei ce mărginește accesul în cuprinsul lăcașului; literă de 0,6 — 3 cm, cu maroniu-roșcat, pe fond gălbui într-un cîmp de 8/47 cm; la bis. Schimbarea la față (fostul Schit Fedeleșciori).

...¹ leato 1775² (?)

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Iorga, *Fedeleșciorii*, în BCMI, 1912, p. 34; 2 Șt. Meteș, *Zugravii*, p. 34; 3 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 24.

¹ Inscripție neinteligibilă; fragmentele și grupurile de semne, încă vizibile, nu ne-au îngăduit să restituim o lectură certă. N. Iorga, *loc. cit.*, a citit „Lupo poleitoru” (cf. în acest sens și Șt. Meteș și D. N. Ionescu, *loc. cit.*, pentru „Lupu poleitor”). În spațiul de cca 7,5 cm, de la începutul textului, unde se disting 9—11 semne, zugravii au figurat alte date sau nume. Inscripția continuă pe un spațiu de cca 15 cm, în care tencuiala a fost refăcută, aici putînd fi înscrise alte 8—10 semne. Se distinge apoi un alt semn, posibil un „i”, ce ar fi putut avea și valoare cifrică de „8” (?) după care meșterii au figurat, probabil, data.

² Menționăm că practica figurării — într-o formă apropiată de aceasta — a numelor unora dintre meșterii din formația ierodiaconului Rafail și a preotului Dragomir din Făgetel, atestați aici, este cunoscută și la bis. Sf. Voievozi, din Titești, unde ei semnează lucrările efectuate în 1768—1769, împreună cu Filip, Pătru, Nistor, Avram, Ștefan (cf. inscripțiile de sub nr. 700—702).

Inscripție pe peretele pridvorului, în exterior, pe latura de la sud; literă de 1,5 cm, cu alb pe fond albastru, într-un cîmp de 30/64 cm, în partea inferioară a Heruvimului zugrăvit deasupra arcadei dintre cele două coloane; la bis. Schimbarea la față (fostul schit Fedeleșciori).

...¹ pa ce a lucrat bașca ...¹ | blu nost...¹ adecă fără ...¹ | cele, Rafai[l]² irodiaco[n]² ...³ | voi...¹ Dragomir ereu ot Făgetel ...¹ | Pătru ucenic; 1775.

¹ Inscripție deteriorată; ilizibilă.

² Literă deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Inscripție deteriorată; se mai disting literele „...ncă a...”

I 372

1747 septembrie 1 — 1748 august 31 (7256)

Grafit pe coloana de piatră din pridvorul lăcaşului, angajată în zid în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 1,3 — 6 cm; la bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedelesciori).

† C(o)standin Cra(ioveanul) | al lui ¹ (?) Vladu | Orţă; | 7256.

¹ Lectură incertă, inscripţia fiind mai greu lizibilă.

I 373

〈Cea 1770—1820〉

Grafite pe peretele din altar; la bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedelesciori)—lingă proscomidie; cu literă de 0,8 cm:

Tudoră;

cu literă de 1,2—2 cm, în partea inferioară a ferestrei de pe latura de la nord:

Ştefan;

pe briul trasat cu roşu în partea superioară a registrului draperiei, în dreptul proscomidiei:

Ştefan, Ion;
... ¹ părintelui;
Radu;

cu literă de 0,7 — 1,2 cm, pe latura din stînga a ferestrei de la est:

Voica;

cu literă de 0,7 — 2,3 cm, pe glaful ferestrei:

Theod(o)r, Stanca;

cu literă de 0,6 — 1,2 cm:

Nicola;

cu literă de 1 — 1,5 cm, pe briul din partea din dreapta ferestrei de la est:

Matei, Muş(at)u ² (?)

¹ Inscripţie parţial deteriorată, neinteligibilă.

² Inscripţiile au fost datate după grafie.

I 374

1770 (7278) iulie 18 (?)

Grafit pe coloana de piatră de la intrarea în pridvorul lăcaşului, în partea din dreapta; literă de 3 cm; la bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedeleşciori).

† Stancu logofăt sîn Vladu Hoarţ(ă) ot Craiova; | 7278 iul(ie) 18(?) d(ăni).

I 375

<Sec. XVIII sfîrşit — sec. XIX început>

Grafit pe coloana de piatră de la intrarea în pridvorul lăcaşului, în partea din dreapta; literă de 0,5 — 1,5 cm, în cîmpul inferior al pietrei; la bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedeleşciori).

Pop(a) Tănase ¹.

Pe coloana de piatră angajată în zid, pe latura din dreapta a pridvorului, cu literă de 1,5 — 1,8 cm:

Mihail ¹ | b<...>

---

¹ Inscrîpţiunile au fost datate după grafie.

I 376

1837 mai (?) 17

Grafit pe coloana de piatră de la intrarea în pridvorul lăcaşului, în partea din dreapta; literă de 0,5 — 2,5 cm; la bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedeleşciori).

Pop(a) Grigorie ot Costeşti; | 1837 măiu ¹ (?) 17.

BIBLIOGRAFIE. N. Iorga, *Fedeleşciori*, în BCMI, 1912, p. 34.

---

¹ Inscrupție mai greu lizibilă.

I 377

<După> 1838 martie 31

Piatră de mormînt de 113/69 cm, fixată în soclul altarului, pe latura de la nord; literă de 7 cm, în relief; la bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedeleşciori).

Drept lîng(ă) această pîiatră,
odihneşte docamdată,
Spiridon preotu Răsuceanu,
nemerind aici sărmanu;
frate bun fiind, să ştie,
cu d(umnealui) vel clucer Efthimie.

Ioanichie arhimandr(i)t Fedeleşanu
 au scris luna şi anu,
 mart(ie) 31, <1> ¹1838 ²leat, sfîrşit l-<a> ¹apucat ;
 în joia cea mare îng(r)opat,
 în lat de 15 palme,
 căutaţ(i) c-acii do(a)rme.
 De-l va duce la Cernica,
 piatra rămîne nimica ³.

BIBLIOGRAFIE. 1 „Calendar” — Argeş, 1900, p. 116, nota 1 ; 2 N. Iorga, *Fedelescioiu*, în BCMI, 1912, p. 35, nota 1 ; 3 D. N. Ionescu, *Schitul Fedeleşoiu*, în BEA, III (1928), nr. 3—4, p. 12 ; 4 V. Drăghiceanu, *Monumentele din Oltenia*, I, în BCMI, 1931, p. 128 ; 5 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 25.

¹ Omis.

² Ultima cifră a fost scrisă cu „u” — chirilic (8).

³ Inscripţia a fost datată după grafie, ca posterioară aceleia amintite pe piatră.

I 378

1836

Inscripţie, pe o placă de marmură cu stema Țării Româneşti, încadrată pe laturile din partea din dreapta şi din stînga de doi ostaşi reprezentaţi lîngă tunuri, ce a existat în trecut la bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedeleşciori) *.

Domnul Alexandru Ghica v(oe)vod Valahii ; ani [9, ai ?] domniei ;
 1836.

După : V. Drăghiceanu, *Monumentele istorice din Oltenia*, I, în BCMI, XXIV (1931), p. 128.

Să se vadă şi : „Calendar” — Argeş, 1900, p. 116, nota 1.

* În „Calendar”, *loc. cit.*, se face precizarea că „În ruinele cele arse, la intrare în fostul alon domnesc, este o lespede de piatră cu pajera Țării, scris « Grig. Ghica ; la 1836 »”. Informaţia şi la Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul VII, f. 5 v, unde se vorbeşte de inscripţia de la uşa casii lui „Alek. vodă Ghica”.

I 379

<Sec. XVIII primele decenii>

Grafit pe o piatră din construcţia încăperii turnului, în partea din stînga uşii, de la culoarul de acces către sala muzeu ; literă de 0,7 — 3 cm, săpată ; la clopotniţa bis. Schimbarea la faţă (fostul schit Fedeleşciori).

† Damaschin er(o)mon(ah) ot Argeşi ¹... ²

¹ Inscripţia a fost datată după grafie şi numele ieromonahului, posibil acelaşi cu Damaschin, fiul lui Oprea sticlarul din Curtea de Argeş.

² În orig. „SVANLIE”, posibil, pentru „S(a)va, Ilie” (?).

Inscripții dăltuite pe bolovani de rîu din zidăria culoarului *clopotniței*, pe latura de la est; la fostul schit Fedeleșciori.

Cu literă de 2 — 3,5 cm, săpată, într-un cîmp de 7/30 cm, în colțul de sud-est al stîlpului de zidărie;

Eu Gligorie; 7228 ¹ ... ²

Cu literă de 3 — 4 cm, săpată, într-un cîmp de 7/17 cm, în partea inferioară a arcului de pe latura de la est a culoarului:

† Theodosie.

Cu literă de 1 — 3,5 cm, într-un cîmp de 20/22 cm, pe o altă piatră din zidăria culoarului:

... ³ | l(ea)t 7228 ghen(arie) 10 ⁴.

¹ Corespunzător anului 1720, cînd au fost dăltuite în piatră și inscripțiile următoare.

² Inscripție parțial lizibilă; se mai disting literele „n i.”.

³ Din inscripția săpată aici se mai disting literele „n g.”.

⁴ Inscripțiile fiind scrise, probabil, în aceeași vreme, le-am cuprins sub data acesteia din urmă.

Icoană de lemn de 42,5/32,5 cm, înfățișînd pe Maica Domnului cu Iisus; literă de 0,7 — 1,5 cm, cu alb pe fond maroniu-cenușiu, în cîmpul inferior al obiectului, în dreapta; provine de la bis. Schimbarea la Față (fostul schit Fedeleșciori); în încăperea muzeu, din Clopotnița lăcașului *.

De Dionisie | monah; | 1826 ¹.

¹ O inscripție identică și pe icoana lui Iisus, din pronaosul lăcașului.

* Tot aici se mai păstrează și șase candelor de argint de 22,5 cm înălțime, avînd în partea superioară, cu literă de 0,4 — 1 cm, data „1840 mai 14”, piese ce provin, de asemenea, de la fostul schit Fedeleșciori. Printre obiectele aflate aici se numără și o cruce de lemn de 15,5/7,5 cm, ce poartă anul „7328” (1819—1820), săpat pe partea din spate a piesei, cu literă de 2 — 2,4 cm.

1728 septembrie 1 — 1729 august 31 (7237)

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut, în vîrfurile mării Cernica, din satul Fedeleșoiu.

Ridicată întru cinstea sfîntului mare Mucenic Gheorghe, în zilele lui (i) Ioan Nicolae voievod, în leat 7237, cu osteneala robului <lui> ¹ Dumnezeu, Ghenadiie eromonah.

Textul după: „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...”, fond. Prefectura jud. Argeș la Arh. St. jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 4.

Să se vadă și: D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 100.

¹ Omis.

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut, la Capu Piscului, pe moșia fostului schit Fedeleșciori.

S-au ridicat întru cinstea Cuvioasii Paraschiva, în zilele lui Ioan Nicolaie voivod, m(esi)t(a) iulie (?), leat 7237, cu osteneala robului <lui>¹ Dumnezeu, Cos(tan)di(n), Alecsandra.

Textul după : „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...”, fond. Prefectura jud. Argeș, la Arh. St. jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 1.
Să se vadă și : D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 101.

¹ Omis.

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut într-o vie a m-rii Cernica, din satul Fedeleșoiu.

Ridicată întru cinstea Sfintii Mariia, în zilele lui Ioan Nicolaie voievod, în leat 7238, din osteneala robului, Steriie, Alicesandra.

Textul după : „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...”, fond. Prefectura jud. Argeș, la Arh. St. jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 5.
Să se vadă și : D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 101.

Cruce de piatră de 211/86/39/27 cm; literă de 6,5 cm, săpată; crucea este așezată în vechiul cimitir, „de la schit, peste vale”.

† Cu vrăria lui D(u)mne|zeu s-au ridicat această s|fintă cruce în cinstea sf(i)n|tei Preacuvioasei Paras|⁵chiva, în zilel(e) domnului | Costandin vod(ă), sep(temvrie) 1, leat | 7240¹, de robul lui | D(umnezeu), Tim(o)thei monah, Ioni|che erom(o)nah Ghin(ea), Rada, |¹⁰ Sima, Dumitru, Mari|ca 2², Radul³.

Pe latura din stînga, cu literă de 6 cm, săpată :

Pis Tănasie.

¹ Văleatul a fost scris, probabil, incomplet, în loc de „7241”, corespunzător domniei lui Constantin Mavrocordat, din 1731 oct. 13 — 1733 apr. 5.

² În orig. „ā” (= 2), adică numele să fie amintit de două ori.

³ Un fragment din text și la D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 101.

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut, la Simnicel, spre miazăzi „supt dos”, în apropierea satului Fedeleșoiu.

Rîdicată întru cinstea sfintei Cuvioasi(i) Paraschivi(i), în zilele d(omnului) Grigorie <Ghica>¹ voievod, în se(p)te(m)v(rie) 14, <leat>² 7244, din osteneala robu lui Dumnezeu, Radul, Anca.

Textul după : „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...”, fond. Prefectura jud. Argeș, la Arh. St. jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 3.
Să se vadă și : D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 102.

¹ În text greșit „Nic(o)l(a)e”.

² Omis.

FETENI, com. Goranu

I 387

1741 septembrie 1 — 1742 august 31 (7250)

Pisanie pe birnele de la intrarea din pronaos în naos, într-un cîmp de 62/66 cm; literă de 1,5 — 5,5 cm, săpată; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva *.

† Cu voia lui Dumnezeu, s-au făcut | această sf(î)ntă besărică întru cinstea | și hr[amu]¹ Preacuvio(a)si(i) Paraschi|vi(i), cu osteneala părintelui Clime(n)t² ... |⁵ ...³ | tū viia jumătate, bisericii, Stanciu; | leat 7250⁴. Pis⁵ eu, Cîrstea Mărin.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² În orig. s-a scris „Chelimt”.

³ Inscriptia de pe rîndurile cinci și șase este acoperită de o grindă ce susține podiumul de acces spre turla clopotniță.

⁴ Data și la R. Crețeanu, *Bisericile de lemn*, p. 25—26; să se vadă și N. Stoicescu, *Bibliografia*, I, p. 303.

⁵ Am scris.

* La acest lăcaș, pe peretele de la nord al absidei altarului, în exterior, a mai fost săpată inscripția „Să știe, leat 7250” (1741—1742), cu literă de 4 — 6 cm.

I 388

1803

Clopot de 38,5 cm înălțime și 37,5 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 2,5 cm, în relief, în partea de mijloc a piesei; la biserica de lemn, Cuvioasa Paraschiva.

† S-au dat de Riza cojocar, Zamfira, Radu Flocan; anu 1803.

I 389

1834 septembrie 1 — 1835 august 31 (7343)

Inscripție pe ușa de lemn de la intrarea în pronaosul lăcașului; literă de 2 — 5 cm, săpată; la biserica de lemn, Cuvioasa Paraschiva.

7343. | Ionū s(i)nū Radu¹; | Pătru s(i)nū Radu Balmeș.

¹ Aparent, s-ar putea citi „Vladu”

Cruce de lemn sculptat de 33/20,5 cm, păstrată în altar; literă de 1,2 — 2,2 cm, săpată pe partea din spate a piesei; provine de la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

7304.

ap(rilie) | 10.

Mușat | diiaconū.

Pe o muchie a obiectului, cu literă de 0,8 cm :

Pe suportul piesei, cu literă de 1,5 cm, în relief :

III 391

1765 septembrie 1 — 1766 august 31 (7274)

Cruce de piatră ce a existat în trecut în fostul sat „Voinicești” — *Voinigești*, pe moșia fostului schit Goranu.

† Cu¹ vrē<rea Tatălui>² s-<a>u <ri>²decat <această>³ sf(i)ntă cr(u)ce, întru n(u)m(ele) Sf(i)nti Pre(ap)odobn(i) P(ara)s(chi)va, v(ă) dn(i) <Scarlat Ghica>⁴ voivod, <leat>² 7274, din osteneala robului <lui>² Dumnezeu, Tудо(r?) ...⁵ Dumitru, Neaga, Ion.

Textul după : „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...”, fond. Prefectura jud. Argeș, la Arh. St. jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 23, nr. 7 (cu majuscule chirilice).

Să se vadă și : D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 104.

¹ Textul este precedat de inițialele unor formule liturgice întâlnite adesea pe crucele de piatră.

² Omis.

³ În text apar greșit literele „c a r v b”.

⁴ În text figurează literele „v o i v b a l t”.

⁵ În text sint inserate literele „r i a b c i n e u n d v o n d e a n e a...” ce nu ne-au oferit posibilitatea restituirii, cu certitudine, a unor onomastice.

FÎLFANI, com. Stolnici

392

1776 septembrie 1 — 1777 august 31 (7285)

Cruce de lemn sculptat de 17/4,5 cm, păstrată pe ico-nostas; literă de 0,3 — 1,2 cm, săpată pe o muchie a piesei; provine de la vechea biserică; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Leat 7 | 285.

Pe altă latură a obiectului :

Mări | nū, | Sta | na, | Dumit | rașc | u.

Icoană de lemn de 81/59 cm, reprezentînd Soborul Sf. voievozi Mihail și Gavriil și pe Iisus, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din dreapta; literă de 0,5 — 1 cm, cu alb pe fond albăstrui; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva *.

Anghel zu(grav) | Stoianovici; 1803.

BIBLIOGRAFIE. 1. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 90.

* Menționăm că pe o icoană de lemn de 79/50 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, păstrată în altar, la catapeteasmă, provenind de la o altă biserică, se conservă data „Leat 7254” (1745—1746).

Icoană de lemn de 81,5/52 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga; literă de 0,5 — 1 cm, în cîmpul inferior al piesei; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Anghel zug(rav); d(e)ch(e)nvrie) 25, 1803.

Icoană de lemn de 80/56 cm, reprezentînd pe Iisus pe jeț, între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din dreapta; literă de 0,9 și 1,1 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei, pe ramă; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

Pop(a) Mihai; d(e)ch(emvrie) 25, 1803.

BIBLIOGRAFIE. 1. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 90.

FLĂMÎNDA, com. Galicea

Piatră de mormînt de 167/80 cm, în pronaos, în partea din stînga; literă de 11 cm, în relief, parțial deteriorată, ilizibilă; la bis. Sf. Apostoli (fostul schit Flămînda).

Прѣстави се рака б(о)жїе, жс|паница Станка, жс|пань Тевдосїе великї спатар, дьщера Балув¹(?) бан | шт Кокорьци, въ д(ь)нкъ госп(о)д(инь) Петръ | воеводѣ,

м(есе)ца маи въ <.>² д(ъ)нь Бѣзнесеъ (?) Г(о)с(поди)нѣ³; и била мнл(о)ст(и)ма,
на д(ѣ)ва ен за ка | годинѣ; въ лѣт хъчв; и бласе (?) | отъ (?) к(ъ)ци ен...⁴; |
вечни па[м]ѣ[т]⁵.

A răposat roaba lui Dumnezeu, jupanița Stanca a jupanului Teodosie mare spătar, fiica lui Balea⁶ (?) ban din Cocorăști, în zilele domnului, Petru voievod, luna mai, în <.>, ziua Înălțarea Domnului; și a fost milos-tivă, în tinerețea ei la 24 de ani; în anul 7092; și blîndă (?) la (?) casa ei...; veșnica ei pomenire.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39 (text și trad.); 2 M. I. Marinescu-Stoiceni, *Urme și documente istorice de pe Valea Topologului de Jos*, în „Argeșul”, I (1942), nr. 5, p. 5 (trad.); 3 C. Bălan, *Ruda et les boyards Rudeanu*, în RRH, 1993, nr. 3–4, p. 267, nota 45 (text și trad. în l. franceză); 4 P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului*, (în ms), 1940, f. 66 (trad.); 5 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul II, f. 76 [2] (text — desenat).

¹ V. Brătulescu, *loc. cit.*, a citit „Бѣзнесеъ” (= Boul), dar în traducerea inscripției a indicat numele „Radul ban”.

² În text pare să fie scrisă litera „ѣ” (= 2 ?).

³ În anul 1584, ziua Înălțării Domnului a căzut la 28 mai (cf. DIR, *Introducere*, I, Anexa III, nr. 29 — tabelul).

⁴ Inscripție deteriorată; neinteligibilă. În desenul din ms. A. 1 009, *loc. cit.* după vâleatul „хъчв” este redată inscripția „и била е... | сѣс кѣци ен сѣ. а. г” (?) (= și a fost... cu casa ei... ?).

⁵ Litere deteriorate; întregirea a fost făcută după ms. A. 1 009, *loc. cit.*

⁶ Sau „Vladul” (?) ban din Cocorăști, personaj atestat în actele vremii, după cum opinează specialistul în domeniul genealogiei, Dan Pleșia. Precizăm că, modul în care a fost scris numele, implică interpretările relevante.

397

1621 (7129) mai 2<8>

Piatră de mormint de 185/69 cm, așezată în pronaos, în partea din dreapta, avînd în cîmp cinci motive ornamentale*; literă de 8 cm, în relief; inscripția este deteriorată în cea mai mare parte; la bis. Sf. Apostoli (fostul schit Flămînda).

† Aceas[tă]¹ piatră [este]¹ [pre]² groapa ju [pa[n(ului) Theod(o)sie logofet, fecioru logofetulă Ivan d(in) Ruda]² ... | ... | ...³ [și s-au p]² rista[vit | în zilel(e) Radu(lui) voevod s(i)n Mi(h)ni voevod, в(ъ) м(ѣ)ц[а]² mai 2[8]² з[иле]¹, [в(ă) л(еа)]²т 7129.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39; 2 M. I. Marinescu-Stoiceni, *Urme și documente istorice de pe Valea Topologului de Jos*, în „Argeșul”, I (1942), nr. 5, p. 5; 3 C. Bălan, *Ruda et les boyards Rudeanu*, în RRH 1993, nr. 3–4, p. 267 (fragm. de text în l. franceză); 4 P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului* (în ms), 1940, f. 66; 5 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul II, f. 76 [2 v].

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută după V. Brătulescu, *loc. cit.*

² Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută după ms. A. 1 009, *loc. cit.*

³ Inscripție deteriorată; grupul de litere figurate în continuare în ms. A. 1 009, *loc. cit.* nu permite restituirea unei lecturi coerente.

⁴ În luna.

* Așa cum se poate constata și din desenul din ms. A. 1 009, *loc. cit.*

Icoană de lemn de 88/67 cm, reprezentînd pe Iisus, la tîmplă, în partea din dreapta; literă de 0,5 — 0,7 cm, cu gălbui pe fond cenușiu-albăstrui, în cîmpul inferior, în stînga; la bis. Sf. Apostoli * (fostul schit Flămînda).

Cu osîrdia și chieltuiala preaosfințitului | episcop | Rîmnecul(ui), chiriu, chir Neofit, ocîrmui | torul sfintei mitropolii s-au zugrăvit aceste sfin | te icoane, de robul lui D(u)m(ne)z(eu), Ioan Halepliu zogr(af); 1832.

* Menționăm că la acest lăcaș, pe crucea de lemn de la tîmplă, este indicat anul „1841”. Tot aici, pe icoana Sf. Treimi, păstrată în absida de la sud a naosului, către est, este înscrisă într-un filacter, data „1845”, precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 21).

Grafit pe peretele altarului, în exterior, pe latura de la sud; literă de 4 — 6 cm; la bis. Sf. Apostoli (fostul schit Flămînda).

Vasil[ie]¹ ierodiiacônă; | leat 7223 noe(mvrie)².

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39; ■ P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului* (în ms), 1940, f. 65.

¹ Inscriptie ilizibilă; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit.*

² La V. Brătulescu, *loc. cit.* și P. Topologeanu, *loc. cit.*, „iunie”.

GALEȘU, com. Brăduleț

Icoană de lemn de 32/24,5 cm, reprezentînd scena Învierii lui Iisus; literă de 0,2 cm, cu verde pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; în cancelaria parohială de la bis. Sf. Împărați și Intrarea în Biserică.

1797¹. S-au zugrăvit de Mine[ul]² ...³

¹ Cu cifre arabe.

² Inscriptie deteriorată; întregirea ■ fost făcută de noi.

³ Era scris, probabil, „zugraf”.

Icoană de lemn de 31/26 cm, reprezentind scena Nașterii Domnului; literă de 0,2 cm, cu alb pe fond maroniu-verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; în cancelaria parohială de la bis. Sf. Împărați și Intrarea în Biserică.

Mincul zugraf; 1797 ¹ dechem(vrie) 14 ¹.

¹ Cu cifre arabe.

I 402

1804

Icoană de lemn de 54/40 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus; literă de 0,5 cm, cu alb pe fond albastru închis, pe ramă, în partea inferioară a piesei; provine de la vechea biserică; în cancelaria parohială de la bis. Sf. Împărați și Intrarea în Biserică.

De Ilie zog(rav); leat 1804.

II 403

1807

Cruce de piatră de 100/42,5/20/17 cm, literă de 4,5 cm, în relief; este așezată lingă o fîntînă, la întretărirea drumului cu ulița care duce către „Poeniță”, în partea de „după mal”.

Rîdicatu | s-au aceas | tă sfîntă | cruce de | ⁵robi(i) lui | D(u)mne-
zău, | Vintilă | i Stanca, | soția lui,

pe latura din stînga crucii:

cu fii | loră; | 1807.

BIBLIOGRAFIE. Fl. State, Tr. Uță, Galeșu de Argeș
Istorie și contemporaneitate, foto (penultima planșă).

GĂINUȘA, com. Săpata

404

1801 (7309) mai

Pisanie pe o piatră de 77/117 cm fixată în partea superioară a ancadramentului de la ușa de intrare în biserică; literă de 5 — 6 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae, Sf. Dumitru și Sf. Teodor Tiron.

Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfintului Duh, amin. Ziditu-s-au această sfântă și dumnezeiască biserică și s-au înfrumusețat, după cum să vede, din temelie până în sfârșit, într-o cinstea și lauda sfinților marilor Mucenic Dimitrie și Theodor Tiron, cu toată cheltuiala dumnealor, jupan Theodorache Enciulescu и жupanу (a) ero¹, Ecaterina și a mamei, jupinița Dumitrana Bunbuianca, ce au fost soție răposatului jupan Simion Cicoșoiu, județ din Pitești, iconom fiindu jupan Neculae Bunbuianu din Pitești.

Inscripția continuă pe ancadramentul din partea superioară a ușii, într-un cîmp de 17,5/98 cm :

În zilele domnului Alecsandru Muruzu v(oe)v(o)dă și a preasfințitului, întâiu episcop Iosif Argeșiu ; ani de la Hristos 1801, de la Adam 7309, mai.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugrăvi—Argeș*, în GB, 1962, p. 542.

¹ Și jupanița lui.

405

1801

Pomelnice pe o piatră de 71/57 cm fixată la proscomidia, pe latura de la nord; literă de 5 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae, Sf. Dumitru și Sf. Teodor Tiron.

Pomelnice la jupan Tudorache. Vii : Tudor, Dumitru, Caterina, Caterina, Joița, Zmăra(n)da, Neculaie, Costandin, Neculaie, Tenia, Marcu, Safta, Joița, Tudor.

Morți : Simion, Matei, Maria, cu totu niamu. Ene, Gherghina, Costandin cu totu niamu. Stroie, Rada, Barbu, Iordache, Arinăda, Maria, Tănase, cu totu niamu ; 1801.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugrăvi—Argeș*, în GB, 1962, p. 543.

406

<1802>

Icoană de lemn de 82/61,5 cm, reprezentind pe Sf. Dumitru, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 1 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul inferior al piesei, pe ramă, în dreapta; la bis. Sf. Nicolae, Sf. Dumitru și Sf. Teodor Tiron.

Angh[el] ¹u zugr(a)vu ².

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugrăvi—Argeș*, în GB, 1962, p. 543 și 549.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit.*

² Inscriptia a fost datată prin analogie cu icoana de lemn de 82,5/93,5 cm, reprezentind pe Sf. Teodor Tiron și pe Iisus, de la catapeteasmă, care conservă data „1802”.

GĂLĂȘEȘTI, com. Budeasa

I 407

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264)

Icoană de lemn de 90/59 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, cu rizale, între arhanghelii Mihail și Gavriil, păstrată într-o încăpere aferentă lăcașului; literă de 1 — 1,5 cm, cu alb pe fond roșcat, în partea din dreapta piesei; provine de la vechea biserică din cimitirul *Popești* — Gălășești; la bis. Înălțarea Domnului.

Pis¹ pop(a) Gheorghie | zugraf; | 7264.

---

¹ A scris.

II 408

1751 (7259) <ianuarie 1 — august 31>

Pisanie pe o piatră de 86/118 cm fixată pe peretele de la est al pronaosului, deasupra intrării în naos; literă de 4,5 cm, în relief, într-un cîmp de 51/84 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Sf. Nicolae din cartierul *Popești* *.

Cu mila și cu aj(u)toru Fiului și cu îndemnaria | priasf(in)tu(lu)i D(u)hū. S-au zidit această sfîntă și | dumneziasc(ă) bes(e)r(i)c(ă), întru cinstia și hram(ul) Sfi(n)tului Ne|colae, în zilel(e) preain(ă)l)tatului domnū, Io Grigorie Ghica v(oe)vod, | ⁵ cu to(a)t(ă) cheltuiala, den tem(el)ie, de rob(i) lui Dumn(e)z(e)u, jupan Ghiorghie | Rătescul bi(v) v(e)l slugăr, jupîneasă Mariia, coc(o)ni Toma, Catrina, pări(n)|ți, Enache, Catrina, pentru a dumne(a)lor în veci pomenire, | ami(n); 1751¹, <leat>² 7259³.

BIBLIOGRAFIE. N. Ghika-Budești, *Evoluția arhitecturii*, IV, în BCMI, 1936, pl. XCVI, fig. 174 (foto. parțial lizibilă).

---

¹ Cu cifre arabe.

² În text s-a scris greșit „m(e)s(e)t(a)”.

³ Pisania fiind fixată la mare înălțime și greu accesibilă, transcrierea noastră a fost colaționată cu un decalc ce ne-a fost pus, cu amabilitate, la dispoziție de pr. Sofronie Rădulescu.

* La proscomidia lăcașului se mai păstrează din aceeași vreme un pomelnic lacunar, înscris într-un cîmp de 34/30 cm: „Pome(l)necu... | Ca ... din . a, To ... | ... Mariia ... | ... | ...”.

II 409

<După 1751 — 1752 august>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 5 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae din cartierul *Popești*.

Io Gligorie Ghica voivod;
jupanu Inache;
ж8паниц(а) его ¹ Catrina.

Pe peretele de la vest:

jupan Costandin ²;
jupan Toma син его ³;
jupan Gheorghe Rătescu | vel clucer; | Radul ⁴;
ж8паница его ¹, | Mariia; | Anca ⁵;
cocona Catrina ⁶;
cocona Safta;
cocona Marica;
Ilinca ⁷.

Pe peretele de la nord:

ж8(па)ница его ¹, Bălașa; | Costandin ⁸;
jupan Toma vel șetrar ⁹; | Gheorghe ¹⁰.

¹ Jupanița lui.

² Adolescent.

³ Fiul lui.

⁴ Radu copil este înfățișat în dreptul lui Gheorghe Rătescu.

⁵ Anca copilă este reprezentată în dreptul jupaniței Maria.

⁶ Tinăra înfățișată împreună cu celelalte surori ale sale lângă jupanița Maria.

⁷ Ilinca, copilă, este înfățișată în dreptul surorii sale „cocona Marica”.

⁸ Costandin copil este înfățișat în dreptul jupaniței Bălașa.

⁹ Inscripțiile au fost date ca posteriore vremii în care ctitorul Gheorghe Rătescu este atestat ca fost mare sluger (cf. și inscripția de sub nr. 408) și pînă către sfîrșitul domniei lui Grigore al II-lea Ghica, înfățișat în tabloul votiv. Ulterior, la 1766 nov. 19, Gheorghe Rătescu apare menționat ca fost mare clucer de arie (cf. Th. Rădulescu, *Sfatul domnesc, sec. XVIII*, p. 468).

¹⁰ Gheorghe copil este înfățișat în dreptul lui Toma Rătescu, mare șetrar.

GĂLEȘEȘTI, com. Suseni

410

1781 (7289) august 16

Inscripție în partea superioară a ancadramentului de lemn, de la ușa de intrare în biserică; literă de 2,5 — 4,5 cm, săpată; la bis. Înălțarea Domnului *.

Diiacunu Ivanu; leat 7289 † luna lui avgust 16;

Pe montantul de lemn al ancadramentului de la ușa de intrare, în partea din dreapta:

de la H(risto)s | 1781 ¹, | anul | sf(intei) bis|erici ².

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Economu și T. Al. Stoianovici, *O biserică moșnenească din Dâmbovnic Găleştii*, în „Sociologie românească”; IV (1942), p. 480 (fragm.);
2 I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 81.

¹ Cu cifre arabe.

² La N. Economu și T. Al. Stoianovici, *loc. cit.*, urmează „și mai departe «anul zidirii, 1771 »”.

* La acest lăcaș se păstrează și un clopot de 44 cm înălțime și 45 cm diametru, cu inscripția „1811”.

411

<Cea 1786—1787>

Portretele ctitorilor înfățișate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 2,5 — 5 cm, cu alb pe fond albăstrui în dreptul lor; la bis. Înălțarea Domnului *.

Erei Stroie;
Thoma;
Costa;
er(e)ița Stana; | Stana ¹;
Ioana;
Anca ².

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 81.

¹ Stana copilă este reprezentată în dreptul ereiței Stana.

² Inscriptiile au fost datate după grafie — probabil — în vremea zugrăvirii lăcașului (cf. și inscripția aflată pe fațada de la sud a bisericii, sub cornișă, în dreptul ferestrei pronaosului „7295” <1786—1787>, dată înscrisă cu literă de 7 — 8 cm, cu negru pe fond alb).

* Menționăm că la acest lăcaș, pe un tetrapod de lemn pictat, de 149/45,5 cm, din naos, este scris, cu literă de 2 — 5 cm, săpată „7294 <1785—1786>; Gheorghe”. Tot aici se mai păstrează o cruce de lemn de 23/7,5 cm, avînd pe una din fețe însemnat cu literă de 1,8 — 3,2 cm: „[L]eat 7300 <1791—1792>; [M]aria”.

GĂUJANI, com. Ungheni

412

1792

Pisanie pe o piatră de 80/100 cm, fixată în partea superioară a ancadramentului ușii de intrare în biserică; literă de 4,5 cm, în relief, vopsită cu negru; la bis. Sf. Voievozi.

327

Cu mila și cu ajutoriu lui D(u)mnezeu, | rîdicatu-s-au această sfîntă și du | mnezeiască biserică, în hramul Sfi | nților Voevozi M(i)h(ail) și G(a)-v(riil). Și s-au | ⁵ început, leat 1790, prin osteneala robi lui | D(u)mnezeu, hag(i) Nițu po(l)c(ovnic), Ilinca, Necola | e pos(telnic), Păuna, Damaschina monahia, Pelaghia | mo(na)hia, Zafira, pop(a) Ma<...> ¹ duh(o)v(nic), Maria pre(o)t(easa), | pop(a) Cîrstea, Vlada preot(easa), Dobre, Ilinca, Ionu, | ¹⁰ Ștefan, Catrina, Ene, Tudor, Antone, Costea, Tudor, | At(a)nase, Dionisie er<omonah ?>, Gheorghie, Ra(du), Dum(i)tru, p(opa ?) Ghe | orghie i Dospe(na ?), Fi(l)ipă (?), Matei, Mihai ; 1792.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Cîteva ctitorii argeșene*, în MO, XXXII (1980), p. 499.

¹ Nume indicat lacunar, probabil. pentru „Marin”. Menționăm că un preot Marin, tatăl diaconului Cîrstea, este atestat la 1810 la bis. Sf. Voievozi — Numele, la I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 49.

413

1841 martie 19

Icoană de lemn de 88/64,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,3 — 1,2 cm, cu gălbui pe fond maroniu-roșcat, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; la bis. Sf. Voievozi.

Argeș. | Costandin zogr(a)f; | 1841 | martie 19.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Cîteva ctitorii argeșene*, în MO, XXXII (1980), p. 499.

GLIGANU DE SUS, com. Rociu

414

1846 iunie 2

Pisanie pe o piatră de 66/77 cm, fixată în nișa din partea superioară a ușii de intrare în biserică; literă de 5 cm, în relief, cu negru pe fond alb; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Hramul Adormiri(i) Năs | cătoarei de D(u)mnezeu; și pre | făcută din temelie această | sf(înt)ă biserică, de mine, pitarul | ⁵ Drăghici Budeș-tian(u), și cu soția | mea Aristia, în zilili mării sa | le domnului, voevod Gheorghie Bi | bescu; la anu (?) 1846 iunie 2.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 83.

GLIMBOCU, com. Bascov

415

1808 iunie 20

Pisanie în pronaos pe peretele de la est, în partea din dreapta arcadei de la intrarea în naos, într-un cimp de 52/42 — 86 cm; literă de 2,6 cm, cu negru pe fond gălbui roșcat; la vechea bis. Adormirea Maicii Domnului.

† Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiiului și cu Săvîrșirea Sf(în-
tului) Duh, aminu. Ri(di)catu-s-au această sf(întă) beserică din | temelie
prin osteniala robilor lui D(u)mnez(e)u, Radu Drăgu |țoiu, Crița, Radu
dascălu și s-au înfrum(u)șetăat și cu zugrăveală, | după cum să vede, ca
să le fie spre pomenire veșnică, | în zilele priaînnăltatului d(o)mnul nostru,
Io | Costantin Alexandru Ipsi(l)ant voevod | și în zilele priasfințitului
și iu | bitorului de D(u)mnezău, episcopului | ¹⁰ nostru Iosif. | Și s-au și
tîrnosi(t) puindu-să | hramul Sf(în)tei Adormiri | a Născătoarei de D(u)m-
nu, | liat 1808 iunie 20. | ¹⁵ Panteleimon zograf.

416

<Cea 1820—1840 ?>

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cimp de 50,5/43,5 cm; literă de 0,7 — 1,5 cm, cu negru pe fond alb; la vechea bis. Adormirea Maicii Domnului.

Vii : | Hristia diaconu, | Ilinca di(a)coniasa, | Stan preotu, | ⁵ Ioana
prioțiasa, | Petre, Iaana (sic), Ioan, | Ilinca, Stanca, | Marin, Mealcea. |
Badea ¹.

Mo(r)ți : | Dumitru, Ioana, | Ioan, Radu ereu, | Stanca. er(e)ița, | ⁵
Alecsandru er(e)u. | Duminică, Marin, | Costandina, | Bălășcan, Necu | lae,
Voica. | ¹⁰ Neașsa ¹.

Voicu, Mariia, | Neculae, Elisav(e)ta, | Apostu, zugravi ².

¹ Nume adăugat ulterior.

² Textul a fost datat după grafie. Menționăm că un preot Hristea este atestat la acest lăc. în 1824 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 26). Relevăm de asemenea că pe un clopot de 41,5 cm înălțime și 43 cm diametru, suspendat în turla clopotniță, apar inițialele „† St., P., I., M., I.; 1834”, care pot sugera numele unora dintre cei amintiți în pomelnic, și anume „† St(an), P(etre), I(oan), M(arin), I(...); 1834”. În acest caz s-ar putea presupune că pomelnicul a fost scris la 1834 (?).

GORANI, com. Uda

417

<Cea 1841>

Pisanie în pronaos pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în naos, într-un cimp de 65,5/79 cm; literă de 2,5 cm, cu negru pe fond cenușiu; inscripția vechii biserici a fost rescrisă cu prilejul refacerii lăcașului la 1841; la bis. Buna Vestire.

Do(a)mne, cea ce cu puterea ta proslăvești pre ceia ce | iubescă podoba casi(i) tale și locul lăcașului | mări(i) sfintiri(i) tale, primește și acest sfint | lăcași al tău, care întru ci(n)stea și lauda | ⁵ Buni(i) Vestiri a Născăto(a)ri(i) de Dumneziu (sic), ce să | prăznuește hram(ul). Și s-au rîdiact din teme | lie de lemnă aciașă sfint(ă) biserică, de robul | lui Dumnezeu, Mihai Turcu *, din moșul Stănci(u)lia, în zilele prealuminatulu(i) nostru domn, | ¹⁰ Ioan Șarban Costantin Basarab voivod ¹ și mi | tropolit fi(in)dă chiriu, chir Theodosie ² și e(c)sarh | laturilor. Și au dat zestre biserici(i) via cu | obrațul ei. Au luo(a)t sfîrșit la liatul | 1715 ³.

¹ Voievodul a domnit în anii 1654—1658, vreme ce nu corespunde păstoriei mitropolitului Teodosie și nici datei pisaniei.

² Înaltul ierarh s-a aflat în fruntea Mitropoliei țării în 1668—1672 și apoi în 1679—1708.

³ Data ar putea marca momentul încheierii lucrărilor de construire a lăcașului. Pisania a fost datată după grafie, în jurul anului în care s-a refăcut biserică.

* Amintim că în Catagrafia de la 1824 se precizează că lăcașul a fost clădit de „Matei Udeanu” (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 39).

418

1841

Pisanie în pronaos pe peretele de la est, în partea din stînga intrării în naos, într-un cîmp de 64/99,5 cm; literă de 1,5 cm, cu negru pe fond cenușiu; inscripția a fost retușată, cu unele erori; la bis. Buna Vestire.

Do(a)mne, cea ce cu puteria ta proslăvești ¹ pre ceia ce | iubescă podoba casi(i) tale și locul lăcașului | mări(i) sfintiri(i) tale, primește și acest sfint | lăcași al tău, care întru ci(n)stia și lauda | ⁵ Buni(i) Vestiri a Născăto(a)ri(i) de Dumneziu (sic) ce să | prăznuește hram(ul); și s-au rîdicat din temelie, | de temelie de zidă aciașă sfint(ă) biser(i)că, de robul lui | Dumnezeu, Floria Ivănescu, din moșul deaconu ² Radu Goran Ion, | Stana soția lui Flora ³, Ioana, Cost(a)nd(i)na ⁴, Neculae, Ioan, Ioan, Ionu ⁵ (?); | ¹⁰ Necu(l)ae Vijălie din moșu M(ih)ai (?), Fl(o)ar(e)a ⁶, Dumitru ⁷, Glegorie ⁸, Ioana, | Mariia; Ioană er(e)u, Mariia ⁹ din moșu ¹⁰ diacon Costand(i)n Dumin(i)că, Ioan, | N(i)culae, N(i)c(u)lae, Băl(a)șa, Ra Stoica ¹¹, Ioan, Gherghina, Cost(a)nd(i)nă, | Gheorghe, Floria ¹² ier(omo)-năaf i(e)reu (?), Ioana er(e)ița, Papa, Ioana; | 1841.

Pe latura din dreapta pisaniei, lingă rîndurile 4—6, au fost adăugate numele:

Stancu, | Ioan, | Floar(e)a.

¹ În text „peroslăvești”.

² În text „deacoinu”.

³ În text „Felora”.

⁴ În text „Coset(a)nd(i)na”.

⁵ În text „Tionu” (?).

⁶ În text „Fleara”.

⁷ În text „Dumiteru”.

⁸ În text „Ghelgorie”.

⁹ În text „Mariaia”.

¹⁰ În text „moșeu”.

¹¹ În text „Setoica”.

¹² În text „Floraia”.

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, într-un cimp de 76,5/65 cm; literă de 1,5 cm, cu negru pe fond alburiu-cenușiu; inscripția este cuprinsă în trei coloane; la bis. Buna Vestire.

Se se șt(i)e pomelnicu | de titorie al lui | Flori Nicolae Ivă | nescu. | ⁵
 Vii : Flore, Stana, Iona, | Costandina, A(n)ghel, | Dumitra, Ionu, Mariia.
 Mortu : | ¹⁰ Nicolae, Bălașica, Radu, | Stoica, Costandin, | Gheorghe,
 Ionu, Ionu, | Dumitru, Anca, Toma, | Mariia, Gheorghe.
 | ¹⁵ Vii : | Ion, Florea, Dumitru, | Costandin, Mariia, | Iona, Flore, |
 Oprea, Iona, Dumitru, | ²⁰ ru, Nicula, Mihai, | Flore, Sandu, Duță, | Tudoru,
 Dumitra, | Ion, Marina, Gheorghe | ... stan ... | ²⁵ ... ia. p ... ¹

Coloana a doua :

Se se șt(i)e pomelnicu de | titorie a ... ¹ | Ioniță Ionu Graure, |
 Uda de Jos, mahalao(a) Șătra[ri] ². | ⁵ Vii : | Ionu ereu, Mariia er(e)ița, |
 Toma, Duminecă, Iona, | Costandin d(iacon), Bade(a) d(iaconeasa), Cos-
 tandin ereu, Licsa(n)dra | ¹⁰ er(e)ița, Ionu d(iacon), Dumitra d(iaconeasa),
 Matei ereu, Iona er(e)ița.

Morți : | Ionu, Păuna, Florea, Iona, | Mariia, Ilinca, Nicolae | ¹⁵
 ereu, Rada er(e)ița, Ionu, Iona, | Nicolae, Pătru, Costandin d(iacon),
 Stanca d(iaconeasa), Ionu d(iacon), Joița d(iaconeasa), | Abraam ereu,
 Ilinca er(e)ița, | Cozma erimonahu, Neacșa | ²⁰ er(e)ița, Dimitrie d(iacon),
 Rada d(iaconeasa).

Pomelnicu enoriașilor : | Nicolae, Iona, Mariia, | Ionu, Mariia, Cos-
 tandinu, | Marin, Ionu, Toma, Mariia, | ²⁵ Ilie, Iona, Rada, Pătru, |
 Iona, Dumitru, Stanca, | Marin, Duminecă, Petriia, | Ionu, Gheorghe,
 Nicolae, | Dobra, Ionu, Dumitru, | ³⁰ Bălașca, Opre.

Coloana a treia :

Se se st(i)e pomelnicu de | titorie al lui Nicolae Vijălie. | Vii : | ⁵
 Nicolae, Florea, Ionu, | Dumitru, Gligore, | Iona, Mariia. |

Morți : | Ionu, Iona, Ionu, Dragole, | ¹⁰ Dumitru, Mihai, Mariia, |
 Costandinu, Dobre, | Duminecă, Gheorghe, | Mariia, Ionu, Ionu, Mihai, |
 Nicolae, Bălașca ³.

¹ Inscripție deteriorată.

² Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Inscripțiile au fost datate după grafie și numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost refăcut lăcașul.

Portretele vechilor ctitori reprezentate în pronaos, pe latura de la sud, în partea dinspre est; literă de 3 — 5,5 cm, cu alb pe fond albastrui, în dreptul lor; inscripția a fost retușată; la bis. Buna Vestire.

Meiai Turcu;
 Flo<...> ^{1a} ².

¹ Inscripție deteriorată; ilizibilă.

² Inscripțiile au fost datate în jurul anului în care a fost refăcut și rezugrăvit lăcașul.

Icoană de lemn de 59,5/39,5 cm, reprezentind pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos pe peretele de la est, în partea din dreapta; literă de 1 cm, cu negru pe fond roșu, în cimpul inferior al, piesei, în dreapta; la bis. Buna Vestire.

Ionu | Goran, | Dumitra.

În filacterul pe care-l ține Iisus, cu literă de 0,5 cm, cu negru pe fond alb:

1845¹.

---

¹ Data este precedată de un text liturgic (să se vadă Anexa I, nr. 21).

GORANU, com. Goranu

422

1792 septembrie 1 — 1793 august 31(7301)

Troiță de lemn de 37/17,5 cm, păstrată la cafas; literă de 0,6 — 1,4 cm, cu negru pe fond alburui, pe suportul piesei; provine de la vechea biserică ruinată; la bis. Sf. Arhangheli.

...¹ au făcutu și o au zugrăvită eu, Dumitr[u dască]²lu o[t]²
B[ogdă]neșt[i]²;

În centrul suportului:

7301³.

---

¹ Inscriptie deteriorată, ilizibilă.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi, după o piesă lucrată de același meșter, aflată în Colecțiile Muzeului din Rimnicul Vilcea (cruce de cult, din 1792—1793, de la bis. Bălteni).

³ Văleatul se repetă pe muchiile piesei, către baza ei, în forma „7|301”.

423

1797 septembrie 1 — 1798 august 31 (7306)

Troiță de lemn de 36/16,5 cm, păstrată la cafas; literă de 0,6 — 1,4 cm, cu negru și roșu către baza

piesei; provine de la vechea biserică ruinată; la bis. Sf. Arhangheli.

7306; | Filipă.

Pe fața opusă:

7306; | Nicula.

424

1815 septembrie 1 — 1816 august 31 (7324)

Cruce de lemn de 16/6,5 cm, păstrată la cafas; literă de 0,4 — 1,2 cm, săpată pe fețele piesei; provine de la vechea biserică ruinată; la bis. Sf. Arhangheli.

Pătru, | Barbu ¹;

Pe fața opusă:

Măria, Ra|da.

Pe o muchie a obiectului:

A(n)cuța, | Nic(o)la, | Măria.

Pe altă muchie:

7324; | Pătru, | Stana, | Rada.

---

¹ În text „Barbru”.

425

1848

Icoană de lemn de 73/54,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, lingă catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 1,3 cm, cu gălbui pe fond verde, în cîmpul inferior al piesei, în partea din stînga; provine de la vechea biserică ruinată; la bis. Sf. Arhangheli.

1848; | Costandin, | Dumitru.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 56.

GREBLEȘTI, com. (îineni

426

1798

Clopot de 31 cm înălțime și 35 cm diametru, suspendat în clopotnița de pe latura de la vest a lăcașului;

literă de 1,8 — 1,9 cm, în relief și de 15 cm, incizată pe cel de al treilea rând al piesei; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva.

Sfuntul Nieu(c)ulai și domna Paraschife, focut | <de>¹ Mateei, satul Greb(l)est(i), 1798², Dumitra, | împreună cu Toma Fulk și Sta(na ?) ne(vasta ?), Opre Dadulen Sebessu cu nefa(sta) (sic) Morie³.

---

¹ Omis.

² Cu cifre arabe.

³ Lectura de pe ultimul rând, nesigură.

427

1800 iunie 14

Inscripție pe icoana hramului zugrăvită deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2 — 3,5 cm, c. alb pe fond roșu-gălbui; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva.

1800¹ iun(ie) 14¹; Ioan zograf.

BIBLIOGRAFIE: 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41; 2 Idem, *Călimăneștii*, p. 48.

---

¹ Cu cifre arabe.

HÎRSEȘTI, com. Hîrsești

428

<Cea 1835>

Pomelnice pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, într-un câmp de 23/28 cm, literă de 3,5 cm, cu alb pe fond albăstrui; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Zugravi : | Ioan, Bălașa, | Nicolae¹.

---

¹ Inscripție greu lizibilă; lectura a fost verificată cu rezultatele unei cercetări mai vechi, comunicate de pr. paroh. Alexandru Ponova. Inscripția a fost datată în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul.

334

Icoană de lemn de 80/53 cm, cu bordură sculptată, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga; literă de 1,1 cm, cu alb pe fond albăstrui; provine de la o veche biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Radu zu|gravu; | 1846 avgust | 13¹.

¹ Data „1846 avgust 13” este amintită și pe icoana de lemn reprezentind pe Iisus (d/ 99/56,5 cm) din pronaos, în partea din dreapta.

HUMELE, com. Ungheni

430

1830

Pisanie pe o piatră de 100/96 cm, fixată pe peretele de la vest al pridvorului, deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2,5 — 6 cm, în relief; provine de la vechea biserică, refăcută în anii 1902—1905; la bis. Înălțarea Domnului, Sf. Teodor Tiron și Cuvioasa Paraschiva.

Cu ajutori lui D(u)mnez(e)u s-au | zidit această sf(î)ntă beserecă | di(n) temel(i)e, <de>¹ zidū, în hra(mul) Înălțări(i), a Sf(î)ntului² | Theodorū și alū Prapodomni(i) Pa(rasch) | ⁵ ivi(i), în zilele împăratului Neco | lae Pavlovici³, de megiiashi(i) ti | [tori, pri] ⁴ nū îndemnarea și ipitropiia | popi(i) Costaiche Ilie, Bălașa er(e)ița, | Costa(n)dinū, Stanū (?); A(n)tonești : C | a(n)din, | ¹⁰ Mariia, Iorga, Ionū, A(n)tonū Gh(e)rgulescu⁵ (?); Dra- [gom] ⁴ ir, | Gheor(gh)e, Gheorghe, Dinū, Dedelești(i) popi(i) Dumi- nec(ă) *; | Dumitru Sîrbu, Mincū, Costia Slăve|scu, Dumitra di(ia)co- nias(a), Ionū, Ionū, Costa(n)|dinū, Tinea, Ana papad(ia ?)⁶, Marinū Goia, | ¹⁵ Mihai, Costa(n)dinū; 1830⁷.

BIBLIOGRAFIE. A. F. Constantinescu, *Monografia comunei Humele—Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1941, dosar nr. 470, f. 117 v.

¹ Omis.

² În orig. „Fs(intului).

³ În orig. „Pvvlovici”.

⁴ Inscripție deteriorată, greu lizibilă.

⁵ A. F. Constantinescu, *loc. cit.*, a citit de asemenea „Ghergulescu”.

⁶ Preoteasa.

⁷ Data se repetă cu litere-cifre chirilice, calculate de la era noastră.

* Menționăm că un preot „Duminică sin Dinu” este atestat la biserica din Humele de Jos, în catagrafia de la 1810 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 50).

Cruce funerară de piatră de 84/43/21/15 cm, așezată în incinta lăcașului, pe latura de la sud; literă de 3 și 5,5 cm, în relief; la bis. Înălțarea Domnului, Sf. Teodor Tiron și Cuvioasa Paraschiva.

Pomenește, D(oa)m|ne, pre |roaba t|⁵a, Velica; | 1814.

IOANICEȘTI, com. Poienarii de Argeș

432

1791 septembrie 1—1792 august 31 (7300).

Cruce * de lemn sculptat de 33/20 cm, păstrată în altar; literă de 0,8 cm, săpată pe partea din spate a piesei; la bis. Sf. Nicolae.

7300; | Ioană, | Diia|anta.

În partea inferioară a obiectului, cu literă de 1,4 cm, în relief:

Mușatū | di(a)conu.

* Menționăm că pe o altă cruce de lemn sculptat de 37/21,5 cm, păstrată tot în altar, și datind din prima jumătate a sec. al XIX-lea, sint înscrise numele „Ioan, | Mariia”.

IONEȘTI, com. Buzoești

433

1841 septembrie 1 — 1842 august 31 (7350)

Ușă de lemn sculptat de 202/96 cm, păstrată într-o încăpere de la clopotnița lăcașului; literă de 2 — 4 cm, săpată pe briul de lemn din partea inferioară a tăbliilor din cimpul superior al piesei; provine de la vechea bis. Cuvioasa Paraschiva, în ruină; la bis. Adormirea Maicii Domnului și Cuvioasa Paraschiva *.

Leat 7350. Anghel meșteru.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Cîteva ctitorii argeșene*, în MO, XXXII (1980), p. 495.

* La acest lăcaș se mai păstrează și un clopot de 45 cm înălțime și 45 cm diametru, provenind de la o veche biserică, cu inscripția anului „1792”, indicat cu cifre arabe (să se vadă și I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*).

434

1842

Icoană de lemn de 88,5/58,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil, păstrată în pridvorul lăcașului; literă de 1 — 1,5 cm, cu roșu pe fond verzui, în partea de mijloc a piesei; provine de la vechea biserică Cuvioasa Paraschiva, în ruină; la bis. Adormirea Maicii Domnului și Cuvioasa Paraschiva *.

Radu | zugra|vu; | 1842.

* La acest lăcaș se mai păstrează și o cruce pistornic, de lemn, în formă de troiță, de 28/9,5 cm, de proveniență necunoscută, conservînd data „7316” (1807—1808).

IZBĂȘEȘTI, com. Stolnici

435

178<0> noiembrie ■

Pisanie pe o piatră de 75/45 cm, fixată pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 1,5 și 4 cm, în relief, pictată cu roșu pe fond alb; la bis. Sf. Voievozi.

† Cu vrerea Tatălui | și cu a Fiiului și | cu îndemnarea Duhului Sfînt, | făcutu-s-au această sfîntă | ⁵ biserică în zilele p|realuminatului domn, Io | Alicsandru voevod, fiind | mit(ropolit) Gr(i)gorie, de cucernicul | între preot(i), Coman diacon, Bălaș(a) | ¹⁰ di(a)conița; noem(vrie) 8, 178<0> ¹.

¹ Cu cifre arabe. Cifra unităților a fost omisă.

436

<1714 după martie 25 — 1715 decembrie 25>

Inscripție pe bordura mesei din altar; literă de 4 cm, săpată pe cele patru laturi ale tăbliei de piatră a mesei; la bis. Sf. Nicolae din *Izvoru de Sus*.

Ace(s)tu sf(i)ntu prĕstol l-au făcut Preda postĕlnic s(i)nŭ Iv|așco velichii slugĕr, nepotul lui Ivan Știrbĕiu | Izvoranul velichii postĕlnic. Și s-au făcut în zil|ele bunului creștin, Io Ștefan Cantacuzino voev(o)d.

BIBLIOGRAFIE. 1 C. Gh. Zinca, *Monografia satului Izvorul de Sus, jud. Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 564 (cu desen la f. 563); 2 Maria Tarabega, *Monografia satului Izvorul de Sus, Jud. Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț. și Culte., 1943, dosar nr. 633, f. 58 v (cu desen).

¹ Inscripția a fost datată ca posterioară urcării în scaun a voievodului Ștefan Cantacuzino și pînă la sfîrșitul domniei lui.

437

1823

Pisanie în nișa de deasupra ușii de intrare în biserică, într-un cîmp de 110/96 cm; literă de 2 și 4 cm, cu alb pe fond albastru, acoperită în parte cu tencuială de la ultima reparație făcută lăcașului; la bis. Sf. Nicolae din *Izvoru de Sus*.

[† Această s]¹fi[ntă]¹ și d(u)mne[zeiască biserică]¹ ... ² [pră]¹z-nu|[ește hramul]¹ ... ² din temelie | prin ... ² și l ... ² teo|pol. ă în ... ² [Iordache Col]¹fescu bi(v) vel crucer | ⁵ za arie, ispra[vnicul]¹ ... ² mai 20, în zilile | preainnălțatul[ui domn, Io]¹ ... ² at ³, preaosfinția | sa mitropol[it]¹ ... ⁴ Iar acum la leat 1823, | fiindă arsă i ne * (?) ² ... ătu și s-au înpodobit | cu zugrăveal[a]¹ ... ² [du]¹pă cum să vede, | ¹⁰ de dumnea[lui]¹ ... ⁵l ispravnecu | Vlășci(i) ... ² [c]¹ocoana Zoita | Col-fea[sca]¹ ... ² re la su|ș ... ² i fetelo[r]¹ ... ² avos ... | ... ² acestu sfint[ŭ lăcaș]¹ ... | ¹⁵ ... ²

¹ Inscripție deteriorată, acoperită cu tencuială; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscripție deteriorată, acoperită cu tencuială.

³ Numele voievodului ar putea fi „Constantin Mavrocordat” (?), în domnia de la 1744—1748, cînd și Iordache Colfescu este atestat ca fost mare clucer de arie (cf. Th. Rădulescu, *Sfatul domnesc, sec. XVIII*, p. 468, nota 1 749).

⁴ Inscripție deteriorată; numele mitropolitului ar putea fi „Neofit” (?), care a păstorit de la 1738—1754.

⁵ Inscripție deteriorată. Numele său este probabil „Ioan Peldicar(i) biv vel stolnic”.

* Lectură posibilă, deși se poate citi și „Arsănie”.

Portretele ctitorilor * reprezentate în pronaos, pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 3 cm, cu alb pe fond albastrui, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae din *Izvoru de Sus*.

Pan Grigorie Grecean(u)-vel ban;
 panița Ilinca băneasa;
 pan Preda postelnicu Știrbei;
 jupîneasa Iana, muma Predi(i) | postelnecului Știrbei, sor(a) |
 Manului biv vel ban ot Frăte|ști;
 panița Rada;
 pan Neacșu Colfescu.

Pe peretele de la vest :

Ioan Colfescu; | Tănase¹; | Matei¹;
 panița Ancuța Prășcoveanca; | Costandin Olăne|scu²; | Despa³; |
 Paliologa⁴;
 pan Iordache Corfescu biv vel crucer za arie; | Costandin⁵; |
 Iordache⁵;
 Zoița Greceanca; | ...ă...ș. ⁶; | Mariia⁷;
 Zmaranda;
 Ilinca;
 pan Udrea postelnecu;
 panița Dospina.

Pe peretele de la nord :

...⁸ sin Ionu;
 cocona ...⁸ sin Zoița Colfeasca;
 panița Mariia Greceanca | sin Zoița Colfeasca, văduva;
 Alexandru sin Ioan | Peldicar(i);
 panița Zo[ița]⁹ | Colfeasca; | ...¹⁰;
 pan Ioan Peldicar(i) | biv vel stolnec¹¹.

¹ Copil reprezentat în dreptul lui Ioan Colfescu.

² Copil din prima căsătorie a Ancuței Pirșcoveanu cu Constantin Olănescu înfățișat în dreptul acesteia.

³ Copilă înfățișată în dreptul Ancuței Pirșcoveanu.

⁴ Copilă înfățișată lângă Ancuța Pirșcoveanu.

⁵ Copil reprezentat în dreptul lui Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie.

⁶ Copilă înfățișată în dreptul Zoiței Colfescu-Greceanu; numele ei ar putea fi Bălașa (?).

⁷ Copilă înfățișată lângă Zoița Colfescu-Greceanu.

⁸ Inscriptie deteriorată, ilizibilă, acoperită cu tencuială.

⁹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

¹⁰ Inscriptia din dreptul copilului înfățișat lângă Zoița Colfescu nu se mai păstrează.

¹¹ Inscriptiile au fost datate după grafie, în vremea în care a fost refăcută pictura lăcașului (cf. textul aflat sub nr. 437).

* Observații cu privire la ctitori și la C. Gh. Zinca, *Monografia satului Izvorul de Sus, Jud. Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 564 și la Maria Tarabega, *ibidem*, 1943, dosar nr. 633, f. 47 v—50 și 58 v.

I 439

1731 (7240) septembrie 14

Cruce de piatră de 202/93/40/25 cm, așezată în incinta lăcașului, pe latura de la nord; literă de 6 cm, în relief; textul a fost pictat cu auriu, pe fond alb, dar nu întotdeauna pe conturul literelor dăltuite în piatră; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Fig. 35

† Cu vreria lui D(u)mn(e)ze(u) | ridicatu-s-au această sfintă | cruce
întru cinstea sf(î)n|tului marelui arhi(e)reu |⁵ Nicolae, în zilel(e) | lui
Io Mihai voevod; | m(ese)ța s(e)p(temvrie) 14 zil(e), vă leat | 7240, cu

oste|neala robul lui D(umnezeu) : | ¹⁰ Matei, Samfira, Cur|chi, Dumitra,
Gheor|ghie, Neagoe, Mihai, | Dumitru, Stan, Tran|dafir ... | ... ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripții. Crucea de la Jiblea*, în BCMI, 1940, p. 17 (și foto. fig. 20, la p. 15); 2 Idem, *Inițiale și monograme*, în MO, 1965, p. 581 (și foto. fig. 3, la p. 582).

¹ Inscripție ilizibilă; crucea este prinsă în soclu, ce acoperă textul de pe următoarele rânduri.

I 440

<Sec. XVIII = doua jumătate>

Cruce de piatră de 150/59/27/19 cm, ce a existat în trecut în incinta lăcașului; literă de 5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Cu ajutoru | lui D(u)mnezeu | s-au ridicat | această s(fintă) cruce | ⁵
ue robi(i) lui D(u)m(nezeu), | Drăghici, Oprea, | Ion 3 ¹, Stana ² (?) | ...
| ... ³

¹ În orig. „r” (= 3), adică pomenirea numelui să fie făcută de trei ori.

² Inscripția a fost datată după grafie.

³ Inscripție deteriorată.

I 441

1786 septembrie 1 — 1787 august 31 (7295)

Cruce de piatră de 146/81/32/24 cm, așezată în marginea aleei ce duce către biserică; literă de 5 și 13,5 cm, săpată pe latura din dreapta; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Gligore, Gheorghe, | Oprea, Mariia | și cu tot neam(ul); | 7295. |
Stan ¹.

¹ Pe partea din față a crucii se mai află o inscripție de la 1867.

I 442

1817 septembrie 1 — 1818 august 31 (7326)

Cruce de piatră ce a existat în trecut în incinta bis. Adormirea Maicii Domnului.

Vii : Tudose, Stanca, Ioan, Sorica, Iacov, Vasile, Gheorghe.

Morți : Vladu, Stanca, Iordan, Voica, Mușă, Cost<andin>, Ioan, Maria, Radu, Gheorghe; leat 7326.

Textul după : D. N. Ionescu, *Schituri și biserici de sat*, p. 118, nota 2.

Cruce funerară de piatră de 96/36/13/6 cm, în formă de troiță, ce era așezată în trecut în incinta lăcașului, pe latura de la sud, în dreptul altarului; literă de 4 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Aicea să | odihne|sc o(a)|sele ră|⁵posatei ro(a)bii lui D(u)mnezou, |
Stanca, Sora; 1829.

〈Sec. XIX primele decenii〉

Pomelnic pe o piatră de 38/16 cm, fixată în dalajul pridvorului, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 3 cm, săpată; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

... ¹ Pătru, | Iona, Ma|rin, Ștefan, | Cirstea, S|⁵tanca, Nico|lae,
Mathei, | Joița, F|lorea, P ² | ... ³

¹ Inscriptie deteriorată.

² Inscriptia a fost datată după grafie.

³ Piatra este spartă; inscripția nu mai continuă.

Pomelnic pe o piatră de 31/22 cm, păstrată în Cancelaria parohiei; literă de 2 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Pome(ne)ște, Do(a)mne, oste|nitori(i) sf(î)ntului lăcaș, | Stoica erei,
Mariia | ereița, Petru, Ion 2 ¹, |⁵ Mara, Dumitra, Va|sile, Sanda, Florea, |
Păuna, Neacșa 2 ¹, Il(i)nca; | 1836. Am scris Petcu, Mariia, | Parthenie
monah, Iona.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 119, nota 1.

¹ În orig. „ș” (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

〈Cea 1810〉

Icoană de lemn de 82/60 cm, reprezentind Adormirea Maicii Domnului, în pronaos, în partea din dreapta; literă de 0,3 — 0,8 cm, cu roșu pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului, în dreapta; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Această sfântă icoană s-au făcut cu cheltuiala sfântului (titului) părintelui Cozii, chir ...² și au dăruit-o bisericii din Jiblea³.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie deteriorată; lemnul este ars.

³ Inscriptia a fost datată după grafie și factura artistică a obiectului.

447

1828

Icoană de lemn de 85/62 cm, reprezentând pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, în pronaos, în partea din stînga; literă de 0,2 — 0,6 cm, cu negru pe fond gălbui, în cimpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Această sfântă icoană s-au făcut cu cheltuiala popii lui Ion; 1828. Antonie zograf.

II 448

1811 (7319) iulie

Inscriptie pe o grindă din pridvorul unei case vechi; literă de 6 cm, săpată; proprietatea Elenei I. Trică.

† Această casă a luo(a)tă săvîrșire în iulie, la l(ea)t 1811¹, 7319. Eu popa Stoica².

¹ În orig. „10811”.

² În catagrafiile de la 1808 și 1824 este amintit, printre preoții de la biserică Jiblea, și „Stoica erei” (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 11).

III 449

1702 (7210) mai

Cruce de piatră de 213/85/36/29 cm; literă de 6 cm, în relief; inscripția a fost pictată cu auriu, pe fond alb, dar nu întotdeauna pe conturul literelor dăltuite în piatră; crucea este așezată la intersecția str. N. Bălcescu cu str. Păcii.

† Cu ajutorul lui D(u)mn(e)zeu, ridicatu-s-au această s(fin)t(ă) | cruce într-o cin|⁵stea *Ѧспеннен Б(о)городице, | в(ъ) д(ъ)ни ѿ Кост(а)ндин Конв(о)д, | м(е)сеца маи, лѣтъ хзсі. | Помени, Г(о)сподн¹, erei Ip[o]l[it]², | erei Ioa[n]² ...³ Mariea 2⁴, erei |¹⁰ Andrei ...³ Ana, Ștefan, | Maria, Tănasie, Despa, Ali|xandru, Barbul.*

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 117, nota 1; 2 D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 96.

¹ Adormirii Născătoarei de Dumnezeu, în zilele lui Io Costandin voievod, luna mai, leatul 7210. Pomeniște, Doamne.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută după D. N. Ionescu, *loc. cit.*

³ Inscriptie deteriorată.

⁴ În orig. „к” (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

343

Cruce de piatră răzuită și rescrisă la 1884, „așezată în mijlocul satului, la o fântină”; pe o latură a pietrei se mai putea citi numele meșterului și data, cu literă de 9 cm.

Pisati, Athanasie ot Jiblea¹; leatul 7240, maiu 15.

După : D. N. Ionescu, *Schituri și biserici de sat*, p. 116.

¹ Numele meșterului și la D. Sandu, *Despre un temelluitor de biserică și doi cioplitori de cruci din Jiblea Veche—Călimănești*, în MO, XXXII (1980), p. 170.

Cruce de piatră de 120/86/35,5/22,5 cm; literă de 4,5 cm, săpată; inscripția a fost acoperită cu var; crucea este așezată pe str. 24 ianuarie, în dreptul casei cu nr. 137.

† Cu vrăria lui Dumne|zău, s-au ridicat această | sfântă cruce în
cin|stea sfântului mare|lui arhi[er]h Nico[lae]¹ ...²

Pe latura din stînga :

Leat 724|4. Pis Tănasi.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscripția de pe următoarele rînduri nu a putut fi citită, crucea fiind fixată în pămînt.

Cruce de piatră de 174/79/33/21 cm; literă de 4,5 cm, săpată; inscripția a fost pictată cu auriu, pe fond alb, dar nu întotdeauna pe conturul literelor dăltuite în piatră; crucea este așezată sub un acoperămint din lemn, lîngă un puț, înainte de podul de lemn de pe str. Păcii.

† Cu vrăria lu Dum|nezău s-au ridicat | această sf(i)ntă cruce în |
cin stea sfintei Prea|⁵cuvioasei Paras|chiva, în zilel(e) lui | Costandin
vod(ă), cu oste|neala robului lui D(umnezeu), | Iftenie, Dumitra, | ¹⁰ Ion,
Ilinca, Mariia, | Zahariia, Ioana, | Dumitru, Stana, | Sima, Gheorghie¹.

¹ Inscripția a fost datată după grafie, textul fiind scris, probabil, în domnia lui Constantin Mavrocordat (să se vadă pentru aceasta și inscripția din 1737 aprilie, aflată sub nr. următor).

Cruce de piatră ce a existat în trecut pe moșia m-rii Cozia.

Cu vrerea lui Dumnezeu s-au ridicat această sfântă cruce, în cinstea Preacuvioasii Paraschivii, în zilele lui Cos(tan)din v(oe)v(o)d, luna apr(i-lie), leat 7245¹, cu osteneala robu lui Dumnezeu, Tudor, Florea, satul Jiblea.

Textul după : Delă pentru scrierea crucilor de piatră, fond. Prefectura jud. Argeș, la Arh. St. jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 21 v, nr. 5.

Să se vadă și : D. Bălașa, Cruci de piatră, în MO, 1972, p. 102.

¹ Data este indicată și cu litere-cifre chirilice.

III 454

1778 septembrie 1 — 1779 august 31 (7287)

Cruce de piatră de 150/67/30/17 cm; literă de 4,5 cm, în relief; inscripția a fost pictată cu auriu, pe fond alb, dar nu totdeauna pe conturul literelor dăltuite în piatră; a fost adusă din Dealul Jardei, de lângă o pivniță; crucea se află la intersecția str. Păcii cu str. Viilor.

Cu voia lui D(u)m|nezeu s-au ridi|cat această s(fintă) | cruce întru cins|⁵tea s(fintului) Ioan Pr(e)diteci, | de robu lui D(um)nezeu, | Preda, Iliana, | Costandin, Stan|ca, Căliman, | ¹Dumitru, Ilinc(a), | Ion, Mihai, | Mariia, C(ă)lina, | Ion, A(n)gh(e)l (?), Costan(tin ?); | 7287.

III 455

1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300)

Cruce de piatră de 150/81/34/23 cm; literă de 6 cm în relief; crucea este așezată pe șoseaua ce duce spre extremitatea satului Jiblea, în dreptul casei cu nr. 371.

Ridicatu-s-au această | cruce de robu lui | D(u)mnezeu, Tănase, | Iona, Preda 2¹, Mariia | ⁵2¹, Cost(a)ndi(n), Samfira, | Ion, Ștefana, M¹ n, | Nicolai ... ²Mari|ca, Ion, Matei, Sofi|ca, Mariia 2¹, Stan, S | ¹⁰(a)mfira, Tudora, Ma|riia, Dumitra, Iona.

Pe brațul din dreapta crucii, cu literă săpată :

7300.

¹ În orig. „2” (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

² Inscripție deteriorată, ilizibilă.

III 456

1795 septembrie 1 — 1796 august 31 (7304)

Cruce de piatră de 100/74/28/15 cm; literă de 4 cm, în relief; inscripția a fost pictată cu auriu, pe fond alb, dar nu totdeauna pe conturul literelor dăltuite în piatră; crucea este așezată sub un acoperământ din lemn, lângă un puț, înainte de podul de lemn de pe str. Păcii.

Cu voia lui D(u)mne|zeu, ridicatu|-s-au această s(fintă) cruce |
întu cîntea mai marilor |⁵ Voevozi Mihail | și Gavriil, de |robi(i) lui
D(umnezeu), Ion, Gh|iorghie, Safta | ...¹ Pătra|¹⁰șco ...¹

Pe latura din stînga :

Pis|...² ... mrod (?) | 7304, | Mitria ...¹ |⁵ Florea ... | ...¹ Ilin-
ca, | Simeon, Stanc(u)l... | ...¹rc... |¹⁰ ...¹rie.

¹ Inscripție deteriorată, ilizibilă.

² În orig. „к” (=20 — ar putea indica ziua cînd a fost dăltuit textul).

LĂNGEȘTI, com. Lunca Corbului

457

1836

Pisanie ce era scrisă în trecut, cu litere chirilice, deasupra ușii de intrare în bis. Adormirea Maicii Domnului și Cuvioasa Paraschiva.

Întu slava și lauda cei de o ființă și nedespărțită Sf<întă> Troiță. S-au ridicat această sf<întă> biserică, de se prăsnuește hramul Adormirea Precistei și Cuvioasa Paraschiva, din temelie și s-au înfrumusețat cu toate podoabele, după cum se vede, cu toată cheltuiala și osînda robilor lui D<umne>zeu, Ene mazilu, Badea Langa, Iăn sin Langa, Pătru Langa, Marin Langa, Radu Olteanu, Neacșu Langă, Nicolae mazilu, Androne Langă, Florea sin Tornea, Badea Olteanu, Rizea Roșioru, în zilele binecredinciosului marele domn, Alexandru Dimitrie Ghica voevod, frate și mitropolit fiind chir, chir Grigore¹; anul 1836. † Ajutori : Gheorghe, Dumitru i Tudor, Stan, Ene, Pătrașcu, Baicea zugrav, cei smeriți².

Textul după : B. I. Stănescu, Monografia comunei Silișteni (Fostă Bumbueni), din județul Argeș, p. 16.

¹ Păstoria mitropolitului Grigorie Dascăluș s-a încheiat la 22 iunie 1834.

² Textul cuprinde erori de lectură.

458

<Cea 1836>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la vest și nord; literă de 5 cm, cu alb pe fond cărămiziu, în dreptul lor; la bis. Adormirea Maicii Domnului și Cuvioasa Paraschiva *.

346

Ioana | soția Badi(i) ;
jupan Bad[ia] ¹ ;
Ene mazilu.

Pe peretele de la nord :

jupan Ioan sin Ene ;
jupin Ilie niamu ;
Stanca soția lui Ilie ².

¹ Inscriptie acoperită cu tencuială ; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptiile au fost datate după grafie, în jurul anului când s-a clădit lăcașul.

* La catapeteasmă și în pronaos se mai păstrează icoanele Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, de 81/55 cm și aceea a lui Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, de 80/43,5 cm, cu inscripția anului „1837”, precedat de cîte un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 17).

LĂUNELE DE SUS, com. Cuca

459

1798 (7306) mai 15

Cruce de lemn sculptat de 37,5/22 cm, păstrată în altar ; literă de 0,8 — 3 cm, săpată pe una din fețele piesei ; la biserica de lemn Intrarea în biserică.

Radu, | Bălașa ; | 7306.

Pe una din laturile obiectului, cu literă de 1 cm săpată :

maiu | 15.

Pe suportul piesei, cu literă de 1,7 cm, în relief :

Mușatū | diiaconu.

LIPIA, com. Săpata

460

1633 (7141) ianuarie

Piatră de mormint de 151/72/22 cm, desprinsă de la locul inițial de proveniență și așezată în pronaos, în partea din dreapta intrării ; literă de 9 cm, în relief ; în partea dinainte a lespedei este reprezentată o cruce ; la biserica de lemn Sf. Dumitru *.

† Прѣстави се | раба Б(о)жїа, жєпаница Нѣкша, | м(е)с(е)ца геноуарїе¹,
| въ лѣто хрѣма. Бѣчнан паметь.

† A răposat roaba lui Dumnezeu, jupanița Neacșa, luna ianuarie¹,
în anul 7141. Veșnica-i pomenire.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Comunicări—Lipia*, în BCMI, 1927, p. 48 (text); 2 V. Brătulescu, *Mestieri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 553 (text și trad.); 3 Gr. Constantinescu, *Monumente ale arhitecturii lemnului din sud-vestul județului Argeș*, în RMM, MIA, XVIII (1987), nr. 2, p. 55 (trad. și descn, fig. 2).

¹ V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, a citit „геноуарїе їа” (ianuarie 11).

* Menționăm că în catagrafia de la 1824 hramul lăcașului este „Sf. Nicolae” (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 36).

461

1646 septembrie 1 — 1647 august 31 (7155)

Cruce funerară de piatră, spartă în trei fragmente, de 91,5/42/16,5/13 cm, desprinsă de la locul inițial de proveniență, păstrată în pronaos, în partea din dreapta intrării; literă de 5 cm, în relief; la biserica de lemn, Sf. Dumitru.

[II] 1омѣ|ни, Г(оспо)ди, | Пѣтр|с; въ 5 л(ѣ)т хрѣне.

Pomenește, Doamne, Pătru; în anul 7155.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Comunicări—Lipia*, în BCMI, 1927, p. 48 (text); 2 V. Brătulescu, *Mestieri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 553 (text și trad.).

¹ Piatra este deteriorată; întregirea ne aparține.

462

<Cea 1808 ?>

Inscripție ce a existat în trecut pe o grindă de la biserica de lemn Sf. Dumitru.

Popa Radu Merișan¹.

După : V. Drăghiceanu, *Comunicări. Săpata de Sus. Cătunul Lipia—Argeș*, în BCMI, XX (1927), p. 48.

¹ Menționăm că în Catagrafia de la 1808, la bis. Lipia este atestat un „preot Radu” (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 36). Mențiunea, alături de prenume și a numelui prelatului, după o practică adoptată mai ales din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea și în veacul următor, ne-a determinat să datăm cu probabilitate inscripția în jurul anului cînd s-a întocmit catagrafia mai sus-amintită.

Icoană de lemn de 95/75 cm, reprezentînd pe Iisus, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,5 cm, cu gălbui pe fond maroniu-galben, în cîmpul piesei, în dreapta; la biserica de lemn Sf. Dumitru.

1848 iulie 18. | C(onstantin) z(ugrav).

LUMINILE, com. Morărești

464

1780 septembrie 1 — 1781 august 31 (7289)

Cruce de lemn sculptat de 32/14 cm, păstrată în altar; literă de 0,8 — 1,5 cm, săpată pe partea din spate a obiectului; provine de la o veche biserică*; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Alicxa(n)|dru¹, | Rafi|la, |⁵ Costan|dinu; | 7289.

¹ După acest nume urmează litera „D”, posibil pentru „d(iacon?).”

* Tot de la o veche biserică provine și o altă cruce de lemn, fragment de 13/7 cm, păstrată în altar, cu inscripția „730|6 <1798>| iun(ie)| 20”, avînd pe laturi incizate inițialele „... |R; |T; |A; |N;” și „... |C; |H; |S; |Ș” (?).

465

<Cea 1839>

Icoană de lemn de 81/60 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul; păstrată în altar; literă de 0,7 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la o veche biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Robi(i) D(o)mnului, Sibi|ceanu Dobra, Floa|[rea]¹, Iana, Oprea.
Morți: Enateie (sic), Ioana, | monafu Gheorghe, Co|standin, Tudor,
Ioana².

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscripția a fost datată după grafic, în jurul anului în care acciași donatori sînt amintiți și pe alte icoane dăruite lăcașului.

466

1839

Icoană de lemn de 83,5/49 cm, înfățișînd pe Sf. Cuvioasa Paraschiva, în pronaos, în partea din dreapta, pe peretele de la est; literă de 0,7 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la o veche biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva*

Robi(i) D(o)mnului, | aceștea : Dob|rin Sibi|cean(u), Pătru,
Costandin, | Necolaie, Gheor|ghe, Ilie, Io|nă, Dumitru.

În partea inferioară a acestei inscripții, cu negru pe
fond gălbui, este înscris anul :

1839.

BIBLIOGRAFIE. P. Topologeanu, *Bis. pe Valea
Topologului* (în ms.), 1940, f. 44.

* La acest lăcaș se mai păstrează un clopot provenind de la o veche biserică, piesă de
37 cm înălțime și 36,5 cm diametru, cu inscripția datei „1813” (cf. și P. Topologeanu, ms.
cit., f. 43).

467

1839 mai 31

Icoană de lemn de 83/48,5 cm, reprezentind pe Sf.
Nicolae între Iisus și Maica Domnului, în pronaos, în
partea din stînga; literă de 0,9 cm, cu negru pe fond
verzui, în cîmpul inferior al obiectului; provine de la o
veche biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Rob(ii) D(o)mnului, | Dobrină¹, Fl|oarea, Ioan, | Mariia,
Rada, Ionă, Vl|adu, Stancu, I|ana², Costandină; | 1839 mai 31.

¹ În orig. „Drobină”.

² În orig. „Ia|ana”.

468

1842 octombrie 14

Icoană de lemn de 64,5/46,5 cm, înfățișînd pe Sf.
Ioan Botezătorul, în pronaos, în partea din stînga,
pe peretele de la est; literă de 0,4 cm, cu alb pe fond
verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine de la o
veche biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Această ico|ană s-au plăti|t de dumnialui | căpitanu Ioni|șă Stoe-
nescu; | 1842 oct(omvrie) 14.

MALU, com. Stoilești

469

1834 august 22

Icoană de lemn de 47/39 cm, reprezentind scena
Răpirii Sf. Ilie de către un arhanghel și ducerea lui
la cer, în pronaos pe peretele de la nord; literă de

1,2 cm, cu alb pe fond alburiu, în cîmpul superior al
piesei; la biserica de lemn Adormirea Maicii Domnului.

1834 avg(ust) 22.

În cîmpul inferior al piesei, cu literă de 1,2 cm, cu
gălbui pe fond verde:

Ruca popa Ni | culae zugrav, | Lusandra er(e)i | Ța.

MAREȘ, com. Albota

470

1774 (7283) octombrie 26

Pisanie pe o piatră de 53/78,5 cm; literă de 6 cm, în
relief; inscripția este în parte deteriorată, greu lizi-
bilă; provine de la vechea biserică; a fost descoperită
în incinta lăcașului, pe latura de la nord; la bis. Ador-
mirea Maicii Domnului.

† Ace... 1t sf(i)n... 1 | Co[s]t[ană] 2dinu 3 ... | ...e...l...d ... 1 din
... t ... 1 | Dum(n)ezeu, în zilele împărate[si Eca] 2te | 5rinei *, ca să fie
dumnealor veci(ni)ca po|menire, cu totu neamulu [dumn] 2ealorū, | la
luna lui oc(tomvrie) 26 d(ă)ni, leat 7283 4. | Popa Dumitru 5 ... | ... 6

¹ Inscriptie deteriorată, ilizibilă.

² Inscriptie deteriorată; întregirea ne aparține.

³ În surse documentare ale lăcașului sînt amintiți drept ctitori Alecu și Dinu — Costan-
din — Merișanu (informație comunicată de pr. paroh Gheorghe Popescu).

⁴ Precizăm că la data amintită în text era înscăunat Alexandru Ipsilanti voievod.

⁵ În Catagrafia de la 1810, la acest lăcaș este amintit un „Ion sin p(opa) Dumitru”
(cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 61).

⁶ Inscriptie deteriorată, ilizibilă; textul continua și pe latura din stînga pietrei.

* Mențiunea țarinei Ecaterina a II-a cea Mare a Rusiei (1762—1796) privește perioada
în care a fost instituită administrația militară rusă, de la 1769 nov. 5 — 1774 iul. 10, pentru
Țara Românească, vreme cînd s-a construit lăcașul în cauză.

MĂLURENI, com. Mălureni

471

1788 septembrie 1 — 1789 august 31 (7297)

Cruce funerară de piatră de 61/26,5/14/9 cm, așezată
în incintă, pe latura de la sud, în dreptul naosului
lăcașului; literă de 2 — 7 cm, în relief; la bis. Sf.
Nicolae *.

Pom|eneșt|e, Do(a)m|ne, Ion ere(u) ; | ⁵ 7297.

* La acest lăcaș se mai păstrează, pe iconostas, o cruce de lemn de 19,2/7,5 cm, cu inscripția „Pătru ereu ; | 1837” — scrisă cu literă de 0,7 — 1,3 cm pe partea din spate a picsei.

MIERCANI, com. Uda

472

1841 noiembrie 8

Pisanie pe o piatră de 85,5/84 cm, fixată pe peretele de la est al pridvorului, în partea din stînga ; literă de 4 cm, în relief ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

† D(oa)mne, cea ce cu puterea ta proslăvești pre | ceia ce iubescu podoaba casi(i) tale și to|tū lăcașulū mărir(i) tale, primește și ace|stū sfintū lăcașulū acesta, care întru | ⁵ slava, ci(n)stea sf(i)nti(i) Adormiri a Maicii D(o)m|nului și Sf(i)ntulū Ionū Botezătoriu s-au | făcutū di(n)ū temelie și s-au înfrumus(e)țatū cu | zugrăveala, pre cumū să vede, prinū ostenea|la lui Ionū, sinū popa Matei Drăgule(s)cu | ¹⁰ și cu ajutoru a(l)torū frați, care cu multū, | care cu puținū. Și s-au z(i)ditū în zilele | d(o)mnului Alicesandru Ghica vodă și cu b|lagoslovenia preosf(i)nti(i) sale pări(n)te|lui episcupu Ilarionū Arghișū ; și sfi(n)ț | ¹⁵ ită în luna lui no(ie)mvre, zile 8. Și s-au p|ardosit cu piiatr(ă) ; | 1841.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 524.

473

<Cea 1843>

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la est, într-un cîmp de 56/56 cm ; literă de 1,5 cm, cu negru pe fond cenușiu ; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Pomelnicul titorilor sf(in)tei besē[rici] ¹, | cei vii : | Ioan, Mariia, | Ioan, Gheorghe, | ⁵ Florea, Floarea, | Ion ereu, Florea | ... ²

Morți : Dumitra ; | Matei ereu, | ¹⁰ Ioana ereița, | Ioan ereu, Voica | ereița, Matei, | Radu, Pirvu ereu, | Ioana ereița, Ene | ¹⁵ ereu, Floarea ereița, Preda, Stoica, | Preda, Preda deaco(n)u, | Stoian, Badea, Iancu ³.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 523.

¹ Inscriptie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie deteriorată.

³ Inscriptia a fost datată după grafie, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul.

Icoană de lemn de 78/51 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavril, la catapeteasmă în partea din stînga; literă de 0,7 cm, cu alb pe fond verde, în cîmpul piesei, în stînga; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

D(e) Ghiț(ă) Lă | zerescu | zu(grav); | <1>¹834.

În cîmpul inferior al obiectului, în stînga, cu literă de 1,2 cm, cu alb pe fond verzui:

Ra[du]², | Si...³ | ti...³ | Ma...³le.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugrăvi—Argeș*, în GB, 1962, p. 522.

¹ Omis.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Inscriptie deteriorată.

Icoană de lemn de 78,5/49 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, în pronaos; literă de 2,5 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1845¹.

Tot în cîmpul inferior al obiectului, în partea din stînga, cu literă de 0,6 cm, cu alb pe fond verde:

Pătru, | Florea, | Mariia, | Mariia.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugrăvi—Argeș*, în GB, 1962, p. 523.

¹ Anul este înscris și pe o altă icoană din pronaos, reprezentînd Soborul tuturor sfinților (74,5/44 cm).

Icoană de lemn de 79/45 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhanghelii Mihail și Gavril, pe latura de la nord a lăcașului, pe coloana angajată în zid, dintre pronaos și naos; literă de 1,2 cm, cu alb pe fond verde, în cîmpul inferior al piesei, în stînga; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Ion | Mariia, | Dumitru.

Tot în cimpul inferior al obiectului, cu literă de 2 cm, cu alb pe fond roșu :

1845 [ian<uarie>]¹ 20.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 522.

---

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit.*

477

1845 aprilie 5

Icoană de lemn de 74/48 cm, reprezentind pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos; literă de 0,8 — 2 cm, cu alb pe fond verde, în cimpul inferior al piesei, în partea din dreapta; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Ionă, | Marica; | 1845 | april(i)e |⁵ 5.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 522.

★

478

1843 iulie 15

Inscriptie pe fațada de la vest a lăcașului, deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 6 cm, cu maroniu roșcat pe fond alburui, într-un cimp de 54/55 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1843 iulie 15. Popa | Nicolae jugrav, popa | Dumitru zugrav, popa | Dumitru jugravu, |⁵ Dumitru ucenic.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 522 și 529.

MLĂCENI, com. Perișani

I 479

<Cea 1729> septembrie 26

Cruce de piatră de 239/106/40/31 cm, spartă în trei fragmente, în cimitirul lăcașului, pe latura de la nord; literă de 5,5 cm, în relief; la biserica de lemn Sf. Gheorghe.

Cu vrea[rea]¹ Tatălui și | cu ajutoriul Fiiului și | cu plinirea
Sfintului Duh. | Ridicatu-s-au această sfin⁵tă cru(ce) întru cinstea
Sfi(ntei) | Paraschiva, în zile(le) | lui Io Nicola² vod(ă), | m(e)s(e)ța
s(e)p(temvrie) 26, v(ă) leat | 7240³. M...⁴ | ¹⁰robi lu[i] ¹D[umnezeu]¹...
| Dobra, Stroe, | Ion, Stoica...⁴ | Dumitru, Vă...⁴ | Șerban, Mariia...⁴
[Ni] | ¹⁵cula, Io...⁴ | F... | ... | ...⁴

Pe latura din stînga :

Gheorghie, Călina, | Mihail, Preda, | Mihalcea, Catrina. | ИHC 43⁵
Sandu di | ⁵iacon ot Ji | blea⁶.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Menționăm că Nicolae Mavrocordat a domnit numai pînă la 3 sept. 1730.

³ Văleatul corespunzător anului 1731 este indicat greșit; în acea vreme domnea Mihail Racoviță voievod.

⁴ Inscriptie deteriorată.

⁵ Am scris eu.

⁶ Inscriptia a fost datată în perioada de sfîrșit a domniei lui Nicolae Mavrocordat voievod.

II 480

1780

Clopot de 39 cm înălțime și 36 cm diametru, suspendat
în turla clopotniță; literă de 2 cm, săpată în cimpul
superior al piesei; la bis. Sf. Gheorghe.

Acestu clopotu s-au făcutu din cheltuiala a lui Costandin David;
1780¹.

¹ Cu cifre arabe.

MORĂREȘTI, com. Morărești

481

1831 septembrie 1 ... 1834 august 31 (7340 ... 7342)

Inscripții pe peretele de birne din pridvor, în partea
din dreapta intrării în biserică; literă de 5 — 6,5 cm,
săpată; la biserica de lemn * Sf. Treime, din Piscu
Calului.

7340¹.

cu literă de 1,5 — 11,5 cm :

1832 no(iem)vre 8. Di(a)con Mercu (?).

cu literă de 4,5 — 11 cm :

Leat 7342² ...³.

¹ Corespunzător anilor 1831 septembrie 1 — 1832 august 31.

² Corespunzător anilor 1833 septembrie 1 — 1834 august 31.

³ După văleat urmează literele „t ũ d” (?).

* La acest lăcaș se mai păstrează și o cruce de lemn sculptat, de 21,5/6,5 cm, provenind
de la o altă biserică, cu inscripția „7300 <1791> oc(tomvrie) 20”.

Inscripție pe partea din spate a ușii diaconești, din stînga intrării în altar, pe care este înfățișat arhanghelul Gavriil; literă de 1,3 — 3 cm, cu negru; la biserica de lemn Sf. Treime din *Piscu Calului*.

Panteleimonu zografu; | Costantin zografu;

În partea inferioară a acestor inscripții mai este amintit:

Niculae¹ | er(o)monaf² (?).

¹ Inscripțiile au fost datate după grafie și numele meșterilor zugravi, în perioada în care a fost clădit lăcașul.

² Inscripție greu lizibilă; lectură probabilă.

MORĂȘTI, com. Cepari

1833 ianuarie 2

483

Inscripție pe ușile împărătești; literă de 0,8 — 1 cm, cu alb, în partea inferioară a celor două canaturi; la bis. Sf. Gheorghe.

Arizan | Iordachie, | Costandina; | leat 1833
luna | ianuarie | 2.

MOȘOAIA, com. Moșoaia

1806

484

Pisanie pe o piatră de 90,5/81 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2,5 — 4,5 cm, în relief *, conturată cu vopsea neagră; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Această mănăstire făcută în <h>¹ramulū | sfinti Preapod(o)mni(i) Paraschivi(i), lu|niamulū lū niamu Bărb(osu)², neamulū F<urchezi>², neamu Ciirdes|zărescū, po<pa ?>¹ Stan³ ere(u) <F>¹ărchezū, Oprea, Cir(s)tea⁴, ere(u) |⁵ Duminic(ă), Gheorghe⁵, doi<aconu ?>¹ Niacșu⁶, Anto(n), Radu, Vișan D|ăne(s)cul, Dimitrașc(u)⁷, Nedea, Simio(n)u, <Du>¹minecă dea<conul>¹, | Stanū, Du<mitr>u⁴ (?), Badia, St(a)nū, Amza, Tudora, Du⁸|minecă, Sta(n)ciu, Șarba(n), Rai<cu ?>¹, Lupașcu, P(i)rvu, A(n)tone, Io|anū, Rad(u) Baanu (?), Radu Bodea, Radu Stan, <Co>¹standinū dea<conul>⁹, |¹⁰<Ba>¹rbu, Gheor(gh)i cu Stanū, Antone i(e)rei¹⁰, Stanū, Stanū, Ghe(o)r|ghe¹¹ Turcu, Stoica și Necula er(o)mo(nah) Bune(s)cu, Anca, | Niacșu...¹² Mincū, Ionū, Nedelcu¹³, Stanū ere(u), | <Nea>¹goe (?), Oprea, Ni<colae ?>¹, Costand(i)nū, Martinū ere(i)¹⁴, Mirea, Gheorghe, | <Nea>¹csu, D(i)nū (?), Vișanū¹⁵, ere(i) Ște(f)a(n)¹⁶, Vișanū, Mibal<cea>¹, Dumin(i)că, Ion; |¹⁵1806. St(a)nciu, Costandin¹⁷, [B]¹⁸adea (?), Ștefanū¹⁹, Dobrinū²⁰ ... | ...²¹ ama, er...²¹ Ionū, Badea²², erefi) Radu²³, Nedea (?), D(o)bra (?).

¹ Omis.

² Nume indicat lacunar în text. Întregirea a fost făcută, cu probabilitate, după informațiile din pisană bisericii de la Ciocăni—Moșoaia (să se vadă textul aflat sub nr. 126).

³ În orig. „Săstan”. Un preot Stan, tatăl preotului Radu, este atestat în catagrafia din 1810 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 60—61).

⁴ În orig. „Căcăr(s)tea”.

⁵ În orig. „Gheorre”.

⁶ Un diacon Neacșu, fiul lui popa Dinu, este atestat în catagrafia de la 1810 (*Ibidem*, p. 61).

⁷ În orig. „Aimitraș(u)”.

⁸ În orig. între particula „Du” și literele următoare s-a intercalat numele „Căliăpă”, probabil în loc de „Călinu”.

⁹ Un preot Costandin, fiul preotului Stan, este atestat în catagrafia de la 1810 (*Ibidem*, p. 60).

¹⁰ Un diacon Antonie este atestat în catagrafia de la 1810, ca fiu al lui Nedelco (*Ibidem*, p. 61).

¹¹ În orig. „Br |ghe”.

¹² Inscripție neinteligibilă; în orig. „neaărbăbă” (?).

¹³ În orig. „Nedelcșu”.

¹⁴ Preotul Martin, fiul preotului Ion, este atestat în catagrafia de la 1810 (*Ibidem*).

¹⁵ În orig. „Vișanună”.

¹⁶ Un preot Ștefan, tatăl preotului Toma din Moșoaia de Sus, este atestat în catagrafia de la 1810 (*Ibidem*, p. 60).

¹⁷ În orig. „Nănostandin”.

¹⁸ Inscripție neinteligibilă; întregirea a fost făcută, cu probabilitate, de noi.

¹⁹ În orig. „Ștefnu”.

²⁰ În orig. „Ddobrinu”.

²¹ Inscripție neinteligibilă.

²² În orig. „Bbadea”.

²³ Un preot Radu, fiul preotului Stan, este atestat în catagrafia de la 1810 (*Ibidem*, p. 60).

* R. Crețeanu și M. M. Braniște, *art. cit.*, p. 1 360—1 361 relevă că grafia inscripției de pe primele două rinduri diferă de aceea care continuă, apreciind că piatra conserva o pisană de la lăcașul existent mai înainte aici, text ce a fost răzuit, cu excepția fragmentului de la început. Deși există deosebiri evidente în ce privește inscrierea textului pornind de la rindul trei, literele păstrează în general dimensiunile și caracteristicile grafice, apropiate de acelea de la începutul pisaniei. Particularitățile inscripției de față s-ar putea datora și altor cauze decît acelea la care s-au referit editorii mai sus amintiți.

1741 (7249) iunie 25

Cruce de piatră de 175/67/32,5/27,5 cm, așezată în pridvorul lăcașului, în partea din dreapta; literă de 3,5 cm, săpată și conturată cu negru; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Iun(ie) 25, leat 7249. | Io Costandin Nicol |ae v(oe)v(od), м(н)л(о)стїю Б(о)жїю¹. | Această hotărîre |⁵ ce s-au făcutu în | Divan nai(n)tea d(o)mnii | mel(e) pentru aceșt(i) mo|șteni, ce-i căuta² fiici|ile lu Ion Bălăcean(u) ca |¹⁰ să-i³ ia rum(ă)n(i) suptu st(ă)p |înir(ea) lor, rămîindū d |e l(a) Divan ca să fie sl|oboz(i) și ne bîntuiț |i de către dînsel(e) |¹⁵ și de către⁴ tot neam(u) lor,

pe latura din stînga crucii :

întăritu-om c |u pecet(e) și cu is |căl(i)tur(a) d(o)mnii mel(e) | ca se fie neștrăm(u)t |⁵at. Înnain(t)ea mări(i) sal(e), | pre(a)luminatu |lui nostru domnu, I |on Costa(n)din Nic |olae v(oe)v(od), la Divan |¹⁰ dat-au jalbă : Udr |iște, Bălan, Ion, Vi |șan, Mihai, Șerban, | Gheorghie, Rad(u), Nea(c)șul,

pe latura din dreapta :

Ilie, Șerban, Pîrv|ul i Șerban, moșten(i) de l(a) sat Moșoaia | ot
sud Til(io)rman, pen|⁵tru Zmărandă⁵ i | Mariia, Ilin|ca, fiicil(e) lui
I|on Băl(ă)cean(u), nepo(a)|tele agă(i) Costand(i)n |¹⁰Băl(ă)cean(u) și
străne|po(a)tele Bad(ei) vornic(u)lui | Băl(ă)cean(u), zicîn(d) acest(i) |
moșten(i) că în zile(l)

pe muchia brațului transversal, de pe latura din
dreapta :

e⁶ ră|posat(u)lui măria s|a(l)e, Ion Șerban vod(ă) C|antacuzino,
ț|in(in)dă Bad(ea) vornic

pe partea din spate :

ul(u)i Băl(ă)cean(u) jude|țul Til(i)orman(u)lui d|e dăjdie⁷ viste-
ri(ei), | și findă fugit(e) |⁵sateh(e)⁸ dintr-acel județ le-a fostu p|lăti(t).
† Iord(a)ch(e) vel vor(nic), † Matei C(a)n(tacuzino) v(e)l ban † | Cr(a)-
io(vei ?)⁹, vel log(o)făt † Costandin Dudescul † | vel vornic¹⁰, Ian(ache)
vel spăt(ar), † Ca(lia)r(h) vel cluce(r)¹¹, | Andronach(e) † Pal(ada) vel
stolnic, † Rad(u) Com(ă)neanul |¹⁰ vel † comis, Ștefan Văc(ă)rescul¹²,
† Costandin log(o)|făt za divan. Am scrii(s)⁹ | Stăniislav cu f|ecior(ii) lui
i cu nep|¹⁵oții lui, Necula | sin Stoi(an), Andrei, St|oia cu fecior(ii) lui, |
Mel(e)ntie cu fe|cior(ii) lui, să s(ă) știe acest |²⁰u sat Moș(oa)ia, ca să | fie
sloboz(i) de l(a) mic | pîn la mar(e).

În partea superioară a brațului longitudinal, pe latura
din stînga :

Eu pop(a) Bucur sin | Alei(c)se sin Stancul.

Pe muchia brațului transversal, pe latura din stînga :

Rad(u) călugăr(ul) fe|cior(ul) Stăni cu | fecior(ii) lui.

BIBLIOGRAFIE. 1 R. Crețeanu și M. M. Braniște, *Biserica din Moșoaia*, în BOR, 1968, p. 1 361—1 364; 2 I. Bradu, *Documente de piatră*, în „Argeș”, IV (1969), nr. 4 (35), din aprilie, p. 20 (extras); 3 Arh. St. Buc., Vornicia dinlăuntru, dosar nr. 2 741/1832, f. 31.

¹ Din mila lui Dumnezeu.

² În text „căuîd”.

³ În text „că-i”.

⁴ În text pare să fie scris „den i(n)tre” (?).

⁵ În orig. „Ztăăanda”.

⁶ În orig. textul care urmează este precedat de numele „Stanciul Țirdea”.

⁷ În orig. „dăldie”.

⁸ În orig. „eatell”.

⁹ În orig. „Krio”. La R. Crețeanu și M. M. Braniște, *loc. cit.*, apare lectura „† Iroz (?) vel log(o)făt”.

¹⁰ Constantin Dudescu a deținut funcția de mare logofăt în această vreme, de la 1739—1743. Mențiunea dregătoriei de „vel vornic”, pe care acesta o ocupă începînd din 1746 pînă către 1761, constituie o dovadă certă că textul documentului de la 1741 iunie 25 a fost săpat ulterior pe crucea în cauză.

¹¹ În orig. „cluce(r)”.

¹² În orig. „Văl(ă)rescul”. În această vreme, Ștefan Văcărescu a ocupat dregătoria de logofăt al doilea (cf. Th. Rădulescu, *Sfatul domnesc, sec. XVIII*, p. 689).

Cruce de piatră * așezată în trecut pe partea din stînga șoselei ce traversează satul, în dreptul locuinței lui Aron Tărbășan; litera era în relief; de la Mușătești.

† Rîdicatu-s-a ace|astă sf(in)tă cruce în|tru cinstea și sl|ava Dom-nului nos|⁵tru I(isus)s H(risto)s și într|u po(h)fala Sf(î)ntu|lui Nicolae Ciudo|tvoreț de la Mi|ra Lichiei, în zile|¹⁰le mării sale, Io|C[os]t[an]¹din B[asarab]¹ vo|evo[d, de robul lui Dumnezeu ... Ion sin Alecsandru Șuță ot Vîlsănești. Și am făcut și aceast(ă) fîntînă de piatră, că i s-au tăiat și pădurea, de s-au deschis drumul, ca să-i]²

pe latura din stînga :

fie de pom|eană dumnea|lui, în vîci|și părinți|⁵lor dumnealui; |mai 1³ dn(i), leat|7222⁴.

Textul după : fotografiile aflate în arhiva secției istorice a muzeului din Mușătești.

Să se vadă și : 1 D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 98; 2 N. Leonăchescu-Năndrașu, *Stroești — Argeș. Documente și mărturii* [II], p. 30—31, nr. 14.

¹ Inscriptie deteriorată, ilizibilă în fotografiile citate; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptia de pe fragmentul din partea inferioară a crucii de piatră nu se mai păstrează. Textul a fost întregit după „Delă pentru scrierea crucilor de piatră”, la Arh. St. jud. Argeș, fond Prefectura jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 25, nr. 2.

³ La această dată Constantin Brâncoveanu voievod nu mai era în scaunul țării (a domnit pînă la 24 martie 1714).

⁴ Mulțumim și pe această cale învățătorului emerit Nicolae Gh. Teodorescu, care ne-a pus la dispoziție fotografiile acestei inscripții.

* Crucea a fost distrusă în urma revărsării apei Vilsanului în timpul inundațiilor din 1975. Ea se afla în trecut pe moșia căminarului Nicolae Rasti (cf. dosar nr. 110/1832, loc. cit.), a căruia proprietate, din localitatea învecinată — Valea Faurului, este atestată și la I. Ionașcu, *Calagrafia — Argeș*, p. 8—9.

OARJA, com. Oarja

Cruce de piatră de 155/71/29/20 cm; literă de 3,5 — 4 cm, în relief, vopsită cu negru pe fond albăstrui; este așezată în apropierea unei fîntîni a „popii Cirstoiu”.

Rîdicatu-s | -au această sf(i)ntă cruce întru | hramul și cins |⁵ tea
Pr(ea)p(odo)bna Para | scheva și al M(u)ce | nicu(lui) Theodor Tir(o)n | și
Eftimie cel M | are, de robu lui D(u) |¹⁰ mnezeu, diiacon(ul) T | udor, Gheor-
ghie, Trand | afira, er(e)u Gheorghie, | ereița Mariia, Dumitru, Nedelea,
Ma |¹⁵ rin, Gheorghie, Rada, Tu | dor, Mariia, Ion, Rizea, | Anca dieco-
n(ea)să, Ilie.

Pe latura din dreapta :

Septem(vrie) 17. | Drăgucan, N | eacșa, Sta(n) | ca, Vasilie, |⁵ Stana,
Călin, | ereu Dumitraș | cu, Nedelea | ereița, Andri | iana, Barbul, |¹⁰ Mariia,
Stanca, | cu tot neam(ul) l[o] |^{1r} ; | leat 18[1] |¹⁴ (?).

¹ Inscripție ilizibilă; piatra deteriorată.

OBOGENI, com. Stoilești

488

1830 august 10

Icoană de lemn de 68/46 cm, reprezentind pe Maica Domnului între arhanghelii Mihail și Gavriil, la cata-peteasmă, în partea din stînga; literă de 0,6—1,2 cm cu alb pe fond cărămiviu, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Intrarea în biserică.

De ruca Nicolae zugrav; 1830 avgust 10.

OEȘTII PĂMÎNTENI, com. Corbeni

489

1840 iunie 20

Pisanie într-o nișă deasupra ușii de intrare în bise-rică; literă de 5,5 cm, cu negru pe fond alb, într-un cîmp de 96/100 cm; inscripția a fost retușată; la bis. Sf. Nicolae.

† Întru slava sf(intei) Troițe și întru cinstia și lauda | sf(intului) erarh Nicolae s-au zidit din temelie această | s(fintă) beserică și s-au înpo-
dobit, precum să vede, de dum(nealor), Grigorie Drugănescu vel paharnic
și soția d(umnealui), | ⁵ Mariia Drugănească și fii dumnialor, Dimitrie,
Ana, | Saftica, Domnica, Costand(i)n, în zilele preainălțatu(lui) nostru
domn, Io Alecsandru Dimitrie Ghica v(oe)v(o)d, | cu lagosloveniia
priaosf(intei) <sale> ¹ chiriu, chir Ilarion | episcop al Argeșului, iar oste-
nitori | ¹⁰ acestui sf(int) lăcaș au fost d(u)m(nealor) j(upîn) Costia, j(upîn)
Leondie, j(upîn) Chiruș | și fii d(u)m(nealui), Vasile, Chiriiac; și au luat
sfîrșit la l(e)at | 1840 iuni(e) 20.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Gh. Teodorescu, *Calendarul monografic al comunei Oești, județul Argeș*, foto; 2 Idem, *Pe Argeș în sus : Oești. Din hronicul satului*, p. 131—132 (și foto. p. 130); 3 N. Gh. Teodorescu și Maria N. Teodorescu, *Monografia comunei Oești, județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 298.

¹ Omis.

490

<Cea 1839>

Pomelnicul zugravilor pe peretele de la proscomidie;
literă de 2,5 — 3,5 cm, cu alb pe fond cenușiu; inscrip-
țiile au fost retușate; la bis. Sf. Nicolae *.

Costandin, Panteleimon | zografi.
Ioan, | Ioan, | Ioan ¹.

¹ Inscripția a fost datată în jurul anului în care s-a scris și pomelnicul aflat sub nr. 491

* La acest lăcaș, în naos, pe peretele de la vest, o inscripție invocând activitatea mește-
rilor menționează „Ertăți-ne și pre noi lucrătorii acestui sf(int) lăcaș, ca H(risto)s să ne facă
și pre noi părtaș(i)”.
( )

491

1839

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp
de 66,5/50 cm; literă de 3 cm, cu negru pe fond alb;
textul a fost retușat; la bis. Sf. Nicolae.

Pomelnicul ctitorilor | ai aceștii sfinte beserici; | 1839.

Vii : | Domnica, | Dimitrie, | Ecaterina, | Costandin, | Safta, | Dumi-
tru, | Ioan, | Mariia, | Costandin, | Chiruș, | Vasile, | Chiriiac, | și cu tot
niamu lor. |

361

Morți : | Scarlat, | Ecaterina, | Mariia, Grigorie, | Scarlat, Sultana, | Ioan, | Dumitrana, | Elena, Scarlat, | Gheorghe, Pandoli,¹ | Safta, Leon-
die,² | și cu tot niamul lor.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. Gh. Teodorescu, *Pe Argeș în sus : Oești. Din hronicul satului*, p. 132; 2 N. Gh. Teodorescu și Maria N. Teodorescu, *Monografia comunei Oești, județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 298.

¹ La N. Gh. Teodorescu, *loc. cit.*, „Pandelie”. Numele a fost, probabil, retușat greșit. Menționăm că în familia Drugănescu este cunoscut Preda Drugănescu, tatăl lui Scarlat Drugănescu; acesta a fost căsătorit cu o jupineasă, Safta.

² La N. Gh. Teodorescu, *loc. cit.*, după acest nume urmează onomasticele „Pante-
limon, | Gheorghe, | Maria”.

492

⟨Cca 1840⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pere-
tele de la vest; literă de 5 cm, cu alb pe fond albastru,
în dreptul lor; inscripțiile au fost retușate; la bis.
Sf. Nicolae *.

Dumnealui paharnicu Grigorie Druganescu;
dumneaei cocoana Maria Drugăneasca¹.

BIBLIOGRAFIE. N. Gh. Teodorescu și Maria N. Teodorescu, *Monografia comunei Oești, județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 298.

¹ Inscriptiile au fost datate în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcașul.

* La acest lăcaș, în naos, pe peretele de la vest, o inscripție amintind de ctitorii bis-
ricii consemnează „Pre ctitori(i) acestui sf(in)t lăcaș, fie înpărății ceriurilor, H(risto)s să-
î facă părtași”.

493

1839

Icoană reprezentind Sf. Treime, de la bis. Sf. Nicolae.

Constantin zugravu; 1839.

După : N. Gh. Teodorescu și Maria N. Teodorescu, *Monografia comunei Oești, județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 478, f. 298.

OPĂTEȘTI, com. Golești

494

1767 (7276) septembrie 20

Inscripție pe peretele pridvorului, în exterior, în partea de nord-vest; literă de 2,5 — 7 cm, cu maroniu pe fond gălbui, într-un cîmp de 46/16 cm; a fost rescrisă, cu greșeli evidente, cu prilejul refacerii picturii în 1866; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Liatu | 7276 | sept(emvrie) 20 | <în> ¹velit-am ²(?) | ⁵biserici(i) |
cu... ³

BIBLIOGRAFIE. R. Crețeanu, *Bisericile de lemn*, p. 26.

¹ Adăugat de noi.

² Lectură incertă. R. Crețeanu, *loc. cit.* a citit „învelită”

³ Inscripție neinteligibilă. R. Crețeanu, a citit „cu zid”.

PĂUȘA, orașul Călimănești

495

1812 ianuarie 15

Uși împărătești de lemn, în două canaturi de 134/63 cm, de la catapeteasmă; literă de 0,4 — 0,8 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul inferior al canatului din stînga; la bis. Sf. Voievozi (fostul schit Păușa).

Aceste dvere s-au zugrăvit prin osîrdia și chel|tuiala sf(in)ți(i)
sale părintelui | chir Dionisie proin ecsarih | ⁵Ugrovlah(iei).

De Parthenie zog(ra)f; | 1812 ghenari(e) 15.

496

1829 februarie 12

Icoană de lemn de 67/45/5 cm, reprezentînd în registrul superior Sf. Treime, iar în cel inferior pe Sf. Marin, Sf. Nicolae și Sf. Teodor, suspendată la catapeteasmă, în partea superioară a ușilor împărătești; literă de 0,5 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Voievozi (fostul schit Păușa)*.

Această sf(întă) icoană s-au plătit de d(u)mnealui vătafu Marin Aman, | spre v(ă)cinica pomenire la tot neamul lor, amin.

Tot în cîmpul inferior al piesei, cu literă de 0,2 — 0,3 cm :

Gheorghie zograf; | 1829 fevr(uarie) 12.

* La acest lăcaș se mai păstrează un clopot de 32 cm înălțime și 30 cm diametru, provenind, probabil, de la vechea biserică, cu inscripția anului „1776”, scris cu cifre arabe.

PERIȘANI, com. Perișani

497

1806

Clopot de 39 cm înălțime și 39 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 1,2 cm, săpată; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Dumit<ru>¹ Roman, | Opre * Rom<an>¹, | Sab<in>¹ Stef<an>¹,
Mihalcea Balan *, | Sanda Vlad, | ⁵Rom<an>¹ Vlad; | 1806.

¹ Inscripția a fost întregită de noi.

* Oprea și Mihai Bălan moșteni sint amintiți drept ctitori ai lăcașului (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 13).

PIATRA, com. Ciofrîngenii

498

1781 septembrie 1 — 1782 august 31 (7290)

Cruce de lemn de 35,5/19,5 cm, păstrată în altar; literă de 0,8 — 1 cm, săpată pe una din laturi; provine de la vechea biserică; la bis. Sf. Voievozi.

Mu|șat(ă) | diaco(n).

7290.

Pe latura opusă, cu literă de 1,9 — 2,6 cm :

Icoană de lemn de 56,5/43,5 cm, reprezentînd pe Iisus Pantocrator, între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, în pronaos pe peretele de la sud; literă de 0,6 cm, cu negru pe fond auriu, în cimpul inferior, în stînga; provine de la vechea biserică; la bis. Sf. Voievozi.

Pandelei[mo] ¹ în zugraf ot Argeș; | 1808 ².

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Cifra unităților ar putea fi și „7” (?).

PITEȘTI, municipiu

I 500

<1>768

Clopot ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului * (Precista din Coastă).

Acestu clopot s-au prefăcutu la Biserică în Co(a)stă, hramu ЖЕДЕНІЕ <БОГОРОДНЦЕ> ¹, cu | osteneala dum(nealui), în Pitești; se dete | <de> ² Costandin Matei Bulegi, la lea(t 1) ²768 ³. Simionu B(u-legi ?) ⁴ fii(u)lul d(u)mn(ealui).

Textul după : Transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 280 (text chirilic, în desen).

¹ Intrarea în biserică a Născătoarei de Dumnezeu.

² Omis.

³ Data și la Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 153 (în extras, p. 4).

⁴ În text „V”, probabil, eroare, în loc de „B”.

* La acest lăcaș se mai păstra un clopot din „1816” (cf. Gr. Tocilescu, *loc. cit.*).

I 501

1805

Potir de argint aurit de 24 cm înălțime și 10 cm diametrul cupei, păstrat în cancelaria lăcașului; literă de 0,3 cm, săpată pe suportul piesei; la Bis. Adormirea Maicii Domnului (Precista din Coastă).

Mihalachi Uescu, Frosina Ueasca, cu tot neamu; 1805. Sult(a)na, Ana.

BIBLIOGRAFIE. Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 153 (în extras, p. 4).

Pisanie ce a existat pe o piatră fixată în trecut în pridvorul lăcașului, deasupra ușii, la fostul schit Buliga.

Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Duhului Sfânt. Miluindu-ne bunul Dumnezeu, îndemnându-ne-a de am zidit această sfântă și dumnezeiască biserică din temelie, eu robul lui Dumnezeu, jupan Martin sin jupan Pătru Buliga, și cu jupineasa mea Necșa¹, întru lauda și cinstea preamarilor Voevozi Mihail și Gavriil și a tuturor celorlalte fără de trupuri [puteri]², în zilele prealuminatului domn, Ion Constandin Niculae voevod, ca să fie noo și părinților noștri de pomenire în veci, amin; sept(emvrie) 1 a zi³, l(eat) 7254.

1. Vrerea] voia 0⁴; ajutorul] ajutoru 0; 2. îndemnându-ne-a] îndemnându-m-am 0; 3. dumnezeiască] dzeiască 0; 4. Necșa] Neacșa 0; 5. Voevozi] Voivozi 0; fără] fără 0; 6. Ion] Ioan 0; Constandin] Constantin 0; 7. voevod] vvd 0; să] să ne ad. 0; noo] noă 0; pomenire] pomire 0; 8. sept(emvrie) l-a zi] sept. 1. 0; l(ea)t] an 0.

Textul după: transcrierea lui Dimitrie Butculescu, în ms. nr. 3 545, de la Biblioteca Muzeului județean Argeș, din Pitești, f. 13 v — 14 (cu trad. în l. franceză). *Să se vadă și:* 1 M. M. Braniște, *Însemnări*, în MO, 1961, p. 197, nota 6; 2 Idem, *Schitul Buliga*, ibidem, 1966, p. 51; 3 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 113, nota 71; 4 Idem, *Patriciatul din Pitești*, în RMM, MIA, 1985, nr. 1, p. 80; 5 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul II, f. 64.

¹ M. M. Braniște, *loc. cit.*, precizează că soția lui Martin Buliga se numea „Anița”, numele — Neacșa, fiind o lectură greșită. Înregistrarea aceluiași onomastic și în ms. A. 1 009, *loc. cit.* atestă că numele fusese scris în această formă probabil din vremea retușării inscripției, în urma unor reparații sau rezugrăviri a lăcașului.

² Loc alb în text. Întregirea după ms. A. 1 009, *loc. cit.*

³ La M. M. Braniște, *loc. cit.*, lectura „1 dni”.

⁴ Sigla „O” reprezintă ms. Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., *loc. cit.*

Portretele ctitorilor ce erau reprezentate în trecut, în pronaosul bisericii fostului schit Buliga, pe latura de la vest și în partea dinspre nord.

Jupineasa Elena¹.
[Jupan]² Pătru Buliga;
jupan Martin cupet; [Barbu]³;
[jupa<nița> ego, Neacșa]⁴;
jupineasa Irina;

Pe latura de la nord :

Diaconul Sima, care a fost ispravnic ⁵.

Textul după : Gr. G. Tocilescu, *Raporturi asupra citorva mănăstiri, schituri și biserici din țară*, în AAR, DMN, Sr. a II-a, Scț. a II-a, VIII (1885—1886), p. 153 (în extras, p. 4).

Să se vadă și : Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul II, f. 64 v.

¹ În ms. A. 1 009, de la Bibl. Acad., loc. cit. transcrierea „jupa. Sima”.

² Cuvintul a fost redat după ms. A. 1 009, loc. cit.

³ Copil; numele lui după ms. A. 1 009, loc. cit., onomastic relevat și de M. M. Braniște, *Schitul Buliga*, în MO, 1966, p. 50, nota 23. La Gr. G. Tocilescu, loc. cit., apare numele „Vasile”.

⁴ După ms. A. 1 009, loc. cit. La Gr. G. Tocilescu, loc. cit. lectura „jupineasa Neacșa”. Menționăm că Neacșa a fost sora lui Martin Buliga, soția acestuia fiind „Anița” (cf. M. M. Braniște, loc. cit. și doc. nr. 2, din Anexe, p. 83, unde sint amintiți „răposatul Martin biv vel sluger, cu Neacșa și Despa, surorile răposatului, și cu Anița, soția lui”).

⁵ În ms. A. 1 009, loc. cit., lectura inexactă „diacon fost ispravnic, Sima”, probabil ca să se evite a retușării inscripției. M. M. Braniște, art. cit., p. 49, nota 14, a relevat că Sima este menționat în actele vremii drept „cupeț”. Inițial inscripția a putut fi „d(umnealui) cupețul” (?). Datarea corespunde vremii în care a fost clădit lăcașul.

II 504

1753 (7261) mai 20

Piatră de mormint ce era aezată în trecut în pridvorul bisericii fostului schit Buliga.

† Suptă această piatră | odihnescă oase | lă robu lui Dumne|zeu, jupan Martin | ⁵ cupeț ¹, fecioru lu j |upan Pătru Buliga | și al jupinēsii A |nii, în zilele lui | Io Grigore ² Ghiga (sic) | ¹⁰ voivodă în luna | lui mai, în 20 de zile, | în leat 7261.

-
1. Suptă] subt 0 ³; această] această 0; odihnescă] odihnesc 0; oaselă] oasele 0; robu] robului 0; Dumnezeu] Dzeu 0;
2. cupeț] cupețul 0; fecioru] feciorul 0; lu] lui 0; 3. Anii] llini 0; Grigore] Grigorie 0; Ghiga] Ghica 0; voivodă] vvd 0.
-

Textul după : transcrierea chirilică din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 279. *Să se vadă și :* 1 Gr. G. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885—1886, p. 153 (în extras, p. 4, fragm.); 2 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 113, nota 71; 3 Idem, *Patriciatul din Pitești*, în RMM, MIA, 1985, nr. 1, p. 81; 4 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul II, f. 64 [2].

¹ El a decedat la 17 februarie 1753 (să se vadă M. M. Braniște, *Schitul Buliga*, în MO, 1966, p. 49).

² Eroare, în loc de „Matei”.

³ Sigla O reprezintă ms. Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., loc. cit.

Piatră de mormint ce a existat în trecut la fostul schit Buliga.

† Suptă această pia|tră odihnescă oase|le răposatului ro|bul lu
Dumnezeu co|⁵ conului Bărbuceanulă, | feciorul dumnealui | jupan ¹ Matei
Ungurelu ² | vtori vistiernic; | s-au pristăvită în zi|¹⁰ lele mări(i) sale,
Io | Costandin Mihai Raco|viță voevod, în luna | lu septemvrie în 15 | zile,
leat 7263. | Au rămas de mancă | bucuria dumnealor | ... | ... | ... ³
s-au fă|²⁰ cut de ană... ³

Textul după : transcrierea chirilică din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 279.

¹ În text „jaian”.

² În text „Ungughelu”.

³ Inscriptie deteriorată; nu a fost redată în transcrierea din fondul citat.

Clopot de 46 cm înălțime și 55 cm diametru, ce a existat în trecut la schitul Buliga; în cimpul piesei erau reprezentați arhanghelii Mihail și Gavriil; după demolarea lăcașului, în 1900 a fost dăruit bis. Sf. Ioan din Pitești, unde a fost păstrat pînă în timpul primului război mondial.

Ioannes Georgius Angerer me fudit Graecii ; 1746.
Ioan George Angerer m-a turnat la Greci; 1746.

În partea inferioară a acestui text era scris :

Marătină cupețu; 7254.

Textul după : transcrierea lui Dimitrie Butculescu, în ms. nr. 3 545, de la Muzeul județean Argeș din Pitești, f. 14 și 14 v. (cu trad. în l. franceză).
Să se vadă și : 1 M. M. Braniște, *Schitul Buliga*, în MO, 1966, p. 52—53 (cu text și trad.); 2 C. A. Stoida, *Despre clopote*, în GB, 1971, p. 888, nota 2 (text); 3 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 113, nota 71 (cu text); 4 Idem, *Patriciatul din Pitești*, în RMM, MIA, 1985, nr. 1, p. 80 (cu text); 5 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 279 (text).

Grafite și inscripții în diaconicon pe stratul de pictură originală, ce datează dinspre sfîrșitul sec. al XVI-lea, din vremea ctitorului lăcașului, a logofătului Ioan Norocca; la bis. Buna Vestire — Greci.

Cu cernelă neagră pe fond cafeniu, cu literă de 0,2 — 0,5 cm, pe briul decorativ de pe latura de la vest, în partea inferioară a scenei ce-l înfățișează pe arhidiaconul Roman * :

Scris-am eu Ștefan să s(e) pomenească | nea[mu]¹lu și Ion, Oprea,
Ion, Sanda, | Despa, Tofan, Tudora ².

Cu literă de 0,5 — 1,4 cm, sgrafitată în partea infe-
rioară ■ următorului segment decorativ :

Ioniță, robul tău ³.

Cu literă de 0,5 — 3 cm, sgrafitată către marginea
de la nord a peretelui de la vest :

Eu Ne...^{4a} ³.

Cu literă de 0,6 — 1,3 cm :

Eu Simion ³.

Cu literă de 0,2 — 1 cm :

Gheorghe ³.

Pe peretele de la nord, în stînga intrării, pe stratul
de pictură originală, cu literă de 0,7 — 3 cm, sgrafi-
tată pe banda roșie ce delimitează registrul inferior
este semnat :

Eu Natanailu ³.

Cu literă de 0,6 — 1,2 cm, în zona draperiei unde sînt
înfățișate diferite motive ornamentale, vegetale și
silueta unui personaj, apare semnat :

Dumitru ³.

Cu literă de 0,6 — 2 cm :

Eu Zriptor ³.

Cu literă de 0,3 — 1,2 cm :

Atănase ³.

Cu literă de 0,4 — 2 cm :

E(u) Radu ³.

Cost[andin ?]¹ diiaconu ³.

St(a)nci(u)l ³.

Cu cerneală neagră, cu literă de 0,2 — 1,2 cm, pe o
bandă albă :

† Cu(m ?) că ⁵ se știe că a...⁴ chera ² ... | ... | ... ⁴

Cu cerneală neagră, cu literă de 0,3 cm :

... | ... ⁴ | cistă și ... ⁴ dă ² ... | ... ⁴

Cu literă de 2,5 — 7 cm, sgrafitată :

Ε-η (sic) ωχθ(ου)δρι, ΑΝΑΤΕ ³ (sic) ... ⁶

Anul (sic) octomvrie, leatul (sic) ... ⁶

Cu literă de 0,4 — 0,7 cm :

Eu Copilu di Piteșt ².

Cu literă de 2 — 3 cm :

Ion(i)lu ³.
Cost(an)dinu ³.

Cu literă de 3,5 — 6 cm :

Simion ³.

Pe muchea de la est a firidei de pe latura de sud, cu literă de 0,7 — 3 cm, sgrafitată :

Ap(rilie) | 7200 ⁷, ot | [p] ¹ostu ; | Calin ⁸.

BIBLIOGRAFIE. D. Mohanu, *Lucrări de conservare — restaurare la cel mai vechi ansamblu de pictură murală din orașul Pitești. Diaconiconul bisericii Buna Vestire*, în RMM, MIA, XIX (1988), nr. 1, p. 88 [fig. 1 și 11].

¹ Inscriptie parțial deteriorată; întregirea ne aparține.

² După grafie inscripția datează din ultimele decenii ale sec. al XVII-lea.

³ După grafie inscripția datează din sec. al XVIII-lea. Relevăm că pe peretele de la vest, numele sînt sgrafitate în apropierea spațiului în care au fost înscrise cu literă de 1 — 3 cm unele pomelnice din care se mai păstrează doar grupuri de litere (cf. D. Mohanu, *art. cit.*, p. 92).

⁴ Inscriptie deteriorată.

⁵ Particula se repetă.

⁶ În partea inferioară a grafitului sînt inserate inițialele : „A” ; | „K K”.

⁷ Văleatului îi corespunde anul 1692 ; dacă referirea din inscripție privește postul Paștilor, atunci data exactă ar putea fi 1691, cînd Paștile au căzut în 12 aprilie — după calendarul ortodox ; în calendarul catolic, pe stil vechi, Paștile figurează însă la 6 aprilie 1692 (cf. *DIR, Introducere*, 1, [p. 578] — tabel 16 și p. 645).

⁸ Mulțumim și pe această cale pr. paroh Gheorghe Chirițescu, pentru sprijinul acordat la detectarea inscripțiilor mai sus relevante.

* Relevăm că pe banda roșie ce mărginește aici registrul draperiei s-a iscălit în primele decenii ale sec. al XIX-lea, cu literă de 0,6 — 2,5 cm, un „Cos(tandin ?) rob(u)l, robu lui D(u)m-n(e)z(eu)”. Tot pe banda roșie, dar pe peretele de la nord, ■ fost însemnat și anul „1846”.

III 508

1804

Clopot ce a existat în trecut la bis. Buna Vestire-Greci.

Acest clopot s-au prefăcut cu toată cheltuiala | postelnicului Miha-lache Oescu, | la hramul Bune<i> Vestiri, în Piteșt<i>. Epistat la aceasta | îndemnare, protopopu Șerban ; 1804.

Textul după : Transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 280 (text chirilic, în desen).

III 509

1809 iunie 3

Potir de argint aurit de 25 cm înălțime și 9,5 cm diametrul cupei, păstrat în altar ; literă de 0,3 cm, săpată pe suportul piesei ; la bis. Buna Vestire — Greci *.

Mihalache Uescul, Frusina Uiasca cu totu neamul lor ; 1809 iuniu 3 ¹.

BIBLIOGRAFIE. Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 13.

¹ Potirul a fost reparat ulterior, cind i s-a adăugat o altă inscripție.

* La „1809 iuniu 6” era dăruit lăcașului și un discus de argint de 16 cm diametru, cu o inscripție asemănătoare. Numele lui „Mihalache Uescul” este săpat și pe o stelută de argint de 7/11,5 cm. Menționăm apoi din daniile făcute bisericii, în deceniile care au urmat, un potir de argint aurit de 21 cm înălțime cu inscripția „Pomenește, Do(a)mne, Balașa, Sandu, Riza, Matei”, precum și o evanghelie tipărită la 1834, îmbrăcată în argint, de 35/26 cm, purtând anul „1840”.

IV 510

1656 (7164) mai 13

Pisanie pe o piatră ce a existat în trecut în partea superioară a ușii de intrare în Biserica Domnească — Sf. Gheorghe.

Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu sp[er]anța Duhului Sfînt. Îndemnătu-m-am și eu cela ce sunt din[tru] Domnul meu], bun creștin, Constantin Șerban v<oe>v<o>d și cu bună creștina [doam]na [mea Bălașa, mil]uindu-mă Dumnezeu [cu cinsti]t scaun[ul p[ar]intelui meu, răpo[sat cre]știn, Șerban ¹ v<oe>v<o>d, fiind eu domnul Țării Rumânești, [văzî]nd că toate l[ume]ști sint] trecătoare, aducîndu-mi aminte, ne[voit]u-m-am a rădica această sfîntă biserică d[in temelie] pînă în sfîrșit [în hra]mul și l[auda mare]lui Mucenic [Gheorghe,] să ne fie aicea întru ajutor, iar în celălalt veac să ne fie în neam netre[cută], nouă și părinților [noștri] ², în veci ; mai 13, leat 7164 ³.

Textul după : Șt. Balș, *Biserica Sf. Gheorghe din Pitești*, în RMM, MIA, XLV (1976), nr. 2, p. 63, nota 1.

Să se vadă și : 1 Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 21 ; 2 I. Gr. Rădulescu, *Bis. „Sf. Gheorghe”*, în PO, 1939 p. 377 ; 3 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 571 ; 4 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 109, nota 40 ; 5 M. M. Braniște, *330 de ani de la zidirea Bisericii Domnești Sf. Gheorghe, din Pitești*, în „Almanah. Paroh. ort. rom. Viena”, XXV (1986), p. 184.

¹ În text „Șervan”.

² Textul cuprins între parantezele drepte este redat după fragmentele din vechea pisanie, descoperite cu prilejul cercetărilor efectuate în pridvorul lăcașului (nota editorului Șt. Balș).

³ În cea mai mare parte inscripția a fost transcrisă de Șt. Balș, *loc. cit.*, după datele Catagrafiei de la 1852, existente în Arhiva Parohiei, consemnate și de M. M. Braniște, *Cîteva observații cu privire la biserica Sf. Gheorghe din Pitești : Monografia bisericii catedrale Sf. Gheorghe din Pitești*. Textul prezintă unele deosebiri de lectură față de cel publicat de M. M. Braniște și I. Diaconescu, *loc. cit.*, și față de acela rescris cu prilejul înnoirii pisaniei la 1869 iulie 7, existent și acum în partea superioară a ușii de intrare în biserică.

★

IV 511

1661 (7169) iunie...

Piatră de mormînt, fragment de cca 100/76 cm, așezată într-o casetă din pavajul altarului, înaintea sf. mese ; literă de 8,5 cm, în relief, într-un cimp de cca 60/40 cm, încadrat de motive ornamentale ; la Biserica Domnească — Sf. Gheorghe.

... ¹ | iu... ² s... ² | în zilel(e) cre[știn(ului) d(o)mn, Io] ³ | Gri-
gorie Ghica vo[evod ...] ², | m(e)s(e)ța iunăie ... ² z(i)l(e), | l(ea)t 7169.

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște, *330 de ani de la zidirea Bisericii Domnești Sf. Gheorghe, din Pitești*, în „Almanah. Paroh. ort. rom. Viena”, XXV (1986), p. 185 (fragm.).

¹ Inscricția de pe primele rinduri ale pietrei nu se mai păstrează.

² Inscricție ilizibilă.

³ Inscricție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

IV 512

1795 iulie 25

Potir de argint aurit de 23 cm înălțime și 9,5 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,6 cm, săpată pe suportul obiectului; la Biserica Domnească—Sf. Gheorghe *.

† Țenea Pătru, Velica Pătru; 1795 ¹ iulie 25 ¹.

Pe partea din spate a suportului piesei, cu literă de 0,2 — 0,3 cm, săpată:

Acest potir i zvězda i disco<potir> ² sînt făcute cu toată cheltuiala jupî(nului) Pătrului.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41.

¹ Cu cifre arabe.

² Omis.

* La acest lăcaș se mai află un chivot de argint de 5 cm înălțime și 7,5 cm diametru, avînd gravat pe capac anul „1811”, iar pe partea din spate a piesei inscripția „Cragio” (?).

IV 513

1840 iulie 10

Potir de argint aurit de 28 cm înălțime și 10 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,6 — 1,8 cm, săpată pe suportul piesei; la Biserica Domnească—Sf. Gheorghe.

I O K (?). | Acest potir s-au ficut de robie lui Domnezău, Ioan și Vitorie, la biser(i)ca sf(întul) marie Mucenic Gheorghie, din satu, or<a-șul ?> Piiteștie ¹, la anul 1840 iuli 10 ².

¹ Lectură probabilă; în orig. pare să fie scris „Epkiteștie”.

² La aceeași dată, „An 1840 iuli 10”, a fost dăruit lăcașului și un discos cu picior de 6,5 cm înălțime și 18 cm diametru (cf. și V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41).

IV 514

1808

Clopot de 76 cm înălțime și 67 cm diametru, suspendat în turnul clopotniță al lăcașului; literă de 2 cm, în relief, în partea superioară a obiectului; proveniență necunoscută; la Biserica Domnească—Sf. Gheorghe.

† Приложено сѣмъ законоу церковѣ Болѣвчѣ¹ Храма Свѣтлѣхъ Архангелс(к)ъ; 1808.

† S-a dăruit acest clopot bisericii din Voleavciu cu hramul Sfinților Arhangheli; 1808.

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 571 (trad.).

¹ Cuvint scris cu literă săpată.

V 515

1818

Pisanie pe o piatră de 49/147 cm, fixată în pridvor pe peretele de la est, în partea superioară a ușii de intrare în biserică; literă de 2,5 și 4,5 cm, în relief; la bis. Mavrodolu.

Întru slava sfintei cei de o ființă, de viață făcătoare și nedespărțitei Troiță și întru cinstia și lauda precuratei stăpînei noastre de Dumne|zeu Născătoarei și pururea Fecioarei Mariei. S-au zidit această sfîntă beserică din temelie, de dumnealui Ioannu biv vel căminari | Mavrodool, mai adăogîndu-să de a să prăznui și sfîntul ierarh Spiridon făcătorul de minuni, unde la acest | loc, încă de mai-nainte vreme au fost beserică prea mică zidită la leat 7260 <1751—1752>, de un Ene cupețul, caria, | pă vremi | ⁵ să stricase de cutremuru. Și prin osîrdiă și cheltuiala dumnealui s-au făcut aceasta, cu toate podoabele sale, după | cum să vede, în zilele preaînălțatului nostru domn, Io Ioan Gheorghie Caragea voevod și cu blagoslovenia | priaosfinții sale pări(n)telui, chirio, chir Iosifu întiul episcop al Argeșului, la anul 25 al arhipăsto|riei sale, pînă la acestu an al zidirii, la leatul 1818.

BIBLIOGRAFIE. 1 Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 33—34; 2 V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 75—76 (extras); 3 M. M. Braniște, *Însemnări*, ibidem, 1969, p. 578; 4 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 274.

V 516

<Cea 1818>

Pomehnic pe o piatră de 41,5/45 cm, fixată în peretele de la proscomidie; literă de 2 și 3,5 cm, în relief; la bis. Mavrodolu.

Ctitori : | Sultana, Ioan, Sm(a)randă, Grigorie, | Mariia, Ioan, Safta, Grigorie. Răposați : | Manole, Luxandra, Vasile, Mariia, Costandinu, |⁵ Manole, Smaranda, Efrosina, | Elena, Zamfira, Gheor(gh)e, Mavrodin, | Elena, Vasile, Efrusina, Vasile, Luxandra, | V...e...V...¹ Radu²... au...¹

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște, *Insemnări*, în MO, 1969, p. 578.

¹ Inscriptie acoperită cu tencuială; text ilizibil.

² Inscriptia a fost datată după grafie și numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost clădit lăcașul.

V 517

1805

Icoană prăznicară de lemn de 21/16 cm, reprezentind pe o parte pe Sf. Haralambie, iar pe cealaltă pe Sfinții 40 de mucenici, păstrată în altar; literă de 0,2 — 0,9 cm, cu negru pe fond verzui, în cimpul piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Mavrodolu.

1805; Iacov zugr(a)f.

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște, *Insemnări*, în MO, 1969, p. 579.

V 518

1834

Chivot de argint aurit de 26/16/10 cm, păstrat în altar; literă de 0,4 — 0,6 cm, săpată pe o plăcuță de metal păstrată în interiorul chivotului; la bis. Mavrodolu.

Pomenește, Doamne, | pă robul tău căminaru I|oan Mavrodooglu cti|torul beserici(i) și fă|⁵cătorul acestui chivotu; | pomenește și pă roaba | ta, Manda ce și ia au | ajutat; 1834.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41—42; 2 V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 76.

V 519

〈Cea 1835〉

Icoană de lemn de 48/40 cm, îmbrăcată în argint aurit, reprezentind în cimpul superior scena Adormirii Precistei, iar în partea inferioară Învierea Domnului și Sf. Spiridon, așezată pe iconostas; literă de 0,3 — 8 cm, săpată pe marginea inferioară a piesei; la bis. Mavrodolu.

Ioan Mavrodooglu căminaru, ctitoru ¹.

Marca atelierului, înfățișând o pasăre cu zborul deschis, este ștanțată în cîmpul inferior al scenei Sf. Spiridon, cu inițiale de 0,2 cm :

B (?) I; 12.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41; 2 V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 76.

---

¹ Inscriptia a fost datată după grafie și numele ctitorului, în vremea în care lăcașul a primit și alte danii din partea sa.

V 520

<Cea 1835>

Tavă pentru anafură, din argint aurit, de 38 cm diametru, avînd reprezentată în cîmpul central scena Botezului Domnului, iar pe bordură, în opt medalioane, apostoli și sfinți, piesă păstrată în altar; literă de 0,5 — 1,4 cm, săpată pe partea din spate a obiectului; la bis. Mavrodolu *.

Ioan Mavrodooglu căminaru, ctitoru ¹.

BIBLIOGRAFIE. V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 76.

---

¹ Inscriptia a fost datată după grafie și numele ctitorului, în perioada în care au fost dăruite și alte obiecte lăcașului.

* Lăcașului i-a fost dăruit, în aceeași vreme, un potir de argint aurit, de 25 cm înălțime și 10,5 cm diametrul cupei, cu inscripția „Ioan Mavr(odo)glu”. Un alt potir, de 24 cm înălțime și 9 cm diametrul cupei, are inscripția „Ion Mavrodolu; 1840” (cf. și V. Ionescu, *loc. cit.*).

V 521

1835

Evangelhie tipărită la m-reă Neamțu, la 1834, îmbrăcată în metal aurit, de 33/25 cm; literă de 0,4 cm, săpată în cîmpul a două medalioane, de pe scoarța din față; obiectul este păstrat în altar; la bis. Mavrodolu.

Ioan | Mavrodooglu
marele cămi|nar; | 1835.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 42; 2 V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 76.

Candelă de argint parțial aurit de 18 cm înălțime, păstrată la parohie; literă de 0,6 cm, săpată pe suportul piesei; la bis. Mavrodolu.

Todorachi pacan; 1837.

V 523

1832 iulie 19

Cruce funerară de piatră de 129/60,5/29,5/24 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la vest; literă de 4 cm, în relief; la bis. Mavrodolu.

Această cruce | s-au ridicat | la acest loc | al îngropări(i), ⁵ de ctitorul | biserici(i), | căminarul | Ioan Ma|vrodoo |¹⁰lu, la leat | 1832 | iulie 19.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41; 2 V. Ionescu, *Bis. Mavrodolu*, în MO, 1955, p. 76; 3 M. M. Braniște și I. Gh. Diaconescu, *Vechile cruci—Pitești*, ibidem, 1964, p. 50.

VI 524

1843

Icoană de lemn de 86/61,5 cm, reprezentind Soborul Tuturor Sfinților, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,8 cm, cu negru pe fond maroniu, în cimpul inferior al piesei; la bis. Sf. Dumitru și Sf. Nicolae din Valea Rea, cartierul Găvana II.

Aciastă | <i>¹coană o au | plătit | d(umnealui) Simon, | sin Barbu | Dăguțăscu, | cu soția | sa Iana; | 1843.

¹ Omiș.

VII 525

1828

Pisanie pe o piatră spartă în trei fragmente, ce fusese așezată deasupra intrării la bis. Sf. Ilie.

Cu vrerea Tatălui, ajutoriul Fiiului și cu puterea | D<u>h<u>lui Sf<i>nt. Îndemnătu-s-au robii lui D<u>mnezeu, Pantele Petru, cu | soția sa Păuna, Theodorache sin diaconu Hri<s>tă cu soția | sa Ilinca, Mihai Popovici ¹cu frații săi, | Pavel, Dimitrie, prin osîrdia și cheltuiala dumnea- lor și cu ajutoriul altor frați neguțători, de au rădi|cat această sf<i>ntă bisirică din temelie, pînă la săvîr|șit, spre cinstea și lauda sfîntului, slăvitului prorocului I|lie Thezviteanu și a marelui mucenic tîmăduitori Pantele|im<o>n, în zilele binecredinciosului și singur stăpînitori, marele |

domnă și împărat a toată Rosia², Nicolae Pavlovici, cu | blagoslovenia
preașfințitului mitropolit în) ... <Ungro> | vlahia³, chir<i>u, chir Gri-
gorie; 1828.

Textul după : Transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 278 (text chirilic, în desen).

Să se vadă și : 1 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 259; 2 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 116, nota 87.

¹ În text „Poppovici”.

² În text „Rossia”.

³ Întregirea ■ fost făcută de noi.

VII 526

1830

Potir de metal aurit de 25 cm înălțime și 10 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,5 — 0,7 cm, săpată pe suportul piesei; la bis. Sf. Ilie.

† Vo(i)ca, Ion, Sanfir, Dumitra, Pant(e)li; an (?) <de la>¹ H(r)is-
tho(s ?), 1830.

¹ Omis.

VIII 527

1807

Discos de argint de 16 cm diametru, păstrat în colecțiile de obiecte ale lăcașului; literă de 0,5 cm, săpată pe bordura din față a piesei; la bis. Sf. Ioan Botezătorul *.

Ghiorghi.

Pe partea din spate a obiectului :

Leca, Niaga, Jioița; 1807.

* La această biserică se mai păstrează o linguriță de argint aurit, de 17,5 cm lungime, cu inscripția, 1814. | Ath<anasie ?>; | D<u>m<itru ?>”.

IX 528

<Cea 1830 — 1840 ?>

Chivot ce a existat în trecut la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon.

Textul după : V. Brătulescu, *Comunicări. Biserici din județul Argeș*, în BCMI, XXVI (1934), p. 41.

¹ Inscripția a fost datată după numele lui „David ierei”, atestat de la 1808—1824 ca diacon; el era în vîrstă de 45 ani la 1824 (Cf. I. Ionașcu, *Catagrafia — Argeș*, p. 33).

X 529

<Cea 1807>

Inscripție pe zidul absidei naosului, pe latura de la sud în partea din stînga ferestrei, în spațiul de deasupra stranelor; literă de 1,5 — 2 cm și 3,5 cm, cu alb pe fond cărămiziu; la bis. Sf. Treime (fostul schit Beștelei).

E... ¹ Pandel[eimon] ² ... | ... ³ ot ... ⁴ | smeriți între zu[-gra]f[i] ⁵ ... ⁴ai | ... ⁴ n ⁶

BIBLIOGRAFIE. P. Simionescu, *Contribuții la studiul monumentului Beștelei din Pitești*, în RMM. MIA, XVIII (1987), nr. 1, p. 90 (cu desen la p. 89),

¹ Inscripție acum ilizibilă. P. Simionescu, *loc. cit.*, a citit „C” (= S), apreciind că sigla aparține numelui lui Ștefan, zugrav care lucrează cu Pandeleimon în formația de la Scăueni—Argeș la 1815.

² Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută după numele meșterului, așa cum apare semnat pe piesa de sub nr. 530.

³ Inscripție ilizibilă; la P. Simionescu, *loc. cit.*, figurează numele „Ion”, pe care autorul îl consideră unul din zugravii atestați în formația de la Scăueni—Argeș, mai sus relevată.

⁴ Tencuiala fiind refăcută, inscripția nu mai este lizibilă.

⁵ Inscripție ilizibilă; întregirea după desenul lui P. Simionescu, *loc. cit.*

⁶ Inscripția a fost datată după numele zugravului Pandeleimon, care a zugrăvit la 1807 icoana prăznicară cu hramul lăcașului. La P. Simionescu, *loc. cit.*, ultimele sigle din text sînt integrate în văleatul „(73)18” (1809—1810), pe care noi nu l-am putut desluși.

X 530

1807 mai 15

Icoană de lemn îmbrăcată în argint, parțial aurit, de 30,5/24 cm, înfățișînd Sf. Treime; literă de 0,2 — 0,5 cm, cu auriu pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; provine din fondul de obiecte ale lăcașului; în cancelaria bis. Sf. Treime (fostul schit Beștelei).

1807, Pandeleimon zograf, mai 15 ¹.

BIBLIOGRAFIE. P. Simionescu, *Contribuții la studiul monumentului Beștelei din Pitești*, în RMM. MIA, XVIII (1987), nr. 1, p. 90.

¹ Pe ferecătura piesei, reprezentînd aceeași scenă, în cîmpul inferior s-au înscris cu literă de 1 — 1,1 cm, inițialele și data „A(nii) D(omnului) H(ris)th(os), 1808”. Menționăm că pe partea din spate a icoanei a fost însemnată cu cerneală neagră pe fond alb, cu literă de 0,3 — 1,7 cm o rețetă, pe cca 19 rînduri, din care se mai disting doar unele cuvinte și grupuri de litere text databil din deceniile următoare ale sec. al XIX-lea „... | ... | ... Flore Popescu... | ... s. itru... ia | ... | ... | ...ve . u... | ... 6 i vu . na; 7 ... co ... | ... 10 i isma- renă ... | ... 15 iar . iu; 16 ... | ... u ...că; 19 i vină... | ...ste to[a]te ... | ... se. ua prap ... | ... | ... | ...”.

Piatră de mormint de 160/76 cm, în vechiul pronaos al lăcaşului, în partea din dreapta, literă de 4,5 cm, în relief, într-un spaţiu de 61/63 cm, în cimpul dinapoi al lespedei; inscripţia este în mare parte ilizibilă; la bis. Sf. Treime (fostul Schit Beştelei).

[Aci suptă această piliatră să o |dihnescu oasele răposati] ¹ | lo[r robilor lu] ¹ D(u)mnez[eu, Tranda] ¹ fil, [care dindu-şi opştescul sfi<r>] ⁵ şit la anu 1828, înpreună fiind ră] ¹ | posati [morti:] ¹ P[r] ¹ o[fil <?>, Anghe- lina,] ¹ | Iamandi... ² Dumitrie ³, [Costandin,] ¹ | Le[ţu ⁴ <?>, Gheor- ghie,] ¹ Sp[irea, Theodora,] ¹ | Ecater[ina, Zanfira, Ecaterina,] ¹ | ¹⁰, Ioan, [Petre,] ¹ Maria, | [şi cu tot neamu lor] ⁵.

BIBLIOGRAFIE. 1 M. M. Branîşte şi I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 400; 2 Gr. G. Tocilescu, Ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 272 (text chirilic în desen).

¹ Inscriptie ilizibilă; lectura a fost restituită după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*

² Pe piatra mormintală, între numele „Iamandi” şi cel care urmează, indicat după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, există un spaţiu, în care mai pot fi cuprinse cîteva litere

³ În transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, „Dimitrie”; aceeaşi lectură şi la M. M. Branîşte şi I. Diaconescu, *loc. cit.*

⁴ Întregirea a fost făcută cu probabilitate, după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu. Numele în aceeaşi formă şi la M. M. Branîşte şi I. Diaconescu. Menţionăm că litera greu lizibilă acum, care urmează după „Le<...>”, pare să fie mai degrabă un „ω” (= o), ceea ce ar putea infirma lectura numelui indicat.

⁵ Inscriptie deteriorată; întregirea după transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu. M. M. Branîşte şi I. Diaconescu, semnalează în partea finală a textului lectura, probabil inexactă „Petria, Ion; v<ă>l<eat 1>805”. Menţionăm că la A. I. Odobescu, *Beşteleul*, în „Columna lui Traian”, 1873, p. 182, este semnalată ca dată a unuia din mormintele lăcaşului „leatul 1822”.

Cruce funerară de piatră de 113/46 cm, fixată în zidul de incintă de pe latura de vest, lângă intrare; literă de 3 — 4 cm şi 9,5 cm, în relief; la bis. Sf. Treime (fostul Schit Beştelei).

Pomeneşte, D(oa)mne, | Ionichie | monahă; | ⁵ 7322.

Pisanie pe o piatră de 72/156 cm, fixată în pronaos, pe peretele de la vest, în partea din dreapta intrării; literă de 1,8 — 5,5 cm, în relief, pictată cu negru pe fond alb cenușiu; provine de la vechea biserică; la bis. Sf. Vineri.

Întru slava sfintei și nedespărțitei Troițe și întru cinstia și lauda | Tăeri(i) capului Sfintului Ioan Botezătorul și a Cuvio(a)si maici(i) no(a)stre | Paraschevi(i). S-au ridicat această sfântă biserică din temelie, de dumnea-lui ¹ biv vel | sluger, Ion Ungurelu, i de jupan Hagi Țenea, începîn-du-să din leat <1> ²817, în care an s-au lucrat dă roșu, | ⁵ în tovă-rășie, pînă la al doilea an; 1818 ³ martie 18 s-au pristăvit răposatu slugeri. Iar dă atunci, | din pricina înpotriviri(i) vremilor, au rămas pînă în urmă-toru an, cînd s-au să(vî)rșit, după cum să vede, cu | toată cheltuiala numai a dumn(ealui) Alecsandru Ungurelu, fiul răposatului slugeri Ungu(relu), în zilele prea înălțatului d(o)mn Grigorie Dim(i)triu Ghica v(ie)v(o)d, aflîndu-să și episcop al Argeșul(u)i, ch(i)r Grigorie; 1827.

BIBLIOGRAFIE. 1 Șt. Berechet, *Inscripții necunos-cute*, în, „Spicuitor în ogor vecin”, I (1920), p. 78; 2 Gh. Ghibănescu, *Inscripții*, în „Ioan Neculce”, 1923, p. 169; 3 Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 39; 4 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 402; 5 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 116, nota 93; Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 273.

¹ În orig. „Duminealui”.

² Omis.

³ Din această vreme se păstrează și o linguriță de argint de 17,5 cm lungime, amintind numele lui Hagi „Țenea închinător” (ultimul cuvînt fiind scris în forma închina... tăr).

XI 534

1829 septembrie 26

Potir de argint aurit de 25 cm înălțime și 9,5 cm dia-metrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,7 cm, săpată pe marginea suportului piesei; la bis. Sf. Vineri.

† Alecu U(n)gurelu; 1829 se(p)tevrie 26.

BIBLIOGRAFIE. 1 Gh. Ghibănescu, *Inscripții*, în „Ioan Neculce”, 1923, p. 169; 2 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 404.

XI 535

1832 decembrie 2

Icoană de lemn de 97/71 cm, reprezentînd pe Sf. apostoli Petru și Pavel ținînd în mîni o biserică, în partea superioară a căreia este înfățișat Iisus Hristos, păstrată în încăperea cu arhiva veche a lăcașului; literă de 0,3 — 0,5 cm, cu gălbui pe fond verde, în cîmpul inferior al piesei; provine de la vechea bise-rică; la bis. Sf. Vineri.

Voicu zugrafu ; | 1832.

Pe partea din spate a piesei, cu literă de 2,3 — 3,5 cm, cu cerneală neagră, scris cu pensula :

Acea(stă) s(fintă) icoana s-au făcut de băeți(i) dumnealor | Petre, Pavel | ot Pitește ;
la leat 1832 dechevr(ie) 2.

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 403.

XII 536

1751 septembrie 1 — 1752 august 31 (7260)

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică ; literă de 3 — 4,5 cm, în relief, într-un cimp de 73/84 cm ; la bis. Sf. Voievozi din *Meculești*, cartierul *Găvana II*.

† Cu vriaria Tatălui și cu ajutori Fiiului și | cu îndemnaria priasfin-
tului D(u)hū. Rîdicatu | -s-au ace(astă) sf(in)tă bise(ri)că din temelie întru |
hramu marilor Voievozi Mihailū și Gavri | ⁵ilū, în zile(le) pre(a)luminatului
domnū, Io Gli | gorie Ghica voivodū, de dumne(a)lor boiar(i) de | bun
ne(a)m, Lerești(i), ctitori : jup(an)ū Pîrvul и жсна | ннц(а) ер(о) ¹, Marica,
sterpi de co(co)ni, и братъ ер(о) ², Șerban, Păou | na (sic) и брат ер(о) ²,
Dumitru, Mariia, s(i)nū Măcariia monah, | ¹⁰Zmăranda, sinū Pîrvu,
Necșa, sinū Buzinca vel comis, | ca să <să> ³pomene(a)scă la sf(i)nta
biser(i)că în veci ; 7260.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripții*, în MO, 1962, p. 698 ; 2 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 563—564.

¹ Și jupanița lui.

² Și fratele lui.

³ Omis.

XII 537

1845 mai 25

Pisanie în pronaos, pe peretele de la vest, deasupra
ușii de intrare, într-un cimp de 26,5/112 cm ; literă
de 3 — 4,5 cm, cu roșu pe fond cenușiu verzui ; la bis.
Sf. Voievozi din *Meculești*, cartierul *Găvana II*.

Zugrăvitu-s-au această sfintă și dumnezăiască biserică și s-au |
învălit cu toată osîrdia și cheltuiala dumnealor cocoana Elenca | sulge-
riasa și dum(neaei) cocoana Mariia Pleșoianca spre a să pomeni | de toți
preoți(i) ce vor sluji într-acest sf(in)t lăcași. Și s-au | ⁵făcut acest meremet
în zilele preainălțatului nostru | domn Gheorghie Dumitru voivod, la
anul 1845 maiu 25.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripții*, în MO, 1962, p. 698—699 ; 2 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 564.

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 5 — 6,5 cm, cu alb pe fond roșcat, în dreptul lor; la bis. Sf. Voievozi din *Meculești*, cartierul *Găvana II*.

Du(mnealui) jupan Nicolae;
dum(neaei) jupanița Zmaranda;
dum(neaei) jupanița Neacșa;
dum(neaei) sulgereasa Elenca;
dum(neaei) cocoana Mariia | Pleșoian(u); | Elesaveta ¹. |

Pe peretele de la vest:

dum(neaei) jupanița Păuna;
dum(nealui) jupan Șarban;
dum(nealui) jupan Pîrvu;
dum(neaei) jupanița Marica.

Pe peretele de la nord:

Macarie monah;
dum(nealui) jupan Matei;
dum(neaei) jupanița Calîța;
dum(nealui) jupan Dumitru;
dum(neaei) jupanița Mariia ².

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Inscripții*, în MO, 1962, p. 699.

¹ Elisaveta copilă este reprezentată în dreptul Mariei Pleșoianu.

² Inscripțiile au fost datate după grafie, în vremea în care a fost zugrăvit lăcașul.

Piatră de mormint de 173/74 cm, în pronaos, în partea din stînga; literă de 2 — 5 cm, în relief, într-un câmp de 143/45 cm, încadrat de motive vegetale; lespedeaua este acoperită cu un podium de lemn; la bis. Sf. Voievozi din *Meculești*, cartierul *Găvana II*.

† Suptă ¹ această piatră odi[ne] ²scu o(a)s|ele robilor lui D umne-
zău, jupan Șăr|⁵ban Șarban|²Lere[s] ²cu и жѣн|аница е(о) ³, Păuna i co(co)|
ni(i) lor, Mateiu, Dumitra[ș] ²cu и сннх ⁴ Macar[ie mon(ah)| Lerescul] ² ...
| ¹⁰ ... [и сннх ⁴] ² Pîrvu [Lerescu, | carele s-au] ² săvîrși[t ... | ... |
... | ... | ¹⁵ ... lu ... | ... | ... ⁵ să ... ⁵ eia ... | ... ⁵ niamu ... | ... ⁵ ve
co ... ⁵ | ²⁰ ca s(ă) pomene(as)că în ve|c(i) ⁶ ... ⁵.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripții*, în MO, 1962, p. 699 (fragment); 2 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 564.

¹ În orig. „† Supătă”.

² Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Și jupanița lui.

⁴ Și fiul <lui>.

⁵ Inscripție deteriorată, ilizibilă.

⁶ Inscripția a fost datată după grafie, prin analogie cu textul de pe lespedea aflată sub nr. 540.

XII 540

1756 (7264) aprilie 4

Piatră de mormint de 177/77 cm, în pronaos, în partea din dreapta; literă de 2 — 5 cm, în relief, în parte deteriorată, într-un cîmp de 147/50,5 cm, încadrat de motive vegetale; la bis. Sf. Voievozi din *Meculești*, cartierul *Găvana II*.

† Sptu¹ această piatră | odihnescu o(a)sele robi|lui Dumnezău, Pîrvu Lere|scu и жєпън(и)ца ег(о)², Mari|⁵ca, sterpi de coconu, | и с(и)нк³ Macari[e]⁴ mon(ah) Le|re(s)cul и с(и)нк³ Pîrvu Leres(cu), | carele s-au prăstăvit | la aprilie 4, la l(ea)t |¹⁰ 7264, în zilele dom|nului Io Costandin vo|ivod Mavrocordat | ca|rele s-au scrisu | să să pomenesca (sic) în |¹⁵ veci ctitori(i) sf(i)n(tei) | biser(i)ci aceștiia, | aminu.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripții*, în MO, 1962, p. 699; 2 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 564.

¹ În orig. „† Supătă”.

² Și jupanița lui.

³ Și fiul <lui>.

⁴ Întregirea ne aparține.

XII 541

1756

Clopot de 32 cm înălțime și 35 cm diametru, suspendat în turla clopotniță; literă de 0,6 — 2 cm, săpată în cîmpul superior al piesei; la bis. Sf. Voievozi din *Meculești*, cartierul *Găvana II*.

† Acestu clopotu este făcut de Pîrvul, Marica, Șarban, Păuna, Dumitru, | Maria, <la>¹ hramu Voivoz(ilor) M(ihail) <și>¹ Gav(ril); 1756².

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 564.

Omis.

² Cu cifre arabe.

XII 542

<Cea 1845>

Inscripție pe perețele de la proscomidie, pe latura de a est; literă de 2,3 — 3 cm, cu alb pe fond cenușiu; la bis. Sf. Voievozi, din *Meculești*, cartierul *Găvana II*.

Radu erei ¹, Stanca er(e)ița, | Voicu, Petre, | Mariia, Sanfira ².

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 564.

¹ Un Radu preot și un alt personaj, Radu diaconul, sint amintiți în 1824, la I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 26.

² Inscriptia a fost datată după grafie, în jurul anului când a fost zugrăvit lăcașul.

XIII 543

1816 septembrie 1 — 1817 august 31 (7325)

Pisanie pe o piatră de 93/72 cm, fixată într-o nișă deasupra intrării în biserică; literă de 1,5 — 4,5 cm, în relief, într-un cimp de 70/55 cm, încadrat de motive vegetale; provine de la vechea biserică; la bis. Toți Sfinții din Găvana.

Întru slava sf(i)nteii cei de o fi(i)nță, | de viață făcăto(a)re-i și nedespărțite-i | Troițe și întru slava Tuturor Sfinților. S-au | zidit această sfântă biserică din te | ⁵melie s-au pus pă moșia dumnealui postelnicu | lui Gheorghiță Budișteanu, cu toată osîrdia și chi | eltuiala dumnealor, Radu dascălu ot Meculeșt(i), | Costandin tabacul i Gheorghie brat, în zilele | preainălțatului domn, Io Ioan Gheorghie Caragia vo(e)vod și | ¹⁰cu blagoslovenia preosfinții sale părintelui chir(i) | o chir Iosif, întiul episcop al Argeșu(lui) pînă la | acest an al zidiri(i), 7325 ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripții*, în MO, 1962, p. 697; 2 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 563.

¹ Ulterior s-a adăugat cu literă de 0,6 — 1,5 cm, săpată „Și s-au tirno | sit, | l(eat) 1820”

XIII 544

<Cea 1817>

Pomelnic pe o piatră de 29,5/20 cm, fixată în partea din dreapta ferestrei de la proscomidie; literă de 1,5 — 4 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la bis. Toți Sfinții din Găvana.

Titori : | Radu dascălu, | Costandin, Mari | na, Costandin, Ca | ⁵trina, Gheorghie, An | ca, Costandin, Iva | na, cu totu neam(u) lor ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Inscripții*, în MO, 1962, p. 697; 2 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 563.

¹ Inscriptia a fost datată după grafie, în jurul anului în care a fost clădit lăcașul.

XIV 545

1698 (7207) septembrie 10

Pisanie pe o piatră — fragment — de 57/82 cm, păstrată în pronaos, în partea din dreapta intrării; literă de 5 cm, în relief; la schitul Trivalea.

...¹ [cu ajut]² oriu Fiiului și cu desăvârșit darul D(u)hului sf(i)ntu
| ...¹ [dumnezees]² cu lăcaș, întru cinstea și lauda și marea mărire și
frîm(u)sêțe | ...¹ părintele și Fiiul și D(u)hul S(fînt), nedespărțită Sf(i)nta
Troia, cu nevoința | ...¹ a părintelui Varlaam ce-au fost mitrop(o)lit
Țării Rom(â)nești, în zile(e) lui Grigorie |⁵ [Ghica voevod]² ...¹ și
mai întii ep(i)scop Rîmnicului. Și dup(ă) lipsirea den vl(ă)d(i)cie, închinător
sf(i)ntu | [lui] ...³ one au rîdicat acest s(fînt) lăcaș în domnia lui Șerban
vod(ă), începîndu-s(ă) prim(ă)va | ra ...¹ [pisa]² nia s-au pus în domnia
lui Costandin voivod Brâncoveanu, m(e)s(e)ța sep(temvrie) 10, l(ea)t 7207.

BIBLIOGRAFIE. 1 N. I. Apostolescu, *Schitul Trivalea*, în RIAF, 1902, p. 111 (text și cu alfabet chirilic și foto.); 2 N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 140—141; 3 P. V. Năsturel, *Bis. din Oltenia*, în RIAF, 1911, p. 289; 4 Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 26; 5 Gr. Urișescu, *Trivalea*, în MO, 1965, p. 194; 6 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 401—402; 7 Al. I. Stănciulescu, *Schitul Trivalea* (în ms.), 1933—1934, f. 12 și 13 (cu foto. la f. 11); 8 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 272.

¹ Piatra este spartă; o treime din inscripție lipsește.

² Inscripția a fost întregită parțial, după N. I. Apostolescu, *loc. cit.*

³ N. I. Apostolescu, *loc. cit.*, a întregit textul astfel: „Sf(i)ntu | lui Munte Atone”.

XIV 546

1820

Clopot de 58 cm înălțime și 57 cm diametru, suspendat în clopotnița lăcașului, de la intrarea în incintă pe latura de la est; literă de 2 cm, în relief, în partea superioară a obiectului, în dreptul unui medalion cu stema Țării Românești; la schitul Trivalea.

† Acest clopot al Schitului Trivalea s-au prefăcut din doao clopote | sparte, cu cheltuiala cuviosului chir Parthenie, fiind epistat numitului | schit, la anul | 1820.

BIBLIOGRAFIE. 1 M. M. Braniște, *Partenie Nica*, în MO, 1963, p. 742; 2 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 402.

XIV 547

1825 septembrie 25

Icoană de lemn de 91,5/63 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, în pronaos, pe latura de la est, în partea din stînga; literă de 0,3 — 0,8 cm, cu alb pe fond verde, în cîmpul inferior al piesei; la schitul Trivalea.

[Această icoană]¹ s-au plătit zugrăveala de | [dumnealui poste] | 4-n[i]cu * Dincă Brătianu; 1825 septembrie 25, ca să-i fie pome[nire veșnică]¹.

¹ Inscripție deteriorată, ilizibilă; întregirea a fost făcută după Al. I. Stănciulescu, *loc. cit*
* Posibil, eroare de lectură, în loc de *stolnic*, dregătorie în care Dincă Brătianul, fiul lui Ene șetrarul, este atestat pe la 1822—1829.

XV 548

1812 octombrie 30

Pisanie pe o piatră spartă în patru fragmente, de 99,5/140 cm, păstrată într-un depozit; literă de 4 cm, în relief; provine de la biserica Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon din Pitești; la Muzeul județean Argeș.

Marile și preaputernecu D(u)mnezeu, cu [a]¹ sa purtare de grijă, | toate le chivernisăște și le săvîrșăște, [pr]¹ecu(m) și ceastă sfîntă | beserică, ce era mai-nainte mică și prăpă[d]¹ită de cutremur, cu ajutorul său și al sfîntului Ierarhu N[i]¹colae și alū Sfîntului |⁵ Pandleimon, al cărora este hramu, s-au făcut precumū | să vede cu cheltuiala mahalagiilor și al altorū creștini și s-au săvîrșit în domnia măr[ii] sale, Io Gheorghie Ca]²ragea voevod, cînd rușii s-au dus din țară, făcînd pace, | într-al do(i)lea război, păstorindū pre norodu acești epar¹⁰hi, preasf(in)țitul, iubitoru de D(u)m(n)ezeu, chirio, chir Iosif, | întiul episcop al acești(i) nooi episcopi(i) Argeș; | 1812 oc(tomvrie) 30.

BIBLIOGRAFIE. 1 Tatiana N. Bobancu, *Album*, p. 38; 2 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 41; 3 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 262; 4 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 110—111, nota 49; 5 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 273 (text chirilic în desen).

¹ Piatra deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Piatra deteriorată; inscripția nu se mai păstrează; întregirea a fost făcută după M. M. Braniște și I. Diaconescu, *loc. cit*.

XV 549

<Înainte de 1708 iulie 12>

Cruce de piatră, fragment de 140/77,5/33/26 cm; literă de 4 și 7 cm, în relief; în trecut era așezată pe str. Ieremia Grigorescu; la Muzeul județean Argeș.

Rîdicatu-s-au aceast(ă) cin|stită cruce întru sla|va și cinstea părin-te|l[ui nostru]¹ . . . ²

pe latura din stînga, cu literă, de 5,5 cm:

erodiăconu | lu Ionu | piuigiū, | Catirina ³.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscripția de pe următoarele două rinduri este deteriorată, ilizibilă; piatra est spartă.

³ Inscripția a fost datată ca anterioară vremii în care Ioan diaconul nu mai era în viață.

Cruce de piatră de 118/41/21/17,5 cm; literă de 4 cm, în relief; a fost descoperită într-un atelier de piatrărie din Pitești, unde fusese adusă de la Ștefănești; la Muzeul județean Argeș.

† Ridicatu|-s-(au) ace(a)stă sfântă | cruce, pe hramu | Sfântului
Nic|⁵olaiu, în zil|ele lumina|tului domnu, | Ion Ștefană v|oevod. Nevoi|¹⁰-
tu-s-au rob(u)l lui | Dumnezeu, Radul; | leat 7223.

pe latura din stînga:

Radul p(o)st(e)|l(ni)c¹, Radul, | Teodor, Ne(a)g|oe, Neacșa, |⁵ Vișa,
Laz|ăr, Draga, Ra|dul, Tudora, | Bile, Toma, | Udriia cu |¹⁰ feciori(i)
lui, | Dumitru,

pe latura din dreapta:

Stoian, Nea|guțu, Dră|gan, Crăciun, | Stana, Da|⁵na, Miha(l)-
e(e)a².

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște și I. Gh. Diaconescu,
Vechile cruci—Pitești, în MO, 1964, p. 50.

¹ În orig. „pst|cl”.

² În orig. „Miha|ca” (?).

Cruce de piatră, fragment de 58/25/18,5 cm (se păstrează numai brațul longitudinal); literă de 5 cm, în relief; era așezată în trecut în tirgul Piteștilor, pe partea din stînga șoselei ce ducea la Craiova; la Muzeul județean Argeș.

Ridicatu-s-a a|ceastă sf(î)ntă și dum|nezeiască cru|ce întru slava |⁵
și cinstea Sf(î)ntu|lui Nicolae, în z|elele lui Io Ni|colae voevod; și |s-au
ostenit ro|¹⁰[bul lui]¹...²

pe latura din stînga:

Anca, Vlad, Pătru, | Mușa, Ian[eu ?]³; | m(a)r(tie) 20 d(ăni), l(ea)t
723<.)⁴.

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște și I. Diaconescu,
Vechile cruci—Pitești, în MO, 1964, p. 49—50.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Piatra este spartă; inscripția nu mai continuă.

³ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. La M. M. Braniște și I. Diaconescu, *loc. cit.* este indicat numele „Iana”.

⁴ Ultima cifră a vâleatului nu se mai distinge; piatra este spartă. La M. M. Braniște și I. Diaconescu, este indicat vâleatul „7230”. Datarea a fost făcută de noi corespunzător domniei lui Nicolae Mavrocordat.

Piatră de mormint, deteriorată, spartă în două fragmente, de cca 130/74 cm; literă de 6 cm, în relief, într-un cimp de cca 89/44 cm, încadrat de motive vegetale; provine de la *Schitul Buliga*—Pitești; la Muzeul județean Argeș.

[†]¹ Aici supt această piatră odih|nescu-se oasele răpo|osatului robul lui Dum|nezeu, jupan Pătru Buliga |⁵i jupîneasa dumnealui | și coconi dumnea|l[or, I] ¹on ... ²[care] ¹s-au ³p[ris] ¹tăvit în zile[le | lu] ¹minatului domnă, Ion Ion | [Ale] ¹csandru voevod Къ м[(ε)с(ε)] | u(4)⁵ februaru în [17] ¹, [v] ⁴ă leat 7226.

BIBLIOGRAFIE. 1 M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 262; 2 Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 113, nota 71.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea după M. M. Braniște și I. Diaconescu, *loc. cit.*

² Inscriptie deteriorată; ilizibilă.

³ La M. M. Braniște și I. Diaconescu, lectura „s-a”.

⁴ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

⁵ În luna.

Piatră, fragment de 44/34,5/12 cm; literă de 5 cm, săpată; provine de la bis. Sf. Ioan din Pitești; la Muzeul județean Argeș.

Π(ο)μ(ε)νη, Γ(ε)σπο)ΑΗ¹: | Anastase, Nastea, | Costea, Calița; | 178<.>.

¹ Pomeneste, Doamne.

Vas de cositor de 29 cm diametru; a fost descoperit împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești; la Muzeul județean Argeș.

Ivanu păh(arnic) ¹;

Pe partea din spate a piesei a fost înscris numele:

Stroe v(el) vis(tier) ²;

† Pomeni ³;

Vasul este stanțat cu marca unui atelier de la Brașov, formată din trei scuturi, în cel de la bază fiind cuprinse și inițialele:

După : T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești*, în „Stud. com.”, Pitești, II (1969), p. 213.

Să se vadă și : Sp. Cristoccea, *Depozitul Ștefănești*, în RM, 1993, nr. 1, p. 22 și desen nr. 14, p. 26.

¹ Pentru el cf. și cele relevate de Sp. Cristoccea, *loc. cit.* și p. 23, unde se amintește că era fiul lui Dragomir din Băjești, mare pitar, și s-a căsătorit cu Neaga, sora lui Radu Cocorăscu, mare logofăt — la 1641—1645.

² Deținător al acestei dregătorii de la 1641 decembrie 24 — 1651 ; 1658 decembrie 9 — 1659. Vasul a ajuns, probabil, în posesiunea sa în perioada de după decesul lui Dragomir din Plăviceni, mare vornic, la 1652 martie 6, în urma căsătoriei Elenei, fosta lui soție, fiica lui Radu clucerul din Brâncoveni, cu Stroe Leurdeanu (cf. Sp. Cristoccea, *art. cit.*, p. 29).

³ Lectura după Sp. Cristoccea, *art. cit.*, p. 26, nr. 14 și p. 29, nota 2 ; la T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *loc. cit.*, lectura este „Damaschin”.

⁴ Inscripțiile au fost datate după numele posesorilor piesei, pe baza observațiilor lui Sp. Cristoccea, *loc. cit.*

XV 555

<Sec. XVII prima jumătate>

V ase de cositor de 27 cm diametru ; au fost descoperite împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești ; la Muzeul județean Argeș ;

În câmpul uneia din piese este înscris numele :

Neagoe păh(arnic)¹.

Obiectul este ștanțat cu marca unui atelier de la Brașov, cu inițialele :

C K.

Vasul poartă și sigla :

S².

După : T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești*, în „Stud. com.”, Pitești, II (1969), p. 213.

Să se vadă și : Sp. Cristoccea, *Depozitul Ștefănești*, în RM, 1993, nr. 1, p. 26, desen nr. 16 și nr. 18.

¹ Numele său figurează și pe alt vas, pe care sint înscrise și siglele „V” și „Șt”, ca și inițiala „S” (cf. T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *loc. cit.*).

² Inscripțiile au fost datate după caracteristicile pieselor, prin analogie cu obiectele similare descoperite în același depozit (cf. și inscripțiile de sub nr. 554 și 557).

XV 556

<Sec. XVII prima jumătate>

Vase de cositor de 25 cm diametru ; au fost descoperite împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești ; la Muzeul județean Argeș.

Pe una din piese apare, sub formă de monogramă, numele :

Șt[efan].

Obiectul este ștanțat cu marca unui atelier de la Brașov, cu inițialele :

C K.

În cimpul piesei este figurată și sigla :

S.

Pe un alt vas apare tot sub forma unei monograme numele :

Radul și sigla S.

O altă piesă cuprinde într-o reprezentare monogramatică numele :

Moise < ? > și sigla S.

Pe unule vase sint figurate mărcile atelierelor de la Brașov, în care au fost executate, cu inițialele :

M K și R G.

Pe alt vas de 29 cm diametru este înscris numele :

Bercilă ¹.

În cimpul obiectului este incizată și sigla :

S ².

După : T. Mavrodin și Eugenia Popescu, Depozitul de vase feudale de la Ștefănești — Pitești, în „Stud. com.”, Pitești, II (1969), p. 213 (cu desenele mărcilor de atelier și monograme, la p. 215, fig. 6, 8—10).

Să se vadă și : Sp. Cristocca, Depozitul Ștefănești, în RM, 1993, nr. 1, p. 26—27, desene, nr. 4, 9, 19, 21.

---

¹ Inscriptiile au fost datate după factura pieselor, prin analogie cu cele descoperite în același depozit (cf. inscripțiile de sub nr. 554—557).

² Pe alte două piese de aceeași dimensiuni este ștanțată marca „M”.

XV 557

<1633 aprilie 10 — 1640>

Vas de cupru cositorit de 27,5 cm diametru; a fost descoperit împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești; la Muzeul județean Argeș.

Pe bordura obiectului este însemnat numele :

† Dragomiru velu armaș ¹.

După : T. Mavrodin și Eugenia Popescu, Depozitul de vase feudale de la Ștefănești — Pitești, în „Stud. com.”,

Pitești, II (1969), p. 214 (cu desen, fig. 13 la p. 215).
Să se vadă și : Sp. Cristoccea, *Depozitul Ștefănești*,
in RM, 1993, nr. 1, p. 22 și foto, fig. 3, la p. 27.

¹ Inscripția a fost datată după grafie, numele și funcția dregătorului, pe care-l identificăm cu Dragomir din Plăviceni. Menționăm că T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *art. cit.*, p. 216, relevă că un dregător, Dragomir — mare pitar — este atestat în familia lui Ivan paharnicul, amintit pe unele vase din același depozit. Autorii precizează că, ținând seama de funcția boierului divanit, acesta ar putea fi și Dragomir din Plăviceni.

XV 558

<1641 decembrie 24 — 1651 ; 1658 decembrie 9 — 1659>

Vas de cositor de 31 cm diametru ; a fost descoperit împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești ; la Muzeul județean Argeș,
in cimpul piesei este inscris numele lui :

Stroe vel vis(tier) ¹.

În cuprinsul mărcii atelierului, deasupra unei inimi străpunse de o săgeată, incadrind o cruce, apar inițialele :

S C ².

După : T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești*, in „Stud. com.”, Pitești, II (1969), p. 212 și p. 215 (marca atelierului, fig. 4).

Să se vadă și : Sp. Cristoccea, *Depozitul Ștefănești*, in RM, 1993, nr. 1, p. 25—26, desene nr. 10, 11, 15.

¹ Identificat cu Stroe Leurdeanu, fapt pentru care am propus datarea <1641 decembrie 24 — 1651 ; 1658 decembrie 9 — 1659>, cind acesta a ocupat dregătoria de mare vistier. Numele său scris in forma „Stroe vel”, „Stroe vel vistiar” sau „Stroe v(el) vis(tier)”, figurează pe alte trei vase de 29 cm diametru, pe care sint ștanțate siglele „S” și „F” (cf. T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *art. cit.*, p. 212 și 213).

² Pe alte vase figurează mărcile unor ateliere de la Brașov cu inițialele „I K”, „C K” sau „M K”, avind gravate și siglele „N F” (cf. *Ibidem*, p. 212, 213 și p. 215, desenele, fig. 1, 2, 6, 8).

XV 559

<Cca 1642—1680>

Vas de cositor de 31 cm diametru ; a fost descoperit împreună cu alte piese pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești ; la Muzeul județean Argeș.

Pe partea din spate a piesei a fost inscris numele :

Stroe ¹.

Ulterior s-a incizat numele :

† Cos(tandin) vel pos(telnic) ².

Pe spatele obiectului este figurată și iscălitura lui :

Andronie ³.

În cimpul piesei este ștanțată și litera :

S ⁴.

După : T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *Depozitul de vase feudale de la Ștefănești—Pitești*, în „Stud. com.”, Pitești, II (1969), p. 212.

Să se vadă și : Sp. Cristoccea, *Depozitul Ștefănești*, în RM, 1993, nr. 1, p. 24—25, desene nr. 7—8, și p. 28.

---

¹ Numele aparține dregătorului — mare vistier — din familia Leurdenilor (pentru el cf. și inscripția de sub nr. 554 și 558 ; probabil primul posesor al obiectului).

² Identificat, pe baza datelor comunicate de Sp. Cristoccea de la Muzeul județean Argeș, cu Constantin Brâncoveanu, mare postelnic (1679 decembrie 28 — 1680 iunie 6), care s-a iscălit pe vas.

³ Numele său a putut fi înscris, probabil, după condamnarea lui Stroe Leurdeanu de Divanul țării, în domnia lui Antonie vodă din Popești (1669 martie 3 — 1672).

⁴ Menționăm că pe o altă piesă pe care sint înscrise numele lui Stroe și al lui Constantin vel postelnic apare marca unui atelier de la Brașov, constituită din trei scuturi, pe ultimul figurind inițialele „R K” dar și sigla „S” (cf. T. Mavrodin și Eugenia Popescu, *art. cit.*, p. 215, fig. 4).

XV 560

<1644 după ianuarie 12 — 1652 februarie 26>

Vas de cupru cositorit de 28 cm diametru ; literă de 0,7 — 1,5 cm, înscrisă pe bordura piesei ; a fost descoperit împreună cu alte obiecte de acest fel pe dealul Goleasca, la Stațiunea experimentală Ștefănești ; la Muzeul județean Argeș *.

† Dragomiru velu vornic ¹.

BIBLIOGRAFIE. Sp. Cristoccea, *Depozitul Ștefănești*, în RM, 1993, nr. 1, p. 28 și foto. fig. 4, la p. 27.

---

¹ Inscripția a fost datată după grafie, numele și funcția dregătorului, pe care-l identificăm cu Dragomir din Plăviceni. Numele său, din vrem a în care marele dregător a deținut funcția de „velu armaș”, și pe piesa de sub nr. 557.

* Piesa ne-a fost semnalată de cercetătorul S. Cristoccea de la Muzeul județean Argeș din Pitești, căruia îi aducem și pe această cale mulțumiri.

XVI 561

1708 (7216) iulie 12

Piatră de mormint de 172/79 cm ; literă de 2 și 7 cm, în relief, într-un cimp de 139/46 cm, încadrat de motive vegetale ; provine de la bis. Sf. Nicolae și Sf. Panteimon din Pitești ; a fost păstrată și la Școala de artă *.

† Aici suptă această piatră odihnescu oase le răposatului robu lui Dum nezău, Ion diaconul ⁵ puigiul ** (?), care s-au pristă [vit în zilele

prea lu] ¹minatului domnului, Ion | Costandin B(asarab) voivod, și | jupî-
neasa dumnealui, | ¹⁰Catrina și coconi(i) dum|nealor, Ion, Mira; iulie 12
d(ăni), | leat 7216.

BIBLIOGRAFIE. M. M. Braniște și I. Diaconescu,
Pisanii, în MO, 1971, p. 262.

* Acum se află la Muzeul județean Argeș.

** În inscripția de sub nr. 549 apare forma „piuigiu”.

POIANA LACULUI, com. Poiana Lacului

502

1700 septembrie 1 — 1701 august 31 (7209)

Cruce de lemn sculptat imbrăcată în metal, cu miner
de argint aurit și incrustații de email multicolor, de
18/8,5 cm, păstrată în altar; literă de 0,2 cm, săpată
pe miner; provine de la vechea biserică de lemn;
la bis. Cuvioasa Paraschiva.

† Această s(fin)tă ¹er(u)ce | făcut-a Preda căpita|nu ²; cu lea(t)
7209 ³.

¹ În orig. „stătă”.

² În orig. „căpita|un”.

³ Pe una din fețele piesei — mențiunea că obiectul a fost refăcut la 1896.

POIENARI, com. Corbeni

563

1803 (7311) iunie

Cruce de lemn sculptat de 35/22 cm, păstrată în altar;
literă de 0,6 — 1,8 cm, în relief, pe una din laturile
obiectului; la bis. Sf. Treime.

Iunie | 7311; | Mat|ei, | ⁵Sta|nea.

Pe suportul piesei:

Mușat | diiacon.

POIENARI, com. Poienarii de Argeș

564

〈Sec. XVIII sfârșit — sec. XIX primele decenii〉

Cruce de lemn sculptat de 35,5/23 cm, păstrată în altar; literă de 1,4 cm, în relief pe suportul piesei; provine de la o veche biserică *; la bis. Sf. Voievozi.

Dimitrie | Șerăbanescu ¹.

---

¹ Inscriptia a fost datată după factura piesei.

* De la o veche biserică provine și o altă cruce de lemn sculptat de 36/23 cm, purtând data „1806”.

POPEȘTI, com. Stoilești

565

1752 decembrie 1

Inscripție pe peretele de birne din pridvor, în partea din stînga ușii de intrare în biserică; literă de 2,5 — 4 cm, săpată; la biserica de lemn Sf. Nicolae.

1752 ¹ | diche(m)v(r)i | 1 ¹.

---

¹ Cu cifre arabe.

566

1830

Clopot de 38 cm înălțime și 39,5 cm diametru, suspendat în clopotnița lăcașului; literă de 1,5 — 1,6 cm, săpată în cimpul superior al piesei; la biserica de lemn Sf. Nicolae *.

Toma dea(con) ot Popești, satul Stoelești, sud Argeși, plasa Cre-mănari; 1830.

---

* Menționăm că în pronaosul lăcașului, pe peretele de la sud, se păstrează o icoană de 70,5/54 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae, între Iisus și Maica Domnului, avînd într-un filacter inscripția „1838 iunie | 12”, precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 17).

PREDEȘTI, com. Nicolae Bălcescu

567

1704 (7213) septembrie 9

Inscripție pe peretele de la proscomidie *, într-un cimp de 17,5/6,5 cm; literă de 1,8 cm, cu negru pe fond gălbui; la bis. Sf. Dumitru din cartierul *Stoiceni*.

Hranite, | Istrate, | zugravi; | sep(temvrie) 9 d(ă)ni, l(ea)t 7213.

* Tot pe peretele de la proscomidie se mai disting fragmente dintr-un pomelnic cuprins odinioară într-un cimp de 54/18,3 cm, și anume „Pome... | Cost... | ...”, ce amintea, probabil de un „Costandin”, posibil, chiar de Constantin Brâncoveanu voievod, lăcașul fiind zidit de Ioan arhimandritul m-rii Horezu—Vilcea, ctitorie a menționatului domn.

568

<Sec. XVIII a doua jumătate — sec. XIX primele decenii ?>

Grafite pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 1,5 — 4,5 cm la bis. Sf. Dumitru din cartierul *Stoiceni*.

Popa Dumitr[u ?] ¹ ... ²

În partea din dreapta intrării în biserică, cu literă de 0,7 — 1,6 cm :

Dumitru | ma | ... d | ... ²

cu literă de 1,2 — 4,2 cm :

... ² Gligorie ³.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. Menționăm că, un preot „Dumitrașcu” este atestat la 1808, la acest lăcaș, iar altul „Dimitrie” în 1824 (cf. I. Ionașcu, *Catalogia—Argeș*, p. 22).

² Inscripție deteriorată; ilizibilă.

³ Inscripțiile au fost datate după grafie. Menționăm că tot pe fațada de la vest a bisericii, în partea din stînga intrării, se mai distinge vâleatul, „... | ... | 7271” <1762—1763>.

569

1755 martie 22

Grafite pe fațada de la vest a lăcașului, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 4,5 — 12 cm; la bis. Sf. Dumitru din cartierul *Stoiceni*.

Az | măr(tie) 22 l(eat) 1755, Ioniță Trușcă post(elnic).

cu literă de 0,5 — 7,5 cm :

... ¹ preoteasa Voica;

... ¹ Costan[din ?] ²; l(ea)t 7263 ³.

¹ Inscripție ilizibilă, acoperită cu culoare roșietică.

² Inscripție ilizibilă; întregirea a fost făcută de noi.

³ Corespunzător anilor 1754 septembrie 1 — 1755 august 31.

Icoană de lemn de 96/55,5 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos, în partea din dreapta, pe peretele de la est; literă de 0,5 — 1,6 cm, cu alb pe fond roșu, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; la bis. Sf. Dumitru din cartierul *Stoiceni* *.

Popa Niculae | zugrav; | 1843, | marte.

BIBLIOGRAFIE. P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului*, (în ms.), 1940, f. 57.

---

* La acest lăcaș se mai păstrează o icoană de lemn de 95/55 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, de la catapeteasmă, cu inscripția „1842 iunie 9”, precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 21).

PRIPOARE, com. Perișani

Piatră de 120/45/26 cm; literă de 5,5 cm și 7,5 cm, săpată; lespedeza este așezată pe partea din dreapta drumului care duce de la Pripoare la Perișani, lângă casa Elenei Vasiliu; în trecut a fost folosită ca prag la intrarea într-o veche locuință.

† | P... ¹ | ĪMEH ² | Oprea | diacon | o(t) Tite[șt(i)] ³.

Pe altă latură a pietrei :

Cos | tan | din ⁴.

---

¹ Inscripție deteriorată.

² Cu numele.

³ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

⁴ Inscripția a fost datată după grafie, prin analogie cu textul aflat sub nr. 51.

Piatră de 79/85,5/16 cm; literă de 7 — 12,5 cm, săpată; lespedeza este așezată în apropierea casei lui Gheorghe Matei.

† Къ нмѧ Ѡтца, амин ѿ Сина, амин | и С(вѣ)таго Дѡхѧ, амин. | Поми-
 л(8)и¹: Gherghi | e, Achim², A | ⁵ncea, Mă | riia, Voi | ca, Anca,
 Gherghie | ... | ...³;
 Pis⁴ martie 1⁵.

¹ În numele Tatălui, amin și al Fiului, amin și al Sfintului Duh, amin. Miluiește <Doamne>.

² În orig. „Accm”.

³ Inscriptie deteriorată; neinteligibilă.

⁴ A scris.

⁵ Inscriptia a fost datată după grafie, prin analogie cu textul aflat sub nr. 51.

PRISLOPU MARE, com. Drăganu

573

1838

Icoană de lemn de 80/52 cm, reprezentind în registrul superior Sf. Treime, iar în cel următor Adormirea Precistei, păstrată în pronaos, în partea din dreapta; literă de 0,3 — 1,1 cm, cu alb pe fond verzui, în cimpul inferior al piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Leat 1838. | Acēste sfi(n)te) icoane s-a(u) făcut prin cheltuiala ...¹
 [I] ²vancea băcan | ot Pitește³.

¹ Inscriptie deteriorată.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ „Ot Pitește” scris deasupra rîndului.

574

1838 ianuarie 29

Icoană de lemn fixată în partea superioară a iconostasului, reprezentind Sf. Treime între doi arhangheli; literă de 1,2 — 1,4 cm, săpată pe partea din spate a piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

1838 ghenare 29. Să | pătū | Ionū; | săpăt Co<...>¹ni.

¹ Inscriptie neinteligibilă; obiectul a fost vopsit pe partea din spate, fapt care îngreuează lectura.

575

1838 decembrie 5

Epitaf de 90/93 cm, pictat pe plinză, reprezentind Punerea în mormint a lui Iisus, păstrat în altar;

literă de 0,3 — 1,1 cm, cu alb pe fond maroniu, în
cimpul inferior al piesei; provine de la vechea bise-
rică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Această sfântă plaștanițe s-au f(ă)cut prin cheltuiala po[piei]¹ Cos-
tandin ot Valea Glinboc(ului); leat 1838, | dech(e)mv(rie) 5. Voicu zugraf.

¹ Inscriptie deteriorată; intregirea a fost făcută de noi.

PRODĂNEȘTI, com. Golești

576

1795 (7303) martie (?)

Cruce de lemn sculptat de 40/22 cm, păstrată în altar;
literă de 1,5 cm, în relief, pe suportul obiectului;
la bis. Sf. Voievozi.

Mușatǔ | diiacon.

Pe laturile obiectului, cu literă de 0,6 — 1,7 cm,
săpată:

730 | 3 | m(arti)e (?).

Ion, Iona, Ion, Gheorghe, Florea¹.

¹ Numele meșterului și ale donatorilor semnalate și de Oana Iancovescu și P. Florea,
Meșterul Mușat—diaconul din Opătești, în B, IV (1982), p. 244, nr. 9.

577

1802 (7310) mai

Cruce de lemn sculptat de 38/23 cm; literă incizată
pe fețele obiectului (piesa se află la pr. Constantin
Beștea).

7310 | mai;
Ioan, | Sanda¹.

¹ Să se vadă și Oana Iancovescu și P. Florea, *Meșterul Mușat—daconul din Opătești*,
în B, IV (1982), p. 244, nr. 16, autorii amintind printre donatori și numele lui „Marin”.

PROSIA com. Mușătești

578

1750 septembrie 1 — 1751 august 31 (7259)

Cruce de piatră de cca 100/55/25/18 cm; literă de cca
4 cm, în relief; este fixată în treapta scării unei troițe,
din dreptul proprietății lui Gheorghe Radu.

Ridicatu | -s-au această | ă sfi(n)tă cruc | e întru¹ hra | ⁵mu lu Sfe | te
Gheorghe, | Voicu, Rad | u, Zmadu, La | ză(r), Mariia, A | ¹⁰ ... ²

Pe latura din dreapta, pe muchia brațului transversal
al crucii :

... ³da, | Voica, Ma | rușca, V | ișă.

Pe brațul longitudinal :

M(a)riia, | Ion, Ma | rica, C | ostă (?), Ma | riia, Stan, | Radu, Ghe | or-
ghe, Floria, | Ma | riia, A | ... ²

Pe latura din stînga, pe muchia brațului transversal :

Leat | 725 | 9.

Pe brațul longitudinal :

I Gherghin | a, Marica, | Mariia, Rad | u, Gheorghe, Ne | cș(ia ?), Ion,
Dob | re, Radu, Io | nă, Mariia, | Nă(s)ta (?), Dra | gomir, Do... ³ | ... ²

¹ În orig. „înturu”.

² Inscriptia nu mai este lizibilă; crucea este fixată în ciment.

³ Inscriptie deteriorată, ilizibilă.

RACoviȚA, com. Racovița

579

18<19> septembrie 1 — 18<20> august 31 (732<8>)

Pisanie pe o piatră de 95/85 cm, fixată deasupra ușii
de intrare în biserică; literă de 2 — 5 cm, în relief;
la bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva.

† Această sfîntă și dumnezeiască biserică nevoitu-si-au | cu toată
os(i)rdiia dumnealui postelnicul Anastasie | Cea(u)hrimatista vătăfă la
acest plai și un preot anume | Thoma, cu soția Iona fost-au purtători de
grijă și la cheltuială, | ⁵ în hramul Sf(î)n(tului) Nicolae și Cuviosi Paraschivi,
slujitor fiind | bisericii, Dumitru erei, Stanca ereița și cu fii lor. † Și |
am dat de danie doo zile de arătură, de su pîatră pînă <în> ¹ Olt, noi | popa
Dumitru, Dumitru, Gheorghe, Alecsie † și Iacov, un loc de o jumătate | de
zi, în Cetate, din drum la deal † și doo zile și jumătate la Mo(a)ra veche,
de noi | ¹⁰ Vasile, Din(u), Gheorghe, Ana, Nicolae și o săliște de casă,
pă vale, la Mărul moșor; | și s-au săvîrșit în zilele episcopului Iosif, domn
Nicolae | Șuțu ², leat 7320 ³. † Și au dat vătăful Anăstase livadea cea
din Dosul Orzi(i), plai Titesti. Petcu pietra[r] ⁴.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 64—65
și 118 nota 1.

¹ Omis.

² Eroare, în loc de „Alexandru Șuțu”.

³ Data a fost scrisă incomplet, în loc de „7328”, cînd, probabil, a fost pusă pisania lăcaşului (să se vadă şi textul aflat sub nr. următor). Relevăm că Anastasie postelnicul a fost vâtaf de plai pînă în 1812, cînd avea să fie înlăturat pentru abuzuri (cf. V. A. Urechia, *Istoria românilor*, IX, p. 308 (doc. din 24 aprilie 1812 în care se arată că Anastasie postelnicul, vâtaful nu mai era volnic să locuiască „la plai”, urmînd a fi mutat la Piteşti).

⁴ Intregirea după D. N. Ionescu, *loc. cit.*

580

1820 (7328) iunie 15

Pisanie în pronaos, pe pereţele de la nord, într-un cîmp de 55/53 cm; literă de 5 cm, cu roşu pe fond alb; la bis. Sf. Nicolae şi Sf. Paraschiva.

Această sfîntă şi dumnezeiască biserică, nevoitu-s-au cu toată | osîrdia dumnealui posteln(i)cul Anăstase | Ceauhrimatistiu vâtafu la acestu plai | ⁵ şi un preot, anume Thoma ot Dobriceni, | ce au st(ă)ut preotu, de la hirotonie, fost-au | purtător de grijă la toate şi la cheltuială; | săv(î)rşitu-s-au prin Ioan di(a)con, | 7328, 1820 iunie 15 zile.

BIBLIOGRAFIE. Teodora Voinescu, *Ctitorii de vâtafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2, p. 307, nota 22.

581

<Cea 1835>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereţi de la vest şi nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albăstrui cenuşiu, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae şi Sf. Paraschiva *.

•Dimitrie ereu; .
Thoma ereu;
Anastasie vâtaful al acestui plai;
Chirca diiacon.

Pe glaful uşii de intrare în biserică, cu literă de 4 — 5,5 cm:

Paraschiv ereu;
Dumitru | Lăzurean(u).

Pe pereţele de la nord:

Ioana ** di(a)coneasa ¹.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 64.

¹ Inscriptiile au fost datate după grafie, în jurul anului cînd a fost zugrăvit lăcaşul.

* La acest lăcaş, pe pereţele de la intrarea în biserică, în partea inferioară a pisaniei este scrisă cu literă de 2,5 cm, cu negru pe fond alb, într-un cartuş de 18,82 cm şi data cînd a fost zugrăvit lăcaşul „1835 iunie 30”, precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 16). Menţionăm de asemenea, că anul „1835” este înscris şi în partea superioară a glafului uşii de intrare în biserică.

** Portretul ei şi la T. Voinescu, *Ctitorii de vâtafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2, p. 307, fig. 11.

Pomelnic pe peretele de la proscomidie; literă de 3 cm, cu negru pe fond alburui, într-un cîmp de 97/42 cm; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva.

Ctitori: | Anastasie ...¹ | Costache ... ic ...¹ | popa Toma, Necu
<...>¹ | ⁵p ...¹ | Z ...¹; | Ștefan | zograf².

¹ Inscriptie deteriorată, ilizibilă.

² Inscriptia a fost datată după grafie, în jurul anului cînd s-a zugrăvit lăcașul.

Inscriptie în naos, pe latura de la nord, către peretele de la vest; literă de 2,5 cm, cu gălbui pe fond albăstrui, în cîmpul din partea superioară a stranelor; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva.

Gheorghe, | Neaga, | Matei, | Anca¹.

¹ Inscriptia a fost datată după grafie, în jurul anului cînd s-a zugrăvit lăcașul.

RĂCHITELE DE JOS, com. Cocu

Icoană de lemn de 78/61 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,5 – 3,2 cm, cu negru pe fond maroniu, în cîmpul din dreapta al piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Ciripani*.

Drăghici zugr(a)f; | 1835 | ianuarie 23. | Și s-au plătit | de popa Neacșu.

RĂCHITELE DE SUS, com. Cocu

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cîmp de 59/33 cm; literă de 1,4 cm, cu negru pe fond gălbui, la bis. Sf. Gheorghe*.

Pomelnic de titorie: | Drăgușin ereu, Floarea er(e)ița, Neacșu, | Ioan d(iacon), Sanfira d(iaconeasa), Manea ereu, Sanfira er(e)i ț(a), Udrea d(iacon), Ioana d(iaconeasa), Stanca er(e)ița, Neacșu ereu. | ⁵ Dumitra er(e)ița, Gheorghe d(iacon), Mariia d(iaconeasa), Cos|tandin, Ioana, Luca, Stan, Ilinca, Dumine|că, Ioana, Radu, Mariia, Radu, Păuna, Ioan, Dumitra, Neculae, Dumitra, Cîrstea d(iacon), | Stanca d(iaconeasa), Tudor, Mariia, Methodie mo| ¹⁰nah, Anton, Ilie d(iacon), Neacșu ereu, Ma|riia er(e)ița, Dobrin, Smărandă, Ioan, Ilinca, | Voicu ereu, Mărină, Măriia ¹.

¹ Inscripția a fost datată după numele ctitorilor, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul. Menționăm că în continuarea acestui pomelnic a fost scris cu roșu un altul, amintind de cei ce au contribuit la refacerea bisericii, la 1855.

* Tot în altarul lăcașului, pe latura de la nord, în filacterul pe care-l ține Sf. Atanasie, este înscrisă data „1829”, precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 11).

586

1829

Icoană prăznicară de lemn de 32/24 cm, reprezentind pe una din fețe Botezul Domnului, iar pe cealaltă scena Nașterii lui Iisus, pe masa din fața catapetesmei; literă de 0,4 cm, cu alb pe fond cenușiu-verzui, în cimpul inferior al scenei Botezului Domnului, în stînga; la bis. Sf. Gheorghe.

1829. Dumitru zog(raf).

RĂDĂCINEȘTI, com. Berislăvești

I 587

1830

Icoană de lemn de 105/76 cm, reprezentind în cimpul central pe Iisus încadrat de 12 scene biblice; literă de 0,5 — 0,7 cm, cu alb pe fond maroniu, în cimpul inferior al scenei centrale; provine de la vechea biserică; la bis. Sf. Voievozi.

Această sfînt[ă] ¹ | icoan[ă] ¹ ... | ... ² | 1830; | ⁵ Antonie zogr(a)f.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscripție deteriorată.

II 588

<Sec. XVIII către sfîrșit — sec. XIX primele decenii>

Cruce de piatră de 191/86/34/20 cm, din vada de la „Culici”, marcînd hotarul vechii stăpîniri devălmașe; literă de 2,5 — 4,5 cm, în relief.

† Cu vrerea lui D(u)mnezeu, | s-au ridicat această | cruce întru cinstea Sfin|tei Preapodobnei ¹ Pa| ⁵rascheva, de robul lui | D(u)mnezeu, erei Dan, | erei(a) Ana, Ion, | Duminecă, erei Pătra|șco, erei(a) Mariia, | ¹⁰ Radu, Ilinca, ereu Oprea, | erei(a) Ioana, Zmea|da, Ioana, C(o)standin, | Rada, Mariia, Ivancu, | Iona, Voica, Catrina, | ¹⁵ Șerbu, Voica, Maria, Mi|halcea, Mariia, Stanca, | Stancu, Mand(a), Stanc[a] ².

¹ Preacuvioasa.

² Literă deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. Datarea inscripției pornește de la caracteristicile grafiiei.

RĂTEȘTI, com. Rătești

589

173<3 după aprilie 5 — 1735> (724<.)>

Piatră de mormint de 168/79 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la nord, în dreptul naosului; literă de 5,5 — 6 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae.

† Cu mila lui Dumnez|ău, aci suptă ¹ acistă pi|iatră iaste prestă-vit|ulu și răposatul robul | ⁵ lui Dumnezău, Barbu Ră|tescu sin Dumitraș|co slugeru, ce s-au prăs|tăvit în zilele prelu|minatului domnulu(i) | ¹⁰ nostru, mării sale Glig|ore Ghica v(oevo)d, și este cu fii|ca lui, Mariia, Doșpina, Vit|orie și fiu lui, A(n)drea; și(i) Du|mnezău să-i iarte. Și au fo| ¹⁵st ostenitoru, M(i)hai vt(ori) co|mis, sin Barbul Rătescul; | leat 724<.)> ².

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Materiale documentare*, în GB, 1965, p. 291.

¹ În text „spută”.

² Ultima cifră a vâleatului nu mai este lizibilă. Inscripția a fost datată corespunzător domniei voievodului Grigore al II-lea Ghica.

590

1840 decembrie 27

Piatră de mormint de 155/78 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la nord, în dreptul pronaosului; literă de 4,5 — 5 cm, în relief, în cimpul lespedei; la bis. Sf. Nicolae.

Oomeniloră, | toți cîț(i) la acestă m(or)|mînt priviți din ur[m] ¹ă, așa | să grăiți: D(u)mnezeu să erte | ⁵ pă răposatu Grigore Răte(s)eu, | ale căruia oase suptă acea(s)tă | piatră să odihnește, care nu|mai în vîrstă de tr(e)izeci și | cinci de ani s-au aflat și că | ¹⁰tre D(o)mnu s-au mutat, după ce | ca un ctitor, acestă sf(înt) lăcași | au săvîrșit, la ună ană au dat și ov|ștescu sfîrșit, în leat 1840, luna dech(e)vrie ² 27 ³.

¹ Inscriptie neinteligibilă; întregirea după I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*

² În text „dich(e)rvie”.

³ În chenarul de pe cele patru laturi ale pietrei este înscris un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 12).

RECEA, com. Recea

I 591

1805

Pisanie pe o piatră de 89,5/125,5 cm, fixată în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Cu vrerea Tatălui și cu ajutoriu Fiiului și cu îndemna|ria Sfîntului D(u)hû. Făcutu-s-au această sfîntă și du|mnezeiască biserică de zidû dinû începutû pînă în sfîrșitû, | după cumû să vede, în care să cinstește și să prăznuește în hram|⁵u sfintei Adormirei Precistii și al Cuvioasei Parasch|ivei, în zilele înălțatului domnû, Eo Costandinû Ipsi|la(n)tû voevodû, cu blagosloveniia sfînții sale Dositheu; și s-au făcutû pă moșie megieșască, ostenitori și la toat|e împlinitori fiindû popa Gheorghe, Mariia priotiasa, Pa|¹⁰pa fiu lorû, dinû preună cu Marinû, Mușă, Șarbanû, Safta, Mariia, | dîndû ajutori și aceștea: Danciu, Ionû, Marinû, Ionû, Ionû, M|arcu, Cîrstia, Ilinca, Neacșu, Sandul¹, Preda, Stana, Paras|chivû, Cîrstia, Antonie, Rada, Radu, Costandinû, Matei, Ra|du, Șarbu, Costan-dinû, Radu, Nedea, Vlada, Fratea; și acești |¹⁵numiți nu sîntû toți moșteni, ci ajutori, aminû. | Leatû 1805. | Ilie lemnariu.

¹ Nume reliefat prin săparea spațiilor din jur, scris în adîncime față de restul inscripției.

I 592

<Cea 1805>

Inscripție la proscomidie, pe peretele de la vest, lângă ușa diaconească de la catapetasmă; literă de 3 și 4 cm, cu maroniu roșcat pe fond cenușiu, într-un cîmp de 40,5/26,5 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Ionû M|arica, | acest vâtaf | ce au zid|⁵it sfî(n)t(a) | bis[e] 'ri-c[ă] ¹... ²

¹ Inscripție ilizibilă; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscripție ilizibilă. Textul a fost datat după grafie, în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul.

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cîmp de 28/40 cm; literă de 3 cm, cu negru pe fond cenușiu; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Aice preote po|meneste și pre robi(i) lui | D(u)mnezeu, zugravi(i) : | Anghel zug(ravul), Ionu uce(nicul); | ⁵ sept(embrie) 1, 1805.
Stoian, Tudora, | Stoian ¹.

¹ Nume scrise cu literă de 1,5 cm.

Inscripție în partea inferioară a icoanei hramului din fațada de la vest a lăcașului; literă de 3 și 7 cm cu negru pe fond alb; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

1806. Anghel zugr(a)v Stoianov(i)ci.

Inscripție în pronaos, pe peretele de la vest, în registrul draperiei, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 2,5 — 4,7 cm, cu negru pe fond cenușiu, într-un cîmp de 44/54 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Dreptă acestă locu să | odinește o(a)sele | răposatilor robi | lui D(u)mnezeu, | ⁵ Marină, Șarban, | ctitori(i) bisăricii ¹.

¹ Inscripția a fost datată după grafie, în deceniile ce au urmat după zidirea lăcașului, de către ctitorii amintiți.

Inscripție în pronaos, pe peretele de la vest, în registrul draperiei, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 2,5 — 5 cm, cu negru pe fond cenușiu, într-un cîmp de 40/49 cm; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Dreptă acest | loc să odihnește | o(a)săle răposatului <robu lui> ¹ | D(u)mnezeu, Gheorghie erei, | ⁵ titor sfintei bese|rici ².

¹ Omis.

² Inscripția a fost datată ca posterioară anului în care preotul Gheorghe, fiul lui Misail în vîrstă de 70 ani, este amintit în catagrafia de la 1810 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 51)

Cruce funerară de piatră de 90/33/16/15 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la vest; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Pomen|(e)ște, D(oa)m|ne, pre |robi(i) |⁵ tăi, Vi|sarionă | monah,
| Vladu; | 1829; | Niacș|a¹.

¹ Nume săpat cu literă de 23 cm.

Cruce funerară de piatră de 93/41/24/14,5 cm, în incinta lăcașului, pe latura de la est; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului din *Recea de Sus*.

Aici să | află mo|rmîntu | răposati |⁵ Ghini; leat | 1844 fev(rua-
rie) | 28.

Cruce funerară de piatră de 104/47,5/28/19,5 cm; literă de 5,5 cm, în relief; a fost adusă din cimitirul vechiului sat aflat odinioară în matca Teleormanului; este așezată pe partea din stînga drumului ce duce către Izvoru, în dreptul proprietății lui Dumitru Tănăsescu.

Pomen(e)ște, | D(oa)mne, pre |robi(i) tăi, | Sandu, Sta|⁵ncea, Ionă,
| Marină (?), Ioa|na, Comană | diaconul; | 1828 iun(ie) 1.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 870.

ROBAIA, com. Berislăvești

Piatră de mormînt de 156/69 cm, în incintă, în partea de la est; literă de 5 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la bis. Nașterea Maicii Domnului.

Supt aciastă pisanie | să odihnește oase|le lui Iorga, care a|u făcut această sf(întă) | ⁵ biserică, după cum | să vede; Măria, Ior|dana, Vasile, Cost|andin, Maria, Ioana 2 ¹, | Gheorghe, Ignat... ² Samfi|ra, Cîrstea, Pătru.

Cu literă săpată :

Gheorghe, Ioan[a] ³ 2 ¹, | Gligore, [I] ³ oană, [II] ³ ie, | Filip er[eu] ³ ... ² | Gherghi ... ² Gh ... ² | er(e)u; | 1822 | noe(mvrie) 25 ⁴.

¹ În orig. „r” (= 2), adică numele să fie amintit de două ori.

² Inscripție deteriorată, ilizibilă.

³ Literă deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

⁴ În chenarul de pe laturile lepedei este scrisă o inscripție cu caracter de cult (cf. Anexa I, nr. 23).

ROBAIA, com. Mușătești

I 601

1809

Vas de piatră de la spălătorul din altar, de 12/31 cm; literă de 1,7 cm, în relief, pe bordura piesei; la biserica de lemn Buna Vestire și Sf. Nicolae.

[Do] ¹rotheu ereu monahă; 1809.

¹ Ilizibil.

II 602

1848

Pisanie ce era scrisă în trecut pe peretele de la est din pridvor, în partea superioară a ușii de intrare în biserică; inscripția a fost rescrisă cu prilejul lucrărilor de reparare a lăcașului; la bis. Sf. Gheorghe * (Schitul Robaia).

† Întru slava sf(in)tei și cei de o ființă făcătoarei și nedespărțitei Troiță și întru cinstea și lauda sf(intului) m(a)r(elui) M(u)ce(nic) Gheorghie, | purtătorul de biruință, s-au zidit din temelie această sf(în)tă biserică, | de d(u)m(n)i(a)lor ctitori(i): Sava, Livera, Mușat, Mușătești, și s-au înzestrat cu | ⁵ moșia aceasta de pre ¹ car(e) e ² zidită biserica ³ și ⁴ un munte ce-i zice Dara și | o vie. Iar într-o vreme răsipindu-să călugări(i) și rămîind schitu pustiu s-au luat moșia, muntele, | viia supt comanda sf(intei) episcopii Argeș. Apoi iar ⁵ adunîndu-să călugări, pre vremea răposatu|lui Iosiv episcopu, fiind iubitori de D(u)mn(e)zeu. Iar la leat ⁶ 1843 s-au orîin| ¹⁰ duit stareț și îngrij(i)tor sf(in)ția sa părintele Visarion eromonah, de pria osf(in)ția sa chiriu, | chir Ilarion episcop al Argeșului. Deci avînd rîvnă și dragoste acest părinte | stareț s-au nevoit de au înte-

meiat acest sf(in)t schit. Iar la leat⁷ 1848 | aflindu-să biserica cu totul întunecoasă și afumată și | iarăș nevoindu-să a să înpodobi și a aduna părinți, ca un bun |¹⁵ părinte s-au îndemnat și sf(i)nția sa zmeritul ieromonahu Theo|dosie duhovnicu de au hărăzit⁸ noaăzeci galbeni, spre podoaba și | ajutoriul beserici(i). Asemenea tîmpla s-au săpat cu toată podo|aba ei, d(e) sus pînă jos, de sf(i)nția sa pări(n)tele Naum monah. Încă | s-au mai îndemnat și alți făcători de bine, care |²⁰ cu ce s-au îndurat a ajuta, ca să aibă pomenire vecinică⁹.

Textul după : Transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 281 (cu alfabet chirilic).

Să se vadă și : 1 C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 48—49; 2 „Anuarul Argeșului”, 1929, p. 36, nota 1; 3 Al. Frunzescu, *Comunicări. Biserica minăstirii Robaia*, în BCMI, XXXV (1942), p. 190; 4 D. Pleșia, *Cîteva știri despre schitul Robaia*, în MO, 1975, p. 117—118; 5 L. N. Varlaam, *Mănăstirea Robaia*, f. 28—30; 6 C. N. Mateescu, ms. rom. 5 091, de la Bibl. Acad., f. 175—177.

¹ La Al. Frunzescu, *loc. cit.*, „pe” (omîtînd particula „de”).

² La Al. Frunzescu, „care este”.

³ În textul din fondul Gr. G. Tocilescu, *loc. cit.*, înainte de cuvîntul „biserică” mai este scris un „b” (?).

⁴ La Al. Frunzescu, înainte de particula „și” este scris „încă”.

⁵ La Al. Frunzescu, „Iar apoi”.

⁶ În textul din fondul Gr. G. Tocilescu apar numai literele „eat”.

⁷ La Al. Frunzescu, cuvîntul „leat” este omis.

⁸ La Al. Frunzescu, „zugrăvit”.

⁹ Relevăm că principalele deosebiri de lectură față de textul de bază folosit de noi au fost notate numai după Al. Frunzescu, deoarece acesta este primul editor care a tipărit pisană într-o formă apropiată de transcrierea chirilică existentă în ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad. El a citit pisană înainte de data la care aceasta a fost rescrisă.

* La acest lăcaș a existat în trecut și un clopot cu inscripția „Iustina monahia; 1836” (cf. transcrierea din fondul Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 281 (cu alfabet chirilic).

II 603

1812

Potir de metal de 22 cm înălțime și 9,5 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,2 — 0,6 cm, săpată pe suportul piesei; la bis. Sf. Gheorghe (Schitul Robaia).

† Acest discopotir¹ și ling(u)r(ița) și zvâzda s-au făcut cu chiel-(tuiala) † eros(himonahului) Iosif, s(fintului) schit Rob(aia); 1812.

BIBLIOGRAFIE. Gr. Urițescu, *Schitul Robaia — Argeș*, în GB, XXXIII (1974), p. 1 133 și 1 139.

¹ În text „discopostir”.

Icoană de lemn de 72,5/57 cm, reprezentînd pe Sf. Gheorghe, lingă catapetasmă, în partea din dreapta; literă de 0,3—0,4 cm, cu alb gălbui pe fond maroniu, în cîmpul piesei; la bis. Sf. Gheorghe (Schitul Robaia).

S-au făcut de Costandin zogr(af); | 1848 mai 6.

ROCIU, com. Rociu

605

1834

Icoană de lemn de 88,5/64,5 cm, cu riza, înfățișînd pe Maica Domnului cu Iisus, în pronaos, pe peretele de la est, în partea din stînga; literă de 0,7 — 1,1 cm, cu alb pe fond albastrui, în cîmpul inferior al obiectului; provine de la vechea biserică; la bis. Înălțarea Domnului.

Leat 1834¹. | Ghermano iero(mona)h.

BIBLIOGRAFIE. V Brătulescu, *Bis. din Rociu*, în MO, 1960, p. 513.

¹ Data „Leat 1834 | dechemvre 20” și pe icoana lui Iisus din pronaos, în partea din dreapta (de 88,5/63 cm).

RUDA, com. Budești

I 606

1601 (7109) mai 2

Piatră de mormint de 116/60 cm, fixată în pridvor, pe peretele din partea din dreapta intrării în biserică; în trecut a fost pusă ca prag la intrarea din pronaos în naos; literă de 7,5 cm, în relief; la bis. Sf. Voievozi.

Прѣстави се рабъ | б(о)жю, Кірка с(ы)нь Тѣдор пост(елник) и м(а)ти ер(о)
Станка, | въ д(ѣ)ни Іѡ Мнѡхъ | воевод, м(е)с(е)ца маю въ д(ѣ)ны, въ лѣт хрѣ¹.

A răposat robul lui Dumnezeu, Chirca fiul lui Tudor postelnic și mama lui, Stanca, în zilele lui Io Mihai voievod, luna mai 2 zile, în anul 7109¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Fabrica de hirtie de pe Olt, din satul Ruda*, în AO, II (1923),

p. 449 (text în transliterație); 2 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 17 (text în transliterație); 3 V. Drăghiceanu, *Bis. din Ruda*, în BCMI 1929, p. 121 (text și foto. la p. 122); 4 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 50 (text în transliterație și trad. la nota 3); 5 N. Iorga, *Dări de seamă*, în RI, 1931, p. 318, nota 1 (text). 6 C. Rezachevici, *L'attitude des boyards Rudeanu*, în RRH, 1993, nr. 3—4, p. 255 (trad. în l. franceză).

¹ La această dată, Mihai Viteazul după tratativele de la Viena cu imperiali, se afla în drumul de întoarcere spre Transilvania.

I 607

16<01> (71<09>) <ma>i 21

Piatră de mormint de 136/77 cm, fixată în pridvor, pe perețele de la sud; în trecut era așezată în dalajul pridvorului; literă de 7,5 cm, în relief, în cimpul superior al pietrei; la bis. Sf. Voievozi.

Прѣстави се раба б(о)жю жспаница | Каплѣ, жспани(ѣ)са жспани [И] ¹цѣфанъ | лѣг(о)фѣт) и двѣ ѡтрѣщци на нм[а: Іѡ] ¹нѣ и Нѣга; | та погнѣен попо [Марини] ¹ѣ (?) ; въ д(ѣ)ни | ³ Іѡ Мнѣхана коєво[д, в(ѣ) м(ѣ)с(ѣ)ца ма] ²ю | ка д(ѣ)ни, въ лѣт[ѣ ³хз] ¹р[ѣ] ³.

A răposat roaba lui Dumnezeu, jupanița Caplea, jupîneasa jupanului Iștfan logofăt și doi copii, pe nume, Ion! și Neaga; și a pierit <și> popa Marincea (?); în zilele lui Io Mihail voievod, în luna <ma>i 21 zile, în anul 71<09>.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Fabrica de hîrtie de pe Olt, din satul Ruda*, în AO, II (1923), p.449 (text în transliterație); 2 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 17 (text în transliterație); 3 V. Drăghiceanu, *Bis. din Ruda*, în BCMI, 1929, p. 121 (text); 4 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 51 (text în transliterație); 5 N. Iorga, *Dări de seamă*, în RI, 1931, p. 318, nota 1 (text); 6 C. Bălan, *Ruda et les boyards Rudeanu*, în RRH, 1993, nr. 3—4, p. 264, nota 30 (text și trad în l. franceză); 7 C. Rezachevici, *L'attitude des boyard Rudeanu*, ibidem, p. 253 (trad. în l. franceză).

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Și la D. N. Ionescu, *loc. cit.*, și N. Iorga, *loc. cit.*, apare lectura „(ma)i”.

³ Inscriptie ilizibilă. Textul a fost datat din vremea lui Mihai Viteazul, prin analogie cu inscripția de pe piatra aflată sub nr. 606.

I 608

1624 (7132) martie 1

Icoană de lemn de 90/70 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, flancată în partea din dreapta de un arhanghel, la catapeteasmă în stînga ușilor împărătești; literă de 1 cm, cu auriu pe fond roșcat, în cimpul inferior al piesei; la bis. Sf. Voievozi.

† М(о)л(ѣ)ніе рабы б(о)жіе, жспан дска, Кієраца, [г... Гн] ¹ѣка, дѣдска, Марта, Маріе, Кієраца, жспан Марко; Мар[іе] ¹, дим[а] ¹, дѣсна, Каталина; | ²хзрлв | м(ѣ)с(ѣ)ца | м(ар)θ(іе) а | д(ѣ)нѣ.

† Rugăciunea robilor lui Dumnezeu, jupan Duca, Chierața, . . Ghica Dedul, Marta, Marie, Chierața, jupan Marco, Marie, Dima, Despa, Catalina; 7132 luna martie 1 zile.

BIBLIOGRAFIE. G. Teodorescu, *Bis. Ruda*, în BCMI, 1929, p. 172 (text).

¹ Inscripție ilizibilă; întregirea a fost făcută după G. Teodorescu, *loc. cit.*

² Data și la D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 50.

I 609

1780 septembrie 1 — 1781 august 31 (7289)

Icoană de lemn de 76,5/60 cm, reprezentînd Soborul Sf. Îngeri, lingă catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,6 cm, cu alb pe fond verzui, în cîmpul inferior al veșmintelor arhanghelului, reprezentat în partea din dreapta, și a lui Iisus; la bis. Sf. Voievozi *.

Pisah Rafail zug(rav); | 7289.

BIBLIOGRAFIE. G. Teodorescu, *Bis. Ruda*, în BCMI, 1929, p. 175 (numele zugravului transcris cu alfabet chirilic).

* În pronaosul lăcașului, pe perețele de la est, în partea din dreapta intrării în naos se mai păstrează o icoană de 77,5/61,5 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, încadrați de 12 apostoli, consemnînd data „Leatŭ 1812”, precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 18).

I 610

<17>83 septembrie 1 — <17>84 august 31 (<72>92)

Icoană de lemn de 96/69 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae încadrat pe laturi de diferite scene din viața lui, lingă catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,6 — 1,1 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al scenei centrale; la bis. Sf. Voievozi.

...f...¹ deac(on) zug(r)av ...²; [72]³92.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16; 2 G. Teodorescu, *Bis. Ruda*, în BCMI, 1929, p. 172; 3 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 50.

¹ Inscripție deteriorată. G. Teodorescu, *loc. cit.* și D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 50, relevă numele lui „Pătru zugrav; 1784”; la D. N. Ionescu, *loc. cit.*, apare data „1684 (7192)”. Este mai degrabă vorba de Rafail zugravul, litera „f” din cuprinsul numelui meșterului, fiind încă lizibilă.

² Inscripție deteriorată.

³ Întregirea a fost făcută de noi.

I 611

<Sec. XVII către mijloc>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe perețele de la sud; literă de 3,5 — 4 cm, cu alb în dreptul

lor; inscripțiile au fost rescrise cu prilejul repictării lăcașului în sec. XVIII și XIX; la bis. Sf. Voievozi.

Jupanu Theodor clucer;
jupanița Despa;
jupan Chirca;
jupa[nița]¹ | Dumi[tra]¹ | na².

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 15; 2 V. Drăghiceanu, *Bis. din Ruda*, în BCMI, 1929, p. 121; 3 G. Teodorescu, *Bis. Ruda*, ibidem, p. 172; 4 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 49; 5 C. Bălan, *Ruda et les boyards Rudeanu*, în RRH 1993, nr. 3—4 p. 265.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută după D. N. Ionescu, *loc. cit.*

² Inscriptiile au fost date după numele lui Chirca <Rudeanu>, soțul Dumitranei, care în perioada de început a activității sale a deținut funcții modeste, de al doilea postelnic și postelnic — din 1634 și până la sfârșitul domniei lui Matei Basarab; după 1654, îndeplinește succesiv atribuțiile de mare stolnic, clucer, logofăt și ban (cf. I. Ionașcu, *Biserici din Olt*, p. 21 și p. 127 și urm.; N. Stoicescu, *Dicționar*, p. 236 și 237—238). În tabloul votiv numele său nu este însoțit de mențiunea unei dregătorii. Relevăm că G. Teodorescu, *loc. cit.*, pornind de la data consemnată pe icoana aflată sub nr. 608, a afirmat că lăcașul a fost zugrăvit, inițial, la 1624.

I 612

<1780—1781>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la vest și nord; literă de 3,5 — 4 și 4,5 cm, cu alb în dreptul lor; inscripțiile au fost retușate cu prilejul reparațiilor făcute zugrăvelii lăcașului, în sec. al XIX-lea; la bis. Sf. Voievozi.

Monah Rafailu Slăvitescu¹;
jupin[ea]²sa Niacșa³;

Pe peretele de la nord:

jupan Dinu | братъ его⁴;
jupan Răducan post(elnic) | чинъ его⁵;
jupan Anghel⁶; | ...⁷;
jupanița | dumnealui, Stanca⁸; | ...⁹

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 15; 2 V. Drăghiceanu, *Bis. din Ruda*, în BCMI, 1929, p. 121; 3 G. Teodorescu, *Bis. Ruda*, ibidem p. 172; 4 D. N. Ionescu, *Schituri* p. 49; 5 C. Bălan *Ruda et les boyards Rudeanu*, în RRH, 1993, nr. 3—4, p. 265—266.

¹ Atestat în actele vremii către mijlocul sec. al XVIII-lea (să se vadă doc. din 1747 sept. 23, la Arh. St. Buc., Mitrop. Țării Rom., CCXCI/6; să se vadă în același fond și doc. CLIX/4). Relevăm că V. Drăghiceanu, *loc. cit.* și G. Teodorescu, *loc. cit.* au afirmat că portretul său a fost zugrăvit ulterior primei etape de pictare a bisericii.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Portretul ei se suprapune peste un altul, neidentificat, aflat sub actualul strat de zugrăveală.

⁴ Fratele lui, adică fratele lui Răducan postelnic.

⁵ Fiii lui, adică fiii jupanului „Anghel”.

⁶ Inscricțiia numelui său a fost scrisă în urma lucrărilor de reparare a picturii în sec. al XIX-lea. La V. Drăghiceanu, *loc. cit.* apare onomasticul „Andrei”. Menționez că jupan „Anghel” și jupanița Stanca susțin silueta bisericii, ei fiind, deci, ctitorii principali ai refacerii picturii la (1780—1781). Aceștia aparțin, probabil, familiei Slăvitescu (pentru unii dintre Slăvitești să se vadă și *Inscripții — București*, I, nr. 1 170, p. 768).

⁷ Inscricțiia din dreptul copilului, înfățișat lângă jupan „Anghel”, nu se mai păstrează.

⁸ Inscricțiile au fost date după grafie și factură artistică, în vremea în care a fost rezugrăvit lăcașul (să se vadă pentru aceasta și textul aflat sub nr. următor).

⁹ Inscricțiia din dreptul copilei reprezentate lângă jupanița Stanca nu se mai păstrează.

I 613

1780 septembrie 1 — 1781 august 31 (7289)

Inscricție ce era scrisă în trecut, în naos, pe peretele de la vest, în partea superioară a ușii de intrare, în dreptul pisaniei și pe tabloul „Duminica Slăbăno-gului”; la bis. Sf. Voievozi.

Piisah diacon Radu zug(rav); 7289 ¹.

După: G. Teodorescu, *Biserica Ruda—Birșești din comuna Bercioi—Argeș*, în BCMI, XXII (1929), p. 175 (cu alfabet chirilic).

¹ Inscricțiia marchează data rezugrăvirii bisericii. G. Teodorescu, *art.cit.*, p. 172, considera că lăcașul a fost repictat în urma lucrărilor de refacere efectuate de ctitorii, dela 1772 (sic).

I 614

1735 septembrie 1 ... 1797 august 31 (7244 ... 7305)

Grafite în altar pe peretele de la nord-est, în parte. din stînga ferestrei; literă de 0,8 — 1,2 cm; la bis-Sf. Voievozi.

Erei Dinu | ...ișt... | ... ¹ ispisa(h) | leat | 7244 ².

în partea inferioară a grafitului de mai sus :

7246 ³.

cu literă de 0,6 — 2,3 cm :

Dinū.

cu literă de 0,5 — 2,4 cm :

Eu Radu.

cu literă de 0,6 — 3,5 cm :

Filipū.

cu literă de 0,4 — 1,2 cm :

Negoitā.

cu literă de 0,5 — 1,3 cm :

... | ...¹ | pop(a) Pătru; | 7305⁴.

către nord, cu literă de 0,3 — 2 cm :

Eu Radu | grămăticu sin popi(i) [Mi] ⁵hail; | l(e)at 7305.

cu literă de 1,1 cm :

Petrache.

¹ Inscriptie deteriorată.

² Corespunzător anilor 1735 septembrie 1 — 1736 august 31.

³ Corespunzător anilor 1737 septembrie 1 — 1738 august 31.

⁴ Data se repetă, fiind scrisă și cu cifre arabe, în forma „73<0>5” ; ea corespunde anilor 1796 septembrie 1 — 1797 august 31.

⁵ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

I 615

1761 septembrie 1 — 1762 august 31 (7270)

Grafit în altar pe peretele de la sud, în partea din stînga nișei; literă de 1,2 — 3 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Cutremurū ot | 7270¹.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 49.

¹ D. N. Ionescu, *loc. cit.*, presupune că această însemnare a fost făcută de Udrea grămăticul. El amintește, de altfel, că, pentru un fenomen similar „Gheorghe ereu zgirie cutremurul cel mare, de la 7245 (1737)” (D. N. Ionescu, *loc. cit.* și Idem, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16). Data indicată de D. N. Ionescu, este probabil, greșită. Un cutremur mare de pămînt este amintit de sursele vremii în 1738 mai 31 (cf. I. Corfus, *Însemnări de demult*, p. 238—241), ale cărui puternice efecte s-au resimțit din Moldova și pînă în părțile din vestul țării (să se vadă și V. Cîndea, *Cutremurul din 31 mai 1738 și pagubele Hurezului*, în MM, I (1958), p. 257—258). Precizăm, de asemenea, că în partea de nord-est a altarului se deslușește încă vâleatul „7246”, corespunzător anului 1738 (să se vadă inscripția de sub nr. precedent), ceea ce ar putea constitui un argument în plus privind lectura inexactă a datelor comunicate aici de D. N. Ionescu, *loc. cit.*

I 616

<Cea> 1775 septembrie 1 ... <sec. XIX primele decenii>

Grafit în altar pe peretele de la est, în partea din dreapta ferestei; literă de 0,5 — 2,4 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Udrea grăm(ă)tic¹; | 7284².

cu literă de 0,2 — 1 cm :

Popa Mihai; | Matei Михаил Матей³.

cu literă de 0,5 — 1,4 cm :

Eu Gheorghe gramăti[eu]⁴.

În partea superioară a grafitului de mai sus, cu literă de 0,5 — 0,8 cm :

Ion logof(ăt).

cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

Ionă.

cu literă de 1,5 — 3,5 cm :

† Filaret ⁵.

---

¹ Numele se repetă în forma „Udrea | gră(mă)ticu”, cu literă de 0,7 cm.

² Corespunzător anilor 1775 septembrie 1 — 1776 august 31.

³ Fiul lui (cf. și D. N. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16).

⁴ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

⁵ Inscripțiile au fost date după grafic, pornind din jurul datei corespunzătoare vâleatului amintit în text și pînă în primele decenii ale veacului trecut.

I 617

1775 septembrie 1 ... 1841

Grafite în altar pe perețele de la sud, către est; literă de 0,4 — 2,5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Tudoră, | sărace copile, | ce-o să te mai dau | de pără; | l(eat)
7284 *.

în partea superioară a inscripției de mai sus, cu literă de 0,4 — 3,2 cm :

Radu grămă|t(ic)u, pom(enire ?); 7305 ¹.

cu literă de 1,7 — 2,1 cm :

Eu Nicu²; | Nicu diaconu.

cu literă de 0,2 — 2 cm :

Ionă Noroceă.

cu literă de 1 cm :

Ion.

cu literă de 0,3 — 3 cm :

Eu Dumitru.

cu literă de 0,6 — 2 cm :

Iordache.

cu literă de 0,3 — 0,6 cm :

Ionu Pîrvu.

cu literă de 0,5 — 1,2 cm :

Eu Iordache grămătiicu.

cu literă de 0,4 — 2,1 cm :

Eu Pătru ³ | grăm(ăticu).

în partea inferioară a acestui grafit, cu literă de 1,1 cm :

Ionă.

în dreptul unui personaj sgrafilat pe perete, cu literă de 0,8 cm :

Eu Matei.

în partea inferioară a personajului menționat, cu literă de 1 — 2 cm :

Sărace Udrea, ce-o să te mai dau de | păru*.

în partea inferioară a acestui grafit, data :

1841 ⁴.

¹ Corespunzător anilor 1796 septembrie 1 — 1797 august 31.

² Menționăm că în dreptul numelui „Eu Nicu” amintit mai sus se mai află un grafit, parțial lizibil, indicând data „...1833 iuni(e) 7”, cu literă de 0,5 — 1,2 cm.

³ Numele se repetă în partea superioară a acestui grafit.

* Grafitul și la D. Ionescu, *Ruda* în NRB 1924—1925, p. 16; idem, *Schituri*, p. 49; să se vadă și C. Bălan, *Considerații*, în RA, 1991, nr. 3 p. 315. Menționăm că văleatului 7284 îi corespund anii 1775 septembrie 1 — 1776 august 31.

I 618

1776 februarie 1 (?)

Grafit în altar, pe perețele de la sud, către ușa diaconască; literă de 0,6 — 5,5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Au murit Costandin | Rud(eanu); în lu(na) fev(ruarie) d(ă)ni(?),
1776. | Miha(i).

Un alt grafit din altar, în partea de sud-vest, cu literă de 0,5 — 2,1 cm, amintește :

Să s(ă) știe de cîndu au r[ăposat] ¹ | ereu Pătru ².

¹ Inscripție deteriorată, ilizibilă; întregirea a fost făcută de noi.

² După grafie, inscripția aparține perioadei dinspre sfîrșitul sec. al XVIII-lea.

I 619

1776 septembrie 1 ... 1797 august 31 (7285 ... 7305)

Grafit în altar pe perețele de la sud, în partea din stînga nișei; literă de 0,7 — 2,5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Eu Udria | grămăticul, | în ani(i) aceștia, | 7285 ¹.

în partea de la sud-est, în chipul inferior, cu literă de 0,7 — 2,1 cm :

Udrea | grăm(ă)tică.

în partea inferioară a grafitului de mai sus, cu literă de 0,7 — 2,5 cm :

¹ Corespunzător anilor 1776 septembrie 1 — 1777 august 31.² Corespunzător anilor 1796 septembrie 1 — 1797 august 31.

I 620

1785 <după> martie 16

Grafit în altar, pe peretele de la sud, lângă ușa diaconască; literă de 0,7 — 2,3 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Să s(ă) știe că au dat o zăpadă | în 3 zile a lui mar(tie) și au nin|să
 pîn la mar(tie) 16 zile. S-au | făcută zăpada de trei ¹ | ⁵ palme și ger foarte
 [cu] ² | usturime și ... ³ | nă s-au făcută dină ... ³ | pă foarte (?) lu ...
 m ... ³ cio său ... ³ | în m ... ³ | ¹⁰ di ... ³ l(ea)t 1785 ⁴ | ... | ... ³ Mihai-
 lă ere(u) ... | ... ³ ereu Ion * to ... | ... ³ Ruda.

¹ Scris pe rîndul următor și cu cifre chirilice.² Inscricție deteriorată, ilizibilă; întregirea a fost făcută de noi.³ Inscricție deteriorată, ilizibilă.⁴ Anul este scris și în partea din stînga a textului și cu cifre arabe. Inscricția a fost datată ca posterioară lunii și zilei menționate în text.* Menționăm că la D. N. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16 și Idem, *Schituri*, p. 49 este amintit și numele unui „Ion ereu, Ruda”.

I 621

1796 (730<4>) martie (30)

Grafit în altar pe peretele de la sud, în dreptul unei mici firide; literă de 0,6 — 3,5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Să s(ă) știe că [a murit] ¹ | Mihailă er[eu, în lu] ¹ | na lui mar[tie
 30 zile, 1796] ¹.

Să s(ă) știe că(n)du ... ² [a murit] ¹ | Mihailă e[reu] ¹, | în luna lui
 marti[e, miercuri] ¹ | în zili. ³ în t... ³ mergea... ³ | în ... ³ în săpt(ă)-
 m(ina) a treia a | sf(i)ntului postă; | 7305 ⁴.

Pome(ne)ște, D(oa)mne, | Pătru ⁵.BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 50, note.¹ Inscricție deteriorată, întregirea a fost făcută după D. N. Ionescu, *loc. cit.*² Inscricție deteriorată; la D. N. Ionescu, *loc. cit.*, apare particula „că”.³ Inscricție deteriorată.⁴ Văleatul este indicat, probabil, după stilul de la ianuarie. Data de 30 martie a căzut într-o miercuri, la 1796, an ce corespunde lui „7304”.⁵ Numele se repetă și pe rîndul următor. Acesta a fost identificat inexact cu „Pătru grămăticu”, fiul lui Ion mazilu din Ruda.

I 622

<Cea> 1796 septembrie 1 — 1797 august 31 (7305)

Grafite în altar pe peretele de la sud, în partea dinspre est; literă de 0,4 — 3,3 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Eu Radu si(n) pop(a) Mihai ot Ruda, | care este fecioru | pop(i)
lui Pătru; 7305.

*in partea superioară a acestei inscripții, cu literă de
0,5 — 2,3 cm :*

Niculai i Pătrașcu.

cu literă de 1 — 1,4 cm :

Dinu ¹.

cu literă de 0,5 — 3 cm :

Помени, Г(оспо)ди ², Dragomira.

cu literă de 0,6 — 1,3 cm :

Tăna | se.

cu literă de 0,3 — 1,2 cm :

Negoită.

cu literă de 0,4 — 2,5 cm :

Tudora.

cu literă de 0,5 cm :

... ³ | log(ofăt) | Matei.

cu literă de 1 — 2,5 cm :

Radu ⁴.

---

¹ Numele se repetă, fiind scris încă în două locuri.

² Pomeneste, Doamne.

³ Inscriptie deteriorată.

⁴ Inscriptiile au fost datate în jurul anilor primului grafit menționat mai sus.

I 623   <Cea> 1797 (7305) martie 18 ... <cca> 1811 (?) aprilie 26

Grafite în altar pe peretele de la sud, în partea din
stînga nișei; literă de 0,6 — 3,5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Udriște | răm(ă)ticu *.

*cu literă de 0,4 — 2,2 cm, în partea inferioară a inscrip-
ției de mai sus :*

Mih(ă)ilă (?) ... ¹

cu literă de 0,3 — 0,8 cm :

Matei ² sinu popi Mihai * | otu Ruda.

cu literă de 0,5 — 1,8 cm :

Dumitru.

în partea inferioară a inscripției de mai sus, cu literă
de 1 — 1,2 cm :

Gheorghie ereu, Goran | ereu otă Ruda.

cu literă de 0,5 — 2,6 cm :

Pomenește-mă | părinte | sfinte, cându | vei pomeni | norodu ;
am(i)ntești | numele Radu, | april(ie) | 26 | d(ă)ni | 7305.

cu literă de 0,4 — 0,9 cm :

Eu Dumitru.

cu literă de 0,3 — 1,2 cm :

Ioan.

cu literă de 1,1 — 1,5 cm :

pop(a) Mihai | ot Ruda.

cu literă de 1 — 3 cm :

Az Mihai.

cu literă de 1,2 — 3,5 cm :

Eu erei ³ Costandină **.

cu literă de 1 — 5 cm :

Petrachi ; | martie 18 (?), 7305 ⁴.

cu literă de 0,7 — 3,2 cm :

Stan cel Mare, 1808 | f[e]v[r(uarie ?)] ⁵.

cu literă de 0,5 — 1,6 cm :

Maria ; | 1811 (?) | aprilie | 26.

---

¹ Inscripție deteriorată.

² Menționăm că un preot „Matei” este atestat la Ruda în 1824 (cf. I. Ionașcu, *Catega-fia—Argeș*, p. 22).

³ Cuvântul este precedat de litera „r”, scrisă fără sens în acel loc.

⁴ Corespunzător anului „1797”.

⁵ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

* Numele și la D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16; idem, *Schituri*, p. 49.

** Menționăm că un preot „Costandin” este atestat la 1808 la biserica din Ruda (cf. I. Ionașcu, *loc. cit.*).

Eu Petrache gră|măticu fecioru|lă lui Ion mazi|lu ot Ruda; |
l(ea)t 7305, 1797.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16; 2 Idem, *Schituri*, p. 49.

I 625

1799 <după februarie 18>

Grafit în altar pe peretele de la sud, în partea dinspre est; literă de 0,6 — 1,7 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Să s(ă) știe că domnul de(n) țară | au scos văcăritulu și au | l(u)o(a)t tot; și au [ve] ¹nită | soli de l(a) Înpărății și i-au | tăiată capă; | ghe-
n(arie) 2 ², 1799.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Datele de lună și zi nu corespund realității. Voievodul care a reînființat văcăritul, la această dată, a fost Constantin Hangerli; el a fost executat din ordinul Porții otomane, la București în ziua de 18 februarie 1799. Eroarea de datare se datorează probabil, însemnării ulterioare a informației.

I 626

<Sec. XVIII ultimele decenii>

Grafit în altar, pe peretele de la sud, în partea din stînga nișei; literă de 1 — 4,5 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Erei Mi[na ?] ¹.

cu literă de 2 cm, în partea inferioară a grafitului de mai sus :

Mala . (?) | t(a)l(eri) 60 p(ol ?)

cu literă de 0,5 — 1,4 cm :

Eu Petra.

cu literă de 0,5 — 2,4 cm :

Eu Iordache ².

cu literă de 1 — 1,3 cm :

Ion.

în partea inferioară a chipului personajului relevat mai sus, cu literă de 0,6 — 3 cm :

Az Radu | grămă|ticu ³.

cu literă de 0,5 — 2,1 cm, în partea inferioară a inscripției relevate mai sus :

Tudoră ⁴.

¹ Inscriptie deteriorată, să se vadă și grafitul de sub nr. 627.

² Numele este scris peste bustul unui personaj sgrafitat pe perete.

³ Numele său apare sgrătit în mai multe alte locuri pe perețele de la sud (să se vadă și D. N. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16; idem, *Schituri*, p. 44).

⁴ Grafitele au fost datate după grafie.

I 627

<Sec. XVIII sfârșit — sec. XIX început>

Grafite în altar pe perețele de la sud, către catapeteasmă; literă de 0,7 — 2 cm; la bis. Sf. Voievozi.

† Erei | Mina.

în partea dinspre sud-est, cu literă de 1 cm, în dreptul unui personaj sgrătit pe perete :

Ion log(o)f(ăt).

cu literă de 0,3 — 2,5 cm :

Tudor¹.

cu literă de 1 — 1,4 cm

Ion, Sandu, Tănase.

cu literă de 1 cm :

Ioan.

cu literă de 1 — 2,5 cm :

Dumit[ru]².

cu literă de 0,5 — 3 cm :

În pom(e)nire...³ | Dumitru | grămă(ticu) din | Rîmniceu și |
ridi...⁴ | ntăi st...⁵.

¹ Numele se repetă și în forma „Todoru | pome(nire ?)”.

² Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Inscripție neinteligibilă.

⁴ Inscripție deteriorată; ilizibilă.

⁵ Inscripțiile au fost datate după grafie.

I 628

<Sec. XVIII sfârșit — sec. XIX primele decenii>

Grafite în altar pe perețele dinspre proscomidie; literă de 1 — 5,2 cm; la bis. Sf. Voievozi *.

[Ho] IAMEHI, F(o)c(ho)AH, | pak TKOH², | Opria, | Stan.

cu literă de 1,3 — 2 cm :

Matei, | Mariia, | Dumit[ru]¹, | Ilina.

cu literă de 2,1 — 7,4 cm :

Eu Oprea.

în nișa de la proscomidie, cu literă de 0,6 — 2,8 cm :

Erei Mihailă.

Erei Ioană ³.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Pomenește, Doamne, pe robul tău.

³ Inscriptiile au fost datate după grafie.

* Menționăm că în naos, pe peretele de la nord, lângă catapeteasmă, se mai află un grafit, parțial lizibil, cu literă de 0,2 — 2,5 cm : „La l(eat) 7305 | s-au .. .l. ată.. | paz . s-au giu” (?)

I 629

180<.> iulie 20

Grafit în altar pe peretele de la sud, în partea dinspre est; literă de 0,5 — 2,3 cm; la bis. Sf. Voievozi.

Să s(ă) știe că au murit pr(e)oteasa Stanca | ... ¹ în luna lui iulie, în 20 zile, | la l(e)at 180<.> ¹

¹ Inscriptie deteriorată, ilizibilă.

I 630

1815 iunie 10

Grafit în naos, în partea de la sud-est lângă catapeteasmă; literă de 0,4 — 2,8 cm; la bis. Sf. Voievozi

În anul 1815 | în luna iunie în 10 zil(e) au arsă | bisiarica Bîrsești |loră.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Ruda*, în NRB, 1924—1925, p. 16; 2 Idem, *Schituri*, p. 50.

I 631

1819 iunie 18 ... 1844

Inscriptii pe peretele din naos, pe latura de la nord, lângă catapeteasmă, în partea din stînga ușii diaconești; literă de 0,6 — 2,5 cm, săpată; la bis. Sf. Voievozi.

Aliesandru voivod Îps(i)la(n)t; | 17 ... ¹;

Catrina do(a)mna;

Nicolae voivod Caragea; | 177... ²;

Tharsița do(a)mna;

Mihail voivod Suțul; | [1783] ³;

Sava do(a)mna;

Nicolae voivod Mavrogh[eni] ⁴; | 1767 ⁵;

Mari[a] ⁴ do(a)mna;

Maia... ⁶

După răzmiriță :

[Mihail voe] ⁴vod Suțu; | 1791 ⁷.

În partea din stînga a inscripțiilor, textul continuă, cu literă de 0,6 — 2,2 cm :

Ioano Gheorghe Caragea; Elena do(a)mna; | aceștia ⁸ (?) au venit în urma | domn(e)alor; | leat 1812 ⁹.

Iuniă | 18 zile, 1819.

Dup(ă) Gheorghe Caragea | au veni(t) domnu † Alecsandru | Suțu voivod ¹⁰.

Ulterior, în partea inferioară a inscripțiilor s-a scris:

... ¹¹ la 1822 Gligore Ghic[a] ¹² ... ¹¹

Sub inscripția de mai sus s-a scris apoi:

La liatu 1844 | domnie Gheorghe <Bibescu> ¹³, să <să> ¹³ știe... ¹¹

BIBLIOGRAFIE. V. Drăghiceanu, *Bis. din Ruda*, în BCMI, 1929, p. 122.

¹ Inscriptie deteriorată; voievodul a domnit de la 1774—1782.

² Inscriptie deteriorată; voievodul a domnit de la 1782—1783. La V. Drăghiceanu, *loc. cit.*, apare data „1758”.

³ Inscriptie deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, *loc. cit.*; voievodul a domnit de la 1783—1786.

⁴ Inscriptie deteriorată; întregirea după V. Drăghiceanu, *loc. cit.*

⁵ Eroare, probabil în loc de „1787”, dată amintită de V. Drăghiceanu, *loc. cit.* Voievodul a domnit de la 1786—1790.

⁶ Inscriptie neinteligibilă.

⁷ Voievodul a ocupat domnia, a doua oară, de la 1791—1793.

⁸ În orig. „alecan” (?).

⁹ Ioan Gheorghe Caragea a domnit din 1812—1818.

¹⁰ Voievodul a domnit de la 1818—1821.

¹¹ Inscriptie deteriorată.

¹² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

¹³ Omis.

II 632

<Sec. XVII a doua jumătate>

Cruce de piatră, fragment de 150/90/34/22 cm; literă de 6 cm, în relief, în cimpul brațului longitudinal; crucea este așezată lângă podul dinspre capătul Văii lui Drag, în apropiere de Căminul Cultural din Ruda.

Ace...s... ă... ¹ | săfătu... ¹ pă... ¹ | Șt[e]²fan log(ofăt), dum-
ne... ¹ | ⁵ue... și... ¹ | șit[u]²l, avin[d]² | mu[¹]²ți boeri. Și au a | ler-
ga[t]² ca... ¹ și ³... ¹ | ... ⁴

¹ Inscriptie deteriorată, ilizibilă.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Inscriptia a fost datată după grafie.

⁴ La intersecția celor două brațe ale crucii, într-un medalion, se află o inscripție, acum în parte ilizibilă. Din textul scris cu literă de 4 cm, în relief, se pot distinge încă semnele „...eos
... ei... li...umil...ie oș... a ză ș...cintu... omo... p...” (?).

SĂLĂTRUCEL, com. Sălătrucel

633

1807 (7315) iulie 4

Pisanie pe o piatră de 101/64 cm, fixată în pridvorul lăcașului, pe peretele de la est, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 5 cm, în relief, pictată cu negru pe fond vinețiu; inscripția, parțial deteriorată, a fost retușată; provine de la vechea bis. Sf. Voievozi; la bis. Sf. Voievozi.

† Întru slava Sfintei Troițe și în lauda | și cinstea Sfinților Voe-
voz(i) Mihail | și Gavriil și a Sf(î)ntului Arhiereu Nicolae, | † în zilele
luminatului d(o)mn, Ion Ale⁵xandru Ghica * voievod, cu blagoslovenia
pr|eosfinții sale părintelui nostru epi|scop, chiriu, chir Iosif Argișiu zidi-
tu-s-au din | temelie această sf(î)ntă biserică cu toată | podoba ei, de
dumnealor Nicolae Frunzescu, | ¹⁰o(t) Peloponez, ce au fost și vătăf
acestu(i) plai, | cu Gheorghe Enescu și cu Vladul Cheianu; | leat 7315,
18<0>¹⁷ iulie 4.

¹ Cifra zecilor a fost omisă.

* Numele lui este indicat greșit; voievodul a domnit de la 1834—1842.

SĂLĂTRUCU, com. Sălătrucu

I 634

<1732>

Cruce de piatră de 208/94/38/21 cm, folosită ca monu-
ment al eroilor, așezată în incinta lăcașului, în partea
de sud-vest; literă de 5 cm, săpată; la bis. Sf. Ioan
și Sf. Nicolae din *Sălătrucu de Sus*.

† Cu vrăria lui Dum|nezeu, ridicatu-s-au | această sfântă cruce | în
cinstea Sfintei | ⁵Paraschiva, în zilele lui | Costandin voivod ¹, din oste-
neala robilor lui D(umnezeu): | Nicula, Anca, Pătru, Mariia, | Ion, Ilinca,
Soare, Stroe, Dav<id> ², | ¹⁰Iordan, Dumitru, Safta, Ion, | Floarea,
Pătru, Ilie (?), Toma, | Gheorghie ² ³, Mărgărita, Anca, | Ioana, Ania (?),
Achili ⁴, | Costand(i)n ² ³, Ghionea (?), Neacșa, | ¹⁵Catrina, Căliman,
Is ⁵... ⁴ | ... ⁶

BIBLIOGRAFIE. 1. Gh. Diaconescu, *Inscripții*,
în GB, 1969, p. 872.

¹ Pe care-l identificăm cu Constantin Mavrocordat.

² Numele a fost întregit de noi.

³ În orig. „8” (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

⁴ Inscripție deteriorată, neinteligibilă.

⁵ Inscripția a fost datată după N. Stoicescu, *Bibliografia*, II, p. 565; menționăm că
la N. Budescu, *Bis. pe valca Topologului*, I, 16, inscripția este datată de pe la „1748”, ceea ce
nu corespunde domniei lui Constantin Mavrocordat, amintit în text.

⁶ Inscripția, care urmează, nu mai este lizibilă, fiind acoperită cu ciment.

Portretele ctitorilor înfățișate în pronaos, pe peretele de la vest; literă de 4,5 cm, cu alb pe fond albastru închis, în dreptul lor; la bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan din *Sălătrucu de Jos*.

Iona;
jupan Ionă; | Ghiță¹;
Pătru;
Aneuța².

BIBLIOGRAFIE. Gh. T. Mihalache, *Monografia comunei Sălătrucu, județul Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 473, f. 264.

¹ Ghiță copil este reprezentat în dreptul jupanului Ion.

² Inscripțiile au fost date în jurul anului cînd a fost zugrăvit lăcașul; cf. inscripția din filacterul pe care-l ține Sf. Teodor, din pridvor, în partea din stînga intrării, scrisă cu literă de 1,2 și 3 cm, cu negru pe fond alb, „Leat 1811 apr(i)li(e) 20”, semnalată și de N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului*, f. 28 și de Gh. T. Mihalache, *op. cit.*, f. 264 v. Data este precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 13).

SCĂUENI, com. Berislăvești

636

1819 iulie

Pisanie pe o piatră de 60/152 cm, așezată în partea superioară a ancadramentului ușii de intrare în biserică; literă de 1,5 — 4 cm, în relief, pictată cu roșu; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

Întru slava marelui D(u)mnezeu [cel]¹ întru preasfînta Troiță închinat și întru lauda Bunei Vestiri | a preasf(i)nteii Născătoare de D(u)m-n(e)zeu și pururea Fecioarei Marie și întru cîntea Sf(intu)lui erarh Nicolae. Ziditu-s-au această sf[întă]² | beserică din temelie și s-au început acest d(u)mnezeesc lucru a să zidi la leat 1796, pînă s-au boltit oltarul și beserica și | turla și tinda și s-au sfîntit de însuș preasfîntia sa părintele ep(i)scopul Argeșului, chir(i)o, chir Iosif, la leat 1803 |⁵ iulie 3. Iară de zidit din boltă la deal și anvonul s-au isprăvit la leat 1805; și s-au învălit cu buruian(ă); iar cu șindilă | s-au acoperit la leat 1810; iar a să zugrăvi s-au început la l(ea)t 1815. Iar acum cu ajutorul lu D(u)mn(e)zeu s-au săvîrșit cu toate cele di prin prejurul ei, de mine, smeritul Theodosie arhiemendritul | și iegumenul sf(i)nteii măn(ă)stiri Cozii, la l(ea)t 1819 iulie, în zilele lum(i)natului nostru | domn, Io Alecsandru Nicolae Suțu v(oe)v(o)d, fiind d(o)mn Tări(i) Rumânești.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 32—33, nota 2; 2 N. Ghika-Budești, *Evoluția arhitecturii în Muntenia și Oltenia IV*, în BCMI, XXIX (1936),

¹ Inscriptie deteriorată, neinteligibilă; întregirea după mss. A. 1 009, loc. cit.

² Inscriptie deteriorată; întregirea după D. Ionescu, loc. cit.

637

1798 (7306) iunie 25

Pomelnic pe o piatră de 58/82 cm, fixată la masa de
la proscomidie; literă de 4,5 și 9 cm, săpată; la bis.
Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

Petriia, Sanfira, | Niculae, Ștefana | și cu to(a)te neamurile lor; |
† m(e)s(e)ț(a) i(u)n(ie) 25, 7306.

638

⟨Cea 1819⟩

Pomelnic pe o piatră de 41/35 cm, fixată pe stilpul de
zidărie ce susține masa proscomidiei; literă de 2 — 4,5
cm, în relief; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schit-
tul Scăueni).

† Pomenește, Do(a)mne pre rob(ii) Tăi, | Iosif arhier(e)u, Dosith(ei)
arhier(e)u, | Theodosie arhim(andrit), M(a)riia, | Costandin, Ecaterin(a),
Gheorghie, ⁵Anița, Maria, Costandin, Da |[vid]¹, M²..cū ...² Ștefan
erei³.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie deteriorată.

³ Inscriptia a fost datată după numele amintite în text, mai ales după acela al lui Theo-
dosie arhimandritul m-rii Cozia, care a încheiat lucrările la acest lăcaș în 1819.

639

⟨Cea 1813⟩

Candelă de 19 cm înălțime, suspendată în naos, în
absida din partea din dreapta; literă de 0,2—0,7 cm,
săpată în cimpul superior al obiectului; la bis. Buna
Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

† Cu to(a)tă che(l)tuiala sm(e)ritului arhi(mandrit), chir¹ Theo-
dos(i)e Coziiianu².

¹ În orig. apare greșit „oir”.

² Inscriptia a fost datată după grafie, în jurul anului isincare arhimandritul Theodosie
a mai dăruit și alte obiecte lăcașului.

640

1813

Icoană de lemn de 97/67,5 cm, reprezentind pe Iisus,
la timplă, în partea din dreapta; literă de 0,6 cm,

cu alb pe fond auriu, în cîmpul inferior al obiectului;
la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae * (Schitul Scăueni).

1813. Pentru ale Maicii tale preasf(in)t(ă), rugăciuni să fiu eu primit
mult p(ă)c(ă)tosul Meletie iconomu. David zograf.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 30,
nota 1.

---

* Pe o altă icoană de aceeași factură, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus, de la
catapeteasmă (97,5/65 cm) apare inscripția „O, Stăpînă ! Fii mie mijlocetoare cătră cel ce îl
porți în brațe, pentru mine păcătosul”, Meletie iconomul (cf. și D. N. Ionescu, *op. cit.*, p. 30—31,
nota 1).

641

1813

Icoană de lemn de 98/64 cm, reprezentind Buna Ves-
tire, lingă timplă, în partea din dreapta; literă de
0,6 cm, cu alb pe fond auriu, în cîmpul inferior al
obiectului; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae * (Schi-
tul Scăueni).

Preacurată, Maica D(o)mnului, priimêște pre robul tău Theodosie
arhimandrit; 1813. David z(o)g(ra)f.

BIBLIOGRAFIE. D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 31
(urmarea notei 1 de la p. 30).

---

* Pe o altă icoană de aceeași factură, reprezentind pe Sf. Nicolae, de lingă timplă, în
partea din stînga (98/63 cm), se află inscripția „D(oa)mne, pentru rugăciunile Sf(in)t(u)lui
Ierarh Nicolae, primêște pre robul tău. Theodosie arhim(andrit)”.

★

642

1819 (7327) iulie 23

Inscripție pe glaful ferestrei de la proscomidie, pe
latura de la nord; literă de 2 și 5 cm, cu negru pe fond
alburui, într-un cîmp de 23/31,5 cm; la bis. Buna
Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

Leat 7327, 1819¹ | iul(ie) 23. | Zograf(i). Pandel(ei)mon, Ioan, |
Stefan, cei ce au lucrat cu briu | bisericii în jos, cu tinda de ⁵săvîrșit,
cu amvonu i oltariu.

---

¹ Data și la D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 31, nota 1.

★

643

1729 (7237) mai

Cruce de piatră * de 191/102/37,5/24,5 cm, așezată
în incinta lăcașului pe latura de la vest; literă de
8 cm, în relief, în bună parte deteriorată, greu lizi-

bilă; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

† Cu vrăria Tatălui | și cu ajutoriul Fiiul(ui) | și cu plinirea Sfin-
tului | D(u)hă. Rîdicatu-s-au această | ⁵ sfîntă cruce întru slava Sf(i)n-
tului Mucenic Gheorghie в | д(ь)нѣ Николѣ во(е)водѣ, м(е)с(е)ца | мѣсѣ въ лѣтѣ
х3сѣз ¹.

¹ În zilele lui Nicola voievod, luna mai în anul 7237.

* A fost folosită ca monument al eroilor căzuți în războiul din 1916—1918, după cum rezultă din inscripția scrisă pe partea opusă textului de la 1729.

644

1740 septembrie 1 — 1741 august 31 (7249)

Cruce de piatră de 109/63/23/11,5 cm, în cimitirul lăcașului, pe al cincilea aliniament, în partea dinspre nord a clopotniței; literă de 2 — 6,5 cm, în relief; la bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (Schitul Scăueni).

† Cu vrăria Ta|tălui și cu ajut|oriul Fiiului și | cu plinirea Sfin-
tu | ⁵lui Duh. Rîdica |[tu] ¹-s-au această s|[fîntă cruce în zil(ele) lui Cos-]¹

pe latura din stînga :

tandin | voiv(o)da [cu] ¹ | ostenea[la] ¹ robu l(ui) Dum | ⁵nezău,
Dona, l|a l(ea)t 724 | 9 | ; fetea Ma | ria,

pe latura din dreapta, cu literă săpată de 1,5 — 4,5 cm :

Ionu 2 ², Dum(i)tra, | Pătru, Stoi | ca, Maria (?), | Catrina, | ⁵
At. . . ³a, N | eacșa er(eița ?).

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² În orig. „к” (= 2), adică numele să fie amintit de două ori.

³ Litere deteriorate; nume neinteligibil.

SCHITU, com. Nicolae Bălcescu

645

1839 septembrie 1 — 1840 august 31 (7348)

Pisanie în naos, pe peretele de la vest, deasupra intrării; literă de 2,2 cm, cu negru pe fond alburui, într-un cîmp de 27,5/47 cm; la biserica din Schitu *.

Această sfînt(ă) biseric(ă) s-au sfîințit la leatū 1832 noevre 9 de părintel(e) | protopop Ghiță Coculescu; și titorul | cel mare au fostū Ioan Fluturēl; | ⁵ 7348. Popa Niculae zugravu ot ¹ Corbi, | popa Dumitru zugravu ot Lăun(e).

¹ Particula este scrisă deasupra rîndului.

* Tot la acest lăcaș se păstrează o cruce de lemn sculptat, de 37,5/22 cm, avînd o inscripție săpată pe brațul longitudinal, cu literă de 0,2 — 1,2 cm : „August 25, 1809”, iar pe suportul piesei „Ioan ereu, Marina”. Obiectul provine de la un alt lăcaș.

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe perețele de la vest; literă de 3,5 — 4 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la biserica din Schitu.

Floarea;
Costandin;
de(a)coneasa Floarea;
logofătu Ioan | Fluturel;
și soția | sa Ilina ¹.

¹ Inscricțiile au fost datate în anul în care s-a zugrăvit lăcașul (cf. inscripția de pe perețele de la est, din pridvor, în partea din dreapta intrării, în filacterul pe care-l ține un arhanghel, scrisă cu literă de 0,7 — 3 cm, cu maroniu roșcat „1840 septe | vre 14”, dată ce este însoțită de un text din învățătura de cult (să se vadă *Anexa I*, nr. 14).

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cimp de 72/54,5 cm; literă de 2,3 cm, cu negru pe fond gălbui; la biserica din Schitu.

Pomeneste, D(oa)mne, Ioanū, Cost... ¹ | Ioanū, Floarea di(a)coneasa ... ¹ Ni|colaie ², Măria ... ¹ | Joița, Radu, Flor... ¹ [Co]³ stândina, Mă|⁵rinū, Pîrvu, Mărinū, Gheorghe, Costandin, Costand|ina, Ioanū ereu, Petriia er(e)ița, Zafira, | Stancu ereu, Catrina er(e)ița, Ioanū ², Stanca, Flo|rea, Gligore, Ioanū, Mărinū, Costandinū, Păunū, Flo|rea, Nicolae, Dobra, Nicolae deac[onul] ³, Sanădu ereu, Floa[rea ?] ³, | ¹⁰ Ionū, Sandu.

Morți: Mărinū deac(onul), Rada, Ioanū, Mărinū, | Ene, Dumitra, Pătru, Voica, Pătru... ¹ | Dumitra, Ioana † Ene ereu, Pîrvu ereu, Flo|area er(e)ița, Măria er(e)ița, Ioana er(e)ița, Iancu, Za|¹⁵hariia ereu, Ilarion erodeaconu, Dumitra er(e)ița, S|tanca, Gerghina, Gheorghe, Rada, Mariia, Radu, Gligore, Dumitra, | Ioana, Ioanū deac(onul), Mariia deaconeasa, Ioana de(a)coneasa ⁴.

¹ Inscricție deteriorată, ilizibilă.

² În orig. „x” (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

³ Inscricție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

⁴ Inscricția a fost datată după grafie și numele ctitorilor în anul cînd s-a zugrăvit lăcașul,

SÎNBOTIN, com. Dăești

Pisanie pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 2 și 3 cm, cu negru pe fond alb, într-un cimp de 24/98 cm; la bis. Intrarea în Biserică și Sf. Grigore Decapolitul.

† Cu ajutoru milosătivului Dumnezeu și cu ală Maicăi Preacurate Fecio(a)re și cu aju|toru sfîntului coviosă părinte Grigorie Decapolitū S-au făcută această sfîntă beserică unde să prăznuiaște hramu Maica Preacurată Fecio(a)r(ă), Ovedeniia și ală sfîntului covios părinte Grigorie Decapolitū, | din temelie înfrumusețatū cu zugrăveală desăvîrșit, după cum să vede, cu totă osîrdiia și cheltuiala | ⁵ dumnealu[i] ¹ Ilie Olănescu polcovnicu, dinū preună cu maica Pelaghiia, ce amū avut-o întru căsătorie, soție după lege, în | zilele domnului nostru Io Alexa(n)dru voivodū Ipsilantū; și s-au săvîrșitū acuma la leatū 1806, | ca în vîci să pome-nească. Zugravi, Manolea, Dinu.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Simbotin*, în NRB, 1924—1925, p. 253; 2 Idem, *Schituri*, p. 59—60; 3 Ecaterina Druțu, „Dăești”. *Studiu. Monografie* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 471, f. 41.

¹ Inscriptie deteriorată. Tencuiala este desprinsă pe o fișie îngustă, în înălțime, pe ntreaga dimensiune a textului, începînd din marginea din stînga pisaniei.

649

<1807>

Inscriptie în pronaos pe peretele de la sud, în partea superioară a ferestrei; literă de 2,5 cm, cu alb pe fond albastru, într-un cîmp de 18/70 cm; la bis. Intrarea în biserică și Sf. Grigore Decapolitul.

Aicea erea să <să> ¹ zugrăvească sinția sa părintele Rafail, ce l-au che|matū pe mirenle Rusin Caragicū bi(v) vel șătrari, împreună și co|cona Ancuța ce au fostū soție, fiindū că au datū cărți și alte o|do(a)r(e) aici, dar ne avîndū locū, făr de cîtū ne-am scrisū numele, ca s(ă) pome|⁵niți ².

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Simbotin*, în NRB, 1924—1925, p. 253; 2 Idem, *Schituri*, p. 59.

¹ Omis.

² Inscriptia a fost datată după grafic, în anul cînd s-a zugrăvit lăcașul.

650

<1807>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereți de la sud, vest și nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Intrarea în biserică și Sf. Grigore Decapolitul.

Jupanū Nicolae bratū ¹ polcovănicu Ilie Olănescu;
jupîneasa Stanca; | Dumitrana copila | mea ²;
Pătru; Sanda; Ionū; Mălcea; Ana; Ionū ³;

pe peretele de la vest :

jupan Gheorghe | *снхъ еро* ⁴;
jupan Ilie Olănescu | polcovănicu;
Pelaghiia monahii; | Dumitru ⁵;

pe peretele de la nord :

jupanŭ Vasîlie | *сннъ еро*⁴ ; | Toma ; Nicolaie⁶ ;
jupîneasa Mariia ; | Catrina ; Ancuța⁷ ;
Ana eroschimănica ;
Dionisie monah⁸.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Simbotin*, în NRB, 1924—1925, p. 253, 254 ; 2 Idem, *Schituri*, p. 58, 59, 60 ; 3 Ecaterina Druțu, „Dăești”. *Studiu. Monografie* (în ms.) la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 471, f. 42.

¹ Frate.

² Dumitrana este reprezentată în dreptul jupînesei Stanca.

³ Numele sînt scrise în partea inferioară a ferestrei de pe latura de la sud, dar nu în dreptul unor portrete.

⁴ Fiul lui.

⁵ Dumitru, copil, este reprezentat în dreptul Pelaghiei monahia.

⁶ Toma și Nicolae, copii, sînt reprezentați în dreptul jupanului Vasilie.

⁷ Catrina și Ancuța, copile, sînt reprezentate în dreptul jupînesei Maria.

⁸ Inscripțiile au fost datate după grafie în anul cînd s-a zugrăvit lăcașul.

651

<1807>

Portret mural pe peretele de la est din pridvor, în partea din stînga intrării în biserică ; literă de 3 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lui ; la bis. Intrarea în biserică și Sf. Grigore Decapolitul.

Nictarie monahŭ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Simbotin*, în NRB, 1924—1925, p. 254 ; 2 Idem, *Schituri*, p. 60.

¹ Inscripția a fost datată după grafie, în anul în care s-a zugrăvit lăcașul.

652

<1807>

Inscripție pe peretele din partea din dreapta a ușii de intrare în biserică ; literă de 1,5 — 3 cm, cu negru pe fond roșu ; la bis. Intrarea în biserică și Sf. Grigore Decapolitul.

Stanciu calfa¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Ionescu, *Simbotin*, în NRB, 1924—1925, p. 253 ; 2 Idem, *Schituri*, p. 60.

¹ Inscripția a fost datată după grafie și numele zugravului, în anul „1807”, consemnat în filacterul pe care-l ține arhanghelul Mihail, reprezentat pe peretele pridvorului, în registrul superior, unde este precedat de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 8).

653

1837 septembrie 29

Inscripție în altar, pe peretele de la est în partea de deasupra ferestrei, pe muchia pedestalului pe care este așezată Maica Domnului, înfățișată în pictura murală; literă de cca 6 cm, cu alb pe fond roșu și albastru; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Birsoeni*.

Pop(a) Nicolae zug(rav); Ilie zug(rav); | leat 1837 săpt(emvrie) 29.

654

<1838>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la sud și vest; literă de 4 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Birsoeni* *

Nicolae sin Ion mazilu titorul ;

pe peretele de la vest :

Preda ;
Mina ; | soțiile lui |
Ioan mazilu titor ;
Ștefan mazilu ¹ titor ; | Dumitru ; | Nicolae ; | Ion ; | Gheor-
ghe ² ; |
Maria soția lui Ștefan ; | Nastasiia ; | Ilinca, | Zmăranda ; | Cos-
tandina ³.

¹ Fiul lui.

² Dumitru, Nicolae, Ion, Gheorghe, copii, sînt înfățișați în dreptul lui Ștefan mazilu.

³ Nastasia, Ilinca, Zmaranda, Costandina, copile, sînt înfățișate lângă Maria, soția lui Ștefan mazilu. Inscripțiile au fost date în anul în care a fost zugrăvit lăcașul (cf. inscripția din pronaos, pe peretele de la est, în partea de deasupra intrării în naos, scrisă cu literă de 1,3 — 3 cm, cu maroniu pe fond alb „Leat 7347 <1838> septe(m)vre 1”, dată precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*; nr. 15).

* Relevăm că în naos, pe peretele de la vest, în filacterul pe care-l ține arhanghelul Gavriil este înscrisă data „1838”, precedată de asemeni de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 1).

655

<Cea 1834>

Icoană de lemn de 75,5/58 cm, reprezentînd pe Sf. Mucenic Gheorghe, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,7 — 0,8 cm, cu gălbui pe fond verde, în cîmpul inferior al piesei, în stînga; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Birsoeni*.

Această sfânt(ă) icoană s-au plătit de robu lui | D(u)mnezeu, Gheorghie sin Dumitrache...¹ | soția lui, Dumitrana².

¹ Inscripție deteriorată, ilizibilă.

² Inscripția a fost datată după grafie și factura artistică a piesei, prin analogie cu textul aflat sub nr. 656.

656

1834

Icoană de lemn de 69,5/51 cm, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, în pronaos în partea din stînga, pe peretele de la est; literă de 0,5 cm, cu gălbui pe fond roșu, în cîmpul inferior al piesei, în dreapta; inscripția a fost acoperită parțial, cu vopsea maron; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Bîrsoeni*.

Această sf[întă ico]¹|an(ă) s-au zugr[ăvit]¹ | de popa N[ico]l¹ae, cu to[ată che]¹ | ⁵Ituiala po...²|nicului...³ | ot Stăne[ști, ca]¹ în veci s[ă să po]¹|menesc[ă]¹...³ | ¹⁰ 1834...³

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscripție deteriorată; cuvîntul ar putea fi întregit în forma „po[lcov]nicului” (?) sau „po[stel]nicului” (?).

³ Inscripție deteriorată; ilizibilă.

657

1834 martie 31

Icoană de lemn de 74/55 cm, reprezentind Soborul Sfinților Îngeri, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,7 cm, cu gălbui pe fond verde, în cîmpul superior al piesei, în dreapta; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Bîrsoeni*.

1834 | mart(ie) 31.

În cîmpul inferior al piesei, cu galben pe fond roșu:

Popa Nicolae | zugrav.

658

1834 aprilie 13

Icoană de lemn de 74,5/55 cm, reprezentind în cîmpul central Adormirea Maicii Domnului, încadrată pe cele patru laturi de îngeri și sfinți, în cîmpul superior cuprinzind și imaginea Sf. Treimi, la catapeteasmă în partea din dreapta; literă de 0,3 și 0,7 cm, cu roșu și negru pe fond alburiu, în spațiul de la baza scenei înfățișată în zona centrală a piesei; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Bîrsoeni*.

1834 april(i)e 13. | Popa Nicolae¹ zugravu.

¹ Inscripția se repetă, scrisă cu roșu, în forma „pop(a) Nicu”.

STÎNIȘOARA, m-rea, orașul Călimănești

659

1747 (7255) august

Pisanie pe o piatră, fragment de 55/76 cm, păstrată pe culoarul scării de acces la clopotniță; literă de 6 cm, în relief; provine de la vechea biserică; la m-rea Stinișoara *.

† Cu vrerea Tatălui și cu ajutoriul Fiiului și cu...¹ [D(u)h(u)lui]² | Sfînt. S-au zidit această sfîntă beserică, cu toată cheltu[iala]²...¹ | boia-
rilor, Gheorghie vel cliucăr za arie sîn Anghel de...¹ | cupeț sîn Pătru
ot Pitești, fiind ispravnic și os[tenitor]²...¹ | siegumen Ghenadie arfi-
mandrit Cozii, în zilele prealum[inatului domn Costan]² | din voivod
БѢ М(Е)С(Е)ЦА ДВ(ГДСТ), ВЛѢТ XЗСНѢ³...¹

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Diferite inscripții*, în BCMI, 1912, p. 184; 2 Idem, *Monumentele Olteniei*, II, ibidem, 1933, p. 72; 3 V. Brătulescu, *Călimăneștii*, p. 31; 4 Gr. Urișescu, *Stinișoara*, p. 13; 5 Gamaliil Vaida, *Minăstirea Cozia. Ieri și astăzi*, p. 94—95.

- * Menționăm că, în osuarul bisericii m-rii Stnișoara, se mai păstrează o cruce de piatră, fragment de 85/56/21/17 cm, cu inscripția „† Lingă această | cruce să odihnesc oasele | răposatului robu...”; pe latura din stînga pietrei „Văleat | 7220” <1711—1712>.

660

1836 octombrie 17

Pisanele ce era scrisă, în trecut, cu negru, pe peretele de deasupra ușii de intrare în bis. Sf. Treime și Sf. Gheorghe.

† Întru slava sfintei, cei de o ființă, de viață făcătoarei și nedespărțitei Treimi. La acest loc, numit Stinișoara, ce este în moșia sf(in)tei mănăstiri Cozia s-au fost îndemnat la leatul 1747, un boer anume G<h>eor-g<h>e Serezli, biv clucer de arie, împreună cu un Martin Buliga cupeț, de la Pitești, și au zidit o biserică mică, în cinstea numelui a sfântu(lui) marelui mucenic G<h>eorg<h>e, purtător de biruință. Și, pînă la leatul 1788, tot au lăcuit cîte un părinte doi, în schit, precum și mai-nainte pînă a se face biserica au fost locuitori părinți pustnici. Iară de atuncea, din pricina răzmiriții ce s-au urmat, omorîndu-se de turci, părinții ce s-au aflat, și dintr-alte bîntuiri ale oamenilor răi aũ rămas schitul acesta cu totul pustiiũ. Și chiliile ce au fost s-au ars și s-au prăpădit rămînînd sf(in)ta biserică, iarna spre adăpostirea fiarelor sălbatice, iar vara spre închiderea dobitoacelor ale locuitorilor de împrejur, pînă la leatul 1807, cînd au venit un părinte schimnic, anume Sava, slavean de neam, împreună cu ucenicul său Theodosie ieromonahul, rumân de neam, care sălășluindu-se aicea și făcînd chilii, precum să vădũ, aũ adunat și cîțiva părinți de viață de obște.

Și, fiind biserica cea veche, prea mică și zidirea ei foarte slăbită de cutremur, aș adunat ceva milostenie, de la acei ce s-au îndurat, spre a se zidi altă biserică, mai mare, mai temeinică. Și, neapucînd a se pune în lucrare, de numitul stareț Sava, căci s-au mutat către Domnul, la leatul 1817, și rămîind în locu-i nacealnic, numitul Theodosie ieromonahul, cu cîtă gătire s-au aflat de la răposatul starițul său și ce s-au mai agonisit de dînsul, s-au îndemnat cu multă osteneală și au zidit această sfîntă biserică, precum să vede, în slava Sf(in)tii Treimi și întru cinstea numelui tot al sf(întu)lui marelui Mucenic G(h)eorg(h)e, cu voia și blagoslovenia iubitorului de D(umne)zeu, chir Iosif I-iu episcop al Argeșului, spre vecinica pomenire a celor ce au miluit și au ajutat; din care, cei mai întiu sînt d(umnea)lor, Constantin Brăiloiu biv vel clucer, de la Craiova și d(umnea)lui, Nica Vlădescu biv vel serdar, de la Rîmnic, săvîrșindu-se zidirea aceasta în zilele prealuminatului domn, Alecsandru Nic(olae) Suțul voevod, egumenind la sf(in)ta mănăstire Cozia, preacuviosul arhimandrit chir Theodosie, la anul mîntuirei 1819, în luna lui septemvr(ie) 13, cînd cu blagoslovenia preosfințitului episcop s-au și tîrnosit de preacuviosul arhimandrit al sf(in)tei episcop(ii) Argeșului, chir Dorothei.

Și acum, cu ajutorul milostivului Dumnezeu, au luat această sf(în)tă biserică podoabă zugrăvindu-să, după cum să vede, prin osîrdia și osteneala numitului Teodosie Saveiotes și prin mila pravoslavnicilor creștini, care a pururea vor fi pomeniți¹ cu fericiții ctitori, în zilele prealuminatului nostru domn, Alecsandru Dimitrie Ghica voevod și preasfinției sale părintelui chir Ilarion, episcopul Argeșului, fiind egumen sf(in)tei monastiri Cozii, preacuviosul arhimandrit, chir Nectarie, la leat 1836 octomv(rie) 17².

Textul după : Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 57.

¹ În orig. „vor fi pomeniți”.

² Un text apropiat de acesta era cuprins în pisană rescrisă la 1866 aprilie 8, care a existat pînă la 1903 (cf. Gr. Urișescu, *Stînișoara*, p. 18—19, pisanie redată după ms. rom. 2 528, de la Bibl. Acad., f. 560).

661

1837

Icoană de lemn de 42/32 cm, reprezentînd pe una din fețe pe Sf. Nicolae între Iisus și Maica Domnului, iar pe partea opusă, Învierea Domnului, păstrată într-un depozit cu obiecte ale lăcașului; literă de 0,8 cm, cu alb pe fond maroniu, în cîmpul inferior al scenei cu Sf. Nicolae; la m-reă Stînișoara.

1837. | T<udor ?>¹ popa (?).

BIBLIOGRAFIE. Gr. Urișescu, *Stînișoara*, p. 126 (fragm.).

¹ Lectură probabilă.

Icoană de lemn de 50/38 cm, pe masa din fața catapetesmei; reprezintă pe una din fețe, în registrul superior, Învierea Domnului, iar în registrul inferior pe Sf. Dumitru, Sf. Gheorghe și Sf. Nicolae; pe fața opusă este înfățișat, în cimpul central, Sf. Gheorghe, încadrat de scene din viața lui; literă de 0,2 — 0,3 cm, cu auriu pe fond maroniu, în partea inferioară a scenei Sf. Gheorghe; la m-reă Stînișoara.

De Costandin | zograf; | 1848 m(a)rt(ie) | 25.

Pe fața opusă, în cimpul inferior al scenei cu Sf. Dumitru, Sf. Gheorghe și Sf. Nicolae, cu gălbui pe fond maroniu-verzui:

Costantin z(o)graf.

663

1808

Clopot de 31 cm înălțime și 38 cm diametru; literă de 1 — 1,2 cm, incizată pe marginea superioară a piesei; la clopotnița m-rii Stînișoara.

Titor Ioan erei, Stana er(e)ița, Mariia er(e)ița, Costandin, Anna ¹,
Ioachim, Măcinica;
1808; dat danie la schit Stînișoara.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 42; 2 Gr. Urișescu, *Stînișoara*, p. 30.

¹ În orig. „Aiiia”.

664

1834

Clopot de 45 cm înălțime și 51 cm diametru; literă de 1,6 cm, în relief, în două coloane opuse una față de cealaltă; la clopotnița m-rii Stînișoara.

Acest clop(o)t s-au făcut de părin|tele Elarie ¹ er(o)monafu ce să află | la Schitu Stînișoara și l-au dăru|it sfîntului schit unde să pră|⁵ z-nuește hramu Sfîntului Gh|eorghe a fi spre pomenire în veci. Ci, au ajutorat și dumnealor, | Ghiță Dumitriu și Pătru | Dumitriu și Ghiță Mări|noiu a fi spre pomenire în veci, | ⁵ amin. Făcut <de> ² Gref(f), la Sibiiu; 1834.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 42; 2 Gr. Urișescu, *Stînișoara*, p. 31.

¹ Este vorba de „părintele Ilarie monah”, care „a dat un clopot”, după cum se amintește în pomelnicul lăcașului (cf. Gr. Urișescu, *op. cit.*, p. 121).

² Omis.

Pisanie pe o piatră de 55/72 cm, păstrată în pronaos ; literă de 3,5 cm, în relief ; la bis. Nașterea Maicii Domnului din cartierul *Timplari*.

Această sfântă beserică de | zidū s-au făcutū dinū mila D(o)m|nului, prin m(i)n(e) ticălosul, Toma | diiaconū sinū popa Dumitru Ha|⁵rdabeaea ot Stoilești ; și iamū | dăruitū 40 stîjini de moșie | latu și 150 stîjini lungu, care | moșie este cumpărată de la logo|fātu Radu ot Stănești, cu zapi¹⁰ s în veci. Și această dăruială amū |dat-o din capu făși(i) despre ami|iaze zi, de la vale de beserică, | pă lîngă Drăcea ; ci să fie suptū | stăpînirea beserici în veci spre |¹⁵ veșnica pomenire ; 1828.

Inscripție pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 34/23 cm ; literă de 2,5 cm cu maroniu pe fond gălbui roșcat ; la bis. Nașterea Maicii Domnului din cartierul *Timplari*.

Cestū sf(î)nt oltari | s-au zugrăvit după cum | să vede, cu ostăneala | moș diiaconului Toma, |⁵ zugrăvită¹ de robi | lui D(u)mnezeu, | Nicolae zugravu, | Dumitru zugravu².

¹ În orig. „zugriavitia”.

² Inscripția a fost datată după grafie și numele zugravilor, în jurul anului cînd s-a zugrăvit lăcașul.

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 33/42 cm ; literă de 0,7 — 2 cm, cu maroniu pe fond gălbui ; inscripția a fost retușată ; la bis. Nașterea Maicii Domnului din cartierul *Timplari*.

Pomeneste, D(oa)mne, pre robi(i) tăi, vi : | Toma deaconu, Ioana, Enachie, Gheorghe, | Iana, Sta(n)cu, Ilinca, Ioan erei, Balosaiche, Vladu, Tudor deaconu, Vladu, |⁵ Stancu erei, Ilinca er(e)ița, Costandin¹. | Morți : Dumitru erei, Badea er(e)ița, Ioana | di(a)coneasa, Ioana, Enachie, Ioanū, Ioan, Gheorghe, Mariia, | Marinū erei, Ioana er(e)ița, Toma deacon, Stanca | di(a)coneasa, Păuna er(e)ița, Toma, Floarea, |¹⁰ Dumitrașcu, Ileana er(e)ița, Ilinca di(a)coneasa, | Ilie, Stan, Nicula deaconu, Anghel, Lisandra, Tudor, Dobra, | Dinu, Voica, Ilie Ioana, Tudor, Stanca, | Dima, Florea, Matei, Ioana, Gheorghe, | Radu, Catrina, Ioana er(e)ița și cu totū neamu².

¹ Partea finală a numelui „Costandin” se repetă în forma „tin”.

² Inscripția a fost datată în jurul anului în care s-a zugrăvit lăcașul.

Inscripție în pronaos pe peretele de la est, deasupra intrării în naos, într-un cimp de 40/105 cm; literă de 3 cm, cu negru pe fond alburiu, maroniu; la bis. Nașterea Maicii Domnului din cartierul *Timplari* *.

Liatul 7338, de la H(risto)s 1829. | Ilie zugr(a)v ¹.

¹ Inscriptia este precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 16).

* În naos pe peretele de la vest, în partea din dreapta intrării, în filacterul pe care-l ține arhanghelul Mihail, este înscrisă data „1829”, precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 7).

STOLNICI, com. Stolnici

669

1780 (7288) mai 12

Pisanie pe o piatră de 89/122 cm, fixată pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 1,5 — 5,5 cm, în relief, cu auriu, pe fond argintiu; la bis. Sf. Nicolae.

† Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiiului și cu | îndemnarea Sf(i)n-
tului D(u)hū. Ziditu-s-au această sf(i)ntă și | d(u)mnezăiască beserică
întru cinstea Sfi(n)ților Îngeri | Mihail și Gavriil și a Sf(i)ntului Nicolae,
în zilele | ⁵ prealuminatului domnū, Io Alixandru Ioan Ipsila(n)t voivod,
cu bl(a)g|osl(o)venia preasfi(n)titului mitropolit, chir Grigorie, inpo|do-
bită precumū să vede, cu toată cheltuiala a dumnealui vel | stolnicul
Costandinū Bălăceanul. Și au fostū ostenitor acestui lu|cru, Costandinū
fiiul dumi-sale; și lăsăm vĕci(ni)că pomenire; mai 12, | ¹⁰ leat 7288, 1780 ¹.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Note argeșene*, în MO, 1972, p. 85, nota 18.

¹ Cu cifre arabe.

STROEȘTI, com. Mușătești

70

1737

Cruce de lemn sculptat îmbrăcată în argint aurit, filigranat, de 19,5/8,5 cm, cu aplicații de email verde și albastru păstrată în altar; literă de 0,3 cm, în filigran; provine de la vechea biserică (?); la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Γερασίου ιερομ|οναχου; | 1737.

A lui Gherasim ieromonahul; 1737.

Cruce de lemn în formă de troiță, de 27/21 cm, păstrată în altar; literă de 0,6 cm, cu alb pe fond maroniu, pe suportul piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

18<0>15 martie 12. | S-au făcut aciastă sfint(ă) cruce | cu cheltuiala dumnialu(i), Dumitru | ⁵ și Mariia soția sa; iară cine să va milo(stivi) | să-l ajute la cheltuiala acești(i) cruci să f(i)e pomen(i)|ți de preoți(i) biserici(i).

---

¹ Omis.

Clopot de 35 cm înălțime și 38 cm diametru, suspendat în clopotnița lăcașului; literă de 1,6 cm, în relief, în partea superioară a piesei; la bis. Cuvioasa Paraschiva.

Ghierghi Galata M K (?), Graz; 1744 ¹.

---

¹ Cu cifre arabe.

1755 septembrie 1 — 1756 august 31 (7264)

Cruce de piatră de la Stroești *.

Cu vrerea Tatălui și a Fiului și a Duhului Sfint. S-au rădicat această sfintă și dumnezeiască cruce întru bramul Preacuvioasei Paraschiva.

pe latura din stînga crucii :

Leat 7264. În zilele lui Io Costandin voievod ¹; au ajutat Radu Năcșan, Neacșa și copiii lor, Sandu, Anca,

pe latura din dreapta :

Pîrvu și Ioana, Stana și copiii lor, Marin, Maria, Ion.

Textul după : N. Leonăchescu-Năndrașu, Stroești — Argeș. Documente și mărturii [II], p. 41, nr. 22.

---

¹ Menționăm că în anii 1755 septembrie — 1756 februarie 8, în scaunul țării s-a aflat Constantin Racoviță, iar din 1756 februarie 8 — 1758, urmașul său, Constantin Mavrocordat.

* Editorul amintește că monumentul lapidar se află la bis. Stroești.

Pomelnic triptic de lemn de 50,5/38 cm închis și 50,5/75 deschis, păstrat în altar; literă de 1,5 cm, cu negru pe fond maroniu roșcat, în partea inferioară a obiectului; la biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva.

† Acestă pomelnică s-au făcută cu osteneala părintelui pope[i]¹ | Statie ot Urluești și l-am dăruită sfintei bisă<ri>²cei Surpați, ca să fie pomeni | re ctitorilor în vâci, orice preot va fi.

În cimpul central al piesei cu literă de 1,5 cm, cu negru și inițiale cu roșu; pe patru coloane:

Pomelnicu popei | lui Stătică. Vii : | Statie ereu, Samhi | ra er(e)ița, Apostu, Sam | ⁵fira, Ionă, Neacșa, | Matei, Mariia, O | prea, Stroe, Statie, | Stancea, Dumitru, | Marica, Ion, Marin, Cos | ¹⁰tandin.

Ionă, Elinca, Apostu, Ion, | Stan, Gheorghe, Măr | gărita, Mărgărit, | Sima, Pătru, Vasile, | ⁵Gheorghe, Mărica, Lies | andru.

Coloana a II-a

† Pomelnicu | de ctitori(i) sfi(n) | tei bisăreci | aceștea. Но | ⁵Менн, Госп(о)ди ³, | vii : | Iordaiche, Rada, | Vileu, Gheorghe, I | onă, Mărica, Ma | ¹⁰riia, Niculae, | Stanciul, Ion, | popa Andrei cu [S] ¹tana ere(i)ța.

Coloana ■ III-a

Vii. | Pomelnicu lui | Statie Lupu, | Iona, Apo(s)tu, Sa | ⁵fira, Gheor(gh)e Lupu, Com(a)na, Dumitru, | Tudora, Costandin, Anghelina, Ionă, | Gheorghe.

Morți : | Ionă, Sta(n)ca, Ionă.

Coloana a IV-a

Pomelnicu lui | Ion Cozma. Vii : | Ion, Gheorghe, Marica, | Iona, Stana, S | ⁵tana, Ionă ereu, | Sanda er(e)ița, Ap | ostu diaconu, | Mariia, de(a)co | neasa, N(i)culae, | ¹⁰Costandin, Floa | rea.

Morți : | Cozma, Stanăca, | Floarea, Ispas.

Pe aripioara din dreapta, pe două coloane :

Vii : | Pomelnicu lu Gheor | ghe Căl(i)nescu, cu al vāru- | său Ionă : Gheorghe, Costan | dina, Ion.

Ion, Stoica, Voica, | Ion, Dina, Manta, | Mariia.

Coloana a II-a

Pomelne...¹ | Nicolae...¹ | Nicolae, Sta...¹ | Bota, Sta...¹ | ⁵Catrina, Ion, | Călina, Drăguși, | Nicolae, Ionă, | Florea.

Morți : | Mărină, Costan | dina, Iona⁴.

Sântemvrie | 1829 în 13⁵.

Pe aripioara din stînga, pe două coloane :

Pomelnicu Ji|anului. Vii : | Costandin, Tudora, | Duminecă, Cîrstea, | ⁵ Safta, Gherghina, | Costandin zugravu †, | † Mihai, | † Niculae, dul(gher), | Cîrstea, Andrei, Măriia, | Voica, Stanca, Ioana †, | ¹⁰ Radu, Nițu ereu, Sta|na er(e)ița, Măriia, | Florea, Despa.

Pomelnicu Ne|delcului. | Vii : | Nedel | ¹⁵cu, Mariia, Cîrs|tea, Costandin, | Șerbană, Iona, | Floarea, Păuna.

Coloana a II-a

Pomelnicu lui | Barză. Vii : | Nicolae dulgheru, | Uța, Vasile.

Morți : | Costand(i)nă, | Ilinca, Vasile, | Ileana, Ioană.

Vii : | Neagoe, Sînziana, | Neagoe, Ioană, | Macdalina.

Morți : | Sima, Mariia, | Gheorghe.

¹ Inscriptie deteriorată.

² Omis.

³ Pomeneste, Doamne.

⁴ Inscriptia de pe această coloană, scrisă cu literă de 0,2 — 0,7 cm, cu negru pe fond alb, a fost adăugată, probabil, după 1830.

⁵ Inscriptia datei este scrisă cu roșu cu literă de 1,5 — 2 cm.

675

1832 (7340) iulie 22

Cruce de lemn sculptat de 39,5/21,5 cm, păstrată în altar; literă de 1,2 cm, în relief, pe una din fețe; a fost dăruită lăcașului; la biserica de lemn, Cuvioasa Paraschiva *.

7340 | iulie | 22.

Pe suportul obiectului :

Mihai pop(a).

* Menționăm că în pronaosul lăcașului se păstrează două icoane de lemn, una reprezentînd pe Iisus de 81/47,5 cm, cealaltă înfățișînd pe Sf. Dumitru, ce provin de la vechea biserică din *Bogdolia*, Urluiești, cu inscripția „Leat 1803”.

ȘERBĂNEȘTI, com. Sălătrucel

I 676

<Cea 1780 — 1810>

Cruce de piatră de 162/66/26/16,5 cm, așezată în vechiul cimitir al lăcașului, pe latura de la est; literă de 5 cm, în relief; la bis. Tuturor Sfinților.

Cu voia lui D(u)mne|zeu s-au ridicatŭ | această cruce | de ctitori(i) biseri | ⁵ci(i) aceștiia ce-<i> hramu | Tuturor Sfinț(i)lor, de | robi(i) lu Dumnezeu, Cost|and(i)nu, Mariia, Rad.. ¹ | Gavrilă, Mariia, | ¹⁰ Toma, Methodie, | Ionŭ 2 ², Samfira ³.

¹ Inscriptie deteriorată; piatra este spartă.

² În orig. „ѣ” (= 2), adică pomenirea numelui să fie făcută de două ori.

³ Inscriptia a fost datată după grafie.

II 677

<Cca 1830—1840>

Cruce de piatră de 163/77/32/20 cm; literă de 6 cm, în relief; crucea este așezată în locul ce se chiamă „Măloi”.

Cu ajutor(ul) | lui D(u)mnezeu | s-au ra(di)catŭ această | sf(i)ntă cruce de | ⁵ popa Ion, Ma|riia ereița | cu fi(i) săi, Va|rlam monah, | Mariia, Filaret mon(a)h, | ¹⁰ Anca, Zo ¹... | ... | ... ²

¹ Inscriptia a fost datată, cu probabilitate, după grafie. Menționăm că un preot Ioan este atestat la biserica din Șerbănești în 1824 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 12). La bis. Duminica Tuturor Sfinților din Șerbănești sint atestați în 1833 preoții „Ioan duhovnic”, fiul lui popa Costandin Mitroi și „popa Ioan”, fiul lui Vasile Aliman (cf. M.M. Braniște și I. Diaconescu, *Catagrafia—Argeș*, 1833, în MO, 1961, p. 416).

² Inscriptie deteriorată, ilizibilă.

ȘUICI, com. Șuici

678

1541 (7250) noiembrie <..>

Piatră de mormint de 173,5/54 cm, în pronaos, pe latura de la nord; literă de 9,5 cm, în relief; în cimpul lespedei este figurată o cruce și un motiv ornamental; provine de la vechiul lăcaș; la bis. Sf. Nicolae.

† Прѣста|ви се рабѣ в(о)жи, жс|пань Драгичь портарь, с(ы)нь Пшн|кев, вѣ [А(к)ни Іw Радла воє] ¹водд, м[(е)с(е)ца] ¹ноєм[врїє] ¹... ² А(к)нь, в(ѣ) лѣт х3н.

† A răposat robul lui Dumnezeu, jupanul Drăghici portarul, fiul lui Șuica, în <zilele lui Io Radul voie>vod ¹, <luna> noiem<vrie> ... ² zile, în anul 7050.

BIBLIOGRAFIE. D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 783 (text în transliterație și trad.).

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea ne aparține.

² Inscriptie deteriorată.

Cruce de piatră de 206,5/90/40/24,5, cm în incintă, pe latura de la sud a lăcașului; literă de 3 — 9,5 cm în relief, vopsită cu alb; la bis. Sf. Nicolae.

† Cu vrăria Tatălui și cu ajutoriul Fiuului și cu pliniria Sfin-
tului D(u)h. Rîdicatu-s-au această sfîntă ⁵ cruce în(t)ru cinstea S[[fin-
tului mucenic Gheorghe, din osteneala] ¹ ... ² | leat 7245 ³. Pomeni :
| Stan, Sora, Ghiniă, Dobre, | Stan, Vasile, Ene, Alexa | ... ⁴

Pe latura din dreapta crucii :

St|anco | sin (?) | ... ⁵

Pe latura din stînga :

Anc[u] ⁶ța, | Tu ... t .. | ... ⁵

BIBLIOGRAFIE. 1 I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 873; 2 D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 102.

¹ Inscripție deteriorată; întregirea după dosarul nr. 110/1832, f. 23 v, nr. 11, la Arh. St. Jud. Argeș, fond Prefectura, unde textul continuă „dumnealui Cos(tan)din...”, lectură, probabil inexactă.

² După rîndul al cincilea al inscripției urmau alte cinci șiruri cu un text acum deteriorat, ilizibil, consemnînd ridicarea monumentului lapidar „vă dni Io Cos(tan)din voievod”.

³ În dosarul citat, de la Arh. St. Jud. Argeș, după văleat este indicată data „oct(om-vrie) 8”, lectură ce nu se adecvează grupurilor de litere parțial vizibile încă.

⁴ Inscripția care urma nu mai este lizibilă. Relevăm că informația, redată în continuare de D. Bălașa, *loc. cit.*, se referă la textul înscris pe latura din stînga pietrei.

⁵ Inscripție deteriorată.

⁶ Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține. În dosarul citat, de la Arh. St. Jud. Argeș, inscripția este „Ancuța... (?) , Ana, Nicola”.

Cruce funerară de piatră de 50/21/12/10,5 cm, în incintă, pe latura de la sud a lăcașului, în dreptul altarului; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae.

[Pop(a)| P(i)rvu |ereu;

pe latura din stînga crucii :

1|et

pe latura din dreapta :

1782 ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 873; 2 D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, ibidem, 1970, p. 784.

¹ Cu cifre arabe.

Icoană de lemn de 81,5/58 cm, reprezentind pe Iisus Pantocrator, la catapeteasmă, în partea din dreapta; literă de 0,8 cm, cu alb gălbui pe fond negru, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Nicolae.

Această sfîntă icoană s-au făcut prin osîrdia și cheltuiala dumnealui logofătu Badea sin Radu Șuiceanu, la leat 1817¹.

BIBLIOGRAFIE. N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului* (ms.), 1931, f. 63.

¹ Icoana este semnalată și de D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 784. Menționăm că la N. Budescu, *loc. cit.*, o parte din inscripție și data sînt inexact comunicate.

Icoană de lemn de 83/56 cm, îmbrăcată în metal, reprezentind pe Maica Domnului cu Iisus, la catapeteasmă, în partea din stînga; inscripția este acoperită de legătura metalică; la bis. Sf. Nicolae.

Această icoană s-au făcut prin osîrdia și cheltuiala dumneaei cocoanii Uți, sin Ene Brătianu; 1817¹.

BIBLIOGRAFIE. N. Budescu, *Bis. pe valea Topologului* (ms.), 1931, f. 63.

¹ Lectură comunicată de pr. paroh Dumitru Georgescu, căruia îi aducem și pe această cale mulțumiri. Icoana este semnalată și de D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 784. La N. Budescu, *loc. cit.*, data este „1814”.

Icoană de lemn de 89/71,5 cm, reprezentind Soborul Sf. Îngeri, lingă catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,6 — 1 cm, cu alb gălbui, pe fond verzui negru, în cîmpul inferior al piesei; la bis. Sf. Nicolae.

18[26]¹. Aceast(ă) sfi(ntă) icoan[ă s]¹-au zugrăvit prin osîrdia și chelt[uiala]¹ dum(neaei) cocoani(i) Saftii Brătia(n)cii, spre veșnică pomenire².

¹ Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Icoana este semnalată și de D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, în GB, 1970, p. 784.

Icoană de lemn de 89/71,5 cm, reprezentind pe Sf. Nicolae, lângă catapeteasmă în partea din dreapta; literă 0,6 — 1 cm, cu alb pe fond verzui-negru, în cimpul inferior al piesei; la bis. Sf. Nicolae.

Această sf(in)tă icoană s-au zugrăvit prin osîrdia și cheltu(iala) dum(nealui) coconului Tomii Vrabie, spre veșnica pomenire; 1826 ¹.

¹ Icoana este semnalată și de D. V. Georgescu și G. Georgescu, *Bis. pe Valea Topologului*, n GB, 1970, p. 784.

Potir de 23 cm înălțime și 9 cm diametrul cupei, păstrat în altar; literă de 0,3 — 0,4 cm, săpată pe suportul obiectului; la bis. Sf. Nicolae.

† C(os)tan(din), P(a)nt(a)z(i), S(a)fta, S(a)nda; 1827 ¹.

¹ Pe potir se mai află o inscripție adăugată la 1861.

Evanghelie de la 1742 tipărită la București, îmbrăcată în piele și legături de argint, de 30,5/21 cm, păstrată în altar; literă de 0,5 — 0,7 cm, săpată pe ferecătura de pe scoarța din față, în dreptul chipurilor unor sfinți; la bis. Sf. Nicolae *.

Costandi[n] ¹; Sofi<a> ² mon(a)hi(ia); | Moise; | Soltana; | Toma; Maria; | 1834.

¹ Inscripție deteriorată.

² Numele a fost întregit de noi.

* În colecția de obiecte aflate în muzeul lăcașului se mai păstrează două cruci de lemn. una de 23/6,5 cm, cu inscripția „1846 | mai | 23”, iar cealaltă de 15,5/5,5 cm, cu data „1847”,

1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300)

Inscripții sgratitate la bis. Sf. Nicolae *.

La intrarea de la sud în altar, cu literă de 3 cm:

Ene ¹.

Pe glaful ferestrei de la sud, în interiorul lăcașului, cu literă săpată de 4 cm:

7300 ².

Pe peretele de la sud al pronaosului, în exterior, cu literă de 3 cm :

7300 ; | Safta, Ene ³ . . . ⁴

¹ Numele se repetă.

² Inscripția datei și pe coloana de la sud, din pridvor, cu literă de 10 cm.

³ Inscripțiile au fost datate corespunzător vâleatului, în perioada ce a urmat zidirii lăcașului.

⁴ Inscripțiile sgratitate în continuare aminteau numele altor membri ai familiei ctitorilor.

* Inscripțiile acum ilizibile ne-au fost semnalate de d-l G. Georgescu, de la Șuici, căruia îi aducem și pe această cale mulțumiri. Ele au fost detectate cu prilejul unor reparații efectuate lăcașului, când au fost din nou acoperite.

688

<Cca 1820 — 1830>

Pomelnice pe peretele de la proscomidie, într-un câmp de 61/38 cm ; literă de 1,7 cm, cu alb pe fond negru ; la bis. Sf. Nicolae.

. . . ¹iți ctitori | . . . ¹ea, Toma | . . . ¹Ion, Costandin | . . . ¹ia, Mă-
riia | ⁵ . . . ¹cu fii lor. | . . . ¹ia, Mariia | . . . ¹Cost . . . | . . . ¹Mihai, Ior-
[d] ²ache | . . . ¹Dumitru, Zmaran[da] ² | ¹⁰ . . . ¹sni . . . | . . . ¹Anca,
Șerban | . . . ¹monahia Serafima, Ma . . . | . . . ¹Anca, Gheorghe | . . . ¹
Alexandra ³.

¹ Inscripție deteriorată.

² Inscripție deteriorată ; întregirea ne aparține.

■ Textul a fost datat după grafie și numele ctitorilor și donatorilor de la acest lăcaș.

689

1844 ianuarie 23

Cruce de piatră de 80/30/18/14 cm, așezată în fața zidului de incintă a lăcașului, în partea din stînga intrării, la cavoul lui C. Miculescu ; literă de 4,5 cm, în relief ; la bis. Sf. Nicolae.

Pomen | este, D(oa)m(ne) : | Safta, C|ostandi | ⁵nă, Pa(n)taz(i), | Cos-
ta(n)d(i)|nă, Ionă ;

pe latura din stînga pietrei, cu literă de 3,5 cm, în relief :

Iane, So | fica ; | 1844 | ghenar(ie) | 23.

690

1844 ianuarie 23

Piatră de mormint de 163/67 cm, fixată în zidul de incintă al lăcașului, în partea din stînga intrării, la cavoul lui C. Miculescu ; literă de 3 — 3,5 cm, în relief, pictată cu alb ; la bis. Sf. Nicolae.

† De cînd Sanda * a mea mumă | m-au născut, 53 de ani au | trăit
Sa(f)ta, fica răpos | atului sătrariu Ene Bră | ⁵tianu, dintr-acest sat, |

446

Șuici, alū meu nume ¹; fos|t-amū și eu într-această deș|artă lume. Acuma, mă ducū | în pāmīntu, de unde am f(o)stū |¹⁰ și sīntū. Rogu către toți, | a lui Adamū strānepoți, s|ă rugați pre Dumnezeu | să erte sufletulū meu; | și de mine fiți ertați, cī |¹⁵ți pre Dumnezeu rugați. | Eu, līndū inū cāsā-torie, de bă|rbatū și de soție... ² [Pa] ³|ntazi Bălanū... ²; [al] ³ | doilea, pālcovnicū Costand|²⁰inū... ² am[ū mur] ³it|ū pā copi... ² Costan-di|nū. Și au murirū a[l trei] ³lea, cluceriū Ionū. [Cu cīte t] ³|rei bărbați [am viețuit] ³ |²⁵ pre puținū, de care [m-au] ³ tr|asu și pā mine, unde to|ți nāscuți(i) va merge.

Gheorghe Bibesc(u) | domnū Ță| ³⁰ri(i). | 1844 ghenar 23 ⁴.

¹ În text „nunume”.

² Inscriptie deteriorată.

³ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută după transcrierea mai veche a textului, existentă în posesia pr. paroh D. Georgescu, căruia îi aducem și pe această cale mulțumiri.

⁴ Data se repetă în chenarul de pe laturile lespedei, unde este însoțită de un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 23).

* Posibil, eroare în loc de Safta (?), care este atestată în actele vremii, ca soție a lui Ene Brătianu șetrarul.

691

1848 noiembrie 22

Piatră de mormint de 126,5/56 cm, fixată în zidul de incintă al lăcașului, în partea din stînga intrării, la cavoul lui C. Miculescu; literă de 6 cm, în relief, pictată cu alb; la bis. Sf. Nicolae.

† Suptū ace|astă pīatră să | hodinescu o(a)se|le domnealui, | ⁵ Ioanū Brătiia|nu; și s-au pri|stăvitū la a|nu 1848 noevr|ie 22 ¹.

BIBLIOGRAFIE. Sp. Cristoceă, *Ioniță Brătianu (1797—1848) și ctitoria sa de la Șuici, județul Argeș*, în „St. com.”, Cimpulung, V (1989), p. 158.

¹ În chenarul de pe laturile lespedei a mai fost scris un text liturgic (să se vadă *Anexa I*, nr. 23).

TEIU, com. Galicea

692

<Cea 1785—1790>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la sud, vest și nord; literă de 2,5 — 3 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Teofiil ¹ monah, | comisar * ;
Clementă | monah ;
jupan Ghinea comisar * ;
jupan Drăgoi comi | sar * ;

pe peretele de la vest :

Radu nepotulă | ctictorul(ui) (sic) ;
Florea fecioru ctitorulu(i) ;
diiaconu Barbu comi | sar * ;
di(a)conița Anca ; | Ioana ² ;
Pasca mu | ma ctitorul(ui) ;
Stanca | di(a)conița ;

pe peretele de la nord :

[Ilinca] ³ | cumnata | titorului | ... ⁴ ;
Stanca so(a)era | tito | rului ;
jupîneasă Anca ;
jupan Florea | сѣн егѡ ⁵ ;
jupan Ioan ; | Bunia ⁶ ;
jupan [Petru] ³ | Drăgioiu ;
jupan Prodan ⁷.

BIBLIOGRAFIE. ¹ D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 79 ;
² P. Topologeanu, *Bis. pe valea Topologului* (în ms),
1940, f. 76

¹ Inscriptia a fost retușată în forma „Theodiil”.

² Ioana, copilă, este înfățișată în dreptul diaconesei Anca.

³ Inscriptie deteriorată, ilizibilă ; întregirea după D. N. Ionescu, *loc. cit.*

⁴ În continuare, cu prilejul retușării inscripției s-a scris „Neaga”.

⁵ Fiul lui.

⁶ Bunia, copil, este înfățișat în dreptul jupanului Ioan.

⁷ Inscriptiile au fost datate pe baza identificării unora dintre ctitori, în documentele vremii. Astfel, într-un act de la 1793 martie 28 se fac referiri la familia lui Barbu diaconul comisarul și anume la fiul său Florea, înfățișat în tabloul votiv, alături de tatăl său (cf. V. A. Urechia, *Documente inedite din domnia lui Alexandru Constantin Moruzi 1793—1796, Memoriu*, p. 6—8). Atestarea la acest lăcaș a zugrafului Rafail diaconul (cf. inscripția de sub nr. 694), pledează pentru aceeași epocă. O referire la Barbu diaconul, comisarul și la Mihaela Pirvulescu și A. Ceașescu, *Fișe din monografia comunei Galicea*, în „Studii Vilcene”, V (1982), p. 241 (din 1783).

* Termenul „comisar”, districtual, întâlnit mai ales în timpul administrației austriace în Oltenia (cf. C. Giurescu, *Material pentru istoria Olteniei, supt austriaci*, II, 1726—1732, p. 250, 258 și urm.), a fost utilizat și ca atribut al celor ce au îndeplinit unele funcții în administrația teritorială a eparhiilor Argeșului și Vîlcii.

Enache; | ...¹

Pe peretele de la vest :

Dumitru | ereu²;
Pătru ereu.

Pe peretele de la nord :

Ilie³ Ocerșanu⁴; | ...⁵

¹ Inscriptia din dreptul copilului reprezentat lângă Enache nu se mai păstrează.

² Amintit împreună cu „Enache diaconul” ș.a. și în „Calendar Argeș”, 1900, p. 116.

³ Inscriptiile au fost datate prin analogie cu acelea de la portretele zugrăvite în pro-naosul lăcașului.

⁴ Probabil în loc de „ot Cerșani”.

⁵ Inscriptia din dreptul copilului reprezentat lângă Ilie Ocerșanu nu se mai păstrează.

* La această biserică, în altar, pe glaful ferestrei de la est sînt sgratitate, cu literă de 0,7 cm, numele „Stancu preotu; | Costache ereu” — acesta din urmă este probabil, același cu prelatul „diacon Costache sin popa Ioan”, amintit în M. M. Braniste și I. Diaconescu, *Catagrafia—Argeș, 1833*, în MO, 1961, p. 408. Pe baza informației din Catagrafia citată, grafi-tele în cauză ar putea fi datate către mijlocul sec. al XIX-lea.

694

〈Cea 1785—1790〉

Inscriptie în cimpul inferior al icoanei hramului înfă-țișată pe fațada de la vest a lăcașului; literă de 1,5 — 2 cm, cu maroniu pe fond alb-verzui; la bis Adormirea Maicii Domnului.

Pisah Raf(ail) i(e)rodeac(on) zu[grav]¹;
Pătru; Preda ucen[ici²]¹.

¹ Inscriptie deteriorată, ilizibilă; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptia a fost datată după grafic „în jurul anilor în care Rafail ierodiaconul este ates-tat și la alte monumente unde lucrează în formație și cu Petru ucenicul (să se vadă inscripția de sub nr. 371).

695

1801

Icoană reprezentînd pe Sf. Nicolae, ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Preda zugrav; 1801¹.

¹ Menționăm că D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 81, precizează că icoana a fost zugrăvită de Preda zugr., la 7309" și că fusese dăruită de „Samfira” și „Sandu”.

696

1846 martie 25

Icoană de lemn de 78,5/54 cm, reprezentind în cimpul central pe Sf. Gheorghe, încadrat de 12 scene din viața lui, la catapeteasmă, în partea din stînga; literă de 0,7 cm, cu gălbui pe fond roșu, în cimpul inferior al scenei centrale; la bis. Adormirea Maicii Domnului *.

184|6| mart(ie) | 25. | Această [s] ¹fînt(ă) ico(a)n(ă) | s-au plăt[i] [†] de robi(i) lu(i) | D(u)mnezeu, Cocea deaco(n) și | de d(umnealui) Tudorache Buca ² | <cu> ³ soția.

În cimpul inferior al scenei care-l înfățișează pe Iisus sărutîndu-l pe Sf. Gheorghe :

Popa Nicu|lae zugrav.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea ne aparține.

² Probabil, în loc de „Buga”. Un înaintaș al său, Grigore C. Buga, este amintit printre ctitorii lăcașului (cf. „Calendar—Argeș”, 1900, p. 116).

³ Omis.

* Tot la acest lăcaș se mai păstrează o icoană reprezentind Adormirea Maicii Domnului (73,5/56 cm), din pronaos, în dreapta, avînd scris cu literă de 0,6 cm, cu gălbui pe fond roșcat „1846. Ace[astă]... a plătit-o robu l[ui]...”. Menționăm că P. Topologeanu, *Bis. pe Valea Topologului*, f. 77, se referă la numele unui „Zugrav, popa Nicolae; 1848”, pe o icoană a „Maicii Domnului”, nume amintit și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 81.

TITEȘTI, com. Perișani

I 697

1760 septembrie 1 — 1761 <iunie 5> (7269)

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 4,5 și 6,5 cm, în relief, într-un cimp de 59/83 cm, încadrat pe două laturi de motive ornamentale; la bis. Sf. Voievozi.

† Cu vreria tatălui și cu <a>¹ jutoriu Fiiului și cu plini|ria Sf(i)n-
tului Duh. Urzitu-s-au această sf(i)ntă biserică din te|meliia ei, întru
einstea sf(i)nților și mai marilor Voievozi Mi|hail și Gavriil, dintru oste-
niala robilor lui Dumnezeu, ero | ⁵diacon Dum(i)tru, Lisafta, Dum(i)necă
diacon, Rucsanda, jupană | Iseru, Marga, Deicu, Boba, въ д(к)ни²
Io Scarlat Ghica voivod, leat 7269. | Și cine s-ar milostivi a mai ajuta
să fie titor ca și cel ce au făcut din temelie. | Erei Martin i Stanca. Pis
Preda diacon.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 93, nota 1; 2 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39; 3 Idem, *Călimăneștii*, p. 59—60; 4 T. Voinescu, *Ctitorii de vătafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2, p. 303—304, nota 11; 5 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 275.

¹ Omis.

² În zilele.

³ Inscripția a fost datată din domnia lui Scarlat Ghica voievod, corespunzătoare văleatului 7269.

I 698

<1768—1769>

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la vest și nord; literă de 5 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lor; la bis. Sf. Voievozi.

j(upanița) Dobra;
Marthu;
capitan Necula Grecu;
ereu diiacon Dumitru;
diicon(i)ța Safta.

Pe glaful ușii de la intrarea în biserică, în partea din dreapta:

[Dumitru] ¹.

Pe peretele de la nord:

[Ana slujnica] ².

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39; 2 Idem, *Călimăneștii*, p. 60; 3 T. Voinescu, *Ctitorii de vătafi de plai*, în SCIA, 1973, nr. 2, p. 301, fig. 4, p. 303, fig. 6 și p. 306, fig. 10.

¹ Inscripția nu mai este lizibilă; numele a fost indicat după V. Brătulescu, *loc. cit.*

² Numele a fost indicat după V. Brătulescu, *loc. cit.*, peretele fiind acoperit cu o nouă zugrăveală. Textele au fost datate în anii cînd s-a zugrăvit lăcașul.

I 699

<1768—1769>

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, într-un cîmp de 13/15 cm; literă de 0,7 cm, cu negru pe fond gălbui; la bis. Sf. Voievozi.

... ¹ Maria | ... ¹ Neacșa, Io ... ¹ | Martină ... ¹ | Rada, Vișan ... ¹ | Martină ... ¹ Tudor ² ... ¹

În partea din stînga a acestui pomelnic, un alt text* cu literă de 1 — 1,5 cm, scris într-un cîmp de 17/11 cm:

Помени, Г(оспо)ди³, | Nicolaie d...¹ | Drăghici, Il...¹ | Flor...¹
Ana, Bu...¹ | ⁵Rad²...¹

¹ Inscripție deteriorată; ilizibilă.

² Inscripțiile au fost datate după grafie în anii când s-a zugrăvit lăcașul.

³ Pomeneste, Doamne.

* Pe lângă aceste texte au mai fost scrise și alte pomelnice, acum ilizibile.

I 700

<1768—1769>

Inscripție în partea superioară a scenei care înfățișează „Cetatea Raiului”, în dreapta, pe peretele din stînga intrării în biserică; literă de 2,5 — 5,5 cm, cu alb pe fond albastrui; la bis. Sf. Voievozi.

Erodiacon Dragomir zug(rav), | Filipă¹, Pătru, | Nistor, Avram² (?).

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 94;
2 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40;
3 Idem, *Călimăneștii*, p. 62.

¹ Menționăm că la V. Brătulescu, *loc. cit.*, apare lectura „popi”.

² Inscripția a fost datată după grafie și numele lui Dragomir ierodiaconul zugrav din Făgețel, în anii în care a fost executată pictura lăcașului.

I 701

<1768—1769>

Inscripție pe peretele din pridvor, în partea din stînga intrării în biserică, unde este înfățișată scena „Cetatea Raiului”; literă de 0,8 cm, cu negru pe fond maroniu, în perimetrul zidului ce înconjoară „Cetatea Raiului”; la bis. Sf. Voievozi.

Ștefană¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 94;
2 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40;
3 Idem, *Călimăneștii*, p. 62.

¹ Numele este scris sub forma unei criptograme. Inscripția a fost datată după grafie, în anii în care s-a zugrăvit lăcașul.

I 702

1768 septembrie 1 — 1769 august 31 (7277)

Inscripție în pronaos, pe peretele de la est, deasupra intrării în naos; literă de 4,5 cm, cu negru pe fond cenușiu; la bis. Sf. Voievozi.

7277¹.

Și fiindă zugrafi irodiiacn Rafail monah i diiacon Drăgomir, | o[t]²
Făge[țel]².

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 94, nota 1; 2 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 39; 3 Idem, *Călimăneștii*, p. 60.

¹ Inscripția zugravilor este precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa*, I, nr. 16).

² Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

I 703

<Cea 1810—1812>

Icoană de lemn de 81/60 cm, reprezentind pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan Înainte Mergătorul, păstrată în altar; literă de 1,3 cm, cu alb pe fond maroniu, în cimpul inferior al piesei; proveniență necunoscută; la bis. Sf. Voievozi *.

S-au zu...¹ osteniala dumnia...¹ Anastasie vâta[f]²...iu
...oviu³...¹

¹ Pictura deteriorată; inscripția nu se mai păstrează.

² Inscripție deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

³ Inscripția a fost datată după grafie și factura artistică a piesei, în vremea în care Anastasie Ceauhrimatista, vâtaful, este atestat și la alte monumente (să se vadă inscripțiile de sub nr. 579 și 580).

* La acest lăcaș se mai păstrează un iconostas de lemn sculptat și pictat, cu inscripția „1833i ulie 24”, și o icoană înfățișind pe Sf. Trei Ierarhi (de 120/93,5 cm), de lângă catapeteasmă, în partea din stînga, consemnind data „1837 mai 20”, piesă ce provine de la m-rea Stînișoara(?).

II 704

<Cea 1700—1720>

Inscripție * pe o piatră de cca 60/212/60 cm; literă de 5,5 și 9,5 cm, săpată; pe una din fețele pietrei este săpată o cruce; piatra se află în punctul numit „Gruiul Plăcintei”, în apropierea satului Titești.

În n(u)m(e)l(e) T(ată)l(ui) i F(iu)l(ui) i C(ѣтa)г(о) A(ѣ)X(a)¹.

† Прѣтѣ мѣ Г(о)с(по)дн Б(о)же мон; | а[з] м(но)г(о) г(рѣ)ш(ник) р(а)б
Б(о)жїю дї...к²

BIBLIOGRAFIE. 1 D. Bogdan, *O veche inscripție slavă*, în *Studii Vîlcene*, I (1971), p. 9 (trad. frag. și desen la p. 8); 2 V. D. Velicu, *O inscripție slavo-română tirzie, datată în... secolul XIII !*, în *Contemporanul*, nr. din 27 apr. 1973, p. 2 (text și trad.).

¹ Sfîntului Duh.

² † Iartă-mă Doamne, Dumnezeuul meu, cu mult gresitul rob al lui Dumnezeu di... Inscripția a fost datată după grafie, prin analogie cu textele aflate sub nr. 21, 51, 572.708. Menționăm că V. D. Velicu, *loc. cit.* a propus pentru datarea textului „secolele XVII—XVIII”.

* După grafie și formular, textul este apropiat de acelea consemnate în această zonă, de Oprea diaconul, din Titești.

Cruce de piatră de 167/69/31/24 cm; literă în relief de 5 cm; crucea este așezată pe partea din stînga drumului care duce de la Boișoara la Titești, lîngă gardul gospodăriei lui Nicolae Șerban.

Cu vrea(re) Tată|lui și cu aju|tor Fiiului au | ridicat această |⁵
s(fin)tă cruce în | zile(le) domn(ului), Ion | Neculae | voivod și cu os|te-
neal(a) lui |¹⁰ Șarban vâtaf, | Neaga, Tudor, | Ana, Martin, | Dumitru,

pe latura din dreapta :

Andrei, | Flor(ea). Hram | Mihail i | Gavriil. |⁵ Erei Du|mitru, |
erei Rad(u), | erei Martin; | iul(ie) 30, l(ea)t |¹⁰ 7234.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș* în BCMI, 1934, p. 40; 2 Idem, *Călimăneștii*, p. 62.

II 706

<Sec. XIX primele decenii>

Cruce de piatră de 158/84/39/16,5 cm; literă de 5 cm, săpată; crucea este așezată pe partea din stînga drumului care vine de la Boișoara la Titești, la intrarea în sat, lîngă o fîntînă.

Gheo(r)ghi, Maria. | Ridicatu-s-au | această sfîntă | cruce întru sla-
v |^{5a} Cuviosi(i) Paras|chevi(i), prin osirdia | dum(nealui) Petr. .¹ Tudor,
| Vasile, Ion ereu *, | Radu, Samfir, Nicolae, |¹⁰ Floria, Mariia, Ilina².

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 40; 2 Idem, *Călimăneștii*, p. 62.

¹ Inscripție deteriorată.

² Inscripția a fost datată după grafie și numele persoanelor amintite în text.

* Menționăm că un preot Ioan este atestat în 1824 la Titești (cf. I. Ionașcu, *Calagrafia—Argeș*, p. 14).

II 707

1832 septembrie 1 — 1833 august 31 (7341)

Cruce de piatră de 131/69/16 cm; literă de 5,5 cm, în relief; crucea este așezată în punctul „Toplița”, în partea din stînga drumului care duce de la Titești spre Bratovești.

Întru cinnstea | și slava Prea|cuviosi(i) | Paraschivi(i) s-au |⁵ r(i)di-
cat această | cruce prin os(i)rdia pop(i) lui Ion Ti(t)e(s)c(u) | și Iana
ere(i)ț(a) | și cu fii lor.

Pe latura din dreapta :

Theodosie | erei, Chia|jna ereiț(a); | 7341.

Piatră spartă în două fragmente, de 55/55 cm, literă de 9 cm, săpată; a fost descoperită în punctul numit „Tărure” (un loc între văi); piatra este păstrată la Școala Generală *.

† Radu | i Nastas|siia, Ion, Ion ¹, ... | ... ²lgu ... ²

Pe o altă piatră, fragment de 46/25 cm, provenind din același loc *, cu literă de 5 și 9 cm, săpată:

Neac ... ² | Ghiță ¹ ... ²

¹ Inscricția a fost datată după grafie, prin analogie cu cele aflate sub nr. 21, 51, 572, 704.

² Inscricție deteriorată.

* Informații relative la această inscripție ne-au fost comunicate de prof. Teleabă, căreia îi aducem mulțumiri.

TURNU, m-rea, orașul Călimănești

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la intrarea în biserică; literă de 4,5 cm, săpată și pictată cu negru, într-un cîmp de 33,5/97,5 cm; la m-rea Turnu.

† Din mila și darul lui D(u)mn(e)zeu, părintelui și al Fiiului ș(i) al D(u)hului Sfînt. S-au rîdi|cat și s-au înălțat acest sfînt lăcaș întru cînstea și lauda Aducerii în Besărică <a> ¹ | preasf(i)nteii și preabl(ago)s(lo)vitei stăpîinei noastre și de D(u)mn(e)zeu Născătoare, Mariia, | cu nevoița și a toată cheltuiala părintelui chir Varlaam mitrop(o)litul Țării Rumâ-| ⁵ neșt(i), în zilele lui Ion Duca voevod, m(e)s(e)ța iul(ie) 30, v(ă) leat 7184.

BIBLIOGRAFIE. 1 C. Șt. Bilciurescu, *Monastirile din România*, p. 53; 2 V. Drăghiceanu, *Diferite inscripții*, în BCMI, 1912, p. 184; 3 T. Pamfile, *La minăstirea Turnu*, în MC, III (1915), p. 124; 4 D. Stănoiu, *Turnu*, în BOR, 1922—1923, p. 751; 5 „Anuarul Argeșului”, 1929, p. 38, nota 1; 6 V. Drăghiceanu, *Monumentele Olteniei*, II, BCMI, 1933, p. 71—72; 7 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, ibidem, 1934, p. 41, foto. fig. 3; 8 Ep. Grigorie al Argeșului, *Comorile Argeșului*, p. 75—76; 9 V. Brătulescu, *Călimăneștii*, p. 26 și 29; 10 Gr. Urișescu, *Minăstirea Turnu*, în MO, XIX (1967), p. 214; 11 Gamaliil Vaida, *Minăstirea Cozia. Ieri și astăzi*, p. 94; 12 Sabina Gh. O. Popescu, *Monografia comunei Jibla, județul Argeș, din plasa Oltul* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 475, f. 567; 12 Al. Odobescu, A. 1 009, de la Bibl. Acad., plicul III, f. 55.

¹ Omis.

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe perețele de la vest; literă de 3,5 — 4 cm, cu alb pe fond albastru închis; inscripțiile au fost rescrise cu prilejul refacerii picturii, probabil în sec. al XVIII-lea și la 1846; la m-rea Turnu.

Chir Varlaam * mitropolit ¹.
jupan Iane * lipțeanu ².

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Diferite inscripții*, în BCMI, 1912, p. 184; 2 T. Pamfile, *La mănăstirea Turnu*, în MC, III (1915), p. 142; 3 D. Stănoiu, *Turnu*, în BOR, 1922—1923, p. 752; 4 V. Drăghiceanu, *Monumentele Olteniei*, II, în BCMI, 1933, p. 72; 5 L. Ene, *Un portret de șevalet din secolul al XVII-lea*, în B, IV (1982), p. 239 și foto. fig. 2.

¹ În partea inferioară a acestei inscripții s-a scris ulterior „Varlaam mitropolitul”.

² Inscriptia din dreptul portretului său a fost rescrisă, de asemenea, cu literă de 5,5 — 6 cm. Inscriptiile au fost date după numele ctitorilor, în vremea în care s-a clădit lăcașul.

* Portretele lor sînt amintite și la V. Brătulescu, *Călimăneștii*, p. 29.

711

1798 septembrie 1 — 1799 august 31 (7307)

Piatră funerară, fixată în soclul lăcașului, acoperită cu tencuială; la m-rea Turnu *.

Aici se odihnește robul lui Dumnezeu, Mihail arhimandritul; 7307.

Textul după: Gr. Urițescu, *Mănăstirea Turnu*, în MO, XIX (1967), p. 219.

* La acest lăcaș se mai păstrează o piatră de 15/39 cm, încadrată în zidul altarului, în exterior, pe latura de la est, cu inscripția „Danil duhoomnicu; 7343 <1835> avg(ust) 29” (cf. și Gr. Urițescu, *loc. cit.*).

712

1843 septembrie 3

Inscripție pe peretele de la est, din interiorul chiliei săpată în stîncă, în partea de nord-est a lăcașului; literă de 5 cm, în relief, într-un cîmp de 66,57 cm; la m-rea Turnu.

† Păharnicu Ioan Budeșteanu, | Nicolae Socolescu, † | pitar Costandin Zălean(u), | pitar Ioan Condescu, | ⁵ Sandu Piteștean(u), Costache Ticvean(u), | Mariia Ticveanca, | sârdariu Ioan Delean(u), | Ioan[a?] Deleanu; | ¹⁰ anul 1843 sep(temvrie) 3.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Brătulescu, *Bis. din Argeș*, în BCMI, 1934, p. 43; 2 Idem, *Călimăneștii*, p. 29; 3 Gr. Urișescu, *Minăstirea Turnu*, în MO, XIX (1967), p. 207.

713

1835 septembrie 1 — 1836 august 31 (7344)

Cruce de piatră de 160/92/36/26 cm; literă de 6,5 cm, în relief; crucea este așezată în apropierea m-ri; Turnu la răsărit de piriul Valea Turnului, lângă vechiul joagăr al lăcașului.

Într(u) cin(s)tea Maicii Dom(nului) | Ovideniia, în zilele episcop(ului) Ela|rion, cu osteneala |⁵ părintelui Dioni|sie mo(na)h, Danil mo(na)h, | Iosif mo(na)h, Dor(o)thei | mo(na)h, M(i)sail mo(na)h, Danil m[o(na)h] ¹ ... ²

Pe latura din dreapta, cu literă de 3,5 — 6,5 cm, săpată:

7344. | Petcu pi(e)|trar, Gheorghe ³.

BIBLIOGRAFIE. Gr. Urișescu, *Minăstirea Turnu*, în MO, XIX (1967), p. 206.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie deteriorată; ilizibilă.

³ Pe latura din dreapta pietrei, în partea inferioară a iscăliturii meșterului, se mai distinge vâleatul „728<.>” (= 177<1>—17<81>), dată, adăugată, probabil, în amintirea unui fapt petrecut mai înainte.

714

1844

Cruce de piatră de 95/58,5/25/19 cm; literă de 5 cm, în relief; crucea este fixată pe un colț de stincă, pe partea din stînga drumului care duce de la linia ferată spre m-rea Turnu.

Pomenest(e), | Do(a)mne: Dio|nisi mon(a)h, | Nicolae, |⁵ Ioana, Toma, | Nica, Ion; | 1844.

Pe latura din dreapta, cu literă săpată de 2 cm:

Iona (?)

Pe latura din stînga, cu literă de 4,5 cm, săpată:

... ¹io ... | ... ¹io ... ¹;
Rafail | mon(a)h.

BIBLIOGRAFIE. Gr. Urișescu, *Minăstirea Turnu*, în MO, XIX (1967), p. 207.

¹ Inscriptie deteriorată, neinteligibilă.

Pisanie în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 2 și 7 cm, în relief, într-un cimp de 47/172 cm; la bis. Sf. Athanasie (fosta m-re Tutana).

† Произволеніем Ѡ(т)ца и съпослѣщеніем С(ы)на и съврѣшеніем С(вѣ-)т(а)го Д(с)ха, амин. Се азъ рабъ вл(а)д(и)кы моего, І(ис)ус(а) Х(рист)а, | Іѡ Мнхнѣ воєводъ, б(о)ж(ї)ю м(и)л(о)стию г(о)с(по)д(и)нь всенъ вл(а)шкынъ землѣ, с(ы)нь велнкомъ і прѣдвѣраго вл(а)д(и)с(л)ав(а)ндръ воєводъ, произволихъ г(о)с(по)д(с)тво мн на сен дѣло | вл(а)госъздатен сїю ч(ъ)стньнъ монастыр гл(а)гол(е)ми Тѣтанѣ, идеж(е) ест храмъ пр(ѣ)п(о)д(о)бнаг(о) и Б(о)гноснаг(о) ш(т)ца н(а)шег(о), вѣанасіе вѣоуныскы. | И почес(е) ш(т) м(е)с(е)ца юліе Ѡ д(ъ)ни, въ понед(ел)н(и)к и съврѣши с(е) м(е)с(е)ца сеп(темв)рїе і д(ъ)ни¹, въ понед(ел)н(и)к, въ лѣтѣ х(и)ста н(а) тем(е)лїа зї², епакта з³, |⁵ крѣгъ сл(о)нцѣ з³ <крѣгъ>⁵ м(е)с(е)ца д⁶, зо(ло)тѣ числѣ с⁷, ендиктионъ дї⁸. И азъ рабъ и исправникъ, жѣпанъ Мнхъ банъ.

† Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sfîntului Duh, amin. Iată dar eu, robul stăpînului meu, Iisus Hristos, Io Mihnea voievod, din mila lui Dumnezeu, domn a toată Țara Românească, fiul marelui și preabunului Alexandru voievod am binevoit domnia mea pentru acest lucru, ca să zidesc această cinstită mănăstire numită Tutana, unde este hramul preacuviosului și de Dumnezeu purtătorului, părintelui nostru, Atanasie de la Athos. Și s-a început în luna iulie 9 zile, luni și s-a isprăvit în luna septembrie 10 zile, luni, în anul 7091 și temelia 17, epacta 7³, crugul soarelui, 7⁴, <crugul>⁵ lunii 4⁶, numărul de aur 6⁷, indictionul 11⁸. Și eu robul și ispravnicul, jupan Mihai ban *.

BIBLIOGRAFIE. 1 A. I. Odobescu, *Tutana*, în „CT”, 1873, p. 181 (trad.); 2 Gr. Tocilescu, *Raporturi*, în AAR, 1885–1886, p. 229 (în extras, p. 81), text și trad.); 3 Șt. Andreescu, *Contribuții cu privire la trecutul mănăstirii Tutana*, în MO, XVIII (1966), p. 261 (text și trad.).

¹ În orig. „зні” (= zni).

² Anului 1582 septembrie îi corespunde temelia 6. Cifra indicată se corelează anului 1583, ca și alte elemente secundare de cronologie, ce apar în continuare în text.

³ Anului 1582 septembrie îi corespunde epacta 15.

⁴ Eroare, în loc de „6”.

⁵ Omis.

⁶ Eroare, în loc de „3”.

⁷ Eroare, în loc de „7”.

⁸ Eroare, în loc de „10” (Elementele secundare de cronologie au fost rectificate pe baza listelor publicate în anexa studiului lui I. Ionașcu, în *DIR. Introducere*, I, p. 642).

* Cf. și vol. *Arta creștină în România*. 5, p. 314 (trad. după Șt. Andreescu, loc. cit.).

Grafite pe montantul din stînga al ancadramentului de piatră de la ușa de intrare în biserică; literă de 1,2 — 4,5 cm; la bis. Sf. Athanasie (fosta m-re Tutana)

Erom(o)nah Ioachimŭ (?).

cu literă de 2 cm :

Ionŭ . . . ¹

cu literă de 2,2 cm :

Stanciul l(o)g(ofăt ?).

pe o cărămidă aparentă de pe peretele naosului, pe latura de la nord, cu literă de 1 — 2,8 cm :

P(i)rvul log(of)ăt ot mitrop(o)lie; 72 [. .] ²

pe ancadramentul de piatră de la fereastra absidei naosului, din partea de nord-vest, cu literă de 2,5 — 4,5 cm :

Theodosie . . . ³

pe o cărămidă aparentă din absida naosului, în exterior, pe latura de la nord, cu literă de 1,2 cm :

Vlăculŭ.

pe o cărămidă aparentă de pe peretele pronaosului, pe latura de la sud, cu literă de 1 — 3 cm :

Erom(o)nah e[g(umen)]⁴ Teofan s . . . ⁵

cu literă de 1,2 — 1,5 cm :

Pis, gramatic Stănci[u]⁶ . . . ⁵

¹ Inscriptie parțial ilizibilă; se mai disting literele „I . . . i . . che”.

² Inscriptie ilizibilă.

³ Inscriptie deteriorată; primele litere par să fi fost „er . . .”.

⁴ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

⁵ Inscriptie deteriorată.

⁶ Întregirea a fost făcută de noi. Inscriptiile au fost date după grafie.

Grafite pe cărămizi aparente din peretele naosului pe latura de la nord; literă de 1 — 2,5 cm; la bis. Sf. Athanasie (fosta m-re Tutana).

Vă l(ea)t 7230 ¹. Sinove ² popa Manea i(e)r(o)m(ona)hŭ (?).

cu literă de 1,5 — 3 cm :

Mihai grămăt[ic]³; 7237⁴.

pe peretele pronaosului, cu literă de 0,6 — 2 cm :

Gligorie dascalul; leat 7238⁵.

cu literă de 1 — 2,1 cm :

Eu, Radu Păunu ot Argeș; 7238⁵.

cu literă de 1 — 2,7 cm :

L(ea)t 7239⁶. | Seris, Trandafirū.

cu literă de 2,2 — 3,5 cm :

Ев АНН⁷ | pop(a) Stanciu; | l(ea)t 7240⁸.

---

¹ Corespunzător anilor 1721 septembrie 1 — 1722 august 31.

² În text „sionive”.

³ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

⁴ Corespunzător anilor 1728 septembrie 1 — 1729 august 31.

⁵ Corespunzător anilor 1729 septembrie 1 — 1730 august 31.

⁶ Văleatul este precedat de numele „Ionelū” (?). Data corespunde anilor 1730 septembrie 1 — 1731 august 31.

⁷ În zilele.

⁸ Corespunzător anilor 1731 septembrie 1 — 1732 august 31.

718

1739 septembrie 1 — 1740 august 31 (7248)

Grafit pe o cărămidă aparentă de pe peretele naosului, în exterior, pe latura de la nord; literă de 0,5 — 1,5 cm; la bis. Sf. Athanasie (fosta m-re Tutana).

Și am scris eu, Stan ot Slobozia | Domnească; l(ea)t 7248.

719

1771 (7280) septembrie 1 ... 1785

Grafit pe o cărămidă aparentă de pe peretele naosului, pe latura de la nord; literă de 2 — 3 cm; la bis. Sf. Athanasie (fosta m-re Tutana)*.

7280¹. | Eu, Rafai[l]² monah.

pe o cărămidă aparentă de la absida altarului, în partea de sud-est, cu literă de 1 — 3 cm :

Codean (?) vameșu; 1785³.

---

¹ Corespunzător anilor 1771 septembrie 1 — 1772 august 31.

² Întregirea a fost făcută de noi.

³ Cu cifre arabe.

* La acest lăcaș se mai află pe o cărămidă aparentă din absida naosului, pe latura de la nord, grafitul „1840; Șărbănu”.

Pisanie pe peretele de la intrarea în biserică, într-un cimp de 65/99 cm; literă de 4 cm, cu maroniu pe fond gălbui; la bis. Adormirea Maicii Domnului din cartierul *Ciorica*.

† Cu ajutoru [T] ¹atălui și cu puterea Fiiului și cu voea | Sf(in)tului [D] ¹uh. S-au zidit aciastă sf(î)ntă și du|mnezeias[c] ¹ă biserică s-au zidit din temelie, | de părin[te] ¹le Nicolae duhomnicu i de popa Preda | ⁵i de po[p] ¹a Matei i diiaconu Costantin i diiaconu | Radu i [p] ¹opa Costantin i ciauși Nicolae i Dimitrie Topeneanu | i de Ant[on] ² i Preda Manole i de Dimitrie, Nicolae Costant[in] ³ | i popa [D] ¹imitrie și cu alți frați noriași, în zili[le] ⁴ | în(ă)lț[a] ¹tului domn și împăratu a toată Rusiia, Nicolae Pav | ¹⁰lov[i] ¹ci, fiind ipiscopu Elarion Argeșău, | la leat 1830 iunie 13.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Meșteri zugrăvi—Argeș*, în GB, 1962, p. 517.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie deteriorată; întregirea după V. Brătulescu, *loc. cit.*

³ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. La V. Brătulescu, *loc. cit.*, apare lectura „Nicolae Costantin popa” (?).

⁴ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. La V. Brătulescu, *loc. cit.*, „în zilele preainălțatului”.

Pomelnic pe peretele de la proscomidie, pe latura de la nord, într-un cimp de 102/50 cm; literă de 3 cm, cu negru pe fond cenușiu; la bis. Adormirea Maicii Domnului, din cartierul *Ciorica* *.

Pomenește D(oa)mne, pre robi(i) tăi | aceștiia, cei ce s-au ostenit | de au făcut aceast(ă) sf(în)t(ă) beserică | și odihnește sufletele lor întru | ⁵împărăția ta, în veci, amin.

Costandin ereu, Nicolae ereu, Ioan | ereu, Rada er(e)ița, Chera er(e)ița, Radu ereu, | Ioana er(e)ița, Dimitrie, Anastasiia, Ioan, | Nicolae, Dum(i)tra, Radu, Neacșa, Ioanu, | ¹⁰Samfira, A(n)ton, Ana, Ioan, Ilinc(a), | Preda diiacon, Preda d(ia)c(oneasa), Mate(i) d(iacon), Mariia di(a)coneasa ¹, Sanda d(iaconeasa), | Ioan d(iacon), Ioana d(iaconeasa), Preda, Ștefana, Toader, | Dobra, Crăciun, Ioan, Mihai, Dum(i)tra, | Florea, Rada, Cost(an)din, Nicolae, | ¹⁵Mariia, Ioan, Mariia, Gheorghie d(iacon), Ioana, | Gheorghie d(iacon), Nedelia, Ioan, Dum(i)tru, | Petru.

Morți : | Dimitrie erei, Ilinc(a) ere(i)ița, Neacșa ere(i)ița, | Ioan diiacon, Dimitrie ereu, Marina ere(i)ița, | ²⁰Radu diiac(on), Ioan ereu, Dum(i)tru di(a)c(on), Floar[ea ?] ² | ... i m r ³ ... ⁴

¹ Cuvintele „Mariia di(a)coneasa” sînt scrise deasupra rîndului, cu roşu, cu literă de 0,9 cm.

² Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi. Numele este scris cu roşu.

³ Inscriptia a fost datată după numele ctitorilor şi după grafie, în jurul anului în care a fost clădit lăcaşul.

⁴ Inscriptie ilizibilă, acoperită cu tencuială.

* La acest lăcaş se mai păstrează icoanele prăznicare de 26/20 cm, datînd din „1830”

URLUIEŞTI, com. Cepari

722

1734 (7242) martie 1

Cruce de piatră de 210/105/44 cm, fixată în peretele altarului, pe latura de la est; literă de 4,5 — 10 cm, în relief; fiind deteriorată, a fost legată cu fier; în trecut se afla pe moşia schitului Găisenilor; la bis. Naşterea Maicii Domnului, Cuvioasa Paraschiva şi Sf. Dumitru.

† Cu vrerea Tatălui şi cu | ajutoriul Fiiului şi cu | plinirea Sfîntului Duh. Ridica | tu-s-au această sfîntă cruce | ⁵ întru cîntea Preapodobni | Paraschivii, din [oste] ¹ | neala rob(u) lui D[umnezeu] ² (?), T[ănase] ² (?), | К(Ь) А(Ь) Н(Н) ³ Io Grigore voi[vo]d ¹, m(e)s(e)ţa | m(a)r(tie) 1 d(ă)ni, l(ea)t 7242. | ¹⁰ Dumitru, Sofiica, Şarb ... ⁴ | ... ⁵

BIBLIOGRAFIE. D. Bălaşa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 101—102.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie deteriorată; întregirea după D. Bălaşa, *loc. cit.*

³ În zilele.

⁴ La D. Bălaşa, *loc. cit.*, „Barbu, Rada”.

⁵ Inscriptia care urma nu mai este lizibilă.

723

1745 septembrie 1 — 1746 august 31 (7254)

Icoană de lemn de 70/53,5 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus între arhangheli, păstrată în altar; literă de 1,8 — 2 cm, cu negru pe fond gălbui, în cîmpul inferior al obiectului, în stînga; provine de la o veche biserică; la bis. Naşterea Maicii Domnului, Cuvioasa Paraschiva şi Sf. Dumitru *.

Grigorie | zugravu; | 7254.

* La acest lăcaş se mai păstrează, în pronaos, o icoană de 59/56 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae, cu inscripţia „Pătru, Jo|îta”, datînd, probabil, din primele decenii ale sec. al XIX-lea.

Pisanie pe o piatră de 74/125 cm, fixată în pridvor, pe peretele de la est, în partea din stînga intrării în biserică; literă de 1,5 și 4 — 5 cm, în relief, vopsită cu auriu pe fond gălbui; la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

Fig. 36 — Pisania bis. Bascovele

† Făgăduial(ă) am pus Preacuratei Stăpînii noastre, Maicăi lui H(risto)s Dumnezeulu(i) nostru să-i facem această | sfîntă cas(ă), ca din dar(u)l sfenții sal(e) să ne dea rod din trupul nostru, de care nădăjde și rugăciune | nu ne-am scăpat; că, după ce am i(s)prăvit această sfîntă zidire cîștigat-am bucurie de naștere, | pre fie noastră, Mariia, din soția mea Mariia. Iară eu ca un nevrădnic ci am fostu, de binele acesta | ⁵ și nemulți(mi)tori, rătăcit fi(i)nd întru nenumărate pecate, nu numai bucuria nașterii mi s-au | luat de-naîntea ochilor, ci dup(ă) naștere, întliu de soția mea moartea m-au lipsit, ap(o)i | de c(o)pilă. De care, laudă și mulțamită cerescului împărat și preaslăvitei | Maicăi sale i-am dat, nimic zătienindu-mă din făgăduială ce am pus înnaînte, ci c(u) multă osirdie | m-am nevoit a o săvîrși, eu robul lui Dumnăz(e)u, Șarban Cantacuzinu vel com(i)su, feciorul | ¹⁰ răposatului Drăghici Cant(acuzino) vel spă(tar) și al Păuni(i), care s-au făcut în zilele domnului nostru Costandin Brîncovean(u) | Băs(ă)rab voivod; unde dar, vericine ar adaoge măcaru cu o cărămidă sau cu or(i) ce, întru întărirea | mănăstirii, să fie ctitoru tocma ca și noi, avî(n)d vecinica pomenire; începîndu-s(ă) la iun(ie) | 17, de să(vîrșit) ¹ s-au săvîrșit la avgu(st) 28 d(ă)ni, l(ea)t 7203, | fi(in)d ispra(v)nic, Partheni ot Codmeana.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schitul Bascovele*, în AB, VI (1923), p. 67—68; 2 Idem, *Schituri*, p. 8; 3 D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 15—16 (și foto la f. 14 v).

¹ La D. N. Ionescu, *loc. cit.*, „săp(at)”.

725

1843 octombrie 15

Pisanie pe o piatră de 93/108 cm, fixată în partea superioară a ușii de intrare în biserică; literă de 3 cm, în relief, vopsită cu maroniu pe fond gălbui; la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

† Ace(as)tă [s] ¹fintă b[iserică] ¹ ... ve. ² | surpată fiind din cutremur ș[i] ¹ ... r ... a ... ² | Tatălu(i) și cu ajutoriul Fiiulu(i) și cu ... ² [Duhu] ¹lui | Sfint, îndemnatu-m-am eu cela ce sint de credință [prav] ¹osla ⁵vnică, Șteful Nicolau, di(n) neam grecu și crescut din | mica mea copilărie în mănăstiria Govora, din sud Vâlcea, | și cu soția mea Paraschiva, născută în orașu Pitești, | de am ridicat-o din temelie, tot întru lauda și | cinstea Întrări(i) în biserică a Maicii D(o)mnului, mai adă- | ¹⁰ ogînd și Nașterea și al Adormiri(i). Și s-au înfrum(u)|sețat, precum să vede, cu a mea cheltuială și cu o|sîrdiia și osteneala cuvioasi(i) Platonida sta|rița schitului, cu blagoslovenia iubitorului | de D(u)mnezeu, episcopul Argeșului, chiriu, chir Ilarion | ¹⁵și în zilele pr(ea)înnălțatului nostru domnu, Gheorghie Dimitrie Bi|bescu voevod, la anu 1843 octov(rie) 15, unde dar vericine ar adăogi mă|car cu o cărămidă spre a ei întărire, să fie ctitor întocmai ca și noi, avînd veșnica | pomenire.

BIBLIOGRAFIE. 1 D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 13 (fragm.); 2 D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 54—55.

¹ Inscriptie deteriorată; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie deteriorată, ilizibilă.

726

⟨Cea 1843⟩

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe perețele de la vest, în partea din stînga ușii de intrare în biserică; literă de 6 cm, cu alb pe fond cărămiziu, în dreptul lor; inscripțiile au fost retușate; la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

Șerban Cantacozino | bi(v) vel comis ¹;
Mariia Cantacuzina | soția d(umnealui);
Platonida Căzăneasca | starița sf(întului) schit ².

¹ Ctitorul bisericii clădite la 1695 august 28.

² Inscriptiile au fost datate după grafie, în jurul anului în care lăcașul a fost refăcut cu sprijinul stariței Platonida Căzănescu.

727

1774 septembrie 1 — 1775 august 31 (7283)

Inscripție pe un fragment de piatră de 36/25 cm, de la un ancadrament, fixat în pavimentul de la intrarea în pridvorul lăcașului în partea din stînga; literă de 1,6 — 3,5 cm, săpată; provine de la vechea biserică; la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

Andrei log(ofă)t; | 7283.

BIBLIOGRAFIE. D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 95.

728

1820

Cădelniță ce a existat la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

Petrache stolnic; 1820.

După : D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 115.

729

1830

Potir de argint aurit ce a existat la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

Elisabeta starița Bascoveanca; 1830.

După : D. F. Marin, *Schitul Bascov* (ms.), 1934, f. 115.

730

1814 iunie 26

Inscripție pe fațada de la sud a turnului-clopotniță, deasupra intrării în incinta lăcașului; literă de cca 12 cm, cu negru pe fond alb; inscripția a fost retușată cu prilejul ultimelor lucrări de reparații făcute ansamblului clădirilor; la bis. Intrarea în biserică (fostul schit Bascovele).

La l(ea)t 1812¹ s-au început această po(a)rtă și² s-au isprăvit cu tencuiala la l(ea)t <1>814³, | iunie 26.

¹ Cu cifre arabe, scris „18012”.

² În text, în urma retușării inscripției, s-a scris „n”.

³ Cu cifre arabe, scris „8014”.

731

1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314)

Pisanie pe peretele de birne de la proscomidie, într-un cimp de 72/65 cm; literă de 2 — 4 cm; săpată; la biserica de lemn, Intrarea în biserică de la „Gruul înalt” *.

7314. | Această sfântă | biserică s-au făcutu în zile|le înălțatului domnū, Ionū Alic|⁵sandru¹ Ipsila(n)tū voiv(od)ū, pria<i>²ubitori de | D(u)mnezeu, episcupu nostru, Iosifū † Pome|nie, D(oam)n(e) † Ionū, Voica, Ene ereu, Florea er(ei)ța, Ionū 4³, | Gregore ereu, Păuna er(e)ița, Radu ereu, Florea ereu, Stan|cea er(e)ița, Neculaie 4³, Ghereghina (sic) er(e)u, Pătrașcu, Ion⁴, Stan|¹⁰a er(e)ița, Mirea, Anca, Ionū⁵, Mirea, Elarie, Stana, Necula, I|van 4³ † Toderu, Dumitru, Iene, Mărica, Neguți, | Pătru, Ionū, Mărica, Voicu, Sanda, Matei, Stana, | Dumii(t)ru, Costa(n)-din, Mirea, Ene, Gh(e)orghie, | Stoica, Ionū, Mărin 2⁶, Pătru, Pană, Stanū, Petru, |¹⁵ Ion, Stoica, Ionū, Udria, Tudoru ereu, Rusanda ere(i)ța, | Misail (?), Pîrvu, Ionū ereu, Ghergh(i)na⁷.

¹ Eroare, în loc de „Constantin” Ipsilanti voievod aflat în scaunul țării pînă la 12 august 1806.

² Omis.

³ În orig. „Ā” (= 4), adică, numele să fie amintit de patru ori.

⁴ În orig. „Ino”.

⁵ În orig. „Ioonū”.

⁶ În orig. „ē” (= 2), adică numele să fie amintit de două ori.

⁷ În orig. „Grergh(i)na”.

* În vechea toponimie „Gruul”, unde a fost ctitor „Ioan Săteanul”, la bis. Intrarea în biserică (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 29). La acest lăcaș, în pridvor, în partea din dreapta intrării, este înscrisă cu literă de 3,5 și 5 cm, data „1846 | martie 16”, cînd s-au efectuat, probabil, unele lucrări de refacere a lăcașului.

732

<Cea 1805> septembrie 20

Chivot de lemn de 40/22,5 cm, păstrat în altar; literă de 2 cm, cu negru, pe spatele piesei; inscripția este în bună parte deteriorată; la biserica de lemn Intrarea în biserică de la „Gruul înalt”.

[Z]u[gra]’vū Calciu Matei; se[ptem]’vre 20 ...²

¹ Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține.

² Inscripție deteriorată. Textul a fost datat în vremea în care zugravul semnează și alte piese de la acest lăcaș (cf. inscripțiile de sub nr. 733 și 734).

733

1805 septembrie 1 — 1806 august 31 (7314)

Inscripție pe ușile împărătești, de la catapeteasmă, literă de 1 cm, cu gălbui pe fond roșu, pe canatul din dreapta al piesei, în cimpul inferior; la biserica de lemn Intrarea în biserică de la „Gruul înalt”.

Calciu_zu(grav); 7314.

Inscripție pe peretele de birne din altar, în partea inferioară a ferestrei de pe latura de la est; literă de 7 cm, săpată, într-un cîmp de 15/72 cm; la biserica de lemn Intrarea în biserică de la „Gruul Înalt”.

7314 ¹ | Eu, Calciu zugravu, sudă Vîlcea.

¹ Data „7314”, cu literă de 7,5 cm, este săpată și pe o birnă din partea superioară a ușii de intrare în biserică.

Icoană de lemn de 68/47,5 cm, înfățișînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil, în naos, lingă catapeteasmă, pe peretele de la nord; literă de 0,6 cm, cu negru pe fond verzui, în cîmpul inferior al piesei; la biserica de lemn Intrarea în biserică de la „Gruul Înalt” *.

De popa | Dumitru | zugravu; | 7340, 1832, | [ghe]’narie (?) 24

¹ Inscripție deteriorată; întregirea ne aparține.

* La acest lăcaș se mai păstrează o icoană de lemn de 67/47,5 cm, înfățișînd în cîmpul central pe Iisus, încadrat în șase registre de cei 40 de ucenici, piesă ce are în partea inferioară a scenei centrale inscripția „D(umitru) z(ugravu)”, piesă ce datează, probabil, de pe la mijlocul sec. al XIX-lea.

VALEA DANULUI, com. Valea Danului

Pisanie pe o piatră de 90/130 cm, fixată deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 5,5 cm, în relief, pictată cu auriu pe fond verzui; la bis. Sf. Nicolae.

† Întru slava a sf(i)nteii ceii de oființă, de viață făcătoarei și nedespărțitei | Troițe și întru cinstea și lauda celui întru sf(i)nți părintelui nostru Nicolae Mira L(i)ch(ii)s(chi). S-au | zidit această sf(i)ntă beserică din temelie pentru dragostea și datoriiă cătră | sf(i)ntul acesta ierarh, al smeritului 1<-ul> episcop al Argeșului, Iosif, avînd pârtaș | ⁵ la chel-tuială pre cuviosul Meletie, iconomul alū acești(i) sfi(n)te episcopii, | la toate cîte pînă acum s-au lucrat și s-au făcut, carele și ostenitoriu au fost din început pînă s-au săvîrșit. Și pentru cinstea cătră sf(i)ntii dup(ă) carii își au numirile s-au adaos | la icoanele cele mari și chipurile al sf(i)ntului și dreptului Iosif logodnicul și al sf(i)n|tului Meletie patriiarh Antehiei. Și pentru că mai(n)ainte au fost altă beserică prea | ¹⁰ mică și de lemn * unde locul n-au lăsat a să face aceasta de zid, deci săvîrșindu-l-să cu toate

Fig. 37 — Pisania bis. Valea Danului. 1811

cîte au trebuit s-au și tîrnosit acum de însuși preaosf(i)nția sa, fi(i)nd anul de la zidirea lumii 7319, iară de la H(risto)s 1811, în lun(a) lui oct(om-vrie) 1.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeș*, în ACMI, pe 1915, p. 72; 2 N. Iorga, *Biserica Valea Danului*, în BCMI, X—XVI (1917—1923), p. 194; 3 Grigorie eps. Argeșului, *Comorile Argeșului*, p. 32; 4 Gr. Ionescu, *Curtea de Argeș*, p. 164—165; 5 I. Popescu, *Valea Danului*, în „Argeșul”, 1943, p. 6; 6 V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 89; 7 Gr. G. Tocilescu, *ms. rom. 5 142*, de la Bibl. Acad., f. 276.

* Care exista în a doua jumătate a sec. al XVIII-lea (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 2), unde se amintește că a fost clădită de Arsenic, egumenul m-rii Argeșului, atestat documentar în 1778—1779 (datele sînt extrase din listele de egumeni de la schituri și mănăstiri, alcătuite în Sectorul de istorie a evului mediu).

737

<1811>

Inscripție pe o piatră de 110/110 cm, fixată pe perețele de la est din pridvor, în partea superioară a pisaniei; literă de 6 cm, în relief, pictată cu auriu pe fond verzui; la bis. Sf. Nicolae.

Aceste porunci să le păzească preoți(i), prin poruncă | arhierască, pînă va sta beserica | aceasta :

1 Pre nimenea să nu îngroape în beserică, nici în tindă, | ⁵ nici aicea în predvor, nici innai(n)tea besericii, spre partea apusului, | nici înprejurul besericii lîngă zid, ci mormînturile să fie de | pärtate de zid de patru paș(i) de om, că pentru aceia s-au fă | cut curtea mare ; și adîncimea gropi(i) să fie de 6 palme.

2 La vremea cînd să cunun(ă) oameni(i) să nu îngădue a să | ¹⁰ face jocuri în curtea beserecii, nici afară înprejurul curți(i), | nici să să facă mîncări sau băuturi.

3 Judecățile cu pricini | de stricăciunea holdelor i fînaților, din care să întîmplă înjură | turi și bătai, nici de cum să nu să priimească a să urma ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeș*, în ACMI, pe 1915, p. 68; 2 N. Iorga, *Biserica Valea Danului*, în BCMI, X—XVI (1917—1923), p. 194; 3 I. Popescu, *Valea Danului*, în „Argeșul”, 1943, p. 6; 4 V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 88; 5 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142 de la Bibl. Acad., f. 275.

¹ Inscriptia a fost datată după grafie, în anul cînd a fost clădit lăcașul.

738

<1811>

Cărămidă de 60/25 cm, fixată în peretele altarului, în exterior, în partea superioară a ferestrei proscomidiei, de pe latura de la nord; literă de 3,5 cm, în relief; la bis. Sf. Nicolae.

Zidari : | Dragomir, | Stancu, | Mateiu, | ⁵ Radu | i Mihai ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeș*, în ACMI, pe 1915, p. 72; 2 I. Popescu, *Valea Danului*, în „Argeșul”, 1943, p. 6; 3 V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 89.

¹ Inscriptia a fost datată după grafie, în anul în care a fost clădit lăcașul.

739

1810

Chivot de argint de 19,5/11 cm, păstrat în altar; literă de 0,7 cm, săpată pe partea din spate a obiectului; la bis. Sf. Nicolae.

Meletie ier(o)diia(con), | iconom s(fintei) episcop(ii) | Argeși.

Pe marginea capacului, cu literă de 0,5 cm, săpată :

1810 ¹.

BIBLIOGRAFIE. 1 V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeș*, în ACMI, pe 1915, p. 72—73; 2 V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 89.

¹ Data este precedată de un text liturgic (să se vadă *Ancxa I*, nr. 9).

740

<1812> (?)

Inscriptie pe partea din spate a uneia din icoanele prăznicare, provenind de la vechea catapeteasmă a m-rii Argeșului *, păstrată apoi la bis. Sf. Nicolae.

De Mathei ¹.

După : V. Brătulescu, *Biserica din Valea Danului, Curtea de Argeș*, în MO, XII (1960), p. 92.
Să se vadă și : Idem, *Inscripții*, ibidem, 1962, p. 699.

¹ Sau „De Matei”. Inscriptia a fost datată de noi, cu probabilitate în anul amintit pe catapeteasma m-rii Argeșului (cf. textul de sub nr. 252), vreme în care Matei zugravul este atestat și la alte monumente.

* Cf. V. Brătulescu, *loc. cit.* De curind, vechea catapeteasmă (timplă) a fost readusă în Colecțiile obiectelor de artă, din Mănăstirea Argeșului (cf. *Mănăstirea Curtea de Argeș*, p. 18).

741

1797

Steag bisericesc zugrăvit pe plină de 85/84 cm, înfățișând pe una din fețe Botezul Domnului, iar pe cealaltă pe Sf. Mihail și Gavriil; literă de 0,4 — 0,7 cm și 1 cm, cu alb pe fond maroniu, în cimpul inferior al piesei; în încăperea-muzeu amenajată în clopotnița lăcașului.

S-au făcut cu cheltuiala sfinții sale părintelui | arhiidiacon chir
Silvestru și l-au | dăruit la sf(î)nta biserică Valea | Danului. | ⁵
Și s-au zugrăvit de Mincul, ucenicul dascălului Ioan ; | 1797 ¹.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 91.

¹ Cu cifre arabe. Amintim că anul „1797” este săpat și pe broasca de metal de la vechea ușă de lemn a lăcașului, păstrată într-o magazie din incinta bisericii, pe latura de la nord (cf. și V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeș*, în ACMI, pe 1915, p. 73; să se vadă și V. Brătulescu, *art. cit.*, p. 93).

742

<Sec. XIX către mijloc>

Icoană de lemn de 45/36 cm, înfățișând pe una din fețe pe Maica Domnului și Sf. Ioan, iar pe cealaltă pe Sf. Meletie și Sf. Nicolae; literă de 0,6 cm, cu negru maroniu pe fond verzui, în cimpul inferior al obiectului; provine de la bis. Sf. Nicolae; în încăperea-muzeu amenajată în clopotnița lăcașului.

Ghermano ierodiiacō(on) zog(raf) ¹.

BIBLIOGRAFIE. V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, în MO, 1960, p. 93.

¹ Inscriptia a fost datată după factura artistică a piesei (să se vadă în acest sens și V. Brătulescu, *loc. cit.*).

743

1814

Clopot ce a existat în trecut la bis. Sf. Nicolae.

Acest clopot s-au făcut cu cheltuiala ctitorilor acestei sfinte biseaŕici de la Valea Danului, chyr Iosif episcop Argeşului, de Meletie iconom, smeritul; 1814.

ⲕⲫⲙⲉ¹ (sic) Gheorghie.

Textul după : V. Drăghiceanu, *Biserica din Valea Danului—Argeş*, in ACMI, pe 1915, p. 72.

Să se vadă şi : 1 V. Brătulescu, *Bis. Valea Danului*, in MO, 1960, p. 89; 2 Gr. G. Tocilescu, ms. rom. 5 142, de la Bibl. Acad., f. 275.

¹ Semnele chirilice corespund literelor „lfme”, pe care V. Brătulescu *loc. cit.*, le-a integrat numelor ctitorilor „Me(letie)” şi „I(osi)f”. Menŕionăm că Em. Virtosu, *Din criptografia românească*, in ST, XVIII (1966), nr. 5—6, p. 312, a apreciat că ele întregesc data „1814, | 30 f(ebruarie)”, ultimele două litere amintind însă numele lui „M(eletie) E(conomul)”. Lectura lui Em. Virtosu a fost contestată de V. Brătulescu, in GB, XXVI (1967), nr. 1—2, p. 183—184.

VALEA FAURULUI, com. Muşăteşti

744

1797

Clopot de 32 cm înălŕime şi 34 cm diametru, suspendat în turla lăcaşului; literă de 1,5 cm, săpată în cimpul superior al piesei; la bis. Sf. Voievozi.

1797¹. Aceăst clopot s-au făcut cu toată chăltuala satului Vale(a) Faurului, titori, jupînul Pătru Muşat², David Dorin³.

¹ Cu cifre arabe.

² În orig. „Muăst”. În Catagrafia de la 1824 este amintit drept ctitor „Pătru Muşătescu” (cf. I. Ionaşcu, *Catagrafia—Argeş*, p. 9).

³ În cimpul piesei mai este scris „Hramul Sf(i)ntului Arhanghil”, iar în dreptul chipurilor arhanghelilor înfăŕişate pe obiect se repetă inscripŕiile „Sf(intul) | Gavril” şi „Sf(intul) | Mihail”.

745

1838 decembrie 4

Icoană de lemn de 96,5/65,5 cm, reprezentînd pe Sf. Nicolae, păstrată în altar; literă de 0,3 — 1 cm, cu alb pe fond verzui, în cimpul inferior al piesei, în stînga; la bis. Sf. Voievozi.

Prin evlavia şi cheltuiala | robu(lu)i lui Dumnezeu, Racoviceanŭ | Apostol; | 1838 de(cemvrie) 4.

În cimpul inferior, în dreapta :

Ghermano ierom(onah) * zograf.

* Numele zugravului şi pe icoana de lemn de 96/65 cm, reprezentînd pe Sf. Ioan, păstrată în altar; inscripŕia cu literă de 0,5 cm, cu alb pe fond verzui-albăstrui, în cimpul piesei.

Icoană prăznicară de lemn, de 35,5/30 cm, reprezentând pe Sf. Apostoli, la catapeteasmă; literă de 0,4 cm, cu alb pe fond cărămiziu, în partea inferioară a piesei; la bis. Sf. Voievozi.

Prin osîrdia și cheltuia | la robului lui | D(u)mnezeu, Ioan; 1840 fevru(arie) 5. Ștefan ¹ zogr(av).

¹ Numele său este amintit și de D. N. Ionescu, *Schituri*, p. 89.

VALEA IAȘULUI, com. Valea Iașului

Icoană de lemn de 86,5/57 cm, înfățișând pe Maica Domnului cu Iisus, între arhanghelii Mihail și Gavriil; literă de 0,5 — 2 cm, cu negru pe fond gălbui maroniu, în cîmpul inferior, pe rama obiectului; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Помени, Г(оспо)[Ан] ¹, Ion, Stanca, [I] ²ordanu ³.

¹ Pomeneste, Doamne; întregirea ne aparține.

² Literă ilizibilă; întregirea ne aparține.

³ Inscripția a fost datată după grafie. Să se vadă pentru atestarea vechiului lăcaș de unde provine piesa în cauză, și N. Stoicescu, *Bibliografia*, II, p. 697.

Cruce de lemn de 31/21,5 cm, păstrată în altar; literă de 0,8 cm, săpată pe una din fețele piesei; provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Matei, | Stanca, | Alicxan |ndru.

Pe suportul obiectului, cu literă de 1,4 cm, în relief:

Mușat | diiacon.

Pe una din laturi, cu literă de 0,6 — 1,2 cm, săpată:

7309 | av(gust) 30.

VALEA SCHEIULUI, com. Dănicei

Inscripție pe peretele de birne din pridvor, pe latura de la est, în partea din dreapta intrării în biserică; literă de 3,5 — 5,5 cm, săpată; la biserică de lemn.

Uși împărătești de lemn ; literă de 0,8 și 2,5 cm, săpată pe partea din spate a canatului din dreapta al piesei ; provin de la biserica de lemn ; la bis. Intrarea în biserică.

7323. Caleiu zu(grav).

VĂLENI, m-rea, com. Sălătrucu

751

1829 (7337) iulie 10

Pisanie ce a existat în trecut la bis. Sf. Treime a m-rii Văleni.

Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvîrșirea Sf(întului) Duh, întru slava și cinstea Sf(intei) Troițe, al căreia și hramul se pomenește. S-a zidit această sfîntă biserică din temelie, de robul lui Dumnezeu, Zosim schimonahul, cu ajutorul celor mai osîrdnici și fericiți ctitori ; s-a săvîrșit mică. Iar, în anul 1810 s-a lungit tinda și amvonul, de sf(inția) sa părintele Dorotei arhimandritul sf(intei) Episcopii Argeșu, fiind purtătoriu de grija sf(întului) schit, prin ajutorul multora ; însă nezugrăvită. Iar, la leatul 1826, prin osîrdia maicei stariții, Platonida shimonahia, și prin ajutorul multora osîrduitori și fericiți ctitori s-au început a le zugrăvi ; iar, la leatul 1829 s-a săvîrșit, după cum se veade, fiind purtător de grija sf(întului) schit, sf(inția) sa Vlasie protosin(ghelul) sf(intei) episcopii Argeșu, în zilele marelui împărat a toată Rusia, Nicolae Pavlovici. De la Adam, 7337 iulie 10. Ștefan zugravu.

Textul după : Em. Nedelescu, *Pomelnicul sfintei mînăstiri Văleni—Argeș*, în MO, IX (1957), p. 834, nota 19.

Să se vadă și : Gr. Urițescu, *Mînăstirea Văleni—Argeș*, în GB, XXVIII (1969), p. 885.

752

1824 decembrie (?) 12

Candelabru de alamă de 40 cm înălțime, suspendat în pronaos ; literă de 0,4 — 0,9 cm, gravată în cimpul superior al piesei ; la m-rea Văleni *.

Ma(i)ca Sultana, de la mănăstirea Vălenilor, s-au rugatu de lucrū <de> ¹ popa o(t) Văleni i de Savu ² Dărădălanū o(t) Sălit(r)u(cu), <de> ¹ s-au milostăvî(t) | la Sfinta Troiță să lē <dea> ¹ ajut(o)r ; 1824 dec(em-brie ?) 12. M... ³

În partea superioară a obiectului, pe scutul din cimpul acvilei bicefale, cu literă de 0,5 — 0,6 cm, gravată:

Traugott | Leutschaft | ...⁴

În scutul înscris în partea opusă a unui ornament:

În | Herman(n) | stadt⁵; | 1824.

¹ Omis.

² Numele său este amintit și la Em. Nedelescu, *Pomelnicul sfintei mînăstiri Văleni—Argeș*, în MO, IX (1957), p. 839.

³ Inscriptie neinteligibilă. Textul a fost scris de un meșter care, probabil, nu cunoștea bine l. română și nici alfabetul chirilic.

⁴ Inscriptie neinteligibilă.

⁵ În Sibiu.

* În pronaosul lăcașului, în partea din dreapta, se mai păstrează o icoană de 82,5/60,5 cm, înfățișînd pe Iisus, cu inscripția „1837... | ...”.

753

1801

Clopot de 44 cm înălțime și 45 cm diametru, suspendat în clopotnița de pe latura de la vest a incintei; literă de 2 cm, în relief, în partea superioară a piesei; la m-rea Văleni.

Acest clopot s-au prefăcut de Dumitru Tălmeșanu | și de Simion Poplessan, în pomenire la Văleni; 1801.

VĂRZARU, com. Merișani

754

1809 iunie 20

Pisanie în pronaos pe peretele de la vest; literă de 3,5 cm, cu negru pe fond gălbui, într-un cimp de 60/142 cm; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

† Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiiiului și cu să|vîrșiria Sfîntului Duh, amin. Ziditu-s-au această sf(intă) beserică dină | temelie, unde să prăznuește hram(ul) S(fintului) Nicolae și a Cuvioasei Paras|chievi, de dum(nea)lui Radu vel armaș. Și acum s-a înfrum(u)sețat cu zugrăveal(ă), după |⁵ cum să vede, prin osteniala dum(nea)lui pan Gheorghie vel clucer, ca să-i fie spre | pomenire veșnică, la tot niamu dum(nea)lui, în zilele preainăltatului înpă|rat, Alecxandru Pavlovici a to(a)t(ă) Rusiia și în zilele priasfinți(i) sale părintelui chiriu, chir, | Iosif episcop Argeșu(lui), la leat 1809 iunie 20.

BIBLIOGRAFIE. Borlești—Argeș, p. 8.

Pomelnic pe peretele de la proscomidie ; literă de 2 — 3 cm, cu negru pe fond alb cenușiu, într-un cimp de 66/85 cm ; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

Pome(l)nicul ctitori |lor. | Pomeneste, D(oa)mne, pre robi(i) tăi aceștiia, | Radu bi(v) vel armași, Ioana ; acesta au fă | ⁵cut beserica. Gheorghie bi(v) vel cluceru, Ilinca, | Radu, Zoița ; aceștiia au zugrăvit be(se)-rica | și alte lucruri au făcut. Sandu, Costan |din, Despina, Mariia, | Neculae ¹ ; | și aceștiia cu ce |au putut au ajutorat. Gheorghie, Anastasiia, Mariia. | ¹⁰ Mă rog preoților care veț(i) sluji aici întru aceas(tă) be|se-rică să nu treceți cu vederea, ci să pome|niți aceste nume și D(u)mnezeu să vă po|menească pre voi întru împărăția sa ².

BIBLIOGRAFIE. *Borlești—Argeș*, p. 9.

¹ Nume scris deasupra rindului.

² Inscriptia a fost datată în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul. Textul a fost returnat, probabil cu ocazia lucrărilor efectuate în 1873.

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos pe pereții de la sud, vest și nord ; literă de 5 cm, cu alb pe fond albastru, în dreptul lor ; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

Pan Răducanu sin ¹ ;
паница его ², Zoica ;

pe peretele de la vest :

panița Mariia ; | cocona Zoița ³ ; |
pan Gheorghie Vărzar(u) biv vel clucer | za ariie ;
паница его ², Ilenca Vărz(ăreasa) ;
pan Costandin Vărzar(u) ;

pe peretele de la nord :

паница его ², Dospina ; | cocona Mariia ⁴ ;
pan Radu biv vel armaș ;
паница его ², Ioana ⁵.

¹ Portretele de pe laturile de la est și sud, care-l preced pe acesta, au fost, probabil, adăugate la 1873.

² Panița lui (jupanița lui).

³ Zoița copilă este reprezentată în dreptul paniței Maria.

⁴ Maria copilă este reprezentată în dreptul paniței Despina.

⁵ Inscriptiile au fost date în jurul anului în care a fost zugrăvit lăcașul.

Icoană de lemn de 84/59 cm, reprezentind pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, în pronaos, în partea din dreapta intrării în naos ; literă de 0,6 cm, cu negru

pe fond verzui, în cîmpul inferior al obiectului; la bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva *.

S-au jugrăvit | de robulū lui | Dumnezău,
Pandeleimon zu|gravu; l...¹

¹ Inscriptie ilizibilă; a fost datată după grafie, factura artistică a obiectului și numele meșterului.

* La acest lăcaș se mai păstrează ■ icoană de 83/60 cm, reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, din pronaos, în partea din stînga, cu inscripția „Această sfîntă ico(a)nă | s-au zugrăvitū dă | ... i ... onu zugr(avu)”, datorată tot lui Pandeleimon zugravul.

758

<Cea 1810—1830>

Icoană de lemn de 52,5/40,5 cm, reprezentînd pe Cuvioasa Paraschiva, lîngă catapetcasmă, în partea din stînga; literă de 0,4 cm, cu alb pe fond gălbui, în cîmpul inferior al obiectului; la bis Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

Pandeleimon jugrav¹.

¹ Inscriptia a fost datată după grafie, factura artistică a obiectului și numele meșterului.

VĂTĂȘEȘTI, com. Golești

759

1805 (7313) august 19

Pisanie pe peretele de deasupra ușii de intrare în biserică; literă de 4 cm, cu negru și inițiale cu roșu pe fond gălbui, într-un cîmp de 83/91 cm; la bis. Bun Vestire *.

Întru slava lui D(u)mnezeu celui în sf(î)nt|a Troiță lăudat și cu rugăciunea născă|to(a)rii de D(u)mnezeu și cu blagoslovenia pă|rintelui episcopu chiriu, chiru Iosif, |⁵ în zilele prealuminatului dom(n), Io Al|ixan-dru Costantin Moruzi¹ vo(e)v(o)d s-au zidit această | sf(î)ntă și d(u)mnezeiască biserică unde să p|răznuește hramu Bunei Vestiri și | Sf(î)ntul Ioanū Botezătoriu, din temelii¹⁰e, cu toate cele ce să vād înlăuntru, de ro|bi(i) lui D(u)mn(e)zeu, Costandin ereu², Iftenie³, | la leat 7313, avgu(s)t 19.

BIBLIOGRAFIE. D. V. Georgescu, *Biserica din Vătășești*, în PO, XV (1934), p. 274—275.

¹ Voievodul a domnit în anii 1799—1801. La data la care a fost scrisă pisania, scaunul țării era ocupat de Constantin Ipsilanti (1802—1806).

² Atestat și în Catagrafia de la 1808 (cf. I. Ionașcu, *Catagrafia—Argeș*, p. 20, indicativul „Tănculeștii (Vătășești)”).

³ Menționăm că în Catagrafia de la 1808 mai figurează la acest lăcaș și doi diaconi cu numele „Evtimie” (I. Ionașcu, *loc. cit.*).

* La această biserică se mai păstrează un clopot de 44 cm înălțime și 44 cm diametru, cu inscripția „1814. Aces(t) clo(pot) s-au făcut de dum(nealor)” (cf. și D. V. Georgescu, *loc. cit.*).

476

Portretele ctitorilor reprezentate în pronaos, pe pereții de la vest și nord; literă de 4 cm, cu alb pe fond albăstrui, în dreptul lor; la bis. Buna Vestire.

Costandina prezvit(e)r(a) | ...¹;
Costandin ereu²
Iftenie³ | Ioan⁴;
Stana.

Pe peretele de la nord:

Ioan⁵ Catan(a);
Sanda⁵.

BIBLIOGRAFIE. D. V. Georgescu, *Biserica din Vătășești*, în PO, XV (1934), p. 277.

¹ Inscriptia din dreptul copilei reprezentate lângă Costandina prezvitera, nu se mai păstrează.

² În Catagrafia de la 1833 este amintit ca preot la acest lăcaș Costantin sin Costandin (cf. M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Catagrafia—Argeș*, 1833, în MO, 1961, p. 412).

³ La D. V. Georgescu, *loc. cit.*, apare lectura „duhovnicul Iftenie”. Eftimie diaconul este amintit drept ctitor al bisericii și în „Calendar” — Argeș, 1900, p. 117. În *Catagrafia* citată este atestat ca diacon la acest lăcaș Eftenie Radu Buriaș (*Catagrafia—Argeș*, 1833, *loc. cit.*).

⁴ Ioan copil este înfățișat în dreptul lui Iftenie. În *Catagrafia* citată de la 1833 este amintit ca diacon la biserica din Vătășești și Ion sin diaconul Eftenie (*ibidem*).

⁵ Inscriptiile au fost datate după grafie, în perioada în care a fost clădit și zugrăvit lăcașul. Menționăm că, în naos, pe peretele de la vest, deasupra intrării din pronaos, se mai află o inscripție, cu literă de 3 cm, cu negru pe fond gălbui într-un cîmp de 23/65 cm, amintind data zugrăvirii „1803 | septe(m)vre”, precedată de un text liturgic (să se vadă *Anexa*, I, nr. 16).

761

1804

Inscripție ce era scrisă în trecut în cîmpul icoanei hramului Buna Vestire, zugrăvită pe peretele de la vest al bisericii din Vătășești.

1804. De Ioan zograf.

După: D. V. Georgescu, *Biserica din Vătășești*, în PO, XV (1934), p. 274.

VÎLSĂNEȘTI, com. Mușătești

762

1840

Pisanie ce a existat în trecut la bis. Adormirea Maicii Domnului și Sf. Nicolae *.

Această sfântă și dumnezeiască biserică, unde se prăznuește și se cinstește Adormirea Maicii Domnului și Sf<întul> ierarh Nicolae, care biserică s-a zidit și s-a ridicat din temelie cu toată stăruința și cheltuiala robilor lui Dumnezeu, de jupîn Petre Nan și sfinția sa popa Drăgoi și de postelnicul Florea și de logofătul Daniil Cantarolo și cu îndemnarea și cu ajutorul tuturor locuitorilor din acest sat, ca să le fie spre pomenire veșnică la tot neamul; în zilele prea înălțatului și luminatului domn, Alex<andru> Dim<itrie> Ghica v<oe>v<od>, cu blagoslovenia preasf<inției> sale părintelui Ilarion episcopul Argeșului. Ani de la H<risto>s, 1840.

1. Prăznuește] prăsnuește F¹; se] om. F; 2. ierarh] erarch F; 3. stăruința] nevoința F; 4. Dumnezeu] D-zeu F; de] om. F; jupân] jupan F; sfinția] sf. F; 5. de logofătul] d-nealui F; Cantarolo] Cantarol F; 5—6. cu ajutorul] ajutorul F; 7—8. Alex<andru> Dim<itrie>] Alexandru D. F; 8. cu] și cu F; preasf<inției>] presf. F; 9. Ani ... 1840] la 1840 F.

Textul după : D. N. Ionescu, *Schituri și biserici de sat*, p. 87.

Să se vadă și : G. Florescu, *Inscripții*, în „Miron Costin”, II (1914), nr. 2 p. 31.

¹ Sigla F reprezintă nota lui G. Florescu, *loc. cit.*

* La acest lăcaș se mai păstrează în partea superioară a ancadramentului de piatră de la ușa de intrare data „1838”.

763

182<6?>

Cruce funerară de piatră de 76/25/13/8,5 cm; literă de 4,2 cm, în relief; a fost descoperită în vechiul cimitir și se păstrează pe latura de la nord a bis. Adormirea Maicii Domnului și Sf. Nicolae.

Pome(ne)|ște, D(oa)mn(e), | Sandu | diiacon.

Pe latura din stînga crucii :

18|2[6 ?]¹.

¹ Cifra unităților este parțial deteriorată; ar putea fi „0” sau „6”. La întregirea datei am adoptat cifra „6”, deoarece în *Catagrafia—Argeș* (ed. I. Ionașcu), p. 8, diaconul Sandu este atestat la această biserică.

VULPEȘTI, com. Buzoești

764

1702

Clopot de 43 cm înălțime și 41 cm diametru, suspen; dat în clopotnița lăcașului, din partea de nord-vest-

literă de 1,5 cm, săpată în cîmpul inferior al piesei;
provine de la vechea biserică; la bis. Adormirea Maicii
Domnului.

Acestă clopotă l-au cumăpărată Frata diaconă, la mănăstire înă
Vulăpești ¹; 1782 ².

¹ În orig. „Vulănești”.

² Cu cifre arabe.

765

<1814>

Icoană de lemn cu bordura sculptată, de 80/57 cm,
reprezentînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhan-
ghelii Mihail și Gavriil, păstrată în pronaos; literă de
0,4 — 1 cm, cu alb pe fond albăstrui, în cîmpul infe-
rior al piesei, în stînga, provine de la vechea biserică;
la bis. Adormirea Maicii Domnului.

Nicolae | zugraf ¹.

¹ Inscricția a fost datată după grafie și factură artistică, prin analogie cu icoana de
lemn cu bordura sculptată, de 73/52 cm, reprezentînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf.
Ioan, care conservă data „1814”, precum și un text liturgic (cf. *Anexa I*, nr. 21).

766

184<8 ?>

Cruce funerară de piatră de 110/38/20/13 cm, în incinta
lăcașului, pe latura de la sud, în dreptul naosului;
literă de 3 — 3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea
Maicii Domnului.

184[8 ?] ¹. | Pomenest(e), | D(oa)mne, pre ro|bi(i) tăi r(ă)p(osați):
| ⁵ Radu, Du|mitru, | Elena, I|oana, Mi|hai, Mariia, | ¹⁰ Ioan, E|caterina.

¹ Ultima cifră a datei, incertă; inscripție foarte greu lizibilă. Ar putea fi și „6” (?).

ZĂRNEȘTI, com. Mălureni

I 767

1718 septembrie 1 — 1719 <februarie 23> (7227)

Cruce de piatră spartă în două fragmente, de 131/
40/19/12,5 cm, păstrată în pridvorul lăcașului; literă
de 4 cm, în relief; provine de pe locul fostei biserici
de lemn; la bis. Nașterea Maicii Domnului și Sf.
Nicolae.

Ridicatu|s-au ace(a)stă sf(i)ntă cruce | întru [sl]a[va] ¹ | ⁵ și ci(n)s-
tia | Preapodo(bnei) | Paraschiv|a, în ze(le) lu | [Ion] ¹ vodă. Dra|¹⁰go-
miru, M|ariia, Sta(n)|ca, Barbu, V|oica, Maria; | leat 7227.

pe latura din dreapta crucii :

... ² ta ... | ri ... ² Ch|ivul,

pe muchia brațului transversal :

... ² [S] ¹ |ta(n)ca, | Ca ... ² l|ete ... | ... ²

pe latura din dreapta :

Stoian|a, Neac|șă, Pău ... ² | ⁵ oica, S|tanicea. | Și s-au | oste-
nit¹⁰ | robi(i) lui | Dumn|ezeu, S|tan și ... ² rasă ... | ... po.a | ... |
... ².

pe latura din stînga :

... ³ na, Radu, | Cost ... | . ² rașov, Mariia ;
Neacșu ⁴ (?), | Pîrva | ... pr ... | ... | ⁵ ... t . ² | Stana, So(a)re (?)
| Drăgu|șîn, Pîr| ¹⁰ vu, Sta|te, Voic|a, Ion, V|laicu, | Stana, | ¹⁵ Iona ⁵.

¹ Inscriptie deteriorată ; întregirea a fost făcută de noi.

² Inscriptie deteriorată, ilizibilă.

³ Inscriptia continuă de pe latura din dreapta crucii.

⁴ În orig. pare să fie scris „Iveșu” (?).

⁵ Inscriptia a fost datată corespunzător domniei lui Ioan Mavrocordat voievod.

II 768

1718 septembrie 1 — 1719 <februarie 23> (7227)

Cruce de piatră de 160/66/29/18,5 cm ; literă de 4,5 cm în relief ; este așezată pe partea din dreapta șosele ce duce către Bohari, la cca 250 m de la magazinul satului.

† Ridicatu-s-au ¹ această | sf(în)tă cruce într|u slava și ci(n)st|ia
Sf(i)ntului N| ⁵ icolae, în zil|ele lu Ion voe(vo)|do ; și s-au os|tenit¹⁰ ro|bu
l(u)i Dumne| ¹⁰ zeu, Tudor¹⁰, S|afta ², Rada, Ian|e, Stan (?), Ceauapi ³
Stana, Vladu,

pe latura din stînga :

Neacși, | Tudori, Za|haric (?).
Ion¹⁰, Ars|ene, Gherghe|na, Tatul, | St(a)na, St(o)| ⁵ ica (?), Badea,
| Mitrea, | Stana, M|ateiu, I|on¹⁰, Voi| ¹⁰ cu, Stan | Mușă, Ana, | Mateiu.

pe latura din dreapta :

Stanca, | Stan¹⁰, | Ilie, N|eacșă, M| ⁵ihalcea, | Ion¹⁰ ; Do|brotă me|ș-
t(e)ru, Drag|otă, Pre| ¹⁰ da, Neacș|a ; leat 7227 ⁴.

BIBLIOGRAFIE. I. Gh. Diaconescu, *Inscripții*, în GB, 1969, p. 874.

¹ În orig. „Irdicatu-s-au”.

² În orig. „S|athta”.

³ La I. Gh. Diaconescu, *loc. cit.*, lectura numelor de pe rindurile 11—12 este „...Tara, Da(mi)anos, Stan, Țalapia...”.

⁴ Inscriptia a fost datată corespunzător domniei lui Ioan Mavrocordat voievod.

LISTA INSCRIPTIILOR CUDATE SUMARE *

ALUNIȘU, com. Băiculești. Bis. Sf. Paraschiva.

1 „1800”. Data, pe o icoană de lemn de 64,5/53 cm, înfățișînd pe Sf. Nicolae, piesă ce provine de la vechiul lăcaș de lemn.

BĂRBĂLANI, com. Cuca. Biserica de lemn, Adormirea Maicii Domnului.

2 „7327” <1818—1819>. Văleatul, pe o cruce de lemn sculptat, de 34/16,5 cm.

BURDEȘTI, com. Suseni. Bis. Duminica Tuturor Sfinților.

3 „1819” (?). Data, pe o cruce de lemn-pistornic, de 21/5,5 cm.

4 „1843”. Data, pe o cruce de lemn de 19/7,5 cm.

CĂRPENIȘ, com. Cepari. Bis. Sf. Nicolae.

5 „1832”. Data, însoțită de inscripția „S-au pl[ătit...] de ...”, pe o icoană de lemn de 63/42,5 cm, înfățișînd pe Sf. Ioan Botezătorul, ce provine de la un alt lăcaș.

PĂDUROIU DIN VALE, com. Poiana Lacului. Bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

6 „1813”. Data, pe un clopot de 33 cm înălțime și 37 cm diametru.

SCHITU DUCULEȘTI, com. Ciofrîngeni. Bis. Sf. Voievozi și Buna Vestire.

7 „7290” <1781—1782>. Văleatul, pe o cruce de lemn de 29,5/17 cm.

SLATIOARELE, com. Băbana. Bis. Cuvioasa Paraschiva și Adormirea Maicii Domnului.

8 „1832”. Data, pe un clopot de 44,5 cm înălțime și 45,5 cm diametru.

SPIRIDONI, com. Cotmeana. Bis. Sf. Nicolae.

9 „1814”. Data, pe un clopot de 41 cm înălțime și 39 cm diametru, piesă ce provine de la biserica de lemn din *Drăgulești*, Costești, lăcaș aflat la muzeul Golești.

SUSENI, com. Suseni. Bis. Înălțarea Domnului, Sf. Nicolae, Sf. Dumitru și Cuvioasa Paraschiva.

10 „1832”. Data, pe o icoană de lemn de 81/53 cm, înfățișînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan, de asemenea pe icoana lui Iisus între arhanghelii Mihail și Gavriil (cf. și I. I. Radu, *Istoricul comunei Suseni—Cerșani (monografie)* (în ms.), la Arh. St. Buc., Min. Cult. Naț., 1942, dosar nr. 476, f. 114).

SERBOENI, com. Buzoiești. Bis. Cuvioasa Paraschiva.

11 „1810 av(gust)”. Data, pe un clopot de 36,5 cm înălțime și 36,5 cm diametru, piesă provenind de la o veche ctitorie.

UDA, com. Uda. Bis. Sf. Îngeri (în ruină) din *Uda de Jos*.

12 „1842”. Data, pe icoana lui Iisus, zugrăvită pe stîlpul din pronaos, în partea din dreapta intrării în naos, într-un filacter, precedată de un text de cult (cf. Anexa I, nr. 22).

VÎLCELELE, com. Merișani. Bis. Sf. Nicolae.

13 „1810”. Data, pe un clopot de 31,5 cm înălțime și 31 cm diametru, piesă ce provine de la vechiul lăcaș.

ZLAPIA, com. Poiana Lacului. Bis. Sf. Nicolae, Cuvioasa Paraschiva și Sf. Teodor Tiron.

14 „1832”. Data, pe o icoană de lemn de 81,5/62,5 cm, înfățișînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan (cf. și V. Brătulescu, *Meșteri zugravi—Argeș*, în GB, 1962, p. 540).

* Am cuprins în prezenta listă numai piesele răzlețe, provenind adesea de la alte lăcașuri decît acelea în care sînt păstrate acum.

1

1414 ... 1806

Grafitе ce au existat la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească), din Curtea de Argeș.

Pe stîlpul din naos dinspre nord-est :

Є: K: Γ¹.

<6>923¹.

În absida altarului pe peretele de la nord :

Стан Ирія

Stăn Iriă.

În naos, pe latura de la sud, către cea de a doua fereastră, în partea inferioară a scenei în care este înfățișat Sf. Nicolae :

Ктан; -1806.

С<os>tan<din ?>; 1806².

După : O. Tafrali, *Monuments byzantins de Curtea de Argeș*, p. 235—237.

¹ Văleat corespunzător anilor 1414 septembrie 1 — 1415 august 31. Amintim că V. Drăghiceanu, *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 36, a indicat lectura „S:K:Γ” (6<9>23 = 1415).

² Grafitеle au fost date de noi, în limitele anilor amintiți după lectura lui O. Tafrali, loc. cit., lectură ce nu prezintă garanții, fapt pentru care au fost cuprinse la *Îndoielnice*.

2 1591 (7100) septembrie 8 — <... ?>

Icoană de lemn înfățișînd pe Iisus între Maica Domnului și Sf. Ioan Botezătorul, păstrată într-o încăpere din clopôtnița lăcașului, inscripția, deteriorată, era scrisă în partea inferioară a piesei; provine din fondul de obiecte al lăcașului; la bis. Sf. Voievozi din Mecu-lești, cartierul Găyana II, Pitești.

<...>¹ leatul 7100² sept<emyrie>³ 8.

După : M. M. Braniste, *Icoane vechi în biserica Mecu-lești din Pitești*, în MO, XXVI (1974), p. 476.

Să se vadă și : Idem și I. Diaconescu, *Pisanii*, ibidem, 1971, p. 1564.

¹ Inscriptie deteriorată.

² Autorul relevă că, în eventualitatea în care după cifra „P” (= 100), ar urma o alta, pe care nu a putut să o distingă, atunci văleatul și implicit anul erei noastre ar fi mai mare, deci după 1591.

³ Relevăm că după factură artistică, obiectul aparține unei perioade ulterioare.

Icoană de lemn înfățișând pe Sf. arhangheli Mihail și Gavriil, păstrată într-o încăpere din clopotnița lăcașului; inscripția, deteriorată, era scrisă în partea inferioară a obiectului; provine din fondul de obiecte al lăcașului; la bis. Sf. Voievozi, din *Meculești*, cartierul Găvana II, Pitești.

Aceasta... cu oste<neala>... Dumitrache¹, la leat 7200².

După : M. M. Braniște, *Icoane vechi în biserică Meculești din Pitești*, în MO, XXVI (1974), p. 477.
Să se vadă și : Idem și I. Diaconescu, *Pisani*, ibidem, 1971, p. 564.

¹ Numele ar putea aminti de unul din fiii lui Șerban Lerescu, și anume de „Dumitrașcu”, menționat și pe o piatră de mormânt din cuprinsul lăcașului (cf. textul de sub nr. 539).
² Editorii precizează că inscripția putea fi citită cu cca zece ani mai înainte. Relevăm că, după factură artistică, obiectul aparține perioadei în care a fost clădit lăcașul, cca 1751—1752

4 1746 septembrie 1 — 1747 august 31 (7255 ?)

Cruce de piatră ce a fost ridicată în trecut la Prosia¹, pe moșia megieșilor din satul Mușătești.

S-au¹ ridicat întru hramul Sfintei Troițe, de comisul Voicul, Radu, Mușă, Calea, Zmaranda, Nicolaie, Maria², Ion, Marica, Maria, Ioan, Sanda, Radu, Florea, Gheorghe, Maria², Ana.

Textul după : „Delă pentru scrierea crucilor de piatră...” la Arh. St. jud. Argeș, fond. Prefectura jud. Argeș, dosar nr. 110/1832, f. 25, nr. 3.

Să se vadă și : D. Bălașa, *Cruci de piatră*, în MO, 1972, p. 103.

¹ Textul este precedat de vâleatul „7255” (?), urmat de mențiunea „Această cruce de la Prosia”. Precizăm că, la D. Bălașa, *loc. cit.*, lectura datei este „7254” ? (1745—1746).

² La D. Bălașa, *loc. cit.*, lectura „Mariia”.

* Este posibil ca această inscripție să redea, cu unele erori de lectură, pe aceea de pe crucea de piatră aflată sub nr. 578, datind din 1750—1751 (7259), existentă și astăzi la Prosia.

1830 (7338 ?) mai 1

Cruce funerară de piatră de 77/40/36,5/13 cm; literă de 3 cm, în relief; este așezată în cimitirul din incinta bis. Sf. Trei Ierarhi, Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, din Brălieni, com. Brăduleț.

И(о)м(е)ни, Г(оспо)ди¹ I|onu, | M(i)ha[i]² | ero | ...³

Pe latura din stînga crucii, cu literă de 4 — 11,5 cm :

leat | 73|38⁴ (?), | mai | 1.

¹ Pomenește, Doamne.

² Literă deteriorată.

³ Inscripție deteriorată, neinteligibilă.

⁴ Cifra unităților este scrisă cu caractere arabe; lectură incertă.

Cruce de bronz de 13/17,5 cm, păstrată în altar;
literă de 0,3 – 0,7 cm, săpată pe laturile piesei,
foarte greu lizibilă; la bis. Înălțarea Domnului din
Găleşești, com. Suseni.

1847¹ (?) ...² Dra...³ e | ori (?)

Radu Dr |(ago)m(i)r (?) | s(in ?) Drago | mira (?)

¹ Ultima cifră a anului incertă. Ar putea fi și „1841” (?).

² În partea inferioară a literei „D”, din cuvântul care urmează, se mai distinge un „l”
dintr-un alt cuvânt.

³ Litere neinteligibile.

1848 (?) octombrie (?) 9

Cruce funerară de piatră de 74/40/19/9,5 cm, așezată
în incintă, pe latura de la nord a altarului; literă de
3,5 cm, în relief; la bis. Adormirea Maicii Domnului
și Cuvioasa Paraschivă din Mirfești, com. Săpata.

Aiceă se o | dihă(nește) ro | b(u) lă D(u)m | ne(zeu), Costa(n) | ⁵din;
184< >¹ | ae (?).

Pe latura din dreapta:

184 | 8 (?) oc(tomvrie ?) | 9.²

¹ Inscripție ilizibilă.

² Lectura datei incertă, inscripția fiind greu lizibilă.

1

1192 (6701)

Fragment din inscripția de pe veșmintul arhidiaconului Ștefan înfățișat la proscomidie, pe peretele de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș.

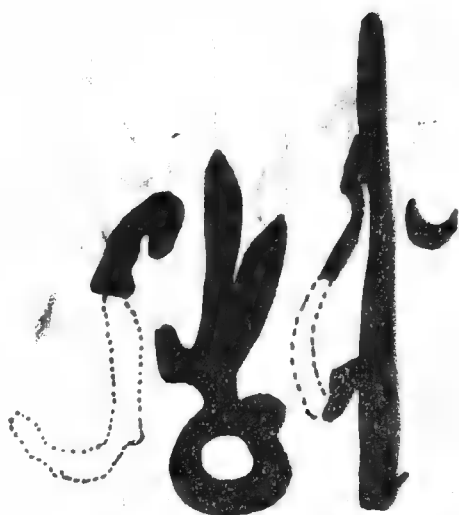

Fig.

Supra
6701¹.

După : D. Caselli, *Biserica Sf. Nicolae Domnesc din Curtea d' Argeș*, în *RIAF*, XVI (1915), p. 138 (cu desen la p. 137).

¹ Contestind lectura propusă de O. Tafrali pentru „inscripția” datată din 1262 (6771) noiembrie 12 (cf. *Falsuri*, nr. 7), D. Caselli, *loc. cit.*, a început să dea o nouă interpretare fragmentului în cauză. Cf. și cele relevate de el în nota din „Minerva”, VII (1915), nr. 2 428 din 21 septembrie, p. 1.

2

(Înainte de 1261)

Inscripție în partea superioară a veșmintului arhidiaconului Ștefan, înfățișat la proscomidie, pe peretele de la nord *; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. II A — II B).

Zidit-a Io Radul Basarab¹.

După : Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în *ALA*, Sr. a III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 3).

Să-se vadă și : 1 Idem, *Enigmaticele inscripții de la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, XIV (1922), nr. 4 306, p. 1 (în extras, p. VII—VIII); 2 Idem, *Criptografia*,

Fig. II A

Fig. II B

p. 33 și desen fig. 15, de la p. 32; 3 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 265 (cu trad. în l. franceză) și în vol. *Atlas*, pl. XLIII, fig. 2 și pl. CXLII, fig. 1.

¹ Em. C. Grigoraș, *Criptografia*, loc. cit., afirmă că acest voievod „este anterior datei de 1261” și că nu crede să fie nici „cel de la 1128”.

* Em. Grigoraș, loc. cit., amintea că inscripția se află pe veșmintul celui de-al treilea arhidiacon, de la proscomidie. Așa cum rezultă însă din compararea desenelor sale cu fotografiile publicate în vol. *Curtea Domnească—Arges*, în BCMI, 1917—1923, p. 74, fig. 85 și cu detaliul din foto. la D. Onciul, *În cheștiunea Bisericii Domnești de la Curtea de Argeș*, ibidem, IX (1916), p. 51, fig. 3, ea se află pe galonul Sf. arhidiacon Ștefan.

3

(1261 noiembrie 14)

Inscripție în partea inferioară a veșmintului celui de al doilea arhidiacon înfățișat în altar, la proscomidie pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. III A—III B).

Fig. III A

Ispravet, Io Ladislav

Fig. III B

Ispravet, Io Ladislav²

După : Em. Grigoraș, *Enigmaticele inscripții de la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, XIV (1922), nr. 4 306 p. 2 (în extras, p. XII).

Să se vadă și : 1 Idem, *Criptografia*, p. 32 și desen, fig. 14, la p. 31 ; 2 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, vol. Atlas, pl. XLIII, fig. 2 și pl. CNLII, fig. 2.

¹ Cuvint relevat și de O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 265.

² La Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. a III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 5), este indicată numai particula „Io...”, după care urmează precizarea că ar putea fi numele lui „Ladislav”. Relevăm că ulterior, Em. C. Grigoraș, *Criptografia*, loc. cit., a citit „Ispravece Voislav”, arătând că este vorba de un voievod care „a isprăvit biserica la anul 1261, duminică 14 noemvrie”.

1261 (6770) noiembrie 14

Inscripție în partea inferioară a veșmîntului arhidiaconului Ștefan *, înfățișat în altar, la proscomidie, pe latura de la nord ; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș.

iovlaxnoibpji1:2d1^

Figs. IV

Duminică 14¹ noiembrie vopsii Io Dumitru ; 6770².

După : Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. a III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 4).

Să se vadă și : Idem, *Criptografia*, p. 32 și desen fig. 14 la p. 31.

¹ În încercarea lui Em. Grigoraș, loc. cit., de a rectifica textul presupusei inscripții editate de O. Tafrali, *Biserica Domnească*, în RIAF, 1915, p. 148 (să se vadă textul de sub nr. 7), el redă într-o altă notă, *Enigmaticele inscripții de la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, XVI (1922), nr. 4 306, p. 1, o lectură deosebită, astfel „ιυλα β” (= [dum]inica 12), în loc de „... τοσ” (șpoș...”, cum citise O. Tafrali, loc. cit. (să se vadă și Em. Grigoraș, art. cit., (în extras, p. IX). Lectura lui Em. Grigoraș este comentată de O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 265.

² Data și numele zugravului și la Em. Grigoraș, art. cit., în „Viitorul”, loc. cit. și (în extras, p. X) ; ea este relevată și de O. Tafrali, op. cit. Ulterior, Em. C. Grigoraș, *Criptografia*,

loc. cit., a redat inscripția în cauză în forma „Inika 14 novembrii(e) 6770. Io Dumitru”, întregind primul cuvânt astfel „Duminika”.

* La Em. Grigoraș, apare mențiunea că inscripția se află pe veșmintul celui de-al treilea arhidiacon.

5

1262 noiembrie 10

Inscripție în partea superioară a veșmintului celui de-al treilea arhidiacon reprezentat în altar, la proscomidie, pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș.

Ἐτ(ε)λέσθη ἡ ζωγραφία τῆς τοῦ ἱεροῦ, νοέμβριος¹ 10 (τοῦ) ἔτους 1262.
Pictura altarului a fost terminată în noiembrie 10, în anul 1262.

După: O. Tafrali, *Monuments byzantins de Courtéa de Argis*, p. 269 (cu trad. în l. franceză).

¹ Sau νοεμβρίω

6

1262 (6771) noiembrie 10

Inscripție în partea inferioară a veșmintului arhidiaconului Ștefan *, reprezentat în altar, la proscomidie pe latura de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș.

Τοῦ ἱεροῦ; νοέμβριο ἡ' ἔτους σψοα'
Altarul; noiembrie 10, anul 6771.

După: O. Tafrali, *Monuments byzantins de Courtéa de Argis*, p. 254 (cu trad. în l. franceză).
Să se vadă și: Idem, *Les fresques de l'église Saint-Nicolas de Courtéa de Argeș*, p. 8 (text; trad. în l. franceză și desen la p. 9).

* Identificare făcută cu probabilitate de O. Tafrali, *loc. cit.*

7

1262 (6771) noiembrie 12

Inscripție în partea superioară și în cîmpul inferior al veșmintului arhidiaconului Ștefan, înfățișat la proscomidie, pe peretele de la nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. V):

Τ(έ)λ(ο)ς τοῦ ἱεροῦ¹ νοένβριος ἡδ' ἔτ(ους) σψοα'².
Sfîrșitul altarului; noiembrie 12, anul³ 6771⁴.

Textul după: O. Tafrali, *Biserica Domnească (1) — Datele clădirii și decorării sale picturale* — în RIAF, XVI (1915), p. 148 (cu foto. fig. 1 la p. 146 și desen fig. 2, la p. 147) și (în extras, p. 6 — text, trad. și foto. la p. 4 cu desen la p. 5).

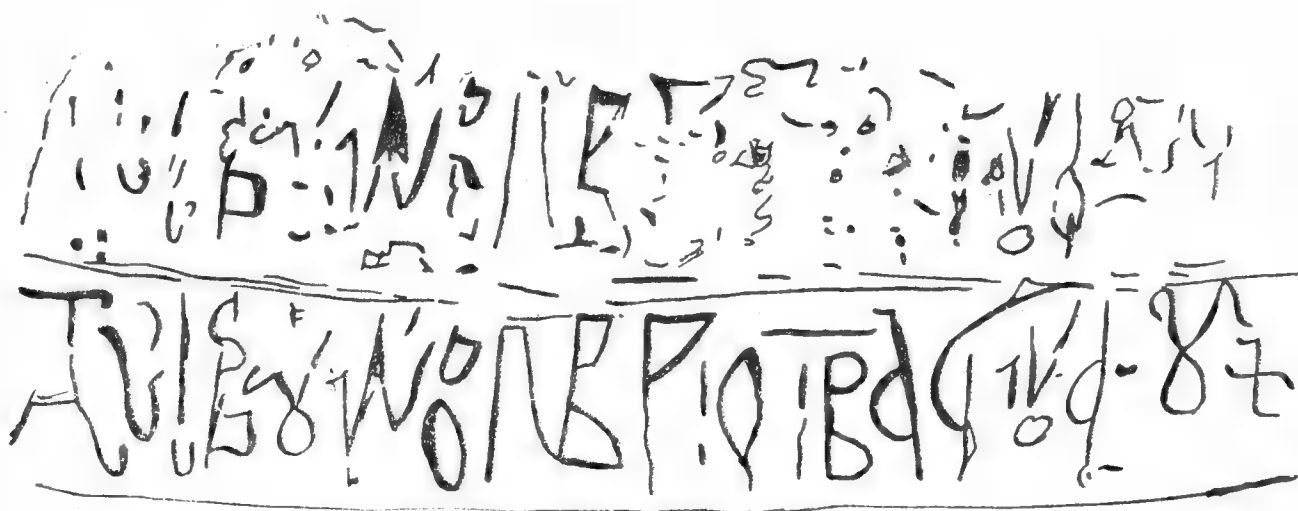

Fig. V

Să se vadă și : 1 Idem, *Biserica Domnească. Răspuns*, în NRR, 1916, p. 3 (text și desene la p. 5, fig. 4 și p. 7, fig. 5); 2 I. Bărbulescu, *Biserica Domnească de la Curtea de Argeș*, ibidem, nr. 5, p. 72 (text, trad. și desen fig. 1); 3 Idem, *Curentele literare la români în perioada slavonismului cultural*, p. 147 (text, trad. și desen la p. 148); 4 Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. a III a, III (1922), nr. 91, p. 3 (text și desen fig. 4); 5 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, vol. Atlas, pl. CXLIV, fig. 1.

¹ Menționăm că O. Tafrali, *Biserica Domnească. Datele...*, loc. cit., amintea că în partea superioară a veșmîntului se mai vedeau literele „Λαδ”, ceea ce-i sugera posibilitatea de restituiră a numelor „[Νιχο]λαου” sau „[Σενεσ]λαου”. El releva de asemenea existența și a altor grupuri de litere „ΔΗΡ” și „ΜΗΡ”. Precizăm apoi că O. Tafrali, *Biserica Domnească. Răspuns...*, loc. cit., referindu-se la o observație cuprinsă în *Raportul* lui D. Onciul și a celorlalți specialiști, în legătură cu lectura de la începutul presupusei inscripții „Αλεξάνδρος τέλος. Ιερός” sau „Ιερόν”, apreciază că siglele „ΝΔΡ” ar putea sugera numele „[Α]νδρ[όνιος]” sau alt onomastic (cf. și Idem, *Monuments—Arges*, p. 256).

² O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 149, amintea că după data în cauză, urma încă o literă care putea fi „ς” (σ), urmată de o bară, aparținînd fie părții superioare a unei cruci sau unui ornament.

³ Data este relevantă și de D. Onciul, *În chestiunea Bisericii Domnești de la Curtea de Argeș*, în BCMI, IX (1916), p. 49 (trad. și foto. fig. 1, la p. 50); să se vadă și N. I. Apostolescu, *O descoperire la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, 1915, nr. 2 708, p. 1 (trad.); Idem, *Descoperiri istorice românești*, în NRR, XVII (1915), nr. 151, p. 214 (trad.).

⁴ D. Caselli, *Restaurarea Bisericii Sf. Nicolae Domnesc din Curtea de Argeș. Vechea zugrăveală descoperită este din 1262 sau 1192*, în „Minerva”, VII (1915), nr. 2 428, p. 1, aprecia că data poate fi rectificată în „6701” (= 1192).

Inscripție în partea superioară a veșmîntului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș.

Caro Asan ot Grokovo ¹.
Asan Caloian ot Grokovo ¹.

După : Em. C. Grigoraș, *Criptografia și istoria românească*, p. 36 și desen fig. 17, la p. 37.

Să se vadă și : Idem, *Criptografia și trecutul nostru. Alt cript. de la Argeș. — Secula Pitagorică și rolul nostru în Europa*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 și fig. 2, rîndul 2-6.

¹ După care, așa cum preciza Em. C. Grigoraș, *loc. cit.*, urma exclamația „Okale mie o pimi a om” (= probabil, ochii mei văzură un om — cf. *ibidem*). Menționăm că în nota *Criptografia și trecutul nostru*, *loc. cit.*, Em. Grigoraș a indicat pentru acest text lectura „Kalo Asen ; | Grokovo (9) ; | Okale mie o pimi a om , | 1273” (= 400 + 800 + 70 și 3).

9

«Înainte de 1369»

Inscripție * pe peretele de la vest al lăcașului, în exterior, în partea din stînga intrării în bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș.

După : O. Tafrali, *Monuments byzantins de Curtea de Argeș*, p. 269 (cu o trad. în l. franceză).

¹ O. Tafrali, *loc. cit.*, se întreabă dacă nu ar putea fi vorba de lectura „ДШАН «[OE]»[OA]” ? (= Dușan voevod ?).

* Inscripția este, probabil, un fragment dintr-un text de invocatie liturgică, acum în cea mai mare parte ilizibil, înscris de meșterii lăcașului, cu vopsea roșie pe rosturile dintre cărămizi și bolovani de rîu. Ea ar putea fi datată ca anterioară lui 1369, anul zugrăvirii bisericii.

10 (Sec. XVII)

Inscripție — în încercarea de a reda o altă lectură ca replică la o presupusă informație epigrafică * — de la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș.

ПАНТРС ІВАН В[OE]В[OA] КІНАТ8С48¹.
Păntru Iovan voevod închinatu-s-au.

După : I. Bărbulescu, *Curenți literare la români în perioada slavonismului cultural*, p. 156 (cu desen). Să se vadă și : Idem, *Biserica Domnească de la Curtea de Argeș*, în NRR, XVIII (1916), nr. 5, p. 74 (și cu text chirilic și desen fig. 2).

¹ I. Bărbulescu, *loc. cit.*, pornind de la aspectul neingrijit al presupusului text, ca și de la o constatare a lui D. Onciul, I. Bogdan și N. Iorga, „că pe aceleași frescuri s-a mai găsit o inscripție cu data 1623”, apreciază că „inscripția d-lui Tafrali... va fi tot din același timp...” deci din sec. XVII-lea.

* În interpretarea lui O. Tafrali, inscripție datată din 1262 (6771) noiembrie 12 (cf. *Falsuri*, inscripția de sub nr. 7).

Grafit pe coloana din naos, în partea de nord-est;
la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea
de Argeș

Fig. VI

*Al Iklisia Igifsa*¹.
Biserica egipteană.

După : Em. Grigoraș, *Încă două cripte noi*, în ALA, VI (1925), nr. 216, p. 5 (cu desen).

Să se vadă și : Idem, *Criptografia*, p. 41 (cu desen fig. 21).

¹ Lectură eronată a grafitului ce amintește numele „Ievreica doamna” (cf. inscripția de sub nr. 287). Em. Grigoraș, *loc. cit.*, a relevat, de altfel, că unii cercetători au citit mai înainte „Iekreina gzda”.

Inscripție în partea superioară a veșmintului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. VII A — r. 1).

*Ugorska Ilke*¹.
Biserica Ungrovlahiei.

După : Em. Grigoraș, *Criptografia și trecutul nostru. Alt cript de la Argeș — Secta Pitagoriciană și rolul nostru în Europa*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rindul 1).

Să se vadă și : 1 Idem, *Criptografia*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37); 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, vol. Atlas, pl. CX, fig. 4.

¹ Em. Grigoraș, *loc. cit.*, afirmă că „sziz” — eiki, este o prescurtare de la cuvântul „eclesia” (= biserică).

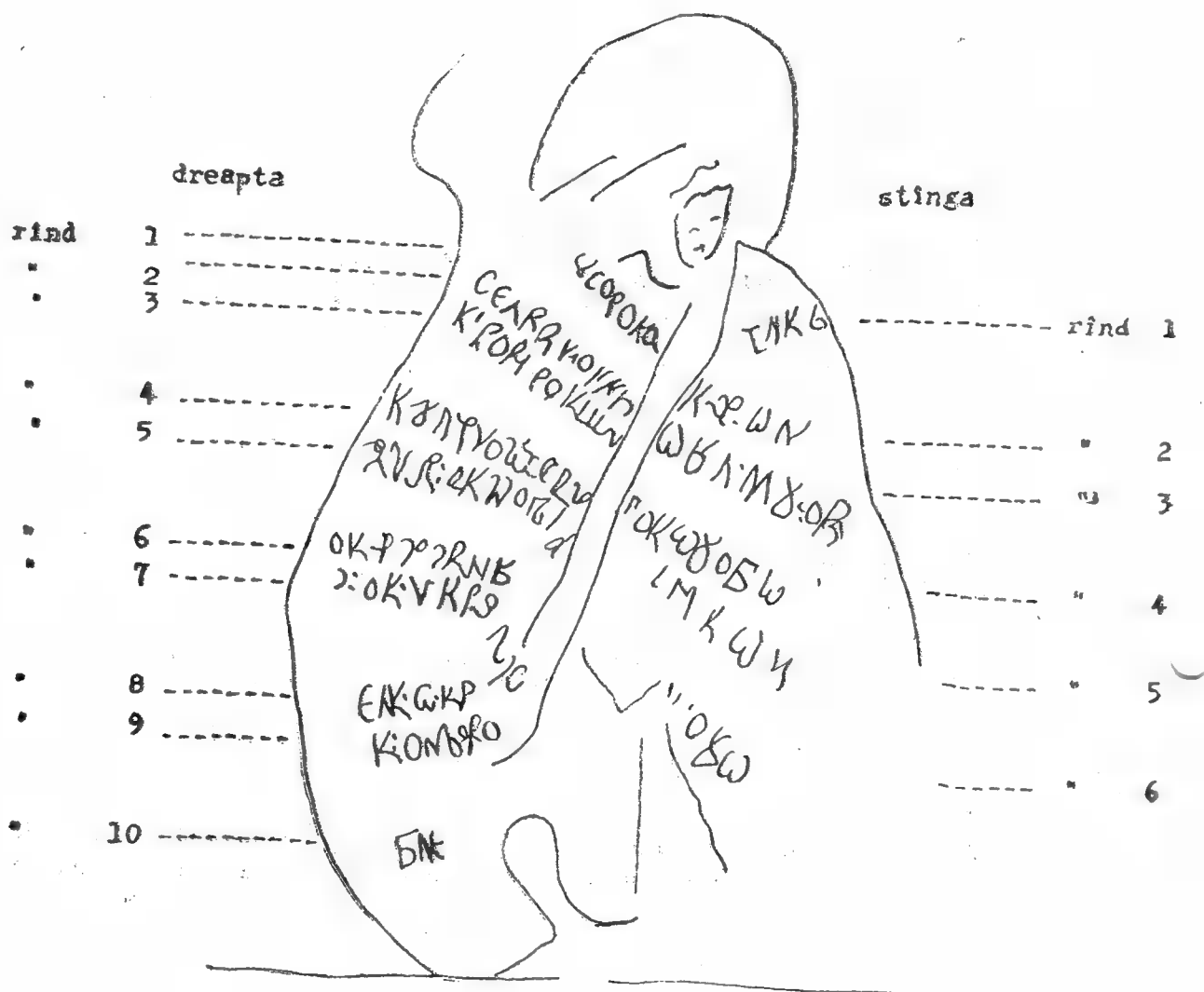

Fig. VII A

13

Inscripție în partea superioară a veșmîntului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. VII A — r. 4).

Burilă¹ ot Ilirie.

După : Em. C. Grigoraș, *Criptografia și istoria românească*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37).
Să se vadă și : Idem, *Criptografia și trecutul nostru*.
Alt cript de la Argeș — Secta Pitagorică și rolul nostru în Europa. în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rîndul 4).

¹ La Em. Grigoraș, *Criptografia și trecutul nostru*, loc. cit., apare lectura „Ko Burilă” (sau „Burilă ot ...”).

14

Inscripție în partea superioară a veșmîntului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe peretele de la

vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. VII A — r. 2).

Gelpem ok Kiril.
Kiril ot Gelpem ¹.

După : Em. Grigoraș, Criptografia și trecutul nostru. Alt cript de la Argeș — Secta Pitagoriciană și rolul nostru în Europa, în AIA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rindul 2). Să se vadă și : 1 Idem, Criptografia, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37); 2 O. Tafrali, Monuments—Arges, vol. Atlas, pl. CX, fig. 4.

---

¹ Em. Grigoraș, *loc. cit.*, afirmă că „Gelpi, în limba goților, era riul Jii”. Este vorba, după cum menționează editorul, Em. Grigoraș, de un episcop de la Jiu, toponimic pe care-l pune în legătură cu existența m-rii Bucovăț.

15

Inscripție în partea superioară a veșmîntului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. VII A — r. 5).

Luke ok Sibi olk ¹.
Luka ot Sibi ²...

După : Em. Grigoraș, Criptografia și trecutul nostru. Alt cript de la Argeș — Secta Pitagoriciană și rolul nostru în Europa, în AIA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rindul 5). Să se vadă și : 1 Idem, Criptografia, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37); 2 O. Tafrali, Monuments—Arges, vol. Atlas, pl. CX, fig. 4.

---

¹ Sau „okn” (observația lui Em. Grigoraș, *loc. cit.*).

² Em. Grigoraș propune pentru partea finală a inscripției și lectura „Sibilor” sau „Sibi okn”, presupunînd că este, probabil, amintit un episcop „Lukiol”.

16

Inscripție în cîmpul de mijloc al veșmîntului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. VII B — r. 6—7).

Ot Kiril Brno | le ok Kazerskvi ¹.
Kiril ot Brno ²... Kazari.

După : Em. Grigoraș, *Criptografia și trecutul nostru. Alt cript. de la Argeș — Secta Pitagorică și rolul nostru în Europa*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rindurile 6—7).

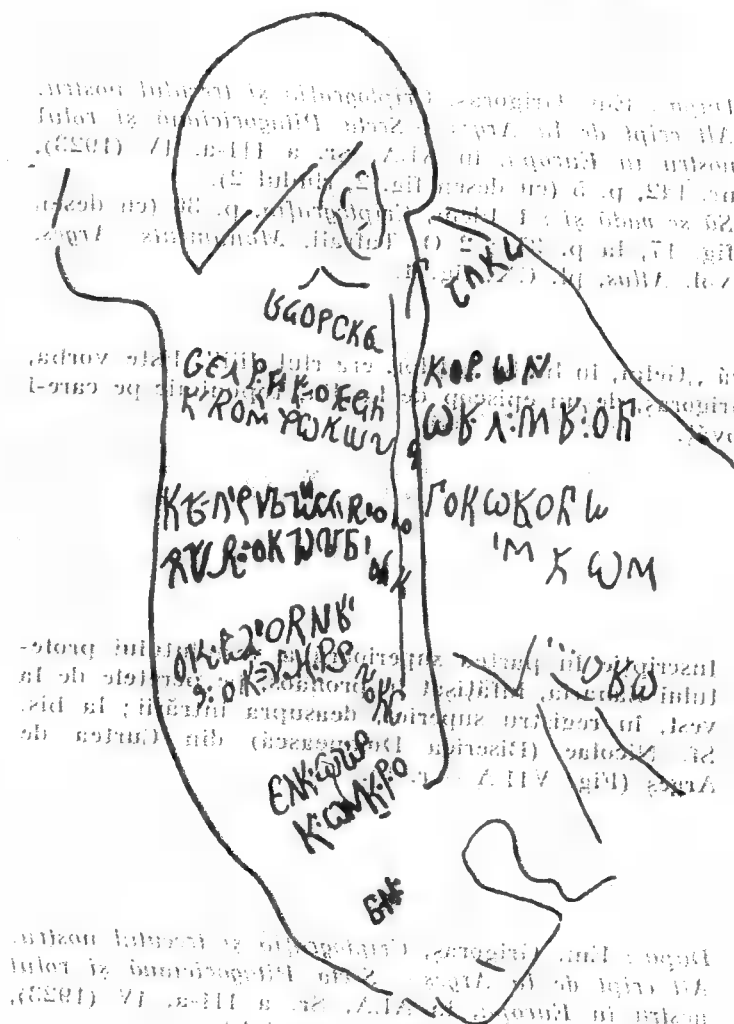

Fig. VII B

Să se vadă și : 1 Idem, *Criptografia*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37); 2 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, vol. Atlas, pl. CX, fig. 4.

1 Autorul precizează că, dacă cuvântul „Kazerskvi” înseamnă „Kazari”, atunci este vorba de „Kiril tovarășul lui Metodi, care a predicat și... la Brun și la Kazari, pe Caspică”.
2 Em. C. Grigoraș, *Criptografia*, loc. cit., a indicat în continuare lectura „...ie ot Kazerskvi”.

17

Inscripție în partea superioară a veșmîntului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe peretele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. St. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. VII B — r. 3).

Roks ot Roman 1.

După : Em. C. Grigoraș, *Criptografia și istoria rouănească*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37).

Să se vadă și : Idem, *Criptografia și trecutul nostru. Alt cript de la Argeș — Secta Pitagorică și rolul nostru în Europa*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (și fig. 2, rindul 3).

¹ Probabil, „Romanul din Moldova”, nota editorului Em. C. Grigoraș, *loc. cit.* Menționăm că Em. Grigoraș, *Criptografia și trecutul nostru, loc. cit.*, a citit „Ko Roman Rokeș” sau „Koks ot Roman”.

18

Inscripție în cimpul inferior al veșmîntului profetului Zaharia, înfățișat în pronaos, pe perețele de la vest, în registru superior, deasupra intrării; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. VII B — r. 8—9).

Elki sotir | ke Ongario | bane ¹.
Salvatorul bisericii și ban al Ungariei.

După : Em. Grigoraș, *Criptografia și trecutul nostru. Alt cript de la Argeș — Secta Pitagorică și rolul nostru în Europa*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 142, p. 5 (cu desen fig. 2, rindurile 8—9).

Să se vadă și : 1 Idem, *Criptografia*, p. 36 (cu desen fig. 17, la p. 37); 2 O. Tafrali, *Monuments — Arges*, vol. Atlas, pl. CX, fig. 4.

¹ Aceluiași text, editorul Em. Grigoraș îi dă și lectura „Sotir elki | ke Ongario bane” (= Sotir banul (sau șeful) bisericii din Ungaria), apreciind că personajul citat ar putea fi „un șef politic și religios, probabil român din Moravia”.

19

Inscripție pe briul Sf. Mina, înfățișat în naos, pe perețele de la est, în partea din dreapta, deasupra registrului draperiei; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș

Fig. VII A.

Fig. VII B.

După : Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. a III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 7).

Să se vadă și : 1 Idem, *Enigmaticele inscripții de la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, XIV (1922), nr. 4 306, p. 2 (în extras; p. XII—XIII); 2 C. Kogălniceanu, *Bis. Sf. Nicolai*, în CL, 1922, p. 729; 3 N. Argeș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 139, p. 3; 4 Em. C. Grigoraș, *Criptografia*, p. 35 (cu desen fig. 16, la p. 33 și fig. 16, la p. 34); 5 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 265.

¹ Identificat de Em. Grigoraș, *loc. cit.*, cu împăratul de la Tîrnova. În lucrarea sa *Criptografia*, *loc. cit.*, lectura este „Io Ioniza Assan”.

20

Inscripții pe veșmintul unuia din marii profeți, înfățișati în pronaos, pe peretele de la est, pe capătul arcului, în consolă, din partea din stînga intrării în naos; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. IX A — IX B).

Kirano Kuyula ¹ *ot Saka* ² *ot Lahor* ³.
Regele Kuyula ot Saka ot Lahor.

Pe cel de-al doilea filacter :

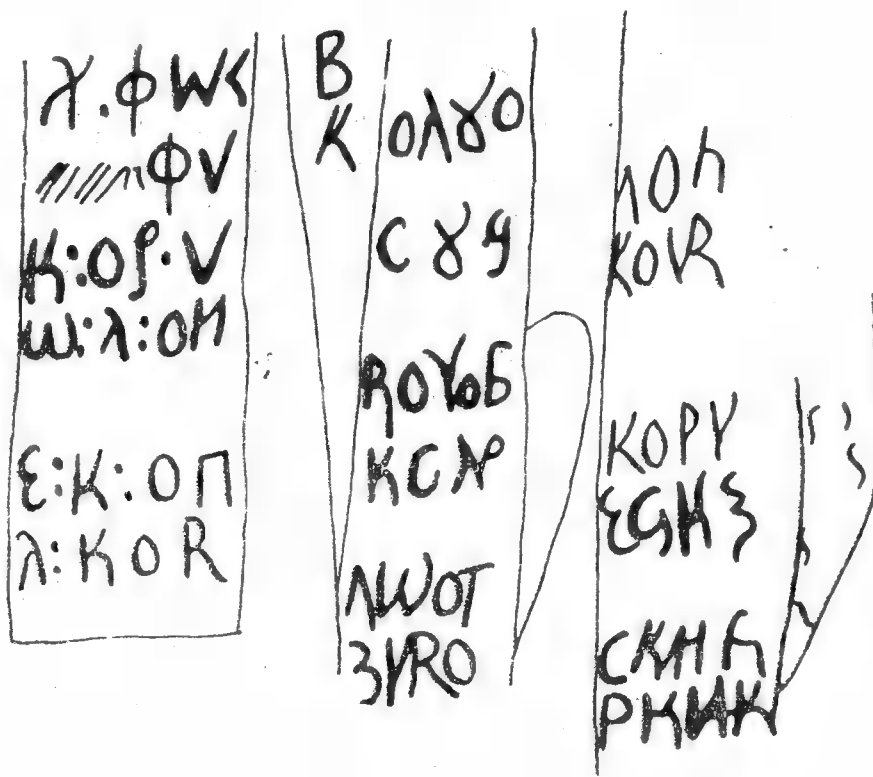

Fig. IX A

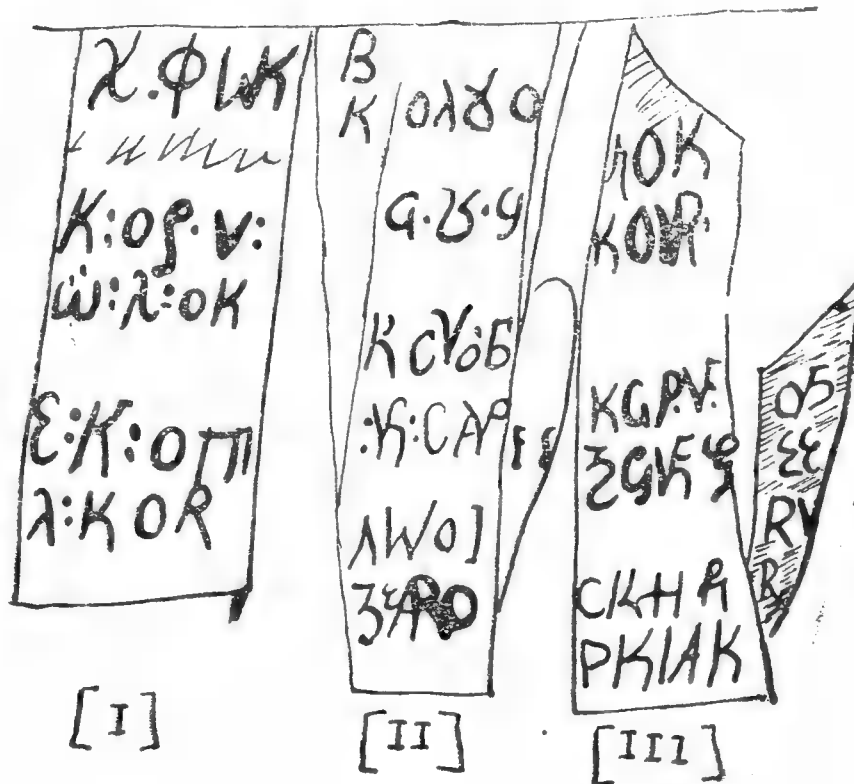

Fig. IX B

...Nabuco donosor⁴...

Pe cel de-al treilea filacter :

*Igipta iglisia, Misr-el-Kahira*⁵.
Biserica egipteană, Cairo.

După : Em. C. Grigoraș, *Criptografia și istoria românească*, p. 38 (cu desen fig. 18 [I—II—III]).
Să se vadă și : Idem, *Al treilea cript de la Curtea de Argeș*, în *ALA*, Sr. a III-a, IV (1923), nr. 159, p. 6 (cu desen).

¹ Em. C. Grigoraș, *loc. cit.*, apreciază că este vorba de un „rege indian... din epoca lui Hrist”.

² Editorul afirmă că numele „Saka” se referă la „(dinastia scitică)”.

³ Identificat cu „capitala” dinastiei scitice din Bactriana (cf. Em. Grigoraș, *loc. cit.*). Menționăm că în nota sa *Al treilea cript, loc. cit.*, editorul a indicat lectura „... | ... | Kirano | Koyula | Saha og | (ok, o) Lahor”.

⁴ Lectură redată cu probabilitate de Em. C. Grigoraș, *loc. cit.*, care afirmă că „La mijloc pare a se găsi și numele lui ...” Precizăm, de asemenea, că în nota *Al treilea cript, loc. cit.*, Em. Grigoraș a indicat lectura „... | ... | Nabu|codonosor | ... | ...”.

⁵ Menționăm că la Em. Grigoraș, *art. cit.*, apare textul „... | Igipta | iglisia | Misra el | Kahira”.

tele de la nord *, în partea dinspre est; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș

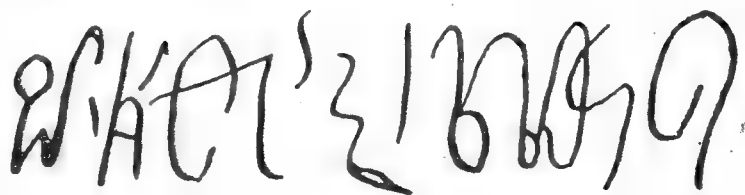

Fig. X

Io Nikolai ¹ v<oe>v<od>, zugrăvit.

După : Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 1).

Să se vadă și : 1 Idem, *Enigmaticele inscripțiilor de la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, XIV (1922), nr. 4 306, p. 1 (în extras, p. V—VI); 2 Idem, *Criptografia*, p. 34.

¹ Identificat cu Nicolae Alexandru voievod.

* Em. Grigoraș, *loc. cit.*, relevă că inscripția se afla pe veșmintul primului arhidiacon, de la proscomidie (cf. și foto în vol. *Curtea Domnească—Argeș*, în BCMI, 1917—1923, p. 75, fig. 86).

22

Inscripție în partea inferioară a veșmintului arhidiaconului [Parmenos], înfățișat pe peretele de la proscomidie, pe latura de nord *; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș (Fig. XI).

Fig. XI

Io Ugoditos ¹ v<oe>v<od>; tîrnosit.

După : Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 6).

Să se vadă și : 1 Idem, *Criptografia*, p. 34; 2 O. Tafrali, *Monuments—Argeș*, p. 265 (cu trad. în l. franceză) și în vol. *Atlas*, pl. XLIII, fig. 2 și pl. CNLII, fig. 2.

¹ Numele ortografiat „Uhoditos” (cf. Em. Grigoraș, *loc. cit.*) sau „Ugodytos” (cf. Idem, *Enigmaticele inscripțiilor de la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, XIV (1922), nr. 4 306, p. 2 (în extras,

p. XI), ca formă de la „Io Tugoditos”, este pus în legătură cu oncmasticul „Tugenir, Tuhomir sau Tihomir”.

* Em. Grigoraș, *loc. cit.*, amintește că inscripția se află pe veșmintul primului arhidiacon, de la proscomidie.

23

Inscripție în partea superioară a veșmintului celui de-al doilea arhidiacon, înfățișat pe peretele de la proscomidie, pe latura de nord; la bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească) din Curtea de Argeș.

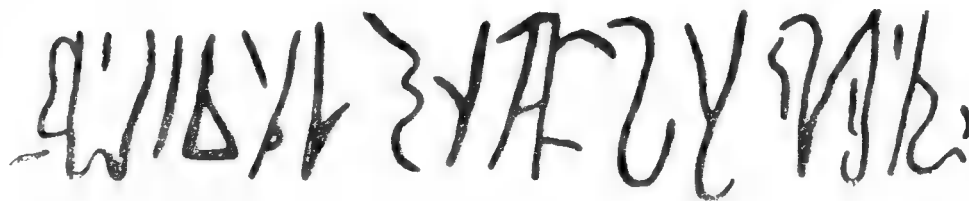

Fig. XII

Io Voislav v<oe>v<od> gătii viserika¹.

După : Em. Grigoraș, *Inscripțiile ornamentale de la Curtea de Argeș*, în ALA, Sr. a III-a, III (1922), nr. 91, p. 3 (cu desen fig. 2).

Să se vadă și : 1 Idem, *Enigmaticele inscripții de la Curtea de Argeș*, în „Viitorul”, XIV (1922), nr. 4 306, p. 1 (în extras, p. VI—VII); 2 Idem, *Criptografia*, p. 34; 3 O. Tafrali, *Monuments—Arges*, p. 265 (cu trad. în l. franceză) și în vol. *Atlas*, pl. XI.III, fig. 2 și pl. CXI.II, fig. 1.

---

¹ Sau „biserica” (nota lui Em. Grigoraș, *loc. cit.*). Relevăm că Em. C. Grigoraș, *Criptografia*, *loc. cit.*, a citit „...gătii viserika”.

LISTĂ

A Inscricpții de pe obiecte ce provin din județul istoric
Argeș, existente în colecții sau la monumente din alte localități *

BRĂDET, Schitul.

- <Sec. XVII mijlocul — sec. XVIII a doua jumătate>. Jupanul Ioan și jupanița lui Anca dăruiesc un pomelnic triptic de lemn, la amintitul lăcaș, piesă executată de Calohna zugravul <din Tîrgoviște>, la 1645—1646, în cuprinsul căreia sînt amintiți ctitori și donatori dintre voievozii Țării Românești, începînd cu Mircea cel Bătrîn, dintre arhieriei, monahi, boieri ș.a. locuitori din spațiul argeșan, <obiect ce se afla în *Colecțiile Muzeului Patriarhiei Române*> (cf. vol. *Inscripții — București*, p. 319—323, nr. 282).

BUMBUEȘTI—Boișoara.

- 1725 septembrie 1 — 1726 august 31 (7234). Tănase, Anca ș.a. sînt amintiți pe un stîlp de piatră cu inscripția scrisă de Oprea diaconul <din Titești>, <monument lapidar existent în *Colecțiile Muzeului m-rii Cozia*>.

BUNEȘTI—Mălureni.

- Anul „1806”, înscris pe o cruce de lemn de la biserica de aici (cf. N. I. Iancu, *Odoare sfinte și cărți vechi la biserica parohială Bunești*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1 214), nu a putut fi detectat de noi, obiectul aflîndu-se, probabil, într-o altă colecție.

COSTEȘTI—Cotmeana.

- <1813—1814>. Drăguț, Dumitru Boșnearu, Constantin ș.a. ctitori clădesc biserica de lemn <din *Drăguțești*>, meșteri fiind Marin dulgherul, Tănase, Dumitru ș.a. <lăcaș ce se află în cuprinsul Muzeului viticulturii și pomiculturii de la *Golești*> (cf. și C. Dejan și I. Rizea, *Considerații asupra ctitorilor, meșterilor și preoților bisericii de lemn Drăguțești Cotmenii din Muzeul Golești*, în SCIE, Golești, 1974, p. 291—295).

COTMEANA, Mănăstirea.

- 1707 septembrie 1 — 1708 august 31 (7216). Inscricpție amintind această dată și numele Partenie, pe o cărămidă funerară <ce se află în *Colecțiile Institutului de Arheologie al Academiei, București*> (cf. I. Barnea și N. Constantinescu, *Sondajul de la mănăstirea Cotmeana (r. și reg. Pitești)*, în MCA, V (1959), p. 668 și foto. fig. 3).
- 1746 septembrie 1 — 1747 august 31 (7255). Inscricpție amintind această dată și numele ieroshimonahului Isaia, pe o cărămidă funerară, <ce se află, de asemenea, în *Colecțiile Institutului de Arheologie al Academiei, București*> (cf. *Ibidem*, și foto. fig. 4).

---

* Din afara perimetrului județului istoric Argeș.

CUCOIU, Perișani.

- 1837. Panteleimon zugravul <din Argeș> se semnează pe o icoană ce a existat la biserica de aici <piesă aflată în fondul Patrimoniului cultural județean, de la *m-reă Cozia*>.

CURTEA DE ARGEȘ.

M-reă Argeșului *.

- 1526 (7035) septembrie 10. Neagoe Basarab voievod clădește din temelie biserica m-rii Argeșului, lăcaș împodobit cu zugrăveala de urmașul său Radu <de la Afumați>, meșter fiind Dobromir zugravul <din Tîrgoviște>; sînt amintite și luptele purtate de domnie și boierii țării cu oștile turcești <Pisania s-a aflat în Colecțiile Muzeului de Artă—București> (cf. *Inscripții—București*, p. 478—479, nr. 577).
- <Cca 1526>. Neagoe <Basarab> voievod, cu doamna sa Despina și copiii lor, Mircea <cel Bătrîn> voievod, Radu <cel Mare> voievod, Doamna Roxanda sînt înfățișați în pictura murală a bisericii m-rii Argeșului <de unde efigiile lor au fost extrase și fixate pe panouri ce s-au aflat în Colecțiile Muzeului de Artă—București> (cf. *Inscripții—București*, p. 757—758, nr. 1 159—1 161 și p. 758—759, nr. 1 163).
- <După 1535 iunie 12>. Petru voievod — Radu Paisie — și fiul său Marcu voievod sînt înfățișați în panourile extrase din pictura murală a bisericii m-rii Argeșului <ce s-au aflat în Colecțiile Muzeului de Artă—București> (cf. *Inscripții—București*, p. 758, nr. 1 162). În ceea ce privește punctele de vedere exprimate de cercetători relativ la etapele în care au fost introduse efigiile voievodale în amplul tablou mural al lăcașului argeșean, să se vadă și cele amintite de noi în notele la inscripțiile de sub nr. 244.
- <Sec. XVI a doua jumătate> — probabil către 1556. Prin grija mitropolitului Anania al Țării Românești este pregătită o piatră tombală de la biserica m-rii Argeșului <ce se afla la Muzeul de Artă — București> (cf. *Inscripții—București*, p. 509, nr. 616).
- (1556). Osemintele doamnei Platomida monahia — Despina Milița, care s-a săvîrșit la Sibiu, în 1554 ianuarie 30, au fost aduse și înhumate la m-reă Argeșului, prin grija mitropolitului Anania, sub o lespede tombală <piatră ce s-a aflat în Colecțiile Muzeului de Artă — București> (cf. *Inscripții — București*, p. 509, nr. 618).
- 1640 (7149) decembrie 3. Constantin, fiul lui Preda spătarul și mama lui, Stanca, fiica logofătului Pîrvu din Ruda este înhumată sub o lespede mormîntală la m-reă Argeșului, lăcaș căruia i-a dăruit moșii la Șegarcea ș.a. <piatră ce s-a aflat la Muzeul de Artă — București> (cf. *Inscripții — București*, p. 527, nr. 644).

---

* Menționăm că Maria Ana Musicescu, *O broderie necunoscută din vremea lui Neagoe Basarab*, în SCIA, V (1958), nr. 2, p. 37, redă inscripția unei dvere, păstrată la Muzeul Armelor — Orujeria Palata, din Moscova, care a putut fi dăruită pe la 1517, Mănăstirii Argeșului, de Neagoe Basarab, Doamna Despina și copiii lor, Teodosie, Petru, Ion, Stana, Roxanda și Angheлина. În același sens cf. M. A. Musicescu, Ana Dobjanschi, *Broderia veche românească*, București, 1985, p. 41, catalog nr. 41; *Artă creștină în România*, 5, p. 98, pl. 21. Relevăm apoi că unele piese de la M-reă Argeșului, aflate în trecut la Muzeul Național de Artă — București, au fost preluate în Colecțiile Muzeului de istorie Națională.

- 1641 (7150) octombrie 5. Jupanița Chiajna a lui Ivașco <Ceparul> marele armaș este înhumată sub o lespede tombală <ce s-a aflat la Muzeul de Artă — București> (cf. *Inscripții — București*, p. 527—528, nr. 645).
- 1747 (7255) august 25. Ioan, fiul lui Pătru negustorul din Argeș, este înhumat sub o piatră de mormânt de la m-reă Argeșului, lăcaș căruia i-a dăruit moșie la Cerbureni <lespede tombală ce s-a aflat la Muzeul de Artă — București> (cf. *Inscripții — București*, p. 539, nr. 667). Menționăm că două fragmente cu inscripții din această piatră se păstrează încă la m-reă Argeșului.
- Sub această lespede a fost înhumat la 1756 (7264) iunie 29 și monahul Ioanichie Berindescu, care a dăruit m-rii Argeșului moșia Turburea și două roate de moară în orașul Argeș (cf. *Idem*, nr. 668).
- (1512—1521). Inscripție pe *patrafirul* cunoscut sub denumirea de „briul lui Neagoe Basarab”, relevînd că a fost făcut „Ек града Гашукъ” (în orașul Sluczk — Polonia) (apud N. Iorga, *Inscripții*, I, p. 153). Piesa nu a putut fi detectată de noi, existînd, probabil, într-o altă colecție.
- 1610. Grafită amintind numele lui *Andreas O...ndus*, pe o icoană de la biserica m-rii Argeșului, <existentă la Muzeul de Istorie Națională, București> (cf. și Em. Lăzărescu, *O icoană puțin cunoscută din veacul al XVI-lea și problema pronaosului bisericii mănăstirii Argeșului*, în SCIA, Seria Arta Plastică, XIV (1967), nr. 2, p. 198 și foto. fig. 3).
- 1628 septembrie 1 — 1629 august 31 (7137). Alexandru Iiaș voievod dăruiește un potir la m-reă Argeșului <piesă ce s-a aflat în Colecțiile Muzeului de Artă — București> (cf. *Inscripții — București*, p. 673, nr. 978).
- 1691 septembrie 1 — 1692 august 31 (7200). Meșterul Constantin din orașul Vrața lucrează o cruce de lemn ferecată, cu sprijinul egumenului Sava, a preotului Pavel ș.a., piesă cumpărată <către sfîrșitul sec. al XVIII ?>, de medelnicerul Ioan Socolescu, care a dăruit-o Episcopiei de Argeș <obiect ce s-a aflat în Colecțiile Muzeului de Artă — București> (cf. *Inscripții — București*, p. 589, nr. 789 și p. 598, nr. 815).
- 1714 (7222) martie. Mitropolitul Antim Ivireanu dăruiește un epitaf la m-reă Argeșului <piesă ce s-a aflat în Colecțiile Muzeului de Artă — București> (cf. *Inscripții — București*, p. 705—706, nr. 1 041).
- 1739. Inscripție amintind această dată pe o icoană de la m-reă Argeșului <piesă adusă de mitropolitul Ghenadie la București, de unde a fost preluată pentru Colecțiile de la m-reă Căldărșani> (cf. V. Brătulescu, *Inscripțiile de pe icoanele aduse de la Curtea de Argeș de mitropolitul Ghenadie*, în ST, VI (1953), nr. 1—2, p. 156 și 159).
- 1746. Ioan zugravul din Creta se semnează pe o icoană de la m-reă Argeșului * <ce s-a aflat în Colecțiile Muzeului de Artă — București> (cf. *Inscripții — București*, p. 745, nr. 1 126).

---

* Precizăm că în prezenta listă nu am cuprins și icoanele ce au aparținut *Schiitului; Ostrov* — Călimănești, jud. Vâlcea, care au fost păstrate — temporar — și la m-reă Argeșului, de unde au ajuns în colecții din București (cf. *Inscripții — București*, p. 316, nr. 275; p. 737, nr. 1 102; p. 737—738, nr. 1 103).

- 1762 septembrie 1 — 1763 august 31 (7271). <Meșterii> Ivan Kot, nepotul egumenului Ioanichie de la m-reă Argeșului, și Nicolae Kot, se semnează pe foi de plumb din acoperișul amintitului lăcaș <ce au ajuns în *Colecțiile muzeelor din București*> (cf. *Inscripții — București*, p. 796, nr. 1 224—1 225).
- 1781. Athanasie Dhvk (sic) meșter se semnează pe o foaie de plumb din acoperișul bisericii m-rii Argeșului <ce a ajuns în *Colecțiile muzeelor din București*> (cf. *Inscripții — București*, p. 796, nr. 1 226).
- 1781 septembrie 28. Inscripție cu conținut funerar, pe o foaie de plumb din acoperișul bisericii m-rii Argeșului, evocând numele unui locuitor din neamul Șendreștilor, din Tibru <com. Cricău>, ținutul Alba Iulia <piesă ce a ajuns în *Colecțiile muzeelor din București*> (cf. *Inscripții — București*, p. 796—797, nr. 1 227).
- 1784. Partenie arhimandritul m-rii Argeșului dăruiește lăcașului un chivot <piesă ce s-a aflat în *Colecțiile Muzeului de Artă — București*> (cf. *Inscripții — București*, p. 575—576, nr. 758).
- 1784. Partenie arhimandritul m-rii Argeșului dăruiește lăcașului un potir <piesă ce s-a aflat în *Colecțiile Muzeului de Artă — București*> (cf. *Inscripții — București*, p. 680, nr. 1 000).
- 1790 februarie 16. Partenie ieromonahul dăruiește o cruce de cult la m-reă Argeșului <piesă ce s-a aflat în *Colecțiile Muzeului de Artă — București*> (cf. *Inscripții — București*, p. 594, nr. 805).
- 1794 mai (?) 25. Partenie arhimandritul m-rii Argeșului contribuie la facerea ușii de la biserica Episcopiei de Argeș, meșter fiind Necula <piesă ce se află în *Colecțiile Muzeului Episcopiei din Rîmnicu Vîlcea*>. Să se vadă și F. Jaffé, *Die bischöfliche Klosterkirche Argis* (Anexa F, p. 8).
- 1795 august 11. Episcopul Iosif al Argeșului dăruiește o cutie relievar m-rii Argeșului — sedru al Episcopiei — <piesă aflată la *Bis. Sf. Dumitru din Craiova*> (să se vadă și N. Iorga, *Inscripții I*, p. 152; Al. Odobescu, *Episcopia de Argeș*, în CL, 1915, p. 1 132; *Inscripții de pe raclele din Catedrala Mitropoliei din Craiova*, în MO, XII (1960), p. 94).
- 1796. Episcopul de Argeș, Iosif, contribuie la facerea icoanelor prăznicare de la tîmpla bisericii m-rii Argeșului <piese semnate de> Ioan zugravul, dascăl de la Rîmnicu Vîlcea, și de Mincu zugravul <din Gărdești>, obiecte ce se află <în *Colecțiile de la m-reă Căldărușani*> (cf. V. Brătulescu, *art. cit.*, în ST, VI (1953), nr. 1—2, p. 156).
- 1799. Episcopul de Argeș, Iosif, contribuie la facerea unor icoane pentru biserica m-rii Argeșului <piese aflate în *Colecțiile de la m-reă Căldărușani*> (cf. *Ibidem*, p. 159); să se vadă și *Inscripții — București*, p. 319, nr. 282 — piesă care provine tot de la m-reă Argeșului și nu de la m-reă Antim din București).
- 1799. Partenie arhimandritul dăruiește la m-reă Argeșului cutiile relievar, piese împodobite de Iosif episcopul de Argeș <ce se află la *Bis. Sf. Dumitru din Craiova*> (să se vadă și N. Iorga, *Inscripții I*, p. 153).

Bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

- <Sec. XIV către ultimele decenii ?>. Inscripție reliefată pe muchia din dreapta laturii lungi a „Gisantului” — statul de piatră atribuit la 1746 lui „Radu Negru vodă”, de mitropolitul Neofit — amintind formularul „пр Гегре” — probabil „пр<инсан>” (a însemnat Gherghe) — desigur meșterul pietrar, monument lapidar existent în Colecțiile Muzeului de istorie Națională — București (în legătură cu inscripția „Gisantului”, să se vadă și cele relevate de P. Chihaia, *Din cetățile de scaun*, p. 21 și 25; să se vadă, de asemenea, și observațiile noastre din *Introducerea la volumul de față p. 13*).

FLĂMÎNDA, Schitul — Galicea.

- 1844 (7352) <ianuarie 1 — august 31>. Panteleimon ieromonahul <dascăl—zugrav din Argeș>, îngrijitorul Schitului Flămînda, dăruiește lăcașului un chivot <piesă ce se află la Muzeul m-rii Cozia>.

GIBEȘTI — Golești.

- 1806 mai 10. Matei și Maria sînt amintiți pe o cruce de cult de la biserica de aici, obiect lucrat de Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer>, preluat <în Colecțiile de la m-rea Cozia>.

MĂNGURENI — Corbi.

- 1775 septembrie 1 — 1776 august 31 (7284) ; 1815 septembrie 1 — 1816 august 31 (7324) ; 1818 septembrie 1 — 1819 august 31 (7327). Inscripțiile ce amintesc aceste date, înscrise pe birne la biserica de lemn de aici, nu au fost cuprinse în volumul de față, lăcașul fiind încorporat *Colecțiilor de la Bujoreni*, ale Muzeului județean Vîlcea.

PITEȘTI.

Bis. Buna Vestire—Greci

- 1712 (7220) mai 12. Hrizea logofătul, fiul lui Alexandru logofătul din Pitești, și jupîneasa sa Ilina clădesc clopotnița amintitului lăcaș <pisanie ce se află la Muzeul Golești> (cf. și Eugenia Greceanu, *Ansamblul Pitești*, p. 117, nota 93).
- 1806. Radu negustorul și Maria dăruiesc lăcașului de aici o icoană prăznicară înfățișînd Nașterea Domnului (cf. M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 65), piesă ce nu a fost detectată de noi, aparținînd, probabil altei colecții.

Bis. Sf. Vasile.

- 1780. Inscripția amintind această dată pe icoana — triptic — înfățișînd pe Sf. Gheorghe, Maica Domnului cu Iisus, Sf. Dumitru și doi arhangheli nu a fost încorporată în lucrarea de față, noi neputînd-o detecta cu prilejul investigațiilor întreprinse aici

RUDA — Budești.

Biserica.

- 1579 (7188) octombrie 6. Domnul — gospodin — Radu, decedat în vremea lui Mihnea Turcitul, este amintit pe o piatră funerară de la acest lăcaș, lespede preluată în *Colecțiile de la bis. Gura Suhașului—Trăistari din Ocnele Mari*.
- 1776 martie 1. Dumitru Vișan cu femeia lui, Chera și Dumitru păcurarul dăruiesc un clopot bisericii din Ruda, pentru pomenirea Bucurei ș.a. <piesă ce se află în Colecțiile de la m-rea Cozia>.

RUNCU.

Biserica.

- 1805 (7313) mai 13. Inscripție amintind această dată pe o cruce de cult semnată de Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer> (cf. D. Ionescu, *Un meșter crucer : Mușat diaconul*, în AB, Pitești, VI (1923), nr. 1, p. 16 ; Idem, *Schituri*, p. 104 și 106), piesă ce nu a putut fi detectată de noi, aparținând altei colecții.

SĂLĂTRUCU.

Biserica.

- 1800 (7309) octombrie 10. Inscripție amintind această dată și numele lui Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer>, pe o cruce de cult ce a existat la acest lăcaș (cf. D. Ionescu, *art. cit.*, p. 19 ; Idem, *Schituri*, p. 107). Obiectul a fost preluat într-o altă colecție.

STOILEȘTI.

Biserica.

- 1801. Inscripția datei pe o cruce de cult lucrată de Mușat diaconul <din Opătești, meșter crucer> (cf. A. Pănoiu, *Mobilierul vechi românesc*, București, 1976, p. 11 ; Idem, *Din arhitectura lemnului în România*, București, 1977, p. 166, nota 86). Obiectul nu a putut fi detectat cu prilejul cercetărilor întreprinse de noi.

ȘUICI.

Biserica.

- 1813 mai 20. Ilinca, Pătru, Ileana sînt amintiți pe o cruce de cult <lucrată de Mușat diaconul din Opătești, meșter crucer>, existentă la acest lăcaș, de unde a ajuns în *Colecția* lui Ștefan Rudeanu, iar apoi în aceea constituită de N. Iorga, la *Vălenii de Munte* (cf. D. Ionescu, *art. cit.*, p. 16 ; cf. de asemenea Oana Iancovescu și P. Florea, *Meșterul Mușat diaconul din Opătești*, în „Buridava”, IV (1982), p. 244, nr. 27).

VALEA LUI ENACHE — Băiculești.

Biserica.

- 1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300). Inscripție amintind această dată pe o cruce de cult <atribuită lui Mușat diaconul din Opătești, meșter crucer>, ce a existat la acest lăcaș (cf. D. Ionescu, *art. cit.*, p. 17 ; Idem, *Schituri*, p. 109, fig. 120), editorul apreciind că piesa putea fi datată și din 1794—1795 (7303), obiect preluat, probabil, într-o altă colecție.

URSOAIA.

Schitul Bascovele.

- 1810. Catinca dăruiește o icoană semnată de Ilie zugravul, <piesă ce se află în *Colecțiile Muzeului Episcopiei Rîmnicului*> (cf. și D. F. Marin, *Schitul Bascov (în ms.)*, 1934, p. 114).
- 1810. Șerbul (?) dăruiește o icoană semnată de Ilie zugravul <piesă ce se află în *Colecțiile Muzeului Episcopiei Rîmnicului*> (cf. și D. F. Marin, *loc. cit.*).
- <Cca 1834 ?>. Ecaterina dăruiește o icoană (semnată de Voicu zugravul din Pitești — cf. D. F. Marin, *loc. cit.*), piesă ce se află în *Colecțiile Muzeului Episcopiei Rîmnicului*.
- <Cca 1843 ?>. Vasile dăruiește o icoană <la Schitul Bascovele> (cf. D. F. Marin, *loc. cit.*), piesă ce se află în *Colecțiile Muzeului Episcopiei Rîmnicului*.

B Inscripții de pe obiecte, de la edificii din județul istoric Argeș,
care aparțin vremii de după 1848 *

AREFU, Bis. Cuvioasa Paraschiva.

- Costandină, Maria, Gheorghe ș.a. sînt amintiți pe o troiță de lemn (176×106), ce datează, probabil, din *a doua jumătate a sec. al XIX-lea*.

BRĂTIENI, locul numit „la Paie”, pe muchia dealului, din hotarul cu satul Corbi.

- 1876. Inscripție de o cruce de piatră ($137 \times 54 \times 27$) pomenind numele lui ... Ionu și Safta, Păunu ș.a.

BUDEASA MARE, Bis. Adormirea Maicii Domnului.

- Anul 1780 însemnat pe icoana de lemn îmbrăcată în argint aurit, înfățișînd pe Maica Domnului cu Iisus, între arhangheli; *a fost incizat, probabil, cu prilejul refacerii piesei la 1897.*

BUNEȘTI — Mălureni, Biserica.

- Inscripția amintind de „popa Șerban sin Ispan, hirotont în anul 1831 martie 28”, de pe un artofor de lemn — o cutie circulară (cf. N. Iancu, *Odoare sfinte și cărți vechi la biserica parohială Bunești*, în BOR, LXXXV (1967), p. 1215), aparține celei de *a doua jumătăți a sec. al XIX-lea*.

CĂPĂȚÎNENI—PĂMÎNTENI, Bis. Sf. Voievozi.

- 1860 aprilie 23. Dimitri Popazul cu soția sa Paraschiva și Ghiorghie dăruiesc o icoană de lemn (130×86), înfățișînd în mai multe registre pe Iisus binecuvîntînd, între arhangheli, și pe Sf. Mucenici Gheorghe și Damian, piesă ce provine de la o biserică din București.

CERȘANII DIN VALE — Suseni, Bis. Duminica Tuturor Sfinților.

- Preotul Toma și ctitorii lăcașului dăruiesc o icoană de lemn ($78,5 \times 63$) înfățișînd hramul bisericii, piesă semnată de Ioanî jugravu, ce aparține vremii de *după 1850*.
- Predescu (?), Ioan ș.a. dăruiesc o icoană de lemn (78×61), înfățișînd Duminica Tomii, pe Sf. Ioan, Sf. Dimitrie și Cuvioasa Paraschiva, piesă semnată de Ionu jugravu la 18<...>, ce aparține vremii de *după 1850*.

CIOCĂNĂI — Moșoaia, Bis. Sf. Nicolae și Adormirea Maicii Domnului.

- Hagi Panait șelaru din București dăruiește o cruce de cult din lemn, cu încrustații de sidet ($27 \times 7,5$), un omonim al său fiind atestat la 1785, printre ctitorii Bis. Sf. Constantin și Elena, din București (cf. *Inscripții — București*, p. 371, nr. 370). După factura artistică, piesă se situează însă *către mijlocul sec. al XIX-lea*, ceea ce nu face posibilă identificarea donatorului cu Hagi Panait șelaru, care a contribuit la clădirea lăcașului citat.

* Fiind mai greu lizibile în original sau ridicînd semne de întrebare, am alcătuit prezenta listă, pentru a le atesta existența în epoca de după 1848, deci nu în aceea ce a format obiectul preocupărilor noastre.

COSTEȘTI, Bis. Adormirea Maicii Domnului, cartierul *Podu Broșteni*.

- 18<..>. Zugarul Nicola hagiul pictează un epitaf de mai mari dimensiuni, înfățișând în mai multe registre scene din viața lui Iisus (cf. inscripția în l. greacă „Χηρος Νικόλα | προσκυνητης του | παναγίου και ζ[ωοδοχου] | Τάφου; εν έτει 18<..> (De mîna lui Nicola închinatul la preasfîntul și de viață dătătorul Mormînt; în anul 18<..>). În chenarul piesei, pe cele patru laturi, mai sînt înscrise tot în l. greacă formule cu conținut de cult. După factura artistică, epitaful datează *dinspre mijlocul sec. al XIX-lea*.

Biserica de lemn, Înălțarea Domnului, din cartierul *Telești*.

- 18<7>3. Inscripție amintind de „răposat(ul) priotu Ioan ereu...”, pe o cruce funerară de piatră (77 × 32,5 × 17 × 9,5).

CURTEA DE ARGES, Bis. Sf. Nicolae (Biserica Domnească).

- Pisania redată în copie fotografică de V. Drăghiceanu, *Cu privire la Biserica Domnească din Curtea de Argeș*, în BCMI, XXIV (1931), p. 44, pe baza comunicării făcute de arh. G. D. Sterian; nu aparține acestui lăcaș, ci unei biserici din Moldova.

GIBEȘTI — Golești v. PIATRA — Ciofrîngeni.

GOIA, *fostul schit* — Ungheni.

- 1791 septembrie 1 — 1792 august 31 (7300). Inscripția „Ioan cruceru ot Rețea”, redată de I. Gh. Diaconescu, *Cîteva ctitorii argeșene*, în MO, XXXII (1980), nr. 3—6, p. 499, după un steag bisericesc și anume de pe suportul de lemn al acestuia, nu a fost reținută în volumul de față, lectura fiind eronată. În lectură certă ea este „Ion crucer ot Recia; l(ea)t 1852; l(ea)t 7360”.

IONEȘTI — Buzoiești, Bis. Cuvioasa Paraschiva, din cartierul *Tomșanca* (lăcaș în ruină).

- <1852>. Costandin, Ilinca, Ion ș.a., Hristudor, Marin, Rada ș.a. Ioan, Petriia, Preda ș.a., sînt amintiți în pomelnicul de la proscomidie, înscris pe patru coloane; el aparține vremii în care a fost rezugrăvită biserica (informație comunicată de pr. paroh Marin Popescu).

MILCOIU v. PIATRA — Ciofrîngeni.

OARJA, Bis. Tuturor Sfinților, Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva.

- 1849 (7357) februarie 26. Inscripția ce amintește această dată, de pe icoana de lemn (56 × 42), care înfățișează în cîmpul central Învierea Domnului, aparține acestei vremi și nu anului 1819 (7327) februarie 26.

PIATRA — Ciofrîngeni, Bis. Sf. Voievozi.

- Inscripția de pe clopotul lăcașului amintind numele „Самгина” (al lui Sanghin — atelier de turnat clopote de la Moscova), și care figurează și pe clopotul bis. MILCOIU, datează, probabil, din a doua jumătate a sec. al XIX-lea. Din aceeași vreme sînt și clopotele ce poartă marca „Мва Москвы” (turnat la Moscova), cum este piesa de la GIBEȘTI — Golești, Bis. Intrarea în Biserică.

PIELEȘTI — Cotmeana, Bis. Sf. arhangheli Mihail și Gavriil.

- Inscripție amintind numele „Ion, Stoica” și „Pătru, Petriia”, pe o icoană de lemn (68 × 61), înfățișînd pe Sf. Ioan, Sf. Vasile și Sf. Grigorie, piesă ce aparține vremii *dinspre mijlocul sec. al XIX-lea*.

PITEȘTI, Bis. Mavrodolu.

- Inscripție amintind numele „...Costandin | Gheorghi”, pe paf-talele de metal aurit și cu încrustații de sidef, ale unui briu de pluș roșu, piese ce datează *de pe la 1850*.

Bis. Sf. Ioan.

- „1808”. Inscripția ce amintește numele lui „Nicolae, Ion zăg(ravit)”, pe o icoană de lemn (100 × 80), înfățișând Nașterea Sf. Ioan Botezătorul și pe Sf. Teodor Tiron (apud M. M. Braniște și I. Diaconescu, *Pisanii*, în MO, 1971, p. 259), datează de fapt din 1866.

Bis. Sf. Vineri.

- Inscripția amintind numele „Domnica, Dimitrie”, pe o stelută — obiect de cult — (cf. Gh. Ghibănescu, *Inscripții*, în „Ion Neculce”, 1923, p. 169), aparține vremii de *după 1850*.

POPEȘTI — Căteasca, Bis. Nașterea Maicii Domnului.

- Inscripții ce amintesc numele : „1. p(opa) Andrei ; 2. p(opa) Pătru ; 3. p(opa) Sandu ș.a. printre care la *sigla* 18. d(iaconul) Ioan Brătești, la 19. d(iaconul) Iacov Cerbu ș.a., pe o icoană de lemn ferecată în metal argintat (32,5 × 27,5), înfățișând pe Maica Domnului Rugătoare și pe Iisus pe cruce, piesă ce provine de la un alt lăcaș. Inscripțiile înscrise cu cerneală pe spatele obiectului se circumscriu vremii dinspre mijlocul sec. al XIX-lea.

RACOVÎTA, Bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva.

- Inscripție amintind de revărsarea apelor Oltului, care au înecat oameni și case, text înscris pe peretele lăcașului, probabil în 1860.

STRÎMBENI — Suseni, Bis. Înălțarea Domnului, Adormirea Maicii Domnului și Sf. Arhangheli.

- Postelnicul Anghel, Rada, Anica ș.a. ridică o cruce de piatră (144 × 66 × 32 × 24), ce se află în incinta lăcașului, datînd din anii de *după 1850*.

ȘERBĂNEȘTI, Bis. Adormirea Maicii Domnului.

- Inscripție amintind că lăcașul a fost clădit la 1725 octombrie 22, iar apoi zugrăvit prin osteneala preoților Pavel, Radu și Marin, cu sprijinul lui Ștefan Gorănescu, în 1825 iulie 28, zugravi fiind Radu și Dumitru (cf. M. M. Bănuțescu, copia pisaniei din 1893 august 23, utilizată de I. Bălțeanu, *Istoricul comunei Șerbănești, jud. Argeș* (în ms.), la Arh. St. Buc., Ministerul Culturii Naționale, 1942, dosar nr. 468, f. 294). Relevăm că textul comunicat în forma de mai sus este un extras din *pisania rescrisă în a doua jumătate a sec. al XIX-lea*. Lăcașul a fost restaurat și la 1897 și în 1907.

GLOSAR DE CUVINTE SLAVE*

az	= eu
biv vel	= fost mare
blagosloveniie	= binecuvîntare
Blagovęštenie	= Buna Vestire
Bogoslov	= Teologul (Sf. Ioan ~)
brat	= frate
Ciudotvoretę	= Făcător de Minuni (Sf. Nicolae ~)
cupetę	= negustor
dăni, dni	= zile
čvere	= uși
gospodin, gospojda	= domn, doamnă
iconopisetę	= zugrav de icoane
ispisah	= am scris
jărtfălnic	= loc pentru pomenire — masa din altarul unei biserici
jupanița ego	= jupanița lui
leat, leatul, liat, liatul	= anul
meseța, •mesița	= luna
ot	= de la
ot sud	= din județul
Ovedenia, Ovideniia	= Intrarea în biserică
papadia	= preoteasă
pis, pisah, pisan, pisati	= a scris, am scris
plăstanițe	= acoperămînt — epitaf —
pol	= jumătate
pohfală, pohvală	= laudă
pomeni	= pomeneste (Doamne)
pomosti	= ajutor
Prapodomna, Preapodobnei, Preapodobni	= Preacuvioasa, Preacuvioasei
Preaobrajeniiia	= Schimbarea la Față
prejviteră	= preoteasă
pristăvit	= răposat

* Pentru întregirea formulelor religioase întîlnite adesea în inscripții sub formă prescurtată (sau numai cu inițiale), să se vadă Nica M. Tuță, *Sfîntul antimis. Studiu istoric, liturgic și simbolic*, Buc., 1943; să se vadă și V. Brătulescu, *Inițiale și monograme*, în MO, 1965, p. 568—586.

proin	=	fost
ruca	=	mîna
sin, sinove, sîn	=	fiul, fiii
sud	=	judet
treți	=	al treilea
Ugrrovlahischi	=	al Țării Românești
vă dni	=	în zilele
vă leat	=	în anul
Văvidenia	=	Intrarea în biserică
vel, velichii	=	mare
vtori	=	al doilea
za	=	de, pentru
zăt, zet	=	ginere
Zlatoust	=	Gură de Aur (Sf. Ioan)
zvăzdă, zvězdă	=	stea — steluță — (obiect de cult)

ANEXA I

cu formulare de cult în l. română

- Nr. 1 „Bărbați, | căuta|ți c|ă iată, M|i hail | ține sa|biie să...”.
- „ 2 „Blagosl|ovit(ă) e în|părăția | a Tată|lui și a | Fiiului și | a Sfin|tului | D(u)hu”.
- „ 3 „Bucur(ă)-|te, ceia | ce este | cu dar | dăru|tă”.
- „ 4 „Bu|cură-|te, | Fecio(a)|ră, Nă|scăto(area) | lu(i) Dumnez(e)u”.
- „ 5 „Ca dintru | ale tale prii|mește, o Stăpî|nă, la Sf(întul) ol|tari”.
- „ 6 „Chivot însuf|lețit ti-am | văzut pre | tine Feci|o(a)ră”.
- „ 7 „Cine va | intra cu | inimă ne|curată în | biserică, | cu această | spadă | tăia-l voi”.
- „ 8 „Cine va înă|tra în be|serică | ne fii(n)dă | curat, de | această sa|bie va fi | tăiat”.
- „ 9 „Cu trupul lui H(risto)s vă cuminecați, din Izvorul cel fără de moarte gustați.
† Cinii tale cei de taină, astăzi, primăște-mă pre mine, părtaș, Fiiule al lui D(u)mnezeu, că nu |† voiu spune vrăjmașilor tăi, taina ta, nici sărutare îți voi da ca Iuda, ci ca | tîlhariul mărturisindu-m(ă), strig către tine „Pomenăște-m(ă), D(oa)mne, întru înpărăția ta”.
- „ 10 „D(oa)mne ! Cine va lăcui în lăcașul tău sau cine să va săl(ă)șlui în muntele | cel sf(în)t al tău ? « Cel ce umblă fără prihană și face dreptate. | Cel ce grăiaște adevăr [în ini]ma sa, carele n-au viclenit î[n] limba sa | și n-au făcut vecinului său rău și ocară n-au luat spre cei de aproape | ai săi ».
- „ 11 „După darul | Hristosu|lui tău, cu | carele înpre|ună bine e|ști cuvînta|t”.
- „ 12 „† Eu sînt învierea | și vieța. Cel ce crede | întru mine, | de va și muri(i), viu va fi”.
- „ 13 „Fraților ! | Cîți cu | D(u)hul lui | D(u)mnezău | să poar|tă, aceștea | sînt fii lui Dumnezeu”.
- „ 14 „Iată, Satano, | că ți s-au s|firșit în|părăția. Va|rsă-ț(i) otr|ava din tine”.
- „ 15 „Iubit-am bunăcuviința casii tale și locul lăcașului | măriri(i) tale, fie D(oa)mne, ochii tăi deșchiși spre casa aceasta. În|tărire acelor ce nădăjduesc spre tine, întărește, D(oa)mne, biserica ta, | aceasta carele o ai cîștigat cu scumpă sîngele tău”.
- „ 16 „† Întărirea (Întărirea) celor (acelor) ce nădăjduesc (nădăjduesc) spre tine | (D<oa>mne), întărește (întărește) D(oa)mne, (sfînta) biserica (biserica ta, aceasta), care (carele) o ai cîști|gat (cîștigat ; cîștigat-o) cu scumpă sîngele (sîngele) tău” — „Să fie D(oa)mne, | ochi(i) tăi deșchiși(zioa și) noaptea | către lăcașul tău cel sfînt, | întru toți vîci(i), amin”.
- „ 17 „În vremea ace|ia stătut-au (sta) I(isu)s | în (la) loc șăs (șăți-sic) și mulțimea | ucenicilor | lui și | mulți|me | mul|tă de noro|d

- dinū to|ată Iudeia | și dinū Ie|rusalinū | și de pre|li(n)gă marea | Tirului”.
- „ 18 „Nimină | nu știe | pre Ta|tălū, | fără nu|mai Fiu|lū, nici | pre Fiu”.
- „ 19 „Pocăiți-|vă că s-au | apropiat (apropiatū) | înpărăția | ceriului”.
- „ 19 Bis „S(finte) mar(e) mu|cenic <al> Do|m(nu)lui H(risto)s, | Dimit|rie, rogu | pe milo|stivu”.
- „ 20 „Vedeți cîtū este | de cumplit(ă) mo(a)|rtea păcătoșulu|i și a bogatulu|i nemilostiv. Și | cine va intra în b|iserică necurat, | sufletul, de sabie | îi va fi tăiat”.
- „ 21 „Veniți | blagos(lo)viții | Părintelu|ii meu (meu) de (și) | moște- niț|i înpărăția (în părăția) cerul|uii (cerului ; ceriului), care (carele) este gătită voo de la întemeeria (începutul) lumii (care o au gătitu) mai | nainte d|e întemei(e)|rea lumi(i) | au fostū | gătită | voio (*sic*) (că gol amū | fostū și m-|ați înbrăcatū, flă|mînd și m-a|ți hrănitū | însetatū și)”.
- „ 22 „Veniți | către | mine | toți | cei os|teniți | și însăr|cinați | și eu voi”.
- „ 23 „Zis-au D(o)mnulū (Domnu ; Domnul) : « Cel (cela) ce crede întru (înū) mine, de va | și muri | (...în veci c...); (viu va fi) totu viu va fi sufletu lui » | — Ionū, cap. ; (11) listū 23 (sti<hul> 25)”.

ANEXA II

cu formulare de cult în l. slavă

- 1., † Подвигом добрым подвижа(л) сѣхъ страстотърпче Х(ристо)во, Гевургіе, вѣри ради и м(с)ч(и)т(е)л(и)и“. († Cu fapte bune te-ai străduit martirule al lui Hristos, Gheorghie, credinței drept și chinuitorilor).
- 2., † Ѣтверженіе на тѣхъ надѣлющимъ сѣхъ, Ѣтверди, Г(о)с(по)ди, цер|ковѣ твою іюже стежа(л) честною | си кровію“,.. († Întărirea celor ce nădăjduiesc spre tine, întărește, Doamne, biserica ta pe care ai cîștigat-o cu scump sîngele tău).

ANEXA III

cu un formular de cult în l. germană

- I „Erschütternd ist dieser Ort. Es ist kein anderer, denn das Haus des Herrn und dies ist die Pforte des Himmels. Herr, ich habe dein Haus verehrt und den Wohnort deines Ruhmes. Psalm 25/7” (Impresionant este acest loc. Nu este altul decît casa Domnului și aceasta este Poarta cerurilor. Doamne, eu preamăresc casa ta și lăcașul slăvirii tale. Psalmul 25/7).

INDICI

În indicii volumului au fost cuprinse în ordine alfabetică numele de locuri, persoane și materii existente în inscripții, precum și în descrierile sau notele ce însoțesc textele, când acestea aduc unele lămuriri sau întregiri la materialul indexat.

Din totalul de aproximativ 7 500 de indicative au fost individualizate mai bine de 4 660 de onomastice, în jur de 300 toponime și aproape 20 de referințe pentru materii, însoțite de cca 1 180 de trimiteri orientative, la cele trei categorii de indici, cu deosebire necesare identificării persoanelor evidențiate de sursele epigrafice încorporate în prezentul volum.

Numele complexe (nume și prenume) *sînt alfabetizate la nume* (Ungurelu Alecu), excepție făcînd acelea cu o circulație mai restrînsă, mai puțin cunoscute, derivate din porecle, împrumutate din toponimie sau constituite prin alăturarea la prenumele unei persoane a unui alt prenume, preluat de la ascendentul ei direct; acestea au fost *înserate la prenume*.

Numele voievozilor, independent de forma în care apar în inscripții, sînt redată în felul în care sînt cunoscute și folosite acum.

Indicativele însoțite de *asterisc* reprezintă locuri ce nu mai există în prezent.

Identificările ce ne aparțin, atît pentru onomastice cît și pentru toponimice, au fost înserate în *paranteze unghiulare*. În *paranteze rotunde* sînt cuprinse diferitele forme ale aceluiași nume, întîlnite în inscripții, precum și datele care însoțesc onomasticele.

Numele de locuri redată cu *literă cursivă* indică cartierele din cuprinsul satelor sau ale orașelor.

Precizăm, că, *indicativele dintre parantezele rotunde, nu alfabetizează*, ca de altfel și mențiunea < *diferiți* >, folosită pentru a releva existența mai multor persoane — cu nume identic, în cadrul aceluiași text și care, evident, nu au putut fi identificate.

Precizăm totodată, că, *alfabetizarea în cadrul aceluiași nume* a fost făcută pornind de la *apelativele ce însoțesc onomasticele* (de ex. *ban, căpitan, doamnă, jupan, logofăt* etc.) sau de la *elementele ce indică legături de rudenie* (din *moșu, fiu, mamă, nepot, soț, tată* etc.), acestea din urmă precedate — atunci cînd identificările nu sînt cert determinate — de termenul *probabil*.

Numele din textele redată în forma unor pomelnice sînt relevate, atunci cînd nu au existat alte posibilități de identificare a lor, în următoarele formulări: *Ioan*, donator la...; *Ioan*, menț. în pomelnic la...; *Ioan*, menț. într-o inscripție la...; *Ioan*, menț. pe o cruce de piatră la...; *Ioan*, menț. pe o piesă la...; *Ioan*, menț. printre ctitori la...;

sau prin alăturarea a două nume : *Ioan*, menț. lângă Maria la . . . ; în mod deosebit am adoptat formula : *Ioan*, menț. împreună cu Badea, atunci când onomasticul folosit ca element ajutător pentru identificare nu are o determinare precisă, de gen (masculin sau feminin).

Trimiterile care însoțesc indicativele din indici corespund numerelor de ordine ale inscripțiilor din volum.

Prescurtările folosite sînt următoarele :

a.	= ante	m-re	= mănăstire
bis.	= biserică	menț.	= mențiune
bis. cit.	= biserica citată	n.	= născut (ă)
c.	= circa	precedent.	= precedentul (a)
C. de Argeș	= Curtea de Argeș	s.	= secolul
com.	= comună	suburb.	= suburbană
d.	= după	ș.a.	= și alții (altele)
ex.	= exemplu	urm.	= următorul (urmă- toarea)
f.d.	= fără dată	v.	= vezi
fam.	= familie		
fragm.	= fragment		
j.	= județ		
m.c.	= menț. circa		

A

- Abraam**, preot menț. lângă Ilinca preoteasa în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- acareturi** ale unei biserici 342.
- Achim**, din Sebeș menț. împreună cu Toma zidarul la bis. Brad Botușari, C. de Argeș (c. 1819), 270.
- Achim**, menț. lângă Anca la Pripoare (c. 1721—1722), 572.
- acoperiș** al unei biserici, stricat, refăcut, 236 ; v și biserici.
- Aesentie**, menț. lângă Mușa la Birlogu (1642), 42.
- adăpost**, mic v lăcaș ; morminte.
- adăpost** pentru fiare sălbatice ; biserică deteriorată rămasă ~ 660.
- agă** (fost mare), 485.
- Agripina**, monahia menț. la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- ajutători** (ajutori), la biserici 37, 219, 472, 591, 660, 755 ; ajutoare ~ dreptul lor de a fi socotiți ctitori 280.
- ajutorință**, mină de ~ întinsă cu îndurare de un voievod, tuturor 241.
- Alba**, menț. pe o cruce de piatră de la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274.
- Albeștii Pămînteni** (com. Albești, j. Argeș), cruce de piatră la ~ 1—2.
- Albota** (com. Albota, j. Argeș) : bis. Adormirea 3—5 ; bis. Cuv. Paraschiva 6—7.
- Albu**, menț. lângă Iona la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Albul**, grafite < *diferite* > la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Albul**, menț. în pomelnic la bis. Ciinenii Mici (c. 1735—1760), 136.
- Albul**, menț. lângă Voina la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274.
- Albul**, menț. pe o cruce de piatră de la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274.
- Albul**, pomenit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ?—XVIII), 296.
- Aldea**, menț. printre ctitorii bis. Bărbălătești (1801), 28.
- Alecsandra** v. și **Alexandra** ; **Aliesandra** ; **Liesandra** ; **Lisandra**.
- Alecsandra**, menț. lângă Costandin la Fedeleșoiu (1729), 383.
- Alecsandru** v și **Alexandru** ; **Alisandru**.
- Alecsandru**, fiul lui Ion fost mare sluger v Ungurelu.
- Alecsandru**, menț. în pomelnic la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.
- Alecsandru**, menț. lângă Mariia, printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14.
- Alecsandru**, preot menț. la bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840 ?), 416.
- Alecsandru**, voievod v **Alexandru al II-lea Mireea** : **Moruzi Alexandru** ; **Suțu Alexandru**.
- Alecsandru** Dimitrie (Dimitriu), voievod v **Ghica Alexandru**.
- Alecsandru** Ion, voievod v **Mavrocordat Ioan**.
- Alecsandru** Nicolae, voievod v **Suțu Alexandru**.

- Alecsandru Șuță**, din Vilsănești, tatăl lui Ion, menț. la Mușătești (m. 1714), **486**.
- Aleese**, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **352**.
- Aleese**, menț. printre ctitorii noi, la bis. Bumbești (c. 1816), **108**.
- Aleesle**, dăruiește teren de arătură la bis. Racovița (1819–1820), **579**.
- Alecu** v **Lipănescu Alecu** ; **Ungurelu**.
- <Alecu**, ctitor, menț. împreună cu Costantin Merișanu> la bis. Mareș (1774), **470**.
- Alecu** (?) grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVII–XVIII), **507**.
- Alecsandru**, împărat v **Alexandru I Pavlovič**.
- Aleese**, fiul lui Stancul, menț. la Moșoaia (m. 1741), **485** ; v și **Bueur**, preot.
- Alexa**, menț. pe o cruce de piatră la Șuici (1736–1737), **679**.
- Alexandra** v și **Alecsandra** ; **Aliesandra** ; **Liesandra** ; **Lisandra**.
- Alexandra**, menț. în pomelnic la bis. Șuici (c. 1820–1830), **688**.
- Alexandru** v și **Alecsandru** ; **Alisandru** ; **Pel-dicari Alexandru**.
- Alexandru**, fost mare postelnic v **Goleseu**.
- Alexandru**, fost mare șetrar v **Ueseul**.
- Alexandru**, mare voievod v **Nicolae Alexandru**.
- Alexandru**, voievod v **Alexandru al II-lea Mireea** ; **Ghica Alexandru** ; **Ipsilanti Alexandru** ; **Moruzi Alexandru** ; **Nicolae Alexandru**.
- Alexandru Dimitrie**, voievod v. **Ghica Alexandru**.
- Alexandru** <al II-lea Mireea> (**Alecsandru**), voievod, domn al Țării Românești (1568–1577), menț. **291** ; familie **244**, **715** ; portret mural la m-reă Argeșului **244**.
- Alexandru** <I> **Pavlovič** (**Alecsandru** ~), țar (împărat) al Rusiei (1801–1825), **210**, **271**, **754**.
- Alexe** v. și **Aleese**.
- Alexe**, menț. lângă Ilina, la bis. Cîinenii Mici (c. 1758), **137**.
- Alezandru Dimitrie**, voievod v **Ghica Alexandru**.
- Aliesandra**, menț. lângă Steriie, la Fedeleșoiu (1729–1730), **384**.
- Aliesandru**, menț. în pomelnic la bis. Cungrea (c. 1841), **227**.
- Aliesandru**, voievod v **Ghica Alexandru** ; **Ipsilanti Alexandru**.
- Aliesandru**, menț. lângă Rafila, la bis. Lumile (1780–1781), **464**.
- Alexandru**, menț. pe o cruce de cult de la bis. Valea Iașului (1801), **748** ; probabil același cu **Alisandru**, menț. la bis. Flămînzești, C. de Argeș ; v și **Matei**, menț. lângă Stanca ; **Ioan**.
- Alimănești** v **Dealul Alimăneștilor**.
- * **Alimănești**, sat pe Teleorman (?) <identificat cu Alimănești, com. Izvoarele, j. Olt (?)> ; lupte ale lui Radu de la Afumați, cu turcii la ~ **241**.
- Alisandru**, menț. pe o cruce de cult de la bis. Galeșu, la Muzeul m-rii Argeșului (1804), **266** ; v și **Allexandru**, menț. pe o cruce de cult de la bis. Valea Iașului ; v și **Matei**, menț. lângă Stanca ; **Ioan**.
- Alisandru**, menț. pe o cruce de cult la bis. Flămînzești, C. de Argeș (1805), **317** ; probabil același cu **Allexandru**, menț. la bis. Valea Iașului ; v și **Ioan**.
- Alixandru**, menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1702), **449**.
- Alixandru**, voievod v **Ipsilanti Alexandru**.
- Alixandru** Costantin, voievod v **Moruzi Alexandru**.
- Alixandru** Ioan, voievod v **Ipsilanti Alexandru**.
- altar** (oltar), biserică zidită inițial pînă la boltirea ~ **636** ; zugrăvire, rezugrăvire a ~ **121**, **272**, **642**, **666** ; la *falsuri* 5–7.
- Alunișu** <com. Băiculești, j. Argeș> : Bis. Sf. Paraschiva <cf. Lista ... nr. 1>.
- Aman Marin**, vătăf donator la Schitul Păpușa (1829), **496**.
- amvon** al unei biserici, zidirea, zugrăvirea lui ~ **636**, **642**, **751**.
- Amvrosile**, preot monah de la m-reă Cozia (1832), **209**.
- Amza**, menț. lângă Tudora printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), **484**.
- Ana** v și **Anna** ; **Uescu Ana**.
- <Ana**, doamna lui Vladislav I Vlaicu>, doamnă a Țării Românești, portret mural, la Biserica Domnească, C. de Argeș (1369), **288** ; efigia ei, alăturată aceleia a lui „Radu Negru” voievod, în pictura m-rii Argeșului (a. 1540), **244**.
- Ana**, fiica lui Grigorie mare paharnic v **Dru-gănescu Ana**.
- Ana**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), **294**.
- Ana**, ieroschimnică <probabil din fam. Olănescu ?>, menț. lângă Dionisie monah, portret mural la bis. Sinbotin (1807), **650**.
- Ana**, jupîncasa lui Martin cupețul v **Buliğa Ana**.
- Ana**, jupîncasa lui Pătru Buliga <eroare> v **Buliğa Elena**.
- Ana**, menț. în pomelnic la : bis. *Bărbălătești* v **Ana**, soția lui Stanciu Eșanu ; bis. *Drăganu-Olteni* <diferite> (s. XIX), **352** ; bis. *Tilești* (1768–1769), **699**.
- Ana**, menț. la *îndoielnice* (1746–1747), **4**.
- Ana**, menț. lângă ... Andrei preotul la Jiblea Veche (1702), **449**.
- Ana**, menț. lângă Anton la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), **721**.
- Ana**, menț. lângă Coman la bis. Ciofringeni (c. 1822), **131**.
- Ana**, menț. lângă ctitorii din fam. Olănescu la bis. Sinbotin (1807), **650**.
- Ana**, menț. lângă Dumitru la Băbuești (1728–1729), **13**.
- Ana**, menț. lângă Dumitru la Ciocănăi (c. 1840), **127**.
- Ana**, menț. lângă Dumitru la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **352**.
- Ana**, menț. lângă Frincul la Deagu de Sus (1714), **332**.

- Ana**, menț. lângă Gheorghe, dăruiește loc de arătură la bis. Racovița (1819–1820), 579.
- Ana**, menț. lângă Ioan la Corbeni (m. 1775–1776), 180.
- Ana**, menț. lângă Ioan printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14.
- Ana**, menț. lângă Ioan printre ctitori la bis. Ciofringeni (1816), 130.
- Ana**, menț. lângă Mihai la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Ana**, menț. lângă Policsenie printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14.
- Ana**, menț. lângă Rizia la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Ana**, menț. <lângă Stan ?> la Cornățel (1733), 183.
- Ana**, menț. lângă Tudor la Titești (1726), 705.
- Ana**, menț. lângă Tudor printre ctitorii vechi la bis. Bumbuești (m. 1816), 106–107.
- Ana**, menț. pe o cruce de piatră la : Bradu Clocotici (1777–1778), 56 ; Șuici (1736–1737), 679 ; Zărnești (1718–1719), 768.
- Ana**, preteasa menț. lângă preotul Dan la Rădăcinești (s. XVIII–XIX), 538.
- Ana**, preteasa menț. lângă preotul Stanciu printre ctitorii vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 107.
- Ana**, preteasa menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.
- Ana**, preteasa <soția> preotului Ioan, fiul lui Voicu, ctitoră la bis. Ciocănai (1840), 126.
- Ana**, slujnică, portret mural la bis. Titești (1768–1769), 698.
- Ana**, soția lui Nicolae mare ban v Dudesu Ana.
- Ana**, <soția lui> Stanciu <Eșanu>, ctitoră la vechea bis. Bărbălătești (1801), 28.
- Anache**, mare logofăt v Văcărescu.
- anaforniță**, de argint aurit, 253.
- Anastase** v și Năsta (?) : Năstase.
- Anastase**, menț. lângă Năstase, pe o piatră de la bis. Sf. Ioan, Pitești (178<.> ?), 553.
- Anastase** Trandafir v Trandafir.
- Anastaseia**, menț. lângă Vasili, la bis. Cungea (1838), 230.
- Anastasia** v și Nastasia.
- Anastasia**, menț. în pomelnic printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14.
- Anastase** <probabil din fam. Vilara>, menț. printre ctitori la bis. Călineni Mici (m.c. 1758), 138 : v și Vilara.
- Anastase Ceauhrimatista** (Anăstase Ceauhrimatistiu), postelnic, vătaf de plai, ctitor, donator (c. 1810–1835), 579–582, 703.
- Anastasiia** v și Nastasiia.
- Anastasiia**, menț. lângă Dimitrie la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
- Anastasiia**, menț. lângă Gheorghe la bis. Vărzaru (c. 1809), 755.
- Anastasiia**, menț. lângă Nicolae la bis. Cungea (c. 1841), 227.
- Anastasiia**, menț. lângă Simeoni la bis. Cungea (m. 1838), 230.
- Anastasiia Tigveanu** v Brătianu.
- Anădreica**, menț. în pomelnic la bis. Cremenari (m. 1828), 220.
- Anăghel** <Dozescu>, diacon zugrav, lucrează împreună cu Dumitru, Ilie ș.a. zugrăvi la bis. Cotu și bis. Cremenari (c. 1820–1828), 215, 222.
- Anăstase**, postelnic : ~ vătaf ; ~ Ceauhrimatistiu v Anastase Ceauhrimatista.
- Anăton**, postelnicel v Anton, postelnicel.
- Ane** <...>, menț. de la vechea bis. Duminița Sfinților, Băiașu (c. 1700–1720), 21.
- Anea** v. Rătescu Anea.
- Anea**, diaconeasa menț. lângă Duminița diaconul la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Anea**, diaconeasa menț. la Oarja (1814 ?), 487.
- Anea**, diaconița <soția> lui Barbu „Comisaru” diaconul, portret mural la bis. Teiu (c. 1785–1790), 692.
- Anea** <din fam. lui> Radu Năcșan, menț. împreună cu Sandu la Stroești (1755–1756), 673.
- Anea**, fiica preotului Stan și a Maricăi, menț. la Cerbureni (1729–1730), 124.
- Anea** <fiica> preotului Stroe și a pretesei Stana, portret mural la bis. Găleştești (c. 1786–1787), 411.
- Anea**, jupineasa, mama lui Pătru, portret mural la bis. Sf. Îngeri, C. de Argeș (c. 1717 ?), 281.
- Anea**, jupineasă, <probabil soția> jupanului Ioan (?), portret mural la bis. Teiu (c. 1785–1790), 692.
- Anea**, menț. în pomelnic la : bis. Delureni (m.c. 1840), 337 v și Dăniel ; bis. Șuici <diferite> (c. 1820–1830), 688.
- Anea**, menț. la bis. Corbii din Vale (s. XVIII–XIX), 181.
- Anea**, menț. lângă Achim la Pripoare (c. 1721–1722), 572.
- Anea**, menț. lângă Dumitru, în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Anea**, menț. lângă Filaret monah, cu fam. lor la Șerbănești (c. 1830–1840), 677.
- Anea**, menț. lângă Gheorghe <probabil soția lui>, la bis. Toți Sfinții, Pitești (c. 1817), 544.
- Anea**, menț. lângă Ion printre ctitori la bis. Bărbălătești (1801), 28.
- Anea**, menț. lângă Matei la bis. Racovița (c. 1835 ?), 583.
- Anea**, menț. lângă Mihnea la Brătieni (1584), 92.
- Anea**, menț. lângă Mireu printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805–1806), 731.
- Anea**, menț. lângă Neacșul la Albeștii Pămlăteni v Anea, probabil soția lui Neacșul.
- Anea**, menț. lângă Neacșul la Birlogu (1642), 42.

- Anca**, menț. lingă Nicula la Sălătrucu (1732), 634.
- Anca**, menț. lingă Oancea la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Anca**, menț. lingă Radul la *Simnicel*, Fedeleșoiu (1735), 386.
- Anca** (?), menț. lingă Stan la vechea bis. *Duminica Sfinților*, Băiașu (c. 1700—1720), 21.
- Anca**, menț. pe o cruce de piatră la : *Albota* (1703—1704), 6 ; *Bradul Clocotici* (1777—1778), 56 ; *Pitești* (1722—1730), 551 ; *Sălătrucu* (1732), 634.
- Anca**, menț. pe o piatră la Pripoare (c. 1721—1722), 572.
- Anca**, menț. printre ctitorii bis. Moșoaia (1806), 484.
- Anca**, preoteasă, menț. lingă preotul Gheorghe la Bratovești (c. 1829—1830), 63.
- Anca**, <probabil soția> lui Neacșul, <mama ? lui> Paraschivul <din Albești>, menț. la Albeștii Pământeni (1694), 1.
- Aneuța**, fiica jupinsei Maria v Olăneșu Aneuța.
- Aneuța**, jupineasa v Bueșăneșu Aneuța.
- Aneuța**, mama lui Lazer menț. la bis. Telești—Costești (m. 1782—1783), 190.
- Aneuța**, menț. împreună cu Pătru, Barbu ș.a. la bis. Goranu (1815—1816), 424.
- Aneuța**, menț. lingă Anghel la bis. Cungrea (c. 1841), 227.
- Aneuța**, menț. pe o cruce de piatră la Șuici (1736—1737), 679.
- Aneuța**, soția lui Rusin, fost mare șetrar v *Caragie Aneuța*
- Aneuța** <Popovici>, soția lui Pătru <Popovici>, portret mural la bis. Sălătrucu de Jos (c. 1811), 635.
- Aneuța** Prăscoveanca v *Colfeseu Aneuța*.
- Andra**, menț. lingă Ion la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Andrei** v și *Andreia* ; *Saudt Andrei*.
- Andrei**, contribuie la scrierea unei inscripții la Moșoaia (1741), 485.
- Andrei**, logofăt menț. la *Schitul Bascovele*, Ursoaia (1774—1775), 726.
- Andrei**, menț. lingă Măria, în pomelnicul Jianului, la bis. Surpați (1829), 674.
- Andrei**, menț. pe o cruce de piatră la : *Bradul Clocotici* (1777—1778), 56 ; *Ciinenii Mici* (1632), 150.
- Andrei**, preot menț. lingă ... Ana la Jiblea Veche (1702), 449.
- Andrei**, preot menț. lingă preoteasa Stana la bis. Surpați (1829), 674.
- Andrei** Sibianul v *Artz* <...> (?) *Andrei*.
- Andreia**, fiul lui Barbu v *Rătescu Andreia*.
- Andreica** v *Anădreica*.
- Andrein**, menț. lingă Sanda printre ctitori la bis. Bărbălătești (1801), 28.
- Andrein**, menț. pe o cruce de piatră la Tilești (1726), 705.
- Andriana**, menț. pe o cruce de piatră la Oarja (1814 ?), 487.
- Andronache**, mare stolnic v *Palada*.
- Andronache** (Andronaiche), preot șetrar, ctitor la bis. Albota <1806>, 3—4 ; v și *Iona*, preoteasa.
- Androne** v *Langă*.
- Androne**, menț. pe o cruce de piatră la Cornățel (1733), 183.
- Andronic**, semnat pe un vas de cositor (c. 1669—1672 ?), 559.
- Angerer Ioan George**, meșter de clopote menț. la *Schitul Buliga*, Pitești (1746), 506.
- Anghel** v și *Anăghel Dozescu*.
- Anghel**, jupan înfățișat în pictura murală la bis. Ruda v *Anghel Slăviteșu*.
- Anghel**, logofăt soțul Dumitrei, ctitor la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
- Anghel** <*diferiți*>, menț. la bis. Catane (1838), 109.
- Anghel**, menț. lingă Ancuța, la bis. Cungrea (c. 1841), 227.
- Anghel**, menț. lingă Dumitra în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Anghel**, menț. lingă Lisandra la bis. *Timplari*—*Stoilești* (m.c. 1829), 667.
- Anghel**, menț. lingă Paraschiva, în pomelnicul preotului Radu <Bercia>, la bis. Ciocăni (m.c. 1840), 127.
- Anghel** (?) menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1778—1779), 454.
- Anghel**, menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
- Anghel**, meșter <lemnar> menț. pe o piesă de la *vechea bis. Ionești* (1841—1842), 433.
- Anghel**, tatăl lui Gheorghe <Serezli> mare clucer de arie (m. 1747), 659.
- Anghel** <Slăviteșu?>, jupan ctitor, portret mural la bis. Ruda (1780—1781), 612 ; v și *Dinu* ; *Răducan* ; *Stanca*.
- Anghel Stoianovici** (Anghelu), zugrav (1794—1807), 594 ; familie 58, 593 ; lucrează în echipă cu alți zugravi, 58, 171, 593 ; zugrăvește icoane, 165, 166, 393, 394, 406.
- Anghelina** v și *Anghilina*.
- Anghelina**, fiica lui Neagoe Basarab voievod (m. 1518—1526) ; mormint, 237 ; portret mural, 244.
- Anghelina**, menț. la bis. Cungrea (1838), 230 ; v și *Costandini*.
- Anghelina**, menț. lingă Costandin, în pomelnicul lui Statie Lupu, la bis. Surpați (1829), 674.
- Anghelina**, menț. lingă Profil (?) înhumată la bis. Sf. Treime—Pitești (m. 1828), 531.
- Anghelu**, zugrav v *Anghel Stoianovici*.
- Anghilina**, menț. la bis. Catane (1807 ?), 109.
- Anghilina**, menț. lingă Manea la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Anghilina**, menț. lingă Manea la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Anghilina**, menț. pe o cruce de piatră la Berislăvești (1793—1794), 41.
- Anghilina**, pomenită la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.

- Ania** (?) menț. pe o cruce de piatră la Sălătrucu (1732), 634.
- animale**, în recomandarea ca o ctitorie să nu ajungă locuință pentru ~ 232.
- Anița**, jupineasa lui Martin v **Buliga Ana**.
- Anița**, menț. lângă Gheorghie la bis. Scăueni (c. 1819), 638.
- Anna**, menț. lângă Costandin, donatoare la m-reă Stinișoara (1808), 663.
- Anna** ... menț. lângă Nicola la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Anna**, preotcasă menț. în pomelnic la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Antim Ghermano**, zugrav v **Ghermano**.
- Antim Ivireanul** (Anthim), mitropolit al Țării Românești (1708–1716), portret mural 360 ; biserici clădite, intrumusețate în vremea păstoriei sale, 197, 392.
- Anton** v și **Anăton** ; **Ghergulescu** (?)
- Anton**, ctitor la bis. *Ciorica*, Uda (1830), 720 ; probabil același cu **Anton**, menț. lângă Ana.
- Anton**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVIII), 295.
- Anton**, menț. în pomelnic la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
- Anton**, menț. lângă Ana la bis. *Ciorica* — Uda (c. 1830), 721 ; probabil același cu **Anton**, ctitor.
- Anton**, menț. lângă Fanuța printre ctitorii bis. Cotu (1819–1820), 213 ; probabil același cu **Imanoil Antonie**.
- Anton**, menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
- Anton**, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Anton** (Anăton), postelnicel, soțul Voicăi postelniceasa, ctitor portret mural la bis. Cochinești de Jos (c. 1796), 163–164.
- Antonē**, menț. lângă Rada la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Antone**, menț. printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.
- Antone**, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Antone** (Antonie), preot fiul lui Nedelco, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Antonescu** v și **Costandin** ; **Ion** ; **Iorga** ; **Maria**.
- Antonescu Nicolae** (Nicolae) jupan (nepotul) postelnicului **Antonie** (Imanoil), ctitor, portret mural la bis. Cungrea (c. 1841), 227–228.
- Antonești**, megieși din neamul ~ ctitori la bis. Humele (1830), 430.
- Antonie**, diacon menț. lângă Elinea diaconesa, în pomelnicul postelnicului Ioan, la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Antonie**, din moșu Dorobanțu, tatăl preotului Ioan Nedelia, menț. la bis. Ciocănăi (m. 1840), 126.
- Antonie**, jupan postelnic din Uda v **Imanoil**.
- Antonie**, menț. în pomelnic la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Antonie**, menț. lângă Maria, printre ctitori la bis. Ciofringeni (1816), 130.
- Antonie**, menț. lângă Rada printre ajutători la bis. Recea (1805), 591.
- Antonie** (Antonie), zugrav de icoane (1825–1830), 134, 447, 587.
- Anuța** (soția) jupanului Matei din Racovița, portret mural la bis. Clinenii Mici (c. 1808), 153.
- apă**, de la fintini 29, 318, 319.
- Apostol** v **Racoviceanu**.
- Apostu**, diacon menț. lângă diaconesa Maria, în pomelnicul lui Ion Cozma, la bis. Surpați (1829), 674.
- Apostu**, menț. în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Apostu**, menț. lângă Safira, în pomelnicul lui Statie Lupu, la bis. Surpați (1829), 674.
- Apostu**, menț. lângă Samfira, în pomelnicul preotului Statie din Urluiești la bis. Surpați (1829), 674.
- Apostu**, zugrav menț. împreună cu Voicu (zugravul din Pitești), la bis. Glimbocu (c. 1820–1840 ?), 416.
- Apostul**, pomenit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Arăgeș** v **Argeș**.
- Arăsenie** v **Arsenie**.
- arătură**, teren de ~ dat danie la o biserică, 579 ; și zile de ~.
- Arefu**, (com. Arefu, j. Argeș) : Biserica veche ce a existat la ~ ; Bis. Cuv. Paraschiva 8.
- <Arefu>** (Arif), plai în j. Argeș ; Schitul Berislăvești din ~ 39.
- Argeș** (Arăgeș ; Argeși ; Argiș), județ : postelnic, ispravnic al județului ~ 178 ; plasă, 566 ; deal cu vii în ~ ; vinărici întărit unei mănăstiri 234 ; plai 39 ; ~ Episcopia de ~ ; Mănăstirea ~ ; Orașul ~ v **Curtea de Argeș** ; v și **Costandin**, zugrav din ~ ; **Damaschin**, ieromonah din ~ ; **Pandeleimon**, zugrav din ~ ; **Radu Păunu**, din ~.
- Argeșanul** ; **Argeșău** ; **Argeșiu** ; **Argiș** ; **Argișiu** v **Iosif**, episcop ; **Ilarion**, episcop.
- Argeșel**, (riu, j. Argeș), luptă a lui Radu de la Afumați cu turcii la ~ 241.
- Arghișă**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVIII ?), 295.
- argint**, obiecte de ~ 232, 263, 365 ; referiri într-o invocație simbolică, la iubirea de ~ 231 ; v și **candelă** ; **cădelnița** ; **cruce** ; **discoas** ; **evanghelie** ; **icoane** ; **potir**.
- Argișanu** v **Partenie**, arhimandrit.
- arhidiacon**, donator la o biserică 741.
- arhiereu**, 61, 638 ; ~ cirmuitori ai mitropoliei, 30 ; încuviințează lucrările de construcție la un schit, 87 ; ctitor, dă porunci preoților de la ctitoria sa, 737 ; portret mural, 315 ; v și **episcop**.
- arhimandrit**, 377, 638 ; ~ fost, 659, 711 ; ~ al episcopiei, 17, 71, 130, 361, 660 ; ~

ispravnic ostenitor la zidirea unei biserici, 659 ; ~ ctitor, 30, 31, 36, 39, 71, 73, 87, 130, 131, 198, 315, 361, 636, 751 ; donator, 38, 39, 87, 88, 202, 259, 260, 277, 279, 316, 639, 641 ; piatră funerară a unui ~ 711 ; v și egumen ; năstavnice ; vicar.

arhipăstorie, a unui episcop, 515.

arie v **clucer** de ~.

Arif v **Arefu**.

Arinăda, menț. împreună cu Stroie, Rada ș.a. la bis. Găinușa (m. 1801), 405 ; v și **Enciulescu**.

Aristia, soția lui Drăghici pitarul v **Budeștianu Aristia**.

Arizan v **Iordachie**.

armaș mare 55, 116, 557 ; ~ fost mare, ctitor 97, 754—756 ; portret mural 754.

armonie, viețuire intru ~ 308.

Arsene, menț. lângă Gherghena la Zărnești (1718—1719), 768.

Arsenie, fiul jupanului Arsenie menț. la Budeasa Mare (1647), 104.

Arsenie, jupan soțul jupinesei Ilinca, ridică o cruce de piatră la Budeasa Mare (1647), fam., 104.

Arsenie, menț. pe o cruce de piatră la Albeștii Pămînteni (1694), 1.

Arsenie (Arăsenie), preot donator la bis. **Telești**—**Costești** (1772—1773), 188—189.

Artz (<..> (?) **Andrei**, Sibianul se semnează la m-reă Argeșului (1662), 246.

Asan v **Joniza Assan**.

Asan Calolan, din Grokovo, menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (1273), la **falsuri**, 8.

Aspra, menț. pe o cruce de piatră la Berislăvești (1793—1794), 41.

Atanase v și **Athanasie** ; **Coliescu Tănase** ; **Tănase** ; **Tănase** ; **Thănasie**.

Atanase, menț. printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.

Atănase, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVIII), 507.

averi v **uși**.

Atanasie, ieromonah menț. lângă Rada preoteasa, la bis. **Zorile**—**Costești** (1805—1806), 192.

Athanasie (?), menț. împreună cu Dumitru (?) la bis. Sf. Ioan, Pitești (1814), 527.

Athanasie (Tănasie ; Tănasie), din Jiblea <Veche>, meșter pietrar, serie inscripții (1702—1736), 135, 359, 385, 450, 451.

Athos. <munte în Grecia> : <Sf>. Atanasie de la ~ hram al m-rii Tutana, 715 ; v și **Sfântul (Munte Atone)**.

ațișan, dăruiri de domn la o mănăstire, 232.

aur, obiecte de ~ 232 ; referiri, într-o invocatie simbolică, la iubirea de ~ 231 ; v și **argint**.

Austria (Poarta Chesaricească), în război cu Turcia, 39, 277 ; v și **Graz**.

averi, recomandări privind ~ ale unei mănăstiri ; ~ străine să nu fie păstrate la mănăstire 232.

Avram, menț. în pomelnic la bis. Cungrea (c. 1841), 227.

Avram, preot menț. lângă Maria preoteasa, <posibil soțul> preotesei Safta, la bis. Bădiceni (c. 1800), 19.

Avram (?), <ucenic> lucrează împreună cu zugravul Dragomir ierodiaconul din Făgetel, la bis. Titești (1768—1769), 700.

Avramie, preot. menț. funerară la m-reă Cotmeana (m.s. XVIII—XIX), 206.

<**Avrămescu**> **Catrina**, fiica postelnicul Cirstea Avrămescu, ctitoră, portret mural la bis. Cungrea (c. 1841), 227—228.

Avrămescu Cirstea (Hristea), postelnic soțul Ilincai postelniceasa, ctitor, portret mural la bis. Cungrea (1841), 226—228.

<**Avrămescu**> **Dumitru**, fiul postelnicului Cirstea Avrămescu, ctitor, portret mural la bis. Cungrea (c. 1841), 227—228.

<**Avrămescu**> **Ilinca** (Elena), postelniceasa, soția lui Cirstea Avrămescu postelnic, ctitoră, portret mural la bis. Cungrea (c. 1841), 227—228.

<**Avrămescu**> **Marila** (Măriia), fiica postelnicului Cirstea Avrămescu, ctitoră, portret mural la bis. Cungrea (c. 1841), 227—228.

B

B (?) **I**, inițiale ale unui meșter argintar la bis. Mavrodolu, Pitești (c. 1835), 519.

Baanu (?) v **Radu Baanu** (?).

(**Bactriana**), dinastia scitică Saka din ~ (f.d.), menț. la **falsuri**, 20.

Bade ..., menț. lângă Voica, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.

Badea v. și **Badia** ; **Langa** ; **Olteanu**.

Badea, diaconeasa menț. lângă Costandiu diaconul, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (c. 1841), 419.

Badea <donator>, la bis. Podu Broșteni, Costești (1799), 187.

Badea, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.

Badea, grafit la m-reă Cotmeana (s. XVII—XVIII), 204.

Badea, logofăt, fiul lui Radu Șuiceanu, donator la bis. Șuici (1817), 681.

Badea, menț. în pomelnic la : bis. **Ciocănai** (c. 1840), 127 ; bis. **Glimbocu** (c. 1820—1840 ?), 416 ; bis. **Miercani** (m.c. 1843), 473.

Badea, menț. lângă Drăgulina la Albota (1703—1704), 6.

Badea <diserile>, menț. lângă Dumitru la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

Badea, menț. lângă Tudora <în lectură incertă>, la Cornățel (1733), 183.

Badea <diserili>, menț. pe o cruce de lemn la **Telești**, Costești (1782—1783), 190.

Badea, menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718—1719), 768.

- Badea** (?), menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Badea** (Bbadea), menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Badea**, preoteasă menț. lângă preotul Dumitru <Hardabeaea>, la bis. *Timplari*, Stoilești (m.c. 1829), 667.
- Badea** (Badia), protopop <soțul> preotesei Dumitrana, fam. ctitor, portrete murale la bis. Cochineștii de Jos și de Sus (1794—c. 1796), 163, 164, 167—168.
- Badea**, vornic v **Bălăceanu Badea**.
- Badia**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Badia**, jupan v **Langa Badea**.
- Badia**, menț. în pomelnic la : bis. *Ciocănăi* (c. 1840), 127 ; bis. *Cremenari* (m. 1820), 220.
- Badia** <diiferiți>, menț. în pomelnicul postelnicului Ioan la bis. *Ciocănăi* (c. 1840), 127.
- Badia**, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Badia**, preot protopop v **Badea**.
- Badia**, preoteasa, soția preotului Costandin al diaconului Mihai, din moșu Bărbosu, ctitoră la bis. *Ciocănăi* (1840), 126.
- Badia**, soția lui Panait v **Popescu Badia**.
- Badia**, soțul Ioanei v **Langa**.
- Badiul**, preot menț. lângă Mariia la Deagu de Sus (1714), 332.
- Baicea** <textual>, zugrav menț. la bis. Lăngești (1836), 457 ; posibil, în loc de **Voleu**, zugrav.
- Balașache** v **Balosaiche**.
- Balașa** v și **Bălașa**.
- Balașa**, jupanița lui Toma v **Rătescu Bălașa**.
- Balașa**, menț. la bis. Greci, Pitești (c. 1820—1830), 509.
- Balea** (?) <Vladul ?> ban din Cocorăști, tatăl jupaniței Stanca <Rudeanu>, (m. 1584), 396 ; <eroare> : Boul ; Radul, ban.
- Balea**, <diiferiți> menț. lângă Neacșa, la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- <**Balmes**> **Pătru**, fiul lui Radu Balmes, menț. la bis. Fețeni (1834—1835), 389.
- Balmes Radu**, tatăl lui Pătru Balmes, menț. la bis. Fețeni (m. 1834—1835), 389.
- Balosaiche**, menț. în pomelnic la bis. *Timplari*, Stoilești (c. 1829), 667.
- Balotă** v și **Sanda**.
- Balotă**, căpitan, tatăl lui Ștefan Balotă mare clucer de arie (m. 1736—1752), 116, 119, 299.
- <**Balotă**> **Costandin**, postelnic, fiul lui Ștefan Balotă mare clucer de arie, ctitor la bis. Ceparii Pămînteni (1751—1752), 116—117.
- <**Balotă**> **Gheorghe**, postelnic, fiul lui Ștefan Balotă mare clucer de arie, ctitor la bis. Ceparii Pămînteni (1751—1752), 116—117.
- <**Balotă**> **Ilinea**, fiica lui Ștefan Balotă mare clucer de arie, ctitoră la bis. Ceparii Pămînteni (1751—1752), 116.
- <**Balotă**> **Iordache**, fiul lui Ștefan Balotă mare clucer de arie, ctitor la bis. Ceparii Pămînteni (1751—1752), 116.
- <**Balotă**> **Maria**, fiica lui Panait Balotă postelnic, ctitoră la bis. Ceparii Ungureni (1820), 120.
- <**Balotă**> **Matei**, fiul lui Ștefan Balotă mare clucer de arie, ctitor la bis. Ceparii Pămînteni (1751—1752), 116—117.
- <**Balotă**> **Mira**, fiica lui Ștefan Balotă mare clucer de arie, ctitoră la bis. Ceparii Pămînteni (1751—1752), 116.
- <**Balotă**> **Mirica**, soția lui Panait Balotă postelnic, ctitoră, portret mural la bis. Ceparii Ungureni (1820—d. 1820), 120—121.
- Balotă Panait** (~ Panaid), postelnic, ctitor, portret mural la bis. Ceparii Ungureni (1820—d. 1820), 120—121.
- <**Balotă**> **Pirvu**, fiul lui Ștefan Balotă mare clucer de arie, ctitor la bis. Ceparii Pămînteni (1751—1752), 116.
- <**Balotă**> **Răducanu**, fiul lui Panait Balotă postelnic, ctitor, portret mural la bis. Ceparii Ungureni (1820—d. 1820), 120—121.
- <**Balotă**> **Saftha** <n. Stilpeanu>, soția lui Ștefan Balotă mare clucer de arie, ctitoră la bis. Ceparii Pămînteni (1751—1752), 116.
- <**Balotă**> **Sanda**, fiica lui Panait Balotă postelnic, ctitoră, portret mural la bis. Ceparii Ungureni (1820—d. 1820), 120—121.
- <**Balotă**> **Sotanea** <Stanca>, soția lui Răducanu Balotă, portret mural la bis. Ceparii Ungureni (d. 1820), 121.
- <**Balotă**> **Sultana**, fiica lui Panait Balotă postelnic, portret mural la bis. Ceparii Ungureni (d. 1820), 121.
- <**Balotă**> **Șerban**, fiul lui Ștefan Balotă mare clucer de arie, ctitor la bis. Ceparii Pămînteni (1751—1752), 116.
- <**Balotă**> **Ștefan**, mare clucer de arie, fiul lui Balotă căpitanul din Ceparii, ctitor la bis. Ceparii Pămînteni (1736—1752), 116, 117 ; donator 119, 299 ; căpitan 119.
- <**Balotă**> **Tinea**, fiica lui Panait Balotă postelnic, ctitoră la bis. Ceparii Ungureni (1820), 120.
- ban** <dregător> 396 ; ~ mare, 438, 485 ; ~ fost mare, 352, 438 ; ~ ispravnic la zidirea unei biserici domnești, 715 ; **ban** (șef), al bisericii ungare, menț. la *falsuri* 18.
- hani**, într-o clauză privind danii în ~ la o biserică, 342.
- Barbu**, diacon v **Barbu „Comisaru”**.
- Barbu**, donator la bis. *Telești*, Cestești (1772—1773), 188.
- Barbu**, fiul adoptiv al lui Martin Buliga v **Ungurelu Barbu**.
- Barbu**, fiul lui Dumitrașco slugerul v **Rătescu Barbu**.
- Barbu**, menț. împreună cu Pătru, Maria ș.a. la bis. Goranu (1815—1816), 424.
- Barbu**, menț. împreună cu Stroe, Rața ș.a. la bis. Gămușa (m. 1801), 405 ; v și **Enescu Ilescu**.

- Barbu, menț. în pomelnic la bis. Drujești, C. de Argeș (1793), 272.
- Barbu, menț. în pomelnicul diaconului Florea la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Barbu, menț. în pomelnicul postelnicului Ioan la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Barbu, menț. lângă Dumitra la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Barbu, menț. lângă Iana la bis. Dedulești (c. 1838), 335.
- Barbu, menț. lângă Marica la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.
- Barbu, menț. lângă Rada la Urluiești (1734), 722.
- Barbu, menț. lângă Voica la Zărnești (1718—1719), 767.
- Barbu, menț. pe o cruce de lemn la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.
- Barbu, menț. pe o cruce de piatră la Bradu Clocotici (1777—1778), 56.
- Barbu, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Barbu, tatăl lui Simon v Dăguleșcu Barbu.
- Barbu „Cănilsar(u)”, diacon, (soțul) diaconușei Anca, ctitor, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 692.
- Barbul v Rătescu Barbu.
- Barbul, menț. lângă Caplea, la Albeștii Pămințeni (1694), 1.
- Barbul, menț. lângă Maria la Oarja (1814 ?), 487.
- Barbul, menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1702), 449.
- Barbul, pomenit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Barză v și Vasile.
- Barză Nicolae, dulgher, soțul Uței, pomelnicul lui la bis. Surpați (1829), 674.
- Barză Ușa, soția lui Nicolae Barză, dulgherul menț. la bis. Surpați (1829), 674.
- Basarab (voievod) v și Brîncoveanu Constantin; Cantacuzino Ștefan; Constantin Șerban; Matei Basarab; Neagoe Basarab; Radul Basarab.
- Basarab (I) mare voievod, domn al Țării Românești (c. 1310—1352), decedat la Cîmpulung, menț. într-un grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș 284.
- Basarabeanul, părintele v Ghelase Basarabeanul.
- Bascov, (com. Bascov, municipiu Pitești): Bis. Sf. Gheorghe, 9; cruce de piatră ridicată pe Drumul Bascovului, 10.
- Bascoveanca v Elisabeta.
- Bascovele (com. Cotmeana, j. Argeș): Bis. Adormirea, din vechea așezare „Grajduri”, 11.
- Bascovele, Schitul, v Ursoaia.
- Băbăna (com. Băbăna, j. Argeș): Biserica de lemn din cartierul *Cotmenița*, 12.
- Băbuești (com. Dăești, j. Vilcea): Cruce de piatră lângă „drumul cel mare”, 13.
- Băcan (pacan) donator la o biserică, 522, 573; v și negustor.
- Bădeni (com. Dănicei, j. Vilcea): Bis. Sf. Împărați, 14—16.
- Bădiceni, (com. Mălureni, j. Argeș): Bis. Intrarea în Biserică, 17—20; (Schitul Bădiceni) (?) menț. 49.
- Bălașu (com. Perișani, j. Vilcea): Vechea bis. Duminica Tuturor Sfinților, menț.; Bis. Sf. Dumitru 21—22.
- Băjești (com. Bălilești, j. Argeș: fost. j. Muscel), Vladul, preot meșter pietrar din ~, 104; clopot provenind de la biserica din ~, 184.
- Băl(…)an, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Băl(…)ști (?) (localitate), Radu grămaticu din ~ menț. la Schitul Brădet, 78.
- Bălan, moștean din Moșoaia ș.a. dau jalbă la Divan pentru a nu fi rumâniți (1741), 485.
- Bălan Mihalcea (Mihai ~), donator la bis. Perișani (1806), 497.
- Bălan Mitu, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), 153.
- Bălan Pantazi (primul soț) al Saftiei Brătianu, menț. la bis. Șuici (1827 — m. 1844), 685, 689—690.
- Bălan Safta v Safta Brătianu.
- Bălașa v și Balașa; Cofesciu Bălașa (?); Rătescu.
- Bălașa, diaconița (soția) diaconului Coman, ctitoră la bis. Izbășești (1780), 435.
- Bălașa, doamna lui Constantin Șerban voievod, ctitoră la Biserica Domnească, Pitești (1656), 510.
- Bălașa, jupanița lui Toma mare setrar v Rătescu Bălașa.
- Bălașa, menț. împreună cu Ioan Zugravul la bis. Hirsești (c. 1835), 428.
- Bălașa, menț. în pomelnic la: bis. Cremenari (m. 1828), 220; bis. Drujești, C. de Argeș (1793), 272.
- Bălașa, menț. lângă Dumitru la bis. Brătia din Deal (m. 1833), 63.
- Bălașa, menț. lângă Niculae printre ctitorii bis. Gorani (1841), 418.
- Bălașa, menț. lângă Radu la bis. Lăunele de Sus (1798), 459.
- Bălașa, preoteasa (probabil, soția) preotului Costaiche Ilie, menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.
- Bălașa, reprezentată în pictura murală la bis. Brătia din Deal v Ciuculete Bălașa.
- Bălașca, menț. lângă Dumitru, printre enoriași, la bis. Gorani (c. 1840), 419.
- Bălașca, menț. lângă Niculae în pomelnicul lui Neculae Vijălie, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Bălașica, menț. lângă Niculae în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Bălăceanu Badea (fost mare) vornic (m. 1741), ține birurile din j. Telcorman: plătește dările pentru satele fugite în domnia lui Șerban Cantacuzino, 485.

«Bălăceanu» Costandin, fiul lui Costandin Bălăceanu <fost> mare stolnic, ostenitor la bis. Stolnici (1780), 669.
Bălăceanu Costandin <fost mare> agă, menț. la bis. Moșoaia (m. 1741), 485.
Bălăceanul Costandin <fost> mare stolnic, ctitor la bis. Stolnici (1780), 669.
«Bălăceanu» Ilinea, fiica lui Ion Bălăceanu, încercă împreună cu surorile ei să-i rumânească pe moștenii din Moșoaia (1741), 485.
Bălăceanu Ion, fiicele lui încearcă să-i rumânească pe moștenii din Moșoaia (m. 1741), 485.
«Bălăceanu» Maria, fiica lui Ion Bălăceanu, încearcă împreună cu surorile ei să-i rumânească pe moștenii din Moșoaia (1741), 485.
«Bălăceanu Zmăranda» (Ztăăanda), fiica lui Ion Bălăceanu, încearcă împreună cu surorile ei să-i rumânească pe moștenii din Moșoaia (1741), 485.
Bălăscan, menț. în pomelnic la bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840 ?), 416.
Bălcești, <com. Nicolae Bălcescu, j. Argeș> biserica de lemn, Adormirea — din Giltofani, în incinta Muzeului din ~ 23.
Bălțeanu v și **Tigveanu**.
Bălțeanu Matei, polcovnic soțul Zoiței, ctitor la bis. Bălteni (1816), 24.
«Bălțeanu» Zoița (n. Tigveanu ?), soția lui Matei Bălțeanu polcovnicul, ctitoră la bis. Bălteni (1816), 24.
Bălteni <com. Tigveni, j. Argeș>: Bis. Sf. Arhangheli, 24—26.
bălți, cu pește dăruite de domnie la o mănăstire, 232.
Bărbălan <com. Cuca, j. Argeș>: Biserica de lemn, Adormirea (cf. Lista ... nr. 2).
Bărbălătești <com. Valea Iașului, j. Argeș>: Biserică veche, menț.; Bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, 27—28.
Bărbătești <com. Cocu, j. Argeș>, 29.
Bărbosu, moșu, neamul moșnenilor din moșu ~ ctitori la bis. Moșoaia și bis. Ciocănăi (1806; m. 1840), 126, 128, 484; v și Costandin, preot; Florea, diacon; Mihai ~.
Bărbuceanu, fiul jupanului Matei v **Ungurelu Barbu**.
Băsărab v **Basarab**; ~ voievod v **Caftaeuzino Șerban**.
Băseni, fost sat v **Zorile**.
bătaie, lucru cu ~ într-o invocație simbolică, 231 ~ pentru pricini, porunci pentru înălțarea lor la o biserică 737.
băuturi, interzicerea lor la o biserică la vremea cununiilor, 737.
Bbadea v **Badea**.
Belgia v **Bruxelles**.
Beligrădeanu v **Nicodim Beligrădeanu**.
Belu Ștefan, fost mare clucer, donator la bis. Băjești (1814), 184.
Bercia Gligore, preot v **Gligore Bercia**.
Bercilă, semnat pe un vas de cositor (s. XVII), 556.

Bercioi Radu, preot v **Radu Bercioi**.
Bercioiu <com. Budești, j. Vilcea>; Bis. Tuturor Sfinților, 30—32.
Berindei v **Verindei**.
Berislăvești (Bereslăvești), <com. Berislăvești, j. Vilcea>: Bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul Schit ~), 33—41; egumen, 34, 37; Schitul ~ arde în timpul războiului austro-turc, 39; * Biserică veche: cruce de piatră pe locul ~ 41.
Beștelei, Schitul v. **Pitești**.
Bibescu Gheorghe (Gheorghie ~; Gheorghie Dumitru), voievod domn al Țării Românești 1842—1848), 631, 690; biserici refăcute în domnia lui ~ 414, 537, 725.
Biserica din Coastă v **Pitești**, bis. Adormirea.
Biserica Sf. Arhangheli — Volcavciu <textual>, 514.
Biserică v **Sandu Biserică**.
biserici, mănăstiri și schituri:
 ~ ctitorie domnească, 71, 73, 197, 231—235, 244, 269, 277, 278, 288, 359, 360, 510, 715; clădită pe locul unei ~ dirimate, 232; tirnosirea ei de către un patriarh, 235; ~ rămasă nezugrăvită; 71; executarea picturii și rezugrăvirea unor ~ 233, 288, 303, 304, 359, 360; reparații și refaceri la ~ 234, 236; <arhitect> moldovean lucrează la o ~ 247; zugrăvi transilvăneni se semnează la, 250; meșter transilvănean toarnă clopote pentru ~ 260, 261, 277; zidar transilvănean lucrează la o ~ 270; alți transilvăneni — posibil meșteri — prezenți la o ~ 245, 246; sigle și semnături, probabil ale unor meșteri din lumea balcanică, la o ~ 286, 287, 313; ~ doamna evreică <textual> amintită la o ~ 287; nobil polon și alți vizitatori străini se semnează la ~ 249, 251; v și **danii** deosebite; **doamnă**; **domn**; **grafite**; **voievod**; **falsuri**;
 ~ ctitorie a unor boieri, dregători, slujitori ș.a. ajutători 11, 14, 17—19, 21, 25, 28, 33—36, 39, 45, 52, 53, 59, 87, 95—97, 105, 113, 116, 120, 121, 130, 135, 139, 147, 148, 150, 151, 153, 178, 219, 221, 226—228, 326, 327, 333, 336, 339—341, 343, 352, 396, 397, 404, 405, 408, 409, 412, 414, 415, 436—438, 457, 458, 470, 489, 491, 492, 515, 516, 518—520, 523, 533, 535—538, 543, 579—582, 589, 590, 592, 602, 606, 607, 611, 612, 633, 645—650, 659, 660, 669, 678, 681—685, 687—692, 697, 698, 712, 720, 724—726, 754—756, 762; ~ clădită pentru invocarea ajutorului immanent, 724;
 ~ a unor mazili, 457, 654;
 ~ ctitorie a unor arhieriei, clericii ș.a. ajutători, 3, 4, 30, 31, 34, 60, 63, 64, 71, 73, 87, 126—128, 130, 131, 153, 163, 164, 167, 168, 198, 213, 214, 219—221, 254, 280, 281, 315, 316, 326, 327, 333, 359—361, 387, 410—412, 430, 435, 445, 545, 579—582,

585, 591, 596, 602, 636, 645, 660,
665—667, 674, 692, 693, 697, 698,
709, 720, 721, 725, 726, 731, 736,
751, 759, 760, 762 ;
~ dascăl ctitor la o ~ 344, 415, 543,
544 ;

~ județi ctitori la o ~ 269 ;

~ ctitorie a unor boiernași, moșneni,
megieși, enoriași ai satelor ș.a. ajută-
tori, 64, 106—108, 126—128, 130,
155, 156, 163, 164, 167, 168, 213, 214,
417—420, 430, 457, 472, 473, 484,
485, 497, 591, 593, 600, 633, 635, 674,
731, 744 ;

~ meseriași și negustori ctitori la ~
135, 139, 502—504, 506, 515, 525,
543, 659, 660, 710 ; ~ făcută din
lucrul mîinilor unui cojocar, 342 ;
~ orășeni, mahalagii <textual> ctitori
la o ~ 272, 548 ;

~ de lemn, 12, 23, 161, 162, 174—177,
181, 182, 185—195, 210—212, 219,
344—353, 358, 387—390, 459—463,
469, 481, 482, 565, 566, 731—735,
749—750 ; ~ din temelie de ~ 417 ;
prea mică de ~ 736 ; clădită pe o
moșie luată la mezat, 344 ; ~ jertfel-
nicul <textual> de la o ~ mutat la un
alt lăcaș, 97 ; bani dați pentru șindrile
și șindrilitul unei ~ 188, 189 ; dania
unei părți de vie la o ~ 387, 417 ;
~ de piatră <textual>, 95, 178, 219 ;
~ de zid <textual>, 418, 430, 591, 665,
736 ; ~ *passim* ; ~ mică, prea mică
515, 548, 660, 751 ; ~ mare <textual>,
254 ; ~ veche, 21, 87, 116, 150 ; ~
clădită pe moșia episcopiei, 342 ; pe
moșia unui arhimandrit 30 ; pe moșia
ctitorilor, 343 ; pe moșia unei mănă-
stiri, 660 ; pe moșie megieșască, 591 ;
pe moșia unui postelnic, 543 ; pe
pămîntul unui preot, deosebit de cel
vechi, 219 ; ~ lucrată de roșu, rămasă
determinată, 533 ; zidită inițial pînă
la boltirea altarului, 636 ; lungirea
tindei și altarului unei ~ 751 ; ~
arsă, 437 ; 630 ; ~ în timpul unui
război, 39 ; ~ lucrări de refacere la
o ~ 87, 97, 147, 269, 414, 418, 515,
548, 602, 660, 725, 751 ; acoperirea
unei ~ 87, 236, 494 ; învelită cu
buruiiană, apoi cu șindrila, 636 ; clă-
diri, acareturi, metoh al unei ~ 18,
87, 316, 342 ; danii deosebite la o ~
13, 126, 342, 579, 602, 665 ; cărți
dăruite la o ~ 105, 342, 649 ;

~ egipteană, la *falsuri*, 11, 20 ;

~ v și ctitori ; ctitorie ; clopotniță ;
cutremur ; poruncă ; preoți ; război ;
tănosire ; zăgrăveală ;

biserici, mănăstiri, schituri, cu hramul :
~ Adormirea Maicii Domnului v Albota ;
Bascovele ; Bărbălanii ; Bohari ; Bra-
năștea ; Cochinești ; Costești, Podu Broș-
teni ; Cotu ; Curtea de Argeș, M-reă Arge-

șului ; Deagu de Jos ; Deagu de Sus ;
Gliganu de Sus ; Glimbocu ; Hirsești ;
Izbășești ; Jiblea Veche ; Malu ; Mares ;
Pitești, Bis. Adormirea ; Prislopu Mare ;
Răchilele de Jos ; Stănești ; Telu ; Uda ;
Valea Iașului ;

~ și Cuvioasa Paraschiva v Ionești ;
Lăngești ; Mirtești ; Recea ;

~ și Sf. Dumitru v Budeasa Mare ;

~ și Sf. Gheorghe și Sf. Mihail v Buceș-
nești ;

~ și Sf. Ioan Botezătorul v Miercani ;

~ și Sf. Nicolae v Vilsănești ;

~ și Sf. Spiridon v Pitești, Bis. Ma-
vrodolu ;

~ v și Nașterea Maicii Domnului ;

~ Adormirea Născătoarei de Dumnezeu
v Adormirea Maicii Domnului

~ Adormirea Precistei v Adormirea
Maicii Domnului

~ Aducerea în Biserică a Născătoarei
Maria v Intrarea în Biserică ;

~ Blagoveștenia Fecioarei Maria v
Buna Vestire ;

~ Buna Vestire v Cotmeana, m-reă ;
Domnești ; Gorani, Pitești, Bis. Buna
Vestire ;

~ și Cuvioasa Paraschiva v Bum-
buești ;

~ și Sf. Ioan v Vătăsești ;

~ și Sf. Nicolae v Robaia, Scăueni ;

~ și Sf. Voievozi v Dingești ;

~ Cuvioasa Paraschiva v Albota, Alunișu,
Arefu, Catane, Cerbureni, Costești, Zo-
rile ; Drăganu-Olteni, Fețeni, Filfanii,
Luminile, Moșoala, Perșani, Poiana La-
cului, Stroești ; Surpași, Șerboeni ;

~ și Adormirea Maicii Domnului v
Slătioarele ;

~ și Sf. Ilie v Drăganu-Olteni ;

~ și Sf. Treime v Dedulești ;

~ Duminica Tuturor Sfinților v Bălașu,
Bercioiu, Costești, Podu Broșteni ; Bur-
dești, Cerșani, Pitești, Bis. Toți Sfinții ;
Șerbănești ;

~ Intrarea în Biserică v Bădiceni, Delu-
reni, Gibești, Lăunele de Sus, Obogeni,
Pitești, Bis. Precista din Coastă ~
Adormirea ; Turnu, m-reă ; Valea Crucii,
Valea Scheinului ;

~ și Nașterea Maicii Domnului și
Adormirea Maicii Domnului v Ur-
soala ;

~ și Sf. Apostoli Petru și Pavel și
Sf. Ioan Botezătorul v Curtea de
Argeș, Brad Botușari ;

~ și Sf. Grigore Decapolitul v Sîu-
hotin ;

~ și Sf. Nicolae v Cremenari ;

~ și Sf. Voievozi și Sf. Nicolae v
Ceparii Ungureni ;

~ Înălțarea Domnului v Brădet, Schitul ;
Brătești, Ceparii Pămînteni, Costești,
Telești ; Găleşești, Rociu ;

~ și Sf. Nicolae și Sf. Dumitru și Cuvioasa Paraschiva v Suseni ;
 ~ și Sf. Teodor Tiron și Cuvioasa Paraschiva v Humele ;
 ~ Nașterea Maicii Domnului v Curtea de Argeș, M-reă Argeșului, Paraclisul ; Stoilești ;
 ~ și Cuvioasa Paraschiva și Sf. Dumitru v Urlulești ;
 ~ și Sf. Nicolae v Zărnești ;
 ~ Nașterea Sf. Ioan Botezătorul v Bărbălești ;
 ~ v și Sf. Ioan Botezătorul ;
 ~ și Sf. Mucenici Serghie și Vah v Brătăsești ;
 ~ Ovedenia v Intrarea în Biserică ;
 ~ Ovidenia Bogorodiței v Intrarea în Biserică a Născătoarei de Dumnezeu ;
 ~ Precurata Fecioară v Adormirea Maicii Domnului ;
 ~ Precuvioasa Fecioară, Ovidenia v Intrarea în Biserică ;
 ~ Preabramenia Domnului Iisus Hristos v Schimbarea la Față ;
 ~ Preapodamna Paraschiva v Cuvioasa Paraschiva ;
 ~ Schimbarea la Față v Fedeleșoiu ;
 ~ Sf. Apostoli v Valea Riului ;
 ~ Sf. Arhangheli v Sf. Voievozi Mihail și Gavriil ;
 ~ Sf. Arhieru Nicolae v Sf. Nicolae ;
 ~ Sf. Athanasie v Tutana, m-reă ;
 ~ Sf. Constantin v Sf. Împărați ;
 ~ Sf. Dumitru v Bălașu, Rudeasa Mare, Ceaurești, Corbeni, Lipia, Predești ;
 ~ și Sf. Nicolae v Pitești, Bis. Sf. Dumitru și ~
 ~ și Sf. Teodor Tiron v Găinușa ;
 ~ Sf. Gheorghe v Bascov, Mlăceni, Pitești, Biserica Domnească : Răchitele de Sus, Robala, Schitul ; Stinișoara, m-reă ;
 ~ Sf. Ilie și Sf. Pantelimon v Pitești, Bis. Sf. Ilie ;
 ~ Sf. Ierarh Nicolae v Sf. Nicolae ;
 ~ Sf. Ioan Botezătorul și Buna Vestire v Vătăsești ;
 ~ și Sf. Nicolae v Sălătrucu ;
 ~ v și Nașterea Sf. Ioan Botezătorul ;
 Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul ;
 ~ Sf. Împărați v Bădeni ;
 ~ și Intrarea în Biserică v Galeșu ;
 Sf. Îngeri v Sf. Voievozi Mihail și Gavriil ;
 ~ Sf. Mihail și Gavriil v Sf. Voievozi Mihail și Gavriil ;
 ~ Sf. Mucenie Dimitrie v Sf. Dumitru ;
 ~ Sf. Mucenie Gheorghe v Sf. Gheorghe ;
 ~ Sf. Nicolae v Borlești, Cărpeneș, Ciofringeni, Cilneni, Cocu, Copăceni, Costești—Vilsan : Cotmeana—Stolnici ;
 Curtea de Argeș, Biserica Domnească ; Dobrești ; Drăgănești, Drăgulești, Gălăsești, Ioanicești, Izvoru, Lipia, Mălureni, Oeștii Pămînteni, Rătești, Spiridonii,

Stoilești, Șuici, Valea Danului, Vilcelele ;
 ~ v și Sf. Dumitru și Sf. Teodor Tiron ;
 ~ și Adormirea Maicii Domnului v Branîștea, Cioeănăi, Vilsănești ;
 ~ și Cuvioasa Paraschiva v Cochi-nești, Cotmeana—Stolnici ; Cungea, Greblești, Păduroiu din Vale, Racovița, Vărzaru ;
 ~ și Sf. Ioan v Sălătrucu ;
 ~ și Sf. Pantelimon v Pitești, Bis. Sf. Nicolae și ~ și Muzeul Județean ;
 ~ și Sf. Paraschiva v Racovița ;
 ~ Sf. Nifon, Sf. Serghie, Sf. Vah și Martira Tatiana v Curtea de Argeș, Paraclisul ;
 ~ Sf. Paraschiva v Cuvioasa Paraschiva ;
 ~ Sf. Precucuvioasul Athanasie de la Athos v Sf. Athanasie ;
 ~ Sf. Serghie și Vah v Sf. Nifon, Sf. Serghie, Sf. Vah și Martira Tatiana ;
 ~ Sf. Ștefan v Cărpeneș ;
 ~ Sf. Teodor Tiron v Dealu Vilor ;
 ~ și Sf. Dumitru și Sf. Gheorghe v Corbeni ;
 ~ Sf. Trei Ierarhi : Vasile cel Mare, Grigore Bogoslovul, Ioan Zlataust și Sf. Gheorghe v Herislăvești ;
 ~ și Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva v Brăduleț ;
 ~ Sf. Treime v Boișoara, Cozia, m-reă ; Drăgloiu, Morărești, Pitești, Bis. Sf. Treime ; Schitul Trivalca ; Poienari, Văleni, m-reă ;
 ~ și Sf. Dumitru v Bulimanu ;
 ~ Sf. Voievozi Mihail și Gavriil v Băteni, Căpăținenii Pămînteni, Cirești, Cotmeana, Curtea de Argeș, Bis. Flămînzești ; Sf. Îngeri ; Dobrogostea, Gănușani, Goranu, Izbășești, Păușă, Piatra, Pitești, Sf. Voievozi ; Poienari, Popești, Prodănești ; Rădăcinești, Ruda, Titești, Uda, de Jos, Valea Faurului,
 ~ și Buna Vestire v Ciofringeni, Schitu Duculești (Lista...nr. 6) ;
 ~ și Cuvioasa Paraschiva v Dealu Bisericii ;
 ~ și Sf. Nicolae v Sălătrucei, Stolnici ;
 ~ și Tuturor Sfinților v Pitești, Schitul Buliga ;
 ~ Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul și Cuvioasa Paraschiva v Pitești, Bis. Sf. Vineri ;
 ~ v și Nașterea Sf. Ioan Botezătorul ;
 Sf. Ioan Botezătorul ;
 ~ Toți Sfinții, Tuturor Sfinților v Dumitru
 Tuturor Sfinților ;
 ~ hramuri, adăogate la unele biserici 47, 97, 515, 725 ; v și icoană, a hramului.
 Bile, menț. pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715), 550.

- Birleu**, <com. Negrași, j. Argeș>: Bis. Cuv. Paraschiva, 42.
- Birșești** <com. Budești, j. Vilcea>: Biserica din ~ arde, 630.
- Birșeștii de Sus** <com. Tigveni, j. Argeș>: Bis. Sf. Nicolae și Sf. Dumitru, 43.
- Birșoeni**, cartier v Stănești.
- Blefel** <com. Golești, j. Vilcea>: Bis. Cuvioasa Paraschiva, 44.
- bleșteni**, pentru nerespectarea recomandărilor ctitorului, 232; pentru ca daniile ctitorului și ale urmașilor săi să nu fie stricate, 342.
- Boba**, menț. lângă Deicu printre ctitori la bis. Titești (1760–1761), 697.
- Bodea v Radu Bodea**.
- boiași**, în menț. simbolică în pisană a unei mănăstiri, 231; ~ puterea celor ~ 241.
- boiași**, ale unor boieri și vlastelini, recomandări ca să nu fie păstrate într-o mănăstire, 232.
- Boiașnești** <j. Vilcea>: Dumitru dascăl din ~ 422.
- Boiaș**, cartier v Urluiești.
- Boinari** <com. Mălureni, j. Vilcea>: Bis. Adormirea, 45–49.
- Boiașnescu v. Bueșănescu**.
- boieri**, 632; ~ de bun neam, 536; ~ ispravnic domnesc la o ctitorie voievodală, 234; ~ ctitori, 339, 536, 659–660; ~ donatori, 101; avuțiile unor ~ să nu fie ascunse la o mănăstire domnească, 232; v și **biserici**.
- Boișcara** <com. Boișoara, j. Vilcea>: Bis. Sf. Treime, 50; piatră cu inscripție lângă Valea Boișoarei, 51.
- Boiașina**, jupanița <lui Dima pitarul>, donatoare la Schitul Brădet (1614–1615), 75.
- Borlești** <com. Merișani, j. Argeș>: Bis. Sf. Nicolae, 52–54; cruce de piatră, 55.
- Bota**, menț. lângă Sta<...> în pomelnic la bis. Surpași (d. 1830), 674.
- Bou**, ban <croare> v Bala (?), ban.
- Brad Botușari**, biserica v Curtea de Argeș.
- B. du Cloetiei** <com. Racovița, j. Vilcea>, cruce de piatră la ~ 56.
- Branistea** <com. Uda, j. Argeș>: Bis. Adormirea—Șetrari, 57–59; Bis. Sf. Nicolae, 60–61.
- Bratia din Deal** <com. Galicea, j. Vilcea>: Bis. Sf. Voievozi, 62–66.
- Bratovești** <com. Perišani, j. Vilcea>: cruce de piatră, 67–68.
- Bratul**, menț. pe o cruce de piatră, la Albeștii Pămînteni (1694), 1.
- Brădet**, Schitul <com. Brăduleț, j. Argeș>: Bis. Înălțarea Domnului, 69–85; ctitori vechi, 71, 73; donatori, 75–77, 84; egumeni, 69, 71, 73, 84; grămăticii, logofeți amintiți la ~ 78–81; dascăl se semnează la ~ 82.
- Brăilolu Constantin**, fost mare clucer, de la Craiova ctitor la m-reă Stănișoara (m. 1836), 660.
- Brătești** <com. Albeștii de Argeș, j. Argeș>: Biserica veche menț.; Bis. Înălțarea Domnului, 86; Bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (Fostul Schit Brătășești), 87–91.
- Brătiani v Brătianu; Brătianul**.
- Brătianu v și Costandin; Sanda**.
- Brătieni** <com. Brăduleț, j. Argeș>: Biserica veche, menț.; Bis. Sf. Trei Ierarhi, Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, 92–94; *indolnice*, 5.
- Brătianu Anastasia** (Nastasia) <n. Tigveanu> soția lui Costandin Brătianu fost mare clucer (m. 1839, 1845), 308, 311.
- Brătianu Costandin** (~ Brătianul; Dincă Brătianu), fost mare clucer <fiul lui Ene șetrarul>, soțul Anastasiei (1839 – m. 1845), 308, 309, 311, v și urm.
- Brătianu Dincă**, postelnic (?) dăruiește o icoană, la Schitul Trivalea—Pitești (1825), 547; v și precedent.
- Brătianu Elena** (Brătianca; Elenca; Elencă) <n. Drăgoescu, soția> lui Teodor Brătianu, înhumată la Biserica Domnească, C. de Argeș (m. 1845), 311–312; prima ei piatră mormintală aici, 310.
- Brătianu Ene** (~ Brătianu), șetrar, tatăl Saftiei (1791; m. 1817–1844), 682, 687, 690; v și Sanda.
- Brătianu Ioan**, piatra lui de mormint la bis. Șuici (m. 1848), 691.
- Brătianu Safta** (~ Brătianca; Uța), fiica lui Ene Brătianu șetrarul (1791 – m. 1844), familie, donatoare, înhumată la bis. Șuici, 682, 683, 685, 687, 689–690.
- Brătianu Teodor**, reface parțial zugrăveala în pronaosul Bisericii Domnești, C. de Argeș (1845), 311.
- Brâncoveanu** <Constantin> (Costandin; ~ Basarab; ~ Băsărab; ~ Brâncoveanu; Ion Costandin), voievod, domn al Țării Românești (1688–1714) menț., 561, 567; portret mural, 360; zidiri făcute în domnia lui ~ 197, 359, 417, 545, 724; cruci de piatră ridicate în domnia lui ~ 1, 6, 274, 449, 486; ~ mare postelnic (1680), 559.
- Brîncoveni** sat, j. Olt, ispravnic din ~ 99.
- Brîndușa**, menț. lângă Theodor în pomelnicul ctitorilor bis. Bumbuești (m.c. 1816), 108.
- brîu**, al unei biserici zugrăvite de la ~ în jos, 642.
- brîu**, voievod încins cu ~ la numirea în scaunul țării <de către turci>, 241.
- Brno** (Brun), Kiril predică la ~ menț. la *falsuri*, 16.
- broască**, de metal, 741; v și *ușă*.
- Bruxelles**, <oraș—Belgia>: Gerard de ~ se semnează la m-reă Argeșului (s. XIX), 251.
- Buca v Tudorache Buca**.
- Bueșănescu**, Bueșănescul v și Chera Bueșănescu; Gheorghe Bueșănescu; Maria; State.

- <Bucșănescu> Aneuța (Nița) <n. Zătreanu; soția> lui Mincu Bucșănescu, fost mare clucer, portrete murale la m-reă Berislăvești și bis. Bucșenești (d. 1747—1762), 35, 96.
- <Bucșănescu ?> Constantin, <fiul lui ?> Iordache Bucșănescu căpitan de Loviște, portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96 ; <eroare> Mitrea.
- Bucșănescu Costandin, jupan, portret mural, ctitor (?) la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96 ; <eroare> Dumitrache Bucșănescu.
- Bucșănescu Dincă, jupan portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96.
- <Bucșănescu> Gheorghe, fiul lui Iordache Bucșănescu căpitan de Loviște, portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96 ; <eroare> Chiriac ; v și Gheorghe Bucșănescu.
- <Bucșănescu> Ieruță, fiul lui Mincu Bucșănescu, fost mare clucer, portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96 ; v și Chera Bucșănescu.
- <Bucșănescu> Iliea, căpităneasa, portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96.
- <Bucșănescu> Ioan, fiul lui Iordache <Bucșănescu> căpitan de Loviște, portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96 ; <eroare> Stroe.
- Bucșănescu Iordachie (~ Bucșănescul), căpitan de Loviște <fratele lui Sandu Bucșănescu>, ctitor, portret mural la bis. Bucșenești (1747—1750), 95, 96 ; donator, 300 ; <eroare> Ianeu, căpitanul, 96.
- Bucșănescu Maria (Mariia ~) <fiica lui Hrizea log. din Pitești>, jupanița lui Sandu Bucșănescu, ctitoră, portret mural la m-reă Berislăvești, Bis. Bucșenești și Corbeni (1743—c. 1762), 35, 96, 178 ; <eroare> jupanița Mira.
- Bucșănescu Mineu (Minco ~) <fost> mare clucer, <fratele lui Sandu Bucșănescu>, soțul Aneuței, portrete murale la m-reă Berislăvești și bis. Bucșenești (d. 1747—1762), 35, 96.
- <Bucșănescu> Mira, jupanița lui Costandin Bucșănescu, portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96 ; <eroare> Maria.
- Bucșănescu Nițu, portret mural la m-reă Berislăvești (d. 1760—c. 1762), 35.
- Bucșănescu Sandu (~ Bohșănescu ; ~ Bucșănescul ; Sandul Bucșănescul), soțul Mariei (1743—m. 1762), ctitor, 33, 34, 39, 95, 178 ; donator, 39, 298 ; portret mural, 35, 96 ; postelnic, ispravnic al j. Argeș, 178 ; logofăt de vistierie, fost ~ 95 ; <eroare> mare logofăt de vistierie ; mare paharnic, fost ~ 33, 34, 39, 96.
- <Bucșănescu> Stăneuța, jupineasa, portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96.
- <Bucșănescu> Stătuța (?), fiica (?) lui Mincu Bucșănescu, fost mare clucer, portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96.
- <Bucșănescu ?> Șerban <fiul lui ?> Iordachie <Bucșănescu> căpitan de Loviște, portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96 ; <eroare> Iordachie.
- Bucșenești <com. Corbeni, j. Argeș> : Bis. Adormirea, Sf. Gheorghe și Sf. Mihail, 95—96.
- Bucur (?), menț. lângă Stanca la Corbeni (m. 1775—1776), 180.
- Bucur, preot fiul lui Aleicse menț. la Moșoaia (1741), 485 ; v și Staneul.
- Bucura, menț. pe o cruce de piatră la Corbeni (m. 1775—1776), 180.
- București <municipiu> : Cetatea București, lupte ale lui Radu de la Afumați voievod, cu turcii la ~ 241 ; Constantin Hangerli voievod, decapitat de turci la ~ 625 ; ~ Bis. Popa Rusu din ~ icoană provenind de la ~ 111 ; ~ Muzeul Național de Artă inscripții de pe piese de la ~ 244, 303 ; ~ moșie din j. Argeș cistigată la mezat în ~ 344 ; ~ v și Cernitea, mănăstirea.
- Budeasa Mare <com. Budeasa, j. Argeș> : Biserica veche de lemn, Sf. Dumitru, 97 ; Bis. Adormirea, 97—103 ; ~ cruce de piatră în cimitirul satului 104.
- Budeșteanu <familia> boierilor ~ 101.
- <Budeștianu> Aristia, soția pitarului Drăghici Budeștianu, ctitoră la bis. Gliganu de Sus (1846), 414.
- Budeștianu Drăghiei, pitar soțul Aristiei, ctitor la bis. Budeasa Mare și Gliganu de Sus (1824, 1846), 97, 414.
- Budeșteanu Gheorghilă (~ Budișteanu) <postelnic> (1816, m. 1824), ostenitor la bis. Budeasa Mare, 97 ; moșia lui la Găvana—Pitești, menț., 543.
- Budeșteanu Ioan, paharnic, soțul Zincăi, donator la bis. Budeasa Mare și m-reă Turnu (1840, 1843), 102, 712.
- Budeșteanu Nicolae, postelnic ctitor la bis. Budeasa Mare (1796 ; m. 1824), 97.
- Budeșteanu Radu, <fiul lui Gheorghilă Budeșteanu>, ctitor la bis. Budeasa Mare (1824), 97.
- Budeșteanu Șarban (~ Budăștanul ; ~ Budișteanu), fost mare armaș ctitor, donator la bis. Budeasa Mare (1776 ; m. 1824), 97, 103 ; al treilea logofăt, 103.
- <Budeșteanu> Zinea, soția lui Ioan Budeșteanu, donatoare la bis. Budeasa Mare (1840), 102.
- Buga v Buca.
- Buicea, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XV—XVI), 291.
- Bulegi Costandin Matei, donator la bis. Adormirea, Pitești (1768), 500 ; v și Buliga.
- B<ulegi ?> Simionu, fiul lui Costandin Matei Bulegi, menț. la bis. Adormirea, Pitești (1768), 500 ; v și Buliga.
- Bulgaria v Nicopole ; Șiștov ; Tirnova ; Vidin ; v și Ievreica doamna ; Ioniza Assan ; meșteri.

Buliga v și Bulegi ; Irina ; Ungurelu.

Buliga, biserica v Pitești.

⟨Buliga⟩ Ana (Anița), jupineasa lui Martin Buliga, negustorul, ctitoră, portret mural la Schitul Buliga, Pitești (1745 — m. 1753), 502—503 ; ⟨eroare⟩ Neața.

Buliga Bărbuceanu, înfiat de Martin Buliga v Ungurelu Barbu.

⟨Buliga⟩ Elena (Ilina), jupineasa lui Pătru Buliga, portret mural la Schitul Buliga, Pitești (m. 1745), 503—504 ; ⟨eroare⟩, Ana.

⟨Buliga⟩ Ion, fiul lui Pătru Buliga, menț. funerară de la Schitul Buliga, Pitești (m. 1718), 552.

Buliga Martin (Marătin), negustor din Pitești, fiul lui Pătru Buliga (c. 1745 ; m. 1753—1836), menț., 10 ; ctitor, portret mural, 502, 503, 506, 660 ; mormint la Schitul Buliga, 504.

Buliga Pătru, jupan tatăl lui Martin Buliga (m. 1718—1753), 502 ; portret mural, 503 ; piatra lui de mormint, 552.

⟨Buliga⟩ Sima, ⟨negustor⟩, fost ispravnic la Schitul Buliga, Pitești, fiul lui Pătru Buliga, portret mural (c. 1745), 503 ; ⟨eroare⟩ diaconul Sima.

Bulimănu ⟨com. Vitomirești, j. Olt ; fost j. Argeș⟩ : Bis. Sf. Treime și Sf. Dumitru, 105.

Bumbuești ⟨com. Boișoara, j. Vilcea⟩ : Biserica veche Cuv. Paraschiva, ctitori ai ~ 107 ; Bis. Buna Vestire, 106—108.

Bunbuianu v și Eneulescu.

Bunbuianu Dumitrana (Bunbuianca), jupanița județului Simion Cocoșoiu, din Pitești, menț. printre ctitorii bis. Găinușa (1801), 404 ; v și Eneulescu Tudorache.

Bunbuianu Neculae, din Pitești, econom la bis. Găinușa (1801), 404.

Bunea v și Bunia.

Bunea, menț. lângă Nița la bis. Cungrea (c. 1841), 227.

Bunescu v Necula.

Bunescu, fașă de teren care trece printre ~ dăruită la bis. Bădiceni, 18.

Bunia v și Bunea.

Bunia ⟨fiul⟩ jupanului Ioan, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 692.

Bunia, menț. în pomelnicul bis. Bascovele (c. 1795), 11.

Burdea ⟨com. Căldăraru, j. Argeș⟩, Stan P⟨opa⟩zul (?), zugravul din ~ 185.

Burdești ⟨com. Suseni, j. Argeș⟩ : Bis. Duminița Tuturor Sfinților (cf. Lista... nr. 3, 4).

Burias Radu v Iftenie Radu Burias.

Burilă, din Ilirio menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la falsuri, 13.

Burulană, biserică acoperită cu ~ 636.

Bușină, menț. lângă Mariia la Corbeni (1775—1776), 180.

Bușcănescu v Bușcănescu.

Buzău (Buzeu) : Episcopia de ~ ; episcopi, 30, 316.

Buzinea ⟨fost⟩ mare comis menț. la bis. Sf. Voievozi, Pitești, ctitoria fam. Lerescu (m. 1751—1752), 536.

[Byron ⟨George Gordon⟩, lord], ⟨nume înscris de un admirator al său la m-reă Argeșului, posibil după 1824, anul morții poetului în luptele pentru eliberarea Greciei⟩, 251.

C

C K, sigle ale unui atelier de la Brașov (s. XVII), 555.

Cairo ⟨oraș R. A. Egipt⟩ : Biserica egipteană din ~ menț. la falsuri, 20.

cal, nobil polon se semnează la o biserică stind pe ~ 249.

Calelu Matei, zugrav din j. Vilcea (1805—1815), 182, 732—734, 750.

Calea, menț. la indoielnice (1746—1747), 4.

Calea, menț. lângă Stoica la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.

cală, de zugrav, 652.

Calla, menț. lângă Ion, grafite la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.

Calliarh ⟨Antonie⟩, mare clucer, în Divanul lui Constantin Mavrocordat, menț. la Moșoaia (1741), 485.

Calimah Sevastița v Suțu Sava.

Calin, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (1692), 507.

Calina v și Călina.

Callina, menț. lângă Oprea, printre ctitorii noi la bis. Bumbuești (c. 1816), 108.

Calia, jupanița v Lerescu Calia.

Callia, menț. lângă Costea, la bis. Sf. Ioan, Pitești (178<.) ?), 553.

Caloian v Asan Caloian.

Candachila, menț. lângă preotul Costandin, printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213, 214.

candelabru, de alamă lucrat de meșteri transilvăneni, 752 ; v și policandru.

candelă menț., 344 ; de argint, 381, 796 ; de ~ aurit, 522 ; ~ dăruite, 201, 522, 639.

Cantacuzino Drăghici ⟨fost⟩ mare spătar, tatăl lui Șerban Cantacuzino mare comis (m. 1695), 724.

Cantacuzino Mariia, ⟨prima⟩ soție a lui Șerban Cantacuzino mare comis, portret mural, menț. la Schitul Bascovele, Ursoaia (m. 1695 ; c. 1843), 724, 726.

Cantacuzino Mariia, fiica lui Șerban Cantacuzino mare comis (m. 1695), 724.

Cantacuzino Matei, mare ban al Craiovei (?), în Divanul lui Constantin Mavrocordat, menț. la Moșoaia (1741), 485.

⟨Cantacuzino⟩ Păuna, soția lui Drăghici Cantacuzino ⟨fost⟩ mare spătar (m. 1695), 724.

- Cantacuzino Șerban** (~ Cantacozino : Șarban Cantacuzinu), mare comis, fiul lui Drăghici Cantacuzino fost mare spătar, ctitor, portret mural la Schitul Bascovele, Ursoaia (1695 ; m. 1843), **724, 726**.
- Cantacuzino Șerban** (Ioan Șarban Costantin Basarab ; Ion Șerban ~ ; Șarban Cantacozino Băsărab), voievod, domn al Țării Românești (1678—1688), ctitor, donator la m-reă Argeșului, **234** ; zidiri făcute în domnia lui ~ **417, 545** ; sate din j. Teleorman fugite de la dări în domnia lui ~ **485**.
- Cantacuzino Ștefan** (Ion Ștefan ; Ștefan Basarab), voievod, domn al Țării Românești (1714—1715), zidiri și cruci de piatră ridicate în domnia lui ~ **332, 436, 550**.
- Cantarolo Danil** (Cantarol ~), logofăt ctitor la bis. Vilsănești (1840), **762**.
- Caple**, menț. lângă Petco, la Albeștii Păminteni (1694), **1**.
- Caplea**, jupanița lui Iștfan <Rudeanu> logofătul, piatră ei de mormint la bis. Ruda (m. 1601), fam. **607**.
- Caplea**, menț. lângă Barbul, la Albeștii Păminteni (1694), **1**.
- Caplea**, menț. lângă Oancea la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **353**.
- Capu Piscului**, <toponimic> la Fedeleșoiu ; cruce de piatră de la ~ **383**.
- <**Caragea**> **Elena**, doamna lui Ioan Gheorghe Caragea menț. la bis. Ruda (m. 1819 ... 1844), **631**.
- Caragea Nicolae** (~ Costandin ~), voievod, domn al Țării Românești (1782—1783), menț., **631** ; lăcaș zugrăvit în domnia lui ~ **327**.
- <**Caragea**> **Tharsița**, doamna lui Nicolae Caragea, menț. la bis. Ruda (m. 1819 ... 1844), **631**.
- Caragea Ioan Gheorghe** (Caragia Gheorghie ; Io (Ioano) Gheorghii ~) ; voievod, domn al Țării Românești (1812—1818), menț., **631** ; zidiri făcute în domnia lui ~ **24, 130, 515, 543, 548**.
- <**Caragie**> **Aneuța**, soția lui Rusin Caragie, fost mare șetrar, donatoare la bis. Sinbotin (1807), **649**.
- Caragie Rusin** (Rafail, preotul), fost mare șetrar, soțul Aneuței, donator la bis. Sinbotin (1807), **649**.
- casă v biserică.
- casă. de lemn, **448** ; siliște de ~ dăruită la o biserică, **579** ; dregător muncit în ~ **309**.
- <**Caspică**, marea>, Kazari de pe ~ menț. la falsuri (f.d.), **16**.
- Cat ... menț. în pomelnic la bis. Cungrea v Avrămescu Catrina.
- Catalina**, menț. printre donatori la bis. Ruda (1624), **608**.
- Catana Ioan** <din Blidari>, soțul Sandei, portret mural la bis. Vătășești (c. 1803—1805), **760**.
- <**Catana**> **Sanda**, soția lui Ioan Catana, portret mural la bis. Vătășești (c. 1803—1805), **760**.
- Catane** <com. Lunca Corbului, j. Argeș> : Biserica de lemn, Cuv. Paraschiva, **109**.
- catapeteasmă** a bisericii unei mănăstiri, **252** ; ~ aflată la altă biserică, **740** ; v și **timplă**.
- Caterina** v și **Catrina** ; **Ecaterina** ; **Icaterina**.
- Caterina**, menț. în pomelnicul bis. Ciinenii Mici (c. 1735—1760), **136**.
- Caterina**, menț. în pomelnicul bis. Găinușa v. **Enculescu Caterina** ; **Enculescu Ecaterina**.
- Caterina**, menț. lângă Eftimi, la bis. Cungrea (1838), **230**.
- Catrina**, menț. lângă ierodiaconul Ion piugiui v **Catrina**.
- Catrina** v și **Caterina** ; **Catrina** ; **Ecaterina** ; **Icaterina**.
- Catrina**, copila lui Gheorghe mare clucer, fost mare sluger v **Rătescu Catrina**.
- Catrina**, doamna v **Ghica Catrina**.
- Catrina**, doamna lui Alexandru voievod v **Ipsilanti Ecaterina**.
- Catrina**, fiica lui Hristea postelnicul v **Avrămescu Catrina**.
- Catrina**, fiica jupaniței Balasa v **Rătescu Catrina**.
- Catrina**, fiica jupinesei Mariia v **Olănescu Catrina**.
- Catrina** (Catirina), jupineasa diaconului Ion piugiui, menț., **549** ; mormint la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon, Pitești (a. 1708 — m. 1708), **561** ; v și Ion ; Mira.
- Catrina**, jupanița jupanului Ianache v **Rătescu Catrina**.
- Catrina**, menț. în pomelnic la : bis. **Cidcănăi** (c. 1840), **127** ; bis. **Ciinenii Mici** (s. XIX ?), **144** ; bis. **Cremenari** (m. 1828), **220** ; bis. **Cungrea** (c. 1841), **227** ; bis. **Surpați** (d. 1830), **674**.
- Catrina**, menț. lângă Costandin la bis. Toți Sfinții, Pitești <probabil din fam.> lui Costandin tabacul (c. 1817), **544**.
- Catrina**, menț. lângă Mihalcea, la Mlăcenii (c. 1729), **479**.
- Catrina**, menț. lângă Neagoe, la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **352**.
- Catrina**, menț. lângă Radu, la bis. **Timplari**, Stoilești (m.c. 1829), **667**.
- Catrina**, menț. lângă Ștefan, printre ctitori la bis. Găujani (1792), **412**.
- Catrina**, menț. pe o cruce de piatră la : **Rădăcinești** (s. XVIII—XIX), **588** ; **Sălătrucu** (1732), **634** ; **Scăueni** (1740—1741), **644**.
- Catrina**, preoteasă, menț. lângă preotul Stancu la bis. Schitu (1840), **647**.
- Catrina**, reprezentată lângă moșu Vasile, în pictura murală la bis. Cochineștii de Jos (c. 1769), **164**.
- Cazan**, menț. lângă Neaga la Albota (1703—1704), **6**.
- Cazan**, menț. pe o cruce de piatră la Albota (1703—1704), **6**.

- Căcărstea v. Cirstea.
 Cădăilu (?) v. Dicul Cădăllu (?).
 cădelniță, menț., 728; de argint, refăcută într-un alt obiect, 365.
 Căliăpa croare v. Călinu (?).
 Călinu, menț. pe o cruce de piatră la: *Jibla Veche* (1778—1779), 454; *Sălătrucu* (1732), 634.
 Călin v. și Călinu.
 Călin, menț. lingă Stana, printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
 Călin, menț. pe o cruce de piatră la: *Berislăvești* (1793—1794), 35; *Oarja* (1814 ?), 487.
 Călin, preot (tatăl diaconului Costandin ?), menț. la bis. *Zorile Costești* (1808—1809), 193.
 Călina, menț. lingă Drăgîlă la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
 Călina, menț. lingă Drăgușin printre ctitorii unei fîntîni din matca Cotmenei (1832), 29.
 Călina, menț. lingă Gheorghie, la Mlăceni (c. 1729), 479.
 Călina, menț. lingă Ion la bis. Surpați (d. 830), 674.
 Cărina, menț. pe o cruce de piatră la *Jibla Veche* (1778—1779), 454.
 Călina, preoteasă menț. lingă preotul Dumitru la bis. *Bratia din Deal* (1833), 63.
 Călinescu v. și Dina; Ion; Manta; Marlia; Năcea; Rudeanu; Stanca Slăviteșu; Stoica; Voica.
 <Călinescu> Costandina (probabil, soția) lui Gheorghe Călinescu menț. la bis. Surpați (1829), 674.
 Călinescu Gheorghe, pomelnicul lui la bis. Surpați (1829), 674; v. și Ion, vărul lui ~.
 <Călinescu> Ion (din familia) lui Gheorghe Călinescu, menț. la bis. Surpați (1829), 674.
 <Călinu ?> (Căliăpa), menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
 călugări, recomandări făcute unor ~ pentru a nu primi averi străine la o mănăstire comnească, 232; ~ de la un schit revin la obște după refacerea lăcașului pustiit, 602; ~ contribuie la scrierea unei inscripții, 485; v. și ieromonahi; monahi; monahii; pustnici.
 căminar mare, fost ~ ctitor, donator, 515, 518—521, 523.
 Căpăținenii Pămînteni (com. Arefu, j. Argeș): Bis. Sf. Voievozi, 110.
 căpitan menț., 116, 299; ctitor, portret mural, 95, 96, 336; 698; donatori, 119, 189, 300, 468, 562.
 căpităneasă, portret mural, 96.
 cărămizi funerare, 206—208; ~ în formularea dreptului de ctitor, pentru cei ce contribuie cu ~ 724—725; ~ cu inscripția unor zidari, 738; v. și grafite; inscripții.
 Cărpeneș (com. Cepari, j. Argeș): Bis. Sf. Ștefan, 111; cf. pentru Bis. Sf. Nicolae și Lista... nr. 5.
 cărți dăruite la biserici, 105, 342, 649; v. și biserici.
 căsătorie, 648, 690.
 Căzănescu v. Platonida.
 Ceauapi, probabil (pentru Cealapi; Țalapi); menț. lingă Stana pe o cruce de piatră la Zărnești (1718—1719), 768.
 Ceauhrimatista, vătaf de plai v. Anastasie.
 Ceaurești (com. Poienarii de Argeș, j. Argeș): Bis. Sf. Dumitru, 112.
 ceaș, ctitor, 720.
 cenușe menț. într-o invocație simbolică, 250.
 Ceparii Pămînteni (com. Cepari, j. Argeș): Biserica veche, ctitori, 113, 116; pietre de mormînt de la ~ 114, 115; Bis. Înălțarea Domnului, 113—119.
 Ceparii Ungureni (com. Cepari, j. Argeș): Bis. Intrarea în biserică, 120—122.
 Cepariu v. Dragomir Cepariu; Ivașcu Cepariu.
 Cerbureni (com. Valea Iașului, j. Argeș): Biserica veche menț.; Bis. Cuv. Paraschiva, 123;
 ~ cruce de piatră la ~ 124.
 Cernica, mănăstirea (municipiul București): menț., 377; vie a m-rii ~ la Fedeleșoiu, 382, 384.
 Cersani (com. Suseni, j. Argeș): Biserica veche, menț.; Bis. Duminica Sfinților, 125; v. și Ilie Ocerșanu, probabil, din ~ cetate din zona plaiului; lupte cu turcii și cu horanii (textual) la ~ 241; ~ v. și București; Poenari; Tirgoviște.
 Cetate (toponimic la Racovița); loc de o jumătate de zi de muncă din ~ dăruit bis. Racovița, 579.
 Cheianu Vladul, ctitor la bis. Sălătrucel (1807), 633.
 cheltuială (passim); ~ făcută la zidirea unei biserici, din lucrul minilor unui cojocar, 342; ~ împărătească, 234; din venitul unui loc, 126; pentru înfrumusețarea unei biserici, 71, 669; purtător de grijă la ~ 579—580; ~ pentru o cruce de lemn, 671.
 Chera, (diferite), menț. lingă Stancu la bis. *Bratia din Deal* (m. 1833), 63.
 Chera, preoteasa menț. în pomelnic la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721.
 Chera (Bucșănescu), postelnic, portret mural la m-reă Berislăvești (d. 1760 — c. 1762), 35; v. și Bucșănescu Heruță.
 Cherața v. și Chierața.
 Cherața, menț. lingă Stan, la bis. Ciinenii Mici (c. 1735—1760), 136.
 Chesarie, episcop de Buzău (1826—1846), cirmuitor al Mitropoliei Țării Românești, împreună cu alți arhieri, 30.
 Chesarie, monah, portret mural la bis. Bericioiu (1838), 31.
 Chiajna, preoteasa menț. lingă preotul Theodosie, la Titești (1832—1833), 707; v. și Iana, preoteasa; Ion Titeșu, preot.
 Chierața v. și Cherața.
 Chierața, menț. lingă jupan Duca, printre donatori la bis. Ruda (1624), 608.
 Chierața, menț. printre donatori la bis. Ruda (1624), 608.

- Chiereafa**, menț. lângă Dumitrașcu la bis. Drăgănești (1796), 355 ; v și Costandina ; **Dumitru** ; **Neașsa**.
- chilii**, ale unui schit, zidirea lor, 87 ; distruse de turci și oameni răi, refăcute, 660.
- chitul**, unui domn ctitor, clauză privind locul unde va fi zugrăvit, 233 ; ~ al unor preoți, 342 ; v și **portrete**.
- Chirana**, fiica jupanului Arsenie, menț. la Budeasa Mare (1647), 104.
- Chirea**, diacon, <soțul> Ioanei diaconeasa, portret mural la bis. Racovița (c. 1835), 581.
- Chirca** (Chirăca), preot se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), 292.
- Chirca** <Rudeanu>, fiul lui Tudor <Rudeanu postelnic și al Despei>, soțul jupaniței Dumitrana, portret mural la bis. Ruda (s. XVII), 611.
- Chirca** <Rudeanu>, fiul lui Tudor <Rudeanu>, postelnic și al Stancăi, piatra lui de mormint la bis. Ruda (1601), 606.
- Chiriac** <eroare> v **Bucșănescu Gheorghe**.
- Chirlac**, menț. în pomelnicul postelnicului Ioan, la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Chirlac**, fiul jupinului Chiruș, ostenitor la bis. Oeștii Pămînteni (1839—1840), 489, 491 ; v și **Vasilie**.
- Chirlac**, menț. în pomelnic printre ctitorii bis. Ciinenii Mici (c. 1758), 138.
- Chiril** v **Kiril**.
- Chiruș**, jupin ostenitor la bis. Oeștii Pămînteni, fam. (1839—1840), 489, 491.
- chivot** menț., 528 ; ~ de lemn, 732 ; ~ de argint, 512, 739 ; ~ de argint aurit, 518.
- Chivul**, menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718—1719), 767.
- Ciirdeszăresc** <textual>, moșneni din neamul ~ ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Ciocănăi** <com. Moșoaia, j. Argeș> : Bis. Sf. Nicolae și Adormirea, moșneni ctitori la ~ 126—128 ; obiecte la ~ 129 ; Gura Portișoarei toponimic la ~ 126.
- Ciocănești** <com. Ciocănești, j. Ilfov> : lupte ale lui Radu de la Afumați, cu turcii la ~ 241.
- Ciofringeni** <com. Ciofringeni, j. Argeș> : Bis. Sf. Nicolae, 130—134 ; Bis. Sf. Voievozi și Buna Vestire din *Schitu Duculești*, cf. Lista ... nr. 7. ;
- Ciorica**, cartier v **Uda**.
- Ciripani**, cartier v **Răchitele de Jos**.
- cișmea** 87, 318 ; v și **fintină**.
- <**Ciuculete**> **Bălașa**, <soția lui> Dumitru Ciuculete, portret mural la bis. Bratia din Deal (1833), 64.
- Ciuculete Dumitru**, <soțul> Bălașei, portret mural la bis. Bratia din Deal (1833), 64.
- clumă** în țară, egumen mort de ~ la o mănăstire, 262.
- Ciinenii Mici** <com. Ciineni, j. Vilcea> : Biserica veche, menț., 150 ; Bis. Sf. Nicolae, 135—149 ; Bis. Sf. Voievozi, 150—160 ; val mare al <Oltului, inundație> la ~ 149.
- Cimpulung** (Cimpulung) <oraș, fost j. Muscel ; j. Argeș> : Basarab I voievod moare la ~ 284 ; Radu diaconul zugrav și Stan din ~ 42, 76.
- Cirăstea** v și **Cirstea** ; **Cirstia** ; **Crăstia**.
- Cirăstea**, donator la bis. Podu Broșteni, Costești (1799), 187.
- Cireești** <com. Cuca, j. Argeș> : Biserica de lemn Sf. Voievozi, 161—162.
- circiumă** dăruită la o biserică, pentru venitul ei, 18.
- cirmultor** (ocirmuitor) al mitropoliei, episcop ~ 398.
- Cirstea** v și **Avrămescu** ; **Cirăstea** ; **Crăstia** ; **Mărin**.
- Cirstea**, diacon menț. lângă Stanca diaconeasa la bis. Răchitele de Sus (c. 1829), 585.
- Cirstea**, jupan din Bohari, tatăl diaconului Marin, donator la bis. Bohari (1748—1749 ; m.c. 1771—1781 ?), 46, 48 ; v și **Neașsa**, jupanița.
- Cirstea**, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Cirstea**, menț. în pomelnicul Jianului, la bis. Surpați (1829), 674.
- Cirstea**, menț. în pomelnicul Nedelcului la bis. Surpați (1829), 674.
- Cirstea**, menț. la bis. Drăganu-Olteni (1845), 351.
- Cirstea**, menț. lângă Gherghina la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Cirstea**, menț. lângă Safta, în pomelnicul Jianului, la bis. Surpați (1829), 674.
- Cirstea**, menț. lângă Stanca la bis. Jiblea Veche (s. XIX), 444.
- Cirstea**, menț. pe piatra de mormint a lui Iorga <Bănică>, la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), 600.
- Cirstea** (Căcârstea), menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Cirstea**, postelnic v **Avrămescu**.
- Cirstea**, preot <probabil soțul> preotesei Vlada, ctitor la bis. Găujani (1792), 412 ; v și **Marin**, preot, duhovnic.
- Cirstea**, tatăl lui Stoica meșterul menț. la Ciinenii Mici (m. 1632), 150.
- Cirstia** v și **Cirăstea** ; **Crăstia** ; **Mărin Cirstea**.
- Cirstia**, ajutător la bis. Recea (1805), 591.
- Cirstia**, menț. lângă Despa la Deagu de Sus (1714), 332.
- Cirstia**, menț. lângă Ilincea, printre ajutători la bis. Recea (1805), 591.
- Cirstina**, doamna v **Ghica Cirstina**.
- Cirstina**, menț. lângă Leca la Albeștii Pămînteni (1694), 1.
- Cirstina**, menț. lângă Nicolae în pomelnicul ctitorilor bis. Bumbuești (m.c. 1816), 108 ; v și urm.
- Cirstina**, menț. lângă Pătru printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106 ; v și precedent.
- Cirstina**, menț. în pomelnic la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Clejanii** <com. Neajlov, j. Ilfov ; fost j. Vlașca>, lupte ale lui Radu de la Afumați, cu turcii la ~ 241.

Clement, monah, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 692.

Climent, egumen, ieromonah la m-rea Cotmeana (1777), 198.

Climent, <episcop de Rimnic> (1735—1749), ctitor la bis. Fețeni, 387.

clisiarh v *celeslarh*.

clopote menț., 87, 105, 223, 410, 416, 759 ; cf. și Lista ... nr. 6, 8, 9, 13 ; ~ ce au existat în trecut, 259—261, 275, 500, 506, 508, 602, 743 ; ~ provenind de la vechi lăcașuri, 25, 49, 257, 258, 277, 278, 433, 466, 496 ; ~ dăruite la ctitorii domnești, 205, 257, 258, 277, 278 ; dăruite de dregători și clerici, 20, 25, 37—39, 54, 59, 84, 87, 91, 103, 105, 119, 146, 184, 187, 259, 316, 354, 426, 480, 497, 500, 508, 541, 546, 566, 602, 663, 664, 743, 744, 753, 764 ; dăruite de meseriași și negustori, 388, 506 ; ~ refăcute, 20, 37, 39, 260, 261, 277, 278, 316, 500, 508, 546, 753 ; deteriorate în războaie, 39, 277 ; ~ lucrate de meșteri transilvăneni, 37, 146, 258, 260, 261, 277, 664, 743 ; de alt meșter, 506 ; ~ lucrate în țări străine, 226, 334, 514, 672.

clopotniță a unei biserici, 97 ; a unei mănăstiri, 198 ; ~ arde, 260, 261.

cluceri (crucri) menț., 377, 690 ; ~ ctitori, portrete murale ale unor ~ 35, 116, 117, 409, 437, 438, 611, 659, 660, 754—756 ; donator, 184 ; piatră de mormânt a unui ~ 309, 311 ; ~ mare, în Divanul domnesc, 485 ; ~ fost mare, 35, 184, 308, 309, 311, 377 ; ~ mare de arie, 116, 117, 409 ; ~ de arie fost mare, 438, 659, 660, 754—756 ; ~ ispravnic, 437.

clucereasă, mare menț., 311.

eneaz, sirb, portret mural la o mănăstire domnească, 244.

Co(...)ni, meșter lemnar menț. la bis. Prislopu Mare (1838), 574.

Coastă, Biserica din ~ v Pitești, Bis. Adormirea.

Cocca, diacon donator la bis. Teiu (1846), 696.

Cochinești <com. Stolnici, j. Argeș> : ~ de Jos : Bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva, 163—166 ; ~ de Sus : Bis. Adormirea, 167—171.

Cocorăști <sat>, Balea (?) <Vladul ?> ban din ~ 396.

Cocoru <com. Galicea, j. Vâlcea> : Biserica de lemn Sf. Nicolae, 172.

Cocoșolu Simion, județul din Pitești, soțul Dumitranei Bunbuianu, tatăl lui Tudorache Enciulescu (m. 1801), 404—405 ; v și Bunbuianu ; Enciulescu.

Cocu <com. Cocu, j. Argeș> : Biserica veche ; Bis. Sf. Nicolae, *Cocu din Vale*, 173.

Coculescu Ghiță, protopop, ctitor la bis. Schitu (1832 ; 1839—1840), 645.

Cocuți Nicofovi Gheorghi (Guguț Nicociovi Gheorghie), jupan ctitor la bis. Clinenii Mici (1733, c. 1735—1760), 135—136.

Codean (?) vameș se semnează la m-rea Tutana (1785), 719.

Codmeana, m-rea v *Cotmeana*.

cojocar, ctitor, donator, 342, 388.

Colfescu v și *Dospina* ; *Greceanu* ; *Olănescu* ; *Peldicari* ; *Udrea*, postelnic.

<**Colfescu**> **Aneuța** (Prăscoveanca), soția lui Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie ; fostă soție a lui Constantin Olănescu, fam., portret mural la bis. Izvoru (m.c. 1823), 438.

<**Colfescu** **Bălașa**> (?), fiica lui Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie și a Zoitei Greceanu, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

<**Colfescu**> **Costandin** <fiul> lui Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

<**Colfescu**> **Despa** <fiica> lui Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

<**Colfescu**> **Ilinea** <fiica> lui Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie și a Zoitei Greceanu, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

Colfescu Ioan <din familia lui> Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

<**Colfescu**> **Iordache** <fiul> lui Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

Colfescu Iordache (~ *Corfescu*), fost mare clucer de arie ispravnic, ctitor la bis. Izvoru (1823), 437—438.

<**Colfescu**> **Maria** <fiica> lui Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie și a Zoicăi Greceanu, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

<**Colfescu**> **Matei** <din familia lui> Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

Colfescu Neaeșu, jupan <soțul> jupaniței Rada, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

<**Colfescu**> **Paliologa** <fiica> lui Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

<**Colfescu**> **Rada**, jupanița lui Neaeșu Colfescu, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

<**Colfescu**> **Tănase** <din familia lui> Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

<**Colfescu**> **Zmaranda** <fiica> lui Iordache Colfescu, fost mare clucer de arie, și a Zoicăi Greceanu, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.

Colfescu Zoia (~ *Colfeasca*), soția lui Ioan Peldicari, fost mare stolnic, ctitoră, portret mural la bis. Izvoru (1823), 437—438.

Coman, diacon menț. pe o cruce de piatră la Recea (1828), 599.

- Coman**, diacon <soțul> Bălașei, ctitor la bis. Izbășești (1780), 435.
- Coman**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
- Coman**, menț. lângă Ana la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Coman**, <diferiți> menț. pe o cruce de lemn la bis. *Telești*, Costești (1782—1783), 190.
- Comana**, menț. lângă Gheorghe Lupu, în pomelnicul lui Statie Lupu, la bis. Surpați (1829), 674.
- comandant**, nobil polon, vizitează o mănăstire ctitorie domnească 249.
- Comăneanul Radu**, mare comis în Divanul lui Constantin Mavrocordat, menț. la Moșoaia (1741), 485.
- comis**, ctitori, donatori, 25, 724; portret mural al unui ~ 726; comis al doilea, 589; ~ mare, în Divanul domnesc, 485; ~ mare, fost mare ~ 25, 536, 724, 726; *indoelnice* 4.
- comisar** <textual>, diacon ~ monah ~ înfățișati în pictura votivă, 692.
- [**compozitor italian**] se semnează la o ctitorie domnească, 251.
- Condescu Ioan**, pitar contribuie la amenajarea unei chilii la m-reă Turnu (1843), 712.
- Constantin Niculae**, voievod v **Mavrocordat Constantin**.
- Constantin** v și **Bucșănescu Constantin**; **Costa**; **Costandin**; **Costandini**; **Costandinu**; **Costantin**; **Costă**; **Dincă**; **Dinu**.
- Constantin**, fost mare clucer v **Brăiloiu**.
- Constantin**, voievod v **Constantin Șerban**; **Hangerli Costantin**; **Ipsilanti Constantin**.
- Constantin**, zugrav v **Costandin**; **Dinu**.
- Constantin Șerban** (Ioan Șărbănescu Costantin Basarab), voievod, domn al Țării Românești (1654—1658), ctitor la Biserica Domnească, Pitești, 510; biserică clădită în domnia lui, la Gorani <eroare>, 417.
- Constantinopol** v **Țarigrad**.
- conte**, rus se semnează la o mănăstire ctitorie domnească, 251.
- Copăcenii** <com. Racovița, j. Vilcea>: Biserica de lemn, Sf. Nicolae, 174—177; proto-popul Ioniță din ~ 175.
- copil**, menț. într-o inscripție cu caracter ctic 617; se semnează la biserici, 12, 248, 282; biserică clădită de un mare dregător pentru a avea ~ 724; ~ decedați, 589, 690, 724; v și pietre de mormint; portrete murale.
- copilărie**, locuitor de neam grec crescut din mica ~ la o mănăstire, 725.
- Copilu**, din Pitești se semnează la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVII), 507.
- Corbeni** <com. Corbeni, j. Argeș>: Bis. Sf. Teodor Tiron, Sf. Dumitru, Sf. Gheorghe, 178—179; cruce de piatră la ~ 180; Mărgărita din ~ 85.
- Corbi** din Vale (Corbi) <com. Nicolae Bălcescu, j. Vilcea>: Biserica de lemn din ~ 131, 182; Niculae preot zugrav din Corbi, 645.
- Corfescu** v **Colfescu**.
- Cornățel** <com. Buzoiești, j. Argeș>: Cruce de piatră la *Cotu Troianului*, 183.
- Corneseul Gligorie** <arhitect moldovean>, reface elementele de pietrărie de la m-reă Argeșului (c. 1682), 247.
- coroană**, voievod încoronat <la numirea în scaun de către turci>, 241.
- Cosetandina** v **Costandina**.
- Cosma** v și **Cozma**.
- Cosma**, episcop v **Cozma Popescu**.
- Cosma**, gramatic se semnează la Biserica Domnească C. de Argeș (s. XVI—XVII), 292.
- Cosmescu** v și **Cozănescu**; **Cozmescu**.
- Cosmescu Smaranda** v **Smaranda**, preoteasa.
- Cost...** menț. în pomelnic la bis. Schitu (1840), 647.
- Cost...** menț. în pomelnic la bis. *Stoiceni*, Predești v **Brâncoveanu Constantin**.
- Costa** v și **Constantin**; **Costandin**; **Costandini**; **Costandinu**; **Costantin**; **Costă**; **Dincă**; **Dinu**.
- Costa** <fiul> preotului Stroe, portret mural la bis. Găleşești (c. 1786—1787), 411.
- Costa Honoré** (~ André — sic!), compozitor italian se semnează la m-reă Argeșului (s. XIX), 251.
- Costaandin**, preot v **Costandin**.
- Costache**, menț. în pomelnic la bis. Racovița (c. 1835 ?), 582.
- Costache**, preot grafit la bis. Teiu (s. XIX), 693.
- Costaiche** v și **Tieveau Costaiche**.
- Costaiche Ilie**, preot <probabil, soțul> preotesei Bălașa menț. printre megieșii ctitorii bis. Humele (1830), 430.
- Costanădin** v și **Constantin**; **Costanădin Merișanu**; **Costandin**; **Costandini**; **Costandinu**; **Costantin**; **Costă**; **Dincă**; **Dinu**.
- Costanădin**, menț. în pomelnic la bis. Crementari (1828), 220.
- Costanădin**, menț. lângă Nedelea la Albota (1703—1704), 6.
- Costanădin**, polcovnic tatăl jupanului Pantază, menț. la bis. Ciinenii Mici (m.c. 1808), 153.
- Costanădin** <Merișanu>, <Constantin ~> Dinu ~>, ctitor la bis. Mareș (1774), 470.
- Costandi...** menț. pe o cruce de piatră la Albeștii Pămînteni (1694), 1.
- Costandin** v și **Brătianu**; **Colfescu Costandin**; **Constantin**; **Costa**; **Costandin Vărzaru**; **Costandini**; **Costandinu**; **Costantin**; **Costă**; **Daneș Costandin**; **David**; **Dincă**; **Dinu**; **Drugănescu Costandin**; **Olănescu**; **Rătescu Costandin**; **Rudeanu**; **Vărzaru**.
- Costandin**, aga v **Bălăceanu**.
- Costandin** <diferiți> ajutători la bis. Recea (1805), 591.
- Costandin**, <copil ? fiul> lui Ilie județul, se semnează la bis. Sf. Ingeri, C. de Argeș (1781), 282.
- Costandin**, copil <fiul> Saftiei <Brătianu> și al lui Costandin polcovnicul menț. la bis. Șuici (m. 1844), 689—690.

Costandin, diacon <fiul preotului Stan ?>, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.

Cost<andin ?>, diacon, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVIII), 507.

Costandin, diacon menț. lângă Badea diaconeasa, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure la bis. Gorani (c. 1841), 419.

Costandin, diacon menț. lângă Stanca diaconeasa în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419; v și **Duminică Costandin**, diaconul.

Costan<din ?>, diacon se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), 291.

Costandin, diacon se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), 292.

Costandin, din neamul Antoneștilor menț. lângă Maria, printre ctitorii bis. Humele (1830), 430.

Costandin, donator la bis. *Telești*, Costești (1772—1773), 188.

Costandin, donator la bis. *Telești*, Costești (1772—1773), 189.

Costandin, fiul lui Grigorie mare paharnic v **Drugănescu Costandin**.

Costandin, fiul lui Mirea al doilea pitar, înhumat la bis. Budeasa Mare (1749), 99.

Costandin, fiul lui Ștefan mare clucer de arie v **Balotă Costandin**.

Costandin, fiul lui Toma mare șetrar v **Rătescu Costandin**.

Costandin, fiul marelui stolnic Costandin v **Bălăceanu Costandin**.

Costandin, ginerele lui Frangu Daneș, <soțul> Ilincăi, portret mural la bis. Ciinenii Mici (1807, c. 1808), 151, 153.

Costandin (?), grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XIX), 507.

Costandin, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (1773...1801), 302.

C<os>tan<din ?>, grafit (1806), la *îndoienice* 1.

Costandin, ieromonah scrie o inscripție la m-reă Cotmeana (1706), 200.

Costandin, jupan v **Bucșănescu**; **Costandin Vârzaru**; **Rătescu Costandin**; **Vârzaru**.

Costandin, logofăt de Divan al lui Constantin Mavrocordat, menț. la Moșoaia (1741), 485.

Costandin, mare clucer (fost ~) v **Brătianu**.

Costandin, mare logofăt și mare vornic v **Dudescul**.

Costandin, mare postelnic v **Brâncoveanu Constantin**.

Costandin, menț. funerară la bis. Sf. Treime, Pitești (m. 1828), 531.

Costandin, menț. împreună cu Alicesandru și Rafila la bis. Luminile (1780—1781), 464.

Costandin, menț. împreună cu Ene și Gherghina la bis. Găinușa (m. 1801), 405; v și **Enciulescu**.

Costandin, menț. împreună cu Pantazi, Safta, Sanda la bis. Șuici v **Costandin**, polcovnic.

Costandin, menț. în pomelnic la : bis. *Braniștea* (c. 1831), 61; bis. *Bratia din Deal* (m. 1833), 63; bis. *Giorica, Uda* (c. 1830), 721; bis. *Cungrea* (c. 1841), 227; bis. *Drăganu-Olteni* <diferiți> (s. XIX), 353; bis. *Oeștii Pămînteni* (1839), 491 (probabil același cu **Costia**, jupin); bis. *Scăueni* (c. 1819), 638; bis. *Schitu* (1840), 647; bis. *Stoiceni, Predești* — **Costandin ?** — (1704), 567, v și **Brâncoveanu Constantin**; bis. *Șuici* (c. 1820—1830), 688; bis. *Timplari, Stoilești* (c. 1829), 667.

Costandin, menț. în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.

Costandin, menț. în pomelnicul lui Neculae Vijălie, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.

Costandin, menț. în pomelnicul lui Tudorache <Enciulescu>, la bis. Găinușa (1801), 405.

Costandin, menț. în pomelnicul Nedelcului, la bis. Surpați (1829), 674.

Costandin, menț. în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (1829), 674.

Costandin, menț. la bis. Catane (1807 ?), 109.

Costandin, menț. la bis. Drăganu-Olteni (1845), 351.

Costandin, menț. la bis. Goranu (1848), 425.

Costandin, menț. la bis. Luminile <probabil din fam.> Dobrei Sibiceanu (m.c. 1839), 465.

Costandin, menț. la bis. Luminile <probabil din fam. lui Dobrin Sibiceanu> (1839), 466.

Costandin, menț. la bis. Luminile, împreună cu Dobrin, Floarea ș.a. (1839), 467.

Costandin (?), menț. la bis. *Stoiceni, Predești* (1754—1755), 569; v și **Voica**, preoteasa.

Costandin, menț. la *îndoienice* (1848 ?), 7.

Costandin, menț. lângă Alecsandra la Fedeleșoiu (1729), 383.

Costandin, menț. lângă Ana, donator la m-reă Stinișoara (1808), 663.

Costandin, menț. lângă Anghelina în pomelnicul lui Statie Lupu, la bis. Surpați (1829), 674.

Costandin, menț. lângă Catrina, la bis. Toți Sfinții, Pitești <probabil din fam.> lui Costandin tabacul (c. 1817), 544.

Costandin, menț. lângă Costandina la bis. Schitu (1840), 647.

Costandin, menț. lângă Despina v **Vârzaru**.

Costandin, menț. lângă Dumitra la Albota (1703—1704), 6.

Costandin, menț. lângă Ecaterina, la bis. Scăueni (c. 1819), 638.

Costandin, menț. lângă Floarea, în pomelnicul lui Ion Cozma, la bis. Surpați (1829), 674.

Costandin, menț. lângă Ilinca în pomelnicul lui Nicolae Barză dulgherul, la bis. Surpați (m. 1829), 674.

Costandin, menț. lângă Ioana la bis. Răchitele de Sus (c. 1829), 585.

- Costandin**, menț. lingă Ivana la bis. Toți Sfinții, Pitești (probabil din fam.) lui Gheorghe, fratele lui Costandin tabacul (c. 1817), 544.
- Costandin**, menț. lingă Mariia în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Costandin**, menț. lingă Nedelea la bis. Cotmeana, Stolnici (1731—1732 ?), 211.
- Costandin**, menț. lingă Rada, la Rădăcinești (s. XVIII—XIX), 588.
- Costandin**, menț. lingă Rucsanda la bis. Clienii Mici (s. XIX ?), 144.
- Costandin**, menț. lingă Samfira la Jiblea Veche (1791—1792), 455.
- Costandin**, menț. lingă Smăranda printre ctitori la bis. Bărbălătești (1801), 28.
- Costandin**, menț. lingă Stana la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Costandin**, menț. lingă Stanca la Jiblea Veche (1778—1779), 454.
- Costandin**, menț. lingă Tinca, printre megieșii ctitori, la bis. Humele (1830), 430.
- Costandin**, menț. lingă Tudora în pomelnicul Jianului, la bis. Surpați (1829), 674.
- Costandin**, menț. lingă Zmăranda la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Costandin**, menț. pe o cruce de piatră la : *Albeștii Pămînteni* (1694), 1 ; *Bascov* (1802—1803), 10 ; *Bradul Clocotici* (1777—1778), 56 ; bis. *Jiblea Veche* (m. 1817—1818), 442 ; *Sălătrucu* (1732), 634 ; *Șuici* (1736—1737) v *Mavrocordat Constantin*.
- Costandin**, menț. pe o evanghelie dăruită la bis. Șuici (1834), 686.
- Costandin**, menț. pe o piatră la Pripoare (c. 1721—1722), 571.
- Costandin**, menț. pe o piatră de mormint a lui Iorga (Bănică), la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), 600 ; v și *Maria*.
- Costandin**, menț. printre ctitori la bis. Bumbești (1816), 106.
- Costandin**, menț. printre ctitori la bis. Gorani (1841), 418.
- Costandin**, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Costandin** (Nănoștandin), menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Costandin**, menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Costandin**, menț. printre ctitorii unei vechi fîntini din Matca Cotmenei (1832), 29.
- Costandin**, menț. printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Costandin** (diferiți) menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.
- Costandin**, pitar v. *Zăleanu*.
- Costandin**, polcovnic, al doilea soț al Saftei Brătianu, menț. la bis. Șuici (m. 1827—1844), 635, 689—690.
- Costandin**, postelnic v *Balotă Costandin*.
- Costandin** (Costantin), preot ctitor la bis. *Giorica*, Uda (1830), 720—721.
- Costandin**, preot din Valea Glimbocului, donator la bis. Prislopu Mare (1838), 575.
- Costandin**, preot fiul diaconului Mihai din moșu Bărbosu, ctitor la bis. Ciocănăi (1840), 126 ; v și *Badia*, preoteasa.
- Costandin**, preot menț. în pomelnic la bis. Ciofrîngeni (c. 1822), 131.
- Costandin**, preot menț. în pomelnicul lui Mihai postelnicul la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Costandin**, preot menț. lingă Candachiia, printre ctitorii bis. Cotu (1819—1820), 213—214.
- Costandin**, preot menț. lingă Licsandra preoteasa în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Costandin**, preot menț. lingă Mariia preoteasa în pomelnicul postelnicului Mihai, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127 ; v și *Costandin*, preot tatăl preotului Mihai.
- Costandin** (Costaandin), preot (probabil soțul) preotesei Magdalina, menț. printre ctitori la bis. Ciofrîngeni (1816, c. 1822), 130—131.
- Costandin**, preot se semnează la bis. Ruda (c. 1797...1811), 623.
- Costandin**, preot (soțul) preotesei Costandina, ctitor, portret mural la bis. Vătășești (c. 1803—1805), 759—760.
- Costandin**, preot tatăl preotului Mihai, menț. la bis. Ciocănăi (m. 1840), 126 ; v și *Costandin*, preot menț. lingă Maria preoteasa.
- Costandin**, reprezentat lingă Floarea în pictura murală la bis. Schitu (1840), 646 ; v și *Floarea*, diaconeasa.
- Costandin**, stolnic mare v *Bălăceanu Costandin*.
- Costandin**, tabac (probabil soțul) Marinei, ctitor la bis. Toți Sfinții, Pitești (1816—1817), 543—544.
- Costandin**, voievod v *Brâncoveanu Constantin* ; *Ipsilanti Constantin* ; *Mavrocordat Constantin* ; *Racoviță Constantin*.
- Costandin**, zugrav v și *Dinu*.
- Costandin** (Costantin), zugrav din Argeș (diferiți ?) (c. 1832—1848), lucrează împreună cu Pandeileimon zugravul din Argeș, 482, 490 ; ~ cu Stan postelnicul zugravul din Văța, 126 ; zugrăvește icoane, 15, 16, 22, 43, 90, 271, 413, 463, 493, 604, 662.
- Costandin**, zugrav menț. în pomelnicul Jianului, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Costandin** (zugrav ?) menț. în pomelnicul lui Anăghel (Dozescu) zugravul, la bis. Cotu (c. 1820), 215.
- Costandin** Basarab (Băsărab), voievod v *Brâncoveanu Constantin*.
- Costandin** Craioveanu, fiul lui Vladu Hoarță, grafit la m-reă Fedeleșciori (1747—1748), 372.
- Costandin** Gehan (~ Mihai), voievod v *Racoviță Constantin*.
- Costandin** Matei v *Bulegi Costandin Matei*.
- Costandin** Nicolae (Nicolae), voievod v *Mavrocordat Constantin*.

- Costandin Păiușăscu**, preot <din *Păișești*, com. Bascov>, donator la bis. Bascov (1832), 9.
- Costandin <Vărzaru>**, jupan <fiul> lui Radu <Vărzaru fost> mare armaș, menț. la Borlești (1660), 55.
- Costandina** v și **Călinescu Costandina**; **Costândina**; **Dima**.
- Costandina**, <fiica lui> Ștefan mazilu și a Mariei, portret mural la bis. Birsoeni (1838), 654.
- Costandina**, menț. în pomelnic la bis. Delureni (m.c. 1840), 337; v și **Dăniceleu**.
- Costandina**, menț. lingă Costandin, la bis. Schitu (1840), 647.
- Costandina**, menț. lingă Danil la bis. *Telești*, Costești (1782—1783), 190.
- Costandina**, menț. lingă Ilie, la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Costandina**, menț. lingă Marin, la bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840 ?), 416.
- Costandina**, menț. lingă Mărin, la bis. Surpați (m.d. 1830), 674.
- Costandina**, menț. pe o cruce de cult la bis. Drăgănești (1796), 355; v și **Dumitru**; **Neacșa**; **Dumitrașcu**; **Chiereața**.
- Costandina** (?), menț. pe o cruce de piatră la Albeștii Păminteni (1694), 1.
- Costandina**, menț. printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
- Costandina** (Cosetandina), menț. printre ctitorii din fam. lui Floria Nicolae Ivănescu, la bis. Gorani (1841), 418—419.
- Costandina**, menț. printre ctitorii vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1818), 107.
- Costandina**, preoteasa menț. lingă preotul Ioan, în pomelnicul postelnicului Mihai la bis. Ciocănai (m.c. 1840), 127.
- Costandina**, preoteasa <soția> preotului Costandin, portret mural la bis. Vătășești (c. 1803—1805), 760.
- Costandina** <probabil soția> lui Arizan Iordachic, menț. la bis. Morăști (1833), 483.
- Costandini** v și **Constantin**; **Costa**; **Costandin**; **Costandinu**; **Costantin**; **Costă**; **Dincă**; **Dinu**.
- Costandini <diverși>**, menț. la bis. Cungrea (m. 1838), 230; v și **Anghelina**.
- Costandinu**, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVIII), 507.
- Costandinu**, menț. în pomelnic la bis. Mavrodolu, Pitești (m.c. 1818), 516.
- Costandinu**, menț. lingă Maria la bis. Drăganu-Olteni (1802—1803), 348.
- Costandinu**, menț. lingă Mariia, printre ctitorii *vechii bis. Tuturor Sfinților*, la Șerbănești (c. 1790—1810), 676.
- Costantin** v și **Constantin**; **Costa**; **Costandin**; **Costandini**; **Costandinu**; **Costă**; **Dincă**; **Dinu**; **Nicolae Costantin**.
- Costantin**, diacon ctitor la bis. *Ciorica*, Uda (1830), 720.
- Costantin** (?) menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1778—1779), 454.
- Costantin**, preot, v **Costandin**, preot soțul preotesei Costandina.
- Costantin**, preot menț. lingă preoteasa Stanca, printre ctitorii noi, la bis. Bumbuești (c. 1816), 108.
- Costantin**, zugrav v **Costandin**.
- Costantin Alexandru**, voievod v **Ipsilanti Constantin**.
- Costantin Nicolae**, voievod v **Mavrocordat Constantin**.
- Costă** v și **Constantin**; **Costa**; **Costandin**; **Costandini**; **Costandinu**; **Costantin**; **Dincă**; **Dinu**.
- Costă** (?), menț. lingă Mariia la Prosia (1750—1751), 578.
- Costândina** v și **Costandina**.
- Costândina**, menț. în pomelnic la bis. Schitu (1840), 647.
- Costea** v și **Costia**.
- Costea**, donator la bis. *Telești*, Costești (1772—1773), 188.
- Costea**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Costea**, menț. în pomelnic (jupan) v **Vilara**.
- Costea**, menț. lingă Calia pe o piatră de la bis. Sf. Ioan, Pitești (178<.> ?), 553.
- Costea**, menț. printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.
- Costești** <localitate>, Ionu dascăl din ~ menț. la m-reă Brădet (s. XVIII), 82.
- Costești** <oraș, j. Argeș>:
- ~ Podu Broșteni, Bis. Adormirea, 184—185; ~ Biserica de lemn, Toți Sfinții, 186—187;
- ~ Telești, Biserica de lemn, Înălțarea Domnului, 188—190;
- ~ Zorile, Biserica de lemn, Cuv. Paraschiva, 191—194; ~ Bis. Cuv. Paraschiva, 195.
- Costești** <com. Costești, j. Vilcea ?>: preotul Grigorie din ~ 376.
- Costești-Vilsan** <com. Mușătești, j. Argeș>: Bis. Sf. Nicolae, 196.
- Costia** v și **Costă**; **Costea**; **Slăvescu**.
- Costia**, jupin ostenitor la bis. Oeștii Păminteni (1840), 489; probabil același cu **Costandin**, menț. în pomelnic la bis. *cil*.
- Costin**, pitar v **Tigveanu**.
- Costin**, tatăl lui Ion v **Runcianu**.
- Cotmeana** <com. Cotmeana, j. Argeș>: *Mănăstirea* ~ (Codmeana ~), Bis. Buna Vestire, 197—208; ~ ctitor Mircea cel Bătrîn <reface biserica>, 197; clopot dăruit la ~ în domnia lui Dan I, 205; egumeni, arhimandrit al ~ 29, 198, 202, 205, 208; ~ ispravnic la lucrările de la alt lăcaș, 724; economi ai ~ 29, 207; monah donator la ~ 201; v și *Cozia*, Mănăstirea. ~ Bis. Sf. Arhangheli, 209.
- <Cotmeana, riul>, fîntină ce a existat în matca ~ <la Gavăt>, 29.
- Cotmeana** <com. Stolnici, j. Argeș>: Biserica de lemn Sf. Nicolae, 210; Bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva, 211—212.
- Cotmenița**, cartier v **Băbana**.
- Cotu** <com. Uda, j. Argeș>: Bis. Adormirea, 213—218.

Cotul Troianului <toponimic la Cornăţel>, 183 ; v şi **Cornăţel**.

Cozănescu v şi **Cozmescu**.

Cozănescu Dumitraşico, jupan soţul jupinesei Florea, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), 153.

Cozia, Mănăstirea (Cosia ; Coziia) <oraş Călimăneşti, j. Vilcea>: Bis. Sf. Treime ; ~ Mircea cel Bătrîn şi fiul său Mihail voievod <dăruiesc> clopote la ~ 257, 258 ;

~ moşie a ei la Stinişoara, 660 ;

~ egumeni, arhimandriţi, năstavnici, 30,

31, 36, 38, 39, 197—200, 257, 258, 277,

446, 636, 639, 660 ; ~ ispravnic, 659 ;

~ eclesiarh, 31 ; econom al ~ 640 ;

preot monah de la ~ 209 ; Gheorghe

<Gherontie> zugrav de la ~ 176 ;

~ clopot turnat la ~ 277 ;

~ arde în timpul războiului austro-turc, 39.

Coziianu v **Theodocsie**.

Cozma v şi **Apostu**, diacon ; **Cosma** ; **Costandin** ; **Floarea** ; **Gheorghe** ; **Ion**, preot ; **Iona** ; **Ispas** ; **Marica** ; **Marila**, diaconesa ; **Niculae** ; **Sanda**, preoteasa ; **Stana** ; **Stanăca**.

Cozma, arhiereu, episcop de Buzău v **Cozma Popescu**.

Cozma, ierodiacon scrie o inscripţie pe o cruce de piatră la Berislăveşti (1793—1794), 41.

Cozma, ieromonah menţ. lângă preoteasa Neacşa în pomelnicul lui Ioniţă Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.

Cozma, menţ. lângă Neacşa la Cornăţel (1733), 183.

Cozma, menţ. lângă Stanăca, în pomelnicul lui Ion Cozma, la bis. Surpaţi (m. 1829), 674.

Cozma (?) se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeş (s. XVI), 291.

Cozma Ion, <probabil fiul lui Cozma şi al Stanăcăi>, pomelnicul lui la bis. Surpaţi (1829), 674.

Cozma <Popescu> (Cosma), arhiereu, mitropolit al Țării Româneşti (1787—1792), ctitor, portret mural la bis. Flămînzest, C. de Argeş, 315 ;

~ fost episcop de Buzău (1763—1787), donator la ctitoria sa, 316 ;

~ zidire făcută în vremea păstoriei sale, 167.

Cozmescu v şi **Cozănescu** ; **Smaranda**, preoteasa ; **Şarban**, preotul.

Cozmescu Dumitru, soţul Zoicăi ctitor la bis. Bulimanu (1838 ; m. 1843), 105.

<**Cozmescu**> **Florea**, jupineasa lui Dumitraşico Cozănescu, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), 153.

<**Cozmescu**> **Iona**, fiica lui Dumitraşico Cozănescu, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), 153.

<**Cozmescu**> **Zoica**, soţia lui Dumitru Cozmescu, ctitoră la bis. Bulimanu (1838 ; m. 1843), 105.

Cragio (?), gravat pe un chivot de la Biserica Domnească, Piteşti (1811), 512.

Craiova <municipiu, j. Dolj>: <Bis. Mintuleasa, 334 ;>

~ Dinu, Fotache şi Ilie zugrăvi de la ~ 163, 171, 215, 222, 648 ; Matei Cantacuzino mare ban la ~ în divanul Domnesc, 485 ; Constantin Brăiloiu, fost mare elucer de la ~ 660 ; v şi urm. ; **Vladu Hoară**.

Craioveanul v **Costandin Craioveanul**.

Crăciun, menţ. împreună cu Simeon, Gheorghe s.a. la Bis. Sf. Nicolae şi Sf. Pantelimon, Piteşti (c. 1830—1840), 528.

Crăciun, menţ. în pomelnic la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.

Crăciun, menţ. lângă Stana, pe crucea de la Ştefăneşti, Piteşti, la Muzeul Judeţean (1714—1715), 550.

Crăstia, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeş (s. XVI—XVII), 293.

Creaţa, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeş (s. XVI—XVII), 294.

Creaţa, menţ. lângă Şarban la Bis. Drăganu-Oltene (s. XIX), 352.

Cremănari, plasa v **Cremenari**.

Cremenari <com. Galicea, j. Vilcea>: Biserica veche de lemn menţ. ; Bis. Intrarea în Biserică, 219—225.

<**Cremenari**> (Cremănari), plasa j. Argeş, 566.

creştini, ctitori, donatori, *passim* ; v şi **biserici** ; **ctitori** ; **enoriaşi** ; **mahalaşi**.

Creţul, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeş (s. XVI—XVIII), 295.

Creţulescu v **Iordache Creţulescu**.

Criaţa v **Drăguţoiu Criaţa**.

Cristea v **Crăstia** ; **Hristea**.

Cristina, pomenită la Biserica Domnească, C. de Argeş (s. XVII ? — XVIII), 296.

cruce : de bronz, la *indoielnice*, 6 ;

~ de lemn, 120, 190, 381, 390, 398, 411, 424, 464, 471, 498, 671, 686, 748 ; ~ de lemn sculptat, 44, 57, 86, 112, 196, 266, 317, 323, 335, 355, 356, 390, 392, 432, 459, 464, 481, 563, 564, 576, 577, 645, 675 ; ~ de lemn zugrăvită, 44, 324 ; ~ pictoric, 434, ; v şi **troiţă** ;

~ de lemn funerare, 192—194, 225 ;

~ de lemn îmbrăcată în argint, 264 ;

~ în argint aurit, 366 ; ~ filigranat, 202, 279, 670 ; ~ în metal aurit, 358 ; ~

cu miner de argint aurit şi încrustaţii de email, 562 ;

~ de piatră, 1, 2, 6, 40—42, 50, 55, 56, 67, 68, 92, 98, 100, 104, 124, 150, 180, 183, 196, 262, 274, 332, 385, 391, 403, 439—441, 449, 451, 452, 454—456, 487, 549—551, 588, 599, 632, 634, 643, 644, 659, 676, 677, 679, 705—707, 713, 714, 722, 767, 768 ; ~ cu o inscripţie document, 485 ; cu o inscripţie răzuită, 100 ; ~ rescrisă, 450 ; ~ fragmente, 322 ;

~ funerare, 7, 50, 85, 314, 431, 443, 461, 471, 523, 532, 597 — 599, 680, 689, 763, 766 ; la *indoielnice*, 5, 7 ;

~ cu inscripții redată după publicații și manuscrite, 10, 13, 382—384, 386, 391, 442, 450, 453, 486, 673.

crucer v și elucer; diacon ~; meșter, lemnar.

erugul lunii, în cronologia unor inscripții, 240, 715; ~ soarelui, 240, 241, 255, 715.

ctitori (tituri), de biserici, mănăstiri schituri v biserici; cei dintii ~ 360; al doilea ~ 87, 360; ~ vechi, 107; ~ noi, 108; ~ mare, 645; ~ de bun neam, 536; ~ recomandări ale ~ pentru lăcașurile lor, pentru dreptul de a fi ~ 163, 232, 280, 342, 344, 697, 724, 725, 755; ~ oseminte ale unui ~ deshumate în prezența mitropolitului, 96; ~ înhumați la ctitoria lor, a familiei lor v pietre de mormint;

~ într-o înfățișare deosebită, în pictura murală, 128; v și portrete murale;

~ de cruci de lemn și de piatră v eruel;

~ de cișmele și fântini, 29, 87, 318, 319.

ctitorie desăvârșită, 232; v și biserici.

Culai v și Nicolae.

Culai, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.

euminecătură, preot necuminecat, menț. pe o cruce de piatră, 124.

Cungrea (com. Ciomăgești, j. Argeș): Bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva, 226—230. cunună v coroană.

eununie, porunci privind interzicerea petrecerilor la o biserică în vremea săvârșirii ~ 737.

cupeț v negustor.

Curchi, menț. lângă Dumitra la Jibla Veche (1831), 439.

curte, a episcopiei, lucrări (zidiri) făcute de un episcop, 318; ~ a uni schit, cișmeaua lui din ~ 87; ~ mare a unei biserici, pentru morminte, 737.

Curtea de Argeș (Arăgeș; Argeș; Argeșul; Arși; Curtie de ~), oraș, j. Argeș: ~ Flămânzești (Simidreni), în toponimia orașului, 315, 322; ~ Olari (cartierul) menț., 322; v. și Bis. Olari; ~ Valea Iașului, menț. în toponimia orașului, fântina de la ~ 319; ~ Valea lui Stanislav menț. în toponimia orașului, 322; v și Bis. Sf. Voievozi; ~ județi ai orașului, 269, 282; ~ Mănăstirea Argeșului, Bis. Adormirea Maicii Domnului, 231—268; zidită pe locul unei vechi biserici dirimate, 232; voievozi ctitori la ~ 231—235; tirnosită de patriarul Constantinopolului, 235; morminte voievodale, 237—243; portrete murale voievodale, 244; danii deosebitei la ~ 232, 234; ~ (arhitect moldovean) și zugrăvi transilvăneni lucrează la ~ 247, 250; v și meșteri de clopote; alți transilvăneni ~ posibil meșteri ~

nobil polon ș.a. vizitatori se semnează la ~ 245, 246, 249, 251;

~ egumeni, arhimandriți ai ~ 71, 73, 233, 243, 248, 259, 260, 262, 315, 316, 361; ~ ctitori ai unor lăcașuri, 71, 73, 361;

~ cruce de piatră ridicată pentru un egumen mort de ciumă la ~ 262;

~ metoh al ~ Bis. Sf. Voievozi, Flămânzești, 316;

~ Mănăstirea Argeșului devine sediu al Episcopiei de Argeș, 235, 236, 243, 244, 254; noua episcopie, 548;

~ paraclisul Sf. Serghie și Sf. Vach al ~ 254;

~ Episcopi de ~ v Iosif; Ilarion; Grigorie; ~ cirmuitor al Mitropoliei, 30; ctitori, donatori v arhieru; biserici; episcopi;

~ arhimandrit al ~ 61; ~ vicar (fost), 17; tirnosește biserica unei mănăstiri, 660; ctitori v arhimandrit; biserici; egumen; vicar;

~ clopotniță a ~ arde, este refăcută, 260, 261;

~ moșii, munte, vii preluate de ~ de la Schitul Robaia, 602;

~ Bis. Brad—Botușari, Intrarea în Biserică, 269—271; ctitorie domnească, refăcută de Ioniță Taftur județul ș.a. orașeni, 269;

~ Biserica Domnească, Sf. Nicolae, 277, 278, 284—314, 320—321; la indoienice, 1; la falsuri, 1—23; Radul vodă Negru ctitor la ~ menț. (textual); 277, 278; portrete voievodale în tabloul votiv, 288; grafit cu știrea morții la Cimpulung a lui Basarab I, 284; pietre de mormint voievodale și fragmente de ~ 285, 289, 320, 321; grafite amintind nume voievodale, 287, 290, 291, 293, 295; ~ și sigle, probabil ale unor meșteri, 286, 287, 313; ale unor grămăticii și logofeți, 291—294, 297; a unui negustor, 293;

~ clopote deteriorate în războiul austro-turc, 277;

~ înfrumusețări și refaceri la ~ 298—300; rezugrăvirea lăcașului, 303—304;

~ moaștele Muceniței Filofteia la ~ 277;

~ Bis. Drujești, 272;

~ Bis. Olari, 273—276;

~ Bis. Sf. Gheorghe, 277—279;

~ Bis. Sf. Îngeri, 280—283;

~ Bis. Sf. Voievozi, Flămânzești (ctitorie) a unui arhieru, 315—317; metoh al m-rii Argeșului, 316;

~ Cișmele, Fântina „Meșterului Manole”, 318—319;

~ Muzeul orășenesc ~ 319—322.

~ v și Pădăreț, zugrav din ~.

cutremure, menț. 615; biserici slăbite, surpate de ~ 515, 548, 660, 725.

Dadulen v și Morie.

Dadulen Opre, din Sebeș, soțul Mariei, donator la bis. Greblești (1798), 426.

dajdie a vistieriei dintr-un județ, plătită de un fost mare vornic pentru sate fugite, 485.

Damaschin, arhimandrit egumen al m-rii Argeșului (m. 1814), 260.

Damaschin, ieromonah din Argeș se semnează la m-reă Fedeleșciori (s. XVIII), 379 ; v și urm.

Damaschin, ieromonah din <Curtea de> Argeș, fiul lui Oprea sticlarul, ctitor, portret mural la bis. Sf. Ingeri, C. de Argeș (1717), 280—281 ; v și precedent.

Damaschin, menț. pe un vas de cositor (s. XVII), 554.

Damaschin <eroare> monahie ctitoră la bis. Găujani (1792), 412.

Damian (Damianu), menț. lângă Iona, printre ctitori la bis. Ciofringeni (1816, c. 1822), 130—131.

Dan, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 295.

Dan (?), menț. printre ctitori la bis. Bumbești (1816), 106.

Dan, preot menț. lângă preoteasa Ana, la Rădăcinești (s. XVIII—XIX), 588.

Dan <I> (Ioan ~), voievod, domn al Țării Românești (1383—1385), clopot dăruit m-rii Cotmeana, în domnia lui ~ 205.

Dana, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 297.

Dana, menț. pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715), 550.

Dana, preoteasa, menț. lângă preotul David la Cerbureni (m. 1729—1730), 124.

Daneiu, ajutor la bis. Recea (1805), 591.

<**Daneș**> **Costandin** <fiul> lui Frangu Daneș, ctitor, portret mural la bis. Cîinenii Mici (c. 1808, 1841), 153, 155.

<**Daneș** ?> **Dumitra**, soția lui Nicolae <Daneș ?>, donatoare la bis. Cîinenii Mici (1840), 157.

Daneș Frangu (Daneși ~), jupan soțul Mariei, ctitor, portret mural la bis. Cîinenii Mici (1807, c. 1808), 151, 153.

Daneș Ilinca <fiica lui> Frangu Daneș, v Ilinea, soția lui Costandin.

<**Daneș**> **Mariia**, jupîneasa lui Frangu Daneș, ctitoră, portret mural la bis. Cîinenii Mici (1807, c. 1808), 151, 153.

Daneș Nicolae <fiul lui> Frangu Daneș, ctitor, portret mural la bis. Cîinenii Mici (1807—1841), 151, 153, 155, 156 ; în identificare probabilă, soțul Dumitrei (?), 157.

<**Daneș** ?> **Pătru**, <probabil din familia lui> Frangu Daneș, menț. printre ctitori la bis. Cîinenii Mici (1807), 151.

Daneș Ștefan, menț. la bis. Cîinenii Mici (1842), 160.

Daneș Toma (Daneși ~), <fiul lui> Frangu Daneș, ctitor, portret mural la bis. Cîinenii Mici (1807, c. 1808), 151, 153.

dani <deosebite> la biserici și mănăstiri 18, 126, 232, 234, 342, 387, 417, 446, 579, 602, 665 ; interdicție pentru cei ce nu au dreptul la *dăruială*, 342 ; v și **ban** ; **biserici** ; **cărți** ; **moște** ; **odoare** ; **pruni** ; **taleri** ; vii.

Daniil, logofăt v Cantarolo.

Daniil Gărdescu, ieromonah, eclesiarh al m-rii Cozia, portret mural la bis. Bercioiu (1838), 31.

Daniil, duhovnic menționat pe o piatră funerară de la m-reă Turnu (1835), 711.

Dauil, ierodiacon, egumen al m-rii Cotmeana, menț. într-o inscripție funerară (1837), 208.

Dauil, menț. lângă Costandina la bis. Telești—Costești (1782—1783), 190.

Dauil <*diferiți*>, monahi menț. pe o cruce de piatră la m-reă Turnu (1835—1836), 713.

Dara, munte în <j. Argeș>, dăruit de ctitori la Schitul Robaia <1644> ; m. 1848), 602.

dascăl se semnează la o biserică, 82, 301, 717 ; moartea unui ~ menț. la o biserică, 293 ; ~ cumpără o moșie la mezat, pe care o lasă apoi sătenilor, 344 ; ~ ctitor la o biserică, 352, 415, 543, 544 ; ~ zugrav, 8, 174, 741 ; ~ lucrează o troiță de cult, 422.

David, ctitor, portret mural la bis. Dingești (1820), 339, 341.

David, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 295.

David, grămătic se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), 293.

David, menț. în pomelnic la bis. Scăueni (c. 1819), 638.

David, menț. pe o cruce de piatră la Sălătrucu (1732), 634.

David <personajul biblic>, menț. într-o pisanie cu formular deosebit, la m-reă Berislăvești (m. 1762), 34.

David, preot menț. la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon, Pitești (c. 1830—1840), 528.

David, preot menț. lângă preoteasa Dana, la Cerbureni (m. 1729—1730), 124.

David, zugrav <din C. de Argeș>, semnează icoane, la Schitul Scăueni (1813), 640—641.

David Costandin, donator la bis. Mlăceni (1780), 480.

David Dorin, ctitor la bis. Valea Faurului (1797), 744.

Dădărlan v Dărădălan.

Dăești <com. Dăești, j. Vlcea> : piesă în proprietatea pr. I. Druțu 323—324.

Dăguțăscu Barbu, tatăl lui Simon menț. la Bis. Sf. Dumitru și Sf. Nicolae, Pitești (m. 1843), 524.

<**Dăguțăscu**> **Iana**, soția lui Simon <Dăguțăscu>, donatoare la bis. Sf. Dumitru și Sf. Nicolae, Pitești (1843), 524.

<**Dăguțăscu**> **Simon**, fiul lui Barbu Dăguțăscu, donator la bis. Sf. Dumitru și Sf. Nicolae, Pitești (1843), 524.

Dănăcelu Gheorghe, polcovnic, donator la bis. Cocoru (1837), 172. v și **Dănelcel**.

Dănescul v **Vișan**.

Dănelcel Gheorghe, căpitan soțul Mariei, ctitor la bis. Delureni (1840), 336; v și **Dănăcelu**.

⟨**Dănelcel**⟩ **Marlia**, soția căpitanului Gheorghe Dănelcel, ctitoră la bis. Delureni (1840), 336.

Dărădălan v **Savu**.

dări v **văcăritul**.

Deagu de Jos ⟨com. Recea, j. Argeș⟩: Biserica veche; Bis. Adormirea, 325.

Deagu de Sus ⟨com. Recea, j. Argeș⟩: Bis. Adormirea, 326—332.

deal, în hotarul unui teren de arătură, 579; ~ cu vii, vinăriciul domnesc cu părpărul și dreptul de judecată, întărite unei mănăstiri, 234.

Dealul Bisericii ⟨com. Uda, j. Argeș⟩: Bis. Sf. Voievozi și Cuv. Paraschiva, 333.

Dealul Alimăneștilor, j. Argeș, vinăriciul domnesc cu părpărul și judecata asupra viilor din ~ întărite m-rii Argeșului, 234.

Dealul Jărdiei ⟨toponimic la Jiblea Veche⟩, 454.

Dealul Oii (Dialu ~) ⟨toponimic la⟩ Bădiceni, fașă de moșie, care merge pînă la ~ 18.

Dealul Villor ⟨com. Poiana Lacului, j. Argeș⟩: Bis. Sf. Teodor Tiron 334.

Dedeleşti, neamul ~ v **Dinu**; **Dragonir**; **Duminecă**; **Gheorghe**.

Dedul, menț. lingă Marta, printre donatori la bis. Ruda (1624), 608.

Dedulești ⟨com. Morărești, j. Argeș⟩: * Biserica veche; Bis. Cuv. Paraschiva și Sf. Treime 335.

Deleu, menț. lingă Boba, printre ctitori la bis. Titești (1760—1761), 697.

Deleanu Ioan, serdar contribuie la facerea unei chilii la m-rea Turnu (1843), 712.

Deleanu Ioan ⟨a ?⟩, contribuie la facerea unei chilii la m-rea Turnu (1843), 712.

Delureni ⟨com. Stoilești, j. Vilcea⟩: Bis. Intrarea în Biserică, 336—338.

desfrinate (animale); în recomandarea ca o ctitorie să nu ajungă locuință pentru ~ 232;

Despa v **Colfescu Despa**.

Despa ⟨din familia lui⟩ Ioan Nedelia diacONU, ctitoră, portret mural, menț. lingă Niacșu la bis. Ciocănăi (1840), 126—128.

Despa, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVII), 507.

Despa, jupanița lui Theodor v **Despa Rudeanu**. **Despa**, menț. lingă Cirstia la Deagu de Sus (1714), 332.

Despa, menț. lingă Dima, printre donatori la bis. Ruda (1624), 608.

Despa, menț. lingă Florea, în pomelnicul Jianului, la bis. Surpați (1829), 674.

Despa, menț. lingă Radu, printre ctitori la bis. Bărbălătești (1801), 28.

Despa, menț. lingă Tănăsie la Jiblea Veche (1702), 449.

Despa, ⟨diferite⟩, menț. pe o cruce de piatră la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274.

Despa, pomenită la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.

Despa ⟨**Rudeanu**, a doua soție lui Tudor Rudeanu slugerul⟩, portret mural la bis. Ruda (s. XVII), 611.

Despina v și **Dospena**; **Dospina**.

Despina, menț. lingă Costandin la bis. Vărzari v **Vărzaru Despina**.

Despina ⟨**Millița**⟩, doamna lui Neagoe Basarab voievod (1518—1529), menț., 237—239, 242; ctitoră, portret mural 244.

diaconi menț., 294, 295, 354, 525, 599, 763; ~ moș, urmași ai lui, 418; ~ moș ctitor, 666; ~ ctitori, 46, 126, 213, 410, 419, 435, 484, 580, 665, 693, 697, 720, 759; ~ menț. printre ctitori în pomelnice, 4, 63, 127, 214, 220, 353, 416, 473, 585, 647, 667, 674, 721; portrete murale ale unor ~ 64, 128, 153, 315, 581, 692, 698; ~ donatori, 146, 188, 566, 696, 764; ~ duhovnic, 760; hirotonirea unui ~ 96; ~ ridică o cruce de piatră, 487; ~ se semnează la o biserică, 204, 291, 292, 481, 507, 617;

~ cruceri, 57, 112, 266, 323, 335, 355, 356, 390, 432, 459, 498, 563, 576, 748; ~ scriu inscripții pe cruci de piatră și pe pietre, 17, 51, 479, 571, 697; ~ scrie o inscripție la o biserică de lemn, 481; ~ ⟨pivangiu⟩ (puigiu), 549, 561; ~ zugrăvi, 76, 215, 222, 329, 610, 613, 702; v și **ierodiaconi**;

~ ⟨eroare⟩ v **negustor**, **ispravnic**.

diaconite (diaconese), menț. 487, 667; ~ ctitoare 126, 213, 315, 430, 435; ~ menț. printre ctitori în pomelnice, 63, 127, 220, 353, 416, 419, 585, 647, 674, 721; ~ portret mural, 64, 128, 153, 315, 581, 646, 692, 698; ~ înfățișată în chip deosebit în pictura murală a unei biserici, 128.

Dieul Cădăllu (?), grafit la Biserica Domnească C. de Argeș (1800—1801), 302.

Dicului v **Ion Dicului**.

Didrih ⟨**Dridu**, j. Ilfov⟩: luptă a lui Radu de la Afumați, cu turcii la ~ 241.

Dilamanta, menț. lingă Ioan la bis. Ioanicești (1791—1792), 432.

Dileu, menț. pe o cruce funerară la m-rea Brădet (m. 1788—1789), 85.

Dima, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 297.

Dima ⟨**greul**⟩, jupan, piatra lui de mormint la bis. Brătieni (m.a. 1634), 93.

Dima, menț. în pomelnic la bis. **Timplari**, **Stoilești** (m.c. 1829), 667.

Dima, menț. lingă Despa, printre donatori la bis. Ruda (1624), 608.

Dima, menț. pe o cruce de piatră la Albeștii Pămînteni (1694), 1.

Dimitrașcu v și **Dimitrie** ; **Dumitrașco** ; **Dumitrașcu** ; **Dumitru**.
Dimitrașcu (Aimitrașcu), menț. printre ctitor la bis. Moșoaia (1806), 484.
Dimitri, grămatic se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 292.
Dimitri, se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), 292.
Dimitrie v și **Dimitriu** ; **Dimitru** ; **Dumitru** ; **Dumitre** ; **Dumitri** ; **Dumitrie** ; **Dumitriu** ; **Dumitru** ; **Miltrea** ; **Mltrea** ; **Șerăhănescu Dimitrie** ; **Topeneanu Dimitrie**.
Dimitrie, ctitor la bis. *Ciorica*, Uda (1830), 720.
Dimitrie, diacon menț. lângă Rada diaconeasa în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
Dimitrie, fiul lui Grigorie mare paharnic v **Druănescu Dimitrie**.
Dimitrie, frațele lui Mihai v **Popovici Dimitrie**.
Dimitrie, menț. în pomelnic la bis. Delureni (m.c. 1840), 337 ; v și **Dăniel**.
Dimitrie, menț. în pomelnic printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14.
Dimitrie, menț. lângă Anastasia la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721 ; probabil, același cu **Topeneanu Dimitrie**.
Dimitrie, negustor, donator la bis. Ciinenii Mici (1758), 141.
Dimitrie, preot ctitor la bis. *Ciorica*, Uda (1830), 720.
Dimitrie, preot grafit la bis. *Stoiceni*, Predești v **Dumitru** (?), preot.
Dimitrie, preot la bis. *Racovița* v **Dumitru**, preot ... soțul preotesei Stanca.
Dimitrie, preot menț. lângă Ilinca preotesea la Bis. *Ciorica*, Uda (m.c. 1830), 721.
Dumitre, preot menț. lângă Marina preotesea la bis. *Ciorica*, Uda (m.c. 1830), 721.
Dimitrie, preot zugrav v **Dumitru**, preot zugrav.
Dimitriu v și **Dimitrie** ; **Dimitru** ; **Dumitru** ; **Dumitre** ; **Dumitri** ; **Dumitrie** ; **Dumitriu** ; **Dumitru** ; **Mltrea** ; **Mitria**.
Dimitriu Mathei, portret mural la bis. Bericioiu (1838), 31.
Dimitru v și **Dimitrie** ; **Dumitru** ; **Mltrea**.
Dimitru, logofăt se semnează la m-rea Brădet (s. XVII–XVIII), 79.
Dina v și **Costandina**.
Dina, diaconița soția diaconului Vasile, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), 153.
Dina, menț. lângă Ion, în pomelnicul lui Ion, vărul lui Gheorghe Călinescu, la bis. Surpați (1829), 674.
Dina, menț. lângă Petriia la bis. Cungrea (c. 1841), 227.
dinastie, scitică, rege din ~ menț. la *falsuri*, 20.
Dineă v și **Constantin** ; **Costandin**.
Dineă, donator la bis. *Telești*, Costești (1772–1773), 188.
Dineă, jupan v **Bucșănescu**.
Dineă, postelnic v **Brătilanu**.

Dinu v și **Constantin** ; **Costandin**.
Dinu, dăruiește teren de arătură de la Moara veche, la bis. *Racovița* (1819–1820), 579.
Dinu, diacon menț. printre ctitori la bis Albota (c. 1806), 4.
Dinu, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVIII), 295.
Dinu, grafit la bis. Ruda (1735...1797), 614 ; v și **Dinu**, preot.
Dinu, grafit la bis. Ruda (c. 1796–1797), 622.
Dinu, jupan, fratele lui Răducan postelnic, <din fam. Slăviteșcu ?>, portret mural la bis. Ruda (1780–1781), 612.
Dinu, menț. lângă Voica la bis. *Timplari*, Stoilești (m.c. 1829), 667.
Dinu (?), menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
Dinu, preot, grafit la bis. Ruda (1735–1736), 614.
Dinu <tatăl ?> preotului Duminecă, din neamul Dedeleştilor, menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.
Dinu <*Costandin*>, zugrav <de la Craiova> lucrează împreună cu Manolea și Radu preotul la bis. Ciinenii Mici și Sinbotin (1806, c. 1808), 152, 648.
Dinul v **Mocanu Dinul**.
Dionisi, monah menț. pe o cruce de piatră de la m-rea Turnu (1844), 714 ; v și **Dionisie**, preot monah.
Dionisie, fost exarh al Ungrovlahiei <*textuel*>, donator la Schitul Păușa (1812), 495.
Dionisie, ieromonah (?) menț. printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.
Dionisie, monah <din familia Olănescu ?>, menț. lângă Ana ieroschimnică, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
Dionisie, monah econom menț. la m-rea Cotmeana (1826), 207.
Dionisie, monah zugrav de icoane, de la m-rea Fedeleșciori (1826), 381.
Dionisie, preot monah ridică o cruce de piatră la m-rea Turnu (1835–1836), 713 ; v și **Dionisi**, monah.
Dipalița <localitate în Grecia>: persoană din ~ înhumată la Biserica Domnească, C. de Argeș, 306.
discopotir, dăruit la o biserică, 512, 603.
diseos, de argint, 509, 527 ; ~ aurit, 88 ; ~ cu picior, 513.
divan, judecată în ~ logofăt de ~ 485.
Dimbovnic v **Valea Dimbovnicului**.
Dingesti (Dinghești) <com. Berislăvești, j. Vilcea>: Bis. Buna Vestire, 339–341.
doamnă menț., 13, 237, 255, 295, 631 ; ~ a țării <*textual*> menț. unei stăpîniri deosebite, 233 ; ~ bună creștină, 510 ; ~ căsătorită cu un voievod moldovean, 242 ; ~ ctitoră, portret mural, 73, 244, 288, 360, 510 ; ~ intră în monahism, piatra ei de mormint, 242 ; ~ evreica, 287 ; ~ v și **domn**.
Dobăra, menț. lângă Șarbu la Birlogu (1642), 42.

- Dobr.** menț. la bis. Dedulești (s. XIX), 335.
- Dobra** v și **Sibiceanu**.
- Dobra**, grafite < *diferite* >, la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Dobra**, jupaniță portret mural la bis. Titești (1768—1769), 698.
- Dobra**, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Dobra**, menț. în pomelnicul preotului Radu < Bercia >, la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Dobra**, menț. lingă Dobre la Corbeni (1775—1776), 180 ; v și **Dobra**, menț. pe o cruce la Corbeni.
- Dobra**, menț. lingă Mihalcea diaconul în pomelnicul preotului Radu < Bercia >, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Dobra** (?), menț. lingă Nedea (?), printre ctitorii bis. Moșoaia (1806), 484.
- Dobra**, menț. lingă Nicolae, la bis. Schitu (1840), 647.
- Dobra**, menț. lingă Niculae, printre enoriași, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Dobra**, menț. lingă Toader, la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
- Dobra**, menț. lingă Tudor la bis. *Timplari*, Stoilești (m.c. 1829), 667.
- Dobra**, menț. pe o cruce de piatră la : *Birlogu* < *diferite* > (1642), 42 ; *Corbeni* (1775—1776), 180 ; v și **Dobra**, menț. lingă Dobre ; *Mlăceni* (c. 1729), 479.
- Dobra**, preteasă menț. lingă preotul Oprea la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Dobra**, preteasa menț. lingă preotul Șarban, printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213 ; în identificare probabilă, 214.
- Dobra**, preteasa < probabil soția > preotului Udriște menț. la bis. Albota (m. 184< . >), 1848), 5, 7.
- Dobre**, menț. în pomelnicul lui Neculae Vijălie la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Dobre**, menț. lingă Dobra, la Corbeni (1775—1776), 180.
- Dobre**, menț. lingă Ilinca, printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.
- Dobre**, menț. lingă Ioana la bis. Cungrea (c. 1841), 227.
- Dobre**, menț. pe o cruce de piatră la : *Prosia* (1750—1751), 578 ; *Șuici* (1736—1737), 679.
- Dobrești** < com. Dănicei, j. Vilcea > : Bis. Sf. Nicolae din satul ~ moșia Episcopiei de Blânnic, 342.
- Dobriceni** < com. Stoenesti, j. Vilcea > : Toma preotul din ~ purtător de grijă la bis. Macovița, 580.
- Dobrin** v și **Sibiceanu**.
- Dobrin**, menț. în pomelnic la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Dobrin** (Drobin), menț. lingă Floarea la bis. Lăminile (1839), 467 ; v și **Sibiceanu Dobrin**.
- Dobru**, menț. lingă Smăranda la bis. Răchilele de Sus (c. 1829), 585.
- Dobrin** (Ddobrin), menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Dobrogostea** < com. Merișani, j. Argeș > : Bis. Sf. Voievozi, 343.
- Dobrotă**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
- Dobrotă**, meșter menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718—1719), 768.
- Dolzești** < Dozești, com. Firtătești, j. Vilcea > : Anăghel, diacon zugrav din ~ 222.
- domn**, menț. *passim* ; ~ intiiul < textual >, 277 ; mare, bun și milostiv, 45, 257, 258, 457 ; ~ singur stăpînitor, uns și urmaș în domnie, 232, 288 ; ~ încoronat, dăruit cu sceptru, 241 ; ~ șir al unor ~ cu doamnele lor, 631 ; v și **voievod** ; ~ bun creștin, 510 ; ctitor, 71, 73, 197, 231—235, 244, 269, 277, 278, 288, 359, 360, 378, 510, 715 ; donator, 257, 258 ; v și **danii**, deosebite :
~ biserici clădite și zugrăvite în domnia lor, 3, 24, 30, 33, 34, 45, 52, 71, 97, 105, 116, 120, 126, 130, 135, 167, 178, 197, 198, 210, 219, 226, 236, 254, 269, 326, 327, 333, 336, 404, 408, 414, 417, 435, 437, 457, 472, 489, 502, 515, 533, 536, 537, 543, 545, 548, 579, 591, 633, 636, 648, 659, 660, 669, 697, 709, 724, 725, 731, 759, 762 ;
~ reînfințează văcăritul, este decapitat de turci, 625 ;
~ mare, împărat rus, singur stăpînitor, 432, 525, 720 ; v și **împărat** ; **iar**.
- Domnești**, < fost jud. Muscel ; jud. Argeș > : Bis. Buna Vestire din ~ **danii** la ~ 263, 264.
- Domnica**, fiica lui Grigorie mare paharnic v **Drugănescu Domnica**.
- Domnica**, menț. lingă Ion printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Domnica**, menț. lingă Nicolae în pomelnicul ctitorilor bis. Bumbuești (m.c. 1816) 108.
- domnie**, a unor voievozi *passim* ; voievod învrednicit cu ~ la același stăpîn < textual >, 234 ; biserici clădite în ~ lor v **domn** ; ~ durată ~ unui voievod, 240, 378 ~ a doua a unui voievod, 96, 359 ; judecată făcută înaintea ~ 485.
- Dona**, cu fiica sa Maria ș.a. ridică o cruce de piatră la Scăuceni (1740—1741), 644.
- Dona Pepano**, ispravnic domnesc la m-rea Argeșului (1682), 234.
- donatori**, făcători de bine la biserici *passim* ; ~ numele lor amintit, nefiind loc pentru zugrăvirea portretelor ~ 649 ; v și **biserici** ; **ctitori** ; **danii**.
- Donca**, fiica lui Preda și a Păunei, menț. la Albeștii Pămînteni (1694), 1.
- Dera**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 295.
- Dorin** v **David**.
- Dorobanțu** (Dorobanți), moșu, moșneni din moșu ~ ctitori la bis. Ciocănăi (m. 1840), 126, 128.

- Dorothei**, monah menț. pe o cruce de piatră la m-rea Turnu (1835–1836), 713.
- Dorotheu** (Dorotei; Doroteiu; Dorothei), arhimandrit al Episcopiei de Argeș (1813–c. 1822; m. 1829, 1836), ctitor la alte lăcașuri, 87, 130, 131, 751; tirnosește biserica nouă a m-rii Stinișoara, 660; donator, 87.
- Dorotheu** (Dorothei), preot monah <meșter pietrar>, de la Episcopia de Argeș (c. 1800–1809), 19, 89, 601; v și **Dorotheu**, protosinghel.
- Dorotheu**, protosinghel de la Episcopia de Argeș, fost ieromonah donator la Schitul Brătășești (1813), 91; v și **Dorotheu**, preot monah.
- Dositel** <Filittis> (Dosithei; Dositheos; Dositheu; Dosotheu), mitropolit al Țării Românești (1793–1810), zidiri făcute în timpul păstoriei lui ~ 3, 236, 254, 591, 669.
- Dospena** (Dospina) v și **Despina**.
- Dospena** (?), menț. lângă preotul (?) Gheorghie, printre ctitorii bis. Găujani (1792), 412.
- Dospina**, fiica lui Barbu Rătescu v **Rătescu Dospina**.
- Dospina**, jupanița lui Udrea postelnic <din familia Colfescu ?> portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.
- Dosul Orzii** <toponimic> la plaiul Titești, <j. Argeș>, în hotarul livezii dăruite de Anastasie Ceauhrimatista vătaful la bis. Racovița 579.
- Dozești** v **Dolzești**.
- Dra...** menț. la *indoielnice* (1847 ?), 6.
- Draga**, menț. lângă Lazăr, pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714–1715), 550.
- Dragan** v și **Drăganu**.
- Dragan**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVIII), 295.
- Draganano**, moșie (Draganu) v **Drăganu - Olteni**.
- Dragole**, menț. în pomelnicul lui Neculae Vijelie, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Dragomir** (?) v și **Radu Dragomir** (?).
- Dragomir**, din neamul Dedeleștilor, menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.
- Dragomir**, din Plăviceni v **Dragomiru**.
- Dragomir**, egumen, tatăl jupanului Dragomir, menț. pe un clopot dăruit m-rii Cotmeana (1385), 205.
- Dragomir**, grafit la m-rea Cotmeana (s. XVII–XVIII), 204.
- Dragomir**, ierodiacon v **Dragomir**, preot zugrav.
- Dragomir**, jupan fiul egumenului Dragomir, dăruiește un clopot la m-rea Cotmeana (1385), 205.
- Dragomir**, logofăt serie o inscripție pe o cruce de piatră, la m-rea Argeșului (1661–1662), 262.
- Dragomir**, mare vornic v **Dragomir Cepariu**; **Dragomiru**, din Plăviceni.
- Dragomir**, menț. lângă Neacșa la Albești Pămînteni (1694), 1.
- Dragomir**, menț. pe o cruce de piatră la: *Albota* (1703–1704), 6; *Cornățel* (1733), 183; *Prosia* (1750–1751), 578.
- Dragomir**, preot, grafit la Biserica Domnească C. de Argeș (s. XVI–XVII), 294.
- Dragomir** (Drăgomir), preot zugrav din Făgețel, lucrează împreună cu Rafail ierodiaconul zugravul (1768–1775), 371, 700, 702.
- Dragomir**, zidar lucrează împreună cu alți meșteri la bis. Valea Danului (1811), 738.
- Dragomir Cepariu** (~ din Cepari), vornic, ctitor la bis. Ceparii Pămînteni (1533; m.c. 1751–1752), 113, 116, <eroare> vornic mare.
- Dragomira**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 294.
- Dragomira**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVIII), 295.
- Dragomira**, menț. în pomelnic la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
- Dragomira**, menț. la bis. Ruda (c. 1796–1797), 622.
- Dragomira** (?) menț. la *indoielnice* (1847 ?), ■; v și **Radu Dragomir** (?).
- Dragomira**, menț. lângă Stanciu la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Dragomira**, preoteasa soția preotului Riza, donatoare la bis. Cersani (c. 1810), 125.
- Dragomiru**, <din Plăviceni>, mare armaș și vornic semnat pe vase de cupru (1633–1640; 1644–1652), 557, 560.
- Dragomiru**, menț. în pomelnicul preotului Radu <Bercia> la bis. Ciocănai (m.c. 1840), 127.
- Dragomiru**, menț. lângă Mariia la Zărnești (1718–1719), 767.
- Dragoslav**, menț. morții lui la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 293.
- Dragotă**, menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718–1719), 768.
- Dragotă**, pomenit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? – XVIII), 296.
- Dragu**, chir donator la bis. Telești, Costești (1772–1773), 188.
- Dragu**, menț. lângă Ioana la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Dragu**, preot <probabil, soțul> preotesei Mariia, ctitor la bis. Cotu (1819–1820), 213–214.
- Dragu**, protopop, fiul preotului Duminecă, ctitor la bis. Braniștea (1831), 60.
- Dragușin**, menț. lângă Mariia la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352; v și **Drăgușin**.
- Drăcea**, moșie de lângă ~ dăruită la bis. *Timptari*, Stoilești (1828), 665.
- Drăcușin**, preot menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
- Drăgan** v și **Dragan**.

- Drăgan**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Drăgan**, menț. pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715), 550.
- Drăganu-Oltenu** (Draganano; Draganu), <com. Drăganu, j. Argeș>: Biserica de lemn Cuv. Paraschiva, 344—353; moșia de la ~ cumpărată la mezin în București, 344; Bis. Cuv. Paraschiva și Sf. Ilie, 354.
- Drăgănești** <com. Golești, j. Vilcea>: Bis. Sf. Nicolae, 355.
- Drăghiei**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), 291.
- Drăghici**, mare spătar v Cantacuzino.
- Drăghiei**, menț. în pomelnic la bis. Titești (1768—1792), 699.
- Drăghiei**, menț. la bis. Deagu de Jos (1833), 325.
- Drăghiei**, menț. lângă Oprea la Jiblea Veche (s. XVIII), 440.
- Drăghici**, pitar v Budeștlanu.
- Drăghiei**, portar, fiul lui Șuica <vornicul>, înhumat la bis. Șuici (m. 1541), 678.
- Drăghiei**, zugrav de icoane menț. la bis. Racovița (1835), 584.
- Drăgîlă**, menț. lângă Călina la bis. Drăganu-Oltenu (s. XIX), 352.
- Drăgioiu** <com. Olanu, j. Vilcea>: bis. Sf. Treime, 356.
- Drăgioiu** v Petru Drăgioiu.
- Drăgoi**, jupan comisar <districtual ? în vremea administrației austriace în Oltenia>, portret mural la bis. Teiu (m.c. 1785—1790), 692.
- Drăgoi**, preot ctitor la bis. Vîlsănești (1840), 762.
- Drăgomir**, diacon zugrav v Dragomir, preot zugrav.
- Drăgucan**, menț. lângă Neacșa la Oarja (1814 ?), 487.
- <Drăgulescu> Ioan** (Ion), fiul preotului Matei Drăgulescu, fam. ctitor la bis. Miercani (1841, c. 1843), 472—473.
- <Drăgulescu> Ioana**, preoteasa <soția> preotului Matei Drăgulescu menț. la bis. Miercani (m.c. 1843), fam. 473.
- <Drăgulescu> Maria** <soția> lui Ioan Drăgulescu, fam. ctitoră la bis. Miercani (c. 1843), 473.
- Drăgulescu Matei**, preot, tatăl lui Ioan Drăgulescu, menț. la bis. Miercani (m. 1841, c. 1843), fam. 472—473.
- Drăgulești** <com. Dănicei, j. Vilcea>: Bis. Sf. Nicolae, 357—358.
- Drăgulina**, menț. lângă Badea la Albota (1703—1704), 6.
- Drăguși**, menț. în pomelnic la bis. Surpați (d. 1830), 674.
- Drăgușin** v și Dragușin; Drăcușin.
- Drăgușin**, menț. lângă Călina, printre ctitorii unei fîntîni din matca Cotmenei (1832), 29.
- Drăgușin**, menț. lângă Dumitra la bis. Drăganu-Oltenu (s. XIX), 352.
- Drăgușin**, menț. lângă Maria la bis. Drăganu-Oltenu (s. XIX), 352.
- Drăgușin**, preot. menț. lângă Floarea preoteasa la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
- Drăgușin**, menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718—1719), 767.
- Drăguțescu** v Dăguțăscu.
- <Drăguțoiu> Crița** <probabil soția> lui Radu Drăguțoiu, ctitoră la bis. Glimbocu (1808), 415.
- Drăguțoiu Radu** <probabil soțul> Criței, ctitor la bis. Glimbocu (1808), 415.
- Dridu** v Didrih.
- Drobin** v Dobrin.
- Drosu** (?), menț. la bis. Cotmeana, Stolnici (c. 1803), 212.
- Drugănescu** v și Dumitru.
- <Drugănescu> Ana** <din fam. lui> Grigore Drugănescu mare paharnic menț. printre ctitori la bis. Oeștii Pămînteni (1840), 489.
- <Drugănescu> Costandin**, fiul lui Grigorie Drugănescu mare paharnic menț. printre ctitori la bis. Oeștii Pămînteni (1839—1840), 489, 491.
- <Drugănescu> Dimitrie**, fiul lui Grigorie Drugănescu, mare paharnic menț. printre ctitori la bis. Oeștii Pămînteni (1839—1840), 489, 491.
- <Drugănescu> Domnea**, fiica lui Grigorie Drugănescu, mare paharnic menț. printre ctitori la bis. Oeștii Pămînteni (1839—1840), 489, 491.
- <Drugănescu> Dumitrana**, menț. în pomelnicul <fam. Drugănescu> la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), 491.
- <Drugănescu> Ecaterina**, menț. în pomelnicul <fam. Drugănescu> la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), 491.
- <Drugănescu> Ecaterina**, menț. lângă Dimitrie <Drugănescu>, la bis. Oeștii Pămînteni (1839), 491.
- <Drugănescu> Elena**, menț. în pomelnicul <fam. Drugănescu> la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), 491.
- <Drugănescu ?> Gheorghie**, menț. în pomelnicul <fam. Drugănescu ?> la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), 491.
- Drugănescu Grigorie** <fost> mare paharnic <fiul lui Scarlat Drugănescu>, ctitor, portret mural la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839—1840), 489, 491—492.
- <Drugănescu> Ioan**, menț. în pomelnicul <fam. Drugănescu> la bis. Oeștii Pămînteni (1838), 491.
- <Drugănescu> Ioan**, menț. în pomelnicul <fam. Drugănescu> la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), 491.
- <Drugănescu> Maria**, menț. în pomelnicul <fam. Drugănescu> la bis. Oeștii Pămînteni (1839), 491.
- Drugănescu Maria** (Maria Drugăneasca), soția lui Grigorie Drugănescu mare paharnic, ctitoră, portret mural la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839—1840), 489, 491—492.
- <Drugănescu Preda**, vornic soțul jupanitei> Safta, menț. în pomelnic la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), 491; <eroare> Pandoli.

- 〈Drugănescu〉 Safta** (Saftica ~), fiica lui Grigorie Drugănescu, mare paharnic, menț. printre ctitori la bis. Oeștii Pămînteni (1839—1840), **489, 491**.
- 〈Drugănescu〉 Safta**, 〈soția lui Preda Drugănescu, vornic〉, menț. în pomelnic la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), **491**; v și **Pandoli**.
- 〈Drugănescu〉 Scarlat** 〈mare clucer, tatăl lui〉 Grigorie Drugănescu mare paharnic, menț. în pomelnic la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), **491**.
- 〈Drugănescu〉 Scarlat**, menț. în pomelnicul 〈fam. Drugănescu〉 la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), **491**.
- 〈Drugănescu〉 Scarlat**, menț. lingă Ecaterina, în pomelnicul 〈fam. Drugănescu〉, la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), **491**.
- 〈Drugănescu〉 Sultana**, 〈cea de a doua soție a lui〉 Scarlat Drugănescu 〈mare clucer〉, menț. în pomelnic la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), **491**.
- Drujiă (?) v Sandu Drujiă (?)**.
- drum** deschis prin tăierea unei păduri, **486**; teren de arătură de lingă un ~ **579**; ~ cel mare, **13**.
- Drumul Bascovului v Bascov**.
- Duca**, jupan menț. lingă Chierața, printre donatori la bis. Ruda (1624), **608**.
- Duca 〈Gheorghe〉** (Ion ~), voievod, domn al Țării Românești (1673—1678), mănăstire clădită în domnia lui, **709**.
- Dudescu Ana** 〈n. Știrbei〉, soția lui Nicolae Dudescu, mare ban, menț. la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **352**.
- Dudeseul Costandin**, mare logofăt, în Divanul lui Constantin Mavrocordat, fost mare logofăt, mare vornic, menț. la Moșoaia (1741), **485**.
- Dudescu Nicolae**, mare ban soțul Anei, menț. printre 〈donatori〉 la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **352**.
- duhovnic** preot, menț., **31, 60, 711**; ctitor, portret mural, **219, 221, 412, 720, 760**; donator, **187, 602**.
- dulgher**, **674**.
- Dumiitra v și Dumitra**.
- Dumiitra**, menț. lingă Toderu, printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), **731**.
- Dumiitru v și Dimitrie ; Dimitriu ; Dimitru ; Dumitre ; Dumitri ; Dumitrie ; Dumitriu ; Dumitru ; Mitrea ; Mitria**.
- Dumiitru**, menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), **731**.
- Duminecă v și Duminică**.
- Duminecă**, diacon menț. lingă Rucsanda 〈diaconesa〉, printre ctitori la bis. Titești (1760—1761), **697**.
- Duminecă**, diacon, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), **484**.
- Duminecă**, menț. în pomelnicul diaconului Florea la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), **127**.
- Duminecă**, menț. în pomelnicul Jianului, la bis. Surpași (1829), **674**.
- Duminecă**, menț. în pomelnicul lui Neculae Vijălie la bis. Gorani (m.c. 1841), **419**.
- Duminecă**, menț. lingă Dumitra, printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), **213**.
- Duminecă**, menț. lingă Ioana la bis. Răchitele de Sus (c. 1829), **585**.
- Duminecă**, menț. lingă Petriia, printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), **419**.
- Duminecă**, menț. pe o cruce de piatră la Rădăcinești (s. XVIII—XIX), **588**.
- Duminecă**, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), **484**.
- Duminecă**, preot din neamul Dedeleștilor 〈fiul lui Dinu ?〉, menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), **430**.
- Duminecă**, preot duhovnic tatăl lui Dragu protopopul, menț. la Braniștea (m. 1831), **60**.
- Duminecă Mărăseu**, preot, din funia Mărească, 〈probabil, soțul〉 preotesei Ilinca, menț. printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), **213**.
- Duminecă Toma**, menț. lingă Iona, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (c. 1841), **419**.
- Duminică v și Duminecă**.
- Duminică**, diacon menț. lingă Anca diaconesa, la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **353**.
- Duminecă**, menț. în pomelnic la bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840 ?), **416**.
- Duminică**, menț. la bis. Drăganu-Olteni (1845), **351**.
- Duminecă**, menț. pe o cruce de piatră la Bascov (1802—1803), **10**.
- Duminecă**, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), **484**.
- Duminecă**, preot, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), **484**.
- Duminecă**, zugrav de icoane la bis. Cotmeana, Stolnici (1731—1732 ?), **211**.
- Duminecă Costandin**, diacon moșu; urmași din ~ ctitor la bis. Gorani (m. 1841), **418**; v și **Costandin**, diacon.
- Dumiteru v Dumitru**.
- Dumitr..** menț. în pomelnicul lui Ilie dascălul, la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **352**; v și **Marila**, menț. lingă Dumitr..
- Dumitr..** menț. la bis. Dedulești (s. XIX), **335**.
- Dumitra v și Dumitru ; Goran Dumitra**.
- Dumitra**, diaconesa menț. lingă Ion diaconul, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (c. 1841), **419**.
- Dumitra**, diaconesa menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), **430**.
- Dumitra**, din Greblești v **Dumitra**, soția lui Matei.
- Dumitra**, fiica lui Ioan Stegărescu v **Dumitra**, soția lui Matei.
- Dumitra**, menț. în pomelnic la : bis. **Albota** (c. 1806), **4**; bis. **Miercani** (m.c. 1843), **473**; bis. **Schitu** (m. 1840), **647**.
- Dumitra**, menț. în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănăi (c. 1840), **127**.

Dumitra, menț. în pomelnicul postelnicului Ioan, la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.

Dumitra, menț. la bis. Miercani, împreună cu Ion și Mariia (1845), 476.

Dumitra, menț. la bis. Zorile, Costești (1822), 195.

Dumitra, menț. lângă Anghel, în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419.

Dumitra, menț. lângă Barbu la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.

Dumitra, menț. lângă Costandin la Albota (1703—1704), 6.

Dumitra, menț. lângă Curchi la Jiblea Veche (1731), 439.

Dumitra, menț. lângă Drăgușin la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

Dumitra, menț. lângă Duminecă printre ctitorii bis. Cotu (1819—1820), 213.

Dumitra, menț. lângă Ene la bis. Schitu (m. 1840), 647.

Dumitra, menț. lângă Gligore la bis. Schitu (m. 1840), 647.

Dumitra, menț. lângă Iftenie la Jiblea Veche (1735—1741), 452.

Dumitra, menț. lângă Ioan la bis. Bratia din Deal (1833), 63.

Dumitra, menț. lângă Ioan la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.

Dumitra, menț. lângă Ioan la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.

Dumitra, menț. lângă Ion la bis. Cremenari (1828), 220.

Dumitra, menț. lângă Ionu la Scăueni (1740—1741), 644.

Dumitra, menț. lângă Mihai la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.

Dumitra, menț. lângă Neculae la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.

Dumitra, menț. lângă Nicolae la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.

Dumitra, menț. lângă Oprea la bis. Cremenari (m. 1828), 220.

Dumitra, menț. lângă Pilea la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.

Dumitra, menț. lângă Sanfir la bis. Sf. Ilie, Pitești (1830), 526.

Dumitra (?) menț. lângă Stan preotul la bis. Cremenari (m. 1828), 220.

Dumitra, menț. lângă Tudor, în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419.

Dumitra, menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1791—1792), 455.

Dumitra, ostenitoare la bis. Jiblea Veche (1836), 445.

Dumitra, preoteasa menț. în pomelnic la bis. Cotu (c. 1820), 214.

Dumitra, preoteasa menț. lângă Ilarion ierodiaconul la bis. Schitu (m. 1840), 647.

Dumitra, preoteasa menț. lângă preotul Neacșu la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.

Dumitra, preoteasa, soția preotului Mihai Bărbosu, fiul lui Costantin, ctitoră, portret mural, la bis. Ciocănăi (1840), 126—128.

Dumitra, preoteasa, soția preotului Radu Bercia, ctitoră, portret mural, la bis. Ciocănăi (1840), 126—128.

Dumitra, soția lui Anghel logofătul, menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.

Dumitra, <soția> lui Matei, din Greblești, donatoare la bis. Greblești (1798), 426.

Dumitra, soția lui Matei, fiica lui Ioan Stegărescu, portret mural la bis. Cungrea (c. 1841), 228.

Dumitra, soția lui Nicolae v Daneș (?) **Dumitra**.

Dumitrache, menț. la *indoielnice*, pe icoana de la bis. Sf. Voievozi, Pitești v **Lerescu** (?) **Dumitrașcu**.

Dumitrache, tatăl lui Gheorghie menț. la bis. *Birsoeni*, Stănești (m.c. 1834), 655 ; v și **Dumitrana**.

Dumitrache Bucșănescu, jupan <eroare> v **Bucșănescu Costandin**.

Dumitran <..>, menț. pe o cruce de piatră la Bradu Clocotici (1777—1778), 56.

Dumitrana v și **Drugănescu Dumitrana**.

Dumitrana, fiica jupinsei Stanca v **Olănescu Dumitrana**.

Dumitrana, jupanița lui Chirca Rudeanu v **Dumitrana Rudeanu**.

Dumitrana, jupinița lui Simion județul v **Bunhuanu**.

Dumitrana, menț. lângă Gherghie la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

Dumitrana, preoteasa menț. lângă Ioan ierodiaconul, printre ctitori la bis. Deagu de Sus (1765), 326.

Dumitrana, preoteasa <soția> preotului Badea, portret mural la bis. Cochineștii de Sus (c. 1794), 168.

Dumitrana, soția lui Gheorghie, donatoare la bis. *Birsoeni*, Stănești (c. 1834), 655 ; v și **Dumitrache**.

Dumitrana <Rudeanu> <n. Filipescu>, soția lui Chircă <Rudeanu>, portret mural la bis. Ruda (s. XVII), 611.

Dumitrașco, menț. împreună cu Oprea, în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.

Dumitrașco sluger tatăl lui Barbu v **Rătescu Dumitrașco**.

Dumitrașcu v și **Dumitrașcu**.

Dumitrașcu, fiul jupanului Șarban v **Lerescu Dumitrașcu**.

Dumitrașcu, menț. în pomelnic la bis. *Timplari*, Stoilești (m.c. 1829), 667.

Dumitrașcu, menț. la bis. Zorile, Costești (1822), 195.

Dumitrașcu, menț. lângă Chiereța la bis. Drăgănești (1796), 355 ; v și **Costandina** ; **Dumitru** ; **Neacșa**.

Dumitrașcu, menț. pe o cruce de cult la bis. Filfani (1776—1777), 392 ; v și **Mărin** ; **Stana**.

Dumitrașcu, preot menț. lângă preoteasa Nedelea la Oarja (1814 ?), 487.

Dumitrașcu Ioan (?), donator la bis. *Teleşli*—Costești (1772—1773), 188.

- Dumitrașico, jupan v Cozămescu.
- Dumitre v și Dimitriu ; Dimitru ; Dumitru ; Dumitri ; Dimitrie ; Dumitriu ; Dumitru ; Ioan Dumitre ; Mitrea ; Mitria.
- Dumitre, menț. în pomelnic la bis. Ciinenii Mici (s. XIX ?), 141.
- Dumitre, menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
- Dumitri <din fam.> preotului Stan și a Maricăi, menț. la Cerbureni (m. 1729—1730), 124.
- Dumitri, gramatic, *paraclisiarh*, se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș, în domnia lui <Neagoe> Basarab (1512—1521), 291.
- Dumitri, menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
- Dumitrie (Dimitrie), menț. funerară la bis. Sf. Treime, Pitești (m. 1828), 531.
- Dumitriu Ghlă, donator la m-reă Stănișoara (1834), 664.
- Dumitriu Pătru, donator la m-reă Stănișoara (1834), 664.
- Dumitru v și Cluculete Dumitru ; Dimitrie ; Dimitriu ; Dimitru ; Dumitru ; Dumitru ; Dumitri ; Dumitrie ; Dumitriu ; Dumitru Galiceanu ; Dumitru ; Imanoil Dumitru ; Lăzureanu ; Mitrea ; Roman ; Sirbu ; Talmășanu.
- Dumitru, ajutător la bis. Lăngești (1836), 457.
- Dumitru, dascăl din Bogdănești, lucrează o troiță de cult, de la bis. Goranu (1792—1793), 422.
- Dumitru, dăruiește teren de arătură la bis. Racovița (1819—1820), 579 ; v și Lăzureanu Dumitru.
- Dumitru, diacon menț. lângă Floarea (?) la bis. Ciorica, Uda (m.c. 1830), 721.
- Dumitru, fiul lui Hristea postelnicul v. Avrămescu Dumitru.
- Dumitru <fiul lui> Ștefan mazilu, portret mural la bis. Birsoeni, Stănești (1838), 654.
- Dumitru, fratele lui Șerban, fiul lui Macarie monahul v Lereșeu Dumitru.
- Dumitru, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVIII), 507.
- Dumitru, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 295.
- Dumitru, grafit la bis. Ruda (s. XVIII—XIX), 627.
- Dumitru, grafit la bis. Stoiceni, Predești (s. XVIII—XIX), 568.
- Dumitru, grafit la m-reă Cotmeana (s. XVII—XVIII), 204.
- Dumitru, grafit <diferețe> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293—294.
- Dumitru, grămătic din Rîmniceu <Vilcea>, grafit la bis. Ruda (s. XVIII—XIX), 627.
- Dumitru, ierodiacon v Dumitru, preot.
- Dumitru, jupan v Lereșeu Dumitru.
- Dumitru (?), menț. împreună cu Athanasie (?) la bis. Sf. Ioan, Pitești (1814), 527.
- Dumitru, menț. înhumării lui la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
- Dumitru, menț. în pomelnic la : bis. *Bratia din Deal*, <difereți> (1833), 63 ; bis. *Ciocănăi* <difereți> (c. 1840), 127 ; bis. *Ciorica, Uda* (c. 1830), 721 ; bis. *Ciinenii Mici* (s. XIX ?), 144 ; bis. *Cremenari* <difereți> (m. 1828), 220 ; bis. *Cungrea* <difereți> <~ posibil din fam. lui Antonie Imanoil postelnicul> (c. 1841), 227, v și *Avrămescu Dumitru* ; bis. *Drăganu-Olteni* <difereți> (s. XIX), 352—353.
- Dumitru, menț. în pomelnicul <fam. Drugănescu> la bis. Oeștii Pămînteni (1839), 491 ; v și Drugănescu.
- Dumitru, menț. în pomelnicul jupanului Tudorache <Enciulescu> la bis. Găinușa (1801), 405 ; v și Enciulescu.
- Dumitru, menț. în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Dumitru <difereți>, menț. în pomelnicul lui Neculae Vijălie la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Dumitru, menț. în pomelnicul postelnicului Ioan la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Dumitru, menț. la bis. Drăganu-Olteni (1802—1803), 348.
- Dumitru, menț. la bis. Goranu (1848), 425.
- Dumitru, menț. la bis. Luminile, <probabil din fam.> lui Dobrin Sibiceanu (1839), 466.
- Dumitru, menț. lângă Ana la Băbuești (1728—1729), 13.
- Dumitru, menț. lângă Ana la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Dumitru, menț. lângă Ana la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Dumitru, menț. lângă Anca în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Dumitru <difereți>, menț. lângă Badea la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Dumitru, menț. lângă Bălașa la bis. Bratia din Deal (m. 1833), 63.
- Dumitru, menț. lângă Bălașa printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Dumitru, menț. lângă Elena la Vulpești (m. 1848 ?), 766.
- Dumitru, menț. lângă Ilina, grafite la bis. Ruda (s. XVIII—XIX), 628.
- Dumitru, menț. lângă Ilina la Budeasa Mare (1675—1676), 98.
- Dumitru, menț. lângă Ilina la Jiblea Veche (1778—1779), 454.
- Dumitru, menț. lângă Ioana la bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840 ?), 416.
- Dumitru, menț. lângă Maria la bis. Sf. Voievozi, Pitești v Lereșeu Dumitru.
- Dumitru, menț. lângă Marica, în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (1829), 674.
- Dumitru, menț. lângă Marica la Fedeleșoiu (1732), 385.

- Dumitru**, menț. lingă Neacea la bis. Drăgănești (1796), 355 ; v și **Chiereța** ; **Costandina** ; **Dumitrașcu**.
- Dumitru**, menț. lingă Neaga, la **Voinigești**, Fețeni (1765—1766), 391.
- Dumitru**, menț. lingă Nedelea la Oarja (1814 ?), 487.
- Dumitru**, menț. lingă Rada, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănai (m.c. 1840), 127.
- Dumitru**, menț. lingă Safta la Sălătrucu (1732), 634.
- Dumitru**, menț. lingă Sofiica la Urluiești (1714), 722.
- Dumitru** (?), menț. lingă Sora la Berislăvești (1793—1794), 41.
- Dumitru**, menț. lingă Stana la Jiblea Veche (1735—1741), 452.
- Dumitru**, menț. lingă Stanăca la bis. Cremenari (m. 1828), 220.
- Dumitru**, menț. lingă Stanca la bis. Bratia din Deal (1833), 63.
- Dumitru**, menț. lingă Stanca printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Dumitru**, menț. lingă Tudora, în pomelnicul lui Statie Lupu, la bis. Surpați (1829), 674.
- Dumitru**, menț. lingă Zmaranda la bis. Șuici (c. 1820—1830), 688.
- Dumitru**, menț. pe o cruce de piatră la : **Albota** (1703—1704), 6 ; **Cornățel** (1733), 183 ; **Jiblea Veche** (1731), 439 ; **Mlăceni** (c. 1729), 479 ; **Șlefănești**, **Pitești**, la Muzeul Județean (1714—1715), 550 ; **Titești** (1726), 705.
- Dumitru**, menț. printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
- Dumitru**, menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
- Dumitru**, menț. printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.
- Dumitru** (**Dumiteru**), menț. printre ctitorii din fam. lui Neculae Vijălie la bis. Gorani (1841), 418—419.
- Dumitru** (?), menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Dumitru**, menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele v **Sirbu**.
- Dumitru** <meșter pietrar>, scrie o inscripție pe o cruce de piatră la Bradu Clocotici (1777—1778), 56.
- Dumitru**, pomenit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Dumitru**, postelnicul v **Dumitru Galiceanu**.
- Dumitru**, portret mural la bis. Titești (1768—1769), 698.
- Dumitru**, preot-diacon <soțul> diaconiței Safta, ctitor, portret mural la bis. Titești (1760—1769), 697—698.
- Dumitru** (?) (**Dimitrie**), preot, grafit la bis. **Stoiceni**, **Predești** (s. XVIII—XIX), 568 ; v și **Dumitrașcu**, preot.
- Dumitru**, preot menț. la bis. **Timplari**, **Stoilești** v **Dumitru Hardabeaca**.
- Dumitru**, preot menț. lingă preoteasa Călina, la bis. Bratia din Deal (1833), 63.
- Dumitru**, preot menț. lingă preoteasa Stanca, la bis. Drăganu-Olteni (c. 1800—1810), 347.
- Dumitru** (?), preot (?) menț. pe o cruce de piatră, la Birlogu (1642), 42.
- Dumitru**, preot menț. pe o cruce de piatră, la Titești (1726), 705.
- Dumitru**, preot menț. printre ctitori la bis. Mareș (1774), 470.
- Dumitru**, preot portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 693.
- Dumitru** (**Dimitrie**), preot slujitor la bis. Racovița, soțul preotesei Stanca, ctitor, portret mural (1819 — c. 1835), 579, 581.
- Dumitru**, preot tatăl diaconului Toma v **Dumitru Hardabeaca**.
- Dumitru**, preot zugrav v și **Dumitru**, zugrav.
- Dumitru**, preot zugrav de icoane, la bis. Valea Cucii (1832), 735 ; v și urm. și **Dumitru**, zugrav.
- Dumitru** (**Dimitrie**), preot zugrav <*diferiți*>, lucrează împreună cu preotul Nicolae zugravul <*diferiți*>, la bis. Bădeni și Miercani (1843), 14, 478 ; v și **Dumitru**, preot zugrav din Lăunele ; **Dumitru**, preot zugrav din Stoilești.
- Dumitru**, preot zugrav din Lăune, lucrează împreună cu preotul Nicolae zugravul din Corbi, la bis. Schitu (1839—1840), 645 ; v și **Dumitru**, preot zugrav.
- Dumitru**, preot zugrav din Stoilești, lucrează împreună cu preotul Nicolae zugravul din Stănești la bis. Bratia din Deal (1833, 1846), 65—66 ; v și **Dumitru**, preot zugrav.
- Dumitru** (?) <probabil zugrav>, se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (1632 ?), 292.
- Dumitru**, reprezentat lingă monahia Pelaghia la bis. Sinbotin v **Olănescu Dumitru**.
- Dumitru**, se semnează la bis. Ruda (1775... 1841), 617.
- Dumitru** <*diferiți*> se semnează la bis. Ruda (c. 1797...1811), 623.
- Dumitru**, soțul Mariei, donator la bis. Stroești (1805), 671.
- Dumitru**, soțul Zoicăi v **Cozmeseu**.
- Dumitru**, ucenic de zugrav lucrează împreună cu **Dumitru** și **Niculae**, preoți zugravi, la bis. Miercani (1843), 478.
- Dumitru**, zugrav v și **Dumitru**, preot zugrav.
- Dumitru**, zugrav de icoane la bis. Corbeni (1825), 179.
- Dumitru**, zugrav de icoane la bis. Răchițele de Sus (1829), 586.
- Dumitru**, zugrav din Uda de Sus, lucrează împreună cu Anăghel <*Dozescu* ?> zugravul la bis. Cotu (c. 1820, 1848), 215, 218.
- Dumitru**, zugrav lucrează împreună cu **Nicolae** zugrav la bis. **Timplari**, **Stoilești** (c. 1829), 666 ; probabil același cu **Dumitru**, preot zugrav din Stoilești.

D(umitru), z(ugrav) se semnează pe o icoană, la Valca Cucii (s. XIX), 735 ; probabil același cu **Dumitru**, preot zugrav.

Dumitru, zugrav vopsește Biserica Domnească, C. de Argeș (1261), menț. la *falsuri*, 4.

Dumitru Galiceanu (~ Galeceanu), postelnic ctitor, portret mural la bis. Cremenari (1828), 219—221.

Dumitru Hardabeaea, preot din Stoilești, tatăl diaconului Toma, menț. la bis. *Timplari*, Stoilești (m. 1828 ; c. 1829), 665, 667 ; v și **Badea**, preoteasa.

Dumitrul, menț. lângă Zoița la bis. Bratia din Deal (1833), 63.

Dușan, voievod menț. la Biserica Domnească, C. de Argeș (a. 1369), la *falsuri*, 9.

Duță, menț. în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419. dvere v uși.

E

Ean... menț. pe o cruce de piatră la Berislăvești (1793—1794), 41.

Ecaterina v și **Caterina** ; **Catirina** ; **Catrina** ; **Drugănescu Ecaterina** ; **Enciulescu Caterina** ; **Enciulescu Ecaterina** ; **Icaterina** ; **Tigveanu**.

Ecaterina <*diferite*>, menț. funerare la bis. Sf. Treime, Pitești (m. 1828), 531.

Ecaterina, menț. în pomelnic la bis. Bădeni (m.c. 1843), 14.

Ecaterina, menț. lângă Costandin la bis. Scăueni (c. 1819), 638.

Ecaterina, menț. lângă Ioan la bis. Vulpești (m. 1848 ?), 766.

Ecaterina, menț. lângă Ion la Berislăvești (1793—1794), 41.

Ecaterina, menț. pe o cruce de piatră la : *Berislăvești* (d. 1793—1820), 40 ; *Cornățel* (1733), 183.

Ecaterina <a II-a cea Mare>, împărăteasă <a Rusiei> (1762—1796), 470.

Ecaterina <*Frunzescu*>, din familia pitarului Niculae Frunzescu, donatoare la bis. Corbeni (1825), 179.

eclesiarh (clisiarh), ieromonah al unei mănăstiri, portret mural, 31.

econom (iconom), al episcopiei, ctitor, ostentor, 236, 318, 319, 736, 743 ; donator, 739 ; ~ al unei mănăstiri menț., 207 ; ctitor, donator, 29, 640 ; ~ la o biserică, 126, 404 ; v și **ierodiacon**.

Efrosina, menț. în pomelnic la bis. Mavrodolu, Pitești (m.c. 1818), 516.

Efrusina v și **Frusana** ; **Uescu Frusina**.

Efrusina, menț. în pomelnic la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.

Efrusina, menț. lângă Vasile la bis. Mavrodolu, Pitești (m.c. 1818), 516.

Efrusina, soția lui Mihail Uescu v **Uescu Frusina**.

Eftenie v și **Eftimi** ; **Evtenie** ; **Iftenie**.

Eftenie, menț. lângă Stana la Bradu Clocoțici (1777—1778), 56.

Eftenie Radu Buriaș, diacon v **Iftenie**.

Eftimie, mare clucer v **Răsuceanu Eftimie**.

Eftimi, menț. lângă Caterina la bis. Cungrea (1838), 230.

<**Egipt**, R. Arabă> : Biserica egipteană din Cairo, menț. la *falsuri*, 11, 20.

egumen, menț., 19, 205, 233, 243, 248, 258, 660, 716 ; ~ ctitor, portret mural al ~ 30, 31, 34, 69, 71, 73, 197—200, 636 ; ~ contribuie la facerea unei fântini, 29 ; ~ recomandări către ~ să nu ascundă la o mănăstire domnească averi străine, 232 ; ~ donator, 37—39, 84, 199, 200, 202, 259, 260, 446 ; ~ ridică o cruce de piatră, 262 ; ~ epistat la un schit, 546 ; ~ ispravnic la lucrările de la o mănăstire, 659, 724 ; ~ înhumat la o mănăstire, 208, 243 ; ~ mort de ciură 262 ; v și **arhimandrit**, **năstavnice**.

Elarie, ieromonah donator la m-reă Stinișoara (1834), 664.

Elarie, menț. lângă Stana, printre ctitori la bis. Valca Cucii (1805—1806), 731.

Elarion v **Ilarion**.

Elena v și **Drugănescu Elena** ; **Elenca** ; **Elinca** ; **Heana** ; **Ilina** ; **Ilnea**.

Elena, doamna v **Caragea Elena**.

Elena (Eleni), doamna lui Matei Basarab voievod, menț. la bis. Bohari, Malureni (1641), 45.

Elena, jupineasa v **Bulița Elena**.

Elena, menț. în pomelnic la : bis. *Bădeni*, printre ctitori (c. 1843 ?), 14 ; bis. *Delureni* <*diferite*> (m.c. 1840), 337 ; v și **Dănilcel** ; bis. *Mavrodolu*, *Pitești* (m.c. 1818), 516.

Elena, menț. lângă Dumitru la *Vulpești* (m. 1848 ?), 766.

Elena, menț. lângă Gheorghe <*Furduescu*> printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843), 14.

Elena, menț. lângă Gheorghe la bis. *Delureni* (m.c. 1840), 337 ; v și **Dănilcel**.

Elena, menț. lângă Mavrodin la bis. *Mavrodolu*, *Pitești* (m.c. 1818), 516.

Elena, postelniceasa v **Avrămescu Ilnea**.

Elenca v și **Brătianu** ; **Elena** ; **Elinea** ; **Heana** ; **Ilina** ; **Ilnea** ; **Vârzaru Ilnea**.

Elenca, slugercasa ctitoră, portret mural la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1845), 537—538.

Elenca v **Brătianu Elenca**.

Elinea, diaconcasea, menț. lângă diaconul Antonie, în pomelnicul postelnicului Ioan, la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.

Elinea, menț. lângă Ion, în pomelnicul preotului Statie, din Urlești, la bis. Surpați (m. 1829), 674.

Elisabeta v și **Elisaveta** ; **Pleșoianu Elisaveta**.

Elisabeta Bascoveanca, stareța Schitului Bascovele, Ursoaia (1830), 729.

Elisaveta, menț. lângă Neculae <zugravul> la bis. Glimbocu (c. 1820), 416.

- Emanoil v Imanoil.
- Ena v și Enache ; Enachie ; Ene ; Iana ; Ianachie ; Iane ; Iene.
- Ena (?), din Brădet menț. la m-reă Brădet (1681—1691), 79.
- Enache, jupan v Vilara.
- Enache, menț. la bis. Drăganu-Oltenei (1845), 351.
- Enache, menț. pe o cruce de lemn la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.
- Enache, menț. printre ctitori vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 107.
- Enache, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 693.
- Enache, tatăl lui Gheorghie fost mare sluger v Rătescu Enache.
- Enachie v și Ena ; Enache ; Enateie ; Ene ; Iana ; Ianachie ; Iane ; Iene.
- Enachie <diseriți>, menț. în pomelnic la bis. Timplari, Stoilești (m.c. 1829), 667.
- Enateie, menț. lângă Ioana la bis. Luminile <probabil din fam.> Dobrei Sibiceanu (m.c. 1839), 465.
- Enciulescu v și Dumitru.
- <Enciulescu> Caterina, <din fam.> lui Tudorache Enciulescu, menț. la bis. Găinușa (1801), 405.
- <Enciulescu> Ecaterina (Caterina), soția lui Tudorache Enciulescu, ctitoră la bis. Găinușa (1801), 404—405.
- <Enciulescu> Joia, <din fam.> lui Tudorache Enciulescu, menț. la bis. Găinușa (1801), 405.
- Enciulescu Tudorache (Theodorache ; Tudor), jupan fiul lui Simion Cocosoiu, județul din Pitești, soțul Ecaterinei, ctitor la bis. Găinușa (1801), 404—405 ; v și Bumbuianu Dumitrana.
- <Enciulescu> Zmăranda, <din fam.> lui Tudorache Enciulescu, menț. la bis. Găinușa (1801), 405.
- Ene v și Ena ; Enache ; Enachie ; Iana ; Ianachie ; Iane ; Iene.
- Ene, ajutător la bis. Lăngești (1836), 457.
- Ene, fiul lui Ene donator la bis. Bohari (1748—1749), 47 ; v și Voica.
- Ene, fiul lui Mirea al doilea pitar, înhumat la bis. Budeasa Mare (m. 1749), 99.
- Ene, mazilu, tatăl jupanului Ioan, ctitor, portret mural la bis. Lăngești (1836), 457—458.
- Ene, menț. în pomelnic la : bis. *Bratia din Deal* (m. 1833), 63 ; bis. *Drăganu-Oltenei* (s. XIX), 352.
- Ene, menț. la bis. Drăganu-Oltenei (1802—1803), 348.
- Ene, menț. lângă Dumitra la bis. Schitu (m. 1840), 647.
- Ene, menț. lângă Gherghina la bis. Găinușa (m. 1801), 405 ; v și Enciulescu.
- Ene, menț. pe o cruce de piatră la : *Clinenii Mici* (1632), 150 ; *Șuici* (1736—1737), 679.
- Ene, menț. printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.
- Ene, menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Ene, negustor, ctitorul vechii bis. Mavrodolu, Pitești (m. 1751—1752), 515.
- Ene, preot donator la m-reă Brădet (1802), 77 ; v și Pătru.
- Ene, preot menț. în pomelnic la bis. Schitu (m. 1840), 647.
- Ene, preot menț. lângă preoteasa Floarea la bis. Miercani (m.c. 1843), 473.
- Ene, preot menț. lângă preoteasa Floarea, printre ctitori, la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Ene, șetrar (tatăl Uței) v Brătianu.
- Ene, tatăl lui Ene donator la bis. Bohar, (1748—1749), 47 ; v și Voica.
- Enescu Gheorghe, ctitor la bis. Sălătrucel (1807), 633.
- enorlași (noriași), ctitori, donatori la biserici 419, 720 ; v și mahalagii.
- epacta <în datarea unei inscripții>, 715.
- eparhie a unui episcop, 548.
- episcopi, menț., 18, 19, 61, 243 ; ~ întiiul al unei episcopii, 87, 97, 130, 236, 243, 254, 277, 318, 404, 515, 543, 548, 736 ; ~ circumitor al mitropoliei, 30, 398 ; ~ ajuns mitropolit, 226, 545 ; ~ ctitor, osirdutor la zidirea și zugrăvirea unor biserici ș.a. lucrări, 236, 254, 316, 318, 319, 387, 736, 743 ; ~ în pictura votivă, 153, 244 ; ~ donator, 253, 260, 261, 265, 277, 278, 316, 398, 743 ; ~ tirnosește biserici, 87, 636 ; ~ numește un stareț la un schit, 602 ; ~ dă porunci arhieresti preoților de la o ctitorie a sa, 737 ; ~ biserici zidite și zugrăvite în timpul păstoriei lor, 24, 60, 97, 105, 106, 120, 126, 130, 219, 269, 303, 333, 336, 343, 404, 415, 472, 489, 515, 533, 543, 548, 579, 591, 633, 660, 720, 725, 731, 754, 759, 762 ; cruce de piatră ridicată în vremea unui ~ 713 ; ~ v și Episcopie.
- Episcopie, moșie a ei, 342 ; ~ preia moșiile, muntele și via unui schit în ruină, 602 ; ~ v și Buzău ; Curtea de Argeș, m-reă Argeșului ; Rimnicu Vilcea ~ ; ~ v apoi arhieru ; arhimandrit ; econom ; egumeni ; protosinghel ; vicar.
- epistat <egumen>, 546 ; ~ protopop, 508.
- epital (plăstaniță) zugrăvit pe pinză, 162, 357, 575.
- epitropi, ai unei biserici, 135.
- epitropie, a unui preot la clădirea unei biserici, 430.
- erci ; ereiță v preot ; preoteasă.
- Eremia v Ieremeia ; Irimia.
- erodiacon v ierodiacon.
- eromonah (eromonah) v ieromonah.
- eroschimnică ; eroschimmonah v ieroschimnică ; ieroschimmonah.
- Eșanu v Ana ; Stanciu.
- Eufrosina v Efrosina ; Efrusina ; Frusana ; Uescu Frusina.

Eva <*diferite*>, menț. la bis. Ciinenii Mici (m.c. 1810–1820 ?), **154**.
evanghelie îmbrăcată în argint, **263, 509** ; în metal aurit, **521** ; cu legături metalice, **364, 686** ; ferecătura unei ~ menț., **91**.
evreică (ievreica) doamna, **287**.
Evtenie v și **Eftenie** ; **Eftimi** ; **Iftenie**.
Evtenie, ieromonah menț. lângă Tița preoteasa la bis. Albota (c. 1806), **4**.
exarh, al laturilor, mitropolit ~ **417** ; fost ~ donator la un schit, **495**.

F

F, siglă a unui atelier <de la Brașov ?> (s. XVII), **558**.
fals v **inscripții**, false.
Fanița (Fănița), jupanița v **Imanoil Fanița**.
Fanușa, menț. lângă Anton printre ctitorii bis. Cotu (1819–1820), **213** ; probabil aceeași cu **Imanoil Fanița**.
fașă v **fășie**.
fața, de sus, dinafara unei biserici, prenoită, **155**.
Făgețelu (Făgețel) <com. Făgețelu, j. Olt> : Dragomir preot zugrav din ~ **371, 702**.
Fărchezu v **Stan Fărchezu** ; v și **Furchezi**.
fășie (fașă), de moșie, danii din ~ la lăcașuri, **18, 665**.
Fedeleşanu v **Ioanichie**.
Fedeleşoiu <com. Dăești, j. Vilcea> : m-rea Fedeleșciori : (~ Fedeleși ; ~ Fedeleșoai), Bis. Schimbarea la Față, **359–381** ; arhimandrit al ~ **377** ; ~ cruci de piatră la *Capu Piscului*, **383** ; în vile m-rii *Cernica* de la ~ **382, 384** ; la * *Simnicel*, **386** ; la *vechiul cimitir*, **385**.
Felora v **Floria**.
ferestre înfrumusețate la o ctitorie domnească, **197, 199–200, 298–300**.
Feșeni <com. Goranu, municipiul Rimnicu Vilcea> : Biserica de lemn, Cuv. Paraschiva, **387–390** ; cruce de piatră de la *Voinigești*, **391**.
fiare, sălbatice, biserică deteriorată rămasă adăpost pentru ~ **660**.
fier, pietre din temelii unei ctitorii domnești întărite cu ~ **234**.
Filaret, egumen al m-rii Cotmeana, contribuie la facerea unei fintini (1832), **29**.
Filaret, grafit la bis. Ruda (c. 1775... s. XIX), **616**.
Filaret, monah menț. lângă Anca cu fam. lor la Șerbănești (c. 1830–1840), **677**.
Filip, grafit la bis. Ruda (1735...1797), **614**.
Filip (?), menț. în pomelnicul lui Anghel <Dozescu ?> zugravul la bis. Cotu (c. 1820), **215**.
Filip, menț. pe o troiță de cult la bis. Goranu (1797–1798), **423**.

Filip (?), menț. printre ctitori la bis. Găujani (1792), **412**.
Filip, preot menț. pe piatra de mormint a lui Iorga <Bănică> la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), **600**.
Filip, <ucenic> lucrează împreună cu zugravul Dragomir ierodiaconul din Făgețel ș.a. la bis. Titești (1768–1769), **700**.
Filip (Filipul ; Filipuș), ucenic al unor zugravi transilvăneni, lucrează la m-rea Argeșului (1761), **250**.
Filipu, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), **294**.
Filoteiu, ieromonah, grafit la m-rea Brădet (1667–1668), **78**.
Filotiia, monahie menț. pe o cruce de piatră la Bradu Clocotici (1777–1778), **56**.
Firrrrn v **Radu Firrrrn**.
firotonire v **hirotonire**.
Filiani <com. Stolnici, j. Argeș> : Biserica veche menț. ; Biserica de lemn, Cuv. Paraschiva, **392–395**.
finături, pricini de judecată pentru ~ la o biserică, **737**.
fintină, de piatră **486** ; ctitori ai unor ~ **29, 318, 319** ; v și **cîșmea**.
Flămînda <com. Galicea, j. Vilcea> : Bis. Sf. Apostoli, a fostului Schit Flămînda, **396–399**.
Flămînzești, biserica v **Curtea de Argeș**.
Fleara v **Floarea**.
Flo<..>a, reprezentată lângă Mihai Turcu, în pictura murală la bis. Gorani (m.c. 1841), **420**.
Floarea v și **Florea** ; **Vijălie Floarea**.
Floarea, diaconesa <din fam.> lui Ioan <Fluturul> logofătul, portret mural, ctitoră la bis. Schitu (1840), **646–647**.
Floarea (Floaria ; Floria), diaconesa soția diaconului Florea, din moșu Bărbosu, ctitoră, portret mural la bis. Ciocănași (c. 1840), **126–128**.
Floarea, menț. în pomelnic la : bis. *Cungrea* (c. 1841), **227** ; bis. *Drăganu-Olteni* (s. XIX), **353** ; bis. *Schitu* (1840), **647**.
Floarea, menț. în pomelnicul lui Ion Cozma la bis. Surpați (m. 1829), **674**.
Flearea, menț. în pomelnicul Nedelcului la bis. Surpați (1829), **674**.
Floarea, menț. la bis. Luminile <probabil din fam.> Dobrei Sibiceanu (c. 1839), **465** ; v și **Floarea**, menț. lângă Dobrin.
Floarea, menț. lângă Costandin, în pomelnicul lui Ion Cozma, la bis. Surpați (1829), **674**.
Floarea, menț. lângă Dobrin la bis. Luminile (1839), **467** ; v și **Florea**, menț. la bis. Luminile.
Floarea (?), menț. lângă Dumitru diaconul la bis. *Ciorica*, Uda (m.c. 1830), **721**.
Floarea, menț. lângă Florea, în pomelnicul lui Ioan <Drăgulescu>, la bis. Micrcani (c. 1843), **473**.
Floarea, menț. lângă Ioan printre ctitori la bis. Gorani (1841), **418**.

- Floarea**, menț. lângă Ioan, printre ctitorii noi, la bis. Bumbuești (c. 1816), 108.
- Floarea**, menț. lângă Ioan, printre ctitorii unei fintini din matca Cotmenei (1832), 29.
- Floarea**, menț. lângă Ion la Sălătrucu (1732), 634.
- Floarea**, menț. lângă Theodor, printre ctitorii vechi, la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 107.
- Floarea**, menț. lângă Toma la bis. *Timplari*, Stoilești (m.c. 1829), 667.
- Floarea**, menț. printre ctitori la bis. Gorani v **Vijălie Floarea**.
- Floarea**, preoteasa menț. lângă preotul Drăgușin la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
- Floarea**, preoteasa menț. lângă preotul Ene la bis. Miercani (m.c. 1843), 473.
- Floarea**, preoteasa menț. lângă preotul Gli-gore (?) la bis. *Zorile*, Costești (1822), 195.
- Floarea**, preoteasa menț. lângă preotul Pirvu la bis. Schitu (m. 1840), 647.
- Floarea**, preoteasa <soția> preotului Grigorie, menț. la Bratovești (c. 1829–1833), 68 ; v și Ion ; Safta.
- Floarea**, reprezentantă lângă Costandin în pictura murală la bis. Schitu (1840), 646 ; v și **Floarea**, diaconeasa.
- Floaria**, diaconița v **Floarea**.
- Flocan Radu**, donator la bis. Fețeni (1803), 388.
- Flor...**, menț. în pomelnic la : bis. *Schilu* (1840), 647 ; bis. *Titești* (1768–1769), 699.
- Flora v Floria**.
- Floraia v Floria**.
- Flore v și Florea ; Floria ; Popescu**.
- Flore <diferiți>**, menț. în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Florea v și Floria ; Grejdan Florea**.
- Florea**, diacon, fiul lui Stan Gogliaz, din moșu Bărbosu, ctitor, portret mural la bis. Ciocănăi (1840), 126–128, v și **Floarea**, diaconeasa.
- Florea**, diacon, menț. lângă diaconeasa Mariia, printre ctitori, la bis. Cotu (1819–1820), 213.
- Florea**, fiul diaconului Barbu „Comisaru”, portret mural, la bis. Teiu (c. 1785–1790), 692.
- Florea**, fiul lui Tornea, ctitor la bis. Lăngești (1836), 457.
- Florea**, jupan <probabil fiul> jupanului Ioan, portret mural la bis. Teiu (c. 1785–1790), 692.
- Florea**, jupineasa v **Cozmeseu Florea**.
- Florea**, menț. împreună cu Ion, Iona ș.a. la bis. Prodănești (1795), 576.
- Florea**, menț. în pomelnic la : bis. *Jiblea Veche* (s. XIX), 444 ; bis. *Schilu* <diferiți> (1840), 647 ; bis. *Surpați* (d. 1830), 674 ; bis. *Timplari*, *Stoilești* (m.c. 1829), 667.
- Florea**, menț. în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Florea**, menț. la bis. Ciinenii Mici (c. 1810–1820 ?), 154.
- Florea**, menț. la bis. Miercani <probabil soțul Marici> (1845), 475.
- Florea**, menț. la *indoieinice* (1746–1747), 4.
- Florea**, menț. lângă Despa, în pomelnicul Jianului, la bis. Surpați (1829), 674.
- Florea**, menț. lângă Floarea, în pomelnicul lui Ioan <Drăgulescu>, la bis. Miercani (c. 1843), 473.
- Florea**, menț. lângă Iona, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Florea**, menț. lângă Măriea la bis. *Telești*, Costești (1782–1783), 190.
- Florea**, menț. lângă Niculae la bis. Gorani v **Vijălie Floarea**.
- Florea**, menț. lângă Păuna, ostenitor la bis. Jiblea Veche (1836), 445.
- Florea...** menț. lângă preotul Ioan, în pomelnicul lui Ioan <Drăgulescu>, la bis. Miercani (c. 1843), 473.
- Florea**, menț. lângă Rada la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721.
- Florea**, menț. lângă Tudor la Jiblea Veche (1737), 453.
- Florea**, menț. pe o cruce de piatră la : *Berislăvești* (1793–1794), 41 ; *Jiblea Veche* (1795–1796), 456 ; *Titești* (1726), 705.
- Florea**, menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Florea <diefrite nume>**, menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
- Florea**, postelnic ctitor la bis. Vilsănești (1840), 762.
- Florea**, preot donator la bis. Circești (1831), 162 ; v și **Florea**, diacon.
- Florea**, preot menț. lângă preoteasa Smaranda la Bratovești (c. 1829–1833), 68.
- Florea**, preot menț. lângă preoteasa Stancea printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805–1806), 731.
- Florea**, preoteasa menț. lângă preotul Ene printre ctitori, la bis. Valea Cucii (1805–1806), 731.
- Florea**, preoteasa menț. lângă preotul Gheorghe printre ctitori la bis. Cotu (1819–1820), 213.
- Flori Niculae** (Floria, din moșu Radu Goran Ioan) v **Ivănescu Floria Niculae**.
- Floria v și Florea**.
- Floria**, diaconeasa v **Floarea**.
- Floria** (Floraia), ieromonah menț. lângă preoteasa Ioana printre ctitori la bis. Gorani (1841), 418.
- Floria**, menț. în pomelnic la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Floria**, menț. pe o cruce de piatră la : *Bradul Clocotici* (1777–1778), 56 ; *Prosia* (1750–1751), 578 ; *Titești* (s. XIX), 706.
- Fluturul Ioan**, logofăt, soțul Ilinei, ctitor, portret mural la bis. Schitu (1832–1840), 645–647.
- Fota**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 294.

Fotache, zugravul <de la Craiova>, lucrează cu Anghel Stoianovici zugravul ș.a. la bis. Cochineștii de Jos și de Sus (1794, c. 1796), 163, 171.

Frangu, diacon donator la bis. Ciinenii Mici (1830), 146.

Frangu, jupan v **Daneș Frangu**.

Franța v **Pontécoulant**.

Frata, diacon donator la bis. Vulpești (1782), 764.

frate și mitropolit <lexical> 457.

Fratea, ajutor la bis. Recea (1805), 591.

Fratea (?), menț. lângă Tudora la Cornățel (1733), 183.

frași <locuitori, enoriași>, ajutători la o biserică, 472.

Frătești <com. Albota ?, j. Argeș>: Manul fost mare ban din ~ 438.

frică, mănăstire domnească oprită să adăpostească averi străine la orice ~ 232.

Frincul, menț. lângă Ana la Deagu de Sus (1714), 332.

Frincul, menț. lângă Oprișa la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274.

Frunzescu v și **Ecaterina Frunzescu**; **Neculae Frunzescu**; **Ștăfănică Frunzescu**.

Frunzescu Nicolae, din Peloponez, fost vătaf de plai, ctitor la bis. Sălătrucel (1807), 633.

Frusina; **Uescu Frusina**.

Frusana, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.

fuga satelor dintr-un județ; dăjdiile acestora plătite de un mare dregător 485.

<**Fulk**> **Stana** (?), soția lui Toma Fulk, donatoare la bis. Greblești (1798), 426.

Fulk Toma, soțul Stanei (?), donator la bis. Greblești (1798), 426.

funie de loc, preot <moșnean> dintr-o ~ 213.

Furchezi, moșul, neamul ~ moșneni din ~ ctitori la bis. Ciocănai și bis. Moșoaia (1806—1840), 126, 128, 484; v și Ioan, postelnicul; **Stan Fărchezu**.

Furduescu v **Gheorghe Furduescu**.

G

Gabratin, <probabil meșter> se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (a. 1369), 287.

gadini, în recomandarea ca o ctitorie domnească să nu ajungă locuință pentru ~ 232.

Galata v **Ghierghi**, de la ~.

galbeni, dăruiri pentru împodobirea unei biserici, 602.

Galeceanu; **Galiceanu** v **Dumitru Galiceanu**; **Năescu Galiceanu**.

Galeșu <com. Brăduleț, j. Argeș>: Biserica veche: Bis. Sf. Împărați și Intrarea în Biserică, 400—402; obiect provenind de la ~ 266; cruce de piatră la ~ 403.

Gavăț, fintina din matca Cotmenei, de la ~ v **Bărbătești**.

Gavril, menț. lângă Marica la Budeasa Mare (1675—1676), 98.

Gavril, stareț al m-rii Cozia (1395), 257.

Gavrilă, menț. lângă Maria, printre ctitorii vechii bis. *Tuluror Sfinților*, la Șerbănești (c. 1780—1810), 676.

Găinușa <com. Săpala, j. Argeș>: Bis. Sf. Nicolae, Sf. Dumitru și Sf. Teodor Tiron, 404—406.

<**Găiseni**, Schitul j. Ilfov>: moșie a ~ la Urluiești, cruce de piatră așezată în trecut, pe ~ 722.

Gălăsești <com. Budeasa, j. Argeș>: Bis. Înălțarea Domnului, 407; Bis. Sf. Nicolae, cartier *Popești*, 408—409.

Găleşești <com. Suseni, j. Argeș>: Bis. Înălțarea Domnului 410—411; *indoielnice*, 6.

Gărdescu v **Danil Gărdescu**.

Găujani <com. Ungheni, j. Argeș>: Bis. Sf. Voievozi, 412—413.

Găvana, cartier v **Pitești**, Bis. Sf. Dumitru și Sf. Nicolae; Bis. Sf. Voievozi.

Gehan Costandin, voievod v **Racoviță Constantin**.

Gelpem (Jiu), Kiril (episcop) de la ~ menț. la *falsuri*, 14.

general, conte <rus, comandantul administrației militare din principate>, se semnează la o ctitorie domnească, 251.

Georgius Graef v **Greff George**.

ger, după ninsoarea căzută în luna martie, 620.

Gerard de Bruxelles, se semnează la m-rea Argeșului (s. XIX), 251.

Ghelasie, arhimandrit <de la Episcopia de Argeș, posibil același cu Ghelase Basarabeanu>, menț. pe o cruce de cult (1846), 279.

Ghelgorie v **Gligore**.

Ghenadi v și **Ghenadie**; **Ghenadije**; **Ghinadie**.

Ghenadi, ieromonah, grafit la m-rea Brădet (1672—1673), 78.

Ghenadie (Ghenade), arhimandrit, egumen al m-rii Argeșului, menț. ctitor (c. 1691—1719), 248, 361; v și **Ghiorghita**, copilul.

Ghenadie, arhimandrit, fost ~ al m-rii Cozia, ostentor la zidirea vechii biserici a m-rii Stănișoara (1747), 659.

Ghenadie, egumen al m-rii Brădet, ctitor, portret mural la m-rea Brădet (1754—1761), 69, 71, 73, 84.

Ghenadije, ieromonah ridică o cruce de piatră la Fedeleșoiu (1728—1729), 382.

Gheorghe v și **Călinescu**; **Enescu**; **Gheorgbi**; **Gherghe**; **Gherghie**; **Ghierghi**; **Ghiorghita**; **Lupu**.

Gheorghe, ajutor la bis. Lăngești (1836), 457.

Gheorghe, clucer v **Gheorghe Buceșănescu**.

Gheorghe dăruiește loc de arătură la bis. Racovița (1819—1820), 579.

Gheorghe, de la Cozia, zugrav v **Gheorghe Gherontie**.

Gheorghe, diacon menț. lângă Maria diaconesa la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.

- Gheorghe, fiul lui Grigore v **Gheorghe Grigore**.
Gheorghe fiul lui Neacșu preotul menț.,
 portret mural, la bis. Cremenari (1828),
 220—221.
- Gheorghe**, fiul lui Pavel diaconul, donator
 la bis. Drăganu-Oltenei (1833), 354.
- Gheorghe**, <fiul lui> Ștefan mazilu, portret
 mural la bis. Birsoeni, Stănești (1838),
 654.
- Gheorghe, fost mare clucer de arie v **Gheorghe**
Serezli.
- Gheorghe**, grafit la m-reă Brădet (1779—1780),
 82.
- Gheorghe**, grămătic se semnează la bis. Ruda
 (c. 1775 ... s. XIX), 616.
- Gheorghe** (Gheorghie), hagi, ctitor, portret
 mural, donator la bis. Cochinești de Jos
 și de Sus (c. 1794—1796), 163, 164, 167,
 168, 170.
- Gheorghe jupan v **Olănescu Gheorghe**.
- Gheorghe**, jupan fiul jupanului Toma v
Rătescu Gheorghe.
- Gheorghe**, logofăt, grafit la Biserica Dom-
 nească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII),
 295.
- Gheorghe**, menț. împreună cu Ion, Iona ș.a.
 la bis. Prodănești (1795), 576.
- Gheorghe**, menț. în pomelnic la : bis. *Bădeni*,
 printre ctitori (c. 1843 ?), 14 ; bis. *Bratia*
din Deal (1833), 63 ; bis. *Clinenii Mici*
 (s. XIX), 144 ; bis. *Cremenari* v. **Gheor-**
ghe, fiul lui Neacșu preotul ; bis. *Cungrea*
 <diferiți> (c. 1841), 227 ; bis. *Dîngești*
 <diferiți> (c. 1820), 340 ; bis. *Drăganu-*
Oltenei <diferiți> (s. XIX), 352 ; bis. *Mavro-*
dolu, Pitești (m.c. 1818), 516 ; ~ bis.
Miercani, <probabil din fam.> lui Ioan
 <Drăgulescu> (c. 1843), 473 ; bis. *Schitu*
 (1840), 647 ; bis. *Surpați* <diferiți> (m.
 1829), 674 ; bis. *Șuici* (c. 1820—1830),
 688 ; bis. *Timplari, Stoilești* (m.c. 1829),
 667.
- Gheorghe**, menț. în pomelnicul lui Florea
 diaconul la bis. Ciocănăi (m.c. 1840),
 127.
- Gheorghe** <diferiți>, menț. în pomelnicul lui
 Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani
 (m.c. 1841), 419.
- Gheorghe**, menț. în pomelnicul lui Sandu
 <Biserică>, la bis. Dîngești (c. 1820),
 340.
- Gheorghe**, menț. în pomelnicul lui Statie
 Lupu la bis. Surpați (1829), 674.
- Gheorghe**, menț. în pomelnicul postelnicului
 Mihai la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Gheorghe** <diferiți>, menț. la bis. Clincii
 Mici (m.c. 1810—1820 ?), 154.
- Gheorghe**, menț. la bis. Cotmeana, Stolnici
 (c. 1803), 212.
- Gheorghe**, menț. la bis. Luminile <probabil
 din fam.> lui Dobrin Sibiceanu (1839),
 466.
- Gheorghe**, menț. lângă Ana, dăruiește loc de
 arătură la bis. Racovița (1819—1820),
 579.
- Gheorghe**, menț. lângă Elena la bis. Bădeni
 v **Gheorghe Furduescu**.
- Gheorghe**, menț. lângă Iana la bis. *Timplari*,
Stoilești (c. 1829), 667.
- Gheorghe**, menț. lângă Maria la bis. Oești
 Pămînteni (1839), 491.
- Gheorghe**, menț. lângă Maria la bis. Sf. Nicolae
 și Sf. Pantelimon, Pitești (c. 1830—1840),
 528.
- Gheorghe**, menț. lângă Maria (1746—1747),
 la *indoiełnice*, 4.
- Gheorghe**, menț. lângă Marica, în pomelnicul
 lui Ion Cozma, la bis. Surpați (m. 1829),
 674.
- Gheorghe**, menț. lângă Mariia, în pomelnicul
 lui Neculae Vijălie, la bis. Gorani (m.c.
 1841), 419.
- Gheorghe**, menț. lângă Mariia la bis. Clinenii
 Mici (s. XIX), 144.
- Gheorghe**, menț. lângă Mariia la bis. *Timplari*,
Stoilești (m.c. 1829), 667.
- Gheorghe**, menț. lângă Mărgărita, în pomel-
 nicul preotului Statie din Urluiești, la
 bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Gheorghe**, menț. lângă Mărica, în pomelnicul
 preotului Statie din Urluiești, la bis.
 Surpați (m. 1829), 674.
- Gheorghe**, menț. lângă Neaga la bis. Racovița
 (c. 1835 ?), 583.
- Gheorghe**, menț. lângă Rada la bis. Schitu
 (m. 1840), 647.
- Gheorghe**, menț. lângă Samfira la bis. Clinenii
 Mici (s. XIX ?), 144.
- Gheorghe**, menț. lângă Simziana la bis.
 Bumbuești v **Gheorghie**.
- Gheorghe**, menț. lângă Tudora la bis. Ciocănăi
 (c. 1840), 127.
- Gheorghe**, menț. pe o cruce de piatră la :
Bascov (1802—1803), 10 ; *Bradul Cleo-*
tici (1777—1778), 56 ; bis. *Jiblea Veche*,
 împreună cu Gligore, Oprea ș.a., posibil
 soțul Mariei (1786—1787), 441 ; bis.
Jiblea Veche <diferiți> (1817—1818), 442 ;
Prosia <diferiți> (1750—1751), 578 ; m-reă
 Turnu v **Gheorghe**, pietrar.
- Gheorghe** <diferiți>, menț. pe piatra de mor-
 mint a lui Iorga <Bănică>, la bis. Robaia,
 Berislăvești (m. 1822), 600 ; v și Ieana.
- Gheorghe**, menț. la bis. Găleşti v **Gheorghe**,
 probabil meșter lemnar.
- Gheorghe**, menț. printre ctitori la bis. Gorani
 (1841), 418.
- Gheorghe** <diferiți>, menț. printre ctitori la
 bis. Moșoaia (1806), 484.
- Gheorghe**, menț. printre ctitorii noi la bis.
 Bumbuești (c. 1816), 108.
- Gheorghe**, menț. printre enoriași la bis.
 Gorani (c. 1841), 419.

- Gheorghe** <*diferiți*>, menț. printre megieșii ctitori, din neamul Dedeleştilor, la bis. Humele (1830), 430.
- Gheorghe**, meșter de clopote, din Sibiu v **Wolff Gheorghe**.
- Gheorghe**, monah <probabil din fam.> Dobrei Sibiceanu, menț. la bis. Luminile (m.c. 1839), 465.
- Gheorghe** <pietrar>, lucrează cu Petcu pietrarul o cruce de piatră, la m-rea Turnu (1835–1836), 713.
- Gheorghe**, polcovnic v **Dănăcelu**.
- Gheorghe** (Gheorghe), preot <fiul lui Misail>, soțul preotesei Mariia, ctitor, ostenitor la bis. Recea (1805; m.d. 1810), 591, 596; v și **Papa**.
- Gheorghe**, preot menț. lângă preoteasa Anca la Bratovești (c. 1829–1833), 68.
- Gheorghe**, preot menț. lângă preoteasa Florea, printre ctitori la bis. Cotu (1819–1820), 213.
- Gheorghe**, preot menț. lângă preoteasa Iona, printre ctitori la bis. Cotu (1819–1820), 213.
- Gheorghe**, preot, protopop-econom din Pitești, tirnosește bis. Ciocănai (1840), 126.
- Gheorghe**, preot scrie o inscripție la bis. Drăganu-Oțel (1807), 349.
- Gheorghe** <probabil meșter lemnar>, menț. la bis. Găleşești (1785–1786), 411.
- Gheorghe**, voievod v **Bibescu Gheorghe**.
- <**GheorGheorghe**, zugrav.
- Gheorghe**, zugrav menț. în pomelnic la bis. Gremenari (1828), 220; v și **Gheorghe**, zugrav.
- Gheorghe** <**Bucșănescu** ?>, clucer <probabil, fiul lui Iordache Bucșănescu paharnicul ?> portret mural la bis. Berislăvești (d. 1760 – c. 1762), 35.
- Gheorghe** Caragea voievod v **Caragea Ioan Gheorghe**.
- Gheorghe** <**Furduescu**>, menț. lângă Elena printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14.
- Gheorghe** <**Gherontie**>, zugrav de la m-rea Cozia, menț. la bis. Copăcenii (1832), 176; v și **Gheorghe**, zugrav.
- Gheorghe** Grigore, fiul lui Grigore, donator la bis. Domnești <Muscel> (1789), 263, 264.
- Gheorghe** Serezli, fost mare clucer de arie, ctitor la m-rea Stănișoara (1747; m. 1836), 659, 660; v și **Anghel**.
- Gheorghe** Turcu, ctitor la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Gheorghe** v și **Gheorghe**; **Gheorghe**; **Gherghe**; **Gherghie**; **Ghierghi**; **Ghiorghița**.
- Gheorghe**, fiul lui Toma mare șetrar v **Rătescu Gheorghe**.
- Gheorghe**, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVIII), 507.
- Gheorghe**, menț. lângă Maria la Titești (s. XIX), 706.
- Gheorghe**, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Gheorghe** v și **Bucșănescu Gheorghe**; **Drugănescu** (?) **Gheorghe**; **Gheorghe**; **Gheorghie**; **Gheorghie**; **Gherghe**; **Gherghie**; **Ghierghi**; **Ghiorghița**; **Vilara Gheorghie**; **Wolff Gheorghe**.
- Gheorghe**, căpitan v **Dănicel**.
- Gheorghe**, diacon menț. lângă Ioana la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
- Gheorghe**, diacon menț. lângă Nedelia la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
- Gheorghe**, egumen al m-rii Argeșului (1526), 233.
- Gheorghe**, fiul lui Dumitrache, donator la bis. Birsoeni, Stănești (c. 1834), 655; v și **Dumitrana**.
- Gheorghe**, fiul lui Ștefan mare clucer de arie v **Balotă Gheorghe**.
- Gheorghe**, fiul preotului Preda al lui Ion, portret mural la bis. Ceparii Pămînteni (d. 1751–1752), 118.
- Gheorghe**, fratele lui Costandin tabacul, <probabil soțul> Ancăi, ctitor la bis. Toți Sfinții, Pitești (1816–1817), 543–544.
- Gheorghe**, hagi v **Gheorghe**, hagi.
- Gheorghe**, jupan v **Cocuși Nicușor Gheorghe**.
- Gheorghe**, mare clucer (sluger mare, fost) v **Rătescu**.
- Gheorghe**, mare clucer de arie, fost ~ v **Gheorghe Serezli**; **Vărzaru Gheorghe**.
- Gheorghe**, menț. funerară la bis. Sf. Treime, Pitești (m. 1828), 531.
- Gheorghe**, menț. în pomelnic la : bis. Ciinenii Mici, împreună cu Petru și Albul v **Cocuși Nicușor Gheorghe**; bis. **Cungrea** <posibil din fam. lui Antonie Imanoil, postelnicul> (c. 1841), 227; bis. **Delureni** (m.c. 1840), 337, v și **Dănicel**; bis. **Oeștii Pămîntului** v **Drugănescu** (?) **Gheorghe**.
- Gheorghe**, menț. lângă Anastasia la bis. Vărzaru (c. 1809), 755.
- Gheorghe**, menț. lângă Anița la bis. Scăueni (c. 1819), 638.
- Gheorghe**, menț. lângă Călina la bis. Mlăcenii (c. 1729), 479.
- Gheorghe**, menț. lângă Elena la bis. Delureni (m.c. 1840), 357; v și **Dănicel**.
- Gheorghe**, menț. lângă Ilina la bis. **Cungrea** <posibil din fam. lui Antonie Imanoil postelnicul> (c. 1841), 227.
- Gheorghe**, menț. lângă Mărgărita la Sălătrucu (1732), 634.
- Gheorghe**, menț. lângă Rada la Oarja (1814 ?), 487.
- Gheorghe** (Gheorghe), menț. lângă Simziana printre ctitori la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 106, 108.

- Gheorghie**, menț. lingă Trandafira la Oarja (1814 ?), 487.
- Gheorghie** <*diferiți*>, menț. pe cruci de piatră la: *Jiblea Veche* (1731; 1735—1741), 439, 452.
- Gheorghie**, menț. printre ctitori la bis. Bum-buești (1816), 106.
- Gheorghie**, menț. printre ctitori la bis. Gău-jani (1792), 412.
- Gheorghie**, menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Gheorghie**, meșter, v **Wolff Gheorghe**.
- Gheorghie**, moștean din Moșoaia ș.a. dau jalbă la Divan, pentru a nu fi rumâniți (1741), 485.
- Gheorghie**, postelnic v **Balotă Gheorghie**.
- Gheorghie**, preot v și **Gheorghe**, preot.
- Gheorghie**, preot (?) menț. lingă Dospena (?) printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.
- Gheorghie**, preot menț. lingă preoteasa Mariia la bis. Bascovele (c. 1795), 11.
- Gheorghie**, preot menț. lingă preoteasa Mariia la bis. Bascovele (c. 1795), 11.
- Gheorghie**, preot menț. lingă preoteasa Mariia la Oarja (1814 ?), 487.
- Gheorghie**, preot, <probabil soțul> preotesei Magdalena, portret mural, donator la bis. Ciinenii Mici (1758), 139, 141—142.
- Gheorghie**, preot se semnează la bis. Ruda (c. 1797...1811), 623; v și **Goran**, preot.
- Gheorghie**, preot zugrav de icoane se semnează la bis. Gălăsești (1755—1756), 407.
- Gheorghie**, voievod v **Bibescu Gheorghe**; **Caragea Ioan Gheorghe**.
- Gheorghie**, zugrav de icoane, la Schitul Păușa (1829), 496; v și **Gheorghe Gherontie**.
- Gheorghie**, zugrav se semnează la bis. Bucșe-nești (d. 1747—1748), 96; v și **Gheorghe**, zugrav.
- Gheorghie Dimitrie**; ~ **Dumitru**, voievod v **Bibescu Gheorghe**.
- Gheorghie Trapezondo** <din Trapezunt, oraș în Turcia>, episcop la bis. Ciinenii Mici (1733), 135.
- Gheorghie Gheorghie**, portret mural la bis. Bercioiu (1838), 31.
- Gheorghilă**: ~ postelnic v **Budeșteanu**.
- Gherasim**, ieromonah donator la bis. Stroești (1737), 670.
- Gherasim**, monah menț. funerară la m-reă Cotmeana (s. XVIII—XIX), 206.
- Ghereghena** v și **Ghereghina**; **Gherghina**.
- Ghereghena**, menț. lingă Arsene la Zărnești (1718—1719), 768.
- Ghereghina**, preot menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Gherghe** v și **Gheorghe**; **Gheorghe**; **Gheorghie**; **Gherghi**; **Gherghie**; **Ghierghie**; **Ghierghia**.
- Gherghe**, grămătic se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), 291.
- Gherghe**, jupan, piatra lui de mormint la bis. Brătieni (1649—1650), 94.
- Gherghe**, menț. lingă Dumitrana la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Gherghe**, menț. lingă Mariica (?) la bis. Costești—Vilsan (1789 ? — 1790 ?), 196.
- Gherghe**, menț. lingă Tudora la Albeștii Pămînteni (c. 1694), 1.
- Gherghe**, menț. pe o cruce de piatră la: *Albota* (1703—1704), 6; bis. *Ciinenii Mici* (1632), 150.
- Gherghe**, pomenit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Gherghi**, dascăl, menț. decesului său la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
- Gherghi**... menț. pe piatra de mormint a lui Iorga <Bănică>, la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), 600.
- Gherghie** <*diferiți*>, menț. pe o piatră la Pripor (c. 1721—1722), 572.
- Gherghina** v și **Ghereghena**; **Ghereghina**.
- Gherghina**, menț. în pomelnic la: bis. *Drăganu-Olteni* (s. XIX), 352; bis. *Schitu* (m. 1840), 647.
- Gherghina**, menț. în pomelnicul Jianului la bis. Surpați (1829), 674.
- Gherghina**, menț. lingă Cirstea la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Gherghina**, menț. lingă Ene la bis. Găinușa (m. 1801), 405; v și **Enciulescu**.
- Gherghina**, menț. lingă Iancu la bis. Bratia din Deal (1833), 63.
- Gherghina**, menț. lingă Ioan, printre ctitori la bis. Gorani (1841), 418.
- Gherghina**, menț. lingă Sandu la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.
- Gherghina**, menț. lingă Stanciu la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.
- Gherghina**, menț. pe o cruce de piatră la Proșia (1750—1751), 575.
- Gherghina** (Gherghina), menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Gherghița** <com. Gherghița, j. Prahova>: luptă a lui Radu de la Afumați, voievod, cu turcii la ~ 241.
- Gherghulescu** (?) **Anton**, menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.
- Gherguș**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
- Ghermano**, ierodiacon zugrav semnează o icoană de la bis. Valea Danului (s. XIX), 742; v și urm.
- Ghermano** <**Antim**> (**Ghermanos**), ieromonah zugrăvește icoane (1834—1839), 123, 173, 605, 745; v și precedent.

- Gherontie, zugrav v **Gheorghe Gherontie**.
Ghica, menț. printre donatori la bis. Ruda (1624), 608.
- Ghica Alexandru** (Alecsandru Dimitrie ~ ; ~ Dimitriu ~ ; Alexandru Dimitrie ~ ; Alicesandru ~ ~ ; ~ Ion ~ ; Ion Gligoriu Dimitrie), voievod, domn al Țării Românești (1834—1842), domn mare, stăpînitor a toată țara, 126, 457 ; ctitor la m-reă Fedeleșciori, 378 ; biserici, zidiri, zugrăveli făcute în domnia lui ~ 30, 126, 226, 333, 336, 457, 472, 489, 660, 762 ; <eroare> **Grigore Ghica**, 333, 378 ; menționat greșit, în locul unui voievod, care a domnit mai înainte, 633.
- <**Ghica**> **Catrina**, doamna, fiica lui Grigore Ghica voievod, portret mural la bis. Fedeleșciori (m.c. 1702—1710), 360.
- <**Ghica**> **Cirstina**, doamna, fiica lui Grigore Ghica voievod, portret mural, la bis. Fedeleșciori (m.c. 1702—1710), 360.
- Ghica Grig(ore)**, <eroare> v **Ghica Alexandru**.
- Ghica Grigore** (Gligore ~ ; Grigorie ~), voievod, domn al Țării Românești (1660—1664 ; 1672—1673), menț., 511, 545 ; ctitor, portret mural la m-reă Fedeleșciori, 359—360 ; cruci de piatră ridicate în domnia lui, 55, 262.
- Ghica** <**Grigore al II-lea**> (Gligore ~ ; Gligorie ~ ; Grigorie ~ ; Ioan ~ ~ ; Ion Gligorie Ghica), <fiul lui Matei Ghica>, voievod, domn al Țării Românești (1733—1735 ; 1748—1752), menț., 589 ; portret mural la bis. *Popești*, Gălăești, 409 ; biserici, zidiri făcute în domnia lui ~ 33, 116, 135, 408, 536 ; cruci de piatră ridicate în domnia lui ~ 67, 386, 722.
- Ghica Grigore** <**al IV-lea**> (Gligore ~ ; Grigorie Dimitrie ; ~ Dumitriu ~ ; Ion Gligorie ~), voievod, domn al Țării Românești (1822—1828), menț., 631 ; biserici, zidiri făcute în domnia lui ~ 219, 533 ; cruci de piatră ridicată în domnia lui ~ 100.
- <**Ghica**> **Maria**, <n. Sturza — din Moldova>, doamna lui Grigore Ghica voievod, portret mural, la m-reă Fedeleșciori (m.c. 1702—1710), 360.
- <**Ghica**> **Matei**, voievod fiul lui Grigore Ghica voievod, portret mural la m-reă Fedeleșciori (m.c. 1702—1710), 360.
- Ghica** <**Matei**> (Grigore Ghica : Grigorie ~), <fiul lui Grigore al II-lea Ghica>, voievod, domn al Țării Românești (1752—1753), menț., 504.
- Ghica** **Scarlat**, <fiul lui Grigore al II-lea Ghica>, voievod, domn al Țării Românești (1758—1761), menț., 697.
- <**Ghica**> **Ștefan**, voievod, fiul lui Grigore Ghica, portret mural la m-reă Fedeleșciori (m.c. 1702—1710), 360.
- <**Ghica Alexandru**> **Scarlat**, voievod, <fiul lui Scarlat Ghica> (1765—1766), cruci de piatră ridicată în domnia lui ~ 391.
- Ghierghi** v și **Gheorghe** ; **Gheorghe** ; **Gheorghie** ; **Gherghi** ; **Gherghie** ; **Ghiorghia**.
- Ghierghi** <de la> Galata menț. pe un clopot turnat la Graz—<Austria> (1744), 672.
- Ghiga Grigore**, voievod v **Ghica Matei**.
- Ghinadie** v și **Ghenadi** ; **Ghenadie**.
- Ghinadie**, menț. pe o cruci de piatră la Albești Pămînteni (1694), 1.
- Ghinea** v și **Ghinia**.
- Ghinea**, jupan comisar <posibil comisar districtual, în vremea administrației austriace în Oltenia>, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 692.
- Ghinea**, menț. lingă Rada la Fedeleșoii (1732), 385.
- Ghinea**, menț. pe o cruci de piatră la : *Corbeni* (1775—1776), 180 ; *Șuici* (1736—1737), 679.
- Ghini**, menț. pe o cruci funerară la bis. Recea (1844), 598.
- Ghionea** (?), menț. lingă Neacșa la Sălătrucu (1732), 634.
- Ghiorghe** v și **Gheorghe** ; **Gheorghe** ; **Gheorghie** ; **Gherghi** ; **Gherghie** ; **Ghiorghie** ; **Ghiorghia** ; **Ghița**.
- Ghiorghe**, menț. împreună cu Leca, Niaga ș.a. la bis. Sf. Ioan, Pitești (1807), 527.
- Ghiorghie**, fost mare sluger v **Rătescu Gheorghie**.
- Ghiorghie**, menț. lingă Safta la Jîblea Veche (1795—1796), 456.
- Ghiorghie**, zugrav v și **Gheorghe**, zugrav ; **Gheorghe Gherontie** ; **Gheorghie**, preot ; **Gheorghie**, zugrav.
- Ghiorghie**, zugrav lucrează împreună cu Sima și Ranite zugravi, la m-reă Fedeleșciori (c. 1702—1710), 368.
- Ghiorghia**, copilul, nepotul egumenului **Ghenadie**, menț. la m-reă Argeșului (c. 1691—1719), 248.
- Ghiță** v **Dumitriu** ; **Mărinoiu**.
- Ghiță**, fiul jupanului Ion v **Ghiță Popovici**.
- Ghiță**, jupin v **Mănuți**.
- Ghiță**, menț. pe o piatră la Titești (c. 1700—1720), 708.
- Ghiță**, protopop v **Coculescu**.
- Ghiță Lăzereșeu**, zugrav lucrează împreună cu Pătru zugravul (1834—1844), 122, 156, 158, 159, 276, 474.
- Ghiță** <**Popovici**, fiul> jupanului Ion <**Popovici**>, portret mural la bis. Sălătrucu de Jos (c. 1811), 635.
- Giura**, jupan menț. pe o piatră de mormînt la bis. Ceparii Pămînteni (1571—1572), 114.

Giltofani, com. Nicolae Bălcescu, biserica de lemn, Adormirea din ~ v **Bălcești**.
Gliganu de Sus (com. Rociu, j. Argeș): Bis. Adormirea 414.
Gligore v și **Gligorie**; **Gligori**.
Gligore, menț. în pomelnic la: bis. *Bratia din Deal* (m. 1833), 63; bis. *Schitu* (1840), 647.
Gligore, menț. lângă Dumitra la bis. *Schitu* (m. 1840), 647.
Gligore, menț. pe o cruce de piatră la: *Berislăvești* (1793–1794), 41; bis. *Jiblea Veche*, împreună cu Gheorghe Oprea, ș.a., posibil soțul Oprei (1786–1787), 441.
Gligore, menț. pe piatra de mormint a lui Iorga (Bănică), la bis. *Robaia, Berislăvești* (m. 1822), 600.
Gligore (Ghelgoric; Glegorie), menț. printre ctitorii din fam. lui Neculae Vijălie la bis. *Gorani* (1841), 418–419.
Gligore, voievod v **Ghica Grigore**.
Gligore Bercia, tatăl preotului Radu Bercia, menț. la bis. *Ciocănai* (m. 1840), 126–127.
Gligorie, dascăl se semnează la m-reă *Tutana* (1729–1730), 717.
Gligorie, grafit la bis. *Sloiceni, Predești* (s. XVIII–XIX), 568.
Gligorie, își însemnează numele la m-reă *Fedelesciori* (1720), 380.
Gligorie (meșter, arhitect moldovean) v *Corneseul*.
Gligorie, voievod v **Ghica Grigore**.
Gligoriu Dimitrie, voievod v **Ghica Alexandru**.
Gligore (?), preot, menț. lângă preoteasa *Floarea*, la bis. *Zorile, Căstești* (1822), 195.
Glimbocu (com. Bascov, municipiul Pitești): Bis. Adormirea 415–416; v și *Valea Glimbocului*.
Glubavi v **Gubavi**.
Gogliaz v **Stan Gogliaz**.
Gola Marin, menț. printre megieșii ctitori la bis. *Humele* (1830), 430.
Golceanu, grămătic se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), 294.
Goleseu Alexandru, fost mare postelnic (în lectură incertă), ctitor, la bis. *Budeasa Mare* (1824), 97.
Goran, preot din *Ruda*, se semnează la bis. *Ruda* (c. 1797...1811), 623; v și *Gheorghie*, preot.
Goran Dumitra, (soția lui) Ion Goran, menț. la bis. *Gorani* (1845), 421.
Goran Ion (soțul) Dumitrei, menț. la bis. *Gorani* (1845), 421.
Goran Radu Ion, diacon, moșu: urmași din ~ ctitori la bis. *Gorani* (m. 1841), 418.
Gorani (com. Uda, j. Argeș): Biserica veche, *Buna Vestire*, ctitori 417; Bis. *Buna Vestire*, 418–421.

Goranu (com. Goranu, municipiul Rimnicu Vilcea): Biserica veche, în ruină menț.; Bis. Sf. Arhangheli, 422–425.
 *(**Goranu, Schit**, com. Goranu, municipiul Rimnicu Vilcea): cruce de piatră pe moșia ~ de la *Voinigești*, menț., 391.
Gore, preot menț. printre ctitori la bis. *Dealul Bisericii* (1836), 333.
Govora, Mănăstirea, j. Vilcea: Șteful Nicolau din neam grec, crescut din copilărie la ~ 725.
Graef Georgius v **Greff George**.
grafite, la biserica curții domnești argeșene, 284, 286, 287, 290–297, 301, 302, 305; ~ pe pereții unor biserici, mănăstiri, schituri, 31, 78–82, 373, 399, 507, 568, 569, 614–630, 687, 693; ~ pe cărămizi aparente din fațadele unor lăcașuri, 203, 204, 716–719; ~ pe lemn, 81; ~ pe un portal de marmoră, 249; ~ pe piatră, 379, 380, 716; ~ pe coloane din pridvorul și din pronaosul unor biserici, 149, 160, 251, 372, 374–376; ~ la *indoelnice* 1; ~ la *falsuri*, 11 ~ v și *inscripții*.
Grajduri (toponimic) v *Basevele*.
Graure Ioniță Ion, din mahalaua Șătrari, Uda de Jos, pomelnicul lui ~ la bis. *Gorani* (c. 1841), 419; v și *Costandin*, diacon; *Costandin*, preot; *Duminecă Toma*; *Duminică Costandin*; Ion, diacon; Ion, preot; *Matei*, preot.
Graz (oraș, Austria), clopot turnat la ~ 672.
grămătic, se semnează la biserici, mănăstiri, schituri, 78, 79, 81, 203, 291–294, 614, 616, 617, 619, 623, 624, 626, 627, 716–717; ~ însemnează data unui cutremur, 615; v și *paraclislarhi*.
Grebilești (Grebilești) (com. Ciineni, j. Vilcea): Bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, 426–427.
grec, de neam, ctitor la refacerea unei biserici, 725.
Greceanu v și *Colfescu*.
Greceanu Grigorie, mare ban soțul *Ilincăi*, portret mural la bis. *Izvoru* (m.c. 1823), 438.
Greceanu Ilinea, băneasa (soția) lui *Grigore Greceanu*, mare ban, portret mural la bis. *Izvoru* (m.c. 1823), 438.
Greceanu Marila (~ *Greceanca*), fiica *Zoiței Colfescu*, văduva, portret mural la bis. *Izvoru* (c. 1823), 438.
Greceanu Zoița (~ *Greceanca*) (soția) lui *Iordache Colfescu*, fost mare clucer de arie, portret mural la bis. *Izvoru* (m.c. 1823), 438.
Greci, biserica v *Pitești*, Bis. *Buna Vestire*.
Greci (probabil mahalaua bis. *Greci*, din *Pitești*) (?): clopot turnat de Ioan George Angerer la ~ 506.

- Grecia, țară v **Dipalița** ; **Peloponez** ; v și **inscripții** în l. greacă.
- Grecu v **Necula**.
- Greff George** (Georgius Graef ; Gref), meșter de clopote de la Sibiu (1830, 1834), **146, 664**.
- Gregore v și **Grigorie**.
- Gregore**, preot menț. lângă preoteasa Păuna, printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), **731**.
- <Grejdan> Florea** (Floarea) <soția> lui Nicolae Grejdan, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), **153**.
- Grejdan Nicolae** <soțul> Floarei, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), **153**.
- greșală**, posibilă a unor meșteri constructori **234**.
- Grigore v **Gligore** ; **Gligorie** ; **Gregore** ; **Rătescu**.
- Grigore, mitropolit v **Grigorie Dascălușul**.
- Grigore**, tatăl lui Gheorghe, menț. la bis. Domnești <Muscel> (m.c. 1789), **263**.
- Grigore, voievod v **Ghlea Grigore** ; ~ <eroare> v **Ghlea Matei**.
- Grigorie v și **Drugănescu** ; **Gregore**.
- Grigorie, episcop al Argeșului (Argeșeu) v **Grigorie Rătescu**.
- Grigorie, mare ban v **Greeceanu**.
- Grigorie**, menț. în pomelnic la : bis. **Albota** (c. 1806), **4** ; bis. **Ciinenii Mici** (c. 1758), **137** ; bis. **Mavrodolu**, Pitești (c. 1818), **516**.
- Grigorie**, menț. lângă Lucsandra la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), **14**.
- Grigorie**, menț. lângă Mariia la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), **14**.
- Grigorie**, menț. lângă Mariia la bis. Mavrodolu, Pitești (c. 1818), **516**.
- Grigorie, mitropolit v **Grigorie Dascălușul**.
- Grigorie**, mitropolit al Țării Românești (1760—1787), portret mural la Schitul Berislăvești **35** ; zidiri făcute în timpul păstoriei lui ~ **34, 198, 326, 435, 669**.
- Grigorie, paharnic (mare ~) v **Drugănescu**.
- Grigorie**, preot din Costești, se semnează la m-reă Fedeleșciori (1837), **376**.
- Grigorie**, preot <tatăl> lui Ion, menț. la Bratovești (c. 1829—1833), **68** ; v și **Floarea**, preoteasa ; **Safta**.
- Grigorie, voievod v **Ghlea Grigore** ; ~ <eroare> v **Ghlea Matei**.
- Grigorie**, zugrav de icoane menț. la bis. Deagu de Sus (1847), **331**.
- Grigorie**, zugrav de icoane menț. la bis. Urluiești (1745—1746), **723**.
- Grigorie <Dascăluș>** (Grigore), mitropolit al Țării Românești (1823—1834), zidiri făcute în vremea păstoriei sale, **219, 457, 525**.
- Ghlea Dimitrie**, ~ **Dimitriu**, voievod (Grigorie Nicolae <eroare>) v **Ghlea Grigore**.
- Grigorie <Rătescu>** (~ Argeșeu), episcop de Argeș (1823—1828), zidiri făcute în vremea păstoriei lui, **219, 303, 533**.
- <G>ri<go>riu (?)**, menț. împreună cu Preda la Albeștii Păminteni (1694), **1**.
- griji**, cîmpenești ale unui fost mare dregător, **309**.
- groapă**, pentru morminte, **241, 397** ; reglementarea adîncimii ei, **737** ; v și **morminte : pietre de mormint**.
- Grokovo**, Aslan Caloian din ~ menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș, la **falsuri, 8**.
- Gruicul Înalt, <toponimic la Cuca> v **Valea Cucii**.
- Gruicul Plăcintei, <toponimic> v **Titești**.
- * **Grumazi** <localitate pe Teleorman>, luptă a lui Radu de la Afumați, voievod, cu turcii la ~, **241**.
- * **Gubavi** (Glubavi) <din j. Ilfov, fostul j. Vlașca, plasa Cilniște>, luptă a lui Radu de la Afumați voievod, cu turcii ~ **241**.
- Guguț Nicociovii Gheorghie v **Cocuși Nicocuși Gheorghii**.
- Guli**, din Dipalița, fratele lui Ion, înhumat la Biserica Domnească, C. de Argeș (1634), **306**.
- (Gura Bațcovului, toponimic) v **Baseov**.
- Gura Portișoarei <toponimic> v **Clocănaș**.

H

Hagi Nițu v **Nițu**, polcovnic.

Hagi Țenea, jupan ctitor, donator la bis. Sf. Vineri, Pitești (1817—1818, c. 1827), **533** ; v și **Pătru Țenea**.

hagiu (închinător), ctitori, portrete murale ale ~ **163, 164, 167, 168, 412, 533, 545** ; donatori, **170, 357, 533** ; ~ polcovnic, **412**.

Halepliu, zugrav v **Ioan Halepliu**.

Hangerli Constantin, voievod, domn al Țării Românești (1797—1799), reînființează văcărițul ; este decapitat de trimișii turci, **625** ; paraclisul m-rii Argeșului clădit în domnia lui ~ **254**.

Hanoș <Iohann Wertheim, din Sibiu ?>, meșter, face un clopot pentru m-reă Cozia (1413), **258** ; <eroare> **Ciop Hanoș (?)**.

Hardabeaca v **Dumitru Hardabeaca** ; **Toma**, diaconul.

harie v **arie**.

Heruță v **Bucșănescu Heruță**.

hirotonire (firotonire) a doi preoți și un diacon făcută de un mitropolit, **96** ; preot slujitor la o biserică de la ~ **580**.

Hirșești <com. Hirșești, j. Argeș> : Biserica veche, menț. ; Bis. Adormirea, **428—429**.

Hîrsu, menț. în pisană bis. Ceparii Păminteni (d. 1751—1752), **116**.

Horață Vladu (~ Oră), din Craiova, tatăl lui Stancu logofătul (m. 1747—1748, 1770), 372, 374; v. și **Costandin Craioveanu**.
holde, pricini de judecată la o biserică, pentru stricăciunea lor, 737.

Honoré v Costa Honoré.

horani (țărani), luptă la celatea Poenari, împotriva lui Radu de la Afumați voievod, 241.

Horezu v Hurez.

hotare, ale unor locuri, dăruite la biserici și mănăstiri, 18, 579, 665.

hotărîre, în Divan, întărită cu pecetea și iscălitura domnului, 485.

hramuri, ale unor biserici v **biserici**; ~ ale unor cruci de piatră, *passim*.

Hrauite (Ranite), zugrav lucrează cu Istrate și Sima zugravi (c. 1702—1710), 368, 567.

Hreblejanović v Lazăr Hreblejanović.

Hristea v și Crăstia; Hristia; Hristu.

Hristea, jupan ctitor la bis. Ciofringeni (1816), 130; v și **Hristea**, menț. lângă Rada.

Hristea, menț. în pomelnic la bis. Cîinenii (1758), 142.

Hristea, menț. lângă Marica la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.

Hristea, menț. lângă Rada la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131; v și **Hristea**, jupan.

Hristea, postelnic v **Avrămesu Cirstea**.

Hristia v și Crăstia; Hristea; Hristu.

Hristia, diacon menț. lângă diaconeasa Iliana, la bis. Glimbocu (c. 1820—1840 ?), 416.

Hristu, diacon, tatăl lui Theodorache, menț. la bis. Sf. Ilie, Pitești (m. 1828), 525.

Hrizea v și Arizan; Riza; Rizea; Rizia.

Hrizea, dascăl (?) se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (1758), 301.

Hrizea, preot v **Riza**.

Humele (com. Ungheni, j. Argeș): Biserica veche, menț.; Bis. Înălțarea Domnului, Sf. Teodor Tiron, Cuv. Paraschiva, 430—431.

Hu (Mănăstire (com. Horezu, j. Vilcea): Ioan arhimandritul de la ~ ctitor la m-reă Fedeleșciori și la bis. Stoiceni, Predești, 361, 567.

I

I K, sigle ale unui atelier de la Brașov (s. XVII), 558.

I.W., inițiale ale unui meșter de clopote v **Wentzel Iohann**.

I(.>na, menț. la m-reă Brădet (1681—1691), 79.

Iaana v și Iana.

Iaana, menț. lângă Petre la bis. Glimbocu (c. 1820—1840 ?), 416.

Iacov, dăruiește teren de arătură la bis. Racovița (1819—1820), 579.

Iacov, <logofăt> (Isaiă, monah), <ctitorul Schitului Bădiceni> (1786; c. 1800), donator, menț. în pomelnic, 19, 49.

Iacov, menț. lângă Maraia (sic) în pomelnicul ctitorilor, bis. Bumbuești (m.c. 1816), 108.

Iacov, menț. pe o cruce de piatră la bis. Jiblea Veche (1817—1818), 442.

Iacov, menț. printre ctitori la bis. Bărbăla-tești (1801), 28.

Iacov, zugrav, fiul preotului Radul din Rășinari, lucrează cu fratele său Stan zugravul, la m-reă Argeșului (1761), 250.

Iacov, zugrav de icoane, menț. la bis. Mavrodolu, Pitești (1805), 517.

Iamandi, menț. funerară la bis. Sf. Treime, Pitești (m. 1828), 531.

Iana v și Ena; Enache; Enachie; Ene; Iaana; Iancu (?) ; Iane; Iene.

Iana, menț. în pomelnicul postelnicului Ioan, la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.

Iana, mama lui Preda <Știrbei>, postelnicul <soția lui Ivașco Știrbei, fost mare sluger>, portret mural la bis. Izvoru (m.c. 1823), 438; v și **Manul**, din Frătești, fost mare ban.

Iana, menț. la bis. Luminile <probabil, din fam.> Dobrei Sibiceanu (c. 1839), 465; v și **Iana**, menț. lângă Stancu.

Iana, menț. lângă Barbu la bis. Dedulești (c. 1838), 335.

Iana, menț. lângă Gheorghe la bis. Timplari, Stoilești (c. 1829), 667.

Iana, menț. lângă Radu la bis. Bratia din Deal (m. 1833), 63.

Iana, menț. lângă Stanciu la Albota (1703—1704), 6.

Iana, menț. lângă Stancu la bis. Bratia din Deal (1833), 63.

Iana, menț. lângă Stancu la bis. Luminile, împreună cu Dobrin, Floarea ș.a. (1839), 467, v și **Iana**, din fam. Dobrei Sibiceanu.

Iana, preoteasa <soția> preotului Ion Titescu, menț. la Titești (1832—1833), 707; v și **Chiajna**, preoteasa; **Theodosie**, preot.

Iana, sora lui Manul fost mare ban v **Iana**, mama lui Preda Știrbei.

Iana, soția lui Simon v **Dăguțescu Iana**.

Ianache, jupan v **Rătescu Enache**.

Ianache, mare logofăt v **Văcărescu Anache**.

Ianache <Vlasto>, mare spătar în Divanul lui Constantin Mavrocordat, menț. la Moșoaia (1741), 485.

Ianco, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

Iancu, căpitan <eroare> v **Bucșănescul Iordachie**.

Iancu, menț. în pomelnic la: bis. Miercani (m.c. 1843), 473; bis. Schitu (m. 1840), 647.

Iancu, menț. lângă Gherghina la bis. Bratia din Deal (1833), 63.

Iancu (?), menț. pe o cruce de piatră la Pitești (1722—1730), 551.

Iane v și Ena; Enache; Enachie; Enatele; Ene; Iana; Iene.

- Iane**, lipțcanul <negustorul>, ctitor, portret mural la m-reă Turnu (c. 1676), 710.
- Iane**, menț. lângă Sofica, <din fam.> Saffei <Brătianu>, la bis. Șuici (m. 1844), 689.
- Iane**, menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718—1719), 768.
- Ianev**, preot v **Iianev**.
- Iarea** <diiferiți>, menț. lângă Mariia la Corbeni (m. 1775—1776), 180.
- Iarea**, menț. lângă Sanda la Corbeni (1775—1776), 180.
- Iarnă**, biserică rămasă ~ ca adăpost pentru fiare sălbatice, 660 ; ~ slujbe ținute în vreme de ~ într-un paraclis, 254.
- Iăn**, fiul lui Langa v **Langa Iăn**.
- Iacaterina** v și **Caterina** ; **Catrina** ; **Ecaterina** ; **Ecaterina**.
- Iacaterina** (?), menț. pe o cruce de piatră la Berislăvești (1793—1794), 41.
- icoane**, menț. 197 ; ~ de lemn, 26, 47, 57, 77, 109, 122, 157, 170, 175, 195, 209, 218, 224, 230, 338, 351, 398, 421, 458, 475—477, 524, 535, 547, 566, 608, 640, 641, 655, 681—684, 696, 703, 723, 747, 752 ; ~ provenind de la alte lăcașuri, 5, 8, 27, 32, 111, 123, 125, 173, 185, 195, 211, 212, 267, 325, 335, 393, 400—402, 407, 425, 429, 434, 446, 447, 465—468, 499, 517, 535, 573, 574, 587, 605, 675, 747, 765 ; ~ mai vechi, 75, 608 ; ~ dăruite de mitropolit și episcop, 362, 398 ; ~ mari, înfățișând sfinți omonimi ctitorilor, 736 ; ~ prăznicare, 189, 517, 586, 721, 740, 746 ; ~ semnate de zugravi, 5, 8, 15, 16, 22, 27, 32, 43, 48, 62, 75, 76, 90, 111, 122, 123, 129, 134, 145, 158, 159, 162, 165, 166, 169, 173, 174, 176, 177, 179, 185, 195, 211, 224, 229, 256, 267, 268, 271, 276, 330, 331, 338, 350, 363, 381, 393—395, 398, 400—402, 406, 407, 413, 429, 434, 447, 463, 469, 474, 488, 493, 496, 499, 517, 530, 535, 570, 584, 586, 587, 604, 605, 609, 610, 640, 641, 656—658, 661, 662, 694—696, 723, 735, 740, 742, 745, 746, 757, 758, 765 ; ~ cu bordura sculptată, 429, 765 ; ~ cu inscripția săpată, 574 ; ~ îmbrăcată în argint aurit, 519, 530 ; ~ zugrăvite pe pereții unor biserici (~ ale hramurilor), 46, 69, 369, 427, 594, 694, 761 ; ~ cu inscripții redată după publicații și lucrări în manuscris, 331, 493, 695, 740 ; ~ la *indoielnice*, 2—3.
- iconom** v **econom**.
- iconopiseț** <zugrav de icoane>, ieromonah, 363.
- iconostas**, de lemn pictat, 133 ; cu elemente de decorație sculptate și pictate, 703.
- Iene** v și **Ena** ; **Enache** ; **Enachie** ; **Enatele** ; **Ene** ; **Iana** ; **Iane**.
- Iene**, menț. lângă Mărica printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- <Iane, preot fiul lui Gavrilă, soțul preotesei Mărgărita, din Corbeni> (1745), 85.
- Ieremia** (Reremia), menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- ierită** v **preoteasă**.
- ierodiacon** menț., 647 ; ctitor, 326, 327, 697 ; econom la episcopie, 739 ; egumen, menț. 298 ; ~ piuigiu <pivangiu> 549 ; ~ scrie inscripția pe o cruce de piatră, 41 ; se semnează la o biserică, 399 ; ~ zugravi, 369, 742 ; lucrează împreună cu alți zugravi, 323, 329, 371, 694, 700, 702 ; v și **diaconi** ; **monahi** ; **preoți**.
- ieromonah**, menț., 13, 385, 717 ; ~ ctitori, portrete murale, 31, 34, 197—198, 219, 280, 281, 412, 418, 484, 660 ; menț. printre ctitori în pomelnice, 4, 131, 220, 419 ; ~ donatori, 91, 602, 664, 670 ; ~ ridică o cruce de piatră, 382 ; ~ egumen, stareț, 19, 34, 198, 660, 716 ; ~ îngrijitor la un schit, 602 ; eclesiarh, 31 ; protosinghel, 91 ; ucenic al unui schimnic, 660 ; ~ se semnează la unele lăcașuri, 78, 200, 291, 379, 482, 716 ; ~ zugravi, 123, 173, 363, 605, 742, 745 ; ~ menț. în inscripții funerare, 192 • la *indoielnice*, 5 ; ~ v și **duhovnie** ; **monahi**, **preoți**.
- Ieronim** v **Spindler**.
- ierosehimnică**, portret mural la o biserică, 650.
- ieroschimonah**, donator, 603.
- Ierothel**, zugrav de icoane, semnat pe o piesă de la bis. Popa Rusu, București, aflată la bis. Cărpeneș (1824), 111.
- Ievreica**, doamna <probabil, Teodora, soția, trecută la ortodoxism, a țarului Ivan Alexandru, de la Tirnova>, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (a. 1369), 287.
- Iftenie** v și **Eftenie**, **Eftimi** ; **Evtenie**.
- Iftenie** <Eftenie Radu Buriăș ?, diacon>, <soțul> Stanei ; <duhovnic ?>, fam. ctitor, portret mural la bis. Vătăsești (c. 1803—1805), 759—760.
- Iftenie**, menț. lângă Dumitra la Jiblea Veche (1735—1741), 452.
- Iftinea**, menț. lângă Radu printre ctitori la bis. Bărbăleștești (1801), 28.
- Ignat**.. menț., pe piatra de mormint a lui Iorga <Bănică>, la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), 600 ; v și **Samfira**.
- Igratie** v **Enateie**.
- Iianev**, preot se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), 292.
- Iiosif**, arhiereu v **Iosif** de Sivas.
- Ilarie** v **Elarie** ; **Ilarion**.
- Ilarion** (Elarion Argeșau ~ Argiș), episcop de Argeș (1820—1823 ; 1828—1845 ; m. 1848), menț., 61 : ocirnuitor împreună cu alți arbierei al Scaunului Mitropoliei, 30 ; numește un ieromonah stareț, îngrijitor la un schit, 602 ; zidiri făcute în timpul păstoriei lui, 60, 105, 126, 333, 336, 472, 489, 720, 762 ; lăcașuri zugrăvite, impodobite în timpul păstoriei sale, 660, 725 ; cruce de piatră ridicată în vremea lui, 713.

Ilarion, ierodiacon menț. lângă Dumitra preotcasa, la bis. Schitu (m. 1840), **647**.
Ilarion, ieromonah egumenul m-rii Cotmeana, ctitor al clopotniței lăcașului (1777), **198**.
Ilarion, ieromonah, moșul preotului Neacșul duhovnicul, ctitor la biserica de lemn, de la Cremenari (c. 1696 ; m. 1828), **219—220**.
Ilarion, menț. în pomelnic la bis. Cremenari (m. 1828), **220**.
Ileana v și **Elena** ; **Elenca** ; **Elinea** ; **Ilina** ; **Ilinea**.
Ileana, menț. în pomelnic la bis. Ciocănăi (c. 1840), **127**.
Ileana, menț. lângă Preda printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), **213**.
Ileana, menț. lângă Vasile, în pomelnicul lui Nicolae Barză dulgherul, la bis. Surpați (m. 1829), **674**.
Ileana, menț. printre ctitori, la bis. Ciofringeni (1816, c. 1822), **130** ; în identificare probabilă, **131**.
Ileana, preoteasa menț. în pomelnic la bis. *Timplari*, *Stoilești* (m.c. 1829), **667**.
Ilenca, soția lui Gheorghe fost mare clucer de arie v *Vârzaru Ilinea*.
Ilina, diaconeasa menț. lângă diaconul Hristia la bis. Glimbocu (c. 1820—1840 ?), **416**.
Ilie v și **Costaiche Ilie** ; **Ilie**.
Ilie, copilul, fiul lui Ilie județul, se semnează la bis. Sf. Îngeri, C. de Argeș (1781), **282**.
Ilie, dascălul ctitor, cumpără moșia de la bis. Drăganu-Olteni, la mezat în București (1786 ?, s. XIX), **344, 352**.
Ilie, diacon menț. în pomelnic la bis. Răchitele de Sus (c. 1829), **585**.
Ilie, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), **294**.
Ilie (?), grafit la m-rea Fedeleșciori (s. XVIII), **379**.
Ilie, grămatic, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), **293**.
Ilie, grămatic se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XV—XVI), **291**.
Ilie, județul <oraș. C. de Argeș>, tatăl lui Ilie copilul, menț. la bis. Sf. Îngeri, C. de Argeș (1781), **282**.
Ilie, jupin <din categoria> neamuri <soțul> Stancăi, portret mural la bis. Lăngești (c. 1836), **458**.
Ilie, lemnar menț. la bis. Recea (1805), **591**.
Ilie, menț. în pomelnic la : bis. *Dințești* (c. 1820), **340** ; bis. *Timplari*, *Stoilești* (m.c. 1829), **667**.
Ilie, menț. lângă Costandina la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **352**.
Ilie, menț. lângă Ioana la bis. *Timplari*, *Stoilești* (m.c. 1829), **667**.
Ilie, menț. lângă Iona, printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), **419**.
Ilie, menț. lângă Neacșa la Zărnești (1718—1719), **768**.
Ilie, menț. pe o cruce de piatră la : *Oarja* (1814 ?), **487** ; *Sălătrucu* (1732), **634**.

Ilie, menț. pe piatra de mormint a lui Iorga <Bănică>, la bis. Robaia, Bcrislăvești (m. 1822), **600**.
Ilie, moștean din Moșoaia ș.a. dau jalbă la Divan, pentru a nu fi rumâniți (1741), **485**.
Ilie, niamu v **Ilie**, jupin.
Ilie, polcovnic v **Olănescu**.
Ilie, preot v **Costaiche**.
Ilie, preot, se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (1649—1650) **292**.
Ilie, preot, tatăl copilului Ion, menț. la bis. Băbana (s. XIX), **12**.
Ilie, zugrav de icoane de la bis. Galeșu (1804), **402** ; v și **Ilie**, zugrav din Craiova ; **Ilie Teișanu**.
Ilie, zugrav din Craiova, lucrează împreună cu Anăghel <Dosescu> și cu Ilie Teișanu, la bis. Cotu și bis. Cremenari (c. 1820, 1828), **215, 222**.
Ilie <zugrav> semnează lucrări executate la Biserica Domnească, C. de Argeș (c. 1750), **297**.
Ilie Ocerșanu (din Cersani), portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), **693**.
Ilie Teișanu (~ Teișan), zugrav din Teiușu <com. Bunești, j. Vilcea>, lucrează împreună cu Anăghel <Dozescu>, Ilie de la Craiova, preotul Nicolae zugravul ș.a. (1828—1840), **222—224, 338, 653, 668**.
Ilie, menț. la bis. Luminile <probabil din fam.> lui Dobrin Sibiceanu (1839), **466**.
Ilia <..>, menț. lângă Preda la Albeștii Pămințeni (1694), **1**.
Ilina v și **Elena** ; **Elenca** ; **Elinea** ; **Ileana** ; **Ilinea**.
Ilina, diaconeasa menț. în pomelnicul postelnicului Mihai la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), **127**.
Ilina, jupineasa jupanului Pătru Buliga v **Buliga Elena**.
Ilina, menț. în pomelnic la bis. Clinenii Mici (c. 1758), **137**.
Ilina, menț. lângă Alexe la bis. Clinenii Mici (c. 1758), **137**.
Ilina, menț. lângă Dumitru, grafite la bis. Ruda (s. XVIII—XIX), **628**.
Ilina, menț. lângă Preda la Jiblea Veche (1778—1779), **454**.
Ilina, menț. lângă Serghe (?) ; printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), **106**.
Ilina, menț. pe o cruce de piatră la Titești (s. XIX), **706**.
Ilina <diserile>, menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), **106**.
Ilina, menț. printre ctitorii noi la bis. Bumbuești (c. 1816), **108**.
Ilina, preoteasa menț. lângă preotul Stancu la bis. *Timplari*, *Stoilești* (c. 1829), **667**.
Ilina, preoteasa menț. lângă preotul Vladu la bis. Albota (c. 1806), **4**.
Ilina, soția lui Ioan Fluturel logofătul, portret mural la bis. Schitu (1840), **646**.

- Ilinca v și **Avrămescu Ilina** ; **Colfescu Ilina** ; **Elena** ; **Elena** ; **Elina** ; **Ileana** ; **Ilina** ; **Ilina**, soția lui Costandin ; **Vărzaru Ilina**.
Ilina, băneasa v **Greceanu Ilina**.
Ilina, căpităneasa v **Bucșănescu Ilina**.
Ilina, cumnata diaconului Barbu „Comisaru”, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 692.
Ilina, diaconeasa menț. în pomelnic la bis. **Timplari**, **Stoilești** (m.c. 1829), 667.
Ilina, fiica lui Gheorghie mare clucer v **Rătescu Ilina**.
Ilina, fiica lui Ion Bălăceanu v **Bălăceanu Ilina**.
Ilina, fiica lui Ștefan mare clucer de arie v **Balotă Ilina**.
Ilina, <fiica lui> Ștefan mazilu, portret mural la bis. **Bîrsoeni**, **Stănești** (1838), 654.
Ilina, jupîneasa v **Ilina**, soția lui **Hrizea** logofăt.
Ilina, jupîneasa lui jupan **Arsenie**, menț. la **Budeasa Mare** (1647), fam., 104.
Ilina, menț. în pomelnic la : bis. **Albota** (c. 1806), 4 ; bis. **Bralia din Deal** <diferite> (1833), 63 ; bis. **Ciofrîngeni** (c. 1822), 131 ; bis. **Cungrea** v **Avrămescu Ilina** ; bis. **Delureni** (m.c. 1840), 337, v și **Dăneel** ; bis. **Drăganu-Olteni** (s. XIX), 352.
Ilina, menț. în pomelnicul lui **Ioan Nedelea** diaconul, la bis. **Ciocănași** (c. 1840), 127.
Ilina, menț. în pomelnicul lui **Ioniță Ion Graure**, la bis. **Gorani** (m.c. 1841), 419.
Ilina, menț. lingă **Cirstia** printre ajutători la bis. **Recea** (1805), 591.
Ilina, menț. lingă **Costandin**, în pomelnicul lui **Nicolae Barză** dulgherul, la bis. **Surpați** (m. 1829), 674.
Ilina, menț. lingă **Dobre** printre ctitori la bis. **Găujani** (1792), 412.
Ilina, menț. lingă **Dumitru** la **Budeasa Mare** (1675—1676), 98.
Ilina, menț. lingă **Dumitru** la **Jiblea Veche** (1778—1779), 454.
Ilina, menț. lingă **Gheorghie**, în pomelnic la bis. **Cungrea** <posibil din fam. lui **Antonie Imanoil** postelnicul> (c. 1841), 227.
Ilina, menț. lingă **Ioan** la bis. **Ciorica**, **Uda** (c. 1830), 721.
Ilina, menț. lingă **Ioan** la bis. **Glimbocu** (c. 1820—1840 ?), 416.
Ilina, menț. lingă **Ioan** la bis. **Răchițele de Sus** (c. 1829), 585.
Ilina, menț. lingă **Ion** la bis. **Cremenari** (1828), 220.
Ilina, menț. lingă **Ion** la **Jiblea Veche** (1735—1741), 452.
Ilina, menț. lingă **Ion** la **Sălătrucu** (1732), 634.
Ilina, menț. lingă **Nicolae** printre ctitori la bis. **Bumbuești** (1816), 106.
Ilina, menț. lingă **Opria** la bis. **Albota** (c. 1806), 4.
Ilina, menț. lingă **Radu** la bis. **Ciofrîngeni** (c. 1822), 131.
Ilina, menț. lingă **Radu** la **Rădăcinești** (s. XVIII—XIX), 588.
Ilina, menț. lingă **Stan** la bis. **Răchițele de Sus** (c. 1829), 585.
Ilina, menț. lingă **Stan** printre ctitori la bis. **Cotu** (1819—1820), 213.
Ilina, menț. lingă **Stancu** la bis. **Timplari**, **Stoilești** (c. 1829), 667.
Ilina, menț. lingă **Șarban** printre ctitori la bis. **Bumbuești** (1816), 106.
Ilina, menț. lingă **Tudor** la bis. **Zorile**, **Costești** (1822), 195.
Ilina, menț. pe o cruce de piatră la : **Bradu Clocotici** (1777—1778), 56 ; **Jiblea Veche** (1795—1796), 456.
Ilina, menț. printre ctitori la bis. **Ciinenii Mici** v **Daneș Ilina**.
Ilina, ostenitoare la bis. **Jiblea Veche** (1836) 445.
Ilina, preoteasa menț. lingă preotul **Abraam**, în pomelnicul lui **Ioniță Ion Graure**, la bis. **Gorani** (m.c. 1841), 419.
Ilina, preoteasa menț. lingă preotul **Dimitrie** la bis. **Ciorica**, **Uda** (m.c. 1830), 721.
Ilina, preoteasa menț. lingă preotul **Stan** (?), la **Berislăvești** (1793—1794), 41.
Ilina, preoteasa menț. pe o cruce de piatră la **Bascov** (1802—1803), 10.
Ilina, preoteasa, <probabil soția> preotului **Duminecă Mărăscu**, menț. printre ctitori la bis. **Cotu** (1819—1820), 213.
Ilina, preoteasa <soția> preotului **Manea** <Ioan cel Mare>, portret mural la bis. **Cochineștii de Jos** (c. 1796), 164.
Ilina, preoteasa, <soția> preotului **Nica**, portret mural la bis. **Cochineștii de Jos** (c. 1796), 164.
Ilina <n. **Daneș**> <soția> lui **Costandin**, ginerele lui **Frangu** <**Daneș**>, menț. printre ctitori, portret mural la bis. **Ciinenii Mici** (1807, c. 1808), 151, 153.
Ilina <soția> lui **Nițu** polcovnic, hagiul, ctitoră la bis. **Găujani** (1792), 412.
Ilina, soția lui **Theodorache**, fiul diaconului **Hristu**, menț. printre ctitori la bis. **Sf. Ilie**, **Pitești** (1828), 525.
Ilina, soția postelnicului **Cirstea** v **Avrămescu Ilina**.
Ilirio <**Iliria**>, **Burilă** din ~ menț. la **falsuri** 13.
Imanoil Antonie, postelnic din **Uda**, ctitor, portret mural la bis. **Cungrea** (1841), 226—228 ; probabil același cu **Anton**, menț. lingă **Fanuța**, la bis. **Cotu** : v și **Antonescu** ; **Dumitru** ; **Gheorghie** ; **Ilina** ; **Rada**.
<**Imanoil**> **Dumitru**, fiul postelnicului **Antonie** <**Imanoil**, din **Uda**>, menț. la bis. **Cungrea** (c. 1841), 228.
<**Imanoil**> **Fanița** (<**Fănița**>), soția postelnicului **Antonie Imanoil**, din **Uda**, ctitoră, portret mural la bis. **Cungrea** (c. 1841), 227—228, probabil, aceeași cu **Fanuța**, menț. lingă **Anton**, la bis. **Cotu**.
<**Imanoil**> **Marila**, <fiica> postelnicului **Antonie** <**Imanoil** din **Uda**>, portret mural, menț. la bis. **Cungrea** (c. 1841), 227—228.

Inache, jupan v Rătesu Enache.

incendiu v biserică, arsă.

Indictionul <în datarea unor inscripții>, 205, 241, 258, 715.

Inițiale, inscripții redade prin ~ 16, 241, 416, 464; ale unor meșteri, 313; ~ și mărci ale unor ateliere, 554—556, 558—559, 672.

inscripții, *passim*; ~ în l. germană, 252, 254; ~ și română, 752; ~ în l. greacă, 292, 293, 306, 313, 344, 357, 358, 507, 670; și română, 135; la falsuri, 5—7;

~ în l. latină, 245, 246, 249, 275, 506; și română, 146; și slavă, 226;

~ în l. slavă, 42, 55, 75, 92, 93, 110, 113—115, 150, 205, 231—233, 237—242, 244, 257, 258, 273, 284—293, 295, 320, 321, 396, 460, 461, 606—608, 678, 715; v și, 334, 514; la *indoielnice* 1; la falsuri 1, 9, 10; și română cu formular slavon, 1, 5, 21, 45, 48, 50, 51, 53, 56, 79, 85, 95, 96, 104, 124, 126, 139, 140, 164, 169, 183, 190, 220, 234, 244, 250, 262, 274, 343, 359, 360, 368, 369, 397, 404, 409, 449, 479, 485, 500, 536, 539, 540, 552, 553, 571, 572, 612, 616, 622, 628, 643, 650, 654, 659, 674, 692, 697, 699, 704, 717, 722, 747, 756; la *indoielnice*, 5;

~ în l. română *passim*; ~ cu litere chirilice, 295, 743; la falsuri, 10;

~ redade în l. franceză, 251;

~ în scriere speculară, 205;

~ în versuri, 29, 318, 319, 377; parțial versificată 690;

~ în forma unui dialog, 133;

~ într-o formulare deosebită, 34, 231, 232, 234, 241, 724; ~ cu criptogramă, 743; ~ a iscăliturii unui zugrav în formă criptografică, 701;

~ cu elemente secundare de cronologie, 205, 240, 241, 255, 258, 715; ~ cu aparat critic, 311, 502, 504, 762;

~ înscrise cu cerneală, 282, 293, 325, 507, 530; ~ cu vopsea pe placajele de piatră ale unei biserici, 245, 246, 248, 250; ~ cuprinzând o rețetă (fragm.), 530;

~ redade după materiale documentare, manuscrise și publicații, 10, 13, 35, 93, 146, 201, 225, 233, 236, 244, 251, 252, 254, 255, 259—261, 263, 264, 275, 283, 304, 311, 313, 316, 331, 378, 382—384, 386, 391, 442, 450, 453, 457, 462, 486, 493, 500, 502—506, 508, 510, 525, 528, 554—559, 602, 613, 660, 673, 695, 711, 728, 729, 740, 743, 751, 761, 762; la *indoielnice*, 1—4; la falsuri, 1—23; ~ redade după clișee 303; ~ în lectură probabilă, 370, 416, 484, 486; ~ rescrise, 494; ~ cu lacune *passim*;

~ pe lemn, 410; v și biserici; casă; chivot; crucei; icoane; iconostas; jilt; ladă de zestre; planșă; tetrapod; troiță; uși;

~ pe obiecte de metal și ferecături, 88, 91, 101, 102, 201, 202, 253, 263, 264, 279, 283, 364—366, 381, 501, 509, 512, 513, 518—522, 526—528, 530, 534, 554—560, 562, 603, 639, 685, 686, 728, 729, 739, 741, 752; v și elopote;

~ murale 46, 69, 112, 140, 141, 154, 155, 160, 216, 270, 288, 298—300, 311, 490, 492, 494, 542, 581, 583, 585, 592, 595, 596, 646, 647, 654, 668, 730; v și pisanii; pomelnice; portrete; zugravi; ~ pe pietre, 18, 21, 36, 51, 82, 89, 110, 117, 121, 149, 199, 200, 247, 255, 306, 367, 372, 436, 553, 571, 572, 601, 704, 708, 711, 712, 727; v și crucei; grafite; piatră; pisanii; pomelnice;

~ pe marmoră, 378; v și grafite;

~ pe cărămizi, 206—208, 738; v și grafite;

~ pe pinză, 162, 357, 575, 741.

<inundație>, viitura valului mare al unui riu, 149.

Ioachim, ieromonah se semnează la m-rea Tutana (s. XVIII), 716.

Ioachim, menț. lângă Măcinica, donator la m-rea Stinișoara (1808), 663.

Ioan v și Brătilianu; Buceșănescu Ioan; Catana; Colfescu; Deleanu Ioan; Drugănescu Ioan; Dumitrașcu Ioan (?); Fluturcel; Ioani; Ioannu; Ioano; Ioanu; Ion; Ionel; Ioniță; Ionu; Iooan; Mandul; Manea Ioan cel Mare.

Ioan, arhimandrit al m-rii Horezu, ctitor, portret mural la m-rea Fedeleșciori și la bis. Stoiceni, Predești (c. 1702—1710), 361.

Ioan, căminar (mare, fost mare) v Mavrodolu.

Ioan, ctitor la bis. Cremenari v Sălișteanu.

Ioan, dascăl zugrav <de la Rimnicu Vilcea> (1793—1797), 256, 741.

Ioan, diacon v Popescu Ioan.

Ioan, diacon ctitor, săvârșește lucrările de zidire la bis. Racovița (1820), 580.

Ioan, diacon, menț. în pomelnic la bis. Ciorica, Uda (m.c. 1830), 721.

Ioan, diacon menț. lângă Ioana diaconeasa la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.

Ioan, diacon menț. lângă Mariia diaconeasa la bis. Schitu (m. 1840), 647.

Ioan, diacon menț. lângă Sanfira diaconeasa la bis. Răchițele de Jos (c. 1829), 585.

Ioan, diaconul soțul Marici diaconeasa v Nedelea.

Ioan, din Uda v Ioan, șetrar.

Ioan, donator la bis. Valea Faurului (1840), 746.

Ioan, fiul jupanului Arsenie, menț. la Budeasa Mare (1647), 104.

Ioan, <fiul> lui Iftenie, portret mural la bis. Vătășești (c. 1803—1805), 760.

Ioan, fost mare stolnic v Peldicari.

Ioan, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.

Ioan, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (1773...1801), 302.

- Ioan**, grafit la bis. Ruda (s. XVIII—XIX), 627.
- Ioan**, grafit la bis. Ruda (c. 1797...1811), 623.
- Ioan**, ierodiacon <probabil soțul> preotesei Dumitrana, menț. printre ctitori la bis. Deagu de Sus (1765), 326.
- Ioan**, ierodiacon <probabil, soțul> preotesei Mariia, ctitor la bis. Deagu de Sus (1765—1782), 326—327.
- Ioan**, jupan fiul lui Ene mazilu, portret mural la bis. Lăngești (c. 1836), 458.
- Ioan**, jupan <probabil, soțul jupinesei Anca ?>, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 692.
- Ioan**, logofăt v **Fluturel**.
- Ioan**, logofăt se semnează la bis. *Zorile*, Costești, (1802), 191.
- Ioan** (Ion), mazilu soțul Minei, ctitor, portret mural la bis. *Bîrsoeni*, Stănești (1838), 654 ; v și **Preda**, soția lui ~.
- Ioan**, menț. funerară la bis. Sf. Treime, Pitești (m. 1828), 531.
- Ioan**, menț. în pomelnic la bis. Bascovele v **Ioan Untariu**.
- Ioan**, menț. în pomelnic la : bis. *Ciocănăi* (c. 1840), 127 ; bis. *Ciofrîngeni* <diferiți> (c. 1822), 131 ; bis. *Ciorica, Uda* <diferiți> (c. 1830), 721 ; bis. *Ciinenii Mici* <diferiți> (c. 1758), 137 ; bis. *Cungrea* (c. 1841), 227 ; bis. *Delureni* <diferiți> (m.c. 1840), 337, v și **Dănicel** ; bis. *Dingesti* (c. 1820), 340 ; bis. *Glimbocu* (m.c. 1820—1840 ?), 416 ; bis. *Mavrodolu, Pitești* v **Mavrodolu Ioan** ; bis. *Miercani* <probabil din fam.> lui Ioan <Drăgulescu> (c. 1843), 473 ; bis. *Oeștii Pămînteni* v **Drugănescu Ioan** ; bis. *Schitu* <diferiți> (m. 1840), 647 ; bis. *Timplari, Stoilești* <diferiți> (m.c. 1829), 667.
- Ioan**, menț. în pomelnicul ctitorilor bis. Bumbuești (m.c. 1816), 108.
- Ioan**, menț. în pomelnicul lui Nicolae Barză dulgherul, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Ioan**, menț. la : *Biserica Domnească, C. de Argeș* (c. 1827), 303 ; bis. *Brălești* (1805), 86 ; bis. *Catane* (1838), 109 ; bis. *Ceaurești* (1798), 112 ; bis. *Drăganu-Olleni* (1845), 351 ; bis. *Glimbocu* (1834), 416 ; v și **Ioan**, menț. lângă *Ilinca*.
- Ioan**, menț. lângă Ana la Corbeni (m. 1775—1776), 180.
- Ioan**, menț. lângă Ana printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14.
- Ioan**, menț. lângă Ana printre ctitori la bis. Ciofrîngeni (1816), 130.
- Ioan**, menț. lângă Diamanta la bis. Ioanicești (1791—1792), 432.
- Ioan**, menț. lângă Dumitra la bis. Bratia din Deal (1833), 63.
- Ioan**, menț. lângă Dumitra la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Ioan**, menț. lângă Dumitra la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
- Ioan**, menț. lângă Ecaterina la bis. Vulpești (m. 1848 ?), 766.
- Ioan**, menț. lângă Floarea printre ctitori la bis. Gorani (1841), 418.
- Ioan**, menț. lângă Floarea printre ctitorii noi la bis. Bumbuești (c. 1816), 108.
- Ioan**, menț. lângă Floarea printre ctitorii unei fintini din matca Cotmenei (1832), 29.
- Ioan**, menț. lângă Gherghina printre ctitori la bis. Gorani (1841), 418.
- Ioan**, menț. lângă *Ilinca* la bis. *Ciorica, Uda* (c. 1830), 721.
- Ioan**, menț. lângă *Ilinca* la bis. *Glimbocu* (c. 1820—1840), 416 ; v și **Ioan**, menț. la bis. *Glimbocu*.
- Ioan**, menț. lângă *Ilinca* la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
- Ioan**, menț. lângă Ioana la bis. *Zorile, Costești* (1822), 195.
- Ioan**, menț. lângă Macdalina la bis. Surpați (1829), 674.
- Ioan**, menț. lângă Maria la bis. Jiblea Veche (m. 1817—1818), 442.
- Ioan**, menț. lângă Mariia la bis. Miercani v **Drăgulescu Ioan**.
- Ioan**, menț. lângă Mariia la bis. *Ciorica, Uda* (c. 1830), 721.
- Ioan**, menț. lângă Mariia la bis. Ioanicești (s. XIX), 452.
- Ioan**, menț. lângă Mariia (sic) la bis. Luminile, împreună cu Dobrin, Floarea ș.a. (1839), 467.
- Ioan**, menț. lângă Nastasia, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Ioan**, menț. lângă Safta la bis. Bumbuești v **Ioan Mohan Moțoi**.
- Ioan**, menț. lângă Safta la bis. Mavrodolu, Pitești (c. 1818), 497.
- Ioan**, menț. lângă Safta printre ctitori la bis. Ciinenii Mici (m.c. 1758), 138.
- Ioan**, menț. lângă Sanda la Prodănești (1802), 577 ; v și **Marin**.
- Ioan**, menț. lângă Sorica la bis. Jiblea Veche (1817—1818), 442.
- Ioan**, menț. lângă Stanca la bis. Schitu (1840), 647.
- Ioan**, menț. lângă Talina la Corbeni (1775—1776), 180.
- Ioan**, menț. lângă Voica printre ctitorii vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 107.
- Ioan**, menț. pe o cruce de cult de la bis. Ceaurești (1798), 112.
- Ioan**, menț. pe o cruce de cult de la bis. Galeșu, aflată la Muzeul m-rii Argeșului (1804), 266 ; v și urm. ; v și **Matci**, menț. lângă Stanca.
- Ioan**, menț. pe o cruce de cult la bis. Flămînzești, C. de Argeș (1805), 317 ; v și precedent ; v și **Alisandru**.
- Ioan** (?), menț. pe o cruce de piatră la : *Berislăvești* (1793—1794), 41 ; bis. *Costești—Vilsan* (1789 ? — 1790 ?), 196.
- Ioan**, menț. pe o cruce funerară de la bis. Cremenari (m. c. 1838 ?) 225.

Ioan, menț. pe o stelă de piatră la Căpăținenii Pămînteni (s. XVIII), 110.

Ioan <*diferiți*>, menț. prinre ctitorii din fam. lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (1841), 418; v și **Ionu**.

Ioan, menț. pe piatra de mormint a lui Iorga <Bănică> la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), 600.

Ioan, menț. printre ctitori la bis. Gorani (1841), 418.

Ioan, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.

Ioan <*diferiți*>, menț. printre ctitorii noi la bis. Bumbuești (c. 1816), 108.

Ioan <*diferiți*>, menț. printre ctitorii vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 107.

Ioan, paharnic v **Budeșteanu**; **Vilsănescul**.

Ioan, pitar v **Condescu**.

Ioan, postelnicel, din moșu Furchezi, soțul postelnicesei Mariia, ctitor, portret mural la bis. Ciocănăi (1840), 126—128.

Ioan, preot, fiul lui Voicu, <soțul> preotesei Ana, menț. printre ctitori, la bis. Ciocănăi (1840), 126.

an, preot, grafit la bis. Ruda (s. XVIII—XIX), 628.

Ioan, preot menț. în pomelnic, la bis. Bădiceni (c. 1800), 19.

Ioan, preot menț. în pomelnic la bis. Bădiceni, <posibil soțul> preotesei Maria (c. 1800), 19.

Ioan, preot menț. în pomelnic la bis. *Ciorica*, Uda (m.c. 1830), 721.

Ioan, preot menț. în pomelnic la bis. Drujești, C. de Argeș <1793>, 272.

Ioan, preot menț. în pomelnic la bis. *Timplari*, Stoilești (c. 1829), 667.

Ioan, preot menț. lângă Floarea ... în pomelnicul lui Ioan <Drăgulescu>, la bis. Miercani (c. 1843), 473.

Ioan, preot menț. lângă ... Marica la Jiblea Veche (1702), 449.

Ioan, preot menț. lângă Marina la bis. Schitu (1809), 645.

Ioan, preot menț. lângă preoteasa Costandina, în pomelnicul postelnicului Mihai, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.

Ioan, preot menț. lângă preoteasa Ioana la bis. Bascovele (c. 1795), 11.

Ioan (Ion), preot menț. lângă preoteasa Mariia, din moșu Costandin Duminică diaconul, printre ctitori la bis. Gorani (1841), 418; menț. în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, 419.

Ioan, preot menț. lângă preoteasa Petriia la bis. Schitu (1840), 647.

Ioan, preot menț. lângă preoteasa Rada v **Ion**, preot soțul preotesei Rada.

Ioan, preot menț. lângă preoteasa Rada la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721.

Ioan, preot menț. lângă preoteasa Stana, donator la m-rea Stinișoara (1808), 663.

Ioan, preot menț. lângă preoteasa Stana la bis. Braniștea (1802), 57.

Ioan, preot menț. lângă preoteasa Voica la bis. Miercani (m.c. 1843), 473.

Ioan <probabil soțul> Vitorici, donator la Biserica Domnească, Pitești (1840), 513.

Ioan <*diferiți*> <probabil ucenici> ai zugravilor Costandin și Pandeleimon <din Argeș>, menț. la bis. Oeștii Pămînteni (c. 1839), 490.

Ioan, serdarul v **Deleanu**.

Ioan, soțul Zincăi v **Budeșteanu**.

Ioan, șetrar din Uda, donator la bis. Braniștea (1820), 59.

Ioan, voievod v **Dan** <I>, voievod.

Ioan, zugrav v și **Ioan**, dascăl zugrav; **Ioan Halepliu**; **Ioan Ivanovici**; **Ioan**, probabil ucenici; **Ion**, zugrav.

Ioan, zugrav de icoane la bis. Bercioiu (1838), 32.

Ioan, zugrav de icoane la bis. *Zorile*, Costești (1822), 195.

Ioan, zugrav lucrează împreună cu Nicolae preotul zugrav și preoții Dimitrie zugravi, la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14; v și **Ioan**, zugrav menț. lângă Bălașa.

Ioan (Ion), zugrav menț. (?) 529; lucrează împreună cu Pandeleimon și Ștefan zugravi la bis. Ciofringeni și la Schitul Scăueni (c. 1822—1825), 132, 642; v și **Ioan** <zugrav, probabil din echipa lui> Pandeleimon zugravul.

Ioan, zugrav menț. la bis. Greblești (1800), 427.

Ioan, zugrav menț. la bis. Vătășești (1804), 761.

Ioan, zugrav, menț. lângă Bălașa, lucrează împreună cu Nicolae <zugravul> la bis. Hirsești (c. 1835), 428.

Ioan <zugrav, probabil din echipa lui Pandeleimon zugravul>, reprezentat pe un iconostas, la bis. Ciofringeni (c. 1822—1825), 133.

Ioan, zugrav se semnează pe o cruce de cult la Dăești (1826), 324.

Ioan Caragea; **Ioan** Gheorghie voievod v **Caragea Ioan Gheorghe**.

Ioan Grigorie, voievod v **Ghica Grigore**.

Ioan Halepliu, zugrav de icoane la *Schitul Flămînda* (1832), 398.

Ioan Ivanovici <zugrav>, menț. la bis. Braniștea (1831), 60.

Ioan Nicolae; (~ Niculaie Mihai) voievod v **Mavrocordat Nicolae**.

Ioan Radul, voievod v **Radu de la Afumați**.

Ioan Săteanul v **Ion**, menț. lângă Voica la bis. Valea Cucii.

Ioan Stegărescu, <tatăl> Dumitrei, soția lui Matei, fiul lui Stănic, menț. la bis. Cungrea (m.c. 1841), 228.

Ioan <Untariu, elucerul ?, din Slătioarele—Crucișoara, soțul> Stănilavei, ctitor la bis. Bascovele (c. 1795), 11.

Ioan Alexandru Nicolae, voievod v **Suțu Alexandru**.

Ioan Costandin (Costantin) Nicolae (Niculae), voievod v **Mavrocordat Constantin**.

Ioan George Angerer v **Angerer Ioan George**

- Ioan Mihai Constantin, voievod v Suŝu Mihai.
- Ioan <Mohan Moŝoi> (Ion) <probabil, soŝul> Saftei, ctitor la bis Bumbueŝti (1816), 106, 108.
- Ioan Ŝarban Costantin Basarab, voievod v Brâncoveanu Constantin (?); Cantacuzino Ŝerban (?); Constantin Ŝerban (?).
- Ioana v ŝi Deleanu; Iona.
- Ioana, diaconeasa menŝ. în pomelnic la bis. Schitu (m. 1840), 647.
- Ioana, diaconcasa menŝ. în pomelnic la bis. Timplari, Stoileŝti (m.c. 1829), 667.
- Ioana, diaconeasa menŝ. lângă diaconul Ioan la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 691.
- Ioana, diaconeasa menŝ. lângă diaconul Udrea la bis. Răchiŝtele de Sus (c. 1829), 585.
- Ioana, diaconeasa, soŝia diaconului Chirca, portret mural la bis. Racoviŝa (c. 1835), 581.
- Ioana, <din fam. lui> Radu Năcŝan, menŝ. împreună cu Pirvu, Stana ŝi copii lor la Stroeŝti (1755—1756), 673.
- Ioana, fiica diaconului Barbu „Comisaru”, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 692.
- Ioana, <fiica> preotului Stroe ŝi a preotesei Stana, portret mural la bis. Găleŝeŝti (c. 1786—1787), 411.
- Ioana, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeŝ (s. XVI—XVII), 294.
- Ioana, jupaniŝa lui Radu mare armaŝ v Ioana, soŝia lui Radu Vărzaru.
- Ioana, menŝ. în pomelnic la : bis. Cungrea <diferite> (c. 1841), 227; bis. Schitu <diferite> (m. 1840), 647; bis. Timplari, Stoileŝti (m.c. 1829), 667.
- Ioana, menŝ. în pomelnicul Jianului la bis. Surpaŝi (m. 1829), 674.
- Ioana, menŝ. în pomelnicul lui Mihai postelnicul la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Ioana, menŝ. la bis. Bohari (1819), 49.
- Ioana, menŝ. lângă Costandin la bis. Răchiŝtele de Sus (c. 1829), 585.
- Ioana, menŝ. lângă Dobre la bis. Cungrea (c. 1841), 227.
- Ioana, menŝ. lângă Dragu la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Ioana, menŝ. lângă Duminecă la bis. Răchiŝtele de Sus (c. 1829), 585.
- Ioana, menŝ. lângă Dumitru la bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840 ?), 416.
- Ioana, menŝ. lângă Enateie la bis. Luminile <probabil din fam.> Dobrei Sibiceanu (m.c. 1839), 465.
- Ioana, menŝ. lângă Gheorghie diaconul la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
- Ioana, menŝ. lângă Ilie la bis. Timplari, Stoileŝti (m.c. 1829), 667.
- Ioana, menŝ. lângă Ioan la bis. Zorile, Costeŝti (1822), 195.
- Ioana, menŝ. lângă Marin (?) la Recca (1828), 599.
- Ioana, menŝ. lângă Matei la bis. Timplari, Stoileŝti (m.c. 1829), 667.
- Ioana, menŝ. lângă Nicolae la m-rea Turnu (1844), 714.
- Ioana, menŝ. lângă Niculae în pomelnicul ctitorilor bis. Bumbueŝti (m.c. 1816), 108.
- Ioana, menŝ. lângă Niculae printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
- Ioana, menŝ. lângă Papa printre ctitori la bis. Gorani (1841), 418.
- Ioana, menŝ. lângă Stancu, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănăi (c. 1840) 127.
- Ioana, menŝ. lângă Toader în pomelnicul ctitorilor bis. Bumbueŝti (m.c. 1816), 108.
- Ioana, menŝ. lângă Toma diaconul la bis. Timplari, Stoileŝti (c. 1829), 667.
- Ioana, menŝ. lângă Tudor la bis. Luminile, <probabil din fam.> Dobrei Sibiceanu (m.c. 1839), 465.
- Ioana, menŝ. lângă Vladu, în pomelnicul preotului Radu <Bercia>, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Ioana, menŝ. lângă Zahariia la Jiblea Veche (1735—1741), 452.
- Ioana <diferite> menŝ. pe o cruce de lemn la bis. Teleŝti, Costeŝti (1782—1783), 190.
- Ioana, menŝ. pe o cruce de piatră la : Bradu Clocolici (1777—1778), 56; Rădăcineŝti (s. XVIII—XIX), 588; Sălătrucu (1732), 634.
- Ioana, menŝ. pe o cruce funerară la : bis. Vulpeŝti (1848 ?), 766; m-rea Brădet (m. 1788—1789), 85.
- Ioana <diferite> menŝ. pe piatra de mormint alui Iorga <Bănică> la bis. Robaia, Berislăveŝti (m. 1822), 600; v ŝi Gheorghe.
- Ioana (Iona), menŝ. printre ctitorii din fam. lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (1841), 418—419.
- Ioana (Iona), menŝ. printre ctitorii din fam. lui Neculae Vijălie la bis. Gorani (1841), 418—419.
- Ioana, pomenită la Biserica Domnească, C. de Argeŝ (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Ioana, preoteasa menŝ. în pomelnic la bis. Schitu (m. 1840), 647.
- Ioana, preoteasa menŝ. în pomelnic la bis. Timplari, Stoileŝti (m.c. 1829), 667.
- Ioana, preoteasa menŝ. în pomelnicul diaconului Florea la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Ioana, preoteasa menŝ. lângă ieromonahul Floria, printre ctitori, la bis. Gorani (1841), 418.
- Ioana, preoteasa menŝ. lângă preotul Ioan la bis. Bascovele (c. 1795), 11.
- Ioana, preoteasa menŝ. lângă preotul Marin la bis. Timplari, Stoileŝti (m.c. 1829), 667.
- Ioana, preoteasa menŝ. lângă preotul Matei, la bis. Micrcani v Drăgulescu Ioana.
- Ioana, preoteasa menŝ. lângă preotul Oprea la Rădăcineŝti (s. XVIII—XIX), 588.
- Ioana, preoteasa menŝ. lângă preotul Pirvu la bis. Micrcani (m.c. 1843), 473.
- Ioana, preoteasa menŝ. lângă preotul Radu la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.

- Ioana**, preoteasa menț. lângă preotul Stan la bis. Glimbocu (c. 1820—1840 ?), 416.
- Ioana**, preoteasa, <soția> preotului Radu, <fiul preotului Dragnea>, portret mural la bis. Cochineștii de Sus (c. 1794), 168.
- Ioana**, soția Badii v **Langa Ioana**.
- Ioana** <n. Rudeanu> soția lui Radu <Vârzaru>, fost mare armaș menț. printre ctitori, portret mural la bis. Vârzaru (1660 ; m.c. 1809), 755—756 ; menț. pe o cruce de piatră la Borlești 55.
- Ioani**, menț. la bis. Cungrea (1838), 230.
- Ioanicești** <com. Poienarii de Argeș, j. Argeș> : Bis. Sf. Nicolae 432.
- Ioanichie** v și **Ioniche** ; **Ionichie**.
- Ioanichie Fedeleșanu**, arhimandrit menț. la m-rea Fedeleșciori (d. 1838), 377.
- Ioanna** menț. lângă Damian la bis. Ciofringeni v **Iona**.
- Ioannu**, fost mare căminar v **Mavrodolu**.
- Ioannu**, ier<...> menț. în pomelnic la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Ioano Gheorghi**, voievod v **Caragea Ioan Gheorghe**.
- Ioanu** v și **Ioan** ; **Ioani** ; **Ion** ; **Ionită** ; **Iooan** ; **Ionu**.
- Ioanu**, menț. în pomelnic la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Ioanu**, menț. lângă Samfira la bis. **Ciorica**, Uda (c. 1830), 721.
- Iohann Wentzel** v **Wentzel Iohann**.
- Iohann Wertheim**, din Sibiu v **Hanoș**, meșter.
- Ion** v și **Bălăceanu** ; **Călinescu Ion** ; **Cozma** ; **Goran Ion** ; **Graure Ionită Ion** ; **Ioan** ; **Ioani** ; **Ioannu** ; **Ioam** ; **Ionel** ; **Ionită** ; **Ionu** ; **Iooan** ; **Langa Ion** ; **Mandul** ; **Norocea** ; **Preda**, al lui **Ion** ; **Sălișteanu**.
- Ion** <diiferiți>, ajutători la bis. Recea (1805), 591.
- Ion**, clucer, cel de al treilea soț al Saftei Brătianu, menț. la bis. Șuici (m. 1844), 689—690.
- Ion**, copilul, fiul preotului Ilie, menț. la bis. Băbana (s. XIX), 12.
- Ion**, ctitor menț. lângă Safta la bis. Bumbuești v **Ioan Mohan Moțoi**.
- Ion**, diacon, <fiul Pircălabului ?>, 214 ; menț. lângă diaconesa Iona printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
- Ion**, diacon menț. lângă diaconesa Dumitra, în pomelnicul lui **Ionită Ion Graure**, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Ion**, diacon menț. lângă diaconesa Joița, în pomelnicul lui **Ionită Ion Graure**, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Ion** <diacon ?>, menț. lângă diaconița Tudora la bis. Cremenari (m. 1828), 220.
- Ion**, diacon menț. lângă Ned... la bis. Cotu (c. 1820), 214.
- Ion** (Ionu), diacon piuigiu <pivangiu>, soțul Catrinei, piatra lui de mormint, de la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon, Pitești (m. 1708), 549, 561 ; v și **Ion** ; **Mira**.
- Ion**, <probabil diacon, soțul> Ionei, menț. într-o inscripție de la bis. Giltofani, la Muzeul Bălcești (s. XVIII), 23.
- Ion**, <din fam. lui> Radu Năcșan, menț. împreună cu Marin, Maria la Strocști (1755—1756), 673.
- Ion**, <din fam.> preotului Stan și a Maricăi menț. la Cerbureni (m. 1729—1730), 124.
- Ion**, din neamul Antoneștilor menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.
- Ion**, fiul jupaniței Caplea, soția lui Iștfan <Rudeanu> logofăt, înhumat la bis. Ruda (1601), 607.
- Ion**, fiul lui Alecsandru Șuță din Vilsănești, ctitor la Mușătești, unde a fost deschis un drum prin pădure (1714), 486.
- Ion**, fiul lui Costin Runcianu v **Runcianu Ion**.
- Ion**, fiul lui Ion diaconul piuigiu, mormint la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon, Pitești (m. 1708), 561.
- Ion**, fiul lui Pătru Buliga v **Buliga Ion**.
- Ion**, fiul lui Radu menț. la bis. Fețeni (1834—1835), 389.
- Ion** <fiul lui> Ștefan mazilu, portret mural la bis. **Birsoeni**, Stănești (1838), 654.
- Ion**, fiul preotului Grigorie, <soțul> Saftei, ridică o cruce de piatră la Bratovești (c. 1829—1833), 68 ; v și **Floarea**, preoteasa.
- Ion**, fiul preotului Matei v **Drăgulescu Ioan**.
- Ion**, fratele lui Guli din Dipalița, așază o piatră pe mormintul acestuia la Biserica Domnească, C. de Argeș (1634), 306.
- Ion**, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVII), 507.
- Ion**, grafit la bis. Ruda (c. 1775—s. XIX), 616.
- Ion**, grafit la bis. Ruda (s. XVIII), 626.
- Ion**, grafit la bis. Ruda (s. XVIII—XIX), 627.
- Ion**, grafite <diiferite> la bis. Ruda (1775... 1841), 617.
- Ion**, grafit la m-rea Fedeleșciori (c. 1770—1820), 373.
- Ion**, grafit la m-rea Tutana (s. XVIII), 716.
- Ion**, jupan v **Ion Popovici**.
- Ion**, logofăt se semnează la bis. Ruda (c. 1775—s. XIX), 616 ; probabil același cu urm.
- Ion**, logofăt se semnează la bis. Ruda (s. XVIII—XIX), 627.
- Ion**, mazilu v **Ioan**.
- Ion**, mazilu din Ruda, tatăl lui Petrache grămăticul (m. 1797), 621, 624.
- Ion**, menț. împreună cu Dobrin, Florea ș.a. la bis. Luminile (1839), 439.
- Ion**, menț. împreună cu Ion, Iona ș.a. la bis. Prodănești (1795), 576.
- Ion**, menț. împreună cu Voica, Sanfir ș.a. la bis. Sf. Ilie, Pitești (1830), 526.
- Ion**, menț. în pomelnic la : bis. **Brădia din Deal** (c. 1833), 63 ; bis. **Ciinenii Mici** (s. XIX ?), 144 ; bis. **Cremenari** <dife-

- riți) (m.c. 1828), 220 ; bis. *Drăganu-Olteni* (s. XIX), 352 ; bis. *Schitu* (1840), 647 ; bis. *Surpați* <diferiți> (1829 ; d. 1830), 674 ; bis. *Șuici* (c. 1820—1830), 688.
- Ion** <diferiți> menț. în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (m.c. 1841), 419 ; v și **Ionu** (?), menț. printre ctitori la bis. Gorani.
- Ion**, menț. în pomelnicul lui Gheorghe Călinescu la bis. Surpați v **Călinescu Ion**.
- Ion** <diferiți>, menț. în pomelnicul lui Neculae Vijălic, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Ion** <diferiți>, menț. în pomelnicul lui Statie Lupu, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Ion** <diferiți>, menț. în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Ion**, menț. în tabloul votiv al fam. Colfescu-Peldicari, la bis. Izvoru (m.c. 1823), 411 ; v și **Colfescu Ioan** ; **Peldicari Ioan**.
- Ion**, menț. la bis. Giltofani v **Ion**, probabil diacon ; **Ion**, probabil preot.
- Ion**, menț. la bis. Luminile, împreună cu Dobrin, Floarea ș.a. (1839), 467.
- Ion**, menț. la bis. Luminile, <probabil din fam.> lui Dobrin Sibiceanu (1839), 466.
- Ion**, menț. la vechea bis. *Duminica Sfinților*, Băiașu (c. 1700—1720), 21.
- Ion**, menț. lângă Anca printre ctitori la bis. Bărbălătești (1801), 28.
- Ion**, menț. lângă Andra la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Ion**, menț. lângă Calia, grafite la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
- Ion**, menț. lângă Călina la bis. Surpați (d. 1830), 674.
- Ion** <diferiți> menț. lângă ctitorii din fam. Olănescu la bis. Sinbotin (1807), 650.
- Ion**, menț. lângă Dina, în pomelnicul lui Ion, vărul lui Gheorghe Călinescu, la bis. Surpați (1829), 674.
- Ion**, menț. lângă Domnica printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Ion**, menț. lângă Dumitra la bis. Cremenari (1828), 220.
- Ion**, menț. lângă Ecaterina la Berislăvești (1793—1794), 41.
- Ion**, menț. lângă Elinca, în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Ion**, menț. lângă Floarea la Sălătrucu (1732), 634.
- Ion**, menț. lângă Gheorghe la bis. Cremenari v **Ion**, <probabil fiul> preotului Neacșu duhovnicul.
- Ion**, menț. lângă Ilinca la bis. Cremenari (1828), 220.
- Ion**, menț. lângă Ilinca la Jiblea Veche (1735—1741), 452.
- Ion**, menț. lângă Ilinca la Sălătrucu (1732), 634.
- Ion**, menț. lângă Iona, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Ion**, menț. lângă Iona, în pomelnicul lui Neculae Vijălic, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Ion**, menț. lângă Iona la bis. Albota (c. 1806), 4.
- Ion**, menț. lângă Iona la bis. Bădiceni (c. 1800), 19.
- Ion**, menț. lângă Iona la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Ion**, menț. lângă Iona, împreună cu Ion, Gheorghe ș.a. la bis. Prodănești (1795), 576.
- Ion**, menț. lângă Lazara, grafite la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Ion**, menț. lângă Manda printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Ion**, menț. lângă Marica la bis. Miercani (1845), 477.
- Ion**, menț. lângă Marica la bis. Surpați (1829), 674.
- Ion**, menț. lângă Marica (1746—1747), la *indoelnice* 4.
- Ion**, menț. lângă Marica, la Prosia (1750—1751), 578.
- Ion**, menț. lângă Mariia, în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Ion**, menț. lângă Mariia la bis. Ciinenii Mici (s. XIX ?), 144.
- Ion**, menț. lângă Mariia la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Ion**, menț. lângă Mariia la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Ion**, menț. lângă Mariia la bis. Miercani (1845), 476 ; v și **Dumitra**.
- Ion**, menț. lângă Mariia, în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Ion**, menț. lângă Mariia la Prosia (1750—1751), 578.
- Ion**, menț. lângă Mariia printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Ion**, menț. lângă Marina, în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Ion**, menț. lângă Mărica printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Ion**, menț. lângă Măria, printre ctitori, la bis. Ciofringeni (1816), 130.
- Ion**, menț. lângă Neacșa, în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (1829), 674.
- Ion**, menț. lângă Neacșa, <din fam.> preotului Stan și a Maricăi, la Cerbureni (1729—1730), 124.
- Ion**, menț. lângă Păuna, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Ion**, menț. lângă Păuna la Albeștii Păminteni (1830), 2 ; v și **Maria**.
- Ion**, menț. lângă Păuna la bis. *Teleşli*, Costești (c. 1800), 190.

- Ion**, menț. lingă Rada la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Ion**, menț. lingă Safta la bis. Brăția din Deal (m. 1833), 63.
- Ion**, menț. lingă Samfira, printre ctitorii vechii bis. *Tuturor Sfinților*, Șerbănești (c. 1780—1810), 676.
- Ion**, menț. lingă Sanda, grafite, la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVII), 507.
- Ion**, menț. lingă Sanda (1746—1747), la *indoielnice* 4.
- Ion**, menț. lingă Stana la *vechea bis. Duminica Sfinților*, Băiașu (c. 1700—1720), 21.
- Ion**, menț. lingă Stana la Jiblea Veche (s. XVIII), 440.
- Ion**, menț. lingă Stanca, în pomelnicul lui Statie Lupu, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Ion**, menț. lingă Stanca la Berislăvești (1793—1794), 41.
- Ion**, menț. lingă Stanca la bis. Valea Iașului (s. XIX), 747 ; v și *Iordan*.
- Ion**, menț. lingă Ștefana la Jiblea Veche (1791—1792), 455.
- Ion**... menț. lingă Tudora diaconița la bis. Cremenari v *Ion* <diacon ?>.
- Ion**, menț. lingă Voica la bis. *Telești*, Costești (1782—1783), 190.
- Ion** <Ioan Săteanul>, menț. lingă Voica, printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Ion**, menț. pe cruci de piatră la : *Albeștii Pămînteni* <diferiți> (1694), 1 ; *Bradul Clocotici* <diferiți> (1777—1778), 56 ; *Bratovești* (1733—1734), 67 ; *Cerbureni* v *Ion*, din fam. preotului Stan și a Maricăi ; *Corbeni* <diferiți> (1775—1776), 180 ; *Cornăfel* (1735), 183 ; *Ion* (?) — bis. *Costești-Vilsan* (1789 ? — 1790 ?), 196 ; *Deagu de Sus* v *Ion*, probabil meșter ; *Jiblea Veche* <diferiți> (1778—1779), 454, (1791—1792), 455, (1795—1796), 456 ; *Măcești* (c. 1729), 479 ; *Oarja* (1814 ?), 487 ; *Proșia* (1750—1751), 578 ; *Rădăcinești* (s. XVIII—XIX), 588 ; *m-reă Turnu* (1844), 714 ; *Voinigești*, *Fefeni* (1765—1766), 391 ; *Zărnești* <diferiți> (1718—1719), 767—768.
- Ion**, menț. pe cruci funerare la : bis. *Boișoara* (s. XIX), 50 ; *Biserica Domnească, C. de Argeș* (m. 1796—1797), 314 ; *Recea* (1828), 599 ; *Șuici* v *Ion*, clucerul (?).
- Ion** <diferiți> menț. pe o piatră la *Titești* (c. 1700—1720), 708.
- Ion** <diferiți> menț. printre ctitori la bis. *Bumbuești* (1816), 106.
- Ion**, menț. printre ctitori la bis. *Ciofringeni* (1816), 130.
- Ion**, menț. printre ctitori la bis. *Cotu* (1819—1820), 213.
- Ion**, menț. printre ctitori la bis. *Dealul Bisericii* (1836), 333.
- Ion**, menț. printre ctitori la bis. *Găujani* (1792), 412.
- Ion** <diferiți> menț. printre ctitori la bis. *Moșoaia* (1806), 484.
- Ion** <diferiți> menț. printre ctitori la bis. *Valea Cucii* (1805—1806), 731.
- Ion** (Ioon), menț. printre ctitori la bis. *Valea Cucii* (1805—1806), 731.
- Ion** <diferiți>, menț. printre enoriași la bis. *Gorani* (c. 1841), 419.
- Ion** <diferiți> menț. printre megieșii ctitori la bis. *Humele* (1830), 430.
- Ion** <meșter lemnar> menț. la bis. *Prislopu Mare* (1838), 574.
- Ion**, moștean din *Moșoaia ș.a.* dau jalbă la *Divan* pentru a nu fi rumâniți (1741), 485.
- Ion**, ostenitor la bis. *Jiblea Veche* (1836), 445.
- Ion**, pomenit la *Biserica Domnească, C. de Argeș* (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Ion**, preot <din> *Ruda*, menț. la bis. *Ruda* (1785), 620.
- Ion**, preot donator la bis. *Jiblea Veche* (1828), 447.
- Ion**, preot, fiul preotului Stan, soțul preotesei *Mirșa*, menț. la *Cerbureni* (m. 1729—1730), 124 ; v și *Necașă* ; *Proca*.
- Ion**, preot menț. la bis. *Cotmeana, Stolnici* (1803), 212.
- Ion**, preot menț. lingă preoteasa *Mariia* la bis. *Gorani* v *Ioan*, preot.
- Ion**, preot menț. lingă preoteasa *Sanda*, în pomelnicul lui *Ion Cozma*, la bis. *Surpați* (1829), 674.
- Ion**, preot menț. pe o cruce de piatră la *Titești* (s. XIX), 706.
- Ion**, preot menț. pe o cruce funerară la bis. *Mălureni* (1788—1789), 471.
- Ion**, preot menț. printre ctitori la bis. *Dealul Bisericii* (1836), 333.
- Ion**, preot menț. printre ctitori la bis. *Valea Cucii* (1805—1806), 731.
- Ion**, preot, <soțul> preotesei *Mariia* cu fam. lor, ridică o cruce de piatră la *Șerbănești* (c. 1830—1840), 677.
- Ion**, preot, <soțul> preotesei *Rada*, <probabil din fam.> preotului *Duminecă Mărăscu*, menț. printre ctitori la bis. *Cotu* (1819—1820), 213—214.
- Ion**, <probabil preot, soțul> *Stancăi*, menț. într-o inscripție de la bis. *Gillofani*, la *Muzeul Bălcești* (s. XVIII ult. dec.), 23.
- Ion**, <probabil fiul> preotului *Niacșu* duhovnicul, menț. în pomelnic la bis. *Cremenari* (1828), 220.
- Ion** <probabil meșter pietrar> își însemnează numele pe o cruce la *Deagu de Sus* (1714), 332.
- Ion**, sluger, fost mare ~ v *Ungurelu*.
- Ion**, spătar fiul lui *Mitrea* mare șufar, ctitor la bis. *Bohari*, (1641), 45.
- Ion**, vărul lui *Gheorghe Călinescu*, menț. în pomelnic la bis. *Surpați* (1829), 674 ; v și *Dina* ; *Ion* ; *Manta* ; *Mariia* ; *Stoica* ; *Voica*.
- Ion**, vătaf v *Ion Marica*.
- Ion**, vătaf donator la bis. *Telești, Costești* (1772—1773), 188.

- Ion, voievod v și **Duca Gheorghe** ; **Mavrocordat Ioan**.
- Ion** (Ion ~), voievod, fiul lui Neagoe Basarab voievod (m. 1518–1526), mormint 238 ; portret mural 244.
- Ion**, zugrav v și **Ioan**, zugrav.
- Ion**, zugrav din Teiușu, lucrează cu Ilie Teiușanu ș.a. zugravi la bis. Cremenari (1828), 222.
- Ion**, zugrav lucrează cu Anghel <Stoianovici> zugravul la bis. Branîștea (1807), 58 ; probabil același cu **Ionu**, ucenicul.
- Ion Alexandru** (~ Alecsandru Nicolae), voievod v **Ghica Alexandru** ; **Sufu Alexandru**.
- Ion Alicesandru** (~ Alisandru ; ~ Alicesandru <eroare>), voievod v **Ipsilanti Alexandru** ; **Ipsilanti Constantin**.
- Ion Basarab** (~ Neagoe), voievod v **Neagoe Basarab**.
- Ion Costandin** (Basarab), voievod v **Brâncoveanu Constantin** ; **Racoviță Constantin**.
- Ion Dieuli**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 294.
- Ion Duca**, voievod v **Duca Gheorghe**.
- Ion Gligoric**, voievod v **Ghica Grigore**.
- Ion Ion**, voievod, fiul lui Neagoe Basarab v **Ion**, voievod.
- Ion Marica**, vătaf, ctitor la bis. Recea (c. 1805), 592.
- Ion Mircea**, voievod v **Mircea cel Bătrîn**.
- Ion Neculae**, voievod v **Mavrocordat Nicolae**.
- Ion Petru**, voievod v **Petru**, voievod.
- Ion <Păpovici>**, jupan <fiul> lui Pătru <Popovici>, soțul Ionei, portret mural la bis. Sălătrucu de Jos (c. 1811), 635.
- Ion Radu**, voievod v **Radu cel Mare**.
- Ion Ștefan**, voievod v **Ștefăniță**, voievod
- Ion Șerban**, voievod v **Cantacuzino Șerban**.
- Ion Ștefan**, voievod v **Cantacuzino Ștefan**.
- Ion Titeșeu**, preot, soțul preotesei Iana, ridică o cruce de piatră la Titești (1832–1833), 707 ; v și **Chiajna**, preoteasa ; **Theodosie**, preot.
- Ion Vlad**, voievod v **Vlad**, voievod.
- Ion Constandin** (Constantin) Nicolae (Nicolae), voievod v **Mavrocordat Constantin**.
- Ion Goran Radu**, diaconul v **Goran Radu Ion**.
- Ion Ion Alecsandru**, voievod v **Mavrocordat Ioan**.
- Ion Mohan Moțoi** v **Ioan Mohan Moțoi**.
- Ion Ștefan Mihai**, voievod v **Racoviță Ștefan**.
- Iona** v și **Cozimescu Iona** ; **Ioana** ; **Ioanna** ; **Lupu Iona** ; **Sălișteanu Iona**.
- Iona**, diaconeasa menț. lângă diaconul Ion <fiul Pircălabului ?>, printre ctitori la bis. Cotu (1819–1820), 213.
- Iona**, diaconeasa menț. printre ctitori la bis. Cotu (1819–1820), 213.
- Iona**, grafite <diferite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 294.
- Iona**, Flore și Stana, menț. în pomelnicul lui Flori Nicolae Ivănescu v **Ioana**, menț. printre ctitorii bis. Gorani.
- Iona**, Niculae, Florea ș.a. menț. în pomelnicul lui Niculae Vijălie v **Ioana**, menț. printre ctitorii bis. Gorani.
- Iona** <diferite>, menț. în pomelnic la bis. Cremenari (m. 1828), 220.
- Iona**, menț. în pomelnic la bis. Surpați (m.d. 1830), 674.
- Iona**, menț. în pomelnicul lui Floria Nicolae Ivănescu la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Iona**, menț. în pomelnicul lui Ioan Nedelea diaconul la bis. Ciocănași (c. 1840), 127.
- Iona**, menț. în pomelnicul lui Ion Cozma la bis. Surpați (1829), 674.
- Iona**, menț. într-o inscripție de la bis. Giltofani, la Muzeul Bălcești, probabil soția diaconului Ion (s. XVIII), 23.
- Iona**, menț. lângă Albu la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Iona** (Ioanna), menț. lângă Damiiian printre ctitori la bis. Ciofringeni (1816, c. 1822), 130, 131.
- Iona**, menț. lângă Florea, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Iona**, menț. lângă Ilie printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Iona**, menț. lângă Ion, împreună cu Ion, Gheorghe ș.a. la bis. Prodănești (1795), 576.
- Iona**, menț. lângă Ion, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Iona**, menț. lângă Ion, în pomelnicul lui Neculae Vijălie la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Iona**, menț. lângă Ion la bis. Albota (c. 1806), 4.
- Iona**, menț. lângă Ion la bis. Bădiceni (c. 1820), 19.
- Iona**, menț. lângă Ion la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Iona**, menț. lângă Ivancu la Rădăcinești (s. XVIII–XIX), 588.
- Iona**, menț. lângă Matei la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Iona**, menț. lângă Niculae printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Iona**, menț. lângă Oprea, în pomelnicul lui Floria Nicolae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Iona**, menț. lângă Parthenie monah, împreună cu Petcu pietrarul, la bis. Jiblea Veche (1836), 445.
- Iona**, menț. lângă Pătru la bis. Jiblea Veche (s. XIX), 444.
- Iona**, menț. lângă Pătru printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Iona**, menț. lângă Stan la Corbeni (1775–1776), 180.
- Iona**, menț. lângă Stoica (?) la bis. Cotu (c. 1820), 214.
- Iona**, menț. lângă Șerban, în pomelnicul Nedelcului, la bis. Surpați (1829), 674.
- Iona**, menț. lângă Tănase la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Iona**, menț. lângă Tănase la Jiblea Veche (1790–1791), 455.

- Iona**, menț. lângă Toma Duminecă, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Iona**, menț. lângă Voinea la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Iona**, menț. pe cruci de piatră la : *Berislăvești* (1793—1794), 41 ; *Jiblea Veche* (1791—1792), 455 ; *M-rea Turnu* (1844), 714 ; *Zărnești* (1718—1719), 767.
- Iona**, menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Iona**, preoteasa menț. în pomelnic la bis. Cotu (c. 1820), 214.
- Iona**, preoteasă menț. lângă ieromonahul Ilarion, moșul preotului Niacșu, la bis. Cremenari (m.c. 1828), 220.
- Iona**, preoteasa menț. lângă preotul Andronache șetarul la bis. Albota (c. 1806), 4.
- Iona**, preoteasa, menț. lângă preotul Gheorghe printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
- Iona**, preoteasa menț. lângă preotul Matei, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Iona**, preoteasa menț. lângă preotul Păun la bis. Drăganu-Olteni (c. 1800—1810), 347 ; v și **Vlada**.
- Iona**, <preoteasa> soția preotului Thoma, purtătoare de grijă la bis. Racovița (1819—1820), 579.
- Iona** <Popovici, soția> jupanului Ion <Popovici>, portret mural la bis. Sălătrucu de Jos (c. 1811), 635.
- Ionești** <com. Buzoești, j. Argeș> : Biserica veche, Cuv. Paraschiva, în ruină ; Bis. Adormirea și Cuv. Paraschiva, 433—434.
- Ioniche** v și **Ioanichie**.
- Ioniche**, ieromonah contribuie la ridicarea unei cruci de piatră la Fedeleșoiu (1732), 385.
- Ionichie**, monah menț. funerară la bis. Sf. Treime, Pitești (1813—1814), 532.
- Ionichie** (?), preot menț. la Cornățel (1733), 183.
- Ionilu**, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVIII), 507.
- Ioniță** v și **Ioniza Assan**.
- Ioniță**, căpitan v **Stoenescu**.
- Ioniță**, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVII), 507.
- Ioniță**, județ v **Taftur**.
- Ioniță**, mare comis v **Tigveanu**.
- Ioniță**, postelnic v **Trușcă**.
- Ioniță**, protopop din Copăceni donator la bis. Copăceni (1798), 175.
- Ioniță**, zugrav v **Ioniță Tăbăran**.
- Ioniță**, zugrav de icoane din Pitești menț. la bis. Albota (184<.>), 5 ; v și **Ioniță Tăbăran**.
- Ioniță**, zugrav <din Urși, com. Popești, j. Vilcea>, se semnează la bis. Ciinenii Mici (1758), 143.
- Ioniță Ion**, din Ud a de Jos v **Graure Ioniță Ion**.
- Ioniță Tăbăran**, zugrav de icoane menț. la bis. Cîrcești (1830), 162.
- Ioniza Assan** (Iyoniza Asan), (împăratul de la Tirnova), menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la *falsuri* 19.
- Ionu** v și **Pirvu Ionu**.
- Ionu**, dascăl (?), din Costești se semnează la m-rea Brădet (1751...1780), 82.
- Ionu**, ierodiacon puigiul v **Ion**, diacon.
- Ionu**, menț. la *indoielnice* (1830), 5.
- Ionu**, menț. lângă Dumitra la Scăueni (1740—1741), 644.
- Ionu** (?) (Tionu ?), menț. printre ctitorii din fam. lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (1841), 418.
- Ionu**, ucenicul zugravului Anghel Stoianovici menț. la bis. Recea (1805), 593 ; probabil același cu **Ion**, zugrav, la bis. Branistea,
- Iooan**, menț. la bis. Drăganu-Olteni (1845), 351.
- Iorădache** v și **Iordachi** ; **Iordachie** ; **Iordache**.
- Iorădache**, menț. în pomelnic la bis. Cremenari (1828), 220.
- Iordache**, fiul lui Mirea al doilea pitar este înhumat la bis. Budeasa Mare (1749), 99.
- Iordache**, fiul lui Ștefan mare clucer de arie v **Balotă Iordache**.
- Iordache**, fost mare clucer de arie v **Colfeseu**.
- Iordache**, grafit la bis. Ruda (1775...1841), 617 ; v și *urm.*
- Iordache**, grămatic se semnează la bis. Ruda (1775...1841), 617.
- Iordache**, ierodiacon zugrav v **Iordache**, zugrav.
- Iordache**, logofăt menț. la bis. Bucșenești (1747—1748), 95.
- Iordache**, mare vornic v **Iordache Crețulescu**.
- Iordache**, menț. împreună cu Stroie, Rada ș.a. la bis. Găinușa (m. 1801), 405 ; v și **Enciulescu**.
- Iordache**, menț. în pomelnic la : bis. *Bascoavele* (c. 1795), 11 ; bis. *Delureni* <diferiți> (m.c. 1840), 337 ; v și **Dănieel** ; bis. *Șuici* (c. 1820—1830), 688.
- Iordache**, menț. lângă Joița printre ctitorii noi la bis. Bumbuești (c. 1816), 108.
- Iordache**, menț. lângă Păuna la Bascov (1802—1803), 10.
- Iordache**, menț. lângă Stana la Cornățel (1733), 183.
- Iordache**, menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Iordache**, se semnează la bis. Ruda (s. XVIII), 626 ; v și **Iordache**, grămatic.
- Iordache**, zugrav <fiul lui> Mihai zugravul, <fratele lui> Radu <dascălul zugravul>, lucrează la m-rea Brădet (1761), 74 ; v și *urm.*
- Iordache**, zugrav lucrează împreună cu Manole ierodiaconul zugrav la bis. Deagu de Sus (1782—1785), 327—328 <eroare> **Iordache**, ierodiacon ; v și precedent.
- Iordache** <Crețulescu>, mare vornic în Divanul lui Constantin Mavrocordat, menț. la Moșoaia (1741), 485.

- Iordachie v și Costandin.
- Iordachie, căpitan v Buceșăneșu.
- Iordachie Arizan <probabil soțul> Costandinei, menț. la bis. Morăști, (1833), 483.
- Iordache, menț. lingă Rada la bis. Surpați (1829), 674.
- Iordan, menț. împreună cu Ion și Stanca la bis. Valca Iașului (s. XIX), 747.
- Iordan, menț. lingă Mariia la Băbuești (1728—1729), 13.
- Iordan, menț. lingă Stanca la bis. Bratia din Deal (m. 1833), 63.
- Iordan, menț. lingă Voica la bis. Jiblea Veche (m. 1817—1818), 442.
- Iordan, menț. pe o cruce de piatră la Sălătrucu (1732), 634.
- Iordan, pomenit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Iordana, menț. pe piatra de mormint a lui Iorga <Bănică>, la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), 600.
- Iorga, din neamul Antoneștilor, menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.
- Iorga <Bănică>, ctitor <la bis. Robaia, Berislăvești>, piatra lui de mormint (m. 1822) 600.
- Iosif, arhiereu ; ~ episcop v Iosif de Sivas.
- Iosif, ieromonah zugrav de icoane la m-rea Fedeleșciori (s. XVIII ?) 363.
- Iosif, ieroshimonah donator la Schitul Robaia (1812), 603.
- Iosif, menț. lingă Mariia la Albota (1703—1704), 6.
- Iosif, menț. lingă Stana printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Iosif, monah menț. pe o cruce de piatră la m-rea Turnu (1835—1836), 713.
- Iosif, monah stareț (?), menț. pe o cruce de piatră la bis. Berislăvești (d. 1793—1820), 40.
- Iosif <de Sivas> (Iosif ; Iosiv ; ~ Argeșanul : ~ Argeșeu ; ~ Argeșiu), intiiul episcop de Argeș (1793—1820 ; m. 1832), menț. 19, 40, 61, 243, 638 ; ~ ctitor, 254, 736, 743, ~ de fintini, 318, 319 ; portret mural, 153, 244 ; osirditor la refacerea zugrăvelii unei biserici, 236 ; donator, 253, 260, 261, 265, 277, 278, 743 ; ~ tirnosește biserici, 87, 636 ; consfințește daniile făcute de un ctitor, 18 ; incuviințează reclădirea unei biserici 660 ; ~ lăcașuri clădite, zugrăvite în timpul păstoriei lui ~ 24, 97, 106, 120, 130, 269, 343, 404, 415, 515, 543, 548, 579, 633, 731, 754, 759 ; obștea monahală de la un schit se reintemeiază în timpul păstoriei lui ~ 602 : v și episcopi.
- Iovan, voievod (lectură în replică) de la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), la falsuri, 10.
- ipochimeni <oameni> donatori la o biserică, 101.
- Ipolit, preot menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1702), 449.
- Ipsilanti Alexandru (Alexandru Ipsilant : Alicsandru ; Alicsandru Ipsilant ; Alixandru Ioan ~ ; Ion Alicsandru ~ ; ~ Alisandru), voievod domn al Țării Românești (1774—1782 ; 1796—1797), menț., 282 ; soțul doamnei Catrina <Moruzi>, 631 ; zidiri și cruci de piatră ridicate în domnia lui, 180, 198, 435, 648, 669.
- <Ipsilanti> Catrina <Ecaterina> <n. Moruzi>, doamna lui Alexandru Ipsilanti voievod, menț. (m. 1819...1844), 631.
- Ipsilanti Constantin (Costandin Alexandru Ipsilant ; Costandin Ipsilant ; Costantin ~ ; Ion Alicsandru ~ ; ~ Ipsilant), voievod, domn al Țării Românești (1802—1806 ; 1806—1807) <fiul lui> Alexandru Ipsilanti voievod, zidiri, zugrăveli făcute în domnia lui, 236, 415, 591, 731, 759.
- Irimila, menț. pe o cruce de piatră la Bradu Clocotici (1777—1778), 56.
- Irina, jupineasa <din fam. Buliga ?>, portret mural la Schitul Buliga, Pitești (c. 1745), 503.
- Isaiă, monah menț. în pomelnic la bis. Bădiceni v Iacov, logofăt.
- Iseru, jupan <soțul> Margăi, ctitor la bis. Titești (1760—1761), 697.
- ismaren, cuprins într-o rețetă, 530.
- Ispas, menț. în pomelnicul lui Ion Cozma la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- ispravnic, 99 ; ~ de județ, postelnic, fost mare stolnic, ctitori, 178, 437 ; ~ domnesc la zidirea și refacerea unor ctitorii voievodale, 234, 715 ; ~ ctitor, ostenitor, portret mural al unui ~ 438, 503 659 ; ~ cleric, 360, 724.
- Istrate, zugrav lucrează cu Hranite zugravul la bis. Stoiceni, Predești (1764), 567.
- Ișțfan <Rudeanu>, logofăt, <fiul lui Ivan din Ruda>, soțul Caplei, menț. la bis. Ruda (c. 1601), fam., 607.
- Iustina, monahia donatoare la Schitul Robaia (1836), 602.
- Iva... jupan, înhumat sub o piatră de mormint la bis. Ceparii Pămînteni (c. 1575—1600), 115.
- Ivan, diacon menț. la bis. Găleşești (1781), 410.
- Ivan, din Ruda, logofăt <tatăl lui> Teodosie <Rudeanu, fost> mare logofăt (m. 1621), 397 ; v și Tudor Rudeanu.
- Ivan, fiul jupanului Arsenie menț. la Buduca Mare (1647), 104.
- Ivan, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
- Ivan, menț. lingă Mariia la bis. Bratia din Deal (1833), 63.
- Ivan, menț. lingă Ruesanda, la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274.
- Ivan, menț. printre ctitori la bis. Valea Cuci (1805—1806), 731.
- Ivan, paharnic <fiul lui Dragomir mare pitar din Băjești>, semnat pe un vas de cositor (s. XVII), 554.
- Ivan, preot menț. lingă Voica la Deagu de Sus (1714), 332.

Ivan Știrbei Izvoranul v Știrbei Ivan Izvoranul.

Ivana, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.

Ivana, menț. în pomelnicul lui Ioan Nedelea diaconul la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.

Ivana, menț. lângă Costandin la bis. Toți Sfinții, Pitești, <probabil din fam.> lui Gheorghie, fratele lui Costandin tabacul (c. 1817), 544.

Ivana, menț. pe o cruce de piatră la Deagu de Sus (1714), 332.

Ivana, pomenită la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.

<I>vancea, băcan din Pitești, donator la bis. Prislopu Mare (1838), 573.

Ivanu, menț. lângă Iona la Rădăcinești (s. XVIII—XIX), 588.

Ivania, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.

Ivanovici Ioan v Ioan Ivanovici.

Ivașco, menț. lângă Mira (?) la Albeștii Păminteni (1694), 1.

Ivașco, menț. pe o cruce de piatră la Albeștii Păminteni (1694), 1.

Ivașco <Știrbei, fost> mare sluger <fiul> lui Ivan Știrbei Izvoranul postelnicul, menț. la bis. Izvoru (m. d. 1714—1715), 436.

Ivașcu Ceparlu, mare armaș, din urmașii lui Dragomir Ceparul vornicul (m. 1751—1752), 116.

<Ivănescu> Stana, soția lui Floria Niculae Ivănescu, ctitoră la bis. Gorani (1841), fam. 418—419.

Ivănescu Floria Niculae (Felora ~ ; Flora ~ ; Flore ~), din moșu Radu Goran Ion diaconul, soțul Stanei, ctitor la bis. Gorani (1841), fam. 418—419.

Iyoniza v Ioniza Assan.

Izbășești <com. Stolnici, j. Argeș>: Bis. Sf. Voievozi, 435.

Izvoare ale unor fintini, 318—319.

Izvoranul v Știrbei.

Izvoru <com. Izvoru, j. Argeș>: Bis. Sf. Nicolae, din Izvoru de Sus, 436—438.

I

împărat, menț. într-un text de invocație simbolică, 232 ;

~ <al imperiului româno-bulgar>, menț. la falsuri, 19 ;

~ rus. domn singur stăpinitor, 277, 342, 525; zidiri și cruce de piatră ridicată în vremea lui, 60, 68, 342, 430, 525, 720, 751, 754.

împărăteasă, rusă zidiri făcute în vremea sa, 470.

împărăție v Turcia.

împărlășanie v cuminicătură.

încălător v hagiū.

încrîșători, ieromonahi la schit, 602 ; v și stareț.

îngrepăre, porunci date preoților de la o biserică privind modul de ~ 737.

înjurături, pentru pricini de judecată, porunci date preoților la o biserică ca să nu se întimple ~ 737.

înnoirea picturii la o ctitorie domnească v zugrăveală.

împlinitori, la zidirea unei biserici, 591.

întărire, a hotărîrii domnești luate în Divan pentru apărarea unor moșteni de rumânie, 485.

J

albă, dată la Divan de moștenii dintr-un sat, pentru a nu fi rumâniți, 485.

Jardia v Dealul Jardiei.

jărtfelnic <masa din altar> de la o veche biserică de lemn, mutat într-un alt lăcaș, 97 ; v și prestol.

Jérôme v Spindler.

jeț, de lemn, 12 ; v și jilț.

Jianul, pomelnicul lui la bis. Surpați (1829), 674.

Jiblea (Jiblea) <Veche, oraș Călimănești, j. Vilcea>: Biserica veche, menț. ; Bis. Adormirea, 439—447 ;

~ casă de lemn, 448 :

~ cruci de piatră la ~ 449—456 ;

meșteri pietrari din ~ v Athanasie (Tănăsie) ; Petcu ; Sandu, diacon ;

Tudor, din ~ 453.

jilț, arhieresc, 265 v și jeț.

Jioița v și Joița ; Zoița.

Jioița, menț. împreună cu Leca și Niaga la bis. Sf. Ioan, Pitești (1807), 527.

Jiu, episcop de ~ v Gelpem, la falsuri.

jocuri, porunci pentru interzicerea lor lângă o biserică, în vremea cununilor, 737.

Joița v Enciulescu Joița.

Joița, diaconeasa menț. lângă Ion diaconul în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.

Joița, fiica jupaniței Bălașa v Rătescu Joița.

Joița, menț. în pomelnic la : bis. Bădeni <diserite> (m.c. 1843 ?), 14 ; bis. Schitu (1840), 647.

Joița, menț. în pomelnicul lui Tudorache <Enciulescu> la bis. Găinușa (1801), 405.

Joița, menț. lângă Iordache printre ctitorii noi la bis. Bumbuești (c. 1816), 108.

Joița, menț. lângă Mathei la bis. Jiblea Veche (s. XIX), 444.

Joița, menț. lângă Mihai printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14.

Joița, menț. lângă Pătru la bis. Urluiești (s. XIX), 723.

Joița, menț. lângă Șarban la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.

Joița, soția lui Nicolae vătaful, fiul lui Radu ceașul, ctitoră, portret mural la bis. Cremenari (1828), 220—221.

judecata, dealului <privind viale>, întărit la o ctitorie voievodală, 234 ;

~ cu pricini de stricăciune a holdelor și finețelor, interzisă la o biserică, 737.
judet, ispravnic al unei ~ 178 ; plasă dintr-un ~ 566 ; plai dintr-un ~ 39 ; sat dintr-un ~ 485 ;
 ~ dările vistieriei ținute de un fost mare vornic ; sate dintr-un ~ fugite, 485 ;
judetii, ai unor orașe, 269, 282, 404.
 Jugoslavia v **Serbia**.
jupan (jupin ; jupiniță), *passim*.
jupaniță *passim* ; ~ în tinerețe milostivă și blindă la casa ei, 396.

K

KM., inițiale la bis Stroești v **M.K.**
Kazari, (pe Caspică), Kiril predică la ~ menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la *falsuri*, 16.
Kiril, de la Gelpem (Jiu), (episcop), menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la *falsuri*, 14.
Kiril, predicator la Brno și la Kazari, menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la *falsuri*, 16.
Kiseleff <Pavel Dimitrievici> (Kisselef), general, conte rus se semnează la m-rea Argeșului (1832), 251.
Kokș de la Roman v **Rokș**, la *falsuri*.
Kuyula, rege (din dinastia scitică) Saka, din Lahor, menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la *falsuri*, 20.

L

* **Laeul See** <toponimic>, în hotarul megieșilor Degeni și Birlogeni, cruce de piatră de la ~ aflată la Birlogu, 42.
 * **Lacu Zgurlii** <toponimic> la Bădiceni, moșie dăruită de Pavel postelnicul m-rii Argeșului, în hotar cu ~ 18.
ladă, pentru zestre, 85.
Ladislav (voievod) v **Voislav**.
Lahor (capitala dinastiei scitice) din Saka, în Bactriana menț. la *falsuri*, 20.
Langa Badea (Badia), soțul Ioanei, ctitor, portret mural la Bis. Lăngești (1836), 457—458.
 <**Langa**> **lân**, fiul lui <Badea> Langa, ctitor la bis. Lăngești (1836), 457.
 <**Langa**> **Ioana**, soția lui Badea Langa, portret mural la bis. Lăngești (c. 1836), 458.
Langa Marin, ctitor la bis. Lăngești (1836), 457.
Langa Pătru, ctitor la bis. Lăngești (1836), 457.
Langă Androne, ctitor la bis. Lăngești (1836), 457.
Langă Neaeșu, ctitor la bis. Lăngești (1836), 457.

laturi, exarh al laturilor v **mitropolit**.
Laurentiu, U., F. v **Rijnoveanul Laurentiu**.
Lazara, menț. lingă Ion, grafite la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
Lazăr v și **Lazer**.
 <**Lazăr**, fiul> cneazului Lazăr <al Serbiei>, portret mural la m-rea Argeșului (m. 1526), 244.
Lazăr, menț. lingă Draga, pe crucea de la Ștefănești, Pitești la Muzeul Județean (1714—1715), 550.
Lazăr, menț. lingă Mariia, la Prosia (1750—1751), 578.
Lazăr <Hrehlejanović>, cneaz al Serbiei (1371—1389), portret mural la m-rea Argeșului, 244.
Lazer, fiul Ancuței menț. la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.
lăcaș, început de zidit primăvara, 545 v și **bisericii** ; **ctitori**.
lăcaș, al osemintelor unui voievod, 240, 241 ; v și **loc** ; **morminte**.
Lăngești <com. Lunca Corbului, j. Argeș> : Bis. Adormirea și Cuv. Parachiva, 457—458.
Lăune <probabil, Lăunele de Jos, com. Dăniței, j. Vilcea>, preotul Dumitru zugravul din ~ 645.
Lăunele de Sus <com. Cuca, j. Argeș> : Biserica de lemn Intrarea în Biserică, 459.
Lăzurescu Ghiță, zugrav v **Ghiță**.
Lăzureanu Dumitru, portret mural la bis. Racovița (c. 1835), 581.
Leca, menț. lingă Cirstina la Albeștii Pămințeni (1694), 1.
Leca, menț. lingă Niaga la bis. Sf. Ioan, Pitești (1807), 527 ; v și **Jioița**.
Lefterie, menț. lingă Stana la bis. Cîinenii Mici (c. 1758), 137.
lege, soție după ~ intră în monahism 648 ; v și **maică** ; **monahie**.
lemnar, 591 ; sapă inscripții, 574 ; v și **crucier** ; **dulgher** ; **meșter**.
Leon <Tomșa>, voievod, domn al Țării Românești (1629—1632), menț. la Cîinenii Mici, 150.
Leondie, jupin ostentor la bis. Oeștii Pămințeni (m. 1839—1840), 489, 491.
Lepădat, pomenit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
 <**Lerescu**> **Calița** <probabil> jupanita lui Matei <Lerescu>, portret mural la bis. Sf. Voievozi, Pitești (m. 1845), 538.
 <**Lerescu**> **Dumitrașcu** (Dumitrache), fiul lui Șarban Lerescu, menț. funerară la bis. Sf. Voievozi, Pitești (m.c. 1756—1765), 539 ; menț. la *indoielnice*, 3.
 <**Lerescu**> **Dumitru**, fiul lui Macarie Lerescu monahul, ctitor, portret mural, donator la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1751—1756 ; m. 1845), 536, 538, 541.
Lerescu Macarie (Măcariia), monahul fiul lui Pirvu Lerescu menț. la bis. Lerești (m. 1751—1845), 536, 538, 540 ; portret mural, 538.

- <Lerescu> Maria (Mariia), jupanița lui Dumitru Lerescu, ctitoră, portret mural, donatoare la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1756; m. 1845), 536, 538, 541.
- <Lerescu> Marica, jupanița lui Pirvu Lerescu, ctitoră, portret mural, donatoare la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1751—1756; m. 1845), 536, 538, 541; mormint 540.
- <Lerescu> Matei (Mateiu), fiul lui Șarban Lerescu, <probabil> soțul jupaniței Calită, portret mural la bis. Sf. Voievozi, Pitești (m.c. 1756—1845), 538; mormint, 539.
- <Lerescu> Neașa, <soția lui> Pirvu Lerescu, <din fam. lui> Buzinea mare comis, menț. la bis. Sf. Voievozi, Pitești (m. 1751—1752), 536; v și Neașa, jupanița.
- <Lerescu> Păuna (Păouna), jupanița lui Șarban Lerescu, ctitoră, portret mural, donatoare la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1751—1765; m. 1845), 536, 538, 541; mormint, 539.
- Lerescu Pirvu (Pirvul ~), fiul lui Macarie Lerescu monahul, ctitor, portret mural, donator la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1752—1756; m. 1845), 536, 538, 541; mormint, 540.
- Lerescu Pirvu, tatăl lui Macarie Lerescu monahul, menț. la bis. Sf. Voievozi, Pitești (m. 1751—1765), 536, 538—540.
- Lerescu Șarban (Șerban), fiul lui Macarie Lerescu monahul, ctitor, donator, portret mural la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1751—1765; m. 1845), 536, 538, 541; mormint, 539.
- <Lerescu> Zmăranda, fiica (?) lui Pirvu Lerescu, menț. la bis. Sf. Voievozi, Pitești (m. 1751—1752), 536; v și Zmăranda, jupanița; v apoi Nicolae, jupan.
- Lerești, boieri de bun neam, ctitori la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1751—1752), 536.
- Leșu (?), menț. funerară la bis. Sf. Treime, Pitești (m. 1828), 531.
- Leurdeanu v Stroe.
- Leutschaf v Trauggot.
- Liesandra v și Alexandra; Lisandra.
- Liesandra, preoteasă menț. lângă preotul Costandin, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Liesandru v și Aleesandru; Alexandru; Aliesandru; Alixandru.
- Liesandru, menț. în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- lingurițe, 527, 533, 603.
- Lipănescu Al<ecu>, se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (1843), 305.
- Lipia <com. Săpata j. Argeș>: Biserica de lemn, Sf. Dumitru (Sf. Nicolae), 460—463.
- lipșcan v negustor.
- Lisafra v Safta.
- Lisandra v Alexandra; Liesandra.
- Lisandra, menț. lângă Anghel la bis. Timplari, Stoilești (m.c. 1829), 667.
- liturghii, într-o recomandare, pentru pomenire; ~ și sărindare 294, 296.
- livadă dăruită de un vâtaf la o biserică, 579.
- Livera <fiica lui> Mușat <din Furduești, soția lui> Sava <șufarul>, ctitoră la vechiul Schit Robaia (<1644>; m. 1848), 602.
- loc, sediu al episcopiei, 240; ~ al unei mănăstiri, 629; prăjini de ~ infundat, în venitul unei biserici, 126; ~ de o jumătate de zi de arătură dăruit la o biserică, 579; ~ de odihnă al osemintelor, 595—596; v și morminte.
- locuință, în recomandarea ca o ctitorie domnească să nu ajungă ~ pentru animale desfrinate, 232.
- locuitori, dintr-un sat contribuie la zidirea unei biserici, 762; ~ vite ale unor ~ adăpostite în incinta unui lăcaș ruinat, 660.
- logofăt, menț. 46, 95, 397, 607, 622, 632; ctitor, portret mural, 24, 95, 96, 327, 333, 646, 762; donator, 191, 267, 283, 681; ~ vinde o moșie, 665; ~ scrie o inscripție pe o cruce de piatră, 262; se semnează la biserici, 79, 80, 293, 295, 297, 374, 616, 627, 716, 726; ~ de Divan, al doilea în ~ 485; ~ al treilea, 103; ~ al Mitropoliei, 716; ~ de vistierie, 95, 96, <eroare> mare ~ de vistierie; ~ mare 283; în Divan, 485; ~ fost mare, piatra lui de mormint, 397.
- logofeteasă, ctitoră la zugrăvirea unei biserici, 327.
- Loviște <plaiul, j. Vilcea>: Iordache <Bușănescu> căpitan de ~ 96.
- Luca v și Luka.
- Luca, menț. în pomelnic la bis. Răchițele de Sus (c. 1829) 585.
- lucrări la o biserică, săvârșite de ctitori 339; v și biserici.
- lucrători la o biserică, menț. 231, 490.
- lucru, cu trudă, într-o invocație simbolică, la o ctitorie domnească, 231; ~ miinilor unui cojocar, biserică clădită din ~ 342; ~ în tovărășie la o biserică, 533; ~ al zugrăvilor la o biserică, 371.
- lucruri, econom ostenitor la ~ 236.
- Luesandra v și Lusandra; Luxandra.
- Luesandra, menț. în pomelnic la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.
- Luesandra, menț. în pomelnic la bis. Delureni (m.c. 1840), 337; v și Dănicel.
- Luesandra, menț. lângă Grigorie la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.
- Luka (Lukiol, din Sibiu (episcop), menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la falsuri, 15.
- lume, dregător trudit în ~ 309.
- Luminile <com. Morărești, j. Argeș>: Biserică veche, menț.; bis. Cuv. Paraschiva, 464—468.
- luminare, în recomandarea făcută pentru pomenirea unui ctitor, 344.
- lună v erugul, lunii.

<Lungulescu> Petria, soția lui Tudor Lungulescu, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), 153.
Lungulescu Tudor, soțul Petriei, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), 153.
Lupașcu, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
Lupo (Lupu), poleitor <eroare>, 370.
Lupu v și Anghelina ; Apostu ; Comana ; Costandin ; Dumitru ; Gheorghe ; Ion ; Safira ; Stanca ; Tudora.
Lupu Gheorghe, menț. lângă Comana, în pomelnicul lui Statie Lupu, la bis. Surpați (1829), 674.
<Lupu> Iona, <probabil soția> lui Statie Lupu, menț. la bis. Surpați (1829), 644.
Lupu Statie, <probabil soțul> Ionei, pomelnicul lui la bis. Surpați (1829), 674.
Lusandra v și Lucsandra ; Luxandra
Lusandra, preoteasa, <probabil soția> preotului Niculae zugravul, menț. la bis. Malu (1834), 469.
Luța, fiica lui Sandu Biserică, portret mural, menț. printre ctitori la bis. Dingești (c. 1820), 340—341.
Luxandra, menț. lângă Manole la bis. Mavrodolu, Pitești (m.c. 1818), 516.
Luxandra, menț. lângă Vasile la bis. Mavrodolu, Pitești (m.c. 1818), 516.

M

M, siglă a unui atelier <de la Brașov ?> (s. XVII), 556.
M K, inițiale pe un clopot turnat la Graz <Austria> (1744), 672 ; ~ sigle ale unui atelier de la Brașov (s. XVII), 556.
M<...>sihle, ieromonah menț. în pomelnic la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
Macarie, econom al m-rii Cotmeana, menț. printre ctitorii unei fântini (1832), 29.
Macarie, monah v **Lereșeu**.
Macarie, <probabil meșter> se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (a. 1369), 287.
Macdalina, menț. lângă Ioan la bis. Surpați (1829), 674.
Mafthei, v **Dimitriu**.
Magdalena, preoteasa, <probabil, soția> preotului Gheorghie, menț. la bis. Ciinenii Mici (1758), 142.
Magdalina, menț. în pomelnic la bis. Ciinenii Mici (s. XIX ?), 144.
Magdalina (Magdalena), preoteasa, <probabil soția> preotului Costandin, menț. printre ctitori la bis. Ciofringeni (1816, c. 1822), 130—131.
mahala a unui sat, 419.
mahalașii contribuie la refacerea unei biserici, 548 ; v și **enoriași**.
maică stareță, 751 ; ~ ctitoră la o biserică, 648 ; ~ donatoare, 752 ; v și **monahie**.
Malu <com. Stoilești, j. Vilcea> : Biserica de lemn, Adormirea, 469.
Ma...ma (?), *paraclisiarh* grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), 291.
Manda v și Smaranda ; Smărănda ; Zmărănda ; Zmărănda.
Manda, grafite <diserite>, la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293—294.
Manda, menț. împreună cu Ioan Mavrodolu v **Mavrodolu Smaranda**.
Manda, menț. lângă Ion printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
Manda, menț. lângă Stancu la Rădăcinești (s. XVIII—XIX), 588.
Mandul Ion, logofăt își însemnează numele la Biserica Domnească, C. de Argeș (1623), 293.
Manea (?), grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (a. 1369), 287.
Manea, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
Manea, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 295.
Manea, <grămătic> la Biserica Domnească, C. de Argeș, este ales aici <paraclisiarh>, el alegind apoi pe alți confrăți (s. XVI), 291.
Manea, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
Manea, menț. lângă Anghilina la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
Manea, menț. lângă Anghilina la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
Manea, menț. lângă Maria la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
Manea, preot v **Manea Ioan cel Mare**.
Manea, preot (ieromonah), menț. la m-rea Tutana (m. 1721—1722), 717.
Manea, preot menț. lângă preoteasa Sanfira la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
Manea, preot se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), 292.
Manea Ioan cel Mare, preot, soțul preotesei Ilinca ctitor, portret mural la bis. Cochi-neștii de Jos și de Sus (1794—1796) 163, 164, 167.
Manoil, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
Manole, grămătic se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), 293.
Manole, ierodiacon (diacon) zugrav lucrează împreună cu Iordache zugravul ș.a. la bis. Deagu de Sus (1782—1785), 327—329.
Manole, menț. lângă Luxandra la bis. Mavrodolu, Pitești (m.c. 1818), 516.
Manole, menț. lângă Mari... la Berislăvești (1793—1794), 41.
Manole, menț. lângă Smaranda la bis. Mavrodolu, Pitești (m.c. 1818), 516.
Manole, menț. pe o cruce de piatră la Berislăvești (1793—1794), 41.
Manole Preda, ctitor la bis. *Ciorica*, Uda (1830), 720.
Manolea, zugrav lucrează în echipă cu Dinu <de la Craiova> și Radu preotul, la bis.

- Ciinenii Mici și bis. Sinbotin (1806, c. 1808), 152, 648 ; v și Manole, ierodiacon.
- Manta**, menț. lângă Mariia, în pomelnicul lui Ion, vărul lui Gheorghe Călinescu, la bis. Surpați (1829), 674.
- 〈mantle〉 de purpură 〈dată de sultan la investirea în domnie〉 a unui voievod, 241.
- Manu v și Mănușl.
- Manul**, din Frătești, fost mare ban, fratele jupinesei Iana, menț. la bis. Izvoru (m.c. 1823), 438.
- Manul**, menț. lângă Tudora, grafite la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294 ; v și Vilsan.
- Mar**(...) menț. lângă Pătru la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Mara**, doamna, 〈din fam. doamnei Despina a lui Neagoe Basarab voievod〉, portret mural la m-reă Brădet (m. 1761), 73.
- Mara**, menț. lângă preotul Stanciul la Cornățel (1733), 183.
- Mara**, menț. pe o cruce de lemn la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.
- Mara**, menț. pe o cruce de piatră la Albota (1703—1704), 6.
- Mara**, ostenitoare la bis. Jiblea Veche (1836) 445.
- Mara**, preoteasa menț. lângă preotul Radu la bis. Zorile, Costești (1805—1806), 192.
- Maraea v și Maria ; Mariia ; Măria.
- Maraea**, menț. lângă Iacov în pomelnicul ctitorilor bis. Bumbuești (m.c. 1816), 108.
- Marăscu v Duminecă ; Radu Marăscu ?).
- Marătin v Marțin.
- Marătin, negustor v Buliga.
- Marca** 〈in toponimia〉 la Bădiceni, moșie în hotar cu ~ 18.
- Marco v și Mareu.
- Marco**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Marco**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 295.
- Marco**, jupan, 〈fiul lui Drăgușin ?〉, menț. lângă Maria printre donatori la bis. Ruda (1624), 608.
- Marco**, logofăt, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 295.
- Marco**, menț. lângă Mariia la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Marco**, voievod fiul lui 〈Radu Paisie〉 portret mural la m-reă Argeșului (d. 1535—1540), 244.
- Mareu**, ajutător la bis. Recea (1803), 581.
- Marcu**, menț. lângă Safta, în pomelnicul lui Tudorache 〈Enciulescu〉, la bis. Găinușa (1801), 405.
- Mareș**, 〈com. Albota, j. Argeș〉: Biserica veche menț. ; Bis. Adormirea, 470.
- Marga**, mo (?) grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Marga**, 〈soția〉 jupanului Iscriu, ctitoră la bis. Titești (1760—1761), 697.
- Margareta**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 295.
- Mari**.. menț. în pomelnic la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Mari**.. menț. la bis. Dedulești (s. XIX), 335.
- Mari**.. menț. lângă Manole, la Berislăvești (1793—1794), 41.
- Mari**.. menț. pe o cruce de piatră la Corbeni (m. 1775—1776), 180.
- Mari**.. menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
- Maria v și Maraia ; Marie ; Marica ; Mariia ; Marileia ; Mariilia ; Mariia ; Măria ; Măriea ; Măriia ; Miria ; Morie.
- Maria, diaconeasa, menț. lângă Ioan ierodiaconul la bis. Deagu de Sus v Mariia, preoteasa.
- Maria, diaconeasa (diaconița) lui Ioan diaconul v Nedelea.
- Maria, 〈din fam. lui〉 Radu Năcșan, menț. împreună cu Marin și Ion la Stroești (1755—1756), 673.
- Maria, doamna v Mavrogheni Maria.
- Maria, fiica jupaniței Balasa v Rătescu Maria.
- Maria, fiica lui Dona, menț. la Scăueni (1740—1741), 644.
- Maria, fiica lui Mirea al doilea pitar inhumată la bis. Budcasa Mare (m. 1749), 99.
- Maria, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (1599—1600), 293.
- Maria (Maru), grafit la Biserica Domnească C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
- Maria, grafit la bis. Ruda (1811), 623.
- Maria, jupanița lui Sandul logofăt v Bucșănescu.
- Maria, jupineasa lui Mirea al doilea pitar, așează o piatră de mormint la bis. Budeasa Mare (1749), 99.
- Maria, menț. funerară la bis. Sf. Treime, Pitești (m. 1828), 531.
- Maria, menț. în pomelnic la : bis. Delureni (m.c. 1840), 337, v și Dănicel : bis. Scăueni (c. 1819), 638 ; bis. Titești (1768—1769), 699.
- Maria (?) menț. la bis. Corbii din Vale (s. XVIII—XIX), 181.
- Maria, menț. la bis. Găleşești (1791—1792), 411.
- Maria, menț. la m-reă Brădet (1710—1711), 80.
- Maria, menț. lângă Costandinu la bis. Drăganu-Olteni (1802—1803), 348.
- Maria, menț. lângă Dumitru la bis. Sf. Voievozi, Pitești v Lereșeu Maria.
- Maria (Mariia), menț. lângă Gheorghe (1746—1747), la *indoielnice*, 4.
- Maria, menț. lângă Gheorghe la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), 491.
- Maria, menț. lângă Gheorghe la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon, Pitești (c. 1830—1840), 528.
- Maria, menț. lângă Gheorghe la Titești (s. XIX), 706.
- Maria, menț. lângă Ioan la bis. Jiblea Veche (m. 1817—1818), 442.
- Maria, menț. lângă Ion și Păuna la Albeștii Pămînteni (1830), 2.
- Maria (Mariia), menț. lângă Nicolae (1746—1747), la *indoielnice*, 4.

- Maria**, menț. lângă Stancu la Berislăvești (1793—1794), 41.
- Maria**, menț. lângă Stăni (?) la Bratovești (1733—1734), 67.
- Maria** (?) menț. lângă Stoica la Scăueni (1740—1741), 644.
- Maria**, menț. lângă Ștefan la bis. Bleici (1809), 44.
- Maria**, menț. lângă Ștefan la Jiblea Veche (1702), 449.
- Maria**, menț. pe o cruce de piatră la : *Rădăcinești* (s. XVIII—XIX), 588 ; *Zărnești* (1718—1719), 767.
- Maria**, menț. pe o evanghelică dăruită la bis. Șuici (1834), 686.
- Maria**, menț. pe piatra de mormânt a lui Iorga <Bănică>, la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), 600 ; v și Costandin.
- Maria**, menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Maria**, nepoata lui Dincă Bucșăneșcul, portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96.
- Maria**, <diserite>, pomenite la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Maria**, preoteasa menț. în pomelnicul preotului Radu <Bercia>, la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
- Maria**, preoteasa menț. lângă preotul Avram la bis. Bădicieni, <posibil soția> preotului Ioan (c. 1800), 19.
- Maria**, preoteasa <probabil soția preotului Ma<rin ?>, ctitoră la bis. Găujani (1792), 412.
- Maria**, soția lui Grigorie paharnic v Drugănescu **Mariia**.
- Marian**, fiul jupanului Arsenie menț. la Budeasa Mare (1647), 104.
- Marica** v și Balotă **Mirica** ; Ion **Marica** ; **Mărica**.
- Marica**, fiica lui Gheorghie mare clucer v Rătescu **Marica**.
- Marica**, fiica preotului Stan, <probabil eroare> v **Marica**, probabil soția preotului Stan.
- Marica**, jupanița lui Pirvu v Lerescu **Marica**.
- Marica**, menț. lângă Barbu la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.
- Marica**, menț. lângă Dumitru în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (1829), 674.
- Marica**, menț. lângă Dumitru la Fedeleșoiu (1732), 385.
- Marica**, menț. lângă Gavril la Budeasa Mare (1675—1676), 98.
- Marica**, menț. lângă Gheorghe, în pomelnicul lui Ion Cozma, la bis. Surpați (1829), 674.
- Marica**, menț. lângă Hristea la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?) 14.
- Marica**, menț. lângă Ion (1746—1747), la *îndoielnice*, 4.
- Marica**, menț. lângă Ion la bis. Miercani (1845), 477.
- Marica**, menț. lângă Ion la bis. Surpați (1829), 674.
- Marica**, menț. lângă Ion la Prosia (1750—1751), 578.
- Marica**, menț. lângă Marin printre ctitori la bis. Bărbălătești (1801), 28.
- Marica**, menț. lângă Pirvul la bis. Sf. Voievozi, Pitești v Lerescu **Marica**.
- Marica**, menț. pe o cruce de piatră la : *Jiblea Veche* (1791—1792), 455 ; *Prosia* (1750—1751), 578.
- Marica** <probabil soția> preotului Stan, menț. la Cerbureni (1729—1730), 124.
- Marie** v și **Maria** ; **Marica** ; **Mariia** ; **Mariiea** ; **Mariilia** ; **Mariia** ; **Măria** ; **Măriea** ; **Măriia** ; **Miria** ; **Morie**.
- Marie**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Marie**, menț. lângă jupan Marco printre donatori la bis. Ruda (1624), 608.
- Marie**, menț. printre donatori la bis. Ruda (1624), 608.
- Marie**, pomenită la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Mariia** v și **Maraea** ; **Maria**.
- Marica**, menț. în pomelnic la bis. Dîngești (c. 1820), 340.
- Marica**, menț. lângă... preotul Ioan la Jiblea Veche (1702), 449.
- Marica**, menț. pe o cruce de piatră la Berislăvești (1793—1794), 41.
- Marica**, preoteasa, <din fam.> preotului Stan și a Maricăi, menț. la Cerbureni (m. 1729—1730), 124.
- Mariia** v și **Colfescu Mariia** ; **Drugănescu** ; **Imanoil Mariia** ; **Maraea** ; **Maria** ; **Marica** ; **Mariica** ; **Mariilia** ; **Mariia** ; **Măria** ; **Măriea** ; **Măriia** ; **Miria** ; **Morie** ; **Pleşolanu** ; **Tievanu**.
- Mariia**, diaconesa ctitoră la bis. Ciocănai v **Nedelea**.
- Mariia**, diaconesa menț. lângă diaconul Apostu, în pomelnicul lui Ion Cozma, la bis. Surpați (1829), 674.
- Mariia**, diaconesa menț. lângă diaconul Florea printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
- Mariia**, diaconesa menț. lângă diaconul Gheorghe la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
- Mariia**, diaconesa menț. lângă diaconul Ioan la bis. Schitu (m. 1840), 647.
- Mariia**, diaconesa menț. lângă diaconul Matei la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721.
- Mariia**, <din fam.> lui Gheorghie și Anastasiia, menț. la bis. Vărzaru (c. 1809), 755.
- Mariia**, doamna v **Ghica Mariia**.
- Mariia**, doamna <eroare> menț. lângă Ioan Niculaie Mihai (sic) <Mavrocordat> voievod, la Băbuești (1728—1729), 13.
- Mariia**, fiica jupaniței Dospina v Vărzaru **Mariia**.
- Mariia**, fiica jupanului Arsenie menț. la Budeasa Mare (1647), 104.
- Mariia**, fiica lui Hristea postelnicul v Avramescu **Mariia**.

- Mariia**, <fiica lui> Marin diaconul, <soția ? lui Pătru logofătul din Bohari>, menț. la bis. Bohari (c. 1771—1781 ?), 46.
- Mariia**, fiica lui Panait postelnicul v **Balotă Mariia**.
- Mariia**, fiica Zoitei Colfescu v **Greceanu Mariia**.
- Mariia**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
- Mariia**, jupaniță v **Imanoil Mariia** ; **Lerescu Maria** ; **Vărzaru Mariia**.
- Mariia**, jupineasă v **Daneș Mariia**.
- Mariia**, jupineasa jușanului Vasilie v **Olănescu Mariia**.
- Mariia**, jupineasa lui Sandul postelnicul v **Bucșănescu Maria**.
- Mariia**, jupinița lui Gheorghe mare clucer (mare sluger, fost) v **Rătescu Mariia**.
- Mariia**, menț. împreună cu Stroie, Rada ș.a. la bis. Găinușa (m. 1801), 405 ; v și **Enelulescu**.
- Mariia**, menț. împreună cu Voicu, Petre ș.a. la bis. Sf. Voievozi, Pitești v **Mariia**, probabil soția lui Voicu.
- Mariia**, menț. în pomelnic la : bis. **Bădeni** <diferite> (m.c. 1843 ?), 14 ; bis. **Ciocănăi** (c. 1840), 127 ; bis. **Ciofringeni** <diferite> (c. 1822), 231 ; bis. **Ciinenii Mici** (s. XIX ?), 144 ; bis. **Delureni** (m.c. 1840), 337, v și **Dănelcel** ; bis. **Dîngești** <diferite> (c. 1820), 340 ; bis. **Drăganu-Olteni** <diferite> (s. XIX), 352—353 ; bis. **Oeștii Pămînteni** v **Drugănescu** ; bis. **Scăueni** (c. 1819), 638 ; bis. **Schitu** (m. 1840), 647 ; bis. **Surpași** (1829), 674 ; bis. **Șuici** (c. 1820—1830), 688.
- Mariia**, menț. în pomelnicul lui Ioan Nedelea diaconul la bis. **Ciocănăi** (c. 1840), 127.
- Mariia**, menț. în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure la bis. **Gorani** (m.c. 1841), 419.
- Mariia**, menț. în pomelnicul lui Mihai postelnicul la bis. **Ciocănăi** (m.c. 1840), 127.
- Mariia**, menț. în pomelnicul preotului Radu <Bercia> la bis. **Ciocănăi** (c. 1840), 127.
- Mariia**, menț. la **îndoielnice** (1746—1747), 4.
- Mariia**, menț. la bis. **Catane** (1807 ?), 109.
- Mariia**, menț. la bis. **Miercani**, <posibil soția> lui **Florea** (1845), 475.
- Mariia**, menț. la bis. **Miercani**, <posibil soția> lui **Pătru** (1845), 475.
- Mariia**, menț. lângă **Alecsandru** printre ctitori la bis. **Bădeni** (c. 1843 ?), 14.
- Mariia**, menț. lângă **Antonie** printre ctitori la bis. **Ciofringeni** (1816), 130.
- Mariia**, menț. lângă **Padiul** preotul la **Deagu de Sus** (1714), 332.
- Mariia**, menț. lângă **Barbul** la **Oarja** (1814 ?), 487.
- Mariia**, menț. lângă **Eusinăcă** la **Corbeni** (1775—1776), 180.
- Mariia**, menț. lângă **Costandin**, din neamul **Antoneștilor**, printre ctitori la bis. **Humele** (1830), 430.
- Mariia**, menț. lângă **Costandin**, în pomelnicul lui **Floria Niculae Ivănescu**, la bis. **Gorani** (c. 1841), 419.
- Mariia**, menț. lângă **Costandinu** printre ctitorii *vechii bis. Tuturor Sfinților*, la **Șerbănești** (c. 1780—1810), 676.
- Mariia**, menț. lângă **Costă** (?) la **Prosia** (1750—1751), 578.
- Mariia**, menț. lângă **Dragomiru** la **Zărnești** (1718—1719), 767.
- Mariia**, menț. lângă **Dragușin** la bis. **Drăganu-Olteni** (s. XIX), 352.
- Mariia**, menț. lângă **Dragușin** la bis. **Drăganu-Olteni** (s. XIX), 352.
- Mariia**, menț. lângă **Dumitr.**, în pomelnicul lui **Ilie dascălul**, la bis. **Drăganu-Olteni** (s. XIX), 352.
- Mariia**, menț. lângă **Florea** v **Mariia**, menț. la bis. **Miercani**.
- Mariia**, menț. lângă **Gavrilă** printre ctitorii *vechi bis. Tuturor Sfinților*, la **Șerbănești** (c. 1780—1810), 676.
- Mariia**, menț. lângă **Gheorghe**, în pomelnicul lui **Neculae Vijălie**, la bis. **Gorani** (m.c. 1841), 419.
- Mariia**, menț. lângă **Gheorghe** la bis. **Ciinenii Mici** (s. XIX ?), 144.
- Mariia**, menț. lângă **Gheorghe** la bis. **Timplari**, **Stoilești** (m.c. 1829), 667.
- Mariia**, menț. lângă **Grigorie** la bis. **Bădeni** (m.c. 1843 ?), 14.
- Mariia**, menț. lângă **Grigorie** la bis. **Mavrodolu**, **Pitești** (c. 1818), 516.
- Mariia** <diferite> menț. lângă **Iarca** la **Corbeni** (m. 1775—1776), 180.
- Mariia**, menț. lângă **Ioan** în pomelnic la bis. **Gorani** v **Mariia**, preoteasa.
- Mariia**, menț. lângă **Ioan** în pomelnic la bis. **Miercani** v **Drăgulescu Mariia**.
- Mariia**, menț. lângă **Ioan** la bis. **Ciorica**, **Uda** (c. 1830), 721.
- Mariia**, menț. lângă **Ioan** la bis. **Ioanicești** (s. XIX), 432.
- Mariia**, menț. lângă **Ion**, în pomelnicul lui **Floria Niculae Ivănescu**, la bis. **Gorani** (c. 1841), 419.
- Mariia**, menț. lângă **Ion** la bis. **Ciinenii Mici** (s. XIX ?), 144.
- Mariia**, menț. lângă **Ion** la bis. **Drăganu-Olteni** (s. XIX), 352.
- Mariia**, menț. lângă **Ion** la bis. **Drăganu-Olteni** (s. XIX), 353.
- Mariia**, menț. lângă **Ion** la bis. **Miercani** (1845), 476 ; v și **Dumitra**.
- Mariia**, menț. lângă **Ion** la **Prosia** (1750—1751), 578.
- Mariia**, menț. lângă **Ion** printre enoriași la bis. **Gorani** (c. 1841), 419.
- Mariia**, menț. lângă **Iordan** la **Băbuești** (1728—1729), 13.
- Mariia**, menț. lângă **Iosif** la **Albota** (1703—1704), 6.
- Mariia**, menț. lângă **jupan Frangu** v **Daneș Mariia**.
- Mariia**, menț. lângă **Lazăr** la **Prosia** (1750—1751), 578.

- Mariia**, menț. lingă Manca la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Mariia**, menț. lingă Manta, în pomelnicul lui Ion, vărul lui Gheorghe Călinescu, la bis. Surpați (1829), 674.
- Mariia**, menț. lingă Marco la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Mariia**, menț. lingă Matei, grafite la bis. Ruda (s. XVIII–XIX), 628.
- Mariia**, menț. lingă Matei, în pomelnicul lui Simion <Cocoșoiu județul din Pitești>, la bis. Găinușa (m. 1801), 405 ; v și Enculescu Tudorache.
- Mariia**, menț. lingă Matei, în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (1829), 674.
- Mariia**, menț. lingă Mihai, în pomelnicul lui Neculae Vijălie, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Mariia**, menț. lingă Mihai la bis. Vulpești (m. 1848 ?), 766.
- Mariia**, menț. lingă Mihai la Jiblea Veche (1778–1779), 454.
- Mariia**, menț. lingă Mihalcea la Rădăcinești (s. XVIII–XIX), 588.
- Mariia**, menț. lingă Mihail la m-reă Argeșului (1824), 268.
- Mariia**, menț. lingă Nedelcu la bis. Surpați (1829), 674.
- Mariia**, menț. lingă Nicolae la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
- Mariia**, menț. lingă Oancea la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Mariia**, menț. lingă Pătru la Sălătrucu (1732), 634.
- Mariia**, menț. lingă Petcu <pietrarul> la bis. Jiblea Veche (1836), 445.
- Mariia**, menț. lingă Preda la Albota (1703–1704), 6.
- Mariia**, menț. lingă Preda la Jiblea Veche (1791–1792), 455.
- Mariia**, menț. lingă Radu la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
- Mariia**, menț. lingă Sandu la bis. Ceparii Pămînteni (d. 1751–1752), 116.
- Mariia**, menț. lingă Sasu (?) la Corbeni (m. 1775–1776), 180.
- Mariia**, menț. lingă Sima la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Mariia**, menț. lingă Stanciul la Albota (1703–1704), 6.
- Mariia**, menț. lingă Șerban la Albota (1703–1704), 6.
- Mariia**, menț. lingă Șerban la Mlăceni (c. 1729), 479.
- Mariia**, menț. lingă Toma, în pomelnicul lui Floria Nicolae Ivănescu, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Mariia**, menț. lingă Toma printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Mariia**, menț. lingă Tudor la bis. Bratia din Deal (1833), 63.
- Mariia**, menț. lingă Tudor la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
- Mariia**, menț. lingă Tudor la Oarja (1814 ?), 487.
- Mariia**, menț. lingă Varlam monah și fam. Ior la Șerbănești (c. 1830–1840), 677.
- Mariia**, menț. lingă Vasile la bis. Mavrodolu. Pitești (m.c. 1818), 516.
- Mariia**, menț. lingă Voicu <zugravul din Pitești>, la bis. Glimbocu (c. 1820–1840 ?), 416.
- Mariia**, menț. pe o cruce de piatră la : *Corbeni* <diferite> (1775–1776), 180 ; *Deagu de Sus* (1714), 332 ; *Jiblea Veche* (1735–1741), 452 ; *idem*, împreună cu Gligore Gheorghe ș.a. <posibil soția lui Gheorghe (1786–1787), 441, *idem*, <diferite> 1791 1792), 455 ; *Prosia* <diferite> (1750–1751) 578 ; *Rădăcinești* (s. XVIII–XIX), 588 ; *Titești*, menț. împreună cu Floria (s. XIX), 706 ; *Zărnești* (1718–1719), 767.
- Mariia** (Iaariia), menț. pe o cruce funerară la m-reă Brădet (m. 1788–1789), 83.
- Mariia**, menț. printre ctitorii din fam. lui Neculae Vijălie la bis. Gorani (1841), 418–419.
- Mariia**, menț. printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Mariia**, menț. printre moștenii ctitori la bis. Recca (1805), 591.
- Mariia**, monahie menț. pe o cruce de piatră la Bascov (1802–1803), 10.
- Mariia**, postelniceasa, soția postelnicului Ioan, din moșu Furchezi, ctitoră, portret mural la bis. Ciocănăi (1840), 126–128.
- Mariia**, preoteasa donatoare la m-reă Stinișoara (1808), 663.
- Mariia**, preoteasa menț. în pomelnic la bis. Bratia din Deal (1833), 63.
- Mariia**, preoteasa menț. lingă preotul Costandin, în pomelnicul postelnicului Mihai, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Mariia**, preoteasa <diferite>, menț. lingă preotul Gheorghe <diferiți>, la bis. Bascovele (c. 1795), 11.
- Mariia**, preoteasa menț. lingă preotul Gheorghe la Oarja (1814 ?), 487.
- Mariia** (Mariaia), preoteasa menț. lingă preotul Ioan, din moșu Costandin Duminică, printre ctitori la bis. Gorani (1841), 418 ; menț. în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, 419.
- Mariia**, preoteasa menț. lingă preotul Neacșu la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
- Mariia**, preoteasa menț. lingă preotul Pătrașco la Rădăcinești (s. XVIII–XIX), 588.
- Mariia**, preoteasa menț. lingă preotul Stoica printre ostenitori la bis. Jiblea Veche (1836), 445.
- Mariia** (Maria), preoteasa (*diaconesa*), <probabil soția> ierodiaconului Ioan, ctitoră la bis. Deagu de Sus (1765–1792), 326–327.
- Mariia**, preoteasa <probabil soția> preotului Dragu, ctitoră la bis. Cotu (1819–1820), 213–214.

- Maria**, preoteasa, <soția> preotului Gheorghe, menț. printre moștenii ctitoră la bis. Recea (1805), 591 ; v și **Papa**.
- Maria**, preoteasa, <soția> preotului Ion și fam. lor, ridică o cruce de piatră la Șerbănești (c. 1830—1840), 677.
- Maria**, <probabil soția> lui Voicu, menț. împreună cu Petre ș.a. la bis Sf. Voievozi, Pitești (c. 1845), 542.
- Maria**, soția căpitanului Gheorghie v **Dăniceel Maria**.
- Maria**, soția lui Dumitru, donatoare la bis. Stroești (18<0>5), 671.
- Maria**, soția lui Grigorie mare paharnic v **Drugănescu**.
- Maria**, soția lui Ioan postelnicel v **Maria**, postelniceasa.
- Maria**, soția lui Șerban mare comis v **Cantacuzino**.
- Maria**, soția lui Ștefan mazilu, ctitoră, portret mural la bis. *Birsoeni*, Stănești (1838), 654.
- Maria** v și **Maraea** ; **Maria** ; **Măria** ; **Miria** ; **Morie**.
- Maria** (?), menț. lângă Gherghe la Costești—Vilsan (1789 ? — 1790 ?), 196.
- Maria** v și **Maria** ; **Măria** ; **Miria** ; **Morie**.
- Maria** <diverșe> menț. la bis. Cungrea (1838), 230.
- Maria**, menț. lângă Ioan la bis. Luminile, împreună cu Dobrin, Floarea ș.a. (1839), 467.
- Marin** v și **Aman** ; **Goia** ; **Langa** ; **Mărin**.
- Marin**, ajutor la bis. Recea (1805), 591.
- Marin**, crucer <meșter lemnar> scrie inscripții la bis. Drăganu-Olteni (1786, 1802—1803), 345, 346, 348.
- Marin**, diacon, fiul jupanului Cirstea din Bohari, <soțul> diaconesei Rada, ctitor-donator la bis. Bohari (c. 1771—1781 ?), 46.
- Marin**, diacon menț. în pomelnicul preotului Radu <Bercia> la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Marin**, diacon menț. lângă Oprea diaconeasa printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
- Marin**, diacon, soțul Radei <din fam.> preotului Costandin, fiul diaconului Mihai din moșu Bărbos, menț. printre ctitori la bis. Ciocănăi (m. 1840), 126.
- Marin**, <din fam. lui> Radu Năcșan, menț. împreună cu Maria și Ion, la Stroești (1755—1756), 673.
- Marin**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Marin**, logofăt <soțul> Saftiei logofeteasa ctitor la bis. Deagu de Sus (1782), 327.
- Marin**, menț. împreună cu Ioan și Sanda la Prodănești (1802), 577.
- Marin**, menț. în pomelnic la : bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353 ; bis. Glimbocu (c. 1820—1840 ?), 416 ; bis. Jiblea Veche (s. XIX), 444.
- Marin**, menț. în pomelnicul preotului Radu <Bercia> la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Marin**, menț. în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (1829), 674.
- Marin**, menț. la bis. Brătești (1805), 86.
- Marin**, menț. la bis. Drăganu-Olteni, v **Marin**, crucer.
- Marin**, menț. la bis. Glimbocu (1834), 416.
- Marin**, menț. lângă Costandina la bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840 ?), 416.
- Marin** (?) menț. lângă Ioana la Recea (1828), 599.
- Marin**, menț. lângă Marica printre ctitori la bis. Bărbălătești (1801), 28.
- Marin**, menț. lângă Mușa printre moștenii ctitori la bis. Recea (1805 ; m.c. 1810—1820), 591 ; menț. înhumării lui 595.
- Marin**, menț. lângă Păuna la bis. Drăgioiu (1794), 356 ; v și nr. 335.
- Marin** (?) menț. lângă Rada, în pomelnicul lui Ioan Nedelea diaconul, la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127 ; v și **Marin**, diacon.
- Marin** <diverși>, menț. lângă Rada la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Marin**, menț. lângă Sanfira la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Marin**, menț. lângă Stana, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Marin**, menț. lângă Stana la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Marin**, menț. lângă Stanca la Bradu Clocotici (1777—1778), 56.
- Marin**, menț. pe o cruce de piatră la : *Jiblea Veche* (1791—1792), 455 ; *Oarja* (1814 ?), 487.
- Marin**, menț. printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
- Marin**, <diverși>, menț. printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Marin** menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele v **Goia**.
- Marin**, pomenit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Marin** (?) preot duhovnic <probabil soțul> preotesei Maria, menț. printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412 ; v și **Cirstea**, preotul.
- Marin**, preot fiul lui Cirstea din Bohari v **Marin**, diacon.
- Marin**, preot menț. lângă Ioana preoteasa la bis. *Timplari*, Stoilești (m.c. 1829), 667.
- Marin**, vâtaf v **Aman**.
- Marina**, menț. în pomelnic la bis. Delureni (m.c. 1840), 337 ; v și **Dăniceel**.
- Marina**, menț. lângă Costandin <tabacul, probabil soția lui>, la bis. Toți Sfinții, Pitești (c. 1817), 544.
- Marina**, menț. lângă Ion, în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Marina**, menț. lângă preotul Ioan la bis. Schitu (1809), 645.
- Marina**, menț. lângă Radu, în pomelnicul preotului Radu Bercia, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.

- Marina**, preoteasa menț. lângă preotul Dimitrie la bis. *Ciorica*, Uda (m.c. 1830), 721.
- Marincea** (?), preot înhumat în vremea lui Mihai Viteazul la bis. Ruda (m.c. 1601), 607.
- Mariușa**, mama lui Panait Balotă, ctitoră la bis. Ceparii Ungureni (1820), 120 ; v și **Balotă**.
- Mariia**, fiica lui Șerban Cantacuzino v **Cantacuzino**.
- Marta**, menț. lângă Dedul, printre donatori la bis. Ruda (1624), 608.
- Martha**, menț. pe o cruce de piatră la Ciinenii Mici (1632), 150.
- Martha**, monahie menț. în pomelnic la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Martha**, monahie menț. în pomelnic la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Marthu** <probabil soția> căpitanului Necula Grecu, portret mural la bis. Titești (1768—1769), 698.
- Martin**, jupan (negustor), fiul jupanului Pătru v **Buliga**.
- Martin** <*diferiți*>, menț. în pomelnic la bis. Titești (1768—1769), 699.
- Martin**, menț. pe o cruce de piatră la Titești (1726), 705.
- Martin**, preot, <fiul preotului Ioan>, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Martin**, preot menț. lângă Stanca <preoteasa> în pisania bis. Titești (1760—1761), 697 ; v și urm.
- Martin**, preot menț. pe o cruce de piatră la Titești (1726), 705 ; v și precedent.
- Maru** <eroare>, v **Marija**.
- Marușca**, menț. pe o cruce de piatră la Prosia (1750—1751), 578.
- Mateci**, din Greblești, soțul Dumitrei, donator la bis. Greblești (1798), 426.
- Matecești**, fost sat v **Stilpeni**.
- Matei** v și **Calciu Matei** ; **Colfescu Matei** ; **Mateiu** ; **Mathei** ; **Matthei**.
- Matei**, ajutător la bis. Recea (1805), 591.
- Matei**, al doilea vistier, tatăl lui Bărbuceanu v **Ungurelu Matei**.
- Matei**, coconul donator la bis. Bălteni v **Tigveanu Matei**.
- Matei**, diacon menț. lângă Mariia diaconeasa la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721.
- Matei**, fiul lui Stănie, ginerele lui Ioan Stegărescu, portret mural la bis. Cungrea (c. 1841), 228.
- Matei**, fiul lui Ștefan mare clucer de arie v **Balotă Matei**.
- Matei**, fiul preotului Mihai din Ruda menț. la bis. Ruda (c. 1775...1811), 616, 623.
- Matei**, grafit la m-reă Fedeleșciori (c. 1770—1820), 373.
- Matei**, jupan v **Lerescu Matei**.
- Matei**, jupan din Racovișă, <soțul> Anuței, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), 153.
- Matei**, logofăt menț. la bis. Ruda (c. 1796—1797), 622.
- Matei**, mare ban al Craiovei v **Cantacuzino**.
- Matei**, menț. în pomelnic la : bis. *Ciocăni* (c. 1840), 127 ; bis. *Miercani* (m.c. 1843), 473.
- Matei**, menț. la bis. Drăganu-Olteni (1802—1803), 348.
- Matei**, menț. la bis. Greci, Pitești (c. 1820—1830), 509.
- Matei**, menț. lângă Anca la bis. Racovișă (c. 1835 ?), 583.
- Matei**, menț. lângă Ioana la bis. *Timplari*, Stoilești (m.c. 1829), 667.
- Matei**, menț. lângă Iona la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Matei**, menț. lângă Mariia, grafite la bis. Ruda (s. XVIII—XIX), 628.
- Matei**, menț. lângă Mariia, în pomelnicul lui Simion <Cocoșoiul județul din Pitești>, la bis. Găinușa (m. 1801), 405 ; v și **Enculescu Tudorache**.
- Matei**, menț. lângă Mariia, în pomelnicul preotului Statie din Urluiesti, la bis. Surpați (1829), 674.
- Matei**, menț. lângă Samfira la Jiblea Veche (1731), 439.
- Matei**, menț. lângă Sofica la Jiblea Veche (1791—1792), 455.
- Matei**, menț. lângă Stana printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Matei**, menț. lângă Stanca la bis. Costești—Vilsan (1805), 196.
- Matei**, menț. lângă Stanca la bis. *Flăminzești*, C. de Argeș (1805), 317 ; probabil același cu **Matei**, menț. lângă Stanca la bis. Valea Iasului ; v și **Alisandru**.
- Matei**, menț. lângă Stanca la bis. Poienari (1803), 563.
- Matei**, menț. lângă Stanca la bis. Valea Iasului (1801), 748 ; probabil același cu **Matei**, menț. lângă Stanca la bis. *Flăminzești* ; v și **Alisandru** ; v și urm.
- Matei**, menț. lângă Stanca, la bis. Galeșu, aflată la m-reă Argeșului (1804), 266 ; v și **Alisandru** ; **Ioan** ; v și precedent.
- Matei**, menț. pe o cruce de piatră la Berislăvești (1793—1794), 41.
- Matei**, menț. printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.
- Matei**, meșter <lemnar> lucrează împreună cu Radu meșterul la bis. Podu Broșteni, Costești (1798), 186.
- Matei**, polcovnic v **Bălceanu**.
- Matei**, preot v **Drăgulescu**.
- Matei**, preot menț. lângă Iona preoteasa, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Matei**, preot ctitor la bis. *Ciorica*, Uda (1830), 720.
- Matei**, se semnează la bis. Ruda (1775...1841), 617.
- Matei**, voievod v **Ghica Matei** ; **Matei Basarab**.
- Matei** (Mathei), zugrav menț. la bis. Valea Danului (1812 ?), 740.
- Matei Basarab** (Matei ; Mathei ~), voievod, domn al Țării Românești, mare, bun și

milostiv (1632—1654), menț., 45, 293 ;
zidiri și cruci de piatră ridicate în domnia
lui, 42, 45, 104.

Matei Costandin v Bulegi Costandin Matei.
Mateiu, fiul jupanului Șarban v Lerescu
Matei.

Mateiu, menț. la bis. Drăganu-Olteni (1845),
351.

Matolu <diiferiți>, menț. pe o cruce de piatră
la Zărnești (1718—1719), 768.

Mateiu, zidar lucrează împreună cu Drago-
mir ș.a. zidari la bis. Valea Danului (1811),
738.

material, adăogat la returnarea unui clopot
277.

Mathei, menț. lângă Joița la bis. Jiblea Veche
(s. XIX), 444.

Mathei, voievod v **Matei Basarab**.

Mathei, zugrav v **Matei**, zugrav.

Matiește v **Mateești**.

Matthei, preot menț. lângă Stana preoteasa
la bis. Bascovele (c. 1795), 11.

Mașilu (?), menț. printre donatori la bis.
Telești, **Costești** (1772—1773), 188.

Mavrocordat v și **Mariia**, doamna.

Mavrocordat <Costantin> (Constantin; Cos-
tandin Nicolae; ~ Nicolae; Ioan ~
Nicolae; Ion ~ Nicolae), voievod, domn
al Țării Românești (1731—1733; 1735—
1741; 1744—1748; 1756—1758; 1761—
1763), menț., 96, 99, 539; hotărăște în
Divan, ca moșnenii din Moșoaia să nu fie
rumâniți, 485; zidiri făcute în domnia lui
~ 34, 71, 95, 437, 502, 659; cruci de
piatră ridicate în domnia lui ~ 1, 183,
335, 452, 453, 644, 679.

Mavrocordat Ioan (Ion; ~ Alecsandru),
voievod, domn al Țării Românești (1716—
1719), menț., 552; zidiri și cruci de piatră
ridicate în domnia lui ~ 280, 767—768;
<eroare> **Io Neculae**, voievod.

<**Mavrocordat**> Nicolae (Ioan Nicolae; ~
Nicolae; ~ Niculaie Mihai (sic); Ion
Neculae; Neculae; Nicola), voievod, domn
al Țării Românești (1716—1730), zidiri
și cruci de piatră ridicate în domnia lui ~
13, 382—384, 479, 551, 643, 705; <eroare>
în loc de **Ioan Mavrocordat**, 280.

Mavrodin, menț. lângă Elena la bis. **Mavro-**
dolu, Pitești (m.c. 1818), 516.

Mavrodolu Ioan (~ **Mavrodooglu**; ~ **Mavro-**
doolu; Ioannu **Mavrodool**; Ion ~), fost
mare căminar, ctitor la bis. **Mavrodolu**
Pitești (1818 — m. 1840), 515, 516;
donator, 518—521; cruce funerară a lui ~
523.

<**Mavrodolu**> **Smaranda** (Manda), menț. prin-
tre ctitori, donatoare la bis. **Mavrodolu**,
Pitești (c. 1818—1840), 516, 518.

<**Mavrogheni**> **Maria** (n. Scanavi), doamna
lui Nicolae **Mavrogheni** voievod, menț.
la bis. Ruda (m. 1819...1844), 631.

Mavrogheni Nicolae, voievod, domn al Țării
Românești (1786—1790), menț. la bis.
Ruda, 631.

mazili menț., 624; moșie a unui ~ 10;
ctitori, portrete murale ale unor ~
457, 458, 654.

Măcariia, monah v **Macarie**.

Măcinica, menț. lângă Ioachim, donatoare la
m-reă Stănișoara (1808), 663.

Măloi, în toponimie la Șerbănești v **Șerbănești**.

Mălureni <com. Mălureni, j. Argeș>: Bis.
Sf. Nicolae, 471.

mănăstire, ctitorie domnească, 71, 197, 231—
235, 715; ~ împodobită, înnoită, zidiri
ale unor clerici la ~ 197, 198, 236, 254;
metoh al unei ~ 316; ~ devine sediu
episcopal, 235, 243, 254;
~ ctitorie a unor dregători, 659, 660,
712, 724;

~ zidiri ale unor clerici la ~ 659, 660,
709, 710, 725, 751;

~ negustor ctitor la o ~ 710;

~ danii deosebite la ~ 18, 205, 232,
234, 257, 258; clopot turnat la o ~
277;

~ arde în război, 39; egumen mort de
ciumă la o ~ 262; copil, grec de neam,
crescut la o ~ 725; v și **arhimandriși**;
biserici; **eclesiarh**; **econom**; **egumen**;
monah; **năstavnice**; **schituri**; **stareț**; **sta-**
reță.

Mănuși Ghiță <soțul> Saftel portret mural la
bis. Ciinenii Mici (c. 1808), 153.

<**Mănuși**> Safta <soția> lui Ghiță **Mănuși**
portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808),
153.

Mărai v **Mărin**.

Mărăscu v **Duminecă Mărăscu**; **Radu Ma-**
ărăscu ?).

Mărească, funia ~; preot din funia ~ 213.
Mărgărit, menț. în pomelnic la bis. Cungrea
(c. 1841), 227.

Mărgărit, menț. lângă **Măriia** la Bradu Cloco-
tici (1777—1778), 56.

Mărgărit, menț. lângă **Sima**, în pomelnicul
preotului Statie din Urluiești, la bis.
Surpați (m. 1829), 674.

Mărgărita, menț. lângă **Gheorghe**, în pomel-
nicul preotului Statie din Urluiești, la
bis. Surpați (m. 1829), 674.

Mărgărita, menț. lângă **Gheorghie**, la Sălă-
trucu (1732), 634.

Mărgărita, menț. pe o cruce de piatră la
Albeștii Pământeni (1694), 1.

<**Mărgărita**, preotcasa din Corbeni soția preo-
tului Iene>, lada ei de zestre la m-reă
Brădet (1745), 85.

mărgăritare, dăruite de un voievod, 232.

Măria v și **Maraea**; **Maria**; **Marie**; **Marica**;
Mariia; **Mariiea**; **Mariia**; **Mariia**; **Măriea**;
Măriia; **Miria**; **Morie**.

Măria, menț. împreună cu Pătru, Barbu ș.a.,
<posibil soția lui Pătru>, la bis. Goranu
(1815—1816), 424.

Măria, menț. lângă **Nicola** la bis. Goran
(1815—1816), 424.

- Măria**, menț. pe piatra de mormint a lui Iorga <Bănică>, la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), **600**.
- Mărica** v și **Marica**.
- Măricea**, menț. lângă Gheorghe, în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (m. 1829), **674**.
- Măricea**, menț. lângă Iene printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805–1806), **731**.
- Măricea**, menț. lângă Ion printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805–1806), **731**.
- Măricea**, menț. pe o cruce de lemn la bis. *Telești*, Costești (1782–1783), **198**.
- Măricea**, menț. lângă Florea la bis. *Telești*, Costești (1782–1783), **190**.
- Măriia** v și **Avrămesu Marlia**; **Maraea**; **Maria**; **Măria**; **Miria**; **Morie**.
- Măriia**, menț. în pomelnic la : bis. *Cungrea* (c. 1841), **227**; bis. *Șuici* (c. 1820–1830), **688**.
- Măriia**, menț. în pomelnicul Jianului la bis. Surpați (1829), **674**.
- Măriia**, menț. la bis. Corbii din Vale (s. XVIII–XIX), **181**.
- Măriia**, menț. lângă Andrei, în pomelnicul Jianului, la bis. Surpați (1829), **674**.
- Măriia**, menț. lângă Ionu printre ctitori la bis. Ciofringeni (1816), **130**.
- Măriia**, menț. lângă Ivan la bis. Bratia din Deal (1833), **63**.
- Măriia**, menț. lângă Mărgărit la Bradu Clocotici (1777–1778), **56**.
- Măriia**, menț. lângă Mărin la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), **585**.
- Măriia**, menț. lângă Nicolae printre ctitori la bis. Ciofringeni (1816), **130**.
- Măriia**, menț. lângă Nicolaie la bis. Schitu (1840), **647**.
- Măriia**, menț. lângă Preda la bis. *Telești*, Costești (1782–1783), **190**.
- Măriia** <diverite>, menț. pe o cruce de lemn la *Telești*, Costești (1782–1783), **190**.
- Măriia** <diverite>, menț. pe o cruce la Bradu Clocotici (1777–1778), **56**.
- Măriia**, menț. pe o piatră la Pripoare (c. 1721–1722), **572**.
- Măriia**, <diverite>, menț. printre ctitori la bis. Ciofringeni (1816), **130**.
- Măriia**, preoteasa menț. în pomelnic la bis. Schitu (m. 1840), **647**.
- Mărin** v și **Marin**.
- Mărin**, diacon menț. în pomelnic la bis. Schitu (m. 1840), **647**.
- Mărin**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), **294**.
- Mărin** <diverite> menț. în pomelnic la bis. Schitu (1840), **647**.
- Mărin**, menț. la bis. Catane (1838), **109**.
- Mărin**, menț. lângă Costandina la bis. Surpați (m.d. 1830), **674**.
- Mărin**, menț. lângă Măriia la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), **585**.
- Mărin**, menț. lângă Stana la bis. Filfani (1776–1777), **392**; v și **Dumitrașcu**.
- Mărin**, menț. pe o cruce de piatră la Bradu Clocotici (1777–1778), **56**.
- Mărin**, menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805–1806), **731**.
- Mărin** (Mărai), preot, duhovnic donator la bis. Podu Broșteni, Costești (1799), **187**.
- Mărin Cirstea**, scrie pisană de la biserica de lemn din Fețeni (1741–1742), **387**.
- Mărinoiu Ghiță**, donator la m-reă Stinișoara (1834), **664**.
- mărire**, aducătoare de dar unui voievod, **241**;
- Măriuța**, fiica preotului Marin din Bohari v **Marlia**.
- Mărul moisor**, siliște de casă de la ~ dăruită bis. Racovița, **579**.
- Mealcea**, menț. în pomelnic la bis. Glimbocu (c. 1820–1840 ?), **416**.
- Meculești**, cartier v **Pitești**, Bis. Sf. Voievozi; Bis. Toți Sfinții.
- megieși**, moșie megieșască **581**; ~ ctitori **430**; v și **mosteni**.
- Meiai** v **Turcu Mihai**.
- Meilă** v și **Mihal**; **Mihăilă**.
- Meilă**, menț. în pomelnicul ctitorilor la bis. Bumbuești (m.c. 1816), **108**.
- Meleca**, menț. lângă ctitorii din fam. Olănescu la bis. Sinbotin (1807), **650**.
- Melentie**, contribuie la scrierea unei inscripții la Moșoaia (1741), **485**.
- Melentie**, econom <al m-rii Cozia>, donator la Schitul Scăveni (1813), **640**.
- Melentie**, ierodiacon, econom al Episcopiei de Argeș (c. 1800–1814), ajutător, ostenitor la unele lăcașuri, **236**, **736**; ~ la facerea unor fințini, **318**, **319**; donator, **739**, **743**.
- Mereu** (?), diacon menț. la bis. *Piscu Calului*, Morărești (1831...1834), **481**.
- meremet** <reparație> la o biserică, **537**; v și **biserici**; **sticaciuni**.
- Merișan** v **Radu**.
- Merișanu Dinu** v **Costanădin Merișanu**.
- meseriași** v **pivangiu**; **sticlar**; **tabac**.
- meșteri**: <argintar>, inițiale ale unui ~ **519**; ~ transilvăneni de vase de cupru și cositor, **554–556**, **558–559**; ~ de clopote, **37**, **146**, **258**, **260**, **261**, **277**; ~ străini, **506**;
- ~ în lemn, **186**, **387**, **411**, **433**; ~ cruceri, **345**, **346**, **348**, **564**; v și **crucer**, diacon; **dulgher**; **lenmar**; **monah**;
- ~ pietrari menț., **234**, **241**: <arhitect moldovean>, **247**; pietrari lucrează la unele lăcașuri, **135**, **213**, **359**, **367**; ~ de cruci de piatră, **55**, **56**, **150**, **332**, **385**, **441**, **450**, **451**, **768**; ~ în identificare probabilă, **241**; v și **diaconi**; **ierodiaconi**; **monahi**; **preoți**;
- ~ greșală posibilă a unor ~ **234**;
- ~ zidari, **738**; ~ transilvănean, **270**;
- ~ <probabil sud-dunăreni> se semnează la o ctitorie domnească, **286**, **287**; ~ sigle ale unor ~ **313**;
- ~ v și **lucrători**; **zugravi**.

- meșteșug, scump; biserică, ctitorie domnească, făcută cu ~ 234.
metanie, 297.
Methodie, menț. printre ctitorii *vechii bis. Tuturor Sfinților*, la Șerbănești (c. 1780—1810), 676.
Methodie, monah menț. în pomelnic la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
metoh (mitof), al unci mănăstiri, 316; ~ de zid, dăruit de ctitor la o biserică a sa, 18.
mezat, moșie vindută la ~ 344.
Mica, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
Miclăuș, negustor se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
Mieu (?) menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
Micul < *diferiți* >, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
Micul, menț. pe o cruce de piatră la Albota (1703—1704), 4.
Micul, preot menț. pe o cruce de piatră la Deagu de Sus (1714), 332.
Miereani < com. Uda, j. Argeș >: Bis. Adormirea, 472—478.
Mihăța (?) v Mihaleca.
Mihai v și Mihail; Mihailă; Mellă; Tureu.
Mihai, al doilea comis, fiul lui Barbu v Rătescu Mihai.
Mihai, ban, ispravnic la zidirea m-rii Tutana (1582), 715; v și Mihai Viteazul.
Mihai, căpitan, donator la bis. *Telești*, Costești (1772—1773), 189.
Mihai, diacon menț. lângă diaconeasa Sora, în pomelnicul postelnicului Mihai, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
Mihai, diacon, tatăl preotului Costandin, din moșu Bărbosu, menț. la bis. Ciocănăi (m. 1840), 126.
Mihai, fratele lui Pavel v Popovici.
Mihai, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
Mihai, grămatic se semnează la m-rea Tutana (1728—1729), 717.
Mihai, iero<monah> (1830), menț. la *indoiel-nice* 5.
Mihai < însemnează, probabil > știrea decesului lui Costandin Rudeanu la bis. Ruda (1776), 618.
Mihai, menț. în pomelnic la: bis. *Dingesti* (c. 1820), 340; bis. *Șuici* (c. 1820—1830), 688.
Mihai, menț. în pomelnicul Jianului la bis. Surpați (m. 1829), 674.
Mihai, menț. în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (c. 1841), 419.
Mihai, menț. în pomelnicul lui Neculae Vijălie la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
Mihai, menț. la bis. Drăganu-Oltenei (1845), 351.
Mihai, menț. lângă Ana la bis. Drăganu-Oltenei (s. XIX), 352.
Mihai, menț. lângă Dumitra la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721.
Mihai, menț. lângă Joița printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14.
Mihai, menț. lângă Mariia, în pomelnicul lui Neculae Vijălie, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
Mihai, menț. lângă Mariia la bis. Vulpești (m. 1848 ?), 766.
Mihai, menț. lângă Mariia la Jiblea Veche (1778—1779), 454.
Mihai, menț. lângă Stana la Corbeni (1775—1776), 180.
Mihai, menț. pe o cruce de piatră la: *Cîinenii Mici* (1632), 150; *Jiblea Veche* (1751), 439.
Mihai, menț. printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.
Mihai, menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.
Mih<ai> (Mnh...) < meșter ? > (1529), în lectură ipotetică a unor inițiale, 241; v și Mihnca.
Mihai, moștean din Moșoaia ș.a. dau jalbă la Divan pentru a nu fi rumâniți (1741), 485.
Mihai (?), moșu; urmași din ~ ctitori la bis. Gorani (m. 1841), 418.
Mihai, postelnicul < din fam. > preotului Mihai, fiul lui Costandin preotul din moșu Bărbosu, pomelnicul lui la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
Mihai, preot v și Mihail, preot.
Mihai, preot din Ruda, tatăl lui Matei, se semnează la bis. Ruda (c. 1775...1811), 616, 623; v și Mihail, preot.
Mihai, preot fiul preotului Costandin v Mihai Bărbosu.
Mihai, preot menț. pe o cruce de cult la bis. Surpați (1832), 675.
Mihai, preot < zugrav ? >, se semnează pe o icoană la bis. Filfani (1803), 395.
Mihai, se semnează la bis. Ruda (c. 1797...1811), 623.
Mihai, voievod v Mihai Viteazul; Racoviță Mihai.
Mihai, zidar lucrează împreună cu Dragomir zidarul ș.a. la bis. Valea Danului (1811), 738.
Mihai (Mihaiu), zugrav < tatăl lui > Radu < dascălul > zugravul și al lui Iordache zugravul, lucrează la m-rea Brădet (1755—1761), 70, 72, 74.
Mihai Bărbosul, preot, fiul preotului Costandin — din moșu Bărbosu, soțul preotesei Dumitra, ctitor, portret mural la bis. Ciocănăi (1840), 126—128; v și Mihai, postelnicul.
Mihai Costandin, voievod v Racoviță Constantin.

- Mihai <Viteazul> (Mihail), voievod domn al Țării Românești (1593–1601), înmormântare în vremea lui, la bis. Ruda 606–607; v și Mihai, ban.
- Mihail <grafit> la m-reă Fedeleșciori (s. XVIII–XIX), 375.
- Mihail, grămatic se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), 291.
- Mihail, menț. în pomelnic la : bis. Bascovele (c. 1795), 11; bis. Ciofrîngeni (c. 1822), 131.
- Mihail, menț. lângă Preda la Mlăceni (c. 1729), 479.
- Mihail, menț. pe o cruce de piatră la : *Albeștii Pămînteni* (1694), 1; *Albota* (1703–1704), 1.
- Mihail (Mihai), preot din Ruda, tatăl lui Radu grămaticul, fiul preotului Pătru, menț. la bis. Ruda (m. 1796–1797), 614, 622; v și urm.
- Mihail, preot grafit la bis. Ruda (s. XVIII–XIX), 628.
- Mihail, preot <diverșiți ?> menț. la bis. Ruda (1785–1796), 620; menț. morții lui, 621; v și Mihai, preot; Mihail, preot tatăl lui Radu.
- Mihail, voievod v Mihai Viteazul; Suflu Mihail.
- Mihail, voievod, fiul lui Mircea cel Bătrîn voievod, donator la m-reă Cozia (1413), 258.
- Mihaiu (Mihalache; Mihalachi), soțul Frosinei v Uescul Mihalache.
- Mihalache, fiul preotului Rizea și al preotesei Dragomira, menț. la bis. Cerșani (c. 1800), 125.
- Mihalache Oescu, postelnic v Uescul.
- Mihalcea v și Bălan; Mealea.
- Mihalcea, diacon menț. în pomelnicul preotului Radu <Bercia> la bis. Ciocăna (m.c. 1840), 127.
- Mihalcea, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Oltenei (s. XIX), 353.
- Mihalcea, menț. lângă Catrina la Mlăceni (c. 1729), 479.
- Mihalcea, menț. lângă Mariia, la Rădăcinești (s. XVIII–XIX), 588.
- Mihalcea (Mihaca ?), menț. pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714–1715), 550.
- Mihalcea, menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718–1719), 768.
- Mihalcea, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Mihalcea, menț. printre ctitorii vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 107.
- Mihalcea, menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Mihail v și Meilă; Mihai; Mihail.
- Mihail, menț. lângă Mariia la m-reă Argeșului (1824), 268.
- Mihailă (?) grafit la bis. Ruda (c. 1797...1811), 623.
- Mihailă, menț. lângă Sanfira la *Tețești*, Costești (1782–1783), 190.
- Mihailă, menț. printre ctitori la bis. Ciofrîngeni (1816), 130.
- Mihnea... (?) grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 294.
- Mihnea, menț. lângă Anca la Brătieni (1584), 92.
- Mih<nea> (Mnh...) <meșter ?> (1529), în lectură ipotetică a unor inițiale, 241; v și Mihai.
- Mihnea <Turcitul>, voievod, domn al Țării Românești <fiul lui Alexandru al II-lea Mircea>, tatăl lui Radu Mihnea (1577–1585; 1585–1591), fam., 397; ctitor la m-reă Tutana, 715; portret mural, 244.
- Miitrea v și Dimitrie; Dimitru; Dumitru; Mitrea.
- milă (milostenie) pentru o mănăstire 660.
- Milița <de Nemanja>, doamna, cneaghina cneazului Lazăr al Serbiei, portret mural la m-reă Argeșului (m. 1526), 244.
- Mina, menț. lângă Șarban la bis. Drăganu-Oltenei (s. XIX, 1802–1803), 348, 352.
- Mina, preot se semnează la bis. Ruda (s. XVIII–XIX), 626–627.
- Mina, soția lui Ioan mazilu, portret mural la bis. Birsoeni, Stănești (1838), 654; v și Preda, soția lui Ioan mazilu.
- Mincio (Minciu), mare clucer v Buceșanescu.
- Mineu, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Mineu, menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.
- Mineul (Minciu), zugrav <din Gârdești>, ucenicul dascălului Ioan <de la Rîmniceu Vilcea> (1797 – m. 1812), 741; zugrăvește icoane 400, 401.
- Minea, menț. pe o cruce de piatră la Albeștii Pămînteni (1694), 1.
- Mira, <din fam.> preotului Stan și a Maricăi, menț. la Cerbureni (m. 1729–1730), 124.
- Mira, fiica diaconului Ion piugiugiu <pivangiu>, mormint la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon, Pitești (m. 1708), 561; v și Catrina; Ion.
- Mira, fiica lui Ștefan mare clucer de aric v Balotă Mira.
- Mira jupanița jupanului Constandin v Buceșanescu Mira.
- Mira (?), menț. lângă Ivașco la Albeștii Pămînteni (1694), 1.
- Mira, menț. lângă Nicolae la bis. Ciinenii Mici (s. XIX ?), 144.
- Mircea, grafit la Biserica Domnească C. de Argeș (s. XVI–XVIII), 295.
- Mircea, voievod <pretendentul ?, tatăl> voievodului Alexandru al II-lea, portret mural la m-reă Argeșului (m. 1568–1574), 244; identificat și cu Mircea Ciobanul, voievod.
- Mircea <cel Bătrîn>, voievod, mare domn al Țării Românești (1386–1418), 257; ctitor, portret mural, 72, 73, 197, 244; doanator, 257, 258; <probabil croare>
- Mircea <Ciobanul>, voievod; v și Mihail, voievod.

Mircea <Cicbanul>, voievod, domn al Țării Românești (1545–1552; 1553–1554; 1558–1559), amintit drept ctitor la m-rea Brădet <probabil eroare> v **Mircea** <cel Bătrîn>, 71; portret mural, <probabil eroare> v **Mircea**, pretendentul, 244.

Mirea al doilea pitar, fiul lui Stanciu ispravnic din Brincoveni, moare prin „ucidere de om”, înhumat la bis. Budeasa Mare (m. 1744), 99.

Mirea, menț. lângă Anca printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805–1806), 731.

Mirea, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.

Mirea, <diferiți> menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805–1806), 731.

Miria, menț. pe o cruce de piatră la Albota (1703–1704), 6.

Mirica, soția lui Panait postelnicul v **Balotă Mirica**.

Misail, arhimandrit al m-rii Turnu, menț. funerară (m. 1798–1799), 711.

Misail (?), menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805–1806), 731.

Misail, monah menț. pe o cruce de piatră la m-rea Turnu (1835–1836), 713.
mitof v metoh.

Mitrea v și **Dimitrie**; **Dimitru**; **Dumitru**;

Miitrea.

Mitrea <eroare> v **Bucșănescu Constantin**.

Mitrea, menț. la bis. Bucșenești (1747–1748), 95.

Mitrea, menț. lângă Stana la Zărnești (1718–1719), 768.

Mitrea, mare șufar, soțul jupinesei Sora, ctitor la bis. Bohari (1641), 45.

Mitria, menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1795–1796), 456.

mitropolie, episcop, arhieriei cirmuitori ai ~ 39, 398; fost exarh al ~ 495; logofăt al ~ 716.

mitropolit, frate <textual>, 457; exarh al laturilor, 417; ~ fost, închinător la Sf. Mormint, 545; ctitor, 359, 545, 709; portret mural 35, 96, 315, 360, 710; donator, 362, 365; ~ participă la dezhuarea unor vechi ctitori, hirotonisește preoți, 96; zidiri și zugrăveli făcute în vremea păstoriei unor ~ 3, 34, 95, 167, 178, 197, 198, 219, 226, 234, 236, 254, 326, 417, 435, 437, 457, 525, 591, 669; cruci de piatră ridicate în timpul păstoriei unor ~ 262, 322.

Mitu v. **Bălan**.

mîncări, interzicerea lor la o biserică în vremea săvîrșirii cununiiilor, 737.

Mirșa, preoteasă soția preotului Ion menț. la Curbureni (1729–1730), 124; v și **Neașa**; **Proca**.

Mirșești <com. Săpata, j. Argeș>: Bis. Adormirea și Cuv. Paraschiva, cruce de piatră de la ~ menț. la *indoielnice*, 7.

Mlăceni <com. Perișani, j. Vilcea>: Biserica de lemn, Sf. Gheorghe, cruce de piatră, 479; Bis. Sf. Gheorghe, 480.

Mnh... v **Mihai**, meșter; **Mihnea**, meșter.
Moara veche, teren de arătură de la ~ dăruit bis. Racovița, 579.

moară, dăruită de ctitor la o biserică, 18.
moarte, prin „ucidere de om”, al doilea pitar moare prin ~ 99; ~ de ciună, 262; hotăriri ale unui ctitor privind stăpinirea moșiei lui după ~ 344.

moaște, ale unei mucnițe, de la o biserică ctitorie domnească, menț., 277.

Mocanul (Mohan), v și **Ioan Mohan Moțoi**.

Mocanul Dinul, donator la bis. Ciinenii Mici (1841), 158.

Mogoș, menț. în pomelnic la bis. Ciinenii Mici (c. 1735–1760), 136; v și urm.

Mogoș Vasile, jupan epitrop, portret mural la bis. Ciinenii Mici (1733, m.c. 1758), 135, 139; v și precedent.

Moise, menț. pe o evanghelie dăruită la bis. Suici (1834), 686.

Moise, <?> semnătură monogramatică pe un vas de cositor (s. XVII), 556.

Moisi, menț. împreună cu Sîea printre ctitori la bis. Ciofrîngeni (1816), 130.

<Moldova>: Ștefăniță (Ion Ștefan), voievod, domn al ~ menț., 242; Gligorie Cornescul <arhitect>, meșter din ~ 247.

monah, menț., 19, 445, 465, 585, 677, 714, 719; ~ preot <egumen> 38; stareț (?), 40; ~ comisar <textual> 692; ~ ierodiacon, zugrav, 702; zugrav, 381; v și **ieromonah**; ~ preot <meșter pietrar>, 89, 601; ~ <meșter> săpător în lemn, 602; ~ ctitor, 107, 536; osirduitor, donator, 38, 201, 209; ridică cruci de piatră, 385, 713; ispravnic 360; econom, 207; ~ portrete murale ale unor ~ 31, 360, 612, 650, 651, 692; ~ menț. funerare, 206, 207, 532, 539, 540, 597.

monahie menț., 10, 56, 131, 274, 686, 688; fiică de domn intrată în monahism, 242; ~ fostă soție a unui polcovnic, 648; ctitoră, 412; portret mural, 650; donatoare, 602.

Morărești <com. Morărești, j. Argeș>: Biserica de lemn, Sf. Treime, din *Piscu Calului*, 481–482.

Morăști <com. Cepari, j. Argeș>: Bis. Sf. Gheorghe, 483.

Morie v și **Maraea**; **Maria**; **Marie**; **Măria**.

Morie, soția lui Opre Dedulen din Sebeș, donatoare la bis. Greblești (1798), 426.

morminte (locuință neagră), 312; menț. 311, 598; ~ voievodale, 237–242, 285, 290; recomandări ale ctitorilor privind ~ 240, 241; ~ privind pomenirea la ~ 344; ~ privind amplasarea de ~ la o ctitorie arhierască, 737; ~ privind distanța unui ~ față de biserică, 377; v și piatră de ~; cruce, funerară; lăcaș; loc.

Moruzi Alexandru (Alecsandru Muruzu : Ali-xandru Costantin ~ ; ~ Moruz), voievod, domn al Țării Românești (1799—1801), zidiri făcute în domnia lui, 97, 404, 759.

Moruzi Ecaterina v **Ipsilanti Catrina**.

moș (moșeu), menț., 126, 128, 417 ; diacon, 418, 666 ; ctitor, portret mural, 164 ; v și **moșteni** ; **neam**.

moși, înaintași ai unui domn, ctitori, 232 ; v și **strămoși**.

moște megieșască, 591 ; ~ ciștigată la mezat, clauză privind stăpînirea ei, după moartea ctitorului, 344 ; ~ a episcopiei, 342 ; ~ a unor biserici, mănăstiri, schituri, 602, 660 ; ~ a unui arhimandrit, 30 ; ~ a unui căminar, 486 ; ~ a unui postelnic, 543 ; ~ dăruite de ctitori unor lăcașuri, 18, 342, 665 ; biserică clădită de ctitori pe ~ a lor 343 ; v și **biserici** ; **danii**.

Moșoaia <com. Moșoaia, j. Argeș>, fost j. ist. Teleorman : Bis. Cuv. Paraschiva, 484 ; încercarea fiicelor lui Ion Bălăceanu de a-i rumâni pe moșnenii din ~ 485.

moșteni <moșneni>, dau jalbă la Divan pentru a nu fi rumâniți, 485 ; ctitori, ajutători la o biserică, 163, 591.

Moțoc Neagoe, jupan, soțul jupinesei Simziana, ctitor, donator la bis. Ciînenii Mici (1841—1846), 147, 148, 159.

<**Moțoc**> **Niagoe**, fiul jupanului Neagoe Moțoc, portret mural la bis. Ciînenii Mici (1846), 148.

<**Moțoc**> **Niculac**, fiul jupanului Neagoe Moțoc, portret mural la bis. Ciînenii Mici (1846), 148.

<**Moțoc**> **Simziana**, jupineasa, soția jupanului Neagoe Moțoc, ctitoră, portret mural la bis. Ciînenii Mici (1846), 147—148.

Moțoi v **Ican Mohan Moțoi**.

mușu, <probabil muscă>, zugrăveala timplei la o biserică executată pînă sus la ~ 97.

munea, de o viață, cu trudă, a unui dregător, într-o evocare funerară, 309.

munte, dăruit la un schit, 602.

Muruzu v **Moruzi**.

Muscali ; **Muscalul**, stăpînire a lui v **Rusia** ; **ruși**.

Muș... menț. împreună cu preoțul Voicu la Birlogu (1642), 42.

Mușă, grafite <diverite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 293, 295.

Mușă, menț. lingă Acsentie la Birlogu (1642), 42.

Mușă, menț. lingă Marin printre moștenii ctitori la bis. Recea (1805), 591.

Mușă, menț. lingă Pătru la Pitești (1722—1730), 551.

Mușă, menț. lingă Radu (1746—1747), la *îndoielnice*, 4.

Mușă, menț. lingă Stan la Zărnești (1718—1719), 768.

Mușă, menț. pe o cruce de piatră la : *Albota* (1703—1704), 6 ; *bis. Jiblea Veche* (m. 1817—1818), 442.

Mușat (Mușătescu) v **Pătru Mușat**.

Mușat, diacon <din Opătești, com. Golești, j. Vilcea>, meșter crucer (1791—1806), 57, 112, 266, 323, 335, 355, 356, 390, 432, 459, 498, 563, 576, 748.

Mușat <din Furduești>, <tațal> Liveriei <soția> lui Sava <șufarul>, menț. la m-reă Robaia (m. 1848), 602.

Mușat, grafite <diverite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293—294.

Mușat, menț. pe o cruce de piatră la : *Birlogu* (1642), 42 ; *Cornăfel* (1733), 183.

Mușatu (?), grafit la m-reă Fedeleșciori (c. 1770—1820), 373.

Mușătești, ctitori la m-reă Robaia (<1644>; m. 1848), 602.

Mușătești <com. Mușătești, j. Argeș> : cruce de piatră ridicată pe drumul deschis prin tăierea pădurii la ~ 486 ; moșie megieșască menț. la *îndoielnice*, 4.

N

N F, sigle ale unui atelier de la Brașov (s. XVII), 558.

Nabuco donosor, menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la *falsuri*, 20.

nacealnic, al unui schit, 660 ; v și **egumen**.

Nan Petre, jupin, ctitor la bis. Vilsănești (1840), 762.

Nasta v **Năsta** (?).

Nastasia v și **Anastasea** ; **Anastasia** ; **Anastasia** ; **Nastassia**.

Nastasia, menț. lingă Ioan, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănă (m. 1840), 127.

Nastasia, <fiica lui> Ștefan mazilu, portret mural la bis. *Birsoeni*, Stănești (1838), 654.

Nastasia, menț. în pomelnic printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14.

Nastasia, soția lui Costandin mare clucer v **Brătianu Anastasia**.

Nastassia, menț. lingă Radu la Titești (c. 1700—1720), 703.

Nastea v și **Năsta** (?).

Nastea, menț. lingă Anastase, pe o piatră de la bis. Sf. Ioan, Pitești (178<.> ?), 553.

naștere, soția și copila unui mare dregător, decedate după ~ 724.

Natanailu, se semnează la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVIII), 507.

Naum, monah <meșter>, împodobește cata-peteasma de la m-reă Robaia (1848), 602.

Năcșă v și **Neacșă**.

Năcșă, pomenită la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.

Năcșan Radu, soțul Neacșăi și fam. lor ridică o cruce de piatră de la Stroești (1755—1756), 673.

Năsta (?) menț. pe o cruce de piatră la Prosia (1750—1751), 578.

năstăvnic, arhimandrit, donator 277; v și arhimandrit; egumen; stareț.

Neac... menț. la Titești (c. 1700—1720), 708.

Neacășu, duhovnic v Neacășul, preot.

Neacăș v și Năcăș; Neacăș; Niacăș.

Neacăș <croare> v Buliga Anișă.

Neacăș, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.

Neacăș, jupaniță, piatră ei de mormint la bis. Lipia (1633), 460.

Neacăș, jupanița, portret mural la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1845), 538; v și Lerescu Neacăș.

Neacăș, menț. în pomelnic la: bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840?), 416; bis. Titești (1768—1769), 699.

Neacăș <deferite>, menț. lângă Balea la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

Neacăș, menț. lângă Cozma la Cornățel (1733), 183.

Neacăș, menț. lângă Dragomir la Albeștii Pămînteni (1694), 1.

Neacăș, menț. lângă Drăgucean la Oarja (1814?), 487.

Neacăș, menț. lângă Dumitru la bis. Drăgănești (1796), 355; v și Chiereța; Costandina; Dumitrașcu.

Neacăș, menț. lângă Ghionea (?) la Sălătrucu (1732), 634.

Neacăș, menț. lângă Ilie la Zărnești (1718—1719), 768.

Neacăș, menț. lângă Ion, în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (1829), 674.

Neacăș, menț. lângă Ion, <din fam.> preotului Stan și a Maricăi, la Cerbureni (1729—1730), 124.

Neacăș, menț. lângă Negoe, pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul județean (1714—1715), 550.

Neacăș, menț. lângă Niculae la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.

Neacăș, menț. lângă Preda, la Zărnești (1718—1719), 768.

Neacăș, menț. lângă Radu la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.

Neacăș, menț. lângă Radu la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.

Neacăș, menț. lângă Radul la Albeștii Pămînteni (1694), 1.

Neacăș (Niacăș), menț. lângă Șărbu printre ctitori la bis. Deagu de Sus (1765—1782), 326—327.

Neacăș, menț. lângă Tudoran la Cornățel (1733), 183.

Neacăș, menț. pe o cruce de lemn la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.

Neacăș, menț. pe o cruce de piatră la: Albola (1703—1704), 6; bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274; Zărnești (1718—1719), 767.

Neacăș, ostenitoare la bis. Jiblea Veche (1836), 445.

Neacăș, preoteasă menț. în pomelnic la bis. Ciorica, Uda (m.c. 1830), 721.

Neacăș, preoteasa menț. lângă Cozma ieromonahul, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.

Neacăș, preoteasa (?), menț. pe o cruce de piatră la Scăueni (1740—1741), 644.

Neacăș, <probabil> fiica preotului Ion și a preotesei Mirșa, menț. la Cerbureni (1729—1730), 124; v și Proca.

Neacăș, soția jupanului Cirstea <din Bohari>, donatoare la bis. Bohari (1748—1749), 48.

Neacăș, soția lui Radu Năcășan și fam. lor ridică o cruce de piatră de la Stroești (1755—1756), 673.

Neacăși, menț. pe o cruce de piatră de la Zărnești (1718—1719), 768.

Neacășu v și Colțescu; Langă; Niacășu

Neacășu, ajutor la bis. Recea (1805), 591.

Neacășu, diacon, fiul preotului Dinu v Niacășu.

Neacășu, diacon menț. în pomelnicul postelnicului Ioan la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.

Neacășu, înfățișat lângă Despa la bis. Ciocănai v Niacășu, menț. lângă Despa.

Neacășu, menț. în pomelnic la: bis. Brălia din Deal (1833), 63; Răchițele de Sus (c. 1829), 585.

Neacășu (?) menț. lângă Pîrva la Zărnești (1718—1719), 767.

Neacășu, menț. lângă Sima printre ctitorii vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 107.

Neacășu, menț. lângă Stanca la Cornățel (1733), 183.

Neacășu, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia • (1806), 484.

Neacășu, pan v Colțescu.

Neacășu, preot donator la bis. Răchițele de Jos (1835), 584.

Neacășu, preot duhovnic v Neacășul.

Neacășu, preot menț. lângă preoteasa Dumitra la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.

Neacășu, preot menț. lângă preoteasa Mariia la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.

Neacășul, menț. lângă Anca la Birlogu, (1642), 42.

Neacășul, menț. pe o cruce de piatră la Albeștii Pămînteni (1694), 1.

Neacășul, moștean din Moșoaia ș.a. dau jalbă la Divan, pentru a nu fi rumâniți (1741), 485.

Neacășul, preot ctitor la bis. Cochineștii de Sus (1794), 167.

Neacășul (Neacășu; Neacășu; Niacășu; Niacășu), preot duhovnic, din fam. ieromonahului Ilarion, soțul preotesei Stanca, ctitor, portret mural la bis. Cremenari (1828—m.c. 1838?), 219—221; menț. pe o cruce funerară 225.

Neacășul <probabil soțul> Ancăi <tatăl?> lui Paraschivul <din Albești> menț. la Albeștii Pămînteni (1694), 1.

- Neaga v și Niaga.
- Neaga, fiica jupaniței Caplea — soția lui Iștfan <Rudeanu> logofătul, înhumată la bis. Ruda (m.c. 1601), 607.
- Neaga, menț. în pomelnicul preotului Radu <Bercia> la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Neaga, menț. lângă Cazan la Albota (1703—1704), 6.
- Neaga, menț. lângă Dumitru la Voinigești, Fețeni (1765—1766), 391.
- Neaga, menț. lângă Gheorghe la bis. Racovița (c. 1835 ?), 583.
- Neaga, menț. lângă Preda la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Neaga, menț. lângă Șarban vătaful la Titești (1726), 705.
- Neaga, menț. lângă Vișan, în pomelnicul diacoului Florea, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Neaga, menț. pe o cruce de piatră la : Albota (1703—1704), 6 ; Cornățel (1733), 183.
- Neagoe v și Moțoc Neagoe ; Negoe ; Niagoe ; Niague.
- Neagoe, menț. în pomelnic la bis. Surpați (1829), 674.
- Neagoe, menț. în pomelnicul postelnicului Ioan la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Neagoe, menț. lângă Catrina la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Neagoe, menț. lângă Rada printre ctitori la bis. Deagu de Sus (1765—1782), 326—327.
- Neagoe, menț. lângă Sinziana la bis. Surpați (1829), 674.
- Neagoe, menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1731), 439.
- Neagoe (?) menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Neagoe, paharnic semnat pe un vas de cositor (s. XVII), 555.
- Neagoe, soțul Simzianei v Moțoc Neagoe.
- Neagoe Basarab (Băsărab ; Ioan Basarab ; Ion ~ ; Neagoe), voievod, domn al Țării Românești și al Podunaviei (1512—1521), 240 ; menț., 291 ; familie, 234, 237—239, 242, 244 ; ctitor, 231—235 ; portret mural 244 ; cere obștei ctitoriei sale să ferească lăcașul de primejdii, 232 ; face recomandări urmașului său privind zugrăvirea chipului acestuia, 233 ; mormint, 240.
- Neagufu, menț. pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715), 550.
- Neajlov <riu în Muntenia>, luptă a lui Radu de la Afumați cu turcii la Ștefeni lângă ~ 241.
- neam, domnesc, ctitorie ridicată pentru a le fi pomenirea netrecută, 510 ; ~ boieri de ~ 536 ; ~ boieresc oprit să-i rumânească pe unii moșneni, 485 ; drepturile unor ctitori și interdicții pentru cei ce nu sînt următori din neamul lor, 342 ; moșneni dintr-un ~ 163, 484 ; ctitor de ~ grec, 725 ; schimnic, slavean de ~ 660.
- neamuri <categorie administrativ-fiscală>, 458.
- Nebuș, menț. pe o cruce de piatră la Corbeni (m. 1775—1776), 180.
- Necolae v și Necolaie ; Necula ; Neculae ; Neculaie ; Nicola ; Nicolae ; Nicolaie ; Nicole ; Nicolou ; Nicu ; Nicula ; Niculae.
- Necolae, menț. lângă Sora la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Necolae, postelnic menț. lângă Păuna printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.
- Necolae Pavlovici, împărat rus v Nicolae I Pavlovici.
- Necolaie, menț. la bis. Luminile <probabil din fam.> lui Dobrin Sibiceanu (1839), 466.
- Necșa v și Neașa ; Necșia.
- Necșa, jupineasa jupanului Martin <eroare> v Buliga Anița.
- Necșa, menț. lângă Buzinca mare comis v Lerescu.
- Necșan v Năeșan.
- Necșia (?) menț. pe o cruce de piatră la Proșia (1750—1751), 578.
- Nectarie v și Nictarie.
- Nectarie (Nictarie), arhimandrit, egumen al m-rii Cozia menț. (1836—1838), 660 ; ctitor, portret mural la bis. Bercioiu, 30—31.
- Necu... menț. în pomelnic la bis. Racovița (c. 1835 ?), 582.
- Necula v și Necolae ; Necolaie ; Neculaie ; Nicola ; Nicolae ; Nicolaie ; Nicole ; Nicolou ; Nicu ; Nicula ; Niculae.
- Necula, căpitan v Necula Grecu.
- Necula, fiul lui Stoian, contribuie la scrierea unei inscripții la Moșoaia (1741), 485.
- Necula, grafite <diserite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293—294.
- Necula, jupan v Nicola Petru.
- Necula, menț. în pomelnic la bis. Cîinenii Mici (c. 1735—1760), 136 ; v și Nicola Petru.
- Necula, menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Necula Bunescu, ieromonah menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Necula Grecu, căpitan <probabil, soțul> lui Marthu, portret mural la bis. Titești (1768—1769), 698.
- Neculae v și Culai ; Necolae ; Necolaie ; Neculaie ; Nicola ; Nicolae ; Nicolaie ; Nicole ; Nicolou ; Nicu ; Nicula ; Niculae ; Vijălie.
- Neculae, economul din Pitești v Bunhuiianu.
- Neculae, menț. lângă Dumitra la bis. Răchitele de Sus (c. 1829), 585.
- Neculae, menț. lângă Voica la bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840 ?), 416.
- Neculae, menț. printre ctitorii din fam. lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (1841), 418 ; v și Niculae, menț. lângă Bălașica.
- Neculae <probabil din fam.> lui Costandin <Vârzaru>, menț. în pomelnicul ajutărilor la bis. Vârzaru (c. 1809), 755.

- Neculae, voievod v **Mavroordat Nicolae**.
Neculae <zugrav>, menț. lângă Elisaveta împreună cu Voicu <zugravul din Pitești> ș.a. în pomelnic la bis. Glimbocu (c. 1820—1840 ?), 416 ; v și **Nicolae** ; **Niculae**.
Neculae <Frunzeseu>, pitar, tatăl lui Ștăfănică vistiierul, donator la bis. Corbeni (1825), 179 ; v și **Ecaterina**.
Neculaie, menț. în pomelnicul lui Tudorache <Enciulescu> la bis. Găinușa (1801), 405 ; v și **Bunbulanu**.
Neculaie, menț. în pomelnicul lui Tudorache <Enciulescu>, la bis. Găinușa (1801), 405.
Neculaie, menț. printre ctitori la bis. Valca Cucii (1805—1806), 731.
Ned... menț. lângă Ion diaconul la bis. Cotu (c. 1820), 214.
Nedea (?) menț. lângă Dobra (?) printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
Nedea, menț. lângă Vlada printre ajutători la bis. Recea (1805), 591.
Nedea, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
Nedelea <diferte>, menț. lângă Soare la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
Nedeleo, menț. lângă Stancea la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
Nedeleu, menț. lângă Mariia, în pomelnicul lui, la bis. Surpați (1829), 674.
Nedeleu <diferte>, menț. pe o cruce de piatră la Corbeni (m. 1775—1776), 180.
Nedeleu (Nedeleșu), menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
Nedelea v și **Nedelia**.
Nedelea, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
Nedelea, menț. lângă Costandin la bis. Cotmeana, Stolnici (1731—1732), 211.
Nedelea, menț. lângă Costanădin la Albota (1703—1704), 6.
Nedelea, menț. lângă Dumitru la Oarja (1814 ?), 487.
Nedelea, menț. printre donatori la bis. Telești, Costești (1772—1773), 188.
Nedelea, preoteasa menț. lângă preotul Dumitrașcu la Oarja (1814 ?), 487.
Nedelea Ioan (~ **Nedelia**), diacon, fiul lui Antonie din moșu Dorobanțu, soțul diaconei Maria, ctitor, portret mural la bis. Ciocănăi (1840), 126—128.
Nedelea Mariia (Maria ~ ; ~ **Nedelia**), diaconița soția diaconului Ioan Nedelea, ctitoră, portret mural la bis. Ciocănăi (1840), 126—128.
Nedelia, menț. lângă Gheorghie diaconul la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
Nedelia, menț. lângă Sofia, în pomelnicul postelnicului Ioan, la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
Negoe v și **Neagoe**.
Negoe, menț. lângă Neacșa, pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715), 550.
Negolță, grafite la bis. Ruda (c. 1796—1797), 614, 622.
Negru, voievod v **Radul Negru**.
negustori (cupeți ; lipțcan), menț., 659 ; ctitori, 502, 515, 525, 660 ; ispravnic la zidirea unui lăcaș, 503 ; portrete murale ale unor ~ 139, 503, 710 ; ~ donatori, 141, 506 ; ~ se semnează la o biserică domnească, 293 ; piatră de mormint a unui ~ 504 ; <eroare> diacon, 503 ; ~ v și **băcan**.
Negușu, menț. pe o cruce de piatră la Corbeni (1775—1776), 180.
Neguși, menț. printre ctitori la bis. Valca Cucii (1805—1806), 731.
Nemanja v **Milița de Nemanja**.
Nenu, se semnează la Biserica Domnească C. de Argeș (s. XVII), 292.
Neoflt, mitropolit al Țării Românești (1738—1753), hirotonisește preoți, participă la deshumarea unor vechi ctitori, 96 ; zidiri făcute în vremea păstoriei sale, 3, 178, 437 ; portret mural 96.
Neoflt, mitropolit al Țării Românești (1840—1849), lăcaș clădit în vremea păstoriei sale, 226 ; ~ episcop al Rîmnicului (1824—1840), cîrmuitor împreună cu alți ierarhi al Scaunului Mitropoliei, 30, 398.
Niacășu, preot v **Neacșul**, preot.
Niacșa v și **Neacșa** ; **Necșa**.
Niacșa, menț. lângă Șarbu v **Neacșa**.
Niacșa, menț. pe o cruce funerară la bis. Recea (1829), 597.
Niacșa, <soția> lui Oprea <sticlarul>, mama lui Damaschin ieromonahul din Argeș (m. 1717), 230.
Niacșa <Slăvitescu?, soția lui Mihai Slăvitescu>, înfățișată în pictura murală la bis. Ruda (m. 1780—1781), 612 v și **Rudeanu**.
Niacșu v și **Neacșu**.
Niacșu (Neacșu), diacon <fiul preotului Dinu ?>, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
Niacșu, fiul lui Dumitru v **Niacșu Galiceanu**.
Niacșu (Neacșu), menț. lângă Despa <din fam. lui Ioan Nedelea diaconul>, ctitor, portret mural la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127—128.
Niacșu, menț. lângă Stana la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
Niacșu, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
Niacșu, preot v **Neacșul**, preot duhovnic.
Niacșu <Galiceanu>, fiul lui Dumitru Galiceanu postelnicul, ctitor, portret mural la bis. Cremenari (1828), 220, 221.
Niaga v și **Neaga** ; **Nega**.
Niaga, grafit la bis. Ciinenii Mici (1782—1783), 149.
Niaga, menț. lângă Leca la bis. Sf. Ioan, Pitești (1807), 527.
Niaga, preoteasa menț. lângă preotul Thoma la bis. Bascovele (c. 1795), 11.

- Niagoe v și Neagoe ; Niague.
- Niagoe, fiul jupanului Neagoe v **Moțoc Niagoe**.
- Niagoe**, grafite < *diferite* > la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 294—295.
- Niague**, menț. lângă Rada la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Nica, fost mare serdar la Rimnicu Vilcea v **Vlădescu**.
- Nica**, menț. pe o cruce de piatră la : *Ciinenii Mici* (1632), 150 ; *m-rea Turnu* (1844), 714.
- Nica, preot, fiul preotului Manea Ioan cel Mare, soțul preotesei Ilinca, ctitor, portret mural la bis. Cochineștii de Jos (c. 1796), 163—164.
- Nica, vameș v **Seutara**.
- Nichifor**, arhimandrit, egumen al m-rii Argeșului, ctitor, portret mural la m-rea Brădet (1754—1761), 71, 73 ; donator, 259.
- Nicociovii Guguț Gheorghe v **Cocuți Nicoci**
- Nicod** (im ?), menț. împreună cu grămăticii de la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), 291.
- Nicodim Beligrădeanul**, ieromonah, egumen al m-rii Berislăvești (1762, 1781), 34, 37.
- Nicola v și **Necolae** ; **Necolaie** ; **Necula** ; **Neculaie** ; **Nicolae** ; **Nicolaie** ; **Nicole** ; **Nicolou** ; **Nicu** ; **Nicula** ; **Niculae**.
- Nicola**, grafit la m-rea Fedeleșciori (c. 1770—1820), 373.
- Nicola**, menț. în pomelnic la bis. Branîștea (c. 1831), 61.
- Nicola**, menț. lângă Măria la bis. Goranu (1815—1816), 424.
- Nicola**, menț. pe o cruce de piatră la Șuici (1736—1737), 679.
- Nicola, voievod v **Mavrocordat Nicolae**.
- Nicola Petru** (Necula ~), jupan ctitor, portret mural la bis. Ciinenii Mici (m. 1733—1760), 135, 136, 139.
- Nicolae v și **Antonescu** ; **Culai** ; **Daneș** ; **Grejdan** ; **Necolae** ; **Niculae** ; **Socolescu**.
- Nicolae**, ciauș ctitor la bis. *Ciorica*, Uda (1830), 720.
- < **Nicolae** >, cojocar < soțul Ruxandrei >, ctitor la bis. Dobrești (d. 1832), 342.
- Nicolae**, dăruiește loc de arătură de la Moara veche, la bis. Racovița (1819—1820), 579.
- Nicolae**, diacon menț. în pomelnic la bis. Schitu (1840), 647.
- Nicolae**, dulgher v **Barză**.
- Nicolae**, fiul ceaușului Radu v **Nicolae**, vătaf.
- Nicolae**, < fiul lui > Ioan mazilu, portret mural la bis. *Birsoeni*, Stănești (1838), 654.
- Nicolae**, < fiul lui > Ștefan mazilu, portret mural la bis. *Birsoeni*, Stănești (1838), 654.
- Nicolae**, fratele lui Ilie polcovnicul v **Olănescu Nicolae**.
- Nicolae**, jupan v **Antonescu**.
- Nicolae**, jupan înfățișat lângă jupanița Zmaranda, în pictura murală la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1845), 538 ; v și **Lerescu Zmaranda**.
- Nicolae**, mare ban v **Dudescu**.
- Nicolae**, mazilu ctitor la bis. Lăngești (1836), 457.
- Nicolae**, menț. în pisania bis. Ciinenii Mici v **Daneș**.
- Nicolae**, menț. în pomelnic la : *bis. Bădeni* printre ctitori (c. 1843 ?), 14 ; *bis. Cremenari* < *diferiți* > (c. 1828), 220 ; *bis. Cungrea* (c. 1841), 227, v și **Antonescu** ; *bis. Dingești* (c. 1820), 340 ; *bis. Jiblea Veche* (s. XIX), 444 ; *bis. Surpați* < *diferiți* > (d. 1830), 674.
- Nicolae**, menț. lângă Anastasia la bis. Cungrea (c. 1841), 227.
- Nicolae**, menț. lângă Anna... la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Nicolae**, menț. lângă Cirstina în pomelnicul ctitorilor bis. Bumbuești (m.c. 1816), 108.
- Nicolae**, menț. lângă Dobra la bis. Schitu (1840), 647.
- Nicolae**, menț. lângă Domnica, în pomelnicul ctitorilor bis. Bumbuești (m.c. 1816), 108.
- Nicolae**, menț. lângă Dumitra la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721.
- Nicolae**, menț. lângă Ilinca printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Nicolae**, menț. lângă Ioana la m-rea Turnu (1844), 714.
- Nicolae**, menț. lângă Joița la bis. Cremenari v. **Nicolae**, vătaf.
- Nicolae**, menț. lângă Mariia la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 691.
- Nicolae**, menț. lângă Măriia printre ctitori la bis. Ciofringeni (1816), 130.
- Nicolae**, menț. lângă Mira la bis. Ciinenii Mici (s. XIX ?), 144.
- Nicolae**, menț. lângă Sta... în pomelnic la bis. Surpați (d. 1830), 674.
- Nicolae**, menț. lângă Tarsița printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14.
- Nicolae**, menț. lângă Ușa la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.
- Nicolae**, menț. lângă Zoița la Bascov (1802—1803), 10.
- Nicolae**, menț. pe o cruce de piatră la Titești (s. XIX), 706.
- Nicolae**, menț. printre ctitori la bis. Bărbălești (1801), 28.
- Nicolae** (?) menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Nicolae**, menț. printre ctitorii unei fintini din matca Cotmenei (1832), 29.
- Nicolae**, postelnic v **Budeșteanu**.
- Nicolae**, preot duhovnic, ctitor la bis. *Ciorica*, Uda (1830), 720—721.
- Nicolae**, preot egumen (?) menț. la bis. *Bădiceni* (c. 1800), 19.
- Nicolae**, preot < *diferiți* > menț. la bis. Cremenari (m. 1828), 220.

- Nicolae**, preot menț. lângă preotcasa Rada, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Nicolae**, preot zugrav de icoane la bis. Cungea (1837), 229.
- Nicolae**, preot zugrav de icoane la bis. Teiu v **Niculae**.
- Nicolae** (**Niculae**), preot zugrav din Stănești, lucrează împreună cu preotul Dumitru zugravul din Stoilești, la bis. Bratia din Deal (1831–1846), 62, 65–66; v și **Nicolae**, zugrav.
- Nicolae**, preot zugrav lucrează împreună cu preoții Dimitrie și cu Ioan, zugravi la bis. Bădeni (c. 1843 ?), 14; v și **Niculae**, preot zugrav la bis. Miercani.
- Nicolae** (**Nicu**; **Niculae**), preot zugrav lucrează împreună cu Ilie Teiușanul zugravul la bis. *Birsoeni*, Stănești și Delureni 1834–1840), 338, 653, 656–658; probabil, același cu **Nicolae**, preot zugrav din Stănești.
- Nicolae**, soțul Dumitrei v **Daneș**.
- Nicolae**, vâtaf de plai v **Frunzescu**.
- Nicolae**, vâtaf <fiul> ceașului Radu, soțul Joiței, ctitor, portret mural la bis. Cremenari (1828), 219–221.
- Nicolae**, voievod v **Caragea Nicolae**; **Mavrocordat Nicolae**; **Mavrogheni Nicolae**.
- Nicolae**, voievod <eroare> v **Suțu Alexandru**.
- Nicolae**, zugrav de icoane la bis. Obogeni (1830), 488; probabil, același cu **Nicolae**, preot zugrav din Stănești.
- Nicolae**, zugrav de icoane la bis. Vulpești (1814), 765.
- Nicolae**, zugrav <lucrează împreună cu> Anăghel <Dozescu?> zugravul, la bis. Cotu (c. 1820–1826), 215; se semnează pe o icoană, 217.
- Nicolae**, zugrav lucrează împreună cu Dumitru zugravul la bis. *Timplari*, Stoilești (c. 1829), 666; probabil, același cu preotul **Nicolae**, zugravul din Stănești.
- Nicolae**, zugrav lucrează împreună cu Ioan zugravul, la bis. Hirsești (c. 1835), 428.
- <**Nicolae**> **Alexandru**, mare voievod și domn al Țării Românești (1352–1364), tatăl lui Voislav voievod 285; portret mural 244; v și **Nikolai**.
- „**Nicolae Bălcescu**”, Muzeul memorial v **Bălcești**.
- Nicolae Costandin** (**Costantin**), voievod v **Caragea Nicolae**; **Mavrocordat Constantin**.
- Nicolae Costantin**, ctitor la bis. *Ciorica*, Uda (1830), 720.
- Nicolae Grigorie**, voievod <eroare> v **Ghica Grigore**.
- Nicolae** <**I**> **Pavlovi** (**Necolae** ~), împărat <lar> al Rusiei, domn mare, singur stăpînitor (1825–1855), 342, 505, 720; lăcașuri și cruci de piatră ridicate în vremea lui ~ 60, 68, 342, 430, 505, 720, 751.
- Nicolae Șuțu**, voievod <eroare> v **Suțu Alexandru**.
- Nicolai** v și **Necolae**; **Neculae**; **Nicolae**; **Niculae**.
- Nicolai**, menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1791–1792), 455.
- Nicolaie** v și **Culai**; **Necolae**; **Neculae**; **Nicolae**; **Niculae**; **Olănescu Nicolaie**.
- Nicolaie**, menț. în pomelnic la bis. Titești (1768–1769), 699.
- Nicolaie**, menț. lângă Maria (1746–1747), la îndoielnice, 4.
- Nicolaie**, menț. lângă Măriia la bis. Schitu (1840), 647.
- Nicolaie**, menț. pe o cruce de piatră de la Băbuești (1728–1729), 13.
- Nicolaie**, ostenitor la ridicarea unei cruci de piatră la Băbuești (1728–1729), 13.
- Nicolaie Constantin**, voievod v **Mavrocordat Constantin**.
- Nicolaie Ioan**, voievod v **Mavrocordat Nicolae**.
- Nicolau** v și **Nicolou**.
- Nicolau Șteful**, de neam grec, soțul Paraschivei din Pitești, reface *Schitul Bascovele*, Ursoaia (1843), 725.
- Nicole** v și **Necolae**; **Neculae**; **Nicolae**; **Niculae**.
- Nicole** <*diferiți*>, menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Nicolou**, zugrav de icoane, menț. pe o piesă la Muzeul m-rii Argeșului (s. XIX), 267.
- Nicopole**, <oraș Bulgaria>, luptă a lui Radu de la Afumați, voievod, cu turcii la ~ 241.
- Nictarie**, arhimandrit v **Nectarie**.
- Nictarie**, monah portret mural la bis. Sinbottin (1807), 651.
- Nieu**, diacon se semnează la bis. Ruda (1775... 1841), 617.
- Nieu**, menț. în pomelnic la bis. Ciinenii Mici (c. 1735–1780), 136; v și **Seutara Nica**.
- Nicu**, preot zugrav v **Niculae**.
- Nicula** v și **Necolae**; **Necula**; **Nicolae**; **Nicola**; **Niculae**.
- Nicula**, diacon menț. în pomelnic la: bis. *Timplari*, *Stoilești* (m.c. 1829), 667; bis. *Bratia din Deal* <*diferiți*> (1833), 63.
- Nicula**, menț. în pomelnicul lui Floria **Niculae** *Ivănescu* la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Nicula**, menț. lângă Anca la Sălătrucu (1732), 634.
- Nicula**, menț. lângă Tudora la Bradu Clocotici (1777–1778), 56.
- Nicula**, menț. pe o cruce de piatră la Mlăceni (c. 1729), 479.
- Nicula**, menț. pe o troiță de cult de la bis. Goranu (1797–1798), 423.
- Niculae** v și **Necolae**; **Necula**; **Nicolae**; **Nicola**; **Vijălie**.
- Niculae**, dulgher menț. în pomelnicul lui Jianuii la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Niculae**, fiul jupanului Neagoe v **Moțoc Niculae**.
- Niculae**, ieromonah menț. la bis. *Piscu Calului*, *Morărești*, împreună cu zugravii *Panteleimon* și *Costantin* <din Argeș> (c. 1832), 482.

Niculae, menț. în pomelnic la : *bis. Dingești* (c. 1820), **340** ; *bis. Surpați* (1829), **674**.
Niculae, menț. în pomelnicul lui Ion Cozma la *bis. Surpați* (1829), **674**.
Niculae, menț. în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure la *bis. Gorani* (m.c. 1841), **419**.
Niculae, menț. lingă Bălașa printre ctitori la *bis. Gorani* (1841), **418**.
Nicolae, menț. lingă Bălașa, în pomelnicul lui Neculae Vijălie, la *bis. Gorani* (m.c. 1841), **419**.
Niculae, menț. lingă Bălașica, în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la *bis. Gorani* (m.c. 1841), **419** ; v și **Neculae**, menț. printre ctitori la *bis. Gorani*.
Niculae, menț. lingă Dobra printre enoriași la *bis. Gorani* (c. 1841), **419**.
Niculae, menț. lingă Ioana în pomelnicul ctitorilor la *bis. Bumbuești* (m.c. 1816), **108**.
Niculae, menț. lingă Ioana printre ctitori la *bis. Cotu* (1819—1820), **213**.
Niculae, menț. lingă Iona printre enoriași la *bis. Gorani* (c. 1841), **419**.
Niculae, menț. lingă Neacșa la *bis. Drăganu-Olteni* (s. XIX), **353**.
Niculae, menț. lingă Ștefana la *bis. Scăueni* (1798), **637**.
Niculae, menț. printre ctitori la *bis. Gorani* (1841), **418**.
Niculae, preot zugrav v și **Nicolae**.
Niculae, preot zugrav de icoane la *bis. Cocoru* (1837), **172** ; v și **Nicolae**, preot zugrav din Stănești.
Niculae, preot zugrav de icoane, la *bis. Malu* <probabil soțul> preotesei Lusandra (1834), **469** ; probabil, același cu **Nicolae**, zugrav de icoane la *bis. Obogeni*.
Niculae, preot zugrav de icoane la *bis. Stoiceni*, Predești (1843), **570**.
Niculae, preot zugrav de icoane la *bis. Teiu* (1846), **696** ; v și **Nicolae**, preot zugrav din Stănești.
Niculae, preot zugrav din Corbi, lucrează împreună cu preotul Dumitru zugravul din Lăune, la *bis. Schitu* (1839—1840), **645**.
Niculae, preot zugrav la *bis. Bratia din Deal* v **Nicolae**, preot zugrav din Stănești.
Niculae, preot zugrav la *bis. Teiu* v **Nicolae**.
Niculae, preot zugrav lucrează împreună cu preotul Dumitru zugravul v **Nicolae**, preot zugrav din Stănești.
Niculae, preot zugrav lucrează împreună cu preoții Dumitru, zugravi la *bis. Miercani* (1843), **478** ; v și **Nicolae**, preot zugrav la *bis. Bădeni*.
Niculae Costandin, voievod v **Mavrocordat Constantin**.
Niculai, grafit la *bis. Ruda* (c. 1796—1797), **622**.
Nifon, menț. în pomelnic la *bis. Bădiceni* (c. 1800), **19**.

Nikolai (**Nicolae Alexandru**), voievod zugrăvește Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la *falsuri*, **21**.
ninsoare, de trei palme înălțime, căzută în luna martie, **620**.
Nistor, menț. pe o cruce de piatră la Berislăvești (1793—1794), **41**.
Nistor, <ucenic> lucrează împreună cu zugravul Dragomir ierodiarconul din Făgetel la *bis. Titești* (1768—1769), **700**.
Nița v **Bucșănescu Anuța**.
Nița, menț. lingă Bunca printre ctitori la *bis. Cungrea* (c. 1841), **227**.
Nițu v **Bucșănescu**.
Nițu, polcovnic, hagiul, <soțul> Ilincăi, ctitor la *bis. Găujani* (1792), **412**.
Nițu, preot menț. lingă preoteasa Stana, în pomelnicul Jianului, la *bis. Surpați* (1829), **674**.
nobil, polon vizitează o ctitorie domnească **249**.
Norocea Ion, grafit la *bis. Ruda* (1775...1841), **617**.
norod, dintr-o eparhie **548**.
Noul Severin v **Rimnien Vileea**.
Nowakowski Stanislav, nobil din Polonia, comandant, vizitează m-reă Argeșului (1707), **249**.
numărul, de aur în datarea unei inscripții, **715**.
numele, unui ctitor, cinstirea lui la o biserică, **344** ; ~ unor donatori înscrise în locul portretelor lor, **649** ; v și **pisanli** ; **pomelnice** ; *passim*.

O

oameni, judecarea pricinilor lor interzisă la o biserică, **737** ; ~ răi, schit rămas pustiu de pe urma unor ~ **660** ; ~ rău grăitori, **232**.
Oance, menț. pe o cruce de piatră la Brătieni (1584), **92**.
Oancea, menț. lingă Anca la *bis. Drăganu-Olteni* (s. XIX), **352**.
Oancea, menț. lingă Caplea la *bis. Drăganu-Olteni* (s. XIX), **353**.
Oancea, menț. lingă Mariia la *bis. Drăganu-Olteni* (s. XIX), **353**.
Oarja <com. Oarja, j. Argeș> : Cruce de piatră **487**.
Oarță v **Hoarță**.
oasele, unor vechi ctitori deshumate în prezența mitropolitului țării **96** ; osăminteale unor voievozi, recomandări făcute urmașilor pentru protejarea lor, **240—241**.
oaste, a unui voievod menț. **241**.
obiecte, de aur și argint dăruite la o ctitorie domnească ; ~ ale unor boieri și vâsteli, recomandări pentru a nu fi păstrate în cuprinsul lăcașului, **232** ; v și **odeare**.
Obogeni <com. Stoilești, j. Vilcea> : Bis. Intrarea în Biserică, **488**.

obrațul, unei vii dăruite de ctitor la o biserică, 417.
 obște, de la o mănăstire părăsită, reîntemeiată, 660.
 ocară, lucru cu ~ menț. într-o inscripție de invocatie simbolică, 231.
 Ocersanu v Ilie.
 odoare, dăruite la biserici, 126, 226, 342, 649; v și obiecte.
 Oescu v Uescu; Ueseul.
 Oești Pămînteni <com. Corbeni, j. Argeș>: Bis. Sf. Nicolae 489—493.
 Olari, biserica, cartierul v Curtea de Argeș.
 Olănescu v și Colfescu Aneuța; Pelaghiia, maica (monahia).
 <Olănescu> Aneuța, fiica jupanului Vasilie Olănescu, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
 <Olănescu> Catrina, fiica jupanului Vasilie Olănescu, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
 Olănescu Costandin, <fiul lui Constantin Olănescu> și al Aneuței Pirșcoveanu, portret mural la bis. Izvoru (m.c. 1823), 438.
 <Olănescu> Dumitrana, fiica jupinesei Stanca Olănescu, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
 <Olănescu> Dumitru <fiul lui Ilie Olănescu polcovnic>, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
 <Olănescu> Gheorghe, fiul lui Ilie Olănescu polcovnic, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
 Olănescu Ilie, polcovnic fiul lui Drăghici Olănescu căpitanul, soțul monahiei Pelaghiia, ctitor, portret mural la bis. Sinbotin (1806—1807), 648, 650.
 <Olănescu> Mariia, jupineasa jupanului Vasilie Olănescu, fiul polcovnicului Ilie Olănescu, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
 <Olănescu> Nicolae, fratele polcovnicului, Ilie Olănescu, soțul jupinesei Stanca, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
 <Olănescu> Nicolaie, fiul jupanului Vasilie Olănescu, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
 <Olănescu> Stanca, jupineasa jupanului Nicolae Olănescu, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
 <Olănescu> Toma, fiul jupanului Vasilie Olănescu, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
 <Olănescu> Vasilie, fiul lui Ilie Olănescu polcovnic, soțul jupinesei Mariia, portret mural la bis. Sinbotin (1807), 650.
 Olteanu Badea, ctitor la bis. Lăngești (1836), 457.
 Olteanu Rađu, ctitor la bis. Lăngești (1836), 457.
 Oltul, riu, în hotarul unui teren de arătură dăruit la bis. Racovița, 579; valul cel mare al ~ la Ciineni <menț. revărsării Oltului>, 149.

om, ucidere de ~; al doilea pitar moare prin ucidere de ~ 99.
 Ongrovlahiia v Țara Românească.
 Onisifor, monah ispravnic, portret mural la m-reă Fedeleșciori (c. 1702—1710), 360.
 Opătești, <com. Golești, j. Vilcea>: Bis. Cuv. Paraschiva, 494; v și Mușat, diacnul din ~.
 Opre v și Dadulen; Roman.
 Opre, menț. printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
 Oprea, diaconeasa menț. lângă Marin diacnul printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
 Oprea, diacon din Titești <meșter pietrar>, semnează lucrări la Boișoara și Pripoare (c. 1721—1722), 51, 571; posibil dăltuiește ș.a. inscripții la Băiașu, Pripoare și Titești, 17, 572, 674.
 Oprea, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
 Oprea, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVII), 507.
 Oprea, grafit la bis. Ruda (s. XVIII—XIX), 628.
 Oprea, menț. împreună cu Dumitrașco la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
 Oprea, menț. în pomelnicul preotului Statie din Urluiesti, la bis. Surpați (1829), 674.
 Oprea, menț. la bis. Drăganu-Olteni (1845), 351.
 Oprea, menț. la bis. Luminile, <probabil din fam.> Dobrei Sibiceanu, (c. 1839), 465.
 Oprea, menț. lângă Calina printre ctitorii noi la bis. Bumbuești (c. 1816), 108.
 Oprea, menț. lângă Drăghici la Jiblea Veche (s. XVIII), 440.
 Oprea, menț. lângă Dumitra la bis. Cremenari (m. 1828), 220.
 Oprea, menț. lângă Iona, în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu, la bis. Gorani (c. 1841), 419.
 Oprea, menț. lângă Vilaia la Biserica Domnească, C. de Argeș (m. 1796—1797), 314.
 Oprea, menț. pe o cruce de piatră la: bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274; Bratovești (1733—1734), 67; bis. Jiblea Veche; împreună cu Gligore, Gheorghe ș.a., posibil soția lui Gligore (1786—1787), 441.
 Oprea <diferiți> menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
 Oprea, meșter <pietrar> se semnează la m-reă Fedeleșciori (1686), 367.
 Oprea <diferiți> pomeniți la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
 Oprea, preot menț. lângă preoteasa Dobra la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
 Oprea, preot menț. lângă preoteasa Ioana la Rădăcinești (s. XVIII—XIX), 588.
 Oprea, preot menț. pe o cruce de piatră la Cornățel (1733), 183.

Oprea, preoteasa <probabil soția> preotului Radu, menț. la bis. Bratia din Deal (1833), 63.

Oprea (Opria), sticlar soțul Neacșei, tatăl lui Damaschin ieromonahul din Argeș, portret mural la bis. Sf. Îngeri, C. de Argeș (m. 1717), 280, 281.

Oprea, zugrav lucrează împreună cu Manole ierodiaconul și Iordache zugravi, la bis. Deagu de Sus (1785), 328 ; v și **Opria**.

Opria, grafit la bis. Ruda (s. XVIII—XIX), 628.

Opria, menț. în pomelnic la bis. Ciinenii Mici (s. XIX ?), 144.

Opria, menț. lângă Ilinca la bis. Albota (c. 1806), 4.

Opria, zugrav lucrează împreună cu Anghel <Stoianovici> și Fotache <de la Craiova>, la bis. Cochineștii de Sus (1794), 171 ; v și **Oprea**.

Oprisa, menț. lângă Frincul la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274.

orașe, menț., 126, 234, 725 ; biserică domnească dintr-un ~ 277, 278 ; zugravi din ~ 5, 9, 76, 350 ; luptă a unui voievod cu turcii la ~ 241 ; ~ numit sat <textual>, 513 ; v și **cetate**

Orță v **Costandin Craioveanu** ; **Hoarță**.

osirduitori, la zăgrăvirea unei biserici, 751 ; v și **ostenitori**.

ostași, străini, clopot deteriorat de ~ în timpul unui război, 277.

ostenele, trude și munci ale unui dregător, 309.

ostenitori la o biserică, 339, 445, 489, 669 ; ~ econom, 736 ; ~ ispravnic, 658 ; ~ preot, 591 ; ~ vameș, 135 ; v și **lucruri**.

Ougrovlahia v **Țara Românească**.

P

pacan v **băcan**.

pace, încheiată de ruși cu <turcii>, 548.

paharnic 554, 555 ; ctitor 87 ; ~ fost mare ~ 33, 34, 39, 489, 712 ; portret mural, 492.

Palada Andronache, mare stolnic în Divanul lui Constantin Mavrocordat menț. la Moșoaia (1741), 486.

Palaghia v și **Pelaghia**.

Palaghia, monahia menț. pe o cruce de piatră la Bradu Clocotici (1777—1778), 56.

Paliologa, v **Colfescu Paliologa**.

palme, <ca unitate de măsură> în recomandarea privind adincimea gropilor mormintale, 737 ; în indicarea distanței unui mormint față de biserică, 377 ; zăpadă de trei ~ căzută în luna lui martie, 620.

Panaid (Panait), postelnic v **Balotă**.

Panaiti, soțul Badei v **Popescu**.

Pană, menț. lângă Stana la bis. Zorile, Costești (1805—1806), 192.

Pană, menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.

Pandele v și **Pantele** ; **Panteli**.

Pandeleimon (Panteleimon), zugrav din Argeș (1798 ? — 1839), 83, 145 ; dascăl, 8, 174 ; zugrăvește biserici, și cu alți zugravi. 83, 132, 303, 304, 415, 490, 529, 642 ; semnează icoane ș.a. piese, 27, 145, 177, 268, 482, 499, 530, 757—758.

Pandoli (Pandolie), menț. lângă Safta la bis. Oeștii Pămînteni v **Drugănescu Preda**.

Pantază, jupan fiul lui Costanădin polcovnic, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), 153.

Pantazi v **Bălan**.

<**Pantele**> **Păuna**, soția lui **Pantele Petru** ctitoră la bis. Sf. Ilie, Pitești (1828), 525.

Pantele Petru, soțul Păunei ctitor la bis. Sf. Ilie, Pitești (1828), 525.

Panteleimon v și **Pandeleimon** ; **Panteli** ; **Pantelimon**.

Panteleimon, menț. în pomelnic la bis. Bascovele (c. 1795), 11.

Panteli, menț. împreună cu Voica, Ion ș.a. la bis. Sf. Ilie, Pitești (1830), 526.

Pantelimon, menț. în pomelnic la bis. Oeștii Pămînteni (m. 1839), 491.

Papa, fiul preotului Gheorghe, menț. printre moștenii ctitori la bis. Recea (1805), 591 ; v și **Maria**, preoteasa.

Papa, menț. lângă Ioana printre ctitori la bis. Gorani (1841), 418.

paraclis al episcopiei, 254.

Paraclislarhi, grămăticii ~ se semnează la o biserică domnească 291 ; v și **grămăticii**.

Parascheva v și **Paraschiva**.

Parascheva, menț. în pomelnic la bis. Bratia din Deal (m. 1833), 63.

Paraschiv v și **Paraschivul** ; **Vasile Paraschivul**.

Paraschiv, ajutător la bis. Recea (1805), 591.

Paraschiv, grafite <diverite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.

Paraschiv, preot portret mural la bis. Racovița (c. 1835), 581.

Paraschiva, din Pitești, soția lui Șteful Nicolau, ctitoră la *Schitul Bascovele*, Ursoaia (1834), 725.

Paraschiva, grămătic se semnează la m-reă Brădet (s. XVII—XVIII), 78.

Paraschiva, menț. lângă Anghel, în pomelnicul preotului Radu <Bercia>, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.

Paraschivul jupan, <soțul> Vișei, ridică o cruce de piatră la Albeștii Pămînteni (1694), 1 ; v și **Anea** ; **Neacșul**.

pardoseală, a unei biserici, făcută din piatră 472.

parimii, ale triodului 293.

Parsina (Parsia), menț. în pomelnicul lui Anăghel <Dozescu ?> zugravul, la bis. Cotu (c. 1820), 215.

Partenie (Partene : Parthene : Parthenie), arhimandrit al m-rii Argeșului (c. 1787—m. 1800), vicar al Episcopiei de Argeș,

- 17; ~ ctitor, donator, portret mural, 87, 88, 315—316; schimonah menț., 19; ~ piatra lui funerară, 243.
- Parthenie** (Partheni), egumen, ieromonah la m-reă Cozia și al m-rii Cotmeaua (1695—1711), ctitor la m-reă Cotmeana, 197, 199, 200; ispravnic la m-reă Bascovele, Ursoaia, 724.
- Parthenie**, monah, menț. lingă Iona, împreună cu Petcu <pietrarul>, la bis. Jiblea Veche (1836), 445.
- Parthenie**, schimonah menț. în pomelnic la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Parthenic**, zugrav, <ieromonahul de la m-reă Bistrița ?>, se semnează pe piese de la Schitul Păușa (1812), 495.
- Parthenie** <Nica>, <egumen la Schitul Buliga>, epistat al Schitului Trivalea, Pitești (1820), 546.
- Pasea**, mama diaconului Barbu „Comisaru”, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 692.
- Pascalie**, logofăt ctitor la bis. Bălteni (1816), 24.
- pași**, indicind distanța mormintelor față de o biserică, 737.
- patriarh**, al bisericii răsăritene, tinosește o biserică ctitorie domnească 235.
- Pavel**, diacon, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 295.
- Pavel**, diacon, grafit la m-reă Cotmeana (s. XVII—XVIII), 204.
- Pavel**, diacon, tatăl lui Gheorghe, menț. la bis. Drăganu-Olteni (m. 1833), 354.
- Pavel**, din Pitești, <fratele> lui Petre, <posibil din fam. Ungurelu ?>, donator la bis. Sf. Vineri, Pitești (1832), 535.
- Pavel**, fratele lui Mihai v Popovici Pavel.
- Pavel**, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (c. 1800—1810), 347.
- Pavel** <Bădiceanu>, postelnic, <fratele postelnicului Marco>, ctitor, donator la bis. Bădiceni (1800—1811), 17—20.
- Pavlovici**, împărat v Alexandru I; Nicolae I.
- Pavlovici Nicolae** v Nicolae I.
- pădure**, tăiată pentru deschiderea unui drum prin ~ 486.
- Păduroiu din Vale** <com. Poiana Lacului, j. Argeș>: Bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva (cf. Lista... nr. 6).
- Păiușăscu** v Costandin Păiușăscu.
- pămînt**, menț. într-o invocație simbolică 250; proprietate a unui preot, biserică clădită pe ~ 219.
- păr**, copil luat de păr, menț. cu caracter etic 617.
- părinți**, călugări de la o mănăstire, omoriți de turci <în timpul războiului austro-rus-țure>, 660; v și călugări; egumeni; ieromonahi; monahi; preoți; pustnici.
- părpărul**, împreună cu vinăriciul domnesc, dăruit de un domn la o mănăstire 234.
- părtași**, la cheltuiala de la o ctitorie episcopală 736.
- păsări**, în recomandarea ca o ctitorie să nu ajungă locuință pentru ~ 232.
- Pătrașco**, menț. pe o cruce de piatră la: Berislăvești (1793—1794), 41, Jiblea Veche (1795—1796), 456.
- Pătrașco**, preot menț. lingă preotcasa Mariia la Rădăcinești (s. XVIII—XIX), 588.
- Pătrașcu**, ajutor la bis. Lăngești (1836), 457.
- Pătrașcu**, grafit la bis. Ruda (c. 1796—1797), 622.
- Pătrașcu**, menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Pătru** v și Petre; Petru.
- Pătru** v Dumitriu Pătru; Langa; Pătru Popovici.
- Pătru**, diacon menț. în pomelnic la bis. Cotu (c. 1820), 214.
- Pătru** din Pitești <tatăl lui Martin> neguștorul v Buliga.
- Pătru**, donator împreună cu preotul Ene la m-reă Brădet (1802), 77.
- Pătru**, donator la bis. Telești, Costești (1772—1773), 188.
- Pătru**, fiul jupinesei Anca, portret mural la bis. Sf. Îngeri, C. de Argeș (c. 1717 ?), 281.
- Pătru**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
- Pătru**, grămătic se semnează la bis. Ruda (1775...1841), 617; v și Petrache, grămătic.
- Pătru jupan** v Buliga; Pătru Mușat.
- Pătru**, jupin v Pătru Țenea.
- Pătru**, menț. împreună cu Barbu ș.a. <posibil soțul Mariei>, la bis. Goranu (1815—1816), 424.
- Pătru**, menț. în pomelnic la: bis. Bascovele (c. 1795), 11; bis. Cremenari (1828), 220; bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353; bis. Schitu (m. 1840), 647.
- Pătru**, menț. în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Pătru**, menț. în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Pătru**, menț. între ctitori la bis. Cîinenii Mici v Daneș Pătru.
- Pătru**, menț. la bis. Bohari <probabil logofăt, soțul ?> Mariei (c. 1771—1781 ?), 46.
- Pătru**, menț. la bis. Luminile, <posibil din fam.> lui Dobrin Sibiceanu (1839), 466.
- Pătru**, menț. la bis. Miercani, <posibil soțul> Mariei (1845), 475.
- Pătru**, menț. lingă Cîrstina printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Pătru**, menț. lingă ctitorii din fam. Olănescu la bis. Sinbotin (1807), 650.
- Pătru**, menț. lingă Iona la bis. Jiblea Veche (s. XIX), 444.
- Pătru**, menț. lingă Iona printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Pătru**, menț. lingă Joița la bis. Urluiești (s. XIX), 723.

Pătru, menț. lingă Mar... la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

Pătru, menț. lingă Mariia la Sălătrucu (1732), 634.

Pătru, menț. lingă Mușa la Pitești (1722—1730), 551.

Pătru, menț. lingă Pelaghiea printre ctitorii noi la bis. Bumbuești (c. 1816), 108.

Pătru, menț. lingă Stana la bis. Dedulești (1838), 335.

Pătru, menț. lingă Stana la bis. Goranu (1815—1816), 424.

Pătru, menț. lingă Voica la bis. Schitu (m. 1840), 647.

Pătru, menț. pe o cruce funerară la Lipia (1646—1647), 461.

Pătru, menț. pe o cruce de piatră la : *Sălătrucu* (1732), 634 ; *Scăueni* (1740—1741), 644.

Pătru, menț. pe piatra de mormint a lui Iorga <Bănică>, la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), 600.

Pătru, menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.

Pătru <*diferiți*> menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.

Pătru, preot grafit la bis. Ruda (1796—1797), 614.

Pătru, preot, menț. decesului său la bis. Ruda (m. 1776), 618.

Pătru, preot menț. la bis. Mălureni (1837), 471.

Pătru, preot portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 693.

Pătru, preot, tatăl preotului Mihail, menț. la bis. Ruda (m.c. 1796—1797), 622.

Pătru, <serie probabil>, o inscripție la bis. Ruda (1796), 621 ; v și **Pătru**, grămatic.

Pătru, soțul Velicăi v **Pătru Țenea**.

Pătru, ucenic, lucrează împreună cu Rafail ierodiaconul, Dragomir preotul din Făgețel ș.a. zugrăvi (1775 ; c. 1785—1790), 371, 694, 700.

Pătru, voievod v **Petru Cereel**.

Pătru, voievod, fiul lui Neagoe Basarab v **Petru**, voievod.

Pătru, zugrav <*eroare*> v **Rafail**, ierodiacon monah zugrav.

Pătru, zugrav lucrează împreună cu Ghiță Lăzărescu zugravul la bis. Clinenii Mici ș.a. (1841—1844), 122, 156, 159, 276.

Pătru Mușat (~ Mușat ; ~ Mușătescu), jupan ctitor la bis. Valea Faurului (1797), 744.

Pătru <Popovici, tatăl> jupanului Ion <Popovici>, portret mural la bis. Sălătrucu de Jos (c. 1811), 635.

Pătru Țenea <soțul> Velicăi, donator la Biserica Domnească, Pitești (1795), 512 ; v și **Hagi Țenea**.

Pătru Velica, <soția> lui Țenea Pătru, donatoare la Biserica Domnească, Pitești (1795), 512.

Păun v și **Păunu**.

Păun, menț. în pomelnic la bis. Schitu (1840), 647.

Păun, menț. lingă Do... în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

Păun, menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.

Păun, preot menț. lingă preotessa Iona la bis. Drăganu-Olteni (c. 1800—1810), 347 ; v și **Vlada**.

Păuna v **Lerescu Păuna** ; **Pantele Păuna**.

Păuna, fiica lui Mirea al doilea pitar, înhumată la bis. Budeasa Mare (1749), 99.

Păuna, menț. în pomelnic la : bis. *Clinenii Mici* (c. 1758), 137 ; bis. *Cungrea* (c. 1841), 227 ; bis. *Delureni* (m.c. 1840), 337, v. și **Dănicel**.

Păuna, menț. în pomelnicul lui Ioan Nedelea diaconul la bis. Ciocănași (c. 1840), 127.

Păuna, menț. în pomelnicul Nedelcului la bis. Surpați (1829), 674.

Păuna, menț. lingă Florea ostenitoare la bis. Jiblea Veche (1836), 445.

Păuna, menț. lingă Ion, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.

Păuna, menț. lingă Ion la Albeștii Pămînteni (1830), 2 ; v și **Maria**.

Păuna, menț. lingă Ion la bis. *Telești*, Costești (c. 1800), 190.

Păuna, menț. lingă Iordache la Bascov (1802—1803), 10.

Păuna, menț. lingă Marin la bis. Drăgioiu (1794), 356 ; v și 335.

Păuna, menț. lingă Necolae postelnic printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.

Păuna, menț. lingă Pîrvu la bis. *Telești*, Costești (1782—1783), 190.

Păuna, menț. lingă Preda v **Păuna** <soția> lui Preda.

Păuna, menț. lingă Radu la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.

Păuna, menț. lingă Soare la Deagu de Sus (1714), 332.

Păuna, menț. lingă Șarban la bis. Sf. Voievozi, Pitești v **Lerescu Păuna**.

Păuna, menț. pe o cruce de piatră la Cornățel (1733), 183.

Păuna, preotessa menț. în pomelnic la bis. *Timplari*, Stoilești (m.c. 1829), 667.

Păuna, preotessa menț. lingă preotul Gregore printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.

Păuna, soția lui Drăghici mare spătar v **Cantacuzino Păuna**.

Păuna, soția lui Petru v **Pantele Păuna**.

Păuna <soția> lui Preda menț. la Albeștii Pămînteni (1694), 1 ; v și **Donea**.

Păunu Radu, din Argeș se semnează la m-rea Tutana (1729—1730), 717.

Păușa <oraș Călimănești, j. Vilcea> : Bis. Sf. Voievozi (fostul Schit ~), 495—496.

pecete, hotărîre domnească din Divan, întărită cu ~ 485.

Pelaghia, monahia ctitoră la bis. Găujani (1792), 412.

Pelaghiea, menț. lingă Pătru printre ctitorii noi la bis. Bumbuești (c. 1816), 108.

Pelaghiia v și Palaghiia.

Pelaghiia, monahia (Păuna), fosta soție a lui Ilie Olănescu polcovnicul, ctitoră, portret mural la bis. Sinbotin (1806—1807), **648, 650**.

Peldicari v și **Colfescu**.

⟨**Peldicari**⟩ **Alexandru**, fiul lui Ioan Peldicari și al Zoitei Colfescu, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), **438**

Peldicari Ioan, fost mare stolnic, soțul Zoitei Colfescu, ispravnic al j. Vlașca, ctitor, portret mural la bis. Izvoru (1823), **437—438**.

Peloponez ⟨peninsulă în Grecia⟩: **Nicolae Frunzescu**, fost vătaf de plai, din ~ **633**.

Pepano v **Dona Pepano**.

Perişani ⟨com. Perişani, j. Vilcea⟩: **Bis. Cuv. Paraschiva**, **497**.

perper v **părpărul**.

personaje, reprezentate schematic, prin sgrăfitare, pe pereții unor lăcașuri, **294, 626**; v și **portrete**, murale.

Perticari v **Peldicari**.

Pesta ⟨Buda⟩ **Pesta** ⟨oraș Ungaria⟩: **Andrei Schaudt**, meșter clopotar de la ~ **334**.

pește, bălți cu ~ în dania unui voievod la ctitoria sa, **232**.

Petco, menț. lângă **Caple** la **Albeștii Pămlin-teni** (1695), **1**.

Peteu, pietrar din **Jiblea** lucrează împreună cu **Gheorghe** pietrarul (1819—1836), **713**; menț. lângă **Mariia** **445**; scrie inscripții **120, 579**.

Petr... menț. pe o cruce de piatră la **Titești** (s. XIX), **706**.

Petra, grafit la **Biserica Domnească**, C. de **Argeș** (s. XVI—XVII), **293**.

Petra, grafit la bis. **Ruda** (s. XVIII), **626**.

Petrache, grafit la bis. **Ruda** (c. 1797), **614**; v și urm.

Petrache, grămătic, fiul lui **Ion** mazilul din **Ruda**, se semnează la bis. **Ruda** (1797), **624**; v și precedent; **Pătru**, grămătic.

Petrache, stolnic menț. la **Schitul Bascovele**, **Ursoaia** (1820), **728**.

Petrachi, se semnează la bis. **Ruda** (1797), **623**; v și **Petrache**.

Petre v și **Pătru**; **Petru**; **Petriia**.

Petre, din **Pitești**, ⟨fratele⟩ lui **Pavel**, ⟨posibil din fam. Ungurelu ?⟩, donator la bis. **Sf. Vineri**, **Pitești** (1832), **535**.

Petre, grafit la m-reă **Brădet** (1751—1752), **82**.

Petre, jupin v **Nan**.

Petre, menț. funerară la bis. **Sf. Treime**, **Pitești** (m. 1828), **531**.

⟨**Petre**⟩, menț. la bis. **Glimbocu** (1834), **416**; posibil același cu **Petre**, menț. lângă **Iaana**.

Petre, menț. lângă **Iaana** (sic) la bis. **Glimbocu** (c. 1820—1840 ?), **416**; posibil același cu precedent.

Petre, ⟨probabil soțul⟩ **Sanfirei**, menț. împreună cu **Voicu** ș.a. la bis. **Sf. Voievozi**,

Pitești (c. 1845), **542**; v și **Pătru**; **Petru**, zugravi.

Petria, soția lui **Tudor** v **Lungulescu Petria**. **Petriia**, menț. în pomelnic la: *bis. Bratia din Deal* (m. 1833), **63**; *bis. Ciofringeni* (c. 1822), **131**.

Petriia, menț. lângă **Dina** la bis. **Cungrea** (c. 1841), **227**.

Petriia, menț. lângă **Duminecă** printre enoriași la bis. **Gorani** (c. 1841), **419**.

Petriia, menț. lângă **Sanfira** la bis. **Scăuceni** (1798), **637**.

Petriia, preoteasă menț. lângă preotul **Ioan** la bis. **Schitu** (1840), **647**.

Petriman, grafit la **Biserica Domnească**, C. de **Argeș** (s. XVI), **293**.

Petru v și **Nicula Petru**; **Pătru**; **Petre**; **Petru Drăgioiu**; **Petriia**.

Petru, grafit la **Biserica Domnească**, C. de **Argeș** (s. XVI), **294**.

Petru, menț. în pomelnic la bis. **Ciorica**, **Uda** (c. 1830), **721**.

Petru, menț. lângă **Samfira** printre ctitorii noi la bis. **Bumbuești** (c. 1816), **108**.

Petru, menț. printre ctitori la bis. **Valea Cucii** (1805—1806), **731**.

Petru, ostenitor la bis. **Jiblea Veche** (1836), **445**.

Petru, preot menț. în pomelnic la bis. **Bădiceni** (c. 1800), **19**.

Petru, soțul **Păunei** v **Pantele**.

Petru, voievod v **Petru Cercel**; **Radu Paisie**.

Petru (Ion ~; **Pătru**), voievod, fiul lui **Neagoe Basarab** voievod (m. 1520—1526); mormint, **239**; portret mural, **244**.

Petru Cercel, voievod, domn al **Țării Românești** (1583—1585) menț., **396**; ctitor la bis. **Brad-Botușari**, C. de **Argeș**, **269**; cruce de piatră ridicată în domnia lui ~ **92**.

Petru Drăgioiu, jupan portret mural la bis. **Teiu** (c. 1785—1790), **692**.

Petru Nicola, jupan v **Nicola**.

Piatra ⟨com. Ciofringeni, j. Argeș⟩: **Biserica veche**, menț.; **Bis. Sf. Voievozi**, **498—499**.

piatră (pietre), biserică de ~ **95, 178**; temelie de ~ a unei biserici, **219**; ~ din temelia unei ctitorii domnești, deteriorate, reparate și întărite cu fier, **234**; pardoseală de ~ a unei biserici, **472**; ~ cu siglele unor meșteri, **313**; ~ cu inscripții, **367, 379, 380, 727**; v și **inscripții** pe ~; ~ menț. în hotarul unui teren de arătură, **579**;

~ funerare, **243, 273, 711**; ~ de mormint, **93, 94, 99, 114, 115, 237—242, 285, 289, 306—310, 312, 320, 321, 377, 396, 397, 460, 504, 505, 511, 531, 539, 540, 552, 561, 589, 590, 600, 606, 607, 678, 690, 691**; ~ folosită ca ancadrament la intrarea unei ctitorii domnești, **306**; v și **stelă**.

~ fântini de ~ **486**.

- pictură, a altarului la *falsuri*, 4–7; v și inscripții murale; zugrăveală.
- piețari, 120, 445, 579, 713; v și diaconi ~; logofăt; meșteri ~; preot.
- pietre, prețioase menț. 232.
- Pilea, menț. lângă Dumitra la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- pisanii, redade după publicații și *msse*, 233, 236, 254, 502, 510, 525, 602, 660, 751, 762; ~ rămasă nescrisă cităva vreme, 36; ~ înscrise pe lemn, 188, 387, 731; ~ scrise pe pereții unor lăcașuri, 24, 30, 60, 71, 105, 126, 147, 163, 167, 219, 233, 339, 415, 417, 418, 437, 457, 489, 537, 580, 645, 648, 731, 754, 759; ~ rescrise, retușate, 327, 342, 417, 418, 602; ~ săpate în piatră, 3, 17, 33, 34, 36, 45, 52, 87, 95, 97, 106, 113, 116, 120, 130, 151, 178, 197, 198, 213, 226, 231, 232, 234, 269, 280, 326, 336, 343, 359, 404, 408, 412, 414, 430, 435, 470, 472, 484, 515, 533, 536, 543, 545, 548, 579, 591, 633, 636, 659, 665, 669, 697, 709, 715, 724, 725, 736; ~ de la fântini (cișmele), 29, 318–319.
- Piscu Calului, toponimic v *Morărești*.
- pitari, menț. 75; ctitori, 24, 414, 712; donator, 179; ~ al doilea, mort prin „ucidere de om”, 99.
- Pitești (Pitește; Piiteștie) <municipiu, j. Argeș>: numit sat <textual>, 513; moșie a postelnicului Gheorghiță Budișteanu la ~ 543; Tirgul Piteștilor, menț., 551; județ al orașului ~ 404; <mahalaua> Greci din ~ 506; *Meculești* <cartier> 543; ~ *Bis. Adormirea* (Precista din Coastă), 500–501; ~ * *Bis. Buliga* (fostul schit), 502–506, 552; ~ *Bis. Buna Vestire* (Greci), 507–509; ~ *Biserica Domnească* (Sf. Gheorghe), 510–514; ~ *Bis. Mavrodolu*: biserica veche, menț., 515; ctitoria căminarului Ioan Mavrodolu, 515–523; ~ *Bis. Sf. Dumitru și Sf. Nicolae* (Valea Rea, cartier Găvana II), 524; ~ *Bis. Sf. Ilie*, 525–526; ~ *Bis. Sf. Ioan Botezătorul*, 527, 553; ~ *Bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon*, 528, 548, 561; v și 184; ~ *Bis. Sf. Treime* (fostul Schit Beștelei), 529–532; ~ *Bis. Sf. Vineri*, 533–535; ~ *Bis. Sf. Voievozi* (*Meculești*, cartier Găvana II), 536–542; la *îndoielnice*, 2–3. ~ *Bis. Toți Sfinții* (Găvana), 543–544. ~ *Schitul Trivalea*, 545–547; ~ *Mazeul Județean Argeș*, 548–560; ~ *Școala de Arte*, 561; ~ zugrăvi din ~ 5, 9, 350, 416, 535, 575; băcan, 522, 573; negu stori, 502–504, 506, 515, 525, 659–660; *pivangiu* diacon, 549, 561; tabac, 543–544; locuitori din ~ 404 507, 535, 725; *passim*; mahalagii, 548; căminar, fost mare ~ 515, 518–521, 523; dascăl, 543–544, protopop, econom, 126; ~ cutremur, biserică surpată la ~ 548; v și Sandu Piteșteanu.
- piuigiu (puigiu) <*pivangiu*>, ierodiacon, menț., 549; piatra lui de mormint 561.
- Pircălabu v Ion, diacon, fiul Pircălabului.
- Pirșcoveanu v Prășcoveanu.
- Pirva, menț. lângă Neacșu (?) la Zărnești (1718–1719), 767.
- Pirvana (?) menț. lângă Stan, grafite la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 294.
- Pirvu, <din fam. lui> Radu Năcșan, menț. împreună cu Ioana, Stana și copiii lor la Stroești (1755–1756), 673.
- Pirvu, fiul lui Ștefan mare clucer de arie v *Balotă Pirvu*.
- Pirvu (Pirvul, jupan, soțul jupaniței Marica) v *Lerescu*.
- Pirvu, menț. în pomelnic la: *bis. Bratia din Deal* (m. 1833), 63; *bis. Schitu* (1840), 647.
- Pirvu, menț. lângă Păuna la *bis. Telești*, Costești (1782–1783), 190.
- Pirvu, menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718–1719), 767.
- Pirvu, menț. printre ctitori la *bis. Moșoaia* (1806), 484.
- Pirvu, menț. printre ctitori la *bis. Valea Cucii* (1805–1806), 731.
- Pirvu, preot. menț. lângă preoteasa Floarea la *bis. Schitu* (m. 1840), 647.
- Pirvu, preot menț. lângă preoteasa Ioana la *bis. Miercani* (m.c. 1843), 473.
- Pirvu, preot menț. pe o cruce de piatră la Șuici (1782), 680.
- Pirvu, soțul Necșei v *Lerescu*.
- Pirvu Ionu, grafit la *bis. Ruda* (1775...1841), 617.
- Pirvul, logofăt al Mitropoliei se semnează la m-reă Tutana (s. XVIII), 716.
- Pirvul, menț. pe o cruce de piatră la Bascov (1802–1803), 10.
- Pirvul, moștean din Moșoaia ș.a. dau jalbă la Divan pentru a nu fi rumâniți (1741), 485.
- plai, schit situat pe un ~ 39; livadă pe un ~ 579; v și vâtaf de ~.
- plasă, dintr-un județ, 566.
- plaștaniță v *epitaf*.
- * Plata <sat>, luptă a lui Radu de la Afumați cu turcii la ~ 241.
- plată, menț. într-o invocație simbolică, 231.
- Platonida, stareța, schimonahie, ctitoră la m-reă Văleni (1829), 751.
- Platonida Căzănescu (~ Căzăneasca), stareța *Schitului Bascovele*, Ursoaia, ctitoră, per-tret mural (1843), 725–726.

<Pleșolanu> Elesaveta, <fiica> Mariei Pleșoianu, portret mural la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1845), 538.

Pleșolanu Maria (~ Pleșoianca), <mama> Elesavetei Pleșoianu, ctitoră, portret mural la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1845), 537—538.

ploi, zugrăveală la o ctitorie domnească deteriorată de ~ 236.

Poarta Chesaricească v Austria.

Poarta Otomană (Othomanească) v Turcia. poartă, a unei biserici, zugrăvirea ei, 155 ; ~ a unui schit, 730.

podoabe, biserici infrumusețate cu ~ 197, 219, 254, 457, 515, 633 ; v și zugrăveală ; zugrăvire.

Podu Broșteni, sat v Costești, oraș.

Podunavla, în titulatura unor voievozi, 240—241.

Poenari, cetatea <j. Argeș> : luptă a lui Radu de la Afumați voievod cu horanii la ~ 241.

Poiana Lacului <com. Poiana Lacului, j. Argeș> : biserica veche, menț. ; Bis. Cuv. Paraschiva, 562.

Poienari <com. Corbeni, j. Argeș> : Bis. Sf. Treime, 563.

Polenari <com. Poienarii de Argeș> : biserică veche, menț. ; Bis. Sf. Voievozi, 564.

polcovnic, menț., 153 ; ~ ctitor, portret mural, 24, 648, 650 ; ~ hagiul, 412 ; ~ donator, 172 ; ~ menț. în inscripții funerare, 690 ; în identificare posibilă, 656 ; v și postelnic.

poleitor <eroare> v zugrav.

policandru, de alamă dăruit unui lăcaș, 101 ; v și candelabru.

Policsenie, menț. lângă Ana printre ctitori la bis. Bădeni (c 1843 ?), 14.

Polonia, Stanislav Nowakowski nobil din ~ vizitează m-reă Argeșului, 249.

pomelnic, triptic de lemn, 674 ; scris pe birnele unei biserici, 347 ; ~ scris pe pereții unor lăcașuri, 11, 14, 61, 63, 107, 108, 127, 131, 137, 138, 142, 144, 214, 220, 227, 272, 337, 340, 347, 352, 353, 408, 416, 418, 473, 491, 567, 582, 585, 647, 667, 688, 699, 721, 755 ; ~ al zugravilor, 14, 58, 74, 152, 171, 215, 328, 368, 428, 490, 593 ; ~ scris pe piatră, 4, 19, 28, 136, 405, 444, 445, 516, 544, 637.

pomenire a unui voievod ctitor, menț., 232 ; ~ făcută unor vechi ctitori de mitropolitul țării, 96 ; ~ în recomandarea amintirii unui ctitor la lăcașul său, după moarte, 344.

Pontécoulant, <conte de> ~ senator, se semnează la m-reă Argeșului (sec. XIX), 251.

Popa Rusu, biserica v București.

P<opa>zul (?) v Stan P<opa>zul (?)

popă v preot.

<Popescu> Badia, soția lui Panait Popescu, ctitoră la bis. Bulimanu (1843), 105.

Popescu Flore, menț. în legătură cu o rețetă înscrisă pe o icoană de la bis. Sf. Treime, Pitești (1807), 530.

<Popescu> Ioan, diacon <tatăl mitropolitului Cosma al Țării Românești>, portret mural la bis. Sf. Voievozi, C. de Argeș (m.c. 1787—1792), 315.

Popescu Panait, soțul Badiei, ctitor, donator la bis. Bulimanu (1843), 105.

<Popescu> Stanca, diaconeasa, <soția> diaconului Ioan Popescu, <mama mitropolitului Cosma, al Țării Românești>, portret mural la bis. Sf. Voievozi, C. de Argeș (c. 1787—1792), 315.

Popești, cartier v Gălăești.

Popești <com. Stoilești, j. Vilcea> : Bis. Sf. Nicolae, 565—566.

Poplesșan Simion, donator la m-reă Valeni (1824), 753.

Popovici v și Aneuța ; Ghiță ; Ion ; Iona ; Pătru.

<Popovici> Dimitrie, fratele lui Mihai Popovici, ctitor la bis. Sf. Ilie, Pitești (1828), 525.

Popovici Mihai (~ Poppovici), fratele lui Pavel și Dimitrie <Popovici>, ctitor la bis. Sf. Ilie, Pitești (1828), 525.

<Popovici> Pavel, fratele lui Mihai Popovici, ctitor la bis. Sf. Ilie, Pitești (1828), 525.

portar (ușernic), piatra lui de mormint, 678 ; ~ fost, 115.

portrete, murale, menț., 233 ; ~ 31, 35, 53, 64, 73, 96, 118, 121, 128, 139, 153, 164, 168, 221, 228, 244, 281, 315, 341, 360, 361, 409, 411, 420, 438, 458, 490, 503, 538, 581, 611, 612, 635, 646, 650, 654, 692, 693, 698, 710, 726, 756, 760 ; ~ înfățișate în pridvorul unor lăcașuri, 342, 651 ; pe perețele din exterior al unei biserici, 148 ;

~ al unui voievod, înlocuit cu chipul unui episcop, 244 ; ~ al unei slujnice, 698 ; ~ al unei diaconese, într-o reprezentare deosebită, 128 ; ~ ale unor donatori, nu sînt zugrăvite din lipsă de spațiu, 649 ; ~ înfățișate pe un iconostas de lemn, 133.

poruncă, a unui voievod privind zugrăvirea portretului urmașului său, care va definitiva lucrările lăcașului, 233 ; ~ arhieresti date preoților de la o biserică, 737.

postelnic, menț., 117, 606 ; moșie a unui ~ 543 ; ~ vâtaf de plai 579, 580, 703 ; ~ ispravnic de județ, 178 ; ~ ctitori, 17, 18, 97, 120, 127, 219, 226, 412, 436, 438, 762 ; ~ înfățișați în pictura murală, 221, 228, 438, 612 ; ~ donatori, 18, 20, 508 ; ~ menț. la ridicarea unei cruci de piatră, 550 ; ~ pomelnic al unui ~ 127 ; v și postelnicele ;

~ se semnează la o biserică, 569 ; ~ în lectură posibilă, 656 ; v și polcovnic ;

- ~ posibil <eroare>, în loc de stolnic, 547; ~ mare, 559; în lectură nesigură *fost mare* ~ 97; <eroare> mare ~ 436; ~ zugrav, 126, 129.
- postelniceasă, portret mural, 128, 164, 228.
- postelnicei, ctitori, portrete murale, 126, 128, 163–164.
- potire de argint aurit, 88, 102, 501, 509, 512, 513, 520, 534, 729; ~ de argint, 365, 509; ~ de metal aurit, 526; ~ de metal, 603, 685; ~ făcut dintr-o cădelniță dăruită de un mitropolit, 365; ~ dăruit de un mare logofăt, 283; v și *discoș*.
- praznic v *hram*.
- prăjină, de loc dăruite de un diacon la o biserică, 126.
- Prăscoveanu Ancuța, jupanița v *Colfeseu*.
- Precista, din Coastă, biserica v *Pitești*, municipiu.
- Preda v *Manole*; *Sălișteanu*.
- Preda, căpitan donator la bis. Poiana Lacului (1700–1701), 562.
- Preda, diacon menț. în pomelnic la bis. Miercani (m.c. 1843), 473.
- Preda, diacon menț. lângă diaconeasa Preda la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721.
- Preda, diacon <pietrar> scrie pisană la bis. Titești (1760–1761), 697.
- Preda, diaconeasa menț. lângă diaconul Preda la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721.
- Preda, donator la bis. *Telești*, Costești (1772–1773), 188.
- Preda (?) menț. împreună cu Grigoriu (?) la Albeștii Păminteni (1694), 1.
- Preda, menț. în pomelnic la: bis. *Bascovele* (c. 1795), 11; bis. *Cungrea* (c. 1841), 227; bis. *Drăganu-Oltenei* (s. XIX), 353; bis. *Miercani* <diferiți> (m.c. 1843), 473.
- Preda, menț. lângă Ileana printre ctitori la bis. Cotu (1819–1820), 213.
- Preda, menț. lângă Ilin... la Albeștii Păminteni (1694), 1.
- Preda, menț. lângă Ilină la Jiblea Veche (1778–1779), 454.
- Preda, menț. lângă Maria la Albota (1703–1704), 6.
- Preda, menț. lângă Mariia la Jiblea Veche (1791–1792), 455.
- Preda, menț. lângă Măriia la bis. *Telești*, Costești (1782–1783), 190.
- Preda, menț. lângă Mihail la Mlăceni (c. 1729), 479.
- Preda, menț. lângă Neacșa la Zărnești (1718–1719), 768.
- Preda, menț. lângă Neaga la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
- Preda, menț. lângă Păuna v *Preda* <soțul> Păunei.
- Preda, menț. lângă Stana printre ajutători la bis. Recea (1805), 591.
- Preda, menț. lângă Ștefana la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721; probabil, același cu urm.
- Preda, menț. lângă Ștefana printre ctitori la bis. Cotu (1819–1820), 213; probabil, același cu precedent.
- Preda <diferiți> menț. pe o cruce de lemn la bis. *Telești*, Costești (1782–1783), 190.
- Preda, postelnic fiul lui Ivașco mare sluger v *Știrbei*.
- Preda, preot ctitor la bis. *Ciorica*, Uda (1830), 720.
- Preda, soția lui Ioan mazilu portret mural la bis. *Birsoeni*, Stănești (1838), 654; v și *Mina*, soția lui Ioan mazilu.
- Preda, <soțul> Păunei, menț. la Albeștii Păminteni (1694), 1; v și *Donca*.
- Preda, tatăl preotului Riza menț. la bis. Cersani (m.c. 1810), 113.
- Preda, ucenic lucrează împreună cu Rafail ierodiaconul zugrav la bis. Teiu (c. 1785–1790), 694.
- Preda, zugrav de icoane la bis. Teiu (1801), 695.
- Preda al lui Ion, preot, tatăl lui Gheorghic, menț. la bis. Ceparii Păminteni (m.d. 1751–1752), 118.
- Predești <com. Nicolae Bălcescu, j. Vilcea>: Bis. Sf. Dumitru, cartier *Stoiceni*, 567–570.
- preot (ereu: popă), menț., 4, 10–12, 19, 41, 42, 60, 68, 118, 124, 126–128, 130, 131, 142, 180, 183, 214, 220, 250, 272, 292, 294, 335, 347, 373, 416, 449, 462, 470, 472, 473, 542, 585, 590, 600, 620, 622, 623, 626–628, 638, 647, 665, 667, 674, 697, 705, 706, 717, 721;
- ~ ctitori, 3, 4, 60, 63, 87, 106–108, 126–128, 163, 167, 187, 213, 214, 219, 220, 333, 412, 418, 419, 430, 484, 585, 591, 596, 720, 721, 731, 759, 762; ajutători, ostenitori, purtători de grijă, 445, 579, 580, 582, 591, 752;
- ~ portrete murale ale unor ~ 128, 139, 153, 164, 168, 221, 411, 581, 693, 698, 760; portret al unui ~ pe un iconostas de lemn, 133;
- ~ donatori, 5, 9, 57, 77, 125, 141, 162, 188, 189, 195, 209, 212, 324, 356, 446, 447, 471, 528, 575, 579, 584, 663, 674, 675;
- ~ contribuie la ridicarea unor cruci de piatră, 42, 124, 332, 485, 487, 588, 677, 707, 713;
- ~ hirotonit de un mitropolit 96; ~ slujiitori la biserici <textual>, 537, 580; v și diaconi; duhovnici; egumeni; ieromonahi; monahi; protopopi;
- ~ îndatoriri ale lor, porunci și recomandări pentru ~ 342, 537, 593, 671, 737, 755; epitropie a unui ~ 430; șetrar, 3;
- ~ econom v *protopop*;
- ~ scriu inscripții, se semnează la unele locașuri, 5, 31, 150, 292, 349, 375, 376, 448, 462, 568, 614, 616, 623, 626–628; v și *grafite*;
- ~ monah 13; ~ monah pietrar, 89, 601; ~ pietrari, 104, 150;

~ zugravi, 14, 65, 66, 152, 338, 371, 478, 645, 653, 657; ~ de icoane ș.a. piese, 62, 169, 172, 229, 395, 407, 469, 570, 656—658, 661, 694, 696, 735; v și **diaconi**; **ierodiaconi**; **ieromonahi**; **monahi**;
~ menț. funerare, 7, 192, 194, 206, 225, 307, 377, 471, 596, 607, 618, 621, 680.
preoteasă (ereică; prezviteră), menț., 5, 10, 11, 19, 41, 63, 68, 69, 124, 127, 130, 131, 142, 152, 180, 347, 416, 473, 487, 542, 569, 588, 644, 647, 667, 674, 677, 707, 721, 731;
~ ctitoră, 4, 69, 107, 108, 126, 130, 213, 214, 220, 326, 412, 418, 419, 430, 579, 585, 591, 721, 731; ~ ostenitoare la o biserică, 445;
~ înfățișate în pictura murală, 128, 153, 164, 168, 221, 411, 760;
~ donatoare, 57, 125, 195, 469, 663;
ladă de zestre a unei ~ 85;
~ menț. funerare, 7, 192, 225, 307, 629.
prestol, din piatră, la o biserică, 436; v și **jertfelnic**.
pricină, pentru stricăciunea holdelor și a fincelor, interzicerea judecării lor la o biserică, 737.
pridvor, al unei biserici făcut cu contribuția unui arhimandrit al episcopiei, 87; ~ porunci date pentru interzicerea inhumărilor la o biserică în ~ 737.
Prigoare <com. Perișani, j. Vilcea>: lespezi cu inscripții la ~ 571—572.
Prislopu Mare <com. Drăganu, j. Argeș>: Biserica veche; Bis. Adormirea, 573—575.
Proca, <probabil> fiul preotului Ion și al preotesei Mirșa, menț. la Cerbureni (1729—1730), 124; v și **Neașa**.
Prodan, jupan portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 692.
Prodănești, <com. Golești, j. Vilcea>: Bis. Sf. Voievozi, 576—577.
Profil (?) menț. lângă Anghelina, înhumați la bis. Sf. Treime, Pitești (m. 1828), 531.
proprietari, ai unei moșii menț., 342.
Prosia <com. Mușătești, j. Argeș>: Cruce de piatră de la ~ 578; la *indoielnice*, 4.
protopop, preot ctitor, 60, 126, 163, 167, 645; ~ reprezentat în pictura murală, 164, 168; donator 165; econom, tirnosește o biserică, 126; epistat, 508.
protosinghel, al episcopiei, donator, purtător de grijă la zugrăvirea unui lăcaș, 91, 751.
pruni, în dania la o biserică, 342.
puigiu v **piuigiu**.
Puiul, menț. pe o cruce de piatră la Cîinenii Mici (1632), 150.
purpură <mantie de ~>, voievod dăruit de turci cu ~ 241.
purtători, de grijă la biserică, clerici ~ 579, 580, 751.
pustnici, locuitori ai unui schit, 660; v și **călugări**.
putere, a celor bogați <textual>, în atribuțele investirii unui voievod, 241.

R G, sigle ale unui atelier de la Brașov <s. XVII>, 556.
R K, sigle ale unui atelier de la Brașov (s. XVII), 559.
Racoviceanu Apostol, donator la bis. Valea Faurului (1838), 745.
Racovița <com. Racovița, j. Vilcea>: Bis. Sf. Nicolae și Sf. Paraschiva, 579—583; Matei din ~, 153; v și **Cetate**; **Mărul moșor**; **Moara Veche**.
Racoviță <Constantin> (Costandin Gehan; ~ Mihai; Costandin ~; Ion Costandin ~) voievod, domn al Țării Românești (1753—1756), menț., 25, 505; zidiri făcute în domnia lui, 52.
Racoviță Mihai, voievod domn al Țării Românești (1730—1731; 1741—1744), zidiri și cruci de piatră ridicate în domnia lui, 178, 439.
Racoviță Ștefan (Ion ~ Mihai ~), voievod, domn al Țării Românești (1764—1765), bis. din Deagu de Sus clădită în domnia lui, 326.
Rad... menț. în pomelnic la: *bis. Drăganu-Olteni* (s. XIX), 352; *bis. Titești* (1768—1769), 699.
Rad... menț. în pomelnicul postelnicelului Mihai la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
Rad... menț. printre ctitorii *vechii bis. Tuturor Sfinților*, la Șerbănești (c. 1780—1810), 676.
Rada, diaconeasa menț. lângă diaconul Dimitrie, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
Rada, diaconeasa, reprezentată într-un chip deosebit în pictura murală la bis. Ciocănăi (c. 1840), 128; v și **Rada**, menț. lângă Marin în pomelnicul lui Ioan Nedelea diaconul; v de asemenea, **Rada**, soția lui Marin diaconul.
Rada, diaconeasa, <soția> diaconului Marin din Bohari, donatoare la bis. Bohari (c. 1771—1781 ?), 46.
Rada, grafite <*diferite*>, la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293—294.
Rada, jupanița v **Colfescu Rada**.
Rada, menț. împreună cu Pătru, Barbu ș.a., <posibil soța lui Barbu>, la bis. Goranu (1815—1816), 424.
Rada, menț. împreună cu Pătru și Stana la bis. Goranu (1815—1816), 424.
Rada, menț. în pomelnic la: *bis. Albota* (c. 1806), 4; *bis. Cremenari* v **Rada**, probabil din fam. preotului Neașu duhovnicul; *bis. Cungrea* <*diferite*, posibil și din fam. lui Antonie Imanoil> (c. 1841), 227; *bis. Drăganu-Olteni* <*diferite*> (s. XIX), 352; *bis. Schitu* (m. 1840), 647; *bis. Titești* (1768—1769), 699.
Rada, menț. în pomelnicul diaconului Florea la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.

- Rada**, menț. în pomelnicul preotului Radu <Bercia> la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
- Rada**, menț. la bis. Luminile împreună cu Dobrin, Floarea ș.a. (1839), 467.
- Rada**, menț. lângă Antone la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Rada**, menț. lângă Antonie printre ajutători la bis. Recea (1805), 591.
- Rada**, menț. lângă Barbu la Urluiești (1734), 722.
- Rada**, menț. lângă Costandin la Rădăcinești (s. XVIII–XIX), 588.
- Rada**, menț. lângă Dumitru, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănai (m.c. 1840), 127.
- Rada**, menț. lângă Florea la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
- Rada**, menț. lângă Gheorghe la bis. Schitu (m. 1840), 647.
- Rada**, menț. lângă Gheorghie la Oarja (1814 ?), 487.
- Rada**, menț. lângă Ghinea la Fedeleșoiu (1732), 385.
- Rada**, menț. lângă Hristea la bis. Ciofringeni (c. 1822), 131.
- Rada**, menț. lângă Ion la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Rada**, menț. lângă Iordaiche la bis. Surpați (1829), 674.
- Rada** <diserite> menț. lângă Marin la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX) 352.
- Rada**, menț. lângă Marin (?), în pomelnicul lui Ioan Nedelea diaconul, la bis. Ciocănai (c. 1840), 127 ; v și **Rada**, diaconcasea.
- Rada**, menț. lângă Neagoe printre ctitori la bis. Deagu de Sus (1765–1782), 326–327.
- Rada**, menț. lângă Niague la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
- Rada**, menț. lângă Radu la bis. Cremenari (m.c. 1828), 220.
- Rada**, menț. lângă Stan <Gogliaz, din moșu Bărbosu>, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănai (m.c. 1840), 127.
- Rada**, menț. lângă Stroeie la bis. Găinușa (m. 1801), 405 ; v și **Enculescu**.
- Rada**, menț. lângă Șerban la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Rada**, menț. pe o cruce de piatră la : *Berislăvești* (1793–1794), 41 ; *Zărnești* (1718–1719), 768.
- Rada**, menț. printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Rada**, preoteasa menț. lângă ieromonahul Athanasie, la bis. Zorile, Costești (m. 1805–1806), 132.
- Rada**, preoteasă menț. lângă preotul Ioan la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
- Rada**, preoteasa menț. lângă preotul Nicolae în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Rada**, preoteasa <probabil soția> preotului Stan, menț. la bis. Albota (1848), 7.
- Rada**, preoteasa, <soția> preotului Ion, <probabil din fam. preotului Duminecă Mărescu>, menț. printre ctitori la bis. Cotu (1819–1820), 213, 214.
- Rada** <probabil din fam.> preotului Niacșu duhovnicul, menț. la bis. Cremenari (1828), 220.
- Rada**, soția lui Marin diaconul din fam. preotului Costandin, fiul diaconului Mihail, din moșu Bărbosu, menț. printre ctitori la bis. Ciocănai (1840), 126 ; v și **Rada**, diaconcasea.
- Radila**, <probabil, meșter>, se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (a. 1369), 286 ; v și **Radul**.
- Radoslav**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), 291.
- Radu** v **Budeșteanu** ; **Drăguțoiu** ; **Flocean** ; **Năeșan** ; **Olteanu** ; **Radu Marăscu** ; **Radul** ; **Vărzaru Răducanu**.
- Radu** <diserifi>, ajutători la bis. Recea (1805), 591.
- Radu**, călugărul, fiul Stăniei, contribuie la scrierea unei inscripții la Moșoaia (1741), 485.
- Radu**, ceauși, tatăl lui Nicolae vătaful, menț. la bis. Cremenari (m. 1828), 221.
- Radu**, dascăl din *Meculești*, *Pitești*, ctitor la bis. Glimbocu și bis. Toți Sfinții, *Pitești* (1808–1817), 415, 543–544.
- Radu**, diacon ctitor la bis. Ciorica, Uda (1830), 720.
- Radu**, diacon menț. în pomelnic la bis. Ciorica, Uda (m.c. 1830), 721.
- Radu**, diacon zugrav, fiul diaconului Șerban zugravul din Cimpulung, menț. la m-reă Brădet (1800), 76.
- Radu**, diacon zugrav la bis. Ruda (1780–1781), 613 ; v și **Radu**, preot zugrav din Urlueni ; **Radu**, zugrav, dascăl.
- Radu**, din Argeș v **Păunu**.
- Radu**, fiul preotului Mihail, grafit la bis. Ruda (c. 1796–1797), 622 ; probabil același cu **Radu**, grămătic.
- Radu**, fost mare armaș v **Radu Vărzaru**.
- Radu**, fratele lui Drăghici v **Budeșteanu**.
- Radu**, grafit la : bis. *Buna Vestire, Pitești* (s. XVIII), 507 ; *Biserica Domnească, C. de Argeș* (s. XVI–XVII ; XVII ? – XVIII), 294, 297 ; bis. *Ruda* (c. 1796–1797), 622 ; m-reă *Fedeleșciori* (c. 1770–1820), 373.
- Radu** (Radul), grămătic din Băl.ști (?), se semnează la m-reă Brădet (1667–1668), 78.
- Radu**, grămătic, fiul preotului Mihail, se semnează la bis. Ruda (c. 1796–1797), 614, 617, 626 ; probabil același cu **Radu**, fiul preotului Mihail.
- Radu**, logofăt din Stănești vinde moșie lui Toma diaconul (m. 1828), 665.
- Radu**, logofăt se semnează la m-reă Brădet (1710–1711), 80.
- Radu** mare comis v **Comăneanu**.
- Radu**, menț. în pomelnic la : bis. *Albota* <diserifi> (c. 1806), 4 ; bis. *Brălia din Deal* (1833), 63 ; bis. *Ciocănai* (c. 1840), 127 ;

- bis. Cremenari* <diferiți, posibil și din fam.> preotului Niacășu, duhovnic (1828), **220**; *bis. Drăganu-Olteni* (s. XIX), **352**; *bis. Mavrodolu, Pilești* (m.c. 1818), **516**; *bis. Miercani* (m.c. 1843), **473**; *bis. Schilu* <diferiți> (m. 1840), **647**.
- Radu**, menț. în pomelnicul Jianului la bis. Surpați (1829), **674**.
- Radu**, menț. în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (m.c. 1841), **419**.
- Radu**, menț. în pomelnicul lui Ioan Nedelea diaconul la bis. Ciocănăi (c. 1840), **127**.
- Radu**, menț. la bis. Albota (m. 184<.>), **5**.
- Radu**, menț. la bis. Drăganu-Olteni (1802—1803), **348**.
- Radu**, menț. la bis. Drăganu-Olteni (1845), **351**.
- Radu**, menț. la bis. Miercani (1834), **474**.
- Radu**, menț. la *indoelnice* (1746—1747), **4**.
- Radu**, menț. lângă Bălașa la bis. Lăunele de Sus (1798), **459**.
- Radu**, menț. lângă Catrina la bis. *Timplari*, Stoilești (m.c. 1829), **667**.
- Radu**, menț. lângă Despa printre ctitori la bis. Bărbălătești (1801), **28**.
- Radu**, menț. lângă Iana la bis. Bratia din Deal (m. 1833), **63**.
- Radu**, menț. lângă Iftinca printre ctitori la bis. Bărbălătești (1801), **28**.
- Radu**, menț. lângă Ilinca la bis. Ciofringeni (c. 1822), **131**.
- Radu**, menț. lângă Ilinca la Rădăcinești (s. XVIII—XIX), **588**.
- Radu**, menț. lângă Mariia la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), **585**.
- Radu**, menț. lângă Marina, în pomelnicul preotului Radu <Bercia>, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), **127**.
- Radu**, menț. lângă Mușa (1746—1747), la *indoelnice* **4**.
- Radu**, menț. lângă Nastassia, la Titești (c. 1700—1720), **708**.
- Radu**, menț. lângă Neacșa la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), **721**.
- Radu**, menț. lângă Neacșa la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **353**.
- Radu**, menț. lângă Păuna la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), **585**.
- Radu**, menț. lângă Rada la bis. Cremenari (m. 1828), **220**.
- Radu**, menț. lângă Safta la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), **14**.
- Radu**, menț. lângă Stanca la Deagu de Sus (1714), **332**.
- Radu**, menț. lângă Voica la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **353**.
- Radu**, menț. lângă Voica la Corbeni (m. 1775—1776), **180**.
- Radu**, menț. lângă Voica printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), **213**.
- Radu**, menț. lângă Zoița la bis. Vărzaru v **Vărzaru Răducanu**.
- Radu**, menț. pe o cruce de lemn la bis. *Telești*, Costești (1782—1783), **190**.
- Radu**, menț. pe o cruce de piatră la : *Bascov* (1802—1803), **10**; *Bradul Clocotici* (1777—1778), **56**; *Corbeni* (m. 1775—1776), **180**; *Cornăfel* (1733), **183**; *bis. Jiblea Veche* (m. 1817—1818), **442**; *Prosia* <diferiți> (1750—1751), **578**; *Tilești* (s. XIX), **706**; *Zărnești* (1718—1719), **767**.
- Radu**, menț. pe crucea funerară a preotului Stan, fiul preotului Udiște, la Albota (m. 1848), **7**.
- Radu**, menț. pe o cruce funerară la : *m-rea Brădet* (m. 1788—1789), **85**; *Vulpești* (m. 1848), **766**.
- Radu**, menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), **333**.
- Radu**, menț. printre ctitori la bis. Găujani (1792), **412**.
- Radu**, menț. printre ctitori la bis. Gorani (1841), **418**.
- Radu**, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), **484**.
- Radu**, menț. printre ctitorii unei fintini din matca Colmenei (1832), **29**.
- Radu**, menț. printre ctitorii vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), **107**.
- Radu**, meșter <lemnar>, lucrează împreună cu Matei meșterul la bis. Podu Broșteni, Costești (1798), **186**.
- Radu**, moștean din Moșoaia ș.a. dau jalbă la Divan pentru a nu fi rumâniți (1741), **485**.
- Radu**, nepotul diaconului Barbu „Comisaru”, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), **692**.
- Radu**, pomenit de un grafit la bis. Ruda (1797), **623**; v și **Radu**, grămatic.

- Radu, preot v Radu Bereioi ; Radu Merișan.
- Radu, preot donator, menț. pe o cruce de cult la Dăești (1826), 324.
- Radu (Radul), preot <fiul preotului Dragnea, soțul> preotesei Ioana, ctitor, portret mural la bis. Cochineștii de Sus (1794), 167, 168.
- Radu, preot, <fiul preotului Stan ?>, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Radu, preot menț. în pomelnic la bis. Cotu (c. 1820), 214.
- Radu, preot menț. în pomelnicul lui Manole și Dinu zugravi <de la Craiova>, la bis. Cîinenii Mici (c. 1808), 152.
- Radu, preot menț. lângă Ioana preoteasa la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
- Radu, preot menț. lângă preoteasa Mara la bis. Zorile, Costești (m. 1805—1806), 192.
- Radu, preot menț. lângă preoteasa Sta... la Corbeni (1775—1776), 180.
- Radu, preot menț. lângă preoteasa Stanca la bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840 ?), 416.
- Radu, preot menț. lângă preoteasa Stanca la bis. Sf. Voievozi, Pitești (c. 1845), 542.
- Radu, preot menț. pe o cruce de piatră la Titești (1726), 705.
- Radu, preot menț. pe o cruce funerară la bis. Zorile, Costești (m. 1807—1808), 193.
- Radu, preot menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Radu, preot-monah menț. pe o cruce de piatră la Băbuești (1728—1729), 13.
- Radu, preot, <probabil soțul> preotesei Oprea, menț. la bis. Bratia din Deal (1833), 63.
- Radu, preot zugrav din Urlueni, menț. la bis. Cochineștii de Sus (1787—1788), 169.
- Radu, se semnează la bis. Ruda (c. 1797), 614 ; v și Radu, grămătic.
- Radu, se semnează la bis. Ruda, într-un text de invocație simbolică (1797), 623 ; v și Radu, grămătic.
- Radu, tatăl lui Badea logofătul v Radu Șuiceanu.
- Radu, tatăl lui Ion, menț. la bis. Fețeni (m. 1834—1835), 389.
- Radu, voievod v Radu Mihnea ; Radu Paisie ; Radu cel Mare ; Radu de la Afumați.
- Radu, voievod <ercare> v Vlad cel Tânăr.
- Radu, zidar lucrează împreună cu Dragomir zidarul ș.a. la bis. Valea Danului (1811), 738.
- Radu, zugrav <dascăl, fiul lui> Mihai zugravul, lucrează la m-reă Brădet (1761), 74.
- Radu, zugrav <diferiți ?> semnează icoanele de la bis. Deagu de Sus, Hirsești, Ionești (1842—1846), 330, 429, 434.
- Radu Baanu (?), menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Radu Bereioi, preot fiul preotului Gligore Bercia, ctitor, portret mural la bis. Ciocă-năi (1840), 126—128.
- Radu Bodea, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Radu Buriaș v Iftenie Radu Buriaș.
- Radu Dragomir (?), fiul (?) Dragomirei (?) (1847 ?), menț. la *indoienice* 6.
- Radu Ma<răscu ?>, menț. printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
- Radu Merișan, preot menț. la bis. Lipia (c. 1808 ?), 462.
- Radu <Mihnea>, voievod domn al Țării Românești (1620—1623), fiul lui Mihnea <Turcitul> voievod, menț., 397.
- Radu Negru, voievod v Radul Negru.
- Radu <Paisie> (Petru ; Radul), voievod, domn al Țării Românești (1535—1545), menț. 678 ; portret mural la m-reă Argeșului, 244.
- Radu Stan, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- <Radu> Șerban (Șervan), voievod, domn al Țării Românești (1602—1610), tatăl lui Constantin Șerban voievod menț., 510 ; în identificare posibilă, 292.
- Radu Șuiceanu, tatăl lui Badea logofătul menț. la bis. Șuici (m. 1817), 681.
- Radu <Vârzaru>, fost mare armaș, soțul jupaniței Ioana <Rudeanu>, ctitor, portret mural la bis. Vârzaru (m. 1660—1809), 754—756 ; menț. pe o cruce de piatră la Borlești, 55 ; v și Costandin Vârzaru.
- Radu <cel Mare> (Ion Radu : ~ Radul), voievod, domn al Țării Românești (1495—1508), tatăl lui Radu de la Afumați voievod 241 ; portret mural, 244.
- Radu <de la Afumați> (Ioan Radul ; Radul), mare voievod, domn al Țării Românești și al Podunaviei (1522—1529), soțul

- doamnei Ruxanda, ctitor, portret, 233, 241, 244; războaiele lui cu turcii, dăruit <de Poartă Otomană> cu domnia țării, 241.
- Radu Goran Ion, diacon v **Goran Radu Ion**. Radul v și **Radul Firrrrn**; **Rătescu Radul**. Radul, ban <eroare> v **Balea (?)** <Vladul ?>, ban din Cocorăști.
- Radul, epitrop la bis. Ciinenii Mici v **Runcanu**. **Radul**, grafite <dișerite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293—294.
- Radul**, <probabil meșter> se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (a. 1369), 287; v și **Radila**.
- Radul**, menț. lângă Anca la *Simnicel*, Fedeleșoiu (1735), 386.
- Radul**, menț. lângă Neacșu la Albeștii Păminteni (1694), 1.
- Radul**, menț. lângă Tudora, pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715), 550.
- Radul**, menț. lângă Voica la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274.
- Radul** <dișerifi>, menț. pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715), 550.
- Radul**, menț. pe o cruce de piatră la: *Albota* (1703—1704), 6; *Ciinenii Mici* (1632), 150; *Fedeleșoiu* (1732), 385.
- Radul**, postelnic menț. pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715), 550.
- Radul**, preot din Rășinari, tatăl lui Stan și Iacov zugravi, menț. (m. 1761), 250.
- Radul, preot menț. la bis. Cochineștii de Sus v **Radu**, preot.
- Radul**, preot se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), 292.
- Radul**, se semnează pe un vas de cositor, de la Muzeul Județean, Pitești (s. XVII), 556.
- Radul, voievod v **Radu Paisie**; **Radu cel Mare**; **Radu de la Afumați**.
- Radul, voievod <eroare> v **Vladislav I Vlaicu**.
- Radul Basarab**, ctitor la Biserica Domnească, C. de Argeș (a. 1261) menț. la *falsuri* 2.
- Radul Firrrrn** <textual>, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 297.
- Radul Negru** (Radu vodă Negru) întiiul domn al țării (1290) *textual*, 277; fam., portret mural, 244: ctitor la Biserica Domnească, 277, 278; v și **Vladislav I Vlaicu**.
- Rafail**, ierodiacon, monah zugrav lucrează cu preotul Dragomir zugravul din Făgețel ș.a. (1768—1790), 369, 371, 694, 702; zugrăvește icoane, 609, 610; <eroare> **Pătru**, zugrav.
- Rafail, monah v **Slăvitescu**.
- Rafail**, monah menț. pe o cruce de piatră la m-reă Turnu (1844), 714.
- Rafail**, monah se semnează la m-reă Tutana (1771—1772), 719.
- Rafail, preot v și **Caragie Rusin**.
- Rafail**, preot menț. în pomelnic la bis. Cremenari (m. 1828), 220.
- Rafail, zugrav v **Rafail**, ierodiacon.
- Rafila**, menț. lângă Alicsandru la bis. Lumile (1780—1781), 464.
- Raleu (?)** menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Ranite v **Hranite**, zugrav.
- Răchilele de Jos** <com. Cocu, j. Argeș>: Bis. Adormirea, cartierul *Ciripani* 584; Fintina Gavăt, din Matca Cotmenci de la ~ 24.
- Răchilele de Sus** <com. Cocu, j. Argeș>: Bis. Sf. Gheorghe, 585—586.
- Rădăcinești** <com. Berislăvești, j. Vilcea>: Biserica veche, menț.; Bis. Sf. Voievozi, 587—588.
- Răducan**, postelnic fratele lui Dinu, <din fam. Slăvitescu ?>, portret mural la bis. Ruda (1780—1781), 612.
- Răducanu, fiul lui Gheorghie fost mare clucer de arie v **Vărzaru Răducanu**.
- Răducanu, fiul lui Panait postelnic v **Balotă Răducanu**.
- <Răsuceanu> Eftimie <fost> mare clucer, fratele preotului Spiridon Răsuceanu menț. la m-reă Fedeleșciori (d. 1838), 377.
- Răsuceanu Spiridon**, preot fratele lui Eftimie Răsuceanu fost mare clucer, piatra lui de mormint la m-reă Fedeleșciori (d. 1838), 377.
- Rășinaru** <Rășinari, com. suburb. a municipiului Sibiu>: Radu, preot din ~ 250.
- <Rătescu> Anca, <fiica> lui Gheorghie Rătescu mare clucer <de arie> portret mural la bis. *Popești*, Gălăești (d. 1751—1752), 409.

- ⟨Rătescu⟩ Andreia, fiul lui Barbu Rătescu, înhumat la bis. Rătești (m.d. 1733–1735), 589.
- Rătescu Barbu (Barbul Rătescul), fiul lui Dumitrașco slugerul, piatra lui de mormint la bis. Rătești (m.d. 1733–1735), 589.
- ⟨Rătescu⟩ Bălașa (Balașa), jupanița lui Toma ⟨Rătescu⟩ fost mare șetrar, portret mural la bis. Borlești și Popești, Gălăsești (d. 1751–1752; d. 1753–1800), 53, 409.
- ⟨Rătescu⟩ Catrina, fiica lui Gheorghe Rătescu mare clucer de arie, ctitoră, portret mural la bis. Popești, Gălăsești (1751–1752), 408–409.
- ⟨Rătescu⟩ Catrina, ⟨fiica⟩ lui Toma ⟨Rătescu⟩ fost mare șetrar, portret mural la bis. Borlești (d. 1753–1800 ?), 53.
- ⟨Rătescu⟩ Catrina, jupanița lui Enache Rătescu, ctitoră, portret mural la bis. Popești, Gălăsești (1751–1752), 408–409.
- ⟨Rătescu⟩ Costandin, ⟨fiul⟩ jupanului Toma ⟨Rătescu⟩ fost mare șetrar, portret mural la bis. Borlești și bis. Popești, Gălăsești (d. 1751–1752, d. 1753–1800), 53, 409.
- ⟨Rătescu⟩ Costandin, fiul lui Gheorghe Rătescu mare clucer de arie, portret mural la bis. Popești, Gălăsești (d. 1751–1752), 409.
- ⟨Rătescu⟩ Dospina, fiica lui Barbu Rătescu, înhumată la bis. Rătești (m.d. 1733–1735), 589.
- ⟨Rătescu⟩ Dumitrașco, slugerul, tatăl lui Barbu Rătescu, menț. la bis. Rătești (m.d. 1733–1735), 589.
- ⟨Rătescu⟩ Enache (Ianache), jupan tatăl lui Gheorghe și Toma Rătescu (m. 1751–1753), 52, 408; portret mural la bis. Popești, Gălăsești, 409.
- ⟨Rătescu⟩ Gheorghe, ⟨fiul⟩ lui Toma ⟨Rătescu⟩ fost mare șetrar, portret mural la bis. Borlești (d. 1753–1800 ?), 53, 409.
- Rătescu Gheorghe (Gheorghe Rătescul), mare clucer ⟨de arie⟩, fiul jupanului Enache Rătescu, soțul jupinsei Maria, ctitor, portret mural la bis. Popești, Gălăsești (1751–1752), 408–409; fost mare sluger 408.
- Rătescu Grigore, ctitor, înhumat la bis. Rătești (1840), 590.
- ⟨Rătescu⟩ Iliea, ⟨fiica⟩ lui Gheorghe Rătescu mare clucer ⟨de arie⟩, portret mural la bis. Popești, Gălăsești (d. 1751–1752), 409.
- ⟨Rătescu⟩ Joița, ⟨fiica⟩ lui Toma ⟨Rătescu⟩ fost mare șetrar, portret mural la bis. Borlești (d. 1752–1800 ?), 53.
- ⟨Rătescu⟩ Maria, ⟨fiica⟩ lui Toma ⟨Rătescu⟩ fost mare șetrar, portret mural la bis. Borlești (d. 1753–1800 ?), 53.
- ⟨Rătescu⟩ Marica, ⟨fiica⟩ lui Gheorghe Rătescu mare clucer ⟨de arie⟩, portret mural la bis. Popești, Gălăsești (d. 1751–1752), 409; v și Rătescu Maria.
- ⟨Rătescu⟩ Maria, fiica lui Barbu Rătescu, înhumată la bis. Rătești (m.d. 1733–1735), 589.
- ⟨Rătescu⟩ Maria, jupineasa lui Gheorghe Rătescu mare clucer ⟨de arie⟩, ctitoră, portret mural la bis. Popești, Gălăsești (1751–1752), 408–409.
- ⟨Rătescu⟩ Maria, menț. în pomelnic la bis. Popești, Gălăsești (1751), 408; probabil, aceeași cu Rătescu Marica.
- ⟨Rătescu⟩ Mihai, al doilea comis, fiul lui Barbu Rătescu, așează o lespede mormintală la bis. Rătești (d. 1733–1735), 589.
- ⟨Rătescu⟩ Radul, ⟨fiul⟩ lui Gheorghe Rătescu mare clucer ⟨de arie⟩, portret mural la bis. Popești, Gălăsești (d. 1751–1752), 409.
- ⟨Rătescu⟩ Safta, ⟨fiica⟩ lui Gheorghe Rătescu mare clucer ⟨de arie⟩, portret mural la bis. Popești, Gălăsești (d. 1751–1752), 409.
- ⟨Rătescu⟩ Safta, jupanița lui Costandin ⟨Rătescu⟩, portret mural la bis. Borlești (d. 1753–1800 ?), 53.
- ⟨Rătescu⟩ Toma, fiul lui Gheorghe Rătescu mare clucer ⟨de arie⟩, ctitor, portret mural la bis. Popești, Gălăsești (1751–1752), 408–409.
- Rătescu Toma (~ Rătescul), fost mare șetrar, fiul jupanului Enache Rătescu, soțul jupaniței Bălașa, ctitor, portret mural, donator la bis. Borlești și bis. Popești, Gălăsești (d. 1751 – m. 1800 ?), 52–54, 409.
- ⟨Rătescu⟩ Toma, jupan, ⟨fiul⟩ jupanului Costandin Rătescu și al jupaniței Safta, portret mural la bis. Borlești (d. 1753–1800 ?), 53.
- ⟨Rătescu⟩ Vitoric, fiica lui Barbu Rătescu, înhumată la bis. Rătești (m.d. 1733–1735), 589.
- Rătești (com. Rătești, j. Argeș): Bis. Sf. Nicolae, 589–590.
- războaie (răzmirițe), ale unui voievod cu turcii, 241; ~ austro-ruso-turce, 39, 277, 548, 631, 660; pace încheiată de ruși ⟨cu turcii⟩, după cel de al doilea război, 548.
- Recea (com. Recea, j. Argeș): Bis. Adormirea și Cuv. Paraschiva, din Recea de Sus, 591–598; cruce de piatră din cimitirul vechiului sat, 599.
- refaceri, reparații v meremet; zugrăveală.
- rege, (din dinastia scitică), menț. la falsuri, 20.
- Riza v și Arizan; Irizea; Rizea; Rizia.
- Riza, cojocar menț. lângă Zamfira la bis. Fețeni (1803), 383.
- Riza, menț. la bis. Buna Vestire, Pitești (c. 1820–1830), 509.
- Riza, preot, ⟨fiul⟩ lui Preda, soțul preotesei Dragomira, donator la bis. Cerșani (c. 1810), 125.
- Rizea, logofăt v Irizea.

Rizea, menț. pe o cruce de piatră la Oarja (1814 ?), 487.
 Rizea, menț. pe o cruce funerară la m-rea Brădet (m. 1788—1789), 85.
 Rizea Roșloru, ctitor la bis. Lăngești (1836), 457.
 Rizia, menț. lângă Ana la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
 Rijnoveanul Laurențiu, U., F., se semnează la m-rea Argeșului (1629), 245.
 Rimnleu <Vilcea> (Rimnec; Rimnic) <municipiu, j. Vilcea>: Episcopia Noului Severin, episcopi, 30, 226, 387, 545; ~ episcop cirmuitor al mitropoliei, 398; ~ moșie ■ Episcopiei la Dobrești, 342; ~ Ioan zugravul <dascăl de la ~>, 256, 741; v și Dumitru, grămatic din ~; Vlădescu Nica, fost mare serdar din ~.
 riu, luptă a unui voievod cu turcii la un ~ 241; ~ în hotarul unei fașe de teren dăruită la o mănăstire, 18.
 Robaia <com. Berislăvești, j. Vilcea>: Bis. Nașterea Maicii Domnului 600.
 Robaia, <com. Mușătești, j. Argeș>: Bis. Buna Vestire, 601; Schitul Robaia, Bis. Sf. Gheorghe, 602—604.
 Roclu <com. Rociu, j. Argeș>: Biserica Veche, menț.; Bis. Înălțarea Domnului, 605.
 Rokș (Kokș), de la Roman, menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la falsuri, 17.
 Roman (oraș din Moldova): Rokș, de la ~ menț. la falsuri 17.
 Roman Dumitru, donator la bis. Perișani (1806), 497.
 Roman Opre, donator la bis. Perișani (1806), 497.
 Roman Vlad v Vlad Roman.
 Rosia (Rossia) v Rusia.
 Roșloru v Rizea Roșloru.
 Roxanda v și Rucsanda; Rucsandra; Rusan-da; Ruxandra; Sanda.
 Roxanda, doamna lui Radu <de la Afumați>, voievod, portret mural de la m-rea Argeșului (1526), 244.
 Rucăr <com. Rucăr fost. j. Muscel; j. Argeș>: luptă a lui Radu de la Afumați, voievod, cu turcii la ~ 241.
 Rucsanda <diaconeasa> menț. lângă diaconul Duminecă, printre ctitori la bis. Titești (1760—1761), 697.
 Rucsanda, menț. în pomelnic la bis. Cungea (c. 1841), 227.
 Rucsanda, menț. lângă Costandin la bis. Ciinenii Mici (s. XIX ?), 144.
 Rucsanda, menț. lângă Ivan la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274.
 Ruda <com. Budești, j. Vilcea>: Bis. Sf. Voievozi, 606—631; ctitori, 611—612; înhumări la ~ în vremea lui Mihai Viteazul, 606—607; donatori la ~ 608; preoți menț. la ~ 607, 614, 616—618, 620—623, 626—629; grămăticii, logofeți se semnează la ~ 614, 616—617, 619,

622—624, 626—627; inscripții cu caracter memorial 625, 630—631;
 ~ v și Goran, preot; Mihail, preot din ~;
 ~ moșia la Bercioiu proprietatea unui egumen, 30;
 ~ dregători din ~ 397; mazili din ~ 624;
 ~ zăpadă căzută în luna martie la ~ 620; cutremur 615;
 ~ cruce de piatră la ~ 632.
 Rudeanu v și Caplea; Călinescu; Chirea; Dumitrana; Ivana; Ion; Neaga; Slăviteșcu; Stanca Rudeanu; Teodosie Rudeanu; Tudor Rudeanu.
 Rudeanu Costandin, menț. morții lui la bis. Ruda (m. 1776), 618.
 rugăciune, pentru invocarea nașterii unui copil 724.
 Ruginoasa <piriu la Bădiceni, j. Argeș>, moșie în hotar cu ~ 18.
 rumâni, încercare de rumânire a unor moșneni, 485.
 Runcanu Radul, episcop la bis. Ciinenii Mici (1733), 135.
 Runcianu Costin, tatăl lui Ion menț. la bis. Bleici (m. 1809), 44.
 <Runcianu> Ion, fiul lui Costin Runcianu, zugrăvește o cruce de cult de la bis. Bleici (1809), 44.
 Rusanda v și Roxanda; Rucsanda; Rucsandra; Ruxandra; Sanda.
 Rusanda, preoteasă menț. lângă preotul Tudoru printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
 Rusia (Rosia; Rusiia; Muscalul), <țară>: <administrația rusă în Țara Românească, în timpul războaielor ruso-turce>, 219, 277, 343, 720, 751, 754; v și Alexandru I Pavlovici; Ecaterina a II-a cea Mare; Nicolae I Pavlovici.
 Rusin, fost mare șetrar v Caragie.
 ruși, împărați, <țari> ai ~ <în timpul administrației în principate>, 60, 68, 210, 277, 342, 343, 430, 525, 720, 751, 754; ~ împărăteasă, 470;
 ~ fac pace cu turcii, după al doilea război, 548.
 <Ruxandra, soția lui Nicolae>, cojocarul, ctitoră la bis. Dobrești (d. 1832), 342.

S

S; SC; St; sigle ale unor meșteri și ateliere de la Brașov (s. XVII), 554—556, 558—559.
 Sabin v Ștefan Sabin.
 Safira v și Samăfira; Samfira; Sanfira; Zafira; Zamfira; Zanfira.
 Safira, menț. lângă Apostu, în pomelnicul lui Statie Lupu, la bis. Surpați (1829), 674.
 Safira, menț. lângă Stan la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
 Safira, menț. pe o cruce funerară la Biserica Domnească, C. de Argeș (m. 1796—1797), 314.

- Safta v Brătianu ; Drugănescu Safta ; Mănuși Safta.
- Safta, copila lui Gheorghe mare clucer (jupanița lui Costandin) v Rătescu Safta.
- Safta (Lisافتa), diaconița <soția> preotului Dumitru diaconul, ctitoră, portret mural la bis. Titești (1760–1769), 697–698.
- Safta, logofeteasa <soția> lui Marin logofătul, ctitoră la bis. Deagu de Sus (1782), 327.
- Safta, mama Saftai Brătianu v Sanda.
- Safta, menț. în pomelnic la : bis. Ciinenii Mici (c. 1758), 137 ; bis. Delureni (m.c. 1840), 337, v și Dănicel.
- Safta, menț. lângă Cîrstea, în pomelnicul Jianului, la bis. Surpați (1829), 674.
- Safta, menț. lângă Dumitru la Sălătrucu (1732), 634.
- Safta, menț. lângă Ion la bis. Bratia din Deal (m. 1833), 63.
- Safta, menț. lângă Ioan la bis. Mavrodolu, Pitești (c. 1818), 516.
- Safta, menț. lângă Ioan printre ctitori la bis. Ciinenii Mici (c. 1758), 138.
- Safta, menț. lângă Ion la bis. Bumbuești v Safta, probabil soția lui Ioan Mohan Moțoi.
- Safta, menț. lângă Marcu, în pomelnicul lui Tudorache <Enciulescu>, la bis. Gălnușa (1801), 405.
- Safta, menț. lângă Pandoli v Drugănescu Safta.
- Safta, menț. lângă Radu la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.
- Safta, menț. lângă Șarban, printre moștenii ctitori, la bis. Recea (1805), 591.
- Safta, menț. lângă Toma la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.
- Safta (Sathta), menț. lângă Tudor la Zărnești (1718–1719), 768.
- Safta, menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1795–1796), 456.
- Safta, preoteasa menț. în pomelnic la bis. Bădiceni, <posibil soția> preotului Avram (c. 1800), 19.
- Safta, <probabil soția> lui Ion <Mohan Moțoi>, menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106, 108.
- Safta, soția lui Costandin polcovnicul (și a lui Ion clucerul ; și a lui Pantazi Bălan) v Brătianu Safta.
- Safta <soția> lui Ion, fiul preotului Grigorie, menț. la Bratovești (c. 1829–1833), 68 ; v și Floarea, preoteasa.
- Safta, soția pitarului Costin v Tigveanu Safta.
- Safta, jupanița lui Ștefan mare clucer de arie v Balotă Safta.
- Safta, soția lui Sandu Biserică, ctitoră, portret mural la bis. Dingești (c. 1820), 341.
- Saftica, fiica lui Grigorie mare paharnic v Drugănescu Safta.
- Saka (dinastia scitică) din Lahor : regele Kuyula din ~ menț. la falsuri, 20.
- Salomila, menț. lângă Ștefan la Berislăvești, (1793–1794), 41.
- Salomila, monahie menț. lângă Tudor la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689–1714), 274.
- salvator, al bisericii și ban, menț. la falsuri, 18.
- Samăfira v și Samfira ; Samhira ; Sanfira ; Zafira ; Zamfira ; Zanfira.
- Samăfira, menț. în pomelnic la bis. Crementari (m. 1828), 220.
- Samen, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), 292.
- Samfir v și Sanfir.
- Samfir, menț. pe o cruce de piatră la Titești (s. XIX), 706.
- Samfira, menț., împreună cu Sandu Drujiă (?) la bis. Drujești, C. de Argeș <1793>, 272.
- Samfira, menț. lângă Apostu, în pomelnicul preotului Stație din Urluiești, la bis. Surpați (1829), 674.
- Samfira, menț. lângă Costandin la Jiblea Veche (1791–1792), 455.
- Samfira, menț. lângă Gheorghe la bis. Ciinenii Mici (s. XIX ?), 144.
- Samfira, menț. lângă Ioanu la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
- Samfira, menț. lângă Ion, printre ctitorii vechii bis. Tuturor Sfinților, la Șerbănești (c. 1780–1810), 676.
- Samfira, menț. lângă Matei la Jiblea Veche (1731), 439.
- Samfira, menț. lângă Petru printre ctitorii noi la bis. Bumbuești (c. 1816), 108.
- Samfira, menț. lângă Sandu, donatoare la bis. Teiu (1801), 695.
- Samfira, menț. lângă Stan la Jiblea Veche (1791–1792), 455.
- Samfira, menț. pe piatra de mormînt a lui Iorga <Bănică>, la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), 600.
- Samhira, preoteasa <soția> preotului Stație din Urluiești, menț. la bis. Surpați (1829), 674.
- Sanădu v și Sandu.
- Sanădu, preot menț. în pomelnic la bis. Schitu (1840), 647.
- Sanda v și Catana Sanda ; Roxanda ; Rucsanda ; Rucsandra ; Ruxandra ; Vlad Sanda.
- Sanda, diaconeasa menț. în pomelnic la bis. Ciorica, Uda (c. 1830), 721.
- Sanda, <din fam.> Saftai Brătianu, menț. la bis. Șuici (1827 ; m. 1844), 685, 690 ; <posibil eroare, în loc de Safta, n. Balotă>
- Sanda, fiica lui Panait postelnic v Balotă Sanda.
- Sanda, menț. lângă Andreiu printre ctitori la bis. Bărbălătești (1801), 28.
- Sanda, menț. lângă ctitorii din fam. Olănescu, la bis. Sinbotin (1807), 650.
- Sanda, menț. lângă Iarca la Corbeni (1775–1776), 180.
- Sanda, menț. lângă Ioan la Prodănești (1802), 577 ; v și Marin.

Sanda, menț. lângă Ion, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVII), 507.

Sanda, menț. lângă Ion (1746–1747), la *Indoielnice* 4.

Sanda, menț. lângă Vasile, ostenitoare la bis. Jiblea Veche (1836), 445.

Sanda, menț. lângă Voicu printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805–1806), 731.

Sanda, preoteasa menț. lângă preotul Ion, în pomelnicul lui Ion Cozma, la bis. Surpați (1829), 674.

Sandu v **Bucșănescu**; **Sandu Piteșteanu**.

Sandu, diacon menț. pe o cruce funerară la bis. Vilsănești (1826 ?), 763.

Sandu, diacon <pietrar> de la Jiblea scrie inscripția pe o cruce de piatră la Mlăceni (c. 1729), 479.

Sandu, din fam. lui Radu Năcșan, menț. împreună cu Anca la Stroești (1755–1756), 673.

Sandu, <din fam. Vărzaru ?>, menț. printre ajutători la bis. Vărzaru (c. 1809), 755.

Sandu (Sandul), fost mare paharnic v **Bucșănescu**.

Sandu, grafit la bis. Ruda (s. XVIII–XIX), 627.

Sandu, menț. în pomelnic la : bis. *Dîngești* (c. 1820), 340 ; v și **Sandu Biserică** ; bis. *Schitu* (1840), 647.

Sandu, menț. în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (c. 1841), 419.

Sandu, menț. la bis. Buna Vestire, Pitești (c. 1820–1830), 509.

Sandu, menț. lângă Gherghina, la *Telești*, Costești (1782–1783), 178.

Sandu, menț. lângă Mariia la Ceparii Pămînteni (d. 1751–1752), 116.

Sandu, menț. lângă Samfira, donator la bis. Teiu (1801), 695.

Sandu, menț. lângă Stancea la Recea (1828), 599.

Sandu <*diferiți*> menț. pe o cruce de lemn la bis. *Telești*, Costești (1782–1783), 190.

Sandu Biserică, boier soțul Safthei, ctitor, portret mural la bis. *Dîngești* (1820), 339–341.

Sandu Drujiă, (?) împreună cu Samfira ș.a. zugrăvesc altarul bis. Drujești, C de Argeș <1793>, 272.

Sandu Piteșteanu, contribuie la facerea unei chilii la m-reă Turnu (1843), 712.

Sandul, ajutător la bis. Recea (1805), 591.

Sandul, logofăt de vistierie (postelnic), v **Bucșănescu**.

Sanfir v și **Samfir**.

Sanfir (?) <din fam.> preotului Stan și a Maricăi, menț. la Cerbureni (m. 1729–1730), 124.

Sanfir, menț. lângă Dumitra la bis. Sf. Ilie, Pitești (1830), 526.

Sanfira v și **Samăfira** ; **Sanfira** ; **Zafira** ; **Zamfira** ; **Zanfira**.

Sanfira, diaconeasa menț. lângă Ioan diaconul la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.

Sanfira, menț. la bis. Albota (m. 184<.>), 5

Sanfira, menț. lângă Marin la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

Sanfira, menț. lângă Mihăilă la bis. *Telești*, Costești (1782–1783), 190.

Sanfira, menț. lângă Petriia la bis. Scăueni (1798), 637.

Sanfira, menț. pe crucea funerară a preotului Stan <fiul> preotului Udriște, la Albota (m. 1848), 7.

Sanfira, preoteasa menț. lângă preotul Manea la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.

Sanfira, <probabil soția> lui Petre, menț. la bis. Sf. Voievozi, Pitești (c. 1845), 542.

sangeacuri, turcești angajate în luptă cu un voievod român 241.

Sasu (?) (Saeu), menț. lângă Mariia la Corbeni (m. 1775–1776), 180.

sat menț., 59, 306, 426, 566, 690 ; ~ oraș <*textual*>, 513 ; ~ dăruite de un voievod la ctitoria sa, 232 ; ~ moșie a episcopiei 342 ; moșie a ctitorilor unei biserici, 343 ; v și moșie ;

~ dintr-un județ, fugite ; dăjdiile plătite de un fost mare dregător, 485 ;

~ locuitori din ~ 453, 744, 762 ; pietrar dintr-un ~ 120 ;

~ pe un riu, lupte cu turcii la ~ 241.

Sava, doamna v **Suțu Sava**.

Sava, ctitor la Schitul Robaia v **Sava**, șufarul.

Sava, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 294.

Sava (?), grafit la m-reă Fedeleșciori (s. XVIII), 379.

Sava, meșter <pietrar> scrie inscripția pe o cruce la Borlești (1660), 55.

Sava, menț. pe o cruce de piatră la Corbeni (m. 1775–1776), 180.

Sava, schimnic, de neam „slavean”, reînțeimează cu Theodosie ieromonahul obștea Schitului Stinișoara (1807 ; m. 1846), 660.

Sava <șufarul>, ctitor al vechiului Schit Robaia (<1644> ; m. 1848), 602.

Saveiotes v **Teodosie**.

Savu Dărădălan din Sălătrucu, ostenitor la m-reă Văleni (1824), 752.

Sălătrucel <com. Sălătrucel, j. Vilcea> : Biserica veche, menț. ; Bis. Sf. Voievozi 633.

Sălătrucu (Sălitrucu), <com. Sălătrucu, j. Argeș> : Bis. Sf. Ioan și Sf. Nicolae, din *Sălătrucu de Sus*, 634 ; Bis. Sf. Nicolae și Sf. Ioan, din *Sălătrucu de Jos*, 635 ; v și **Savu Dărădălan** din ~ 752.

Sălișteanu Ion (Ioan Săliștanu), ctitor, portret mural la bis. Cremenari (1828), 219, 221.

<**Sălișteanu**> **Iona**, <soția lui> Preda Sălișteanu, portret mural la bis. Cremenari (1820), 221.

Sălișteanu Preda, <soțul> Ionei Sălișteanu, portret mural la bis. Cremenari (1828), 221.

- săliște v siliste.
- Sălitrucu v Sălătrucu.
- sărbători, recomandări pentru pomenirea unui ctitor la ~ 344.
- sărindare, 296: v. și liturghii.
- Scanavi Maria, doamna v Mavrogheni Maria.
- scară, a bisericii unei ctitorii domnești refăcută 234.
- Scarlat v Drugănescu Scarlat.
- Scarlat, menț. în pomelnic la bis. Delureni (m.c. 1840), 337; v și Dănicel.
- Scarlat, voievod v Ghica Alexandru Scarlat; ~ Scarlat.
- scaun, al țării (al strămoșilor), domn înscăunat în ~ 234, 510; ~ al episcopiei ~ 235, 243.
- Scăueni <com. Berislăvești, j. Vilcea>: Bis. Buna Vestire și Sf. Nicolae (fostul Schit Scăueni), 636—644.
- Schaudt Andrei v Șaudt Andrei.
- schimonah, menț. 19, 131; ~ de neam „slavean”, stareț, reîntemeiază obștea unui schit, 660; ctitor, 751; ~ fost egumen, piatra lui funerară, 243.
- schimonachie, stareță, ctitoră la o mănăstire, 751.
- shiptru, dăruit de turci unui voievod, 241.
- schit: menț., 88, 91, 348, 632, 633, 726; ~ deteriorate, părăsite, reîntemeiate, 87, 602, 660; ~ arse, deteriorate în timpul războaielor turcilor cu austriei, 39, 660; ~ refaceri ale unor ~ 725, 751; zid de împrejmuire a unui ~ isprăvit prin grija egumenului, 34; ~ danie a unui mitropolit la un ~ 365; a unor clerici la ~ 91, 603; ~ a unui dregător, ctitor, 39; ~ moșii ale unor ~ 602; ~ epistat al unui ~ 546; purtători de grijă la ~ 751; cișmea a unui ~ 87; v și biserici; mănăstiri; stareț; stareță.
- Schitu <com. Nicolae Bălcescu, j. Vilcea>: Bis. Schitu, 645—647.
- Schitu Duculești, cartier v Ciofringeni.
- Schitul: Bascovele v Ursoala; Bădiceni v Mălureni; Beștelei; Trivalea v Pitești.
- scriitor german, se semnează la o ctitorie domnească, 251.
- Scutara Nica, vameș ostenitor la bis. Ciinenii Mici (1733), 135.
- Sebeș (Sebessu) <oraș, j. Alba>: Oprea Dadulen <din> ~ 426.
- Sebișu, sat <în Transilvania>: Achim din ~ 270.
- sediu, al episcopiei v scaun.
- senator, francez (secretar de legăție) se semnează la o ctitorie domnească, 251.
- Serafima, monahie menț. în pomelnic la bis. Șuici (c. 1820—1830), 638.
- <Serbia, țară>, despoți ai ~ 244; menț. la falsuri, 9.
- serdar (sărdar) ctitor, 712; fost mare ~ ctitor, 660.
- Serezli v Gheorghe Serezli.
- Serghe (?), menț. lângă Iliina, printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- sete, lucru cu ~ menț. într-o inscripție de invocatie simbolică, 231.
- Sevastița, doamna v Suțu Sava.
- sfințire a unor biserici, 216, 636; v și tirnosire.
- Sfântul (Munte Atone) ? mitropolit închinător la ~ 545.
- Sibianul v Artz .. (?) Andrei.
- Sibiceanu, menț. în pomelnic la bis. Bascovele (c. 1795), 11.
- Sibiceanu Dobra, donatoare la bis. Luminile, familie (c. 1839), 465.
- Sibiceanu Dobrin, donator la bis. Luminile, familie (1839), 466.
- Sibiu (Hermannstadt; Sibiu), <municipiu, j. Sibiu>: meșteri de clopote din ~ 258, 260, 261, 277, 664, 743; Traugott Leutschaft meșter din ~ 752; Andrei Artz.. (?) din ~ se semnează la m-reă Argeșului, 244; Luka, episcop de ~ menț. la falsuri, 15.
- Slea, menț. lângă Moisi printre ctitori la bis. Ciofringeni (1816), 130.
- Slea, menț. printre ctitori la bis. Ciofringeni (1816), 130.
- sigle, de meșteri v inițiale.
- siliște (săliște) menț., 13; ~ de casă dăruită la un lăcaș, 579.
- Silvestru, arhidiacon donator la bis. Valea Danului (1797), 741.
- Silvestru, egumen, arhimandrit al m-rii Cotmeana, donator (1813), 202.
- Sima, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (1773—1774), 302.
- Sima, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (1773...1801), 302.
- Sima, ispravnic la Schitul Buliga v Buliga Sima.
- Sima, menț. în pomelnic la bis. Dîngești (c. 1820), 340.
- Sima, menț. lângă Maria la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Sima, menț. lângă Mărgărit, în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Sima, menț. lângă Neacșu, printre ctitorii vechi, la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 107.
- Sima, menț. pe o cruce de piatră la: Cornăfel (1733), 183; Fedeleșoiu (1732), 385; Jiblea Veche (1735—1741), 452.
- Sima, ostenitor la ridicarea unei cruci de piatră la Băbuești (1728—1729), 13.
- Sima, zugrav lucrează împreună cu Ranite ș.a. zugravi la m-reă Fedeleșciori (c. 1702—1710), 368.
- Simeon v și Simionu.
- Simeon, menț. împreună cu Crăciun, Gheorghe ș.a. la bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon, Pitești (c. 1830—1840), 528.
- Simeon, menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1795—1796), 456.
- Simeoni, menț. lângă Anastasia la bis. Cungea (m. 1838), 230.
- Simidreni v Curtea de Argeș.

Simion v. **Poplesan**.

Simion, județul din Pitești v **Cocoșolu**.

Simionu, fiul lui Costandin Matei Bulegi v **Bulegi (?) Simionu**.

Simion, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVIII), 507.

Simionu, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.

* **Simniceel** <în toponimie> v **Fedeleşolu**.

Simon, fiul lui Barbu v **Dăguțescu Simon**.

Simziiana v și **Sinziana**.

Simziiana, jupineasa v **Moțoc Simziiana**.

Simziiana (Simziiana), menț. lângă Gheorghie printre ctitori la bis. Bumbuești (m. 1816), 106, 108.

Sinbotin <com. Dăești, j. Vilcea>: Bis. Intrarea în Biserică și Sf. Grigore Deacopolitul 648—652.

Sinziana, menț. lângă Neagoe la bis. Surpați (1829), 674.

Sirbu Dumitru, menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.

Slamna, menț. printre ctitori la bis. Bărbălatești (1801), 28.

Slatina <oraș, j. Olt>: luptă a lui Radu de la Afumați, cu turcii la ~ 241.

Slătioarele <com. Băbana, j. Argeș>: Bis. Cuv. Paraschiva și Adormirea (cf. Lista... nr. 8).

Slăvescu Costia, menț. printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.

Slăvitescu (?) v și **Anghel**; **Diinu**; **Niașa**; **Răducan**; **Stanca**.

Slăvitescu Rafail, monah, <fiul lui Udrea Slăvitescu căpitanul>, portret mural la bis. Ruda (m. 1780—1781), 612.

Slobozia Domnească: Stan din ~ se semnează la m-rea Tutana, 718.

slobozie, acordată în Divan unor moșteni „de la mic pină la mare”, pentru a nu fi rumâniți, 485.

sluger, menț., 589; ~ fost mare, menț., 436; ctitor, 408, 533.

slugereasă (sulgeriasă), ctitoră, portret mural, 537—538.

slujbe, politicești; mare clucer <impovărat> de ~ 309.

slujitor, preot ~ la o biserică, 579; v și **preoți**.

slujitori, ai domniei menț. într-o invocație simbolică, la o ctitorie domnească, 231.

slujnică, portret mural la o biserică 698.

Smaranda v și **Manda**; **Smărănda**; **Zmaranda**; **Zmărănda**.

Smaranda, menț. la bis. Mavrodolu, Pitești v **Mavrodolu Smaranda**.

Smaranda, menț. lângă Manole la bis. Mavrodolu, Pitești (m.c. 1818), 516.

Smaranda, preoteasa menț. lângă preotul Florea la Bratovești (c. 1829—1833), 68.

Smaranda, preoteasa, <probabil soția> preotului Șerban, menț. la Bascov (1802—1803) 10.

Smaranda (n. Cozmescu), preoteasa, soția preotului Șarban, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1800), 153.

Smărănda, menț. lângă Costandin printre ctitori la bis. Bărbălatești (1801), 28.

Smărănda, menț. lângă Dobrin la bis. Răchitele de Sus (c. 1829), 585.

Soare <diferiți>, menț. lângă Nedelca la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

Soare, menț. lângă Păuna la Deagu de Sus (1714), 332.

Soare, menț. lângă Tudora, în pomelnicul lui Ioan Nedelea diaconul, la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.

Soare, menț. pe o cruce de piatră la: **Sălătrucu** (1732), 634; **Zărnești** (1718—1719), 767.

Socolescu Nicolae, contribuie la facerea unei chilii la m-rea Turnu (1843), 712.

Sofi(a), monahie, menț. pe o evanghelie dăruită la bis. Șuici (1834), 686.

Sofica, menț. lângă Iane, din fam. Saftai Brătianu (m. 1844), 689.

Sofica, menț. lângă Matei la Jiblea Veche (1791—1792), 455.

Sofila, menț. lângă Nedelia, în pomelnicul postelnicului Ioan, la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.

Soflica, menț. lângă Dumitru la Urluiești (1734), 722.

Sofilia, menț. la bis. Cungrea (1838), 230.

Sofronia, monahie v **Stana**, doamna.

Sofronie, arhimandrit al m-rii Cozia, ctitor la m-rea Cotmeana (1777), 198.

Sofronie, egumen al m-rii Cozia (1413), 258.

soli, turci trimiși de sultan, taie capul domnului țării 625.

Solomon, <personajul biblic>, menț. într-un formular deosebit, la m-rea Berislăvești (1762), 34.

Soltana v și **Sultana**.

Soltana, menț. pe o evanghelie dăruită la bis. Șuici (1834), 686.

Sora, diaconeasa menț. lângă diaconul Mihai, în pomelnicul postelnicului Mihai, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.

Sora, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.

Sora, jupineasa lui Mitrea mare șufar, ctitoră la bis. Bohari (1641), 45.

Sora, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.

Sora, menț. lângă Dumitru la Berislăvești (1793—1794), 41.

Sora, menț. lângă Necolae la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.

Sora, menț. lângă Stan la Șuici (1736—1737), 679.

Sora, menț. lângă Șerban la Corbeni (1733), 183.

Sora, menț. pe o cruce funerară la bis. Jiblea Veche (m. 1829), 443.

Sorica, menț. lângă Ioan la bis. Jiblea Veche (1817—1818), 442.

Sotanca, soția lui Răducanu v **Balotă Sotanca**, (**Sotir**), banul (sau șeful) bisericii din Ungaria. menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la *falsuri*, 18.

- spălarea zugrăvelii unei ctitorii domnești
v zugrăveală.
- spătar, ctitor, 45; ~ fost mare menț., 396,
724; ~ mare în Divan, 485.
- Spirea, menț. funerară la bis. Sf. Treime,
Pitești (m. 1828), 531.
- Spiridon, preot v Răsuceanu.
- Spiridonl <com. Cotmeana, j. Argeș>: Bis.
Sf. Nicolae (cf. Lista... nr. 9).
- Sștefan Basarab v Cantacuzino Ștefan.
- Sta... menț. în pomelnicul lui Ioan Nedelea
la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Sta... menț. lângă Bota în pomelnic la bis.
Surpați (d. 1830), 674.
- Sta... menț. lângă Nicolae în pomelnic la bis.
Surpați (d. 1830), 674.
- Sta... preoteasa menț. lângă preotul Radu,
la Corbeni (1775–1776), 180.
- Stan v și Radu Stan; Stăni; Stănie.
- Stan, ajutător la bis. Lăngești (1836), 457.
- Stan, diacon (?) donator la bis. Telești, Cos-
tești (1772–1773), 188.
- (Stan, din Cîmpulung ?, menț. pe o cruce de
piatră la Birlogu) (1642), 42.
- Stan, din Slobozia Domnească, se semnează
la m-reă Tutana (1739–1740), 718.
- Stan, <diferiți> donatori la bis. Telești, Cos-
tești (1772–1773), 188.
- Stan, donator la bis. Telești, Costești (1772–
1773), 189.
- Stan, grafit la bis. Ruda (s. XVIII–XIX),
628.
- Stan, grafit <diferite>, la Biserica Dom-
nească, C. de Argeș (s. XVI–XVII),
293–294.
- Stan, grămatic, grafit la Biserica Domnească,
C. de Argeș (s. XVI–XVII), 293.
- Stan, <grămatic> la Biserica Domnească, C.
de Argeș, alege pe Manea <grămatic, ca
paraclisiarh> aici (s. XVI), 291.
- Stan, menț. în pomelnic la: bis. Cungrea
(c. 1841), 227; bis. Timplari, Stoilești
(m.c. 1829), 667.
- Stan... menț. în pomelnicul lui Ioan Nedelea
diaconul la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.
- Stan, menț. în pomelnicul preotului Statie
din Urluiești, la bis. Surpați (m. 1829),
674.
- Stan <diferiți>, menț. la bis. Drăganu-Olteni
(1845), 351.
- S(ta)n (?) menț. lângă Ana la Cornățel (1733),
183.
- Stan, menț. lângă Anca (?) la vechea bis.
Duminica Sfinților, de la Băiașu (c. 1700–
1720), 21.
- Stan, menț. lângă Cherața, la bis. Ciinenii
Mici (c. 1735–1760), 136.
- Stan, menț. lângă Ilinca la bis. Răchițele de
Sus (c. 1829), 585.
- Stan, menț. lângă Ilinca printre ctitori la bis.
Cotu (1819–1820), 213.
- Stan, menț. lângă Iona la Corbeni (1775–
1776), 180.
- Stan, menț. lângă Mușa la Zărnești (1718–
1719), 768.
- Stan, menț. lângă Pirvana (?) grafit la Bise-
rica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–
XVII), 294.
- Stan, menț. lângă Safira la bis. Drăganu-Olteni
(s. XIX), 353.
- Stan, menț. lângă Samfira la Jiblea Veche
(1791–1792), 455.
- Stan, menț. lângă Sora la Șuici (1736–1737),
679.
- Stan, menț. lângă Stanca la bis. Drăganu-
Olteni (s. XIX), 353.
- Stan, menț. lângă Stancea, în pomelnicul
diaconului Florea, la bis. Ciocănăi (m.c.
1840), 127.
- Stan <diferiți>, menț. lângă Voica la bis.
Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Stan, menț. lângă Voica la bis. Drăganu-Olteni
(1802–1803), 348.
- Stan, menț. pe ■ cruce de piatră la: Albota
(1703–1704), ■; Corbeni (m. 1775–1776),
180; Jiblea Veche (1731), 439; Proșia
(1750–1751), 578; Șuici (1736–1737),
679; Zărnești <diferiți> (1718–1719),
768.
- Stan, menț. pe o stelă de piatră la Căpăți-
neni Pămînteni (s. XVIII), 110.
- Stan, menț. printre ctitori la bis. Bărbălă-
tești (1801), 28.
- Stan <diferiți>, menț. printre ctitori la bis.
Moșoaia (1806), 484.
- Stan, menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii
(1805–1806), 731.
- Stan (?) menț. printre megieșii ctitori la bis.
Humele (1830), 430.
- Stan, ostenitor la ridicarea unei cruci de piatră
la Zărnești (1718–1719), 767.
- Stan, postelnic din Vața v Stan, zugrav.
- Stan, preot donator la bis. Telești, Costești
(1772–1773), 188.
- Stan, preot, <fiul> preotului Udriște, <pro-
babil soțul> preotesei Rada, donator la
bis. Albota (184<.> – m. 1848), ■; menț.
pe o cruce funerară, 7.
- Stan, preot menț. în pomelnic la bis. Ciocă-
năi (c. 1840), 127.
- St<an, preot ?> menț. la bis. Glimbocu
(1834 ?), 416.
- Stan, preot menț. lângă Dumitra (?) la bis.
Cremenari (m. 1828), 220.
- Stan, ? preot menț. lângă Ilinca preoteasa
la Berislăvești (1793–1794), 41.
- Stan, preot menț. lângă Ioana preoteasa la bis.
Glimbocu (c. 1820–1840 ?), 416.
- Stan, preot menț. lângă Marica – <probabil
soția sa>, la Cerbureni (1729–1730), 124.
- Stan, preot menț. lângă Rada preoteasa v
Stan, preot fiul preotului Udriște.
- Stan, preot menț. printre ctitori la bis. Moșoaia
(1806), 484.
- Stan, preot menț. printre ctitorii vechi la bis.
Bumbuești (m.c. 1816), 107.
- Stan, preot <pietrar> scrie inscripția pe o cruce
la Ciinenii Mici (1632), 150.
- Stan, preot tatăl preotului Radu v Stan
Fărchezu.

- Stan, <probabil pietrar>, menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1786—1787), 441.
- Stan, zugrav din Burdea v Stan Popazul (?).
- Stan, zugrav fratele lui Iacov zugravul menț. la M-rea Argeșului (1761), 250.
- Stan, zugrav postelnic din Vața, lucrează împreună cu Costandin zugravul <din Argeș ?>, la bis. Ciocănai (1840), 126, 129.
- Stan Fărchezu (Săstan), preot, <tatăl preotului Radu ?>, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Stan Gogilaz (Stanu), tatăl diaconului Florea, din moșu Bărbosu, menț. la bis. Ciocănai (m. 1840), 126—127.
- Stan P<opa>zul (?) zugrav de icoane, din Burdea, menț. la bis. Podu Broșteni Costești (1836), 185.
- Stan cel Mare, se semnează la bis. Ruda (1808), 623.
- Stana v și Fulk Stana (?); Ivănescu Stana; Stăna.
- Stana, <din fam. lui> Radu Năcșan, menț. împreună cu Pirvu, Ioana și copiii lor la Stroești (1755—1756), 673.
- Stana (Sofronia monahia), fiica lui Neagoe Basarab voievod, doamna voievodului Ștefăniță, al Moldovei (1526, m. 1531), 242; portret mural, 244.
- Stana, fiica jupanului Arsenie menț. la Budeasa Mare (1647), 104.
- Stana, fiica preotului Stan și a Maricăi, menț. la Cerbureni (1729—1730), 124.
- Stana, <fiica> preotului Stroe și a preotesei Stana, portret mural la bis. Găleşești (c. 1786—1787), 411.
- Stana, grafite <diferite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Stana, grafite <diferite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 295, 297.
- Stana, menț. în pomelnic la : bis. Ciocănai, (c. 1840), 127; bis. Delureni (m.c. 1840), 337 v și Dănilcel; bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Stana, <diferite> menț. în pomelnicul lui Ion Cozma la bis. Surpați (1829), 674.
- Stana, menț. la bis. Corbii din Vale (s. XVIII—XIX), 181.
- Stana, menț. lângă Călin printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), 213.
- Stana, menț. lângă Costandin la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Stana, menț. lângă Crăciun pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul județean (1714—1715), 529.
- Stana, menț. lângă Dumitru la Jiblea Veche (1735—1741), 452.
- Stana, menț. lângă Eftenie la Bradu Clocotici (1777—1778), 56.
- Stana, menț. lângă Elarie printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Stana, (?) menț. lângă Ion la Jiblea Veche (s. XVIII), 440.
- Stana, menț. lângă Ion, la *vechea bis. Duminica Sfinților*, de la Băiașu (c. 1700—1720), 21.
- Stana, menț. lângă Iordache la Cornățel (1733), 183.
- Stana, menț. lângă Iosif printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Stana, menț. lângă Lefterie la bis. Cîinenii Mici (c. 1758), 137.
- Stana, menț. lângă Marin, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
- Stana, menț. lângă Marin la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
- Stana, menț. lângă Matei printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Stana, menț. lângă Mărin la bis. Filfani (1776—1777), 392; v și Dumitrașcu.
- Stana, menț. lângă Mihai la Corbeni (1775—1776), 180.
- Stana, menț. lângă Mitrea la Zărnești (1718—1719), 768.
- Stana, menț. lângă Niacșu la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
- Stana, menț. lângă Pană la bis. Zorile, Costești (1805—1806), 192.
- Stana, menț. lângă Pătru la bis. Dedulești (1838), 335.
- Stana, menț. lângă Pătru la bis. Goranu (1815—1816), 424.
- Stana, menț. lângă Preda, printre ajutători la bis. Recea (1805), 591.
- Stana, menț. lângă Stoica la bis. Cotmeana, Stolnici (1731—1732 ?), 211.
- Stana, menț. lângă Șandru la Corbeni (m. 1775—1776), 180.
- Stana, menț. lângă Tatul la Zărnești (1718—1719), 768.
- Stana, menț. lângă Tudor la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Stana, menț. lângă Vasilie la Oarja (1814 ?), 487.
- Stana, menț. lângă Vlaicu la Zărnești (1718—1719), 767.
- Stana, menț. lângă Vlaicul preotul la Deagu de Sus (1714), 332.
- Stana, menț. pe o cruce de lemn la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.
- Stana, menț. pe o cruce de piatră la : Cîinenii Mici (1632), 150; Costești-Vîlsan (1789 ? — 1790 ?), 196; Zărnești <diferite> (1718—1719), 767—768.
- Stana, preoteasa menț. lângă preotul Andrei la bis. Surpați (1829), 674.
- Stana, preoteasa menț. lângă preotul Ioan, donatoare la m-rea Stinișoara (1808), 663.
- Stana, preoteasa menț. lângă preotul Ioan la bis. Braniștea (1802), 57.
- Stana, preoteasa menț. lângă preotul Matthei la bis. Bascovele (c. 1795), 11.
- Stana, preoteasa menț. lângă preotul Nițu, în pomelnicul Jianului, la bis. Surpați (1829), 674.
- Stana, preoteasa menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.

- Stana, preoteasa, <soția> preotului Stroe <fiul preotului Dobre>, portret mural la bis. Găleşești (c. 1786—1787), fam., 411.
- Stana, soția lui Flora, din moșu Radu Goran Ion v Ivănescu.
- Stana, <soția> lui Iftenie, fam., portret mural la bis. Vătășești (c. 1803—1805), 760.
- Stanăa, menț. pe o cruce de piatră la Berislăvești (1793—1794), 41.
- Stanăca v și Stanca.
- Stanăca, menț. în pomelnic la bis. Cotu (c. 1820), 214.
- Stanăca, menț. lângă Cozma, în pomelnicul lui Ion Cozma, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Stanăca <diferite>, menț. lângă Dumitru la bis. Cremenari (m. 1828), 220.
- Stanăcea (?), menț. pe o cruce funerară de la bis. Cremenari (m.c. 1838 ?), 225.
- Stanăciu v și Stancu.
- Stanăclu (?), menț. pe o cruce de piatră la Bratovești (1777—1778), 67.
- Stanca v și Balotă Sotanca.
- Stanca, diaconeasa v și Popescu Stanca.
- Stanca, diaconeasa menț. lângă diaconul Cîrstea la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
- Stanca, diaconeasa menț. lângă diaconul Costandin, în pomelnicul lui Ioniță Ion Graure, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Stanca, diaconeasa menț. lângă diaconul Toma la bis. Tîmplari, Stoilești (m.c. 1829), 667.
- Stanca, diaconița, <probabil din fam.> diaconului Barbu „Comisaru”, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), 692.
- Stanca, fiica lui Balea (?) <Vladul ?> ban din Cocorăști v Stanca Rudeanu.
- Stanca, fiica lui Boul (Radul) ban <eroare> v Stanca Rudeanu.
- Stanca, fiica preotului Stan și a Maricăi menț. la Curbureni (1729—1730), 124.
- Stanca, grafite <diferite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293—294.
- Stanca, jupanița lui Teodosie mare spătar v Stanca Rudeanu.
- Stanca, jupîneasa jupanului Nicolae v Olănescu Stanca.
- Stanca, mama lui Chirca v Stanca Rudeanu.
- Stanca, menț. în pomelnic la : bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352 ; bis. Glîmbocu (c. 1820—1840 ?), 416 ; bis. Schitu (m. 1840), 647.
- Stanca, menț. în pomelnicul Jianului la bis. Surpați (1829), 674.
- Stanca, menț. într-o inscripție de la bis. Gîltofani, la Muzeul Bălcești, probabil soția preotului Ion (s. XVIII), 23.
- Stanca, menț. la bis. Ciinenii Mici (1758), 140.
- Stanca, menț. lângă Bucur (?) la Corbeni (m. 1775—1776), 180.
- Stanca, menț. lângă Cîrstea la bis. Jiblea Veche (s. XIX), 444.
- Stanca, menț. lângă Costandin la Jiblea Veche (1778—1779), 454.
- Stanca, menț. lângă Dumitru la bis. Bratia din Deal (1833), 63.
- Stanca, menț. lângă Dumitru printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Stanca, menț. lângă Ioan la bis. Schitu (1840), 647.
- Stanca, menț. lângă Ion, în pomelnicul lui Statie Lupu, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
- Stanca, menț. lângă Ion la Berislăvești (1793—1794), 41.
- Stanca, menț. lângă Ion la bis. Valea Iașului (s. XIX), 747 ; v și Iordan.
- Stanca, menț. lângă Iordan la bis. Bratia din Deal (m. 1833), 63.
- Stanca, menț. lângă Marin la Bradu Clocotici (1777—1778), 56.
- Stanca, menț. lângă Matei la bis. Costești-Vîlsan (1805), 196.
- Stanca, menț. lângă Matei la bis. Flămînzești, C. de Argeș (1805), 317 ; probabil aceeași cu Stanca, menț. lângă Matei, la bis. Valea Iașului ; v și Alisandru ; Ioan.
- Stanca, menț. lângă Matei la bis. Poienari (1805), 563.
- Stanca, menț. lângă Matei la bis. Valea Iașului (1801), 718 ; probabil aceeași cu Stanca, menț. lângă Matei la bis. Flămînzești ; v și Alisandru.
- Stanca, menț. lângă Matei, pe o cruce de cul de la bis. Galeșu, aflată la m-reă Argeșului (1804), 266 ; v și Alisandru ; Ioan.
- Stanca, menț. lângă Neacșu la Corbeni (1733), 183.
- Stanca, menț. lângă Radu la Deagu de Sus (1714), 332.
- Stanca, menț. lângă Stan la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Stanca, menț. lângă Stancu (?) la bis. Corbil din Vale (s. XVIII—XIX), 181.
- Stanca, menț. lângă Theodor, <grafite> la m-reă Fedelesciori (c. 1770—1820), 373.
- Stanca, menț. lângă Tudor la bis. Tîmplari, Stoilești (m.c. 1829), 667.
- Stanca, menț. lângă Tudose la bis. Jiblea Veche (1817—1818) 442.
- Stanca, menț. lângă Vladu la bis. Jiblea Veche (m. 1817—1818) 442.
- Stanca, menț. pe o cruce de lemn la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.
- Stanca, menț. pe o cruce de piatră la : Corbeni (1775—1776), 180 ; Oarja <diferite> (1814 ?), 487 ; Rădăcinești <diferite> (s. XVIII—XIX) 588 ; Zărnești <diferite> (1718—1719), 767—768.
- Stanca, menț. pe o cruce funerară la bis. Jiblea Veche (m. 1829), 443.
- Stanca, preoteasa, menț. decedului ei la bis. Ruda (182<.>), 629.
- Stanca, preoteasa menț. în pomelnic la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.

- Stanea**, preoteasa menț. lângă preotul Costantin, printre ctitorii noi, la bis. Bumbuești (c. 1816), **108**.
- Stanea**, preoteasa menț. lângă preotul Dumitru la bis. Drăganu-Olteni (c. 1800—1810), **347**.
- Stanea**, preoteasa menț. lângă preotul Radu la bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840 ?), **416**.
- Stanea**, preoteasa menț. lângă preotul Radu la bis. Sf. Voievozi, Pitești (c. 1845), **542**.
- Stanea**, preoteasa, piatra ei de mormint la Biserica Domnească, C. de Argeș (1819), **307**.
- Stanea**, preoteasa, <soția> preotului Dumitru, menț. la bis. Racovița (1819—1820), **579**.
- Stanea**, preoteasa, <soția> preotului Gligore <Bercia>, menț. în pomelnicul preotului Radu <Bercioi>, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), **127**.
- Stanea**, preoteasa, soția preotului Neacșu duhovnicul, ctitoră la bis. Cremenari (1828 — m.c. 1838 ?), **220, 221** ; menț. pe o cruce funerară **225**.
- Stanea**, <probabil preoteasa>, menț. lângă preotul Martin, în pisania bis. Titești (1760—1761), **697**.
- Stanea**, soacra diaconului Barbu „Comisaru”, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—1790), **692**.
- Stanea**, soția jupinului Ilie niamu, portret mural la bis. Lăngești (c. 1836), **458**.
- Stanea**, soția lui Vintilă menț. la Galeșu (1807), **403**.
- Stanea Rudeanu** v și **Stanea Slăviteșcu**.
- Stanea <Rudeanu>**, jupanița lui Teodosie <Rudeanu> mare spătar, fiica lui Balea (?) <Vladul ?> ban din Cocorăști, piatra ei de mormint la m-rea Flămînda (1584), **396**.
- Stanea <Rudeanu>**, <prima soție> a lui Tudor <Rudeanu> postelnicul, <fiica lui Udriște logofătul din Bogdănești>, piatra ei de mormint la bis. Ruda (1601), **606** ; v și **Chirea Rudeanu**.
- Stanea <Slăviteșcu?>**, jupineasa jupinului Anghel <Slăviteșcu?, prima soție a lui Matei Călinescu serdarul>, fam., portret mural la bis. Ruda (1780—1781), **612**.
- Stancea**, grafite <diferite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), **293**.
- Stancea**, menț. lângă Nedelco la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **353**.
- Stancea**, menț. lângă Sandu la Recea (1828), **599**.
- Stancea**, menț. lângă Stan, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), **127**.
- Stancea**, menț. lângă Statie, în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (1829), **674**.
- Stancea**, preot, scrie o inscripție pe o piesă la bis. Albota (184<.>), **5**.
- Stancea**, preoteasa menț. lângă preotul Florea printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), **731**.
- Stancia**, menț. pe o cruce de piatră la Albota (1703—1704), **6**.
- Stanciu** v și **Stanăciu** ; **Stanciul** ; **Stănciu**.
- Stanciu**, calfă de zugrav menț. la bis. Sinbotin (1807), **652**.
- Stanciu**, ctitor, donator la bis. Fețeni (1741—1742), **387**.
- Stanciu**, donator la bis. Podu Broșteni, Costești (1799), **187**.
- Stanciu** (?), grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), **291**.
- Stanciu**, grafite <diferite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), **294**.
- Stanciu**, menț. în pomelnic la : bis. **Bărbălătești** v **Stanciu Eșanu** ; bis. **Drăganu-Olteni** (s. XIX), **353**.
- Stanciu**, menț. în pomelnicul ctitorilor bis. Bumbuești (m.c. 1816), **108**.
- Stanciu**, menț. lângă Dragomira la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **352**.
- Stanciu**, menț. lângă Gherghina la bis. **Telești**, Costești (1782—1783), **190**.
- Stanciu**, menț. lângă Iana la Albota (1703—1704), **6**.
- Stanciu <diferiți>** menț. pe o cruce de lemn la bis. **Telești**, Costești (1782—1783), **190**.
- Stanciu**, menț. pe o cruce de piatră la Cornățel (1733), **183**.
- Stanciu**, menț. printre ctitori la bis. **Bărbălătești** (1801), **28**.
- Stanciu <diferiți>**, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), **484**.
- Stanciu**, menț. printre ctitorii noi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), **108**.
- Stanciu**, menț. printre ctitorii vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), **107**.
- Stanciu**, preot menț. de un grafit la m-rea Tutana (1730...1732), **717**.
- Stanciu**, preot menț. lângă preoteasa Ana, printre ctitorii vechi, la bis. Bumbuești (m.c. 1816), **96** ; v și urm.
- Stanciu**, preot menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), **106** ; v și precedent.
- Stanciu <Eșanu>**, soțul Anei, ctitor la bis. **Bărbălătești**, (1801), **28**.
- Stanciu Țirdea**, menț. pe o cruce de piatră la Moșoaia (1741), **485**.
- Stanciul**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (1501), **293**.
- Stanciul**, grafit la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVIII), **507**.
- Stanciul**, grămătic se semnează la m-rea Cotmeana (1694—1695), **203**.
- Stanciul**, ispravnic din Brincoveni, tatăl lui Mirea al doilea pitar (m. 1749), **99**.
- Stanciul**, logofăt se semnează la m-rea Tutana (s. XVIII), **716**.
- Stanciul**, menț. în pomelnic la bis. Surpați (1829), **674**.
- Stanciul**, menț. lângă Mariia la Albota (1703—1704), **6**.

- Stanciul, menț. pe o cruce de piatră la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274.
- Stanelul, menț. pe o cruce funerară la Boișoara (s. XIX), 50.
- Staneul, preot menț. lingă Mara la Cornățel (1733), 183.
- Stanco v și Stanăcea; Stanciu; Stancu.
- Stanco, menț. în pomelnic la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
- Stanco, menț. pe o cruce de piatră la bis. Șuici (1736—1737), 679.
- Stancu, diacon soțul diaconesei Tudora, ctitor, portret mural la bis. Bratia din Deal (1833), 63, 64.
- Stancu, grafit la m-reă Cotmeana (s. XVII—XVIII), 204.
- Stancu, logofăt, fiul lui Vladu Hoartă din Craiova, se semnează la m-reă Fedeleșciori (1770), 374; v și Costandin Craioveanul.
- Stancu, menț. în pomelnic la bis. Bascovele (c. 1795), 11.
- Stancu, <pietrar ?>, se semnează la bis. Cotu (1819—1820), 213.
- Stancu, pomenit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
- Stancu, preot, grafit la bis. Teiu (s. XIX), 693.
- Stancu, preot menț. lingă preoteasa Catrina la bis. Schitu (1840), 647.
- Stancu, preot menț. lingă preoteasa Ilina, la bis. Timplari, Stoilești (c. 1829), 667.
- Stancu, zidar lucrează împreună cu Dragomir ș.a. zidari la bis. Valea Danului (1811), 738.
- Staneul, menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1795—1796), 456.
- Staneul, <tatăl> lui Aleicse menț. la Moșoaia (m. 1741), 485; v și Bucur, preot.
- Stanicea, menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718—1719), 767.
- Stanislav, nobil polon v Nowakowski Stanislav.
- Stanu, menț. lingă Rada, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănai v Stan Gogllaz.
- stareț, al unei mănăstiri ctitorie domnească, 257; ~ monah 40; ~ ieromonah, reîntemeiază un schit, rămas pustiu, 602; v și arhimandriți; egumeni.
- stareță, maică ~ ctitoră, portret mural, 725, 726, 751; donatoare, 729.
- Stancu, menț. la bis. Cîrcești (1830—1831), 161.
- Stancu, menț. la bis. Cotu v Stancu, pietrar(?).
- Stancu <dișeriți>, menț. lingă Chera la bis. Bratia din Deal (m. 1833), 63.
- Stancu, menț. lingă Iana la bis. Bratia din Deal (1833), 63.
- Stancu, menț. lingă Iana la bis. Luminile, împreună cu Dobrin, Floarea ș.a. (1839), 467.
- Stancu, menț. lingă Ilinca la bis. Timplari Stoilești (c. 1829), 667.
- Stancu, menț. lingă Ioana, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
- Stancu, menț. lingă Manda la Rădăcinești (s. XVIII—XIX), 538.
- Stancu, menț. lingă Maria, la Berislăvești (1793—1794), 41.
- Stancu (?) menț. lingă Stanca la bis. Corbii din Vale (s. XVIII—XIX), 181.
- Stancu, menț. printre ctitori la bis. Gorani (1841), 418.
- State, menț. lingă Voica la Zărnești (1718—1719), 767.
- State, nepotul lui Sandu Bucșănescu portret mural la bis. Bucșenești (d. 1747—1748), 96; probabil, același cu State, nepotul Ilincăi <Bucșănescu>, căpităneasa.
- Statie v Lupu.
- Statie, menț. lingă Stancea, în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (1829), 674.
- Statie, menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
- Statie (Stătică), preot din Urluiești, soțul preotesei Samhira, pomelnicul lui la bis. Surpați (1829), 674.
- Stăn... menț. la vechea bis. Duminica Sfinților, de la Băiașu (c. 1700—1720), 21.
- Stăn Iriă, grafit la îndoielnice (f.d.), 1.
- Stăna, <mama> lui Radu călugărul, menț. la Moșoaia (m. 1741), 485.
- Stănciu v și Stanciu; Stancu.
- Stănelu, grămătie se semnează la m-reă Tătana (s. XVIII), 716.
- Stănelulia, moșu, <înaintașul> lui Mihai Turcu, menț. la bis. Gorani (m.c. 1841), 417.
- Stăncuța, jupîneasa v Bucșănescu Stăncuța.
- Stănești <com. Stoilești, j. Vilcea>: Bis. Adormirea, din cartier Birsoeni, 653—658; Radu logofătul vinde moșie din ~ 665; Nicolae, preot zugrav din ~ 66.
- Stăni, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII), 292.
- Stăni (?) menț. lingă Maria la Bratovești (1733—1734), 67.
- Stănie, tatăl lui Matei menț. la bis. Cungrea (m.c. 1841), 228; v și Ioan Stegărescu.
- Stăniislav, contribuie la scrierea unei inscripții la Moșoaia (1741), 485.
- Stăniislava, <soția> lui Ioan <Untariu>, ctitoră la bis. Bascovele (c. 1795), 11.
- stăpînire, a țării dobîndită de un voievod, 234; voievod dăruit <de turci> cu ~ 241; ~ a unor împărați ruși v ruși; ~ a moșiei lăsate de un ctitor, după moartea sa, unor săteni, 344; încercarea fiicelor unui boier de a-i lua în ~ pe moșnenii dintr-un sat, 485; ~ a unei biserici, 665.
- stăpînitor, domn ~ a toată țara, 126; ~ singur ~ 232, 272, 288; ~ împărat rus singur ~ 342, 525; v și domn; împărat; voievod.
- Stătică, preot v Statie, preot din Urluiești.
- Stătuța (?) v Bucșănescu Stătuța

- steag, bisericesc menț., ■ ; zugrăvit de ucenicul unui zugrav, 741.
- Stefan v și Stepan ; Ștefan.
- Stefan, egumen al m-rii Argeșului moare de ciumă (m. 1661—1662), 262.
- Stefan <Ștefan>, mitropolit al Țării Românești (1648—1653 ; 1656—1668), menț., 262.
- Stefan, zugrav de icoane la bis. Valea Faurului (1840), 746 ; v și urm. ; v și Ștefan, zugrav.
- Stefan, zugrav menț. (?), 529 ; lucrează împreună cu Păndeleimon zugravul din Argeș, ș.a. la bis. Ciofringeni și bis. Scăueni (1819, 1822), 132, 642 ; v și precedent. ; v și Ștefan, zugrav.
- Stefan Basarab, voievod v Cantacuzino Ștefan.
- Stefan Ion, voievod v Ștefăniță, voievod al Moldovei.
- Stefan Sabin, donator la bis. Perișani (1806), 497.
- Stegărescu v Dumitra, soția lui Matei ; Ioan ~, stelă de piatră 110 ; v și cruce.
- steluță <obiect de cult>, de metal, 512, 603 ; ~ de argint, 88, 509.
- stemă a țării (pajeră), pe o placă de marmură menț., 378 ; ~ pe un clopot, 546.
- Stepan v și Stefan ; Ștefan.
- Stepan, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Sterile, menț. lângă Alicsandra la Fedeleșoiu (1729—1730), 384.
- stielar menț., 280 ; portret mural al unui ~ 281.
- Stidan (?) menț. funerară la m-rea Cotmeana (1728—1729), 206.
- Stilian, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293.
- Stilpeanu Safftha v Balotă Safftha.
- <Stilpeni, com. Stilpeni, j. Argeș> : * Matecești, fost sat, în componența satului ~ ; persoană din ~ 349.
- Stinișoara, Mănăstirea, <oraș Călimănești, j. Vilcea>, 659—664 ; Biserica veche, 659 ; călugării de la ~ omoriți de turci, lăcașul este refăcut, 660.
- stinjenii, de moșie dăruiti la biserici și mănăstiri 18, 665.
- Stoelești v Stoilești.
- Stoenescu Ioniță, căpitan donator la bis. Lumile (1839), 468.
- Stoia, contribuie la scrierea unei inscripții la Moșoaia (1741), 485.
- Stoian <din fam.> zugravului Anghel <Stoianovici>, menț. la bis. Recea (1805), 593.
- Stoian, menț. în pomelnic la bis. Miercani (m.c. 1843), 473.
- Stoian, menț. în pomelnicul postelnicului Ioan la bis. Ciocăni (c. 1840), 127.
- Stoian, menț. pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715), 550.
- Stoian, tatăl lui Necula menț. la Moșoaia (m. 1741), 485.
- Stoian <tatăl> zugravului Angel <Stoianovici, soțul> Tudorei (m. 1807), 58, 593.
- Stoiana, menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718—1719), 767.
- Stoianovici v Anghel.
- Stolanu, grafit la m-rea Cotmeana (s. XVII—XVIII) 204.
- Stoica (?), grafit la m-rea Cotmeana (s. XVII—XVIII), 204.
- Stoica, grafite <diferite>, la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 293, 294.
- Stoica, menț. în pomelnic la : bis. Bascovele (c. 1795), 11 ; bis. Miercani (m.c. 1843), 473.
- Stoica, menț. în pomelnicul lui Floria Niculae Ivănescu la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Stoica, menț. lângă Calea la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
- Stoica (?), menț. lângă Iona la bis. Cotu (c. 1820), 214.
- Stoica, menț. lângă Maria (?) la Scăueni (1740—1741), 644.
- Stoica, menț. lângă Stana la bis. Cotmeana, Stolnici (1731—1732 ?), 211.
- Stoica, menț. lângă Voica, în pomelnicul lui Ion, vărul lui Gheorghe Călinescu, la bis. Surpați (1829), 674.
- Stoica, menț. lângă Voica la bis. Telești, Costești (1782—1783), 190.
- Stoica, menț. pe o cruce de piatră la : Bradu Clocotici (1777—1778), 56 ; Ciinenii Mici (1632), 150 ; Mlăcenii (c. 1729), 479 ; Zărnești (1718—1719), 768.
- Stoica (Setoica), menț. printre ctitori la bis. Gorani (1841), 419.
- Stoica, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Stoica <diferiți>, menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Stoica, menț. printre ctitorii vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 107.
- Stoica, meșter, fiul lui Cirstea, menț. la Ciinenii Mici (1632), 150.
- Stoica, preot, <de la bis. din Jiblea Veche>, scrie inscripția la casa de lemn din Jiblea Veche (1811), 448.
- Stoica, preot menț. lângă preoteasa Maria printre ostenitori la bis. Jiblea Veche (1836), 445.
- Stoica, zugrav din Tirgoviște se semnează pe o icoană de la m-rea Brădet (1614—1615), 75.
- Stoiceni, cartier v Predești.
- Stoico, se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), 291.
- Stoila, jupan, ctitor la o veche biserică din Ciinenii Mici (1632), 150.
- Stoilești (Stoelești), <com. Stoilești, j. Vilcea> : Bis. Nașterea Maicii Domnului, din cartier Timplari, 665—668 ; Dumitru, preot zugrav din ~ 66 ; Toma diacon din ~ 566.

stolnic, 728; ~ fost mare, ctitor, portret mural, 438; 669; ~ mare în Divan, 485; ~ fost mare, ispravnic al unui județ, 437.

Stolnici <com. Stolnici, j. Argeș>: Bis. Sf. Nicolae 669.

strămoși, ai unui voievod, ctitori la un vechi lăcaș domnesc menț., 232.

stricăciuni, ale pietrelor din temelia unei vechi ctitorii domnești 234; v și **biserici**; **meremet**;

~ pricini pentru ~ interzicerea judecării lor la o biserică, 737.

Stroe v și **Stroie**.

Stroe, mare vistier v **Stroe Leurdeanu**.

Stroe <eroare> v **Bucșănescu Ioan**.

Stroe, menț. în pomelnicul preotului Statie din Urluiești, la bis. Surpați (1829), 674.

Stroe, menț. pe o cruce de piatră la: **Mlăceni** (c. 1729), 479; **Sălătrucu** (1732), 634.

Stroe, preot, <fiul preotului Dobre>, soțul preotesei Stana, portret mural la bis. Găleşești (c. 1786–1787), fam., 411.

Stroe <**Leurdeanu**>, mare vistier <1641–1651; 1658–1659>, posesor al unor vase de metal, 554, 558–559.

Stroiești <com. Mușătești, j. Argeș>: Biserica veche, menț.; Bis. Cuv. Paraschiva, 670–673.

Strole, menț. lângă Rada la bis. Găinușa (m. 1801), 405; v și **Enclulescu**.

sudoare, lucru cu ~ menț. într-o invocație simbolică la o ctitorie domnească, 231.

sulgeriasă v **slugereasă**.

Sultana v și **Drugănescu Sultana**; **Soltana**; **Uescu Sultana**.

Sultana, fiica lui Panaid postelnic v **Balotă Sultana**.

Sultana, maica de la m-reă Văleni (1824), 752.

Sultana, menț. printre ctitori la bis. Mavrodolu, Pitești (c. 1818), 516.

supărare, lucru cu ~ menț. într-o invocație simbolică la o ctitorie domnească, 231.

Surpați <com. Runcu, j. Vilcea>: Biserica de lemn, Cuv. Paraschiva, 674–675.

Suseni <com. Suseni, j. Argeș>: Bis. Înălțarea Domnului, Sf. Nicolae, Sf. Dumitru și Cuv. Paraschiva (cf. Lista..., nr. 10).

Suțu Alexandru (Alecsandru Nicolae; Alecsandru Nicolae Suțu; Alecsandru Șuțu; Ioan ~ Nicolae; Nicolae Șuțu), voievod, domn al Țării Românești (1806; 1818–1821), ocupă scaunul domniei după Gheorghe Caragea voievod, 631; zidiri făcute în domnia lui, 3, 120, 269, 579, 636, 660.

Suțu Mihail (Ioan ~ Constantin Suțu; Mihail Suțu), voievod, domn al Țării Românești (1783–1786; 1791–1793), soțul doamnei Sava, 631; biserică zidită în domnia lui, 167.

Suțu Sava <Sevastița> (n. Calimah), doamna lui Mihail Suțu voievod menț. la bis. Ruda (m. 1819), 631.

Sviștov v **Șiștov**.

Ș

Șandru, menț. lângă Stana la Corbeni (m. 1775–1776) 180.

Šaudt Andrei (Andrei Schaudt), meșter de clopote la Pesta, menț. pe o piesă de la bis. Dealu Viilor (1847), 334.

Șarb... menț. pe o cruce de piatră la Urluiești (1734) 722.

Șarban v și **Șerban**.

Șarban, al treilea logofăt (fost mare armaș) v **Budeșteanu**.

Șarban, ctitor înhumat la b's. Recea v **Șarban**, menț. lângă Safta.

Șarban, jupan v **Lereșcu**.

Șarban, mare comis v **Cantacuzino**.

Șarban, menț. la bis. Ceparii Pămînteni (d. 1751–1752), 116.

Șarban, menț. lângă Creața la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

Șarban, menț. lângă Ilincea printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.

Șarban, menț. lângă Joița la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.

Șarban (Șerban), menț. lângă Mina la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 348, 352.

Șarban, menț. lângă Păuna la bis. Sf. Voievozi, Pitești v **Lereșcu**.

Șarban, menț. lângă Rada la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

Șarban, menț. lângă Safta, printre moștenii ctitori, la bis. Recea (1805; m. c. 1810–1820), 591; menț. înhumării lui, 595.

Șarban, menț. lângă Voica la Berislăvești (1793–1794), 41.

Șarban, menț. printre ctitori la b's. Moșoaia (1806), 484.

Șarban, preot duhovnic menț. la bis. Bercioiu (1835), 31.

Șarban, preot, ginerele lui Dumitrașco Cozănescu, portret mural la bis. Cîinenii Mici (c. 1808), 153.

Șarban, preot menț. lângă preotesea Dobra printre ctitori la bis. Cotu (1819–1820), 213.

Șarban, se semnează la m-reă Tutana (1840), 719.

Șarban, vâtaf menț. lângă Neaga la Titești (1726), 705.

Șarban Cantacuzino Băsarab, voievod v **Cantacuzino Șerban**.

Șarbana, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.

Șarbana, menț. pe crucea funerară a preotului Stan, fiul preotului Udriște, la bis. Albota (m. 1848), 7.

Șarbu, ajutor la bis. Recea (1805), 591.

Șarbu, menț. lângă Dobra la Birlogu (1642), 42.

Șarbu, menț. lângă Neacșa printre ctitori la bis. Deagu de Sus (1765–1782), 326–327.

Șarbu, menț. lângă Vișa, grafite la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 294.

Ștăfănică <Frunzescu>, vistier, fiul lui Neculae <Frunzescu> pitarul, donator la bis. Corbeni (1825), 179.
Ștefan v și Daneș ; Ștefan Rudeanu ; Ștefan ; Stefan ; Stepan ; Văcărescul.
Ștefan, căpitan ; clucer (mare clucer de arie) v **Balotă Ștefan.**
Ștefan, fost mare clucer v **Belu.**
Ștefan, <grafite diferite>, la m-reă Fedeleșciori (c. 1770—1820), 373.
Ștefan, logofăt menț. pe o cruce de piatră la Ruda (s. XVII), 632.
Ștefan, mazilu, fiul lui Ioan mazilu, soțul Mariiei, portret mural la bis. *Birsoeni*, Stănești (1838), 654.
Ștefan, menț. în pomelnic la : bis. *Drăganu-Oleni* (s. XIX), 353 ; bis. *Jiblea Veche* (s. XIX), 444.
Ștefan, menț. în pomelnicul postelnicului Ioan la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
Ștefan, menț. la bis. Dedulești (s. XIX), 335.
Ștefan, menț. lingă Catrina printre ctitori la bis. Găujani (1792), 412.
Ștefan, menț. lingă Maria la bis. Bleici (1809), 44.
Ștefan, menț. lingă Maria la Jiblea Veche (1702), 449.
Ștefan menț. lingă Salomiia la Berislăvești (1793—1794), 41.
Ștefan, menț. pe o cruce de piatră la : *Bradu Clocolici* (1777—1778), 56 ; *Costești-Vilsan* (1789 ? — 1790), 196.
Ștefan, menț. printre ctitori la bis. Bărbălătești (1801), 28.
Ștefan (Stefnn), menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
Ștefan, mitropolit al Țării Românești v **Ștefan**, mitropolit.
Ștefan, preot menț. în pomelnicul bis. Scăveni (c. 1819), 638.
Ștefan, preot, <tatăl preotului Toma din Moșoaia de Sus>, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
Ștefan, scrie o inscripție de pomenire la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVII), 507.
Șt(efan), semnat pe un vas de cositor (s. XVII), 556.
Ștefan, voievod v **Cantacuzino Ștefan ; Ghicia Ștefan ; Racoviță Ștefan.**
Ștefan, zugrav lucrează împreună cu Sima și Ranițe zugravi la m-reă Fedeleșciori (c. 1702—1710), 368.
Ștefan, zugrav menț. în pomelnic la bis. Racovița (c. 1835 ?), 532 ; v și **Ștefan**. zugrav ; v. și urm.
Ștefan, zugrav menț. la m-reă Văleni (1829), 751.
Ștefan <zugrav> se semnează la bis. Titești (c. 1768—1769), 701.
Ștefan Dușan (?) despotul Serbiei v **Dușan**, voievod.
<Ștefan Lazarevici>, fiul encazului Lazăr, portret mural la m-reă Argeșului (m. 1526), 244.

Ștefana, menț. în pomelnic la bis. Cotu (c. 1820), 214; posibil, aceeași cu **Ștefana**, menț. lângă Preda.
Ștefana, menț. lângă Ion la Jiblea Veche (1791–1792), 455.
Ștefana, menț. lângă Niculae la bis. Scăueni (1798), 637.
Ștefana, menț. lângă Preda la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721; probabil aceeași cu urm.
Ștefana, menț. lângă Preda printre ctitori la bis. Cotu (1819–1820), 213; probabil aceeași cu precedent.
Ștefănești <com. Ștefănești, municipiul Pitești, fost j. Cîmpulung>: cruce de piatră de la ~ 550.
<Ștefăniță> (Ion Ștefan), voievod domn <al Moldovei> (1517–1527), soțul doamnei Stana, fiica lui Neagoe Basarab, 242.
Ștefeni <com. Mereni, j. Teleorman, fost j. Vlașca>, lângă Neajlov luptă a lui Radu de la Afumați cu turcii la ~ 241.
Șteful, din neam grec v **Nicolau**.
Știrbei v și **Ivașco Știrbei**.
Știrbei Ana v **Dudescu Ana**.
Știrbei Preda (~ Șterbei), postelnic, fiul lui Ivașco <Știrbei>, fost mare sluger, ctitor, portret mural la bis. Izvoru (d. 1714–1715; m.c. 1823), 436, 438.
Știrbeiu Ivan Izvoranul, postelnic, tatăl lui Ivașco <Știrbei> fost mare sluger (m.d. 1714–1715), 436; <eroare>: postelnic mare.
Șțiar <șufar>, mare, ctitor 45, <602>.
Șulca <vornic>, tatăl lui Drăghici portarul menț. la bis. Șuici (m. 1541), 678.
Șuiceanu v **Badea**, logofăt; **Radu Șuiceanu**.
Șuici <com. Șuici, j. Argeș>: Biserica veche, menț.; Bis. Sf. Nicolae 678–691; v și **Brătianu Ene**; **Drăghici**, portar.
Șuță v **Alecsandru Șuță**; **Ion**, fiul lui **Alecsandru Șuță**.
Șuju v **Șuju**.

T

tabac, ctitor la o biserică, 543–544.
Taftur Ioniță, județ <al orașului C. de Argeș>, ostenitor la bis. Brad Botușari (1819), 269.
taleri, menț. 626; ~ dăruți pentru șindrile la o biserică de lemn, 188–189.
Talina, menț. lângă Ioan la Corbeni (1775–1776), 180.
Tarsița, menț. lângă Nicolae printre ctitori la bis. Bădeni (c. 1843 ?) 14.
Tatiana, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVIII), 295.
Tatoinea, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVIII), 295.
Tatomir grafit <*diferite*>, la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 294.
Tatul, menț. lângă Stana la Zărnești (1718–1719), 768.
tavă, de argint aurit, 520.
Tăbăran v **Ioniță**.
Tălmeșanu Dumitru, donator la m-rea Văleni (1801), 753.
Tănase v și **Atanase**; **Athanasie**; **Colfescu Tănase**; **Tănasie**; **Thănasie**.
Tănase, grafit la bis. Ruda (c. 1796–1797), 622.
Tănase, grafit la bis. Ruda (s. XVIII–XIX), 627.
Tănase, menț. împreună cu Stroe, Rada ș.a. la bis. Găinușa (m. 1801), 405; v și **Enculescu**.
Tănase, menț. în pomelnic la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
Tănase, menț. lângă Iona la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
Tănase, menț. lângă Iona la Jiblea Veche (1791–1792), 455.
Tănase, menț. pe o cruce de piatră la: **Albota** (1703–1704), 6; **Băbuești** (1728–1729), 13; **Urluiești** (1734), 722.
Tănase, preot se semnează la m-rea Fedeleşciori (s. XVIII–XIX), 375.
Tănasi; **Tănasie**, v **Athanasie**, din Jiblea Veche, meșter pietrar.
Tănasie, menț. lângă Despa la Jiblea Veche (1702), 449.
Tănasie, menț. lângă Voica la bis. **Teleşti**, Costești (1782–1783), 190.
Tănasie, menț. pe o cruce de lemn la bis. **Teleşti**, Costești (1782–1783), 190.
Tărure, menț. în toponimie v **Titești**.
Teișanu v **Ilie Teișanu**.
Teiu <com. Galicea, j. Vilcea>: Bis. Adormirea, 692–696.
<Teiușu> (Teiuș; Teiuși), <com. Bunești, j. Vilcea>: zugrăvi din ~ 222–223; v și **Ilie Teișanu**; **Ion**, zugrav din Teiușu.
Teleorman, fostul județ v **Tiliorman**.
Teleormanul (Telorman), riul; satul Alimănești pe ~ (?) 241; cimitirul vechiului sat Recca aflat odinioară lângă matca ~ 599.
Teleşti, cartier v **Costești**, oraș.
temelia, în datarea unor inscripții, 240, 715.
temelie, de piatră a unei biserici, 219; ~ a unei ctitorii domnești, deteriorată, refăcută, 234; ~ de zid, 418, 430.
teneuială, la o biserică, 97; ~ în exteriorul unui lăcaș, 147; ~ a porții unui schit, 730.
Teodor v și **Brătianu**; **Theodor**; **Toader**; **Toderu**; **Tudor**.
Teodor, menț. pe crucea de la **Ștefănești**, Pitești, la Muzeul Județean (1714–1715), 550.
Teodora v **Theodora**.
Teodora, probabil doamna țarului Ivan Alexandru, de la Tirnova v „Ievreica, doamna”.

- Teodosie** v și **Theodosie** ; **Tudose** ; **Tudosie**.
Teodosie, voievod v **Theodosie**, voievod.
Teodosie <**Rudeanu**> (**Theodosie**) <fost mare>
 logofăt, fiul lui Ivan din Ruda, soțul
 jupaniței Stanca (1584, m. 1621), piatra
 lui de mormint la Schitul Flămînda,
 397 ; mare spătar 396 ; v și **Chirea Ru-**
deanu ; **Tudor Rudeanu**.
Teodosie Saveiotes (**Theodosie**), ieromonah,
 „rumân” de neam, starețul m-rii Stini-
 șoara, ctitor (1836), 660.
Teofan, ieromonah, egumen, la m-rea Tutana
 (s. XVIII), 716.
Teofil v și **Theofil**.
Teofil, grafit la Biserica Domnească, C. de
 Argeș (s. XVI—XVII), 294.
Teofil (**Theodil**), monah „Comisaru” <pro-
 babil din fam. lui> Barbu, diaconul „Comi-
 saru”, portret mural la bis. Teiu (c. 1785—
 1790), 692.
Teolipt v **Theolipt**.
tetrapod, de lemn, pictat, 411.
Tharsia, doamna v **Caragea Tharsia**.
Thanasie v și **Atanase** ; **Athanasie** ; **Tănase** ;
Tănasie.
Thanasie, fiul jupanului Arsenie și al jupi-
 nesei Ilinca, menț. la Budeasa Mare
 (1647), 104.
Theodil v **Theofil**.
Theodor, menț. în pomelnic la bis. Bădeni
 (m.c. 1843 ?), 14.
Theodor, menț. funerară la bis. Olari, C. de
 de Argeș (1687), 273.
Theodor, menț. lângă Brîndușa în pomelnicul
 ctitorilor la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 108.
Theodor, menț. lângă Floarea printre ctitorii
 vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 107.
Theodor, menț. lângă Stanca, <grafite> la
 m-rea Fedelescopri (c. 1770—1820), 373.
Theodor <**Rudeanu**> clucer, portret mural
 la bis. Ruda (s. XVII), 611 ; v și **Tudor**
Rudeanu.
Theodora, menț. funerară la bis. Sf. Treime,
 Pitești (m. 1828), 531.
Theodora, menț. în pomelnic la bis. Cungrea
 (c. 1841), 227.
Theodorache, fiul diaconului Hristu, ctitor
 la bis. Sf. Ilie, Pitești (1828), 525 ; v și
Todorachi, băcan.
Theodorache, jupan v **Enciulescu Tudorache**.
Theodosie v și **Teodosie** ; **Tudose** ; **Tudosie**.
Theodosie, arhimandrit v **Theodosie Cozlianu**.
Theodosie, egumen al m-rii Argeșului, ridică
 o cruce de piatră amintind de molima
 ciunei (1661—1662), 262.
Theodosie, ieromonah, duhovnic, donator
 la Schitul Robaia (1848), 602.
Theodosie, ieromonah ucenic al schimnicului
 Sava v **Teodosie Saveiotis**.
Theodosie, logofăt v **Teodosie Rudeanu**.
Theodosie, menț. la m-rea Fedelesciori (1720),
 380.
Theodosie, menț. la m-rea Tutana (s. XVIII),
 716.
Theodosie, mitropolit al Țării Românești
 (1668—1672 ; 1679—1708), exarh al latur-
 rilor, 417 ; ~ zidiri și danii făcute în tim-
 pul păstoriei sale, 234, 417 ; cruce de
 piatră ridicată în vremea sa, 322.
Theodosie, monah donator la m-rea Cotmeana
 (1681—1682), 201.
Theodosie, preot menț. lângă preoteasa Chiajna
 la Titești (1832—1833), 707 ; v și **Iana**,
 preoteasa ; **Ion Titeșcu**, preot.
Theodosie, voievod, domn al Țării Româ-
 nești (1521), fiul lui Neagoe Basarab voie-
 vod, portret mural la m-rea Argeșului, 244.
Theodosie Cozlianu (**Theodosie**), arhimandrit,
 egumen al m-rii Cozia (1800 — m. 1836),
 660 ; ctitor la m-rea Berislăvești și m-rea
 Scăueni, 36, 636, 638 ; donator, 38, 39,
 277, 446, 639, 641.
Theolipt <**Teolipt**>, patriarh al Constantinopo-
 lului (1513—1522), tirnosește m-rea Arge-
 șului în 1517, 235.
Thoma v și **Toma**.
Thoma, <fiul preotului Stroe>, portret mural
 la bis. Găleşești (c. 1786—1787), 411.
Thoma, menț. în pomelnic la bis. Delureni
 (m.c. 1840), 337 ; v și **Dănilcel**.
Thoma, menț. în pomelnicul lui Mihai postel-
 nicul la bis. Ciocănai (m.c. 1840), 127.
Thoma (**Toma**), preot din Dobriceni, soțul
 <preotesei> Iona, ctitor, portret mural la
 bis. Racovița (1819 — m.c. 1835), 579—
 582.
Thoma, preot menț. lângă preoteasa Niaga
 la bis. Bascovele (c. 1795), 11.
Tievcanu Costaiche, contribuie cu Mariia
 Tievcanca la facerea unei chilii la m-rea
 Turnu (1843), 712.
Tievcanu Mariia (**Tievcanca**), contribuie cu
 Costaiche Tievcanu la facerea unei chilii
 la m-rea Turnu (1843), 712.
Tigveanu v și **Bălțeanu**.
Tigveanu Anastasiia v **Brătianu Anastasiia**.
Tigveanu Costin, pitar soțul Saftei, ctitor la
 bis. Bălteni (1816), 24 ; v și **Bălțeanu**
Zoița.
Tigveanu Ecaterina, ctitoră la bis. Bălteni
 (1816), 24.
Tigveanu Ioniță, <fost> mare comis, donator
 la bis. Tigveni (1753—1755), 25.
 <**Tigveanul**> **Matei**, donator la bis. Bălteni
 (c. 1816), 26.
 <**Tigveanu**> **Safta**, soția pitarului Costin Tig-
 veanu, ctitoră la bis. Bălteni (1816), 24.
Tigveni <com. Tigveni, j. Argeș> : Biserica
 veche de la ~ ctitorie a lui Ioniță Tig-
 veanu, fost mare comis, 25.
Tihomir, voievod v **Ugoditos**, la *falsuri*.
Tiliorman <**Teleorman**, vechiul județ>, sate
 din ~ fugite de la dările vistieriei, în
 domnia lui Șerban Cantacuzino 485 ;
 v și **Bălăceanu Badea** ; **Moșoala**.
Timothei, monah ridică o cruce de piatră
 la Fedeleşoiu (1732), 385.
Tinca, fiica lui Panait postelnic v **Balotă**
Tinca.

- Ținca**, menț. lângă Costandin printre megieșii ctitori la bis. Humele (1830), 430.
- tindă**, a unei biserici; poruncă dată preoților pentru a nu înhuma în ~ 737; zidire pînă la boltirea ~ 636; ~ lungirea ei, la biserica unei mănăstiri, 751; ~ zugrăvirea ei, 311, 642; portrete ale ctitorilor zugrăvite în ~ recomandarea ca ei să fie înhumați aici, 342.
- Titescu** v **Ion Titescu**.
- Titești** <com. Perișani, j. Vilcea> Bis. Sf. Voievozi, 697—703; cruci de piatră de la ~, 705—707; piatră cu inscripție la „Gruul plăcintei”, 704; pietre cu inscripții de la ~ 51; la „Tărure”, 708; Toplița, menț. în toponimie la ~ 707; v și **Oprea**, diacon din ~.
- Titești**, plai <com. Perișani, j. Vilcea>, livadă la ~ dăruită de un vâtaf de plai la o biserică, 579.
- Țița**, preoteasa menț. lângă Evtenie ieromonahul la bis. Albota (c. 1806), 4.
- Timplari**, cartier v **Stoilești**.
- timplă**, a unei biserici făcută cu contribuția unui arhimandrit 87; ~ refăcută de un monah, 602; zugrăvirea înfrumusețarea unor ~ 97, 197; v și **catapeteasmă**.
- Țirgoviște** <municipiu, j. Dîmbovița>: Cetatea, luptă a lui Radu de la Afumați voievod, cu turcii la ~ 241; Stoica, zugravul din ~ 75.
- tirnosire**, a unei ctitorii domnești făcută de un patriarh, 235; ~ a unor biserici, 343, 415, 543, 736; ~ făcută de un arhimandrit cu incuviințarea episcopului, 660; ~ la *falsuri*, 22, v și **sfințire**.
- <Țirnova, oraș, Bulgaria>; Ioniza Assan, împăratul de la ~ menț. la *falsuri*, 19.
- Toader** v și **Brătianu**; **Teodor**; **Theodor**; **Toderu**; **Tudor**.
- Toader**, donator la bis. *Telești*, *Costești* (1772—1773), 188.
- Toader**, menț. lângă Dobra la bis. *Ciorica*, Uda (c. 1830), 721.
- Toader**, menț. lângă Ioana în pomelnicul ctitorilor bis. Bumbuești (m.c. 1816), 108.
- Toader**, menț. pe o cruce de piatră la Albota (1703—1704), 6.
- Toader** <*diferiți*>, menț. printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Toderu**, menț. lângă Dumitra printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
- Todorachi**, băcan donator la bis. Mavrodolu, Pitești (1837), 522; v și **Theodorache**, fiul diaconului Hristu.
- Todoru**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), 291; v și **Teodor**; **Tudor**.
- Tofan**, menț. lângă Tudora, grafite la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVII), 507.
- Toma** v și **Daneș**; **Duminecă**; **Fulk**; **Thoma**; **Vrabie**.
- Toma**, diacon din Popești, fiul preotului Dumitru Hardabeaea, ctitor, donator la bis. *Timplari*, *Stoilești* (1828—1830), 566, 665—667.
- Toma**, diacon menț. lângă Stanca diaconeasa la bis. *Timplari*, *Stoilești* (m.c. 1829), 667.
- Toma**, fiul lui Ghiorghe fost mare sluger v. **Rătescu Toma**.
- Toma**, fost mare șetrar v **Rătescu**.
- Toma**, jupan v **Vilara**.
- Toma**, jupan fiul jupanului Costandin v **Rătescu Toma**.
- Toma**, menț. în pomelnic la: bis. *Drăganu-Olteni* (s. XIX), 352; bis. *Șuici* (c. 1820—1830), 688, v și **Vrabie**.
- Toma**, menț. lângă Floarea la bis. *Timplari*, *Stoilești* (m.c. 1829), 667.
- Toma**, menț. lângă Maria, în pomelnicul lui Floria Nicolae Ivănescu, la bis. Gorani (m.c. 1841), 419.
- Toma**, menț. lângă Maria printre enoriași la bis. Gorani (c. 1841), 419.
- Toma**, menț. lângă Safta la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.
- Toma**, menț. lângă Vilaia (?) printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.
- Toma**, menț. pe o cruce de piatră de la *Șefănești*, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715), 550.
- Toma**, menț. pe o cruce de piatră la: *Cîinenii Mici* (1632), 150; *Sălătrucu* (1732), 634; *m-rea Turnu* (1844), 714.
- Toma**, menț. pe o evanghelie la bis. *Șuici* (1834), 686; v și **Vrabie**.
- Toma**, menț. printre ctitorii *vechii bis. Tuturor Sfinților*, la Șerbănești (c. 1780—1810), 676.
- Toma**, preot v **Thoma**, preot în Dobriceni.
- Toma**, zidar menț. împreună cu Achim din Sebișu, la bis. Brad—Botușari, C. de Argeș (c. 1819), 270.
- Toma**, <zugrav ?> menț. în pomelnicul lui Anăghel <Dozescu ?> zugravul la bis. Cotu (c. 1820), 215.
- Topeneanu Dimitrie**, ctitor la bis. *Ciorica*, Uda (1830), 720; probabil, același cu **Dimitrie**, menț. lângă Anastasia.
- Toplița**, menț. în toponimie v **Titești**.
- Tornea** <tatăl> lui Florea, menț. la bis. Lăngești (m. 1836), 457.
- tovărășie**, biserică lucrată „de roșu” de către ctitori în ~ 533.
- Trandafil** v și **Trăndafil**.
- Trandafil**, înhumat la bis. Sf. Treime, Pitești (m. 1828), 531.
- Trandafir**, menț. pe o cruce de piatră la Jiblea Veche (1731), 439.
- Trandafir**, menț. printre ctitori la bis. Bărbăleștești (1801), 28.
- Trandafir**, se semnează la m-rea Tutana (1730...1732), 717.
- Trandafir Anastase**, închinător <la Sf. Mormînt>, donator la bis. Drăgulești și bis. Valea Scheiului (1841 ?, 1844), 357—358.
- Trandafira**, menț. lângă Gheorghie la Oarja (1814 ?), 487.

Transilvania v **Rășinaru** ; **Sebeș** ; **Sebișu** ; **Sibiu** ; v și **Rijnoveanul** ; **Sibianul** ; v și **meșter** .

Trapezunt v **Gheorghe Trapezondo** .

Traugott Leutschaff... meșter din Sibiu lucrează un candelabru pentru m-reă Văleni (1824), **752** .

Trândafil v și **Trandafil** ; **Trandafir** .

Trândafil, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), **295** .

Trifu, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XV—XVII), **293** .

triad, paremii ale ~ **293** .

Trivalea Schitul v **Pitești** .

troiță, de lemn, **422—423** ; v și **cruce** .

trudă, lucru cu ~ menț. într-o invocatie simbolică, **231** ; dregător slăbit de ~ **309** .

trup, invocarea ajutorului immanent la rodirea unui ~ și la nașterea unui copil, **724** .

Trușcă Ioniță, postelnic se semnează la bis. **Stoiceni**, **Predești** (1755), **569** .

Tudo... menț. pe o cruce de piatră la **Bratovești** (1777—1778), **67** .

Tudor v și **Lungulescu** ; **Teodor** ; **Theodor** ; **Toader** ; **Toderu** ; **Tudoru** .

Tudor, ajutător la bis. **Lăngești** (1836), **457** .

Tudor, copil <de școală>, menț. într-o inscripție cu caracter etic, la bis. **Ruda** (1775—1776), **617** ; v și **Tudor**, se semnează la bis. **Ruda** .

Tudor, diacon menț. în pomelnic la bis. **Timplari**, **Stoilești** (c. 1829), **667** .

Tudor, diacon menț. pe o cruce de piatră la **Oarja** (1814 ?), **487** .

Tudor, grafit la m-reă **Fedelesciori** (c. 1770—1820), **373** .

Tudor, grămatic, *paraclisiarh* se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș, în domnia lui **Alexandru** <al II-lea Mircea> (1568—1577), **291** ; probabil, același cu următorul .

Tudor, grămatic se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), **291** ; probabil, același cu precedent .

Tudor, jupan v **Enciulescu Tudorache** .

Tudor, menț. în pomelnic la : bis. **Drăganu-Olteni** (c. 1800—1810), **347** ; bis. **Titești** (1768—1769), **699** .

Tudor, menț. în pomelnicul lui **Tudorache** <**Enciulescu**> la bis. **Găinușa** (1801), **405** .

Tudor, menț. la bis. **Brătești** (1805), **86** .

Tudor, menț. la bis. **Drăganu-Olteni** (1845), **351** .

Tudor, menț. lângă **Ana** la **Titești** (1726), **705** .

Tudor, menț. lângă **Ana** printre ctitorii vechi, la bis. **Bumbuești** (m. 1816), **106—107** .

Tudor, menț. lângă **Dobra** la bis. **Timplari**, **Stoilești** (m.c. 1829), **667** .

Tudor, menț. lângă **Dumitra**, în pomelnicul lui **Floria Niculae Ivănescu**, la bis. **Gorani** (c. 1841), **419** .

Tudor, menț. lângă **Florea** la **Jiblea Veche** (1737), **453** .

Tudor, menț. lângă **Ilinca** la bis. **Zorile**, **Costești** (1822), **195** .

Tudor, menț. lângă **Ioana** la bis. **Luminile**, <probabil din fam.> **Dobrei Sibiceanu** (m.c. 1839), **465** .

Tudor, menț. lângă **Mariia** la bis. **Bratia din Deal** (1833), **63** .

Tudor, menț. lângă **Mariia** la bis. **Răchițele de Sus** (c. 1829), **585** .

Tudor, menț. lângă **Mariia** la **Oarja** (1814 ?), **487** .

Tudor, menț. lângă **Safta** la **Zărnești** (1718—1719), **768** .

Tudor, menț. lângă **Salomiia monahia** la bis. **Olari**, C. de Argeș (c. 1689—1714), **274** .

Tudor, menț. lângă **Stana** la bis. **Drăganu-Olteni** (s. XIX), **353** .

Tudor, menț. lângă **Stanca** la bis. **Timplari**, **Stoilești** (m.c. 1829), **667** .

Tudor, menț. lângă **Zmăranda** la bis. **Ciocănăi** (c. 1840), **127** .

Tudor, menț. pe o cruce de piatră la : **Titești** (s. XIX) **706** ; **Voinigești**, **Fețeni** (1765—1766), **391** .

Tudor <*diferiți*> menț. printre ctitori la bis. **Găujani** (1792) **412** .

Tudor, pomenit la Biserica Domnească C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), **296** .

Tudor postelnic v **Tudor Rudeanu** .

Tudor, preot menț. în pomelnic la bis. **Bratia din Deal** (m. 1833), **63** .

Tudor (?) preot zugrav de icoane menț. la m-reă **Stănișoara** (1837), **661** .

Tudor, se semnează la bis. **Ruda** (s. XVIII—XIX), **626—627** ; v și **Tudor**, copil .

Tudor <**Rudeanu** sluger, fiul lui **Ivan** din **Ruda**>, soțul **Stancăi** (1601, s. XVII), **606** ; soțul jupaniței **Despa**, **611** ; postelnic, **606** ; v și **Chirca Rudeanu** ; **Teodosie Rudeanu** ; **Theodor Rudeanu** .

Tudora v și **Theodora** .

Tudora, diaconeasa, soția diaconului **Stancu**, ctitoră, portret mural la bis. **Bratia din Deal** (1833), **63—64** .

Tudora, diaconița menț. lângă **Ion** <diaconul ?> la bis. **Cremenari** (m. 1828), **220** .

Tudora, grafit la bis. **Ruda** (c. 1796—1797), **622** .

Tudora, grafite <*diferite*>, la Biserica Domnească C. de Argeș (s. XVI—XVII), **293—294** .

Tudora, menț. în pomelnicul preotului **Radu** <**Bercia**> la bis. **Ciocănăi** (m.c. 1840), **127** .

Tudora, menț. lângă **Amza** printre ctitori la bis. **Moșoaia** (1806), **484** .

Tudora, menț. lângă **Costandin**, în pomelnicul **Jianului**, la bis. **Surpați** (1829), **674** .

Tudora, menț. lângă **Dumitru**, în pomelnicul lui **Statie Lupu** la bis. **Surpați** (1829), **674** .

Tudora, menț. lângă **Fratea** (?) la **Cornățel** (1733), **183** .

Tudora, menț. lângă **Gheorghe** la bis. **Ciocănăi** (c. 1840), **127** .

Tudora, menț. lingă Gherghe la Albeștii Pămînteni (1694), 1.
Tudora, menț. lingă Manul, grafite la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI–XVII), 294 ; v și Vilsan.
Tudora, menț. lingă Nicula la Bradu Clocotici (1777–1778), 56.
Tudora, menț. lingă Radul pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714–1715), 550.
Tudora, menț. lingă Soare, în pomelnicul lui Ioan Nedelea diaconul, la bis. Ciocăni (c. 1840), 127.
Tudora, menț. lingă Tofan, grafite la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVII), 507.
Tudora, menț. pe o cruce de piatră la : *Albota* (1703–1704), 6 ; *Jiblea Veche* (1791–1792), 455.
Tudora, pomenită la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? – XVIII), 296.
Tudora, preoteasa menț. în pomelnicul diaconului Florea la bis. Ciocăni (c. 1840), 127.
Tudora, <soția> lui Stoian, <mama> zugravului Anghel Stoianovici (1805–1807), 58, 593.
Tudorache, jupan v *Enciulescu*.
Tudorache, menț. printre ctitori la bis. Dealu Bisericii (1836), 333.
Tudorache Buca <Buga>, donator la bis. Teiu (1846), 696.
Tudoran, menț. lingă Neacșa la Cornățel (1733), 183.
Tudori v și *Teodor* ; *Theodor* ; *Toader* ; *Tudor* ; *Tudoru*.
Tudori, menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718–1719), 768.
Tudoru, preot menț. lingă preoteasa Rusanda printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805–1806), 731.
Tudose, menț. lingă Stanca la bis. Jiblea Veche (1817–1818), 442.
Tudosie, menț. la bis. Drăganu-Olteni (1845), 351.
Tugomir, voievod v *Ugoditos*, la *falsuri*.
turci, războaie ale ~ v *Turcia* ; ~ soli, 625 ; ~ <din oastea turcească> îi omoară pe călugării de la o mănăstire, 660.
<Turcia> (Împărăție ; Poarta *Ōthomani-cească* ; ~ *Otomanicească*), <țară> : sangeacuri turcești în luptă cu un voievod român, 241 ; războaie ale turcilor cu austriecii și rușii, 39, 241, 277, 660 ; ~ voievod al Țării Românești dăruit de sultan cu sceptru, purpură și coroană, 241 ; voievodul <Constantin Hangerli> decapitat <la București> de trimișii Împărăției turcești, 625 ; v și *Țarigrad* ; *Gheorghie Trapezonda* ; *Ghierghi*, de la Galata.
Turcu v și *Gheorghe Turcu*.
Tureu Mihai (Meiai ~), din moșu Stănciulia, ctitor, portret mural la bis. Gorani (1715 ; m.c. 1841), 417 ; reprezentat lingă Flo...a, <probabil soția sa>, 420.

turlă, a unei biserici, clădită cu osteneala unui ctitor, 97 ; biserică zidită, la început, pină la boltirea ~ 636.

Turnu, Mănăstirea <oraș Călimănești, j. Vilcea> : Bis. Intrarea în Biserică, 709–711 ; chilia săpată în stîncă, 712 ; cruci de piatră pe Valea Turnului, 713–714.

Tutana <com. Băiculești, j. Argeș> : Bis. Sf. Athanasie (fosta mănăstire), 715–719

T

Țalapi, se semnează la Biserica Domnească C. de Argeș (s. XVI), 291.

Țalapia (?) v *Ceauapi*.

țari, ruși v ruși.

Țara Românească (Ongrovlafia ; Ongrovlahia ; Ongrovlahiia ; Ougraovlahiia ; ~ Rumânească ; ~ Rumâniască ; Ungrovlahia ; Ugrovlahiiski ; Unglovlahiia ; Ungrovlahia ; Valafia ; Valahia), 95, 96, 126, 167, 178, 197, 219, 226, 232, 234, 326, 362, 378, 525 ; *passim* ;

~ ținutul, 226 ; v și *Județ* ; *plai* ; *plasă* ;

~ pajera ei, 378 ; v și *stemă* ;

~ domni ai ~ *passim* ; Radu Negru,

intîiul domn al ~ <textual>, 277, 278 ;

domn mare singur stăpînitor al ~ 232 ;

~ și al Vidinului, 288 ; stăpînitori ai

Podunaviei, 240, 241 ; ~ dăruit <de

sultan> cu sceptru purpură și coroană,

241 ; așezat în scaunul strămoșilor, 234 ;

~ domn al ~ reînființează văcăritul

fiind decapitat de trimișii Porții, 625 ;

v și *domn* ; *voievod* ;

~ doamnă a ~ și a Vidinului, 288 ; ~

soția unui voievod al Moldovei, 242 ;

~ Mitropolia cîrmuită de trei arhîerei,

30 ; de un episcop, 398 ; v și *mitropoliti* ;

episcopi ;

~ patriarh al Țarigradului vine în ~

și tirnosește o ctitorie domnească, 235 ;

~ războaie cu turcii, 241 ; distrugeri

provocate pe teritoriul ~ în timpul răz-

boaielor austro-ruso-turce, 39, 277, 660 ;

v și *războaie* ;

~ <arhitect> moldovean, transilvăneni, meșteri sud-dunăreni, prezenți în ~ 245–247, 250, 260, 261, 270, 277, 286, 287 ; v și meșteri ;

~ vizitatori străini la ctitorii voievodale din ~ 249, 251 ; v și *grafite* ;

~ sate din județul Teleorman fugite de la dăjdiile vistieriei, 485 ;

~ cîmă în ~ 262 ; cutremure în ~ lăcașuri surpate la ~ 515, 548, 615, 660, 725.

țară, într-o invocație simbolică, 293 ; domn din ~ reînființează văcăritul, 625 ; oastea rusă pleacă din ~ după încheierea păcii cu turcii, 548.

Țarigrad <Constantinopol, oraș, Turcia>, Theolipt patriarh al ~ 235.
țărani v horani ; locuitori ; megieși ; moși ; moșteni ; sat.
Țenea v Pătru Țenea.
Țenea, hagiul v Hagl Țenea.
Țenia, menț. în pomelnicul lui Tudorache Enciulescu la bis. Găinușa (1801), 405.
țigani v ațigani.
ținut, al țării, 226 ; ~ dintr-o țară străină, domn român stăpînitor al ~ 288.
Țirdea v Stanciu Țirdea.
Țirța (?), menț. în pomelnic la bis. Dingești (c. 1820), 340.

U

ucenic al unui schimnic, 660 ; ~ al unor zugravi, 250, 371, 478, 593, 694 ; ~ al unui dascăl zugrav, 741.
uceldere, de om, al doilea pitar moare prin ~ 99.
Uda <com. Uda, j. Argeș> : Bis. Adormirea, din cartier Ciorica, 720—721 ; Bis. Sf. Îngeri (în ruină), din Uda de Jos (c. Lista... nr. 12).
 ~ v și Dumitru, zugrav din Uda de Sus ; Graure Ioniță Ion, din Uda de Jos, mahalaua Șătrari ; Imanoil Antonie ; Ioan, setrar, din ~.
Udrea v și Udria.
Udrea, <copil de școală> menț. cu caracter etic la bis. Ruda (1775...1841), 617.
Udrea, diacon menț. lângă Ioana diaconeasa la bis. Răchițele de Sus (c. 1829), 585.
Udrea (Udria), grămătic se semnează la bis. Ruda (1775—1777), 616, 619 ; însemnează data unui cutremur de pămînt, menț., 615 ; v și Udria.
Udrea (?) menț. pe o cruce de piatră la Birlogu (1642), 42.
Udrea, pomenit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), 296.
Udrea, postelnic, <soțul> jupăniței Dospina <din fam. Colfescu ?>, portret mural la bis. Izvoru (c. 1823), 438.
Udria, grafit la bis. Ruda (1796—1797), 619 ; v și Udrea, grămătic.
Udria, menț. printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.
Udria, menț. pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715), 550.
Udriște, grămătic se semnează la bis. Ruda (c. 1797...1811), 623.
Udriște, moștean din Moșoaia ș.a. dau jalbă la Divan, pentru a nu fi rumâniți (1741), 465.
Udriște (Udriști), preot, <tatăl> preotului Stan, <probabil soțul> preotesei Dobra, menț. la bis. Albota (m. 184<.>, 1848), 5, 7.
Ueseul Alexandru, fost mare șelrar, fiul lui Mihail Uescul, ctitor la bis. Dobrogostea (1810), 343.
<Uescu> Ana, <din fam.> lui Mihalache Uescu, menț. la bis. Adormirea Pitești (1805), 501.
Uescu Frusina (Efrusina ; Frosina Ueasca ; ~ Uiasca), soția lui Mihalache Uescu, ctitoră la bis. Dobrogostea (1805—1810), 343 ; donatoare la biserici din Pitești, 501, 509.
Uescu Mihalache (Mihail Uescul ; ~ Oescu ; Mihalachi ~), postelnic, soțul Frusinei ctitor la bis. Dobrogostea (1804—1810), 343 ; donator la biserici din Pitești, 501, 508—509.
<Uescu> Sultana <din familia> lui Mihalache Uescu, menț. la bis. Adormirea, Pitești (1805), 501.
Ugoditos (Ugodytos ; Uhoditos), voievod identificat cu (Tihomir), menț. de la Biserica Domnească, C. de Argeș (f.d.), la falsuri, 22.
umezeală, a vremurilor, lucrări de pietrărie deteriorate, posibil din ~ 234.
Ungaria <țară>, (Sotir) banul sau (șeful) bisericii din ~ menț. la falsuri, 18 ; v și Pesta.
Ungrovlahia (Unglovlahia), biserica ~ *passim* ; menț. la falsuri, 12 ; v și Țara Românească.
Ungurelu v și Buliga ; Pavel ; Petre.
Ungurelu Alecsandru, fiul lui Ion Ungurelu, fost mare sluger, ctitor la bis. Sf. Vineri, Pitești (1827), 533.
Ungurelu Alecu, donator la bis. Sf. Vineri, Pitești (1829), 534.
<Ungurelu> Barbu (Bărbuceanu), fiul lui Matei Ungurelu, <înfiat de Martin Buliga negustorul>, portret mural la bis. Buliga, Pitești (c. 1745, m. 1754), 503 ; piatra lui de mormint, 505 ; <eroare> Vasile.
Ungurelu Ion, fost mare sluger, tatăl lui Alecsandru Ungurelu, ctitor la bis. Sf. Vineri, Pitești (1817—1818), 533.
Ungurelu Matei, al doilea vistier, tatăl lui Barbu Ungurelu, menț. la bis. Buliga, Pitești (m. 1754), 505.
Untariu v Ioan ~ ; Stănilava.
urechi <lexical> ale unui clopot deteriorate de ostași străini în timpul unui război, 277.
Urleni <com. Birla, j. Argeș> : Radu preot zugrav din ~ 169.
Urluiești (Urluiești) <com. Cepari, j. Argeș> : Bis. Nașterea Maicii Domnului, Cuv. Paraschiva și Sf. Dumitru, 722—723 ; Biserica veche din Bogdoia, menț., 675 ; v și Statie, preot din ~.
urmaș, uns în domnie v domn.
Ursoaia <com. Cotmeana, j. Argeș> : Bis. Intrarea în Biserică (fostul Schit Basco-vele), 724—730.
usturime, <lexical>, ger cu ~ după ninsoare, în luna martie, 620.

ușă de la o ctitorie domnească, infrumusețată, 197 ; ~ de lemn 186, 433, 741 ; ~ diaconescă, 482 ; ~ împărătești, 9, 57, 80, 172, 182, 483, 495, 733, 750.
ușernic, în formular slavon de influență moldovenească v portar.
Uța v Barză Uța ; Safta Brătianu.
Uța, menț. lângă Nicolae la bis. Bădeni (m.c. 1843 ?), 14.

V

- V, siglă a unui meșter de la Brașov (?) (s. XVII), 555.
Valafia ; Valahia v Țara Românească.
vale, siliște de casă pe o ~ 579.
Valea Cucii <com. Cuca, j. Argeș> : Biserica de lemn, Intrarea în Biserică, la „Gruul înalt”, 731—735.
Valea Danului <com. Valea Danului, j. Argeș> : Biserică mică de lemn, menț. ; Bis. Sf. Nicolae, 736—743 ; porunci arhieresti date preoților de la ~ 737.
Valea Dimbovitului <j. Argeș> : cruce de piatră de pe ~ menț., 42.
Valea Faurului <com. Mușătești, j. Argeș> : Bis. Sf. Voievozi, 744—746.
Valea Glinboecului <la Glimbocu, com. Bascov, j. Argeș> : Costandin, preot din ~ 575.
Valea Iașului <com. Valea Iașului, j. Argeș> : Biserica veche, menț. ; Bis. Adormirea, 747—748.
<Valea lui Drag, în toponimie la Ruda, com. Budești, j. Argeș> : cruce de piatră la ~ 632.
<Valea lui Stanislav, în toponimia oraș C. de Argeș> : cruce de piatră de la ~ 322.
Valea Rea, în toponimie la Pitești v Pitești, Bis. Sf. Dumitru și Sf. Nicolae.
Valea Riului v Flămînda.
Valea Scheiului <com. Dănicei, j. Vâlcea> : Biserica de lemn din ~ 749 ; Bis. Intrarea în Biserică, 750 ; v. și Drăgulești.
Valea Turnului, în toponimie la m-rea Turnu v Turnu, Mănăstirea.
valul, cel mare al unui râu <inundație provocată de> ~ 149.
vameș, ostenitor la zidirea unui lăcaș, 135 ; se semnează la o biserică, 719.
Varlaam (Varlam), mitropolit al Țării Românești (1672—1679), ctitor la m-rile Fedeleșcioii, Trivalea, Pitești și Turnu, 359, 545, 709 ; portret mural, 360, 710 ; donator, 362, 365 ;
~ fost episcop de Rîmnice (1670—1672), închinător Sfîntului (Munte Atos) ?, 545.
Varlam, monah menț. lângă Maria și fam. lor, la Șerbănești (c. 1830—1840), 677.
Varlam, monah menț. printre ctitorii vechi la bis. Bumbuești (m.c. 1816), 107.
Varlam, preot reclădește Schitul Brătăștii (<1795> ; m. 1819), 87.
vase, de piatră la spălătorul arhieresc, 39, 601 ; ~ de cositor, 554—556, 558, 559 ; ~ de cupru cositorit, 557, 560.
Vasile v și Vasilie ; Vasilie.
Vasile, dăruiește teren de arătură de la Moara veche la bis. Racovița (1819—1820), 579.
Vasile diacon, soțul diaconiței Dina, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1808), 153.
Vasile, <din fam.> lui Nicolae Barză dulgherul, menț. în pomelnic la bis. Surpați (1829), 674.
Vasile, jupan menț. la bis. Ciinenii Mici v Mogoș.
Vasile, menț. în pomelnic la : bis. Ciinenii Mici (c. 1735—1760), 136 ; bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.
Vasile, menț. în pomelnicul preotului Statie din Urluiesti, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
Vasile, menț. lângă Efrusina la bis. Mavrodolu, Pitești (m.c. 1818), 516.
Vasile, menț. lângă Ileana, în pomelnicul lui Nicolae Barză, dulgherul, la bis. Surpați (m. 1829), 674.
Vasile, menț. lângă Luxandra în pomelnic la bis. Mavrodolu, Pitești (m.c. 1818), 516.
Vasile, menț. lângă Maria în pomelnic la bis. Mavrodolu, Pitești (m.c. 1818), 516.
Vasile, menț. lângă Sanda, ostenitor la bis. Jiblea Veche (1836), 445.
Vasile, menț. pe o cruce de piatră la : Albestii Pămînteni (1694), 1 ; Berislăvești (1793—1794), 41 ; bis. Jiblea Veche (1817—1818), 442 ; Șuici (1736—1737), 679 ; Titești (s. XIX), 706.
Vasile, menț. pe piatra de mormînt a lui Iorga <Bănică>, la bis. Robaia, Berislăvești (m. 1822), 600.
Vasile, moșu reprezentat lângă Catrina în pictura murală la bis. Cochinești de Jos (c. 1796), 164.
Vasile <zugrav>, menț. în pomelnicul lui Anăghel <Dozescu ?> zugravul la bis. Cotu (c. 1820), 215.
Vasile Parascihiv, donator la bis. Telești, Costești (1772—1773), 188.
Vasili, menț. lângă Anastaseia la bis. Cungrea (1828), 230.
Vasilie, fiul jupinului Chiruş, ostenitor la bis. Oești Pămînteni (1839—1840), 489, 491 ; v și Chirliac.
Vasilie, grămătic se semnează la m-rea Brădet (1740—1741), 81.
Vasilie, ierodiacon se semnează la Schitul Flămînda (1714), 399.
Vasilie, menț. lângă Stana la Oarja (1814 ?) 487.
Vasilie, fiul lui Ilie polcovnic v Olănescu Vasilie
Vața <com. Vedea, j. Argeș> : Stan, zugrav postelnic din ~ 126, 129.
Văcărescu Anache <Ianache>, mare logofăt, donator la bis. Sf. Ingeri, C. de Argeș (1848), 283.

Văcărescu Ștefan, al doilea logofăt în Divanul lui Constantin Mavrocordat, menț. la Moșoaia (1741), 485.

văcăritul <dare> reinființată de un domn al țării; banii ~ luați de voievodul amintit, 625.

văduve, menț. într-o invocație simbolică la o ctitorie domnească, 231; jupaniță ~ înfățișată în pictura murală, 438.

Văleni <com. Sălătrucu, j. Argeș>: Mănăstirea Văleni, Bis. Sf. Treime, 751—753; ~ preot din 752.

văni <venitul> de la ~ dăruit de un domn la o ctitorie domnească, 232.

văpsele, folosite la înnoirea zugrăvelii unei ctitorii domnești, 236.

Vârzaru v și **Anastasiu**, menț. lângă Gheorghie; Costandin Vârzaru; Gheorghie, menț. lângă Anastasiu; Ioana, soția lui Radu Vârzaru; Marlia, din fam. lui Gheorghie și Anastasiu; Neculae, probabil din fam. lui Costandin <Vârzaru>; Radu Vârzaru; Sandu, din fam. Vârzaru (?).

Vârzaru <com. Merișani, j. Argeș>: Bis. Sf. Nicolae și Cuv. Paraschiva, 754—758.

Vârzaru Costandin, <soțul> Despinei, portret mural, ajutător la bis. Vârzaru (c. 1809), 755—756.

Vârzaru Despina (Dospina), soția lui Costandin Vârzaru, portret mural, ajutoare la bis. Vârzaru (c. 1809), 755—756.

<**Vârzaru**> **Gheorghie**, fost mare clucer de arie, soțul Ilincăi, ctitor, portret mural la bis. Vârzaru (1809), 754—756.

<**Vârzaru**> **Ilinea** (Ilenca Vârzărcasa), soția lui Gheorghie Vârzaru fost mare clucer de arie, ctitoră, portret mural la bis. Vârzaru (c. 1809), 755—756.

<**Vârzaru**> **Maria**, fiica lui Costandin Vârzaru și a Despinei, portret mural, menț. în pomelnic la bis. Vârzaru (c. 1809), 755—756.

<**Vârzaru**> **Maria**, reprezentată lângă Gheorghie Vârzaru, fost mare clucer de arie, în pictura murală la bis. Vârzaru (c. 1809), 756.

<**Vârzaru**> **Răducanu** (Radu), fiul lui Gheorghie Vârzaru fost mare clucer de arie, soțul Zoicăi, ctitor, portret mural la bis. Vârzaru (c. 1809), 755—756.

<**Vârzaru**> **Zoica** (Zoita), soția lui Răducanu Vârzaru, portret mural, menț. în pomelnic la bis. Vârzaru (c. 1809), 755—756.

<**Vârzaru**> **Zoita**, fiica lui Gheorghie Vârzaru fost mare clucer de arie, portret mural la bis. Vârzaru (c. 1809), 756.

vătaf, 705; ~ ctitori, 219, 579—581, 592, 633; portret mural, 581; donatori, 188, 496, 579, 703; ~ de plai, 579—581, 703; ~ fost ~ 633.

Vătăsești <com. Golești, j. Vilcea>: Bis. Buna Vestire și Sf. Ioan 759—761.

Velea, donator la bis. Podu Broșteni, Costești (1799) 187.

Velica v **Pătru Velica**.

Velica, menț. pe o cruce funerară la bis. Humele (1814), 431.

Ven... menț. pe o cruce de piatră la Cornățel (1733), 183.

venitul, unui loc dăruit la o biserică 126.

Ventilă v și **Vintilă**.

Ventilă, preot menț. pe o cruce de piatră la Berislăvești (1793—1794), 41.

Verindeu, T., se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (1845), 305.

vlață, de obște a călugărilor dintr-un schit, reintemeiată, 660.

vicar, al episcopiei, arhimandrit încuviințează clădirea unei biserici, 17.

Victoria v **Vitorie**.

Vidin, <localitate, Bulgaria: Vladislav I> menț. ca stăpînitor la ~ și al întregului ținut de la ~ 288.

vie, dăruită la un schit, 602; ~ jumătate de ~ în dania la o biserică de lemn, 387; ~ cu obrațul ei, în dania unui ctitor 417.

viețuire, în armonie, 308; ~ cu munca, 309.

<**Vijălie**> **Floarea** (Fleara; Florea), soția lui Neculae Vijălie, ctitoră la bis. Gorani (1841), fam. 418—419.

Vijălie Neculae (Nicolae ~), din moșu Mihai (?) soțul Floarei, ctitor la bis. Gorani (1841), 418—419.

Vilaea, <din fam.> preotului Stan și a Mariicăi, menț. la Cerbureni (m. 1729—1730), 124.

Vilaia, menț. lângă Oprea la Biserica Domnească, C. de Argeș (m. 1796—1797), 314.

Vilala (?) menț. lângă Toma printre ctitori la bis. Bumbuești (1816), 106.

Vilara Costea, jupan ctitor, portret mural la bis. Ciinenii Mici (m.c. 1758), 138—139.

Vilara Enache, jupan portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1758), 139.

<**Vilara**> **Gheorghie**, portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1758), 139.

Vilara Toma, jupan portret mural la bis. Ciinenii Mici (c. 1758), 139.

vin, menț. într-o rețetă, 530; circiumă pentru ~ 18.

vinărici, domnesc întărit unei ctitorii voievodale, 234.

Vintilă v și **Ventilă**.

Vintilă, soțul Stancăi menț. la Galeșu (1807), 403.

Vintilă, voievod v **Vlad Vintilă**.

Visarion, ieromonah stareț al Schitului Robaia, reintemeiază lăcașul (1843; m. 1848), 602.

Visarion, monah menț. pe o cruce funerară la bis. Recea (1829), 597.

vistier (vistiernic), al doilea, 505; ~ donator, 179; ~ mare, 554, 558—559; <eroare> v logofăt, fost ~ de vistierie.

vistierie, logofăt, fost de ~ 95, 96; dădiile ~ dintr-un județ, ținute de un fost

- mare vornic, 485 ; mare logofăt de ~ *(eroare)*.
- Vișa**, menț. lângă Șărbu, grafite la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Vișa**, menț. pe crucea de la Ștefănești, Pitești, la Muzeul Județean (1714—1715) 550.
- Vișa**, menț. pe o cruce de piatră la Proșia (1750—1751), 578.
- Vișa**, <soția> lui Paraschivul, menț. la Albeștii Pămînteni (1694), 1 ; v și **Anca** ; **Neașul**.
- Vișan**, menț. în pomelnic la bis. Titești (1768—1769), 699.
- Vișan**, menț. lângă Neaga, în pomelnicul diaconului Florea, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Vișan**, menț. pe o cruce de piatră la Albota (1703—1704), 6.
- Vișan** (Vișanănu) <diferiți>, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Vișan**, moștean din Moșoaia ș.a. dau jalbă la Divan pentru a nu fi rumâniți (1741), 485.
- Vișan Dănescul**, menț. printre ctitori la bis. Moșoaia (1806), 484.
- Vitan**, grafite <diferite> la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- vite** (dobitoace) adăpostite vara în biserica deteriorată a unui schit, 660.
- Vitorie**, fiica lui Barbu Rătescu v **Rătescu Vitorie**.
- Vitorie**, <probabil soția> lui Ioan, donatoare la Biserica Domnească, Pitești (1840), 513.
- Vilcea**, județul : M-rea Govora din ~ 725 ; Calciu Matei zugravul din ~ 734 ; v și **Rimnicu Vilcea**.
- Vilcelele** <com. Merișani, j. Argeș> : Biserica Veche menț. ; Bis. Sf. Nicolae (cf. Lista... nr. 13).
- Vileu**, menț. în pomelnic la bis. Surpați (1829), 674.
- Vilcu** v **Vlăcu**.
- Vilsan** (Vilcan ?), grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294 ; v și **Manul** ; **Tudora**.
- Vilsănescul Ioan**, paharnic ctitor la vechiul schit Brătășești (<c. 1735>, m. 1819), 87.
- Vilsănești** <com. Mușătești, j. Argeș> : Bis. Adormirea și Sf. Nicolae, 762—763 ; v și **Alecsandru Șuță**, din ~.
- Vlad** v și **Vladu** ; **Vladul**.
- Vlad**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI?), 297.
- Vlad**, grafite <diferite>, la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
- Vlad**, menț. pe o cruce de piatră la Pitești (1722—1730), 551.
- Vlad**, voievod, posibil **Vlad** <cel Tânăr> (1510—1512), menț. la Biserica Domnească, C. de Argeș, 291.
- Vlad I** (?) (Ion ~), voievod <domn al Țării Românești> (c. 1395 ? — s. XV), semnătura sa la Biserica Domnească, C. de Argeș, 290.
- Vlad** <Dracul ?>, voievod domn al Țării Românești (1436—1442 ; 1443—1447), menț. la m-rea Argeșului, 244 ; v și **Vlad Tepeș**.
- Vlad Înecatul** v **Vlad cel Tânăr**.
- Vlad Roman**, menț. lângă Sanda Vlad, donator la bis. Perișani (1806), 497.
- Vlad Sanda**, menț. lângă Roman Vlad, donatoare la bis. Perișani (1806), 497.
- Vlad Tepeș**, voievod, domn al Țării Românești (1448 ; 1456—1462 ; 1476), efigia sa la m-rea Argeșului (?), înlocuită de episcopul Ilarion cu portretul lui Iosif, episcopul de Argeș, 244 ; v și **Vlad Dracul** (?).
- <**Vlad**> **Vintilă**, voievod, domn al Țării Românești (1532—1535), portret mural la m-rea Argeșului, 244.
- Vlad cel Tânăr** <**Vlad Înecatul**>, voievod, domn al Țării Românești (1530—1532), portret mural la m-rea Argeșului, 244 ; <eroare> **Radu** ; v și **Vlad**, voievod.
- Vlada**, menț. în pomelnic la bis. Drăganu-Oltenei (c. 1800—1810), 347 ; v și **Păun**, preot.
- Vlada**, menț. lângă Nedea printre ajutători la bis. Recea (1805), 591.
- Vlada**, preoteasa, <probabil soția> preotului Cirstea, ctitoră la bis. Găujani (1792), 412.
- <**Vladislav**, nume restituit prezumtiv> din fragm. de inscripții de la Biserica Domnească, C. de Argeș (c. 1370—1400), 321.
- Vladislav** <al III-lea>, voievod, domn al Țării Românești (1523 ; 1524 ; 1525), sprijinit de turci, în luptă cu Radu de la Afumați la cetatea București, 241 ; portret mural la m-rea Argeșului, 244.
- <**Vladislav I Vlaicu**>, voievod, domn singur stăpînitor al Țării Românești (1364 — c. 1377) și al Vidinului (1369), <soțul> doamnei <Ana, înfățișat la Biserica Domnească, C. de Argeș>, 288 ; <efigia sa> purlind însă inscripția Radu voievod Negru — în pictura m-rii Argeșului (a. 1540), 244 ; <donator — identificare posibilă>, 277 ; capac de sarcofag de la mormîntul atribuit lui ~ 289.
- Vladu** v și **Vlad** ; **Vladul**.
- Vladu**, din Craiova v **Hoarță Vladu**.
- Vladu**, menț. în pomelnic la : bis. *Bascovele* (c. 1795), 11 ; bis. *Timplari*, *Stoilești* <diferiți> (c. 1829), 667.
- Vladu**, menț. la bis. Drăganu-Oltenei (1845) 351.
- Vladu**, menț. la bis. Luminile, împreună cu Dobrin, Floarea ș.a. (1839), 467.
- Vladu**, menț. lângă Ioana, în pomelnicul preotului Radu <Bercia>, la bis. Ciocănăi (m.c. 1840), 127.
- Vladu**, menț. lângă Stanca la bis. Jiblea Veche (m. 1817—1818), 442.
- Vladu**, menț. pe o cruce de piatră la Zărnești (1718—1719), 763.

- Vladu**, menț. pe o cruce funerară la Recea (1829), **597**.
- Vladu**, preot menț. pe o cruce de cult la bis. Țrăgioiu (1794), **356**; și în copia inscripției, **335**.
- Vladu**, preot menț. lângă Iliina preoteasa la bis. Albota (c. 1806), **4**.
- Vladul v Chelanu Vladul**.
- Vladul** (?) ban din Cocorăști v Balea (?), ban.
- Vladul**, donator la bis. *Telești*, Costești (1772—1773), **189**.
- Vladul**, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), **294**.
- Vladul**, menț. pe o cruce de piatră la Albota (1703—1704), **6**.
- Vladul**, preot din Băjești <meșter pietrar>, scrie inscripția pe o cruce de la Budeasa Marc (1647), **104**.
- Vlaicu**, menț. lângă Stana la Zărnești (1718—1719), **767**.
- Vlaicu**, menț. pe o cruce de piatră la Cornățel (1733), **183**.
- Vlaicu**, preot menț. lângă Stana la Deagu de Sus (1714), **332**.
- Vlaicu**, se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), **293**.
- Vlasie**, arhimandrit al Episcopiei de Argeș (1829, c. 1831), menț., **61**; protosinghel, purtător de grijă la zugrăvirea unei mănăstiri, **751**.
- vlastelinii**, recomandare ca averile lor să nu fie păstrate la o ctitorie domnească, **232**.
- Vlasto v Ianache Vlasto**.
- Vlașca** <fostul județ>, ispravnic al ~ **437**.
- Vlă...** grămatic se semnează la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI), **291**.
- Vlăcu** v și **Vileu**.
- Vlăcu**, se semnează la m-rea Tutana (s. XVIII), **716**.
- Vlădescu Nica**, fost mare serdar de la Rimnicu Vilcea, donator la m-rea Stinișoara (m. 1836), **660**.
- vlădicie**, mitropolit <înlocuit>, lipsește din ~ **545**.
- Vleca**, doamna, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), **295**.
- Voica** <grait>, la m-rea Fedeleșciori (c. 1770—1820), **373**.
- Voica**, grafite <diverite>, la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), **294**.
- Voica**, menț. împreună cu Ion, Sanfir ș.a. la bis. Sf. Ilie, Pitești (1830), **526**.
- Voica**, menț. în pomelnic la bis. Bratia din Deal (m. 1833), **63**.
- Voica**, menț. în pomelnicul Jianului la bis. Surpați (1829), **674**.
- Voica**, menț. lângă Barbu la Zărnești (1718—1719), **767**.
- Voica**, menț. lângă Dinu la bis. *Timpiari*, Stoilești (m.c. 1829), **667**.
- Voica**, menț. lângă Ioan, printre ctitorii vechi, la bis. Bumbuești (m.c. 1816), **107**.
- Voica**, menț. lângă Ion la bis. *Telești*, Costești (1782—1783), **190**.
- Voica**, menț. lângă Ion printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), **731**.
- Voica**, menț. lângă Iordan la bis. Jiblea Veche (m. 1817—1818), **442**.
- Voica**, menț. lângă Ivan preotul la Deagu de Sus (1714), **332**.
- Voica**, menț. lângă Neculae la bis. Glimbocu (m.c. 1820—1840 ?), **416**.
- Voica**, menț. lângă Pătru la bis. Schitu (m. 1840), **647**.
- Voica**, menț. lângă Radu la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **353**.
- Voica**, menț. lângă Radu la Corbeni (m. 1775—1776), **180**.
- Voica**, menț. lângă Radu printre ctitori la bis. Cotu (1819—1820), **213**.
- Voica**, menț. lângă Radul, la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), **274**.
- Voica** <diverite>, menț. lângă Stan la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), **352**.
- Voica**, menț. lângă Stan la bis. Drăganu-Olteni (1802—1803), **348**.
- Voica**, menț. lângă State la Zărnești (1718—1719), **767**.
- Voica**, menț. lângă Stoica, în pomelnicul lui Ion, vărul lui Gheorghe Călinescu, la bis. Surpați (1829), **674**.
- Voica**, menț. lângă Stoica la bis. *Telești*, Costești (1782—1783), **190**.
- Voica**, menț. lângă Șarban la Berislăvești (1793—1794), **41**.
- Voica**, menț. lângă Șerbu la Rădăcinești (s. XVIII—XIX), **588**.
- Voica**, menț. lângă Tănăsie la bis. *Telești*, Costești (1782—1783), **190**.
- Voica**, menț. pe o cruce de lemn la bis. *Telești*, Costești (1782—1783), **190**.
- Voica**, menț. pe o cruce de piatră la : *Berislăvești* (d. 1793—1820), **40**; *Proșia* (1750—1751), **578**; *Rădăcinești* (s. XVIII—XIX), **588**.
- Voica**, menț. pe o piatră la Pripoare (c. 1721—1722), **572**.
- Voica**, pomenită la Biserica Domnească C. de Argeș (s. XVII ? — XVIII), **296**.
- Voica**, postelniceasă, soția postelnicului Anton, portret mural la bis. Cochinești de Jos (c. 1796), **164**.
- Voica**, preoteasă menț. la bis. *Stoiceni*, Predești (1754—1755), **569**.
- Voica**, preoteasa menț. lângă preotul Ioan la bis. Miercani (m.c. 1843), **473**.
- Voica**, <probabil din fam.> lui Ene, donatoare la bis. Bohari (1748—1749), **47**; v și **Ene**.
- Voico**, menț. pe o cruce de piatră la : *Albota*. (1703—1704), **6**.
- Voico**, zugrav din Pitești v **Voicu**.
- Voicu** v și **Voicul**.
- Voicu**, diacon, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), **294**.
- Voicu**, donator la bis. *Telești*, Costești (1772—1773), **188**.
- Voicu**, menț. împreună cu Petre, Maria și la bis. Volevozi, Pitești (c. 1845), **542**; v și **Voicu**, zugrav.

Voicu, menț. în pomelnic la bis. Ciocănăi (c. 1840), 127.

Voicu, menț. lângă Sanda printre ctitori la bis. Valea Cucii (1805—1806), 731.

Voicu, menț. pe o cruce de piatră la : *Cornățel* (1733), 183 ; *Prosia* (1750—1751), 578 ; *Zărnești* (1718—1719), 768.

Voicu, preot donator la bis. *Telești*, Costești (1772—1773), 188.

Voicu, preot menț. în pomelnic la bis. Răchitele de Sus (c. 1829), 585.

Voicu, preot ridică o cruce de piatră la Birlogu (1642), 42.

Voicu (tatăl) preotului Ioan, menț. la bis. Ciocănăi (m. 1840), 126.

Voicu (Voico), zugrav din Pitești, menț. lângă Maria, la bis. Glimbocu (c. 1820—1845), 416 ; zugrăvește dierifte piese 9, 350, 535, 575 ; v și *Baicea*, zugrav ; **Voicu**, menț. împreună cu Petre.

Voicul, comis menț. la *Îndoielnice* (1746—1747), 4 ; probabil același cu **Voicu**, menț. la *Prosia*.

Voicul, donator la bis. *Telești*, Costești (1772—1773), 188.

voievod, *passim* ; ~ mare, 241, 257, 258, 284, 285 ; ~ mare și preabun, 715 ; ~ în scaunul părintelui său, 510 ; dăruit de (sultan) cu sceptru, purpură și coroană, 241 ; ~ moldovean căsătorit cu o doamnă munteană, menț., 242 ; ~ ctitor, donator v *bisericii* ; *domn* ; ~ portrete murale ale unor ~ 73, 244, 360, 409 ; ~ efigia unui ~ înlocuită cu a unui episcop, 244 ; ~ înfățișat călare pe o piatră de mormint, 241 ; v și *morminte* ; ~ isprăvește, tirnosește o biserică, la *falsuri*, 22 ; ~ războaiele unui ~ cu turcii, 241.

Voina, menț. lângă Albul la bis. Olari, C. de Argeș (c. 1689—1714), 274.

Voina, donator la bis. *Telești*, Costești (1772—1773), 188.

Voina, menț. lângă Iona la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 352.

* **Voinicești**, (sat lângă Fețeni, com. Goranu) : cruce de piatră ridicată la Voinicești (sic), 391.

Voislav, (voievod), fiul lui (Nițolac) Alexandru voievod, piatra lui de mormint la Biserica Domnească, C. de Argeș (d. 1365 ?), 285.

Voislav (Ladislav), voievod termină lucrările la Biserica Domnească, C. de Argeș (1261 ; f.d.), menț. la *falsuri*, 3, 23.

Voleaveiu (textual) : Bis. Sf. Arhangheli, 514.

Volf v **Wolf**.

vornic, ctitor, 113, 116 ; ~ mare, 560 ; ~ în Divanul domnesc, ține dările vistieriei dintr-un județ, 485 ; ~ mare (eroare), 116.

Vrabie Toma, (postelnic), donator la bis. Șuici (1826), 684.

Vulpești (Vulănești, Vulăpești) (com. Buzo-
ești, j. Argeș) : Biserica veche (mănă-
stire ~ textual) ; Bis. Adormirea, 764—766.

W

W(entzel) I(ohann) (I. W.) (meșter de
clopote, probabil fiul lui Wolf Wentzel,
de la Brașov), menț. la m-reă Berislă-
vești (1781), 37.

Wertheim v **Iohann Wertheim**.

Wilkinson W(illiam) (J. M. — sic !), fost
consul general al Angliei la București, se
semnează la m-reă Argeșului (s. XIX), 251.

Wolf Gheorghe (~ Volf ; Gheorghie ~),
meșter de clopote de la Sibiu (1812—1814),
260, 261, 277, 743.

Z

Zafira v și **Safira** ; **Samăfira** ; **Samfira** ;
Sanfira ; **Zamfira** ; **Zanfira**.

Zafira, menț. în pomelnic la bis. Schitu
(1840), 647.

Zafira, menț. printre ctitori la bis. Găujani
(1792), 412.

Zaharie (?) menț. pe o cruce de piatră la
Zărnești (1718—1719), 768.

Zaharia, menț. lângă Ioana la Jibea Veche
(1735—1741), 452.

Zaharia, preot menț. în pomelnic la bis.
Schitu (m. 1840), 647.

Zamfir (Zanfira) v **Samfir** ; **Sanfir**.

Zamfira, menț. în pomelnic la bis. Mavro-
dolu, Pitești (m.c. 1816), 516.

Zamfira, menț. lângă Riza cojocarul la bis.
Fețeni (1803), 388.

Zanfira, menț. fumerară la bis. Sf. Treime
Pitești (m. 1828), 531.

zapis pentru vânzarea unei moșii, 665.

Zăleanu Costandin, pitar contribuie la facerea
unei chilii la m-reă Turnu (1843), 712.

zăpadă, căzută în luna martie, 620.

Zărnești (com. Mălureni, j. Argeș) : Biserica
veche de lemn menț. ; Bis. Nașterea Maicii
Domnului și Sf. Nicolae, 767 ; cruce de
piatră 768.

Zătreanu Ancuța v **Bucșănescu Ancuța**.

zestre, a unei biserici dată de ctitori, 343,
417.

Zgurli v **Lacu Zgurlii**.

zid, întiul ~ al unei biserici, 269 ; ~ al unei
ctitorii domnești ploile străbat prin ~
236 ; biserici de ~ *passim* ; biserică clă-
dită din temelie de ~ 418, 430 ; biserică
de ~ reclădită în locul alteia de lemn,
736 ; ~ al unei biserici, porunci privind
așezarea mormintelor față de ~ 737 ;
~ de împrejmuire al unui schit, 34 ;
metoh de ~ 18.

zidar, 270 ; <echipă> de ~ 738 ; v și meșteri.
 zidire, a strămoșilor, mănăstire ctitorie domnească, 234.
 ziditor v domn, ctitor.
 zile, de arătură în daniile la o biserică 579.
 Zinca, grafit la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 295.
 Zinca, soția lui Ioan v Budeșteanu Zinca.
 Zlapia <com. Poiana Lacului>: Bis. Sf. Nicolae, Cuv. Paraschiva și Sf. Teodor Tiron (cf. Lista...nr. 14).
 Znadu, menț. pe o cruce de piatră la Prosia (1750—1751), 578.
 Zmaranda v și Colfescu Zmaranda ; Manda ; Smărănda ; Zmărănda.
 Zmaranda, jupanița, înfățișată lângă jupanul Nicolae, în pictura murală la bis. Sf. Voievozi, Pitești (1845), 538 ; v și Lerescu Zmărănda.
 Zmaranda, menț. la *Indoicnice* (1746—1747), 4.
 Zmaranda, menț. lângă Dumitru la bis. Șuici (c. 1820—1830), 688.
 Zmărănda v și Bălăceanu Zmărănda ; Enciulescu Zmărănda ; Lerescu Zmărănda.
 Zmărănda, <fiica lui> Ștefan mazilu și a Mariei, portret mural la bis. *Birsoeni*, Stănești (1838), 654.
 Zmărănda <diserite> menț. în pomelnic la bis. Delureni (m.c. 1840), 337 ; v și Dănicel.
 Zmărănda, menț. lângă Costandin la bis. Drăganu-Olteni (s. XIX), 353.
 Zmărănda, menț. lângă Tudor la bis. Ciocănai (c. 1840), 127.
 Zmeada, menț. pe o cruce de piatră la Rădăcinești (s. XVIII—XIX), 588.
 Zoica v și Cozmescu Zoica ; Vărzaru Zoica.
 Zoica, grafit <diserite>, la Biserica Domnească, C. de Argeș (s. XVI—XVII), 294.
 Zoică, menț. pe o cruce de piatră la Albota (1703—1704), 6.
 Zoița v și Colfescu ; Jioița ; Joița ; Rătescu Joița ; Vărzaru Zoica ; Vărzaru Zoița.
 Zoița, grafit la Biserica Domnească C. de Argeș (s. XVI—XVIII), 295.
 Zoița, menț. în pomelnic la bis. Delureni (m.c. 1840), 337 ; v și Dănicel.
 Zoița, menț. lângă Dumitru la bis. Bratia din Deal (1833), 63.

Zoița, menț. lângă Nicolae la Bascov (1802—1803), 10.
 Zoița, menț. funerară la Biserica Domnească, C. de Argeș (m. 1796—1797), 314.
 Zoița, soția lui Ioan Peldicari v Colfescu.
 Zoița, soția lui Matei polcovnicul v Bălțeanu Zoița.
 Zoița Colfescu v Greceanu Zoița.
 Zorile, cartier v Costești, oraș.
 Zosim <Grădișteanu>, schimonah clădește din temelie m-reă Văleni (m. 1829), 751.
 Zriptor, se semnează la bis. Buna Vestire, Pitești (s. XVIII), 507.
 zugrav: lucrează la biserici, se semnează, 60, 70, 72, 74, 83, 96, 121, 143, 163, 217, 218, 220, 223, 297, 303, 304, 369, 370, 415, 427, 457, 529, 582, 594, 613, 668, 674, 701, 734, 751, 761 ; ~ semnătură a lui sub forma unei criptograme, 701 ; ~ dascăl, 8, 174, 741 ; calfă de ~ 652 ; ucenici de ~ 250, 371, 478, 593, 694, 741 ; ~ postelnic, 126, 129 ; ~ lucrează împreună cu alți zugravi laici și clerici, 14, 58, 65, 66, 74, 122, 126, 132, 152, 156, 159, 171, 215, 222, 250, 276, 327, 328, 338, 368, 371, 416, 428, 478, 482, 490, 567, 593, 642, 645, 648, 653, 666, 694, 700, 702 ; ~ de icoane v icoane ; ~ de alte piese, 9, 44, 172, 182, 324, 482, 495, 575, 732, 733, 750 ; ~ la falsuri, 4 ; poleitor <eroare>, 370 ; ~ v și diaconi ; ierodiaconi ; ieromonahi ; monahi ; preoți.
 zugrăveală (zugrăvire), împodobirea unor biserici cu ~ 33, 60, 71, 87, 105, 139, 167, 219, 233, 303, 327, 342, 359, 415, 437, 472, 537, 571, 636, 642, 648, 660, 751, 754, 755 ; la falsuri 21 ; ~ în exteriorul unui lăcaș, 147 ; ~ refacerea ei, spălată, înnoită, 121, 236 ; ~ altarului unei biserici, 666 ; la falsuri 4—7 ; ~ a tindei unui lăcaș, 311 ; ~ timplei la o biserică, 97 ; ~ a unei icoane, 547 ; v și icoane ; ~ recomandări privind ~ portretelor ctitorilor la o biserică domnească, 233 ; v și portrete.
 zvezdă v steluță.

LISTA ILUSTRĂȚIILOR*

Fig. 1. — Pisania bis. Bădiceni. 1800	p. 110
Fig. 2. — Pisania bis. Bohari. 1641	122
Fig. 3. — Inscriptie de la bis. Bohari. <c. 1771—1781 ?> . . .	„
Fig. 4. — Inscriptie de la Boișoara. 1721	124
Fig. 5. — Pisania bis. Brădet. 1761	133
Fig. 6. — Pisania bis. Bucșenești. 1747—1748	144
Fig. 7. — Piatră de mormînt de la bis. Ceparii Pămînteni. 1571—1572	154
Fig. 8. — Pisanie a bis. Ceparii Pămînteni. 1751—1752 . . .	156
Fig. 9. — Pisania bis. Ciofrîngeni. 1816	165
Fig. 10. — Pisanie a m-rii Argeșului. <1517>	205
Fig. 11. — Pisanie a m-rii Argeșului. <1517>	209
Fig. 12. — Pisanie a m-rii Argeșului. 1682	214
Fig. 13. — Pisanie a m-rii Argeșului. 1793	216
Fig. 14. — Piatră de mormînt de la m-rea Argeșului <1518> . .	218
Fig. 15. — Piatră de mormînt de la m-rea Argeșului. <1518> . .	219
Fig. 16. — Piatră de mormînt de la m-rea Argeșului. <1520> . .	221
Fig. 17. — Piatră de mormînt de la m-rea Argeșului. 1521 . . .	223
Fig. 18. — Piatră de mormînt de la m-rea Argeșului. 1529 . . .	225
Fig. 19. — Piatră de mormînt de la m-rea Argeșului. 1531 . . .	228
Fig. 20. — Inscriptie de la m-rea Argeșului. 1797	230
Fig. 21. — Inscriptie de la m-rea Argeșului. <c. 1682>	234
Fig. 22. — Grafit de la Biserica Domnească din Curtea de Argeș. 1351—1352	250

* Fotografiile de sub nr. 1, 5, 6, 8, 9 și 34 și 37 au fost redată după clișeele ce ne-au fost oferite de Muzeul județean Argeș din Pitești, din fondul executat pentru Episcopia de Argeș.

Fotografia de sub nr. 7, oferită de Muzeul județean Argeș și de Oficiul Patrimoniului cultural al jud. Argeș, a implicat retușarea inscripției pentru sublinierea formularului.

Fotografiile de sub nr. 10—21, 33 și 36 au fost executate de specialiștii Laboratorului fotografic al Bibliotecii Academiei Române, d-nii I. Hozoc, D. Sima și Șt. Micloș.

Materialul ilustrativ de sub nr. 2, 3, 22, 23, 26, 27, 31, 32 și 35 reprezintă fotografiile publicate în „Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice”, *loc. cit.* — în Bibliografia textelor din prezentul volum — la unele au fost executate retușări ale inscripțiilor respective, necesare sublinierii particularităților grafiei, precum și desene după acestea.

Fotografiile de sub nr. 24 și 25 a, ne-au fost încredințate de prof. Dan Mohanu.

Desenul fig. 4, a fost redat după D. N. Ionescu, *op. cit.*, după prealabila revizuire și completare a formularului.

Desenul de sub nr. 25 b, a fost redat după N. Constantinescu, *op. cit.*

Desenele fig. 28 a—f și g—k, fig. 29 a—d și fig. 30 au fost executate după fotografii, la D. Mohanu, *art. cit.*

Falsurile fig. I și V sînt redată după O. Tafrali, *op. cit.* fig.; II—IV și VI—XII au fost reproduse după Em. Grigoraș, *op. cit.*

Fig. 23. — Piatră de mormînt de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş. <d. 1365 ?>	p. 252
Fig. 24 a, b, c — Grafite de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş <a. 1369>	255
Fig. 25 a, b — Inscriptie de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş <1369>	257
Fig. 26 — Piatră de mormînt de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş. <c. 1377>	259
Fig. 27 — Grafit de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş <c. 1395 ? — s. XV a doua jum.>	"
Fig. 28 a—f şi g—k Grafite de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş <s. XV—XVI şi XVI—XVII>	261 şi 263
Fig. 29 a — d Grafite de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş <s. XVII; 1649—1650>	266
Fig. 30. — Grafit de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş. <s. XVII mijl.>	276
Fig. 31. — Sigle greceşti de la Biserica Domnească din Curtea de Argeş	287
Fig. 32. — Inscriptie-fragment — de la Biserica Domnească, la Muzeul din Curtea de Argeş. <c. 1370—1400>	290
Fig. 33. — Pisania bis. Fedeleşciori. 1702	308
Fig. 34. — Pomelnicul zugravilor bis. Fedeleşciori <c. 1702—1710>	311
Fig. 35. — Cruce de piatră la bis. Adormirea—Jiblea Veche. 1731	340
Fig. 36. — Pisania bis. Bascovela—Ursoaia. 1695	463
Fig. 37. — Pisania bis. Valea Danului. 1811	468

FALSURI

DE LA BISERICA DOMNEASCĂ DIN CURTEA DE ARGEŞ

Fig. I — <i>Inscriptie</i> (1192)	485
Fig. II—A — B <i>Inscriptie</i> (a. 1261)	486
Fig. III—A — B <i>Inscriptie</i> (1261)	486—487
Fig. IV — <i>Inscriptie</i> (1261)	487
Fig. V — <i>Inscriptie</i> (1262)	489
Fig. VI — <i>Inscriptie</i>	491
Fig. VII—A — <i>Inscriptii</i>	492
Fig. VII—B — <i>Inscriptii</i>	494
Fig. VIII—A — B <i>Inscriptii</i>	495
Fig. IX—A — B <i>Inscriptii</i>	496—497
Fig. X — <i>Inscriptie</i>	498
Fig. XI — <i>Inscriptie</i>	"
Fig. XII — <i>Inscriptie</i>	499

RÉSUMÉ

Après 25 ans d'interruption, en reprenant la publication de la Série du Corpus d'inscriptions médiévales et de l'époque moderne de la Roumanie (XIVe siècle — 1848), nous avons dirigé d'abord notre attention sur le département historique d'Arges qui s'étend depuis la rivière d'Olt jusqu'en proximité de la rivière Doamnei, en comprenant le cours moyen de l'Arges, et depuis les hauteurs des Carpates jusqu'à la zone de Pitești et même au-delà, vers les frontières du département historique d'Olt. Notre option se justifie entièrement, puisque les sources épigraphiques de cette région nous transmettent les messages significatifs d'un espace roumain peuplé depuis bien longtemps, qui eut un rôle décisif dans la création de l'Etat roumain, au XIVe siècle. Un argument particulier a été fourni, bien sûr, par la présence de la résidence princière à Curtea de Arges, avec les monumentales fondations des voievodes du pays — descendants de Basarab Ier (v. 1310—1352) — qui abritent des vestiges d'une valeur inestimable. Et ce n'est pas tout, vu que de nombreux édifices furent construits dans les localités urbaines ou rurales du département par les princes, les hauts prélats, les hauts fonctionnaires et les maîtres du lieu, laïcs et ecclésiastiques, citadins et commerçants, parmi lesquels il y a aussi des allogènes, provenus en majeure partie du monde grec sud-est européen; toutefois, la plupart des établissements furent bâtis dans le milieu rural, avec la contribution des communautés de *megieși* (paysans libres).

Le présent volume renferme environ 1 200 inscriptions recueillies dans approximativement 220 églises, musées et sites historiques de 166 localités. Leur majeure partie — à savoir un nombre de 768 — est numérotée dans le cadre des fonds dont elles relèvent, où sont groupées ou insérées en notes et autres informations épigraphiques, souvent avec un contenu réduit, limité à une seule date ou un nom — parfois comme de simples graffiti.

Considérées dans leur ensemble, et selon la longue période à laquelle elles appartiennent, ces inscriptions constituent le témoignage d'amples activités culturelles et religieuses, dans le domaine de l'architecture et des arts, directement attachées aux réalités de la région d'Arges, avec lesquelles elles interfèrent, surtout au niveau socio-économique de la Valachie médiévale et moderne.

Sans insister ici sur la problématique des sources lapidaires qui reflète, en grande mesure, les processus survenus dans la structure de la population de l'espace qui intéresse notre recherche, notamment vers la fin du XVIIe siècle et au cours des siècles suivants, nous voulons relever le fait que les inscriptions aussi mettent en évidence la participation d'un nombre de plus en plus grand d'habitants relevant des catégories actives de la population à la construction des établissements, bâtis au cours des époques précédentes notamment par le prince et les boyards. Telle a été en fait la principale modalité destinée à conserver et à amplifier les rapports entre le monde laïque roumain et le milieu culturel et ecclésiastique de l'orthodoxie, en Valachie, rapports qui ont sauvé le long des siècles les traditions et les coutumes, censées former la note individuelle de l'évolution de notre peuple dans l'espace sud-est européen.

De cette manière, les sources épigraphiques relèvent aussi plusieurs aspects de la vie des habitants allogènes des Balkans, qui s'étaient établis soit par hasard, soit à dessein au nord du Danube et au sud des Carpates, dans les conditions où les Pays Roumains ont pu conserver leur autonomie dans les rapports avec l'Empire ottoman et avec les autres grandes puissances voisines.

C'est en nous référant notamment à la présence, dans la région d'Argeș, d'artisans et de dignitaires ou hommes d'affaires du monde balkanique, surtout de nationalité grecque, que nous allons mentionner — dans l'ordre chronologique où ils sont attestés — les noms d'un „Radila” (Radu), de „Gabratin” et de „Macarie”, inscrits sur la couche fine de crépi entre les briques de l'Eglise Princière de Curtea de Argeș, bâtie, selon les résultats des investigations archéologiques menées au cours des dernières décennies, par Ladislas Ier (1364 — v. 1377) après 1365, et dont la peinture fut terminée en 1369. Cette dernière date a été établie d'après la mention faite dans l'inscription qui accompagne les portraits des fondateurs de l'édifice en question et d'après le fait qu'on avait attribué au voïevode de Valachie et à son épouse le titre de „maîtres de Vidin et de toute la région du Vidin”, à la suite de la lutte menée par le prince roumain pour secourir le tsarat bulgare de Sracimir (cf. nos 286, 287 et 288). En ce qui concerne les noms inscrits par les trois maîtres, originaires du sud du Danube, à l'Eglise de la cour princière d'Argeș, à l'édification de laquelle ils avaient participé, ils témoignent des bons rapports entretenus par la Valachie avec les peuples des Balkans et du prestige dont les voïevodes roumains ont joui en tant que défenseurs de l'Eglise d'Orient dans la lutte contre les attaques de la couronne hongroise et les pressions exercées par la Porte. Dans ces circonstances, la présence du „graffito” dans la fondation des Basarab à Argeș, qui mentionne une „Evreica doamna” (la Dame Juive) (cf. no 287), peut-être l'épouse, qui avait accepté le baptême orthodoxe, du tsar Ivan Alexandru de Târnovo, ne surprend plus.

C'est toujours au milieu balkanique qu'appartient probablement le maître sculpteur qui a exécuté le gisant du monument funéraire de l'Eglise de la cour princière d'Argeș, sur le côté duquel il a inscrit son nom, à savoir „*Ἰὸν Γερῆ*” (je signe Gherghe). Cette pierre tombale, conservée au Musée national d'histoire, au sujet de laquelle le métropolite de Valachie, Néophyte le Crétois affirmait en 1747 qu'elle représentait „l'image en pierre” du voïevode Radu Negru, a déterminé certains chercheurs à l'attribuer au tombeau de Radu Ier (v. 1377—1383).

Comme expression des bonnes relations entretenues par les Pays Roumains avec l'Eglise d'Orient, le patriarche de Constantinople, Théolypte, prit part en 1517 à l'assemblée des hauts prélats qui ont consacré l'établissement princier de Curtea de Argeș, bâti par le voïevode Neagoe Basarab, dont la munificence envers les patriarchies et les monastères athonites est assez bien connue (cf. no 235).

C'est l'époque où, vu les bonnes relations avec l'élite politique de la Serbie, fondées aussi sur les liens de parenté créés lors de son mariage avec Despina Mița, le fondateur de monastère d'Argeș se proposait d'introduire dans la galerie des portraits princiers de la monumentale église celui du knèze Lazar (cf. no 244).

On ne connaît pas encore la date, mais on estime qu'il s'agit toujours du règne de Neagoe Basarab (1512—1521), à laquelle furent sculptées en tuf calcaire, à la base de l'arc situé sur la paroi méridionale de l'Eglise

princière d'Argeș, les huit sigles grecs groupés en deux sections, qui marquent l'activité de rénovation déroulée dans cet établissement par des contremaitres venus du sud-est européen, peut-être grecs (cf. no. 313).

Les formules des textes épigraphiques incorporées au présent volume vont au-delà de la culture et des arts, en relevant parfois des événements survenus pendant les affrontements militaires pour défendre l'indépendance du pays ou des conséquences dramatiques des conflits qui impliquaient les grandes puissances, dont les combats s'engageaient sur le territoire des Principautés roumaines. Une véritable chronique en pierre inscrite en 1529 sur la pierre tombale du voïevode Radu de la Afumați (1522—1529), placée dans l'église du monastère d'Argeș, qui évoque ses nombreuses guerres menées contre les armées turques, mentionne aussi les batailles données à Nicopoli et à Șistov en été 1522 (cf. no. 241).

A la suite des interventions étrangères dans l'espace roumain, les inscriptions se font l'écho des ravages et d'autres faits comme celle de l'épidémie terrible de peste qui sévit en automne 1660, répandue par les troupes ottomanes venues pour faire monter sur le trône Grigore Ghica à la place de son père. C'est le moment où l'archimandrite Ștefan, qui avait trouvé un abri à Curtea de Argeș, meurt abattu par ce fléau (cf. no. 262).

Il y a d'autres sources, qui mettent en évidence la présence et la participation aux conflits, dans l'espace roumain, des armées autrichiennes, russes et turques. Elles se réfèrent notamment aux dégâts produits à plusieurs établissements religieux du département d'Argeș en 1788, à savoir à l'Eglise Princière, au monastère de Berislăvești et à celui de Stînișoara (cf. nos 39, 277 et 660).

Dans ces circonstances, pendant les brefs laps de temps où dans les Principautés Roumaines fut instituée l'administration militaire russe, plusieurs inscriptions, appartenant aux églises édifiées pendant ces périodes, évoquent le nom de la grande „impératrice Catherine” II (1762—1796) ou des empereurs „Alexandru Pavlovici” Ier (1801—1825) et „Nicolae Pavlovici” Ier (1825—1855) (cf. nos 60, 342, 430, 470 et 720).

Plus anciennes, plus nombreuses et sans doute plus significatives sont les attestations concernant la présence dans le département d'Argeș des habitants allogènes originaires de l'espace grec. Parmi ceux-ci on remarquera le logothète Mandulos, qui en 1623 faisait inscrire son nom sur le mur de l'autel à l'Eglise Princière de Curtea de Argeș (cf. 293), où en 1634 était inhumé un certain Guli du village de Dipalița, par les soins de son frère Ioan (cf. no 306). Etabli probablement en Valachie avant 1634, Dima Grecu, expirait vers la même époque à Brătieni, où une pierre tombale mentionne son nom (cf. no. 93).

Il convient de relever notamment les actes de munificence des commerçants, hommes d'affaires ou dignitaires, venus du sud-est du continent, envers les églises fondées par eux ou soutenues par des donations, dans les localités auxquelles ils étaient attachés par les fortunes gagnées ou d'autres intérêts économiques. Ainsi, à Ciinenii Mici, en 1733, le „jupan” Nicola Petru, avec l'aide de Gheorghe Kocuți (Guguț) Nicoțovi, du curateur Gheorghe Trapezundiul et du douanier Nica Scutara, qui y contribua substantiellement, faisaient bâtir une église (cf. no. 135), soutenue en 1758 par des donations des plusieurs membres de la Compagnie grecque de Sibiu, les „jupani” Toma Vilara, Enache Vilara et Costea Vilara (cf. no. 139).

La présence sur le trône de Valachie, de 1715 jusqu'en 1821, des princes phanariotes facilita la pénétration au nord du Danube d'un nombre de plus en plus grand d'allogènes originaires de Constantinople et des Balkans. Certains d'entre eux, qui occupaient des fonctions importantes dans le divan princier, comme par exemple le sommelier (roum. „clucer de arie”) Gheorghe Serezli, s'engagèrent à aider et à rebâtir quelques-uns des édifices de culte, comme il résulte de l'inscription de 1747 au monastère de Stinișoara (cf. nos. 659 et 660), de celle qui date de 1786 environ, à l'église en bois de Drăganu-Olteni, bâtie par le instituteur Ilie de Merișani, sur une propriété achetée aux enchères à Bucarest, qu'il avait léguée aux villageois pour les messes de commémoration à son intention (cf. no. 344).

En ce qui concerne Anastasie Ceauhrimatista, ancien sous-préfet à Loviște, contribuable à la construction de l'église de Racovița en 1819—1820, à côté d'autres habitants (cf. nos 579—581), des sources documentaires indiquent le fait que, à cause des abus commis, comme le relevaient les membres de la communauté, le pouvoir princier allait lui interdire d'y exercer ses attributions (cf. V. A. Urechia, *Istoria Românilor*, IX, Bucarest, 1896, p. 308—309). Une décision pareille fut prise par le pouvoir princier contre le maréchal (roum. „postelnic”) Nicolae Frunzescu, de Péloponèse, qui avait accompli aussi la fonction de sous-préfet, toujours à Loviște, et qui avait contribué à la construction, en 1807, de l'église de Sălătrucel (cf. *ibidem*, p. 220; voir aussi l'inscription au no. 633).

Certains des allogènes grecs, tels ceux des familles Colfescu et Peldicari (Perticari), qui avaient contribué à la fondation de l'église Izvoru vers le milieu du XVIIIe siècle et à sa reconstruction en 1823, se sont roumanisés et ont produit même certains lignages (cf. nos. 437 et 438), processus dont les dimensions furent beaucoup plus grandes, comme il résulte d'autres catégories de sources.

L'attestation d'un certain Thodorachi l'épicier, fils du diacre Hristu, en 1837, à l'église de Mavrodolu à Pitești (cf. no. 522), qui avait contribué peut-être à la construction de l'église de Saint-Elie dans la même ville en 1828 (cf. no. 525); d'un nommé Anastase Trandafir, donateur envers plusieurs églises d'Argeș vers 1841—1844 (cf. nos. 357—358), ainsi que de Ștefu Nicolau, „d'origine grecque” — comme il le disait lui-même en précisant qu'il avait été élevé dès son tendre âge dans le monastère de Govora (cf. no. 725) — qui avait soutenu la réfection de l'Eglise de Bascoavele—Ursoaia en 1843, offre par conséquent des données supplémentaires concernant les habitants originaires des Balkans qui ont mené leur vie dans l'espace roumain.

Les rapports des Principautés Roumaines avec le monde européen, vu leurs position et statut, sont relevées selon des perspectives inédites grâce à l'information épigraphique. Il s'agit entre autres de la visite rendue au monastère d'Argeș en 1707 par celui qui se donnait le titre de „nobilis Poloniae et dux”, à savoir Stanislas Nowakowski (cf. no. 249).

L'intérêt manifesté à l'égard des réalités roumaines, des monuments et des vestiges — nous avons en vue notamment les inscriptions — peut être constaté chez les différents savants et missionnaires étrangers qui ont visité notre pays. Nous devons souligner particulièrement les préoccupations du voyageur florentin Domenico Sestini, qui enregistrait — en professionnel dans le domaine des antiquités — les formulaires

de certains textes du monastère d'Argeș, où il s'était arrêté en mai 1780 (cf. no. 240 et notre *Introduction*, p. 17-18).

Plus importantes encore pour la connaissance d'un si grand nombre de visiteurs venus d'Europe sont sans doute les données communiquées par Stanislas Bellanger après la visite du même monument — le monastère d'Argeș — en 1836, où il réussit à déchiffrer les noms de personnes illustres, inscrites sur les colonnes du pronaos de l'église mentionnée, vers lesquelles il avait dirigé son attention. Il s'agit de Jérôme Spindler, du général comte de Kisséleff, qui avait organisé en 1832, pendant l'administration russe dans les Pays Roumains, une intéressante enquête épigraphique, du sénateur de Pontécoulant, de Gérard de Bruxelles, de William Wilkinson, d'Honoré Costa, Bellanger précisant encore qu'il y avait aperçu „le nom immortel du chantre de Child-Harold”, c'est-à-dire du Lord Byron, dont le voyage dans les Principautés n'est attesté par aucun document. Il s'agit probablement d'un geste commémoratif fait par ceux qui appréciaient son œuvre et qui ont tenu à rendre hommage à sa mort héroïque survenue en 1824 dans la lutte pour la libération de la Grèce de la domination ottomane, vu que l'église du monastère d'Argeș avait été élevée comme un symbole de la résistance de la Valachie, et du monde orthodoxe aussi, contre la domination turque dans le sud-est européen et le Proche Orient (cf. no. 251).

La signification de cet ensemble architectural princier le long des siècles, pour le passé culturel de notre peuple, et en même temps l'intérêt avec lequel il fut étudié et connu dans les grands centres du monde européen se détachent encore des études et des notes éditées par le professeur archéologue de Sibiu Ludwig Reissenberger en 1860, à Vienne, à la demande de la Commission centrale des vestiges historiques de cette ville. C'est aussi ce qui résulte des relations d'un voyageurs russe, présent en 1886 à la consécration du monastère d'Argeș, après la restauration effectuée par Lecomte de Nouy, publiées en 1887 dans le no. de juillet du bien connu périodique de Moscou „Russkii veastnik” sous la signature de A. Putjata, et plus tard de l'étude publiée par F. Janté à Berlin, en 1911 (cf. la *Bibliographie* du volume).

Ce ne sont que quelques-unes des images d'intérêt historique qu'on peut reconstituer à l'aide des inscriptions du département d'Argeș, sur une période de plus de cinq siècles, qui ont retenu l'attention des historiens de notre pays, en déterminant de nombreuses investigations et prospections dans le domaine de l'épigraphie. Grâce aux efforts fournis par Al. Odobescu, Gr. Tocilescu, N. Iorga et autres, l'idée d'éditer le Corpus d'inscriptions, lancée dès la fin du XIXe siècle dans les discussions des spécialistes à l'Académie Roumaine, allait prendre un contour de plus en plus précis.

A la suite des efforts fournis dans le cadre de l'Institut d'Histoire „N. Iorga” pour la réalisation de ce souhait, en 1965 on publia le premier volume de la Série du Corpus d'*Inscriptions médiévales de Roumanie. La ville de Bucarest*, par les soins du prof. Al. Elian, suivi par le présent tome.

La nécessité de publier de manière systématique les sources épigraphiques du Moyen Age et de l'époque moderne roumaines est en rapport direct avec l'évolution et le progrès de notre historiographie, avec la préoccupation de souligner combien l'investigation des monuments, de leurs vestiges, porteurs de tant de messages à travers les siècles, est importante pour le développement de la conscience nationale et la consolidation de l'Etat, dans leur marche en avant vers l'époque contemporaine.

CUPRINSUL

INTRODUCERE	p. 5
LISTA PERIODICELOR ȘI A ABREVIERILOR UTILIZATE	35
BIBLIOGRAFIE ȘI PRESCURTĂRI BIBLIOGRAFICE	37
REPERTORIUL CRONOLOGIC	53
TEXTUL INSCRIPTIILOR	101
1. ALBEȘTII PĂMÎNTENI	103
2. ALBOTA I Bis. Adormirea	104
II Bis. Cuvioasa Paraschiva	105
3. AREFU	106
4. BASCOV I Bis. Sf. Gheorghe	"
II Cruce de piatră	"
5. BASCOVELE	107
6. BĂBANA	"
7. BĂBUEȘTI	108
8. BĂDENI	"
9. BĂDICENI	109
10. BĂIAȘU	111
11. BĂLCEȘTI	112
12. BĂLTENI	"
13. BĂRBĂLĂTEȘTI	114
14. BĂRBĂTEȘTI	"
15. BERCIOIU	115
16. BERISLĂVEȘTI I Bis. Sf. Trei Ierarhi (fostul schit)	116
II Cruci de piatră	119
17. BÎRLOGU	120
18. BÎRSEȘTII DE SUS	121
19. BLEICI	"
20. BOHARI	"
21. BOIȘOARA I Bis. Sf. Treime	124
II Monument lapidar	"
22. BORLEȘTI I Bis. Sf. Nicolae	125
II Cruce de piatră	126
23. BRADU CLOCOTICI	127
24. BRANIȘTEA I Bis. Adormirea (din Șetrari)	128
II Bis. Sf. Nicolae	"
25. BRATIA DIN DEAL	129
26. BRATOVEȘTI	131
27. BRĂDET (SCHITUL)	132
28. BRĂTEȘTI I Bis. Înălțarea	139
II Bis. Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (fostul Schit Brălășești)	140
29. BRĂTIENI	141
30. BUCȘENEȘTI	143
31. BUDEASA MARE I Bis. Adormirea	146
II Cruce de piatră	149

32. BULIMANU	149
33. BUMBUEȘTI	150
34. CATANE	151
35. CĂPĂȚINENII PĂMÎNTENI	"
36. CÂRPENIȘ	152
37. CEAUREȘTI	"
38. CEPARII PĂMÎNTENI	153
39. CEPARII UNGURENI	158
40. CERBURENI I Bis. Cuvioasa Paraschiva	159
II Cruce de piatră	"
41. CERȘANI	160
42. CIOCÂNĂI	161
43. CIOFRÎNGENI	164
44. CÎINENII MICI I Bis. Sf. Nicolae	166
II Bis. Sf. Voievozi	171
45. CÎRCEȘTI	175
46. COCHINEȘTI I Bis. Sf. Nicolae (din <i>Cochineștii de Jos</i>)	176
II Bis. Adormirea (din <i>Cochineștii de Sus</i>)	177
47. COCORU	179
48. COCU	180
49. COPĂCENI	"
50. CORBENI I Bis. Sf. Teodor	181
II Cruce de piatră	182
51. CORBII DIN VALE	183
52. CORNĂȚEL	"
53. COSTEȘTI I Bis. Adormirea (din <i>Podu Broșteni</i>)	184
II Bis. Toți Sfinții (din <i>Podu Broșteni</i>)	185
III Bis. Înălțarea (din <i>Telești</i>)	"
IV Bis. Cuvioasa Paraschiva (din <i>Zorile</i>)	187
V Bis. Cuvioasa Paraschiva (din <i>Zorile</i>)	188
54. COSTEȘTI—VÎLSAN	"
55. COTMEANA I Bis. Buna Vestire (fosta mănăstire)	189
II Bis. Sf. Arhangheli	194
56. COTMEANA—Stolnici I Bis. Sf. Nicolae	"
II Bis. Sf. Nicolae și Cuvioasa Paraschiva)	"
57. COTU	195
58. CREMENARI	198
59. CUNGREA	201
60. CURTEA DE ARGEȘ I Bis. Adormirea (<i>m-rea Argeșului</i>)	203
II Bis. Intrarea în Biserică (<i>Brad—Bolușari</i>)	243
III Bis. <i>Drujești</i>	244
IV Bis. <i>Olari</i>	245
V Bis. Sf. Gheorghe	246
VI Bis. Sf. Îngeri	247
VII Bis. Sf. Nicolae (<i>Biserica Domnească</i>)	249
VIII Bis. Sf. Voievozi (<i>Bis. Flăminzești</i>)	288
IX Fintina „Meșterului Manole”	289
X Muzcul din Curtea de Argeș	"
61. DĂEȘTI	292
62. DEAGU DE JOS	"
63. DEAGU DE SUS	293
64. DEALU BISERICII	295
65. DEALU VIILOR	296
66. DEDULEȘTI	297
67. DELURENI	"
68. DÎNGEȘTI	298
69. DOBREȘTI	299
70. DOBROGOSTEA	300
71. DRĂGANU-OLTENI I Bis. Cuvioasa Paraschiva	301
II Bis. Cuvioasa Paraschiva și Sf. Ilie	306
72. DRĂGĂNEȘTI	"
73. DRĂGIOIU	"
74. DRĂGULEȘTI	307

75. FEDELEȘOIU	I (fostul <i>Schit Fedeleșciori</i>)	308
	II Cruci de piatră	316
76. FEȚENI	I Bis. Cuvioasa Paraschiva	318
	II Bis. Cuvioasa Paraschiva	319
	III Cruce de piatră	"
77. FÎLFANI		"
78. FLĂMÎNDA	(fostul schit)	320
79. GALEȘU	I Bis. Sf. Împărați	322
	II Cruce de piatră	323
80. GĂINUȘA		"
81. GĂLĂȘEȘTI	I Bis. Înălțarea Domnului	325
	II Bis. Sf. Nicolae (din <i>Popești</i>)	"
82. GĂLEȘEȘTI		326
83. GĂUJANI		327
84. GLIGANU DE SUS		328
85. GLÎMBOCU		329
86. GORANI		"
87. GORANU		332
88. GREBLEȘTI		333
89. HÎRSEȘTI		334
90. HUMELE		335
91. IOANICEȘTI		336
92. IONEȘTI		"
93. ÎZBĂȘEȘTI		337
94. IZVORU		338
95. JIBLEA VECHE	I Bis. Adormirea	340
	II Casa Elena I. Trică.	343
	III Cruci de piatră	"
96. LĂNGEȘTI		346
97. LĂUNELE DE SUS		347
98. LIPIA		"
99. LUMINILE		349
100. MALU		350
101. MAREȘ		351
102. MĂLURENI		"
103. MIERCANI		352
104. MLĂGENI	I Bis. Sf. Gheorghe	354
	II Bis. Sf. Gheorghe	355
105. MORĂREȘTI		"
106. MORĂȘTI		356
107. MOȘOAIA		"
108. MUȘĂTEȘTI		359
109. OARJA		"
110. OBOGENI		360
111. OEȘTII PĂMÎNTENI		"
112. OPĂTEȘTI		363
113. PĂUȘA		"
114. PERIȘANI		364
115. PIATRA		"
116. PITEȘTI	I Bis. Adormirea (Precista din Coastă)	365
	II Bis. <i>Buliga</i> (fostul schit)	366
	III Bis. Buna Vestire — <i>Greci</i>	368
	IV Biserica Domnească (Sf. Gheorghe)	371
	V Bis. Mavrodolu	373
	VI Bis. Sf. Dumitru (din <i>Valea Rea</i> , Găvana II)	374
	VII Bis. Sf. Ilie	476
	VIII Bis. Sf. Ioan Botezătorul	377
	IX Bis. Sf. Nicolae și Sf. Pantelimon.	"
	X Bis. Sf. Treime (fostul <i>Schit Beștelei</i>)	378
	XI Bis. Sf. Vineri	380
	XII Bis. Sf. Voievozi (din <i>Meculești</i> , Găvana II)	381

XIII Bis. Toți Sfinții (din Găvana)	384
XIV Schitul Trivalea	„
XV Muzeul județean Argeș	386
XVI Școala de Artă	392
117. POIANA LACULUI	393
118. POIENARI—Corbeni	„
119. POIENARI—Poienarii de Argeș	394
120. POPEȘTI	„
121. PREDEȘTI	395
122. PRIPOARE	396
123. PRISLOPU MARE	397
124. PRODĂNEȘTI	398
125. PROSIA	„
126. RACOVÎTA	399
127. RĂCHITELE DE JOS	401
128. RĂCHITELE DE SUS	„
129. RĂDĂCINEȘTI I Bis. Sf. Voievozi	402
II Cruce de piatră	„
130. RĂTEȘTI	403
131. RECEA I Bis. Adormirea (din <i>Recea de Sus</i>)	404
II Cruce de piatră	406
132. ROBAIA—Berislăvești	„
133. ROBAIA—Mușătești I Bis. Buna Vestire	407
II Schitul Robaia	„
134. ROCIU	409
135. RUDA I Bis. Sf. Voievozi	„
II Cruce de piatră	423
136. SĂLĂTRUCEL	424
137. SĂLĂTRUCU I Bis. Sf. Ioan (din <i>Sălătrucu de Sus</i>)	„
II Bis. Sf. Nicolae (din <i>Sălătrucu de Jos</i>)	425
138. SCĂUENI	„
139. SCHITU	428
140. SÎNBOTIN	429
141. STĂNEȘTI	432
142. STÎNIȘOARA Mănăstirea	434
143. STOILEȘTI	437
144. STOLNICI	438
145. STROEȘTI	„
146. SURPAȚI	440
147. ȘERBĂNEȘTI I Bis. Tuturor Sfinților	441
II Cruce de piatră	442
148. ȘUICI	„
149. TEIU	447
150. TITEȘTI I Bis. Sf. Voievozi	450
II Monumente lapidare	453
III Pietre cu inscripții	455
151. TURNU Mănăstirea	„
152. TUTANA (fosta mănăstire)	458
153. UDA	461
154. URLUIEȘTI	462
155. URȘOIA	463
156. VALEA CUCII	466
157. VALEA DANULUI	467
158. VALEA FAURULUI	471
159. VALEA IAȘULUI	472
160. VALEA SCHEIULUI I Biserica de lemn	„
II Bis. Intrarea în Biserică	473
161. VALENI Mănăstirea	„
162. VÂRZARU	474
163. VĂTĂȘEȘTI	476
164. VÎLSĂNEȘTI	477
165. VULPEȘTI	478
166. ZĂRNEȘTI I Bis. Nașterea Maicii Domnului	479
II Cruce de piatră	480

LISTA INSCRIPTIILOR CU DATE SUMARE.	481
INSCRIPTII ÎNDOIELNICE	482
FALSURI	485
LISTA INSCRIPTIILOR DIN JUD. ARGEȘ :	
A Existente în alte colecții și locuri	500
B Databile după 1848	506
GLOSAR DE CUVINTE SLAVONE	509
ANEXE CU TEXTE LITURGICE	511
INDICI DE LOCURI, LUCRURI ȘI PERSOANE	513
LISTA ILUSTRAȚIILOR	634
Résumé	636
CUPRINSUL	641

ADDENDA

În perioada în care lucrarea noastră s-a aflat în proces editorial a fost tipărit și numărul 2, pe 1992 al „Revistei monumentelor istorice”, care nu a fost încă difuzat. În acest număr, pe lângă datele comunicate de Dan Mohanu și Constantin Bălan (cf. Bibliografia), este cuprins și articolul lui Sergiu Iosipescu, *Comisiunea monumentelor istorice inițiativa cercetărilor de arheologie medievală — săpăturile de la Curtea de Argeș*, în „RMI”, LX (1992), nr. 2, p. 27—33, unde este reprodus și textul slavon, însoțit de traducere, de la efigiile voievo-
dale, înfățișate la Biserica Sf. Nicolae — Biserica Domnească (în volumul de față, inscripția de sub nr. 288).

ERATĂ *

Pagina:	Rândul:	În loc de:	Se va citi:
7, nota 10	—	Cucuț	Cocuț
40	10	LAVINA	ALVINA
46	11—de jos	neamului	naosului
60	5	pe fragment	pe un fragment
93	7	bis. Oștii	bis. Oeștii
145, nota 2	—	dopă	dooă
193, nota 4	2	Дона	Дана
224	5—de jos	БОН СЪС Е]	БОН СЪС
"	4—de jos	ЖАНН;	К[АЕ ЖАНН]?,
226	1	зї 11	зї
229, I 242, trad.,	2	Ion Ștefan	Ion Stefan
249, VII 284, text	—	БЕАНКЫ Б.)	БЕАНКЫ БА-
255	—	<d. 1369>	<a. 1369>
267, VII 293	—	<Sec. XVI—sec. XVI>	<Sec. XVI—sec. XVII>
302, I 344, note **	—	în vederea	în vederea
" nr. 345	—	Maninū	Marinū
361, " 489	6	lagoslovenia	blagoslovenia
383, XII 542	—	nscriptie	Inscriptie
" " "	—	a	la
418, I 623	—	răm(ă)ticu	grăm(ă)ticu
485, nr. 1	—	Fig.	Fig. I
" ", la Bibl., D. Caselli. . .	—	„RIAF”, XVI (1915)	„RIAF”, XVI (1915—1922)
487, nr. 4, nota 1,	4	ινιχα β'	ινιχ ιβ'
488, nr. 6	—	σφοx'	ςφοx'
" nr. 7, la Bibl., O. Tafrali . . .	—	„RIAF”“ XVI (1915)	„RIAF”, XVI (1915—1922)
523, col. II-a	16—de jos	Valea Crucii	Valea Cucii
535, col. I-a	7	Dima	Dina
538, col. I-a	16	Damaschin, menț.	Damaschin, <eroare>
" " "	18	Damaschin, <eroare>	Damaschina, monahie
621, col. II-a	4	Ștefan Rudeanu;	Ișțfan Rudeanu;
634	2—de jos	Stefan;	Sștefan;
[647]	(la O. Tafrali)	op. cit., fig.; II—IV...	op. cit.; fig. II—IV...
		Dorina N. Rus	Dorina N. Rusu

* Sînt semnalate numai erorile de fond și doar unele formale ce îngreunează lectura